DIOSSEN JOI

Jatíxonbi onanti joi

Porciones del Antiguo Testamento
y
el Nuevo Testamento
de nuestro Señor Jesucristo
en el idioma
shipibo-konibo

LigaBíblica®
INTERNACIONAL

Wycliffe®

Porciones del Antiguo Testamento y el
Nuevo Testamento de nuestro Señor Jesucristo
en el idioma
shipibo-konibo

Primera edición del Nuevo Testamento de nuestro Señor Jesucristo,
Diosen joi: Jaconaẽh Dios betan janoẽhon jatíẽhonbi onanti joi, 1983

Primera edición de porciones del Antiguo Testamento y segunda edición
revisada del Nuevo Testamento, 2012

Publicado por © 2012 Wycliffe, Inc.
P.O. Box 628200, Orlando, FL 32862-8200

Las ilustraciones en las páginas 615, 875 y 934 por Horace Knowles se usan por cortesía de © The British & Foreign Bible Society, 1954, 1967, 1972, 1995.

Las ilustraciones de las páginas 839 y 920 por Horace Knowles, con adiciones por Louise Bass © The British & Foreign Bible Society, 1994, se usan con permiso.

Las ilustraciones de las páginas 583, 598, 678, 717, 756, 811, 836, 917, 974 y 975 por Louise Bass se usan por cortesía de © The British & Foreign Bible Society, 1994.

Las ilustraciones en las páginas 595 y 600 por Graham Wade se usa por cortesía de © The United Bible Societies, 1989.

Las ilustraciones en las páginas 63, 70, 91, 92, 107, 108, 112, 117, 122, 137, 175, 196, 288, 322, 323, 393, 447, 458, 462, 477, 482, 484, 515, 538, 541, 543, 553, 564, 575, 592, 603, 617, 629, 633, 635, 637, 650, 656, 660, 672, 689, 697, 698, 701, 720, 724, 732, 734, 741, 743, 745, 749, 754, 757, 760, 765, 775, 778, 798, 833, 852, 856, 860, 871, 881, 888, 899, 922, 924, 925, 941, 947, 951, 960, 963 y 985 se usan por cortesía de © David C. Cook Publishing Co., 1978.

www.ScriptureEarth.org

BY-NC-ND Este obra está bajo una licencia Creative Commons
http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/
Compartir — Usted es libre de copiar, distribuir y comunicar públicamente la obra.
Reconocimiento — Debe reconocer los créditos de la obra.
No comercial — No puede utilizar esta obra para fines comerciales.
Sin obras derivadas — No se puede alterar, transformar o generar una obra derivada.

Contenido

PRÓLOGO 5

ANTIGUO TESTAMENTO (porciones)

GÉNESIS. . . . . Gn. 9
ÉXODO . . . . . Ex. 90
LEVÍTICO . . . . . Lv. 123
NÚMEROS. . . . . Nm.. 129
DEUTERONOMIO . . . . . Dt. 144
JOSUÉ. . . . . Jos. 168
JUECES . . . . . Jue.. 179
RUT . . . . . Rut 197
1 SAMUEL. . . . . 1 Sa. 202
2 SAMUEL. . . . . 2 Sa. 238
1 REYES. . . . . 1 Rey.. 261
2 REYES. . . . . 2 Rey.. 287
ESDRAS . . . . . Es. 308
NEHEMÍAS . . . . . Neh. 313
JOB . . . . . Job 321
SALMOS. . . . . Sal. 336
PROVERBIOS . . . . . Pr. 377
ECLESIASTÉS . . . . . Ec. 387
ISAÍAS. . . . . Is.. 390
JEREMÍAS. . . . . Jer. 434
EZEQUIEL. . . . . Ez. 461
DANIEL . . . . . Dn. 472
OSEAS. . . . . Os. 490
JOEL . . . . . Jl. 498
AMÓS . . . . . Am.. 503
JONÁS. . . . . Jon.. 514
MIQUEAS . . . . . Miq. 517
HABACUC. . . . . Hab. 524
ZACARÍAS. . . . . Zac.. 528
MALAQUÍAS . . . . . Mal. 530

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

NUEVO TESTAMENTO

SAN MATEO . . . . . Mt. 537
SAN MARCOS . . . . . Mr. 595
SAN LUCAS . . . . . Lc. 631
SAN JUAN. . . . . Jn. 694
HECHOS. . . . . Hech. 741
ROMANOS . . . . . Ro. 797
1 CORINTIOS . . . . . 1 Co. 822
2 CORINTIOS . . . . . 2 Co. 845
GÁLATAS . . . . . Gal. 860
EFESIOS . . . . . Ef. 869
FILIPENSES . . . . . Fil. 877
COLOSENSES . . . . . Col. 882
1 TESALONICENSES . . . . . 1 Ts. 887
2 TESALONICENSES . . . . . 2 Ts. 892
1 TIMOTEO . . . . . 1 Ti. 895
2 TIMOTEO . . . . . 2 Ti. 902
TITO . . . . . Tit. 907
FILEMÓN . . . . . File.. 910
HEBREOS . . . . . Hb. 912
SANTIAGO . . . . . Stg. 931
1 PEDRO . . . . . 1 Ped.. 938
2 PEDRO . . . . . 2 Ped.. 945
1 JUAN . . . . . 1 Jn. 949
2 JUAN . . . . . 2 Jn. 955
3 JUAN . . . . . 3 Jn. 956
JUDAS. . . . . Jud.. 957
APOCALIPSIS . . . . . Ap. 959

Glosario 987
Antiguo Testamentoainoa itan Nuevo Testamentoainoa,
jain jakiritibires yoyo ika joibo . . . . . *(Pasajes paralelos)* *989*
Ja yoyo ati wishaabo . . . . . *(Lista de lectura)* *999*

Mapas 1005

Moatian Jaton Mai Jaskara Ikábo . . . . . *El mundo antiguo*
Reteananxon Canaán Mai Bikana . . . . . *La conquista de Canaán*
Judainoabo Itan Israelhainoabo Jato Jaskaakin Ikinkana . . . . . *Los reinos de Israel y Judá*
Jesús Inontian Jerusalén Mai Jaskara Iká. . . . . *Jerusalén en el tiempo de Jesucristo*
Diossen Joi Yoii Jainbo Pablo Iaketana. . . . . *Los cuatro viajes de San Pablo*

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

PRÓLOGO

Para los traductores es un gran gozo y privilegio haber traducido el cuarenta por ciento del Antiguo Testamento y haber hecho la revisión completa del Nuevo Testamento en el idioma shipibo. Creemos que se ha logrado un texto fácil de leer y apto para usarlo en público y en privado; apropiado para el estudio bíblico y la predicación del mensaje de salvación.

Este libro se publicará para el grupo shipibo-konibo. Este grupo étnico está formado por unos veintiséis mil habitantes que residen a lo largo del río Ucayali y sus afluentes en el oriente peruano.

Como no fue posible la traducción completa del Antiguo Testamento, la selección de pasajes para esta publicación fue tomada cuidadosamente para dar un panorama amplio de la historia de salvación del Antiguo Testamento que incluye una perspectiva fiel e histórica de los eventos, los personajes y los pasajes importantes para entender el Nuevo Testamento, y los eventos del Antiguo Testamento a los que se hace referencia en el Nuevo Testamento. En el Nuevo Testamento hay muchas citas del Antiguo Testamento, la mayoría de los pasajes citados se encuentran en este libro.

Las Sagradas Escrituras son una historia de Dios con temas que se inician en el Antiguo Testamento y continúan en el Nuevo testamento como: la persona de Dios, la creación, la naturaleza pecaminosa del hombre, la promesa del Mesías (el Salvador), el reino de Dios, el Hijo de David, el Buen Pastor, el juicio de Dios y su soberanía sobre las naciones, y otros temas. El comité de traducción no considera a este panorama lo suficiente como lo es una traducción completa del Antiguo Testamento, por esta razón espera para el futuro tenerla completa en el idioma Shipibo.

En esta obra hemos tratado de traducir con la mayor fidelidad posible lo que los autores quieren decir expresándolo con sencillez, a veces se han alargado las oraciones, para que el lector moderno lo comprenda con claridad. Sin embargo, no siempre es posible poner en la traducción toda la información necesaria para que el lector comprenda el significado. En esos casos, hemos puesto notas de pie de página. Por ejemplo hay una nota en Mateo 24:28 que ayuda a entender el significado de un término.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Aunque se ha hecho un esfuerzo para traducir todo el significado del idioma original, hay palabras y conceptos desconocidos en el idioma shipibo, como las palabras fariseo, saduceo, cizaña, nicolaítas, entre otras. Esos términos, marcados por asteriscos, se encuentran en el glosario al final del libro. El glosario servirá como una ayuda para la comprensión del texto.

El texto del Nuevo Testamento tiene su origen en manuscritos antiguos en griego y arameo que han sido traducidos a muchos idiomas del mundo. Las palabras que en el texto shipibo del Nuevo Testamento están entre corchetes ([…]) no se encuentran en los manuscritos griegos más antiguos pero se encuentran en la versión Reina-Valera. En el Antiguo Testamento las palabras que están entre corchetes ([…]) no son tomadas directamente de los manuscritos y sirven como puente entre ciertos capítulos o libros donde se necesita más explicación para entender la historia.

Esta versión de las Sagradas Escrituras servirá para que todas las personas, sean católicas, evangélicas o de otro credo, descubran la revelación de Dios por medio de su Hijo Jesucristo, y encuentren el perdón y la salvación que Él nos ofrece. Se ofrece a los lectores con el profundo deseo de que los que la lean y la escuchen puedan encontrarse con el divino Creador Dios y experimentar una vida transformada que honre a Dios en todo aspecto, para luego experimentar el gozo de Dios eternamente en su presencia.

SAN MATEO

Jesucristo ikábo yoikin Mateon wishaa

Jesucriston rekenbaon janebo

(Lc. 3.23-38)

1 [1] Jesucristora iká iki David betan
Abrahamman chiní bake. Natobo
riki jawen rarebo ipaonibaon janebo:
[2] Abrahamman bakera iká iki, Isaac.
Isaacnara iká iki, Jacob. Jacobkanara
iká iki, Judá betan jawen wetsabo.
[3] Ja Judákanabiribi iká iki, Fares
betan Zera, jaton tita iká iki, Tamar.
Faresnabiribi iká iki, Esrom, Esromma-
nabiribi iká iki, Aram.
[4] Arammanabiribi iká iki, Aminadab,
Aminadabkanabiribi iká iki, Nahasón.
Nahasónmanabiribi iká iki, Salmón,
[5] Salmónmanabiribi iká iki Booz,
jawen tita iká iki, Rahab, jatian Booz-
nabiribi iká iki, Obed, jawen tita iká iki
Rut. Ja Obednin bakebiribi iká iki, Isaí,
[6] Isaíkanabiribi iká iki apo David. Apo
Davidkanabiribi iká iki, Salomón, jawen
tita iká iki ja Uríasnin awin ikátiai.
[7] Salomónman bakebiribi iká iki
Roboam. Roboammanabiribi iká iki
Abías. Abíasnabiribi iká iki, Asá.
[8] Asákanabiribi iká iki Josafat.
Josafatnabiribi iká iki Joram. Joram-
manabiribi iká iki, Uzías.
[9] Uzíasnin bake iká iki, Jotam. Jotam-
manabiribi iká iki, Acaz. Ja Acazsen
bake iká iki, Ezequías.
[10] Ja Ezequíassenabiribi iká iki,
Manasés. Manaséssenabiribi iká iki,
Amón. Ja Amónmana iká iki, Josías.
[11] Jatian ja Josíasninbiribi bakea iki,
Jeconías itan jawen wetsabo, jaton
rawibaon yatanxon Babilonia main jato
bokanontian.
[12] Jatian, moa jakiribi Babiloniainoax
beribakana pekáora; Jeconíassen
bakeaa iki, Salatiel. Salatielnin bake-
biribi iká iki, Zorobabel.
[13] Ja Zorobabelnin bake iká iki, Abiud.
Abiudkanabiribi iká iki, Eliaquim.
Eliaquimmana biribi iká iki, Azor.
[14] Ja Azornin bake iká iki, Sadoc.
Jatian Sadocnabiribi iká iki, Aquim.
Ja Aquimman bakebiribi iká iki, Eliud.
[15] Ja Eliudnin bakebiribi iká iki,
Eleazar. Eleazarnabiribi iká iki, Matán.
Ja Matánman bakebiribi iká iki, Jacob.
[16] Jatian Jacobnin bakera iká iki José,
jara iká iki ja Marían bene. Ja *Cristo
akin akanai, Jesussen tita.
[17] Jaskara ikaxiki, ja Abraham iníai-
noax David iní senen, chonka chosko
Criston rekenbo iká. Jainoax David ino-
ntian, Babiloniain jaton rawíbaon jato
bokanontian riki, chonka choskoribi.
Jatian Babilonia main jato bokanontian,
Cristo pikóni senen riki, chonka chosko-
ribi, ja Criston rekenbo ikana.

Jesucristo pikota

(Lc. 2.1-7)

[18] Jaskatax Jesucristo pikóni riki
neskara: Maríara iká iki, Josekan bino-
xon yoia moa jen ika. Ikaxbi biama-
pari ikenbira, María toota iki; Diossen
Shinanman atipana koshin imaa.
[19] Jatian José iká iki ponté shinanya
joni; jaskara ixonra, jonibo bebon María
jakonma banémakashamakin, shinanna
iki jonéshokores jeneti.
[20] Moa jaskáanoxon shinankenbira,
namá meran non Ibon ángelnin, neskáa-
kin yoia iki: “José, mia riki Davidkan

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

rarebo, rakéyamawe María betan wanotinin, ja tootara Diossen Shinanman atipana koshin imaa iká iki.

21 Ja bake pikotara benbo bake inóxiki. Jara Jesús akin min janeti jake; janra jawen jonibo jaton ochabo soaxon jato kishpinmanoxiki", akin.

22 Nato jawékibora winota iki, ja non Ibon jawen *profeta neskáakin yoimani keská senennon ikax:

23 "Jonin tanatama xontakora toonoxiki, ja bakenara benbo bake inóxiki. Jara Emanuel akin janenoxikanai", iki iní. Ja joi iki "Dios iki nobetan", iki iká.[a]

24 Jaskáakin namá meran, ja Ibon ángelnin yoiara, oxá besotaanan kaxon, jan yoia keskáakin moa Josekan María awinhakin bia iki.

25 Ikaxbi, ja bakenai kamanpari jabé yoranyamaa iki. Jatian moa bakenketianra, ja pikota bake, Jesús akin Josekan janea iki.

Onan jonibo Jesús oinni bekana

2 1 Jesússa pikota iki, Judea main iká Belén jemameax, Herodes ja mainmea apo inontian. Jatianribira onan jonibo, bari pikotaiorikeax beax, Jerusalénhain nokókana iki.

Jesús pikóketian onan jonibaon jawen wishtin oinna.

[a] **1.23** Is. 7.14

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

2 Jain nokóxon, jato yokákana iki:
—¿Ja judíobaon apo pikóbena bake-
shokoki jawerano iki? Bari pikotaiori,
jawen wishtin pikota oinbeiranira ja
rabii noa joke —akin jato yokákana iki.
3 Jaskara ninkatax, apo Herodes
kikini shinan tsokasa iki. Jatianra jatíbi
ja Jerusalénhain iká joniboribi jabébi
jaskákana iki.
4 Jaskákinra, jatíbi ja *sacerdote-
baon koshibo, itan esé onanbo, jato
Herodesnin kenamaa iki. Jainxon jato
yokata iki: Jaweranoax *Cristo pikótiki,
yoikatikanai ixon.
5 Jatian yoikana iki: —Judea main iká
Belénhainoax itira yoikanike; jaskara
yoikinra ja *profetanin wishanike:
6 'Ja Belén jemara, Judá main iká
ani jemabo xaran, jakonmashokoira
jemama iki. Jainoaxkaya westíora apo
pikóxon, jan *Israel jonibo jato akinti
ikax', ikira ikai, akin akana iki.
7 Jaskáakanara, jonéshoko ja onan
jonibo jato kenamaa bekanketian yokáxon, Herodesnin onanna iki jatian-
shaman wishtin pikota merakana.
8 Jaskáa pekáo, moa Belénhain raan-
kin jato neskáa iki: Botankanwe; boxon,
jawekeskarainshamarin ja bake ixon,
benatankanwe, jatian moa nokoxonra,
maton ea keshanti iki, enribi kaxon já
rabishokoti kopí —akin.
9 Jaskáakinbo jato apon yoia pekáora,
ja onan jonibo moa bokana iki. Jatian ja
bari pikotaiokeax wishtin pikota oinba-
kana, jato bebon kakaresa iki. Kaax,
jain bake iká pontéshamanbi tsasia iki.
10 Jaskáakin ja wishtin oinnax, ja
onan jonibo kikinbiresi rarokana iki.
11 Jatian, moa xobo meran weixon, ja
bake jawen tita María betanbi oinkana
iki. Jainxon ja bebon chirankooxon ja
bake rabikana iki. Jaskáatanan jaton
bonantibo kepentaanan, oro, *incienso,
*mirra, jawekopímabi ja bake menires-
kana iki.
12 Japekaora, namá meran moa jakiribi
Herodes ikain bokantima jato yoia, moa
jaton main karibai, wetsa bain bokana iki.

Jawen anibaon, Jesús Egiptonko jabákiina

13 Moa onan jonibo bokana pekáo,
non Ibon ángelnin namá meran José
yoia iki: "Oxá besotaanan wenixon,
ja bake betan jawen titabi, Egiptonko
jabákintanwe, Herodesninra ja bake
retenoxon, jato benamati jake. Kaax,
jainpari itanwe, jakiribi mia jonon ixon
en mia keshanai kaman", akin aká iki.
14 Ja yamébi, oxá besoax wenixon,
Josekan ja bake betan jawen titabi jabá-
kinkin Egiptonko jato boá iki.
15 Kaax, Herodes mawatai kaman-
pari jain ikana iki. Ja *profeta mera-
noax, "nokon bakera en Egiptonkonia
kenamanike", iki non Ibo yoyo ini joi
senennon ikax.[b]

Herodesnin amaa, benbo bakebo retekana

16 Jatian ja onan jonibaon moa parana
onanaxa, Herodes kikinbiresi sinata iki.
Jaskáxonra ja Belénhain, itan ja ochóma
iká jemameaboribi, jatíbi pikóbena itan
rabé baritiaya benbo bakebo, jato keyo
retemaa iki. Moa jatio basi ja wishtin
pikota onan jonibaon yoiibata iketian
onanxon.
17 Jaskataxa, ja *profeta Jeremíasnin
yoini joibo senena iki:
18 "Ramá jemanra, kikinbiresakin
masá shinanni winiananbi sion ikai-
tian ninkákana iki. Jara iká iki Raquel,
jawen bakebo kopí winii. Tantimakas-
kanabira, keenyamaa iki, jawen bakebo
moa keyo mawata iketian", iki iká.

Nazaret jeman jaai bekana

19 Jatian moa Herodes mawata
pekáora, Egiptonkobipari iketian, José ja
Ibon ángelnin namá meran yoiribia iki:

[b] **2.15** Os. 11.1

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

20 “Oxá besotaanan weníxon, ja bake
betanbi jawen tita, jakiribi *Israel
mainko iotanwe, ja maton bake retekasi
ipachoaibora, moa mawákanke”, akin.
21 Jaskáa oxá besotaanan wenixon,
Josekan ja bake betanbi jawen tita jaki-
ribi jato *Israel main ioa iki.
22 Jatian kakinbi ja Herodesnin bake
Arquelao jawen papan toan, Judeain apo
iká ninkatax, raketi jain kakashamaa iki.
Ikenbi, Diossen namá meran yoia, moa
jain kayamai, Galilea mainres kaa iki.
23 Jain nokotax, Nazaret jeman jaai
bokana iki. Jaskarabora winota iki,
Nazarethainoa akin Jesús akanti, *pro-
fetabaon yoikatitai senenti kopí.

Jain joni jayamainkoxon,
Juanman jato joi yoia
(Mr. 1.1-8; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28)

3 1 Ja netebaonribira jato *bautizanai
Juanman ja Judeain iká jain joni
jayamainkoxon jato joi yoia iki.
2 Ja joi yoikin jato neskaa iki: “¡Maton
jakonma shinanbo akonkin jenekanwe,
ja Diossen ikinaton jati netera, moa
ochómabires iki!” akin.
3 Ja Juan jaskáti yoiira inike ja
*profeta Isaías neskati:
“Jain joni jayamainkoniaxa joni
saí ikai:
‘Non Ibo bai benxoaxonkanwe;
jakonshamanhakin ja bai pontexon-
kanwe’ ”, iki.
4 Ja Juanra iká iki, camello rani chopa
sawéya. Jainoax bichi sintóranin chine-
xeya. Jawen piti iká iki, chanpo, jawen
xeati iká iki, bona jene.[c]
5 Jatian jan joi yoiai ninkatira, icha
jonibo Jerusalénhainoax, itan Judea main-
meaxbo bekana iki. Jainoax ja Jordán
main iká ochómakeaboribi bekana iki.
6 Jatian, jaton ochabo keshakanketian,
Jordán weanmanxon, jato Juanman
bautizana iki.
7 Ikenbi icha *fariseobo betan *sadu-
ceoboribi, Juanman jato bautizanon
ikax bekana oinxon, jato neskáakin
yoia iki: “Matobo riki, jakonmabo ikax,
rono kaita keská jonibo. ¿Tsonki yoia ja
masábires tenetiain kati iitibi matoribi
kishpinti?
8 Ikonkon moa maton jakonma
shinanbo jenea onanti iti kopíkaya, moa
jakoni jakanwe.
9 Matonbinix: ‘Noakayara Abraham-
man chiní bakebo iki’, iamakanwe,
Diossenra nato makanbo inonbi
Abrahamman chiní bakebo itiakin
joniati atipanke.
10 Ja yamira moa taponyabiakin jiwi
xatetires inon ixon, ja namanbi rakana
iki. Ja jakoni bimiamai jiwibora, moa
yamin taxteanan chiikan menokanti
jake.
11 Enra onpaxenres jato bautizanai,
jaton jakonma shinanbo akonkin jene-
kanon ixon. Ikaxbi epekaora westíora
joni joai, janbiribira jato bautizanoxiki,
ja Diossen Shinanman, itan chiikan.
Jara ebebon jatíbi atipana koshia iki,
jawen zapatotanibires boxonti jisáma
riki ea.
12 Jara moa jan payanti tsomáya iki.
Janra ja trigo bimibo payanhanan
jawen xakábo potamaxon, ja bimibi-
chores bixon, jain benxoatinko benxoa-
noxiki. Jatian ja xakábobiribira, jawe-
tianbi tiriti nokayamai chii meran
potaxon menonoxiki”, akin jato aká iki.

Juanman Jesús bautizana
(Mr. 1.9-11; Lc. 3.21-22)

13 Jaskákenbi Jesús Galileankoniax
Jordán wean ikain kaa iki, jain Juan
iketian, jan bautizanon ikax.
14 Kakenbi akáshamakin Juanman
yoia iki: —Minkayara ea ati iki bauti-
zankin; ¿Jatian miakaya en imanon
ikax eiba joá? —akin.

---

[c] **3.4** Juanman chopara iká iki, Elíasnin chopa ikátiai jisáribi. 2 Rey. 1.8. Judíobora manata iká iki, ja mawábo ikainoax joxon ja *Cristo joái jato Elíassen yoitinin.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

15 Jaskáabi, Jesussen yoia iki: —Ramabichores jaskara anon awé, jaskara itin Dios keena jawéki, non senenhakayara jakon iti iki —akin. Jaskáakin yoia, Juanman bautizana iki.

16 Ja moa bautizana mapetaitianribi, nai chopeta iki. Jaskaketian Jesussen oinna iki, ja Diossen Shinan, xotó keska joáx jaonbi peyakatoshiai.

17 Jaskataitianribi, naiorikeax yoyo ika iki neskati: "Nato riki nokon noi bake, jaonra ea ikonbiresi raroai", iki.

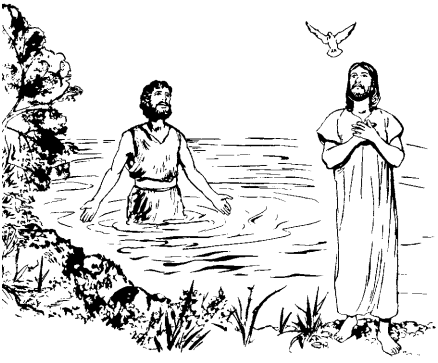

Juanman Jesús bautizana.

Jesús Satanássen tanaa

(Mr. 1.12-13; Lc. 4.1-13)

4 1 Jaskata pekáo, Diossen Shinanman, jain joni jayamainko Jesús boá iki, *Satanássen tananon ixon.

2 Jatian, moa chosko chonka nete, itan chosko chonka yaméribi, jawékiaama ikax moa jawékiakasa iki.

3 Jatian, ja Jesús ochamakaskin tanai, *Satanás jaki joá iki, joxon yoia iki: —Diossen Bakekon ixon, nato makanbo pan imawe —akin.

4 Jaskáabi, Jesussen neskáa iki: —Diossen kirika meranra yoiai: 'Jawékiatininbichora joni jayamake, Diossen yoiai joibo senenhairibikayara joni jati jake, ikira ikai' —akin.

5 Japekaora, Satanássen Jesús Jerusalénhain boríbaa iki. Jainxonra ja Dios rabiti xobo bochiki boxon,

6 yoia iki: —Ikon Diossen Bake ikax, nenoax naman choronwe, Wishá meranra yoiai: 'Diossenra jawen ángelbo raanti iki, mia koirannon ixon. Jatianra paketamabi mia jabaon weninti iki, min tae makanki choshíkaintima kopí', iki ixon —akin.

7 Jaskáabi, Jesussen yoia iki: —Diossen joi meranra yoiai: 'Non Ibo Dios jawetianbi tanatima' —akin.

8 Jainxonra jayá senentiainbi, ja Satanássen manan keyá ikain boríbaa iki. Jain boxonra, jatíbi nato netemea ani jemabo oinmaa iki, jaton ani jawékiboyabiakin.

9 Jaskáaxon yoia iki: —Ebebon chirankooxon min ea rabiketianra, jatíbi nato jawékibo en mia meniti iki —akin.

10 Jaskáaketianra Jesussen neskáa iki: —Nenoax katanwe Satanás. Diossen joi meranra ikai: 'Non Ibo Diosbichores rabikanwe, itan jabichoresibi jawen keenabo axonkanwe iki' —akin.[d]

11 Jaskáa ja Satanás moa kaa iki. Ja kaketian, Diossen ángelbo bexon, Jesús akinkana iki.

Galileankoxon Jesussen joi yoikin peoa

(Mr. 1.14-15; Lc. 4.14-15)

12 Jatian Judeain iikinbi, cárcel meran Juan akana ninkatax, Jesús Galileanko kaa iki.

13 Ikaxbi, Nazaret jemanko banéyamai, ja Galilea ian kexa iká Capernaúm jemankores jaai kaa iki, ja Zabulón betan Neftalí jonibaon mainko.

14 Jaskara iti yoikin ja *profeta Isaíassen wishani keská senennon ikax. Jara inike neskati:

15 "Ja Jordán keiba itan aniparo
ochóma iká, Zabulón
betan Neftalí main jakanabo;
jainoax, ja Galileanko

[d] **4.10** Dt. 6.13

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

jakana judíoma joniboribi, ninkákanwe:
16 Ja yamé keska meran jakátiai jonibaonra, moa
westíora joé oinkanke, ja onsá mawá meranbires
jakatiaibora moa jato joekan tenake”, iki iká.
17 Jainxonra moa joi yoikin peokin jato Jesussen neskáa iki: “Maton jakonma shinanbo akonkin jenekanwe, ja Diossen ikinaton jati netera, moa ochóma iki”, akin.

Yapan teetai chosko joni, Jesussen kenaa

(Mr. 1.16-20; Lc. 5.1-11)

18 Jatian Galilea ian ketani kakinra, já wetsa rabébires rikani iibekonaitian Jesussen nokoa iki. Ja iká iki Simón Pedro betan jawen wetsa Andrés. Jabo iká iki yapan teetaibo.
19 Jainoa jato Jesussen neskáakin yoia iki: —Ea chibankanwe, jonibo biai itiakinbiribi en mato imanon —akin.
20 Jato jaskáa, jatianbi jaton rika jainbi jenebaini, jabé kabékona iki.
21 Jatian orichaa kakinra, já wetsa rabébires Jacobo betan Juan Jesussen nokoribia iki, jaton papa Zebedeo betanbi botenxon rika onai iitaitian. Jainoa jato kenaa iki.
22 Jato jaskáakin kenaatianbi, ja boteyabiakin jaton papa potabaini, Jesús betan kabékona iki.

Icha joni Jesussen akinna

(Lc. 6.17-19)

23 Jatíbi ja Galilea main iká jemabaonra Jesús kawantana iki, jain tsinkíti xobo meranxonbo jato eseboi. Ja Diossen ikinaton jati jakon joibo jato yoiboa iki, itan meskó keskati isini chexakaataiboribi jato benxoaboa iki.
24 Jaskarabora jatíbi Siria main ninkakaata iki; jaskara ninkáxonra, meskó isinyabo bexonkana iki. Yoshin naikiabo, maxkaibo, yora koshiamaibo; jainoax meskó keskati chexakaati isinaibo. Jaskarabora jato Jesussen benxoaa iki.
25 Jatianra kikinbires icha joni, Galileankoniax, *Decápolissainoax, Jerusalénhainoax, Judeainoax itan ja Jordán keibakea iká mainmeaxboribi Jesús chibani bekana iki.

Diossen raroshaman imatibo

5 1 Jaskati joni icha bekana oinnaxa, mananman mapetax Jesús jain yakata iki. Jatian jaonmea onannaibo ja patax bekana iki.
2 Jainxon jato esekin peoa iki, neskáakin:
3 “Dioskires ikoni koshiax jakanabora, Diossen raroshaman imati iki. Jabora jawen neten jato Diossen ikintibo iki.
4 Ja winiaibora Diossen raroshaman imati iki. Jabora Diossenbi jaton shinanbo tantimati iki.
5 Ja rabí shinanhomabora Diossen raroshaman imati iki. Jabaonra jato mai meninoxon yoini, bikanti jake.
6 Ja pikasai keskati itan nomiai keskati, atibi keskáakin atin kikini keenaibora, Diossen raroshaman imati iki. Jabora jaton shinanna keskáakin Diossen imaxonti iki.
7 Ja noibamisaibora, Diossen raroshaman imati iki. Jabora Diossenbiribi noibashokoti iki.
8 Moa jato meran jakonma shinan yamaabora Diossen raroshaman imati iki. Jabaonra Dios oinnoxiki.
9 Jakonshaman jakanon ikax jato akini teetaibora, Diossen raroshaman imati iki. Jabora ikon Diossen bakebo riki, akin akanti iki.
10 Ja itibi keskati jaketian, jakonmaakanaibora, Diossen raroshaman imati iki. Jabo riki jawen neten jato Diossen ikintibo.
11 Ja ea kopi ramiakanaibo, ja masá tenemakanaibo, itan ikámainkobi jato join imakanaibora, Diossen raroshaman imati iki.

12 Mato jaskáakana, ikonbiresi rarokanwe, naikanxonra ja biti kikinbires ani jawéki maton bii kati jake. Jaskáakinribira masá tenemakana iki, ja mato yamaatian japaoni *profetabo.

Tashi betan joéki yoinmeeta esé
(Mr. 9.50; Lc. 14.34-35)

13 Matobo riki nato netemea tashi keskabo. Ikaxbi ja tashira moa jawen moka keyotax, jawekeskataxbi mokayamai, jara moa jakonma iketian jema napon potatires iki jonibaon winókin jamáreskanon ixon.

14 Matobo riki nato nete jan tenaa joé keskabo. Westíora jemara manan maxkaten itinax, joné iti atipanyamake.

15 Tsonbira joé keteaxon jawékinin mapoyamai. Jaskáyamakinra, bochikishamanres peyasankanai, jatíbi ja xobon ikábo ja joekan jato tenati kopí.

16 Jaskara joé keskara iti jake maton iká jawékibo, jonibo bebon. Ja maton jakon jawékibores akaitian oinxon, jabaonribi ja naikan iká Papa rabishokokanti kopí.

Diossen esé jato Jesussen onanmaa

17 Shinanyamakanwe, ja Diossen esé itan *profetabaon yoiai joibo, jawemabi itiakin imai ea joá. Eara jawemabi itiakin imai joáma iki. Ja esekan yoiaibo senenti kopí riki ea joá.

18 Ikonshamanra en mato yoiai: Ja nai betan mai japariketianra, westíora joibi ja esé non soananti atipanyamake, jatíbi jan yoiaibopari senenai kaman.

19 Jaskara kopí, tsoabaonki ja esé meran iká senenhati joibo, atibires keskáshokobobi senenhayamai itan wetsaboribi jaskati jati jato onanmayamai,

Mananmanxon jato Jesussen joi yoia.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

jabora Diossen ikinaton jatinko jawemabi ikanti iki. Ikaxbi ja esekan yoiai keskati jaxon, wetsaboribi jaskati jati jato onanmaibora, Diossen ikinaton jatinko kikin jonibo ikanti iki.

20 Jakopíra en mato yoiai, ja *fariseobo betan esé onan jonibo ikai bebonbires itibi keskati jakoni jayamaira, jawekeskataxbi ja Diossen ikinaton jatinko mato ikantima iki.

Sinátima yoii iká
(Lc. 12.57-59)

21 Matonra onanke, ja moatian Moiséssen yoini joi, ja iki: 'Joni reteyamakanwe. Ja retemisaibora joi benxoai joni koshiboiba bokanti jake, jato masá tenemakanon ixon', iki iká.

22 Ikaxbi enbiribira mato yoiai: Jaweratoboki wetsaboki sinatai, jabora koshibaon, masá tenemati jake. Jatian ja wetsabo ichataibora, koshibo tsinkita bebon bokanti jake. Jatian ramibires shinantaanan jatoki jakonmaibires yoyo ikaibora, chiikan ewa meran potati iki ixon.

23 Jaskara kopí, jainxon Dios yoina menoxontiainko, Dios meniti jawéki boxonbi atiki, ja miki sinatai joni min shinanrikin.

24 Jatianra ja Dios meniti jawéki min boá, jainxon Dios yoina menoxontiainkobipari abaini, ja joni betan joi benxoax raeananipari mia kati jake. Jatian moa jaskáa pekáoparikayara, min ati jake Dios jawéki menikin.

25 Miki jakonmaakin mia joni koshiboiba kenamakanketian, ja mia ja jaskáa joni betanpari ishton joi benxoawe. Ja joi benxoai joni koshiboiba mia bokanamatianbi. Min jaskáyamaabira, policiabo yatanmaxon cárcel meran mia niakanti iki.

26 Enra mato pontéshaman yoiai: Jain xepokanara mato pikótima iki, jatí kopíax pikóti yoikanati kopíai kamanpari.

Wanoya itan benoya ixon wetsa betan yorantima yoii iká

27 Matonra moa ninkata iki: 'Wanoya itan benoya ixon, wetsa betan yoranyamakanwe', iki Moisés yoyo ini.

28 Ikaxbi enbiribira mato yoiai: Jaweratoboki westíora ainbo oinnax jaon keenai, janra wanoya ixonbi, jawen shinan meran moa jabé yoranke ixon.

29 Jaskara iken, ja min mekayaokea beron mia ochamaresaitian, tsekaxon moa ochó potawe. Jakonra itiki jatiobi min yora, masá tenetian potakantitianbi, ja min yora meran iká westíora min mebires manota.

30 Jatian ja min mekayaokea mekenman mia ochanko pakémaresaitian, xatexon ochó potawe. Jakonra itiki jatiobi min yora, masá tenetian potaakatitianbi, ja min yora meran iká westíora min mebires manota.

Potaanantikiriti iká joi
(Mt. 19.9; Mr. 10.11-12; Lc. 16.18)

31 Jainxon Moiséssenribi neskáakin yoinike: 'Ja jaton awin potaibaonra, moa potaa iki iká kirika wishá jato meniti jake', akin.

32 Ikaxbi enbiribira mato yoiai: Jawerato joninki wetsa joni betan ikainmabi jawen awin potai, janra ja ainbo benoya ixonbi wetsa betan yoranti ati onsá meran imai. Jatian ja benen potaa ainbo betan wanoai joniribira, moa benoya ainbo betan yoranairibi ikai.

Senenhakonnox yoyo iti

33 Jainxon maton ninkáribia iki, ja Moiséssen maton rekenbo neskáakin yoini: 'Maton ati yoiabo senenhanoxmabi Diossen janenkora non senenhai iki iamakanwe', akin jato aní.

34 Ikaxbi enbiribira mato yoiai: Jawetianbi jawéki anox yoyo iki, Diossen janenkora en akai iki iamakanwe. Nin nai janetaanan, janra onanke en

senenhai, ikiribi iamakanwe, jara
Diossen ani yakati iki.
35 Jainoax mai janetaananribi jaskáyamakanwe, jara jainribi itinke. Nin
Jerusalén janetaananribi jaskáyamakanwe. Jara ani Apo Diossen jema iki.
36 Jainoaxibi maton mapokibiribi
jaskáyamakanwe, matonra jawekeskaaxonbi westíora boobi, wiso iamaxon
joxo imati atipanyamake.
37 Jawéki anox: 'Enra akai', ikires
ikanwe; jatian ayamanoxa: 'Enra ayamai', ikiresibi mato iti jake. Jatian
meskotibores mato yoyo ikaira, moa
*Satanássen imaa ikaires mato iti iki.

Kopímistima yoii iká
(Lc. 6.29-30)

38 Matonra ninkata iki: 'Tsonki
jato westíora bero toshananai, jaribi
westíora bero toshanti; jainoax jato xeta
sekenaanketian jaribi xeta sekenaanshokoti', iki iká esé.
39 Ikaxbi, enbiribira mato yoiai: Jakon-
maakana jato kopikin jakonmaayamakanwe, jaweratobaonki mato mekayao
tamoki tantash akai, wetsaori jato
amaribikanwe.
40 Sináaxon mato koton bichinkaskin
akana, mato jan perakootiribi jato
menikanwe.
41 Teaxon mia westíora kilómetro jawéki
papimakana, rabé kilómetro jato boxonwe.
42 Wetsaxon inonbires mia jawéki
yokata, jato meniwe. Jainxon banexonoxon mia jawéki yokákana jatoki
yoashiamawe.

Rawíbo noiti yoii iká
(Lc. 6.27, 28, 32-36)

43 Matonra moa ninkata iki: 'Mibé
joni noiwe, ixonbi ja min rawíbichores
omiswe', iki iká esé.
44 Ikaxbi enbiribira mato yoiai: Ja maton
rawíbo noikanwe, jainxon jan mato jakonmaaiboki orankanwe.
45 Jatianra mato itiki ja naikan iká
Papa Diossen bakebo. Jan akai jakon
itan jakonma joniboki inonbi bari pikómakin. Jainxon aríbai yoiti itan yoitima
joniboki inonbi jato oi maanmaxonkin.
46 Jatian jan mato noiabores jato
noixonki, ¿Jawe jakon maton biti iki?
Ja apo kopíakana koríki tsinkiaiboribira
jabé raenanaibo betan jaskatai.
47 Jainxon ja mato betan joi akaibores
maton jato saludanabira, bená jawékima iki, ja Dios ikonhayamai jonibobira jaskakanani jakanke.
48 Matora iti jake jakonman senenabo,
ja maton Papa Dios naikan iká keskaribi.

Maxkatabo akinti

6 1 Wetsabaon oinnon ixonres jonibo
bebonxon jakon teebo ayamakanwe. Maton jaskáakinres akaitianra,
ja maton biti jawékibo, ja naikan iká
Papa Diossen, mato menitima iki.
2 Jaskara kopí, ja jawékinin yoro-
naibo jato akinax, ja ikon keskati ikaibo
keskati iamakanwe. Jaboresa ikai, ja esé
ninkáti xobo meranoax itan jain jonibo
winotainkobo kaax, rabikanon ikax
keshaatani. Jaskataibaonra moa jawen
kopí bike iki ixonra en mato yoiai.
3 Jawetianki ja maxkatabo min jato
akinnai, tsoabi jato keshanyamawe, ja min
mexkaokea mekemanra onanti yamake, ja
min mekayaokea mekenman akaibo.
4 Joné jato akinwe. Jatian jaskáakin
min jato jonéshoko akinkenbira, moa
oinna ixon, ja min Papa Diossenbiribi
ja min biti jawéki mia meniti iki.

Oranti jato Jesussen onanmaa
(Lc. 11.2-4)

5 Jawetianki maton oranai, ja ikon
keskati ikaibaon akai keskáakin ayamakanwe. Jabo iki jonibaon oinnon
ixonres ja esé ninkáti xobo meranxon
itan jonibo winotainkoxonbo orantinin
keenbo. Jaskataibaonra jaton biti jawéki
moa bike, iki ixonra en mato yoiai.
6 Ikaxbi jawetianki minbiribi oranai,
min xobonko jikixon, xepóti xepotaanan,
joneshoko ja min Papa Dios yoyo awe.

Jatian joneshoko min jaskáakenbira,
moa oinna ixon, ichaxon oinkanonbi, ja
min biti jawékibo mia meniti iki.
7 Orankin, jawetianbi ja joibicho bane
banekin yoiamakanwe; ja Dios ikon-
hayamai jonibaon akai keskáakin.
Jabaonra shinannai iorai yoyo ikaitian
jato Diossen ninkáxonti.
8 Jabo keská iamakanwe. Maton yoka-
tamatianbira, ja maton Papa Diossen
moa onanke mato jan maxkatabo.
9 Matonra neskáakin oranti jake: 'Non
Papa naikan iká, jatíxonbi mia ikon
Dios onanbakanon.
10 Jowé, non apo iki, abákanon jatí-
xonbi nato main ikábaon min keena
keskáres akin, ja naikan ikábaon akai
keskáakinribi.
11 Rama ja jawékiati noa netetiibi
maxkataibo noa meniwe.
12 Non ocha akábo noa shinanxonya-
mawe, ja noki ochaabo moa non jato
shinanxonyamai keskáribiakin.
13 Shinan meran akásti jawékiain
pakémayamakinkaya, *Satanássen
jakonmaanaketian noa koiranwe'.
14 Wetsabaon jakonmaaka, moa maton
ja jato shinanxonyamaitianra, ja naikan
iká maton Papa Diossenribi mato ja
shinanxontima iki.
15 Ikaxbi wetsabaon jakonmaaka,
maton ja shinankin jeneyamaitianra,
maton Papa Diossenribi mato ja shinan-
xonkin jenetima iki.

Ayunanti yoii iká

16 Jawetianki maton *ayunanai, ja
beparametaibo keskati onísshokobo
iamakanwe. Jabo ikai onisshokobo iki,
ayunanai jonibaon oinkanon ikaxes.
Jaskataibaonra moa bike ja jaton biti
jawékibo, iki ixonra en mato yoiai.
17 Jawetianki minbiribi ayunanai,
jakonireskaya boexeewe, itan min
bemananribi chokawe.
18 Min ayunanai jonibaon onan-
tima kopí. Diossenbichoresa onanna
iti jake. Jatian min joné akenbi moa
oinna ixonra, ja min biti jawékibo mia
meniti iki.

Naikan iti jawékibores kaiati

(Lc. 12.33-34)

19 Nato mainxon icha jawéki kaiakasi
iamakanwe. Ja jawékibora arai keyotai,
jatíribibora jawen ibon pia payotai, jain-
xonra yometsobaon mato yometsoati
atipanke.
20 Naikanra jaskarama iki, jainkaya
icha jawéki kaiakanwe, jainra jawé-
kibo arayamai, jawen ibon pia payótibo
yamake, itan yometsoboribi yamake.
21 Jaweranoki min icha jawéki kaimaa
itina, jainresa min shinan itiki.

Non yoranko iká joé

22 Ja bero riki non yora jan tenaa
joé keska; jaskara ikenra, ja min bero
jakonshaman iketian, jatiobi min yora-
ribi joé meran keská ikai.
23 Ikaxbi ja min bero jakonma
iketianra, jatiobi min yoraribi yamé
keska meran ikai. Jatian ja joé keska
mii meran iká nokaketianra, kikinbires
yamé itiki.

Dios itan koríki yoii iká

(Lc. 16.13)

24 Tsoa yonokaatai jonibira, jatianbicho
rabé jonin tee axoni teeti atipanyamake.
Westíorares noixonra, jawen joi senen-
haxonti iki. Jatian wetsara, omiskin
joi senenhaxontima iki. Jaskáribiira,
Diossen tee aríbaibi, nekeabi jawékia-
kinres shinanni mato iti atipanyamake.

Jaayorakin jawékibo shinantima

(Lc. 12.22-31)

25 Jaskara ikenra en mato yoiai: Maton
ja jawékiati kopí, itan ja maton saweti
chopa kopibo, masá shinanyamakanwe.
Noa jaara piti kopíbichoma iki, non
yorara jakon chopa sawematibichoma
iki.
26 Oinkanwe ja noyai isábo; jabaonra
jawebi banati atipanyamake; bimibo

tsekaxon jain atinko benxoatiboribi
atipanyamakanke. Jaskarabo iken-
bira, ja naikan iká maton Papa Diossen,
jato jawékiatinin maxkámayamai.
Matokayara abiresti iki, ja isábo akai
bebonbires jaskáakin.
27 Jaskáakin masá shinankinbira,
tsonbi jaton jati shokorestanibi bebon-
hati atipanyamake.
28 ¿Jatian jawekopíki, ja saweti chopa
kopi maton ayorakin masá shinannai?
Oinkanwe, ja nii meran xoxoai joabo.
Jabora teeti atipanyamake, itan jatonbi
chopaatiboribi atipanyamakanke.
29 Ikaxbi, enra mato yoiai: Ja apo
Salomónra jawen jakon chopabaon
raokaayonaxbi ja joabo xewina metsá
iamaa iki ixon.
30 Jatian jabokaya basimashoko ikax,
moa choshiketian menokanai ikenbi
akai Diossen ja waimea joabo kikin
metsáshokobo imakin. Matokayara
abiresti iki jakon chopabo sawemakin.
¡Jaki koshitira mato maxkáke!
31 Jaskara iken masá shinanni:
'¿Jaweki non rama jawékiaipanon?'
iamax '¿Jawe chopaki non rama saweai-
panon?' ikibo iamakanwe.
32 Ja Dios ikonhayamaibaonresa akai ja
jawékibo kopí masá shinankin. Ikaxbi ja
maton Papa Dios naikan ikátoninra, moa
onanke mato jaskara jawékibaon maxkata.
33 Rekenparikaya Diossen ikinaton
jatires onankanwe, jainxon atibi
keskáakin jan yoiaibo senenhaxon-
kanwe. Jatianra nato jawékibaon yoroni
mato iitaibo mato meniboresti iki.
34 Jaskara kopí bakish iti jawékibaon
masá shinanyamakanwe, jara bakish
winóti jawékibiribi iki. Netetiibikayara
moa atikoma jawékibo jake.

Wetsabaon jakonma akábo yoixontima

(Lc. 6.37-38, 41-42)

7 1 Wetsabo jakonmaakin yoiama-
kanwe, matoribi jakonmaakin
yoikantima kopí.
2 Ja wetsabaon aká yoixontaanan
maton jato masá tenemai keskáa-
kinribira mato Diossen ashokoti iki.
Jawekeskaakinki maton jato akai,
jaskáakinribira mato Diossen ati iki.
3 ¿Jawekopíki, wetsabo maxkoshoko
bepokootares min jato oinxonai, mia-
kaya aniositon bepokoota itinxonbi?
4 ¿Jawe keskaxonmein min atiki
wetsabo: 'Mia maxkoshoko bepokoota
ea bimawe', akin jato akin, miakaya
aniositon iká ixonbi?
5 ¡Mia ja jakon keskatonin shinan-
meetai! Minparikaya mia jan bepokoota
aniosi tsekawe, jatianparira moa jakon-
hakin oinxon, min wetsabo jato bixonti
atipanke.
6 Ja ochitibo Diossen jawékibo menia-
makanwe, jaskara jakon jawéki onan-
yamaxonra, mato jakonmaakanti
atipanke. Jainxon ja kopí jawékibo-
ribi kochibo meniamakanwe, jabaonra
onanyamaxon jamáreskanti atipanke.

Dios yokáti

(Lc. 6.42; 11.9-13)

7 Dios yokákanwe, jatianra mato jan
meniti iki; benakanwe, jatianra maton
nokotiki; kenakanwe, jatianra mato jan
akinti iki.
8 Jaweratobaonki yokatai, jabaonra
biai; jaweratobaonki benai, jabaonra
merai; jainoax jaweratoki kenatai,
jabora akinti iki.
9 ¿Matonmein atiki, pan yokákenbi
makanres maton bake menikin?
10 ¿Iamaxon, yapa yokákenbi ronores
menikin?
11 Matokaya jakonma shinanyabo ixon-
bira, jakon jawékibores maton bake meniti
maton onanke. Atixonbira ja maton Papa
Dios naikan ikátonin abirestiki, ja yokáka-
nketian jato jakon jawékibo menikin.
12 Wetsabaon jaskáatinin mato keenai
keskáakinribi, matonribi wetsabo
jaskáashokokanwe. Jaskara noa iti riki
ja Moiséssen esekan itan *profetabaon
yoini joi.

Naxbama bai betan naxbá bai
(Lc. 13.24)

13 Ja naxbáma xepótiorikaya jikikanwe, ja manótiori kaa bai xepótira,
kikin naxbá ikax katibires iki; ja baiorira icha joni bokanai.
14 Ikaxbi ja jatíbitian jati neteori kati
baira naxbáma iki, jawen xepótira
maxkoshoko iki, jao jikitira itikoma iki,
jakopíra ichama joni ja baiori bokanai.

Jaton ikábo oinxon jato onanti
(Lc. 6.43-44)

15 Ja *profeta keskati ikaibaon paran-
naketian koirameekanwe. Jabora oveja
keskatax matoiba bekanti jake pimis
yoina keskábo ikaxbi.
16 Jabora jaton ikábo oinxonres maton
onanti atipanke, tsonbira uva bimi betan
higo bimi, moxa jiwimea tsekayosma iki.
17 Jatíbi jakon jiwibora, jawen bimibo
jakonribi ikai, jatian jakonma jiwibora
jawen bimi jakonmaribi ikai.
18 Westíora jakon jiwira, jawen bimi
jakonma iti atipanyamake. Jatian wes-
tíora jakonma jiwira, jawen bimi jakon
iti atipanyamake.
19 Jaskati jakoni bimiamai jiwibora,
moa xatexon menotires iki.
20 Jaskara ikenra, jaton ikábo oin-
xonres ja jonibo maton onanti atipanke.

Jatíbima riki Diossen neten jikitibo
(Lc. 13.25-27)

21 Jatikaxbishamanra ea 'Ibó, Ibó',
akin akaibo Diossen ikinaton jati
netenko jikiamanoxiki. Jikiranoxikanai
ja nokon Papa Dios naikan ikátonin
yoiabo akonkin senenhaibores.
22 Jatian moa jaton aká jawékibo
Diossen yoixonti nete nokóketianra,
icha jonibo inoxikanai ea akí neskati:
'Ibó, Ibó min janenkora non jato joi
yoia iki, min jane yoitaananra non jato
meranoa yoshinbo pikoa iki, jainxonra
icha ratéti jawékiboribi non aká jake,
ikibo inoxikanai'.
23 Jaskákanainbira enbiribi jato anó-
xiki: '¡Jawetianbira en mato onanyamaa
iki, moa eibakeax botankanwe jakonma
akai jonibo!' akin.

Rabé keska main xoboakana
(Mr. 1.22; Lc. 6.47-49)

24 Jaskara iken, ja nokon joi ninkáxon
en yoia keská ea axonaibo riki, shinanti
onan ixon shanka main jonin xoboani
keská.
25 Oi kexto beax ani jenetiata iki,
jainoax niwe koshiribi ja xoboki
tsakata iki; ikaxbi ja xobo poxóyamaa
iki shanka maiki jawen witábo nichina
ikax.
26 Ikaxbi ja nokon joi ninkáxonbi,
en yoia keská ayamaibo riki, shinanti
onanma jonin mashi main xoboani
keská.
27 Oi kexto beax ani jenetiata iki,
jainoax niwe koshiribi ja xoboki tsakata
iki, ikaxbi tewanyamai poxota iki.
Jaskatax ja xobo kikini ras ika iki", akin
jato aká iki.
28 Jaskarabo jato yoikin Jesussen
senenhaketian, jain tsinkita jonibo
kikini ratékana iki jato esea ninkatax,
29 ja esé onanbaon akai keskáaya-
makin, koshi shinanyaxon jato yoike-
tian.

Lepra isinya joni
Jesussen benxoaa
(Mr. 1.40-45; Lc. 5.12-16)

8 1 Jatian moa Jesús mananmanmeax
ipakeax kaaitian, icha jonin chi-
bana iki.
2 Jaskákenbi *lepra isinya westíora
joni joáx, ja bebon chirankootoshixon
yoia iki: —Ibó, mia keenxon nokon isin
ea benxoawe —akin.
3 Jaskáa ja jonin yora tii axon Jesussen
yoia iki: —Eara keenai, en mia abanon
benxoakin —akin. Jaskáatianbi, ja
*lepra isin moa joni benxoa iki.
4 Jainxon Jesussen yoia iki: —Tsoabi
keshanyamawe, pontékainxonres ja

sacerdote oinmatanwe. Jainxon ja
Moiséssen yoini keskáakin Dios jawéki
menitanwe, moa min isin mia benxoa
onankanti kopí —akin aká iki.

**Romano sontárobaon koshin
yonoti Jesussen benxoaa**
(Lc. 7.1-10)

5 Jatian moa Jesús Capernaúmhain
nokóketian, westíora romano sontáro-
baon koshi joá iki.
6 Joxon yoia iki: —Ibó, nokon yonotira
isini xobon itinke, koshitibobira atipan-
yamake, kikini chexakaakin masá tenei
riki —akin.
7 Jaskáa Jesussen yoia iki: —Ea
kabánon ja isinai benxoai —akin.
8 Jatian ja sontárobaon koshin neskaa
iki: —Ibó, nokon xobon mia jikimati
senenmabobiriki ea; nenonxonbikayares
benxoti yoiwe, jatianra nokon yonoti
moa benxoti iki.
9 Eara ja nokon koshibaon yoia joi
jato senenhaxonairibi ixon onanke,
jatian earibi iki ja sontárobaon koshi.
Jawetianki ja westíora sontáro en jain
katanwe akin akai, jatianra akai. Jatian
wetsabiribi en neri jowé akin aká, joái;
jainxon jawetianki ja nokon yonoti, nato
ea axonwe akin en akai, jatianra ea jan
axonai —akin aká iki.
10 Jaskáaketian ninkatax Jesús kikini
rateta iki. Jainxon ja chibani beaibo
yoia iki: —Ikonshamanra en mato
yoiai, neskati eki koshia jonira, tsoabi
en *Israel main nokoyosma iki.
11 Jaskara ikenra en mato yoiai: Icha
jonira bari pikotaiorikeax itan bari
jikiaiorikeax benóxikanai. Jabora ino-
xiki Diossen jawékiati aká jawékiaki,
Abraham betan, Isaac, jainoax Jacob
betan ja Diossen ikinaton jati netenko
tsinkiti.
12 Ikaxbi, ja Diossen ikinaton jati
netenko iti ikábokayara jain ititianbi,
jatobiribi masábires tenetiainko potano-
xiki. Jainra masábires tenei xeta kerox
aki wininoxikanai —akin jato aká iki.
13 Jato jaskáatanan ja sontárobaon
koshi Jesussen yoia iki: —Moa min
xobon katanwe. Ibanon ja min ikonhaxon
shinanna keská ikí —akin. Jaskáakin
yoiatianbi moa jawen yonoti benxoa iki.

**Pedron rayós ainbo
Jesussen benxoaa**
(Mr. 1.29-31; Lc. 4.38-39)

14 Jainoax Jesús Pedron xobon kaa iki.
Jain kaxon, ja Pedron rayós ainbo yoná
akí bachin rakata nokoa iki.
15 Jaskara nokoxon, jawen mekenki
Jesussen tii akatianbi, yoná jenea iki.
Jainoax wenixonra ja ainbaon Jesús
jawékiamaa iki.

Icha isinaibo Jesussen benxoaa
(Mr. 1.32-34; Lc. 4.40-41)

16 Jatian moa yametaitian, icha joni
yoshinman iboabo Jesússiba bokana
iki; jaskáakin bexonkanara, westíora
joinbichores yoshinbo jato meranoa
pikopakea iki. Jainxonribi ja isinai
bokanabo jatíbi jato benxoapakea iki.
17 Neskarabora winota iki, jaskara iti
yoii, *profeta Isaías: “Janbira non isinbo
noa bichina iki, jainxon non chexábo-
ribi noa keyoxonike iki yoyo ini senenti
kopí”, ini.

Jesús chibanti yoii iká
(Lc. 9.57-62)

18 Jatian ichaxon moa katekana
ointaanan, jaonmea onannaibo Jesussen
yoia iki: —Ian keiba bonon bokanwe
—akin.
19 Jainoa westíora esé onan jonin
nokobainxon neskáa iki: —Jawerano
inonbi mia kaaitianra, mia chibani ea
kaai Maestró —akin.
20 Jaskáa, Jesussen yoia iki: —Nii
ochitibora, jain jati kiniabo iki. Jainoax
noyai yoinabora, jain jati naayabo iki.
Ikaxbi ja jonin Bakera, jain tantitioma-
bobi iki —akin.
21 Jatian wetsa, jaonmea onanaitonin
yoia iki: —Nokon papa mawáketian

en miintira jake Ibó, ea japari amawe,
japekaoparira en mia chibantiki —akin.
22 Jaskáa, Jesussen yoia iki: —Eakaya
chibanreswe, abanon ja mawábaon, ja
mawataibo miinkin —akin.

Niweaba koshi Jesussen nesemaa
(Mr. 4.35-41; Lc. 8.22-25)

23 Jaskáataanan, Jesús ian shitai
kaai boten naneta iki. Jatian jaonmea
onanaiboribi jabé bokana iki.
24 Ja bokanaitian, niweaba koshi
jatoki pakéxon, ja bote bechonman
jene nachita iki. Ikaxbi Jesúsbiribi iká
iki oxaa.
25 Jaskataitian oinxon, jaonmea
onanaibaon oxá ratexon Jesús yoikana
iki: —Ibó, moara noa reokootai, noa
kishpinmawe —akin.
26 Jaskáakana jato yoia iki: —¿Jawe-
kopíki mato iorai raketai? ¡Dioski
koshitira mato maxkábireske! —akin.
Jaskátaanan wenixon, niwe betan
bechon notsina iki moa jenénon ixon.
Jaskáakin aká, moa neseax jatíbi jakon-
shamares baneta iki.
27 Jaskáaketian, jawen jonibo ikana
iki kikini ratetax: —¿Jatianki tsoa iti
iki nato joni, niwe betan bechonbaonbi
jawen joi ninkáxonai ikax? —iki yoka-
kanani.

Gadarainoa joni rabé
yoshinman iboaa
(Mr. 5.1-20; Lc. 8.26-39)

28 Jatian ian shitabaini kaax, moa
Gadara main Jesús nokóketianra,
pantioainoax rabé joni yoshinman
iboaka, já bechii jobekona iki. Ja rabéra
iká iki kikinbires siná, jaskara iketianra,
tsoabi ja bain winóti atipanyamaa iki.
29 Joaxa neskati saí ibekona iki:
—Jesús, miara Diossen Bake iki ¿Minki
noa jaweakai? ¿Nete senenamabi noa
masá tenemaiki mia neno joá? —iki
ikana iki.
30 Jato ochómaribi iká iki, icha kochi
pii tsamata.
31 Jatian ja yoshinbaon Jesús yoia
iki: —Jokonhaxon, ja kochi tsamatabo
meran, noa weimawe —akin.
32 Jatian, jato Jesussen aká iki:
—Itankanwe —akin. Jaskáa, ja rabé
joni meranoax jokonax boax, kochibo
meran ja yoshinbo weikana iki. Jatianbi
jatíbi kochibo ishto boxon jene tsakax,
jenen retea keyókana iki.
33 Jaskáketian ja kochi koiranaibo
jabati bokana iki. Boax jemanko
nokóxon, jaskatax kochibo keyota jato
yoikana iki, jainxon ja yoshin naikia
ipachoaibo jaskatax benxoaboribi jato
yoikana iki.
34 Jaskara ninkataxa, jatíbi ja jeman
iká jonibo Jesússiba bekana iki. Bexon
yoikana iki, moa jaton mainmeax
wetsanko kati.

Chanto joni Jesussen benxoaa
(Mr. 2.1-12; Lc. 5.17-26)

9 1 Jaskáakanara, boten nanexon ian
shitabeirani joáx, jawen jemanbi-
ribi Jesús nokota iki.
2 Jain iketianra, chanto joni raká-
tinin axon, bexonkana iki. Jatianra,
já ikonhai jaki koshikana oinxon,
Jesussen ja isinai joni neskáakin yoia
iki: —Koshiakin shinanwe joní, min
ochabora en moa mia shinanxonyamai
—akin.
3 Jaskáaketian, jatíribi esé onan joni-
baon shinanna iki: “Nato jonira kikin
jakonmaibires Dioski yoyo ike”, ixon.
4 Ikaxbi jaskarabo shinankanai
onanxonra, Jesussen jato yokata iki:
—¿Jawekopikayaki maton jakonmaakin
shinannai?
5 ¿Jaweraki yoitikayaki atibires
itiki? ‘¿Min ochabora en mia shinan-
xonyamai’, akin ati, iamax ‘wenitax
katanwe’, akin ati?
6 Ramara en mato oinmai, ja jonin
Bakera, nato mainxon ja ocha aka-
nabo moa jato shinanxonyamanoxon
yoiti koshia iki ixon —akin jato aká
iki. Jainxon ja chanto joni yoia iki:

—Weníxon, min rakáti bibaini min
xobon katanwe —akin.
7 Jaskáa wenitax, ja joni jawen xobon
kaa iki.
8 Jaskara oinnax, jonibo rakékana
iki, jainxon Dios rabikana iki, jaskara
atipana koshiaribi jonibo imaa iketian.

Jesussen Mateo kenaa
(Mr. 2.13-17; Lc. 5.27-32)

9 Jatian moa jainoax kakin, Jesussen
oinna iki westíora joni Mateo janeya,
jainxon Romamea apo kopí yokákinxon-
kanai xobonko jato kopí yokati yakata.
Jainoa Jesussen aká iki: —Ea chibanwe
—akin. Jaskáatianbi wenítaanan Mateo
jabé kaa iki.
10 Jatian jaskáawana pekáo, Mateon
xobonkoxon jaonmea onanaiboyaxon
jawékiai Jesús iketianra, icha ja apo jato
kopí yokáxonaiboyabi jakonma ninka-
kaatai jonibo, beax jato ikainkoribi jato
betan jawékiai yakákana iki.
11 Jaskara oinxon, jaonmea onannaibo
*fariseobaon yokata iki: —¿Jaweatiki
maton maestron, ja apo kopí yokáxo-
naibo, itan ja ochayabo betan jawékiai?
—akin.
12 Jato jaskáa ninkaxon Jesussen ja
fariseobo yoia iki: —Ja isinaimabora
raonmis joni benatinin maxkáyamake.
Isinaibokaya riki ja raonmis jonin akin-
tinin maxkatabo.
13 Jaskara ixon ramapari onantan-
kanwe, 'Ja yoinabobicho maton ea rete-
xontinra moa ea keenyamai. Ea keenai
riki, noibamisbokaya mato ikantinin',
iki Dios yoyo ika joi. Eara ja jakonman
shinanmeetaibo benai joáma iki. Eara
joá iki ja ochayabo shinan —akin jato
aká iki.

Ayunantikiriakin Jesús yokákana
(Mr. 2.18-22; Lc. 5.33-39)

14 Jatian jan jato *bautizanai Juanma-
mea onannaibo bexon, Jesús yokákana
iki: —Nonra akai ichaakin *ayunankin,
jatian fariseobaonribira akai jaskáakin.
¿Jawekopíki ja mionmea onanaibaon
jaskáayamakanai? —akin.
15 Jatian jato Jesussen neskaa iki:
—¿Imeyakanti atipanke ja wanoti fies-
tanko kenamaa beabo, ja wanoai joni
jato betanpari ikenbi onísshokobo
ikí? Ikaxbi nokóranoxiki ja wanoai
joni yamati nete. Jatianparira jabaon
anóxikanai ayunankin —akin jato
aká iki.
16 "Tsonbira chopa ritás benakan,
chopa payo onayamai, bená ikax
niníkin ja chopa payo noshiai iken,
jaskataxa ja noshí bebonbires ani iti iki.
17 Jainxon tsonbira bená vino, ja
bichi chomo payon nachíamaribiai.
Nachitabira moa vino paeketian,
ja chomo toá iti iki. Jaskataxa moa
vino yoyokootiki, jatian chomobiribi
jakonma banétiki. Jaskánaketianra, ja
bená vino chomo benakanribi nachíti
iki. Jaskáaparira, ja vino betanbi ja
bichi chomo jawe itima iki", akin jato
yoia iki.

Ainbo bake mawata betan westíora ainbo isinai
(Mr. 5.21-43; Lc. 8.40-56)

18 Jatian jaskáakin jato yoii Jesús
iitainbi, judíobaon joni koshi Jesús
bebon chirankootoshixon yoia iki:
—Nokon bake ainbora ramabi mawáke.
Ikaxbi nokon xobon kaxon min
mekenman ea tii axonara jakiribi jiriti
iki —akin.
19 Jaskáakin aká ja joni betan Jesús
kaaitian, jaonmea onanaiboribi jabé
bokana iki.
20 Jatian moa bokanaitian, westíora
ainbo moa chonka rabé baritia jimi
boanaitonin, Jesúski ochómakainxon,
pekáorixon jawen jan perakooti kebí
tii aka iki.
21 Ja ainbaon shinannara iká iki: "Ja
Jesussen perakootitanibires tii akaxa
ea benxoti iki", ixon.
22 Jaskáara, bechiakekainxon ja ainbo
ointaanan Jesussen yoia iki: —Koshi

shinanwe ainbó, eki koshiaxa mia
benxoke —akin. Jaskáatianbi, ja ainbo
benxoa iki.
23 Jatian moa joni koshin xobon
nokóxon Jesussen oinna iká iki, jayá
maiai bonox, ja quena xoon akaibo jain
tsamákana, itan icha joniboribi winii
saa iki.
24 Jainoa jato Jesussen yoia iki:
—Nenoax jokonkanwe, nato bake
xontakora mawatama iki, oxaaresiki
—akin. Jato jaskáabi jaki shirokin joni-
baon osanreskana iki.
25 Ikaxbi moa jato jokonhataanan,
jikixon ja xontako Jesussen metsonhi-
nabaina wenita iki.
26 Jaskara Jesussen akára, ja main iká
jemabotiibi ninkakaata iki.

Benche rabé Jesussen benxoaa

27 Jaskáabaini moa Jesús jainoax
kaaitian, rabé benche ja chibani joí saí
iikiranbekona iki: —Noibataanan noa
akinwe Davidkan baké —iki.
28 Jatian jaskákanabi kaax xobo meran
jikiketian, ja benche rabekan jainoa
nokobekona iki. Jainoa jato Jesussen
yokata iki: —¿Matonki ikonhai, en mato
benxoati atipana? —akin. Jato jaskáa:
—Nonra ikonhai Ibó —akin abékona iki.
29 Jaskáakana, jaton beronko Jesussen
jato tii aka iki. Jainxon jato yoia iki:
—Maton ikonhaa keskára en mato imai
—akin.
30 Jato jaskáatianbi, moa oinbekona
iki. Jainxon jato Jesussen yoia iki:
—Tsoabi keshanyamakanwe —akin.
31 Jato jaskáabi, moa pikóbaini boxon-
bires, jatíbi ja main ikábo jato keshan-
kana iki.

Yoyo iosma joni Jesussen benxoaa

32 Jatian ja benche iwana rabé moa
pikókainbekonaitianribi, westíora yoyo
iosma joni yoshin naikia, Jesússiba
bekana iki.
33 Jatian ja joni meranoa moa Jesussen
yoshin pikoketianra, jatianbi ja joni
yoyo iki peokoota iki. Jaskara oinnax
ratetax ikana iki: —Jawetianbira, nato
*Israel main jaskara jawéki akanaibo
non oinyosma iki —ikibo yoyo iki.
34 Ikaxbi *fariseobaonbiribi yoikana
iki: —Ja yoshinbaon koshin, atipana
koshi menia ixonra akai, jan yoshinbo
jokonhakin —iki ixonres.

Jesussen jonibo noibaa

35 Jatíbi ani jeman itan maxkoshoko
jemabaonra, Jesús iaketana iki, ja esé
ninkati xobo ikainxonbo jato axeaki.
Jato yoia iki ja Diossen ikinaton jati
bená joibo. Jainxonribi, meskó isin-
yabo itan meskoti chexakaataibo jato
benxoaboa iki.
36 Jatian icha joni já chibani bekanai
oinxonra, Jesussen jato noibaa iki. Jan
jato ikíntioma oveja keskábo ikax, moa
kikini shinan tsokáskanabo ikanaitian.
37 Jainxon jaonmea onannaibo jato
yoia iki: —Icha riki ja non tsekati
bimibo, ikaxbi ja tsekai teetaibora icha-
mashoko iki.
38 Jaskara iken, ja wai Ibo yokákanwe,
abanon wetsaboribi jawen wainko
tsekai teeti jato raankin —akin jato
Jesussen aká iki.

Chonka rabé raana itibo, Jesussen katota

(Mr. 3.13-19; Lc. 6.12-16)

10 1 Jawen chonka rabé jaonmea
onannaibo tsinkixonra, yoiti
koshi shinan jato Jesussen menipakea
iki, jan jonibo meranoa yoshinbo piko-
kanon ixon, itan meskó isinboyabi ja
chexakaataiboribi benxoakanon ixon.
2 Natobo riki ja chonka rabé Jesussen
raanabaon jane: Rekenpari iki Simón,
jawen wetsa jane iki Pedro. Jainoax
jawen wetsa Andrés. Ja pekao iki, Jacobo
betan Juan; ja Zebedeon bake rabé.
3 Jainoax iki, Felipe, Bartolomé,
Tomás itan Mateo ja romamea apo kopí
yokáxonai ipachoai. Japekáo iki, Alfeon
bake Santiago betan Tadeo.

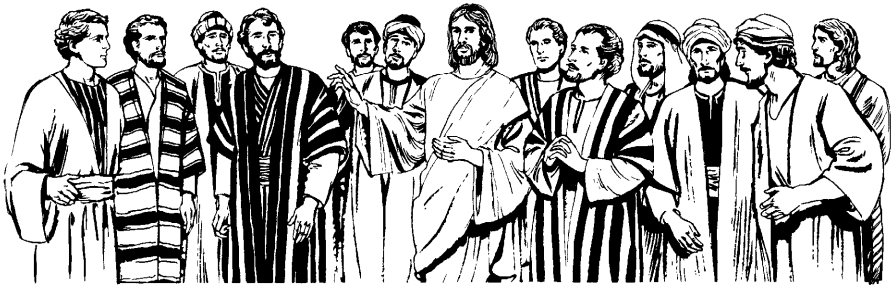

Jaonmea onannaibo Jesussen yoiti koshiya jato imaa.

4 Jainoaxibi iki Simón; ja Zelotebo
betan ipachoai. Japekáo iki Judas
Iscariote, ja jakonhai keská iikinbi jan
Jesús jakonmaani.

Ja raantibo, joi yoiti Jesussen raana
(Mr. 6.7-13; Lc. 9.1-6)

5 Ja chonka rabéra Jesussen raana
iki, neskáakin jato yoiyonxon: "Ja
judíomabo jakana mainkobo boyama-
tankanwe, nin Samaria main iká jema-
baonribi mato katima iki.
6 Ja ovejabo manota keská itai *Israel
joniboibakaya botankanwe.
7 Boxon jato yoitankanwe; Diossen
ikinaton jati netera moa ochóma iki,
akin
8 Isinaibo benxoatankanwe, mawábo
jiriatankanwe; *lepra isinyabo-
ribi maton jato benxoati iki; jonibo
meranoa, yoshinbo jokonhatankanwe.
Jaskarabo akinra maton jato kopí yokátima iki, ja nato atipana koshira maton kopí biamaribi iki.
9 Oro itan koríkibira, maton kakin
botima iki.
10 Jan jawékiati boti pisharibi maton
botima iki. Nin wetsa chopa itan wetsa
zapatoyaribira mato katima iki; jainxon
jan kekótiribi boyamakanwe. Ja teetai
jonira jawékiamakana iti jake.
11 Jawetianki mato westíora jeman
nokotai, jakon joni benax jawen xobon-
pari mato iti iki, mato wetsanko kaai
kaman.
12 Ja xobon jikikinra, Diossen mato
jakon imabanon akin maton jato ati iki.
13 Jatian jakonhaxon ja xobon mato
imakanketianra, maton yoia jakon
shinan jatoiba baneti iki. Ikaxbi mato
biamakanketianra, ja maton jato keen-
xona jakon shinan matoibabi baneti iki.
14 Jatian jaweranoxonki mato bika-
shamakanai itan maton joibobi ninká-
kashamakanai, ja xobomeax itan ja
jemameaxa, mato pikóti jake. Kaaira ja
maton jamata mai potobo, mato tawa-
saakainti iki.
15 Ikonshamanra en mato yoiai:
Ja jonibora, jaton aká jawékibo jato
yoixonti nete nokóketian, Sodoma betan
Gomorra jemamea jonibo aní bebon-
bires jato Diossen castiganoxiki.

Jakonmaakinbo jato akanti yoii iká

16 Oinnax itankanwe, pimis yoinabo
napo ovejabo raanti keskáakinra en
mato raanai. Matora iti jake rono
keskabo, jakonmaakaskana onan, itan
xotóbo keskaribi, ramiamisti shinan-
homabo.
17 Koirameetax itankanwe, matora joni
koshiboibabo bokanti jake. Jaton esé
ninkati xobo meranxonbora mato rish-
kinoxikanai.
18 Ea chibanaibo iketianra, joni
koshiboiba, itan apobo bebonribi mato
bokanti iki. Mato jaskáakanara, jato-
yabiakin ja joi ayamaiboribi nokon joi
maton jato yoiti iki.

19 Ikaxbi jaskáakin, mato jema koshiboiba bokana, jawemein en jato yoiti iki, iamaax jawerakimein en jato ati iki ikibo mato itima iki. Mato yoyo imakanaitianra, Diossenbi mato jaskati yoyo iti shinanbo mato meniti iki.
20 Matobimara iti iki ja yoyo ikai, non Papa Diossen Shinanra iti iki ja mato meranoax yoyo iki.
21 Jaton wetsanbira, jawen wetsabibo jato retemanoxikanai. Jatian papabaonra jaton bakebo jaskáashokonoxiki. Bakebaonra jaton papaki ramítaanan jato retenoxikanai.
22 Ea chibanaibo iketianra, mato jatíxonbi omiskin ramianoxikanai; Ikaxbi ja mawatai kamanbi eki koshii jenéyamaibora, kishpinmenoxiki.
23 Jawetianki mato westíora jemankoxon ramianoxon benakanai, jatianra mato wetsa jeman jabati kati iki. Enra mato pontéshaman yoiai: Ja *Israel main iká jatíbi jemabaon mato iaketanamabira ja jonin Bake jonoxiki.
24 Jatomea onanai jonira, jaonmeax axea joni xewina iti atipanyamake. Jainoax, ja yonoti joniribira, jan yonoai joni xewina iti atipanyamake.
25 Jatomea onanai jonira, jaonmeax axea joni keskaresibi iti jake. Jatian ja yonokaatai joniribira, jan yonoai joni keskaresibi iti iki. Ja xobo ibobi Beelzebú akinbo janeyonkana ixonra, jabé ikábokaya abireskanti jake jakonmaakin.[e]

Jakikaya noa rakéti
(Lc. 12.2-9)

26 Jaskara ikenbi, joniboki rakéyamakanwe. Jishtima jawékibora iikax onantiti jake; joné jawékibobira, tsonbi onanama iti atipanyamake.
27 Ja yamé meranxon en mato yoiabo, matonbiribi netenshaman yoikanwe. Jatian jonéshoko en mato yoiabobiribi, jatíbi jato ninkámakanwe.
28 Ja yora reteaiboki rakéyamakanwe, jabaonra jawekeskaxonbi kaya reteti atipanyamake. Ja kaya betan yorabi jan masá tenetian potatikikaya rakékanwe.
29 Kopímashoko ikenbi ikanai iki, westíora koríkishoko binox, rabé isáshokotonin maroi. Jaskara ikenbira, ja maton papa Dios keenyamaitian, westíorabi mawáti atipanyamake.
30 Jatian matokayara, jaweti booki maton maponko jaa iki ixon moa Diossen toponxonabo iki.
31 Jaskara iken rakéyamakanwe. Maton kopíra, icha isábaon kopí xewina iki.

Jonibo bebomeax Cristorikiti yoyo iti
(Lc. 12.8-9)

32 Jaweratoboki jonibo bebomeax Criston joni riki ea iki ikai, jatianra earibi ja naikanmea nokon Papa bebomeax; ikon riki jabo nokon jonibo iki ishokonoxiki.
33 Ikaxbi jaweratoboki jonibo bebomeax, eara Criston jonima iki ikai, jatianra earibi ja naikanmea nokon Papa bebomeax, ikon riki jabo nokon jonimabo iki ishokonoxiki.

Jesús kopi jaskarabo iti
(Lc. 12.51-53; 14.26-27)

34 Shinanyamakanwe nato main jaabo jato jakon jamai ea joá. Eara jaskai joáma iki. Eara joá iki espada bei.[f]
35 Ea joá riki, jonibo jaton papakibi sinákanon ikax, ainbobo jaton titakibi sinákanon ikax, baban ewabo jaton benen titakibi sinákanon ikaxbo.
36 Jaskara ikaxa, ja maton rawibo inoxiki, ja maton kikin rarebobi.
37 Ja ea noia bebonbires, jaton papa betan jaton tita noiabora, nokon joni iti atipanyamake; ea noia bebonbires, jaton bakebo noiaboribira nokon joni iti atipanyamake.

---

[e] **10.25** Beelzebú riki *Satanássen wetsa jane.
[f] **10.34** Espada riki jakonmananti yoii iká.

38 Jatian, ja masábo tenekashamakin
ea chibankin jeneaibora, nokon joni iti
atipanyamaribake.
39 Japarikaskin ea jeneaibora, jatíbi-
tian manókanti iki. Ikaxbi ea kopi jaton
yora menikaataibora, kishpinmeeno-
xikanai.
40 Jaweratobaonki, jakonhaxon jaton
xobon mato biai, jabaonra moa earibi
bike. Jatian jaweratobaonki ea biai,
jabaonra jan ea raana Diosribi moa
bike.
41 Ja profeta onanxon jawen xobon
jato biabaonra, ja *profeta Diossen
meniai jawékiboribi binoxiki. Jatian ja
Diossen keena keská akai joni onanxon,
jawen xobon jato biaibaonra, Diossenbi
menia, ja jakon jonin biai jawékiboribi
binoxiki.
42 Jainxon jaweratobaonki, kikinma-
shoko ikenbi nokon joni onanxon, jato
onpaxtanishokobires xeamai, jabaonri-
bira, Diossenbi menia jaton biti jawéki
binoxiki", akin jato aká iki.

11 1 Jatian jaskarabo jawen chonka
rabé jaonmea onannaibo moa
onanmakin senenhataanan, wetsa jema-
baon Jesús kaa iki, Diossen joi yoixon
jato onanmaboi.

Jato Bautizanai Juanman raana bekanabo
(Lc. 7.18-35)

2 Jatian cárcel meranxonbi Juanman
ninkata iki, *Criston jaskara akaibo.
Jaskara ninkáxon, jawen jonibo raana
iki,
3 ¿Miarin ja joti yoikatikanai? Iama-
xon, ¿Wetsaki non manatiki? akin yokó-
kanon ixon.
4 Jatian Jesussen jato yoia iki: "Boxon
ja maton jaskara oinnabo itan maton
ninkatabo, Juan keshantankanwe.
5 Yoitankanwe, benchebaonra moa
oinnai, ja nitikomabora moa jakoni
niai, ja *lepra isinyabora moa benxoai,
pabebaonra moa ninkatai, mawatabora
jiriai, jainoax, ja onitsapishokobora
kishpinti jakon joi en jato yoiai.
6 Jatian neskarabo en akai oinnax
rabé shinanya iamaibora, kikini raro-
kanti iki", akin jato aká iki.
7 Jatian moa bokana pekáo, ja Juan
yoikin jonibo Jesussen neskáa iki:
"¿Jawe oinnikayaki mato jain joni jaya-
mainko kaa iki? ¿Westíora tawa niwen
shakonai oinni?
8 Jatian jaskati kaama ikaxki ¿Jawe
oinnikaya mato kaa iki? ¿Westíora
joni kikin jakon chopa sawéya oinni?
Matonra onanke, jaskara chopa sawé-
yabora, apobaon xobo meran ikanai.
9 Jatian jaskara ikenki, ¿Jaweaki mato
kaa iki? ¿Westíora profeta oinni? Ikon
riki, jara westíora *profeta xewina kikin
joni iki.
10 Ja Juan yoiira ikai, wishá meran
néskati:
'Mia kamatianbira, nokon joi boai
jonipari en raanai,
mia jan joti bai benxoaxonon ixon',
iki.
11 Enra mato ikonshaman yoiai, jatíbi
joni pikotabora, tsoabi ja jato *bauti-
zanai Juan xewina kikin yamake.
Ikaxbi ja Diossen ikinaton ikábo xaran
kikinmashoko keská itinakayara, Juan
xewina kikin iki.
12 Ja jato bautizanai Juanman joi yoikin
peonontianbira, rama kamanbi ja Diossen
ikinaton jakanabo kikin jakonmaakinbi-
resbo akana masá tenei ikanai, jaskáaxon
keyoti shinanxon jakonma jonibaon aká.
13 Ja Juan yamatianbira, jatíbi *profe-
tabaon itan ja esé kirika meran wisha-
kaata joibaon yoia iki, Diossen ikinaton
jati nete nokóti.
14 Ikonhati jisáma ikenbira en mato
yoiai: Juanbi riki ja *profeta Elías joti
yoikatikanai.[g]
15 Tsoabaonki jakonhakin ninkatai,
akanwe ninkákin.

---

[g] **11.14** Ja Mt. 3.4 ikainko oinwe.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

16 ¿Jawekimein en ramatian jonibo
yointi iki? Bakebo keskára ikanai.
Jabo ikai jabé raenanaibo akí jeman
tsamatax, neskatibo saí iki:
17 'Non quena axonabira, mato ransa-
yamaa iki. Onís bewabaon noa bewa-
kenbira, mato winiamaa iki', ikibo.
18 Jato bautizanai Juanra iká iki joáx,
piamai itan xeayamai. Jatian já yoikana
iki, westíora yoshinra jameran jake
ixon.
19 Japekao joá iki ja jonin Bake, jatíbi
piai itan xeai, jatian já akanai naxki
itan pae xeaitonin yoinkin. Jainxon arí-
bakanai, ja kopí yokámisaibo itan ocha-
yabo betanres raenanai akinbo. Ikaxbi,
ja non aká jawékibo oinxonresa onan-
kanti jake, Diossen onan shinanman
non aká".

Ikonhayamai jonibo yoikin aká
(Lc. 10.13-15)

20 Jatian jainxon icha ratétibo aká
oinxonbi, jaton jakonma shinanbo jene-
yamakanaitianra, ja jemamea jonibo
jato Jesussen neskáakin yoia iki:
21 "¡Jawe iresaipanon, ja Corazín
betan Betsaida jeman jaa jonibo! Ja
matoibaxon en ratéti jawéki akábo, Tiro
betan Sidón jemanxon en aká iketianra,
moabires jainoa jonibaon jaton jakonma
shinanbo akonkin jenea ikeanke. Masá
shinankin saweti xaxa chopabo saweax-
bora, chiimapo rapokookanabo ikeanke,
jaton jakonma shinanbo jenea onanti
iti kopí.[h]
22 Jakopíra en mato yoiai: Jaton akábo
yoixontaanan jato Diossen masá tene-
mati nete senenketianra, ja Tiro betan
Sidón jemameabo amai bebonbires
mato Diossen masá tenemanoxiki.
23 Jainoax ja Capernaúm jeman jaa
jonibo ¿Maton shinannaki matoribi
naikan keyánoxiki? Enra mato yoiai:
Matora jainxon masá tenetiainko pota-
noxiki. Ja matoibaxon en ratéti jawéki
akábokaya Sodoma jemanxon en aká
iketianra, ramakamanbi ja Sodoma
jemamea jonibo jaréskeanke.[i]
24 Jakopíra en mato yoiai: Jaton akábo
yoixontaanan jato Diossen masá tene-
mati nete nokóketianra, ja Sodoma
jonibo amai bebonbires mato Diossen
masá tenemati jake".

Tantimanoxon jato Jesussen chania
(Lc. 10.21-22)

25 "Jatianribira iká iki Jesús neskati
yoyo iki: Papá, mia riki nai betan
mai Ibo, enra mia rabiai ja onan itan
shinanya jonibo nato jawékibo onanma-
yamataanan, ja onanma jonishokobores
min jato onanmaa kopí.
26 Jaskara min shinan iketianra min
jaskáaka iki Papá.
27 Nokon Papanra jatíbi jawéki ea
iboamaa iki. Tsonbira ea onanyamake,
nokon Papan bichoresa ea onanke.
Jaskaribiakinra, tsonbi nokon Papa
onanyamake. Enbichoresa onanke,
jainxon jaweratoboki en jato onanmai,
jabaonribira nokon Papa onanti jake.
28 Jatíbi ja teeti paxkina keskábo
itan iwe jawéki papíya keskábo, eki
bekanwe, en mato tantimanon.
29 Ja en mato ati yoiai joibo senenha-
kanwe. Eibakeax axekanwe, eara jakon
shinanya itan rabikaati shinanhoma iki;
enresa maton kaya tantimati iki.
30 Ja en mato ati yoiai joibora senen-
hati atibires iki. Jara atikomama iki",
akin jato aká iki.

Tantiti netenbi trigo tsekakana
(Mr. 2.23-28; Lc. 6.1-5)

12 1 Iitira, tantiti netenbi Jesús
jaonmea onanaiboya trigo
wainapobi winota iki. Kakinbi moa

[h] **11.21** Ja Corazín betan Betsaida jemanra akonbireskin Jesussen joi yoia iki, itan ja wetsan-koxon aká bebonbires ani rateti jawekibo aká iki; jaskara oinnibira jainnoa jonibo, jawebi shinan-meeyamakana iki. [i] **11.23** Sodoma jemara iká iki jain kikinbires jakonma jonibo jakana.

jawékiakaskin ja jaonmea onanaibaon
ja trigobo tsekaxon pikana iki.
2 Jaskáakanai oinxonra, *fariseobaon
Jesús neskáakin yoikana iki: —Oinwe,
ja mionmea onanaibaonra ja tantiti
neten atima jawéki akanai —akin.
3 Jatian Jesussen jato neskáa iki:
—¿Matonki ja westíoraakin Davidkan
jawen joniboyaxon jawékiakaskin akáni
yoii iká yoyo akama iki?
4 Janra, Dios rabiti xobo meran
jikixon, já chibanaiboyaxonbi, ja Dios
rakanxonkana pan piá iki. Ja iká iki
nin janbi itan jawen jonibaonbi pitima,
*sacerdotebaonres ati ikax.
5 ¿Matonkayaki ja tantiti netenbi Dios
rabiti xobo meran teetibi, *sacerdotebo
ochayamakanai, Moiséssen esé meran
yoiaibo yoyo akama iki?
6 Enra mato yoiai: Nenora itinke
westíora ja Dios rabiti xobo betan
senenma bebonbires kikin.
7 Matonkayaki onanyamaa iki: 'Ja eara
keenyamai maton yoinabo retexontin.
Ea keenai riki noibamisti shinanya-
bicho mato itin', iki Dios yoyo ika. Ja
onanaxa, jakonma akáma jonibo jakon-
maakin yoii mato iiyamakeanke.
8 Ja jonin Bakekaya riki jawerin ja
tantiti neten atibo iki ixon mato jan
yoiti —akin jato aká iki.

Tantiti netenbi Jesussen westíora isinai benxoaa
(Mr. 3.1-6; Lc. 6.6-11)

9 Jainoax kaax, jain iká esé ninkáti
xobo meran Jesús jikia iki.
10 Ja xobo meran iká iki, westíora
joni meken jirioma. Jatian jaskáaxon já
jakonmaakin yoiti benaibo ixon, Jesús
yokákana iki: —¿Tantiti netenbi isinai
benxoatiki jakon iki? —akin.
11 Jatian Jesussen jato neskaa iki:
—¿Matonki, ja maton oveja westíora-
shoko tantiti netenbi kini meran kake-
tian, biamai iki?
12 Westíora jonikaya riki oveja winoa
bebonbires non shinanti. Jaskara
kopíra, tantiti netenbi non jakon jawéki
ati ramima iki —akin jato aká iki.
13 Jainxon ja joni yoia iki: —Min
meken sananwe —akin. Jaskáa ja jonin
sananatianbi benxoax, moa wetsaorikea
jawen meken keskaribi jakon baneta iki.
14 Jaskáaketian oinnax, *fariseobobi-
ribi jain tsinkíti xobomeax jokonbaini
boax tsinkíkana iki, jaskáaxon Jesús
retenoxon shinan akí.

Jaskara Jesús iti yoikani senena

15 Jaskara shinankanaibo onanax,
moa jainoax Jesús kaa iki. Kaaitian icha
joni já chibani bokana iki. Jainxon icha
isinaiboribi, jato Jesussen benxoaa iki.
16 Jaskáaxon jato yoia iki tsoabi
keshantima.
17 Ja *profeta Isaíassen yoini joibo
senenti kopíra jato jaskáa iki. Ja iká
iki neskati:
18 "Natoriki nokon yonoti, ja riki en
katota, jara
en noike, jaonra ea ikonbiresi raroai.
Jara nokon Shinanya en imanoxiki.
Janra itibi keskati jati jatíbiainoa
jonibo jato joi yoinoxiki.
19 Tsobebira já join iananyama-
noxiki.
Jara koshi join iamanoxiki.
Tsonbira jawen joi ninkáyamanoxiki.
20 Moa kapota ikenbira ja tawa seke-
yamanoxiki.
Koinshokores jokonainbira mecha
nokaatima iki, moa
jatíbiainoa jonibo itibi keskati
jakanai kaman.[j]
21 Jatíbi jonibora jaon manánoxika-
nai", ikira inike.[k]

Jesús jakonmaakin yoikana
(Mr. 3.19-30; Lc. 11.14-23; 12.10)

22 Jaweti jonixonra, westíora joni
benche itan yoyo iosma yoshin naikia

[j] **12.20** Nato riki ja onitsapishokobo Jesussen jato jenetima yoii iká. [k] **12.21** Is. 42.1-4

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Jesússiba bekana iki. Jara Jesussen
benxoaa iki. Jaskáara moa jakonhakin
oinnax, jakoniribi yoyo ika iki.
23 Jaskara oinnaxa, jatíbi jonibo
ikonbiresi ratékana iki. Jaskati ikana
iki: "¿Natomarin ja Diossen katota
*Davidkan Bake?" ikibo yoyo iki.
24 Jaskákanaitian ninkáxon, fariseo-
baon jato aká iki: "Nato jonira yoshin-
baon koshi Beelzebúkan atipana koshi
menia iki, jonibo meranoa yoshinbo
jokonhanon ixon", akin.
25 Jatian jaskara shinankanai onanxon
jato Jesussen yoia iki: "Westíora main-
bicho jakana jonibora, jatonbi wetsa
tsamabo akáx jatobires reteanani keyó-
kanti iki. Westíora jeman jaa jonibo
iamax ja xobonbicho jakana jonibora,
jatobires ramianani jaax, jaskatiribi
keyokanti iki.
26 Jaskáribira, ja *Satanássen jabé
yoshin notsínxon pikoti atipanyamake.
Jaskaxbira jawen ikinabo betan jakon
itima iki.
27 Maton yoiai, enki ja Beezebúkan
atipana koshin yoshinbo jokonhai;
jatian jaskara ikenki ¿Tson atipana
koshi meniaton akanai, ja matomea
onanaibaon yoshinbo jokonhakin?
Abánon jabaonbi mato yoikin ja maton
ea jaskáakin akábo.
28 Ikaxbi ja Diossen Shinanman en
yoshinbo jokonhai ikaxa, onanti iti
iki ja Diossen ikinaton jati nete moa
matoiba nokota.
29 Jaskaribiakin ¿Tsonmein atiki,
rekenpari ja koshi joni yatanxon
nexaamatianbi jawen xobomea jawé-
kibo yometsoakin? Jaskáaxonresparira
yometsoakanti atipanke.
30 Ja ebé rabéyamaibora, eki jakon-
maataibo iki. Jatian ea jan wetsabo
bikinyamaibora, jan jato onónhakai-
bores iki.
31 Jakopíra en mato yoiai: Jatíbi
ja ocha akanabo itan jakonmai yoyo
ikanabora, Diossen jato shinanxontima
iki. Ikaxbi ja Diossen Shinanki jakonmai
yoyo ikanabora, Diossen jato ja shinan-
xonkin jenetima iki.
32 Ja jonin Bakeki jakonmai yoyo ikax
ochakanaibora, jato Diossen soaxonai.
Ikaxbi ja Diossen Shinanki jakonmai
yoyo ikax ochakanabora, jawekeska-
xonbi jato soaxonti atipanyamake, nin
jawetianbi.

Jawen bimi oinxonra
non jiwi onanai
(Lc. 6.43-45)

33 Jakon jiwira, jakoniribi bimiai;
jatian jakonma jiwi ikaxa, jawen bimi-
ribi jakonma ikai. Jiwira jawen bimibo
oinxonres non onanai.
34 ¡Matobo riki, jakonmabo ikax, rono
kaita keská jonibo! ¿Jawekeskaxonki
maton jakon jawékibo yoiti iki jakon-
mabo ixonbi? Ja maton jointi meran
bochoa shinanra, mato yoyo ikaitian
kexakan jokonai.
35 Ja jakon joninra, jakon jawékibore-
sibi yoiai; já meran jakon shinan jake-
tian. Jatian jakonma joninra, jakonma
jawékiboresibi yoiai; jawen shinan
jakonmaribi iketian.
36 Jatianra en mato yoiai: Moa jaton
aká jawékibo yoixonti nete nokóke-
tianra, jatikaxbi jakonmairesbo yoyo
ikabo ikax keshanoxikanai.
37 Ja min joinbira inoxiki, mia jakon
baneti iamax mia castigameti", akin
jato aká iki.

Ja oinxon onanti ratéti
jawéki oinkaskana
(Mr. 8.12; Lc. 11.29-32)

38 Jatian ja esé onanboyabi *fariseo-
baon Jesús neskáa iki: —Min ratéti jawéki
akaira noa oinkasai maestró —akin.
39 Jaskáakanabi Jesussen jato neskáa
iki: —Jakonma jonibo ikax Dios betan-
bicho iamaibo ixonbira akai, maton ea
ja oinxon onantibo yokákin. Ikaxbira
en mato axonyamai. Ja oinxon maton
onanti riki, ja *profeta Jonás iní keskati
ea iketianparires.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

40 Ja Jonás ani yapa meran, kimisha
nete itan kimisha yamé iní keskatiribira
inoxiki, ja jonin Bake, kimisha nete itan
kimisha yaméribi mai chicho ikí.
41 Ja ramatian jaa jonibo jaton akábo
Diossen yoixonti nete nokóketianra,
Nínive joniboribi jain inoxiki, Diossen
mato masá tenemanon ikax matoki ramii
yoyo iki. Ja Nínive jonibaonra Jonassen
joi yoiai ikonhataanan, jaton jakonma
shinanbo akonkin jenekana iki. Jatian
mato xarankaya Jonás iní bebonbires
ikenbira maton ikonhayamai.
42 Jainoax ja ramatian jaa jonibo
jaton akábo Diossen yoixonti nete
nokóketianra, ja nete senenainoa apo
ainboribi jain inóxiki, Diossen mato
masá tenemanon ikax yoyo iki. Jara
kikin ochokeaxbi joá iki, onan iketian
Salomónman esé ninkati. Jatian mato
xarankaya ja Salomón iní bebonbires
ikenbira, maton jawen esé ninkáxon-
yamai —akin jato aká iki.

Yoshin, ja ipachoainko banéribiai
(Lc. 11.24-26)

43 "Westíora yoshinra ikai, moa joni
meranoax pikotax, jain joni jaya-
mainko kawanhatani, jain tantiti benai.
Ikaxbira nokoti atipanyamai.
44 Jaskáakin nokoyamaxonra shinannai:
'Ramara ea jainoax pikóyantana xobonko
ea karibai', ixon. Jaskatax joxon oinnara
ikai ja joni, xobo jonioma, jakonyoraakin
matsóxon, benxoayona keskáshaman.
45 Jaskara ointaananra karibai,
kaxonra kanchis yoshin ja bebonbires
jakonma shinanyabo jato beai. Jatian
jato iwea beaxa, jatikaxbi ja joni
meran weíkanai. Jatianra ja joni, moa
ikátiai bebon jakonmabires banetai.
Jaskararibira ikanti jake winoti ja rama-
tian yoitima jonibo", akin jato aká iki.

Jesussen titayabi jawen wetsabo
(Mr. 3.31-35; Lc. 8.19-21)

46 Jaskáakin ja joni tsamatabo yoii
Jesús iitainbi, jawen tita betan jawen
wetsabo bekana iki. Bexon jemanxonbi
manakana iki jabé yoyo ikaskin.
47 Jatianra wetsan Jesús keshana iki:
—Min tita betan min wetsabora, mibé
yoyo ikasi beax, jeman charókanke
—akin.
48 Jaskáaketian jan keshana joni
neskáa iki: —¿Tsoakayarin nokon tita,
itan nokon wetsabo? —akin.
49 Jaskátaanan, jaonmea onannaibo
metoanan Jesussen yoia iki: —Natobo
riki nokon tita, itan nokon wetsabo.
50 Jaskara iken, jaweratobaonki ja
nokon Papa naikan ikátonin yoiaibo
senenhai, jaboresiki nokon wetsabo,
nokon poibo, itan nokon tita —akin
jato aká iki.

Banai joniki yoinmeeta esé
(Mr. 4.1-9; Lc. 8.4-8)

13 1 Ja netenbiribira, xobomeax
pikókaini kaax, ian kexa Jesús
yakata iki.
2 Jain iketianra, icha joni jaki bea iki.
Jaskara ointaananra, kaax Jesús boten
nanetax jain nayakaa iki. Jatian ja joni-
bobiribi mashinbi ikana iki.
3 Jainxonra, meskó jawékikibo yoin-
bainxon jato Jesussen icha jawékibo
onanmaa iki. Neskáakin jato yoia iki:
"Westíora wain teetaira inike bero
banai kaai.
4 Ja banakin masá aaboara, jatíribi
berobo bai napon maana iki. Jara basia-
mabi isábo bexon keyokin pia iki.
5 Jatíribi berobora makan xaran
maana iki. Jain maana berobora
basiamai xoxoa iki, mai kextóma
iketian.
6 Ikaxbi moa bari pikókin menoa,
jawen taponbo chichó boama ikax,
choshia iki.
7 Jatíribi berobora maana iki, moxa
napo. Jara moa anixon, moxabaon
mapoanan animayamaa iki.
8 Ikaxbi jatíribi berobora maana iki,
mai jakon ikain. Jabora jakonhirai
bimia iki. Westíora nia bimia iki, pacha.

Wetsa nia bimia iki, sokota chonka.
Jainoax wetsa nia iká iki, kimisha
chonka bimiya.
9 Tsoabaonki jakonhakin ninkatai,
akanwe en mato yoiaibo ninkákin”,
akin jato aká iki.

Bero banaiki yoinmeeta,
esé onankaskin yokákana
(Mr. 4.10-12; Lc. 8.9-10)

10 Jatian jaonmea onanaibaon pataxbainxon Jesús yokákana iki. Jawekopiki
jawetsa jawékiki yoinbainxon jonibo
jato eseai ixon.
11 Jatian Jesussen jato yoia iki: “Matoresa en onanmaboai ja Diossen ikinaton
jati onanyamakana ikátiaibo. Ikaxbi,
wetsabora en onanmayamai.
12 Jaweratobaonki moa onanna, jabora
en bebonbires onanmati jake, kikinhakin onankana iti kopí. Ikaxbi ja onanyamabora, jaton onanna jawékibo en
shinanbenomati jake, onanyamakanon
ixon.
13 Jaskara kopíra akai en wetsa jawékikibo yoinbainkin jato joi yoikin.
Oinxonbi onanyamareskanai kopí itan
ninkáxonbi onanyamareskanaitian.
14 Jaskatira ikai ja *profeta Isaíassen
yoini joibo jatoiba seneni. Jara inike
neskati:
‘Ninkáxonbira onanyamaresnoxikanai.
Oinxonbira, onanyamaresnoxikanai.
15 Nato jonibaon shinanra jakonmaata
iki.
Ninkákashamaira papókanai.
Oinkashamaira betíkanai.
Jaskáaxon onantaanankaya jaton
jakonma shinanbo
jeneax eki bekanketian en jato
kishpinmati ikenbi’, ikira iká iki.[l]
16 Ikaxbi matora Diossen raroshaman
imake, maton beronbi oinnai, itan
maton pabíkininbi ninkatai iken.
17 Ikonshamanra en mato yoiai: Icha
*profetabo itan icha jakon jonibora,
ja maton oinni iitaibo oinkaskana iki,
ikaxbi oinyamakana iki. Ja maton rama
ninkati iitaiboribi ninkákaskana iki,
ikaxbi ninkáyamakana iki.

Bero banaaki yoinmeeta esé,
jato Jesussen onantiakin yoia
(Mr. 4.13-20; Lc. 8.11-15)

18 Rama ninkákanwe, ja bero banaaki
yoinmeeta esé en mato onantiakin
yoinon.
19 Ja Diossen joi ninkáxonbi onanyamaresaibora, yoshinman joxon ja
ninkákana joibo jato shinanbenomai.
Jaskarabo riki ja bai napo bero maanna
iní keskabo.
20 Ja makan xaran bero maanna iní
riki, Diossen joi ninkáxon, keenshamankin ikonhaibo yoii iká.
21 Ikaxbira, jawen taponbo chichóshaman kaama ikax, basi iamakanai.
Jabaonra tanakaatibo joketian, itan
Diossen joi kopi jakonmaaxon masá
tenemakanabo, teneyamakanai.
22 Ja moxa napo bero maana iní
riki, moa Diossen joi ninkataxbi, nato
netemea jawékibo ayorakin shinanni,
jaskatax icha koríkiatires shinannaibo
yoii iká. Jatíbi jaskara jawékibaonra
ja Diossen joi ninkatabo jato shinanbenomai, jatian moa Diossen tee akin
jenekanai.
23 Ikaxbi ja mai jakon ikain bero
maana iní riki, Diossen joi ninkáxon moa
kikinhakin onanabo yoii iká. Jaboresa
ikai jakoni bimii, ja westíora nia jiwibicho, pacha bimia, sokota chonka
bimia, jainoax kimisha chonkabo
bimiabo iní keskati”, akin jato yoia iki.

Trigo betan cizaña
xobiki yoinmeeta esé

24 Jainxon wetsa jawékiki yoinmeeta
esé jato Jesussen yoiribia iki: “Diossen

[l] **13.15** Is. 6.9-10

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

ikinaton jati riki, westíora jonin jawen
wainko trigo banaa iní keska.
25 Jatíbi jonibo moa oxakana ikenra,
jawen rawí joxon ja *cizaña janeya
xobi, trigo banaainkoribi banaa iki.
Jaskáabaini moa kaa iki.
26 Jatian ja trigoribi moa aniax botoe-
taitian, *cizañaribi xoxoa merakana iki.
27 Jaskáketian, ja teetaibo wai iboiba
bokana iki keshani. Boxon yoikana iki:
'Ibó, jakon berobobichores min bana-
yantanabiki ¿Jawekeskatax ja *cizaña-
ribi xoxoa?' akin akana iki.
28 Jaskáakana, ja wai Ibon jato yoia
iki: 'Westíora nokon rawikan aká riki',
akin. Jatian ja teetaibaon yokata iki:
'¿Ja *cizaña non mexaxontinki mia
keenai?' akin.
29 Jatian jato yoia iki: 'Ayamakanwe,
ja cizaña mexakinra, maton trigoribi
mexanake.
30 Ibanon, ja trigo tsekati nete senenai
kaman, jabébipari anii. Jatianra ja
tsekai teetaibo raankin en yoiti iki,
ja cizañapari taxtexon tsamankanti
jainoa menonoxon. Japekáopari ja trigo
tsekaxon jain benxoati xobonko maton
tsamanti iki' ", akin jato aká iki.

Mostaza beroki yoinmeeta esé
(Mr. 4.30-32; Lc. 13.18-19)

31 "Jainxon wetsa jawékiki yoinkin
jato Jesussen aríbaa iki neskáakin:
Diossen ikinaton jati riki, westíora
jonin jawen wainko mostaza bero banaa
keská.
32 Ja bero riki, wetsa berobo winoa
kikin beshéshokoira. Ikaxbi, jawetianki
moa aniai, jara ikai ja wainkonia wetsa
banábo xewina ani ikí. Jatian moa
jaskati aniketianra, jatíbi noyai yoinabo
bexon, jawen poyanman naakanai",
akin jato aká iki.

Levaduraki yoinmeeta esé
(Lc. 13.20-21)

33 Jainxon wetsa jawékiki yoinkin
jato Jesussen aríbaa iki neskáakin:
"Ja Diossen ikinaton jati riki, westíora
ainbaon, kimisha ani wea harinaya
*levadura meskoa, paeax jatiobi soo
ikai keská", akin.

Profetanin yoini joi senena
(Mr. 4.33-34)

34 Jatíbi nato jawékiboki yoinbainkira
jato Jesussen esea iki. Jaskáaxonresa
jato esekatitai.
35 Jara iká iki ja *profeta yoyo ini joi
senenti kopí. Ja inike neskati:
"Jawekiki yoinmeeta esébora en
jato
yoinoxiki.
Diossen nete jonianontianbi, tson
onanama
jawékibora en jato onanmanoxiki",
iki.

Cizañaki yoinmeeta esé
Jesussen onantiakin yoia

36 Jaskáakin jonibo yoitaanan, moa
Jesús xobon kaa iki. Jainoara jaonmea
onanaibaon yokákana iki, ja wainko
cizaña xoxoaki jawe yoii iká iki ixon.
37 Jatian Jesussen jato yoia iki: "Ja
jakon bero jan banai joni riki, ja jonin
Bake.
38 Ja wai riki, nato nete yoii iká. Ja
jakonshaman berobo riki, Diossen
ikinaton jaa jonibo yoii iká. Jatian ja
*cizaña riki, *Satanássen jonibo yoii iká.
39 Jatian ja nokon rawí jan *cizaña
banaa riki, yoshinbaon koshi. Ja trigo
tsekakanti riki, nato nete senenti yoii
iká. Jatian ja trigo tsekai teetaibo riki,
ángelbo yoii iká.
40 Ja *cizaña taxtexon tsamanhanan
menoti keskáribira inoxiki, moa nato
nete senenketian.
41 Ja jonin Bakenra, jawen ángelbo
raannoxiki, jawen ikinna jonibo xaran-
mea, jatíbi ja wetsabo ochamaibo itan
jakonma akai jonibo, jato tsinkinon
ixon.
42 Jaskáaxonra, chii tiritai xanken
meran jato potanoxikanai. Jainra

inoxikanai, masá tenei, xeta kerox aki winii.
43 Jatian, jakon aká jonibobiribira, jawen Papan jato ikinna netemeax, bari keskati penénoxikanai. Tsoabaonki jakonhakin ninkatai akanwe ninkákin ja en mato yoiaibo.

Kopí jawékibo jonekanaki yoinmeeta esé

44 Diossen ikinaton jati riki, westíora mainko kopí jawékibo jonekana keská. Westíora joninra ja kopí jawékibo meraxon, jainbi jakiribi joneribia iki. Jaskáabaini kikin raroshaman kaax, jawen jatíbi jayata jawékibo maroa iki. Jaskákirani joxon jatiobi ja mai marokin bia iki.

Perlaki yoinmeeta esé

45 Ja Diossen ikinaton jati riki, jan teetai ikax westíora joni perlanin keeni maronoxon benai kawantanai keská.
46 Jatian iikin, westíora perla kikin icha kopía merax; jawen jatíbi jawékibo kaax keyo maroa iki. Jaskáaxon, ja perla marokin bia iki.

Ani rikaki yoinmeeta esé

47 Jainoax, Diossen ikinaton jatiribi riki, ani rika jenenko nepóxon, meskó yapabo biti keskaribi.
48 Ja ani rika meran moa yapa icha weiketianra, ja yapan teetaibaon, mashiori boxon mapémakanai jainxon katónoxon. Ja jakon yapabo akanai tasakan napókin, jatian ja jakonma yapabobiribi potakanai.
49 Jaskararibira inoxiki moa nete senenketian. Ángelbora benoxiki, jakonma jonibo xaranmea, jakon jonibo kátoti.
50 Ja jakonma jonibora, chii tiritai xanken meran jato potanoxikanai. Jainra inoxikanai, masá tenei, xeta kerox aki winii", akin jato aká iki.

Bená jawéki itan moatian jawékibo

51 Jaskáatanan jato Jesussen yokata iki: —¿Jatíbi nato jawékiboki maton kikinhakin ninkata? —akin. Jatianra jabaon yoia iki: —Nonra ninkáke Ibó —akin.
52 Jatian jato Jesussen yoiribia iki: —Jawetianki westíora esé onan jonin, Diossen ikinaton jati kikinhakin onanai, jatianra ja joni ikai, westíora jonin jawen xobo meranoa, moatian jawékibo itan bená jawékibo benxoa iikinbi jokonhai keská ikí —akin jato aká iki.

Nazaret jemanko Jesús kaa
(Mr. 6.1-6; Lc. 4.16-30)

53 Jaskáakin jato jawékiki yoinmeeta esébo yoikin senenhataanan, moa Jesús jainoax kaa iki.
54 Kaax jawen jemanko nokota iki. Jainxonra ja esé ninkati xobo meranxon jato axeakin peoribia iki. Jato jaskaitianra ikonbiresi jonibo ratékana iki. Jaskati ikana iki: —¿Jaweranoa jaskara onan shinanbo naton biarin? ¿Jawekeskaxonki ratéti jawékiboribi akai?
55 Natora carpinteron bakeres iki. Jawen tita iki María. Jawen wetsabo iki, Jacobo, José, Simón jainoax Judas.
56 Jawen poiboribi iki neno nooxaran jakanabo, ¿Jatian jawekeskarainoax jaskaraton axea itiki? —ikibo ikana iki.
57 Jaskatax, já ikonhakashamaibo ikana iki. Ikaxbi Jesussen jato yoia iki: —Westíora *profetara jatíbiainxon jakonhakanai. Ikaxbi, jawen jemanxonbi, itan jawen rarebobaonra ayamai —akin jato aká iki.
58 Jatian tsonbi já ikonhayamakanaitian, ichashaman ratéti jawékibo jainxon ayamaa iki.

Jato bautizanai Juan retekana
(Mr. 6.14-29; Lc. 9.7-9)

14 1 Jatian Galilea mainmea apo inontianra, Herodesnin ninkata iki ja Jesús yoii ikanaibo.
2 Jaskarabo ninkáxon, jawen jonibo yoia iki: "Ja jonira jato *bautizanai Juan iki; moa jiriribia, jakopíra, ratéti jawékibo atipana koshia iki", akin.

3 Herodesninra iká iki, jato bautizanai
Juan jato yatamaxon, cárcel meran
jato niamaa, jawen wetsa felipen awin
Herodías kopí.
4 Juanmanra akátiai Herodes yoikin:
"Ja min wetsan awinra, jawekeskaxonbi
min awinhati atipanyamake", akin.[m]
5 Jaskáara, Juan retekasibi Herodes
joniboki raketa iki, jatíxonbi ja Juan
*profeta shinankanai iketian.
6 Jaskara iitainbira, Herodesnin jawen
pikóni baritia senenhaxon fiestaaka
iki. Jatianra ja chania beabo bebo-
meax, Herodíassen xontako ransaa iki.
Jaskati ransaara iká iki Herodesnin
keenshaman.
7 Jaskákinra jawen joi akonkin senen-
hanoxon ja xontako yoia iki, jawe inon-
bires yokáketian meniti.
8 Jatian jawen titan eseara, ja xonta-
konin aká iki Herodes neskáakin: —Jato
bautizanai Juanman mapo, raton axon
ea meniwe —akin.
9 Jaskáara apo Herodesnin akonbi-
reskin masá shinanna iki. Ikaxbi ja
chania beábaon ninkánonbiora yoia
ixon, ja xontakonin yokata jawéki
meniti jato yoia iki.
10 Jatian jato jaskáakin yoia boxon,
jawen yonotibaon cárcel meranoabi
Juan textekana iki.
11 Jaskáaxon ja mapo raton naneanan
boxon ja xontako menikana iki. Jatian
janbiribi jawen tita tekikin menia iki.
12 Jaskáakana pekáo, ja Juanmamea
onannaibo bekana iki. Bexon, moa
jawen yora bokana iki, boxon miinkana
iki. Jaskáabaini boxon Jesús keshan-
kana iki.

Jesussen icha joni pimaa
(Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14)

13 Jatian Juan jaskáakana ninkatax,
Jesús jabicho boten nanékaini, tsoabi
yamanko kaa iki. Ikaxbi moa Jesús kaai
onanax, ja jeman iká jonibo ja chibani
mainbi bokana iki.
14 Jatian moa botemeax pakéxon
Jesussen oinna iki, kikinshaman
joni icha jain tsamákana. Jaskákana
oinxonra, jato noibaa iki. Jaskáaxon, ja
isinai bokanabo jato benxoaa iki.
15 Jatian moa yantainraitian, jaonmea
onanaibaon nokobainxon yoikana iki:
—Moara yantányora iki, ja jonibo moa
jato raanwe, nenora jawebi yamake.
Abátankanon jemanko boxon, jawékiati
maroxon jawékiakin —akin akana iki.
16 Jaskáakana Jesussen jato yoia iki:
—Jabora bokanti yamake, matonbikaya
jato jawékiamakanwe —akin.
17 Jatian jaonmea onanaibaon
neskáaka iki: —Noara neno pichika pan
betan rabé yapayashokores iki —akin.
18 Jatian Jesussen jato yoia iki: —Ea
neri bexonkanwe —akin.
19 Jaskáaxon ja joni icha pastonbi
yakákanti jato yoia. Jato jaskáataanan,
ja pichika pan betan rabé yapa bixon,
bochiki ointaanan Dios iráke aka iki.
Jaskáa pekáo, pan pakexpakeanan,
jaonmea onannaibo menipakea iki; jatian
jabaonbiribi, tekikin jonibo menia iki.
20 Jara jatíxonbi pikana iki, kikini
potónon kaman. Jatian ja pakex texeabo
tsinkíkanara baneta iki, chonka rabé
tasá bocho.
21 Jatian jan piábo ikana iki, pichika
waranka jonibobira. Tsonbi ainboboyabi
bakebo toponama ikaxbi.
22 Jaskáa pekáo, jaonmea onannaibo
Jesussen yoia iki, jatopari boten nané-
baini moa ian keiba bokanti, janpari ja
joni icha raanai kaman.
23 Jaskáakin moa joni icha raana
pekáo, Jesúsbiribi jabicho ani
mananman kaa iki jainxon orani. Jatian
moa yamékenbi jabicho jain iká iki.
24 Jaskatai kamanbiribi ja bote moa
kikin napon kaa iká iki. Jatianra

[m] **14.4** Moiséssen esekanra yoia iká iki, jaton wetsan awinbi bichinxon awinhatima.
Lv. 18.16; 20.21

Jene besenen niax Jesús joai.

bokanaikirikeax bei, niwe koshi jatoki tsakata iki, jaskákin ja bote, bechonman oken boanbekona iki.

25 Jatian moa nete xabáti ochóma, jene besenen niax, Jesús jatokiriti kaa iki.

26 Jaskati jene besenen niax joaitian oinnax, jaonmea onannaibo kikini ratetax: —Yoshin riki —iki saa ikana iki.

27 Jaskákanainbi jato Jesussen yoia iki: —¡Jaskáyamakanwe! Ea riki, rakéyamakanwe —akin.

28 Jaskataitian Pedron aká iki: —Ibó, ikon miakon ixon, ea jenen niax miiba katiakin ea kamashokowe —akin.

29 Jaskáketian Jesussen aká iki: —Jokayata —akin. Jaskáa Pedro, ja botemeax pakétaanan, jenenbi niax Jesúskiriti kaa iki.

30 Ikaxbira, niwe koshiora iketian oinnax, raketa iki. Jaskatira jatianbi jene meran jikipakekaina iki. Ja moa jikipakekainira iká iki: —Ibó, ea biwé —iki saí iki.

31 Jaskataitian, Jesussen ponyaman yatantaanan bixon yoia iki: —¿Jawekopíki mia rabé shinanya iká? Miara eki kikini koshiama iki, joní —akin.

32 Jaskatax moa jatoribi boten nanéketian, niweribi moa nesea iki.

33 Jaskáketianra, ja botin ikábaon, já bebon chirankootanan: —Ikon riki mia Diossen Bake —akin Jesús rabikana iki.

Genesaret jemankoxon, isinaibo Jesussen benxoaa

(Mr. 6.53-56)

34 Jaskatax moa ian shitabaini boax, Genesaret jemanko nokókana iki.

35 Jain nokóketianra, jainoa jonibaon Jesús onanxon, jatíbiain jato keshankana iki. Jaskara ninkáxonra, isinaibo Jesússiba bekana iki.

36 Jatianra yoikana iki, jawen perakooti kebítanibires jato tii amati. Jaskáketian jato amaara, jan tii akabo jatikaxbi benxokana iki.

Jaskaraton joni jakonmabires imai

(Mr. 7.1-23)

15 1 Jawetii *fariseoboyabi esé onanbora ikana iki Jerusalénhainoax bekana, jabaonra nokobainxon Jesús yokákana iki:

2 —¿Jawekopíki ja mionmea onanaibaon non rekenbaon axé senenhayamakanai? ¿Jawekopikayaki jawékiakamatianbi mechokiyamakanai? —akin.

3 Jaskáakana, Jesussen jato neskaa iki: —¿Jatian jawekopíki matonribi, ja

maton rekenbaon axéres senenhakin
Diossen esé senenhayamai?
4 Diossenra yoia iki: ‘Min papa betan
min tita joi senenhaxonwe. Jainoax,
jaweratoboki, jawen aniboki jakonmai
yoyo ikai, jabora retekanti jake’, akin.[n]
5 Ikaxbi matonbiribi yoiai: Westíora
joninronki jawen papa betan jawen tita
yoiti jake: ‘Enra mia akinti atipanya-
make, jatíbi nokon jawékibo moa Dios
menia ixon’, akin.
6 Jatian jaskáakin yoia ixonki, ja jonin
jawen papa betan jawen tita moa akin-
tima iki, ixon. Jatian jaskáakin ja maton
rekenbaon yoini joibores chibankinra,
ja senenhati joi Diossen yoiabo moa
jawemabiakin maton shinannai.
7 Mato riki ikon keskati ikaibo. Itixbira
inike ja profeta Isaías mato yoii neskati:
8 ‘Nato jonibaonra, jaton yoyo ikato-
ninres ea rabiai. Ikaxbi jaton shinanra
eaakin shinanti ochóbires ikanai.
9 Jonibaon yoia eséres jato axeaibo
ixonra, yankabires ea rabikanai’,
iki —akin jato aká iki.[o]
10 Jaskáa pekáo, jonibo kenataanan
jato Jesussen yoia iki: —Ninkáshaman-
kanwe, maton onannon.
11 Ja non jawékiaitoninra ayamai
joni jakonma imakin. Ja kexakameax,
jakonma joibo jokonaitoninra, akai joni
jakonmabires imakin —akin.
12 Jaskaketian jaonmea onanaibaon,
pataxbainxon Jesús yokákana iki:
—¿Minki onanna, min jato jaskáakin
yoiketian *fariseobo kikini sinata? —akin.
13 Jaskáakana jato Jesussen yoia iki:
—Jawerato jiwiki, nokon papa Dios
naikan ikátonin banaama iki, jara
taponyabi jato mexanoxiki.
14 Jaskara iken jato oinreskanwe,
jabora, jabé benche ikinaibo iki. Jatian
benche ixonbi jabé benche iokasi iitira,
rabekaxbi xanken meran pakébekonti
jake —akin jato aká iki.
15 Jaskáketian Pedron aká iki: —Ja
min jato yoikin ataipari noa onantiakin
yoiwe —akin.
16 Jatian Jesussen jato neskáaka iki:
—¿Matonribikayaki ninkákaskinyamai?
17 ¿Matonki onanyamaa ja non jawé-
kiakabo non poko meran boax, moa ori
jokonai?
18 Ikaxbi ja kexakameax pikotai joibo
riki, jonin shinan meran ikábo. Ja riki
jan joni jakonma imai.
19 Ja jonin shinan meranoaxkaya ikai-
betin neskara jakonma atibo pikoti:
Retemisti, wanoya itan benoya ixonbi
wetsa betan yoranti, atima betanbires
yoranti, yometsoti, jansoti itan jakon-
manin yoinmistibo.
20 Nato jawékibo riki jan joni jakon-
mabires imaibo. Ikaxbi ja mechokii-
xonmabi jawékiaitoninra, jato jakonma
imayamai —akin jato aká iki.

Judíoma ainbaon
Jesús ikonhaa
(Mr. 7.24-30)

21 Jaskáatanan, moa jainoaxbi Tiro
betan Sidón janeya main Jesús kaa iki.
22 Jatian jain ikenra, westíora cananea
ainbo, Jesús akí neskati joo iikirani joá
iki: —Ibó, mia riki *Davidkan Bake,
noibataanan ea akinwe, nokon bake
ainbaonra masábires teneai, yoshin
naikia ixon —iki.[p]
23 Ikaxbi, Jesussen jawebi yoiamaa iki.
Jatianra, jaonmea onanaibaon noko-
bainxon yoia iki: —Nato ainbora noa
chibani joo iikirani noo pekao joái, moa
katanon ixon yoiwe —akin.
24 Jaskáa, Jesussen jato yoia iki:
—Diossenra ea raana iki; *israelitabo-
pari jato akinti, oveja manota keskábo
ikanaitian —akin.
25 Ikaxbi ja ainbo, já bebon joáx chi-
rankootoshitax: —Ea akinwe Ibó —iki
itoshia iki.

---

[n] **15.4** Ex. 20.12; 21.17 [o] **15.9** Is. 29.13 [p] **15.22** Judíobaonra akonbireskin ja judíomabo omiskatikanai.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

26 Jaskatoshiketian: —Jakonma riki bakebo piti bichinxon, ochítibo non meninaanti —akin Jesussen aká iki.
27 Jatian ja ainbaonbiribi yoia iki: —Ikon riki Ibó jaskara; ikaxbira, jawen ibo metinina piti tsosáshokobo mesameax maana akai iki, ochitinin piribakin —akin.
28 Jaskáaketian Jesussen yoia iki: —Ainbó, miara eki ikoni koshike, min ea yokata jawékira en mia axonai —akin. Jaskáakin Jesussen yoiatianbi, jawen bake ainbo moa benxoa iki.

Icha isinaibo Jesussen benxoaa

29 Jaskáatanan, moa jainoax tekíkaini kaax, Galilea ian kexa Jesús nokota iki. Jain nokotaxa, mapébaini kaax, manan maxkaten yakata iki.
30 Jain iketianra, jaki joni icha tsinkita iki. Ja nitikomabo, benchebo, yoyo iosmabo, poyánkomabo, itan icha meskoti isinaibo iwei beax. Boxonra Jesús bebon akana iki. Jatianra jan jato benxoapakea iki.
31 Jato benxoara, ja yoyo iosmabo moa yoyo ika iki, ja poyánkomabo moa benxoa iki, nitikomabo moa jakoni nia iki, benchebaonribi moa oinna iki. Jaskara oinnaxa, jonibo kikini ratékana iki. Jaskáxonra rabikana iki ja israelitabaon Dios.

Jesussen joni icha jawékiamaa
(Mr. 8.1-10)

32 Jatian Jesussen jaonmea onannaibo kenaxon yoia iki: —Nato jonibora en jato noibai, moa kimisha neteyora neno ebé ikax, ja jawékiatioma ikanaitian. Pimaamabira en jato raankashamai. Jaskarabi en jato raanabira, bain boí paxnakanti iki —akin.
33 Jatian jaonmea onanaibaon yoikana iki: —¿Jaweranoaki non jawékiati bitiki, nato jatí icha joni non jato pimati? Nenora jema yamake —akin akana iki.
34 Jatian Jesussen jato yokata iki: —¿Matoki jaweti panya iki? —akin. —Kanchis panra jake. Jainoax jaweti yapashokoribi —akin akana iki jawen jonibaon.
35 Jaskáaxon ja joni icha Jesussen yoia iki mainbi yakákanti.
36 Jainxonra, ja kanchis pan betan yapabo bitaanan, Dios iráke aka iki. Jaskáaxonra, ja panyabi yapabo pakexpakeanan jaonmea onannaibo jato menipakea iki. Jatian jabaonbiribi tekikin jonibo menikana iki.
37 Jara jatíxonbi potónon kaman pikana iki. Ja pakexbo texeketian tsinkikanara baneta iki, kanchis tasápari.
38 Jatian jan piabora ikana iki, chosko waranka jonibobira, ainboyabi bakebo toponkanama ikaxbi.
39 Jatian jaskáa pekáora, ja jonibo raankin senenhataanan, Jesús biribi moa boten nanetaanan, Magadán main kaa iki.

Ja oinxon onanti Jesús yokákana
(Mr. 8.11-13; Lc. 12.54-56)

16 1 Jatianra, *fariseoboyabi saduceobo Jesús oinni bokana iki. Boxonra, jakonmain pakémati shinanya ixon, Diossen raanakon ixon, ja oinxon onankanti jato oinmati yokákana iki.
2 Ikaxbi Jesussen jato yoia iki: “Matora ikai yantanpake nai oinxon oinna jakonshaman iketian, ‘ramara moa oi beyamai iki’.
3 Jatian yamékiri, nai oinna koin kextó iketian mato iribai, ‘ramara oi beai’, iki. Jaskáakin ja nai oinxonres, nete jaskara ikaibo onanai ixonbiki, ¿Jawekopíki, ja rama en akai jawékibo oinxonbi maton onanyamaresai?
4 Jakonma itan yoitima jonibo ixonra akai ja oinxon onanti anon ixon maton ea yokákin. Ikaxbira en mato oinmakasai, ja *profeta Jonás winóni keskábichores”, akin jato aká iki. Jato jaskáakin yoitaanan, moa jato potabaini kaa iki.[q]

[q] **16.4** Mt. 12.39

Fariseobaon levadura
(Mr. 8.14-21)

5 Jatian ja ian keiba shitati boira,
jaonmea onannaibo panman shinan-
benobainkana iki.
6 Jatianra Jesussen jato yoia iki:
—Ointanikanwe, ja *fariseoboyabi
*saduceobaon, *levadurakira mato
koiranmeeti jake —akin.
7 Jato jaskáakara, jaonmea onannaibo
ikana iki: —Non pan beyamaketianra
ake noa jaskáakin yoikin —ikibo.
8 Jaskákanai onantaanan, jato Jesus-
sen yoia iki: —¿Jawekopíki pan yama-
ketian, mato jashoko yoii iitai? Eki
kikini koshiama jonibo riki mato.
9 ¿Ramakamanbiki maton onan-
yamaa? ¿Ja pichika waranka joni,
pichika panribi en jato pimanontianki,
jaweti tasá bocho maton tsinkiantana
iki ixon maton shinanyamai?
10 Jainoax ¿Ja kanchis pan, en chosko
waranka joni jato pimanontian, jatí
tasá bocho tsinkiantanaki, moa maton
shinanyamaribiai?
11 ¿Jawekopíkayaki maton onanyama-
resai? Pan yoiira iamake ea jaskati. Ja
fariseobo betan *saduceobaon *levadu-
rakikaya koirameekanwe —akin jato
aká iki.
12 Jatianpari onankana iki, jayá pan
ati levaduraki koirameekanti yoiima
Jesús iwana. Ja iká iki, fariseobo betan
*saduceobaon jakonma eséki koiran-
meeti jato yoikin jato aká.

Jesús iki Cristo ixon Pedron yoia
(Mr. 8.27-30; Lc. 9.18-21)

13 Jatian ja Filipo main iká Cesareanko
moa nokóxon, Jesussen jaonmea onan-
naibo yokata iki: —¿Ja jonin Bakeki
tsoa iki ixon jonibaon shinannai?
—akin.
14 Jatian jawen jonibaon yoia iki:
—Jatíribibaonra shinannai, mia
jato *bautizanai Juan. Wetsabaonra
shinannai, mia Elías. Jainxonribira
shinankanai, mia *profeta Jeremías,
iamax wetsa *profetabo —akin akana
iki.
15 Jaskáakana —¿Jatian matonbiribiki,
ea tsoa shinannai? —akin jato aká iki.
16 Jatian Pedron yoia iki: —Mia riki
*Cristo, ja jiria Diossen bake —akin.
17 Jaskáa Jesussen yoia iki:
—Diossenra mia raroshaman imake,
Jonassen bake Pedro, natora minbi
onanama iki. Ja naikan iká nokon Papa
Diossenbira mia onanmake.
18 Jatian enbiribira mia yoiai, mia
riki Pedro; ja iki shanka iki iká. Ja
nato shankakira nokon joni itibo en
jato tsinkinoxiki. Jara mawakan atipana
koshinbi, jawekeskaxonbi ras atima iki.
19 Diossen ikinaton jati nete kepenti
koshira en mia meniai. Ja nato mainxon
min atima yoiaibora, naikanxon-
ribi Diossenribi atima yoiai. Jatian ja
nato mainxon min ati yoiaiboribira,
Diossenribi ati yoiai itiki —akin aká iki.
20 Jaskátaanan jaonmea onannaibo
Jesussen yoia iki; ja riki Cristo akin
tsoabi jato keshantima.

Jawen mawáti jato Jesussen yoia
(Mr. 8.31—9.1; Lc. 9.22-27)

21 Jainxonra peokin jaonmea onan-
naibo Jesussen yoia iki, ja Jerusalén-
hain kaketian, judíobaon joni koshibo,
itan *sacerdotebaon koshibaon, jainoax
ja esé onan jonibaon, kikinhakin masá
tenemakantibo. Jainxonra ea retekanti
jake, ikaxbira kimisha nete itin ea jiri-
ribiti iki, akin.
22 Jatianra Pedron okeshoko bibain-
xon: —Miara jaskara winóti atipanya-
make Ibó; Diossen mia jaskámayama-
banon —akin aká iki.
23 Jaskáketianra, Jesussen bechiake-
kainxon Pedro neskáa iki: —Nenoax
katanwe *Satanás. Miara ea jakonmain
pakémakasires iki. Diossen keenai jawé-
kibo atira min shinanyamai, jonibo
keenai atiresa min shinannai —akin
aká iki.

24 Japekao, Jesussen jaonmea onannaibo yoia iki: —Ja nokon joni itin keenaibora, jaton keena keskáres akí jenéti iki. Ea kopi masá teneti jawemabi ixon, ea chibankanwe.

25 Ja jakonshamares jatín keenaibora, moa jatíbi manóke. Ikaxbi, ea kopi menikaataibaonra, jakon jati nokokanti jake.

26 ¿Jakonmein iti iki, nato netemea jawékibo kaiaa ikátiibi, jati neteoma joni iká? Iamaxon ¿Jawen kaya kishpinti kopímein, jawetiishaman jonin kopíatiki?

27 Ja jonin Bakera jonoxiki, jawen Papan koshi shinanya itan jawen ángelboya. Joxonra ja tee akana betan senenribi jaton biti jawékibo jato menipakenoxiki.

28 Ikonshamanra en mato yoiai, jatíribi ja neno itinabora mawáyamanoxikanai, ja jonin Baken ikinaton jawen jonibo jakana oinnai kamanpari —akin jato aká iki.

Jesús wetsaresibia

(Mr. 9.2-13; Lc. 9.28-36)

17 1 Sokota nete pekáora, Pedro, Jacobo jainoax Jacobonin wetsa Juan, jato Jesussen manan keyá ikain boá iki.

2 Jain ikaxa, jato bebomeax Jesús wetsaresibia iki. Jawen bemananra iká iki bari keska pené. Jatian jawen chopabiribira iká iki, kikinbires joxo ikax, joé keska penébires.

3 Moa jaskáketian oinkana iká iki, Moisés betan Elías Jesús betan yoyo iki.

4 Jatian Pedron Jesús yoia iki: —Ibó, jakonhira riki noa neno iká. Mia keenketianra, en kimisha peota atiki; westíora itiki mina; wetsa Moiséssena; jainoax wetsa iti iki, Elíasna —akin aká iki.

5 Jaskáakinbo yoii Pedro itainbi, nai koin penébirestonin, jato mapotoshita iki. Jatian ja koin meranoax: "Nato riki nokon noi Bake, jaonra ea ikonbiresi raroai, jawen joi senenhaxonkanwe", iki yoyo ikaitian ninkákana iki.

6 Jaskataitian ninkatax, jaonmea onannaibo ikonbiresi raketi chirankootaanan mainbi bekepikana iki.

7 Jatianra pataxbainxon jato Jesussen tii aka iki. Jainxon jato yoia iki: —Weníkanwe, rakéyamakanwe —akin.

8 Jato jaskáketian oinkana iká iki moa Jesúsbicho itina.

9 Jatian moa mananmameax ipakekin, jato Jesussen yoia iki: —Ja maton oinnabo, ja jonin Bake mawatax jiriai kamanpari tsoabi yoiamakanwe —akin.

10 Jato jaskáketian jaonmea onanaibaon Jesús yokákana iki: —¿Jawekopíki ja esé onanbaon yoiai, *profeta Elíasparira joti jake iki ixon? —akin.

11 Jatian Jesussen jato yoia iki: —Ikon riki. Elíasparira joti jake, janpari jatíbi jawéki benxoati kopí.

12 Ikaxbi enra mato yoiai, Elíassa moa jonike. Jokenbira, onanyamaxon jaton keena keskáres akana iki. Jaskatiribira inoxiki, ja jonin Bake, masá memakana onitsapiti —akin jato aká iki.

13 Jato jaskáaketian, jaonmea onanaibaon onanna iki, ja jato bautizanai Juan yoikin jato Jesussen aká.

Westíora bake yoshin naikia Jesussen benxoaa

(Mr. 9.14-29; Lc. 9.37-43)

14 Jatian ja jonibo ikainko moa nokókanketian, westíora joni Jesúski joáx, ja bebon chirankootoshixon yoia iki:

15 —Nokon bake noibataanan ea akinxonwe, Ibó. Beyóskinra masábires tenei. Ichaira chiiki moa pakéke. Jainxon, ichakinribira jene tsakake.

16 Mionmea onannaibo en bexonabira, jabaon benxoati atipanyamakanke —akin aká iki.

17 Jaskáa, Jesussen jato yoia iki: —Dioski koshiti maxkata itan jakonmabo riki mato. ¿Eahomaxonki maton jawebi atipanyamaa? ¿Jawetian mato jaskaraton axetikayarin? Neri ja bake ea bexonkanwe —akin jato aká iki.

18 Jatian bexonkana, ja bake meran
iká yoshin notsínxon Jesussen pikoa iki.
Jaskáatianbi ja bake moa benxoa iki.
19 Jaskáa pekáo, jatonbichobiribi
kenaanan jaonmea onanaibaon Jesús
yokákana iki. —¿Jawekopiki ja yoshin
non pikoti atipanyamaa ika? —akin.
20 Jaskáa, jato Jesussen yoia iki:
—Matora Dioski ikoni koshiamabo iki.
Ikonshamanra en mato yoiai; ja mato
Dioski koshia shinan, mostaza bero-
tiotanibires ixonra, 'Nato manan, oke-
chaa taxkéwe akin maton aká, ja manan
taxkéti atipanke'. Jatianra jawe atiko-
mabi matona yamatiki.
21 [Ikaxbi jaskara yoshinbora, oranha-
nanbi, ayunaxonpari pikotibo iki —akin
jato aká iki]

**Rabé itin jawen mawáti
Jesussen yoia**
(Mr. 9.30-32; Lc. 9.43-45)

22 Jatian jato betanbi Galilea main
kakin, Jesussen jato yoia iki: —Ja jonin
Bakera, jato yatanmanoxikanai.
23 Jaskáaxonra retenoxikanai. Ikax-
bira, kimisha nete pekáo jiriribinoxiki
—akin. Jaskatai ninkaxon, akonbireskin
masá shinanni onískana iki.

**Dios rabiti xobo meranxon
akanai teebo kopíati yoia**

24 Jatian moa Jesús jaonmea onanai-
boyabi, Capernaúmhain nokókanke-
tianra, Dios rabiti xobo benxoati koríki
tsinkiaibo Pedroiba bekana iki. Bexon
yokákana iki: —¿Maton maestronki,
ja Dios rabiti xobo benxoati koríki
meniamai? —akin.
25 Jaskáakana; —Arai kopíakin
—akin jato Pedron aká iki. Jato jaskáa-
baini moa xobo chicho Pedro jikike-
tian, janpariakin Jesussen neskáa
iki: —Simón minbiribiki jawekeska
shinannai ¿Tsoabokayaki, ja meskó
jawékibo kopí apobaon jato kopí
yokatai? ¿Jaton bakebo, ó wetsabores?
—akin aká iki.
26 Jatian Pedron yoia iki: —Wetsa-
boresa jato akanai —akin. Jaskáa
Jesussen yoia iki: —Jaskara ixonra,
jawen bakebaon jawebi kopíayama-
kanai.
27 Ikaxbi, jato jakonma shinanma-
tima kopí, ianman kaxon mishkitanwe.
Jawerato yapaki min japari biai, jara
min janchópeti jake, jainoara min
koríki merati iki. Ja koríki bixonra,
nokona betan minayabiakin moa min
jato kopíati iki —akin aká iki.

**Jawekeska jonikayaki itiki
jan jato xewina**
(Mr. 9.33-37; Lc. 9.46-48)

18 1 Jatianribi jaonmea onanaibaon
Jesús yokákana iki: —¿Tsoaka-
yarin, ja Diossen ikinaton jatínko jato
xewina? —akin.
2 Jaskáakana, westíora bake kenaxon,
jato napon Jesussen nichina iki.
3 Jainxon jato yoia iki: —Ikonsha-
manra en mato yoiai; jakonma shinan
jenetaanan, bake keskati iamaira, jawe-
keskataxbi ja Diossen ikinaton jatínko,
mato jikiamanoxiki.
4 Ja Diossen ikinaton jatínko, kikin iki
kaibo riki, kikinman shinanmeeyama-
taanan bake keskati ikaibo.
5 Jaweratobaonki nokon janenko
westíora bake nato keskaribi biai,
jabaonra moa earibi bike.

Jan noa ochanko pakémati
(Mr. 9.42-48; Lc. 17.1-2)

6 Jatian jaweratobaonki ja eki koshia
bakebo jato ochan pakémai, jabora jan
reneti ani makan teomaxon aniparo
napo jato potakanti bebonbires jakonma
biti iki.
7 ¡Jawe iresaipanon nato nete, jan
jonibo ochan pakémati jawékiboya
ikax. Jara jaskáshamanhaxon bechi-
tentikoma iki. Ikaxbi, jawe iresaipanon,
ja wetsabo jan jato ochan pakémaibo!
8 Jaskara iken, ja min mekenman
iamaxon min taen mia ochan pakémai

iketian, xatexon ochó potawe. Jaskara ponxte iamax kixtebicho mia basibires jaakayara jakon itiki. Ja okenbekonbi mekenya iamax okenbekonbi taeya mia Diossen chiikan ewa meran potatitianbi.

9 Jatian ja min beron mia ochan pakémaitian, tsekaxon ochó potawe. Westíora beroyabicho mia basibires jaakayara jakon itiki. Ja okenbekonbi beroya mia Diossen chiikan ewa meran potatitianbi.

Oveja manotaki yoinmeeta esé
(Lc. 15.3-7)

10 Nato bakebo tsoabi jato omisyamakanwe. Jan jato koirannai Ángelbora, Dios betanbi ikábo iki ixonra en mato pontéshaman yoiai.

11 Ja jonin Bakera joá iki, manotabo jato kishpinmati kopí.

12 ¿Matonki jawekeska shinannai? Westíora joni itiki pacha ovejaya, ikenbi itiki westíora manoti. ¿Jaskákemein, ja iskon chonka iskon, jainbi ja mananman potabaini, ja westíora manota benai katima iki?

13 Enra onanke, kaxon meraaxa ikonbiresi rarotiki; ja jatíribi manotamabo oinnax ikai bebonbires.

14 Jaskáribiira, ja maton Papa naikan iká, tsoa bakebi manótinin keenyamai.

Jaskáaxon nobé joi akaibo betan joi benxoati
(Lc. 17.3)

15 Ja mibé joi akaitonin mia jakonmaaka. Jabebichopari yoyo ixon, shinanmeemawe jawen jakonma akábo, jatian mia ninkáxonara, jakiribi min wetsa betan mia jakon banéke.

16 Jatian jaskáabi mia ninkáxonyamaitianra, westíora iamax rabé joi akairibi min kenati iki; ja mato yoyo ikaibo rabé iamax kimishaxon ninkata iti kopí.[r]

17 Jatian jaskáakin akábi jato ninkáxonyamaitian, joi akaibo jato yoiwe. Jatian ja joi akaibaon yoiabi jato ninkáxonyamaribaitianra, moa joi akaima joni iamax ja apo kopí yokáxonaibo keskáakinres min ointi jake.

18 Enra ikonshaman yoiai, ja nato mainxon maton atima yoiaibora, naikanxonribi Diossen atima yoiai. Jatian nato mainxon maton ati yoiaibora, Diossenribi ati yoiai itiki.

19 Enra mato yoiribiai: Jawetianki Dios jawéki yokánox, nato mainxon maton westíora shinanbicho rabéxonbi abékonai, jatianra mato Diossen meniti iki.

20 Jatian jaweranoki rabé iamax kimisha inonbi nokon janenko tsinkíkana iki, jainriki ea jato betan —akin jato aká iki.

21 Jaskáketian, nokobainxon Pedron yokata iki: —Ibó, ¿Westíora ebé joi akaitonin ea jakonmaaketianki, jawetiakinres en moa ja shinanxontima iki? ¿Kanchis akin? —akin.

22 Jatian Jesussen yoia iki: —Kanchis akinbicho atira en mia yoiamai. Kanchis chonkaakinkayara, ja kanchis min senenhati jake.

Apo betan teetai joni, ribinkanaki shinanbenokashamaaki yoinmeeta esé

23 Ja Diossen ikinaton jatira, westíora apon jawen yonotibaon ribina iken jato yokápakeni keská iki.

24 Jatian moa jaton ribinbo jato yokákin peoketianra, jan kikinbires icha ribina westíora joni bexonkana iki.

25 Jatian jan kopíatioma ja joni iketianra, apon jato yoia iki, jawen awinyabi itan jawen bakeboyabi ja jonin marokanti. Jainoax jatíbi jawen jayata jawékiboribi iti jato yoia iki. Jaskaraton moa jawen ribinbo kopíanon ixon.

26 Jaskáaketianra, jabé teetai jonin ja apo bebon chirankootanan yoia iki: ‘Shokorespari ea manawe Ibó, en mia keyokin kopíanon’, akin.

---

[r] **18.16** Dt. 19.15

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

27 Jaskáakin akára, noibataanan apon
jawen ribinbo moa shinanxonyama-
taanan, jaweayamaa iki.
28 Jatian moa jaskáa pikókainkibi,
jan ichama ribina jonibiribi jan bechia
iki. Ja bechixonra, tepotsiananbi yoia
iki: '¡Ja min ea ribina, moa ea ishton
kopiáwe!' akin.
29 Jaskaaka, ja bebon chirankootanan
jonin yoia iki: 'Shokorespari ea manawe,
en mia keyokin kopíanon', akin.
30 Jaskáabi keenyamataanan, cárcel
meranres jato amaa iki; jawen ribin
kopíai kaman iti.
31 Jaskaaka oinxonra, wetsa jabé
teetaibaon akonbireskin masá shinan-
kana iki. Jaskákinra, ja apo boxon
keshankana iki.
32 Jatianra aponbiribi kenamaa joke-
tian neskáakin yoia iki: '¡Mia riki kikin
jakonma joni! Enra jatíbi min ea ribi-
nabo mia shinanxonyamake, min ea
ayorakin yokákin jeneyamaketianres.
33 ¿Jatian jawekopíki ja en mia aká
keskáakinribi, mibé teetai joni min
noibayamaa?' akin aká iki.
34 Jaskaraton ikonbiresi sináxonra, ja
apon jawen ribin keyo kopíakai kaman
jato castigamaa iki —akin jato aká iki.
35 Jaskáatanan jato Jesussen yoia iki:
—Nokon Papa Dios naikan ikátoninra,
mato jaskáashokoti iki, ja mato betan
joi akaibo betan jakonmanana ixon,
akonkin maton shinanxonkin jeneya-
maitian —akin.

Potaananti iki iká jato Jesussen onanmaa

(Mr. 10.1-12; Lc. 16.18)

19 1 Jaskara jawékibo jato Galilean-
koxon yoikin senenhataananra,
ja Jordán keiba iká Judea main moa
Jesús kaa iki.
2 Kaitianra icha jonin chibana iki.
Jatianra jain ixon, jatíbi isinaibo jato
benxoaa iki.
3 Jaskaai iitainra, *fariseobo bekana
iki jaskáaxon Jesús jakonmaati benai.
Bexonra yokákana iki: —¿Wetsa jawéki
kopíbires jonin jawen awin potatiki
jakon iki? —akin.
4 Jaskáakana, Jesussen jato yoia iki:
—¿Matonkayaki yoyo ayosma iki, ja
jatíbi peoai bená, 'benbo betan ainbo
Diossen joniani', iki ixon jawen joi
meran yoiai?
5 Jaskara kopíkaya Diossen yoinike:
'Joninra jawen papa betan jawen
tita jeneti iki, jawen awin betanbi-
ribi wanoxon, jaskataxa ja rabé moa
westíora yorabicho keská iti iki', iki
ixon.
6 Jatianra moa rabé yora iamai,
westíora yorabicho iki. Jaskara ikenra,
Diossenbi jato wanomaa, tsonbi jato
potaanamati atipanyamake —akin jato
aká iki.
7 Jatian fariseobaon yokáribia iki:
—¿Jawekopíkayaki Moiséssen yoini,
ainbo potanoxonpari kirika wishaanan
meniti? —akin.
8 Jaskáakana, jato Jesussen yoia iki:
—Maton keena keskábores akaibo
ikenra aká iki Moiséssen jaskáakin jaton
awin potati yoikin. Ikaxbi rekenra,
jaskara iti ikáma iki.
9 Jatianra enbiribi mato yoiai: Jawe-
ratobaonki jaton awinin yosmaamabi,
potaxon wetsa ainbo biai, jabaonra
wanoyaxonbi wetsa betan yoranti akai.
[Jatian tsonki ja potá beneya ainbo biai,
janra benoya betanbi yoranairibi ikai]
—akin jato aká iki.
10 Jatian jaonmea onanaibaon yoia iki:
—Jonin jawen awin jaskáati iketianka-
yara, joni wanoyamaakaya jakonhira iti
iki —akin akana iki.
11 Jatian Jesussen jato yoia iki: —Jati-
kaxbira tsoa wanooma iti atipanya-
make. Jaskara itibobiribi jato Diossenbi
imaaboresa ikanai jaskara.
12 Jarake meskó jawéki, jaskara kopíbo
jatíribi jonibo wanoyamai. Jatiribora
wanoyamai, jaskarabiribi iti pikotabo
ikax. Wetsabora wanoyamai, wetsa-
baon jaton yora ramianana ikax. Jatian

wetsabora wanoyamakanai, Diossen jawékibiribi axonti shinanyabo ikax. Jaweratoboki, ja en yoipakeabo iti jisá iki, jaskara ikanwe —akin jato aká iki.

Jesussen bakebo jakon shinanxona
(Mr. 10.13-16; Lc. 18.15-17)

13 Jatian jatíribibaon, jaton bakebo Jesússiba bekana iki, mamepasxon jatoki oranon ixon. Ikaxbi jaonmea onanaibaon jato notsina iki.
14 Jatianra Jesussen jato yoia iki: —Ja bakebo bechiteyamakanwe, ibakanon eki bei. Jato keskabaonakaya riki ja Diossen ikinaton jati nete —akin jato aká iki.
15 Jaskáaxon ja bakebo mamepasxon jatoki orankin senenhataanan, moa jainoax wetsanko karibaa iki.

Westíora bakeranon icha jawékia
(Mr. 10.17-31; Lc. 18.18-30)

16 Westíora bakeranonra Jesús oinni kaa iki, kaxonra neskáakin yokata iki: —Jakon maestró ¿Jawe jakon jawékishamanki en ati iki, jatíbitian jati neteya inoxon? —akin.
17 Jaskaa Jesussen yoia iki: —¿Jaweatiki min ea jakon maestró, akin akai? Dios bichoresiki jakon. Ikaxbi, ikoni jatíbitian jatín keenira, ja senenhati join yoiai keskati mia jati iki —akin aká iki.
18 Jatian ja bakeranoman aká iki: —¿Jaweratoborin, ja senenhati joi? —akin. Jaskáa Jesussen yoia iki: —'Jato reteyamawe; wanoya itan benoya ixonbi, wetsa betan yoranyamawe; yometsoyamawe; wetsabo jakonmaanox jansoi yoyo iamawe.
19 Min papa betan min tita jakonhawe, itan minbix noikaata keskáribiakin, wetsaboribi noiwe, ikira ikai' —akin aká iki.
20 Jaskaaka, ja bakeranonman yoia iki: —Jatíbi ja min ea yoiabora, baketianbi moa en senenhaa iki, ¿Ramaki ea jawe maxkata? —akin.
21 Jatian Jesussen yoia iki: —Ikoni jakonbires itin keenkin, jatíbi mia jayata jawékinin maroxon, ja jawebiomashokobo jato menitanwe. Jaskáaxpariresa, mia naikan icha jawékia itiki. Jaskáakin senenhabeirani, jotanwe mia nokon joni inon —akin aká iki.
22 Jaskáakin akára, onískaini ja bakeranon kaa iki, ichayora jawékia ikax.
23 Jaskáaketianra jaonmea onannaibo Jesussen yoia iki: —Ikonshamanra en mato yoiai, kikinshaman itikoma riki, ja icha jawékiabo, Diossen jato ikinai neten jikiti —akin.
24 Jatianra en mato yoiribiai: Westíora camellonara itibiresma iki, ja xomox chipekenin bebati, jatian ja icha jawékiabaonara bebonbires itikoma iki ja Diossen ikinaton jati netenko jikiti.
25 Jaskati yoyo iketian ninkataxa jaonmea onannaibo ikonbiresi ratetax ikana iki: —Jatian jaskara ikenki ¿Tsoakaya kishpinmeeti atipana? —ikibo.
26 Jaskákanaitianra, jainbikon ointaanan Jesussen jato yoia iki: —Natora jonibaon atipanyamake, ikaxbi Diossenara jatíbi atibires iki —akin.
27 Jaskáketian Pedron yoia iki: —Nonra, jatíbi noa jayata jawékibo jenea iki. Jaskáaxa mia chibani joá iki. Jatianki ¿Jawe non binoxiki? —akin.
28 Jatian Jesussen yoia iki: —Ikonshamanra en mato yoiai, moa jatíbi jawékibo jakiribi benaakin aríbaxa, ja jonin Bake jawen penébires yakátinin yakánoxiki. Jatianribira ea chibanabo ikax, matoribi ebébi ja chonka rabé yakátinin yakánoxiki, jaskáaxon ja chonka rabé tsamá *Israelnin rarebobo jaton akábo jato yoixonox.
29 Jatian jaweratobaonki ea kopi, jaton xobo, jaton wetsabo itan jaton poibo, jaton papa itan jaton tita, jaton awin itan jaton bakebo, jainxon jaton waibo jeneai; jabaonra ja jaton jawékibo jenea bebonbires pachabo binoxikanai, itan jatíbitian jati neteyaribi inoxikanai.
30 Ikaxbi icha ja ramatian kikin ikátiaibora kikinmashokobo inoxikanai, jatian ja ramatian kikinmashoko ikátiaibora kikinbo inoxikanai.

Uva wainko teetaiboki yoinmeeta esé

20 1 Ja Diossen noa ikinti riki,
westíora uva waia joni jato
teemanoxon yamékirishoko jonibo
benai kaní keska.
2 Jatian ja teekasai jonibo westíora
nete teeta betan senen jato kopíati yoia
jakon ikanaitian, moa jawen wainko
jato teeti raana iki.
3 Iiwanax, moa iskon hora yamékiri
iketian, plazain karibaxon nokoa iki,
icha joni jawe akímabi iiresaibo.
4 Jainoa jato yoia iki: 'Matoribi nokon
uva wainko teetankanwe, enra mato
senen kopíatiki', akin. Jato jaskáa, jabo-
ribi teeti bokana iki.
5 Jainoax bariapan, jakiribi karibaa
iki. Iiwanax yantanpake karibaxon jato
jaskáaribia iki.
6 Jainoax moa bari jikiti ochóma jaki-
ribi karibaxon oinna iká iki, wetsabo-
ribi jawe akímabi iiresaibo, jainoa jato
yokata iki: '¿Jawekopíki mato neno
teetimabi iibaitai?' akin.
7 Jaskáa yoikana iki: 'Tsonbi noa
teeti biama ikaxa noa ikanai', akin.
Jaskáakana: 'Rama matoribi ja nokon
uva wainko teeti botankanwe', akin jato
aká iki.
8 Jatian moa yaméketianra ja wai
ibon, ja teetaibaon koshi kenaxon yoia
iki: 'Ja teetabo kenaxon moa jato kopía-
pakewe, rekenpari ja chiní teeti jikiwa-
nabo awé, japekáora ja reken jikiwa-
nabo min jato akai', akin.
9 Jatianra chiníbires teeti jikiwana-
baonpari bexon, ja westíora nete teexon
bititiiribi bipakekana iki.
10 Japekao, moa reken teeti jikiwa-
nabaon biti iketian shinankana iki,
jabaon bebonchaa biti. Ikaxbi jabaon-
ribi, westíora nete teexon bikanaitiiribi
bikana iki.
11 Jatian moa kopí biaxa, ja wai iboki
jakonmaibiresbo yoyo ikana iki.
12 Jaskákin yoikana iki: 'Ja chiní noko-
tabo westíora horares teekankenbira,
noa akátiiribi min jato kopíake, noabo-
kaya ikonbiresi bari napobi iibaiti
teekenbi', akin.
13 Jaskáakana, ja ibon, jato betan itina
westíora yoia iki: 'Joní, enra mia jakon-
maama iki. Westíora nete teeta betan
senen en mia kopíatira moa non shinan
abékonwanke.
14 Natoriki ja min koríki, ja biax moa
katanwe. Ikaxbi eara keenai ja chiní jiki-
wanaboribi mato akátiiribi kopíatinin.
15 Enra ja nokon koríki, nokon
keena keskáakin ati atipanke. Jatian
¿Jawekopíki ikai ea jakonhira iketian
mia eki notsi?' akin.
16 Jaskatira, ja rekenain iitaibo chiní-
noxiki, jatian ja chinitain iitaibobiribi
rekennoxikanai. Icha riki ja kenakaa-
tabo, ikaxbi ja katokootabora ichama
iki —akin jato aká iki.

Kimisha itin Jesussen jawen mawáti yoia

(Mr. 10.32-34; Lc. 18.31-34)

17 Jainoax Jesús moa jerusalénhain,
kaa iki. Ja bain kakinra jawen chonka
rabé jaonmea onannaibo tsinkixon jato
yoia iki:
18 —Ramara noa jerusalénhain
bokanai, jainxonra ja jonin Bake
yataanan ja *sacerdotebaon koshibo
itan ja esé onanbo menikin bonoxi-
kanai. Jatianra jabaon jaskáaxon reteti
shinankanti iki.
19 Jainxonra ja judíoma jonibo meni-
noxikanai jaki shirokanon ixon, rish-
kionkanon ixon, itan korosen axon
retebakanon ixon. Ikaxbi kimisha nete
itinra jirinoxiki —akin jato aká iki.

Jawen bakebo kopí westíora titan yokata

(Mr. 10.35-45; Lc. 22.24-27)

20 Jatian ja Zebedeon bakebaon tita,
jawen bakebo betanbi joáx Jesús bebon
chirankootoshita iki, jawéki yokákasi.
21 Jatian Jesussen yokata iki:
—¿Jaweki mia keenai? —akin. Jatian

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

ainbaon yoia iki: —Moa mia apo jikixon
ja nokon bake rabébi, wetsa min meka-
yao, itan wetsa min memio jato yakámatinra ea keenai —akin.
22 Jaskáa, Jesussen yoia iki:
—Matonra onanyamake ja maton
yokatai. ¿Matonki atipantiki ja moka
tenexon en xeairibi xeakin? —akin jato
aká iki. Jatian jabaon yoia iki: —Nonra
atipanke —akin.[s]
23 Jatian Jesussen jato yoia iki: —Ikon
riki, ja moka tenexon en xeairibira
maton xeanoxiki. Ikaxbi ja nokon meka-
yao itan nokon memio jato yakámatira,
en jato imaima iki. Nokon papanresa
oinnoxiki tsoaboki jan imatiki ixon
—akin jato aká iki.
24 Jatian jaskáakinbo aká ninkatax,
jatíribi chonka Jesussenmea onannaibo,
ja rabéki sinákana iki.
25 Jaskákanaitian jato kenaxon Jesus-
sen yoia iki: —Matonra onanke, Dios
ikonhayamai apobaonra akai jawen
jemabo kikinhakin iboataanan jato
ikinkin. Jatian ja kikinman shinanmee-
taibaon akai jaton keena keskáakin jato
akin.
26 Ikaxbi matora jaskakanantima iki.
Jaweratoboki kikinman ninkakaatai itin
keenai, jabora jato jawéki axonaibores
iti jake.
27 Jaweratoboki jato xewina iti shinan-
yabo iki, jabora jaton yonoti iti jake.
28 Ja jonin Bakera jaskara iki. Jara
akinkanon ikax joáma iki. Jara joá iki
jato akinti kopí, itan jawen yoranbi
kopíataanan jatíbi jato ochankonia
xabáai —akin jato aká iki.

Benche rabé Jesussen oinmaa
(Mr. 10.46-52; Lc. 18.35-43)

29 Jatian Jericóainoax moa bokanai-
tian, icha jonin jato chibana iki.
30 Ja bai kexa iká iki benche rabé
yakábekona. Jatian Jesús jan winotai
ninkatax, iká iki: —Ibó, miara Davidkan
bake iki. Noibataanan noa akinwe —iki
saí ibekoni.
31 Jaskataitian, netémakaskin jonibaon
notsina iki. Ikaxbi jatiankaya bebon-
bires koshin saí ibekona iki: —Ibó,
miara Davidkan bake iki. Noibataanan
noa akinwe —iki.
32 Jaskaketian Jesús jainpari chan-
kata iki. Jainxon jato kenaxon yokata
iki: —¿En jawe mato kopi atinki mato
keenai? —akin.
33 Jaskáa yoibekona iki: —Ibó, min
oinmatinra noa keenai —akin.
34 Jaskáakana Jesussen jato noibaa
iki. Jainxon jato bero tii axona iki.
Jaskáatianbi ja benche rabékan moa
oinbekona iki. Jaskatax Jesús chibani
kabékona iki.

Jerusalénhain Jesús jikia
(Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19)

21 1 Jaskati kaax, ja Betfagé jeman
nokókana iki, ja Olivos manan
ikainko, moa Jerusalén ochóma.
Jainxonra Jesussen jaonmea onanai
rabé raana iki.
2 Jato raankin yoia iki: —Oa nenonxon
non oinna jema itinainko botankawe,
jain kaxonra, westíora burro bake betan
burro awin nexakana maton nokotiki. Ja
choroanan ea bexontankanwe.
3 Jatian jaweraki mato akanaitian,
non Ibo keenaitianra non boai, rama-
shokobira mato banexonribai akin jato
yoitankanwe —akin jato aká iki.
4 Nato jawékibora iká iki, ja *profe-
tanin yoinibo senennon ikax. Ja
wishára ikai neskati:
5 "Ja *Sión janeya mananman iká
jonibo yoikanwe
'Oinkanwe, jainra maton apo joái.
Jara rabiti shinanhoma iki. Westíora
burro baken peyakaaxa joái' ", iki.[t]
6 Jaskáakin jato yoia kaxonra, ja
Jesussen yoia keskáakin jaonmea
onanaibaon akana iki.

[s] **20.22** Nato riki ja Jesús ikai keskatiribi onitsapikanti yoii iká. [t] **21.5** Zac. 9.9

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Dios rabiti xobo meranoax maroaibo Jesussen jato jokonhaa.

7 Bekana iki ja burro awin betan ja
burro bake. Bexonra ja rabébi jaton tari-
baon pekakaakana iki, jatian Jesús jan
peyakax kaa iki.
8 Ja kaaitianra, icha ixon jonibaon
jaton taribo bai naponbi kakaaxonkana
iki. Jatíribibaon, jiwi poyanshokobo
ponskeanan, ja kaai bai napon tipin-
xonkana iki.
9 Jatian ja rekenain boaibo itan já
pekao beaibo, saa ikana iki: —¡Noa
kishpinmawe apo Davidkan Baké!
¡Nonra mia jowé akai, mia riki ja Ibon
janenko joái! ¡Noa kishpinmawe ani
Diossé! —iki.
10 Jatian moa Jerusalénhain Jesús
jikiketianra, ja jemameabo jatikaxbi
meskóbo shinanni ratékana iki. Jaskati
ikana iki: —¿Tsoarin nato joni? —ikibo
yoyo iki.
11 Jaskákanaitian, jabé beabaon jato
yoia iki: —Nato riki ja *Profeta Jesús,
ja Galilea main iká Nazaret jemamea
—akin.

Diossen xobo Jesussen jakonhaa
(Mr. 11.15-19; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22)

12 Jatian moa jain ikaxa, *Diossen
xobo meran Jesús jikia iki. Jain jiki-
xonra, jainoax maroaibo jatíbi jato
jokonhaa iki. Koríki cambianaibaon
mesabo, itan jainoax xotó maroti akana-
boribi jato werananpakea iki.
13 Jainxon jato yoia iki: —Jawen kirika
meranra, Dios neskatai: 'Nokon xobora iti
jake, jainoax Dios betan yoyo iti xobobi-
ribi', iki. Ikaxbi matonra imake, ja mera-
noax yometsoti xobo —akin jato aká iki.
14 Jatian jain Jesús iketianra, Dios
rabiti xobo meran, bencheboyabi niti-
komabo bekana iki. Bekanketianra jato
benxoaa iki.
15 Ikaxbi ja ratéti jawékibo akaitian
oinnax itan Dios rabiti xobo meranoax:

"¡Noa kishpinmawe apo Davidkan
Baké!" iki bakebo saa ikai ninkatax,
ja *sacerdotebaon koshibo itan ja esé
onanbo, ikonbiresi sinákana iki.
16 Jaskákin Jesús yoikana iki: —¿Minki
ninkatai mia yoii jaskákanaibo? —akin.
Jatian Jesussen jato yoia iki: —Enra
ninkatai. Ikaxbi ¿Matonki yoyo akama
iki, jaskara iti yoii Diossen joi meran
neskatai? Jainra ikai: 'Ja bakeshokobo,
ja xoma akaishokobaonbira mia rabino-
xikanai', iki —akin jato aká iki.
17 Jato jaskáabaini, ja jemameax moa
Jesús Betania jeman kaa iki. Ja yamé
jain oxaa iki.

Higo bimioma Jesussen bimitimaakin yoia

(Mr. 11.12-14, 20-26)

18 Jatian yamékirishoko moa jakiribi
Jerusalénhain karibai, Jesús jawékia-
kasa iki.
19 Kakinbi higo jiwi bai kexa chan-
kata meraa iki. Ikaxbi, ochómakainxon
oinnabi iká iki peiabichores. Jaskara
iketian yoia iki: —¡Jawetianbira
mia jakiribi bimiamanoxiki! —akin.
Jaskáatianbi ja higo jiwi moa tanoa iki.
20 Jaskáaketian oinnax ratéxon,
jaonmea onanaibaon Jesús yokákana
iki: —¿Jawekeskatiki, nato higo jiwi
ishtonbires tanoa? —akin.
21 Jatian Jesussen jato yoia iki:
—Ikonshamanra en mato yoiai: Ikoni
Dioski koshiabo ixon meskó shinanyama-
kinra, nato higo jiwi en aká keskáakin-
bicho maton atima iki. Jawekeska ixon,
nato manan maton yoiti iki: 'Nenoax
tsekékaini kaax, aniparo napo paké-
tanwe', akin. Jatianra mato ixonti iki.
22 Jatian jatíbi maton oracion meran
yokataibora, akonkin ikonhaxon maton
biti iki —akin jato aká iki.

Jesussen yoiti koshi

(Mr. 11.27-33; Lc. 20.1-8)

23 Jaskata pekáora, Dios rabiti xobo
meran Jesús jikia iki. Jainxon jato axeai
iitaitianra, *sacerdotebaon koshiboya,
ja judíobaon joni koshibo bexon yokáka
kana iki: —¿Tson shinanmanki min jato
jaskáai? ¿Tsonki mia jaskara yoiti koshi
imaa? —akin.
24 Jaskáakana, jato Jesussen yoia iki:
—Enribi mato westíora yoká ashokoai;
ja maton ea yoiketianra, enribi mato
yoitiki, tson shinanmanki en jaskarabo
akai iki ixon.
25 ¿Tson amaaki, Juanman jato bauti-
zana iki? ¿Diossen amaa, ó jonibaon
amaaki iká iki? —akin jato aká iki. Jato
jaskáa meskó shinanbo akí neskákana
iki: "Diossen amaara aká iki akin non
akábira, '¿Jaweati maton ikonhayamaa
iki?' akin noa ati iki.
26 Jatian jonibaon amaara aká iki akin
non ati ikaxbira, noa rakéribiai, jatíxon-
biora já *profeta onankana iketian", iki
ikana iki.
27 Jaskáaxon yoikana iki: —Nonra
onanyamake —akin. Jatian Jesussen
jato yoia iki: —Jaskara ikenra enribi
mato yoiamai, tson amaaki en jaska-
rabo akai ixon —akin jato aká iki.

Rabé bakeki yoinmeeta esé

28 Jatian Jesussen jato yoiribia iki:
—¿Jawekeskaki maton shinannai
neskara joi? Westíora joniron ki inike
rabé bakeya. Jatian jawen reken bake
yoia iki: 'Baké, ramapari nokon wainko
uva bimi tsekai teetanwe', akin.
29 Jaskáabi, ja baken yoia iki: '¡Eara
kakashamai!' akin. Jatian jaskáawa-
naxbi, moa wetsa shinan biax teeti kaa
iki.
30 Jainxon, jawen wetsa bake jaskáa-
kinribi yoia iki: 'Jaskáa, ikonrake ea
kabatanon', akin aká iki. Ikaxbi ja bake
kayamaa iki.
31 ¿Jatian jawerato bakenki, jawen
papan joi senenhaxona iki? —akin
jato aká iki. Jatian jabaon yoia iki: —Ja
rekemanra axona iki —akin. Jatian
Jesussen jato yoia iki: —Ikonshamanra
en mato yoiai; matobo ikámatianbira,

jan apo kopí yokákinxonaibo itan tsini
ainbobopari, ja Diossen jato ikinti
netenko jikinoxikanai.
32 Jato *bautizanai Juanra joá iki, itibi
keskati jati jato onanmai, jabira maton
ikonhayamaa iki. Jatianra, ja apo kopí
yokákinxonaibo, itan ja tsini ainbo-
baonres ikonhakana iki. Jabo jaskataira
maton oinna iki. Ikaxbi, mato shinan-
meeyamakana iki já ikonhanox.

Jakonma shinanya teetaiboki yoinmeeta esé

(Mr. 12.1-12; Lc. 20.9-19)

33 Ramapari ja wetsa jawékiki yoin-
meeta esé ninkáribikanwe: Westíora
joninra jawen mainko uva wai axon,
ja katemakin chiketa iki. Jaskáaxonra
jainxon vinoati chinia iki, itan
jainxon koiranti keyá xoboribi aká iki.
Jaskarabo ayona pekáora, jain teekanon
ixon, jaweti teetaibo jato menibaini moa
ochó kaa iki.
34 Jatian ja uva bimibo moa tsekati
senenketianra, jawen jonibo raana iki,
jain teetaibaon jawenabiribi axonkana
yokáxon bixonkanon ixon.
35 Ikaxbi, jain teetaibaon ja boabo
yatanxon jakonmaakana iki. Westíora
rishkionkana iki, wetsa retekana iki,
jainxon wetsabiribi makanman tsaka-
yonkana iki.
36 Jato jaskáakanketian, ja reken jato
raanhibata bebonbires, ja wai ibon
jawen yonotibo raanribia iki. Jaabi, ja
reken boabo aibata keskáakinribi jato
akana iki.
37 Jainxonra, senentiainbi jawen
bakebi raanribia iki. 'Jara tsonbi jawea-
tima iki ixon shinantaanan'.
38 Ikaxbi ja bake oinnax, ja teetaibo
neskati yoyo ikana iki: 'Nato riki ja
jawen papan jawéki jan biti, retenon
akanwe. Jatianra noa ibo banéti iki',
iki ikana iki.
39 Jaskáxon ja bake yatanxon, uva
wainkonia pikobainkin boxon rete-
kana iki.
40 ¿Jatian maton shinannamein, ja
uva wai ibo joxon ja teetaibo jawea-
tiki? —akin jato Jesussen yokata iki.
41 Jaskáa yoikana iki: —Noibayama-
kinra ja jakonmabo jato keyo reteti iki.
Jaskáaxonra wetsa teetaibo jain imati
iki, ja bimi tsekaitiibi, jan biti ikátii-
shaman meniti atipanabo —akin akana
iki.
42 Jatian Jesussen jato yoia iki:
—¿Matonki ja Wishá meran yoiaibo
jawetianbi yoyo
akama iki? Jainra ikai:
'Ja xoboaibaon rotokani makanra,
jaki xoboati
makan baneta iki.
Natora non Ibon aká iki, jara ja
oinnax jaon manaiti jawéki iki',
iki.
43 Jaskara kopíra en yoiai, matobo
jawen joni itinra moa Diossen keenya-
manoxiki. Jatianra jawen ikinna joni
jaskara atin já keenaishaman akaibores
jato imanoxiki.
44 Tsoaki ja nato makanki paketai, jara
kikini rorokookainti iki. Jatian tsokiki
ja nato makan paketai, jara jaras abainti
iki —akin jato aká iki.
45 Jatian ja jawékiki yoinmeeta esé
ninkaxon, ja *sacerdotebo itan *fari-
seobaon, onanna iki jatobi yoii jaskata.
46 Jaskara onanxon yatankasibi, joni-
boki rakékana iki, *profeta riki ixon
shinankanai kopí.

Wanoti fiestaki yoinmeeta esé

22 1 Jatian Jesussen, jakiribi jawé-
kiki yoinmeeta esé yoikin jato
aríbaa iki neskáakin:
2 "Ja Diossen ikinaton jati riki,
westíora apon jawen bake wanoaitian
fiestaaxon icha jawékiati aní keskaribi.
3 Jaskáaxon, ja apon jawen yonotibo
raana iki, ja chaniabo moa jato kenati,
ikaxbi tsoabi bekashamakana iki.
4 Jatianra jakiribi wetsa jawen yonotibo
raanribia iki neskáakin yoixon: 'Ja en jato
chaniabo yoitankanwe moara en jawékiati

ake. Enra nokon wakabo itan nokon yoina
xoashamanbo jato retemake, moa jawékia-
tiresiki. Jawékiaki bekanwe', akin jato ati.
5 Ikaxbi ja chaniabaon jato joi ninká-
xonyamaa iki. Jaskati wetsa jawen mai
oinnibiribi kaa iki. Wetsabiribi jawen
jawékinin maroires kaa iki.
6 Jatian wetsabaonbiribi ja apon yono-
tibo yatanxon, ramiayonxon retekana iki.
7 Jaskara ninkataxa ja apo ikonbiresi
sinata iki. Jaskákinra jawen sontárobo
raanxon ja retemisbo jato keyo retemaa
iki. Jainxon, jaton jemaribi jatiobi jato
menomaa iki.
8 Jaskáa pekáo ja apon jawen yonotibo
yoia iki: 'Ja wanoti fiestatian non piti
akára moa ike, ikaxbi ja en chania ikábo-
ra jaskarain joti jisámabobi ikanke.
9 Ramakaya icha jan winókanai calle-
baon boxon, jatíbi ja maton bechiaibo
jato chanitankanwe', akin jato aká iki.
10 Jato jaskáa boxon ja yonotibaon ja
callen ikábo jato chania iki, jakon itan
jakonma jonibo inonbi, jaskáakanara
jainoax wanoai xobo bochonon kaman
joni icha weita iki.
11 Jatian ja chania beabo oinni jikixon
apon meraa iki westíora joni jayakax
fiestanko jikiti chopa sawéoma itina.
12 Jatian apon yokata iki: 'Joní
¿Jawekeskataxki ja jayá fiestanko iti
chopa sawéomanixbi mia neno jikia?' akin.
Jaskáabi ja joni jawebi yoyo iama iki.
13 Jaskaketian ja apon jawen yonotibo
yoia iki: 'Nato joni tanéxanan menéx-
kanwe, jaskáaxon nenoa pikoxon ja
yaméain potakanwe, ja masá tenei
winikin xeta kerox ati ikainko'.
14 Ichara ikanai ja kenakaatabo ikaxbi
ja katokootabora ichama iki", akin jato
aká iki.

Apo kopiátibokiriakin yokákana
(Mr. 12.13-17; Lc. 20.20-26)

15 Jato jaskáa pekáo boax *fari-
seobo tsinkíkana iki, jaskáaxon Jesús
jakonmai yoyo imaxon jakopi ramia-
noxon shinan akí.
16 Jaskáaxon jaweti jaton joniboyabi
Herodesnin jonibo raankana iki, jatian
jabaon neskáakin yoikana iki: —¡Maestro!
Nonra onanke minra ikon yoiai iki ixon,
jainxonra akonkinribi ja Dios keenai
keskati jati min jato onanmai. Minra ja
jonibaon yoiai jawékibo chibanyamai, jato
betan jakon inox mia iamai kopí.
17 Oinnon min shinanbiribi noa yoita.
¿Jakon o jakonmarin ja icha mai iboaa
romamea apon yoiaibo senenhakin non
kopíati? —akin akana iki.
18 Jatian jakonma shinanyaxon jaskáa-
kanai onanxon jato Jesussen yoia iki:
—¡Beparanmetaibo! ¿Jawekopiki maton
ea jakonmain pakémakasai?
19 Jan apo kopíati koríki ea oinma-
kanta —akin jato aká iki. Jato jaskáa,
bexonkana iki.
20 Jatian Jesussen jato yokata iki:
—¿Tson bemanan jisárin itan tson
janerin ja koríkiain akana? —akin.
21 Jaskáa yoikana iki: —Césarna riki
—akin. Jatian Jesussen jato yoia iki:
—Ja Césarnin jawékibo, César meni-
kanwe. Jatian ja Diossen jawékibobiribi
Dios menikanwe —akin.[u]
22 Jato jaskáaka ninkatax ikonbiresi
ratékana iki, jaskaxon jatianbi jenebaini
moa bokana iki.

Mawatabo jiriti yokákana
(Mr. 12.18-27; Lc. 20.27-40)

23 Ja neteribira jaweti *saduceobo
Jesússiba bekana iki, jabaonra mawa-
tabo jiriti ikonhaayamakanai, jaska-
kinra Jesús yokákana iki:
24 —Maestro, Moiséssen esekanra yoia
iki, westíora joni bakeaamabi mawá-
ketian, ja kachianbaina ainbo jawen
wetsan biti, ja jawen wetsa wayon
bakeya imati kopí iki ixon.
25 Jatian noibara iká iki kanchis
joni ja bakebires jaskara winoti, jaton

[u] **22.21** César iki iká riki; jan jato ikinai romamea koshi.

rekenparira wanoaxbi mawata iki, jatian
bakeamabi iká iketian, já pekao iká
jawen wetsan ja kachiana ainbo bia iki.
26 Jatian jara jaskashamanribi winota
iki, japekaora ja kimisha itin iká jawen
wetsa jaskáribi winota iki, jaskápatan-
kaxonra ja kanchis wetsaxonbi ja ainbo
awinhakana iki.
27 Jatian moa jatikaxbi mawákana
pekáo, ja ainboribi mawata iki.
28 Jaskara iken ja kanchisxonbi awin-
hakana iní ikaxmein ja mawatabo jiri-
ketian ¿Tson awinshaman ja ainbo ino-
xiki? —akinra akana iki.
29 Jaskáakana Jesussen jato yoia iki:
—Matora jaimabires itai, ja wishakan
yoiaibo onanyamaax, itan ja Diossen
atipana koshiribi onanyamaa kopí.
30 Ja mawatabo moa jirikanketianra,
benbobo wanoti itan ainbobo benoti
moa yamanoxiki. Jabora naikanmea
ángelbo keskábores moa inoxikanai.
31 ¿Matonkayaki yoyo akama iki, ja
mawatabo jiriti iken ja yoii Dios ikai
32 'Ea riki Abrahamman Dios, Isaacnin
Dios, itan Jacobnin Dios?' iki. Jara
mawábaon Diosma iki, ja riki jiriabaon
Dios —akin jato aká iki.[v]
33 Jato jaskáakin Jesussen yoia,
jonibo ikonbiresi ratékana iki jawen
esé ninkatax.

Japariakin senenhati joi
(Mr. 12.28-34)

34 Jaskáketianra, ja *saduceobo Jesus-
sen netémaa ninkatax, fariseobo tsin-
kíkana iki.
35 Jatian westíora kikinhakin esé
onannaton Jesús tanakin yokata iki:
36 —Maestró, ¿Jaweratokayarin japa-
riakin senenhati joi esekan yoiai? —akin.
37 Jaskáa Jesussen yoia iki: —'Ja min
Ibo Dios noiwe, jatíbi min jointiaxonbi,
min kayayaxonbi itan jatíbi min shinan-
yaxonbi'.[w]
38 Jariki ja rekenain iká itan japa-
riakin non senenhati joi.
39 Jatian japekao iká riki, jaskatani-
ribi; jara ikai neskati: 'Minbix noikaata
keskáribiakin wetsabo noiwe', iki.
40 Nato senenhati joi rabékira ike
jatíbi esébo itan ja *profetabaon yoika-
titai joibo koshii.

¿Tson bakemein iki Cristo?
(Mr. 12.35-37; Lc. 20.41-44)

41 Jatian jainbipari ja fariseobo tsin-
kíkana iketian jato Jesussen yokata iki:
42 ¿Matonki ja *Cristo tsoa shinannai?
¿Tson bakemein itiki? —akin. Jatian
yoikana iki: —Davidkan bake riki
—akin.
43 Jaskáakana jato Jesussen yoia
iki: —¿Jaskara ixonbiki ja Diossen
Shinanman imaa Davidkan, Ibó akin
aká iki? David inike:
44 Diossenra nokon Ibo yoia iki: 'Nokon
mekayao yakáwe, Ja min rawibo en min
taenaman itiakin imaxonai kaman iki'.[x]
45 ¿Jawekeskataxki ja Cristo Davidkan
bake itiki, ja Davidkanbi Ibó akin akai
ikax? —akin jato aká iki.
46 Jato jaskáaka tsonbi jawe joibi
yoiamaa iki. Jatianbira moa jainxon
tsonbi jawebi yokáwetsayamakana iki.

Fariseobaon itan esé onanbaon akaibo, jato Jesussen yoixona
(Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54; 20.45-47)

23 1 Jato jaskáa pekáo, jatíbi joni-
boyabiakin, jaonmea onannaibo
Jesussen yoia iki:
2 "Ja esé onanbo itan *fariseobo riki,
ja Moiséssen aní esébo jaskati iká jato
onanmaibo.
3 Jaskara iken jato joi ninkáxonres-
kanwe, jainxon jatíbi mato yoikanai-
boribi jato axonreskanwe; ikaxbi jabo
ikai keskatires iamakanwe. Jabora jato
jaskáakin eseibi, jaskati iamakanai.

---

[v] **22.32** Ramara ea jaton Dios iki, Dios ikai ikaxa, jabo jiriabo ikanti jake.
[w] **22.37** Dt. 6.5; Mr. 12.29-30 [x] **22.44** Sal. 110.1

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

4 Atikomabires senenhati joibo akanai
jato senenhamakaskin, wetsabo papi-
manoxon, kikinbires iwe jawéki tsin-
kikanai keskáakin. Ikaxbi jabaonribi
senenhakinmabi.
5 Jatíbi jaton akaibo iki jonibaon
oinnon iki ixon akanaires. Chopaki
Diossen joi wishaxbo ikanai jan bene-
xeeti, itan jaton poyainbo jan ponexeeti.
Jaton tariribi akanai tapóshaman inon
ixonbo chopan ketekiakin.
6 Tsinkíxon jawékiatiainko kaax ikanai,
kikinbo yakatainkoshamanboribi yakámakantinin keeni, jainoax ja esé ninkáti
xobo meran jikiaxbo ikanai rekenain-
shaman yakámakantininribi keeni.
7 Jainoaxibi ikanai jonibaon bechixon
jato saludankin, maestró akinshamanbo
akantininribi keeni.
8 Ikaxbi matobiribi, jonibaon maestró
akin akantinin keenyamakanwe. Matora
já wetsabobires keskábo ikax, westíora
Maestroyabicho iki.
9 Tsoa jonibi nato mainxon papá
akinbo ayamakanwe, westíora papayabi-
choriki mato, já riki ja naikan iká Dios.
10 Jainoax maestro akin mato akanti-
ninribi keenyamakanwe. Matora westío-
rabicho maestroya iki, jariki *Cristo.
11 Ja mato xaranmea jan mato xewina
jonira iti jake, wetsabo jato jawéki axonai.
12 Ja jatonbinix kikinman shinanmee-
taibora, jawemabiakin oinkanti jake,
jatian ja jawemabitonin shinanmeetai-
bora, kikin joniakin oinkanti jake.
13 Jawe iresaipanon, ja *fariseobo-
yabi esé onanbo, mato riki beparame-
taibores. Matonra akai ja wetsabo jato
Diossen ikinti netenko jikikanti ikenbi,
jato xepóti xeponaanreskin. Matoribi
jikiamai itan ja jikikasaiboribi maton
imayamai.
14 [Jawe iresaipanon, ja fariseoboyabi
esé onanbo, mato riki beparametaibores.
Matonra akai ja benomaata jaton xobon
jayatashokobo jato bichinkin, jaskáax
paranakin akai maton nenké oraciónbo
akin. Jato jaskáai kopíra maton bebon-
bires masá tenenoxiki]
15 Jawe iresaipanon, ja fariseoboyabi
esé onanbo, mato riki beparametai-
bores. Matora ikai ochóbi jatíbiainbo
kaai, westíora jonitanibires maton esé
jato ikonhamakasi, jatian moa jato
ikonhamaxonra, mato xewina jakonma-
bires maton jato imai, jatiankaya moa
chiikan ewa meran katiresbo itiakin.
16 ¡Jawe iresaipanon, mato riki benchebo
ixonbi jato ikinkasaibo! Maton yoiai:
‘Tsonki ja Diossen xobo janebainhanan
jawéki ati yoiai, jara senenhayamaabi
jawemabi iki ixon, ikaxbi ja Dios rabiti
xobo meran iká oro janebainhanan ati
yoiakaya iki ja akonkin senenhati, ixon’.
17 ¡Kikinshaman onanma itan ben-
chebo riki mato! ¿Jawekayaki bebon
jakon iki, ja oro, ó ja oro jan Diossena
imai, *Diossen xobo?
18 Jainxon maton yoiribiai: ‘Tsonki ja
jainxon Dios yoina menoxonti janebain-
hanan jawéki ati yoiai, jara senenhaya-
maabi jawemabi iki ixon. Ikaxbi ja jainxon
Dios yoina menoxontiainko, ja Dios meni-
kana jawéki itina janebainhanan ati yoia-
kaya iki, akonkin senenhati ixon’.[y]
19 ¡Benchebo! ¿Jawekayaki bebon jakon
iki, ja Dios menikana ó ja Dios menikana
jan jakon imai jainxon yoina menoti?
20 Ja jainxon yoina Dios menoxonti
janebainhanan jawéki anox yoyo ika
joninra, jabicho janeyamake. Janra
jatíbi ja Dios menikanayabi moa janeke.
21 Jatian ja Diossen xobo janebain-
hanan jawéki anox yoyo ika joninra,
jabicho janeyamake. Janra ja jameran
já Diossibi moa janeke.
22 Jatian ja nai janebainhanan jawéki
anox yoyo ika joninra, jabicho jane-
yamake. Janra moa Diossibi janeke,
naikan jawen yakáti iketian.

---

[y] **23.18** Jain Dios jawéki axontira iká iki ani, jan perakanxon yoina itan wetsa jawékibo Dios menoxonkanai ikax.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

23 ¡Jawe iresaipanon, ja fariseoboyabi
esé onanbo, mato riki beparanmetai-
bores! Matonra akai ja mentankonia,
aníssainoa itan ja comino maton tsekaa,
chonkankoniabo westíorabo Dios
menikin. Ikaxbi ja esé meran iká kikin-
shaman ja senenhati joikaya maton
senenhayamai. Ja iki, itibi keskati jati,
noixon jato jatíbinin akinti itan Diossen
yoiai keskati jati. Jakaya riki ja wetsa
jawékibo aríbakinbi maton senenhati.
24 ¡Mato riki benchebo ixonbi jato
ikinkasaibo! Matonra akai nakayabi
xeanaketian akamabipari toakin, ikaxbi
ja ani camello xeati meran itinakaya
maton xeai.
25 Jawe iresaipanon, ja fariseoboyabi
esé onanbo, mato riki beparametai-
bores. Matonra akai jawen pekainres
ja rato betan vasobo chokakin. Ikaxbi
maton shinan merankayara bochoke, ja
maton yometsoxon bia jawékibo.
26 ¡Fariseo benchebo! Rekenparikaya
ja vaso napo iká kerásbo chokakanwe,
jatianra ja vaso pekainribi moa kerás
yamati iki.
27 Jawe iresaipanon, ja fariseoboyabi
esé onanbo, mato riki beparanmetai-
bores ikax, ja mawá kini joxoakin sika-
kana keská, bebires jakonhira. Ikaxbi
chichó iki, ja mawá xaoyabi meskó
kerás jawékibo bochoa.
28 Jaskara riki mato; oinkana jakon-
hira joni keskabo, ikaxbi chichókaya
beparametaibo itan jakonma shinan
bochoyabo ikaxbi.
29 Jawe iresaipanon, ja fariseobo-
yabi esé onanbo, mato riki beparame-
taibores. Matonra akai ja *profetabo
mawáni shinanoxon *monumentobo
akin, itan ja jakon joni mawata miin-
kana kiniboribi akai maton raoaxonkin.
30 Jaskáaxki mato ikai: 'Noaribi ja non
rekenbo betan senen japaoni ixonra, ja
*profetabo retekanaitian non ayama-
keana iki, ikibo yoyo iki'.
31 Jaskatibo yoyo ikinra moa maton
onanke, mato riki ja *profetabo jan rete-
katitaibaon chiní bakebo ixon.
32 Jaskara ixon, ja maton rekenbaon
akin peonikaya senenhakai kaman
chibanreskanwe.
33 Mato riki, jakonmabo ikax rono
kaita keská jonibo ¿Maton jisáki ja
chiikan ewa meran mato kayamanoxiki?
34 Enra mato raanxonoxiki, *profe-
tabo jainoax nokon joi onanna jonibo
itan jan mato axeatibo. Ikaxbira maton
jato retenoxiki, jatíribibora maton jato
korosen anóxiki, jatian wetsabora ja esé
ninkáti xobo meranxonbo maton jato
rishkinoxiki, jemabotiibira benaananbo
maton jato ramianoxiki.
35 Jaskara ikenra jatíbi jakon jonibo
retekana kopí, mato Diossen castiga-
noxiki. Ja Abel retekani kopí itan ja
senentiainbi ja Diossen xobo meran iká
jainxon Dios yoina menoxonkanai naxa-
ranxon ja Beriquíassen bake Zacarías
maton reteni kopí.
36 Ikonshamanra en mato yoiai: Nato
jawékibo kopíra, mato jatíbi Diossen
castiganoxiki.

**Jerusalénhainoa jonibo
kopí Jesús winia**
(Lc. 13.34-35)

37 ¡Jerusalén jonibo, Jerusalén jonibo!
Mato riki ja *profetabo itan jawen joi
yoiti Diossen raana jonibo makanman
tsakaanan jato reteaibo. Ichaakinra en
mato tsinkianan ikinkaske, atapanin
jawen bakeshokobo jawen pechi meran
axon koirannai keskáakin. Ikaxbi mato
keenyamaa iki.
38 Jaskara ikenra, ja Diossen xobo,
moa potá xobo keská inóxiki.
39 Jatianra en mato yoiai: Ramara
jawetianbi maton ea oinwetsayamano-
xiki, 'Miara non jowé akai, mia riki ja
Ibon janenko joái', iki mato iti senenai
kamanpari", akin jato aká iki.[z]

[z] **23.39** Sal. 118.26

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Diossen xobo ras akanti Jesussen yoia

24 [1] Ja moa Diossen xobo meranoax Jesús pikókaini kaaitianra, jaonmea onanaibaon nokobainxon ja Diossen xobo metsáshaman itina oinmakana iki.

[2] Jatian Jesussen jato yoia iki: —¿Matonki oinna nato xobo jaskáakinshaman akana? Enra mato ikonshaman yoiai, westíora makan texea wetsa makanki perakaatanibobira yamanoxiki, keyora ras anóxikanai —akin jato aká iki.

Nete senenamatianbi jaskara itibo
(Mr. 13.1-37; Lc 21.5-36)

[3] Jato jaskáa pekáo, olivos mananman bokana iki, jain kaax Jesús yakata iki, jatian moa jabicho iketian jaonmea onanaibaon nokobainxon yokákana iki: —Jawetianshamankayaki jaskarabo iti iki ixon min yoitininra noa keenai. Jainoax ¿Jaweki inoxiki ja mia joti ochama itan moa nete senenaitian non ja oinxon onantibo? —akin.

[4] Jaskáakana jato Jesussen yoia iki: —Koirameekanwe mato tsonbi parankantima kopí.

[5] Ichara benóxikanai eki yoinmeetax, ‘ea riki *Cristo’, iki ikaibo, jaskáakin yoixonbora jato icha paranoxikanai.

[6] Matonra ninkánoxiki wetsanko, wetsankobo reteanankanai. Ikaxbi ratéyamanoxikanwe; jaskarabo ikíbira nete senenamapari inoxiki.

[7] Jonibora wetsa mainmea jonibo betan reteananoxiki, jatian apobora wetsa mainmea apobo betan reteananoxiki, jonibora jawékiatinin inoxiki, jainoax jatíbiainra ani niwanbo inoxiki.

[8] Ikaxbi jaskarabo ikaira itiki, moa masá tenetibo iki peokootaipari.

[9] Matora yatanxonbo joni koshiboibabo bonoxikanai ramianoxon, jaskáaxonbora mato retenoxikanai. Ea chibanaibo iketianra jatíxonbi mato omísnoxikanai.

[10] Jatianribira ichaxon ea ikonhakin jenenoxikanai. Jakonhai keská ixonbora, jato ramiakanti jake, jaskatira omisananoxikanai.

[11] Icha ikonma *profetabora pikónoxikanai. Jabaonra icha joni parannoxiki.

[12] Jatian moa iorai jakonma jawékibo kaita ikenra, icha jonibaon noimisti shinan keyónoxiki.

[13] Ikaxbi ja nete senenai kamanbi eki koshii jenéyamaiboresa, kishpinmeenoxiki.

[14] Ja Diossen ikinaton jati jakon joira, jatíbiainpari yoikaati jake, jatíxonbi onankana iti kopi, jatianparira moa nete senenoxiki.

[15] Jawetianki ja Diossen xobo meran, jakonmabires jawéki akanti ja *profeta Danielnin yoini keská akanai maton oinnai (yoyo axon onankanwe).

[16] Jatianra ja Judea main ikabo, jabati mananman bokanti jake,

[17] jatian ja jaton xobo pekaten itinabora, jaton jawékibo bikasi moa naman jotima iki,

[18] jainoax ja jaton wainko bokanabora, jaton chopa bikasi xobon jakiribi jotima iki.

[19] ¡Jawe iresaipanon! Ja tooyabo itan bake maxkoya ainbobora ikonbiresi onitsapinoxiki.

[20] Dios yokákanwe ja mato jabati katira, oitian iamax tantiti netenbi inake.

[21] Akonbireskin masá tenetira inoxiki ja neten. Tsonbira nato nete peokoononntian itan ramakamanbi jaskáakinhora masá teneama iki itan jaskáakin masá tenetiribi moa yamanoxiki.

[22] Jatian jaskáakin masá tenetibo basiora Diossen imaabira, jatikaxbi mawákanti iki. Jakopíra jawen katotabo noia ixonres, basima neteres imati iki.

[23] Ja netebaon tsonbires mato atiki: ‘Oinkanwe, neno riki *Cristo’, iamaxon ‘oa riki’, akinbo yoikin, jato ikonhayamanoxikanwe.

[24] Ikonma Cristobo itan ikonma *profetabora bekanti jake. Jabaonra ja

oinxon onanti itan ani ratéti jawékibo
anoxikanai, jaskáaxon ja Diossen kato-
tabobi jato paranti shinanxon.
25 Koiramekanwe, jaskarabo ikáma-
tianbira en moa mato yoike.
26 Jaskara iken, 'Cristora jain joni jaya-
mainko itinke', akin mato akana, jain
kayamanoxikanwe. Jainxon, 'Cristora
xobo chicho joneta itinke', akin mato
akanabi, ikonhayamanoxikanwe.
27 Ja kaná chopékin, bari pikotaio-
rixon bari kaaiori tenai non oinnai
keskára inoxiki ja jonin Bake joí.
28 Jaweranoki westíora mawá iki,
jainra jaskara piai noyai yoinabo tsin-
kitai.[a]

Jonin Bake jakiribi joríbati
(Mr. 13.24-37;
Lc. 17.26-30, 34-36; 21.25-33)

29 Jaskara masá tenetibo winota pekáo-
shokobira, moa bari nokanoxiki, oxénribi
moa teneyamanoxiki, ja naikan iká wish-
tinboribi maannoxiki, jatíbi ja naiori iká
koshi jawékiboribi shakónoxiki.[b]
30 Jaskataitianra oinnoxikanai ja jonin
Bakera moa joái ixon, ja oinxon onanti
naikan ikaitian. Jaskataitianra jatíbi
nato main já jonibo raketi winiananbi
yoyo inoxikanai, ja jonin Bake jawen
atipana koshia, itan penébires moa
naikoinman joaitian oinnax.
31 Jatian janra jawen ángelbo raano-
xiki, kikin koshin trompeta xoon akato-
ninres, jatíbi jawen katotabo mai sene-
nainoabi jato tsinkiti.
32 Ja higo jiwi riki maton jainxon
onanti. Jawetianki jawen ponyanbo
jakonax, moa jawen peibo pechokoai,
jatian maton onanai moara baritiati
ochóma iki ixon.
33 Jaskáakinribi ja meskó jawékibo
ikaitian oinxon, onanoxikanwe ja jonin
Bake moa joti ochóma.
34 Ikonshamanra en mato yoiai: jatíbi
nato jawékibora inoxiki seneni ja rama-
tian jakana jatíribi jonibo mawatama-
tianbi.
35 Ja nai betan maira keyónoxiki,
ikaxbi ja nokon joibora, winóyamai
senenoxiki.
36 Ikaxbi ja nete itan ja hora jotira
tsonbi onanyamake. Nin ja naikan iká
ángelbaon itan ja Bakenbira onanya-
make. Nokon papa Diossenbichoresa
onanke.
37 Ja Noé inontian ikáni keskáshaman-
ribira inoxiki ja jonin Bake moa jakiribi
joaitian.
38 Ja jenen ewa beamapari inontianbi
peokootaxa, moa Noé wapóro meran
jikiai kamanbi, jonibo iká iki pii itan
xeai, jainoax wanoi itan benoibores.
39 Jatian tsonbi jaskara iti shinan-
namabires ikenbira, jenen ewa bexon
jatíbi jato keyoa iki. Jaskáribira inoxiki
ja jonin Bake moa jakiribi joaitian.
40 Ja neten rabé joni wainko teeti iibe-
konaitianra, westíorares boti iki, jatian
wetsa botima iki.
41 Rabé ainboribi itiki renei iibekoni,
westíorares boti iki, jatian wetsa botima
iki.
42 Jaskara iken benxokaatax maná-
kanwe. Ja netenshaman maton Ibo
jotira maton onanyamake.

Ainbo rabekan jawéki reneai.

[a] **24.28** Lc. 17.37. Mawá piai noyai yoinabo tsamata oinxon, mawára jake ixon non onanai keskáakinribi, neskara jawékibo ikai oinxon maton onanti jake moa Cristo joti ochóma.
[b] **24.29** Is. 13.10

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

43 Shinankanwe, westíora jonira, ja
horashaman yamé yometso joái onanax
oxatima iki. Jaskáaxonra ja yometso
jawen xobo meran jikimatima iki.
44 Jaskara iken matoribi benxokaata
ikanwe; ja jonin Bakera jonoxiki tson
shinannamatian.

Tee senenhakai yonoti betan tee senenhayamai yonoti

(Lc. 12.41-48)

45 Jawen tee akonkin senenhai
shinanya yonotira, jawen ibon jaki
jenekin yoibainai, jawen xobon ikábo
jato ikinti itan jato jawékiamati.
46 Diossenra raroshaman imati iki
jawen ati teebo senenhai iitaitian joxon
ja yonoti jawen ibon nokoketian.
47 Enra mato ikonshaman yoiai:
Jara jawen ibon jatíbi jawen jawékibo
koiranon ixon jaki jeneti iki.
48 Ikaxbi ja yonoti jakonma ixon atiki,
nokon ibora ishton joyamai ixon shinan-
taanan,
49 jan jato ikinna ja wetsa yonotibo
jato jakonmaakin peokin, jainoax
paenai jonibo betan jikiax jato betanres
xeai, itan jato betan jawékiaibores ikí.
50 Jaskatibores iitaitianra ja nete itan
ja hora joti shinannamainbires joxon,
jawen ibon,
51 ja beparanmeetaibo ati keskáakin-
ribi castiganoxiki. Jatianra akonbireskin
masá tenei xeta kerox aki winiti iki.

Chonka xontakoki yoinmeeta esé

25 1 Ja Diossen ikinaton jati netera
inoxiki, ja chonka xontako jaton
lamparin bitaanan ja wanoai joni manai
boax ikáni keskáribi winoti.
2 Pichikara ikana iki, shinanti onan-
mabo, jatian pichikaribi ikana iki shi-
nanti onanbo.
3 Ja pichika shinanhomaninra, lam-
parin bokinbi, keyóketian jakiribi
nachíti xeni boyamakana iki.
4 Ikaxbi ja shinanyabaonra, lamparin
boribakinbi, xeniribi bokana iki.
5 Jatian ja wanoai joni ishton joyamai-
tianra, oxakan jato atimaana, jatikaxbi
oxakana iki.
6 Jatian moa yamé pochínikon ninká-
kana iki: '¡Jainra moa wanoai joni joái
bechii bekanwe!' iki saí ikanai.
7 Jaskákanai ninkatax jishtenxon,
jatíbi xontakobaon jaton lamparinbo
jakonhakana iki.
8 Jatian ja pichika xontako shinanho-
mabaon akana iki ja shinanya xonta-
kobo yoikin: 'Non lamparinbora moa
nokaibishoko iki, maton xeni ichatama-
shoko noa menikanwe', akin.
9 Ikaxbi ja shinanya xontakobaon
jato yoia iki: 'Mato meniaxbira noaribi
maxkátiki, jakonra itiki, ja maroaiboiba
kaxon matonabiribi itiakin maton biá',
akin.
10 Ikaxbi ja pichika xontako xeni
marokin bii bokana pekáora, ja wanoai
joni nokota iki. Jatian ja benxokaata iká
xontakobores wanoti fiestanko jabébi
jikikana iki. Jatian moa weíkanketian
xepótiribi xepota iki.
11 Jaskata pekáora ja wetsa xontakobo
nokótoshitax, '¡Ibó! ¡Ibó! Noa xepóti
kepenxonwe', iki itoshikana iki.
12 Ikaxbi jan jato yoia iki: 'Enra
mato onanyamake, tsoara mato ibirai
akinres'.
13 Jaskara iken; benxokaatabo ikanwe.
Matonra ja nete itan ja horashaman ja
jonin Bake jotiki onanyamake.

Kimisha joni teetaiki yoinmeeta esé

(Lc. 19.11-27)

14 Ja Diossen ikinaton jati netera ino-
xiki, ochó kanoxon westíora jonin jawen
yonotibo kenaxon koirankanon ixon
jato koríki menipakeni keská.
15 Westíora menia iki, pichika
waranka, wetsa menia iki, rabé
waranka; jainxon wetsa menia iki wes-
tíora warankares. Jatí ichares westío-
raxonbo koirankanti jisábo onanxonra
jato menipakea iki. Jaskáatanan moa
ochó kaa iki.

16 Jan pichika waranka bia joninra, ja
koríkinin teexon wesa pichika waran-
karibi bia iki.
17 Jatian jan rabé waranka biatonin-
ribi jaskáashokoa iki. Janribi wetsa rabé
waranka bishokoa iki.
18 Ikaxbi ja westíora waranka biato-
ninra, kaxon mai chinianan mai chicho
ja koríki miinna iki.
19 Basi iiti ja ochó kayantana joni joá
iki. Joxonra jawen jonibo yokápakea iki,
jaweki ja koríkinin akana ixon.
20 Rekempari joá iki ja pichika
waranka jan biantana, joxonra wetsa
pichika warankaribi menitoshita iki.
Jainxon yoia iki: 'Ibó, minra ea menia
iki pichika warankares, natora wetsa
pichika warankaribi en mia meniai, ja
riki en kaimaa', akin aká iki.
21 Jatian ja jonin yoia iki: 'Jakonra
min ake, miara jakon itan miki koshiti
joni iki, ja ichama min jakonhakin aká
kopíra, rama bebonbires icha en mia
koiranmai. Rama ebé raroi jowé', akin
aká iki.
22 Ja pekao, joá iki ja rabé waranka
koríki jan biantana joni, joxon yoia iki:
'Ibó minra ea menia iki rabé waranka
koríki, natora wetsa rabé warankaribi
en mia meniai, ja riki en kaimaa', akin
aká iki.
23 Jatian ja jonin yoia iki: 'Jakonra
min ake, miara jakon itan miki koshiti
joni iki, ja ichama min jakonhakin aká
kopíra, rama bebonbires icha en mia
koiranmai. Rama ebé raroi jowé', akin
aká iki.
24 Ikaxbi ja westíora waranka koríki
biantana toninbiribi joxon yoia iki: 'Ibó,
enra onanna iki, jain banaa ixonmabi
jainoa bikaskin min jato yokákin teai.
25 Ja kopira, rakékin ja min koríki en
kaxon mai meran jonea iki. Ikaxbi nato
riki ja min koríki', akin.
26 Jaskáa, ja jonin yoia iki: 'Mia riki
jakonma, itan chikish joni. Ja jain
banaa ixonmabi jainoa bikaskin en jato
yokákin teai onanna ixonra,
27 iká iki, ja koríki min banco meran
niati. Jatianra moa joxon ja nokon
koríki kaita en bikeanke', akin aká iki.
28 Jaskáatanan jawen jonibo yoia iki:
'Ja westíora waranka koríki bichinxon,
ja chonka waranka koríkia joni meni-
kanwe.
29 Ja jakonhakin akára, bebonbires
non meniti jake ibanon ichaya iki ixon.
Ikaxbi ja jakonmaakin akára, ja jayata-
bobi non keyo bichinti jake.
30 Jatian ja nato jakonma yonoti,
jemaori boxon yamé meran potakanwe,
ja xeta kerox aki winiti ikainko', akin
jato aká iki.

Jatíbi jonibaon akábo jato yoixonti

31 Ja jonin Bakera, jatíbi jawen ángel-
boya penébires joáx, jawen penébires
yakátinin yakánoxiki.
32 Já bebonra jatíbiainoa jonibo tsin-
kinoxiki. Jatian janra jato katópake-
noxiki, ja oveja koiranaibaon cabrabo
betan imayamakin ovejabo katotai
keskáakin.
33 Ja ovejabora jawen mekayao jato
imanoxiki, jatian ja cabrabora jawen
mexkao jato imati iki.
34 Jatianra ja apon jawen meka-
yao ikábo jato yoiti iki: 'Matobo neri
bekanwe, nokon Papanra mato jakon
imake. Ja nato nete jonianontianbi,
matonribi Dios betanbi jainxon jato
ikinti nete axona, iboakanwe.
35 Matonra ea pikasaitian ea pimaa
iki. Ea nomiaitian maton ea xeamaa iki.
Ea wetsanko iketian maton xobon ea
maton imaa iki.
36 Ea chopaoma ikenbi maton ea
chopa menia iki. Isinaitian, maton ea
koirana iki. Cárcel meran iketian, ea
oinni mato kaa iki', akin jato atiki.
37 Jatianra ja jakon jonibo ikanti iki:
'¿Jawetianki, mia pikasai oinxon non
mia pimaa iki, Ibó? ¿Jawetianki, mia
nomiaitian oinxon non mia xeamaa iki?
38 ¿Jawetianki wetsanko kaa iketian
oinxon, non xobon mia non bia iki?

¿Jawetianki chopa keyota oinxon, mia
non chopa menia iki?
39 ¿Jawetianki, isinai oinxon non mia
koirana iki? ¿Jawetianki, cárcel meran
iketian oinnax mia oinni noa kaa iki?'
iki ikanti iki.
40 Jatianra, ja Apon jato yoiti iki: 'Ja
nokon wetsabo, kikinmashoko shinan-
kanaibo akinkinra, maton ea moa
akinna iki', akin.
41 Japekáora, ja mexkao ikábobiribi
jato yoiti iki: '¡Eibakeax botankanwe,
jakonmabo. Ja yoshinbaon koshi itan
jawen yonotibo axona, jawetianbi noka-
yamai chiikan ewa meran botankanwe!
42 Matonra ea pikasainbi ea pima-
yamaa iki. Ea nomiainbi maton ea
xeamayamaa iki.
43 Ea wetsanko kakenbi, maton xobon
ea maton biamaa iki. Ea chopaoma
ikenbi, maton ea chopa meniamaa iki.
Ea isinainbi itan ea cárcel meran ikenbi,
ea oinnitani mato kayamaa iki', akin.
44 Jatianra jabaon akanti iki: 'Ibó,
¿Jawetiankayaki mia pikasai non oinna
iki, mia nomiaitian non oinna iki, mia
wetsanko kaa non oinna iki, mia chopa
keyota non oinna iki, jainxon isinainbi
itan cárcel meran ikenbi mia non akin-
yamaa iki?' akin.
45 Jatianra, ja apon jato yoiti iki: 'Ja
nokon wetsabo, kikinmashoko shinan-
kanaibo maton akinyamaara, maton
earibi akinyamaa iki', akin.
46 Jaskara jakonma jonibora, jatíbitian
masá tenetiain bokanti jake. Jatian ja
Diossen yoiai keská ikábora jatíbitian
jati netenkobiribi bokanti jake —akin
jato aká iki.

Jesús yatanoxon shinankana
(Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53)

26 1 Jatian moa jato joi yoikin
senenhataanan, jaonmea onan-
naibo Jesussen yoia:
2 —Matonra onanke, ja rabé nete
pekáo moa *Pascua fiesta ikai. Jatianra
ja jonin Bake yataanan ramiayonxon
korosen axon retenoxikanai —akin jato
aká iki.
3 Jatianribi iká iki, ja sacerdotebaon
koshibo betan ja judíobaon joni koshibo,
ja *sacerdotebaon koshi Caifás jain iká
xobonko tsinkíkana.
4 Jainxon shinankana iki, paranhanan
yatanxon Jesús reteti.
5 Ikaxbi jatíribibo ikana iki: —Ja
*Pascua ikaitianbiora atima riki, sina-
tira jonibo tsokáskanake —ikibo.

Westíora ainbaon
Jesús ininti machita
(Mr. 14.3-9; Jn. 12.1-8)

6 Jatian Jesús iká iki Betania jemanko,
ja *lepra isinya ikátiai Simonman
xobonko.
7 Jain pii yakáketianra, westíora ainbo
nokótoshita iki kopí ininti tsomáya.
Joxonra, pataxbainxon ja inintinin
Jesús machita iki.
8 Jaskaaka oinnax, jaonmea onan-
naibo ikana iki ikonbiresi sinati neskati:
—¿Jawekopiki, nato ininti jaskáakin
yoyota?
9 Jakayara ike kikinshaman kopí
maroxon, ja jawékiomashokobo jato
akinti —iki ikana iki.
10 Jaskákanai onanxon, jato Jesussen
yoia iki: —¿Jaweakiki nato ainboki
mato sinatai? Janra jakon tee ea
axonke.
11 Ja jawékiomabora, jatíbitian mato
xaran janoxiki, ikaxbi eara jatíbitian
mato betan iamai.
12 Nato ainbaon ea inintinin jaskáa
riki, jayá ea miinkanon ixon aká.
13 Enra mato ikonshaman yoiai: Nato
netenxonra, jatíbiainxon jakon joi
yoikin, nato ainbaon ea jaskáani yoino-
xikanai ja shinankin —akin jato aká iki.

Jakonhai keská ixonbi
Judassen Jesús jakonmaa
(Mr. 14.10-11; Lc. 22.3-6)

14 Jatian ja chonka rabé jaonmea
onannaibo ikainoa, westíora Judas

Iscariote janeyara, *sacerdotebaon koshibo oinni kaa iki.

15 Kaxon jato yoia iki: —¿Jawetiishamanki maton ea kopíatiki, en mato Jesús yatanmaketian? —akin. Jatian jabaon shinan axon, kimisha chonka koríki menikana iki.

16 Jatian jaskáakana, moa jaskáaxon jato Jesús yatanmati Judassen benaa iki.

Pascua fiesta yantan Ibon jawékiaka

17 Ja moa fiesta peokootaitian, *levaduraoma aká pan pikanai reken netera, jaonmea onanaibaon Jesús yokákana iki: —¿Jaweranoshamanxon, ja *Pascua iketian, non jawékiati aká yantan pitinki mia keenai? —akin.

18 Jatian Jesussen jato yoia iki: —Jerusalénhain botankanwe, ja en mato janexona jonin xobonko. Kaxon yoitankanwe: 'Moara nokon nete ochóma iki, jakopira ja eonmea onannaibo betan min xobonkoxon en jawékiakasai *Pascua iketian, ikira non Ibo ike akin atankanwe' —akin jato aká iki.

19 Jato jaskáa boxon, jaonmea onanaibaon ja Jesussen jato yoia keskáshamankin akana iki. Jainxon ja *Pascua iketian yantan jawékiatiribi akana iki.

20 Jatian moa yaméketian, Jesús iká iki jawen chonka rabé jaonmea onannaibo betan pii mesan yakata.

21 Jain pii yakáxonbi, jato yoia iki: —Ikonshamanra en mato yoiai: Mato westíoraxonra jakonhai keská ixonbi ea jakonmaati jake —akin.

22 Jaskáakin yoia, jawen jonibaon akonbireskin masá shinankana iki. Jatian, westíoraxonbo yokákana iki: —¿Ea yoiiki mia iká Ibó? —akin.

23 Jaskáa jato yoia iki: —Ja en piai ratomearibi piai riki, ja jakonhai keská ixonbi ea jan jakonmaati.

24 Ja jonin Bakera, jaskara iti wishakan yoiai keská winóti jake. Ikaxbi jawe iresaipanon, ea jakonhai keská ixonbi ea jan jakonmaakai. Jakonra ibirakeanke ja jonikaya, jawen tita meranoax pikóyamaa —akin jato aká iki.

25 Jatian jankaya jakonhai keská itaanan jakonmaati ixonbi, Judassen aká iki: —¿Ea yoiiki mia iká Maestró? —akin. Jatian Jesussen yoia iki: —Minbira moa yoike —akin.

26 Jatian pii ikanaitian, pan bitaanan, Jesussen Dios iráke aka iki. Jaskáaxon ja pan tobapakeanan jato menikin ja jaonmea onannaibo yoia iki: —Bixon pikanwe; natora nokon yora iki —akin.

27 Japekao, xeatia kenporibi bixon, Dios iráke aka iki, jaskáatanan jato menipakekin yoia iki: —Jatíxonbi ja nato kenpomea xeakanwe,

28 jara nokon jimi iki, janra ja senenhabekonti joi Diossen aká onanti imai. Ja jimira chikotai icha jonibaon ocha, moa Diossen shinanxonyamanon ikax.

29 Nato akinbichora en mato betan nato vino xeai. Ikaxbi jawetianki ja nokon Papan noa ikinai neten noa jatikaxbi tsinkíkanai, jatianparira ja bená vino non xearibinoxiki —akin jato aká iki.

Já onanaxbi Pedro paranati Jesussen yoia

(Mr. 14.26-31; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38)

30 Jaskatax moa *salmosbo bewai senentaanan, Olivos mananman bokana iki.

31 Jainxon jawen jonibo Jesussen yoia iki: —Nato yaméra mato jatikaxbi eki koshiamanoxiki. Jaskáti yoiira wishá meran ikai: 'Jan oveja koiranaira en retenoxiki, jatianra ja ovejabo janbísti jake iki'.[c]

32 Ikaxbi moa jiritaananra, mato kaamabi eapari Galileanko kanóxiki —akin jato aká iki.

33 Jaskataitian, Pedron yoia iki: —Jatíxonbi miabicho potakanainbira, en mia potayamanoxiki —akin.

[c] **26.31** Zac. 13.7

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

34 Jatian Jesussen neskáa iki:
—Ikonshamanra en mia yoiai: Nato
yaméra, atapa keotamabi ea yoii kimi-
shai enra onanyamake iki mia inoxiki
—akin.
35 Jaskáa, Pedron yoia iki: —Ea
mibébi retekanti ikenbira, jawe ikaxbi
enra já onanyamake iki ea iamanoxiki
—akin. Jatian jatíribi jaonmea onanai-
baonribi jaskáakin yoikana iki.

Getsemaníainxon Jesussen orana
(Mr. 14.32-42; Lc. 22.39-46)

36 Japekao, jaonmea onanaiboya
Jesús Getsemaní janeya wainko kaa
iki, jainxon jato yoia iki: —Nenobipari
yakákanwe en ono kaxon oranai kaman
—akin.
37 Jaskáaxon, Pedro betan Zebedeon
bake rabéres ioa iki. Jainoaxa ikonbi-
resi oniskin masá shinankin peoa iki.
38 Jainxon jato yoia iki: —Nokon
shinan meranra ea ikonbiresi onisai
mawákasnon kaman. Nenobipari
ikanwe, ebébi oxá tenekanwe —akin.
39 Jato jaskáabaini orichaashoko kaax,
jawen betonkoninbi mai tii akai kaman
chirankootanan neskáakin orana iki:
"Papá, min keen iketian, ea masá tene-
mayamawe. Ikaxbi nokon keena keská
ea axonyamawe. Min keena keskáres
awé", akin.
40 Jaskataanan, jaonmea onannaibo
ikainko joríbaxon, oxakana jato nokoa
iki. Jainxon Pedro yoia iki: —¿Westíora
hora tanibireski maton ebé oxá teneti
atipanyamaa?
41 Oxayamakinkaya orankanwe, tana-
kaati joketian maton teneti kopí. Maton
shinanra jakon akasai, ikaxbi maton
yorara yosma iki —akin jato aká iki.
42 Jainoax jakiribi karibaxon neskáa-
kin orana iki: "Papá, jaskáshamanhaxon
nato masá en teneti bechitentikoma
iketian, min keena keskáres awé", akin
aká iki.
43 Jaskáakin oranbeirani joxon, jaki-
ribi oxakana jato nokoribia iki. Jaton
berobo ikana iki oxakan ayora bero
pexmashokobo.
44 Jaskara ikanaitian jato oinbain-
resi kaxon, moa kimisha itin ja awana
keskáakinribi orana iki.
45 Jaskáatanan jaonmea onan-
naibo ikainko joxon jato yoia iki:
—¿Ramakamanbikayaki mato tantii oxa
oxaresai? Moara ja jonin Bake ochayabo
yatanmakanti hora senenke.
46 Weníkanwe, moa noa bokanon.
Jan ea jakonhai keská ixonbi ea jakon-
maakai jonira, moa jain joái —akin jato
aká iki.

Jesús yatankana
(Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11)

47 Jato jaskáakin yoii iitainbi, Judas
nokótoshita iki. Ja iká iki westíora
Jesussenmea onanairibi. Jabéra icha
joni bekana iki, espadayabo itan
jiwiabo. Ja bekanabo iká iki, *sacerdo-
tebaon koshiboyaxon ja jema koshibaon
jato raana.
48 Jatian jakonhai keská ixonbi, jan
jakonmaakai Judassen iká iki: "Ja
kaxon en bexetaira já iki, ja yatanno-
xikanwe", akin moa jato yoia.
49 Jaskara ixon, nokobainxon Jesús
aká iki: —¿Miaki jawekeska iki
maestró? —akin. Jaskataanan bexeta
iki.
50 Jatian Jesussen yoia iki: —Jaskara
akí mia joákaya, ishtontani awé joní
—akin. Jaskáaketian, nokobainxon joni-
baon Jesús yatankana iki.
51 Jaskáakanaitian, westíora Jesús
betan itinaton jawen espada tseka-
taanan, ja *sacerdotebaon koshín yonoti
rerakin paxtea iki.
52 Jaskáaketian, Jesussen yoia iki:
—Ja min espada moa benxoawe. Ja
espadanin jato reteaibora, espadanin-
ribi retekanti jake.
53 ¿Minki onanyamaa, ea jaweayama-
kanon ixon ja nokon Papa en yokáketian
ramabishoko kikinbires icha ángelbo ea
jan raanxonti?

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

54 Ikaxbi en jaskáakabira, jaskara iti
wishakan yoiaibo senentima iki —akin
aká iki.
55 Jaskáatanan, ja jonibo Jesussen
yoia iki: —¿Jaweakiki ja yometsobo
atin ea yatani mato espadayabo itan
jiwiabo bekana? Netetiibira, jato axeai
ea Diossen xobo meran iká iki. Jatianra
jawetianbi maton ea yatanyamaa iki.
56 Ikaxbi nato jawékibora ike ja
*profetabaon yoini joibo senennon ikax
—akin jato aká iki. Jatianra jaonmea
onanaibaon, moa jabákin jatíxonbi
Jesúsbicho potabainkana iki.

Jesús joni koshibo bebon bokana
(Mr. 14.53-65; Lc. 22.54-55, 63-71;
Jn. 18.12-14, 19-24)

57 Jatian jan Jesús yatannabaonra,
sacerdotebaon koshi Caifássen xobonko
bokana iki. Jain ikana iki ja esé onan-
boyabi jema koshibo tsinkíkana.
58 Ikaxbi Pedrobiribi ochóxonres chi-
banboi kaax, ja sacerdotebaon koshin
xobo jema ikain nokota iki. Jain nokotax
ja xepóti koiranaibo betan yakata iki,
Jesúsmein jaweayonkanai ixon oinnox.
59 Jatian ja sacerdotebaon koshi itan ja
jema koshibaonra jaskáaxon Jesús reteti
kopí janso joi benakana iki.
60 Ikaxbi, icha joni joxon jansokin
jakonmaakinbo yoikanabi, atikoma iká
iki. Ikenbi, rabé joni joxon,
61 jato yoia iki: —Nato jonira iká iki:
'Enra ja Diossen xobo ras axon, jakiribi
kimisha netebi aríbatiki', iki —akin jato
aká iki.
62 Jaskáaketian, wenítaanan ja sacer-
dotebaon koshín yoia iki: —¿Minki
jawebi yoiamai? ¿Minki ninkata mia
jaskati iká yoikanai? —akin.
63 Jaskáabi Jesussen jawebi yoiamaa
iki. Jaskaketian ja sacerdotebaon koshin
aká iki. —Ja jatíbitian jiria Diossen
janenko noa yoita. ¿Miarin ja Diossen
bake *Cristo? —akin.
64 Jaskáa, Jesussen yoia iki: —Eara
jaakon iki, minra moa yoike. Jatianra
en mato yoikasai: Basimara maton
oinnoxiki ja jonin Bake, jatíbi atipana
koshia Diossen mekayao yakata, itan
nai koinman joaitian —akin jato aká
iki.
65 Jaskáketianra, ja sacerdotebaon
koshin jawen chopa noshia iki sinákin.
Jaskatax iká iki: —Dioskira jakonmai-
bires yoyo ike. Wetsabo yokátininra
moa noa maxkáyamake, matonbira
ninkake jaskati yoyo ikaibo.
66 ¿Jawe keskaki maton shinannai?
—iki. Jatianra ikana iki: —Reteti riki
—iki saa iki.
67 Jatian jatíribibaon betoshba ataa-
nanbo timakana iki. Jatian wetsa-
baonra, tantash axonbo,
68 akana iki: —Ikon Cristo ixon,
onanta tsonki mia tantash aka
—akinbo.

Jesús onanama keskati Pedro iká
(Mr. 14.66-72; Lc. 22.56-62;
Jn. 18.15-18, 25-27)

69 Jatian jaskákanai kamanbiribi,
Pedro iká iki jeman yakata. Jain itin-
ketianra, westíora jaton yonoti ainbaon
nokóxon yoia iki: —Miaribi riki ja
Galileankonia Jesús betan ipachoai
—akin.
70 Ikaxbi jain itinabo bebomeax,
paranai, Pedro iká iki: —Enra onan-
yamake, tsoa yoiira mia iibirai —iki.
71 Jaskátaanan xepótiain kaa iki.
Jainoara ja wetsa yonokanai ainbaon
oinxon ja jain ikábo yoia iki: —Natoribi
riki ja Nazarethainoa Jesús betan
ipachoai —akin.
72 Jato jaskáaitian, onanaxbi jakiribi,
ikonkon enra ja joni onanyamake iki
Pedro iribaa iki.
73 Jato jaskáa basimabi, jain ikábaon
pataxbainxon Pedro yoikana iki: —Ikon
riki mia jawen joni, mia yoyo ikara
onantibires iki —akin.
74 Jatianra jakonmaibires jaki yoyo
itaanan Pedro neskata iki: Enra jawe-
keskaxonbi ja joni onanyamake iki.

Jaskati yoyo ikainbi, atapabene keota iki.

75 Jaskáketian, Pedron shinanria iki: "Ja atapabene keotamatianbi, kimishai paranati", Jesussen yoiwana. Jaskáakin shinannax, jeman pikókaini kaax, akonbireskin masá shinanni Pedro winia iki.

Pilatoiba Jesús bokana

(Mr. 15.1; Lc. 23.1-2; Jn. 18.28-32)

27 1 Jatian moa nete xabáketian yamékirishoko, jatíbi *sacerdotebaon koshibo itan ja jema koshibaon shinankana iki jaskáaxon Jesús reteti.

2 Jaskáaxon, menéxanan boxon, ja romamea joni koshi Pilato menikana iki.

Judas mawata

3 Jatian moa Jesús retenoxon shinankana onanaxa, jakonhai keská ixonbi jan jakonmaa ikax, Judas ikonbiresi shinanmeeta iki. Jaskákinra ja *sacerdotebaon koshibo itan ja jema koshibo, ja kimisha chonka koríki jato banexonribaa iki.

4 Jato yoia iki: —Eara ochake, retekanon ixon jakonma akáma joni jato yatanmaax —akin. Jaskáketianra: —¿Nonki jawe ointi ja? Jara min ointi jawékibiribi iki —akinres akana iki.

5 Jaskáakin akanara, Diossen xobo napobi janbisbaintiakin Judassen koríkibo potaa iki. Jaskáabaini kaax, risbikan tenexetax mawata iki.

6 Jatian ja *sacerdotebaon koshibora ja koríki biax neskákana iki: —Nato koríkira joni retekanaton kopí iki. Jara ja Dios menikana koríki betanbi non meskoti atipanyamake —ikibo.

7 Jaskáaxon shinankana iki, ja mapokan teetaitonin wai akin akanai mai, ja koríkinin maroti. Jain ja wetsankoniax beax mawatabo jato miinti.

8 Ja kopira, rama kamanbi ja mai janekanai, Jimi Mai akin.

9 Jaskataxa, senena iki ja *profeta Jeremíassen yoini: —Ja kimisha chonka koríkira biríbakana iki. Jatíra iká iki ja joni kopi jato *Israelitabaon kopí yokata,

10 bixonra, ja mapokan teetaitonin wai akin akanai mai, ja koríkinin marokana iki, ja Ibon ea jaskáati yoia keskáshaman —iki yoyo ini.

Pilaton Jesús yokata

(Mr. 15.2-5; Lc. 23.3-5; Jn. 18.33-38)

11 Jesús iká iki Pilato bebon boxon nichinkana. Jatian jan yokata iki: —¿Miarin ja judíobaon apo? —akin. Jatian Jesussen yoia iki: —Minra moa yoike —akin.

12 Jatian ja *sacerdotebaon koshiboyaxonbi *ancianobaon jakonmaakinbo yoikanabi, Jesussen jawebi yoiamaa iki.

13 Jaskataitian Pilaton yokata iki: —¿Minki ninkáyamai, ja mia jakonmaakinbo yoii ikanai? —akin.

14 Jábi Jesussen jawe joibi yoiamaa iki. Jaskataitian ja joni koshi ikonbiresi rateta iki.

Jesús reteti yoikana

(Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38—19.16)

15 Jatian ja joni koshin axé iká iki, *Pascua fiestatiibi, westíora preso jonibaon katota jato pikoxonti.

16 Jatianribi iká iki, westíora ninkakaatai joni Barrabás jeneya, cárcel meran akana.

17 Jatian jain tsinkíkana jonibo, jato Pilaton yokata iki: —¿Tsoa en pikotininki mato keenai: Barrabás ó Jesús, ja Cristo akin maton akai? —akin.

18 Jaki notsireskin yataanan já bexonkana iketian onanxon.

19 Jatian jainxon joi benxoatiainko Pilato yakáketianra jawen awinin joi bomaa iki: "Ja jakon joni betanra min jawe ointi yamake. Já jaskáakanai kopíra en jakonmabires namáwanke", iki iká.

20 Ikenbi, ja *sacerdotebaon koshiboyabi ja jema koshibaonbiribi, ja joni

icha tsinkitabo yoixon jen imakana iki,
Barrabás pikotaanan Jesúsbiribi reteti,
Pilato yoikanon ixon.
21 Jaskáketianra, ja joni koshin jato
yokáribia iki: —¿Jaweratokaya en piko-
xontinki mato keenai? —akin. Jatian
yoikana iki: —Barrabás noa axonwe
—akin.
22 Jaskáakana, Pilaton jato aríbaa iki:
—¿Jatian ja *Cristo akin maton akai
Jesúski en jaweati iki? —akin. Jato
jaskáa jatíxonbi yoikana iki: —Korosen
awé —akin.
23 Jatian Pilaton jato yokata iki:
—¿Jawe jakonma akákayarin? —akin.
Jato jaskáabi, korosen awé ikires koshin
saa ikana iki.
24 Jatianra Pilaton oinna iki,
jawen joi ninkáxonyamai, bebon-
bires jakonmaati saa ikanaitian.
Jaskákanaitianra jato onpax bemaax,
jato bebonmeaxbi mechokiita iki. Jato
yoia iki: —Nato joni mawatara en
akáma ikai, jara maton jawékibiribi
iki —akin.
25 Jato jaskáa jatíxonbi yoikana iki:
—Non bakeboyaxonbira nato joni
mawata non iboakai —akin.
26 Jaskákanaitian, Barrabás jato
Pilaton pikoxona iki. Ja pekao jato Jesús
rishkimaa iki. Jaskáatanan moa korosen
akanon ixon jato menia iki.
27 Jatianra ja joni koshin sontáro-
baon, ja apo jain iká xobo chicho Jesús
bokana iki. Jainra ja Jesús katei jatíbi
sontárobo tsinkíkana iki.
28 Jawen chopa jopémaxonra, jaki
shirokin jan perakooti joshin chopa
sawemakana iki.
29 Moxa maitiaxonra, ja maitiribi
maimakana iki. Jaskáaxonra westíora
jiwi kekóti jawen mekayao yatanma-
kana iki. Jaskáakin akáxa, jaki shiroi
já bebon chirankootaxbo neskata iki:
—Jatíbitianbires ja judíobaon apo
ibanon —ikibo ikana iki.
30 Jainxonribi, betoshba akana iki. Ja
yatanmakana iwana jiwinbiribi mapoki
rishkikana iki.
31 Moa jaskati jaki shiroi senenxonra,
ja sawemawankana jan perakooti joshin
chopa jopemaxon, jawen chopabiribi
sawemakana iki. Jaskáaxonra moa
korosen anoxon bokana iki.

Jesús korosen akana

(Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27)

32 Ja moa jainoax pikóbaini bokinra,
Cireneainoa westíora joni Simón jane-
ya nokokana iki. Jara Jesussen koros
papimaxon, bomakana iki.
33 Jatian moa ja Gólgota mananman
nokóxonra, “Ja iki mapo xao manan”,
iki iká,
34 moka jawékia vino meskoa Jesús
xeamakana iki. Ikaxbi moa tanaax jaki-
ribi akáshamaa iki.
35 Jatian moa korosen axonra, *suerte
axon, sontárobaon jawen chopabo
bikana iki.[d]
36 Moa jaskáa pekáo, koirani jain
yakákana iki.
37 Ja manaon iká iki jaskara kopí
akanai yoikin tablanin neskaakin
wishakana: “Nato riki Jesús ja judío-
baon apo”, iki iká.
38 Já betanra rabé yometsoribi korosen
akana iki. Wetsa iká iki jawen mekayao;
wetsa jawen mexkao.
39 Jatian jain winotaibo, jaki shiroi,
bonké bonke iananbi,
40 yoikana iki: —Mia iki, ja Diossen
xobo ras axonra, en kimisha nete
pekáobi jakiribi aríbatiki, iki iibata.
Rama minbix kishpinmeewe. Ikon
Diossen bake ikax, ja korosenmeax
pakéwe —akinbo akana iki.
41 Jatian ja *sacerdotebaon koshibo
itan ja esé onanboyabi jema koshiboribi
jaki shiroi ikana iki neskati:
42 —Wetsabora jato kishpinmaa iki,
ikaxbi janbix itira itipanyamake. Ikon

[d] **27.35** Sal. 22.18; Jn. 19.24

Jesús korosen akana.

Israel jonibaon apo ikax, ibanon ja korosenmeax janbix paketi, jatianparira non já ikonhatiki.

43 Dioski koshiaronki ikira ikai, ikonkon jaon keenai ixon, abanon rama Diossen kishpinmakin. Jaronki Diossen Bake iki ixonra janbi yoiai —iki ikana iki.

44 Ja já betan korosen akana yometsobobira, jaki shirokana iki.

Jesús mawata

(Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30)

45 Jatian moa bariapan iketianra, ja main jatíbiain yameta iki; yantanpake kimisha hora kaman.

46 Ja yantanpake moa kimisha hora ikí kaitianra, kikinbires koshin Jesús sai ika iki: "Elí, Elí, ¿Lama sabactani?" iki. (Ja iki: "Diossé, nokon Diossé, ¿Jaweatiki min ea potaapanon?") iki iká.

47 Jaskati saí ikai ninkatax, jatíribi jain ikábo ikana iki: —*Profeta Elías kenai riki —ikibo.

48 Jaskáketianra jatianbi ishtoi kaxon, westíoranin *esponja bitaanan, *vinagre tsaimaa iki. Jaskáaxonra jiwi nenkéki nexaanan Jesussen xeanon ixon ketaxnana iki.

49 Jaskáaitian wetsabaonbiribi yoikana iki: —Jaskáayamawe, jorábiratiki Elías ja kishpinmai non oinnon —akin.

50 Jaskákenbi, Jesús jakiribi koshin saí itaanan, moa jatianbi maxkaa iki.

51 Ja jaskatatianbira Diossen xobo meran iká, jan nachitea chopa, bochikiax namani noshita iki, mairibi shakota iki, itan shankaboribi kaxketa iki.

52 Mawá miinkana kiniboribi kepenmeeta iki. Jatianra icha jakon joni mawániboribi jiria iki.

53 Jatian moa Jesús jiria pekáora, ja mawá kini meranoax pikotax, Jerusalén jeman bokana iki. Jainoara icha jonin jato oinna iki.

54 Ja *capitán betan jabé iká sontárobora, Jesussen yora koirani iikanainbi niwanman aká, itan meskóbo

ikaitian oinnax, ikonbiresi rateti ikana iki neskati: —¡Ikonra iká iki, nato joni Diossen bake! —ikibo.

55 Jainribi ikana iki icha ainbobo, Galileankoniaxbi Jesús chibani beabo ochóxonres oinni. Ja ainbobo iká iki jan Jesús akinnabo.

56 Jato xaranribi iká iki, María *Magdalena, jainoax Jacobo betan Josekan tita María. Itan Zebedeon bakebaon titaribi.

Jesús miinkana

(Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42)

57 Moa yantan iketianra, Arimateainoa icha jawékia westíora joni José janeya joá iki. Jaribi iká iki Jesús chibani ipachoai.

58 Janra Pilatoiba kaxon Jesussen yora yokata iki. Jaskáakin yokáketianra Pilaton jato menimaa iki.

59 Jatianra Josekan ja Jesussen yora bixon, kakaati jakonshamantonin rakawaa iki.

60 Jaskáaxonra janbi jato shanka kiniamaa bená ikainko, ja Jesussen yora niaa iki. Jaskáatananra shanka anin ja kini xepobaini moa kaa iki.

61 Jatian María *Magdalena betan wetsa Maríara iká iki ja Jesús miinkana kini ponté yakábekona.

Jesús miinkana kini sontárobaon koirana

62 Jatian ja tantiti nete xabáketianra, *sacerdotebaon koshibo itan *fariseobo, Pilatoiba bokana iki.

63 Jain boxon, yoikana iki: —Ibó, nonra shinannai ja paranmis jonin japarixon jato neskáakin yoiibata: Eara kimisha nete itin jirinoxiki akin.

64 Jaskara iketian, min sontárobo yoiwe, kimisha nete senenai kaman kikinshamaankin, ja kini koirankanon. Jaonmea onanaibora beax ja yoran yometsokanake. Jatonbi jaskáaxa, jato yoii moara jirike iki ikantiki, jaskáaxonra jato apachoai bebonbires jato parankanti iki —akinra akana iki.

65 Jaskáakana, Pilaton jato yoia iki: —Nato jatíribi sontárobo boxon, matonbishaman jato kikinhakin koiranmatankanwe —akin.

66 Jato jaskáaka boxon, shanka anin ja kini kikinhakin xepoxon, onantiakin boyakana iki. Jaskáaxon jaki sontárobo koiranmakana iki.[e]

Jesús jiria

28 1 Jatian ja tantiti nete winota pekáo moa domingo nete xabataitianra, María *Magdalena betan wetsa María kabékona iki, jain Jesussen yora miinbakana oinni.

2 Jain kabékonainbi ratéresi kikinbires koshi ninwana iki; ja non Ibo Diossen ángel naikanmeax joaitian. Joxon, jan kini xepoa shanka oke taranax janbi peyakaa iki.

3 Ja ángelnin yora iká iki, kaná biri ikai keská pené. Jawen yoraribi iká iki kikinbires joxoshaman.

4 Jaskara oinnax ja kini koirana sontárobo, kikinbiresi raketi saki iki, mawá keskabo tipikana iki.

5 Jatian ángelnin ja ainbobo yoia iki: —¡Rakéyamakanwe! Enra onanke ja korosen aibakana Jesús benai mato iitai.

6 Moara neno yamake, jan yoipachoai keskatira moa jirike. Maton onannon, jain aibakana oinni bekanwe.

7 Rama ishton boxon jaonmea onannaibo yoitankanwe: ‘Ja reteibakanara moa jirike jatianronki japari moa Galileanko kaai, jainoaronki maton oinni kati iki’, jaskara mato yoikasira ea iitai —akinra jato aká iki.

8 Jato jaskáa ja mawá kini ikainoax ja ainbo rabé ishtonbires kabékona iki, raketibi kikínbiresiribi rarobekona iki. Jaskataxa jaonmea onannaibo keshani kaai ishtobekona iki.

---

[e] **27.66** Ja kinira iká iki kikinhakin jan boyatinin boyakana, kepenkana onanti inon ixon.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

9 Ja bokanainbi bechixon jato
Jesussen saludana iki. Jato jaskáake-
tian nokobainxon Jesús rabikana iki
jawen taekibi bekepikainxon.
10 Jatian Jesussen jato yoia iki:
—¡Rakéyamakanwe! Ja nokon wetsabo
Galileanko bokanon yoitankanwe,
jainoara ea oinni bokanai —akin jato
aká iki.

Kopíaxon sontárobo jansomakana

11 Jatian ja ainbobo kaaitianribi, ja
koirani iitai jaweti sontároboribi jeman
bokana iki. Boxonra jatíbi jaskara ikábo ja
*sacerdotebaon koshibo keshankana iki.
12 Jatian jabobiribi jema koshibo
betan tsinkíxon shinan akí bokana iki.
Moa shinan axonra ja sontárobo icha
koríki menikana iki,
13 jaskáaxon jato yoikana iki: —Jato
yoinoxikanwe, noa oxaketianra jaonmea
onanaibaon yamé bexon ja Jesussen
yora boankanke.
14 Jatian nato joi ja joni koshin ninká-
ketianra, noabiribi jabetan yoyo ikai,
jaskáaxonra mato jakonmaati ikenbi
non amatima iki —akin jato akana iki.
15 Jaskáakana ja sontárobaon koríki
bixon, ja ati yoikana keskáakin akana
iki. Jatian jaskáakin yoikani joira rama-
kamanbi judíobaon ikon keskáakin
yoikanai.

Joi yoii bokanti jaonmea onannaibo Jesussen yoia

16 Ikaxbi ja chonka rabé jaonmea
onanaibobiribi Galileanko bokana iki,
jain bokanti jato Jesussen yoiibata
manan ikainko.
17 Jain boax nokóxonra ja Jesús rabi-
kana iki, ikaxbi jatíribibo ikana iki
jamara ibirai iki ixonbores shinanni.
18 Jatianra Jesussen jato pataxbainxon yoia iki: —Jatíbi ja naikan iká
itan main ikábo jato ikinti koshira ea
Diossen menike.
19 Jaskara iken, rama botankanwe,
jain jonibo jakana jatíbi mai ikainkobo,
eonmea onannaibo itiakin jato imatan-
kanwe, ja ikonhaibora, Papan janenko
itan Baken janenko jainoax Diossen
Shinanman janenko maton jato bauti-
zanti iki.
20 Jatíbi ja en mato onanmaa jawékibo
senenhakantiakin jato axeatankanwe.
Jatian eara netetiibi mato betan iti iki,
ja moa nete senenai kamanbi —akin
jato aká iki.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

SAN MARCOS

Jesucristo ikábo yoikin Marcosnin wishaa

Jato bautizanai Juanman jain joni jayamainkoxon jato joi yoia

(Mt. 3.1-12; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28)

1 1 Neskataxa iká iki, ja Diossen Bake, Jesucristokiriti iká jakon joi yoikaati peokooti.

2 Ja *profeta Isaíassenra, jawen kirika meran wishanike, neskáakin:

"Enra nokon joi yoiai mia raanxonai,
janra mia jan kati bai benxoaxonti iki.

3 Jain joni jayamainkoniaxa, neskati saí inoxiki:
Ja Ibo jan joti bai pontexonkanwe", iki iká.

4 Jaskáakin yoini keskatishaman pikóxonra, jain joni jayamainkoxon, Diossen joi yoikin Juanman jato neskáa iki: —Moa jakonma shinanbo akonkin jenexon, Diossen joi biax, bautizameekanwe, maton ochabo moa Diossen mato shinanxonyamanon —akin.

5 Jatian Judea mainmeax, itan Jerusalén jemameax jonibo bexon, jaton ochabo Dios keshanketian, Jordán weanmanxon, Juanman jato bautizankatitai.

6 Ja Juanman chopa sawea iká iki, camello rani aká. Jainoax jan chinexeeta sintóra iká iki, bichi aká. Jatian jawen piti iká iki, chanpo, jainoax jawen xeati iká iki, nii meranoa bona jene.

7 Jainxon jato joi yoikinribi, neskáa iki: —Epekáora joái, ebebon atipana koshia joni. Ea já namanbires ixonra, chirankokainxon jawen zapato risbitanibobi en choroxonti jisáma iki.

Jato bautizanai Juanman joi yoia.

8 Enra onpaxenres mato bautizana iki. Ikaxbi epekáo joáitoninra, Diossen Shinanman mato bautizanoxiki —akin.[a]

Juanman, Jesús bautizana

(Mt. 3.13-17; Lc. 3.21-22)

9 Jatian ja netebaon, Galilea main iká Nazaret jemameax, Jesús Juanhiba kaketian, Juanman Jordán weanmaxon bautizana iki.

10 Jatian ja jenemeax mapékin, nai chopetaitian oinna, Diossen Shinan westíora xotó keska jaki joáx itoshia iki.

11 Jatian jaskáketian, naikanmeax yoyo ika iki neskati: "Mia riki nokon noi Bake, mionra ea ikonbiresi raroai", iki.

Satanássen Jesús tanaa

(Mt. 4.1-11; Lc. 4.1-13)

12 Jatian jaskáxon Diossen Shinanman, jain joni jayamainko Jesús ioa iki.

13 Jain iká iki chosko chonka nete senen, pimis yoinabo xaran, jainoa *Satanássen ochamakaskin Jesús tanaa

---

[a] **1.8** Diossen Shinanman bautizameti iki iká riki, jawen Shinan noomeran iti yoii iká.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

iki. Jaskáketian ángelbo bexon Jesús akinkana iki.

Galileankoxon Jesussen jawen tee peoa
(Mt. 4.12-17; Lc. 4.14-15)

14 Jatian Juan moa cárcel meran akanketian, Jesús Galileanko kaa iki; Diossen jaskati yoia jawen jakon joibo jato yoii.
15 Jatian jato joi yoikin neskáa iki: "Moara yoini nete senenke. Jatian ja Diossen ikinnaton jati netera, moa ochóma iki, Diossen joi bikanwe. Ninkáxonres ja jakon joi en yoiaibo ikonhakanwe", akin.

Yapan teetai chosko joni Jesussen kenaa
(Mt. 4.18-22; Lc. 5.1-11)

16 Jatian ja Galilea ian ketani kakin, oinna iká iki; Simón jawen wetsa Andrés betan rikani iibekoni, yapán teetaibo ikax.
17 Jatian nokobainxon Jesussen jato yoia iki: —Ea chibankanwe, jonibo biti onanbobiribi en mato imanon —akin.
18 Jaskáatianbi, jaton rikabo jenebaini jabé bokana iki.
19 Jainoax orichaa kakin, Zebedeon bakebo Jesussen nokoribia iki; ja iká iki Jacobo betan jawen wetsa Juan. Jabo ikana iki, jaton papa betan rika onai iibekoni.
20 Jaboribi Jesussen jato kenaa iki. Kakin jawen joniboyabi, jaton papa Zebedeo botenbi potabaini, Jesús betan bokana iki.

Yoshin naikia joni Jesussen benxoaa
(Lc. 4.31-37)

21 Boax Capernaúmhain nokókana iki, jatian moa tantiti nete iketian, jain tsinkiti xobo meran jikixon, Jesussen jato esea iki.
22 Jatian jawen koshi shinanyaxon Jesussen jato eseaitian ninkatax, jonibo ratékana iki; ja esé onanbaon yoiai keskáma iketian.
23 Ja jain tsinkiti xobo meran iká iki, westíora joni yoshin naikia; jara neskati saí ika iki:
24 —¿Jawekopiki mia noiba joá Nazarethainoa Jesús? ¿Noa keyoiki mia joá? Enra mia onanke, mia riki Diossen jakon Joni —iki.
25 Jaskataitian Jesussen yoshin notsina iki, neskáakin: —Netéwe, ja joni meranoax moa pikówe —akin.
26 Jaskáatianbi, ja joni, mai tsakamataanan, koshín sion ikaini, já meranoax yoshin pikota iki.
27 Jaskáketian oinnax, jatikaxbi ratékana iki. Jaskatax yokakananbotankana iki, neskati: —¿Jawe keska jonikayarin nato? Bená esébo akai jato yoikin ¿Jawe keska koshi shinanyakayarin nato joni? Jan yoshinbo pikoti yoiara ikanai, jawen joi ninkáxonax, pikóti —ikibo ikana iki.
28 Jatian Jesussen jaskara aká jawékibo, ishtonbires ja Galilea main ninkakaaketana iki.

Simonman rayós ainbo isinai, Jesussen benxoaa
(Mt. 8.14-15; Lc. 4.38-39)

29 Jatian jaskáa pekáora; Jesús, Jacobo, jainoax Juan, ja tsinkiti xobomeax pikóbaini boax, Simón betan Andréssen xobon bokana iki.
30 Jain iká iki Simonman rayós ainbo yonatax rakata. Jaskara iketianra Jesús keshankana iki.
31 Jaskáakana kawanxon, Jesussen ja ainbo metsonxon wenina iki. Jatianbi moa yoná jenexon jato jawékiati axona iki.

Icha isinaibo, Jesussen benxoaa
(Mt. 8.16-17; Lc. 4.40-41)

32 Jatian moa bari jikii yantanshoko ikenbi, ja jatíbi isinaibo, itan yoshin naikiaboribi, Jesússiba bekana iki.
33 Jatianra jatíbi ja jemamea jonibo ja xobo xepotiain tsinkíkana iki.
34 Jatianra Jesussen icha joni meskó isinyabo jato benxoaa iki. Jainxon icha yoshinboribi jato meranoa jokonhaa iki. Ikaxbi yoshinbo jawebi jato yoyo imayamaa iki, jabaon já onankana iketian.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Jesussen jato joi yoia
(Lc. 4.42-44)

35 Jatian nete bei, oxnetaishoko Jesús
wenitax, xobomeax pikókaini jabicho
kaa iki, tsoabi yamankoxon orani.
36 Jatianra Simón jabé ikábo betanbi,
Jesús benai bokana iki.
37 Nokóxon yoikana iki: —Jatíxonbira
mia benakanai —akin.
38 Jaskáakanabi jato yoia iki:
—Ochóma jema ikainkobo bonon
bokanwe, jainribi jato Diossen joi yoii.
Jaskarainoabo jato akinoxkayara ea joá
iki —akin.
39 Jaskatax Galileanko iká jemabo-
tiibi kaa iki. Jaton jain tsinkiti xobo
meranxonbo, Diossen joi jato yoiboa
iki. Jainxon jonibo meranoa yoshinbo-
ribi pikoboa iki.

Lepra isinya joni, Jesussen benxoaa
(Mt. 8.1-4; Lc. 5.12-16)

40 Iitaitian, westíora *lepra isinya joni
joáx, Jesús bebon chirankooxon yoia
iki: —Mia keenxon, nokon yoramea
isin, min ea benxoawe —akin.
41 Jatian Jesussen noibaxon, jawen
mekenman tii axon, yoia iki: —Eara
keenai, en mia benxoabanon —akin.
42 Jaskáatianbi, moa jawen isin
benxoaa iki.
43 Jaskáaxon, ja joni raankin, Jesussen
neskáakin yoia iki:
44 —Kakin, tsoabi yoiboyamatanwe,
ja *sacerdotebicho oinmatanwe.
Jainoax mia Dios bebon jakon iti kopí,
Moiséssen jaskáati yoini keskáakin, Dios
jawéki menitanwe, mia *sacerdotebaon
oinkanon —akin.[b]
45 Ikaxbi ja jonin kakin, jatíbi jaskara
ikábo jato keshanboa iki. Jatian moa
jato keshanketian, Jesús jawerato
jemanbi kati atipanyamaa iki. Jaskatax
tsoabi yamanko, Jesús iká iki; ikaxbi,
jatíbiainoax já oinni bekana iki.

Kishi jirioma joni, Jesussen benxoaa
(Mt. 9.1-8; Lc. 5.17-26)

2 1 Jaweti nete pekáora, Jesús
Capernaúmhain karibaa iki. Jatian
ja xobonko ninkatax,
2 jain icha jonibo tsinkita iká iki, ja
xobo xepotiainbobi moa senenma. Jatian
jainoara, jan jato Diossen joi yoia iki.
3 Iitainbi, chosko jonin kishi jirioma
joni bekana iki.
4 Ikaxbi icha joni iketian, jikimati
atipanyamaxon, ja Jesús iká ponté xobo
pebixon, jawen rakátinin axon, ja isinai
naman apakekana iki.
5 Jatian jan bea jonibaon kikinhakin,
ikonhakana onanxon, Jesussen ja isinai
yoia iki: —Baké, min ochabora en moa
mia shinanxonyamai —akin.
6 Jesussen jaskáakin ja kishi jirioma
yoia ninkatax, jain yakákana jawetii esé
onan jonibaon, neskáakin shinankana iki:
7 —¿Jawekopiki nato joni yoitimaresi
jaskati yoyo ikai? Jakonmaibiresi ikai,
Dioski yoyo iki. Diossenresa atipanke
ja ochabo moa jato shinanxonyamakin
—ikibo.
8 Ikaxbi jaton shinan onanxon,
Jesussen jato yokata iki: —¿Jawekopiki
maton jaskáakin shinannai?
9 ¿Jaweraki yoitikayaki atibires iki?
¿Min ochabora en moa mia shinanxon-
yamai ati? Iamax ¿Min rakáti yatan-
baini katanwe akin ati?
10 Jaskara ikenra, rama en mato
onanmai; ja jonin Bakera nato main, jaton
ocha akábo jato shinanxonyamanoxon
yoiti koshiya iki ixon —akin. Jatian jaská-
taanan, ja kishi jirioma joni yoia iki:
11 —Miara en akai: Weníxon, min
rakáti yatanbaini moa min xobonko
katanwe —akin.
12 Jatianbi ja joni wenitax, jawen
rakáti bibaini, jaton jishnonbi moa
jainoax kaa iki. Jaskara oinnax, jati-
kaxbi ratetax, Dios rabii ikana iki,

[b] **1.44** Oinkanwe ja Lv. 14.1-32.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

neskati: —Nonra jawetianbi jaskara jawéki oinyosma iki —ikibo.

Jesussen Leví kenaa
(Mt. 9.9-13; Lc. 5.27-32)

13 Jaskatax Jesús ian kexa karibaa iki. Jain iketian, jaki joni icha tsinkíkanketian jato esea iki.
14 Jainoax moa kaai winókin, Alfeon bake Leví, jainxon ja romamea apo kopí yokáxonkanai xobonko, jato kopí yokati yakáketian meraxon, Jesussen yoia iki: —Ebé kawé —akin. Jaskáa wenixon Levikan chibana iki.
15 Kakinbi Levikan, Jesús jaonmea onanaiboyabi jawen xobon pikinnoxon jato ioa iki. Jatian jain jato betanribi icha joni bokana iki; apo jato kopí yokáxonai jonibo itan wetsa ochaya joniboribi ikana iki, ja Jesús jaonmea onanaiboyabi pii ikanainko jato betan yakákana. Jatian jato chibani bokanabo ikana iki kikinbires icha.
16 Jesussen jaskarabo betan piaitian oinxon, ja esé onan *fariseobaon Jesussenmea onannaibo yokákana iki: —¿Jaweatiki maton Maestron, ja apo kopí yokáxonaibo itan ja ochaya jonibo betan jawékiai? —akin.
17 Jato jaskáai ninkáxon Jesussen yoia iki: —Isionmabaonra jato benxoakai joni benayamai. Ja isinyabaonresa akai, jato benxoakai joni benakin jan raonnon ixon. Eara jakon jonibo akinni joáma iki, eara joá iki ochaya jonibo jato akinni —akin.

Ayunantikiriakin Jesús yokákana
(Mt. 9.14-17; Lc. 5.33-39)

18 Jatian westíora nete ikana iki, ja jato *bautizanai Juanmamea onannaibo betan *fariseobomea onannaibo *ayunani. Jatianra jatíribi jonibo Jesússiba bexon yokákana iki: —Ja jato Bautizanai Juanmamea onannaibo betan ja fariseobaomea onanaibaonra akai ayunankin, ¿Jawekopiki ja mionmea onanaibaon ayunanyamai? —akin.
19 Jatian Jesussen jato neskáa iki: —Wanoai joni jato betanbi ikenki ¿Ja kenaa jonibaon jawékiayamai iki? Ja wanoai joni jato betanbipari ikenra, ayunankanti yamake.
20 Ikaxbi ja wanoai joni bokanti netera nokónoxiki, jatianparira ayunanoxikanai.
21 Tsonbira chopa payo bená chopan onayosma iki. Akábira jan onaa topo otsiax anii noshitai.
22 Jainxonribi tsonbi bená aká vino, payo bichi chomon nachíosma iki. Akábira moa vino paexon ja chomo toá imati iki. Jaskatax moa chomo ramíketian ja vinoribi moa yoyokooti iki. Jaskánaketianra ja bená aká vino, bichi chomo benakanribi nachíti iki —akin jato aká iki.

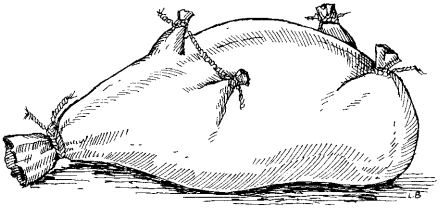

Bichi chomon vino bochoaa.

Tantiti netenbi trigo tsekakana
(Mt. 12.1-8; Lc. 6.1-5)

23 Jatian jato jaskáa pekáo, tantiti netenbi trigo wai naponbi Jesús winota iki, winókinbi jaonmea onanaibaon trigo bimi tsekakana iki.
24 Jaskáakanaitian fariseobaon yokata iki: —Oinwe ¿Jaweatiki tantiti neten jaskátima ikenbi, ja mionmea onanaibaon trigo bimi tsekakanai? —akin.
25 Jatian Jesussen jato neskáa iki: —¿Matonkayaki ja Davidkan, já chibanai joniboyaxonbi, maxkáxon, jawékiakaskin aní, Diossen joi meran yoyo ayosma iki?
26 Ja *sacerdotebaon koshi Abiatar, Diossen xobonko inontianra, ja xobon David jikixon, *sacerdotebaonbicho piti ikenbi, ja pan piaa iki. Jaskáxon jabé nia joniboribi jato menia iki —akin.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

27 Jainxon Jesussen jato yoiribia iki:
—Ja tantiti netera, jan joni iboaxon
yonoti Diossen akáma iki, ja netera aká
iki, joni tantitibiribi.
28 Ramara, en mato onanmai; ja jonin
Bake riki, jawerin ja tantiti neten ati
ixon mato jan yoiti koshia —akin.

Meken jirioma joni,
Jesussen benxoaa
(Mt. 12.9-14; Lc. 6.6-11)

3 1 Jatian wetsa nete, jain tsinkíti
xobo meran, Jesús jikiribia iki.
Jain iká iki, westíora meken jirioma
joni.
2 Jain ikana iki jawetii joniboribi,
ja tantiti netenbimein akai, Jesussen
ja meken jirioma joni benxoakin ixon
oinni. Aketian ja yoixontaanan, jakon-
maati shinanyanix.
3 Jaskákanaitian, ja meken jirioma
joni, Jesussen yoia iki: —Wenitax, jato
bebon chankawe —akin.
4 Jaskáxon Jesussen jato yokata iki:
—Tantiti netenki, jawe jawéki ati yoiai
¿Jakon jawéki ati o jakonma jawéki
ati? ¿Jato mawámaresti o jato mawá-
matima? —akin. Jato jaskáabi netéres-
kana iki.
5 Jatian já kateaketanabo sináyaxon
jato Jesussen oinna iki, jatianra ikon-
hakashamakanaitian onístaanan ja joni
yoia iki: —Min meken sananwe —akin.
Jaskáa jawen meken sanana iki, jatianbi
joni benxoaa iki.
6 Ikaxbi jaskara oinnax, moa *fari-
seobo pikóbaini boax, ja Herodes rabé-
kinnaibo betan tsinkíxon, Jesús reteti
shinan akana iki.

Icha jonibo ian kexa ikana
(Mt. 12.9-14; Lc. 6.6-11)

7 Jatianra jaonmea onannaiboyabi,
Jesús ian kexa kaa iki. Jain ikanaitian,
ichaxon Galilea jonibaon chibankana
iki.
8 Jatian Jesussen ratéti jawékibo akai
ninkatax, oinni bekana iki. Ja bekanabo
iká iki, Judeainoabo, Jerusalénhainoa
jonibo, jainoax Jordán bekeiba iká
Idumeainoabo. Jatíribibo ikana iki,
Tironkoniabo, itan Sidónhainoabo.
9 Jaskati icha joni, jaki bekanketianra,
jaonmea onannaibo Jesussen yoia iki;
bitaxkanaketian jan nanéti boti bexon-
kanti.
10 Moa icha joni jato benxoaa iká iki.
Jakopi ja isinaibo beax, Jesús tii akasi,
jaki tsamákana iki.
11 Jatian ja joni meran iká yoshinbo-
ribi, Jesús bebon chirankotax saí ikana
iki, neskati: —¡Mia riki ja Diossen Bake!
—iki.
12 Ikaxbi jonibo bebomeax já yoii
jaskáyamakanon ixon, Jesussen notsín-
xon jato netémaa iki.

Jesussen chonka rabé
raana itibo katota
(Mt. 10.1-4; Lc. 6.12-16)

13 Jaskata pekáo, Jesús mananman
kaa iki. Jainxonra, jawen keenshaman-
bores, Jesussen jato kenaa iki. Jatian
moa beax, tsinkíkanketianra,
14 chonka rabé joni jato xaranmea
katota iki, jabé nikanti, itan jato joi
yoiti raanoxon. Jatian jabora jato janea
iki: “Raanabo”, akin.
15 Jainxonra, jawen koshi shinan jato
menipakea iki, jan yoshinbo pikokanon
ixon.
16 Ja chonka rabé katóxon biá jonibo
ikana iki; Simón, ja Pedro akin janea.
17 Jainoax iká iki, Zebedeon bake rabé,
Jacobo betan jawen wetsa Juan; jabora
janea iki, Boanerges akin, ja iki, (“tirin
ikaitonin bakebo”) iki iká.
18 Jainoaxibi ikana iki: Andrés, Felipe,
Bartolomé, Mateo, Tomás, Alfeon bake
Santiago, Tadeo, Simón ja Zelote.[c]
19 Jainoax, Judas Iscariote, ja jakonhai
keská iikinbi jan Jesús jakonmaani.

[c] **3.18** Ja Zelote iki iká riki: Jan ikonhatonin paranan reteananai.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Jesús, yoshinbaon koshia shinankana
(Mt. 12.22-32; Lc. 11.14-23; 12.10)

20 Jaskáa pekáo, westíora xobon
Jesús jikia iki. Jain iikanaitian, icha
joni jakiribi jatoki tsinkíkana iki. Jatian
Jesussen, jaonmea onanaiboyaxonbi
jawékiatibobi atipanyamakana iki.
21 Jatian Jesús jaskatai ninkatax,
jawen rarebobo já bii beax ikana iki,
naton shinanra moa jakonmaake, iki.
22 Jatian esé onan joniboribi,
Jerusalénhainoax beax, já yoiiribi ikana
iki: —Nato joninra, yoshinbaon koshi
Beelzebúkan atipana koshi meniatonin
akai, ja jonibo meranoa yoshinbo jokon-
hakin —ikibo yoyo iki.
23 Jaskákanaitian, jonibo kenaxon yoia
iki: —¿Jawekeskaxonmein atipanke,
*Satanássen, jabé yoshin pikokin?
24 Westíora jemankoniax, rawikanan-
taanan, jatonbiribi tsamáshoko akáxa,
moa jainbicho ikanti atipanyamakanke.
25 Jainoax, westíora xobonko, ja rare-
bobicho jakanabo, jatonbinix, ramia-
nananaxa, moa jainbicho ikanti atipan-
yamake.
26 Satanás iki jaskáribi, jabé ikábo
betanbi ramiananaxa, moa janbiribi
ikax, jaton koshia itima iki.
27 Tsonbira koshi jonin xobon jikixon,
ja joni nexayonamatianbi, jawen
jawékibo yometsoati atipanyamake.
Nexayonxonparira, jawen jawékibo
boonankanti iki.
28 Ikonshamanra, en mato yoiai,
Diossenra jatíbi jonibo jaton ocha
akábo, itan jakonmai yoyo ikanabo,
moa jato shinanxontima iki.
29 Ikaxbi jaweratoboki ja Diossen
Shinanki jakonmaibires yoyo ikax ochai,
jabora jawetianbi jato Diossen shinan-
xonkin jenetima iki. Jabora jatíbitian ja
ochayabi ikanti iki —akin jato aká iki.
30 Jaskáakinra Jesussen jato yoia iki já
yoii, yoshin naikia riki nato iki ikanai-
tian.

Jesussen rarebobo
(Mt. 12.46-50; Lc. 8.19-21)

31 Jatian jato jaskáai iitaitian, Jesussen
tita betan jawen wetsabo bekana iki.
Bexon jemanxonbi, Jesús kenamakana iki.
32 Jatian já kateax tsamatabaon, Jesús
neskákin yoikana iki: —Min tita betan
min wetsabora, mia oinkasi beax, jeman
ikanai —akin.
33 Jaskáakana jato neskáa iki: —¿Tsoa-
borin nokon tita betan nokon wetsabo?
—akin.
34 Jatian ja katei tsamákana jonibo
oinyaketanxon, jato yoia iki: —Natobo-
kaya riki nokon tita, itan nokon wetsabo.
35 Jaweratobaonki Dios keenai kes-
káres akai, jaboriki nokon wetsa, nokon
poi, itan nokon tita —akin jato aká iki.

Banai joniki yoinmeeta esé
(Mt. 13.1-9; Lc. 8.4-8)

4 1 Jatian Jesús jakiribi ian kexá
kaxon, jato esekin peoa iki. Ja icha
joni tsinkíkanketian, boten nanetax
napoori kaax Jesús jain nayakaa iki.
Jatian jonibobiribi ian kexabi tsamá-
kana iki.
2 Jaskáaxon icha meskó jawékiki yoin-
yanan jato esekin, neskáa iki:
3 —Ninkákanwe neskara en mato
yoiai: Westíora jonira wainko kaa iki,
bimi bero banakin masáa aaboi.

Bero banai joni.

4 Ja masá akara, jatíribi berobo bai
napo maana iki. Jain maanabora, isá-
baon bexon piá iki.
5 Jainoax jatíribi berobo makan
xarán maana iki. Jaskarain maannax,
mai kextóma iketian, ja berobo ishton
xoxoa iki,
6 ikaxbi bari pikotax xanaketian,
ja xoxoa berobo, mai kextóma iken,
ishtonbires siwata iki, taponma ikax.
7 Jatian jatíribi berobo moxa xaran
maana iki. Jatianra moxabo ishtonbires
anixon retea, moa bimiamaa iki.
8 Jatian jatíribi berobo maana iki, mai
jakon ikain. Jaskarain maannabora,
xoxoax, jakonshamani bimia iki: wetsa nia
bimia iki, kimisha chonkabo; wetsa sokota
chonka, wetsa iká iki, pacha —akin.
9 Jaskáxon, Jesussen jato yoia iki:
—Ninkataibo ixon, ninkákanwe —akin.

Jawékikibo yoinhanan jato esea
(Mt. 13.10-17; Lc. 8.9-10)

10 Jatian moa jonibo bokana pekáo,
Jesúsbicho banéketian, já ochóma iwa-
nabo betan jawen chonka rabé jaonmea
onanaibaon bexon, Jesús yokákinkana
iki; jawe yoikinki jan jato jawékiki yoin-
yanan, esewana ixon.
11 Jaskákana jato yoia iki: —Diossenra
jawen ikinnaton jati joné nete, pontéres
mato onanmaa iki. Ikaxbi ea ikonha-
yamaibora jawékiki yoinyanan en jato
onanmai,
12 oinnaxbi, oinnama keskábores
ikanon ixon, itan en yoiai joi ninkataxbi
ninkatama keskábores ikanon ixon-
ribi. Jaskáaxon jaton jakonma akábo
akonkin jeneyamakanaitian, Diossen
jato ja shinanxonresnon ixon —akin.

Ja bero banaaki yoinmeeta esé onantiakin Jesussen yoia
(Mt. 13.18-23; Lc. 8.11-15)

13 Jainxon jato yoia iki: —¿Ja jawékiki
en jato yoinwana eséki maton onan-
yamaa? ¿Jawekeskaxonki ja wetsa jawé-
kibo maton onanti iki?
14 Ja bero banai joni keská riki, ja
Diossen joi yoiai joni.
15 Jatíribi jonibo riki, ja bai napo bero
maana iní keskabo. Jaskara jonibaonra
akai, Diossen joi yoikanaibo ninkásha-
mankin, ikaxbi *Satanássen joxon akai
jan ninkata joibo shinanbenomakin.
16 Jatíribi jonibo jake, ja makan xaran
bero maana iní keskabo. Jaskarabaonra
akai joi ninkaxon keenshamanxon ikon-
hakin,
17 ikaxbi ichama taponya keskábo
ikaxa, koshi shinanhomabo ikanai.
Jaskara kopíra, tanakin masá tenemaka-
nabo ishtonbires joi ikonhakin jenekanai.
18 Jatíribi jonibo riki, moxa napon
bero maana iní keskabo. Jaskarabaonra
joi yoikanaibo ninkatai,
19 ikaxbi nato netemea jawékibores
shinankin itan koríki bitiakinres
shinanni jatonbinix parameekanai.
Jainoaxibi wetsa meskó jawéki ati
shinanbaonribi, ja joi ikonhabo moa jato
shinanbenomai. Jaskataxa bimiamai
keskábo banékanai.
20 Ikaxbi jarake jonibo, ja mai jakon-
shaman ikain bero maanna iní keskabo.
Jaskara jonibaonra joi ninkáxon ikon-
hakanai. Jabo riki bero maana xoxoax
jakonshamani bimia iní keskabo. Jaskara
ikax; westíora nia bimia iki kimisha
chonka, wetsa nia sokota chonka; jainoax
wetsa nia pacha bimia —akin jato aká iki.

Lamparinki yoinmeeta esé
(Lc. 8.16-18)

21 Jainxon Jesussen jato yoiribia iki:
—Tsonbira lamparin keteaxon jawé-
kinin mapoyamai iki, itan oxati naman-
ribi yasányamai iki. Jaskáyamakinra
bochiki peyasankanai; jawen joekan
tenaa jishtishaman inon ixon.
22 Jaskáribira jawéki akanabo jonéma
iki; onanyamarakanke ixon shinantima.
Ja joné akana jawékibora jato jishtia-
xonoxiki.
23 Jaskara iken, ninkataibo ixon,
ninkákanwe —akin.

24 Jainxon jato yoiribia iki: —Ninkakanwe en mato yoiai: jawekeskakinki maton wetsabo akai, jaskáakinribira mato Diossen ati iki, bebonbirespariribi.
25 Jatian joi ninkáxon jan yoiai keská akaibora, bebonbires Diossen jato onanmati iki. Ikaxbi jaweratobaonki joi ninkáxonbi ikonhaayamai jabora jaton jayata onan shinanbi moa Diossen bichinti iki —akin jato aká iki.

Bimi bero xoxoaki yoinmeeta esé

26 Jainxon Jesussen jato yoiribia iki: —Ja Diossen ikinnaton jati nete riki, jonin bero banaa ikai keská.
27 Ja banakin senenhax ikai; yamé-ketian joni oxai. Jatian nete xabáketian ikai joni besoi. Jatian ja jonin onanyamake jawekeskataxki yamé itan neten ja bero banaa xoxoax aniai ixon.
28 Ja mainbira ja banaa berobo neskámai; rekenpari xoxoax jawen jiwi aniax bimiai. Japekáora texkan bocho, ja bimi bero ikai.
29 Jatian ja bimibo moa tsekatires iketianra, jawen ibon ja bimibo moa tsekai —akin jato aká iki.

Mostaza beroki yoinmeeta esé
(Mt. 13.31-32; Lc. 13.18-19)

30 Jainxon jato yoiribia iki: —¿Ja Diossen ikinnaton jati netemein jawe jawékiki non yointi iki?
31 Jara, ja mostaza beroshoko banakana ikai keská iki. Ja mostaza bero riki, ja banakanai wetsa berobo winoa kikin beshéshoko.
32 Jaskara beshéshoko ikaxbira ikai, banaa xoxoax, jatíbi ja wainkonia wetsa banábo bebonbires ani baneti, jatian ani mebiabo iketianra isábaon jain naakanti atipanke —akin.

Jawékiki yoinhanan jato esea
(Mt. 13.34-35)

33 Jaskáaxonra icha jawékiboki yoinhanan, Jesussen jato Diossen joi yoikatitai, jabaon onanti senenresbo.
34 Janra jawékiboki yoinhananres jato joi yoikatitai. Ikaxbi jaonmea onanaibora jatíbi jawékibo onantishamanhakin jato yoikatitai.

Niweaba Jesussen nesemaa
(Mt. 8.23-27; Lc. 8.22-25)

35 Jatian moa yametaitian Jesussen jaonmea onannaibo jato yoia iki: —Oke ian keiba shitánon bokanwe —akin.
36 Jaskáatanan jaonmea onannaibo já iká boten nanémaax, jain ikana icha joni potabaini moa bokana iki. Jatian jato chibani, jatíribibo wetsa botenbo bokana iki.
37 Ja bokanainbi niweaba koshi jatoki paketax, ani bechona iki. Jaskáxonra jaton bote, bechonman jato jene bochoanaana iki.
38 Jaskatainbi Jesúsbiribi ja boten chirakax tepikaini oxaashaman iká iki. Ikaxbi jishtenhaxon Jesús yoikana iki: —Maestró ¿Noa bechonman reoainbiki mia jawe iamai? —akin.
39 Jaskáakana wenixon, niwe betan aniparo notsinkin neskáa iki: —Jenéwe, moa niweyamawe —akin. Jaskáa ja niwe betan bechon jenetax, moa ian jakonshaman baneta iki.
40 Jatian jaskátaanan jaonmea onannaibo jato yoia iki: —¿Jawekopikayaki mato iorai rateta? ¿Matokayaki, Dioski kikinni koshiamaparibo iki? —akin.
41 Jato jaskáabi kikinbiresi ratékanabo ikax, jatobires yokakanani neskákana iki: —¿Jawekeska joni ikenmein akai, niwe betan bechonbaonbi jawen joi ninkáxonkin? —ikibo.

Gadarainoa joni yoshin naikia
(Mt. 8.28-34; Lc. 8.26-39)

5 1 Jatian moa shitábaini boax, Gadara main nokókana iki.
2 Jain nokotax moa Jesús mapetaitianribi, pantionhainoax yoshin naikia joni jaki joá iki.
3 Ja joni iká iki pantionhainbiribi jaa; tsonbi jakonshamanxon tantimatibi

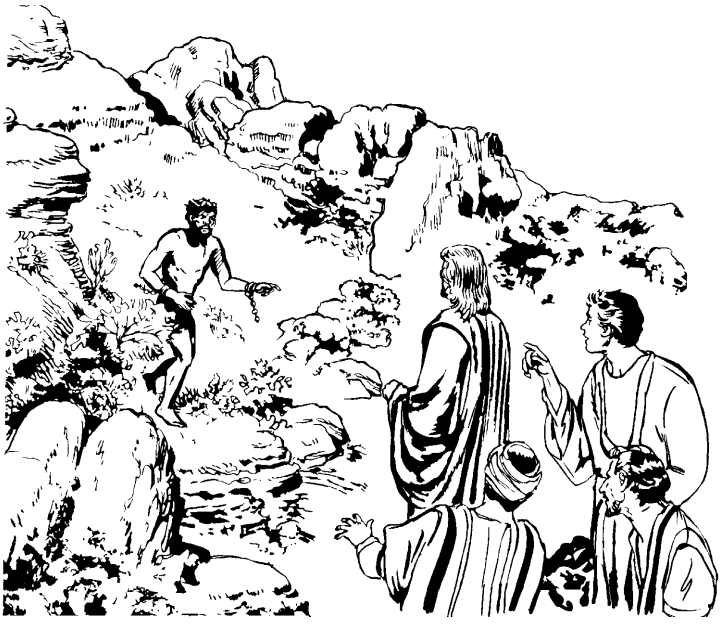

Joni yoshin naikia.

atipanyamaa itan cadenaninbobi nexati atipanyamakana.

4 Moa ichaakinbo cadenaninbo tanéxon menéxkanabi, cadenabo ras aresai iká iki. Jakopíra tsonbi tantimati atipanyamaa iki.

5 Netenyabi, yamébo pantionhain itan mananman kaaxbo ja joni saí iikawankatitai iká iki. Jainoax janbixbi makanman tsakakaatibo.

6 Jatian ochóxonbi Jesús merataanan jaki ishtoi joáx chirankootanan,

7 saí iki neskata iki: —Mia riki Jesús, ja ani Diossen Bake ¿Minki ea jaweakai? Enra mia Diossen ninkánonbi yoiai; ea masábires tenemayamawe —iki.

8 Jaskáakinra yoia iki, ja nato jonimeranoax pikówe yoshimá, akin Jesussen aká.

9 Jaskáketian Jesussen yokata iki: —¿Jawe janerin mia? —akin. Jatian jan yoia iki: —Nokon jane riki legión, emeran icha ikanai kopí —akin.

10 Jatian ja yoshinbaon Jesús yokákin teakana iki: —Nenoa noa wetsa main raanyamawe —akin.

11 Jatian ja ochóma manan ipaketiainko icha kochi pii tsamata iketian,

12 yoshinbaon Jesús yoia iki: —Ja kochi tsamatainko noa raanwe, noa jain weinon —akin.

13 Jaskáakana Jesussen ja yoshinbo jain boax weiti jato yoia iki. Jaskatira ja joni meranoax jokonbaini boax ja kochibo meran weikana iki. Jainra ibiraa iki, rabé waranka kochibobira. Jatianra ja kochibo ishto boax, jene tsakax keyókana iki.

14 Jatian jaskatabo oinnax, ja kochi koiranaibo jabati ishtokana iki, bokin ja jeman nokóxon itan wain teetaiboiba nokóxonbo, ja winota jawékibo jato keshanbokana iki. Jatian jonibo bokana iki, jaskara jawéki winotabo oinni.

15 Jatian bexon oinkana iká iki, ja yoshin naikia ikax ramionpachoai joni, moa jaskarama; jakonshaman moa chopa saweyonax yakata itan jawen shinanribi moa jakon. Já oinnax jonibo ratékana iki.

16 Jatian ja jaskata oinni beabo, jatonbishaman oinnabaon jato yoia iki;

jaskatax ja yoshin naikia ipachoai joni benxoabo itan jaskatax kochibo keyotaribi.

17 Jaskáaketian moa jainoax katanon ixon Jesús yoikana iki.

18 Jaskáakana moa kaai boten nanetaitianribi, ja yoshin naikia ipachoai joni joá iki, jabetan kakaskin Jesús yokati.

19 Jaskáabi ja joni iwekashamakin, Jesussen yoia iki: —Min xobonko katanwe, min kaiboboiba. Jain kaxon ja Diossen mia noibaxon benxoabo jato yoitanwe —akin.

20 Jaskáakin yoia kaxon, *Decápolissain iká jemabaon jato yoiboa iki; jaskáxon Jesussen já akinna jawékibo. Jaskara ninkatax jatikaxbi jonibo ratékana iki.

Bake ainbo mawata betan jimi boanai ainbo

(Mt. 9.18-26; Lc. 8.40-56)

21 Jatian moa jakiribi Jesús ian keiba shitáketian, icha jonibo tsinkíkana iki. Jatianra já ian kexabi baneta iki.

22 Jain iketian, jain tsinkíti xobomea westíora joni koshi joá iki; jawen jane iká iki Jairo. Jara joáx Jesús namanbi chirankooxon,

23 akonbireskin yokákin neskáa iki: —Nokon bake xontakora moa mawatibishoko iki. Eapari kaxon mamepasxon benxoaxoni kawé, jatianra moa já mawátima iki —akin.

24 Jaskáakin yoia Jesús jabébi kaaitian, icha joni ja chibani boaibaon Jesús bitáxeskana iki.

25 Ja joni icha xaran iká iki, westíora ainbo isinai; moa chonka rabé baritia jimi boanai.

26 Jara kikinbiresi onitsapita iká iki jato raonai jonibo raonmai, jatíbi jawen jayata jawékibo yankabires keyoyona, jatian benxotitianbi, jawen isin moa wekókaresa iki.

27 Jaskara iikinbi, Jesús yoikanaitian ninkatax ja ainbo, joni icha xaranbi, Jesús pekáobi jikikainxon jan perakoota chopa tii akanaana iki.

28 Moabi jan shinanna iká iki, ja Jesussen perakooti chopatanibires tii akáxa ea benxoti iki ixon.

29 Jatian jawen tari tii akatianbi, moa jimi boani jeneta iki. Jatianra ja ainbonin onanna iki, jawen isin moa benxoa.

30 Jatian Jesussen jawen atipana koshi ja meranoax pikota onantaanan, jonibo xarameax pekáori bechiakekainxon jato oinna iki. Jaskáaxon jato yokata iki: —¿Tsonki nokon tari ea tii akanaana? —akin.

31 Jatian jaonmea onanaibaon yoia iki: —Joni icha miki tsamáxon bitaxa onanaxbiki mia ikai ¿Tsonki nokon tari ea tii akanaana iki? —akin.

32 Jaskáakanabi jan tii aka onankaskin Jesussen oken benabekona iki.

33 Jatian ja ainbo, eara moa benxoke ixon onanax joáx, raketi saki iananbi, Jesús naman chirankootoshixon, jatíbi ja ikon jawékibo keshana iki.

34 Jaskáaketian Jesussen yoia iki: —Ea ikonhaxa mia benxoke, baké; jakonres katanwe, moara mia isinhoma iki —akin.

35 Jatian Jesús yoyo iki jenetamapari ikenbi, Jairon xobonkoniax, jawen jonibo bekana iki. Bexon ja bake ainbaon papa yoikana iki: —Min bakera moa mawáke. Ja Maestro min xobon iokaskin moa teayamawe —akin.

36 Ikaxbi jaskákanaitian ninkáxonbi, neskáakinbiribi Jesussen, Jairo yoia iki: —Rakéyamawe, eares ikonhawe —akin.

37 Jainxon Pedro, Jacobo, jainoax Jacobonin wetsa Juan, jabores jabé kati yoia iki.

38 Jatian moa Jairon xobon nokóxon oinna iká iki, jonibo winii, saa iki itan moa tsokaskana.

39 Jatian jikikainxon Jesussen jato yoia iki: —¿Jaweakiki mato winii saa ikanai? Nato bakera mawatama iki. Oxaaresiki —akin.

40 Jato jaskákin yoia, Jesús ikonhaayamai shiroi saa ikana iki. Ikaxbi

jan jatíbi jain ikábo jato jokonha iki,
jaskatax jawen papa betan jawen tita
itan jabé kaabo betanres, ja bake
ikainko jikikana iki.
41 Jatian, Jesussen ja bake ainbo
metsontaanan yoia iki: —¡Talita Cumi!
—akin. Ja iki, "miara en akai baké,
jikiwe", iki iká.
42 Jaskáatianbi, ja xontako moa wenita
iki. Ja bake iká iki, chonka rabé bari-
tiaya. Jatianra jonibo kikinbiresi ratéka-
na iki.
43 Ikaxbi Jesussen jato yoia iki, tsoabi
jaskara jawéki winotabo keshantima.
Japekáora jato yoia iki, ja bake pima-
kanti.

Nazaret jeman Jesús iká
(Mt. 13.53-58; Lc. 4.16-30)

6 1 Jatian jainoax moa jakiribi, jawen
mainbiribi Jesús kaaitian, jaonmea
onannaibo jabé bokana iki.
2 Jain nokóxon, tantiti neten, ja jain
tsinkíti xobo meranxon, Jesussen jato
esekin peoa iki. Jatian ja icha joni,
jaskáakin jato yoiai ninkataanan,
ratetax, neskákana iki: —¿Jaweranoa
jaskara jawékibo onanarin? ¿Jaweranoa
onan shinan biaxki nato joni jaskatai?
Itan ¿Jawekeskaxonki ja ratéti jawéki-
boribi akai?
3 ¿Nato joniki carpinteroma iki,
Marían bake? Já iki, Jacobonin wetsa,
Josekan wetsa, Judassen wetsa, jainoax
Simonman wetsa. Jawen poiboribi
iki neno noobetan —ikibo ikana iki.
Jaskáaxon moa jaki jakonmaakin
shinankana iki.
4 Ikaxbi, Jesussen jato yoia iki:
—Westíora *profetara, jatíbiainxon
jakonhakin oinkanai. Ikaxbi jawen
mainkoxonra, jawen rarebobaonbi,
itan jawen xobon ikábaonbi, jaskáya-
makanai —akin.
5 Jaskara kopíra, jainxon westíora
ratéti jawékibi jan ati atipanyamaa iki.
Jaskara ikenbi, jawetii isinaires jaton
yora meeanan, jato benxoaa iki.
6 Jatian jainoa jonibaon, já ikon-
haayamakanai oinnax, Jesús rateta
iki. Jaskatax wetsa jemabaonres, jato
Diossen joi onanmaboi kaa iki.

Jawen chonka rabé jaonmea onannaibo Jesussen raana
(Mt. 10.5-15; Lc. 9.1-6)

7 Iikin chonka rabé jaonmea onan-
naibo, Jesussen tsinkia iki. Jaskáxon
rabé rabébo, joi yoiti raankin; jonibo
meranoa yoshinbo pikoti, yoiti koshi
jato menia iki.
8 Jatian raankinra, nato jawékibo
botima jato yoia iki: Jaton jawékiati,
jaton bolsa, jaton koríkibi. Jaton bastón-
bores boti jato yoia iki.
9 Jainxon, zapatores saweti jato yoia iki.
Ikaxbi ja saweti wetsa chopares botima.
10 Jaskáaxon, Jesussen jato yoia iki,
jawerato xobonkoxonki mato bikanai,
jainra mato banéti iki, jainoax mato
wetsanko kaai kaman.
11 Jatian jaweranoxonki mato bika-
shamakanai, itan maton yoiai joibo
ninkákashamakanai, jainoaxa moa
mato pikóti iki. Ja moa kaaira, mato
mai poto tawasakainti iki, ja mato bika-
shamakana onanti iti kopí.
12 Jato jaskáakin yoia bokin, ja chonka
rabé jaonmea onanaibaon, akonkin
jaton jakonma shinanbo jeneti joi jato
yoibokana iki.
13 Jainxonribi, jonibo meran yoshin
weitabo jokonhabokana iki. Icha isinai-
boribi, xenin sikaanan jato benxoakana
iki.

Jato bautizanai Juan retekana
(Mt. 14.1-12; Lc. 9.7-9)

14 Jatian Jesús ikábo yoikanaitianra,
apo Herodesnin ninkata iki, jara jatí-
biain ninkakaata iki. Jatíribibo ikana
neskati: "Jato *bautizanai Juanra jirike,
jakopira atipana koshi shinanya ixon,
ratéti jawékibo akai", ikibo.
15 Wetsabobiribi ikana iki: "Natora
*profeta Elías iki", ikibo. Jatian wetsabo

ikana iki: “Moatian *profetabo iní
keskaribi riki”, ikibo.
16 Jatian jaskara jawékibo ninkatax,
Herodes iká iki: —Jara Juan iki, en
jato textemayantana, jara moa jakiribi
jirike —iki.
17 Ja Herodías kopíra iká iki
Herodesnin Juan jato yatamaxon itan
cadenanin nexamayonxon cárcel meran
jato amaa. Ja Herodesninra jawen wetsa
Felipen awin Herodías awinhaka iká
iki.
18 Jatian Juanman Herodes yoia iká
iki: —Min wetsan awinbi, awinhatira
esekan yoiamai —akin.
19 Jaskáakin yoia kopí Herodías,
Juanki kikinni sináxon, retekasa iki;
ikaxbi ati atipanyamaa iki,
20 ponté shinanya, itan jakonma
jawéki ayamai joni onanax, Herodes
jaki raketaitian. Jatian Juanman
yoiaibo moa jaskáshamanti atipan-
yamaxon, jakonhaxonres Herodesnin
ninkáxona iki.
21 Jaskara iitainbi, jawen pikota
baritia nete senenketian rarokin,
Herodesnin ani fiestaaxon, jawen joni
koshiboyabi sontárobaon koshi *coma-
dantebo, itan Galileankonia kikin
jonibo kenaxon jato jawékiakiina iki.
22 Iikanainbi, ja Herodíasnin bake
xontako, ja jawékiai ikanainko jikiax
ransaa iki. Ja ransaitian, Herodes betan
jan kenamaa jonibo, kikinbiresi raro-
kana iki, jatianra ja xontako Herodesnin
yoia iki: —Ja mia keenai jawékibo ea
yokákinreswe, en mia meninon —akin.
23 Jatian ikonkon meninoxon yoia
iki: —Jawe jawéki inonbires min ea
yokatara, en mia meniti iki. Ja en jato
jain ikinna maira, jatíbi jawékiboyabi
naponbekon senen inonbi en mia meniti
iki —akin.
24 Jaskáa kaxon, ja xontakonin jawen
tita yokata iki: —¿Jawemein en yokáti
iki? —akin. Jatian Herodíassen yoia iki:
—Ja jato *bautizanai Juanman mapo
yokátanwe —akin.
25 Jaskáatianbi, ja xontako ishto apoiba
kaxon, yokata iki: —Ja jato *bautizanai
Juanman mapo raton axon, min ramabi
menitininra ea keenai —akin.
26 Jatian ja apon akonbireskin masá
shinanna iki. Ikaxbi ja kenama beabo
bebonxon ikonkon meniti yoia ixon, ja
xontako parankashamaa iki.
27 Jaskáakin moa yoia ixonra, jatianbi
jawen westíora sontáro apon raana iki;
ja Juan texteanan, jawen mapo bexonon
ixon.
28 Jatian kaxon ja sontáronin, Juan
textexon, jawen mapo raton bexon,
ja xontako menia iki, jatian janbiribi
jawen tita menia iki.
29 Jaskáakana ninkataxa, jawen
jonibo, Juanman yora bii bekana iki,
jaskáaxonra moa miinnoxon bokana iki.

Pichika waranka joni Jesussen pimaa

(Mt. 14.13-21; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14)

30 Jatian jaskata pekáo, ja raanabo
Jesús betan tsinkíkana iki. Jainxonra
jatíbi jaton aká jawékibo, itan jaskáakin
jato joi onanmakanabo yoikana iki.
31 Jatian joni icha jatoki beax, jatíri-
bibo boai rawini beyakereskanaitian,
pitibobi atipanyamakana iki. Jaskara
kopí, Jesussen jaonmea onannaibo yoia
iki: —Noa shokores tantinonpari, tsoabi
yamanko noabicho bonon bokanwe
—akin.
32 Jaskatax Jesús jawen joniboyabicho
tsoabi yamanko boí, napokoobainkana
iki.
33 Jaskati bokanaitian oinxonra joni-
baon onankana iki, jain boira ikanai
ixon. Jaskatax, jatíbi ja tsinkitabo ian
ketani ishto boax, jatopari Jesús jain
kainko nokókana iki.
34 Jatian Jesussen moa nokóxon mapé-
taanan oinna, jatopari nokotax joni icha
tsinkíribikana iká iki. Jatianra jato
oinxon Jesussen noibaa iki, jan koiran-
tioma oveja keskábo ikanaitian, jain-
xonra icha jawékibo jato onanmaa iki.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

35 Jatian moa yantan iketian, jaonmea
onanaibaon Jesús yoikana iki: —Moara
yantan iki nenora jawebi yamake.
36 Moa botankanon ixon jato yoiwe;
abátankanon ja wai ikainkobo itan ja
ochóma iká jemabaon boxon jaton jawé-
kiatibo maroxon bikin —akin.
37 Ikaxbi Jesussen jato yoia iki:
—Matonbikaya jato pimakanwe —akin.
Jatian jabaon Jesús yoia iki: —¿Minki
noa yoiai, ja rabé pacha nete teexon
biti koríkinin, non jato jawékiati bixon
pimati? —akin.
38 Jatian Jesussen jato yokata iki:
—¿Matoki jawetii panya iki? Ointan-
kanwe —akin. Jato jaskáa moa jatí pan
jaketian onanxon yoikana iki: —Jarake
pichika pan jainoax rabé yapa —akin.
39 Jatianra Jesussen jato yoia iki, tsa-
mábo axon jato paston jatíbi yakámati.
40 Jato jaskáa, ja tsamábotiibi pachabo
itan pichika chonkabo akáx yakákana
iki.
41 Moa jaskákanketian Jesussen ja
pichika panyabi rabé yapa bitaanan,
bochiki oinxon Dios iráke aka iki.
Jaskáatanan panbo tobapakeanan
jaonmea onannaibo menia iki.
Jabaonbiribi ja tsamata jonibo tekikin
jato menipakea iki. Jaskáakinribi axon
ja yaparibi jatíbi jato menipakea iki.
42 Jaskáakin menikana jatíxonbi piax
moa kikinni potókana iki.
43 Jatian texeakana ja panyabi, yapa
pakexbo tsinkíkanara, chonka rabé tasá
bocho iká iki.
44 Jatian jan jawékiaa jonibo ikana iki,
pichika waranra jonibira.

Jesús jene besenen niax kaa
(Mt. 14.22-27; Jn. 6.16-21)

45 Jaskáa pekáo Jesussen jaonmea
onannaibo yoia iki, jatopari ian keiba
boten shitatax boax, Betsaida jeman
nokókanti. Jatian Jesúsbiribi ja joni icha
jato raani jainpari baneta iki.
46 Jatian moa jato raankin senenha-
taanan, Jesús mananman kaa iki, orani.
47 Jatian ja boí ian naponbekon
ikanaitianra, moa yameta iki. Jatian
Jesúsbiribi jabicho jainbipari iká iki.
48 Jainxonbi jato oinna iki, jatoki niwe
pakéxon, jato jakonhakin winamaya-
maitian. Jatian moa nete xabáti ochóma
Jesús jene besenen niax jatoki joá iki.
Jatian jato winobainai keská iká iki.
49 Jainoara jene besenen niax joaitian
oinnax, yoshinra ibirai ikax, raketi saa
ikana iki.
50 Jaskáakin oinnax jatikaxbi raté-
kanaitian, Jesussen jato yoia iki:
—¡Rakéyamakanwe, ea riki, koshia-
kinres shinankanwe! —akin.
51 Jaskatax ja ikana boten nanéketian-
ribi niwe jeneta iki. Jatianra jabo ikon-
biresi ratékana iki,
52 ja shinanmanres pan kaimaa onan-
yamareskanai kopí. Jaton shinanbora
moa onantimata, iká iki.

Isinaibo Jesussen benxoaa
(Mt. 14.34-36)

53 Jatian ja ian shitai boax Genesaret
main nokókana iki. Jain nokóxon jaton
bote nexakana iki.
54 Jatian moa mapékenbires, jainoa
jonibaon Jesús onankana iki.
55 Jaskáakin onanxon ja main ikana
jonibo ishton jato keshaanketankana
iki. Jatianra ja isinaibo, jawen rakátinin
axonbo Jesússiba bekana iki.
56 Jatian kaira Jesús, anichaa jema-
baon itan maxkoshoko jemabaon nokota
iki. Jaskarainbo nokóketian, icha jonibo
winotainkobo ja isinaibo rakanxonkana
iki. Jaskáxon Jesús yoikana iki, jan pera-
koota chopa kebítanibires ja isinaibo jato
tii amanon ixon; jatian jawen chopa jan
tii akabo benxokana iki.

Jaskarabaon jonin shinan jakonma imai
(Mt. 15.1-20)

7 1 Jatian *fariseoboyabi, ja Jerusalén-
hainoax bekana jawetii esé onan
jonibo, Jesússiba bekana iki.

2 Bexon, ja jaweti Jesussenmea
onanaibaon mechokiixonmabi piaitian
oinxon, jashoko jato yoixonkana iki.
3 Ja *fariseobo betan jatíbi judíobora
ikana iki, jaton reken papabaon axekan
ikín, meken chokaxon jawékiaibo.
4 Jatian mercadonkoniax joxon,
mechokiixonpari pikátikanai. Jainoax
meskó icha axébora jaríbake jaton reken
papabaon senenhati jato yoikatitaibo. Ja
axébo iká iki; vasobo chokati, chomo-
shokobo chokati, kentíbo chokati, itan
jan oxati chopabo patsáti.
5 Jaskara iken, *fariseobo betan esé
onan jonibaon, Jesús yokákana iki:
—¿Jawekopiki ja mionmea onanaibaon,
ja non reken papabaon axébo senenha-
yamakin, mechokiixonmabi pikanai?
—akin.
6 Jatian Jesussen jato neskáa iki:
—Akontibira *profeta Isaíassen, mato
beparametaibo iken yoikin, wishanike,
neskáakin:
‘Nato jonibaonra, jaton
kexakanres ea
rabikanai. Ikaxbi jaton
shinanra eaakin
shinnakanti ochóbires iki.
7 Yankabiresa ea rabikanai.
Jabaonra jonibaon ati yoiai
esébores jato onanmai’, iki inike.
8 Matonra Diossen yoiai esébo
jenexon, ja jonibaon ati yoiai keská-
bores senenhai —akin.
9 Jainxon jato yoiribia iki: —Maton
axekan yoiai keskábores akinra akai,
maton Diossen ati yoiaibo senenhaya-
makin.
10 Moiséssenra yoia iki: ‘Min papa
betan min tita jakonhawe’. Jatian jawe-
ratobaonki jawen papa betan tita jakon-
maakin yoiai, jabora retekanti jake, akin.
11 Ikaxbi matonbiribi akai jato esekin,
bakenra jawen papa betan jawen tita
yoiti atipanke: ‘Enra mato akinti atipan-
yamake; ja ea jayata jawékibora moa
corbán iki’, akin. Ja joi iki, (‘moa en
Dios menia riki’) iki iká.
12 Jainxonribi maton yoiai, moa jaskáa
ixonra, ja baken jawen papa betan
jawen tita moa akintiakin shinanti
yamake, ixon.
13 Jaskákin matonbi shinanxon pikoa
jawékibores jato onanmakinra, moa
Diossen esébo jawemabi itiakin maton
keyoai; jainxonra wetsa jaskara keská
icha jawékiboribi maton akai —akin
jato aká iki.
14 Jaskáatanan, jain icha tsinkíkana
jonibo kenaxon, yoia iki: —Rama jatí-
xonbipari en yoiai joibo ninkáxon,
onankanwe:
15 Jawékiati piatoninra, joni jakonma
imayamai, já meranoax jakonma shinan
pikotaitoninkayara, joni jakonma imai.
16 [Ninkataibo ixon, ninkákanwe]
—akin jato aká iki.
17 Jaskátaanan jonibo potabaini kaax,
xobo meran jikiketian, jaonmea onanai-
baon yokata iki, ja jaki jato yoinwana
jawékikiriakin.
18 Jatian jato yoia iki: —¿Matonribika-
yaki jaskara joibo ninkáyamai? Jatíbi
jawékiati piatoninra, joni jakonma imati
atipanyamake.
19 Ja jawékiakanara, jaton shinan
meran weíyamai, jaton poko meranres
boax, moa ori jokonribiai —akin.
Jaskáakinra, jato Jesussen yoia iki,
jatíbi jawékiati jawékibora, jakon iki
ixon onankanti kopí.
20 Jainxon jato yoiribia iki: —Ja joni
meranoax pikotai jakonma shinanman-
kayara joni jakonma imai.
21 Ja jonin shinan meranoaxkayara ikai
jakonma shinanbo pikoti. Ja shinanbo
riki neskara: Atima betanbires yoranti
ati, yometsoti, joni reteti, wanoya itan
benoya ixonbi wetsa betan yoranti,
22 jabicho jawékia itin keenaires,
wetsabaon jawékinin kenti, jakonma
jawéki ati, paranmisti, meskó jawékinin
cheati, jatoki notsiti, yoimisti, rabíti,
shinankonaxmabi yoyo iresti.
23 Neskara jakonma jawékibora,
jonin shinan meranoax pikotai.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Jaskarabaonra joni jakonma imai
—akin jato aká iki.

Judíoma ainbaon Jesús ikonhaa
(Mt. 15.21-28)

24 Jato jaskáatanan, Jesús Tiro main
kaa iki. Jain nokotax, tsoabi onanma-
kashamai xobo meran jikia iki, ikaxbi,
jonéti atipanyamaa iki.
25 Jatian, ja jakonma yoshin naikia
bake ainbaon tita, jain Jesús iká
ninkatax, ishto kaax nokótaanan
jánaman chirankootoshita iki.
26 Ja ainbora iká iki judíoma, Sirofeni-
ciainoa. Janra Jesús yokákin jeneyamaa
iki, jawen bake meranoa yoshin piko-
xonon ixon.
27 Ikaxbi Jesussen yoia iki: —Oinpa-
riwe. Abánon bakebaonpari pikín.
Jakonma riki ja bakebo piti bichin-
taanan, ochitibo meniti —akin.
28 Jatian ainbaon neskáa iki: —Ja min
yoiara ikon iki, Ibó. Ikaxbi bakebaon
pikin mesa naman pakéxshokobo maan-
ketianra, ochítibaonribi piai —akin.
29 Jaskáaketian Jesussen yoia iki:
—Min ea jainshamainra yoia kopí,
jakonbires katanwe. Ja min bake mera-
noaxa moa yoshin pikóke —akin.
30 Jaskáakin yoia, jawen xobon kaxon
oinna, jawen bake xontako bachi meran
rakata iká iki, moa já meranoax yoshin
pikóketian.

Pabe itan yoyo iosma joni Jesussen benxoaa
(Mt. 15.29-31)

31 Jatian Tiro mainmeax, moa karí-
bakin, Sidón winobaini kaax, Jesús
Galilea ianman nokota iki, ja iká iki
*Decápolis mainko.
32 Jain iketianra, pabe itan yoyo iosma
joni Jesússiba bekana iki. Jainxon Jesús
yoikana iki; tii axon ja joni benxoa-
xonti.
33 Jaskáakana, ja icha jonibo ikainoa,
wetsaorishoko ioxon ja jonin pabíki
meran Jesussen jawen metoti niaa iki.
Jainxon jawen keyonman, ja jonin jana
tii axona iki.
34 Jaskáxon, nai bochiki ointaanan
koshinshaman joinxon, ja joni yoia iki:
“Efatá”, akin. Ja joi iki, “chopéwe”, iki
iká.
35 Jaskáatianbi, ja jonin pabíki chichó
chopeta iki. Jainoax jawen jana, tapon-
ribi tapishitax, moa jakoni yoyo ika iki.
36 Jaskáaxon, Jesussen jato yoia iki,
jaskara akábo tsoabi keshantima. Ikaxbi
jaskátima yoiabi, jatiankaya wetsabo
keshanbotankana iki.
37 Jatian jaskara ninkataanan, kikin-
biresi ratetax, jonibo neskákana iki:
—Jatíbira jakon akai. Pabebobira
benxoaxon, jato ninkámai. Yoyo iosma-
bora, jato yoyo imai —iki ikana iki.

Chosko waranka joni Jesussen pimaa
(Mt. 15.32-39)

8 1 Jatian ja netebaon jain iikanaitian,
joni icha jatoki tsinkíribia iki. Jain
tsinkitabo ikana iki, ja jawékiatioma-
bobi. Jaskara oinxon, Jesussen jaonmea
onannaibo kenaxon yoia iki:
2 —Enra nato jonibo noibai. Moa
kimisha neteira ebé ikaxbi, jawékiama
ikanaitian.
3 Jawékiamabi en jaton xobon raana-
bira, bain kaai paxnakanti iki. Jatíribi-
bora ochokeax bekanabo iki —akin.
4 Jatian jaonmea onanaibaon Jesús,
neskáakana iki: —Nenora tsoabi jakana
yamake, ¿Jaweranoa jawékiati bixonki,
nato jonibo non jawékiamatiki? —akin.
5 Jatian Jesussen jato yokata iki:
—¿Matoki jaweti panya iki? —akin. Jatian
yoikana iki: —Kanchis panra jake —akin.
6 Jaskákin akana Jesussen, jonibo
yoia iki, mainbi yakákanti. Jatian moa
yakákanketian, ja kanchis pan bixon
Dios iráke ataanan, pan tobapakeanan
jaonmea onannaibo menia iki. Jatian
jabaonbiribi, ja jonibo menipakea iki.
7 Jainxon jawetii yapa kopíribi Dios
iráke ataanan, Jesussen jaonmea

onannaibo menia iki, tekikin ja jonibo
menipakenon ixon.
8 Jatian piax, jatikaxbi potókana iki.
Ja pikin texeakana pakexbo tsinkikana
iká iki, kanchis tasá bocho.
9 Jatian jan piábo ikana iki, chosko
waranka jonibobira. Jaskáxon, moa jato
Jesussen raana iki.
10 Jato jaskáatanan Jesús, jaonmea
onanaiboyabi boten nanetax, Dalma-
nuta janeya main kaa iki.

Ratéti jawékibo axonon ixon
***fariseobaon yokata**
(Mt. 16.1-4; Lc. 12.54-56)

11 Jatian fariseobo beax, Jesús betan
join iananankana iki. Jatian jaskáaxon
jakonmain pakémakaskin, ratéti jawé-
kibo anon ixon yokákana iki. Ikonkon
Diossibakeax joárin ixon onannoxon.
12 Jaskáakana, koshin jointaanan
Jesussen, jato yoia iki: —¿Jawekopiki
nato jonibaon, ratéti jawékibo en
axonon ixon ea yokákanai? Pontésha-
manra en yoiai, enra mato axonyamai
—akin.
13 Jaskáatanan jato potabaini, jakiribi
boten nanetax, ian keiba shitáribia iki.

Fariseobaon eséki koiranmeeti
(Mt. 16.5-12)

14 Jatian kakinbi, shinanbenoxon ja
jawékiatibi boyamakana iki. Ikaxbi
panyabichoshokores ja boten ikana iki.
15 Jaskara iken, koirameekanon ixon
Jesussen jato yoia iki: —*Fariseobaon,
itan Herodesnin *levaduraboki kikinni
koirameekanwe —akin.
16 Jatian Jesussenmea onannaibo jato-
bires yoyo iki, neskákana iki: —Non
pan beyamaketianra abirake noa
jaskáakin —iki.
17 Jaskákanai onanxon Jesussen jato
yoia iki: —¿Jaweakiki, nonra pan beya-
make iki mato iitai? ¿Matonkayaki
ramakamanbi onanyamaresa? ¿Maton
shinankayaki kikinni xepota keskábo
iki?
18 Beroya ixonbira, maton oinyamai,
pabíkia riki mato, ikaxbira maton
ninkáyamai ¿Matonki shinanyamai?
19 Ja pichika waranka jonibo, en
pichika pan pimanontianki, ja texeabo
¿Jaweti tasá bocho maton bibata?
—akin. Jatian yoikana iki: —Chonka
rabé tasá bocho —akin.
20 Jatian ja chosko waranka jonibo,
ja kanchis pan en pimanontianki,
¿Jawetii tasá bocho ja texeabo maton
tsinkiibata? akin. Jatian neskáakana
iki: —Kanchis —akin.
21 Jaskáketian Jesussen jato yoia
iki: —¿Matonki ramakamanbi onanti
atipanyamaa? —akin.

Benche joni Jesussen benxoaa

22 Jatian boax, Betsaidanko nokóke-
tian, westíora benche joni bexonkana
iki. Jatianra tii axon, benxoati yoikana
iki.
23 Jaskákana, ja joni Jesussen metson-
hanan, ja jemamea pikobainxon, jawen
beronko keyoman beskixon, mamepas-
taanan yokata iki: —¿Minki moa ointi
atipana? —akin.
24 Jatian yoia iki: —En oinna riki
jonibo, jiwibo niai keská —akin.
25 Jaskáketian, Jesussen jakiribi betí
aka, moa benxoxon jakonhakin oinna
iki. Jatian jatíbi jan oinna jawékibo jish-
tishaman iká iki.
26 Jaskáaxon, jawen xobon raankin,
Jesussen yoia iki: —Moa jakiribi jeman
kayamawe —akin.

Tsoarin Jesús ixon,
Pedron onantiakin yoia
(Mt. 16.13-20; Lc. 9.18-21)

27 Japekáo, jaonmea onanaiboyabi
Jesús, ja Cesarea main iká, Filipo jema
patax iká jemashokobaon bokana iki.
Kakin Jesussen jaonmea onannaibo
yokata iki: —¿Jonibaonki ea tsoa
shinannai? —akin.
28 Jatian yoikana iki: —Jonibaonra
shinannai mia jato *bautizanai Juan.

Wetsabaonra yoiai mia Elías. Jainoax
jatíribibaon mia yoiai iki, westíora
*profeta —akin.
29 Jainxon, Jesussen jaonmea onan-
naibo yokata iki: —Jatian ¿Maton-
biribiki, eaki tsoa ixon shinannai?
—akin. Jatian Pedron yoia iki: —Mia
riki *Cristo, Diossen katota —akin.
30 Jatian Jesussen jato yoia iki:
—Tsoabipari jaskara jawékibo keshan-
yamakanwe —akin.

Jesussen jawen mawáti jato yoia
(Mt. 16.21-28; Lc. 9.22-27)

31 Jatian Jesussen jaonmea onannaibo
esekin peoa iki: —Ja jonin Bakera,
kikinhakin masá tenemakanti jake.
Ja judíobaon joni koshibo, itan *sacer-
dotebaon koshibo, jainoax esé onan
jonibora, jaon keenyamanoxikanai.
Jaskákinra retenoxikanai, ikaxbi jawen
kimisha nete itin jirinoxiki —akin.
32 Jaskara jawékira onantiakin jato
yoia iki. Jatian Pedron jabichobiribi
okeshoko boxon notsina iki.
33 Ikaxbi Jesussen jakiribi joxon,
jaonmea onannaibo ointaanan, Pedro
notsina iki neskáakin: —Moa eibakeax,
katanwe *Satanás. Diossen shinannai
keskákinra min shinanyamai. Jonibaon
shinannai keskáresa min shinannai
—akin.
34 Jaskáatanan Jesussen, ja icha joni-
boyabi, jaonmea onannaibo kenaxon,
yoia iki: —Jaweratoboki, eonmeax
axeaibo ikasai, jaton shinannai keskábo
akin jenexon, masá tenetibo ikenbi, ea
chibankanwe.
35 Jaweratoboki, mawákashamai,
jabora manotiain bokanti iki. Ikaxbi
jaweratoboki, ea kopi itan nokon joi
yoiai kopí mawatai, jabora jatíbitian
jakanti iki.
36 ¿Jawe jakonrin westíora joni nato
netemea jawékibo kaiayontaananbi
mawata?
37 Iamax ¿Joninmein jawetii kopíati
atipanke janoxon?
38 Jatian jaweratoboki, eki itan nokon
joi yoitininbo, ja Diossibakeax ocho-
tabo, itan ochaya jonibo bebonmeax
rabinai, jatíanra ja jonin Bakeribi, jawen
Papan koshi shinanya, itan jawen ángel-
boyabi joáx, jaskara joniboki rabinsho-
koti iki —akin jato aká iki.
9 1 Jatian Jesussen jato yoiribia iki:
—Ikonshamanra en mato yoiai;
Neno mato jatíribi japariabora, mato
mawáyamaparinoxiki, ja Diossen
ikinnaton jatí nete, jawen atipana
koshiabi nokotai oinnai kaman —akin.

Jesús wetsaresibia
(Mt. 17.1-13; Lc. 9.28-36)

2 Jatian sokota nete pekáo, westíora
manan keyá ikain kakin Jesussen
ioa iki: Pedro, Jacobo, jainoax Juan.
Jatian jain kaax jato bebonmeaxbi Jesús
wetsaresibia oinkana iki.
3 Jaskatax jawen chopa kikinbires pené
itan joxoshaman baneta iki. Jaskara
joxoakinra, tsonbi chopa patsáisma iki.
4 Jatian jaskáaketian, Elías betan
Moisés, Jesús betan yoyo ikai oinkana
iki.
5 Jatian, Pedron Jesús yoia iki:
—Maestro, Jakonhira riki noa neno
iká. Non kimisha peota abanon; mina
westíora, wetsa Moiséssena, wetsa
Elíasna —akin.
6 Jatian jain ikana Jesussenmea onan-
naibo, kikinbiresi ratékana iká iki.
Jaskáakin yoitibobi moa Pedron onan-
yamaa iki.
7 Jaskákenbi, jatoki nai koin bexon,
jato mapoa iki. Jatian ja koin meranoax,
neskati yoyo ika iki: —Nato riki nokon
noi Bake, jawen joi ninkaxonkanwe —iki.
8 Jatian jaskáketian, oinyaketanka-
nabi, moa jabé iwanabo yamaaxbi,
Jesúsbichores jain iká iki.
9 Jaskata pekáo, moa mananmameax
ipakekin, Jesussen jaonmea onannaibo
yoia iki, jaskara oinkanabo tsoabipari
jato keshantima. Ja jonin Bake ratekanabi, jiriai kaman.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

10 Jaskáakin jato yoia, tsoabi keshanyamakana iki. Ikaxbi jatobiresbiribi
yokakanani ikana iki, jawe keska yoiiki
iká, eara mawataxbi, jiriribinoxiki iki.
11 Jaskáxon, Jesús yokákana iki:
—¿Jawekopiki Elíaspari joti esé onan-
baon yoiai? —akin.
12 Jatian Jesussen jato yoia iki: —Ikon
riki, Elíasparira joái. Janra jatíbi jawé-
kibo benxoati jake. Jatian ¿Jawekopiki
Wishá meran yoiai, ja jonin Baken masá
teneti, itan jaon keenyamakanti?
13 Ikaxbi enra mato yoiai, Elíassa moa
jonike. Já jokenbira, jaton keena keskáa-
kinres akana iki. Ja joni jaskáakanti
Wishá meran yoiai keskáakin —akin.

Yoshin naikia bake,
Jesussen benxoaa
(Mt. 17.14-21; Lc. 9.37-43)

14 Jatian moa jakiribi ja jatíribi
jaonmea onannaibo ikainko boxon oin-
kana iká iki, icha jonibaon jato katea
itan esé onan jonibo betan join iana-
nani.
15 Jaskati iikinbi, Jesús joaitian
oinnax, ratétaanan ishto boxon, salu-
dankana iki.
16 Jatian Jesussen jato yokata iki:
—¿Jawe yoiiki mato jabo betan join
iananani iitai? —akin.
17 Jatian westíora jain itinaton yoia
iki: —Nokon bakera en mia bexonke,
Maestró. Nato nokon bake meran yoshin
naikixonra yoyo iosma banémaa iki.
18 Jaweranoki já kaai, jainxonra akai
ja yoshinman beyósaxon mai tsakamaa,
bakox kespoxon, xeta keróx akin itan
saki iki chorishi. Moa paxnayona riki.
Ja mionmea onannaibo, nokon bakemea
yoshin pikoxonon ixon en jato yoiabira,
jabaon ati atipanyamakanke —akin.
19 Jatian Jesussen jato neskáa iki:
—¡Dioski koshiama jonibo riki mato!
¿Jawetian kamankayaki mato betan ea
iti iki? ¿Jawetian kamanki mato jaskara
iketian en teneti iki? Ja bake ea neri
bexonkanwe —akin.
20 Jaskáa ja bake bexonkanketian,
yoshinman, ja Jesús oinxon, ja bake mai
tsakamaa, bakox kespoti tarameeta iki.
21 Jatian Jesussen, ja baken papa
yokata iki: —¿Moa jawetio basirin
neskatai? —akin. Jatian jaskáa yoia
iki: —Baketianbi jaskati peokoota riki.
22 Ichakinbora, ja yoshinman rete-
kaskin, chiikibo pakémai, itan jenebo
tsakamai. Jaskara iken, atipanxon,
noibaxon noa akinwe —akin.
23 Jatian Jesussen yoia iki: —¿Jawe-
kopiki mia ikai, atipanxon, noa akinwe
iki? Ja Dioski koshiabaonara, jatíbi
atibires iki —akin.
24 Jaskáakin aká, ja baken papa koshin
neskata iki: —¡Enra Dios ikonhai.
Ea jaki bebonbires koshinon ixon ea
akinwe! —iki.
25 Jaskáakenbi, icha jonibo jaki beai
oinxon, Jesussen ja yoshin notsinkin,
neskáa iki: —Miara en akai, yoyo
iosma, itan pabe yoshinmá. Nato bake
meranoax pikówe, moa jakiribi, ja bake
meran jikiwetsayamawe —akin.
26 Jaskáakin yoia, yoshin sion itaanan
jakiribi ja bake maxkamaax, já mera-
noax pikota iki. Jatian ja bake mawá
keska rakata iki. Jaskara oinnax, ja icha
jonibo moara mawáke iki ikana iki.
27 Ikaxbi Jesussen, metsonxon wenina,
ja bake moa nia iki.
28 Jaskáa pekáo, Jesús westíora xobo
meran jikia iki. Jain iketian, jaonmea
onanaibaon jatobichoxon yokákana
iki: —¿Jawekopiki ja yoshin non pikoti
atipanyamawana? —akin.
29 Jatian Jesussen jato neskáa iki:
—Jaskara yoshinra, oración betan
*ayunoninres non pikoti atipanke —akin.

Rabé itin jawen mawáti
Jesussen jato yoia
(Mt. 17.22-23; Lc. 9.43-45)

30 Jatian moa jaskáa pekáo, Jesús
jaonmea onanaiboyabi, Galilea main
shitabaini bokana iki. Ikaxbi Jesús keen-
yamaa iki, jain kaa tsonbi onantinin.

31 Jara jaskata iki jaonmea onannaibo
neskáakin eseti kopí: —Ja jonin Bakera,
jonibo yatamaxon retenoxikanai, ikax-
bira, kimisha nete itin jirinoxiki —akin.
32 Jaskákin yoiabi, jabaon onanti
atipanyamaxon, jakiribi yokáti onsa-
tankana iki.

¿Tsoakayarin jato xewina kikin?
(Mt. 18.1-5; Lc. 9.46-48)

33 Jatian jaskábaini boax, Capernaúm
jeman nokókana iki. Jatian moa xobo
meran weixon, Jesussen jaonmea onan-
naibo yokata iki: —¿Jawe jawéki yoiiki
mato bain joi, join iananani iikiran-
wana? —akin.
34 Jato jaskáabi, jawebi yoyo iama-
kana iki. Ja jatobiresbiribi tsoamein iki
nooxaran noa xewina kikin iki iibeira-
wankana ikax.
35 Jatian yakáxon Jesussen, ja chonka
rabé jaonmea onannaibo, kenaxon
jato yoia iki: —Jaweratoboki ja kikin
itin shinanmeetai, jabora kikinmanin
shinanmeeti jake. Jainxon jatíbi jato
akinnairibi iti jake —akin.
36 Jato jaskáatanan, westíora bake,
jato napon nichina iki. Jatian bitaanan
ikóxon jato yoia iki:
37 —Jaweratobaonki nokon janenko
nato keska westíora bake biai, jabaonra
ea bike; jatian ja ea biabaonra, jan ea
raana nokon Paparibi moa bike —akin.

Noki ramíamaibo riki,
nobé rabetaibo
(Mt. 10.42; Lc. 9.49-50)

38 Jatian Juanman yoia iki: —Maestró,
nonra oinhibake westíora jonin, min
janenko wetsa jonimea yoshin pikoai.
Ikaxbi noobetan niai ixonmabi aketianra,
moa non atima yoiibake —akin.
39 Jaskákanketian Jesussen yoia
iki: —Atima yoiamakanwe. Ja nokon
janenko ratéti jawéki akaibora, eki
jakonmaibo yoyo iti atipanyamake.
40 Jaweratoboki noki ramíamai, jabora
nobé rabetaibo iki.
41 Jaskara iken, jaweratobaonki mato
Cristonabo onanxon, westíora vaso
onpaxtanibires mato xeamai, ikonsha-
manra en mato yoiai, jabaonra jaton biti
jawékibo bikanti iki.

Ochan pakéti riki onsá
(Mt. 18.6-9; Lc. 17.1-2)

42 Ikaxbi jaweratobaonki ja bake
keska nokon joi ikonhaibo, jato ochan
pakémai, jabora jan reneti makan ani
teomaxon, aniparonko potati, bebon-
bires jakonma castigo bikanti iki.
43 Jaskara iken, min mekenman mia
ochamai iketian, xatewe. Jakonra iti
iki benkex mekenyabichokaya mia jati
netenko jikia, ja rabé mekenyanix,
chiikan ewa meran katitianbi.
44 [Jainra jawetianbi chii nokayamai]
45-46 Jatian min taen mia ochamai
iketian, xatewe. Jakonra iti iki ja rabé
taeyabi mia chiikan ewa meran kati-
tianbi, benkex taeyabicho mia jati
netenko jikia.
47 Ja min beron mia ochan pakémai
iketian, tsekawe. Jakonra iti iki, westíora
beroyabicho ja Diossen ikinnaton jati
netenko mia jikia, ja rabé beroyanix
chiikan ewa meran potatitianbi,
48 ja jawetianbi mawáyosma xenabo,
itan ja chiiribi jawetianbi nokayamainko.
49 Diossenra jatíbi jakonhanoxiki, ja
tashín axon iamaxon chiikan menoxon
jawéki jakonhati keskáakin.
50 Tashira jawen moka toxkotama
ikax, jakon iki. Ikaxbi moa jawen moka
toxkóketianki ¿Jawe keskaxon non moka
imaribiti iki? Jaskara iken, ja tashi keska
jakon ikanwe, jakon jawékibores akí,
jatíbibo betan jakonax jakanwe —akin.

Potanaanti iki iká joi
Jesussen jato onanmaa
(Mt. 19.1-12; Lc. 16.18)

10 1 Jatian Capernaúmhainoax,
Judea main Jesús kaa iki; ja
Jordán wean keiba. Jain Jesús iketian,
icha joni jakiribi jaiba tsinkíkana iki.

Jatianra, moa apachoai keskáakin jato eseribia iki.

2 Jato jaskaí iitaitian, jatíribi *fariseobo jaiba bokana iki, já jakonmati shinanyanix, jainxon yokákana iki, neskákin: —¿Akiatiki jonin jawen awin potakin? —akin.

3 Jaskáakana, Jesussen jato yoia iki: —¿Jawekeskaatiki mato Moiséssen yoia iki? —akin.

4 Jatian yoikana iki: —Moiséssenra yoia iki onanti inon ixon, kirika wishaxon menianan ainbo potati —akin akana iki.

5 Jatian Jesussen jato yoia iki: —Maton keena keskábores akaibo iketianra anike, Moiséssen jaskáxon awin potatibo mato yoikin.

6 Ikaxbi nete peokin jonianontianbira, Diossen benbo betan ainbo joniaa iki.

7 Jakopira moa wanoxon jonin jawen anibo jeneti jake.

8 Jaskataxa ja rabébi moa westíora yorayabicho keská ikai. Jatianra moa rabé imai, westíorabicho ikai.

9 Jaskara ikenra, ja Diossenbi jato biananamaabo ikax, jawekeskataxbi moa potaanankanti yamake —akin.

10 Jatian xobon kaketian, jaonmea onanaibaon ja joikiriakin yokáribikana iki.

11 Jatian Jesussen jato yoia iki: —Jaweratobaonki, jaton awin potaxon, wetsa ainbo biai, jabaonra wanoya ixonbi wetsa betan yorankin, jaton reken awin yosmai.

12 Jatian ainbaonribi atiki, jawen bene potaxon wetsa joni bikin, jatianra benoya ixonbi wetsa betan yorankin, jawen reken bene yosmai —akin.

Jesussen bakebo jakonhaxon bia
(Mt. 19.13-15; Lc. 18.15-17)

13 Jatian jain Jesús iitaitian, jaiba jonibaon jaton bakebo bokana iki, jakon ikanon ixon mamepasmakin. Ikaxbi jaonmea onanaibaon jato notsina iki.

14 Jatian jaskákanaitian oinnax Jesús sinata iki, jainxon jaonmea onannaibo yoia iki: —Ja bakebo chiteyamakanwe, ibakanon eiba bei. Ja Diossen ikinnaton jati netera, ja bakebo keská ikaibaona iki.

15 Ikonshamanra en mato yoiai, jaweratobaonki baken akai keskáakin ja Diossen ikinnaton jati nete biamai, jabora jain jikitima iki —akin.

16 Jato jaskáatanan, bakebo ikótaanan jakon ikanon ixon jato mamepasa iki.

Icha jawékia bakeranon Jesús betan yoyo ika
(Mt. 19.16-30; Lc. 18.18-30)

17 Jatian Jesús jakiribi, moa wetsanko karibai iitaitian, westíora joni ishto joáx, já bebon chirankootoshixon, yoia iki: —Jakon Maestro ¿Jawe jawékiki en ati iki jati neteya inoxon? —akin.

18 Jaskáketian, Jesussen yoia iki: —¿Jawekopiki min ea jakon Maestro akin akai? Tsoa jonibira jakon yamake, Diosbicho riki jakon.

19 Minra moa onanke, ja senenhati Diossen yoia esébo. Ja esé meran yoiai: Retemistima, wanoya itan benoya ixon wetsa betan yorantima, yometsotima, wetsaboki jakonmai jansoi yoyo itima, paranmistima, itan papa betan tita jakonhawe iki iká —akin.

20 Jatian ja jonin yoia iki: —Bakeranontianbira jaskara esébo en senenhaa iki —akin.

21 Jatian Jesussen noibaxon ja joni beisa iki; jaskáxon yoia iki: —Westíora jawékiresa mia maxkáke. Jatíbi mia jayata jawéki marotanwe, jatian jakopi koríki bixon, ja jawékinin maxkatashokobo jato menitanwe. Jaskáaxparira naikan, icha jawékia mia iti iki. Jaskáax, ea chibani jowé —akin.

22 Jaskáakin yoia ninkataanan, masá shinanni ja joni kikin onís kaa iki. Ichaira jawékia ikax.

23 Jatian Jesussen jatíbi jato oinyaketanxon, jaonmea onannaibo yoia iki: —Itibiresma riki, ja icha jawékia jonibo Diossen ikinnaton jati netenko jikiti —akin.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

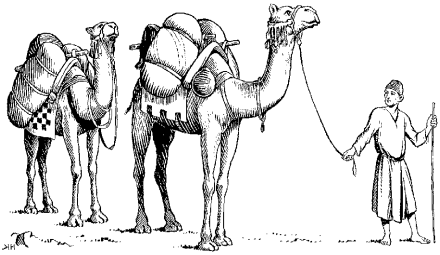

Camello.

24 Jaskáakin yoia jaonmea onannaibo
ratékana iki. Jaskakenbi, Jesussen jato
yoiribia iki: —¡Itibiresma riki ja Diossen
ikinnaton jati netenko jikiti, bakebó!
25 Jatian camellora ani yoina ikaxbi,
xomox chipekenin jikiti itibires iki,
ikaxbi icha jawékia joninara, ja Diossen
ikinnaton jati netenko jikiti kikin iti-
koma iki —akin.
26 Jaskáakin Jesussen jaonmea
onanaibo yoia, jatiankaya ikonbiresi
ratékana iki. Jaskatax jatobiribi yoyo
ikana iki, neskati: —Jaskara iken
¿Tsoamein iti atipanke kishpinmeeti?
—iki ikana iki.
27 Jatian Jesussen jainbikon jato
oinxon, yoia iki: —Ikon riki, jonibao-
nara atikoma iki, ikaxbi Diossenara,
jatíbi jawéki atibires iki —akin.
28 Jatian Pedron yoia iki: —Jatíbi
noa jayata jawékibo potabeiranira mia
chibani noa joá iki —akin.
29 Jatian Jesussen neskaa iki: —Ikonra
en mato yoiai, jaweratobaonki jaton
xobo, jaton wetsabo, jaton poibo, jaton
tita, jaton papa, jaton bakebo, itan jaton
wai; ea kopi, itan jan kishpinti jakon joi
yoii kakin jenebainai,
30 jabaonra nato netenxonbi bino-
xiki, jaton xobo, jaton wetsabo, jaton
poibo, jaton titabo, jaton bakebo, jaton
waibo, jenebaina bebonbires. Jainxon
ramiaxon masá tenemakana meranbira,
Diossenbiribi jawen keyóyosma bená
netenko jato jakinnoxiki.
31 Jatian rama icha jonibo jato xewi-
naton, shinanmeetaibora, namanbires
inoxikanai. Jatian namanbires shinan-
meekatitaibora, jato xewinabo inoxi-
kanai —akin jato aká iki.

Kimisha itin jawen mawáti
Jesussen yoia
(Mt. 20.17-19; Lc. 18.31-34)

32 Jainoax moa Jerusalénhain kaai,
jaonmea onannaibo bebon Jesús kaa
iki. Jaskáketian jaonmea onannaibo
ratékana iki, itan japekáo boaibobiribi
rakékana iki. Jaskákanainbi, ja chonka
rabé jaonmea onannaibo kenaxon jato-
biribi wetsaori ioanan, jaskara já winó-
tibo Jesussen jato neskáakin yoia iki:
33 "Matonra oinke noa Jerusalénhain
kaai iitai. Jain kaketianra, ja jonin Bake
yatanxon, ja *sacerdotebaon koshi-
boiba itan esé onanboiba bokanti jake.
Jaskáaxonra, ja judíomabaon retenon
ixon jato menikanti iki.
34 Jaki shirokinra kenyoman betoshba
akanti iki. Jainxonra rishkikanti iki.
Jaskaáxonra retenoxikanai. Ikaxbi jawen
kimisha nete itinra, jirinoxiki", akin.

Santiago betan Juanman
Jesús yokata
(Mt. 20.20-28)

35 Jatian Jacobo betan Juan, ja
Zebedeon bake rabé, Jesússiba kabé-
konxon, yokákana iki: —Maestró, ja
mia non yokatai jawékibo min axonti-
ninra noa keenai —akin.
36 Jatian Jesussen jato yokata iki:
—¿En jawe axontininki mato keenai?
—akin.
37 Jato jaskáa yoikana iki: —Min neten
apo jikixon noa rabébi mii pataxbi
yasántininra noa keenai; westíora min
mekayao jainoax wetsa min mexkao
—akin.
38 Jatian Jesussen jato yoia iki:
—Maton ea yokatai jawékira maton
onanyamake ¿Ja moka jawéki en xeai-
ribiki maton xeati atipana? Iamax ¿Ea
bautizameetai keskatiribiki mato iti
iki? —akin.

39 Jatian yoibekona iki: —Nonra
atipanke —akin. Jatian Jesussen jato
yoia iki: —Ikonrake, ea iki kaai keska-
tiribira mato onitsapinoxiki itan mato
mawáti iki.
40 Ikaxbi ja nokon mekayao itan ja
nokon mexkao mato yakámatira, en
mato imati jawékima iki. Jara ja jain
iti shinanxonabaonares iki —akin jato
aká iki.
41 Jato jaskáa ninkatax jatíribi ja
chonka jaonmea onannaibo ja Juan
betan Jacoboki sinákana iki.
42 Ikaxbi Jesussen jato kenaxon yoia
iki: —Matonra onanke ja Dios ikonhaa-
yamai joni koshibaon, itan onan joni-
baon jaton ikinna jonibo jaton keena
keská jato akanai, itan jato ikinai joni-
baon iboataanan akonbireskin jato
yonokanai.
43 Ikaxbi matora jaskáti yamake.
Jaweratoboki mato xarameax kikin joni
ikasaibo iki, jabora wetsabo teexonai
iti jake.
44 Jaweratoboki jato xewina ikasai,
jabora wetsabaon iboaxon yonokanai
iti jake.
45 Ja jonin Bakera, jonibaon akin-
kanon ikax joáma iki, jara joá iki jonibo
akini itan icha jonibo kishpinmanox
jato kopi mawati —akin jato aká iki.

Bartimeo janeya benche
Jesussen benxoa
(Mt. 20.29-34; Lc. 18.35-43)

46 Jatian jaskatax boax Jericóain nokó-
kana iki. Ja jemameax kakin Jesussen
jaonmea onanaiboyaxonbi, itan jato
chibani boai icha jonibaon kakin oin-
kana iki; Timeon bake Bartimeo, benche
ikax baikexa jawéki menikanon ixon
jato yokati yakata.
47 Jatian ja benchen, Nazarethainoa
Jesús moa joí ochómaitian ninkáxon
saí aka iki: —¡Jesús, Davidkan Baké,
ea noibawe! —akin.
48 Jaskati saí ikaitian ichaxon netéma-
kaskin notsínkana iki. Ikaxbi jatiankaya
bebonbires koshin: —¡Ea noibawe Jesús,
Davidkan Baké! —iki saí ika iki.
49 Jaskáa chankáxon Jesussen jato
yoia iki: —Ea kenaxonkanwe —akin.
Jatian ja benche kenakin neskáakana
iki: —Koshiakin shinantaanan jikiwe;
miara kenai —akin.
50 Jaskáakana jan perakoota chopa
jopetax potabeirani westíorai choron-
taanan, Jesúski joá iki.
51 Jatian Jesussen yokata iki: —¿En
mia jaweatiki mia keenai? —akin.
Jatian ja benchen yoia iki: —Min
oinmatinra ea keenai Maestró —akin.
52 Jaskáa Jesussen yoia iki: —Moara
mia kati atipanke, eki koshiaxa mia
benxoke —akin. Jaskáatianbi ja benche
iwanaton moa oinna iki. Jaskatax moa
Jesús chibani bain kaa iki.

Jerusalénhain Jesús nokota
(Mt. 21.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19)

11 1 Jatian moa Jerusalénhain
nokóti ochóma, ja Betfagé betan
Betania jema bekeiba iká Olivos janeya
mananman nokóxon, jaonmea onanai
rabé Jesussen raana iki,
2 neskáakin yoixon: —Noa ponte iká
jemashoko ikainko kabékontanwe. Jain
kaxonra tsoabi jan peyakai peokoota-
mapari burro bake nexakana maton
nokoi kaai. Ja choroxon ea bexontan-
kanwe.
3 Jatian jaweatiki maton choroai akin
mato yokákana, jato yoitankanwe: Non
Ibora jan keenai. Ramabishokora mato
non jakiribi bexonai akin atankanwe
—akin jato aká iki.
4 Jaskáakin yoia kabékonxon baikexa
iká xobo xepotiain nexaa burro bake
nokoxon chorokana iki.
5 Jatian jatíribi jain ikábaon jato
yokákinkana iki: —¿Jaweakiki mato
iitai? ¿Jaweatiki ja burro bake maton
choroai? —akin.
6 Jatian Jesussen jaskáakin yoiti yoi-
wana keskáakin yoibekona, jato boma-
reskana iki.

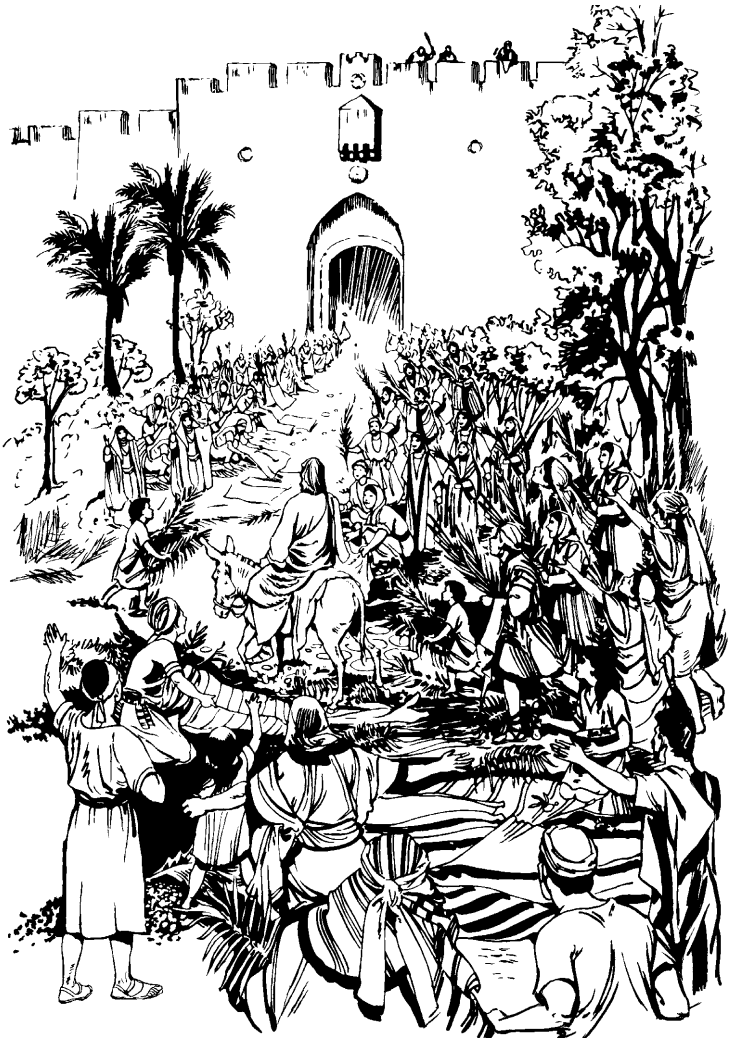

Jerusalénhain Jesús nokota.

7 Jaskáaxon burro bake Jesús boxon-
kana iki. Boxon jaton taribaon peka-
kaaxonkana, Jesús jan peyakax kaa iki.
8 Jatianra kaaitian jaon rarokin
ichaxon jaton taribo bainapo kakaaxon-
kana iki. Jatiribibaonbiribi pei xatexon
bainapo tipinxonkana iki.
9 Jatian ja rekenain boaiboyabi ja
chinitain beaibo neskati koshin saa
ibainkana iki: —¡Noa kishpinmawe!
¡Nonra mia jowé akai, mia riki ja Ibon
janenko joái!
10 ¡Nonra mia jowé akai, mia riki non
apo; ja non papa David ipaoni keskáribi!
Noa kishpinmawe non ani Diossé —iki
ikana iki.
11 Jatian kaax, Jerusalénhain nokotax,
Dios rabiti xobon jikia iki. Jain jikixon,
jatíbi jawéki oinkin senenhatanan, moa
yantan iketian, jawen chonka rabé

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

jaonmea onanaiboyabi Betaniain kaa iki.

Bimioma higo jakomanon ixon, Jesussen yoia
(Mt. 21.18-19)

12 Jatian nete xabáketian, jawen joniboyabi Betaniainoax kaai, Jesús jawékiakasa iki.
13 Kakin ochóxonbi, higo icha peia merataanan, bimiara ibirai ixon oinni kaa iki. Ja kaxon oinnabi, pei ichayares iká iki, jawen bimititianmapari ikax.
14 Jatian jaskara oinxon, Jesussen ja higo yoia iki: —Ramara jawetianbi, mionmea tsonbi bimi kokoyamanoxiki —akin. Jaskaitian jaonmea onanaibaon ninkata iki.

Dios rabiti xobo Jesussen jakonhaa
(Mt. 21.12-17; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22)

15 Jaskáabaini boax, Jerusalénhain nokókana iki. Jain ikax, Dios rabiti xobo meran Jesús jikia iki. Jaskáxon, ja jainoa jato maromaibo, itan jato maroxon bixonaibo jokonhaa iki. Ja koríki cambianaibaon mesabo jato werananpakea iki, itan ja xotó jato maromaibaon yakátiboribi jato werananpakea iki.
16 Jatian Dios rabiti xobo meran, jawe jawékibi botima jato yoia iki.
17 Jainxon jato esekin neskáakin, yoia iki: —Wishá meranra yoiai: 'Nokon xobora iti jake, jatíbiainoa jonibaon jainxon orankanai xobobiribi'. Ikaxbi matonra imake jainoax yometsoti xobo —akin jato aká iki.
18 Jato jaskáaitian ninkatax, ja *sacerdotebaon koshibo itan esé onan jonibaon ninkata iki. Jatianra rakékin, jaskáaxon Jesús reteti benakana iki. Jatíbi jonibo Jesussen joi yoiaitian ninkatax ratékanaitian.
19 Jatian moa yaméketian, Jesús, jaonmea onanaiboyabi ja jemameax moa boribakana iki.

Higo bimioma moa tanoa
(Mt. 21.20-22)

20 Jatian nete xabáketian, jakiribi yamékiri kakin oinna, ja higo nia iibata moa taponyabi tanoa iká iki.
21 Jatian jaskata ointaanan shinanrixon, Pedron, Jesús yoia iki: —Oinwe, Maestro. Ja jakonmaanon ixon min yoiibata higora moa tanoke —akin.
22 Jatian Jesussen yoia iki: —Dioskires koshikanwe.
23 Enra mato ikonshaman yoiai, jawekeska ixon, westíora jonin atiki Dioski koshixon, nato manan neskáakin yoikin: Nenoax tsekékaini kaax, aniparon pakétanwe akin. Jatianra Diossen imaxonti iki, ponté shinanxon, ja en yoia keskára ea imaxonai ixon ikonhaketian.
24 Jakopira en mato yoiai, jatíbi maton oración meran yokatai jawékibo, moara non bike ixon shinanxon akanwe. Jatianra maton biti iki.
25 Jawetianki maton oranai, ja wetsaboki mato jakonmaatabo moa shinanxonyamakanwe. Ja naikanmea maton Papa Diossenribi, maton ochabo moa shinanxontima kopí.
26 [Ikaxbi jawetianki, jatoki jakonmaata ixonbi, maton ja shinanxonkin jeneyamai, jatianra ja naikan iká non Papa Diossenribi maton ochabo shinanxonkin jenetima iki] —akin.

Jesussen yoiti koshi
(Mt. 21.23-27; Lc. 20.1-8)

27 Jaskatax Jerusalénhain, boribakana iki. Jain kaax, Dios rabiti xobo meran Jesús jikiax kawantanaitian, *sacerdotebaon koshibo, esé onanbo, itan judíobaon joni koshibo, jaki bekana iki.
28 Jatian jabaon Jesús yokákana iki: —¿Jawe koshi ixonki akai min jaskáakin? ¿Tsonki mia jaskáati yoia? —akin.
29 Jatian Jesussen jato yoia iki: —Enribira rama mato yokatai. Maton

ea yoiketianra, enribi mato yoiti iki,
tson yoiatonki jaskarabo en akai ixon.
30 Tson ati yoiaki, Juanman jato bautizana iki ¿Diossen, iamax jonibaon ati
yoiaki aká iki? Ea yoikanwe —akin.
31 Jatian jato jaskáakin yokatabi,
jaskáshamanhakin yoiti atipanyamaxon, jatobiribi yokakanani neskákana iki: —¿Nonki jawekeska yoiti iki?
Diossen jaskaáti yoiara jato imaa iki,
akin non akábira: ¿Jawekopiki maton
ikonhayamaa iki? Akin noa ati iki.
32 Jatian jonibaon ati yoiara aká iki,
akin non akábira, noki jonibo ramíti iki
—iki ikana iki. Jaskárakana iki, ja Juan
jatíxonbi *profeta onankana iketian.
33 Jaskákinra, Jesús yoikana iki:
—Nonra onanyamake —akin. Jatian
Jesussen jato yoishokoa iki: —Jaskara
iketianra, enribi mato yoiamai, tson
yoiatonki en jaskarabo akai ixon
—akin.

Jakonma shinanya teetaiboki yoinmeeta esé

(Mt. 21.33-46; Lc. 20.9-19)

12 1 Jatian jakiribi, jawékikiriakin
yoinhanan esekin jato Jesussen
neskaa iki: —Westíora joninra aká iki,
jawen wainko uva banakin. Jaskáaxonra
ja wai katemakin chiketa iki. Jainxonra uva potsiti shanka nachina iki.
Jaskaáxon westíora torre aká iki jainxon koiranti. Jaskáayonxonra jaweti
teetai joni, jawen uva wai menia iki,
jain teekanon ixon. Jato jaskáa pekáo
ja wai ibo ochó kaa iki.
2 Jatian uva tsekati senenketian, ja
wai ibon jawen yonoti joni jatoiba raana
iki, ja jan bititii jatíribi uva bimi jatoibakea bixonon ixon.
3 Ikaxbi raankenbi ja jonibaon yatanxon rishkionxonres, jawebioma raankana iki.
4 Jaskáakanketianra, wetsa jawen
yonoti jatoiba raanribia iki; ikaxbira
tsakaxon maxteyonkana iki. Jaskáax
jakonmaibiresbo jaki yoyo ikana iki.
5 Jatianra wetsa jawen yonoti raanribia iki, kakenbi jaribi retekana iki.
Jaskákana pekáora, icha jawen jatíribi
yonotibo jato raanribia iki. Jatianra
bokanketian, jatíribibo rishkionkana
iki, itan jatíribibo retekana iki.
6 Jatianra moa westíora joniabichoshoko baneta iki. Já iká iki, jawen noi
bake. 'Jara senentiainbi raana iki, jara
ea jakonshamanxonres bixonkantiki
ixon shinantaanan'.
7 Ikaxbi ja raana joaitian oinnax, ja
jakonma shinanya teetai jonibo yoyo
ikana iki: 'Nato riki ja jawen papan wai
jan biti. Retenon akanwe, jatianra noakaya wai ibo iti iki', ikibo.
8 Jaskáxon yataanan, ja wai ibon bake
retekana iki. Jaskáaxon jawen yora
waimaan boxon, potakana iki.
9 ¿Jatianmein ja wai ibon jato jaweati
iki? Jaweamakan kaxonra, ja teetai
jonibo reteti iki. Jaskaáxonra, wetsabo
jawen wainko imati iki.
10 ¿Matonki ja wishá meran iká joibo
yoyo ayosma iki? Ja Wishá meranra ikai
neskati:
'Ja xoboaibaon, rotokana makanra,
jákaya jaki kikini xobo koshiti
makan baneta iki.
11 Natora Diossenbi imaa iki, jakopíra
noa ikonbiresi ratékanai' —akin
jato aká iki.
12 Jatian jawékiki yoinhanan, jatobi
yoikin aká onanxon, Jesús yatankaskana iki. Ikaxbi joniboki rakékin, moa
jaweayamakin potabainkana iki.

Apo kopiátibokiriakin Jesús yokákana

(Mt. 22.15-22; Lc. 20.20-26)

13 Jaskata pekáo, jawetii *fariseobo
betan Herodes rabékinaibo, Jesússiba
raankana iki. Jabaon kaxon yokata
jakonmaibo Jesús yoyo iketian, ramiati
shinanxon.
14 Jatian raankana kaxon, Jesús yokákana iki: —Maestro, nonra onanke min
ikon joibores yoiai. Minra ja min jato

onanmaibo yoii ikanainbi jato ninkáxonyamakin, jaskatax Dios keenai keskati jakantiakinres jato onanmai. Jakopira mia non yokatai: ¿Jakonrin ja apo kopíati yoiai non meniti? ¿Nonki kopíatiki o akáma? —akin.

15 Ikaxbi beparankinres akanai onanxon, Jesussen jato yoia iki: —¿Jawekopiki maton ea jakonmain pakémati shinanxon tanai? En oinnon ja koríki ea neri bexonkanwe —akin.

16 Bexonkanketian oinxon, jato yokata iki: —¿Tsoa jisárin itan tson janerin nato koríkiain iká? —akin. Jatian yoikana iki: —Césarna riki —akin.

17 Jatian Jesussen jato yoia iki: —Jaskara iken, ja Césarna iketian César menikanwe. Jatian Diossenabiribi Dios menikanwe —akin. Jato jaskáakin yoia ratékana iki.

Mawábo jiriribiti
(Mt. 22.23-33; Lc. 20.27-40)

18 Jatian jawetii *saduceobo, Jesús oinni bokana iki. Jabo ikana iki, mawatax jirikanti ikonhayamaibo. Jakopi jakiriakin Jesús yokákana iki:

19 —Maestró, Moiséssenra noa neskara wishaxonike: Westíora wanoya joni jawen awin betan bakeamabi mawáketian, jawen wetsan ja kachiana ainbo biti. Bixon, jabé bakea, ja bake moa ja mawata jonina ikai.

20 Jatian jaráa iki, kanchis jawetsabires. Jaton rekenra japari wanoaxbi, bakeamabi mawata iki.

21 Jatianra, japekáo iká jawen wetsan, ja ainbo bia iki. Ikaxbi jabé bakeaamabiribi mawata iki. Jatian jaskaribi, ja kimisha itin iká jawen wetsa winota iki.

22 Jaskatax, ja kanchis wetsabi ja ainbo bixon jabé bakeaamabi mawati keyókana iki. Jatian senentiainbi, ja ainboribi mawata iki.

23 Jaskara iken, ja kanchisxonbi awinhani ikaxmein, ja jiriti nete nokoketian ¿Jaweraton awin inoxiki ja ainbo? —akin.

24 Jatian Jesussen neskaa iki: —Matora shinan meran benotabo iki. Ja wishá meran yoiai joibo, itan Diossen atipana koshi onanyamaa kopí.

25 Ja mawábo jiriaxa tsoa jonibi wanoyamanoxiki, itan tsoa ainbobi benoyamanoxiki. Jatianra ja naikanmea ángelbo keskáres inoxikanai.

26 Jatian ¿Ja mawatabo jiriti, ja Moiséssen wishani meran yoiaiboki maton yoyo akama iki? Jainra yoiai ja zarza jiwi tiritai meranxon Diossen neskáakin Moisés yoini: 'Ea riki, Abrahamman Dios, jainoax Isaacnin Dios, itan Jacobnin Dios', akin.

27 Jara mawábaon Diosma iki, jara jiriabaon Dios iki. Matora shinan meran benotabo ikanai —akin jato aká iki.

Ja senenhati kikin joi
(Mt. 22.34-40)

28 Jatian jainshaman jato Jesussen yoia ninkatax, westíora esé onan joni joxon, yokata iki: —¿Jawerato senenhati joikayarin, ja jatíbi esébo xewina? —akin.

29 Jatian Jesussen yoia iki: —Ja jatíbi esébo xewina senenhati joi riki, neskara: 'Ninkákanwe *Israel jonibo, ja non Ibo Diossiki, jabichores non Ibo.

30 Akonkin; jatíbi min jointiaxonbi, min kayayaxonbi, min shinanyaxonbi itan min koshiaxonbi min Ibo Dios noiwe', iki iká.

31 Japekáo iká riki: 'Minbix noikaata keskáribiakin, wetsaboribi noiwe', iki iká. Yamarake wetsa neskara esé xewina, japari non senenhati —akin jato aká iki.

32 Jatian esé onan jonin yoia iki: —Ikonra min yoike Maestró, westíorabicho riki non Dios, wetsara moa já pekao yamake.

33 Jaskara iken, ja non jointiaxonbi, jatíbi non shinanyaxonbi, jatíbi non koshiaxonbi Dios noiti, itan nonbix noikaata keskáribiakin wetsabo noiti riki, ja jatíbi Dios menitibo itan jainxon Dios yoina menoxonti bebonbires jakon —akin.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

34 Jatian ja esé onan jonin, jakonhakin
yoiketian, Jesussen neskaa iki: —Miara
ja Diossen ikinaton jati netenko moa
jikitires iki —akin. Jatian jaskáa pekáo,
moa yokáribiti onsatankana iki.

¿Tson Bakemein iki Cristo?
(Mt. 22.41-46; Lc. 20.41-44)

35 Jatian Jesussen, Dios rabiti xobo
meranxon, jato esei iikinbi, jato yokata
iki: —¿Jawekopiki ja esé onanbaon,
ja Cristora Davidkan bake iki ixon
yoikanai?
36 Ja David inike, Diossen Shinanman
imaa, já yoii neskati:
'Ja Ibonra yoia iki, ja
nokon Ibo:
Nokon mekayao yakáwe,
ja min rawibo en mia
jatoaresmai kaman', iki.
37 Ja Davidkanbi, Ibó akin akai ikaxki
¿Jawe keskatax ja *Cristo Davidkan
bake iti atipana? —akin. Jatianra ja
icha jonin, keenshamanxon ja Jesussen
yoiaibo ninkákana iki.

Jesussen jaton ikábo jato yoixona
(Mt. 23.1-36; Lc. 11.37-54; 20.45-47)

38 Jatian jato esekin, Jesussen yoia
iki neskákin: —Esé onanbo ikai keskati
jayamai koirameekanwe. Jabora ikai,
tapó chopa sawéyabores kawanhatani,
itan icha jonibo tsinkitain kaketian
jakonhakin saludankantininbores keeni.
39 Jain tsinkiti xobo meran jikiaxbo
ikanai rekenaishaman yakátininbores
keeni, itan jakonshaman ikainxonbores
pitin keeni.
40 Jainxonra ja benomaatabaon xobo-
boribi jato bichinkanai. Jatian jato
jaskáax, paranakin akanai kikin nenkébo
orankin. Jabora, Diossen kikinbiresakin,
masá tenemanoxiki —akin jato aká iki.

Benomaayaton Dios koríki menia
(Lc. 21.1-4)

41 Jatian Jesús yakata iká iki, Dios
menikin jain koríki napóxonkanai
ponté. Jainxon oinna iki, Dios menikin
napókanaitian. Ja icha koríkiabaon,
icharibi akana iki.
42 Jaskaai iikanainbi, westíora jawe-
bioma benomaata ainbo joxon, Dios
menikin rabé chorish koríkishoko nanea
iki.
43 Jaskáketian, oinxon jaonmea
onannaibo tsinkixon, yoia iki: —Ikon-
shamanra en mato yoiai, nato jawe-
bioma benomaata ainbaonra, jatíbibo
xewinbainbires, Dios koríki menike.
44 Icha koríkiabaonra, jaton koríki
texeabores menike. Ikaxbi nato
ainbaonra, jawebiomashoko ixonbi
jatíbi já jayata koríkishoko Dios menike
—akin jato aká iki.

Dios rabiti xobo ras iti Jesussen yoia
(Mt. 24.1-2; Lc. 21.5-6)

13 1 Jatian Jesús, Dios rabiti xobo-
meax pikotaitian, westíora jaon-
mea onanaitonin yoia iki: —Maestró,
oinwe nato makan akana ani xobo,
jainoax jawen chikéribi metsáshaman
—akin.
2 Jatian Jesussen yoia iki: —Nato
ani xoboakana min oinnara, jatíbi ras
inoxiki. Westíora makantanibira, jabé
makanki perakaa yamanoxiki —akin.

Nete senenamatianbi ja oinxon onantibo
(Mt. 24.3-28; Lc. 17.22-24; 21.7-24)

3 Jaskata pekáo, Olivos mananman
bokana iki. Ja manan iki, Dios rabiti
xobo iká bekeiba. Jain Jesús yakata
iketian, oinnax jaonmea onannaibo
bekana iki. Jabo iká iki; Pedro, Jacobo,
Juan, Andrés. Jabaon jatonbiribi Jesús
yokákana iki:
4 —Noa yoiwe ¿Jawetianki, ja min
yoia keská jawékibo iti iki? ¿Jawe keska
jawékibo ikai oinxonki moa nete senenti
ochóma non onanti iki? —akin.
5 Jatian Jesussen jato yoia iki: —Mato
tsonbi, paranyamanon koiranmee-
kanwe.

6 Eki yoimeetaxa icha benóxikanai,
jabora inoxiki: ‘Ea riki Cristo iki ikaibo.
Jaskaáxonra, icha jonibo jato paranoxikanai’.
7 Jatian wetsankobo reteanankanaibo,
itan moa reteanantibores ninkataxbi,
ratéyamanoxikanwe. Jaskarabora iti
jake, ikaxbira, nete senenamapari inóxiki.
8 Jainoaxibira, nato mainmeabo
betan wetsa ochó mainmeabo reteananoxikanai. Jainoax apobora, wetsa
ochokea apobo betan reteananoxikanai.
Wetsanko, wetsankobora niwannoxiki Jainoaxibira jawékiatinin inoxikanai. Jaskara onitsapiti jawékibora,
ja peokooti ikaibopari iti iki.
9 Jaskara iken, kikini koirameekanwe.
Matora yatanxonbo joni koshiboiba bonoxikanai. Jaskáxonra, ja jain tsinkíti xobo
meranxonbo mato rishkinoxikanai. Ea
kopira joni koshiboiba, itan apoboiba
mato bonoxikanai. Jatian jaskarainbo
bokanara, nokon joi maton jato yoinoxiki.
10 Ja nete senenamatianbira, jatíbiainpari ja ikon joi yoikaati jake.
11 Jaskáakin mato bokana, jawerakimein en jato yoiti iki ixon maton masá
shinantima iki, Diossenbi, itan jawen
Shinanmanbikayara, jaskati yoyo iti
joibo mato menitiki.
12 Jainxon jonibaonra, jaton wetsabi
retekanon ixonbo jato yatanmanoxikanai. Jainxon papabaonribi jaton
bakebi jato yatanmanoxikanai. Jatian
bakebaonra, jaton aniboki kikini
sináxon, jato retemanoxikanai.
13 Jainxonra, ea kopi, jatíbi jonibaon
mato omísnoxikanai. Ikaxbi jaweratoboki eki koshii jenéyamai, jabora kishpinnoxikanai.
14 Jaskarabo iken, ja Danielnin wishani
joibo yoyo axon jaweraki ikárin ixon,
onankanwe; jawetianki ja Dios rabiti
xobo meranxon, kikinbires jakonma
jawéki akanaitian maton oinnai,
jatianra ja Judeain ikábo, jatianbi moa
mananman jábati bokanti iki.
15 Jaweratoboki ja neten, jaton xobo
bochiki iki, jabora moa naman jotima
iki, itan jaton jawékibo bii moa xobon
jikitima iki.
16 Jainoax ja wainko ikábora, jaton
perakooti chopa biibobi moa xobonko
bekantima iki.
17 ¡Jawe iresaipanon! Ja nete nokóketianra noibati inoxikanai, ja tooyabo,
itan ja bake xoma amakin jenemamabo.
18 Jaskara iken Dios orankanwe,
neskara jawékibo oitian napo iamanon
ixon.
19 Jatianra inóxiki akonbireskin masá
teneti nete, ja Diossen nete joniakin
peonontianbira tsonbi jaskáakin masá
teneama iki itan japekaora moa jaskátibo yamanoxiki.
20 Ja masá teneti netebo non Ibon
basibires imaabira, tsoabi kishpinyamakeanke. Ikaxbi jawen katota jonibo
noixonra, Diossen ja masá teneti nete
basima itiakin imaa iki.
21 Jawekeska ixon, akanti iki mato
yoikin: ‘Oinni bekanwe, neno riki
Cristo, akin. Iamaxon, ono riki oinni
bekanwe’, akin. Mato jaskáakanabi,
ikonhayamanoxikanwe.
22 Ja netebaonra, ikonma Cristobo itan
ikonma *profetabo bexon, ja oinxon
onanti jawékibo itan rateti jawékibo
anoxikanai; jaskáxon jato parannoxon.
Jawekeska ixonra ja Diossen katota jonibobi, jato parankantiki.
23 Jaskarabo ikámatianbira en moa
mato yoike; koiranmeetax jakanwe.

Jonin Bake jakiribi joti
(Mt. 24.29-35, 42, 44; Lc. 21.25-36)

24 Ikaxbi jaskákinbo moa masá
tenekana pekáora, bari nokanoxiki.
Oxenribi moa yamé tenayamanoxiki.
25 Wishtínbora naikanmeax, maannoxiki. Jainoaxa, ja naikan iká koshi
jawékibo shakónoxiki.
26 Jatianra ja jonin Bake, nai koinman
jawen atipana koshia, itan jawen penéyabi joaitian oinnoxikanai.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

27 Janra ja ángelbo raannoxiki jawen
katota jonibo, ja mai senenainkonia, itan
ja nai senenainkoniabi jato tsinkinon ixon.
28 Ramara higoki yoinhanan en mato
onanmai. Ja higo jawen peibo tinini
keyotax, pechokooketian oinxon, akai
maton onankin, moara baritiati ochóma
iki ixon.
29 Jaskáakinribira, ja yoia keskábo ikai
oinxon maton onanti jake, ja jonin Bake
jotira moa ochóma iki ixon.
30 Enra mato ikonshaman yoiai, rama-
tian jaa jonibo jarésparikankebira,
neskarabo senenti jake ixon.
31 Ja nai betan maira keyónoxiki, ikaxbi
nokon joira jawetianbi keyóyamanoxiki.

Cristo joti nete onanyamakana

32 Ikaxbi ja neteshaman, itan ja hora
jotira tsonbi onanyamake. Ja naikan
iká ángelbaon itan ja Bakenbira onan-
yamake. Nokon Papanbichoresa onanke.
33 Jaskara iketian, oxaa keskábo
iamai, koirannai keskábo ikanwe.
Matonra onanyamake, jawetiankayaki
jaskarabo iti iki ixon.
34 Ja westíora jonin ochó kakin jawen
xobo koiranon ixon jawen yonotiboki
jenebaini keská ikanwe. Ja jonin kakin
anike, jawen yonotibo westíora teebo
menipakekin. Jatian ja xepóti koirannai
joniribi yoia iki, kikinhakin koiranti.
35 Jaskara iken, oxá besoabo keská
ikax, moa manatares ikanwe. Matonra
onanyamake ja xobo ibo jatian joti.
Jawe keska ikaxa, joti iki, yantanshoko,
yamé pochínikon, atapabene keotaitian,
iamax nete xabataitian,
36 matora joxon oxaa keskábo nokonake.
37 Ja en mato yoiaiboribira, jatíbibo
en jato yoiai: Moa oxá besoa keskábo
ikanwe —akin jato aká iki.

Jesús yatanoxon shinan akana
(Mt. 26.1-5; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53)

14 1 Jaskarabo inontianra, rabé nete-
res maxkata iká iki moa *Pascua
fiesta iti nete, itan *levaduraoma aká
pan piti fiesta neteribi. Jatian *sacer-
dotebaon koshiboyabi, ja esé onanbo
bekana iki, ja Jesús paranhanan
yatanxon reteti shinanyanix.
2 Jatian jatíribibo neskákana iki:
—Fiestatian atima riki, noara jonibaon
sináxon ramiakanake —iki.

Ainbaon Jesús
ininti machita
(Mt. 26.6-13; Jn. 12.1-8)

3 Jatian Jesús iká iki Betaniain kaa,
ja *lepraya iantana Simonman xobon.
Jain ixon, mesan pii Jesús yakáketian,
westíora ainbo joá iki, ja *alabastro
pomonko *nardo akana ininti kikinbires
inín, itan kikinbires kopí tsomáya. Ja
toetaanan, ainbaon Jesús machita iki.
4 Jaskáaketian oinnax, jatíribi jain
ikábo sinati, jatobiribi yoyo iki, neská-
kana iki: —¿Jaweatiki aká ja kikinbires
kopí ininti yoyókin?
5 Jakayara ike ja kimisha pacha nete
teexon koríki bititii senen maroti.
Jaskáaxon ja jawékiomashokobo jato
akinox —ikibo. Jaskatax, ja ainboki
jakonmaibo yoyo ikana iki.
6 Ikaxbi Jesussen jato yoia iki: —Oin-
reskanwe ¿Jawekopiki mato jaki ramitai?
Jan ea jaskáara jakon jawéki iki.
7 Ja jawebiomashokobora, jatíbi-
tian mato betanbi inoxikanai. Jaskara
ikenra, mato keenatian maton jabo
akinti atipanke. Ikaxbi eara neno jatí-
bitian mato betanbi iamanoxiki.
8 Nato ainbaonra, jawen atipana senen
ea jakonhake. Jayá ea miinkanon ixonra,
inintinin nokon yora ea ininhaxonke.
9 Ikonshamanra en mato yoiai:
Jaweranoxon inonbira nato netenxon
Diossen joi yoikin, nato ainbaon ea
jaskáani yoinoxikanai —akin jato aká iki.

Jakonhai keská ixonbi,
Judassen Jesús jakonmaa
(Mt. 26.14-16; Lc. 22.3-6)

10 Jaskáketian ja, jaonmea onanai
jawen chonka rabéainoa, Judas

Iscariote, *sacerdotebaon koshiboiba
kaa iki; jato Jesús yatankiinoxon jato
betan shinan akí.
11 Jato jaskáakin yoia ninkatax, ikon-
biresi rarokin, koríkinin kopiáti Judas
yoikana iki. Jatianra jaskaxon jato
yatanmati moa jan benaa iki.

Non Ibon yamé jawékiaa
(Mt. 26.17-29; Lc. 22.7-23;
Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)

12 Jatian ja levaduraoma aká pan
piti fiesta peokoota nete, itan *Pascua
iketian ja carnero bake retekanai
netenra, jaonmea onanaibaon Jesús
yokákana iki: —¿Jawerano kaxon, ja
*Pascua netetian non piti axontininki
mia keenai? —akin.
13 Jatianra Jesussen jaonmea onanai
rabé raankin yoia iki: —Jerusalén
jeman kabékontanwe. Jain kaxonra,
chomon onpax boai joni maton nokoi
kaai, ja joni kaaitian, chibantankanwe.
14 Jawerato xobonki ja joni jikiai, jain-
ribi jabébi jikixon, neskáakin ja xobo
ibo yoitankanwe: 'Non Maestronra mia
yokatai ¿Jawerato xobo nachiterin ja
eonmea onannaibo betan, *Pascua fies-
tatian en jainxon jawékiati?' akin.
15 Maton jaskáara, ja bochiki iká ani
nachite moa jainxon pitires inon ixon
benxoayonkana mato oinmati iki. Jatian
jainxonra ja pitibo moa maton ati iki
—akin jato aká iki.
16 Jaskáakin yoia jaonmea onanai rabé
kabékona iki. Boax jeman nokóxon oin-
kana, ja Jesussen jato yoiwana keská-
shaman nokobekona iki. Kaxon ja
*Pascua neten, piti moa akana iki.
17 Jatian moa yametaishoko, jawen
chonka rabé jaonmea onanaiboya, Jesús
jain nokota iki.
18 Jatian moa mesankoxon pii
yakáxon, Jesussen jato yoia iki:
—Ikonshamanra en mato yoiai, ja
ebetan pii itina mato westíoratonra, ea
jakonhai keská iikinbi ea jakonmaano-
xiki —akin.
19 Jaskáakin jato yoia, masá shinan-
kana iki, jainxon westíoraxonbo, Jesús
yokápakekana iki: —¿Earin jan mia jato
yatanmati? —akin.
20 Jatian jato yoia iki: —Ja mato
chonka rabé ikainoa, ja en akai raton-
ribi ebébi pan montanai riki, jan ea jato
yatanmati.
21 Ja Wishá meran jaskáti yoiai keská
senennon ikaxa, ja jonin Bake mawáti
jake. Ikaxbi ¡Jawe iresaipanon, jakonhai
keská ixonbi ea jan jakonmaati!
Jakonkayara ikeanke já joniama —akin
jato aká iki.
22 Ja pii iikanaitian, pan bixon
Jesussen Dios iráke aka iki. Jaskáaxon
ja pan tobapakexon, jato menikin yoia
iki: —Pikanwe, natora nokon yora iki
—akin.
23 Japekaora ja xeatia vasoribi
bixon, Jesussen Dios iráke aka iki.
Jaskáatanan, jato menipakea, jatíxonbi
xeakana iki.
24 Jato menikin yoia iki: —Nato riki
nokon jimi, janra ja senenhabekonti
joi Diossen aká onanti imai. Ja jimira
chikotai icha jonibo kishpinmeekanti
kopí.
25 Ikonshamanra en mato yoiai, enra
mato betan jakiribi vino xeayamano-
xiki, ja Diossen ikinaton jati netenxon
non jakiribi bená vino xearibii kaai
kaman —akin jato aká iki.

Já onanaxbi Pedro paranati
Jesussen yoia
(Mt. 26.30-35; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38)

26 Jatian moa bewai senentaananra,
Olivos janeya mananman bokana iki.
27 Kakin Jesussen jaonmea onannaibo
yoia iki: —Nato yaméra jatíxonbi maton
eabicho potanoxiki. Ea maton jaskaáti
yoiira ikai Diossen joi meran neskati:
'Oveja koirannai joni en reteketianra,
jawen ovejabo janbisnoxiki', iki.
28 Ikaxbi jakiribi jiriaxa mato kaama-
tianbi, eapari Galileanko kanoxiki
—akin jato aká iki.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

29 Jaskáketian Pedron yoia iki:
—Wetsabaon miabicho potakenbira,
en mia ayamanoxiki —akin.
30 Jatian Jesussen Pedro yoia iki:
—Ikonshamanra en mia yoiai, rama
yamébira, rabeti atapa keotamabi, ea
onanaxbi mia kimishai parananoxiki
—akin.
31 Jaskáabi Pedron yoia iki: —Ea
mibébi mawáti onanaxbira, ea para-
nayamanoxiki —akin. Jatian jatíxonbi
jaskáakinbires yoikana iki.

Getsemaníainxon Jesussen orana
(Mt. 26.36-46; Lc. 22.39-46)

32 Jainoax Getsemaní janeya wainko
bokana iki. Jainxon, Jesussen jaonmea
onannaibo yoia iki: —Enpari oranba-
tanon, nenobi yakáxon ea manakanwe
—akin.
33 Kakinra, Pedro, Jacobo, jainoax
Juantiires jato ioa iki. Kaaibi Jesús
raketi kikinbiresi onisa iki.
34 Jatian jato yoia iki: —Eara ikonbi-
resi mawákasnon kaman onisai; nenobipari ikanwe, oxayamakanwe —akin.
35 Jato jaskábaini orichaashoko kaax,
maikibi bekepixon, orana iki: Ati ixon
masá tenemayamanon ixon.
36 Ja orankin, neskaa iki: "Papá, minra
jatíbi atipanke. Jaskara iken, min keen
iketian, masá tenetiainoa ea pikómawe.
Ikaxbi nokon keena keská ea imaya-
mawe; mia keenai keskáreskaya ea
imawe", akin.
37 Jaskáatanan, jaonmea onanaboiba
joríbaa iki. Joxon oxakana jato nokoa
iki. Jatian Pedro yoia iki: —¿Miaki oxaa
Simón? ¿Minki westíora horatanibires
oxá teneti atipanymaa?
38 Oxayamakin orankanwe; matora
ochanake. Shinan meranra mato ati
shinanya iki. Ikaxbi maton yorara
yosma iki —akin.
39 Jatian Jesús orani karibaa iki.
Kaxon, awana keskáribiakin orana iki.
40 Jainoax jakiribi joxon, jato oxaa
nokoribia iki. Oxakashorai betireskana,
jatian jaskáshamanhakin Jesús yoitibobi
atipanyamakana iki.
41 Jatian moa ja kimisha itin, jakiribi
joxon, jato yoia iki: —¿Matoki oxaa,
itan tantiabopari ikanai? ¡Weníkanwe!
Moara ja jonin Bake, ochaya jonibo
yatanmakanti hora nokóke.
42 ¡Weníkanwe, moa noa bokanon! Jan
ea jakonhai keská ixonbi ea jakonmaakai
jonira moa joái —akin jato aká iki.

Jesús yatankana
(Mt. 26.47-56; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11)

43 Jato jaskáakin yoii iitainbi, ja chonka
rabéainoa westíora jaonmea onanai
Judas, icha jonia joá iki. Ja jonibo iká iki,
espadayabo, jainoax jiwiabo; ja *sacerdo-
tebaon koshiboyaxonbi, esé onanbaon,
itan *ancianobaon jato raana bekana.
44 Ja jakonhai keská ixonbi, jan jakon-
maakai Judassen jato yoia iká iki, jan
jaskáaitian oinxon yatánkanti. Ja iká
iki: "Ja kaxon betsó akaitian, yatanxon
koiranshamanxon, bokanti".
45 Jatianra jaki ochómakiranxon,
Judassen, Jesús neskaa iki: —Maestró
—akin. Jaskáatanan betsó aka iki.
46 Jaskáaitian oinxon, Jesús yatanxon
nexakana iki.
47 Jatian jain westíora ikatonin,
espada tsekataanan *sacerdotebaon
koshin yonoti, paxtea iki.
48 Jatian Jesussen já yatani bekanabo
yoia iki: —¿Eaki yometso iki, ja espa-
dayabo, itan jiwiabo bexon, maton ea
yatanti?
49 Netetiibira ea mato betan ipachoai;
Dios rabiti xobo meranxonbo Diossen
joi yoianan jato esei. Ixonbi jawetianbi
maton ea yatanyamaa iki. Ikaxbi Wishá
meran yoiai keskábo senennon ixon-
resa, rama maton ea jaskáai —akin.
50 Jatian jaonmea onannaibo, ja
Jesúsbicho potabaini jabákana iki.
51 Jaskáakin jabicho potakankebi,
westíora chopan rakóya bakeranonman-
bicho, Jesús chibana iki. Jatian járibi
yatankana iki.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

52 Ikaxbi jan rakota chopa raopee-
kaini, chopaoma jábati ishtoa iki.

Joni koshibo tsinkita
bebon Jesús bokana
(Mt. 26.57-68; Lc. 22.54-55, 63-71;
Jn. 18.12-14, 19-24)

53 Jaskáxon Jesús bokana iki, ja
*sacerdotebaon kikin koshiiba. Jain
iokanketian, wetsa *sacerdotebaon
koshiboyabi, judíobaon joni koshibo,
itan esé onanbo tsinkíkana iki.
54 Jatian Pedroribi, ochóxonres Jesús
chibanboi kaa iki. Kaax *sacerdotebaon
joni koshin xobo jema ikain jikiax,
policiabo betan chii kexa yooti yakata
iki.
55 Jatian *sacerdotebaon koshiboya-
xonbi, judío koshibaon, jakopi rete-
noxon jan jakonma aká yoiti joni bena-
kinbi nokoyamakana iki.
56 Icha joni jaki jakonmai jansoibo
yoyo ikanabira, jaskáakinshamanbires
yoiamakana iki.
57 Ikaxbi jatíribibora Jesúski ramitires,
jansoibo ikana iki, neskati:
58 —'Nonra ninkata iki, ja jonibaon
aká nato Dios rabiti xobo ras axonra,
jakiribi kimisha neteres en wetsa aríbati
iki; ikaxbi jara iti iki jonibaon akáma',
iki ikaitian —iki ikana iki.
59 Ikaxbira jaskáakinshamanbires
yoiamakana iki.
60 Jatian jaskákanketian, ja *sacer-
dotebaon joni koshin wenixon, Jesús
yokata iki: —¿Minki jawebi jato
yoiamai? ¿Ikon iketiankayaki mia
jaskaákinbo yoikanai? —akin.
61 Ikaxbi Jesús, jawebi yoyo iamai
netéresa iki. Jaskáketian, *sacer-
dotebaon joni koshin yokáribia iki:
—¿Miarin Cristo, ja ani Diossen Bake?
—akin.
62 Jatian Jesussen yoia iki: —Ikon
já riki ea. Matonra oinnoxiki, ja jonin
Bake, jatíbi atipana koshiaton meka-
yao yakata, itan nai koinman joaitian
—akin.
63 Jatianra ja *sacerdotebaon koshin,
sinatai onankanon ixon, jawen sawea
tari waxataanan, jato yoia iki: —Moara
janbishaman yoike, wetsabaon yoiti-
ninra, moa noa maxkáyamake.
64 Matonbira moa ninkáke, Dioski
jakonmaibires yoyo ika ¿Jawe keskaki
maton shinannai? —akin. Jatianra jati-
kaxbi, jara mawáti jake iki ikana iki.
65 Jaskáxon jatíribibaon toshbá akana
iki. Jainxon chopan benéxanan, tantash
axonbo yokákana iki: —¡Tsonki mia
aká jaskáakin onanta! —akin. Jatian
ja policiabaonribi bemanankibo tima-
kana iki.

Jesús onanaxbi Pedro paranaa
(Mt. 26.69-75; Lc. 22.56-62;
Jn. 18.15-18, 25-29)

66 Jatian Pedro, xobo jema ikain yakáketian, *sacerdotebaon joni koshin yonoti ainbo joá iki.
67 Joxon, ja Pedro chiikan yootaitian, jainbikon ointaanan, yoia iki: —Miaribi riki ja Nazarethainoa Jesús betan nipachaoi joni —akin.
68 Jatian paranakin Pedron yoia iki: —Enra onanyamake; tsoa yoiira mia ibirai —akin. Jaskáabaini jemaori pikókenbi, atapabene keota iki.
69 Jatian ja ainbaon jakiribi Pedro ointaanan, jain charotabo jato yoia iki: —Natora Jesussen joniribi iki —akin.
70 Ikaxbi jakiribi Pedro paranaa iki. Jaskákenbi, jain charotabaon jakiribi yoikana iki: —Ikon riki mia jawen joni. Miara Galilea joniribi iki —akin.
71 Jaskáakana kikini paranakin, Pedron jato yoia iki: —Enra mato ikon yoiai, ea jansoaitian Diossenbi ea masábires tenemabanon, já yoikin maton ea akai jonira, en onanyamake —akin.
72 Jato jaskáatianbi, moa rabeti atapabene keota iki. Jaskáketian Pedron shinanria iki, "atapabene rabeti keotamatianbira, ea onanaxbi kimishai mia parananoxiki", akin Jesussen yoiibata. Jaskatax kikini winia iki.

Pilatoiba Jesús bokana
(Mt. 27.1-2, 11-14; Lc. 23.1-5; Jn. 18.28-38)

15 1 Jatian nete xabáketian, *sacerdotebaon koshiboyabi, judíobaon joni koshibo, jainoax esé onanbo, itan jatíbi judíobaon joni koshiboribi tsinkíkana iki. Jaskáxon moa Jesús nexayonxon, Pilatoiba bokana iki.
2 Jatian jaiba bokanketian, Pilaton, Jesús yokata iki: —¿Miarin ja judíobaon apo? —akin. Jaskaa yoia iki: —Minbira moa yoike —akin.
3 Jatian ja *sacerdotebaon koshibaon, jan akáma icha jawékibobi yoixonkana iki.
4 Jatian Pilaton, yokáribia iki: —¿Minki jawebi jato yoiamai? Minbi ninkáke ja icha jawéki kopí mia jakonmaakin yoikanai —akin.
5 Ikaxbi Jesussen jawebi yoiamaa iki. Jaskatai ointaanan, Pilato rateta iki.

Jesús reteti yoikana
(Mt. 27.15-31; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38—19.16)

6 Jatian Pilaton axé iká iki, *Pascua fiestatiibi westíora preso, ja jonibaon yokáketian pikoti.
7 Jatianribi iká iki, apoki yoitimakin joni reteabo betan westíora joniribi Barrabás janeya cárcel meran akana.
8 Jatian *Pascua fiestatiibi Pilaton pikoai iketian, jaiba icha jonibo bekana iki, westíora pikoxonon ixon yokati.
9 Jaskáakana Pilaton jato yokata iki: —¿Ja judíobaon apo en pikoxontiki mato keenai? —akin.
10 Pilatonra moa onanna iká iki, ja Jesúski notsikinres ja *sacerdotebaon koshibaon jaiba bekana.
11 Ikaxbi *sacerdotebaon koshibaon moa jonibo yoia iká iki, ja Barrabás jato pikoxonon ikax, saa ikanti.
12 Jatian Pilaton jato yokata iki: —¿Ramaki ja judíobaon apo akin maton akai joni, en jaweatiki? —akin.
13 Jatian jonibo saa ikana iki: —Korosen awé, korosen awé —iki.
14 Jatian Pilaton jato yoia iki: —¿Jawe jakonma akákayarin? —akin. Ikaxbi jabo jakiribi, ¡korosen awé! Ikires saa ikana iki.
15 Jatian jonibo betan jakon banénoxon, Barrabás jato pikoxona iki. Jaskáaxon sontárobo rishkimayonxon, Pilaton, Jesús jato menia iki; korosen akanon ixon.
16 Jatianra sontárobaon, ja apo jain iká xobo jemanko Jesús bokana iki, jain sontárobo ikain. Jainra jatíbi sontárobo jainbicho tsinkíkana iki.
17 Jaskáaxon jan perakooti joshinyame chopa, sawemakana iki. Jainxonribi moxa maiti maimakana iki.
18 Jatian jaskáakin akáx, Jesúski shiroi neskati saa ikana iki: —Ikon riki mia judíobaon apo, miara basi janoxiki —iki.
19 Jaskáatanan jiwin mapoki rishkixon, toshbá akana iki. Jainoax jabebon chirankokana iki, rabiai keskati.
20 Jatian moa jaskati jaon shiroa pekáo, jan perakooti joshinyame chopa jopémataanan jawen chopabi sawemaribikana iki. Jaskáaxon moa korosen anoxon pikobainkana iki.

Jesús korosen akana
(Mt. 27.32-44; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27)

21 Ja Jesús bokanaitian, Cireneainoa Simón janeya joni wainkoniax joaitian bechikana iki. Já iká iki, Rufo betan Alejandron papa. Ja jonira keenyamainbi Jesussen koros bomakana iki.
22 Jaskáaxon Jesús Gólgota mananman bokana iki. Ja joi iki: “Mapo xao”, iki iká.
23 Jain boxon, *mirra moka vinoya meskoa xeamakaskanabi, Jesussen ayamaa iki.
24 Jainxonra moa Jesús korosen akana iki. Jatianra, sontárobaon *suerte akana iki, tsonki jawen chopa bitiki ixon onannoxon.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

25 Ja Jesús korosen akannontian iká
iki, moa yamékiri, iskon hora.
26 Jatian jakopi retekanai joi tablanin
wishaxon, já manaon tasakana iká iki:
“Judíobaon apo”, iki iká.
27 Jatian rabé yometsoribi iká iki
jabébi korosen akana. Westíora jawen
mekayao; wetsa jawen mexkao.
28 [Neskatira senena iki ja Wishá
meran yoiai: “Jakonma jonibo betanbi
akanara yoikana iki”] iki iká.
29 Jatian jain Jesús korosen aka-
nainko, winotaibo jakonmai jaki
shiroibo, bonké, bonke iannanbi, neská-
kana iki: —¡Eri! Mia iká iki yoyo iki, ja
Dios rabiti xobo ras ataananra, kimisha
neteres en jakiribi aríbanoxiki iki.
30 Jaskara ikax, minbix kishpinmeetax
ja korosenmeax, pakéwe —akinbo.
31 Jaskaribiira ja *sacerdotebaon
koshibo, betan esé onanboribi jaki
jakonmai shiroi, ikana iki neskati:
—Wetsabora kishpinmaa iki, ikaxbi
janbixbira iti atipanyamake.
32 Ibanon ja Cristo, *Israel jonibaon
apo, janbixbi korosenmeax paketi,
jatianparira non oinxon ikonhatiki
—ikibo. Jatian ja jabé korosen ikábobi
jaki jakonmai yoyo ikana iki.

Jesús mawata

(Mt. 27.45-56; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30)

33 Jatian moa bariapanketian, jatí-
biain yameta iki, ja kimisha hora
yantan kaman.
34 Jatian ja horaribi, Jesús koshin saí
iki, neskata iki: “Eloi, Eloi ¿Lama sabac-
tani?” iki. (Ja iki: “Nokon Diossé, nokon
Diossé ¿Jaweatiki min ea potabaina?”)
iki iká.
35 Jaskatai ninkatax, jain ikana jatí-
ribibo neskákana iki: —Ninkákanwe,
Elíassa kenai —iki.
36 Jaskáketian ninkaxon, westíora
jonin ishto kaxon, jiwishokotonin
*esponja akátonin *vinagre tsaima-
taanan Jesussen tsitsianan xeanon
ixon, ketaxnanax, neskata iki: —Oinnon
akanwe; ja korosenmea pakeira
Elíasbira joái —iki.
37 Ikaxbi Jesussen kikin koshin saí
itaanan, moa maxkaa iki.
38 Jaskáketian, Diossen xobo meran
iká, jan nachitea chopa, bochikiax
namani noshita iki.
39 Jatian ja Jesús moa mawata
ointaanan, ja bebon itina romanobaon
*capitán, neskata iki: —Ikonra iká iki
nato joni Diossen Bake —iki.
40 Jatian ochóxonres oinni, jaweti
ainboboribi jain ikana iki. Jato xarán
ikana iki; María *Magdalena, jainoax,
ja chiníshoko Jacobo betan Josekan tita
María, jainoax Salomé.
41 Ja ainbobo ikana iki, Jesús
Galileanko inontian jabé nikátiaibo,
itan jabaon jawéki axonkatitaibo.
Jainoax wetsa ainboboribi jain ikana
iki, Jesús betan Jerusalénhain beabo.

Jesús miinkana

(Mt. 27.57-61; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42)

42 Jatian moa yametaitian oinnax,
bakish tantiti nete ikai kopí, jatikaxbi
moa benxokáakanai iká iki.
43 Jaskara iken, Arimateainoa José
janeya joni joá iki, já ika iki joni koshibo
betan iká koshiribi. Jaribi iká iki, Diossen
ikinaton jati netenko iti shinannairibi
ikax manata. Jakopí rakéyamai, Pilato
ikain jikixon Jesussen yora yokata iki.
44 Jatian moa mawata ninkatax
ratéxon, ja *capitán Pilaton kenaa iki
jawetianki mawáibata ixon yokánoxon.
45 Ja kenamaa joxon, moa mawata
yoiketian, ja Jesussen yora boti moa
José yoia iki.
46 Jatianra Josekan *lino chopa
maroxon ja Jesussen yora korosenmea
pakeanan, jan rakawaa iki. Jaskáatanan
boxon, shanka kiniakana meran niaa
iki. Jainxonra westíora shanka anin ja
kini xepoa iki.
47 Jatian ja María *Magdalena betan
Josekan tita Maríanin, jain akanaibo
oinbekona iki.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Jesús jiria yoikana
(Mt. 28.1-10; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10)

16 1 Jatian moa tantiti nete winota pekáora, ainbobaon ja Jesussen yora raskinoxon, ininti marokana iki, jan biabo iká iki, Magdalainoa María betan Jacobonin tita María itan Salomé.

2 Jatian ja reken nete semana peokootai yamékirishoko moa bari pikotaitian, jain Jesussen yora aibakana kininko boax nokókana iki.

3 Kaai yoyo iibainkana iki: —¿Tsonparimein, jan kini xepoa ani makan noa taranxonai? —iki.

4 Jatian nokóxon oinkana, jan xepoibakana makan moa wetsaori rakata iká iki. Ja makanra iká iki kikin ani.

5 Jaskara iketian, ja kini chicho jikixon oinkana iká iki, ja mekayao westíora bakeranon joxoshaman tapó chopa sawéya yakata. Já oinnax ratékana iki.

6 Jatian jan jato yoia iki: —Ratéyamakanwe, enra onanke, ja korosen aibakana Nazarethainoa Jesussen yora oinni mato bekana. Ikaxbira moa neno yamake; ¡Moara jirike! Oinkanwe jain aibakana.

7 Moa botankanwe; boxon jaonmea onannaibo, itan Pedro yoitankanwe: ‘Mato kaamatianbironki, japari Galileanko kaai, jainoaronki maton ointi iki, ja mato yoiibata keskáakin’, akin atankanwe —akin.

8 Jatianra, ja kini meranoax, ja ainbobo jokonbaini, kikinbiresi ratetax, saki iananbi bokana iki. Nokóxonbi tsoabi yoiamakana iki, rakékin.

Magdalainoa Maríaki Jesús pikota
(Jn. 20.11-18)

9 Jatian moa jiria pekáora, ja reken semana nete yamékirishoko, Magdalainoa Maríakipari Jesús pikota

Jain Jesussen yora niakana kini xepoa makan werankana ainbobaon, oinna.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

iki. Ja María iká iki, ja meranoa kanchis
yoshin, Jesussen jokonhayantana.
10 Ja ainbaon kaxon, Jesús betan
ipachoaibo onisi, winii ikanaibo jato
keshana iki.
11 Ikaxbi ja Jesús jiria, janbishaman
oinxon, jato yoiabi, jabaon ikonhaaya-
makana iki.

Jaonmea onanai rabéki Jesús pikota
(Lc. 24.13-35)

12 Jatian jaskata pekáo, jaonmea
onanai rabé, wainko kabékonaitian
wetsakeskatibiribi, Jesús jatoki pikota
iki.
13 Jatian jabaon kaxon ja jatíribibo
jato yoiabi, ikonhayamaribikana iki.

Joi yoii bokanti jaonmea onannaibo Jesussen yoia
(Mt. 28.16-20; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23)

14 Jatian jaskata pekáo, jawen chonka
westíora jaonmea onannaibo pii ikanai-
boki, pikóxon, jato Jesussen notsina iki,
já jiria oinnabaon yoiabi, jaton keena
keskáakinbores shinankin ikonhaya-
makana iketian.
15 Jainxon jato yoia iki: —Jatíbiain
botankanwe, boxon jatíbi jonibo ja
jakon joi jato yoitankanwe.
16 Jatian jaweratoboki ikonhaax baути-
zameetai, jabora kishpinti iki. Ikaxbi
jaweratobaonki ea ikonhaayamai,
jabaonra masá tenenoxiki.
17 Jatian ja ea ikonhaax, eki koshia-
baonra; nokon janenko, jonibo meranoa
yoshinbo pikonoxikanai, bená joibaonra
yoyo inoxikanai,
18 ronobora yatannoxikanai, mawáti
rao xeaxbira ramíkantima iki. Jaskari-
biakinra mekenman tii axonres ja
isinaibo benxomanoxikanai —akin jato
aká iki.

Naikan Jesús kaa
(Lc. 24.50-53)

19 Jato jaskaákinbo yoia pekáo, ja
Ibo Jesús naikan keyatax, moa kaa iki.
Kaax, Diossen mekayao yakata iki.
20 Jatianra jaonmea onannaibo,
jatíbiain Diossen joi yoii bokana iki,
jatianra ja Ibon jato akinna iki, ja
yoikanai joibo ikon onankanon ixon,
ja oinxon onantibo jato amaxon.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

SAN LUCAS

Jesucristo ikábo yoikin Lucassen wishaa

Jaskara kopí wishaa

1 [1] Ichaxonra ja noo xaranmeax ikonshaman winota jawékibo wishakin tanakana iki.
[2] Ja peokootiainxonbi jatonbishaman oinkanabaon, noa yoikani keskáakinribi; ja joniboribira jawen joi yoiaibo jato imaa iki.
[3] Enribira ja peokootainoabi kikinshamanhakinbo onanboxon, jakonshamanhakin en mia wishaxonai, nokon keen Teófilo,
[4] jaskáaxon ja mia yoikana ikon joibo min kikinhakin onannon ixon.

Jato *bautizanai Juan pikóti ángelnin yoia

[5] Ja Judea main Herodes apo inontianra, westíora *sacerdote Zacarías janeya jakátiai. Jara iká iki Abías janeya tsinkí ikainoaribi. Jatian jawen awin Elizabet iká iki, ja *sacerdote Aarónman rarebo.
[6] Ja rabébira iká iki Dios bebon jakoni jabékona iken, tsonbi jakonmaninbo yointi yama, jainoax ja non Ibon yoiai itan jawen eséboribi senenhai jabékona.
[7] Jaskara ikaxbira bakeoma ikana iki, ja Elizabet bakeayosma iketian, itanribi ja rabébi moa yosiora ikana iki.
[8] Wetsa netenra Zacarías jawen nete nokóketian, jabé ikáboyaxonbi *sacerdote ixon Diossen tee axoni iitaitian,
[9] jaskara jaton axé iketian ja *sacerdotebaon *suerte akana, jaki paketa iki. Ja Diossen xobo meran jikixon, *incienso menoi kati.
[10] Jatian ja *incienso Dios menoxonti hora nokoketian, ja jemaori tsinkíkana icha jonibo orani ikana iki,
[11] jatian jaskáai iitaibira, ja jainxon *incienso menoti patax, mekayao westíora ángel pikota iki.
[12] Jaskáakin ja ángel meraax, Zacarías ratetax kikinni raketa iki.
[13] Jaskatainbi ja ángelnin yoia iki: —Zacarías rakéyamawe, Diossenra min oranabo mia ninkáxonke; min awin Elizabethra moa bakeya ikai, ja bakera Juan akin min janenoxiki.
[14] Jatianra ikonbiresi mia raronoxiki, itan icha joniboribira ja pikóketian raronoxikanai.
[15] Jara non Ibo bebon kikin joni inóxiki. Janra jawetianbi vino itan wetsa jan paenti xeatibo xeayamanoxiki, jainoax pikotamatianbira moa Diossen Shinan bochóya inóxiki.
[16] Janra icha *Israel jonibo, jaton Ibo Dioski jato banémaribanoxiki.
[17] Ja parira non Ibo joámatianbi rekennoxiki, jara ja *profeta Elías jayáni Shinanyaribi, itan atipana koshiaribi inóxiki. Jaskáaxonra ja papabo betan jaton bakebo jakiribi jato raeananmaribinoxiki; jainxonra ja yoitima jonibo, ja yoiti jonibo ikanai keskatiribi ikanon ixon jato imanoxiki; neskáaxonra ja jonibo jato benxokaamanoxiki, jaskáaxon non Ibo bikanon ixon —akin.
[18] Jatian jaskáa Zacaríassen ja ángel yokata iki: —¿Jawekopiki ea neskara winóti iki? Ea iki moa yosishoko, jatian nokon awinribi iki moa yoxanshoko —akin.
[19] Jaskáketian ángelnin yoia iki: —Ea riki Gabriel, ja Diossen yoiaibores axonai, janra ea raanke miibetan yoyo ixon neskara jakon joibo mia yoiti.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

20 Ikaxbi jaskarabo en mia yoiabo
ikonhayamaxa, rama mia yoyo iamai
banetai; miara jaskati yoyo itipanyamai
kaai, jawen ititianbiribi jatíbi neskarabo
seneni kaai kaman —akin.
21 Jaskatai kaman ja jemaori tsamata
jonibo Zacarías pikótinin manákana iká
iki, ¿Jawekeskatiki ja Diossen xobo mera-
noax ishton pikóyamai? ikibo yokakaati.
22 Jatian moa pikóxon jato yoyo ati
atipanyamaa iki; jatian jaskataitian
oinxon onankana iki, ja Diossen xobo
meranxonra, namá keska meran oinke
ixon. Jatianra meken chankanxonres,
jato yoyo aka iki. Jaskataxa moa yoyo
iamai baneta iki.
23 Jatian jawen tee moa senenhax,
Zacarías moa jawen xobon kaa iki.
24 Jainoax jawen awin Elizabet moa
tooya iká iki, jaskataxa pichika oxe
jawen xobomeax pikóyamaa iki.
25 Jainoax neskata iki: "Non Ibonra
rama ea neskara imake, moa ea joni-
baon omisyamanon ixon", iki.

Jesús pikóti ángelnin yoia

26 Jatian moa sokota oxe tooya ikenra
Diossen jawen ángel Gabriel raana iki; ja
Galilea main iká Nazaret janeya jemanko.
27 Ja jeman iká iki westíora xontako
María janeya jawetianbi joni betan
yoranyosma, ikaxbi José janeya jonin
binoxon onantiares, jara iká iki ja apo
David ipaoniton rarebo.
28 Kaax ángel ja xontako ikain nokota
iki, jainxon neskáakin yoia iki: —¡Eara
mia oinni joke, Diossenra mia katóke!
Ja Ibora mii betan iki —akin.
29 Jatian jaskáakin ángelnin yoiai
ninkatax María rateta iki, jainxon
shinanna iki: —¿Jaweatimein ea jaskáa-
kinbo yoiai? —ixon.
30 Jaskataitian ángelnin yoia iki:
—Rakéyamawe María, Diossenra mia
katóke,
31 ramara mia benbo bake tootai, ja
bake pikóketianra Jesús akin min jane-
noxiki,
32 jara jato xewina joni inóxiki, jain-
xonra ani Diossen Bake akinribi anoxi-
kanai; jara non Ibo Diossen apo imano-
xiki, jawen reken papashoko David
imani keskáribiakin;
33 Jaskatax jatíbitian ja Jacobnin rare-
bobo jato ikinai iti kopí, jara jatíbitian
apo iki jenéyamanoxiki —akin.
34 Jaskáaketian Marían ja ángel
yokata iki: —¿Jawekeskatiki jawetianbi
joni betan yorantinin iosma ikaxbi ea
neskara jawéki iti iki? —akin.
35 Jatian ángelnin yoia iki: —Ja
Diossen Shinanra miki jonoxiki, jatianra
ja ani Diossen atipana koshi, mii meran
inóxiki. Jaskara kopíra ja Bake pikotai,
jawenabiribi iken, Diossen Bake akin
janenoxikanai.
36 Jainoaxa ja min rarebo Elizabet
moa yoxanshoko ikaxbi tootax, rama
moa westíora benbo bakeya ikai. Jara
ja tooismatonin yoinkanai ikaxbi moa
sokota oxe tooya iki.
37 Jaskara ikenra Diossen jawe jawé-
kibi atipanyamaa yamake —akin.
38 Jaskáaketian Marían yoia iki: —Eara
non Ibon yonoti iki, abánon ja min
yoia keská ea Diossen imakin —akin.
Jaskáabaini ja ángel moa kaa iki.

Elizabet oinni María kaa

39 Jaskarabo iká pekáo basimabi
María ishton Elizabet oinni kaa iki, ja
Judea mainmea mananman iká jeman.
40 Nokóxonra ja Zacaríassen xobonko
jikixon Elizabet saludana iki.
41 Jaskáakin Marían *saludana Eliza-
betkan ninkatatianbira, ja Elizabetkan
poko meranoax jawen bake koshia iki.
Jainoaxa Elizabet ja Diossen Shinan
bochóya ikax,
42 koshinshaman María akí neskata
iki: —¡Diossenra wetsa ainbobo aká
bebonbires mia jakonhakin akinke,
jainxon ja min bake pikoti kaairibira
jakonhakin akinke!
43 Eara jawemabishoko iki, ja nokon
Ibon tita ikaxbi ea oinni mia joti.

44 Ja min ea saludantoshia en ninkatatianbira, nokon bake poko meranoax raroi koshike.
45 ¡Diossen mia raroshaman imabanon, jaskara imatibo non Ibon mia yoia senenti min ikonhaa kopí! —akin.

Marían Dios rabia

46 Jatian María neskata iki:
"Nokon shinanyaxonbira non Ibo en rabiai,
47 jan ea kishpinmaa Dioskira nokon shinan meran ea raroai,
48 ea jawen yonoti ikax, rabíti shinanhoma iken, ekiakin shinanna kopí.
Jaskáakinra, jonibaon rama peoxon jatíbitian Diossenra mia raroshaman imake akin ea anoxikanai.
49 Ja jatíbi atipana koshia Diossen, ani jawékibo emeranxon aká kopí.
¡Jakon riki jawen jane!
50 Diossenra já rabiaibo jatíbitian, jato noibai.
51 Jawen atipana koshinra ani jawékibo aká iki:
Ja rabitai jonibaon anoxon shinankana jawékibora, jato ras akanaana iki.
52 Ja apobo jaton teeainoa pikoxonra, ja rabítinin shinanhomabo ani jonibo jato imaa iki.
53 Ja jawékiakasaibora icha jawékiati jato menia iki,
jatian ja jatíbi jawékia jonibora, jawebiomabo jato banémaa iki.
54 Ja jawen yonoti Israel jonibo jato akinxonra, jawen noibamisti shinanmanribi jato akintinin shinanbenoyamaa iki.
55 Jaskáakin jato akintibo ja non rekenbo jato yoini iketian;
jainxon ja Abraham itan jawen chiní rarebo iki kaiboribi jato yoini iketian", iki.
56 Jaskatax María ja Elizabetkan xobonpari kimisha oxe ikax, moa jawen xobon karibaa iki.

Jato bautizanai Juan pikota

57 Jatian jaskara iiti moa bakenti oxe senenketianra, benbo bake Elizabet bakena iki.
58 Jatianra ja patax ikáboyabi jawen rarebobo ja rarokinni bokana iki, non Ibon jakonhakin akinna onanax.
59 Jatian ja bake pikota moa posaka neteya iketian boxon, jawen jakina

Juan pikota.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

rebichi xatexonkana iki, jainxon ja bake
jawen papan janenbi Zacarías akin jane-
kaskana iki.
60 Ikaxbi jawen titan jato yoia iki:
—Jawen janen ayamakanwe, jawen
janera iti jake Juan —akin.
61 Jato jaskáaketian yoikana iki: —Min
rarebora ja janeya yamake —akin.
62 Jainxon ja baken papa yoyo iamai
iken, mekemanres metokin yokákana
iki, janbiribiki jawen bake jawe jane-
kasai ixon.
63 Jaskáakana jawen papan jan wishati
tablashoko bexonkanti jato yokata iki,
jaskáakin bexonkanketian, neskati iká
wishaa iki: "Jawen jane riki Juan", iki
iká, jatianra jonibo jatikaxbi ratékana
iki.
64 Jaskákanaitianribi Zacarías moa
jakiribi yoyo ika iki, jainxonra Dios
rabikin peoa iki;
65 Jaskara oinnaxa ja patax ikana
jonibo ratékana iki, jainoax ja Judea
main iká mananbaon jakana joniboribi,
jaskara winotabo jato yoiaketankana iki.
66 Jatian jaskara ikábo ninkata jonibo
jatonbinix neskatibo yokakaakana iki:
"¿Jawekeskamein nato bake aniax ikí
kanoxiki?" ikibo. Jawen atipana koshin
ja Ibon akinnai ointaanan.

Zacarías bewaa

67 Jatian ja baken papa Zacarías ikon-
biresi Diossen Shinan bochóya ikax, ja
Diossen imaa joibores yoyo iki neskata
iki:
68 "¡Israel jonibaon Dios, rabinon
akanwe,
kopíaxon jawen jonibo jato xabáai
joá iken!
69 Jawen yonoti ipaoni Davidkan
rareboboainoara, noa jan kishpin-
mai westíora joni atipana koshiya
noa raanxona iki.
70 Jaskara itibora moatianbi janbi
imaa *profetabo
meranxon Diossen jato yoimaa iká
iki;
71 Ja non rawíboibakea, itan ja noa
omisai
joniboibakea pikoanan noa jan
xabáati.
72 Jainxon ja non reken papashokobo
jato onísaxon jato akintiribi yoia
iki,
jainoax ja senenhabekonti joi
akátoninribi shinanbenotima.
73 Ja non reken papashoko Abraham
akonkin jato yoini joi riki neskara:
74 Jawen keena keskatires noa ikanon
ixonra, non rawíboibakea noa jan
xabáa iki;
75 jainoax nato neten já bebon jaax,
ponté shinanya itan ochaoma
keskáboribi noa jatíbitian ikanti
kopí.
76 Baké jatian miara Ani Diossen
*profeta akin anoxikanai.
Minpari rekenxon, ja non Ibo joti
iketian benxokaanon ixon jato
yoiaitian.
77 Jaskáaxon Diossen jaton ochabo moa
shinanxonyamataanan jato kishpin-
mai joi, jawen jonibo min jato
onanmati kopí.
78 Ja non Diossenra jawen ani akin-
misti shinanya ixon,
jan noa kishpinmati noa raanxona
iki,
ja netetiibi jakonshamankin noa
bari pikómaxonai keskáakin.
79 Jaskáaxon ja kikin yamé keska meran
jakanabo, jato tenai keskáakin jato
anon ixon,
jainxon jakoni jakanon ixonribi noa
onanmati", iki.
80 Jainoax ja bake anii; shinan meran-
ribi koshikaa iki, jainoax jain joni jaya-
mainko já iki; jawen kaibo Israel jonibo
Diossen joi jato yoii joái kaman.

Jesús pikota
(Mt. 1.18-25)

2 1 Ja netebaonra Augusto iká iki, ja
icha mai iboaa romamea apo ima-
kana. Jaskara ixon, jatíbi jonibo jaton

Jesús pikota.

jane wishakaanon ixon, jatíbiain jato ninkámati joi raana iki.

2 Jatian jaskati jaton jane wishakaatira iká iki, Cirenio janeya joni, Siriainoa joni koshi iká inontian.

3 Jaskatira jatíbi jonibo jaton jemabaon jaton jane wishakaati bokana iki.

4 Jaskara kopíra José, ja Galilea main iká Nazaret janeya jemameax, ja Judea main iká Belén janeya jeman kaa iki, ja apo David jainoax pikóniainko. Ja José iká iki ja apo ipaoniton rareboribi.

5 Jatian ja wishakaati kaaira, jawen awin María betanbi kaa iki, jatian María iká iki tooya.

6 Jatian ja Belénhain ikanaitianra, moa María bakenti oxe senena iki.

7 Jainoaxa, jawen reken benbo bake pikota iki; pikóketianra chopan rakawaa iki, jainxon jan yoinabo pimakanai jawékiain rakana iki. Jain ikanti xobobo bocho ikax jainshaman jabo iti yama iketian.

Ángelbo itan oveja koiranaibo iká

8 Jatian ja Belén jema ochómaribi, jaton yoinabo yamé koirani jonibo ikana iki.

9 Jain iikanaitian, non Ibon ángel jatoki pikota iki. Jainxonra non Ibon koshi shinanman jato tenaaketana iki; jatianra kikinni ratékana iki.

10 Jatian ángelnin jato neskáakin yoia iki: “Rakéyamakanwe, jakon joi mato yoiira, ea joke ja ninkataxa jatikaxbi mato rarokanai.

11 Ramara ja Davidkan jemameax jan mato kishpinmati pikóke, ja riki *Cristo, ja Ibo.

12 Neskarabo oinxonra maton onanti iki: Ja bakeshoko chopan rakawaxon jan waka pimakanainko

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

rakankanashokora maton merati iki”,
akin.
13 Jaskati iikanaibi ratéresi ja ángel
betanbi, kikin icha ángelboribi naikan-
meax bea iki. Ja beax Dios rabii bewai
neskákana iki:
14 “¡Naikamea Diossa non rabiai!
¡Ja nato mainxon jawen keena
keská akai
joniboribi, jakonbires ikanwe!”
ikibo.
15 Jatian jaskati senentaanan ja
ángelbo moa boríbakana pekáo, ja oveja
koirannai jonibo neskati yoyo ikana iki:
—Belénhain bonon bokanwe, ja neskara
jawéki ikábo non Ibonbi noa yoiabo
oinni —iki.
16 Jaskatax ishton bokana iki, kaxon ja
María betan José nokokana iki, jatian ja
bakeshoko iká iki, jainxon yoina pima-
kanainko rakana.
17 Jaskáakin ja bake oinxon jato yoi-
kana iki, ja bakekiriakin jato ángelnin
yoiwana joiboribi.
18 Jatian jaskáakin ja oveja koiranai-
baon jato yoia ninkatax, jatikaxbi ratét-
kana iki.
19 Jatian Maríabiribi jatíbi neskarabo
moa onanna ikax, ja shinanyabi iita iki.
20 Jatian jaskáakin oinkin senenha-
taanan, ja oveja koiranaibo moa borib-
akana iki. Bokinra Dios rabiananbi iráke
aabainkana iki; ja ángelnin jato yoia
keskáshamanbo iká oinxon.

Jesús Diossen xobo meran bokana

21 Jatian ja bake pikota moa posaka
neteya iketian, jawen jakina rebichi xate-
xonkana iki. Jaskáaxonra JESÚS, akin
janekana iki. Ja María tootamatianbi,
jaskáakin janeti ángelnin yoia iketian.
22 Jatian ja Dios bebon jakon inox,
jatí neteyanix chokíti, ja Moiséssen
esekan yoiai nete senenketian, ja bake
Jerusalénhainoa Diossen xobo meran
bokana iki non Ibo meninoxon.
23 Jaskáakinra akana iki, non Ibon
kirika meran neskáakin yoiaitian:
“Jatíbi reken bake pikotaibora non
Ibonabiribi itiakin meniti iki”, iki ikai-
tian senenhakin.
24 Jainxonra Dios jawéki menikana
iki; ja non Ibon esé meran jaskáati
yoiaitian, rabé nonbex iamaxon rabé
xotó reteti iki ikaitian.[a]
25 Jaskarabo inontianra, Simeón jane-
ya joni, Jerusalénhain jaa iká iki. Ja
joni iká iki jakon shinanya ixon Dios
rabii jaa ikax, *Israel jonibo xabakaati
manataribi. Ja Simeón iká iki, Diossen
Shinan bochóya joniribi.
26 Jara ja Diossen Shinanman moa
onanmaa iká iki, ja non Ibon raanai
Cristo oinnamabi mawátima.
27 Jaskara ikaxa Diossen Shinanman
onanmaa, Diossen xobonko kaa iki.
Jatian Jesúsribi jawen anibaon jain ioa
iki, ja esekan yoiai keská senenhakin.
28 Jainoara Simeónman ja bake
bitaanan ikota iki. Jainoaxa Dios rabii
neskata iki:
29 “Ibó, moara ike jaskara iti min ea
yoia en ointibo seneni,
ramara ea min yonoti joni moa
jakonax mawáti atipanke.
30 Moara enbishaman oinke noa jan
kishpinmati.
31 Jara min raana iki; jara jatíbi
jonibaon oinnoxikanai.
32 Joékan akai keskáakinra jatíbiainoa
jonibo tenanoxiki,
jainoax ja min Israel jonibaon
rabitiribi inóxiki”, iki.
33 Jatian ja baken papa betan tita ratét-
bekona iki; Simeón ja bake yoii jaskatai
ninkatax.
34 Jaskátaanan jawen aniboyabi ja
bakeshoko Diossen jakonhanon ixon,
Simeónman jatoki orana iki. Jaskáxon
ja Jesussen tita Maríabiribi neskáakin
yoia iki: —Oinwe, nato bake kopira icha
Israel jonibo kishpinmeenoxikanai, itan

[a] **2.24** Lv. 12.6-8

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

icha joniboribi manótiain bonoxikanai;
ikaxbi icha joniboribi jaki ramínoxi-
kanai.
35 Janra icha jonibaon ati shinannai
jawékibo onannoxiki. Ikaxbi neskara
jawékibo oinxonra espadanin beban-
bainkin chachikana keská min shinan-
noxiki —akin.
36 Jatian jainribi ika iki westíora
*profeta ainbo, jawen jane Ana,
Penuelnin bake, ja iká iki Asernin
rarebobaon bake, ja ainbo iká iki moa
yoxanshoko. Jatian xontakotian benoax
kanchis baritia, já betan jaa iká iki.
37 Jatian ja ainbo benomaani iká iki
moa posaka chonka chosko baritia.
Jaskaranix Diossen xobo meranbi jaa
ixon, yaméyabi netenbo Dios rabikatitai,
jainxon *ayunankinboribi orankatitai.
38 Jatian Simeón yoyo ikaitianribi,
ja ainbo jatoiba joá iki; joxon janribi
Dios rabikin iráke aka iki. Jaskáaxon
ja Jerusalénhainoa jonibo kishpinmai
jotin manatabo jato yoia iki, ja bake
jaskarabo ikákiriakin.

Nazaret jemanko boribakana

39 Jatian non Ibon esé meran jaskáati
yoiaibo senenhabaini, Galilea main iká
Nazaret jemanko moa boribakana iki,
ja iká iki jaton jemabiribi.
40 Jatian anikinra ja baken onan
shinanribi biboa iki, jainxon Diossen
akinatonribi, ja bake jakonbires iká iki.

Baketian Diossen xobonko Jesús iká

41 Jaskara iken ja Jesussen anibo, bari-
tiatiibi Jerusalénhain *Pascua fiesta
winoti bokátikanai.
42 Jatian moa Jesús chonka rabé
baritiaya iken, jaskatibiribi axea ixon,
*Pascua fiesta winoti kakin, jawen
anibaon Jesús Jerusalénhain iokana iki.
43 Ja *Pascua fiesta moa keyóketian,
Jesussen anibo moa jaton jemanko
boríbakana iki. Jatian Jesúsbiribi
Jerusalénhain baneta iki. Ikaxbi jawen
anibaon onanyamareskana iká iki.
44 Ja Jesussen anibaon shinanna iki, ja
joni icha bekanai xaran joái. Jaskáakin

José betan Maríanin Dios rabiti xobonkonia Jesús nokoa.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

onanyamaax, westíora nete bain joxónpari, ja Jesús yamaa rotokana iki. Jaskáakin rotoxon jawen kaiboboiba itan wetsa jato betan beaiboiba benakana iki.

45 Jaskáakin benakinbi nokoyamakana iki, nokoyamaax jawen anibo Jerusalénhain benai boribakana iki.

46 Kaax nokóxon kimisha nete benaxonpari nokokana iki; ja Diossen xobo meran, Moiséssen esé onan jonibo xaran yakata. Jabaon yoiai joibo ninkáananbi ja joikiriakin jato yokati iká iki.

47 Jatian ja baken jaskáakinbo jato yokatai ninkatax, ja bake onan iken, ja ninkataibo ratékana iki.

48 Jaskara onan jonibo jato jaskáaitian oinnax, jawen aniboribi ratékana iki; jaskákin jawen titan neskáakin yoia iki: —Baké, ¿Jaweaki neno joxonki min noa akonbireskin benamaa? Min papa betanra en mia benakonshamanke. Mia kopira, non akonbireskin masá shinanke —akin.

49 Jaskáaketian Jesussen jato yoia iki: —¿Jawekopiki maton ea benai? ¿Matonki onanyamaa, nokon papan jawéki axoni ea iitai? —akin.

50 Jato jaskáakin yoiabi jawen anibaon onanyamakana iki, jawe yoiiki jaskatai ixon.

51 Jatian jaskatax jawen anibo betan Nazarethainko moa Jesús kaa iki. Jain kaax jawen anibaon joi ninkáxonai iki jenéyamaa iki. Ikaxbi ja Jesús jaskáyantanabo jawen tita shinanbenoyamaa iki.

52 Jainoax Jesús jawen onanti shinanyabi, jawen yoraribi anikaresa iki. Jainxon Diossen oinna itan jonibaon oinnaribi, jawe jakonmabi yama iká iki.

Jato bautizanai Juanman Diossen joi yoia

(Mt. 3.1-12; Mr. 1.1-8; Jn. 1.19-28)

3 1 Jatian Tiberio iká iki, moa chonka pichika baritia ja icha mai iboaa apo jikia. Jatian Judea mainbiribi iká iki, Poncio Pilato jaton joni koshi. Jainoax Herodesbiribi Galilea mainmea joni koshi iká iki, jatian ja Herodesnin wetsa Felipebiribi iká iki, Iturea betan Traconite mainmea joni koshi. Jainoax ja Abiline main jaton joni koshi ikáribi iká iki Lisanias.

2 Jatianribi ja *sacerdotebaon koshi iká iki, Anás betan Caifás. Jatian jabo jaskara inontianribi, jain joni jayamainkoxon, ja Zacaríassen bake Juan Diossen yoyo aka iki.

3 Jaskatira jatíbi ja Jordán wean main iká jemabaon Juan kaa iki; akonkin jaton jakonma shinanbo jenetaanan bautizameekanon ixon jato joi yoiboi; jaskakanketian jaton ochabo moa Diossen shinanxontima kopí.

4 Jaskarabo iti yoikinra ja *profeta Isaíassen neskáakin wishanike:

"Jawebi yama mananmameaxa joni neskati saí ikai:
'Non Ibo joti bai benxoaxonkanwe,
bai pontexonkanwe.
5 Jatíbi mai xankenbora bochoakanti iki,
jatíbi mananbo itan manan kawishpobora,
masenenhakanti iki. Ja yosho baibora pontekanti iki; ja jakonma baibora masenenhakanti.
6 Jatíbiain iká jonibaonra oinnoxikanai,
jan jato kishpinmati Diossen jato raanxona' ", iki iká.[b]

7 Ja Juanman jato bautizanon ikax jonibo bekanaitianra, jan jato neskáakin yoikatitai: "¡Mato riki, jakonmabo ikax, rono kaita keská jonibo! ¿Tsonki mato yoia, ja Diossen jato castigantinkoniax mato kishpinmeeti?

8 Jaskara iken maton jakonma shinanbo akonkin jenetaanan jakoni jakanwe, matonbinixbo: '¡Noara Abrahamman chiní rarebobo!' ikibo iamakanwe. Diossenra nato makan

[b] **3.6** Is. 40.3-5

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

inonbi Abrahamman chiní rarebo imati atipanke.

9 Ja yamira moa taponyabiakin jiwi xatetires inon ixon, ja namanbi rakana iki. Ja jakoni bimiamai jiwibora, moa taxteanan chiikan menokanti jake”, akin.

10 Jatian jonibaon yokákana iki: —¿Nonbiribiki jawe ati iki? —akin.

11 Jatian Juanman jato yoia iki: —Ja rabé kotonyabaonra, ja jayáomabo wetsa koton jato meniti iki, ja pitiabaonra, ja jayáomabo jato akinti iki —akin.

12 Jainoax ja apo jato kopí yokáxonaiboribi, bautizameekasi Juanhiba bekana iki; bexon neskáakin yokákana iki: —¿Nonbiribiki jawe ati iki Maestró? —akin.

13 Jatian Juanman jato neskáa iki: —Rama jato kopí yokákin, bebonhira jato yokáyamakanwe —akin.

14 Jainxon jawetii sontárobaonribi, Juan neskáakin yokákana iki: —¿Nonbiribiki jawe ati iki? —akin. Jaskáakana jato yoia iki: —Rama tsoabi rakéaxonbo jato jawéki bichinyamakanwe, jainxon yankabires jato jakonma akátonin yoinyamakanwe, ja mato kopíakanaitoninbiribi jakanwe —akin.

15 Jatian jonibo ikana iki kikinni onankashorai manákana, jaskatira ikana iki jatíbi jonibo, Juanra ibirai ja *Cristo ikibo yokakanani.

16 Ikaxbi Juanman jato neskáakin yoia iki: “Enra jato onpaxenres *bautizanai; ikaxbi epekaora westíora joni joái; janra Diossen Shinanman itan chiikan jato bautizanoxiki. Jara ea xewina atipana koshiya iki. Jaskara ikenra, jawen zapato risbitanibobi choroxonti senenma iki ea.

17 Jara moa jan payánti tsomáya joái, ja trigo bimibo payanhanan jawen xakábo potamanox. Ja bimibichores bixonra, jain benxoatinko benxoanoxiki. Jatian ja xakábobiribira, jawetianbi tiriti nokayamai chii meran potaxon menonoxiki”, akin jato aká iki.

18 Neskáakinbo, itan icha meskó eséboribi yoiananra, jakon joi Juanman jonibo yoia iki.

19 Jainxonra ja joni koshi Herodessibi notsina iki; jawen wetsa Felipen awin Herodías awinhaka iketian, itan wetsa jakonma jawékiboribi aká kopí.

20 Ikaxbi jaskáakin akára, moa siná teneti atipanyamaxon, Herodesnin jato cárcel meran Juan amaa iki.

Juanman Jesús bautizana
(Mt. 3.13-17; Mr. 1.9-11)

21 Jatian jonibo bautizani Juan iitaitianra, Jesússibi kaax bautizameeta iki. Jatian moa orani ikaitianra nai chopeta iki.

22 Jaskataitianra jishtibires Diossen Shinan, westíora xotó keska jaki joá iki; jatianra naikanmeax neskati yoyo ikai ninkata iki: —Miara nokon noi Bake iki, mionra ea kikinbiresi raroai —iki.

Jesucriston rekenbo
(Mt. 1.1-17)

23 Jatian jawen tee akin peonontianra iká iki, Jesús moa kimisha chonka baritiayabira. Jara iká iki, Josekan bake, ja ikonhakanai keská. Jatian Joséra iká iki Elikan bake,

24 ja Elí iká iki, Matatnin bake, ja Matat iká iki Levikan bake, ja Leví iká iki, Melquinin bake; ja Melquí iká iki, Janaikan bake; ja Janai iká iki, Josekan bake;

25 ja José iká iki, Matatíassen bake; ja Matatías iká iki, Amóssen bake; ja Amós iká iki, Nahúmman bake; ja Nahúm iká iki, Eslíkan bake; ja Eslí iká iki, Nagainin bake;

26 ja Nagai iká iki, Máatnin bake; ja Máat iká iki, Matatíassen bake; ja Matatías iká iki, Semeikan bake; ja Semei iká iki, Joseckan bake; ja Josec iká iki, Judakan bake;

27 ja Judá iká iki, Johanánman bake; ja Johanán iká iki, Resan bake; ja Resa iká iki, Zorobabelnin bake; ja Zorobabel

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

iká iki, Salatielnin bake; ja Salatiel iká
iki, Nerin bake;
28 ja Neri iká iki, Melquinin bake; ja
Melquí iká iki, Adikan bake; ja Adí iká
iki, Cosamman bake; ja Cosam iká iki,
Elmadámman bake; ja Elmadám iká iki,
Ernin bake;
29 ja Er iká iki, Josuénin bake; ja Josué
iká iki, Eliezernin bake; ja Eliezer iká
iki, Jorinman bake; ja Jorin iká iki,
Matatnin bake;
30 ja Matat iká iki, Levikan bake;
ja Leví iká iki, Simeónman bake; ja
Simeón iká iki, Judakan bake; ja Judá
iká iki, Josekan bake; ja José iká iki,
Jonamman bake; ja Jonam iká iki,
Eliaquimman bake;
31 ja Eliaquim iká iki, Melean bake; ja
Melea iká iki, Menan bake; ja Mena iká
iki, Matatanin bake; ja Matata iká iki,
Natánman bake;
32 ja Natán iká iki, Davidkan bake;
ja David iká iki, Isaíkan bake; ja Isaí
iká iki, Obedkan bake; ja Obed iká
iki, Boozsen bake; ja Booz iká iki,
Salmónman bake; ja Salmón iká iki,
Nahasónman bake;
33 ja Nahasón iká iki, Aminadabnin
bake; ja Aminadab iká iki Admínman
bake; ja Admín iká iki, Arníkan bake; ja
Arní iká iki Esromman bake; ja Esrom
iká iki Faresnin bake; ja Fares iká iki
Judakan bake;
34 ja Judá iká iki Jacobnin bake; ja
Jacob iká iki, Isaacnin bake; ja Isaac
iká iki, Abrahamman bake; ja Abraham
iká iki, Tarékan bake; ja Taré iká iki,
Nacornin bake;
35 ja Nacor iká iki, Serugnin bake; ja
Serug iká iki, Ragaunin bake; ja Ragau
iká iki, Pélegnin bake; ja Péleg iká iki,
Ebernin bake; ja Eber iká iki, Selajkan
bake;
36 ja Selaj iká iki, Cainánman bake,
ja Cainán iká iki, Arfaxadnin bake; ja
Arfaxad iká iki, Semman bake; ja Sem
iká iki, Noekan bake; ja Noé iká iki,
Lameckan bake;
37 ja Lamec iká iki, Matusalénman
bake; ja Matusalén iká iki, Enocnin
bake; ja Enoc iká iki, Jaredkan bake;
ja Jared iká iki, Mahalaleelnin bake;
ja Mahalaleel iká iki, Cainánman bake;
38 ja Cainán iká iki, Enóssen bake; ja
Enós iká iki, Setkan bake; ja Set iká iki,
Adánman bake; ja Adán iká iki, Diossen
bake.

Satanássen Jesús tanaa

(Mt. 4.1-11; Mr. 1.12-13)

4 1 Jatian Jesús Diossen Shinan
kikinni bochoax, ja Jordán wean-
hinoax, moa karibaa iki. Jainxonra ja
Shinanman jain joni jayamainko ioa iki.
2 Jainra chosko chonka nete iká iki,
jainoara Satanássen ochamakaskin
tanaa iki; jatian jatí nete jawékiama
ikaxa kikinbiresi jawékiakasa iki.
3 Jatianra *Satanássen neskáakin yoia
iki: —Ikonkon Diossen Bake ixon, nato
makan pan imawe —akin.
4 Jaskáaketian Jesussen yoia iki:
—Wishá meranra ikai: ‘Jawékiatinin-
bichora joni jayamake, [ja Diossen
yoiaibo senenhairibikayara joni jati
jake]’, iki —akin.
5 Jainoara *Satanássen manan keyá
ikain boríbaa iki. Jain boxon, jatíbi nato
netemea ani jemabo oinmaa iki.
6 Jaskáakin oinmaxon yoia iki: —Enra
jatíbi nato jawékibo, itan nato jema-
baon ani jawékibo mia meniti iki.
Jabora nokona iki, jatian jaweratoboki
en menikasai jabora en meniti atipanke.
7 Jaskara ikenra, ebebon chirankooxon
min ea rabiketian, jatíbi nato jawékibo
mina iti iki —akin.
8 Jaskáakin yoiabi Jesussen neskáa
iki: —Wishá meranra ikai neskati: ‘Ja
min Ibo Diosbichores rabiananbi, jabi-
chores jawen keenabo axonkanwe’, iki
—akin.
9 Jainxonra Satanássen Jerusalénhain
Jesús ioribia iki. Jain ioxon Dios rabiti
xobo bochiki boxon, chankakiina iki,
jainxon neskáakin yoia iki: —Ikonkon

Diossen Bake ikax nenoax naman choronwe;
10 Wishá meranra yoiai:
‘Diossenra jawen ángelbo raanti iki;
jabaon koiraanan mia akinkanon ixon.
11 Makanki choshiamanon ixonra, ja ángelbaon jaton mekenman mia tewankanti iki’, ikira ikai —akin.
12 Jaskáabi Jesussen yoia iki: —Wishá meranra ikai: ‘Min Ibo Dios tanayamawe’, iki —akin.
13 Jatian wetsa keskáakinbo axon Jesús tanati atipanyamaax aríbanoxpari, jawetio basi já jenebaini moa Satanás kaa iki.

Galileankoxon Jesussen jawen tee peoa
(Mt. 4.12-17; Mr. 1.14-17)

14 Jainoax ja Diossen Shinanman atipana koshi bochóya ikax, Galileanko Jesús karibaa iki. Jatianra jatíbiainoa jonibo jakiritibo yoyo ikana iki.
15 Jaskara kaxonra, jain kaax nokotainkobo, jain tsinkíkanai xobo meranxonbo, jato axeakatitai. Jatianra jatíxonbi rabikatikanai.

Nazaret jemanko Jesús kaa
(Mt. 13.53-58; Mr. 6.1-6)

16 Jatianra já jainoax ania Nazarethain Jesús karibaa iki; ja jeman nokotax tantiti neten, jain tsinkíti xobon kaa iki, jaskatibiribi axea ikax. Jain jikiax jato bebon chankata iki, ja Diossen kirika yoyo anox.
17 Jainoara yoyo anon ixon, ja *profeta Isaíassen wishani kirika menikana iki. Ja kirika menia chopexon meraa iki, neskati iká wishá:
18 “Ja Ibon Shinanra emeran iki;
janra jawenashamanbi ea imaa iki,
ja jawékiomashokobo, jakon joi jato yoinon ixon,
janra ea raana iki, ja preso keskábo xabakaati,
joi jato yoiti,
ja benche keskabo jato oinmati;
jainxon yonokin ramiareskanaibo jato xabáati,
19 itan ja non Ibon jato akinti nete nokota jato yoiti”, iki iká.[c]
20 Jainxonra Jesussen ja kirika moa xepoa iki. Jaskátaananra, jan jato akinnai joni moa menitaanan moa yakata iki. Jatíbi ja tsinkíti xobo meran ikábaon, jainbi kikinhakin oinkana iki.
21 Jainxon jato Jesussen neskáakin yoikin peoa iki: —Ramabira ike, mato bebonbi nato wishábo seneni —akin.
22 Jato jaskáa, Jesús yoii jakonires yoyo ikana iki; jainxon jakonhira joibo jato yoiaitianbo, ninkataxibi ratékana iki. Jaskatira neskatibo yokakaakana iki: —¿Natomarin ja Josekan bake ipachoai? —ikibo.
23 Jaskákanaitian Jesussen jato yoia iki: —Ramara matonbi, ja neskákanai joi ea yoiti iki: ‘Jato raonai, minbixbi raomeewe’, akin. Jainxonra maton ea yoiribiti iki: ‘Ja Capernaúmhainxon min aká jawékibo non ninkánibo; rama neno min mainkoxonribi aríbawe’ —akin.
24 Jainxon jato yoiboresa iki, neskáakin: —Ikonshamanra en mato yoiai, tsoa *profetabira jawen jeman jaa jonibaonbi jakonhayamakanai.
25 Ikon riki, ja *profeta Elías inontianra, naikanmeax oi beyamaitian, jatíbiain ikonbiresi jawékiatinin ikana iki. Jatian icha benomaya ainboboribi *Israel jeman jakana iki.
26 Ikaxbi Elíasra, ja *Israel jeman tsoa benomaya ainboboibabi, Diossen raanyamaa iki; Sarepta jeman iká benomaaya ainboibares raana iki. Ja iká iki Sidón jema iká ochóma.
27 Jainoax ja *profeta Eliseo inontianribira, ja Israel main icha *lepra isinya jonibo jaa iki. Ikaxbi tsoabi benxoyamaa iki; ja Siriainoa Naamán janeya joniresa benxoa iki —akin.

[c] **4.19** Is. 61.1-2

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

28 Jaskáakin jato Jesussen yoia ninkátaanan, ja tsinkíti xobo meran weitabo, ikonbiresi jaki sinákana iki.
29 Jaskáaxonra yatanxon, ja jemamea pikoxon, ja jema iká manan maxkatenbi Jesús bokana iki, jainxon werannoxon.
30 Jaskáakin bokanabira jato xaranmeaxbi jato potabaini moa Jesús kaa iki.

Yoshin naikia joni iká
(Mr. 1.21-28)

31 Jainoax Jesús Capernaúm jeman kaa iki, ja iki Galilea main iká. Jain kaxon ja tantiti netenbo jato axea iki.
32 Jaskáakinbo jato axeaitian ninkatax, jonibo ratékana iki. Koshi shinanyaxon jato akaitian ninkatax.
33 Jatian ja tsinkíti xobo meran iká iki, westíora joni yoshin naikia. Jaskara ikax, ja joni neskati koshin saí ika iki:
34 —¡Noa jenewe! ¿Jaweatiki min noa teai Nazarethainoa Jesús? ¿Noa keyoiki mia joá? Enra mia onanke; mia riki Diossen ochaoma Bake —iki.
35 Jaskáaketian ja yoshin notsinkin neskáakin Jesussen yoia iki: —¡Netéwe yoshimá, ja joni meranoax pikówe! —akin. Jatianra jato bebonbi ja joni mai tsakamataanan, jameranoax pikókinbi, ja yoshinman jawe jakonmabi ayamabaina iki.
36 Jainoaxa jatikaxbi jonibo ratékana iki; jaskatax jatobires neskatibo yoyo ikana iki: —¿Jawekeska joikayarin nato? Nato joninra jatíbi jawen atipana koshiaxon, itan yoiti koshiaxon, yoshinbo jokonti yoiai; ¡Jatianra jabo pikókanai! —ikibo.
37 Jaskatira ja Jesussen jaskara jawéki akábo, jatíbi ja mainmea iká jemabaon ninkakaaketana iki.

Simonman rayos ainbo Jesussen benxoa
(Mt. 8.14-15; Mr. 1.29-31)

38 Jainoaxa ja tsinkíti xobo meranoax pikókaini kaax, Simonman xobon Jesús jikia iki. Jain iká iki, Simonman rayos ainbo kikin yoná koshi aká rakata. Jatianra ja benxoanon ixon Jesús yoikana iki.
39 Jatianra ja ainbo manaon beokainxon ja yoná Jesussen notsina iki. Jaskáatianbi ja ainbaon moa yoná jenea iki. Jatianbi wenixon, ja ainbaon jato jawékiamaa iki.

Icha isinaibo Jesussen benxoa
(Mt. 8.16-17; Mr. 1.32-34)

40 Jatian moa yametainshokobi, jatíbi meskó keskati isinaibo, Jesússiba bokana iki. Jaskáakin bokanketianra tii axonres jato benxoapakea iki.
41 Jainoax icha isinai jonibo meranoaxibi, yoshinbo jokona iki. Jaskati jokonira neskatibo saí ikana iki: —¡Mia riki Diossen Bake! —iki. Ikaxbi Jesussen yoyo imayamakin ja yoshinbo jato notsina iki; jara *Cristo iki ixon jabaon onanna kopí.

Jain tsinkíti xobonkoxonbo Jesussen jato joi yoia
(Mr. 1.35-39)

42 Jatian nete xabataishoko wenitax, ja jemameax pikókaini joni yamanko Jesús kaa iki. Ikaxbi jonibora ja benai boax já ikainko nokóxon, kayamanon ixon jainbi banémakaskana iki.
43 Ikaxbi Jesussen jato yoia iki: —Wetsa jemankoboribira ja Diossen ikinaton iti jakon joibo en yoiti jake; ja ati kopíra nato neten ea Diossen raana iki —akinbo.
44 Jaskáakinra ja Judeain iká jain tsinkíti xobo meranxonbo, ja jakon joibo jato Jesussen yoiboa iki.

Icha yapa bikana
(Mt. 8.16-17; Mr. 1.16-20)

5 1 Westíoraira Jesús ja Genesaret ian kexá iká iki; jain ikenra, ja Diossen joi ninkákaskin, joni ichan bitaxkana iki.
2 Jainxonra Jesussen oinna iki, ja rikanaibaon rabé bote jawebioma, mashin

repia. Ja bote ibobo ikana iki, mapéxon
jaton rika chokai tsamákana.
3 Jatian wetsa bote iká iki Simónmana,
jain Jesús naneta iki. Jainxon yoia
iki napoorichashoko ja bote axonti.
Jainoaxa ja boten Jesús nayakaa iki;
jainxon jonibo jato axeakin peoa iki.
4 Jaskáakin jonibo jato Diossen joi
yoikin senenhataanan, ja Simón yoia
iki: —Ja min bote napoori boxon,
maton rikabo jain nepókanwe, maton
yapa binon —akin.
5 Jaskáaketian Simonman Jesús yoia
iki: —Maestró, yaméra non aashinai
rikankin; ikaxbira jawe yapabi non
biamawanke. Ikaxbi min ati yoiara en
akai ja rika nepókin —akin.
6 Jatian jaskáati yoia nepóxonra, icha
yapa bikana iki, jaton rikabobi noshinon
kaman.
7 Jaskara iken ja wetsa boten iká, jato
betan teetai jonibo kenakana iki, jato
akini bekannon ixon. Jatianra jabo
bexon, jaton rabé botebi bochoakana
iki, kikin jikiibishokobo itiakin.
8 Jaskáaketian oinnax Simón Pedro
Jesús naman joáx, chirankoota iki.
Jainxon neskáakin yoia iki: —Ebé
iamawe Ibó, eara ochaya joni iki —akin.
9 Jatian Simón itan jabé ikábora ikana
iki ratékanabo; ichayora yapa biax.
10 Jainoax ja Simón betan teetaibo,
Zebedeon bake rabé, Santiago betan
Juanribi, kikinni ratékanabo ikana
iki. Ikaxbi Jesussen Simón yoia iki:
—Rakéyamawe, nenoax pekootaxa,
rama mia joni biaibiribi ikai —akin.
11 Jato jaskáaketian jaton bote repin-
taanan, jain iká jatíbi jaton jawékibo
potabaini, Jesús betan bokana iki.

Lepra isinya joni Jesussen benxoaa
(Mt. 8.1-4; Mr. 1.40-45)

12 Wetsa netenra, westíora jeman
Jesús iketian, *lepra isinya westíora
joni jaiba joá iki. Joxon Jesús oinnax,
ja namanbi chirankootax maikibi beke-
pia iki. Jainxon Jesús neskáakin yoia
iki: —Ibó, keenxonra nokon isin min
ea benxoati iki —akin.
13 Jatian Jesussen mekenman tii axon,
neskáakin yoia iki: —Eara keenai.
¡Benxowe! —akin. Jaskáatianbi, ja jonin
*lepra isin moa benxoa iki.
14 Jatianra Jesussen yoia iki: —Tsoabi
keshanyamawe; pontékainxonres ja
*sacerdote oinmatanwe, jainxon ja
Dios bebon jakon iti kopi, ja Moiséssen
jaskáati yoini keskáakin, Dios jawéki
menitanwe, moa mia benxoa sacerdo-
tebaon onankanon —akin.
15 Jaskarabo ikenbira, jatíbiain ja
Jesussen aká jawékibo ninkakaaboresa
iki. Jaskatira icha jonibo tsinkíakeresa
iki, ja Jesussen yoiaibo ninkati. Jainoax
jaton isinbo jato benxoanon ikax.
16 Ikaxbira Jesús tsoabi yama ikain-
kobo orani kakatiai.

Kishi jirioma joni Jesussen benxoaa
(Mt. 9.1-8; Mr. 2.1-12)

17 Wetsa netera Jesussen jato joi
onanmai iitaitian, jawetii *fariseobo
betan esé onan jonibo jain yakákana iká
iki. Jabo bekana iká iki, Galilea main iká
maxko jemameax, itan Judea main iká
jemameax, jainoax Jerusalénhainoaxibi.
Jatianra Diossen atipana koshi Jesús
meran jishtia iki, ja isinaibo benxoaitian.
18 Jatianra jawetii jonibaon, westíora
kishi jirioma joni, rakátinin axon
bekana iki. Bexonra xobo meran jiki-
maxon Jesús bebon rakankaskana iki;
19 ikaxbira jaoraoshamanxon jiki-
mati merayamakana iki, ichayora joni
iketian. Jaskara ikenra ja xobo pekaten
mapéxon, ja xobo pebíanan kiniaxon,
jawen rakátininbi axon; ja joni icha
xaranbi apakexon, ja isinai joni Jesús
bebon rakankana iki.
20 Jatian jan beabo, ja ikonhaax jaki
koshikana ointaanan, Jesussen ja isinai
joni neskáa iki: —Joní, min ochabora
en moa mia shinanxonyamai —akin.
21 Jatianra ja esé onanbaon, itan *fari-
seobaon neskáakinbo shinankana iki:

"¿Tsoarin nato, ja Dios yoii jakonmaibires yoyo ikai? Diossenbichora non ochabo moa noa shinanxonyamati atipanke", akinbo.

22 Ikaxbi Jesussenra, jaskáakinbo shinankanai onanxon, jato neskáakin yokata iki: —¿Jaweatiki maton jaskáakin shinannai?

23 ¿Jaweraki yoitikayaki atibires itiki: 'Min ochabora en mia shinanxonyamai', akin ati, iamax: 'Wenitax katanwe'? akin ati.

24 Enra mato oinmai, nato mainra ja jonin Bake, jonibaon ocha akábo moa jato shinanxonyamanoxon yoiti koshiya iki ixon —akin jato aká iki. Jaskátaanan ja isinai joni neskáa iki: —Enra mia yoiai, wenixon min rakáti bibaini, min xobon katanwe —akin.

25 Jaskáatianbi, ja kishi jirioma joni, jato bebonbi wenixon, jawen rakáti bitaanan jawen xobon moa kaa iki. Kakin Dios rabi rabibaina iki.

26 Jatianra jatíbi jonibo ratékana, jainxonra Dios rabikana iki; jainoaxa kikinni raketi neskatibo yoyo ikana iki: —Ramara non ake jan ratéti jawékibo oinkin —ikibo.

Leví Jesussen kenaa
(Mt. 9.9-13; Mr. 2.13-17)

27 Jaskara aká pekáora, moa Jesús jainoax kaa iki. Kakin Leví janeya westíora joni nokoa iki, jainxon Romamea apo jato kopí yokáxonai xobonko yakata. Jainoa Jesussen neskaa iki: —Ea chibanwe —akin.

28 Jatianra Leví jatíbi jawen jawékibo jenetaanan Jesús betan kaa iki.

29 Jainxonra Levikan, jawen xobon Jesús ioxon, rarokin ani fiestaaxona iki. Jaskáaxon jato chania, jato betan jawékiai ja apo jato kopí yokáxonaiboyabi, wetsa joniboribi jain tsinkíkana iká iki.

30 Ikaxbi ja jaskara esé chibanaibobires ixon, fariseobo betan esé onan jonibaon, ja Jesussenmea onannaibo jakonmaakin yoikin peokana iki. Jainxonra neskáakin yoikana iki: —¿Jaweatiki jakopí yokámisaibo, itan ja ochaya jonibo betan maton jawékiai? —akin.

31 Jatian Jesussen jato yoia iki: —Ja isinhomabora jato raonai joni benatinin maxkáyamake. Isinaibokaya riki jato raonai jonin akintinin maxkatabo.

32 Eara ja jákonman shinanmeetaibo benai joáma iki. Eara joá iki ja ochaya jonibo kopí; jaskáaxon jabaon Dios ikonhanon ikax —akin jato aká iki.

Ayunantikiriakin yokákana
(Mt. 9.14-17; Mr. 2.18-22)

33 Jainxonra jonibaon Jesús yoiribikana iki: —Ja Juanmamea onannaibo betan ja fariseobaomea onanaibaon akanai, jatíbitian *ayunankin, itan akonbireskin orankin, jatian mionmea onanaibaonbiribi akanai, jatíbitian piananbi xeakin —akin.

34 Jatian Jesussen jato yoia iki: —Jawetianbira wanokanai fiestanko, jato chania bekanketian, maton jato jawékiati tenemati atipanyamake, ja wanoai joni jato betan iketian.

35 Ikaxbi netera nokónoxiki, ja wanoai joni moa bokanti, jatianparira ja chania bekanabaon jawékiati tenekanti iki —akin.

36 Jainxonra neskara jawékiki jato yoinribia iki: —Tsonbira chopa bena xatetaanan jan payo chopa onayosma iki; jatian jaskáakin onaara, ja bená chopan ja payo chopa waxaresai. Jainoax ja bená choparibi, ja payo chopaki onaa ikax jakon banéyamai.

37 Jainxon tsonbiribi payo bichi chomon, bená vino nachíosma iki; jaskáakin akábira, bená vinon ja payo bichi chomo toá akai, jaskatira ja vino betan ja bichi chomoribi, moa jawemabi banetai.

38 Jaskánaketianra ja bená vino, bená bichi chomonribi nachíti iki.

39 Jainoax tsoabira ja pae vino xea pekao, ja paema vino xeakasibo iamakanai. Jaskatira ikanai: 'Ja pae vinokayara kikin jakon iki', ikibo —akin jato aká iki.

Tantiti netenbi trigo tsekakana
(Mt. 12.1-8; Mr. 2.23-28)

6 1 Jatian westíora tantiti netenra,
Jesús jaonmea onannaibo betan,
wai banakanbi bokana iki. Kakinra
jaonmea onanaibaon trigo bimi texkan
pinoxon xemekana iki.
2 Jaskáakanaitian jawetii *fariseobaon
jato yokata iki: —¿Jaweatiki ja tantiti
neten jaskáatima ikenbi maton jaskara
jawékibo akai? —akin.
3 Jatian Jesussen jato yoia iki:
—¿Matonki ja jawékiakashorakin, jabé
ikábo betan westíoraakin Davidkan aní
jawéki yoyo akáma iki?
4 Janra ja Dios rabiti xobo meran
jikixon, ja Dios menikana pan bixon
pia iki. Jainxonra já chibanaiboribi,
pikannon ixon jato menia iki, ja sacer-
dotebaonbichores ja pan piti akana
ikenbi —akin.
5 Jainxon jato yoiribia iki: —Ja jonin
Bake riki, jawerin ja tantiti neten atibo
ixon jan mato yoiti —akin.

Meken jirioma joni iká
(Mt. 12.9-14; Mr. 3.1-6)

6 Jatian wetsa tantiti neten, Jesús
jain tsinkíkanai xobon jikia iki. Jain
jikixon axeakin peoa iki. Jainribi iká
iki, westíora joni jawen mekayao meken
jirioma.
7 Jatian jainribi ikana iki esé onan
joniboyabi fariseobo; ja tantiti netenbi-
mein Jesussen benxoai ixon paranaxon
oinni. Jaskáaxon jakibo yoinxon ramiati
shinanyanix.
8 Ikaxbi, janra jaskarabo shinan-
kanai onanxon, ja meken jirioma joni
neskáakin yoia iki: —Wenitax joáx, jain
napon chankawe —akin. Jaskáakin
yoia, wenitax chankata iki.
9 Jainxon jato Jesussen yoia iki:
—Rama en mato yokábanon ninká-
kanwe: ¿Ja tantiti neten non jawe
atiki yoiai? ¿Jakon jawéki ati ó
jakonma jawéki ati? ¿Mawatainbi jato
kishpinmati, ó jato mawámaresti?
—akin.
10 Jaskáaxon jain ikábo jato beísake-
tana iki; jainxon ja meken jirioma joni
yoia iki: —Min meken sananwe —akin.
Jaskáakin yoia sananatianbi, ja jonin
meken benxoa iki.
11 Ikaxbi wetsabobiribi ikonbiresi siná-
kana iki, jaskáaxon shinan akana iki, ja
Jesúski jaweakantiki ixon.

Chonka rabé jawen raana itibo, Jesussen katota
(Mt. 10.1-4; Mr. 3.1-6)

12 Jatian ja netebaonribira manan-
manxon orani Jesús kaa iki. Jainra
orani Dios betan yoyo iki yamé iishina
iki.
13 Moa nete xabáketianra, jaonmea
onannaibo jato kenaa iki. Kenaxon
chonka rabéres jato katota iki; jabora
jato janea iki, raanabo akin.
14 Jabo iká iki: Simón, jaribi janea iki
Pedro akin; jainoax ja Simonman wetsa
Andrés, jainoax Santiago, Juan, Felipe,
Bartolomé,
15 Mateo, Tomás, Alfeon bake
Santiago, jainoax Simón, ja Zelotebo
betan nia ikátiai,
16 Jainoax Santiagon bake Judas,
jainoax Iscariote, ja jakonhai keská
ixonbi jan Jesús jakonmaani.

Icha joni Jesussen jato joi yoia
(Mt. 4.23-25)

17 Jaskáakin senenhataanan, manan-
mameax moa Jesús ipakea iki; jawen
katota joniboyabi. Beax ja manan
teshanpa ikain ikana iki; Jatian ja icha
joni tsinkitabo ikana iki Judea main-
meax, Jerusalénhainoax, jainoax ja
Tiro keibakeax, itan ja Sidónhainoax
bekanaboribi.
18 Jabora ja Jesussen joi yoiaibo
ninkati itan jaton isinbo jato benxoanon
ikax bekanabo ikana iki. Jatianra ja
yoshinbo jato meran naikixon, jato
masá tenemaiboribi jato benxoaa iki.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

19 Jatíbi jonibora Jesús tii akaskana
iki, já meranoax pikotai jawen atipana
koshin jato benxoai oinxon.

**Raroshaman ikanti itan raroma
ikanti joi jato yoia**
(Mt. 5.1-12)

20 Jatian Jesussen jaonmea onannaibo
jato beísaketana iki; jainxon jato yoia
iki: "Diossenra raroshaman imati iki, ja
mato Dioskires ikoni koshiax jakanabo.
Matonakayariki ja Diossen ikinaton jati
nete.
21 Diossenra raroshaman imati iki, ja
pikasi, itan nomi mato rama iitaibo.
Matora jawekiatinin maxkáyamanon-
xiki. Diossenra raroshaman imati iki,
ja onisi winii mato rama iitaibo; jaskata
pekáora mato raroshaman inoxikanai.
22 Diossenra raroshaman imati iki, ja
jonin Bake kopí, jonibaon omiskanaibo,
ja jawemabiakin shinankanaibo, ja ichá-
kanaibo, ja jakonma jawéki atin, jaton
jane omisnankanaibo.
23 Mato jaskáakana raroananbi kikini
benenoxikanwe ja nete. Naikanxonra
Diossen kikin jakonhakin mato ikino-
xiki. Jaskáakinribira, moatian jaton
reken papashokobaonribi ja *profetabo
jakonmaapaokanike.
24 Ikaxbi, ¡Jawe iresaipanon, rama ja
mato jatíbi jawékia ikax moa jakonbires
jakanabo!
25 ¡Jawe iresaipanon, ja rama mato
jatíbi jawékiatinin maxkáyamaibo,
matora jawékiatinin inoxikanai! ¡Jawe
iresaipanon, ja ramatian raroi jakanabo,
matora onisi wininoxikanai!
26 ¡Jawe iresaipanon, ja jatíxonbi
kikin joniboakin shinankanaibo!
Jaskáakinribira ja janso *profetabo,
jaton reken papashokobaon jato shinan-
paonike.

Rawíbo noitikiriakin jato esea
(Mt. 5.38-48; 7.12)

27 Ikaxbi, ja en yoiai ninkati tsama-
tabora en mato yoiai: Maton rawibo
noikanwe, mato omisaibo jato jakon-
hakanwe.
28 Mato ramímatiakinres shinanxonai-
boki, jakonres shinankanwe. Jainxon
matoki shirokin mato join imakanke-
tianbo, jatoki orankanwe.
29 Jawekeska ixon wetsa jonin ati iki
mato tantash akin; wetsaori amaribi-
noxikanwe, jainxon mato jan perakooti
choparibi mato boonkana, maton koton-
ribikaya jato bomaresnoxikanwe.
30 Wetsabaonbires mato jayata jawéki
mato yokákana; meniresnoxikanwe.
Jatian jaweratobaonki matona ikenbi
mato jawéki bichinai, moa yokáyama-
kanwe.
31 Jaskara iken, wetsabaon mato jaskáa-
tinin mato keenai keskáribiakin, maton-
ribikaya wetsabo jato jaskáakanwe.
32 Jatian ja mato jakonhaibores maton
jato noiabira, wetsaresibi jawékima iki;
ja ochaya jonibaonribira jato jaskáai.
33 Jainxon ja mato jakonhai joniboresibi, maton jato jakonhabira, wetsaresibi jawékimaribi iki, ja ochaya jonibaonribira jaskáakinribi jato jakonhai.
34 Jato jawéki menikin, mato kopikin
menishkokanti shinanyaxonres jato
menikinbira, wetsaresibi jawéki maton
ayamai; ja ochaya jonibaonribira jato
jaskáai, jatoibakea bishokoti shinan-
yaxon.
35 Jaskara iken, maton rawíbo noianan
jato jakonhakanwe; mato kopikin meni-
shokokanti shinanhomaxon jato meni-
kanwe. Jaskáakinra ani jawékibo maton
biti iki, itan ja ani Diossen bakekon-
shaman mato iti iki. Janra jakon shinan-
yaxon, ja jakonma jonibo itan Dios iráke
ati onanma joniboribi jato akinnai.
36 Jaskara iken, ja maton Papan jato
akai keskáribiakin, jato onísakanwe.

**Wetsabaon aká jawékibo
jato yoixontima**
(Mt. 7.1-5)

37 Tsoabi jaton jakonma akábo yoixon-
yamakanwe; jatianra Diossen mato

jaskáashokotima iki. Jainxon jakonma akanketianbo, jato ramiayamakanwe; jatianra Diossen mato ramiayamashokoti iki. Mato jakonmaakanabo moa jato shinanxonyamakanwe; jatianra mato Diossen jaskáashokoti iki.

38 Jato jawéki menikanwe; jatianra mato Diossen menishokoti iki. Janra mato meniti iki; ja saco meran jakonshamanhakin napóanan, kikinhakin bochoaka keskáakin. Jawe jawékiki maton jato menia iki, jaribira mato Diossen meniti iki", akin.

39 Jainxon Jesussen jawékiki yoinribikin jato neskaa iki: "Westíora benchenra, jawekeskaxonbi jabé benche ioti atipanyamake; jatian jaskáakin ioibira rabekaxbi kini meran pakébekonti atipanke.

40 Jawerato axeai jonibira, jawen maestro bebon onan iti atipanyamake. Jawetianki jan onankin senenhai, jatianparira jawen maestro betan senen onanribi iti iki.

41 ¿Jawekopiki ja wetsa maxkoshoko nisá bepokoota iken, min jares oinxonai; ja mia jiwi aniosi bepokootakaya ointitianbi?

42 ¿Jawekeskaxonki ja min wetsa, nisá bepokoota iken, min bixonti iki; ja mia jiwi aniosi bepokoota, minbipari tsekaama ixonbi? ¡Beparametaibo riki mato!, matonparikaya ja aniosi mato bepokoota tsekakanwe. Jaskáaxonparira moa jakonhakin oinxon, ja min wetsa nisá bepokoota min tsekaxonti iki.

Jawen bimi oinxonres jiwi onanti
(Mt. 7.17-20; 12.34-35)

43 Jawetianbira jakon jiwi, jakonma bimia iti atipanyamake, jatian ja jakonma jiwibiribi, jakon bimia iti atipanyamaribake.

44 Jiwibora non onanai iki, jawen bimibo oinxonres. Jaskara ikenra, ja moxa jiwimea higo bimi non tsekati atipanyamake; jatian zarza jiwimeabiribi non uva bimi tsekati atipanyamake.

45 Westíora jakon jonira jakon jawékibores yoyo ikai; jakonhakin shinanires jaa ikax; ikaxbi jakonma jonira jakonma jawékibores yoyo ikai, jawen shinan meran jakonma iken. Jawekeskaraki jonin shinannai, jaskarara joni yoyo ikai.

Rabé keska xoboki yoinmeeta esé
(Mt. 7.24-27)

46 ¿Jaweatiki, 'Ibó, Ibó', akin maton ea janeai, nokon keenai keskábo axonkinmabi?

47 Ramara en mato yoiai, jatíbi ja nokon joi ninkáxon jan yoiai keská senenhaiboki, jawe jawéki keskábo iki ixon.

48 Jabo riki jonin xoboakin aní keska; rekenparira neminhakin chinianan, shankaki witábo nichina iki. Jatian jenetiaxon mapoara, ja xoboki bai koshi tsakákinbi shakonyamabobia iki; ja xobo witabo kikinhakin nichina iketian.

49 Ikaxbi ja en yoia joibo ninkáxonbi, nokon keena keskábo ea axonyamaibo riki; jonin mai chinixonres, jaki koshitibo ayonxonmabi xoboani keskábo. Jatianra basitanima bai koshin, ja xobo poxaa iki; jaskataxa kikini ras ika iki", akin jato aká iki.

Romano sontárobaon koshin yonoti Jesussen benxoaa
(Mt. 8.5-13)

7 1 Jatian moa jato joi yoikin senenhatanan, Jesús Capernaúmhain kaa iki.

2 Jain iká iki westíora romano sontárobaon oficial. Jan akonbireskin noia jawen yonoti iká iki, isini mawatibishoko.

3 Jatian Jesús yoii ikanaibo ninkáxon, ja oficialnin, jatíribi judíobaon joni koshibo, Jesússiba jato raana iki; ja jawen yonoti isinai benxoai joyamaama joti yoikanon ixon.

4 Jato jaskáa boxon, joyamaama joti Jesús neskáakin yoikana iki: —Atibira nato sontárobaon koshi oficialnin yokatai min akinti jake.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

5 Janra non kaibo judíobo jato noike.
Janribira, jain tsinkíti xobo noa axona
iki —akin.
6 Jaskáakana, jato betan Jesús kaa iki;
jatian moa xobonko nokoti bokanaitian,
ja *capitánman, jawen onanna jonibo
jato raana iki, bechixon neskáakin
yoikanon ixon: “Ibó, jakonma shinan-
yamawe, nokon xobontanibobi, mia jiki-
mati jisámabobi riki ea.
7 Jaskara kopíra eabishaman mia
benai kayamawanke. Ikaxbi ja nokon
yonoti benxonon ixon, ea yoixonreswe.
8 Enribira nokon koshibaon yonoa jato
senenhaxonai. Jainoaxa, en ikinna sontá-
roboribi jake; jatian westíora en jain
katanwe akin yoiara kaai, jatian neri jowé
akin en wetsa akára, joái; jatian nokon
yonoti en jawéki ati yoiara akai”, akin.
9 Jatian jaskáakin yoikana ninkatax,
Jesús ráteta iki. Jaskáaxon, já chibani
bokana jonibo, jato neskáakin yoia
iki: —Ikonshamanra en mato yoiai:
Nato *Israel mainra, nato jonin akai
keskáakin ea ikonhai joni, en jawetianbi
nokoisma iki —akin.
10 Jatian jakiribi moa xobon banéxon,
ja raanwanabaon oinkana iká iki, ja
yonoti moa benxoa.

**Benomaata ainbaon benbo
bake Jesussen jirimaa**

11 Jaskáa pekáo, Nain janeya westíora
jemanko Jesús kaa iki. Jain kaaitian
jaonmea onannaibo, itan icha joniboribi
já chibani bokana iki.
12 Jatian ja jema xepotiain moa nokoti
kakin oinna, mawá miinnoxon boí
ikana iki. Ja mawá iká iki, benomaata
ainbaon jabicho bake, jatian ja mawá
miinkini boaibo ikana iki icha joni.
13 Jaskara oinxon, ja ainbo Jesussen
noibaa iki; jainxon yoia iki: —Winiamawe
—akin.
14 Jaskáatanan ja mawá nokobainxon
jan bekanai cajón yatana iki. Jatianra ja
mawá iata jonibo jainbi charókana iki.
Jainxon ja mawá Jesussen neskáakin
yoia iki: —Bakeranon, weníwe akinra
en mia akai —akin.
15 Jaskáa, ja mawá iwana yakáina-
kainax moa yoyo iki peokoota iki;
jatianra Jesussen moa jawen tita menia
iki.
16 Jaskara oinnax ratéxonra, jatíxonbi
Dios rabii neskákana iki: —Westíora ani
*profetara nooxaran nokóke —ikibo.
Jainoax neskáribikana iki: —Jawen
jonibo jato akinira Dios joke —ikibo.
17 Jatian jaskara jawékibo Jesussen
aká joira, jatíbi Judea main itan ja
patax iká jemabaon ninkakaaketana iki.

**Juanman, jawen jonibo
Jesússiba raana**
(Mt. 11.2-19)

18 Jatian Juanmanra jatíbi neskara
joibo ninkata iki, jawen jonibaon yoia;
jaskara ninkáxonra, jawen joni rabe
kenaxon,
19 ja Iboiba jato raana iki ¿Miarin
ja joti yoikani, iamaxon wetsaki non
manati iki? akin yokákanon ixon.[d]
20 Jatian boxon, Juanman jonibaon
neskáakin Jesús yoikana iki: —Jato
*bautizanai Juanmanra noa raanke,
¿Miarin ja joti yoikani, iamaxon wetsaki
non manatiki? akin mia yokáti —akin.
21 Jatianbira icha isini onitsapitaibo jato
Jesussen benxoa iki, jainxon ja yoshin
naikiaboribi jato pikoxona iki; jainxon
icha bencheboribi jato oinmaa iki.
22 Jaskáakin senenhataanan, jato
neskáakin yoia iki: —Rama moa botan-
kanwe, kaxon Juan yoitankanwe,
jaskara maton oinnabo itan jaskara
maton ninkatabo. Benchebaonra moa
oinke; chantobora moa nikanai; ja
*lepra isinyabora moa benxokanke;
pabebaonra moa ninkákanai; mawá-
bora jiriai; ja jawékinin maxkatabora
ja bená joi jato yoikanai.

[d] **7.19** Ja joti yoikatikanai iki iká riki, ja Cristo yoii iká.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

23 ¡Diossenra raroshaman imati iki,
ja ea ikonhaax eki koshii jenéyamaibo!
—akin.
24 Jatian ja Juanman raana jonibo,
moa bokana pekáo, Jesussen ja tsamata
jonibo, Juankiriakin yoikin jato neskáa
iki: "Ja jain joni jayamainko kaxonki
¿Tsoa joni maton oinna iki? ¿Westíora
tawa nia niwen shakonai?
25 Jainxonki jaweribi maton oinna iki
¿Westíora joni jakon chopa saweya?
Akáma. Matonra onanke, ja jakon
chopa saweaibo, itan jan raroti jakonma
akaibo, ja apobo jain teetai xobonko
jakana.
26 ¿Jainxonki jaweribi maton oinna
iki? ¿Westíora *profetaki maton oinna
iki? Ikon riki, jara maton oinna iki; jara
westíora *profeta xewina iki.
27 Ja Juan yoiira ikai Wishá meran
neskati:
'Mia raanamatianbira, en wetsa
jonipari raanai;
jan mia kati bai, mia benxoaxonon',
ixon.
28 Enra mato yoiai, jatíbi jonibo
xaranra tsoa jonibi, Juan xewina
yamake; ikaxbi tsoaki, ja Diossen jato
ikinaton jaa joni iki, jara Juan xewina
iki".
29 Jatian neskara ninkáxon, jatíbi
jonibaon itan jato kopí yokataibaonribi
ikonhakana iki, Diosra jakon iki ixon.
Jatianra Juanman jato bautizana iki.
30 Ikaxbi ja *fariseobo betan esé onan
jonibaonbiribi, Juan bautizamayama-
kana iki. Jabo jato jaskámati Diossen
shinanna ikenbi keenyamakin.
31 "Jatian ¿Jawekiki ja ramatian jonibo
en yointi iki? ¿Tsoa keskaborin jabo?
32 Jabo riki bakebo plazain tsamatax
tsinii saa ikanai keskábo; jaskatira
ikanai neskati: 'Non mato quena xon
axonabira, mato ransayamaa iki, mawá-
kanketian iti bewábo noa bewakenbira
mato winiamaa iki', akin.
33 Ja jato *bautizanai Juanra iká iki
pan piosma itan vino xeayosma; jatian
matonra akai, yoshin naikia riki ixonbo
yoikin.
34 Jainoaxa ja jonin Bake joá iki; jara
xeai itan piai iki. Jatian maton akai,
nato riki naxki joni itan paenai, jainoax
ochaya jonibo itan kopí yokámisaibo
betan raenanai akinbo.
35 Ikaxbi ja Diossen onan shinanra
jishtiai, jatíbi jan akainkobo", akinra
jato Jesussen aká iki.

Simón janeya *fariseon xobon Jesús iká

36 Jatian westíora fariseo joxon, jawen
xobonko pikinnoxon Jesús kenaa iki.
Jaskáakin kenaa kaax, jawen xobon
jikia iki; jainoax mesan yakata iki.
37 Jatian ja jemanribi westíora ainbo
iká iki; jakonma jawékibores akí ochai
jaa, jatíxonbi onankana. Ja ainbaon
onanna iki, ja fariseon xobon pii
Jesús kaa. Jaskara onanax, *alabastro
akana botírianin, kikinbires kopí ininti
bochóya, Jesússiba kaa iki.
38 Jain joáx, winiananbi Jesussen tae
pataxbi yakata iki, jainxonra jawen beon-
manbi, tachota iki, itan jawen bookanbi
tasoa iki, jaskáaxonra tatsó aka iki.
Jaskáakin senenhaxon, ja ininti boatonin,
Jesussen tae sikaanan ininhaxona iki.
39 Ja ainbaon jaskáaketian oinxon, jan
piti kenaa fariseon, neskáakin shinanna
iki: "Ikon *profeta ixonra, ochaya ainbo
riki nato ea tii aki iitai, ixon onan-
keanke", akin.
40 Jatianra Jesussen ja fariseo
neskáakin yoia iki: —Simón, westíora
jawéki mia yoibanon —akin. Jaskáa
yoia iki: —Ea yoiwe maestró —akin.
41 Jatian Jesussen yoia iki: —Rabé
joninra, westíora joni koríki ribina iká
iki; westíoranin ribina iká iki, pichika
pacha nete teexon bititii; wetsan aká iká
iki, chonka pichika nete teexon bititii.
42 Jaskáakin ribinxonbi, moa kopíati
atipanyamaketian, ja rabekan ribinbi
ja jonin, moa jato shinanxonyamaa iki.
Rama ea yoiwe ¿Jawerato ja ribinya
joninmein bebonbires noia iki? —akin.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Ainbaon Jesús inintinin tachota.

43 Jaskáa Simonman yoia iki: —En
shinannara, ja bebon icha ribinya jonin
aká iki —akin. Jatian Jesussen yoia iki:
—Ikonra min yoike —akin.
44 Jatian ja ainbo ointaanan, ja fariseo
Jesussen neskáa iki: —¿Minki oinna
nato ainbo? Min xobon ea merati joken-
bira, onpaxtanibi min ea meniamake;
ea jan tachokiinon ixon. Ikaxbi nato
ainbaonres ake, jawen beonmanbi ea
tachóanan jawen bookanbi, nokon tae
ea soaxonkin.
45 Minra ea betsó ayamabobike; ikaxbi
nato ainbaonra, jowanxonbi ea tatsó
akin jeneyamake.
46 Minra ea xenin nokon maponko ea
sikayamawanke; ikaxbi nato ainbaonra
inintinin nokon tae ea ininhaxonke.
47 Jaskara ikenra en mia yoiai; jan
ea akonbireskin noia riki, jawen jatíbi
ochabo en moa shinanxonyamaitian.
Ikaxbi ja jaton ocha akábo, jaakin jato
Diossen shinanxonresaibaonra, kikin-
shamanhakin ea noiamai —akin jato
aká iki.
48 Jatian jaskáatanan ja ainbo neskáa
iki: —Min ocha akábora en moa mia
shinanxonyamai —akin.
49 Jaskáaketian ninkatax jabé jawé-
kiaibo, neskatibo yoyo ikana iki:
—¿Tsoa jonirin nato, jaton ocha akábo
jato soaxonai? —ikibo.
50 Jaskákanainbi Jesussen ja ainbo
neskáakin yoia iki: —Ea ikonhaax mia
eki koshia kopíra, mia kishpinke, rama
moa jawekeskabo shinanyamai jakonax
katanwe —akin.

Jesús akinnai ainbobo iká

8 1 Jaskarabo iká pekáo, icha ani
jemabaon itan maxko jemabaonribi,
ja Diossen ikinaton jati bená joi yoii

Jesús kakátiai; jatian jawen chonka rabé
jaonmea onanaiboribi jabé bokátikanai.
2 Jainoax jaweti ainboboribi jabé
bokátikanai; jatíribibo iká iki, yoshin
jato jokonhaxonabo; jatíribibo iká iki
isinaitian jato benxoabo. Jainoax jato
xaranribi iká iki, ja *Magdalena akin
akanai Maríaribi, já meranoax kanchis
yoshin pikota ainbo.
3 Jainoax ja Cuza janeya jonin awin
Juanaribi; ja Cuza iká iki, Herodesnin
jawéki koirani teetai, jainoax Susanaribi.
Jainoax jaton jayata jawékinin Jesús
akinnai icha wetsa ainboboribi.

Bero banai jonikiriti iká esé
(Mt. 13.1-9; Mr. 4.1-9)

4 Jatian icha jonibo wetsa jema-
meaxbo Jesús oinni tsinkíkana iki.
Jaskatira icha jonibo tsinkíkana iki;
jainoara Jesussen, jawékiki yoinhanan
jato neskáakin yoia iki:
5 "Westíora jonira, bero banai kaa iki;
kaxon masá akara, jatíribi berobo bai
naposhaman maana iki; jain maanke-
tian, jamákana iki; jainxon isábaonribi
bexon, ja berobo pikana iki.
6 Jatíribi berobo maana iki, makánbo
xaran. Jain maannax xoxoaxbi mai
mecháatibo maxkatax choshia iki.
7 Jatíribi berobo maana iki; moxa napo,
jatian ja berobo betanribi ja moxabo
xoxoa iki; jatian ja moxapari anixon, ja
baná xoxoabo, mapoanan retea iki.
8 Ikaxbi jatíribi berobo maana iki,
mai jakon ikain; jaskataxa xoxoax
ania iki. Jaskatira kikin icha bimia
iki; westíora niábo pachabo bimia iki",
akin. Jaskáakin jato yoitaanan, koshi
join jato Jesussen neskáa iki: "¡Ja ninka-
taibaon ninkákanwe!" akin.

Jaskara kopí ja
berokiriakin jato yoia
(Mt. 13.10-17; Mr. 4.10-12)

9 Jatian jaonmea onanaibaon Jesús
yokákana iki; jawekeska yoikaskinki
jaskara yoiwana ixon onankaskin.
10 Jatian jato neskáakin yoia iki:
"Matora ja onanyamakana Diossen
ikinaton jati en onanmai; ikaxbi wetsa-
bora jawékiki yoinhananbo en jato
onanmai; jaskatax oinnaxbi oinnama
keskábo ikanon ixon, itan ninkáxonbi
onanyamakanon ixonribi.

Bero banaaki iká esé
onantiakin Jesussen yoia
(Mt. 13.18-23; Mr. 4.13-20)

11 Neskara yoii iká riki, ja bero banai
joniki yoinkin en mato aká: Ja bero riki
Diossen joi.
12 Jatian ja bai napon maana bero riki,
Diossen joi yoikanai ninkataibo. Ikaxbi
*Satanás joxonra jan ninkata jawen
jointi meran iká joibo shinanbenomai;
jaskatax já ikonhaax kishpinmeekana-
ketian.
13 Jatian ja makan xaran maana
berobo riki, ja Diossen joi ninkatatianbi,
keenshamankin ikonhaibo. Ikaxbi
kikinishaman eki koshiamabo ixonra,
jawetio basires ea ikonhakanai. Jatian
meskó atikomabo nokoxonra, moa ea
ikonhakin jenekanai.
14 Jatian ja moxa napon maana
berobo riki, ja Diossen joi ninkáxonbi,
iikaanan, jaton meskó shinannai jawéki-
baon, icha jawékiya iti shinanbaon, itan
jaton keenshaman ati shinanbo, jaton
shinan meran weixon keyonaanaibo;
jatianra ja baná xoxoaxbi bimiamai
keskábo banékanai.
15 Jatian ja mai jakonhain bero maana
riki; jakonshaman shinanyaxon, itan
pontéakin shinantaanan, ja joi ninkáxon
jan yoiai keskábores akí koshii jené-
yamai; ja banaa berobo xoxoax, jakon-
shamani icha bimiai keskábo, akin jato
aká iki.

Lamparin joékiriti iká esé
(Mr. 4.21-25)

16 Tsonbira westíora lamparin
ketéaxon, jawékinin mapoisma iki, itan
jaton oxati tapo namanbi ayosma iki.

Jaskáyamakinra keyáshaman peyásankanai, ja xobon jikiaibaon joé oinkanon ixon.

17 Jaskáribiira westíora joné jawékibi, merayamai bokanai iti atipanyamake; jatian ja onanyamakana jawékibi, tsonbi jishtiakin ayamai kaai yamake.

18 Jaskara iken kikinhakin ninkákanwe, jaweratoki moa jayá iki, jara bebonbires meniti iki. Ikaxbi jaweratoki jayáoma iki, jara jatíbi jawen jayatashokobo keyo bichinti iki", akin jato aká iki.

Jesussen tita betan jawen wetsabo
(Mt. 12.46-50; Mr. 3.31-35)

19 Jatian jawen tita betan jawen wetsabo, ja Jesús ikain bokana iki. Ikaxbi pataxti atipanyamakana iki joni ichaira iketian.

20 Jatian wetsa jonin Jesús keshana iki: —Min tita betan min wetsabora jeman charókanke, mia oinkasi beax —akin.

21 Jatian jato neskáakin yoia iki: —Ja Diossen joi ninkáxon jan yoiai keská akaibo riki, nokon tita itan nokon wetsabo —akin.

Niweaba Jesussen nesemaa
(Mt. 8.23-27; Mr. 4.35-41)

22 Jatian wetsa neten, Jesús jaonmea onanaiboyabi, boten naneta iki, jain nanexon jato yoia iki: —Ian keiba bonon bokanwe —akin. Jaskatax moa shitati bokana iki,

23 jatian moa ian shitai ikanaitian, Jesús moa oxaa iki; jainoaxa ja ianman niwe koshi paketa iki; jatianra jaton boteribi moa jene weiti peokootax reokooti onsá meran ikana iki.

24 Jaskara ikenra, kaxon oxá jishténhaxon Jesús neskáakin yoikana iki: —¡Maestró!, ¡Maestró! ¡Noara moa jikiai! —akin. Jatianra weníxon, ja niweyabi bechon Jesussen notsina iki. Jatianra ja niweyabi, bechon moa nesea iki, jainoax moa jatíbi jakonshaman baneta iki.

25 Jainxon jaonmea onannaibo jato neskáa iki: —¿Eki koshia ikaxbiki mato jaskata? —akin. Jato jaskáabi moa iorai ratetax, jatobiresbo neskatibo yokakanankana iki: —¿Tsoarin nato joni; ja niweyabi bechonbo nesekanwe akin aká, jawen joi ninkáxonkanai? —ikibo.

Gadarainoa joni yoshinman iboaa iká
(Mt. 8.28-34; Mr. 5.1-20)

26 Jaskatax boax, ja ian keiba iká Gadara main nokókana iki; ja iki Galilea keiba iká.

27 Jain kaax Jesús mapetaitian oinnax, ja jemameax yoshin naikia joni jaki joá iki; ja joni iká iki, moa basibires pantionhainres jaax, chopaomabobi ikax, xobonmabi jaa.

28 Jaskáakin Jesús oinnax ja bebon chirankootaanan, neskati saí ika iki: —¡Ea teayamawe Jesús, ani Diossen Baké! ¡Enra mia yokatai, ea ramiayamawe! —iki.

29 Jaskáakinra yoia iki; moa já meranoax ja yoshin pikóti Jesussen yoiaitian. Kikinhakinra yoshinman ja joni iboa iká iki. Jatian jonibaon cadenaninbo menéxananbo, tanéxon koirankanabi, jan ras areskatitai, itan ja yoshinmanribi, jain joni jayamainkobo ja joni jabámakatiai.

30 Jatian Jesussen ja joni yokata iki: —¿Jawe janerin mia? —akin. Jaskáa jan yoia iki: —Nokon jane riki Legión —akin. Jaskáakinra yoia iki, já meran kikinbires icha yoshinbo weita iketian.[e]

31 Jainxonra yoshinbaon Jesús yoikana iki, ja jakonma kini meran jato potayamanon ixon.

32 Jatian mananman icha kochi pii tsamata iken; jabo meran jato weimanon ixon ja yoshinbaon Jesús yoikana iki. Jaskáakanketianra jain weikanon ixon jato Jesussen yoia iki.

---

[e] **8.30** Legión iki iká riki, sokota waranka sontárobo yoii iká. Jara latin joi iki.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

33 Jaskáakin jato yoia, ja joni meranoax jokontaanan boax, kochibo meran ja yoshinbo weita iki. Jatianra ja kochibo ishto boax, ketóainoax jeneki choronkana iki, jainoara ja kochibo jato jenen keyoa iki.
34 Jatian jaskáketian oinnax, ja kochi koirannai jonibo rátetax, jabati ishtokana iki. Boxonra jemankobo nokóxon itan wain teetai jonibo, jaskara joibo jato keshanbokana iki.
35 Jaskara ninkatax oinni jonibo bokana iki. Jatian boxonra Jesús ikain nokóxon, ja yoshinbo já meranoa jokona joni, ja Jesús namanbi yakata, nokokana iki; moa chopa sawéya itan moa jakon. Jaskara oinnax jonibo rakékana iki.
36 Jatian jaskara winota oinnabaonra wetsaboribi, jato yoikana iki. Ja yoshin naikia ipachoai joni, jaskatax benxoa.
37 Jatian jaskáaketian oinnax, ja Gadara mainmea jonibaon, ikonbiresi rakékin moa jainoax kanon ixon Jesús yoikana iki. Jaskáakana Jesús boten nanetax moa kaa iki.
38 Jaskati moa kaaitian, já merameax yoshinbo jokona jonin, jabé kakaskin Jesús yoia iki; ikaxbi Jesussen kayamawe akin ataanan; neskáakin yoia iki:
39 —Min xobon katanwe, kaxon jatíbi ja mii meranxon Diossen jaskara akábo jato yoitanwe —akin. Jatianra ja joni moa kaa iki. Kaxon jatíbi ja jemamea jonibo, ja meranxon Jesussen aká jawékibo jato yoia iki.

Jairon ainbo bake betan isinai ainbo iká

(Mt. 10.5-15; Mr. 6.7-13)

40 Jatian jakiribi ja ian shitai joáx, jainoax kawanainko joribaketian; ja manai iikin, raroshamankin jonibaon bikana iki.
41 Jain nokóketianra westíora joni Jairo janeya jaiba joá iki, ja iká iki jain tsinkíti xobonkonia joni koshi; joxonra Jesús namanbi chirankooxon, jawen xobon kanon ixon yoia iki.
42 Jawen jabicho ainbo bake mawatibishoko iken. Ja bake iká iki chonka rabé baritiaya. Jaskáakin yoia kaaitianra joni ichan bitaxesa iki.
43 Jatian ja jonibo xaranribi westíora ainbo iká iki; moa chonka rabé baritia jimi boani isinai. Jato raonmakin jatíbi jawen koríkishokobo moa keyoyona iká iki; ikaxbi moa tsonbi benxoati atipanyamaa.
44 Ja ainbaon Jesús pekao jokin nokobainxon jan perakoota chopa kebí tii akanaana iki. Jaskáakin tii akatianbi ja ainbo moa jimi boani jeneta iki.
45 Jaskáaketian Jesussen jato yokata iki: —¿Tsonki ea tii aka? —akin. Jato jaskáa jatíxonbi nonra mia akáma iki, akin akana iki. Jaskákanaitian Pedron yoia iki: —Maestró, joni ichaira ixon bitaxkanara mia iitai —akin.
46 Jabi Jesussen jato yoiakeresa iki: —Tsonra ea tii ake, nokon atipana koshira emeranoax pikóke —akin.
47 Jatian jaskáshamanax jonétikoma iken, ja ainbo, Jesús namanbi saki iananbi chirankootoshita iki. Jainxonra ja joni icha tsamata napónxonbi yoia iki; jawekopi tii akárin ixon, jainoax jaskatax benxoaribi.
48 Jaskáakin yoiketian ja ainbo Jesussen yoia iki: —Baké, ea ikonhaxa mia benxoke, moa jakonax katanwe —akin.
49 Jatian Jesús yoyo ikipari iitainbira, jain tsinkíti xobon iká joni koshi Jairon xobomeax, westíora joni joá iki, joxon neskáakin yoia iki: —Min bakera moa mawáke, ja Maestro moa teayamawe —akin.
50 Jatian jaskáaketian ninkáxon Jesussen Jairo neskáakin yoia iki: —Rakéyamawe eareskaya ikonhawe, jatianra min bake benxoti iki —akin.
51 Jainoax Jairon xobon kaa iki, jain nokóxon, tsoabi ja xobon jikimayamaa iki. Jaskáxon ja Pedro, Santiago, Juan jainoax ja mawata baken papa betan jawen titares jikimaa iki.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

52 Jatian jatíbi jain ikábo, winianan-
bibo yoyo iki ikanaitian, jato nokoa
iki. Jaskákanaitian Jesussen jato yoia
iki: —Winiamakanwe, nato xontakora
mawatama iki; oxaaresiki —akin.
53 Jaskáakin jato yoiabi jaki shirokin
osanreskana iki, ja xontako moa
mawata iken onanax.
54 Jaskákanaitian kawanxon, Jesussen
ja mawá metsonxon, koshinshaman
neskáakin yoia iki: —¡Weniwe xontakó!
—akin.
55 Jatianbi ja xontako jiriax wenita
iki; jainoara jawékiamakanon ixon jato
Jesussen yoia iki.
56 Jaskáketian oinnax jawen anibo
ratékana iki; jatian Jesussen jato yoia iki,
jaskara jawékibo tsoabi jato keshantima.

Chonka rabé jaonmea onannaibo Jesussen raana

(Mt. 10.5-15; Mr. 6.7-13)

9 1 Jainxonra Jesussen jawen chonka
rabé jaonmea onannaibo tsinkia iki;
jaskáaxonra jawen atipana koshi, itan
yoiti koshi jato menipakea iki, meskó
yoshinbo pikokanon ixon, itan isinai-
boribi benxoakanon ixon.
2 Jaskáaxon jato raana iki, ja Diossen
ikinaton jati joibo jato yoiti, itan isinai-
boribi benxoakanon ixon.
3 Jato yoia iki: —Kakin jawebi bokan-
tima, nin kekóti, nin bolsa, nin jawé-
kiati jawékibi; nin koríkibi, nin wetsa
ja saweti chopabi bokantima.
4 Jawerato xobonki mato nokotai,
jainbi mato iti iki, wetsanko kaai mato
taxketai kaman.
5 Ikaxbi jawerato jemanxonboki mato
bikashamakanai; ja jemameax moa
mato kati iki. Kaaira ja maton jamata
mai potobo, mato tawasaakainti iki.
Ikonhayamakin mato biamax, moa onsá
meran ikanai jabaon onankanon ikax
—akin jato aká iki.
6 Jaskáakin jato yoia, jatíbi maxko
jemabotiibi bokana iki, jakon joi jato
yoiboi, itan isinaiboribi jato benxoaboi.

Tsoarin Jesús ixon Herodesnin onanyamaa

(Mt. 14.1-2; Mr. 6.14-29)

7 Jatian ja apo Herodesnin jatíbi jain
winotai jawéki yoii ikanaibo ninkata
iki; jaskarabo ninkáxon meskóakinbo
shinanna iki. Ja mawáyantana Juanra
moa jiriribike ikibo ikanaitian.
8 Jatíribibaon yoia iki; ja *profeta
Elías jatoki pikota; jatian wetsabaonbi-
ribi yoia iki, ja moatian *profeta ipao-
nibo westíora jiria.
9 Jaskákanaitian Herodesnin jato
yoia iki: —Enbishamanra ja Juan jato
textemayantanke ¿Jatian ja yoii yoyo
iorakanai, en ninkatai joniki tsoa iki?
—akin. Jaskara kopíra Herodesnin
Jesús oinkashoraa iki.

Icha joni Jesussen pimaa

(Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Jn. 6.1-14)

10 Jainoax ja raanabo moa beribakana
iki. Bexonra jaskara jawékibo abei-
rankanabo Jesús yoikana iki. Jatian
janra jatobiribi tsínkianan, ja Betsaida
jemanko jato boá iki.
11 Ikaxbi moa jain bokana onanxon
jonibaon chibana iki. Jatianra jakonha-
xonres jato Jesussen bia iki. Jainxonra
ja Diossen ikinaton jati joibo yoiananbi,
ja isinaiboribi jato benxoa iki.
12 Jatian moa yantan iketian, jawen
chonka rabé jaonmea onanaibaon,
neskáakin Jesús yoikana iki: —Nato
jonibo moa tantikanon ixon jato
raanwe, neno noa ikainra jawebi
yamake; abátankanon ja ochóma iká
jemashokobaon, itan wainkoboribi ja
jawékiakanti benakin —akin.
13 Jatian Jesussen jato yoia iki:
—Matonbikaya jato pimakanwe —akin.
Jatian jabaon neskaa iki: —Noara
pichika pan betan rabé yapashokoyares
iki. Jaskara ikenra noabi kati jake, jato
jawékiati maroxoni —akin.
14 Ja jain tsinkita iká iki, pichika
waranka jonibira; jaskara ikenbi

Jesussen jaonmea onannaibo jato yoia iki: —Westíora tsamábotiibi pichika chonka jonibo jato yakámakanwe —akin.

15 Jatian jaskáakin jato yoiara jatikaxbi yakákana iki;

16 Jatian Jesussen ja pichika pan betan ja rabé yapa bitaanan, naiori oinxon, ja jawékiati kopí Dios iráke aka iki. Jaskáakin senenhaxon, tobapakeanan jaonmea onannaibo jato menia iki; jabaonbiribi ja tsamatabo jato menikanon ixon.

17 Jaskáakin menikana piax, jonibo jatikaxbi potókana iki. Jatian jato menia texe tsinkikana, chonka rabé tasá bocho baneta iki.

Jesús iki Cristo ixon Pedron yoia
(Mt. 16.13-19; Mr. 8.28-29)

18 Wetsa neten jabichobiribi orani Jesús iká iki; jatian ja jaonmea onanaiboribi já betan jain ikana iki. Jainoa jato neskáakin yokata iki: —¿Tsoarin ea ixonki jonibaon ea yoiai? —akin.

19 Jato jaskáa yoikana iki: —Jatíribibaonra shinankanai, mia jato *bautizanai Juan, wetsabaonra shinankanai mia Elías, jainxon jatíribibaon shinankanai mia moatian ipaoni *profeta jiria —akin.

20 Jaskáakanabi Jesussen jato yokáribia iki: —¿Jatian matonbiribiki ea tsoa shinannai? —akin. Jato jaskáaketian Pedron yoia iki: —Mia riki ja *Cristo —akin.

Já retekanti Jesussen jato yoia
(Mt. 16.20-28; Mr. 8.30—9.1)

21 Jatian Jesussen jato yoia iki, jaskara joibo tsoabi jawekeskaxonbi jato keshanyamakanon ixon.

22 Jainxon jato neskáakin yoiribia iki: —Ja jonin Bakera ikonbiresi onitsapiti jake; jainoax ja judíobaon koshibo, ja *sacerdotebaon koshibo, itan ja esé onan joniboribi jaon keenyamakanti iki. Jaskáaxonra retekanti iki, ikaxbira jawen kimisha nete itin jirinoxiki —akin.

23 Jainxon jatíbibo jato neskáakin yoiribia iki: —Jaweratoboki eonmea onanai ikasai, jabora jawen keena keskatibores iki moa jenéxon, netetiibi jawen koros papiti iki, jainxon ea chibanwe.

24 Jaweratoboki mawákashamai, jabora manotiain bokanti iki. Ikaxbi jaweratoboki ea kopi mawatai jabora kishpinkanti iki.

25 ¿Jawe jakonmein iti iki, teetax joni nato netemeax jatíbi jawékinin senenax, iitibi mawatax manotiain kaa?

26 Jaweratoki eon itan nokon joiki rabinai; jatianra ja jonin Bakeribi jawen pené neteyabi, itan jawen papan koshi shinanyanixibi jawen ángelboyabi joáx jaon rabinnoxiki.

27 Enra mato ikonshaman yoiai, jatíribi neno ikábora, ja Diossen ikinaton jati oinnamatianbipari mawákantima iki —akin.

Jesús wetsaresibia
(Mt. 17.1-8; Mr. 9.2-8)

28 Jatian jato jaskáakin yoiibata, moa posaka nete pekáora mananmanxon orani Jesús kaa iki. Ja Pedro, Juan jainoax Santiagoribi já betan bokana iki.

29 Jatian moa orani iitaitianribi, Jesussen bemanan moa wetsaresibia iki. Jainoax jawen choparibi moa joxoshaman itan kikinbires penéshaman iká iki.

30 Jatianra rabé joni joáx Jesús betan yoyo ikai oinkana iki. Ja iká iki Moisés betan Elías.

31 Jatian jaton yora iká iki jakonhira penéshamantonin kateaketana. Jabaonra ja Jesús Jerusalénhainxon retekin jaskáakin onitsapimakantibo yoikana iki.

32 Jatian Pedrobiribi jabé ikábo betanbi kikinbiresi oxakaskinbi teneabo ikana iki. Jaskáakinbira Jesussen yora itan já betan iká rabé jonin yora penebires oinkana iki.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

33 Jatian ja jonibo moa Jesússibakeax
bokanaitian Pedron yoia iki: —Maestró,
¡Jakonhira riki noa neno itina! Jaskara
iken kimisha peotashoko non abanon:
wetsa mina, wetsa Moiséssena, wetsa
Elíasna —akin. Jaskarabo yoikinbi
Pedron onanyamaresa iki.
34 Jaskati yoyo iitainbi, nai koin bexon
jato mapotoshia iki. Jatian jaskara nai
koin meran jato oinnax rakékana iki.
35 Jainxonra ja nai koin meranoax
neskati yoyo ikai ninkákana iki: "Nato
riki nokon bake, ja en katota, já ninká-
xonkanwe", iki ikai.
36 Jaskati yoyo ikai ninkákanaitianribi
Jesús moa jabicho iká iki; ikaxbi jabaon
nato jawékibo jonekana iki. Jatian ja
netebaonra jaskara oinkanabo tsoabi
jawebi jato keshanyamakana iki.

Yoshin naikia bake Jesussen benxoa
(Mt. 17.14-21; Mr. 9.14-29)

37 Jatian nete xabáketian manan-
mameax moa naman beribakana iki.
Jatianra icha joni, ja Jesús bechii
bekana iki.
38 Jaskákenbi ja joni icha napónxon;
westíora jonin koshinshaman Jesús
neskáakin yoia iki: —Maestró, nokon
bakepari ea oinxonwe, jara nokon
jabicho bake iki.
39 Yoshin já meran jikixonra, sion imai
jaskáakinra pakeai, jainoaxa bakox

Bake yoshina Jesussen benxoaa.

kespotai; jaskáakinra ramiayonxon
jenekashamai.
40 Enra ja mionmea onannaibo yoii-
bake, ja yoshin pikoxonkanon ixon;
ikaxbira atipanyamaibakanke —akin.
41 Jatian Jesussen neskáakin yoia
iki: —¡Eki koshiamabo itan yoitima
jonibo riki mato! ¿Jawetian kamanki
mato betan ixon mato neskataitian en
teneti iki? Ja min bake ea neri bexonwe
—akin.
42 Jatian ja bake moa Jesúski nokoti
joaitian, yoshinman mai tsakamaxon
jakiribi maxkámaa iki. Ikaxbi Jesussen
ja yoshin notsina iki, jainxonra moa
benxoaxon, ja bake jawen papa menia
iki.
43 Jatianra jatikaxbi ratékana iki, ja
Diossen ani jawéki aká oinnax.

Rabé itin jawen mawáti
Jesussen jato yoia
(Mt. 17.22-23; Mr. 9.30-32)

Jatian jatíbi neskarabo Jesussen akai
oinnax ratékanaitian, jaonmea onan-
naibo jato yoia iki neskáakin:
44 —Rama neskara en mato yoiaibo
ninkatax shinanbenoyamakanwe, ja
jonin Bakera, ochaya jonibo menikanti
jake —akin.
45 Ikaxbi jabaonra onanyamareskana
iki; jan jato yoiaibo; Diossenbi jato
onanmayamaitian, jainoax kikiniribi
rakékana iki onantiakin jato yoinon
ixon Jesús yokátininbo.

¿Tsoarin jan jato xewina joni?
(Mt. 18.1-5; Mr. 9.33-37)

46 Jatianra Jesussenmea onannaibo
jatobiresbo yokakanankana iki, tsoa
jato xaranmeakayaki jato xewina iti
iki ikaxbo.
47 Jatian jaskákanaitian jaton shinan
onanxon, Jesussen westíora bake bia
iki; bixon já patax nichina iki.
48 Jainxon jato neskáakin yoia iki:
—Jaweratobaonki, nokon janenko
neskara bake biai, jabaonra eabi biai.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Jatian ja ea biaibaonribira, jan ea raanaribi biai. Jaskara iken ja kikinmanshokotonin shinanmeetai riki, jan mato jatíbi xewina —akin.

Ja noki ramíyamaibaonra noa rabékiinai
(Mr. 9.38-40)

49 Jatian Juanman Jesús yoia iki neskáakin: —Maestró, westíora jonira non oinhibake min janenko yoshinbo jokonhaitian. Jaskáaitianra non atima yoiibake, noobetan niai ixonmabi akaitian oinxon —akin.

50 Jatian Jesussen jato neskaa iki: —Atima jato yoiamakanwe; jaweratoboki noki ramíyamaibo iki, jabora noa akini nobé rabetaibo iki —akin.

Santiago betan Juan Jesussen notsina

51 Jatian moa naikan kati ochóma iketian, koshi shinanbaini Jerusalénhain kaai pontékainti Jesussen shinanna iki.

52 Jaskáaxon, jato yoii bokanti jonibopari rekenmaa iki; boax Samariain iká westíora maxko jemanko nokókana iki, nokóxon jain ikanti xobo benakana iki.

53 Ikaxbi ja Samaria jonibaon jatoiba jato imakashamakana iki; Jerusalénhain boí winotaibo onanxon.

54 Jaskákanaitian oinxon, Santiago betan Juanman Jesús yoia iki: —Ibó ¿Miaki keenti iki, nato jonibo keyonon ixon, naikanmeax chii pakénon ixon non yoiti? —akin.

55 Ikaxbi Jesussen bechiakekainxon jato notsina iki.

56 Jaskatax moa wetsa jemashoko ikain bokana iki.

Jesús chibankasaibo ikana
(Mr. 8.19-22)

57 Jatian jabo bain bokanaitian, westíora jonin Jesús neskaa iki: —Ibó jawerano inonbi mia kaaitianra, en mia chibanti iki —akin.

58 Jaskáketian Jesussen yoia iki: —Nii ochitibora jain jati kinia iki, jainoax ja noyai yoinabora, jain jati jaton naayabo ikanai; ikaxbi ja jonin Bakera, jain tantitiomabobi iki —akin.

59 Jainxon wetsa joni Jesussen yoiribia iki: —Ebé kawé —akin. Jatian ja jonin neskaa iki: —Ibó, nokon papa mawáketianra en miinpariti jake —akin.

60 Jatian Jesussen yoia iki: —Kayamawe, abákanon ja mawábaonribi jabé mawa miinkin; minbiribi ja Diossen ikinaton ikanti joi jato yoii kawé —akin.

61 Jatian wetsan yoia iki: —Ibó enra mia chibankasai, ikaxbi eapari manawe; ja nokon xobon ikábopari en jato kaai abátanon —akin.

62 Jaskáakenbi Jesussen neskáa iki: —Jaweratonki mai karanbeananbi pekáori naisai, janra jakonmaakin mai karanbeai. Jaskaribiira westíora joni ja Diossen ikinaton jatínko iti atipanyamake —akin.

Kanchis chonka rabé joni Jesussen raana

10 1 Jaskara pekáora, wetsa neten jawen kanchis chonka rabé joni, Jesussen jato bia iki. Jaskáakin jato bixon rabé rabébo, jatopari raana iki jaribi jain kati shinanna jemabaon.

2 Jainxon jato neskáakin yoia iki: “Ikonshamanra en mato yoiai, ja bimi tsekatibo riki icha, ikaxbi ja tsekai teetaibora ichamashoko ikanai, jaskara kopí ja wai Ibo yokákanwe, abanon ja bimi tsekai teetiboribi jato raankin ixon.

3 Jaskara iken moa botankanwe; oinkanwe enra mato raanai, ja pimis yoinabo xaran *corderobo raanai keskáakin.

4 Kakin, pisha boyamakanwe, itan koríki jan botibi, nin zapatobi maton botima iki. Jainxon kakin joni bain nokoxon, ja saludanibo mato banetima iki.

5 Jatian kaax nokóxon, jaton xobon
jikixon jato saludankin maton jato
neskáati iki: ‘Nato xobon ikábo mato
jakonbires ibanon’, akin.
6 Jatian ja xobon jakon shinannai
jonibo jakenra, ja maton yoia jakon
shinanribi ja xobon ikábaon biti iki.
Ikaxbi ja xobon jaskara shinanya joni
yamaketianra, ja maton yoia jakon
shinanbo matoki joríbati iki.
7 Jaskara ikenra jaton xobonbi mato
baneti iki; mato jawékiamakanabo
maton aresti iki. Ja teetaibora jaton tee
akaibo kopí kopíakanti jake; xobobotiibi
mato kawantantima iki.
8 Jawerato jemanki mato nokotai, ja
jemanxon bixon mato jawékiamakana
maton aresti iki.
9 Ja jain mato nokota jemankobo
isinaibo nokoxon, maton benxoati iki.
Jainxonra neskáakin maton jato yoiti
iki: ‘Ja Diossen ikinaton iti netera moa
ochóma iki’, akin.
10 Ikaxbi jawerato jemanxonki mato
biamakanai, jatianra ja jema callenkobo
pikóxon maton jato neskáati iki:
11 ‘¡Ja maton jemamea mai poto non
jamata, noon neetabobira noa tawa-
saatai, maton noa bikashamaa onanti
inon ikax! Ikaxbi neskara onankanwe;
ja Diossen ikinaton jatira moa matoiba
nokotibi iki’, akin.
12 Enra mato yoiai, castigameti nete
nokoketianra ja jemanxon mato biamaa
jonibo, ja Sodomainoa jonibo ikáni
bebonbires inoxikanai.

Jesús ikonhaayamai
jonibo yoikin aká
(Mt. 11.20-24)

13 ¡Jawe iresaipanon, ja Corazín
jemamea jonibo betan ja Betsaida
jemamea jonibo! Ja matoibaxon en aká
keskáribiakin, ja Tiro jema betan Sidón
jemanxon, ratétibo en aká iketianra,
moabires jainoa jonibaon jaton jakonma
shinanbo akonkin jenetaanan Dios ikon-
haax, ja masá shinankin sawekanai
xaxa chopa saweax, chiimapobaon
mapokookeankana iki.
14 Ikaxbi jaton akábobiribi yoixon jato
castiganti nete nokoketianra, ja Tiro
jema betan Sidón jemamea jonibo akai
bebonbires en mato castiganoxiki.
15 Jatian mato Capernaúm jonibaonra,
noara naikan kanoxiki ixonbira maton
shinannai, matora kayamanoxiki,
¡Kikinbires yamé kini meranra mato
potakaanoxiki!
16 Jaweranoxonki maton yoia joibo
mato ninkáxonkanai, jabaonra earibi
ninkáxonkanai. Jaweratobaonki keen-
yamakin mato omisai, jabaonra keen-
yamakin earibi omiskanai. Jatian ja
eon keenyamaibora, jan ea raanaton-
ribi keenyamakanai”, akin jato aká iki.

Kanchis chonka rabé
jonibo beribakana

17 Jatian ja kanchis chonka rabé jonibo
raroshaman beribakana iki, bexon
yoikana iki neskáakin: —¡Ibó, min
janenko non jato notsinara, yoshinbo-
ribi non yoiai joibo ninkáxoni jokon-
kanke! —akin.
18 Jaskáakanketian jato Jesussen yoia
iki: —Ikon riki, enra oinna iki naikan-
meax joí *Satanás kaná ikai keskati
paketaitian.
19 Enra nokon atipana koshi mato
menipakea iki; ja ronobo itan ninbobo
maton jamakenbi mato jaweayamanon
ixon; jainxon jawekeska jakonmabi
winóyamakin, ja maton rawikan koshi
shinanboribi matonharesnon ixon.
20 Ja maton yoiaibo ninkatax yoshinbo
jokonaitonbicho raroyamakanwe, ja
maton jane moa naikan wishakaata
kopíribikaya rarokanwe —akin.

Jesús kikinni raroa
(Mt. 11.25-27; 13.16-17)

21 Jatianbi Jesús ikonbiresi raroa iki,
ja Diossen Shinanman imaa, jainoax
neskata iki: “Enra mia rabiai Papá,
mia riki mai betan nai Ibo. Ja onan

itan ninkatai jonibo onanmayamataa-
nanra; ja onanma jonishokobo, ja min
joné jawékibo min jato onanmaa iki.
Ikon riki Papá, jaskara ati keenxonra
min jaskáa iki.
22 Jatíbi jawékibora nokon Papan
ea menia iki; tsonbira tsoarin ea ixon
onanyamake, ja nokon Papanresa ea
onanke. Jatian tsonbiribi nokon Papa
onanyamake ea jawen Bakenbichores.
Jainxon ea jawen Bake ixon, en jato
onanmaabaonresibira akanai onankin”,
akin.
23 Jatian jaonmea onannaibo jatobi-
chobiribi neskáakin yoia iki: “Diossenra
raroshaman imai, ja maton oinni iitai
jawékiboribi oinna jonibo.
24 Enra mato yoiai icha *profeta
ipaonibo itan apobora, rama maton
oinnaibo oinkasi ikana iki; ixonbira
jabaon oinyamakana iki. Ja maton
ninkataiboribi ninkátinin manatabora
ikana iki, ixonbira ninkáyamakana iki”,
akin.

Samaria joni ikáki yoinmeeta esé

25 Westíora esé onan jonira Jesús
betan yoyo iki kaa iki; kaxonra
jakonmaanoxonres tanakin neskáa
iki: —Maestró ¿Jatíbitian jati neteya
inoxonmein en jawe ati iki? —akin.
26 Jaskáa Jesussen yoia iki: —¿Ja esé
kirika meranki jawekeska yoikin wishaa
iki? ¿Jaweki min yoyo akai? —akin.
27 Jatian ja esé onan jonin yoia iki:
—‘Ja min Ibo Dios noiwe; jatíbi min
jointiaxonbi, jatíbi min kayayaxonbi,
jatíbi min koshiaxonbi, jatíbi min
shinanyaxonbi’. Jainxon ja ‘minbixbi
noikaata keskáakinribi wetsabo jato
noiwe’, ikira ikai —akin.
28 Jatian Jesussen yoia iki: —Ikon
jaskarakonra min yoike. Ikoni jaskati
jaaxa mia jati neteya iti iki —akin.
29 Jatian ja esé onan jonin, jan yoka-
tabo jakon imakaskin shinantaanan
Jesús yokáribia iki: —¿Jatian tsoarin
ja en jaskáati joni? —akin.
30 Jatian Jesussen neskáa iki:
—Westíora jonira Jerusalénhainoax
Jericóain kaa iki. Jain kaaitian yome-
tsobaon yatanxon, jatíbi bichinyonkana
iki. Ja sawea chopabobi jopémayonxon
rishkionxon mawátanishaman pota-
bainkana iki.
31 Jatian ja senenressibi, westíora
*sacerdote ja bainribi kaa iki; kakin
ointaanan wetsaorishoko ratanbaina iki.
32 Jainoax westíora *Levitaribi ja
bain joá iki; ja jokin meraxonbi, jan-
ribi ratanbainresa iki.
33 Ikaxbi ja bainribi, westíora
Samariainoa joni kaa iki. Kakinbi
meraxon ja joni noibaa iki.
34 Jatianra nokobainxon, ja xateyon-
kanabo, xeni betan vinon raonhanan,
chopanbo neayona iki. Jainxon jawen
burronbi perakanxon boá iki; boxon
westíora xobonxon koirana iki.
35 Nete xabáketian, ja Samaria jonin
rabé koríki ja xobo ibo menia iki. Ja
menikin yoia iki neskáakin: ‘Nato joni
ea koiranxonwe, jatian bebonchaabires
min jaki koríki keyoketianra, jakiribi
joxon en mia kopíai joái’, akin.
36 Jatian min jisáki ja kimisha jonin-
konia ¿Jawerato iká iki ja jakonma joni-
baon yometsoayonkana iketian jabé
joniakin shinannai? —akin aká iki.
37 Jatian ja esé onan jonin yoia iki:
—Ja noibaxon jan akinna jonira iká
iki —akin. Jatian Jesussen yoia iki:
—Rama miinribi kaxon jaskáashoko-
tanwe —akin.

Marta betan Marían xobon Jesús iká

38 Jaskatax bain kaax Jesús westíora
jemankoshoko nokota iki. Jainoa
westíora ainbo Marta janeyaton jawen
xobon boá iki.
39 Ja Marta iká iki westíora wetsaya,
jawen jane María. Jara Jesussen joi
yoiai ninkati ja namanbi yakata iká iki.
40 Ikaxbi ja Martabiribi meskó teebores
akí iká iki. Jainxonra Jesús pataxbainxon
neskáakin yoia iki: —Ibó, ¿Ja nokon

Martha betan María.

wetsan eabicho tee amaiki min oinyamaa?
Ea yoixonwe ea akini jonon —akin.
41 Jatian Jesussen yoia iki: —Marta,
Marta, icha jawéki akin shinanira min
shinan tsokasai,
42 ikaxbi westíora jawékiresiki kikin
bebonbires jakon; jatian Maríanra ja
jawéki katoke. Jaskara ikenra tsonbi ja
jenemati atipanyamake —akin aká iki.

Jaskáakin oranti jato Jesussen axea
(Mt. 6.9-15; 7.7-11)

11 1 Jatian wetsa neten, wetsanko
kaxon orani Jesús iita iki.
Moa senenhaketian westíora jaonmea
onanaiton yoia iki: —Ibó, Juanman
jaonmea onannaibo jato oranti
onanmaa keskáribiakin noa oranti
onanmashokowe —akin.
2 Jatian Jesussen jato yoia iki:
—Matonra neskáakin oranti jake: 'Non
Papa naikan iká, jatíxonbi mia ikon
Dios onanbakanon; non apo iki jowé.
3 Ja netetiibi noa maxkata jawékiatibo
noa meniwe.
4 Non ocha akábo soaxon noa shinan-
xonyamawe, ja noki ochaabo moa non
jato shinanxonyamai keskáribiakin.
Shinan meran akásti jawékiainbo noa
pakémayamawe', akin anonxikanwe
—akin jato aká iki.
5 Jainxon jato neskáakin yoiribia iki:
—Iti iki mia já betan raenanai jonin
xobonko mia yamé pochínikon kaai.
Kaxon min ati iki: 'Kimisha panshoko
ea meniwe, en mia banexonribanon.
6 Westíora ebé raenanai jonira, ocho-
keax joáx nokon xobon nokóke, ja nokó-
kenbira en ja jawékiamati yamake',
akin.
7 Jaskáakin akára, chichóxonbi jan
neskáakin mia yoiti iki: 'Ea teares-
shayamawe, nokon xobora xepó iki.
Eara nokon bakeboyabi moa oxaa iki.
Jakopira mia jawebi menii ea weiti
atipanyamake', akin.
8 Enra mato yoiai, jaskáakin min
yokákin jeneyamaibi mia menitima
ixonbira, ja miibetan raenanai ixonres,
ja min yokata jawékibo mia meniti iki.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

9 Jaskara ikenra en mato yoiai:
Yokákanwe jatianra mato Diossen
meniti iki; benakanwe jatianra maton
nokoti iki, kenakanwe jatianra mato
akinti iki.
10 Jaweratonki yokatai janra biai,
jaweratonki benai janra nokoai, jawe-
ratonki kenai jara akinnai.
11 ¿Matonmein ati iki, papa iketian,
maton baken mato yapa yokata,
westíora rono menikin?
12 Iamaxon bachi yokáketian, westíora
ninbo menikin.
13 Matokaya jakonma shinanyabo
ixonbira maton onanke, jakon jawéki-
bores maton bakebo meniti. ¡Jaskarabo
bebonbireskayara ja naikan iká non
papan jakon shinanya ixon, ja Diossen
Shinan yokataibo jato meniti iki! —akin
jato aká iki.

Jesúski jakonmai yoyo ikana
(Mt. 12.22-30; Mr. 3.20-27)

14 Jatian Jesús iká iki, jan joni yoyo
imayamai yoshin pikoi; jatian ja yoshin
moa joni meranoax pikóketian, ja joni
moa yoyo iki peokoota iki. Jaskara
oinnax jonibo ratékana iki.
15 Jatian jatíribibobiribi ikana iki,
neskati: "Ja Belzebúkan, atipana koshi
meniatonra nato jonin yoshinbo pikoai",
ikibo.
16 Jatian jatíribibaonbiribi, jakonmaa-
kaskinres ja oinxon onanti, itan ratéti
jawékibo anon ixon yoikana iki.
17 Ikaxbi jaskáakin shinankanai onan-
taanan, jan jato yoia iki: "Westíora
mainmea jonibobires ikaxbi reteana-
naxa, moa jainbicho iti atipanyama-
kanke. Jatian westíora xobonkoniax ja
rarebobires ikaxbi, ramiananaxa moa
jainbicho iti atipanyamakanke.
18 Jatian *Satanás janbixbi jakon-
maataanan jabichobiribi ikaxki ¿Jawe-
keskatax jatíbi jawen atipana koshiabi
baneti iki? Neskáakinra en mato
yoiai; enki akai ja Beelzebúkan koshin
yoshinbo pikokin ixonbo maton yoiaitian.
19 Jatian jaskara ikenki ¿Tson atipana
koshi meniaton akanai, ja matomea
onanaibaon yoshinbo pikokin?
Jabaonbira mato yoiti iki, ja maton ea
jaskáakin yoiara jakonma iki ixon.
20 Jatian ja Diossen atipana koshin, en
yoshinbo pikoaitonra noa onanmai, ja
Diossen ikinaton jati netera moa nokóke
ixon.
21 Jawetianki westíora koshi jonin,
jan retemisti tsomáyaxon jawen xobo
koirannai, jatianra ja benxoa jawékibo
tson yometsoayamai.
22 Ikaxbi ja xewina koshi wetsa joni
joxónresparira, jaki chipota jan rete-
misti jawékibo bichinxon, jatíbi jawen
jawékibo moa iboananai.
23 Jaweratobaon oinnaki ja en akai
jawékibo jakonma iki; jabo riki ja
eki jakonmaataibo, jaweratobaonki,
Dios ikonhakanon ixon ea akinhamai,
jabaonra ea ikonhakanti ikenbi jonibo
jato janbísaresai.

Joniibakeax pikotaxbi
yoshin jikiribiai
(Mt. 12.43-45)

24 Jatian westíora yoshin, joni mera-
noax pikotax kaaxa, jawebi yamankobo
kawantanai, jain iti benai. Jatian moa
nokoyamaxon shinannai: 'Ramara jain ea
ipachoai nokon xobonko ea karibai', ixon.
25 Jatian joxon oinna ikai, jonin
shinan jakonyoraakin matsóxon kikin-
shamanhakin benxoayona keská.
26 Jatian jaskara oinbaini kaxonra,
kanchis yoshin bebonbires jakonmabo
jato iweai. Jaskati beaxa jatikaxbi ja
joni meran weíkanai. Jatianra ja joni,
ja moatian ikátiai bebon jakonmabires
banetai", akin jato aká iki.

Ja ikonkon raroshaman ikantibo

27 Jaskarabo jato yoii Jesús iitaitian,
joni icha napomeax, westíora ainbo saí
ika iki, neskati: —¡Diossen raroshaman
imabanon, ja tooxon bakeataanan mia
ania ainbo! —iki.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

28 Jaskáakenbi Jesussen yoia iki:
—¡Ja Diossen joi ninkátaanan, jan yoiai
keskati jakanabokaya, Diossen raro-
shaman imabanon! —akin.

**Jaskara iosma jawéki anon
ixon Jesús yoikana**
(Mt. 12.38-42; Mr. 8.12)

29 Jatian icha jonibo, Jesús ikainko
tsinkíakereskana iki. Jaskákanaitian
jato neskáakin yoia iki: "Ja ramatian
jaa jonibo riki jakonma shinanyabo.
Jabaonra ja oinxon onanti jawékibo en
anon ixon ea yoikanai. Ikaxbira jaska-
rabo ayamakinbi ja Jonás iní keska
jawékiribi en ati iki.
30 Ja Jonás iká iki, jato Diossen joi
yoii kaa, Nínive jonibaon onankanti.
Jaskáribiira ja jonin Bake, ja ramatian
jaa jonibaon ja oinxon onankanti iti iki.
31 Ja ramatian jaa jonibo jaton akábo
jato yoixonti nete senenketianra; ja
surhorikea apo ainboribi jain inóxiki,
janra jato castiganon ixon Dios yoino-
xiki. Jara kikinbires ochó mai sene-
nainoax jonike. Ja Salomónman jawen
onan shinanyaxon yoiai joibo ninkati.
Jatian rama mato betan itinara ja
Salomón xewina iki.
32 Ja nete senenketianribira, ja
Jonassen yoia joi ninkáxon ikon-
hataanan, jaton jakonma shinanbo
akonkin jeneni, Níniveainoa joniboribi,
jain inóxiki. Jain ixonra jabaonribi, ja
ramatian jaa jonibo jato Diossen casti-
ganon ixon yoinoxikanai. Jatian ja rama
itinara Jonás xewina iki.

Beroyabi non shinan yoikin aká esé
(Mt. 5.15; 6.22-23)

33 Tsonbira lamparin keteaxon jawéki
pekáo joneyamai, itan jawékinin mapo-
yamakanai. Jaskáyamakinra bochiki-
shamanres peyasankanai, jawen joekan
tenaketian, ja xobon jikiaibaon oinna
jishtishaman inon ixon.
34 Maton bero riki, jan maton yora
tenaa lamparin keska, jatian min bero
jakon ikenra, jatíbi min yoraribi joé-
bires iti iki. Ikaxbi ja min bero jakonma
ikenra, jatíbi min yoraribi yamé meran
keská iti iki.
35 Jaskara iken rama koiranmeetax
shinanmeekanwe; ja mato meran joé
ikara yamé inake.
36 Jawetianki maton yora meran joé
keska ikax, jawe yamébi yamaa keská
ikai, jatianra min onantishamanhakin
ointiki, westíora lamparin joekan tena-
ketian min oinnai keskáakin", akin jato
aká iki.

**Fariseoboyabi esé onanbaon
jakonmabo Jesussen yoixona**
(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 20.45-47)

37 Jatian moa jato joi yoikin senen-
haketianribi, westíora *fariseo, jawen
xobon pii kanon ixon, Jesús kenai joá
iki. Jaskáakin kenaa kaax jawen xobon
jikiax pii Jesús yakata iki.
38 Jaskaketian ja *fariseo ráteta iki, ja
jawékiamatianbi mechokiiti esé meran
yoiai senenhayamaitian oinnax.
39 Ikaxbi Jesussen yoia iki, neskáakin:
—Mato fariseobo riki vaso betan plato
pekáobicho chokaibores. Ikaxbi maton
shinan meran riki mato jakonmabi-
resbo, ja jakonma jawéki akin akonbi-
reskin jato yometsoaibo ikax.
40 ¡Onanma jonibo riki mato!
Diossenra nekeabi itan ja chichokea
jawékibi aká iki.
41 Jakon shinanyaxonkaya ja mato
jayata jawékibaon ja jawebiomashokobo
jato akinkanwe; jatianra nekebi itan
shinan meranribi mato jakon ikanti iki.
42 ¡Jawe iresaipanon, mato fariseobo!
Maton akai ja chonkankoniabo westíora
Dios menikin. Jaskáakin maton jato
meniai riki; menta, ruda jainxon meskó
pei piti itan meskó bero pitiboribi.
Jaskarabo akinbira ja atibi keskáakin
jato akinti, itan ja noiti shinanyaxon
maton jato noiamake. Jaskati jakonibo
iananbikaya ja maton akai jawékibo
akin jeneyamakanwe.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

43 ¡Jawe iresaipanon, mato fariseobo!
Mato riki, jain tsinkíti xobo meran
weitaxbo, rekenainshamanbores yakátinin keenaibo; jainoax callen meraxonbo, rabikin jakonshamanhakinbo
saludankantininbores keenaibo.
44 ¡Jawe iresaipanon, mato fariseobo
riki, ja mawá miinkana matóbo onantima iken, jonibo jaon penitai keskábo!
—akin jato aká iki.
45 Jatian westíora esé onan jonin
neskáakin yoia iki: —Maestró, jaskáakinbo yoixonra min noabobi jakonma
shinanmai —akin.
46 Jaskáaketian Jesussen yoia iki:
—¡Jawe iresaipanon, mato esé onan
jonibo! Mato riki, matonribi atipanyamaxonbi, tsonbi tenetima iwe jawéki
wetsabores jatobicho papimai keskábo.
47 ¡Jawe iresaipanon! Matonra akai ja
maton rekenbaon retekani *profetabo
jisáakinboribi monumentoakin.
48 Jaskarabo akinra maton jato
onanmai, ja maton reken papashokobaon aní jawékiboribi, jakonra akana
iki ixon maton shinannai. Jabaonra
akana iki ja *profetabo retekin, jatian
matonra jabo iní jisáakinbo *monumentoakanai.
49 Jaskara kopíra jawen onan shinanyanix ínike Dios neskati: 'Nokon
*Profetabo itan en raanaboribira janoxiki; jabora jatíribibo retexon jatíribibo
jato masábo tenemanoxikanai', iki.
50 Jaskáakinra ja nete jonianontianbi
retekani jatíbi *profetabo, ja ramatian
jaa jonibo jato Diossen iboamanoxiki.
51 Ja Abel retekaniainoax ja Zacarías
retekani kamanra, mato ramatian
jaa jonibo Diossen iboamanoxiki.
Zacaríasra retekana iki, ja Diossen xobo
meran iká jainxon Dios yoina menoxonti ikainxon.
52 ¡Jawe iresaipanon, mato esé onan
jonibo! Mato riki, onan shinanya ikax
jan iboabo; ixonbira jaskarabo onanxonbi maton jawe ayamai. Jaskáakinra
jaskara onan shinanyaboribi ikantiakin
maton jato imakashamai —akin jato
aká iki.
53 Jatian Jesús moa jainoax pikókaina
pekaora, ja esé onan joniboyabi fariseobo ikonbiresi Jesúski sinákana iki.
Jatianra meskóakinbo yokákin peokana
iki,
54 jaskáaxon ramiati benakin, jakonmaakin yoyo imaxon jawen yoyo ikatoninbi jakonmaati shinanxon.

Ja beparametaiboki jato Jesussen onanmaa

12 1 Jatian jain iitaitian, kikinbires icha joni jatoki tsinkíkana iki. Jaskatira jatonbinix bitaxananbotankana iki. Jainxon jaonmea
onanaibopari jato Jesussen neskáa iki:
"Koirameekanwe, ja ikon keskashamanhakin jato joi yoiai *fariseobaonra mato
parankanake.
2 Jatíbi joné jawékibobira onantibires
inóxiki; ja tson onanyamaa ikatiaibobira jatíxonbi onannoxikanai.
3 Jaskara ikenra jatíbi ja joneshoko,
itan tson onanyamaabobi jatíbiain
ninkakaaketanti iki.

¿Tsokiki noa rakéti iki?

4 Rama en mato yoibanon ebé raenanaibó; ja yora reteai joniboki rakéyamakanwe, mato jaskáa pekáora moa
jawebi ati atipanyamakanke.
5 Ikaxbi en mato yoibanon tsokikayaki
mato rakéti iki ixon: Mato jaki rakéti
riki Dioski; ja mato mawámataanan,
maton kaya chiikan ewa meran mato
potananti iketian. Ikon jakikaya rakékanwe.
6 Ichama koríkininra akanai pichika
isáshoko marokin bikin. Jaskara ikenbira Dios jabaon shinanbenoti atipanyamake.
7 Maton boo riki westíora westíorabo moa jan topona. Jaskara iken
rakéyamakanwe: Matora ja icha
isáshokobo xewinbainbires Diossen
shinannai.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Jonibo bebonmeax Jesucristokiriti yoyo iti
(Mt. 10.19-20, 32-33; 12.32)

8 Jainxonra en mato yoiribiai, jaweratoboki jonibo bebonmeax, eonparanan ikai, jatianra ja jonin Bakeribi ja Diossen ángelbo bebomeax jaonparana iti iki.
9 Ikaxbi ea onanaxbi ja ea onanyamaa keskati ikaikira, earibi ja Diossen ángelbo bebomeax ja onanyamaa keskati iti iki.
10 Diossenra ja jonin Bakeki jakonmaati yoyo ikaibo, jaton ochabo moa jato shinanxontima iki. Ikaxbi ja Diossen Shinanki jakonmaati yoyo ikax ochaabora, jaton ochabo jawetianbi shinanxonkin jenetima iki.[f]
11 Mato jain tsinkíti xobo meran bokana, iamaxon mato joi benxoaiboiba bokana, itan joni koshiboiba mato bokanabo; jawekeskatimein mato kopibi mato yoyo iti iki, iamaxon jawemein en jato yoiti iki ixonbo masá shinanyamakanwe.
12 Ja jato bebon mato nikenra, jaskara maton jato yoiti joibo, ja Diossen Shinanmanbi mato shinan meniti iki; jaskáakinbo maton jato yoinon ixon", akin jato aká iki.

Icha jawékia itin keenkaresi noa onsá meran iti

13 Jatian ja icha joni ikainxon westíora jonin Jesús yoia iki: —Maestró, nokon wetsa ea yoixonwe, ja non papan noa potaxona, en bitibo iníbiribi ea meninon —akin.
14 Jaskáaketian Jesussen yoia iki: —Joní, tsonbira jaskarabo mato benxoaxonai koshi iti ea imaama iki —akin.
15 Jainxon jato yoiribia iki: —Koirameekanwe; bebonbires jawékinin kenkaresti shinanyabora mato inake. Ja icha jawékima riki noa jan jakon jamai —akin.
16 Jainxonra icha jawékia iní joniki iká esé yoikin jato neskáa iki: "Westíora jonira inike icha jawékia, ja jonin jawen wain banaara anike jawen banábaon icha bimixonkin.
17 Jatian ja icha jawékia jonin shinanna iki neskáakin: '¿Ramamein en jawekeskaati iki? Ja bimibo tsekaanan en jain benxoatira yamake', ixon.
18 Jainoax neskata iki: 'Enra moa onanke enki jaweatiki ixon. Ramara ja en jain berobo benxoai xoboshokobo ras apakexon, anishamanbo en wetsa apakeai; jaskáaxonra ja en tsekai bimibo, itan jatíbi ea jayata jawékibo en jain benxoati iki.
19 Jaskáayontaananra nokon shinan meran en neskara shinanti iki: Eara icha jawékia iki, icha baritiaribi jawékiati senen. Jaskara ikenra rama raroanan ja piananbi xeaanan ea tantiai', iki ixon.
20 Ikaxbira Diossen ja joni neskáakin yoia iki: 'Mia riki onanma joni, nato yamébira mia mawatai, ¿Jatian ja min benxoa jawékiboki rama tsona banetai?' akin.
21 Jaskarara winotai ja icha meskó jawékibo tsinkiboresi jakana jonibo. Jaskara jonibo riki Diossen oinna jawemabi", akin jato aká iki.

Diossenra jawen bakebo koirannai
(Mt. 6.25-34)

22 Jainxon Jesussen jawen jonibo neskáakin yoiribia iki: "En mato yoibanon ninkákanwe, jawékiati jawékinin yoronkin jayoraakin shinanni onisshamakanwe; itan ja saweti chopabaon yoronkin masá shinanni onisshamakanwe.
23 Non jatikaya riki, non ja jawékiati xewina jakon. Jatian ja non yora riki, ja non saweai chopa bebon jakon.

---

[f] **12.10** Diossen Shinanki jakonmai yoyo iti iki ika riki, ja Diossen Shinanman akai jawékibo yoii, *Satanássen akai riki iki iti.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

24 Oinkanwe, ja isábo: Jabaonra
banati atipanyamakanke, itan jaton-
biribi banaananbo bimibo tsekati
atipanyamakanke. Jainoax jain jaton
jawékiatibo benxoatiomaboribi ikanai.
Jaskarabo ikanainbira, ja jawékiakan-
tibo jato Diossen maxkámayamai.
¡Matobokayara ja noyai yoinabo bebon-
bires iki!
25 Tsonbira, westíora oratanibires
jawen jati bebonhati atipanyamake
kikini keenyorakinbi.
26 Jatian neskara maxko jawékibo
atipanyamaxonbiki ¿Jaweatin ja wetsa
jawékibo akáskin maton ayorakin
shinannai?
27 Oinkanwe ja wain xoxoa joabo:
Jabora teeti atipanyamakanke, itan
jatonbiribi chopaaxonbo saweti atipan-
yamakanke. Jaskara ikenbira ja apo
Salomón, jakonhira chopabo saweibi, ja
joabo ikai bebonbires metsati raokaati
atipanyamaa iki.
28 Jatian jabokaya moa choshike-
tian menokanti ikenbira akai Diossen,
ja waimea joabo kikin metsáshaman
imakin. ¡Matobokayara ja maton saweti
chopabo mato maxkámatima iki, mato
kikini eki koshikanamabo ikenbi!
29 Jaskara kopí ja piti, itan ja xeati-
bicho benai, shinan tsokasyamakanwe.
30 Non Papa Diossenra mato jan
maxkata jawékibo onanke. Ja Dios ikon-
hayamai jonibaonbichora akai jaskáyo-
raakin shinankin.
31 Jaskara iken ja Diossen ikinaton
itireskaya shinankanwe; jatianra
neskara jawékiboribi maton biti iki.

Jaskatax naikan icha jawékia iti
(Mt. 6.19-21)

32 Rakéyamakanwe, mato ichamabo
riki nokon oveja keskábo, ja nokon
Papanra jawen jakon shinanman jawen
ikinaton mato ikinti shinanna iki.
33 Ja mato jayata jawékibo maro-
taanan ja jawékinin yoronaishokobo
jato akinkanwe. Ja pisha payon jawéki
akai keskáakin ayamakanwe; ja naikan-
meax jawetianbi keyótima jawékibo-
kaya akanwe. Ja jain yometso jikitima
itan jainoa jawen ibon pia potoax payó-
tima ikain.
34 Jaweranoki maton icha jawéki
benxoa itina, jainresa maton shinannai.

Moa benxokaata iti

35 Moa benxokaatabo ikanwe; moa
maton lamparin keteax manata keskábo
ikanwe.
36 Ja yonokanai joni keskabo ikanwe,
ja yonokaatai jonira ikai, ja wanokanai
fiestanko katanax yamé joxon, jan
teemaitonin kenatoshitatianbi xepóti
kepenxontires inox manati.
37 Kikin rarora iti iki, ja jan yonoai
jonin joxon oinna, jawen yonoti joni
oxaama iká. Enra mato yoiai jabébi
pinon ixonra jawen mesan yakámati
iki. Jaskáaxonra jan yonoaitonin jawé-
kiamati iki.
38 Kikin raroti jawékira iti iki, ja
yonoai jonin, yamé pochínikon iamaxon
nete xabataitian joxon oinna jawen
yonoti joni oxaama ikai.
39 Jainxon neskara jawéki rama onan-
kanwe: Yamé ja hora yometso jawen
xobon joái onanaxa, ja joni moa oxa-
tima iki; jawen jawékibo yometsoana-
ketian koirani.
40 Jaskatira matoribi moa benxokaa-
tabo ikanti jake, ja jonin Bakera maton
joti shinannamatian jonoxiki", akin jato
Jesussen aká iki.

Joi senenhai betan
senenhayamai yonoti iká
(Mt. 24.45-51)

41 Jatian Pedron yokata iki, neskáakin:
—Ibó, ja jawékiki yoinhanan min noa
yoiaboki, noabicho onanmakin min
aká o jatíbi jato onanmakinki min yoia
—akin.
42 Jatian non Ibon yoia iki: "Jawerato
yonotiki jawen ibon ati yoiai jawé-
kibo, jakonhakin senenhaxonai iki,

jara jawen ibon jawen xobon ikábo jato jawékiamaxonon ixon yoiai.

43 Jatian jan yonoai jonin joxon, jan yoiabo senenhaxonai nokoketianra ja yonokaatai joni kikini raroti iki.

44 Ikonshamanra en mato yoiai, jan yonoaitoninra jatíbi jawékibo koiranon ixon jikimati iki.

45 Ikaxbi ja yonoti jonin ati iki, neskara shinankin: Ja ea jan yonoaira basipari joái iki ixon. Jaskara shinanxon ati iki, jabé yonokaatai benbobo itan ainbobo jato ramiakin peokin. Jaskáakinra ati iki janbichores pikin itan xeakin; jainoax paenibo.

46 Jaskatibo itainbi iti iki, jan shinanamainbi jan yonoai joni joí, ja joti hora onanamabobi ikenbi. Jaskara joxon nokoananra, akonbireskin castiganti iki; ja jatíribi yoitimabo jato akai keskáribiakin.

47 Jan yonoai joni, jaskara atin keenaibo onanaxbi, ja anox benxokaatitianbi yoitimatai yonotira, castigankin akonbireskin rishkiti iki.

48 Ikaxbi jawerato yonotininki, ja akáx castigameti jawéki onanyamaxon akai; jara ayorakin rishkianan castigantima iki. Jaweratoboki icha jawéki ati jato onanmaa iki, jabora ichaakinribi jato yokánoxiki; jaweratoboki icha jawéki ati yoia iki, jabora ichaakinribi, akárin senenhakin ixon jato yokánoxiki.

Jesús kopi jaskarabo iti
(Mt. 10.34-36)

49 Eara nato main joá iki, chii ketea tiritai keská inon ikax. Jaskatira ja chii tiritai keská imentinin ea keenai.

50 Rekenparira, kikin jakonmabires tanakaati jawéki ea winóti jake. ¡Jaskatira jatíbi jaskarabo senenai kaman ea ikonbiresi onitsapitai!

51 ¿Matonki shinannai nato neten jakonshaman jato jamanox ea joá? Jaskarama riki, jonibo meskoákinbo shinanni jatonbiribibo ikanon ikaxa ea joá iki.

52 Ramatian peokootaxa, ja xobonkobicho jaa pichika jonibo sinakanannoxikanai, kimisha iti iki, ja rabéki jakonmaati, rabé iti iki ja kimishaki jakonmaati.

53 Papa iti iki jawen bakeki jakonmaati, ja bake benbobiribi iti iki, jawen papaki jakonmaati, ja titabiribi iti iki, jawen bake ainboki jakonmaati, ja bake ainbobiribi iti iki, jawen titaki jakonmaati, ja rayos ainbobiribi iti iki jawen baban ewaki jakonmaati, ja baban ewabiribi iti iki, jawen rayos ainboki jakonmaati", akin jato aká iki.

Jaskarabo ikaitian oinxon onanti
(Mt. 16.1-4; Mr. 8.11-13)

54 Jainxon Jesussen jain iká jonibo jato yoiribia iki, neskáakin: "Bari kaiori nai koin keyatai oinxon, maton onanke oi beai; jatianra ikai maton yoia keskati iki.

55 Jainxon ja surhorikeax niwe payataitianribi, akai maton yoikin, bari xana ikai, jatianra ikai ja maton yoia keská ikí.

56 ¡Beparametai jonibo riki mato! Matonra akai ja nai bochiki jaskara ikaitian, ja main jaskara ikaibo onankin. ¿Jatian jawekeskaakinki nato netebaon jaskara ikaibo maton onanyamai? akin.

Non rawíbo betan jakonaxes iti
(Mt. 5.25-26)

57 ¿Jawekopiki jaskáaxon jakon jawékibo atibo, matonbi onanyamai?

58 Jonin mia ati iki, ja joi benxoai joni koshiboiba boti shinankin, jatianra jaskarainbo mato bokanamatianbi, jakonshamanxonres ja joibo benxoatikaya maton shinanti jake; jaskarainbo mato boyamakanon. Maton jaskáyamaabira, ja joni koshin mato policiabo yatanmati iki, jatian ja policiabaon mato cárcel meran niakanti iki.

59 Ja jatí kopiáti mato yoikanatii nete senenhax mato pikotai kaman", akin jato aká.

Jakonma akin jeneyamaibora mawákanti iki

13 1 Ja netebaonribira jawetii jonibo Jesús oinni bokana iki. Boxon yoikana iki, ja Galileanko ikana jawetii jonibo Pilaton jato retemaa. Jatian jabaon Dios menikin menonoxon retekana yoina jimiboyabiribi ja jonibaon jimi jato méskomaa.

2 Jatianra Jesussen jato neskáakin yoia iki: "¿Ja Galilea jonibo jato jaskáakana ikenki, maton shinannai; ja main iká wetsa jemamea jatíribi jaton kaibobo bebonbires ochaya iken retekana?

3 Jaskaramabora ikana iki; matoribira ja maton akai jakonma jawékibo akonkin jeneyamai, Dios ikonhayamaax mato mawáti iki.

4 ¿Maton shinannaki, ja Siloé ikainoa torre poxókin keyoni, chonka posaka jonibo; ja Jerusalénhain jakana jonibo bebonbires jakonma jonibo ikana iki?

5 Jaskaramabora ikana iki ixonra en mato yoiai; matoribira ja maton akai jakonma jawékibo akonkin jeneyamai, Dioski banéyamaax mato mawáti iki", akin.

Higo bimiomaki yoinmeeta esé

6 Jainxon jawékiki yoinhanan jato Jesussen neskáakin yoiribia iki: "Westíora jonira inike jawen wainko higo banáya. Jaskara ikax moara bimibirake ixon oinni kaa iki; kaxon oinnabi bimiama iká iki.

7 Jainxonra ja wai koirannai joni yoia iki: 'Moa kimisha baritia riki, ja higo bimi bikasi ea joái; ikaxbira en biti atipanyamake. Jaskara iken rama moa xatewe, yankabiresa ja wainko chankánake', akin.

8 Jatian ja mai koiranaiton neskáakin yoia iki: 'Ibó, westíora baritiapari en oinbanon, ja namanbo mai karanbexon, jan mai raontibopari en tapóyonbanon.

9 Non jaskáara ibirati iki bimii, jatian jaskáabi iamaketianra moa min jato xatemati iki' ", akin.

Tantiti neten katoxkoya ainbo Jesussen benxoaa

10 Westíora tantiti netera, jain tsinkíti xobo meranxon jato joi yoii Jesús iita iki.

11 Jatian jainribi westíora ainbo, moa chonka posaka baritia isinai iká iki. Já iká iki yoshinman katoxkoya banémaa ikax moa pontéti atipanyamaa.

12 Jaskara oinxon Jesussen kenaxon yoia iki: —Ainbó, moara min isin mia benxoke —akin.

13 Jatian jaskáataanan, jawen mekenman ja ainbo tii aka iki; jaskáatianbi ja ainbo moa ponteti nia iki, jainxon Dios rabikin peoa iki.

14 Jaskáaketian jain tsinkíti xobomea joni koshi sinata iki, ja tantiti netenbi Jesussen benxoaketian oinnax. Jaskáaxon jonibo neskáakin yoia iki: —Sokota netebicho riki jan teeti nete; ja netebaonresa benxokasi mato joti iki, ja tantiti neten joáma —akin.

15 Jatian ja Ibon jato yoia iki: —Beparametaibo riki mato ¿Mato westíoraninbiki, maton waka bene, iamaxon maton burro, tantiti netenbi chóroxon, onpax xeamakinbo boyamai?

16 Nato ainbora Abrahamman chiní rareboribi iki, jaskara ikenbira, *Satanássen chonka posaka baritia isinmaxon, ramiayona ike ¿Jamein ja tantiti netenbi non benxoati atipantima iki? —akin.

17 Jatian Jesussen jaskáakin yoiketian, jatíbi jawen rawibo kikinbiresi rabinkana iki. Ikaxbi jatíbi jonibobiribi rarokana iki; Jesussen ani jawékibo akai oinnax.

Mostaza beroki yoinmeeta esé
(Mt. 13.31-32; Mr. 4.30-32)

18 Jainxon Jesussen jato yoiribia iki: "¿Jawe jawékiki yoinxonmein, ja Diossen ikinaton iti jawékibo, onantishamanhakin en mato yoiti iki?

19 Jara iti iki, westíora jonin, ja mostaza beroshoko bixon, jawen wainko

banaa keská. Jaskáakin banaara xoxoax anitaanan, ani jiwi ikí kaai, jaskara iketianra, ja noyai yoinabo bexon, jain naaxon bachiakanai", akin.[g]

Levaduraki yoinmeeta esé
(Mt. 13.33)

20 Jainxon Jesussen jato yoiribia iki: "¿Jawe jawékiki yoinxonmein ja Diossen ikinaton iti jawéki en mato yoiti atipanke?
21 Jara iti iki, *levaduraya kimisha wea harina meskoanan meinna, ja jatiobi harina tonko soo imaa keská", akin.

Ja naxbáma xepóti
(Mt. 7.13-14)

22 Jaskáakin jato yoia pekáo Jerusalénhain kakinra, Jesussen ja anichaa jemabaon itan maxko jemankobo, jato joi onanmaboa iki.
23 Jainxonra westíora jonin neskáakin yokata iki: —Ibó, ichamashokora ikanai ja kishpinmeeta jonibo —akin. Jaskáaketian jan yoia iki:
24 —Naxbama xepótinin jikitikaya, shinanni jakanwe. Icha jonibora ja xepótininshaman jikitinin keenaxbi, iti atipanyamakanke.
25 Ja xobo ibo jikixon moa jawen xobo xepoketianra, jemameax kenati mato neskáti iki: 'Ibó, noa kepenxonwe', iki. Jaskáabira ati iki mato neskáakin: 'Enra mato onanyamake tsoabora mato ibirai', akin.
26 Jatian maton ati iki neskáakin: 'Mibébira non piá iki, itan non xea iki. Jainxon non jemankonia callenxonbo, min joi jato non onanmaa iki', akin.
27 Jaskáaketian mato ati iki: 'Jaweranoabora mato ibirai; enra mato onanyamake. ¡Moa nenoax botankanwe, matobora jakonma jawéki akí jakanabores iki!' akin.
28 Jatian matonra winiananbi xeta kerox anoxikanai. Ja Abraham, Isaac, Jacob jainoax jatíbi ja *profeta ipaonibo, ja Diossen ikinaton jatínko jakanabo jato oinnax, matobobiribi castigana onitsapikin.
29 Jonibora benoxiki, norteorikeax, itan surhorikeax; jainoax bari pikotaiokeax itan bari jikiaiokeax, ja Diossen ikinaton jatinkoxon jawékiai.
30 Jatianra ja jato namanbirestonin shinanmeetaibo jato xewinabo inoxikanai; jatian rama jato xewinaton shinanmeetai jatíribibora, namanbires inoxikanai —akin jato aká iki.

Jerusalén jonibo oinnax Jesús winia
(Mt. 23.37-39)

31 Jatian jatíribi *fariseobo Jesússiba nokókana iki. Jainxon neskáakin yoikana iki: —Moa wetsanko katanwe Herodesninra mia retekasai —akin.
32 Jaskáakin yoikana jato neskáa iki: —Botankanwe; boxon ja paranmisti onan joni, neskáakin yoitankanwe: 'Rama itan bakishra, ja jonibo meranoa en yoshinbo pikoai, jainxonra isinaiboribi en benxoai. Jaskarabo akinra wetsa bakishbi en moa senenhai'.
33 Ikaxbi ramara ea Jerusalénhain kaai, rama kaaxa, bakish kakábaitax, wetsa bakish ea jain nokoti kaai. Jawetianbira westíora *profeta Jerusalénhainoaxmabi mawáti atipanyamake.
34 ¡Mato Jerusalén jonibo riki, *profetabo itan ja Diossen raana jonibo reteaibo! ¡Mato jaskarabo ikenbira ichabiresakin atapanin jawen bakeshokobo tsinkianan, jawen pechi meran akai keskáakin, enribi mato jakonhakasa iki, ikaxbira mato keenyamakana iki![h]
35 Oinkanwe, jawen xobora moa Diossen jeneai, jatianra en mato yoiai, matonra ea oinwetsayamanoxiki: '¡Ja Ibon janenko joái jonira jakonhira iki!', iki mato iki kaai nete nokotai kaman —akin jato aká iki.[i]

[g] **13.19** Ja mostaza bero riki kikin beshéshoko. [h] **13.34** Jer. 2.30 [i] **13.35** Sal. 118.26

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Soo iona joni Jesussen benxoaa

14 1 Westíora tantiti netenra, *fariseobaon joni koshin xobonko Jesús pii kaa iki. Kaketian jatíribi *fariseobaon oinkana iki; jawemein jain akai ixon.

2 Jainribi iká iki, já bebon westíora joni soo iona.

3 Jatianra ja fariseo itan ja esé onan jonibo, neskáakin Jesussen yokata iki: —¿Atirin iamaxon atimarin ja tantiti netenbi isinaibo benxoakin? —akin.

4 Jatian jabaon jawe joibi yoiamakana iki, jainxon Jesussen ja isinai joni tii axon benxoa iki, jaskáa pekáo moa raana iki.

5 Jainxonra ja fariseobo yoia iki: —¿Tsoa matobaonki, maton burro iamaxon maton bake mai kini meran kaken tantiti nete iketian tsekatima iki? —akin.

6 Jato jaskáabi jawebi yoiti atipanyamaax netéreskana iki.

Wanoti fiestanko chaniaboki yoinmeeta esé

7 Jatian ja jawékiatiain chanikanabo boxon, ja kikinbo iti akana yakátininshamanbo katotax yakákanaibo oinxon, Jesussen jato neskáakin esea iki:

8 —Ja wanokanai fiestanko chanikana joáx, ja kikinbo iti akana yakátiainbo mato yakátima iki. Jawekeska ikaxa mia xewina kikin wetsa joniribi chania joti atipanke.

9 Jatianra jan mato chania joni joxon mato ati iki: ‘Nato wetsa joákaya ja mia jain yakata yakáti meniwe’, akin. Mia jaskáara rekenain iwanaxbi ja chinita yakátiain kaax mia rabinti iki.

10 Jaskara iken, chanikana joáx chinitainreskaya yakákanwe; jatianra jan mato chania jonin joxon mato ati iki: ‘Jain kikinbo iti aká yakátiainkaya joáx yakáwe’, akin. Jatian mia jaskáketian oinxonra, ja mibé mesan yakatabaon, mia kikin joniribi shinankanti iki.

11 Jaweratoboki jatonbinix jato xewinaton shinanmeetai, jabora jato namanbires iti iki, jatian jaweratoboki, kikinmashokotonin shinanmeetaibo iki, jabora jato kikin jonibo imati iki —akin jato aká iki.

12 Jainxon, jaiba jawékiati jan kenaa joni Jesussen yoia iki: —Jawetianki tsinkíanan jawékiati min akai, minra chanitima iki, ja mibé raenanaibo, min wetsa, mii patax iká icha jawékiabo; jaskarabores min jato kenaabira, jabaon kopikin mia kenashokokanti iki.

13 Jaskáyamakinkayara ja tsinkíanan jawékiatibo axon, neskarabores min jato kenati iki. Ja jawebiomashokobo, ja shinankomashokobo, ja nitikomabo itan bencheboribi.

14 Jatianra mia raroshamanres iti iki, jabaonra min jato aká keskáakinribi mia kenati atipanyamakanke. Ikaxbi minra ja joi akaibo mawatax jirikana neten min biti jawékibiribi min binoxiki —akin.

Icha pitiakanaki yoinmeeta esé
(Mt. 22.1-10)

15 Jato jaskáa ninkátaanan, jato betan pii yakata westíora jonin Jesús neskáa iki: —¡Ja Diossen ikinaton jatinkoxon, icha pitiakana jato betan tsinkíxon jawékiaibora, kikinbires raroshamanbo ikanti iki! —akin.

16 Jaskáaketian Jesussen yoia iki: —Westíora joninra anike, icha tsinkixon jato jawékiakinnoxon, icharibi pitiakin.

17 Moa piti hora senenketian, jawen yonotibo raana iki, jato neskáakin yoiti: ‘Bemenkanwe ja pitira moa yasanabo ikax, moa pitires iki’, akin jato yoiti.

18 Jaskáakin jato yoiabi, ja yoiax kayamatibo jatíxonbi yoipakekana iki. Ja reken kayamaitonin yoia iki: ‘Ramabiorara en mai maroxon bike, enra japari oinni kati jake. Jakopira ea kati atipanyamake’, akin.

19 Jatian wetsan yoia iki: ‘Ja mai karanbemati pichika wakara en marokin bike;

enra jabopari tanamapakei kati jake.
Jakopira ea kati atipanyamake', akin.
20 Jainxon wetsan yoiribia iki: 'Eara
ramabiora wanoke jakopira ea kati
atipanyamake', akin.
21 Jatian ja yonokaatai jonin, joxon
ja xobo ibo yoia iki. Jatíbi ja jokasha-
makin yoikana joibo, jaskáakin yoia,
ja joni sinata iki. Jaskáaxon ja yonoti
joni neskáakin yoia iki: 'Ramabi
karibatanwe ja jeman iká callebaon;
jain kaxon, ja jawebiomashokobo, ja
shinankomashokobo, nitikomabo itan
benchebo jato iwetanwe', akin.
22 Moa jaskáakin axon ja yonokaatai
jonin, ja jan yonoai joni yoia iki: 'Moara
en ake, ja min jaskáati yoiabo senen-
hakin, ikaxbi jain yakákantibora jarés-
parike', akin.
23 Jatian jan yonoa jonin jawen yonoti
yoiribia iki: 'Rama ja callebaon itan ja
bai kaabaon katanwe, kaxon jato teanan
iwexon, jato jikimakanwe, ja nokon
xobo bochoai kaman.
24 Ikonshamanra en mato yoiai, ja
reken en jato kenamaa beyamakana-
baonra, ja en jato pikinti aká pitibo
jawékiayamakanai', akinra aká iki
—ixonra jato Jesussen yoia iki.

Atikoma riki Jesús chibanti
(Mt. 10.37-38)

25 Icha jonibaonra Jesús chibana iki,
jainxonra bechiakexon jato neskáakin
yoia iki:
26 "Jaweratoboki eonmea onanai ixonbi,
jawen papa, jawen tita, jawen awin,
jawen bakebo, jawen wetsabo, jawen
poibo aká bebonbires, itan janbixbi
noikaata bebonbires ea noiamai, jabora
eonmea onannaibo ikanti atipanyamake.
27 Jaweratonki ea kopi mawátinin
rakékin, ea chibankin jeneai, jara nokon
joni iti atipanyamake.
28 Mato westíoran ati iki, torre chan-
kanti shinankin ¿Jaskara akámatian-
bimein, ja peoai jawékimein senenhai
kaai ixon shinanipari yakátima iki?
29 Jaskáyamaxonra moa jaki atibo
peoyonxonbi, jankeanyamakin jeneti
iki. Jatianra jaskara oinnabo jaki shiroi,
30 neskákanti iki: 'Nato joninra tee
peoa iki; ikaxbira jankeanti atipan-
yamaa iki', ikibo.
31 Iamaxon westíora aponmein wetsa
apo betan reteanani kati shinanxon
¿Chonka waranka sontároboyabicho
ixon, ja jabetan reteanani boaibo rabé
chonka waranka sontárobo ikanaitian,
rekenpari jawekeskaxonmein non jatoa-
restiki ixon, shinanipari yakátima iki?
32 Jatian moa jato betan senenma
oinxonra, ja apo jainbipari iken, jawen
jonibo jato raanti iki. Moa itima riki
ixon, jato joi boxonti.
33 Jaskara iken tsoa matobaonki jatíbi
mato jayata jawékibo jeneyamai, jara
eonmea onanai iti atipanyamake.

Tashi jawen moka
keyotakiri yoinmeeta esé
(Mt. 5.13; Mr. 9.50)

34 Ja tashi riki jakon, ikaxbi moa
jawen moka keyotaxa; jawekeskataxbi
moa jakiribi moka iribati atipanyamake.
35 Jaskara ikaxa, mai raonti itan
banábo raontibobi moa jakonma iki.
Jara moa potatires iki. Ninkataibo ixon,
kikinhakin ninkákanwe", akinra jato
aká iki.

Oveja manotaki yoinmeeta iká esé
(Mt. 18.10-14)

15 1 Jatian ja Romamea apo jato
kopí yokáxonaibo, betan
jakonma ninkakaatai jonibora, ja
Jesussen yoiaibo ninkati bekana iki.
2 Jatianra ja esé onan jonibo betan
*fariseobo, jakonmaakinbo já yoii
neskatibo yoyo ikana iki: —Nato
joninra akai ochaya jonibo betan tsin-
kíanan jato betan jawékiakin —ikibo.
3 Jatianra Jesussen jawékiki yoin-
hanan jato neskáakin yoia:
4 "¿Tsoa matobaonmein, pacha ovejaya
ixon, westíora manóketian, merai kaai

kaman, benai kakin ja iskon chonka
iskon potabaintima iki?
5 Jatian jaskáakin benakin meraxonra,
rarokin ikóxon bibeiranti iki.
6 Jatian ja xobon bexonra, jabé
raenanai joniboyabi já patax iká jonibo
jato tsinkianan, neskáakin yoiti iki: 'Ea
rarokinkanwe, ja nokon oveja manota
ikara, en moa merake', akin.
7 Enra mato ikonshaman yoiai;
Jaskáribiira nai neten bebonbires raroti
jawéki jake, westíora ochaya jonin
jawen jakonma akaibo jenetaanan Dios
ikonhaketian; ja iskon chonka iskon
jonibo moa Dios ikonhaax jakoni jaka-
nabo oinnax ikai bebonbires, akin jato
aká iki.

Jawen koríki manota, ainbaon meraaki yoinmeeta esé

8 Westíora ainbo iti iki; chonka korí-
kia, ixonbi ati iki westíora manómakin.
Jatian ja benakin ati iki; joé keteaxon,
jakonshamankin matsóanan, ja nokoai
kaman benakin.
9 Jatian meraxonra jabé raenanai
ainboboyabi já patax jaabo jato tsin-
kixon neskáakin yoiti iki: 'Ea rarokin-
kanwe, enra ja nokon koríki manota iká
moa merake', akin.
10 Enra mato ikonshaman yoiai; jaská-
ribiira ja Diossen ángelbo ikonbiresi
rarokanai, westíora ochaya jonin jawen
jakonma akaibo jenetaanan, Dios ikon-
haketian", akin jato Jesussen aká iki.

Bake jawen papaiba banéribiaki yoinmeeta esé

11 Jainxon jato Jesussen neskáakin
yoiribia iki: "Westíora jonira iká iki
rabé bakeya.
12 Jatian jawen chiní baken jawen papa
yoia iki: 'Papá, ja ea jayáti min meniti
jawékibo ea meniwe', akin. Jatianra ja
papan, jawen bake rabé jato menipakea
iki, jato jayáti jawékibobiribi.
13 Jatian jawetii nete pekáo, ja chiní
bake jatíbi jawen jawékibo maroa iki;
jaskátaanan jawen jatíbi koríkia, ochó
jeman kaa iki; kaxon jatíbi jakonma
jawékibo akin, jawen koríkibo keyoa iki.
14 Jaskáakin jawen koríki keyoketian-
ribi, ja main jatíbiain jawékiatinin ikí,
peokookana iki. Jatianra ja joniribi
jawékiatinin ikí peokoota iki.
15 Jaskara ikenra jain teeti benai,
ja jeman iká westíora joniiba kaa iki.
Jainoara ja jonin jawen wainko kochibo
koiranti raana iki.
16 Jatianra ja kochin piai jawékia-
tibo oinnax, kikinbiresi jawékiakasa
iki; jaskara ikenbi tsonbi jawékiama-
yamaa iki.
17 Jainxonra shinankin peoa iki:
'¡Jawetii teetai jonibaonbira nokon
papan xobonko, piti texeareskanainbi,
eabiribi nenoa pitin reteai!
18 Ramara jakiribi nokon papaiba ea
karibai. Kaxonra en neskáati iki: Nokon
papá, Dioski itan mikiribira ea ochake.
19 Eara moa min bake iti jisáma iki;
jaskara iken westíora miibetan teetai
joni keskáakinres ea shinanwe', akin.
20 Jaskatira moa jawen papaiba kaai,
bain karibaa iki. Ja moa nokoti kaai-
tianra, ochokeabi jawen papan meraa
iki. Meraxa já noibai bechii ishtoa iki.
Kaxon nokoanan paoxon betsó ayona
iki.
21 Jatian ja baken jawen papa neskáa
iki: 'Papá, Dioski itan mikiribira ea
ochake. Ramara ea min bake iti jisáma
iki', akin.
22 Ikaxbi ja papan jawen yonotibo
yoia iki: 'Ja kikin jakonshaman chopa
ishton sawemakanwe, meosotiribi sawe-
makanwe, jainxon zapatoribi sawema-
kanwe.
23 Jainxon ja kikin xoa wakaribi bexon
retekanwe. ¡Non rarokin fiestaaxon
pikánon!
24 Nato nokon bakera mawata keská
iká iki, ramara moa jiria nokóke.
Manotara ikátiai, ikaxbi ramara moa
non merake', akin. Jaskaaxon moa fies-
taakin peokana iki.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Jakonmaakin koriki keyoa bake, jawen papaiba joribaa.

25 Jaskákanainbi, jawen reken bake,
wainkopari iká iki. Jatian moa jokin
xobo ochómaxon ninkata, bewábo ikai-
tian ransaibo ikana iki.
26 Jainxonra westíora jawen papan
yonoti; jaweakiki ikanai ixon kenaxon
yokata iki.
27 Jatianra ja yonotinin yoia iki: 'Min
wetsara jakiribi nokóke, jaskati jakon-
bires nokóketianra min papan, ja kikin
xoa waka jato retemake', akin.
28 Jaskáakin yoiara, ja reken bake
kikini sinata iki; jaskatax xobon jikika-
shamaitian, pikóxon jawen papan xobon
jikinon ixon yoikin jeneyamaa iki.
29 Jatianra jawen papa yoia iki: 'Minra
onanke ichabires baritia, jawetianbi miki
yoitimayamakin en mia tee axonabo;
ikaxbira jawetianbi, westíora chivo bake-
tanibi min ea meniama iki, enbiribi ebé
raenanaibo betan reteanan pinon ixon.
30 Ikaxbi, nato min bake, ja tsini
ainbobo teakin, min koríki keyoax joke-
tianres ake, ja wakabake kikin xoa min
retekin', akin.
31 Jatian jawen papan yoia iki: 'Baké,
miara jatíbitian ebé iki. Jatíbi ea jayata
jawékibora minaribi iki.
32 Ikaxbi ramara, fiestaaxon jawékia-
tibo akáx noa raroti jake. Ja min wetsa
mawata keská iitibi jiriribia keská iken,
manota ikenbi, moa jakiribi merari-
bixon, akinra jawen papan aká iki' ",
akin jato Jesussen yoia iki.

Jawéki koirannai joni, shinanti onan

16 1 Jainxon Jesussen jaonmea onannaibo neskáakin yoiribia iki: “Westíora icha jawékia jonira iká iki, jawen jawékibo já koiranmaa jonia. Jatian ja joni keshankana iki, jawen jawékibo jakonmaakinbo akin keyonaanai.

2 Jatian jaskara ninkáxon ja jawéki ibon, kenamaxon neskáakin yoia iki: ‘¿Jawekeska jawékibo min akaitiankayaki ea neskáakinbo yoikanai? Rama jaskara tee min akábo ea yoipakewe, moara nokon jawékibo koirannai en mia imati atipanyamake’, akin.

3 Jatian ja jawékibo koirannai jonin neskáakin shinanna iki: ‘¿Ramamein en jawe ati iki? Ja ea jan teemai joninra moa ea tee bichinai, enra wain teetibobi atipanyamake, jato jawéki yokataishoko ea itira rabin jawéki iki.

4 Enra moa onanke, teeoma iketian jaton xobon ea bikanon ixonki, en jaweatiki ixon’.

5 Jainxon ja jawéki koirannai jonin; ja icha koríkia joni ribina jonibo westíorabo jato kenapakea iki. Jainxon ja reken kenaapari neskáakin yokata iki: ‘¿Jawetiiki ja nokon koshi min ribina?’ akin.

6 Jatian jan neskaa iki: ‘Pacha barril xeni’, akin. Jaskáaketian yoia iki: ‘Jisé nato riki min jatí ribina onanti kirika. Rama jain yakáxon ishton pichika chonka barril kopíati ikares awé’, akin.

7 Jainxon wetsa yokáribia iki: ‘¿Minki jawetii ribina?’ akin. Jatian jan yoia iki: ‘Pacha sako trigora en ake’, akin. Jaskáaketian yoia iki: ‘Nato riki jatí min ribina onanti kirika, rama posaka chonka kopía itiakin awe’, akin.

8 Jatian jan yonoai jonin, onanna iki, ja jaweki koiranti imaa jakonma joni kikinshaman shinanti onan iká. Ja Dios ikonhayamai jonibora jaton koríki teemati onanhirabo ikanai, jatian ja Diossen joi akaibora, jaskarairamabo iki.

9 Jaskara kopíra en mato eseai, ja maton bia koríkininbokaya, mato betan raenanai jonibo ikantiakin jato akinkanwe, jatian jaskarabo moa keyóketian, jatíbitian jati nai netenxon mato Diossen binon ixon.

10 Jaweratobaonki ichama jawékia ixonbi jakonhakin akai, jabaonra icha jawékiboribi jakonhakin akai. Jatian jaweratobaonki ichama jawékiboribi jakonmaakinbo akai, jabaonra, icha jawékiboribi inonbi jakonmaakinbo akai.

11 Jatian ja nato netenxon, maton bia jawékibo jakonmaakin akai ikenki, ¿Tson ja Diossen jawékibo koirannai mato imati iki?

12 Jatian ja wetsabaon jawéki akin, jakonhaxon maton ayamaitianki, ¿Jawekeskaxon ja matonabi iti jawékibo mato menikanti iki?

13 Tsoabira rabé joni teexonai iti atipanyamake, janra wetsabicho noixon ja wetsa omisti iki. Wetsabicho joi ninkáxonkinra wetsa axontima iki. Tsoabira Diossen tee axonyananbi ja nekeabi jawékiakinbores shinanni jati atipanyamake”, akin jato aká iki.

14 Jatian jatíbi jaskarabo ninkatax ja koríkiakinres shinanni jaa *fariseobo, Jesúski shiroreskana iki.

15 Jatianra Jesussen jato neskáakin yoia iki: “Matobo riki, jonibo bebon jakoni jakana keskati ikaibo, jaskarabo ikenbira Diossen jatíbi maton shinanbo onanke. Ja jonibaon aniakin shinannai jawékira, Diossen omisai jawékibo iki.

Moiséssen esé betan
Diossen ikinaton jati

16 Ja *profetabaon yoia joibo, itan ja esekan yoia joibora senena iki, ja jato *bautizanai Juanman senenres. Jatian riki, ja Diossen ikinaton jati bená joi, yoikaati peokoota; jatian jain jikiti kopíra jatikaxbi koshikanai.

17 Ja nai betan mai keyotira atibiresma iki. Jaskáribi riki ja esekan yoiai

joi westíora letrabi keyotikoma, jara winóyamai senenti jake.

Potaananti iki iká jato Jesussen onanmaa
(Mt. 19.1-12; Mr. 10.1-12)

18 Jawerato joninki jawen awin potaxon, wetsa ainbo biai, janra wanoyaxonbi wetsa ainbo yoranai. Jatian jawerato joninki, jawen bene potaa ainbo biai, janribira beneya ainbo betan yoranai.

Icha jawékia joni betan Lazaro iká

19 Westíora jonira iká iki icha jawékia; janki akátiai kikin jakon chopabores sawekin. Jainxon netetiibi ani fiestabo akátiai.

20 Jainoax jaribaa iki, westíora onitsapishoko, Lazaro janeya, jatíbi jawen yora payóbires, ja icha jawékia jonin xobo xepoti xemakayain mainbi yakatai.

21 Ja nato onitsapishoko jonira, ikonbiresi keenkatitai ja icha jawékia jonin pia mesameax manaibo jawékiatinin. Jatianra ochítibobi jawen payóbo rataxi bekatiai.

22 Iiti ja onitsapishoko joni, moa mawata iki. Jatianra ángelbaon, ja Abraham ikainkoribi bokana iki. Iiti ja icha jawékia joniribi mawáketian miinkana iki.

23 Jatian ja icha jawékia joni; ja mawatax boax jain onitsapikanainko kaa iki. Jain ixonra ochóxonbi ja Abraham oinna iki, itan já patax Lazaro yakataribi oinna iki.

24 Jainoax ja joni neskati saí ika iki: '¡Papa Abraham ea onísawe! Ea Lazaro raanxonwe, jawen metotinin onpax nenoxon, nokon jana ea mechaaxoni jonon. Eara nato chii tiritai meran ikax, ikonbiresi onitsapitai', iki.

25 Jaskáaketian Abrahamman yoia iki: 'Baké, shinanwe mia jiria inontian jatíbi jawékia ikax, mia jakonbires jakatiai. Jatian Lázarobiribi onitsapikatitai. Ramara jábiribi jakonbires jake; jatian miabiribira ikonbiresi onitsapitai.

26 Jainoax noa itan mato jan chitea xankenra kikinbires nemin iki. Jakopira neno ikábo jain bokanti atipanyamakanke; jatian jain ikábobiribi neno bekanti atipanyamakanke', akin.

27 Jatian ja icha jawékia jonin neskáakin yoia iki: 'Enra mia yoikin jeneyamai papa Abraham, nokon papan xobonko ea Lazaro raanxonwe.

28 Jainra nokon wetsa pichika iki; neno beyamakanon ixon, jato keshánon ea raanxonwe', akin.

29 Jaskáabi Abrahamman yoiribia iki: 'Jabora ja Moiséssen, itan ja *profetabaon wishani kirikaya ikanai. ¡Ja kirika meran yoiai keskati jabákanon!' akin.

30 Jaskáabi ja icha jawékia jonin yoia iki: 'Jara ikonhakantima iki papa Abraham. Ikaxbi mawáinoax westíora joni, jiriax kaxon jato joi yoiaparira jaton jakonma shinanbo akonkin jenetaanan, Dios ikonhaax jakoni jakanti iki', akin.

31 Ikaxbi Abrahamman yoiribia iki: 'Ja Moiséssen yoini joiboyabi ja *profetabaon yoiai joibaon yoiai keskati jakashamaibo ixonra, ja mawábo jiritaanan jato yoiabi, jawekeskaxonbi ikonhakantima iki' ", akin jato aká iki.

Ochan pakénaketian koiranmeeti
(Mt. 18.6-7, 21-22; Mr. 9.42)

17 1 Jainxon Jesussen jaonmea onannaibo jato yoiribia iki: "Nato netenra jatíbitian jan noa ochamati jawékibo jake; ikaxbi, ¡Jawe iresaipanon ja wetsabo jato ochamai joni!

2 Ja nokon joi akai shinan koshimashoko jato ochan pakémai jonibaonra jan reneti ani makan teomaxon aniparo napon potakanti bebonbires jakonma castigo bikanti iki.

3 ¡Jaskara iken koirameekanwe! Ja mibé joi akai jonin ocha akai oinxon, jakonhaxon notsinwe, jatian min jaskáa moa jakoni ikaitian, jan jakonma akábo moa shinanxonyamawe.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

4 Westíora nete kanchisi miki ochax,
kanchisiribi joxon mia ati iki: 'Ramara
en moa mia ramiawetsayamai', akin.
Jatianra moa min ja shinanxontima
iki", akin.

Dios ikonhaax jawen atipana koshia iti

5 Jatian jaonmea onanaibaon, ja Ibo
neskáakin yoikana iki: —Bebonbiresakin
noa Dioski koshiabo imawe —akin.
6 Jatian ja Ibon jato yoia iki: —Ja
maton Dios ikonhaa, mostaza berotio
anitanibires ixonra, nato sicómoro
jiwi maton neskáakin yoiti atipanke:
'Nenoax tsekékaini kaax aniparo napo
banakaatanwe', akin. Jatianra ja jiwi
maton joi ninkáxoni kati iki —akin.

Yonokaatai ixon atibo

7 "Mato iti iki westíora yonotia, já
iti iki wai oroi iamax yoina koirani
iiwanax joí, ¿Já joketianmein maton
ati aki: 'Jomenwe pinon akin?'
8 Akama, jaskáyamakinra: 'Eapari piti
metexon yasánxonwe. Moa en pikin
senenhaxon xeayonketianparira, minbi-
ribi chiní akai', akin maton ati iki.
9 Jainxonra ja yonokaatai jonin, ja ati
yoia jawékibo senenhaxonkenbi, iráke
akinbobi ayamai.
10 Jaskáribira ja Diossen ati yoiabo
senenhaxonax, mato iti iki neskati:
'Noabora onanma yonoti jonibo iki, ja
non ati jawékiboresa non senenhake' ",
ikibo.

Chonka joni lepra isinya
Jesussen benxoaa

11 Jatian Jerusalénhain kaai, Samaria
betan Galilea mainbi Jesús winókaina iki.
12 Kaax westíora jemanshoko nokota
iki. Jain nokotaitian chonka joni *lepra
isinyabobires ja bechii bekana iki.
Beaxbi ochóres itoshikana iki.
13 Jainoaxbi koshin neskati saí ikana
iki: —¡Maestro Jesús noa noibawe! —iki.
14 Jaskákanaitian Jesussen jato neskáa
iki: —Ja *sacerdotebo oinmatankanwe
—akin. Jato jaskáakin yoia bokanaitian,
jaton yorankonia isinbo moa benxoa iki.
15 Jatian kaaibi moa benxoax, westíora
isinai joni banékiranribia iki. Jaskati
baneti joi Dios rabii koshin saí iikirana iki.
16 Joáx Jesúski nokotax, ja bebon
chirankootax maikibi bekepia iki.
Jaskáaxon iráke aka iki, ja joni iká iki
Samariainoa.
17 Jatian Jesussen yoia iki: —¿Ja
maton isin benxoaboki chonka joni
iamawana? ¿Jaweranoki ja jatíribi iskon
jonibo ikanai?
18 ¿Nato wetsankoniax joá jonibichoki
iká Dios rabinox banékirani? —akin.
19 Jainxon ja joni neskáa iki: —Weni-
tax moa katanwe, min ikonha kopíra
mia benxoke —akin.

Diossen ikinaton iti nete nokota
(Mt. 24.23-28, 36-41)

20 Jatian *fariseobaon Jesús yokó-
kana iki; jawetiankayaki ja Diossen
ikinaton iti nete nokotai ixon; jatian jato
neskáakin yoia iki: —Ja Diossen ikinaton
iti netera nekebi jishtibires joyamai.
21 Ja yoiira: 'Neno riki', imaxon 'ono riki',
ikibo ikantima iki. Ja Diossen ikinaton
jatira moa mato xaran iki —akin.
22 Jainxon ja jaonmea onannaibo
jato yoia iki: —Nokórati iki, ja jonin
Bake joái maton oinkasai nete; ikaxbira
maton oinyamanoxiki.
23 Jatíribibaonra ati iki mato neskáa-
kinbo yoikin: 'Neno riki', iamaxon 'ono
riki', akinbo. Ikaxbi jato chibanyama-
noxikanwe.
24 Ja jonin Bake jokinra, kaná cho-
pékin jatiobi nai tenabainai keskáakin
tenanoxiki.
25 Ikaxbi jaskatamatianbira, kikini ea
onitsapiti jake, jainxon ramatian jaa
jonibaonribi ea omiskanti iki.
26 Ja Noé inontian ikáni keskáribira
jonibo ikanti iki, ja jonin Bake joaitian.
27 Jatianra jonibo ikana iki: Rarokin
piibo, itan xeaibo, jainoax wanoibo, ja
Noé jawen wapóronin jikiai kaman. Ja

jikiketianra ani jenetiaxon jatíbi jato keyoa iki.

28 Jaskararibira ikana iki; ja Lot inontian. Piibo itan xeaibo ikana iki, jawékibo jato maromakana iki, jainxon jawékibo marokin bikana iki, jainxon jaton jawékibo banakana iki. Jainxon xoboabokana iki.

29 Jatian ja Sodoma jemameax Lot pikota pekáora, naiorikeax chii azufre maanxon jatíbi jato keyoa iki.

30 Jaskarabira inóxiki ja jonin Bake joái nete.

31 Jaweratoboki ja neten jaton xobo pekaten ikanai; jabora jaton xobo chicho iká jawékibo bii katima iki. Jaweratoboki wainko ikanai, jabora jaton xobon katima iki.

32 Shinankanwe ja Lotkan awin iní.

33 Jaweratoki mawákashamai, jara manótiain kanoxiki, ikaxbi jaweratoki ea kopi mawatai, jara kishpinmeenoxiki.

34 Enra mato yoiai ja yaméra ja bachinbicho rabé oxabekona ikenbi, westíorabicho boti iki, jatian wetsara banéti iki.

35 Rabé ainbora iti iki, renei iibekoni. Jainoara wetsabicho boti iki, jatian wetsara botima iki.

36 [Rabé jonira iti iki, wainko teeti iibekoni. Wetsara boti iki, jatian wetsara botima iki] —akin jato aká iki.

37 Jato jaskáakinbo yoiketian, yokákana iki: —¿Jaweranoaxki jaskarabo iti iki Ibó? —akin. Jatian jan jato yoia iki: —Jaweranoki westíora mawá itina, jainra jaskara piai noyai yoinabo tsinkitai —akin.[j]

Benomaaya ainbo itan jato joi benxoakiinai joniki yoinmeeta esé

18 1 Jainxonra Jesussen, jawékiki yoinmeeta esé jato yoia iki, jaskáaxon shinan namanyamakin orankin jenekantima, jato onanmanoxon.

2 Jato yoia iki: "Westíora jemanra jaa iki; Dioski jakonhakin shinanyamai itan tsoabi jato akintikiriakin shinanhoma joi benxoai joni koshi.

3 Jatian ja jemanribi iká iki, westíora benomaata ainbo. Ja ainbora ja joni koshiiba kaa iki, jawen rawí betan join reteanana ikax, ja atikesbiakin jan akinnon ixon ja joi benxoai joni yoii.

4 Jaskati moa basibires ichai kakenbira, ja joni koshin akinkashamaa iki. Jaskara iikinbira ja joni koshin shinanna iki: 'Eara Dios akin shinanhoma iki, itan jato akinti shinanhoma joni iki.

5 Ramara ea tearesai nato benomaya ainbo, ja keenai jawékibo en benxoakiinai, ea tearesi moa jowetsayamanon' ", iki ixon, akin.

6 Jainxon Jesussen yoiribia iki: "Jaskatira yoyo inike jato joi benxoakiinai, jakonma shinanya joni koshi,

7 Jaskara ikenki ¿Diossen jawen katota jonibaon jatíbitian yokákanaitian jato akintima iki? ¿Jatomein manámairati iki?

8 Enra mato yoiai basimara jato akinti iki. Jatian ja jonin Bake joxonmein ¿Já riki Cristo ixon ikonha jonibo jato nokonoxiki?" akin jato aká iki.

Fariseo betan jato kopí yokáxonai joniki yoinmeeta esé

9 Jatian Jesussen, ja jatonbinix, ja itibi keskati ikaiton shinanmeekin, wetsabo omisaiboki yoinhanan, jato neskáa iki:

10 "Rabé jonira ja Diossen xobonkoxon orani kabékona iki: Westíora iká iki *fariseo, wetsa iká iki, ja romamea apo kopí yokáxonai.

11 Jatian ja fariseon chankáxon orankin neskáa iki: 'Diossé, enra mia iráke akai. Eara, wetsabo keská yometsoma iki, jakonma shinanyama iki, wanoyanixbi teamisai, itan nato kopí yokámisai joni keskámaribi.

12 Semanantiibira rabéakinbo en *ayunanai. Jainxon en kananai chonkankoniabora westíorabo en mia meniai', akin.

---

[j] **17.37** Lc. 17.37. Mawá piai noyai yoinabo oinxonra, jonibaon onanai mawára jake ixon, jaskaribiakinra, ja nato jawékibo ikai oinxon onankanti jake moa Cristo joti ochóma.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

13 Ikaxbi ja jato kopí yokataibiribi, ochó-
biribi iká iki. Janra bewakeexon naita-
nibobi oinkashamaa iki. Jaskatira jawen
xochi timaires neskata iki: '¡Ea noibawe
Diossé, eara ochaya joni iki!' akinres orani.
14 Enra mato yoiai, jakopí yokámisai
jonira, moa Diossen jawen ochabo soaxon-
yona, jawen xobon kaa iki. Ikaxbi ja fari-
seora jaskara kayamaa iki. Ja janbixbi
jakonman shinanmeetai jonira, jawe-
mabi banéti iki. Jatian ja jawemabitonin
shinanmeetai jonira, jato mawinbainbires
jakon banéti iki", akin jato aká iki.

Jesussen bakeboki orana
(Mt. 19.13-15; Mr. 10.13-16)

15 Jainxonra bakeshokobo Jesússiba
bokana iki, jakon ikantiakin jato tii
anon ixon. Jaskáakin bokanketian
oinxonra jaonmea onanaibaon, ja
bokana jonibo jato notsínkana iki.
16 Jatianra kenaxon Jesussen jato
neskáa iki: —Ja bakeshokobo tsokás-
ayamakanwe ibakanon eiba bei. Ja
bakebo ikai keskati ikaibaonakaya riki;
ja Diossen ikinaton jati.
17 Ikonshamanra en mato yoiai, jawe-
ratoboki bake keska itaanan, Diossen
ikinaton jatinko itin keenyamai, jabora
jain ikanti atipanyamake —akin.

Icha jawékia bakeranon
Jesús betan yoyo ika
(Mt. 19.16-30; Mr. 10.17-31)

18 Jatian westíora joni koshin Jesús
neskáakin yokata iki: —Jakon Maestró
¿Jatíbitian jati neteya inoxonki en jawe
ati iki? —akin.
19 Jaskáaketian Jesussen yoia iki:
—¿Jaweatiki jakon maestró akin min
ea akai? Westíorabichokaya riki jakon,
ja riki Dios.
20 Minra moa onanke ja senenhati
esébo. 'Ja benoya itan wanoya ixon
wetsa betan yorantima, retemistima,
yometsotima, wetsaboki jakonmai
jansoi yoyo itima, min papa betan min
titaki yoiti iwé iki iká' —akin.
21 Jaskáaketian ja jonin yoia iki:
—Baketianbira jatíbi jaskara esébo en
senenhaa iki —akin.
22 Jaskáaketian Jesussen neskáa iki:
—Westíora jawékiparira min senenhati
maxkáke. Jatíbi jawékinin maroxon,
ja jawebiomashokobo jato akintanwe.
Jaskáaxparira mia naikan icha jawé-
kia iti iki. Jainxon ea ikonhataanan ea
chibanai joni iwé —akin.
23 Ikaxbi jaskara ninkátaanan ja jonin
akonbireskin masá shinanna iki, kikin-
bires icha jawékia ixon.
24 Jaskatai ointaanan Jesussen yoia iki:
—¡Kikinbires itikoma riki ja icha jawékia
jonibo, ja Diossen ikinaton jatinko ikanti!
25 Ja xomox chipekenin westíora
camello winótira itibirestani iti iki.
Ikaxbi ja icha jawékia jonibaonara, ja
Diossen ikinaton jatínko ikanti, kikin
itikomabires iki —akin.
26 Jatian jan ninkata jonibaon
neskáakin yokákana iki: —¿Jatian
tsoaki kishpinmeeti iki? —akin.
27 Jatian Jesussen jato yoia iki:
—Ja jonibaon atipanyamaa jawékibora
Diossena atibires iki —akin.
28 Jatian Pedron yoiribia iki: —Ibó,
mia chibankinra jatíbi non jawékibo,
non jenebeirana iki —akin.
29 Jatian Jesussen yoia iki: —Ikonsha-
manra en mato yoiai, jaweratobaonki
ja Diossen ikinaton iti kopí, jaton xobo,
jaton anibo, jaton wetsabo, jaton awin,
jaton bakebo jenea iki.
30 Jabora nato netenxon Diossen
bebonbires meniti iki, jainoax ja bená
netenkoribi jatíbitian jati neteya inoxi-
kanai —akin.

Kimisha itin, jawen mawáti
Jesussen yoia
(Mt. 20.17-19; Mr. 10.32-34)

31 Jatian Jesussen, jaonmea onan-
naibo jatobires tsinkianan, jato yoia iki:
"Rama Jerusalénhain bonon bokanwe;
jainra ja jonin Bake jaskáakin akantibo
ja *profetabaon wishani senenti jake.

32 Jainoara ja wetsankonia jonibo ea menikanti iki. Jainxonra eki shiroananbi ichákinbo, ea toshbá akanti iki.
33 Jatian rishkihonkana pekáora ea retekanti iki. Jaskáakanabira jawen kimisha nete itin ea jiriribiti iki", akin jato aká iki.
34 Jaskáakinbo jato yoiabi, jabaon onanti atipanyamakana iki, itan jawe yoiiki ikai ixontanibobi onanyamakana iki. Ja jato yoiai jawéki ninkátikoma iketian.

Jericóainoa benche joni Jesussen benxoaa

(Mt. 20.29-34; Mr. 10.46-52)

35 Jatian Jesús moa Jericó jeman nokóti ochóma iketian, westíora benche, bai kexa jato koríki yokati yakata iká iki.
36 Janra ja bain icha joni bekanai ninkaxon, jato yokata iki, ¿Jaweakiki ikanai? ixon.
37 Jatianra yoikana iki, ja Nazarethainoa Jesús kawanaitianra ikanai, akin.
38 Jaskáakana koshin saí iki neskata iki: —¡Davidkan Bake Jesús, ea noibawe! —iki.
39 Jaskataitian jatopari rekenabaon, netémakaskin notsínkana iki. Jaskáakanabi jatiankaya bebonbires koshin saí iki neskata iki: —¡Davidkan Baké, ea noibawe! —iki.
40 Jaskataitian ninkatax Jesús jainbi chankata iki; jainxon bekanti yoia iki. Jatian ja iwekana moa ochóma chankaketian yokata iki, neskáakin:
41 —¿Jawe en akintiki mia keenai? —akin. Jatian ja benchen yoia iki: —Ibó, ea oinmawe —akin
42 Jatian Jesussen yoia iki: —¡Oinwe! Ea ikonhaa kopíra mia benxoke —akin.
43 Jaskáakin yoiatianbi ja benche iwanaton moa oinna iki; jainxon rabiananbi Jesús chibana iki. Jatian jatíxonbi jaskara oinna jonibaonribi Dios rabikana iki.

Jesús betan Zaqueo iká

19 1 Jatian Jericó janeya jeman nokotax, janbi Jesús winoti kaa iki.
2 Ja jeman iká iki westíora joni icha jawékia, jawen jane Zaqueo; ja iká iki, ja romamea apo kopí yokáxonaibaon joni koshi.
3 Ja jonira Jesús onankasa iki, jaskáakin onankasabi joni ichayora ikax, jishtima iká iki. Jatian ja Zaqueoribi iká iki keyámashoko joni,
4 Jakopira japari rekenkaini ishto kaax, jainxon kawanaitian Jesús oinnox, westíora sicómoro janeya jiwin neeta iki.
5 Jatian ja iká pontéshaman kawankin, Jesussen bochiki oinxon, neskáakin yoia iki: —Zaqueo ishton pakéwe, ramara min xobon ea merati kati jake —akin.
6 Jaskáakin yoiatianbi Zaqueo ishton naman paketa iki, jainxon kikini keenshamankin jawen xobon Jesús ioa iki.
7 Jaskarabo oinnaxa, jatikaxbi Jesús yoii neskatibo peokookana iki: Ja ochaya jonin xobonra kake, ikibo.
8 Jatianra wenitaanan Zaqueon ja Ibo yoia iki: —Oinwe Ibó; ramara nokon jawékiainoa napónbekonbo, ja jawékiomashokobo, en jato meniai. Jato yometsoa ixonra, rama choskoakin bebon en jato meniai —akin.

Zaqueo.

9 Jatian Jesussen yoia iki: —Ramara
ike nokoti, mia itan ja min xobon ikáboyabi, mia kishpinti nete, miaribi ja
Abrahamman chiní rarebo ikax.
10 Ja jonin Bakera, ja manótiain
boaibo benaxon jato kishpinmai joá
iki —akin.

Koríki jato menipakeaki yoinmeeta esé

11 Jatian jonibo ikana iki, ja Jesussen
jato yoiaitian ninkati; jatianra jan
westíora jawékiki yoinbainkin jato
yoia iki, moa Jerusalén ochóma iketian,
jatianra jonibaon shinankana iki; ja
Diossen ikinaton jati netera jatianbi
moa nokotai ixon.
12 Neskáakinra jato yoia iki: "Westíora
kikin jonira, jakiribi joríbanox, wetsa
main apo ikí kaa iki.
13 Jatian jaskati kamatianbira jawen
chonka yonoti, jato kenaa iki. Jaskáakin
kenaxon icha koríkibo jato menipakea
iki. Jainxon jato yoia iki: 'Ea jakiribi
joái kaman nato koríki maton teemakanwe', akin.
14 Jatian jawen jemamea jonibaon
jaon keenyamakin jaki ramíkin, ja kaa
pekáo, joi boí kati jonibo raankana iki.
Neskáakinbo yoikanon ixon: 'Nato joni
non main apo itinra noa keenyamai',
akin akanti.
15 Ikaxbira jaabi ja joni jaton apo iti
janekana iki; jainoax moa apo itaanan
jawen mainko joríbaa iki. Moa nokóxon
ja koríki jato menipakeyantana jawen
yonotibo jato kenapakea iki. Jawetii
koríkimein westíoraxonbo kaimakanke
ixon onannoxon.
16 Jatian ja reken kenaatonpari joxon
yoia iki: 'Ibó ja min ea menia koríkira
chonkaakinribi bebonbires en mia
kaimaxonke', akin.
17 Jatian ja apon yoia iki: 'Jakonra min
ake, miara jakon joni iki. Ja ichamashoko min jakonhakin senenhaa ikenra,
rama chonka jema ikinai joni koshi iti
en mia imai', akin.
18 Japekao wetsanribi, joxon yoia iki:
'Ibó ja ea min menia koríkira, pichikaakinribi bebonbires en mia kaimaxonke', akin.
19 Jatian jaribi yoia iki: 'Pichika jema
ikinai joni koshi itira en mia janeai',
akin.
20 Ikaxbi wetsan joxon yoia iki: 'Ibó
nato riki min koríki, chopanshoko
kawaxonra en mia benxoaxona iki,
21 mia kikin siná joni ixon, minama
jawékibi biai joni, itan min banaamabi,
bimi tsekai joni mia iken, jakopi miki
rakékin', akin.
22 Jatian ja apon yoia iki: 'Jakonma
yonoti joni riki mia, ja mia jaskati yoyo
ikátoninbira, min onanna iki, ea siná
joni ixon ja nokonama jawékibi biai,
itan en banainkoniamabi bimi tsekai
joni.
23 ¿Jaweatiki nokon koríki banco meran
min ea axonyamaa iki, jakiribi joxon
jawen kaitaboyabi en binon ixon?' akin.
24 Jainxon ja jain ikábo jato yoia iki:
'Ja koríki bichinxon ja chonkaakinribi
bebonbires kaimaa joni menikanwe',
akin.
25 Jatian jabaon yoikana iki: 'Ibó,
¡Ikaxbi janra moa chonkaakinribi
bebonbires kaimake!' akin.
26 Jatian ja apon jato yoia iki:
'Ikonshamanra en mato yoiai; jaweratoboki moa jayá iki, jabora bebonbires
jato meniti iki. Jatian jaweratoboki
jayáomacha iki, jabora jatíbi ja jayatashokobo jato bichinti iki.
27 Jatian ea apo itin keenyama nokon
rawibo, neri bexon ebebonxonbi jato
retepakekanwe, akinra aká iki' ", ixonra
jato Jesussen yoia iki.

Jerusalénhain Jesús nokota
(Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-1; Jn. 12.12-19)

28 Jaskarabo jato yoikin senenhataanan, tekíkaini Jerusalénhain Jesús
kaa iki.
29 Jatian moa boax ja Betfagé betan
Betania ochóma, ja Olivos akin akanai,

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

manan ochóma ixon Jesussen jaonmea onanai rabé raana iki.

30 Neskáakinbo jato yoixon: —Ja keiba iká maxkoshoko jemankobo botankanwe; jain kaxonra maton nokoti iki, westíora burro tsoabi jan peyakaamapari, nexakana itina. Jara maton choroxon beti jake.

31 Jatian jaweatiki maton boai ixon, mato yokákanketianra maton yoiti iki, ja Ibo keenaitian boxoni riki noa, akinres —akin jato aká iki.

32 Jatian jaskáakin yoia kabékona iki, kaxon nokokana iki, jaskara Jesussen yoiwana keskáshaman.

33 Jatian ja burro choroi ikanaitian, jawen ibobo joxon jato yokákana iki: —¿Jaweatiki ja burro maton choroai? —akin.

34 Jatian jabaon yoikana iki: —Ja non Ibo keenaitian boxoni riki noa —akin.

35 Jaskáaxon ja burro non Ibo boxonkana iki, jainxon jaton taribaon pekakaaxon, Jesús peyakamakana iki.

36 Jainxon Jesús kaaitian, jan winotai ponté jaton taribo, bai napo nakakaabotankana iki.

37 Jatian ja Olivos manan ipaketinko, moa nókoti kaaitian, jatíbi ja chibani boabo, raroi saa iki peokookana iki, Dios rabii, ratéti jawékibo jan aká oinnax.

38 Jainoax neskákana iki: —¡Ja non Ibon janenko jóai apora jakonhira iki! ¡Jakonshaman naikan ibakanon itan naikanxonribi rabibakanon! —ikibo.

39 Jatian jato xaran iká jatíribi *fariseobaon Jesús yoikana iki: —Maestró, ja mia chibani boaibo jato notsinwe —akin.

40 Ikaxbi Jesussen jato yoia iki: —Enra mato yoiai, nato jonibo netékankenbira, makanbo saa ikanti iki —akin.

41 Jatian ja Jerusalén iká ochóma moa nokotax, ja jema oinnax, Jesús winia iki.

42 Jainoax neskata iki: "¡Matonribi rama netetanibires, jan mato jakon imati joni maton onanara kikinbires jakon ikeanke! Ikaxbi ramara neskarabo maton onanti atipanyamaparike, joné keskapari iketian.

43 Ikaxbi iikaxa mato onitsapiti nete nokónoxiki. Ja netenra maton rawibo bexon kateanan wetsaorixonbo bexon mato retenoxiki.

44 Jatianra jatíbi, mato retenoxikanai, ja makan pepapinanhakin tsamankanatanibobira yamanoxiki, jan mato kishpinmati Diossen raana ikenbi, maton onanyama kopí", akin.

Diossen xobo Jesussen jakonhaa

(Mt. 21.12-17; Mr. 11.15-19; Jn. 2.13-22)

45 Jainoax ja Dios rabiti xobo meran Jesús jikia iki. Jainxonra jainoax jawékinin maroaibo jato jokonhaa iki.

46 Jatora yoia iki: —Wishaa meranra ikai: 'Ja nokon xobora jainxon oranti xobobiribi iki'. Jaskara ikenbira jainoax yometsoti xobo maton imake —akin.

47 Jainxonra ja Dios rabiti xobo meranxonbo, netetiibi Jesussen jato joi onanmaa iki. Jatianra ja *sacerdotebaon koshibaon, itan ja esé onan jonibaon, jainoax ja jemamea joni koshibaonribi, jaskáaxon reteti benakana iki.

48 Ikaxbira jaskashamanxonbo ati nókoti atipanyamakana iki; jan jato yoiai joibo, jatíbi jonibaon jakonhaxonres ninkáxonkanaitian.

Jesussen jawen atipana shinanman akaibo ikonhayamakana

(Mt. 21.23-27; Mr. 11.23-33)

20 1 Westíora netera; Jesussenmea onanaibaon jato eseananbi, ja bená joi jato yoii iitaitian; ja *sacerdotebaon koshibo betan ja esé onan jonibo itan *ancianoboribi nokótoshikana iki.

2 Jainxon Jesús yokákana iki: —¿Tsonki jaskáati atipana shinan mia menia? ¿Tson amaatonki min akai? —akin.

3 Jatian Jesussen jato yoia iki: —Ramara enribi mato yokatai; ea yoikanwe.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

4 ¿Tsonki jato bautizanon ixon Juan
raana iki, Diossen o jonibaon? —akin.
5 Jato jaskáa, jatobires yokakanani
neskatibo yoyo ikana iki: “Diossen raa-
nara iká iki, akin non akábira, noa yoiti
iki: ‘¿Jaskara ikenbiki jaweati maton
ikonhayamaa iki?’ akin.
6 Jatian jonibaon raanara iká iki akin
non yoiabira, makanman tsakaanan
noa jonibaon retekanti iki; ja Diossenbi
raana profeta Juan onankankenbi, non
jaskáakin yoiketian”, ikibores ikana iki.
7 Jaskákinra Jesús yoikana iki:
—Nonra onanyamake, tson raana joxonra
Juanmanbira jato bautizana iki —akinres.
8 Jatian Jesussen jato yoia iki:
—Jaskara ikenra enribi mato yoiamai,
tson ja yoiti koshi shinan meniatonki,
en jaskara jawékibo akai ixon —akin.

Jakonma shinanya teetaiboki yoinmeeta esé

(Mt. 21.33-44; Mr. 12.1-11)

9 Jainxon Jesussen jonibo neskara
jawékiki yoinhanan jato onanmaribia
iki: “Westíora jonira iká iki uva waia.
Jaskara ixonra jawetii teetai jonibo jato
bia iki. Jaskáatanan ochó jeman kaa iki.
10 Jatian moa ja bimi tsekati senenke-
tian, westíora jawen yonoti raana iki,
ja jawen wai koiranaiboibakea; jatíbi
ja tsekaxonkanaibobiribi bixonon ixon.
Jaskáakin raankenbi, rishkionxonres
jawebioma raanribikana iki.
11 Jainxon ja wai ibon wetsa jawen
yonoti raanribia iki: Jaskáakin raan-
kenbira jaribi, ramiayonxon itan rish-
kionxon, jawebiomaribi raankana iki.
12 Jainxon wetsa jakiribi raankenbi, ja
wain teetaibaon rishkikin xateyonxon
ja waimea pikokana iki.
13 Jayá senentiainbi ja wai ibon
shinanna iki: ‘¿Ramaki en jawekeskaati
iki? Ja en noia nokon bakera en rama
raanai, jara jawen joi ninkáxonkanti iki’,
ixon.
14 Jatian ja bake kaketian oinnax, ja
wain teetai jonibo neskati yoyo ikana
iki: ‘Nato riki ja jawen papan maibo jan
iboati bake, reteti riki, jatianra noakaya
nato wai ibo ikanti iki’, iki.
15 Jaskáaxonra ja waimea pikoanan
ja bake retekana iki”, akin jato aká iki.
Japekao jato yokata iki: ¿Maton jisá-
mein ja wai ibon jato jaweati iki?
16 Ja wai ibonra kaxon jatíbi ja teetai
jonibo, jato reteti iki; jaskáakin jato rete-
xonra wetsabo ja wai jato koiranmati
iki, akin. Jaskáakin jato yoia ninkatax
neskákana iki: —¡Jawetianbi jaskara
jaweki Diossen imayamabanon! —ikibo.
17 Ikaxbi jatíbi jato oinyaketanxon
Jesussen yoia iki: —Jaskara ikenki
¿Jawe yoii ja Wishá meran neskatai?:

‘Ja makan xoboaibaon, rotokana
makanra, jakaya ja xobo jan
koshiakai makan baneta iki’.

18 Jaweratoboki ja makanki, paketai
jabora beshékaini pakéti iki, jatian
tsokiki ja makan paketai jara potoshoko
banétiki iki ikai —akin jato aká iki.

Apo koríki menitikiriakin Jesús yokákana

(Mt. 21.45-46; 22.15-22; Mr. 12.12-17)

19 Jatian jatobi ja jawékiki yoinkin
akaibo, ja *sacerdotebaon koshibaon
itan esé onan jonibaon onankana iki.
Jaskara onanxon jatianbi yatankaskinbi,
joniboki rakékin ayamakana iki.
20 Jatianra jabaon jawetii jonibo raan-
kana iki, ja jakon jonibo ikai keskatibo
ixon, jakonmaakinbo yoyo imaxon, ja
yoixontaanan, yatanxon ja joni koshiiba
bokanon ixon.
21 Jaskati boxonra, ja jonibaon yokó-
kana iki: —Maestró, nonra onanke, ja
min jato onanmai joibo riki ponté ixon;
jainxon nekeabi jaton ikáboresibi min
oinyamai. Jainxon ikonkon ja Diossen
yoiai keskati itiboribi min jato onanmai.
22 ¿Jakonrin o jakonmarin ja romano
apo non kopíati? —akin.
23 Jatian jaskáakin jakonmakin yoyo
imakaskinres yokákanai onanxon,
Jesussen jato neskáakin yoia iki:

24 —Westíora koríki ea oinmakanwe,
¿Nato koríkinin ikáki, tson bemanan
itan tson jane iki? —akin. Jatian jabaon
yoikana iki: —Icha mai iboaa romamea
apona riki —akin.
25 Jatian Jesussen jato yoia iki:
—Ja icha mai iboaa romamea apona
iken, jabiribi menikanwe; jatian ja
Diossenabiribi Dios menikanwe —akin.
26 Jaskáaxonra jawe jakonmainbi
pakémati atipanyamakana iki. Jatianra
ja icha jonibo bebonxonbi jato yoia
ninkatax ratékana iki, itan jawebi yoyo
iamakana iki.

Mawábo jiritikiriakin
Jesús yokákana
(Mt. 22.23-33; Mr. 12.18-27)

27 Jaskata pekáo, jawetii *saduceo
jonibo Jesússiba bokana iki. Jabo ikana
iki mawábora jiriamai iki ikai jonibo.
Jaskarabo ixonra neskáakin yoikana iki:
28 —Maestró, Moiséssenra kirika
meran wishaabo noa potaxona iki.
Jainra yoiai westíora wanoya joni
bakeoma mawáketian, jawen wetsan
kachiana ainbo bixon; ja mawataton
janenko bakeaxonti.
29 Jatian jaráa iki kanchis ja bakebires.
Ja reken wanoaxbi bakeoma mawata iki.
30 Japekao ja ainbo jawen wetsan bia
iki, biaxbi bakeomaribi mawata iki.
31 Jatian ja kimisha itin ikátonin
ja kachiana ainbo biribaa iki. Biaxbi
bakeomaribi mawata iki. Jaskataxa ja
kanchis jonibi bakeamabi mawákana
iki.
32 Senentiainbi ja ainboribi mawata
iki.
33 Jatian ja kanchis jonin awin iká
ikaxki, ja mawatabo jirikanketian,
¿Jawerato jonin awin ja ainbo inóxiki?
—akin.
34 Jatian Jesussen jato neskaa iki:
—Nato netemeaxa jonibo wanokanai,
ainboboribi benokanai.
35 Ikaxbi jaweratoboki, mawatax jiri-
taanan, ja bená neten iki bokanaibo iki,
jabora moa wanoyamanoxikanai itan
benoyamanoxikanai.
36 Jabora moa mawáyamai jatíbitian
janoxikanai. Jabora ángelbo keskáboribi
inóxiki, itan mawataxbi jirikanaboribi
ikax Diossen bakeboribi inoxikanai.
37 Jatian ja *zarza jiwi tiritai iní
yoixonribira, noa Moiséssen onanmai
ja mawáboribira jirikanai ixon. Jainra
yoiai, ja Ibo ronki iki, Abrahamman
Dios, Isaacnin itan Jacobnin Dios ixon.
38 ¡Ja Diosra mawábaon Diosma iki;
jara jiriabaon Dios iki. Jan oinnara
jatíbi jiriabobires ikanai! —akin jato
aká iki.
39 Jaskáketian jatíribi esé onan joni-
baon yoikana iki: —Jainshamanra min
jato yoike maestró —akin.
40 Jatian jakiribi yokátibo moa onsa-
tankana iki.

Tson Bakerin ja
Cristo ixon yokákana
(Mt. 22.41-46; Mr. 12.35-37)

41 Jainxon Jesussen jato yokata iki:
—¿Jaweatiki ja Cristo, Davidkan chiní
rarebaon Bake iki ixon maton yoiai?
42 Davidkanra ja Salmos meran
neskáakin wishanike:
‘Nokon Diossenra nokon Ibo yoia
iki:
Nokon mekayao yakáwe,
43 ja min rawibo en mia jatoaresmai
kaman’, akin.
44 ¿Jawekopiki ja *Cristo, Davidkan
chiní rarebaon bake iti iki, Davidkan-
biribi Ibó akin akai ikax? —akin jato
Jesussen aká iki.

Esé onanbaon ikábo jato
Jesussen yoia
(Mt. 23.36; Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54)

45 Jatian jan yoiaibo ninkati jonibo
jain tsamákana iká iki; jainxon Jesussen
jaonmea onannaibo jato neskáakin yoia
iki:
46 “Koiramekanwe, matora ja esé
onan jonibo ikai keskati janake; jabo

riki nenké chopa sawetinin keenbo, jainxon plazainxonboribi kikin shinanbainhanan saludankantininboribi keenkanaibo. Jainoax ja jain tsinkíti xobo meranoaxbo ikanai, ja rekenain iká yakátininshamanbores yákati, jainoax pitinkoboribi ikanai rekenainshamanbo yákati.

47 Jainxonribi akanai ja benomaaya ainboshokoboribi jaton xobobo bichinkin, jainxon jakon jonibo shinankanon ixon beparanmekinbo akanai basiorabo orankin. Ikaxbi jabora bebonbires jato Diossen castiganoxiki", akin.

Jawebiomashoko benomaata ainbaon Dios koríki menia

(Mr. 12.41-44)

21 1 Jatian Jesussen oinna iki; jatíbi jawékia jonibaon jain ofrenda napótiainko koríki akanaibo.

2 Jainxonribi oinna iki, jawékiomashoko benomaata ainbaon rabé cobre koríkishoko naneaitian.

3 Jatianra jato neskáakin yoia iki: —Ikonshamanra en mato yoiai; nato benomaata jawebiomashoko ainbaonra, ja wetsabaon menia bebonbires menike.

4 Jatíxonbira jaton texea koríkishokobores Dios menikanke. Ikaxbi nato ainbaonra, jawebiomashoko ixonbi, jatíbi já jayatashoko keyokin menike —akin.

Dios rabiti xobo ras akanti Jesussen yoia

(Mt. 24.1-2; Mr. 13.1-2)

5 Jatian jatíribibo ikana iki, ja makanbaon jakonhiraakinbo akana iketian itan ja ofrenda menikanabaon, metsáshamaankinbo raoayonkana iketian; ja Dios rabiti xobo yoiibo. Jatian Jesussen jato yoia iki:

6 —Nokóranoxiki nete, ja jatíbi nato jakonhira maton oinnaibo, westíora makantanibi yamatiakin ras akanti. Jawebira yamanoxiki —akin.

Nete senenamabi jaskara itibo

(Mt. 24.3-28; Mr. 13.3-23)

7 Jatian Jesús neskáakin yokákana iki: —Maestró ¿Jawetianshamanmein jaskarabo iti iki? ¿Jawekeskabo ikai oinxonmein, moa jaskara itires non onanti iki? —akin.

8 Jatian Jesussen yoia iki: "Koiramekanwe matora parankanake; icha jonibora eki yoinmeetaxbo benóxikanai. Beaxa neskákanti iki: 'Ea riki Cristo', 'Moara nete senenai', ikibo. Ikaxbi jato ikonhayamanoxikanwe.

9 Jainoax reteanankanaibo itan ramianani yoitimakanaibo ninkatax ratéyamanoxikanwe, jaskaraboparira iti jake. Ikaxbira nete senenamapari iti iki", akin jato aká iki.

10 Jainxon jato yoiboresa iki: "Wetsa jemabora wetsa jemabo betanribi reteananoxiki, wetsa mainmea jonibora wetsa mainmea jonibo betan reteanankanti iki.

11 Kikin koshi niwanbora inoxiki, pitinbora ikanti iki, meskó jemankobora jato isinbaon anóxiki. Naikanra tson oinyosma itan ja oinxon onanti jawékibo oinnoxikanai.

12 Jaskarabo ikámatianbira, yatanxonbo mato masábo tenemakanti iki, matora presoakanti iki. Ja jain tsinkíti xobo meranbora mato bokanti iki, apoboiba itan joni koshiboibara mato bokanti iki, ea kopi.

13 Jaskatira, jaskarainxonbo ekiriakin maton jato joi yoitibo janoxiki.

14 Ea jaskáakanketianmein en jato jawe yoiti iki ixonbo shinanni iamakanwe.

15 Enra ja onan shinanyanix yoyo itiakinbo mato imati iki. Jatianra maton rawibaon, jaweranobi jaskarama riki itan wetsankobiresa mia yoyo ikai akinbo mato akantima iki.

16 Ikaxbi matobora maton papabaonbi, maton wetsabaonbi, maton rarebobaonbi, itan mato betan raenanaibaonbi, jakonhai keskábo ixonbi, mato jakonmaanoxikanai. Jatíribi matobora, retenoxikanai.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

17 Jatíbi jonibaonra ea ikonhabo
iketian mato omísnoxikanai.
18 Ikaxbi westíora maton bootanibira,
manótima iki.
19 ¡Bebon koshiakin shinanni jenéya-
makanwe; jaskatax mato kishpinkanon!
20 Jawetianki ja Jerusalén, sontárobaon
katea maton oinnai, jatian onanoxikanwe
moa basima riki jabo keyótires ixon.
21 Jatianra ja Judea main ikábo,
mananbaon jabati bokanti iki. Jatian ja
Jerusalén jeman ikáboribi, moa jainoax
pikókanti iki, jatian ja wain ikábobiribi,
moa ja jeman bokantima iki.
22 Jatianra iti iki, jato castiganti nete
Diossen jawen joi meran yoiaibo seneni.
23 ¡Jawe iresaipanon, ja netenra
tooyabo itan jaton bake xoma amai
ainbobaon masábires tenenoxikanai!
Kikinhakin ja jema castiganaitian.
24 Jatíribibora espadaninbo chachixon
retenoxikanai, jatíribibora presoaxonbo,
wetsa maibaon jato bonoxikanai. Jatian
Jerusalénra Dios ikonhaayamai joni-
baon iboanoxikanai, ja jonibo casti-
ganai nete keyotai kaman.

Ja jonin Bake joríbati
(Mt. 24.29-35, 42-44; Mr. 13.24-37)

25 Jatianra barinko, oxenko, wish-
tiainbo jawékibo ikaitian oinkanti iki.
Jatian nato main iká jemabora tsokasax
ratetabo inoxikanai, ja aniparobo onsati
xoo ikaibo ninkatax.
26 Nato neten onsá jawékibo iikaresai
ninkataxbora, ratekanbo mawákasno-
xikanai; naikan iká jatíbi jawékibora
shakónoxiki.
27 Jainxonra ja jonin Bake jawen ani
atipana koshia, itan penébires naikan-
meax joái oinnoxikanai.
28 Jatian neskara jawékibo ikí peokoo-
taitianra, bebonbiresakin koshiakinbo
maton shinanti jake, moa basima mato
xabakaati iketian", akin jato aká iki.
29 Jaskáribiakinra neskara jawékiki
jato yoinribia iki: "Ja higo jiwi iamaxon
wetsa jiwi inonbi oinkanwe.
30 Jaskara jiwibo moa pechokoaibo
oinxon, maton onanai, moara baritia
peokooti ochóma iki ixon.
31 Jaskaribiakinra, ja neskara jawé-
kibo winotai ointaanan, ja Diossen
ikinaton ikantira moa ochóma iki ixon
maton onanti jake.
32 Ikonshamanra en mato yoiai, jatíbi
neskarabora senenoxiki, ja ramatian jaa
jonibo mawákanamabi.
33 Nai betan maira keyónoxiki, ikaxbi
ja en mato yoia joibora winóyamai
senennoxiki.
34 Koiramekanwe jan mato cheata
jakonma jawékibo akíra, mato
bebonbires yoitimanake. Paenibo,
nato netemea jawékibores shinanni.
Jaskarabo iken joxon mato rateresara,
35 trampain paketa keskábo mato
inake. Jaskarara ati iki, jatíbi nato
netemea jonibo joxon nokokin.
36 Moa benxokaatabo ikanwe, jatí-
bitian orani jakanwe, jaskataxa jatíbi
neskara jawékibo ikainoax mato xaba-
kaati iki, ja jonin Bake bebon mato ikí
kanon", akin jato aká iki.
37 Netetiibira Jesussen ja Dios rabiti
xobo meranxon jato joi yoia iki; jatian
yaméribi Olivos janeya mananman
kaax, jain iishina iki.
38 Jatian yamékiritiibi jonibo bekana
iki; ja Jesussen yoiai joibo ninkati.

Jaskáaxon Jesús yatanti shinan akana
(Mt. 26.1-5, 14-16; Mr. 14.1-2, 10-11; Jn. 11.45-53)

22 1 Jatianribi iká iki, moa *levadu-
raoma aká pan piti fiesta ochó-
mashoko. Ja *Pascua fiesta akin akanai.
2 Jatianra ja *sacerdotebaon koshi-
baon itan ja esé onan jonibaon, joni-
boki rakékin jaskáaxon Jesús retetibo
benaa iki.
3 Jatianra *Satanássen shinan, Judas
Iscarioten shinan meran jikia iki; Ja iká
iki, jáyanix chonka rabé Jesussenmea
onanai.

4 Jara ja *sacerdotebaon koshiboiba
kaa iki; jainoax ja Dios rabiti xobonko
iká policiabaon joni koshiboibaribi.
Kaxon jato yoyo aka iki, jaskáaxon jan
jato Jesús yatanmati.
5 Jaskáakin jato yoiara rarokana iki;
jainxon kopíakin koríki meniti yoikana
iki.
6 Jatianra Judassen jato jen aka iki,
jainxonra ja jonibo yamakainketian
jaskáxon Jesús jato yatanmati benaa iki.

Ibon jato yamé jawékiakiina

(Mt. 26.17-29; Mr. 14.12-25;
Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)

7 Jatian ja *levaduraoma akana
pan piti fiesta moa nokota iki. Ja
*Pascuatian ati *cordero retekantitian.
8 Jatian Jesussen, Pedro betan Juan
raana iki neskáakin jato yoixon: —Ja
*Pascuatian non pinon, pitiatankawe
—akin.
9 Jatian jabaon yokákana iki: —¿Jawe-
ranoxon non atinki mia keenai? —akin.
10 Jatian Jesussen jato yoia iki: —Ja
Jerusalén jeman kaxonra, westíora joni
onpax chomon boai maton nokoti iki, já
jawen xobon kaman chibantankanwe.
11 Jainxon ja xobo ibo neskáakin yoitan-
kanwe: 'Ja maestronra mia neskáakin
yokáti noa raanke: ¿Jawerato ani xobo
chitéainxonmein, nokon jonibo betan en
*Pascua fiesta jawékiati iki?' ixon.
12 Jatian janra bochiki iká ani chité,
moa jakonhakin matsóyonshamana
mato oinmati iki; jainxon ja *Pascua
fiestatian jawékiati, jainxonra jatíbi ja
jawékiatibo maton ati iki —akin.
13 Jatian jabaon kaxon nókokana iki,
jaskara iti Jesussen yoiwana keskábo.
Jainxon ja *Pascua fiestatian piti jawé-
kiatibo akana iki.
14 Jatian moa piti hora nokóketian kaax,
Jesús jawen raanaboyabi mesan yakata iki.
15 Jainxon jato neskáakin yoia iki:
—¡Eara kikini keena iki, mawatama-
tianbi nato *Pascuatian mato betan-
shaman jawékiatinin!
16 Ikonshamanra en mato yoiai; jakiri-
bira neskáakin en mato betan jawékia-
yamai kaai; ja Diossen jawen netenko
ebetanbishaman mato imati nete seneni
kaai kaman —akin.
17 Jainxonra ja xeati bixon, Dios iráke
aka iki, jaskáaxon neskáakin jato yoia
iki: —Nato xeati jatíxonbi xeakanwe.
18 En mato yoiai riki, jakiribira nato
vino jene en xeayamanoxiki akin. Ja
Diossen jawen netenko mato ikinni kati
nete nókoti kaai kaman —akin.
19 Jaskáa pekáo, pan bixon Dios iráke
aríbaa iki. Jaskáaxon tobapakexon
menikin, jato neskáakin yoia iki: —Nato
riki nokon yora, ja mato kopi meni-
kaatax mawati kaai. Ea shinannaitiibi,
jeneyamakin jaskánoxikanwe —akin.
20 Jainxon moa pia pekáo, xeati xeakin
jato neskáaribia iki: —Nato xeati riki,
ja senenhabekonti bená joi Diossen aká
jan onanti imai, nokon jimi, ja mato
kopi chikota.
21 Ikaxbi ja jakonhai keská iikinbi ea
jan jakonmaatira, neno ebetanbi mesan
itinke.
22 Ikaxbi jonin Bakera, ja Diossen
jaskara iti shinanna keskati iti jake.
Ikaxbi ¡Jawe iresaipanon, ja jakonhai
keská ixonbi ea jakonmaakai joni!
—akin jato aká iki.
23 Jatianra jatonbinix yokakanani
peokookana iki ¿Tsoamein iki ja jakonhai
keská ixonbi, jan jakonmaati? ikibo.

¿Tsoarin jan jato xewina?

24 Jainoax Jesussenmea onannaibo
jatobires yokakanani peokookana iki,
tsoamein iti iki, jan jato xewina ikibo.
25 Jatian jato Jesussen yoia iki: "Ja joi
ayamai apobaonra akanai, jawen jonibo,
jaton keena keskáakinbores yonoananbi
ramiakin. Jatian ja joni koshiboribi ikanai;
nonra jato jakonhaxon ikinai ikibo.
26 Ikaxbi matora jaskarabo itima iki;
jaweratoki mato xaranmeax kikinman
shinanmeetai; jara kikin bakepari ikai
keskati iti iki. Jaweratoki joni koshi iki,

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

jara ja ati yoikanaibo jato senenhaxonai
keskáres iti iki.
27 Jaskara ikenki, ¿Jaweratokayarin
ja kikin joni; ja mesan pii yakatai o jan
jato jawékiati metexonai? ¿Ja mesan
pii yakataimarin ja kikin joni? Ikaxbi
ea riki mato xaranmeax, jan jato piti
yasanxonai keskáres.
28 Matobora ebetanbi, jatíbitian ja
atikoma jawékiainbo ike.
29 Jaskara ixonra; ja nokon papan ea
koshi imaa keskáribiakin, enribi mato
joni koshibo imai.
30 Jainxonra en ikinaton netenxon
maton ebetanbi jawékianoxiki; jainxonra
ja yakátinin yakátaanan, ja chonka rabé
tsamá *Israel jonibo, jaton aká jawékibo
maton jato yoixonoxiki", akin jato aká iki.

Já onanaxbi Pedro paranati Jesussen yoia

(Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Jn. 13.36-38)

31 Jainxon Ibon jato yoiribia iki:
—Simón, *Satanássenra Dios yokáke,
ja trigo bero payankanai keskáakin,
mato tananoxon.
32 Jaskara ikenbira en Dios yokáke;
mia eki koshii jenéyamanon ixon.
Ikaxbi jawetianki moa shinanmeetax
mia eki banéribiai; jatianra ja min
wetsabo eki koshikinkin min jato jenékintima iki —akin aká iki.
33 Jaskáa Simonman yoia iki: —Ibó,
eara mibébi cárcel meran katires iki,
jainoaxa ea mibébi mawáti atipanke
—akin.
34 Jatian Jesussen yoia iki: —Pedro,
ikonshamanra en mia yoiai; ramabira
atapa keotamatianbi, enra ja joni onanyamake iki; mia kimishai paranai kaai
—akin.

Ja tanakaati hora moa nokota

35 Jainxon Jesussen jato yoia iki: —Ja
reken en mato raanontianra en mato
raana iki, jan piti boti pishaoma, jain
koríki ati pishaoma, itan zapatoomaribi ¿Jatianki mato jawen maxkata iki?
—akin. Jatian yoikana iki: —Jawebira
noa maxkáyamaa iki —akin.
36 Jatian jan jato yoia iki: —Ramabiribi jan koríki atiabo ixon botankanwe, jan piti ati pishayabo ixon
botankanwe; jatian ja espadaomabaon, jaton saweti chopabo marotaanan
espada bikanwe.
37 Enra mato yoiai ja ea jaskáti yoii
Wishá meran yoiaira senenti jake: 'Ja
jakonmabo xaran itira iká iki', iki iká.
Jatíbi ea jaskara iti yoiaibora senenoxiki —akin.
38 Jaskáketian yoikana iki: —Ibó,
nenora noa rabé espadaya iki —akin.
Jatian jato yoia iki: —Moa yoyo iwetsayamakanwe —akin.

Getsemaníainxon Jesussen orana

(Mt. 26.36-46; Mr. 14.32-42)

39 Jatian jato jaskáakin yoikin senenhataanan, ja jainpacho kaai olivos janeya mananman Jesús kaa iki. Jain kaaitian jaonmea onanaibaon chibana iki.
40 Jain nokóxon jato neskáakin yoia
iki: —Orankanwe, tanakaatibo joketianra, mato pakénake —akin.
41 Jato jaskáabaini janbiribi ochóchaashoko kaa iki, makan potaa kaax paketaitio ochó. Jain kaxon chirankooxon
orana iki,
42 neskáakin: "Papá mia keenxon
neskara onitsapitibo ea tenemayamawe.
Ikaxbi nokon keena keská iamabanon,
min keena keskákaya ibanon", akin.
43 Jaskaitianribi, westíora ángel
naikanmeax joá iki, já koshi menii.
44 Jaskati ikonbiresi onitsapiti iikinbi,
bebonbires Jesussen orana iki. Jatian
jawen niskan, jimi tsononai keskati,
maiki tosota iki.
45 Jaskáakin oranax, wenitax jaonmea
onanaiboiba kaa iki. Kaxon oinnabi,
ayorakin masá shinanni moa oxakana
iká iki.
46 Jatian jato yoia iki: —¿Jaweakiki
mato oxakana? Weníxon orankanwe,
ja tanakaatibo maton tenenon —akin.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Jesús yatankana
(Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Jn. 18.2-11)

47 Jatian jato joi yoii iitaitianbipari,
icha joni Jesússiba bekana iki. Jatian
ja Jesussenmea onanai Judas janeya
iká iki, ja icha jonin rekenhaa joí. Joxon
pataxbainxon, Jesús betsó aka iki.
48 Jatian Jesussen neskáa iki: —Judas,
¿Neskáakin betsó axonki akai, ja
jakonhai keská iikinbi, ja jonin Bake
min jakonmaakin? —akin.
49 Jatian ja jabé iká jaonmea onanai-
baon, jaskara jawéki winotai oinxon
yoikana iki. —Ibó, espadanin non jato
chachibanon —akin.
50 Jainxon ja wetsa jabé ikátonin, ja
*sacerdotebaon koshin yonoti, jawen
mekayaokea pabíbi xatenaana iki.
51 Jatian Jesussen neskáa iki:
—Moa jaskáakin jenekanwe —akin.
Jaskáataanan Jesussen ja yonotinin
pabíki, yatanxon moa jainribi nenxona iki.
52 Jainxon ja boí bekana, *sacer-
dotebaon koshibo itan ja Dios rabiti
xobo meran iká policiabo, jainoax ja
judíobaon joni koshibo, jato Jesussen
neskáakin yoia iki: —¿Jaweakiki ea
yometso joni keska shinanni; espada-
yabo itan jiwiabo mato bekana?
53 Ja Dios rabiti xobo meran nete-
tiibi, mato betan ikenbira, maton ea
yatanyamaa iki. Ikaxbi ramara jaskara
ati *Satanássen mato shinanmaa nete
nokóke —akin.

Jesús onanaxbi, Pedro paranaa
(Mt. 26.57-58; Mr. 14.53-54, 66-72;
Jn. 18.12-18, 25-27)

54 Jatian moa yatanxon, ja *sacerdote-
baon koshin xobonko, Jesús bokana iki.
Jatian Pedron ochóxonres chibana iki.
55 Jatian ja apon xobo iká jema napon-
shaman, chii ketéakana iká iki. Jaskáax
ja kateai yakákana ikana iki. Jatian
Pedroribi jato xaranbi jain yakáshokoa iki.
56 Jatian jato betan chii patax yakata
iken ointaanan, westíora yonoti ainbaon
jato neskaa iki: —Natoribira ja Jesús
betan nipachoai iki —akin.
57 Ikaxbi paranakin Pedron neskáa
iki: —Ainbó, enra onanyamake —akin.
58 Jaskata basikainainshoko, wetsan
yoiribia iki: —Miaribira jato betan
ipachoai iki —akin. Jaskáabi Pedron
yoia iki: —Joní, eara jama iki —akin.
59 Jaskáawana westíora hora pekáobira,
wetsa joxon yoia iki: —Ikon riki nato joni-
ribira, jabé ipachoai, Galileankonia joni
ikax, —akin.
60 Jaskáa Pedron yoia iki: —Joní, ja
min yoiaira en onanyamake; tsoa joni
yoiira mia ibirai —akin. Jaskáakin
Pedron yoiatianribi, westíora atapa-
bene keota iki.
61 Jatian non Ibon pekáori naisxon,
Pedro oinna iki; jatianbi Pedron
shinanria iki, jaskara ikí kaai non Ibon
yoiwana: "Ramara atapabene keotama-
tianbi, ea onanaxbi mia kimishai para-
nanoxiki", akin awana.
62 Jatian moa jainoax pikókaini kaax,
akonbireskin masá shinanni Pedro
winia iki.

Jesúski shirokana
(Mt. 26.67-68; Mr. 14.65)

63 Jatian ja Jesús jabánaketian koira-
naibaon, jaki shirokin timabokana iki.
64 Chopan benéxanan tantash axonbo
yokákana iki, neskáakin: —¡¿Tsonki mia
tantash aka onanta?! —akinbo.
65 Jainxon meskóakinbo ichayonkana
iki.

Joi benxoai joni koshiboiba
Jesús bokana
(Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64;
Jn. 18.19-24)

66 Jatian moa nete xabáketian, ja
jemamea judíobaon joni koshibo, ja
*sacerdotebaon koshibo; jainoax ja esé
onan jonibo tsinkíkana iki. Jainxonra ja
jainxon joi benxoakanai joni koshiboiba
Jesús bokana iki. Jainxonra neskáa-
kinbo yokákana iki:

67—Noa yoiwe, ¿Miarin ja *Cristo?
—akin. Jatian jan jato yoia iki: —Eara
ja iki akin en mato akábira, maton ea
ikonhatima iki,
68 jatian en mato yokatabira, maton
ea jawebi yoitima iki.
69 Ikaxbi ramara, ja jonin Bake; ja
jatíbi atipana koshia Diossen mekayaobi
yakati kaai —akin jato aká iki.
70 Jainxon jatíxonbi neskáakinbo
yokákana iki: —¿Jaskara ikenki mia
iki, ja Diossen Bake? —akinbo. Jatian
Jesussen jato yoia iki: —Matonbira ake
yoikin, eara já iki ixon —akin.
71 Jaskáakin jato yoia, neskatibo yoyo
ikana iki: —Wetsabo non yokátibora
moa noa maxkáyamake. Moara nonbi-
shaman ninkáke; janbix jaskati yoyo
ikaitian —ikibo.

Jesús Pilatoiba bokana
(Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5;
Jn. 18.28-38)

23 1 Jainxonra jatíxonbi Pilatoiba
Jesús bokana iki.
2 Boxon já bebonxonbi jakonmaa-
kinbo yoii, neskatibo yoyo iki peokoo-
kana iki: —Nato jonira non nokoke, non
kaibobo jakonmaakinbo tsokásmaxon
jato saa imai iitaitian. Jainoaxa ike,
non ronki ja icha mai iboaa romamea
apo kopíatima iki ikibo, jainoaxa ikai,
jaronki ja Cristo iki, itan non apo iki
ikibo —akinbo.
3 Jatian Pilaton yokata iki: —¿Miarin
ja judíobaon apo? —akin. Jatian
Jesussen yoia iki: —Minbira yoike ea
já —akin.
4 Jatian ja *sacerdotebaon koshibo
itan jain tsinkita jonibo Pilaton jato yoia
iki: —En oinnara nato joni jakopi masá
tenemati yamake —akin.
5 Jaskáakinbo jato yoiabi bebon-
bires yoitimai, neskatibo yoyo ikana
iki: —Jan jato eseatoninra jatíbi jonibo
jakonmai saa ikanai; Galileankoparira
jato peokoomaa iki; jatian ramara neno
Judeain jato aríbai —ikibo.

Herodessiba Jesús bokana

6 Jatian jonibo jaskákanaitian
ninkáxon, Galileankonia jonirin ixon
Pilaton jato yokata iki.
7 Jatian jainoa joni riki akin akana,
Herodessiba jato bomaa iki. Ja iká iki
Galilea mainmea joni koshi; ja nete-
baonribi Jerusalénhain iká iki.
8 Jatian Jesús oinnax Herodes kikin-
shamani raroa iki, moabi já onankasi
iikirana ikax, itan já yoii ikanaitianbo
ninkata ikax. Jaskara kopíra manata
iki, ratéti jawékira akai ikax.
9 Jainxonra ichabiresakinbo yokata
iki; jaskáakinbo yokatabi, Jesussen
jawebi kewinyamaa iki.
10 Jatian jainribi ikana iki, ja *sacer-
dotebaon koshibo itan esé onan jonibo.
Jabaonribi bebonbires ramiakin yoikin
jeneyamakana iki.
11 Jatian Herodesnin jawen sontáro-
boyaxonbi omiskana iki. Jainxon jaki
shirokin apon saweai kikin chopa sawe-
makana iki. Jaskáa pekáo Herodesnin
jakiribi jato Pilatoiba bomaa iki.
12 Ja netera ramiananax rawikanana
ipachoibi, Pilato betan Herodes jakiribi
raeananribia iki.

Jesús reteti yoikana
(Mt. 27.15-26; Mr. 15.6-15;
Jn. 18.39—19.16)

13 Jainxonra Pilaton ja *sacerdote-
baon koshibo, ja jemamea joni koshibo,
jainxon ja jemamea jonibo tsinkia iki.
14 Jainxon jato yoia iki: —Matonra
ake nato joni eiba bekin; ja jemamea
jonibora jan imaa jakonmai saa ikanai
ixon. Ikaxbi enra mato bebonbi nato
joni yokáke. Jaskáakin en yokatabira,
en oinna jawe ramibi jan aká yamake,
nin jakopí non ramiatibira yamake.
15 Ja Herodesninbira jawe ramibi jan
aká oinyamake; jaskáakin riki noiba
mato bemaribia. Nato joninra jawe
ramibi akáma iki. Jaskara kopíra, ja
aká kopí non réteti yamake.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

16 Enra jato castigamaresai; jaskáa-
xonra en moa jeneai —akin.
17 Jatian ja fiestatiibi iká iki, Pilaton
westíora preso jato pikoxonai.
18 Jaskákenbi, ja joni icha tsamatabo
koshin saa ikana iki, neskati: —¡Ja
jonira pikotima iki! ¡Barrabaskaya noa
pikoxonwe! —ikibo.
19 Ja Barrabás iká iki; Jerusalén jema-
meax apoki yoitimatax ramíketian itan
joni reteketian cárcel meran akana.
20 Jatian Pilatobiribi, Jesús pikoti
shinanyares iká iki, jaskákin jakiribi
jonibo yokata iki.
21 Jato jaskáakin yokatabi; bebon
koshinbires saa ikana iki, neskatibo:
—¡Korosen awé! ¡Korosen awé! —ikibo.
22 Jatian jawen kimisha itin Pilaton
jato yokáribia iki: —¿Jawekeska rami
akákayarin nato jonin? En jisábiri-
bira, nato joni jakopi non reteti jawéki
yamake. Jato castigamaxonresa nato
joni en pikoai —akin.
23 Jato jaskáakin yoiabi, korosen
awé ikires koshin saa ikana iki. Jatian
jaskati koshin saa iki jenéyamakinra,
jato keenai jawéki nokokana iki.
24 Jatian Pilaton shinanna iki, ja
jonibo keenai keská jato axonti.
25 Jaskáaxon ja pikotinin keen-
kanai joni jato pikoxona iki. Ja

Jesussen koros, joni iamakana.

apoki yoitimaketian itan joni reteke-
tian presoakana. Jatian jaton keena
keskáakin akanon ixon, jatoki Jesús
jenea iki.

Jesús korosen akana
(Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Jn. 19.17-27)

26 Jatian moa Jesús korosen anoxon
bokin, wainkoniax joái westíora joni
bechixon yatankana iki. Ja iká iki
Cireneainoa joni Simón janeya. Ja
jonira koros iamaxon, Jesús pekaobi
bokana iki.
27 Jatian bokanaitian, icha jonin Jesús
chibana iki. Jainoax icha ainboboribi
masá shinanni winii koshin sion iibain-
kana iki.
28 Jaskákanaitian oinxon jato Jesussen
neskáakin yoia iki: —Jerusalénhainoa
ainbobó, eon masá shinanni winiama-
kanwe. Winikanwe mato kopibi, itan
maton bakebo kopíbiribi.
29 Netera nokónoxiki, jatianra inoxi-
kanai neskati: ‘Raroshamanra jato
Diossen imati iki, ja tooisma itan,
jawetianbi bakeaxon xoma amayosma
ainbobo’ iki.
30 Jatianra jonibo ikanti iki, ani
manan itan maxko mananbo akí
neskati: ‘¡Noki reokooxon noa mapo-
banon!’ ikibo.
31 Jatian ja jiwi paxa neskáakinbo
akanai ikenra, ja jiwi tanokaya abires-
kanti iki —akin jato aká iki.[k]
32 Jainxonribi ja Jesús betan korosen
anoxon, retemis joni rabéribi bokana
iki.
33 Jatian boax, ja mapo xao akin
akanai mananman, nokókana iki,
jainxon moa Jesús korosen akana iki.
Jainxon ja retemis joni rabé bokana-
ribi, wetsa jawen mekayao wetsa jawen
mexkaori korosen akana iki.
34 Jainoax basikainaishoko Jesús
neskata iki: “Papá, nato jawéki jato

[k] **23.31** Westíora jiwi paxara ishton menoyamai; jara ochaoma Jesús yoii iká iki. Jatian ja jiwi tanora ishton menotai; jara ochaya jonibo yoii iká iki.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

shinanxonyamawe, jabaonra onanyamake jaton akai jawékibo”, iki. Jatianra Jesussen chopa binoxon, sontárobaon *suerte akana iki.

35 Jainxon jonibaon oinkana iki, ja jemamea joni koshiboribi jaki shiroi neskákanaibo: —Wetsabora jato kishpinmaa iki, ibanon rama janbixbi kishpinmeeti; ikonkon ja Diossen katota *Cristo ikax —ikibo.

36 Jatian sontároboribi Jesúski shirokana iki. Ochómakainxonbo *vinagre moka xeamakana iki.

37 Neskáakinbo yoianan: —¡Ikonkon judíobaon apo ikax minbixbi kishpinmeewe! —akinbo.

38 Jatian já manaonribi, tablanin neskáakin wishaxon taxnankana iká iki: “Nato riki judíobaon Apo”, iki iká.

39 Jatian ja wetsa jabé korosen akana retemis jonin, ramiakin Jesús neskáa iki: —¡Ikonkon ja Cristo ikax, minbixbi kishpinmeetaanan noaribi kishpinmawe! —akin.

40 Jaskataitian wetsa jabé ikátonin notsina iki, neskáakin: —¿Miaki Dioski rakéyamai, miaribi castigankanabi?

41 Noara itibi neno masá tenei onitsapitai, ja non jakonmabo aká kopíbi castigankana. Ikaxbi nato joninra jawe jakonmabo akáma iki —akin.

42 Jainxon Jesús yoia iki: —Moa apo iki peokooxon eaakintani shinannoxiwe, Jesussé —akin.

43 Jaskáaketian Jesussen yoia iki: —Ikonshamanra en mia yoiai, ramabira mia ebébi ikí kaai, jain jakonhira jatínko —akin.

Jesús mawata

(Mt. 27.45-46; Mr. 15.33-41; Jn. 19.28-30)

44 Jatian moa bariapanra, jatíbiain yameta iki, ja kimisha hora yantan kaman.

45 Jatianra moa barin tenayamaa iki; jaskáketianra, ja Dios rabiti xobo meran iká, jan nachitekin panaa chopa naponbekonshaman noshita iki.

46 Jainoax Jesús koshin sion iki neskata iki: —¡Mikira nokon kaya en jeneai Papá! —iki. Jaskáakin yoitaanan moa mawata iki.

47 Jatian jaskata oinnax ja romano sontárobaon *capitán, Dios rabii neskata iki: —Ikon jawe ramibi akámara nato joni ike —iki.

48 Jatian jatíbi ja jaskata oinna jonibo moa bokana iki; nonra jakonmabires jawéki ake ixonbo xochi tima timabaini.

49 Jatian ja Galileankoxonbi chibani bokana ainbobaon, itan jatíribi já onanna iká jonibaon, ochóxonres oinkana iki.

Jesús miinkana

(Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Jn. 19.38-42)

50 Jatian ja jemanribi iká iki westíora jakon itan ponté shinanya joni; jawen jane José. Ja iká iki Judea main iká, Arimatea jemamea. Jaribi iká iki, ja joi benxoai judíobaon joni koshibo betan iká.

51 Jaribi iká iki, ja jabé joni koshibaon, Jesús jaskáakanti shinan akanaitian keenyamaa joni. Jainoax ja Diossen ikinaton itin manata joniribi.

52 Ja jonira Pilatoiba kaa iki; kaxon ja Jesussen yora yokata iki.

53 Jainxonra kaxon ja yora korosenmea pakeanan lino chopan rakawaa iki. Jaskáaxon boxon jain mawábo niati shanka kiniakana ikain niaa iki. Ja kini iká iki, tsoabi jain niakanamapari.

54 Jatian iká iki ja tantiti nete peokootibishoko iketian moa benxokaati ikanai.

55 Jatian ja Galileankoniaxbi Jesús chibani bekana ainbobo, ja mawá jain niakana kini oinni bokana iki. Kaxon ja yora jaskáakin rakankanabo oinkana iki.

56 Jatianra moa jaton xobon kaxon, meskó inintibo tsinkianan, meskokana iki. Jatian moa tantiti nete iketian, tantikana iki, jaton esé meran jaskara yoiaitian.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Jesús jiria
(Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Jn. 20.1-10)

24 1 Jatian moa domingo nete
xabatai yamékirishoko, ja
mawá kini oinni boribakana iki. Kakin
ja ininti meskoibakanabo bokana iki.
2 Boxon nokóxon oinkanabi, jan xepoa
ibata makan, moa jainma iká iki.
3 Jaskara ointaanan, kininko jikixon
oinkanabi, moa Ibo Jesussen yora yama
iká iki.
4 Jaskara oinxon, jaskáakinshamanbo
shinanti atipanyamakankebi, jato patax
rabé joni kikinbires chopa penéshaman
sawéya oinkana iki.
5 Jaskáakin oinnax kikinbiresi raketi
maikibi bekepikana iki. Jaskákanaitian
ja joni rabékan jato neskáakin yoia
iki: —¿Jaweatiki ja moa jiria joni, ja
mawábo xaran maton benai?
6 Nenora yamake moara jirike; shinan-
kanwe jawerakiki, ja mato betanpari
ixon Galileankoxon mato yoiantana
ixon.
7 Ja jonin Bakera, ja ochaya jonibo
yatanmakanti jake ixon. Jainxonra
korosen axon retekanabi, jawen kimisha
nete itin jirinoxiki —akin jato aká iki.
8 Jatianpari ja ainbobaon shinankana
iki; ja Jesussen jato jaskáakin yoia joibo.
9 Jaskatax ja mawá kininkoniax bané-
baini boxon, jawen chonka westíora
raanabo jato yoikana iki, jainxon wetsa-
boribi, jaskara oinkanabo keshankana
iki.
10 Jatian jaskara joi ja raanabo jato
keshana ainbobo ikana iki; Magdalainoa
María, Juana, Santiagon tita María,
jainoax wetsa ainboboribi.
11 Ikaxbi ja ikonkon raankanabaon ja
ainbobo ikonhayamakana iki. Iresbiresi
yoyo ikira ikanai, ikibores ikana iki.
12 Jatian Pedrobiribi, ja mawá kininko
ishtoi kaa iki. Kaxon nokóxon oinnabi,
jan yora kawaa ibata chopares tsamata
iká iki. Jaskarabo oinnax ratékaini, moa
jawen xobon karibaa iki.

Emaús jemanko boaiboki
Jesús pikota
(Mr. 16.12-13)

13 Ja netenribi, rabé Jesussenmea
onanai, Emaús jemanko kaa iki. Ja
jema iká iki, Jerusalénhainoax nokóti,
chonka westíora kilómetro.
14 Kakin jaskara ikábo yoi yoibainbe-
kona iki.
15 Jatian jaskatibo yoyo iikainbeko-
naitian, Jesúsbi jato pataxax, jato betan
iikaina iki.
16 Jatian jaskáakin oinxonbi, tsoarin
ixon onanti atipanyamakana iki.
17 Jatian jato Jesussen yokata iki:
—¿Jawe yoiiki mato bain yoyo iikain-
bekonai? —akin. Jaskáa chankatax
onísbekona iki,
18 jainxon, ja Cleofás janeyaton yoia
iki: —¿Miabichorin ja Jerusalénhain
itinxonbi; ja rama netebaon, jain
jaskara winota jawékibo onanyamaa?
—akin.
19 Jatian Jesussen jato yokata iki:
—¿Jawekeskaboki winota? —akin.
Jatian neskáakin yoikana iki: —Ja
Nazaret janeya jemamea Jesúsra Dios
bebon itan jonibo bebonribi jawen
akainkobo, itan jawen yoyo ikainkobo
atipana koshi shinanya *profeta iká
iki.
20 Ja jonira ja *sacerdotebaon koshi-
baon itan non joni koshibaon, yatan-
maxon jato korosen amaanan, retema-
kanke;
21 Noara jaon manata iká iki; janra
*Israel jonibo, jato xabáanoxiki ikax.
Ikaxbi jaskáibakanara moa kimisha
nete iki.
22 Ja noobetan iká jawetii ainbobora,
yamékirishoko ja mawá miinbakana
oinni boibakanke. Ja boxon rotoanan
joxon yoikinra, noa rateibakanke,
23 Jatian boxon ja yora rotoax, jaton
xobon bexonra, yoiibakanke, rabé ángel
merakana, jatian janki jato yoiibake,
moa Jesús jiria.

24 Jatian jaskara ainbobaon yoiketian;
ja nobé ikábo jawetii kaxon oinkanaki
iibake, ja ainbobaon yoia keskáshamanbi, ixonbi ja Jesús oinyamaibakanke —akin.
25 Jaskáakin yoikin senenhaketian
Jesussen jato yoia iki: —Matonra
ninkáyamai; itan jatíbi ja *profetabaon
yoipaoni joiboribi maton ikonhayamaa
iki.
26 ¿Matonki onanyamaa iká iki
*Cristo, naikan kaamatianbipari neskati
onitsapitibo? —akin.
27 Jainxonra onantishamanhakin,
jato yoipakea iki; ja wishá meran
iká; já yoii iká wishábo. Jato yoikin
peokin ja Moiséssen, wishani kirika
merannoabo, jato yoia iki. Jainxon
jatíbi ja *profetabaon wishaniboribi
jato yoia iki.
28 Jatian jain bokanai jemanko, moa
nokókana iki. Jatian Jesúsbiribi, karesai
keská iká iki.
29 Ikaxbi jabaon jato betan banénon
ixon, teakin neskáakin yoikana iki:
—Nobépari banéwe; moara yametai
—akin. Jaskáakin akana Jesús jato
betan jain baneta iki.
30 Jaskatax moa mesan pii yakákana
iki, jatianra pan bitaanan Dios iráke
aka iki. Jaskáaxon pakéxtaanan, jato
menipakea iki.
31 Jatianpari já oinxon onankana iki,
ikaxbi moa manóresa iki.
32 Jatian jatobires neskatibo yoyo
ikana iki: —¿Ikonmarin ja wishá meran
iká joibo, ja bain jokin noa jan onantishamanhakin yoi yoibeiranaitian non
shinan meran xana chankatai keská noa
iikirana? —ikibo.
33 Jainoax basiamai, moa bainbi
Jerusalénhain beribakana iki; jain joxon
nokokana iki; ja chonka westíora jawen
raanabo, itan jato betan iká joniboribi
tsinkíkana.
34 Jatian ja jain ikábaon jato yoikana
iki: —Ikon riki non Ibo jiria, Simón
Pedrokira pikóke —akin.
35 Jatian ja rabékan jato yoia iki;
jabo bain kaaitian jaskáaibatabobiribi;
jainxon pitinkoxon, jato pan tobapakeanan meniaitianpari Jesús onanhibakanabo.

Jaonmea onanaiboki Jesús pikota
(Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Jn. 20.19-23)

36 Jatianra ja ibata jawékibo yoikin
jenekanama iká iki. Jaskarabo yoii
iikanainbi, jato naponshaman Jesús
chankata iki. Jainxon jato saludankin
neskáa iki: —Mato jakonbires Dios
betan ibanon —akin.
37 Jato jaskáaketian jabo ikonbiresi
rakékana iki. Kayara oinbirakanai ixon
shinannax.
38 Jatian Jesussen jato yoia iki:
—¿Jaweakiki mato ratetai? ¿Jaweatiki
maton ikonhaayamai?
39 Oinkanwe nato nokon mekenyabi nokon tae; eabi riki. Ea tii axon
oinkanwe, westíora kayara namioma
itan xaooma iki. Eara jatíbia iki
oinkanwe —akin.
40 Jaskáakin jato yoitaanan, jawen
meken betanbi jawen tae jato oinmaa
iki.
41 Ikaxbi jabaon raroananbi ratetapari ixon, ikonhayamakanaitian, jato
Jesussen yokata iki: —¿Matoki neno ja
pitia iki? —akin.
42 Jaskáketian yapa xoi pakex menikana iki.
43 Ja menikana bixon, jato bebonxonbi
pia iki,
44 Jaskáakin pia pekáo jato yoia
iki: —Ja ea winota jawékibora ike, ja
mato betanpari ixon, ja ea winótibo en
mato yoiantana keskábo. Ja Moiséssen
kirika meran yoiaibo itan *Profetabaon
yoiaibo, jainoax ja Salmos meran yoiaiboribi —akin.
45 Jainxonra, jaskáaxon ja Wishá
meran ikábo ninkákanti kopí, jato
onanmaa iki.
46 Jaskáaxon jato neskáakin yoia
iki: —Ja Wishá meranra yoiai, *Cristo

mawataxbi, jawen kimisha nete itin jiri-
ribiti iki.
47 Jatianra ja Jerusalénhainoa jonibo-
pari jato yoikin peoxon; jawen janenko
jatíbiainoa jonibo jato yoinoxikanai,
jaton ochabo moa shinanxontima kopí,
Dios ikonhakanon ixon.
48 Matobi riki ja neskara jawékibo
oinna ixon jato yoitibo.
49 Enra mato raanxonti jake ja nokon
Papan mato raanxonoxon yoini. Ikaxbi
nato Jerusalén jemanpari ikanwe; ja
naikanxon mato meniai atipana koshi
maton biai kaman —akin jato aká iki.

Jesús naikan kaa
(Mr. 16.19-20)

50 Jainxonra Jesussen jawen raanabo,
ja Betania jeman jato ioa iki. Jainxon
jawen meken bochiki sanáanan; jakon-
bires ikanon ixon jatoki orana iki.
51 Jaskáakin jato aatibira, jato jene-
baini naikan kaai moa keyata iki.
52 Jatianra moa rabikin senenha-
taanan, jabo raroshaman Jerusalénhain
boríbakana iki.
53 Jaskáxonra jatíbitian Dios rabiti
xobo meranxon Dios rabikana iki.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

SAN JUAN

Jesucristo ikábo yoikin Juanman wishaa

Diossen joi joni baneta

1 [1] Nete joniamatianbira, ja joi ibo Cristo moa jaa iká iki, jara iká iki Dios betanbi, itan jabiribi iká iki Dios.
[2] Jara peokootiainoaxbi Dios betan iká iki.
[3] Jákopíresa Diossen jatíbi jawékibo jonia iki, jan ayamaara jatíbi jawékibo yamakeanke.
[4] Jaibaresa iká iki jan jati, jatian jan jatira iká iki, jan jatíbi nato netemea jonibo tenaa joé.
[5] Ja joékanra yamé meranxon jakonma jawéki akanaitian jato tenaxon jishtiakai. Jato jaskáakin tenaketian nokaakaskinbira jonibaon atipanyamakana iki.
[6] Westíora jonira jakatiai jawen jane jato *bautizanai Juan, jara Diossen raana iki,
[7] janbishaman oinxon onanna iketian, ja joékiriakin jato yoixon onanmanon ixon. Jatian jaskáakin jan jato yoiabo ninkáxon onantaanan ikonhakanti kopí.
[8] Jaskara ikaxa, Juan iamaa iki ja joé, jara ja joékiriakin yoixon jato onanmati kopí raana joáres iká iki.
[9] Jatian ja ikon joé jan jatíbi nato netemea jonibo tenaira, moa nato neten joibi iká iki.
[10] Jara nato main joáx jonibo xaran jakatiai. Já meranxon Diossen nato nete jonia ikenbira, nato netemea jonibaon onanyamareskana iki.
[11] Jara joá iki jawen kaibo judíobo shinan, ikaxbi jabaonra biamakana iki.
[12] Ikaxbi jan biábo itan jan ikonhabora, Diossen bake itiakin jato imaa iki.
[13] Jaskáakin jato imaara, jaton rekenbo Diossen bake iká kopí iamaa iki, jainxon yoranxon bakeakanamaboribi iki, nin jatonbinix keentaanan ikanamaboribi, jabora iká iki Diossenbi jato jaskara imaa ikana.
[14] Ja joi ibo Cristora, noa keska joniribi iká iki, itan nooxaran jakatiai, jawen koshi shinanra non oinna iki, jabicho jawen bake iketian, jawen papan menia koshi shinan, jara iká iki ani noimisti shinanya itan ikon jawékibores yoiai.
[15] Nato jonikiriakin jato yoiira iká iki nashimamis Juan neskati: "Nato joni riki ja yoikin en mato ayantana, ja chiní joáira ea xewina kikin iki, ea jamaatianbi japari japaoni ikax", iki.
[16] Jatíbi já jayata ani jawékiainoara, non jatíxonbi jaibakea icha jakon jawékibo bia ixonbi, non biboresa iki.
[17] Moisés meranxonra noa Diossen jawen esébo onanmaa iki; ikaxbi Jesucristo meranxonra noa onanmaa iki, jawen ikon joibo itan noa jaskáakin noiabo.
[18] Tsonbira jawetianbi Dios oinyosma iki, ikaxbi jawen jabicho Bake jabi Dios ixon, itan jawen Papa betanbi ikax jabé yoyo iki jaa ixonra noa onanmaa iki, jawekeskarin Dios ixon.

Jato bautizanai Juanman Jesúskiriakin jato yoia

(Mt. 3.11-12; Mr. 1.7-8; Lc. 3.15-17)

[19] Neskáraa iki Juan; ja *sacerdotebo betan ja Dios rabiti xobo meran teetai *Levitabo akí, ja Jerusalénhainxon Judío koshibaon, tsoarin ja ixon yokáti raana jaiba bexon yokákanontian.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

20 Jaskáakin yokákana jan jato onantiakin yoia iki: —Eama riki, ja Cristo —akin.
21 Jatian yokáribikana iki: —¿Jatian tsoakayarin mia? ¿Profeta Elías? —akin. Jabi Juanman jato yoia iki: —Eara jama iki —akin, jabi yokáboreskana iki: —Jaskara ikaxki, mia iki ja *Profeta joti yoikatikanai —akin. Jatian Juanman jato yoia iki: —Eara jama iki —akin.
22 Jatian jabaon yoikana iki: —¿Tsoakayarin mia? Noa jan raanabo non jato yoii katira jake ¿Minbixki mia jawe keska oinmeetai noa yoiwe? —akin.
23 Jatian Juanman jato yoia iki: —Ea riki, ja jain joni jayamainkoniax: 'Bai benxoakanai keskáakinribi, maton shinanbo benxoakanwe maton Dios binon', iki saí ikai, ja *Profeta Isaíassen yoipaoni keská —akin.
24 Ja jaskáakin Juan betan yoyo inon ixon *fariseobaon jato raana bekanabaon,
25 yokákana iki: —Jaskara ikax miama iki ja Cristo, itan Elíasmaribi, jainoax noa jaon manata *profetamaribi, jatian ¿Jawekopiki min jato *bautizanai? —akin.
26 Jatian Juanman jato yoia iki: —Enra onpaxenres jato *bautizanai. Ikaxbi jaráke westíora mato xaran, jara maton onanyamake.
27 Jara epekáo joái, jaskara ikaxa ea jawemabishoko ikax jawen zapato risbitanibobi choroxonti jisáma iki —akin.
28 Jatíbi neskarabora winota iki, ja Jordán wean keiba iká Betaniain. Jainxon, jato Juanman bautizanpachoainko.

Jesús Diossen Cordero

(Mt. 3.13-17; Mr. 1.9-11; Lc. 3.21-22)

29 Nete xabáketianra, Jesús jakiriti joaitian Juanman oinna iki. Jainxon jato yoia iki: "¡Oinkanwe, já riki ja Diossen *Cordero jan jatíbi jonibaon ocha jato soaxonti![a]
30 Já yoikinra en mato aká iki: 'Epekáora joái westíora joni; jara ea xewina kikin iki, ea yamaatianbi japari japaoni ikax', akin.
31 Jaskáakin mato yoikinbira enribi ja joni onanyamaa iki, tsoarin ja iki ixon. Ikaxbi jabira en jato onpaxenres jato bautizanbea iki, jaskáaxon *Israel jonibaon ja onankanon ixon", akin.
32 Jainxon Juanman jato keshanribia iki neskáakin: "Enra aká iki oinkin ja Diossen Shinan xotó keska joáx Jesussenbi yakátoshiketian.
33 Enribira ja onanyamaparia iká iki, tsoarin já ixon. Ikaxbi en jato bautizanon ixon, ea jan raanatonra ea yoia iki: 'Tsokiki ja Diossen Shinan joáx yakatai min oinnai; ja riki Diossen Shinanman jato *bautizanai', akin.
34 Enbishamanra oinna iki jaskara kopíra en yoiai, ja Jesús riki ikon Diossen Bakekon ixon", akin.

Jabopari jaonmea onannaibo itiakin Jesussen jato bia

35 Jatian nete xabáketian, jain iibatainko Juan jakiribi iribaa iki, jaonmea onanai rabéya.
36 Jainxon Jesús kawanaitian oinxon, Juanman jato yoia iki: —¡Oinkanwe, oa riki ja Diossen *Cordero! —akin.
37 Jatian Juanman jato jaskáakin yoia ninkatax; jawen joni rabé Jesús kaai chibani kabékona iki.
38 Jaskati ja chibani bokanai ointaanan bechiakekainxon, jato yokata iki: —¿Jaweki maton benai? —akin. Jato jaskáaketian yoikana iki: —Maestró, ¿Jaweranorin mia jaa? —akin.
39 Jatian Jesussen jato yoia iki: —Oinni bekanwe —akin. Jato jaskáa boxon oinkana iki jain jaa. Jaskatax jabébi jain iibaikana iki, jatian iká iki moa yantan.

---

[a] **1.29** Ja Diossen *Cordero iki iká riki, jatíbi jonibaon ocha kopi Cristo mawáti iketian yoii iká.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

40 Ja Juan yoii ikaitian ninkáxon, jan
Jesús chibana westíoranin jane iká iki
Andrés. Simón Pedron wetsa.
41 Ja Andrésra kaa iki, wetsa jawéki
akamabi jawen wetsa Simón benai.
Kaxon nokoxon yoia iki: —Ja Diossen
katota Bakera non merabeiranke
—akin.
42 Jaskáakin yoixon Andréssen jawen
wetsa Simón Jesússiba ioa iki. Jatian
kaketian jainbikon oinxon Jesussen
neskáa iki: —Mia riki Simón, Jonassen
bake; ikaxbi min janera ikai Cefas
—akin (Ja iki Pedro iki iká).

**Jesussen Felipe betan
Natanael kenaa.**

43 Jatian moa nete xabáketian, Galilea
main kanoxon shinanna ikax, Jesús kaa
iki. Kakin Felipe nokoa iki, jainxon yoia
iki: —Ea chibanwe —akin.
44 Ja Felipe iká iki Betsaida jeman-
konia. Jatian ja Andrés betan Pedro iká
iki ja jemamearibi.
45 Jaskataxa Felipe kaa iki Natanael
benai. Kaxon yoia iki: —Ja yoikin,
Moiséssen jawen esé kirika meran
wishani, itan ja yoikinribi *profeta-
baon wishanira non nokobeiranke, ja
riki Jesús, Nazarethainoa Josekan bake
—akin.
46 Jatian Natanaelnin yoia iki:
—¿Imenyati atipanke ja Nazaret jema-
meax noa jan jakon jawéki bexonti joni
pikoti? —akin. Jaskataitian Felipen yoia
iki: —Minbishamankaya oinni jowé
—akin.
47 Jatian ja Natanael jaiba nokoti kaai-
tian, Jesussen jato yoia iki: —Jainra
westíora joni joái, ja riki ikonshaman
*israelita, jara jawetianbi jansoi yoyo
iamai —akin.
48 Jatian Natanaelnin yokata iki:
—¿Jaweranoaki min ea onanna iki?
—akin. Jatian Jesussen yoia iki: —Enra
mia oinna iki, ja Felipen mia nokoxon
yoiamatianbi. Ja higuera jiwi naman
mia yakáketian —akin.
49 Jatian Jesussen jaskáa, Natanaelnin
yoia iki: —¡Maestro mia riki ja Diossen
Bake, mia riki ja Israel jonibaon apo!
—akin.
50 Jaskáaitian Jesussen yoia iki:
—¿Ja higuera jiwi naman mia yakata
oinxonra en mia onanna iki, akin en
mia akárespa riki min ea ikonhai?
Jaskara ikenbira, nato bebonbires ani
jawékibo min oinnoxiki —akin.
51 Jainxon jato yoiribia iki: —Ikon-
shamanra en mato yoiai, matonra nai
chopeta oinnoxiki, itan ja Diossen
ángelbo, ja jonin Bakeki beax jakiribi
boribai, ikaitian —akin jato aká iki.

Peokin Jesussen ratéti jawéki aká

2 1 Jatian ja kimisha nete itin Galilea
main iká Caná jemanko, wanoti
fiesta iká iki, jatian Jesussen titaribi
jain iká iki.
2 Jatian ja wanotiainko jaribi chani-
kana, jaonmea onannaiboyabi Jesús jain
iká iki.
3 Jatian moa xea xeakanainbi vino
keyota iki. Jaskati moa vino keyota
oinxon jawen titan Jesús yoia iki:
—Moara vino keyóke —akin.
4 Jatian Jesussen yoia iki: —Ainbó
¿Jaweatiki min ea neskara yoiai? En
jaskara ati horara nokotamapari iki
—akin.
5 Jaskáakin jawen baken yoia, jawen
titan joxon jan jato jawékiamaibo jato
yoia iki: —Jatíbi mato jan ati yoiaitian,
akanwe —akin.
6 Jatian jain iká iki sokota makan
chomo, judíobo Dios rabii tsinkítiain
boax Dios bebon jakon inox jan onpax
akáx chokikanai. Ja chomobaonra
weitai iká iki, posaka chonka, iamaax
pacha litro onpax.
7 Jainxon Jesussen jan jato jawékia-
maibo yoia iki: —Nato chomobo onpax
bochoakanwe —akin. Jato jaskáa, ja
chomobo onpax bochoakana iki.
8 Jainxon jato Jesussen yoia iki:
—Rama ichama weaxon, jan jato

Jesussen onpax vinomaa.

ikinnai koshi boxontankanwe —akin. Jato jaskáa boxonkana iki.

9 Jaskáaxon jan jato ikinnaitonin tanaa iki, ja onpax vinoa jaweranoa bekanarin ixon onanxonmabi. Ja yonotibaonres onankana iká iki, jabaon onpax bexon nachita ixon. Jaskáaxon jan jato ikinnaitonin ja wanoai joni kenaa iki.

10 Jainxon yoia iki: —Jatíbi jonibaonra akai iki rekenpari jakon vino jato xeamakin, jatian ja chanikana beabaon moa icha xeakana pekáora akanai, ja kopímatani vino jato xeamakin; Ikaxbi minra ake ja jakon vino ramakamanbi benxoakin —akin aká iki.

11 Nato jawékira iká iki ja Jesussen reken peokin, ja Galilea main iká Caná jemankoxon, ja oinxon onanti ratéti jawéki aká. Jaskáaxon jawen atipana koshi jato oinmaara, jaonmea onannaibo ja ikonhaax bebonbires jaki koshikana iki.

12 Neskarabo winota pekáora moa Jesús Capernaúmhain kaa iki jaonmea onanaiboya. Jatian jawen titaribi jato betan kaa iki, jainoax jawen wetsaboribi bokana iki, boax jaweti neteres jain ikana iki.

Dios rabiti xobo Jesussen jakonhaa

(Mt. 21.12-13; Mr. 11.15-18; Lc. 19.45-46)

13 Jatian iká iki moa *Pascua iti ochóma, ja judíobaon fiesta. Jaskara iketian jaonmea onannaiboyabi Jerusalénhain Jesús kaa iki.

14 Jain kaax nokotaanan, Dios rabiti xobonko kaxon jato nokoa iki, jainoax waka bene maroaibo, oveja maroaibo, xotó inabo maroaiboribi, itan jainxon jato koríki cambiaxonti akax yakákanaboribi.

15 Jaskakanaibo jato oinxon, risbí bixon, Jesussen rishkitiaa iki. Jaskáaxon ja maroaibo, jaton wakabo, itan jaton ovejaboyabi jatíbi jokonha iki. Jainxon ja koríki jato cambiaxonaibaon mesaboribi weranaanxon koríkibo main jato saa akanana iki.

16 Jatian ja xotó ina maroaibobiribi jato yoia iki: —¡Natobo keyo jokonhakanwe! ¡Nokon Papan xobo, jainoax jawékinin maroti xobo ayamakanwe! —akin.

17 Jato jaskáaitian oinxon, jaonmea onannaibaon shinanrikana iki, ja Diossen kirika meran neskáakin wishaa: “Ja min xobo meranxon jaskátima ikenbi akanai oinnaxa nokon shinan meran ea tiritai keská iti iki”, iki iká.

18 Jatian judío koshibaon, yokáribikana iki: —¿Jawe jawékiki min noa oinmai, jaskáaxon min koshi shinanman aká non onannon ixon? —akin.

19 Jatian Jesussen jato yoia iki: —Nato Diossen xobo ras akanwe, kimisha neteres en jakiribi aríbanon —akin.

20 Jato jaskáaketian, judío koshibaon neskáakin yoikana iki: —Chosko chonka sokota baritia senenra akana iki, nato Dios rabiti xobo jankenhakin. Jatian ¿Minki atiki, kimisha neteres jakiribi aríbakin? —akin aká iki.

21 Ikaxbi ja xobo yoikin ayamaa iki Jesussen jato jaskákin. Jara iká iki jawen yorabi yoikin jato aká.

22 Jatian moa mawataxbi jiria pekáoparires, jaonmea onannaibaon shinanna iki, ja yoyo iantana joibo. Jatianpari onanxon ikonhakana iki, ja wishakan yoiai joibo itan Jesussen jato yoia joiboribi.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Jesussenra jatíbi jonibaon shinan onanke

23 Jatian Jerusalénhain ixon, ja *Pascua
fiestatian ratéti jawékibo Jesussen akai-
tian oinxonra, ichaxon ikonhakana iki.
24 Ikaxbi Jesussen jato ikonhayamaa
iki jaskatibo yoyo ikanainbi, jatíbi jaton
shinanbo onanna ixon.
25 Jara maxkáyamaa iki jawekeskaki
jonibo ikanai ixon wetsabaon yoitinin,
moa janbi jonibaon shinan kikinhakin
onanna ikax.

Jesús betan Nicodemo

3 1 Westíora *fariseora jaa iki, Nico-
demo janeya judíobaon koshiribi.
2 Ja jonira westíora yamé Jesús betan
yoyo iki kaa iki. Kaxonra Jesús neskaa
iki: —Maestró, noa axeanon ixon mia
Diossenbi raana joára non onanke;
tsonbira min akai keskáakin ratétibo
ati atipanyamake, ja Dios jato betanma
iketian —akin.
3 Jaskáaketian Jesussen yoia iki:
—Ikonshamanra en mia yoiai, ja
benati pikóyamaitonra, jawekeskaxonbi
Diossen nai nete ointi atipanyamake
—akin.
4 Jatian Nicodemon yokáribia iki:
—¿Jawekeskataxmein noa iti iki benati
pikoribii neskara yosi ikaxbi? ¿Noamein
iti iki yosixbi non titan chixana meran
jikii, jakiribi pikonox? —akin.
5 Jaskáaketian Jesussen Nicodemo
yoia iki: —Ikonshamanra en mia yoiai,
jaweratoki jene meranoax pikóyamai,
itan ja Diossen Shinanman imaa shinan
meranribi pikóyamai, jara Diossen nai
netenko jikiti atipanyamake.
6 Ja jonin aká pikota bakera ja
keska joniressibi iki. Ikaxbi ja Diossen

Nicodemo, Jesús betan yoyo ika.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Shinanman imaara, jawen shinan
meran moa bená joni iki.
7 Jaskara iken: 'Jatíbira benatipari
pikókanti jake', akin en mia aká ratéyamawe.
8 Ja niwera payatai jawen kenaobiribi, ikaxbi ja xoo ikai ninkákinbi min
onanyamaresai; jaweraokeaxki beai itan
jaweraoki boai ixon. Jaskararibi riki
jatíbi ja Diossen shinanman, imaa jaton
shinan meran benati pikotabo —akin
aká iki.
9 Jainxon Nicodemon yokáribia iki:
—¿Jawekeska jawéki yoikasirin nato?
—akin.
10 Jatian Jesussen yoia iki: —¿Miakaya
ja *Israel jonibo axeai ixonbiki, ja en
mia yoiai jawékibo min onanyamaa?
11 Enra mia pontéshaman yoiai; ja non
onannabora noa yoyo ikai itan nonbishaman oinnaboribira non mato yoiai.
Ikaxbira maton noa ikonhayamai ja non
mato yoiaibo.
12 Jatian ja nato netemea jawékibo en
mato yoiaitian ea ikonhayamakinra,
jawekeskaxonbi ja naikanmea jawékibo
en yoiaitian maton ea ikonhati atipanyamake.
13 Tsoabira jawetianbi naikan kaa
yamake, ja jonin Bakeresiki ja naikanmeax joá.
14 Moiséssenra aká iki, janbi yami
ronoataanan jiwin axon, jain joni
jayamainkoxon jato chankanxonkin,
jaskáakinribira ja jonin Bake jiwin axon
bochiki chankankanti jake.
15 Jatíbi ja ikonhax jaki koshiaibo,
jatíbitian jati neteya iti kopi.

**Diossen jatíbi nato
netemea jonibo noia**

16 Akonbireskin nato netemea jonibo
noixonra, jawen jabicho bake jato
Diossen menia iki, jatíbi já ikonhaibo,
mawáyamai jatíbitian jati neteya ikanon
ixon.
17 Nato netemea jonibo masá tenemati
kopíra ayamaa iki, Diossen jawen bake
nato neten raankin. Janra raana iki, jan
akinnaton nato netemea jonibo kishpinmeekanon ixon.
18 Jaweratonki Diossen Bake ikonhaa,
janra moa masá teneyamai. Ikaxbi jaweratonki ikonhayamai, jara moa masá
tenetiain iki; Diossen jabicho Bake ikonhayamaa kopí.
19 Ja ikonhayamaibora moa masá tenetiain iki; jatian jakonma jawékibores
akí jakanabo ixonra, ja joé joxon jato
tenaketian, ja joé omisi yamé meranres
ikana iki.
20 Jatíbi ja jakonma jawéki akí
jaabaonra, ja joé kikinbiresakin omisai,
jaskara kopíra ja joé pataxkashamakanai, jaton jakonma akaibo jato jishtiaxonaketian.
21 Ikaxbi, ja ikon join yoiai keskatires jakanabaonra, joé pataxkanai
jato tenanon ixon, jaskáaxon jatíbi ja
Diossen keena keskábores akanaibo
oinkanti kopí —akin aká iki.

**Jato bautizanai Juan jakiribi
Jesúskiriti yoyo ika**

22 Jaskata pekáo Jesús jaonmea
onannaiboyabi Judea main kaa iki;
kaax jawetio basi jato betan jain iká iki.
Jatian jain ikai kamanpari jato Diossen
janenko nashimaa iki.
23 Jatian Juanribi iká iki, ja Salim iká
ochóma Enónhainxon jato bautizani,
jain icha onpax jaketian. Jaskara kopí
jato bautizanon ikax jain bokanketian,
jato imaa iki.
24 Neskarabora winota iki Juan cárcel
meran akanamapari inontian.
25 Ikaxbi ja Juanmamea onannaibo
betan, westíora judíora, koshi join
iananani peokookana iki, jaskatax ja
Dios bebon jakon iti yoii.
26 Jaskataxa jaonmea onannaibo
Juanhiba bokana iki, boxonra
neskáakin yoikana iki: —¿Minki
shinannai ja Jordán keiba miibetan
iantana joni? Ja yoikin min noa ayantana, ramara jaribi jato bautizani iitai,

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

jakopíra ichaxon já chibankanai —akin akana iki.

27 Jaskáakanketian Juanman jato yoia iki: —Diossen jato shinan meniamaara, tsonbi jawen shinanmanbi jato jaskáati atipanyamake.

28 Matonbira ea ninkata iki eama riki ja Cristo, eara jakiriakin jato yoiti Diossen raanares iki, akin en jato akaitian.

29 Ja wanotiainkora, ja wanoai joni iki ja jan biai ainboya, jatian ja wanoai joni jabé kikin raenanaira, jato betan jain ixon jawen joi ninkatax raroai; Jaskaribiira ea ikonbiresi raroai, ichaxon ja Cristo ikonhakanai maton ea yoiai ninkatax.

30 Ja jonira jatíbiain kikinni ninkakaati jake, jatian eabiribira moa ninkakatima iki.

Cristo riki ja naikanmeax joá

31 Ja naikanmeax joá Jesussiki jatíbi jonibo xewina kikin joni. Jatian ja nato mainmeabora nato mainmea biribi iki, jaskara kopíra nato mainmea jawékibores jabaon yoiai. Ikaxbi ja naikanmeax joá riki jatíbi jato xewina kikin joni.

32 Jaskara kopíra jan akai ja naikanxon oinna, itan ninkata jawékibo jato yoikin, ikaxbi jan jato yoiai joibo, tsonbi ikonhayamakanai.

33 Ikaxbi jaweratonki ikonhaai, janra noa onanmai ja Diossen yoiaibo riki ikon ixon jan onanna.

34 Jaskáakin Diossenbi raana joá ixonra, Diossen joibores yoiai, Diossenbi ayorabireskin jawen shinan menia kopí.

35 Papa Diossenra jawen bake noike, jaskara kopíra jawen atipana koshi menixon, jatíbi jawéki jawen mekenman jenea iki.

36 Jaweratobaonki ja Diossen Bake ikonhaai, jabora moa jatíbitian jati neteya iki. Ikaxbi, jaweratoboki ja Diossen Bake ikonhatinin keenyamabiresai, jabora jati neteoma inóxiki, jaskara kopíra moa Diossen jato akonbireskin castigantiresbo iki —akin aká iki.

Jesús betan Samariainoa ainbo

4 1 *Fariseobaonra yoikanai ninkaxon onankana iki, ja Jesussen jaonmea onannaibo itiakin jato biboresai, itan Juanman jato imai bebonbiresibi jato bautizanai.

2 (Jesussen jato bautizanainmabira ikana iki jaskati, jaonmea onannaibaonreskaya jato imainbi).

3 Jatian moa jaskara onannax, Judea mainmeax moa Jesús Galileanko karibaa iki.

4 Jatian jain kaai, Samaria mainbi winókaini kati iká iki.

5 Janbi kaax ja Samaria main iká Sicar jemanko nokokana iki, ja Jacobnin jawen bake José mai iboamani ochóma.

6 Jainra iká iki ja Jacobnin pozo, jain kaaxa paxkinax Jesús yakata iki. Jatian iká iki moa bariapan ikibi.

7 Ja Jesúsbicho jain tantii iitainbi westíora Samariainoa ainbo joá iki ja pozonkonia onpax bii, jain kaketian Jesussen ja ainbo aká iki neskáakin: —Ea ichama onpax meniwe en xeanon —akin.

8 Jatian jaonmea onannaibobiribi ikana iki jeman bokana, ja jawékiati maroi.

9 Jatian ja judíobo *Samariainoabo betan jakoni raenanyamakanai iketianra, ja ainbaon Jesús neskaa iki: —¿Jaweatiki judío ixonbi min ea onpax yokatai? Eara Samaria ainbo iki, min ea jaskáati ikaxbi —akin.

10 Jaskáabi Jesussen neskáakin yoia iki: —Minra onanyamake ja Diossen mia menikasai jawéki, jainxon tsoarin jan mia onpax yokata joni ixonribi min ea onanyamake; onanxonra min ea kaya onpax yokákeanke. Jatianra en mia meniti iki, mia jayakax jatíbitian jati onpax —akin aká iki.

11 Jatian, ja ainbaon yoia iki: —Ja pozomea onpaxa chichóyora iki, itan min jan weaxon tsekatiribira yamake.

Samaria ainbo betan Jesús yoyo ika.

¿Jatian jaweranoakayaki ea jan jatíbitian jamati onpax min ea meniti iki?

12 Nato pozora non reken papashoko Jacobnin axon noa jenexonbaina iki; nenoa onpaxa janribi jawen bakeboyaxonbi xeapaoniki, jainoax jawen yoinabaonribi ¿Jaskara ikaxki mia já bebonbires onan itan koshi iki? —akin aká iki.

13 Jaskáabi Jesussen neskaa iki: —Jaweratobaonki nato pozomea onpax bixon xeai, jabora jawekeskataxbi nomii jeneyamakanai.

14 Ikaxbi, tsonki ja en menia onpax xeai, jabora jawetianbi nomin iwetsatima iki. Ja en menia onpaxra jato meran ikax, jawetianbi tsosinhosma jene pononai keská iti iki, jaskakinra jatíbitian jan jato jamati iki —akin.

15 Jatian ainbaon yoia iki: —Rama ja onpax ea meniwe, ea jawetianbi nomin iwetsayamanon, jatianra nato pozomea onpax bii ea jowetsatima iki —akin.

16 Jatian Jesussen neskáakin yoia iki: —Kamentanwe min benepari kenai mia jakiribi joríbanon —akin.

17 Jaskáaketian ja ainbaon neskaa iki: —Eara benooma iki —akin. Jaskáakenbi Jesussen yoia iki: —Ikonra min yoike mia benooma.

18 Miara pichikai benoa iki. Jatian rama mia jabé jaa jonira, min benema iki. Jaskara ixonra, min ea akonkin yoike —akin aká iki.

19 Jesussen jaskáa ratéxon, ja ainbaon neskaa iki: —En oinnara mia profeta iki.

20 Ja non rekenbaonra nato mananmanxon Dios rabipaonike; ikaxbi mato judíobaonbiribi yoiai, Jerusalén jemanxonbichores non Dios rabiti —akin aká iki.

21 Jaskáa Jesussen yoia iki: —En mia yoiabo ikonhawe ainbó; iitira nete nokónoxiki nato manain joxónmabi itan Jerusalénhain kaxonmabi ja non Papa Dios jatíbiainxon rabikanti nete.

22 Mato samaritanobaonra onanyamake maton ja rabiai; ikaxbi noa Judíobaonreskayara onanke ja non rabiai Dios, jan noa kishpinmati Judíoboibakeax joái iketian.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

23 Ikaxbi netera nokóti jake, ja non
Papa Dios ikonhataanan rabiaibon
jawen Shinanman akinnaton, akonkin
jaton shinanyaxonbi rabikanti nete,
ja netera moa ramabi senenke.
Jaskáakinshaman ja rabiaibaon rabiti-
ninra non papa Dios keenai.
24 Dios iki shinanres jaskara kopíra já
rabiaibaon akonkin jaton shinanyaxonbi
rabikanti jake, ja Diossen Shinan keenai
keskáakinshaman —akin.
25 Jaskáa ainbaon yoia iki: —Enra
onanke, ja Cristo joti. Janra joxon noa
jatíbi jawéki onanmanoxiki —akin aká
iki.
26 Jaskaketian Jesussen yoia iki: —Ja
riki ea, ja miibetan yoyo ikai —akin
aká iki.
27 Jaskara yoii iibekonaitian Jesussen-
mea onannaibo nokokana iki, nokóxon
oinkana iká iki, Jesús ainbo betan yoyo
iki. Jaskatai oinnax, ikonbiresi raté-
kana iki; ikaxbi tsonbi ¿Jawe keeniki
mia iitai? Itan ¿Jawe yoiiki mia ja ainbo
betan iitai? akin ayamakana iki onsa-
tanxon.
28 Jatian ja ainbo, jainbi jawen
chomo jenebaini ishtoi kaa iki, kaaxon
ja jemamea iká jonibo jato neskáakin
yoia iki:
29 —Bemenkanwe westíora joni oinni,
janra ake, jatíbi en aká jawékibo ea
yoipakexonkin, ¿Natomarin ja *Cristo?
—akin jato aka iki.
30 Jaskáakin jato ainbaon keshana, ja
jemamea jonibo Jesús oinni bekana iki.
31 Jatian jaonmea onannaibaonbiribi
ja Jesús jawékiamakaskin, natotanibires
piwé Maestró akin akana iki.
32 Ikaxbi jan jato yoia iki: —Nokon
pitira moa jake, jara maton onanya-
make —akin.
33 Jato jaskáa jaonmea onannaibo,
yokakanankana iki neskati: —¿Tson
jawékiati bexona pixonmein noa
jaskáake? —ikibo.
34 Jatian Jesussen jato yoiribia iki:
—Nokon jawékiati riki ja Diossen yoiai
keskati ea jati, itan ja ati ea raana jawen
tee en senenhaxonti.
35 Matora ikai: 'Chosko oxeparira
maxkáke nato trigo bimi non tsekati',
iki. Ikaxbi enbiribira mato yoiai
neskáakin; jonibo oinxon jatoakin
shinankanwe, jabo riki ja wainko trigo
banaa moa senenketian tsekatires
keskábo.
36 Ja bimi tsekai keskáakin jato akinni
teetaibaonra kopí binoxiki, jaskáakin
jato akinnabo moa jati neteya ikanai-
tian. Jaskara ikaxa ja bero banai tee-
tabo betan, ja bimi tsekai teetabo
kikinni rarokanti jake.
37 Ikon yoiira ikanai: 'Wetsa jonin
banaketianra, wetsa jonin tsekai', iki.
38 Jaskaribiakinra en mato bimi tsekati
raana iki, mato jain banai teetamain-
kobi. Wetsabora kikinni teekana iki ja
bero banai, jatian matonbiribi rama ja
bimi tsekaresai —akin jato aká iki.
39 Jatian ja jeman ika icha samaritano-
baon Jesús ikonhakana iki, já onanna-
ma ixonbi: "Jatíbi en aká jawékibora ea
yoixonke", akin ja ainbaon jato keshana.
40 Jato jaskáaka bexon jain nokóxon
ja Samaria jonibaon, Jesús yoikana iki,
jatoibapari baneti. Jaskáakana, rabé
neteres Jesús jatoiba baneta iki.
41 Jaskati ja jeman banéxon janbi jato
yoiai ninkatax, ja ikonhataanan bebon-
bires jaki koshikana iki.
42 Jatian ja ainbo neskáakin yoikana
iki: —Ramara non ikonhai ja min noa
yoia kopíbichoma. Nonbishaman ninká-
xonribira non ikonhai. Jakopira moa
non onanke, nato riki ikon jan jatíbi
jato kishpinmati joni iki ixon —akin ja
ainbo akana iki.

Apo betan teetai sontárobaon koshin bake isinai, Jesussen benxoaa

43 Jatian jain rabé nete itaanan moa
Jesús Galilea main kaa iki.
44 Ja Jesussenra moabi jato yoia iká
iki: Jawetianbira westíora profeta, jawen
mainxonbi tson ikonhayosma iki akin.

45 Jaskara ikenbira ja Galilea main nokoketian, jainoa jonibaonbiribi jakonshaman shinanyaxonres ja Jesús bikana iki. Ja *Pascua fiestatian, Jerusalénhain ixon, ratéti jawékibo akaitian jatonbi oinna ixon.

46 Jaskatax kaax Jesús nokota iki, ja Galilea main iká Caná jeman, jainxon onpax vinoayantanainko. Jatian jainribi iki iká apo betan teetai oficial, jawen bake iká iki isinai Capernaúm jemanko.

47 Jain ixon, ja joni koshin ninkata iki, Judea mainmeax joáx, Galilea main Jesús nokota. Jaskara ninkatax, Jesússiba ja joni joá iki, jaiba joxon yoia iki, jawen bake isini mawatibishoko iketian, ja benxoaxoni jabé jawen xobon kanon ixon.

48 Jaskáabi Jesussen yoia iki: —Matonra ea ikonhai en jaskáakinbo ratéti jawékibo akaitian oinxonres —akin.

49 Jaskáabi ja oficialnin iokashorakin yoia iki: —Ishtontani kamenwe, ja nokon bake mawatamatianbi —akin.

50 Jaskáabi: —Moa masá shinanyamai, karestanwe min xobonko; ja min bakera moa jakon iki —akin Jesussen aká iki. Jaskáakin Jesussen yoia ja jonin ikonhaa iki. Jaskatax moa karibaa iki.

51 Moa kaaitian, jawen yonotibaon bechixon yoikana iki: —Min bakera moa benxoke —akin.

52 Jatian jaskáakana, jato yokata iki: —¿Jawetianshamanki iká benxoi? —akin. Jatian yoikana iki: —Bakish bari matanxameketianra moa yoná jeneibake —akin.

53 Jaskáakin yoikana ja jonin shinanna iki, bakish jain barishamanribi: "Min bakera moa benxoke", akin, Jesussen aibata. Jaskáaxon ja jonin jatíbi jawen xobon ikáboyaxonbi, Jesús ikonhakana iki.

54 Natora iká iki, ja rabé itin ratéti jawéki Jesussen aká. Ja Judeainoax jakiribi Galilea main kanontian.

Betesda janeya ianshokoainxon isinai joni Jesussen benxoaa

5 1 Jatian iikin, Jerusalénhainxon judíobaon fiestaaka iki; jatian jato betan ja fiesta winoti Jesús jain kaa iki.

2 Ja Jerusalén jemanra jake jan carnerobo weitai ani xepóti, jatian ja ochóma iká iki westíora xantóshoko jawen jane Betzatá, judíobaon join aká. Jatian ja ianshoko kexá iká iki, jain otati pichika peota akana keoyoa.

3 Ja peotabaon iká iki icha isinaibo main rakatabo, benchebo, chantobo, yora jiriomabo, jainxon ja jene yakitai manai.

4 [Jatian westíora Ángelra basibores jain jokátiai, jatian joxóntiibi ja jene yakímaa pekáo janpari ja jene tsakaabo, meskó isinyabo benxokatikanai]

5 Jatian jainribi iká iki, westíora joni moa kimisha chonka posaka baritia isinai.

6 Jain rakáketian kaxon Jesussen nokoa iki. Nokóxon onanna iki moa basi isinai riki ixon. Jaskara kopí yokata iki: —¿Miaki min isin benxokasai? —akin.

7 Jesussen jaskáa, ja isinaitonin yoia iki: —Eara keenai benxotinin, ikaxbi ja jene yakitaitian ea jan boxon nenantira yamake. Enbix ea kaabira, jatonpari boxon jene tsakakin ea mawinkanai —akin aká iki.

8 Ja isinaitonin jaskáabi, Jesussen yoia iki: —Wenixon min rakáti bibaini katanwe —akin.

9 Jaskáakin yoiatianbi ja joni jawen isin benxoa iki; jaskatax jawen rakáti bibaini moa kaa iki. Ja netera iká iki tantiti nete.

10 Jatian jaskáakin ja Jesussen benxoaa joni kaaitian oinxon, judío koshibaon akana iki neskáakin: —Ramara tantiti nete iki jaskara ikenra, ja min rakáti papibaini mia kati atipanyamake —akin.

11 Jaskáabi, ja jonin yoia iki: —Ikaxbi jan ea benxoaa joninra ea yoike: 'Min rakáti bibaini katanwe' —akin.

12 Jato jaskáa, yokáribikana iki: —¿Tsoarin ja jaskáakin wenixon min rakáti bibaini katanwe akin mia aká? —akin.

13 Jaskáakanabi, janshaman benxoaa onanyamaxon, jawebi jato yoiamaa

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

iki; ja benxoabaini moa Jesús joni icha
xaran onantimakaini kaketian.
14 Jatian jaskáa pekáo ja benxoaa
joni Jesussen meraribia iki, Dios rabiti
xobo meranoa, jainoa nokoxon yoia iki
neskáakin: —Ramara moa mia benxoke,
moa jakiribi ochayamawe, mia ikátiai
bebonbiresa mia iribanake —akin.
15 Jaskáakin Jesussen yoia, ja joni
pikókaini kaa iki, ea jan benxoaa joni
riki Jesús iki ixon ja judío joni koshibo
yoii.
16 Jatian jan jato yoia onanxon, judío
joni koshibaon moa Jesús jakonmaa-
kana iki; tantiti netenbi neskara jawé-
kibo akaitian.
17 Jaskarabo shinankanai onanxon,
Jesussen jato yoia iki: —Ja nokon
Papara jawetianbi teeti jenéyamai,
jaskara kopíra earibi teeti tantiamai
—akin.
18 Jato jaskáaketianra judío joni koshi-
baon, bebonbires reteti shinankana
iki. Ja tantiti nete mekeyamai kopíbi-
choma, Dios riki nokon Papa iki ikaitian
ninkaxon, natora Dios keskaribi ikasi iki
ixon shinanxon.

Diossen Bake yoiti koshia

19 Jaskáakinbo joni koshibaon
shinankanaitian, Jesussen jato aká iki,
neskáakin: "Ikonshamanra en mato
yoiai, maton onannon ixon. Jawen
keena keská ati, ea Diossen raana
ixonra, nokon shinanmanbi en jawebi
ati atipanyamake; ja Diossen Bake
ixonkayara jan shinannai keskáribi
en shinannai. Jaskara ixonra ja nokon
Papan keena keskábores en akai.
20 Nokon Papanra ea noike, noixonra
jatíbi jan akai jawékibo ea oinmai; jain-
xonra ja en aká bebonbires ratéti jawé-
kibo ea amati iki. Jaskarabo en akaitian
oinnaxa, ja en joni benxoaketian oinnax
ratéibata bebonbires mato raténoxiki.
21 Ja nokon Papa Diossen mawábo
jiriataanan jato jamai keskáakinri-
bira; jawen bake ixon, enribi mawábo
jirimataanan jato jamai, ja en jaskáati
shinannabores.
22 Jaskara ixonra, ja nokon Papa
Diossen tsoabi jakonmaakin yoiti
atipanyamake ocha akanaitian. Janra
jatíbi jawen atipana koshi ea menia iki
ja jakonma jawéki akanaibo en jato
yoixonon ixon.
23 En jaskáaitian oinxon ea kikinman
shinantaanan, ja nokon Papa akanai
keskáribiakin earibi rabikanti kopí.
Jaweratobaonki ea kikin shinanxon
rabiamai, jabaonra jan ea raana nokon
Paparibi rabiamakanai.
24 Enra mato ikonshaman yoiai,
jaweratobaonki, ja en yoiai jawékibo
ea ninkaxonai itan jan ea raana nokon
Paparibi ikonhaai, jabora moa jatíbitian
jati neteyabo iki; jaskara kopíra moa
masá teneyamanoxikanai, moa mano-
tiain kaai iitibi kishpinmeetabo kopí.
25 Ikonshamanribira en mato yoiai;
moara nete nokotai, ramara peokooke,
jatíbi mawábaon ea Diossen Bake
iketian nokon joi ea ninkáxonkanti
nete. Jatian ja nokon joi ea ninkáxona-
bora, jatíbitian janoxikanai.
26 Ja nokon Papara tson jamaamabi
jawen atipana koshinbi jake; jaskaribi
itiakinra ea imaa iki ea jawen bake
iketian.
27 Jainxonra ja jonin Bake yoiti koshi
shinan menia iki, jakonma akanabo
iketian jato yoixonon ixon.
28 En mato jaskáakin yoia, ratéyama-
kanwe; netera nokonoxiki, jatíbi mawa-
tabaon nokon joi ninkákanti nete.
29 Jaskáakin ninkataxa ja minmeeta
kini meranoaxbi pikonoxikanai; jatian ja
Dios keena keskáakin jakon jawéki aká-
boresa, jati neteya inox jirinoxikanai.
Ikaxbi ja jakonma jawéki akábora masá
tenetiain potakaanox jirinoxikanai.

Jaskarainxon Jesús yoiti koshia non onanti

30 Enra nokon shinanmanbi jawebi
ayamai, enra jaton iká jawékibo jato

yoixonai, ja nokon Papan jaskáati
yoiaboresibi, jato jaskáakinra ja ikana
keskábiakin en jato akai, jakopíra
jaton aká jawékishamanbores en jato
yoixonai, nokon shinanmanbi ayamai
kopí. Eara keenai jan ea raana nokon
Papa keenai keskáres axontinin.
31 Jatian ja nokon ikabo yoii enbixbi
ea yoikaatara, ja en mato yoiai jawékibo
ikonma ikeanke.
32 Ikaxbi jarake wetsa joni, jan nokon
iká jawékibo mato yoiai, jan mato yoiai
joibora ikon iki.
33 Matonra jato Juanhiba raana iki;
tsoarin ja iki ixon yokáti, jatianra jan
mato ikon jawékibo yoia iki.
34 Eara wetsa joninbires jaskáakin
yoiai ikashamai; ikaxbi ea ikonhaax
mato kishpinmeenon ixonra en mato
jaskáakin yoiai.
35 Juanra iká iki, lamparin joekan
mato tenai keská. Jaskara ikaxa, jan
jaskáakin yoiai ninkatax mato jawetio
basishokores rarokana iki.
36 Ikaxbi jarake ja Juanman yoia
bebonbires ikonshaman jaskáaxon ea
Diossen raana maton onanti: Ja riki ja
nokon Papan raana joxon, jawen tee ati
yoiabores senenhakin en ratéti jawé-
kibo akai.
37 Jainxon ea jan raana nokon
Papanribira ekiriakin jato onantiakin
yoiai, jawetianbi jawen joi maton
ninkatama, itan jabishamanribi maton
oinnama ikenbi.
38 Jaskáakin mato yoiabira, jawen joi
maton ninkáxonkashamaa iki, ja ea jan
raana joá ikenbi maton ikonhakashamai
kopí.
39 Matonra akai kikinhakin onan-
noxon tanabokin Diossen joi yoyo
akin; jaskatax jatíbitian jati neteya iti
shinanxon. Maton jaskáakin shinannai-
bira, ja Diossen wishá kirika meran iká
joibaon eares mato yoixonai.
40 Jaskara ikenbira maton ea ikonha-
kashamai, jatíbitian jati neteya en mato
imati ikenbi.
41 Eara keenyamai ja en akai jawékibo
kopíres ea jonibaon rabikantin.
42 Jainxonra en onanribike maton
akonkin Dios noiamabo.
43 Eara joá iki nokon Papan janenko;
jaskara ikenbira maton ea ikonhaka-
shamai. Jaskakinbira maton atiki wetsa
joni jawen shinanmanbi joketian jares
maton ikonhakin.
44 Matonra jawekeskaxonbi ea ikon-
hayamai, wetsabaonres jakonman yoin-
taanan rabitinin keenaibo ixon, jatian
Diossenkaya mato jaskáati ikenbi maton
ja benayamai.
45 Jaskara ixon shinanyamakanwe, ea
riki ja maton jakonma akaitian nokon
Papa jan keshanai ixon, mato jaki
koshia Moisés riki ja nokon Papa jan
jaskáakin keshanai.
46 Jatian ja Moisés ikonhaa ixonra,
maton earibi ikonhakeanke. Jatíbi jan
wishaabora iká iki ea yoikin akábires.
47 Ikaxbi matonra ja Moiséssen wisha-
nibo ikonhayamai ¿Jawekeskaxonki ja
en yoiai joibo maton ikonhati iki?” akin
jato aká iki.

Icha joni Jesussen pimaa

(Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17)

6 1 Jainoax iiti jatíbi jaonmea onanai-
boyabi Jesús Galilea ian keiba kaa
iki. Jabi iki ja Tiberias ian.
2 Jain kaaitian icha jonin chibana
iki isinaibo shinanmares benxoaitian
oinkinres.
3 Kaax nokotax jaonmea onannaiboya
Jesús mananman mapetax, jain yakáka-
kana iki.
4 Jatianra iká iki moa *Pascua fiesta
iti ochóma; ja judíobaon fiesta nete.
5 Jain yakáxonra, Jesussen oinna
iki joni icha ja chibani bekanaitian.
Jaskara oinxonra Jesussen Felipe yokata
iki: —¿Ramakan non jaweranoa jawé-
kiati marotiki nato jati icha joni non
pimati? —akin.
6 Moa shinanmanres jan ati onan-
xonbira Jesussen Felipe jaskáa iki.

Janbiribimein jawekeska shinannai ixon
onannoxonres.
7 Jatian Felipen neskaa iki: —Rabé
pacha nete teexon bikanaitii koríki-
bira senentima iki non jan jawékiati
maroxon, non jato ichama ichamasho-
kobo jawékiamati —akin.
8 Jatian jaskakanainbi Simón Pedron
wetsa Andréssenbiribi jato yoia iki:
9 —Nenora ike westíora bake pichika
cebada aká panya, itan rabé yapaya.
Ikaxbira, jatí icha joni betan jashoko
senenti jisáma iki —akin aká iki.
10 Jaskáaketian Jesussen jato yoia iki:
—Jatikaxbi yakákanon jato yoikanwe
—akin. Jatian ja ikanainko iká iki icha
xobi, jaskara iketian jainbi yakákana iki.
Jatian ja bea jonibo benbobobichores
toponkana ika iki pichika warankabira.
11 Jatian Jesussen, ja pichika pan
bixon, Dios iráke aka iki. Jaskáakin
senenhaxon, jaonmea onannaibo
menia iki. Jatian jabaonbiribi ja yaka-
tabo tekikin jato menipakea iki, jaton
keenatiibo. Jatian ja rabé yapa bixon
jaskáaribia iki.
12 Moa jawékiax potókanketian,
Jesussen jaonmea onannaibo yoia iki:
—Ja pikin texeakanabo tsinkikanwe
yoyokooranake —akin.
13 Jato jaskáaketian ja cebada aká
pichika pan ikainoax texea tsinkikana
baneta iki, chonka rabé tasá bochopari
jawékiakanama.
14 Jaskáakin Jesussen ratéti jawéki aká
oinnax jonibo ikana iki: —Ikon natokaya
riki ja joti ninkakaakatitai *profeta —iki.
15 Jaskati jatonbiribi yoyo ikanainbi
Jesussen jato onanna iki, ja keenya-
mainbi boxon apo imati shinankanai.
Jaskara onannax, jato potabaini jabicho
mananman kaa iki.

Jene besenen niax Jesús kaa
(Mt. 4.22-27; Mr. 6.45-52)

16 Moa yametaitian jaonmea onan-
naibo, jainxon manai ian kexa bokana
iki.
17 Jatian jainxon Jesús manai iika-
nainbi moa yaméketian, ja Capernaúm
jemanko boí moa shitákana iki.
18 Jatian bokanainbi niweaba koshi
paketa iki. Jaskaketian ja ian ishton-
bires bechon ania iki.
19 Jaskara bechon naponbi, pichika
iamax sokota kilómetrobira moa bokana
iká iki, jainxon Jesús jene besenen
niax jatokiriti joaitian merakana iki,
jaskáakin oinnax ikonbiresi rakékana
iki.
20 Jatian Jesussen jato aká iki,
neskáakin: —¡Ea riki, rakéyamakanwe!
—akin.
21 Jato jaskáaketian, moa onanxon
rarokin, boten nanémakana iki, jaska-
ta basimabi boax, ja jain bokanainko
moa nokókana iki.

Jesús benai jonibo bokana

22 Jatian nete xabáketian, ja ian keiba
baneta jonibaon moa onankana iki,
Jesús kayamaibi ja jaonmea onannaibo
jatobires westíora botenbicho boiba-
kana.
23 Jaskati iikanainbi, ja Tiberias jema-
meax bea wetsa botebo nokókana iki,
ja jainxon Dios iráke ataanan joni icha
Jesussen pimaibata ochóma.
24 Jatian jawen joniboyabi Jesús
rotoax, ja bote repiabaon napokoobaini
Capermaúmhain Jesús benai, jonibo
bokana iki.

Jesús riki jatíbitian jan jati jawékiati

25 Boax nokóxon jaokea Jesús noko-
kana iki. Jainxon yokákana iki:
—¿Jawetianki mia neno nokota
Maestró? —akin.
26 Jaskáakana Jesussen jato yoia iki:
—Enra mato kikinhakin onanke, ja
ratéti jawéki akai oinxon ikonhai kopí-
mara akai maton ea benakin, ja mato
pimaxon potóaibata shinanniresa ike
mato joi.
27 Ja nekeabi basima keyotai jawékia-
tibichoira shinannires teeyamakanwe,

jan mato jatíbitian jati jawékiati benai-
kayara mato jaskáti jake; jara ja jonin
Bakenbichores mato meniti atipanke,
jaskáati ja Papa Diossen raana ixon
—akin jato aká iki.
28 Jato jaskáa yokáribikana iki:
—¿Jawe jawékikayaki non ati iki, ja
Diossen noa amakasai tee non axonti
kopí? —akin.
29 Jaskáa jato yoia iki: —Ja maton
atin Dios keenai tee riki, jan raana joá
maton ikonhatininres —akin.
30 Jato jaskáa, yokáribikana iki: —Ja
oinxon non mia ikonhati kopíki ¿Jawe
ratéti jawéki min noa axonti atipana?
¿Jawe teebokayaki min akai?
31 Non reken papabaonra akana iki,
jain joni jayamainkoxon maná janeya
jawékiati pikin. Ja yoiira ikai Diossen
joi meran neskati: 'Naikamea jawékia-
tira Moiséssen jato pimaa iki', iki —akin
akana iki.
32 Jaskáakanketian Jesussen jato
neskaa iki: —Ikonshamanra en mato
yoiai, Moiséssenra ayamaa iki, ja
naikanmea jawékiati jato menikin.
Nokon Papa Dioskayara iká iki, jan
jato meniai. Ramara jabiribi iki, ja
naikanmea ikon jawékiati jato meniai.
33 Ja jawékiati jato Diossen meniaira,
naikanmea janbi raana joá iki, ja jawé-
kiaxa jatíbi jonibo jati atipanke —akin
jato aká iki.
34 Jatian jabaonbiribi ja jawékiatinin
keenkin yokákana iki: —Ibó, rama
ja min yoia jawékiati noa jatíbitian
menikin jeneyamanoxiwe —akin.
35 Jaskáakana, jato Jesussen yoia iki:
—Ea riki ja jan jati jawékiati, tsoaki
eiba joái, jara jawetianbi jawékiatinin
itima iki; jatian tsonki ea ikonhai, jara
jawetianbi nomin iwetsatima iki.
36 Ikaxbira en mato yoia iki; moabi ea
oinna ixonbira maton ikonhayamai akin.
37 Jatíbi ja nokon Papan ea menia joni-
bora, eki bekanti jake, jaskati bekanai-
tianra jawekeskaxonbi en jato biamati
atipanyamake.
38 Eara nokon keena keskáres akí
naikanmeax joáma iki. Eara joá iki
nokon Papan raana, jawen keena
keskáres axoni.
39 Jatian ea jan raana nokon Papan
shinan riki, jatíbi ea jan menia jonibo,
jawekeskaxonbi en jato manómatima;
jara keenai moa nete senenketian,
mawákanabo ikenbi en jato jirimari-
batin.
40 Ja nokon Papan shinan riki, Diossen
bake oinxon, ikonhaax jaki koshiaibo,
jatikaxbi jati neteya ikanti; jatian moa
nete senenketianra en jato jirimanoxiki
—akin jato Jesussen aká iki.
41 Jato jaskáa, ja judío koshibo sinati
jakonmaibo Jesúski yoyo iki peokoo-
kana iki: "Ea riki ja naikanmeax joá
jawékiati", akin jato aketian.
42 Jaskati ikana iki ja Jesús yoii
neskati: —¿Natomarin ja Josekan
bake? Jawen papa betan jawen titara
non kikinhakin onanke. Jatian ¿Jawe-
kopíki ramabiribi, eara naikanmeax joá
iki iitai? —iki ikana iki.
43 Jaskakanaitian jato Jesussen neskaa
iki: —Jaskati jakonmai yoyo ikibo moa
jenekanwe.
44 Jan ea raana nokon Papan jato bea-
resa eki bekanai, tsoabira jatonbinix eki
bekanti atipanyamake. Jatian ja bea-
bora, moa nete senenketian, mawatabo
ikenbi en jato jirimanoxiki.
45 Ja *profetabaon wishani kirika
meranra ikai neskati: 'Diossenra jatíbi
jonibo jato onanmanoxiki', iki. Jaskara
kopíra jatíbi ja nokon Papan yoiaibo
ninkaxon ikon jawéki onannabores, eki
bekanai.
46 Tsonbira Dios oinnama iki; enbi-
choresa nokon Papa Dios oinna iki, eabi
jaibakex joá ixon.
47 Ikonshamanra en mato yoiai, tsonki
ea ikonhaai, jara ea ikonhatianbi, moa
jatíbitian jati neteya iki.
48 Ea riki ja jan jati jawékiati.
49 Maton reken papashokobaonra, jain
joni jayamainkoxon maná pikana iki,

jaskáakin piaxbira, jatikaxbi máwatires keyókana iki.

50 Ikaxbi en mato yoiai riki, ja naikanmeax joái jawékiati; jaweratobaonki ja bixon piai, jabora moa mawáyamakanai.

51 Eabi riki ja naikanmeax joá jawékiati. Jaweratobaonki ja jawékiai, jabora jatíbitian jati iki. Ja jawékiati en jato meniaira nokon yorabi iki. Jara en jato meninoxiki, jatíbi nato netemea jonibo jakanon ixon —akin jato aká iki.

52 Jatian jato jaskáa, judío joni koshibo tsinkitax neskatibo yoyo ikana iki: —¿Jawekeskaxonmein atiki non pinon ixon nato jonin jawen yora noa menikin? —ikibo.

53 Jaskakanaitian jato Jesussen yoia iki: —Ikonshamanra en mato yoiai, jaweratobaonki ja jonin Baken nami piamai, itan jawen jimi xeayamai, jabora jatíbitian jati neteoma inóxiki.

54 Ikaxbi tsonki ja nokon nami piai itan nokon jimiribi xeai, jara moa jatíbitian jati neteya iki; jatianra moa nete senenketian, mawata ikenbi en ja jirimanoxiki.

55 Ja nokon yorara ikon iki ja jawékiati, jatian nokon jimiribira ikon iki ja xeati jawéki.

56 Jatian jan nokon nami piai itan nokon jimi xeaira, moa ebetan jakonhirai já iki, jatian earibi jabetan jakonbires jake.

57 Jan ea raana nokon Papa riki jan jatíbi jawéki jamaa, jakopiresa ea jake. Jaskaribiira ja nokon yorabi jawékiaibo, ea kopires janoxikanai.

58 Ea riki ja naikanmeax joá jawékiati, ja jawékiatira ja maton reken papashokobaon maná pikani keskáma iki, ja jawékiaxbi ikana iki máwatires keyoti; ikaxbi jaweratobaonki nato jawékiati piai, jara mawáyamaibiribi jatíbitian jati iki —akin jato Jesussen aká iki.

59 Jaskáakinbora jato Jesussen onanmaa iki Capermaúm jemankonia esé ninkati xobo meranxon.

Jan noa jatíbitian jamati joibo
(Mt. 16.13-20; Mr. 8.27-30; Lc. 9.18-21)

60 Jato jaskáakin onanmaa ninkatax, ja icha Jesús chibanaibo neskati yoyo ikana iki: —Nato noa yoiai joibora, kikinbires ninkátikomabo iki ¿Tsonmein nato joi senenhaxonti atipanke? —ikibo.

61 Jatian jato jaskáa, meskóbo shinannax jakonmaibo yoyo ikanaitian onanxon, jato yokata iki: —¿Ja en jaskáakin yoiatonki mato jakonma shinanmai?

62 ¿Jawe ibirati mato, ja jonin Bake jakiribi naikan kaaitian oinnax?

63 Ja Diossen Shinan riki jan jamai; ja yora keenai jawékibora jawemabi iki. Jatian en mato yoiwana jawékibo riki maton kayana itan jan mato jatíbitian jamai.

64 Ikaxbi jarake mato jatíribibo ea jan ikonhayamaibopari —akin. Jesussenra peokootainxonbi moa onanna iká iki, tsoaborin jan ikonhayamaibo, itan tsoarin já jakonhai keská iikinbi, jan jakonmaati ixon.

65 Jaskáaxon jato yoiribia iki: —Jaskara kopíra en mato yoia iki, ja nokon Papan jato eiba beyamaara tsoabi eiba beyamakanai —akin.

66 Jato jaskáatianbira ja Jesús chibani iitaibaon, ichaxon moa chibankin jenekana iki.

67 Jaskati moa bokanketian, jawen chonka rabé jaonmea onannaibo, Jesussen yokata iki: —¿Matonribiki ea moa chibankin jenekasai? —akin.

68 Jato jaskáa, Simón Pedron yoia iki: —Ibó, jatian mia chibankin jeneaxki ¿Tsoiba noa kati iki? Miabichoresiki noa jan jatíbitian jamati joi yoiai.

69 Jaskara kopíra non mia ikonhaa iki, nonra mia onanke, mia riki Diossen Bake —akin.

70 Jaskáaketian Jesussen neskaa iki: —Enra mato katota iki ja chonka rabé jonibi. Ikaxbi westíora riki mato xaran *Satanássen shinanya —akin jato aká iki.

71 Jato Jesussen jaskáara iká iki, ja
Simón Iscariotin bake Judas yoikin jato
aká, jaribikaya jawen chonka rabé joni
ikainoa ixonbi, jakonhai keská iikinbi,
jan jakonmaati onanxon.

Jawen kikin wetsabaonbi Jesús ikonhayamakana

7 1 Jaskarabo iká pekáora, Jesús
Galilea main ikax, jatíbiain kaka-
tiai. Jatianra Judea main kakáshamaa
iki, jainxon judío koshibaon retenoxon
benakanai kopí.
2 Ikaxbi, ja judíobo jaton peotabo
akáx jain ikanti fiesta nete moa ochó-
maitianra,
3 jawen wetsabaon Jesús neskaa iki:
—Nenobi banéyamai, Judeain katanwe.
Abákanon, jainxonribi ja min ratéti
jawéki akaibo, mia chibanaibaon
oinkin.
4 Jawetianbira jonin já onankanon
ixon, jawéki akin joneshoko ayosma
iki. Jaskarabo akai ixonkaya, icha joni
bebonxon jato axontanwe, abákanon
mia onankin —akin akana iki.
5 Jaskáarakana iki, jawen wetsabaon
já ikonhayamakin.
6 Jatian Jesussen jato yoia iki: —Rama
ikaxbira, ea jain kati nete nokotamapari
iki, jaskara ikenra, ea kayamapariai.
Ikaxbi matonara wetsa netenbires kati
jakon iki.
7 Nato netemea jonibaonra mato
omisyamakanai, jabo ikai keskati-
ribi mato jaketian. Ikaxbi eara akanai
omiskin, jaton jakonma jawéki akaibo,
en jato yoixonaitian.
8 Botankanwe, matobicho ja fiestanko,
eara kayamapariai, ea jatian katira
nokotamapari iki —akin jato aká iki.
9 Jaskáakin jato yoiax, Galileankobi
baneta iki.

Peotaninshokobo iti fiestanko Jesús kaa

10 Ikaxbi jawen wetsabo moa bokana
pekáo, ja fiestanko Jesús kashokoa iki.
Jain kaaibira oinkanaketian, kikinni
onantimatax kaa iki.
11 Jabira ja judío joni koshibaon,
fiestanko benakin jeneyamakana iki.
Jaskati ikana iki: —¿Jaweranomein iki
ja joni? —ikibo.
12 Jatian jonibo iká iki ja yoiaibo-
bires, jatíribibo ikana iki: "Jakon joni
riki já", ikibo. Jatian wetsabobiribi iká
iki: "Jara jakonma joni iki, icha jonira
jato paranai", ikibo.
13 Jaskati yoyo ikibi tsoabi jaton
ninkákanonbi iamakana iki, ja judío
koshiboki raketi.
14 Jatian moa jawetii neteres fiesta
keyóti maxkaketian, joneshoko iitibi
Jesús kaa iki, Dios rabiti xobonko. Jain
kaxon, jato joi yoikin peoa iki.
15 Jato jaskáaitian ninkatax, ja judío
joni koshibo ratetax ikana iki neskati:
—¿Jawekeskaxon Diossen joi ayorakin
onannarin, tson axeama ixonbi? —ikibo.
16 Jatian jaskáakin shinankanai
onanxon, jato Jesussen neskaa iki: —Ja
mato en onanmai joibora nokon shinan-
bima iki. Diossenra ea raana iki mato
jaskáakin onanmanon ixon.
17 Jaweratoboki Diossen keena
keskáres ati shinanya iki, jabaonra
onanti atipanke; ja en mato onan-
maiboki Diossen joi iki, iamax nokon
shinanmanbiki en jato yoiai iki ixon.
18 Ja jawen shinanmanbi yoyo ikai joni
riki, jaskáaxon jashaman rabikanon ixon
benai ikaires. Ikaxbi, eabiribi ponteti
yoyo ikai, jan ea raana nokon Papabiribi
rabikanon ikax, jaskara ikaxiki, jakopi
ea jakonmaakin yoikanti yama.
19 Moiséssenra ja senenhati esé mato
menia iki. ¿Jaskaramarin? Jaskara iken-
bira, westíoraxonbi maton ja esé senen-
hayamai. Jakopira ea retenoxon maton
shinannai —akin jato aká iki.
20 Jaskáketianra, jonibaon neskaa
iki: —Yoshin naikia ikaxa, mia jaskatai
¿Tsonki mia retekasai? —akin.
21 Jatian Jesussen jato yoia iki:
—Westíoraakin en tantiti netenbi isinai

joni benxoaketianra, mato kikinbiresi
ratékana iki.
22 Ikaxbi matora Moiséssen yoia iki,
ja maton jakina rebichi xateti axé jene-
tima, (jara iká iki ja reken papashoko-
baon jato yoia ikax, Moiséssen yoiama),
jatianra ja senenhakin maton akai,
wetsatianbo tantiti nete ikenbi jonin
jakina rebichi xatexonkin.
23 Jaskara iken, ja Moiséssen esé
senenhayamaa inaketian, tantiti nete
ikenbi ja benbo baken jakina rebichi
jato xatexonai ikaxbiki, ¿Jawekopi
mato eki sinatai, ja tantiti nete ikenbi
en isinai joni benxoa iketian?
24 Jaskara kopí, timenbires akanai
jawékibo ointaananres, jato jakon-
maakin yoiamakanwe. Jato jaskáa-
kinra maton kikinhakin onansha-
manxon ati jake —akin jato Jesussen
aká iki.

Tsoarin ja iki ixon Jesussen jato onantiakin yoia

25 Jatian jatíribi ja Jerusalénhain jaka-
nabo ikana iki: —¿Natomarin ja rete-
kaskin benakanai joni?
26 Jato bebonxon joi yoiainbi akanai,
tsonbi jawe yoiyamakin. ¿Moara non
joni koshibaonbira kikinhakin onanke,
ja riki ja *Cristo joti yoikatikanai iki
ixon?
27 Ikaxbi ja *Cristo joketianra, tsonbi
jainoax joá onanyamanoxiki. Ikaxbi
nato non ayorakin onanke jaweranoarin
iki ixon —ikibo ikana iki.
28 Jaskákanaitian, Dios rabiti xobo
meranxon jato esei iikinbi, koshín-
shaman jato Jesussen neskáakin yoia
iki: —¡Jaskara ixon maton ea onanke,
jaweranoaxki ea joá iki ixon! Ikaxbi
eara nokon shinanmanbi joáma iki, jan
ea raana riki jawetianbi paranmisma,
jara maton onanyamake.
29 Enresa onanke, jan raana jaibakeax
joá, ixon —akin jato aká iki.
30 Jaskáketianra, joni koshibaon
yatanti shinanna iki, ikaxbi tsonbi
ayamaa iki. Jaskáakanti nete senen-
namapari iketian.
31 Jaskakanainbira, ichaxon já ikon-
haax neskatibo yoyo ikana iki: —Jan
noa kishpinmati *Cristo joxonmein
¿Nato jonin aká bebonbires ratéti jawéki
anóxiki? —ikibo.

Fariseobaon Jesús jato yatanmati shinankana

32 Ja *fariseobaon, itan ja *sacerdote-
baon koshibaonra ninkata iki, icha joni
ja Jesús yoii ikanaitian. Jaskara ninka-
xonra, ja Dios rabiti xobo koirannai
policiabo, raankana iki, ja Jesús
yatanxon presoakanon ixon.
33 Jatian jaskara onanxonra, Jesussen
jato yoia iki neskáakin: —Basimara ea
neno mato betan ikai; jainoaxa ea moa
karibai ea jan raanaiba.
34 Jain kaketianra, maton ea benano-
xiki; ixonbira maton ea nokoyamano-
xiki; jain ea kaainkora mato kati atipan-
yamake —akin jato aká iki.
35 Jaskáketianra ja joni koshibo yoka-
kanana iki: —¿Jawerano kaketian non
meratima yoiiki iitai nato joni jaskati?
Jawekeska ikaxa, wetsa jemabaonbira
kaai, griego jonibo xaran iká judío-
boiba, jain kaaxon ja griegobo eseribii.
36 ¿Jawekeska yoiimein ike, matonra
ea benanoxiki, ixonbira maton ea noko-
yamanoxiki; jain ea kaainkora mato
kati atipanyamake, akin noa aká? —iki
ikana iki.

Jan jati onpax yoii iká

37 Ja fiesta nete senentiainbira ikátiai
kikinshamani mekéti. Ja netenra
Jesussen wenixon jato koshínshaman
neskáakin yoia iki: —Jaweratoboki
nomiai, jabo eiba bekanwe.
38 Jatian ja ea ikonhaibaon eibakea
xeakanwe, Wishá meranra ikai neskati:
Jato meranoaxa jan jato jamai onpax
jokoni jenétima iki —akin jato aká iki.
39 Neskáakin yoixonra Jesussen jato
onanmakasa iki, já ikonhaibo ja Diossen

Shinanya jato imati. Jatianra iká iki, ja
Diossen Shinan jato meran yamapari,
Jesús naikan kamapari iketian.[b]

Jonibaon jatonbiri tsamábo akana

40 Jaskati yoyo ikaitian ninkatax,
ja icha xaranmeax jatíribi ikana iki
neskati: —Ikon natokaya riki ja profeta
—ikibo.[c]
41 Jatian wetsabobiribi ikana iki:
—Nato riki ja *Cristo —iki. Ikaxbi
wetsabobiribi ikana iki: —Jama riki,
ja Cristora Galileankoniax joti atipan-
yamake.
42 Wishá meranra yoiai, ja *Cristora iti
jake apo Davidkan chiní rareboainoa,
itan ja apo David jain jakatiai Belén
jemameax pikota —ikibo ikana iki.
43 Jaskáakinbo Jesúski shinannaxa,
jonibo moa jatonbiri tsamábo akáx,
ikana iki.
44 Jatíribibaonbiribi Jesús presoakin
bokaskana iki; ikaxbi tsonbi boyamaa
iki.

Judío koshibaon Jesús ikonhayamakana

45 Ja Dios rabiti xobo koirannai poli-
ciabo moa boribakana iki, ja fari-
seoboiba itan *sacerdotebaon koshi-
boiba. Bokanketian jato yokákana iki:
—¿Jawekopiki maton beyamaa? —akin.
46 Jatian jabaon yoikana iki: —¡Jawe-
tianbira já ikai keskati yoyo ikai tsoabi
non ninkáyosma iki! —akin akana iki.
47 Jatian fariseobaon jato yoikana iki:
—¿Matoribiki aká parankin?
48 Tsoa non joni koshibaonbi, itan fari-
seobaonbira já ikonhayamakanai.
49 Ikaxbi nato esé onanyamaa joni-
bora jakonmabo ikanai —akin jato
akana iki.
50 Jainribi iká iki ja fariseobo betan
iká Nicodemo, ja Jesús betan yamé yoyo
iki kayantana. Jan jato yoia iki:
51 —Non esekanra yoiai, jawe akárin
ixon noa jan yoiai ninkatama ixon,
timenbires joni jakonmaakin masá tene-
matima —akin.
52 Jatian jabaonbiribi yoikana iki:
—¿Miaribikayarin ja Galileankonia?
Diossen joikaya yoyo awe, jatianra min
onanti iki, ja Galileankoniax jawetianbi
*profeta joyamai —akin akana iki.
53 Jaskatax, westíorabo jaton xobon-
kobo moa bokana iki.

8 1 Ikaxbi Jesúsbiribi Olivos manan-
man kaa iki.

Benoyanixbi teakaatai ainbo

2 Jatian moa nete xabáketian yamé-
kirishoko, Dios rabiti xobonko Jesús
joríbaa iki. Jain iketianra jonibo jaki
bekana iki. Jatianra jainbi yakátaanan,
jato Jesussen esekin peoa iki.
3 Jaskákenbira, ja esé onanbo betan
*fariseobaon, westíora ainbo benoya
ixonbi wetsa joni yoranmaitian meraxon
bekana iki; bexonra, jain jonibo iká
bebon nichinkana iki.
4 Jaskáaxonra Jesús yoikana iki:
—Maestró, nato ainbora jawen bene-
mabi yoranmai iitaitian non merake.
5 Ja Moiséssen esé meranra noa yoiai,
jaskara ainbobo makanman tsakaanan
reteti. Jatian ¿Minbiribiki rama jawe-
keska yoiai? —akin.
6 Jabaonra jaskara jawéki yokata iki,
ja tanakinres, jaskáaxon jakopi jakon-
maakinbo yoinoxon. Ikaxbi Jesúsbiribi,
metotinin mai wishaires beota iki.
7 Jabi jeneyamakin yokáboreska-
naitian bewakeexon jato yoia iki:
—Abánon, ja mato xaran iká ochao-
matonpari, makanman tsakakin peokin
—akin.
8 Jato jaskáa ninkatax, westíora
westíorabo boí peokookana iki. Ja

[b] **7.39** Jesúsra naikan kamapari iká iki mawatax jiriamapari ikax. [c] **7.40** Ja *profeta iki iká riki, jan noa kishpinmati Cristo yoii iká.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

yosibopari iká iki boí peokooti, jatian
ja ainbo betanbicho moa itinxon,
10 Jesussen bewaketaanan yokata iki:
—Ainbó, ¿Jakan jan mia beabokan?
¿Tsonbiki mia castiganyamaa? —akin.
11 Jaskáa ainbaon yoia iki: —Tsonbira
ea ayamake, Ibó —akin. Jatian Jesussen
yoia iki: —Jaskara ikenra, enribi mia
jaweayamai. Katanwe; rama ochawe-
tsayamanoxiwe —akin.

Jesús nato netemea joé keska

12 Jato yoiboreskin, Jesussen jonibo
neskaa iki: —Ea riki nato netemea joé.
Jaweratobaonki ea ikonhaxon, en yoia
keskábores ea axonai, jabora yamé
meran iamai, jan jati joé meran jakanti
iki —akin.
13 Jatian *fariseobaon yoikana iki:
—Miinbiorara min ikábo yoiai. Jaskara
kopíra min yoiaibo non ikonhaayamai
—akin.
14 Jatian Jesussen jato neskáakin
yoia iki: —Enbi nokon ika jawékibo en
yoiaira, ikon iki, jakopira en onanke ea
jainoax joá itan ea jain kaai. Mato riki
ja jaweranoaxki ea joá itan jaweranoki
ea kaai ixon onanyamaabo.
15 Matonra akai, jonin shinanmanres
jaton jakonma jawéki akábo yoixonkin,
ikaxbi enra tsoabi jato jakonmaayamai.
16 Jatian, jawekeskabo onanna ixon,
jaskara riki akin en mato yoiara ikon
iki; enbicho shinantaanan mato yoiaima
ikax. Jan ea raana nokon Papa Dios
betan shinantaanankayara en mato
akai yoikin.
17 Maton esé meranbiribi akai yoikin,
rabéxon jaskararibi yoikanketianpari
joi ikonhati.
18 Nokon ikábora enbi mato onanmai.
Jatian jan ea raana nokon Papa riki
wetsa jan jato ekiriakin onanmai
—akin.
19 Jato jaskáa yokákana iki: —¿Jawe-
ranorin min Papa? —akin. Jatian
Jesussen jato yoia iki: —Matonra
ea itan nokon Papa onanyamake, ea
kikinhakin onanxonkayara, ja nokon
Paparibi maton onankeanke —akin.
20 Jesussenra ja fariseobo jaskáa iki,
Dios rabiti xobo meranxon jato axeanon-
tian; jain ofrenda napótibo ikainxon.
Jato jaskáaitian, retekaskinbi tsonbi
yatanyamaa iki, ja Diossen shinanxona
mawáti nete senennamapari iketian.

Ea kaainkora, mato kati atipanyamake, iki iká

21 Jatian Jesussen jato yoiboresa iki:
—Eara kaai, jatianra maton ea bena-
noxiki; ja ea jain kaainkora mato kati
atipanyamake. Ikaxbi maton ochanbira
mato mawánoxiki —akin.
22 Jato jaskáa, judíobo koshibo ikana
iki neskati: —¿Janbix mawáti ikaxmein
ikai, jain ea kaainkora mato kati atipan-
yamake, iki? —ikibo.
23 Jaskakanaitian, Jesussen jato yoia
iki: —Matobora neno namanmeabi iki,
ikaxbi eabiribira bochikia iki; matobora
nato netemea iki, ikaxbi eara nato nete-
meama iki.
24 Jaskara kopíra en mato yoia iki,
maton ochanbira mato mawánoxiki,
akin. Jaskáakin Eabi riki jan mato
akinti akin en mato akábi ea ikonha-
yamaira, maton ochanbi mato mawá-
noxiki —akin jato aká iki.[d]
25 Jato jaskáaketian yokákana iki:
—¿Tsoakayarin mia? —akin. Jatian
Jesussen jato yoia iki: —Ea riki, ja en
moabi mato yoipachoai.
26 Jaskara ikaxa, ja maton iká jawé-
kibo en mato yoixontibo ichabires iki,
ikaxbi jan ea raanatonra ikon yoiai.
Jatian ja jonibo en yoia jawékibora, jan
ea yoiaitian en ninkata keskáboresibi
iki —akin Jesussen jato aká iki.
27 Jawen Papa Dioskiriakin jato
Jesussen yoiabi, jabaon onanyama-
kana iki.

[d] **8.24** Jaskati yoyo ikaxa Dios keskaribi Jesús ikai. Ex. 3.14

28 Jaskara kopíra jato yoia iki: —Ja
jonin Bake bochiki panínxonparira
maton onannoxiki Ea riki, Eabi ixon,
jaskara ixonra nokon shinanmanbi en
jawebi ayamai, ja nokon Papan ea onan-
maaboresibira en yoiai.
29 Jan ea raana jonira ebébi iki. Ja
nokon Papanra eabicho jeneama iki,
jawen keena keskáres en axonai iketian
—akin jato aká iki.
30 Jato jaskáakin yoia, ninkaxon icha
judío koshibaon já ikonhakana iki.

Diossen bakebo itan ochan iboa jonibo

31 Jatianra jawen joi ikonhakana judío
jonibo Jesussen jato yoia iki: —En yoiai
keskatibo jaaxparira ikonkon eonmea
onannaibo mato itiki.
32 Akonkinra maton ea onannoxiki,
jaskáakin akonkin maton ea onanke-
tianra, xabakaatabo en mato imano-
xiki —akin.
33 Jato jaskáa, jabaon yoikana iki:
—Noabo riki Abrahamman chiní rare-
bobo itan jawetianbira iboaxon yono-
kanai joni noa ikama iki ¿Jawekopika-
yaki min noa yoiai, noa xabakaatabo
itiki akin? —akin.
34 Jatian Jesussen jato yoia iki:
—Ikonshamanra en mato yoiai, jawe-
ratoboki ocha akí jaabo iki, jabora jan
jato ochamaitonin iboakabo iki.
35 Ja iboaxon yonokanaibora, jatíbi-
tian ja yonoai joni betan iamai, ikaxbi
westíora jonin bakera jatíbitian jabetan
iki.
36 Jaskara kopí ea Diossen Bake
ixon, nokon koshi shinanman en mato
xabáara, ikonkon xabakaatabo mato
ikanti iki.
37 Enra onanke mato Abrahamman
chiní rarebobo jaskákinbira maton ea
retekasai, en yoiai joibo ikonhakasha-
makin.
38 Eara yoyo ikai nokon Papan ea
axeabobiribi, jatian matonra akai ja
maton papaibakeax axeabobiribi yoikin
—akin jato aká iki.
39 Jato jaskáa jabaon yoikana iki:
—Abraham riki, non reken papashoko
—akin. Jatian Jesussen jato neskáakin
yoia iki: —Ja Abrahamman chiní rarebo
ixonra, jan aní keskáribiakinkaya maton
akeanke.
40 Jaskáakin jan aní keskáribiakin
ayamakinra, ikonkon Diossen ea axeaka
riki akin en akábi, maton ea retekasai.
Abrahammanra, jawetianbi jato jaskara
ayamaa iki.
41 Matonra akai ja maton papan akai
jawékiboresibi —akin jato aká iki.
Ikaxbi jabaon yoikana iki: —¡Noara
xoxo bakeboma iki, noara westíora
papayabicho iki já riki Dios! —akin
akana iki.
42 Jatian Jesussen jato yoiribia iki:
—Ja Dios maton papa ikon iketianra,
maton ea noikeanke; jaibakeax ea joá
onanxon. Eara nokon shinanmanbi
joáma iki, Diossiki ea jan raana.
43 ¿Jawekopiki maton nokon joi onan-
yamaresai? Ea ninkáxonkashamai
kopíres.
44 Ja maton papa riki *Satanás, jatian
matonra akai jawen keena keskábores
akin, mato riki jawenabo. Nete peokoo-
nontianbira ja Satanás retemis iká iki,
jara jawetianbi ikoni yoyo iosma iki, ja
jansoibo yoyo ikira jaskábiribi ikax ikai,
jaskara jansobiribi itan jansón papa ikax.
45 Ikaxbi ja ikon en mato yoiabi,
maton ea ikonhayamai.
46 ¿Tsoa ja mato betan itinatonki
ea yoiti atipana ea ochaya iki ixon?
Jaskáakin ikon en mato yoiabiki
¿Jaweati maton ea ikonhayamai?
47 Ja Diossen bakebaonra, Diossen
joibo ninkatai, ikaxbi ja maton ninka-
kashamai kopí riki matobo jawen joni-
mabo ixon —akin jato aká iki.
48 Jatian judío koshibaon yoiribikana
iki: —Ja Samaritano akin non mia
akaira, atibi non mia akai, itan miara
yoshin naikia iki —akin.
49 Jatian Jesussen jato yoia iki: —Eara
yoshin naikiama iki. Ja ea ikairiki

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

nokon Papakibiribi jakoni yoyo iki,
ikaxbi matobiribira eki jakonmai yoyo
ikai.
50 Eara enbixbi rabikaayamai, ikaxbi
jarake wetsa ea rabikantinin keenai,
itan janra ja ea ikonhayamaibaon jaton
akaibo yoixonai.
51 Ikonshamanra en mato yoiai, jawe-
ratonki ja en yoiai keskábo ninkaxon
akai, jara jatíbitian jati iki —akin jato
aká iki.
52 Jaskáa judío koshibaon yoiribi-
kana iki: —Ramakayara, moa mia
non onanke, mia yoshin naikia. Ja non
reken papashoko Abrahamra mawata
iki. Jainoax ja *profetabo ipaoniboribira moa mawákana iki. Jatian min
yoiai: 'Jaweratonki ja en yoiai keskábo
ninkaxon akai, jara jatíbitian jati iki',
ixon.
53 ¿Miaki ja non reken papashoko
Abraham ipaoni xewina iki? Ja
Abraham itan *profeta ipaonibora
moa mawákana iki ¿Tsoaki mia shinanmeetai? —akin.
54 Jatian Jesussen jato yoia iki: —Ja
enbix rabikaatira, ja ea rabikaataibo
jawemabi iki. Ikaxbi jan ea rabiai riki
ja nokon Papa. Ja yoii mato jara non
Dios iki mato ikai.
55 Ikaxbira maton onanyamake, enresa
onanke, Enribira onanyamake akin
mato akáxa mato keskaribi kikinbires
janso ea itiki. Enresa akonkin onanke.
Jaskara ikenra jawen joi en senenhaxonai.
56 Ja maton reken papashoko
Abrahamra kikini raroa iki ea joái
onantaanan, jatian jaskáakin janbishaman oinna keská shinantaananra,
kikini raroa iki —akin.
57 Jatian judío koshibaon Jesús yoiribikana iki: —Miara pichika chonka baritiaomapari iki ¿Jatian min yoiai min
Abraham oinna? —akin.
58 Jatian Jesussen jato yoia iki:
—Ikonshamanra en mato yoiai, Ja
Abraham pikotamatianbira, ea moabi
já iká iki —akin.
59 Jatian jabaon makanbo bikana iki,
ja makanman tsakaanan retekaskin.
Ikaxbi icha xaran jonetax ja Dios rabiti
xobo meranoax moa pikota iki.

Benchebi pikota joni Jesussen benxoaa

9 1 Jatian ja bain kawankin oinkin
Jesussen meraa iki benche joni
jaskábi pikota.
2 Jatian jaonmea onanaibaon yokákana iki: —Maestró, ¿Jawekeskati nato
joni, benche pikotameinki? ¿Janbix
ochaaton ó jawen anibo ochaaton ikámeinki? —akin.
3 Jatian Jesussen jato yoia iki:
—Janbix ochaaton, itan jawen anibo
ochaaton ikama riki nato joni benche
pikoti. Diossen jawen koshi shinan
maton oinnon ikax, iká riki, jaskara
pikoti akin.
4 Netepari ikenra, jan ea raanaton tee
non axonti jake, ikaxbi nokóranoxiki
moa yamé keska ikax tsonbi tee atikoma
nete.[e]
5 Jaskati nato netenpari ikaxa ea nato
netemea joé iki —akin jato aká iki.
6 Neskáakin jato yoitaanan, maiki
keyon michoa iki. Jaskáaxon ja maibi
bixon seróaxon, ja benche jan beyota iki.
7 Jaskataanan yoia iki: —Kamentanwe,
ja Siloé xantóshokonko ikain bechokiiti
—akin (Ja iki: "Raana", iki iká). Jatian
jaskáa, ja joni kaa iki. Jatian moa joxon,
jakonhakin oinna iki.
8 Jatian japatax jaabo, itan jato koríki
yokatai oinpachoaiboribi yokakanankana iki neskati: —¿Natomarin, ja jato
jawéki yokati yakápachoai? —ikibo.
9 Jatian jatíribibo ikana iki: —Já riki
—ikibo. Jatian wetsabobiribi iká iki:

[e] **9.4** Tee ati netebo jakonpari iketianra, non ati jake, moa atikoma netebo nokóketianra moa non ayamanoxiki.

—Jama riki, ja jisábi wetsa joni riki
—ikibo. Ikaxbi ja joninbi jato yoia iki:
—Eabi riki —akin.
10 Jatian yokákana iki: —¿Jawekes-
kaxonki moa min rama ointi atipana?
—akin.
11 Jatian jan jato yoia iki: —Ja Jesús
janeya joninra maiki keyon micho-
taanan, ja keyon mai seróaxon, ea jan
beyota iki. Jainxonra ea yoia iki: 'Ja
Siloé xantóshoko ikain kaax bechokii-
tanwe', akin. Jaskáa kaax, ea becho-
kiitatianbira en moa oinna iki —akin
jato aká iki.
12 Jato jaskáaketian yokáribikana
iki: —¿Jaweranorin ja joni? —akin.
Jatian jato yoia iki: —Enra onanya-
make —akin.

Benche benxoaa
***fariseobaon yokákana**

13 Jatian ja benche ipachoai joni *fari-
seoboiba bokana iki.
14 Ja mai seróaxon beyoxon, Jesussen
joni oinmanontian iká iki tantiti nete.
15 Jatian bokanketian, jabaon yokákana
iki: —Jawekeskaxon moa oinnarin ixon.
Jatian jan jato yoia iki, ja mai serokanra
ea beyota iki, jaskáa pekáo ea bechokiita
iki, jaskara kopí en rama oinnai —akin.
16 Jatian jatíribi fariseobo ikana iki
neskati: —Nato jonira Diossibakeax
joáma iki jakopira tantiti netenbi
tantiamai —ikibo. Ikaxbi wetsabobi-
ribi ikana iki: —¿Ameinti iki ochaya
jonin ja oinxon onanti shinanmanres
ratétibo akin? —ikibo. Jaskáaxon moa
jatonbiribi wetsa tsamabo akana iki.
17 Jainxon ja moa benche ipachoai
benxoaa joni yokáribikana iki
neskáakin: —¿Ja mia benxoaxon
oinmaa joniki, minbiribi jawekeska
yoiai? —akin. Jatian jan jato yoia iki:
—Jariki westíora *profeta —akin.
18 Ikaxbi ja Judíobaon, benche iká
ixonbi moa rama oinna, ikonhayama-
kana iki, jaskákin jawen anibo kena-
makana iki.
19 Jato kenamaa jawen anibo bekanke-
tian yokákana iki: —¿Natorin ja maton
bake, ja benche pikota maton yoiai?
¿Jatian jawekeskaxonki rama jakon-
hakin ointi atipana? —akin.
20 Jatian jaskáakanketian, jawen
anibaon yoia iki: —Nonra onanke, nato
riki ja benche pikota non bake.
21 Ikaxbira non onanyamake, jawekes-
kaaxonki rama oinna iki ixon. Jainxon
non onanyamaribike, tson oinmaarin
ixon. Jabishamankaya yokákanwe, moa
yosiriki, jatianra mato janbishaman
yoiti iki —akin akana iki.
22 Jaskáakinra ja jonin anibaon jato
yoia iki, ja fariseoboki rakékin. Ja
koshibaon moabi shinankana iká iki,
jaweratoboki ja Jesús riki ja Cristo
iki ixon onanai, jabo jain tsinkíkanai
xobonkonia moa pikokanti.
23 Jaskara kopíra, ja jonin anibaon ja
koshibo yoia iki: "Ja non bakera moa
yosi iki, jabishamankaya yokákanwe",
akin.
24 Jato jaskáakin yoiketian, ja benche
benxoa judío koshibaon kenaribakana
joketian, yokákana iki: —Ponteakinkaya
noa Dios bebon yoiwe, nonra onanke ja
joni riki ochaya —akin.
25 Jatian ja jonin jato yoia iki:
—Ochayarin, ixonra en onanyamake,
jaresa en onanke benche ikátikinbi
rama en jakonhakin oinnai —akin.
26 Jato jaskáa, yokáribikana iki:
—¿Miaki jaweaka iki? ¿Jaweki aká iki
min oinnon ixon? —akin.
27 Jatian jato yoia iki: —Moara en
mato yoiwanke, ixonbira maton ea ikon-
hayamai. ¿Jawekopikayaki en jakiribi
yoitinin mato kenai?, ¿Matonribikayaki
ja chibankasai? —akin.
28 Jaskaketian jakonmaakinbiresbo
yoikana iki, jainxon neskáakin yoikana
iki: —Miara ibirai ja joni chibanai, noa
ikaxbira Moiséssenmea onanaibobiribi
iki.
29 Nonra onanke, Diossenbi Moisés
yoixon onanmani. Ikaxbi nato jonira

non onanyamake, jaweranoax pikotarin
ixon —akin.
30 Jaskáakana, ja jonin jato yoia
iki: —¡Nokonara ratéti jawéki iki!
Jaweranoax joárin ixon maton onan-
yamaa, ixonbira benche ikenbi ea
oinmake.
31 Nonra kikinhakin onanke, ja ochai
jaabo Diossen jato ninkáxonyamai.
Jawen keena keskáres axonkin ja rabiai-
boresa akai, ja yokákanketian, Diossen
jato ninkáxonkin.
32 Jawetianbira tsontanibi westíora
benche pikotabo benxoakana yoikanai
non ninkáyosma iki.
33 Nato joni Diossenbi raanama ixonra,
jawe neskarabi ayamakeanke —akin
jato aká iki.
34 Jatian yoikana iki: —¿Mia, ja kikin-
bires ochayabi pikota joninki akai, noa
axeakaskin? —akin. Jaskáaxon, ja tsin-
kiti xobonkonia, ja joni pikokana iki.

Shinan meran benchebo

35 Jainxon Jesussen ninkata iki, jan
benche benxoaa joni, moa pikokana,
jainxon jabetan nokoananxon yokata
iki: —¿Minki akai ikonhakin ja jonin
Bake? —akin.[f]
36 Jatian jan yokata iki: —Ibó, ea
yoiwe tsoarin já, en ikonhanon —akin.
37 Jatian Jesussen yoia iki: —Moara min
oinke, Ea riki ja mibé yoyo ikai —akin.
38 Jesussen jaskáa, ja bebon chiran-
kootaanan jonin yoia iki: —Enra mia
ikonhaai, lbó —akin.
39 Jatian Jesussen yoia iki: —Eara
nato neten joá iki, atibi keskáakin jawé-
kibo akí, ja benchebaon oinkanon ikax,
jatian ja oinnabobiribi benchebo bane-
kanon ikax —akin.
40 Jaskati Jesús yoyo ikaitian
ninkaxon, jain iká jaweti fariseobaon
yokáribikana iki: —¿Jaskara ikenki,
noaribi iki ja benchebo? —akin.
41 Jatian Jesussen jato yoia iki: —Ja
mato benchebo iwanaxa, mato ocha-
kanamabo ikeanke; ikaxbi nonra oinke
iki ikaibo ikaxa, mato ochakanabobires
iki —akin jato aká iki.

Ovejabo koirannai joni

10 1 Jatian Jesussen yoia iki:
"Ikonshamanra en mato yoiai,
jaweratoki ja oveja kene meran jikii,
xepótinin iamai, wetsaori neetax jikiai,
ja riki yometsobo itan jakonmamisbo.
2 Ikaxbi jaweratoki xepótininbi jikiai,
jara ovejabo akonkin koirannai joni iki,
3 jara ja oveja xepóti koiranaiton
kepenxonai. Jainoara ja koiranaiton,
ja ovejabo jawen janen kenapakeai,
Jaskáakin onanxonra, ja ovejabaon,
jawen joi ninkáxonkanai, jainoara ja
koiranaiton ja chité meranoa jato jokon-
hapakeai.
4 Jaskáakin jatíbi jawen ovejabo moa
jokonhax, japari jato bebon rekenax
kaaitianra, jawen ovejabaon chibanai,
moa jawen joi onanna ixon.
5 Ikaxbi ja ovejabaonra jaton onana-
mabo chibanyamakanai. Wetsabires jato
oinnaxa, jabáreskanai jaton joi onanya-
maax", akin.
6 Neskara jawékikibo yoinxonra, jato
Jesussen onanmaa iki, ikaxbi jabaon
onanyamakana iki jan jato yoikasaibo.

Jesús iki, akonkin jato koirannai

7 Jesussen jakiribi jato yoia iki:
"Ikonshamanra en mato yoiai: Ea riki
jan ovejabo weitai xepóti,
8 jatíbi ja ea joámatianbi jatopari
bekanabora ikana iki yometso itan
jakonmamis jonibo keskabo, ikaxbi jatí-
ribibaonra akonkin ea ikonhakanabo
ixon jaton joi ninkáxonyamakana iki.[g]
9 Ea riki ja xepóti, jaweratoki eiba
jikiai jara kishpinmeeti iki, jaskataxa
ikanti iki, oveja kene meran jikimakana

[f] **9.35** Ja jonin Bake iki iká riki ja kishpinmamis Cristo yoii iká. [g] **10.8** Yometsobo itan jakonmamisbo riki ja kishpinmamis keskati ikátiai jonibo yoii ika.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

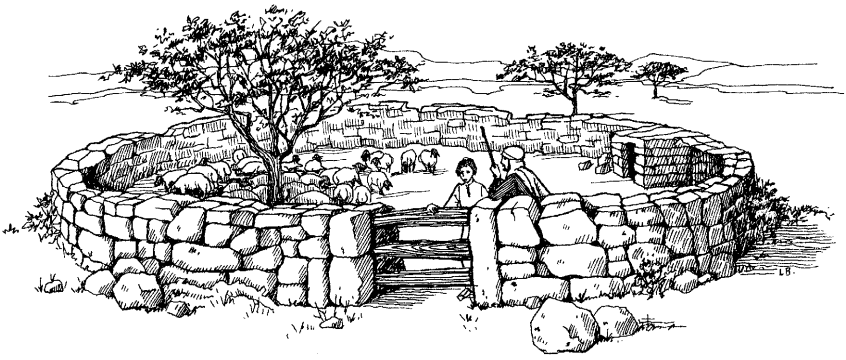

Carnerobo jainxon koirankanai chiké.

iikin pikóxon ja piti pasto meraa
keskábo.
10 Ja yometsora joái jato yometsoaires
jaton shinanbo ramiati shinanyares,
itan jato réteti shinanyares. Ikaxbi eabi-
ribira joá iki, jonibo jato jamanox, itan
jatíbitian jati neteya jato imanox.
11 Ea riki jato akonkin koirannai, ja
akonkin ovejabo koirannai jonira, jato
kopi mawáti jawemabi iki.
12 Ikaxbi kopiakanares oveja koirannai
joninra akai ovejabo akí pimis yoinabo
beai oinxon rakékin jabati kakin jato
potabainkin, akonkin jato koiranaima
ixon itan ja ovejabo jawenamaboribi
iketian, jatian ja pimís yoinanin akai
pinoxon, bikaskin wetsaoribo jato
janbismakin.
13 Ja jonira jabatai, ja ovejaboakin
shinanyamai kopíakantires shinannai
ikax.
14 Ea riki ikon jato koirannai, enra ja
nokon ovejabo onanke itan jabaonribi
ea onankanke.
15 Ja nokon Papan en onanna keská-
ribiakinra, enribi já onanke, jaskatira
earibi, nokon ovejabo kopí mawatai.
16 Jaskaribiira jake wetsa nokon
ovejaboribi neno mato betan jaamabo,
jaboribira en jato neno beti jake, mato
betan imanoxon: Jaskataxa westíora
tsama ea chibanaibobicho mato inó-
xiki. Jatianra enbichores mato koira-
noxiki.
17 Ja nokon Papanra ea noike, wetsabo
kopí mawátaanan jakiribi jiriribii kaai-
tian.
18 Tsonbira ea reteyamai, enbix keen-
taananra ea mawatai. Eara enbix nokon
jati menikaati koshia iki, itan jakiribi
nokon jati biribati koshia iki. Jaskátiriki
ea nokon Papan yoia”, akin jato aká iki.
19 Jatian Jesussen jato jaskáa ninka-
tax, ja koshibo jakiribi jatonbiribi tsá-
mabo aribakana iki.
20 Ikaxbi jatíribibo ikana iki neskati:
—Nato jonira moa yoshinman iboaka
itan shinan ramita iki, ¿Jawekopiki ja
yoyo ikaibo maton ninkaxonai? —ikibo.
21 Ikaxbi wetsabobiribi ikana iki:
—Yoshiman iboaka jonira, jawetianbi
jaskatibo yoyo iamai. ¿Ameinti iki
yoshinman westíora benche oinmakin?
—ikibo.

Judío koshibaon Jesús ikonhayamakana

22 Jatian iká iki oitian. Jatianribi iká
iki, Jerusalénhain Dios rabiti xobo
jankenhaxon jawen mekenman jene-
kani nete shinankin, fiestaakanai.
23 Jesús iká iki Dios rabiti xobonko,
ja Salomónman xobo chibó akin
akanainko kawantani.
24 Jain kawantanaitian, judío koshi-
baon katexon yokákana iki neskáakin:
—¿Jawetio basibirespariki min noa
meskó shinanmakin jeneai? Ikon ja

Diossen jawen katota bake ixon, noa yoimenwe —akin.

25 Jaskáakana jato yoia iki: —Enra moa mato yoia iki. En mato jaskáakin yoiabira, maton ea ikonhayamakana iki. Ja nokon Papa Diossen atipana koshin en akai teebaonkayara jishtibiresakin mato onanmai.

26 Ikaxbi matonra ikonhaayamai, nokon ovejamabo ixon.

27 Ja nokon ovejabaonra nokon joi onankanke, itan en jato onanke, jatian jabaonra ea chibankanai.

28 Enra jato jatíbitian jati neteya imai, jaskataxa jawetianbi mawákantima iki, itan tsonbiribi ea bichintima iki.

29 Ja nokon Papan ea meniabora, jatíbi winoa ani iki, itan tsonbi ea bichinti atipanyamake.

30 Ja nokon Papa betan ea riki noa westíorabicho —akin jato aká iki.

31 Jato jaskáa joni koshibaon jakiribi sináxon, makan biríbakana iki tsakanoxon.

32 Ikaxbi Jesussen jato yoiribia iki: —Ja nokon Papa Diossen atipana koshi meniatonra, icha jakon jawékibo mato bebonbi en aká iki. ¿Jatian jawerato jawéki kopíkayaki akai maton ea makanman tsakakaskin? —akin.

33 Jatian judíobaon yoiribikana iki: —Ja non mia makanman tsakakasaira, min jakon jawéki aká kopíma iki, Dioski mia jakonmaibires yoyo ikai kopíkayara non mia akasai. Ja noa keska joniribi ikaxbi minbixbi eara Dios iki mia ikaitian —akin akana iki.

34 Jaskákanketian jato Jesussen yoiribia iki: —Maton esé meranra wishaa iki: 'Enra mato yoia iki matobora diosbo iki', akin.

35 Jaskara ikenra non onanke, ja Wishá meran yoiaibo ikonyora; Dios inike, ja jaki jawen joi raana jonibo yoii, jabora diosbo iki, ikí.

36 Jatian jaskáakin ea Diossen jawenabiribi imaxon, nato neten ea raana ikenbi, ¿Jawekopíki maton ea yoiai, eariki Diossen Bake iki ikai kopí, ea Dioski jakonmai yoyo ikai?

37 Ja nokon Papan akai teebo en ayamaitian, ea ikonhayamakanwe.

38 Ikaxbi en akaitian, ea ikonhayamakinbi, ja en akai teebo oinxontanibireskaya ikonhakanwe; jaskáaxonra maton onantiki ja nokon Papa emeran, jatian ea nokon Papa meran —akin jato aká iki.

39 Jato jaskáa, presoanoxon jakiribi Jesús yatankaskana iki, ikaxbi moa kakin jato potabaina iki.

40 Jainoax Jesús Jordán keiba kaai, jakiribi baneribia iki; ja Juanman jato peokin bautizanpachoainko.

41 Jain iketian icha joni ja oinni bokana iki; beax neskatibo yoyo ikana iki: —Jato *bautizanai Juanmanra, westíoraakinbi shinanmanres ja oinxon onanti ratétibo akáma iki. Ikaxbi nato jonikiriakin ja Juanman noa yoiabora ikon iká iki —iki ikana iki.

42 Jaskáxon, jain ika icha jonibaon Jesús ikonhakana iki.

Lazaro janeya Joni mawata

11 1 Westíora jonira japaonike isinai Lazaro janeya Betania jemamea, jawen poibo iká iki María betan Marta.

2 Nato María ja Lázaronin poira iká iki, ja inintinin non Ibo tachóxon jawen bookanbi soaxona ainbo.

3 Jainxon, jawen poibaon wetsa joni raana iki, Jesús yoitankanon ixon, kaxon yoikana iki neskáakin: —Ja mibé raenanaira kikinbiresi isinai lbó —akin.

4 Jaskara joi ninkaxon Jesussen jato yoia iki: —Nato isinra, mawáti isinma iki. Jara ichaxon Diossen atipana koshi oinkanon ikax iki, jainoax ja Diossen Baken atipana koshiribi oinkanon ikax —akin.

5 Marta itan jawen wetsa, jainoax ja Lazaro jato akonbireskin noia, ikaxbi Jesús

6 ja Lazaro kikini isinai yoikanabi, rabé netepari ja ikainbi baneta iki.

7 Jain moa rabé nete winóketian,
jaonmea onannaibo neskáakin yoia iki:
—Judeain boribanon bokanwe —akin.
8 Jato jaskáaketian, jaonmea onanai-
baon yoikana iki neskáakin: —Maestró
ramatanibi ja judío koshibaon mia
jainxon makanman tsakaxon retekaskin
aibakanabiki, ¿Jakiribi mia jain karíba-
kasai? —akin.
9 Jatian Jesussen jato yoia iki:
—¿Barinkayaki netetiibi chonka rabé
hora tenayamai? Ja neten niaira tatí
iamai ja neten tenaa jishtishaman
iketian.
10 Ikaxbi ja yamé niaira tatí ikai, jish-
tima iketian —akin.[h]
11 Jainxon jato yoiribia iki: —Noa jabé
raenanai Lázarora oxake, ikaxbira en
besomai kaai —akin.
12 Jaskaketian, ja jaonmea onanaibaon
yoikana iki neskáakin: —Ibó, jaskati
oxaa ikaxki benxoai —akin.
13 Ikaxbi Jesussen jato yoia iká iki,
ja Lazaro moa mawata yoikin, ikaxbi
jaonmea onanaibaon shinankana iki,
nekebi oxaares yoiira ibirai jaskati ixon.
14 Jatianra jato Jesussen onantiakin
yoia iki: —Lázarora moa mawáke.
15 Jatianra ea raroai jain iamaax,
jaskarara jakon iki mato beboni eki
koshiti kopí. Ikaxbi rama moa oinnon
bokanwe —akin jato aká iki.
16 Jatian Jesussen jato jaskáaketian,
ja Rabébaon akin akanai Tomassen,
wetsabo jato aká iki, neskáakin:
—Noaribi jabé bonon bokanwe, noa
jabébi mawánon —akin.

Jesús riki mawatabo jirimataanan, jato jamai

17 Jatian moa Betaniain nokóxon
Jesussen onanna iki, Lazaro miinhiba-
kana moa chosko nete.
18 Ja Betania jemara iká iki, Jerusalén
ochóma kimisha kilómetrobira.
19 Jatian icha judío koshibo Jerusalén-
hainoax, Marta betan Mariaiba bokana
iká iki, onískanaitian jato shinan koshi-
kiini.
20 Jatian moa Jesús nokotai ninkatax,
Marta já bechii kaa iki. Jatian
Maríabiribi, xobonbi baneta iki.
21 Kaxon Jesús bechixon, Martan yoia
iki neskáakin: —Mia neno iketianra,
nokon poi mawáyamakeanke Ibó.
22 Jaskara ikenbira en onanke, rama
jatíbi min Dios yokatabo mia meniai
—akin.
23 Jatian Jesussen yoia iki: —Ja min
poira jakiribi jiriribiai —akin.
24 Jatian Martan yoiribia iki: —Ikon
riki jiriribiranoxiki, ja mawatabo jiriti-
tian —akin.
25 Jatian Jesussen yoiribia iki: —Ea
riki ja mawatabo jirimai, jainoax jato
jamai. Jaweratonki ea ikonhai jara
mawataxbi jaresti iki.
26 Jainoax jatíbi ja japarixon ea ikon-
haibora jawetianbi mawátima iki,
¿Minki akai ikonhakin neskara? —akin.
27 Jaskáa ja ainbaon yoia iki: —Enra
akai ikonhakin Ibó, mia riki ja Cristo,
ja Diossen Bake nato neten joti yoipao-
kani —akin.

Lazaro miinkana kini bebonmeax Jesús winia

28 Jaskáakin yoitaanan, Marta jawen
wetsa María kenai kaa iki. Kaxon Martan
netéshoko yoia iki neskáakin: —Ja maes-
trora moa neno, iki miara kenai —akin.
29 Jaskáakin yoiatianbi wenítaanan,
Jesús oinni María kaa iki.
30 Jatian Jesús iká iki jeman nokota-
mapari, ja jainoa Martan nokowanain-
kobi.
31 Jaskati María ishtonbires pikókainai-
tian, ja shinan raromai boá jain iká judío-
baon chibankana iki, ja mawá miinkana
kini bebonmeax winiira kabirai ixon.

---

[h] **11.10** Tee ati netebo jakonpari iketianra non ati jake, moa atikoma netebo nokóketianra moa non ayamanoxiki.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

32 Jaskatax kaax Jesús ikain nokóxon,
Marían ja bebon chirankooxon yoia iki:
—Mia neno iibaketianra, nokon poi
mawáyamakeanke Ibó —akin.
33 Jatian María itan ja chibani boá
judíoboribi winiai oinnax, Jesús jaribi
onísxon jato noibaa iki.
34 Jainxon jato yokata iki: —¿Jawe-
rano maton miinarin? —akin. Jatian
yoikana iki: —Oinni jowé Ibó —akin.
35 Jainoax Jesús winia iki.
36 Jaskataitian ja judío koshibo ikana
iki: —¡Oinkanwe kikinbiresakin noia-
bira iká ikibetin! —ikibo.
37 Ikaxbi jatíribibo ikana iki neskati:
—Natonra aibake ja benche oinmakin
¿Jawekopiki jaskáayamakin ja Lazaro
mawámaa iki? —ikibo.

Lazaro mawata Jesussen jiria

38 Jainoax Jesús ikonbiresi onisi jaki-
ribi ja kini ochómakaina iki. Jain akana
iká iki, westíora kini, jan xepóti xepoa
iká iki westíora makan.
39 Jainxon Jesussen jato yoia iki:
—Ja makan oke werankanwe —akin.
Jaskakenbi, ja mawataton poi, Martan
yoia iki: —Moa chosko nete riki, ja non
miinbata Ibó, moara pisi poatai —akin.
40 Jaskáa Jesussen yoia iki: —¿Enki
mia yoiamaa iki, ikoni eki koshixonra,
ja Diossen atipana koshi min ointi iki,
akin en mia aibata? —akin.
41 Jato jaskáa ja kini xepoa makan
oke werankana iki. Jainxon Jesussen
bochiki oinxon neskáakin yoia iki: —Ja
en yokatabo min ea ninkáxonaitianra
en mia iráke akai Papá.
42 Enra onanke, jatíbitian min ea
ninkaxonai. Ikaxbira en yoiai nato
jonibo neno ikana kopí, abákanon min
ea raana ikonhakin ixon —iki iká iki.
43 Jaskáakin yoitaanan koshin saí aka
iki: —¡Jainoax pikówe Lazaro! —akin.

Lazaro Jesussen jiriaa.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

44 Jaskáatianbi ja mawata iká pikota
iki, jawen mekenbo jainoax jawen taebo
nenké chopan ratanea jainoax jawen
bemanan chopanribi kawakana; jatian
Jesussen jato yoia iki neskáakin: —Jan
neaa chopabo choroxon jenekanwe,
ibanon kaai —akin.

Jesús yatanoxon shinan akana
(Mt. 26.1-5; Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2)

45 Neskara kopí ja María ikinni boá
icha judíobaon Jesús ikonhaakana iki,
jan akábo oinxon.
46 Ikaxbi jatíribibaonbiribi *fariseo-
boiba boxon Jesussen akábo yoikana.
47 Jatianra ja *fariseoboyabi ja *sacer-
dotebaon koshibo, ja kikin koshibobires
tsinkíkana iki, jainoax neskatibo yoyo
ikana iki: —¿Ramaki nato joni non
jaweatiki? Icha ja oinxon onanti ratét-
ibora akai,
48 jaskáakin non amaresabira, jatíxonbi
jares ikonhakantiki. Jatianra ja romano
koshibaon bexon noa keyokanti iki.
Jainxon non Dios rabiti xoboboribi noa
ras akanankanti iki —ikibo ikana iki.
49 Jaskakanaitian ja *sacerdotebaon
koshi, ja baritian imakana Caifás janeya
jonin, jato aká iki neskáakin: —Matonra
jawebi onanyamake.
50 Matonara bebon jakon iti iki,
westíora jonibichores jema kopi mawáti.
Jatikaxbi ja jeman ikábo noa keyóti-
tianbi —akin.
51 Ikaxbi Caifássenra, jawen shinan-
manbi jato yoiama iki, Diossen
Shinanmankaya jato yoia iki, ja *sacer-
dotebaon joni koshi ja baritian imakana
ixon. Jaskarara jato yoia iki jonibaon
toan Jesús mawati kaai kopí.
52 Ja judíobo kopíbichoma, jatíbi ja
Diossen bakebo ochó janbisaboribi jato
tsinkiti kopíkaya.
53 Jaskara iken ja nete peokootain-
xonbi ja joni koshibaon moa Jesús reteti
shinankana iki.
54 Jaskara iken, jishtibires ja judíobo
xaran moa Jesús niamakatiai. Jaskatax
ja Judea mainmeax jatíbi jaonmea
onanaiboyabi moa Efraín jeman kaa
iki, ja iká iki, jain joni jayamaa ochóma
iká. Jain Jesús jatíbi jaonmea onanai-
boyabi baneta iki.
55 Jatianribi iká iki, judíobaon *Pascua
fiesta iti ochóma maxkata. Jatian wetsa
jemameaxbo icha joni Jerusalénhain
bokana iki, ja fiesta ikamabi Dios bebon
jakon iti kopípari benxokaati.
56 Jainxon Jesús benakana iki. Jatian
Dios rabiti xobo meran boax ikana iki
yokakanani neskati: —¿Matonki jawe-
keskara shinannai? Fiestanmein joái o
joyamamenyai —ikibo.
57 Ja fariseobo betan ja *sacerdote-
baon koshibaon moa jonibo yoikana
iká iki, tsonki jaweranorin ixon Jesús
onanna jan jato yoiti, moa yatanxon
bokanti kopí.

Marían Jesús inintinin tachota
(Mt. 26.6-13; Mr. 14.3-9)

12 1 Sokota nete *Pascua fiesta iti
maxkáketianra, Jesús Betaniain
kaa iki. Jain iká iki, ja mawákenbi
jiriaibata Lazaro jaa.
2 Jain Jesús kaketian jaon rarokin
pitiaxonkana iki, Marta iká iki jato piti
yasanxonai. Jatian Lázaroribi iká iki ja
betan mesan pii yakata.
3 Jaskakenbi, Marían bea iki kikinbires
kopí nardo aká ininti. Ja iká iki medio
litrobira. Ja bexonra jan Jesús tachota
iki. Jainxon jawen bookanbi tasoa iki.
Jatian ja xobo chicho inin poata iki.
4 Jatian jaskáaketian oinxon, ja
jaonmea onanai ja jakonhai keská
iikinbi jan Jesús jakonmaai kaai,
Simonman bake, Judas Iscarioten
neskaa iki:
5 —¿Jaweati nato ininti maroya-
maarin, ja westíora baritia teexon
kanankanaitii koríki binoxon, jaskáaxon
ja jawékiomashokobo akinti kopí?
—akin.
6 Ja jawékiomashokobo shinan-
naxa iamaa iki Judas jaskati yoyo iki,

yometso ikaxa iká iki. Jara ikátiai, ja
koríki koiranmakanai, jaskatira meni-
kanainkoniabo yometsokatitai.
7 Jatian Jesussen neskaa iki: —Jaskati
yoyo iamawe. Janra ea miinkanaitian
ati benxoa iká riki.
8 Ja jawékiomashokobora jatíbitian
mato betan jake, ikaxbi eabiribira jatí-
bitian mato betan iamai —akin aká iki.

Lázaroribi reteti shinankana

9 Jatian icha judíobaon Jesús Betaniain
ninkákana iki, jain ninkatax bokana iki
Jesúsbicho oinnima Lázaroribi oinni; ja
mawákenbi Jesussen jiriaa iketian.
10 Jaskáaxon ja *sacerdotebaon koshi-
baon shinankana iki, Lázaroribi reteti.
11 Já kopi icha judíobo jabé judíobo
betan iamakin Jesúsbichores ikonha-
kanai kopí.

Jerusalénhain Jesús kaa

(Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40)

12 Jatian ikana iki Jerusalénhain
boabo kikinbires icha joni, ja *Pascua
fiesta ikaitian, nete xabáketian ninká-
kana iki ja jeman Jesús nokoti joái.
13 Jaskara ninkaxon xebon peibo xate-
kana iki, xateax jayábo ja bechii boi
saa ibainkana iki: —¡Noa Kishpinmawe
Dios! ¡Nonra mia jowé akai, mia riki ja
Ibon janenko joái, ja *Israelbaon Apo!
—ikibo.
14 Kaai Jesús westíora burron peyakax
kaa iki, ja wishá meran yoiai keskati:
15 "Rakéyamakanwe Jerusalénhainoa
jonibo, jainra maton apo joái; burron
peyakaax", iki ikai.
16 Jaskákanainbi ja jaonmea onanai-
baon nato jawékibo onanyamaresa iki.
Ikaxbi Jesús mawatax jiria pekáopari
jatíbi ja Wishá meran yoiai keskábo
senena shinanxon onankana iki jaabi
jaskarabo winóti yoikin jato akábo.
17 Ja Jesús betan ixon, kini mera-
noabi Lazaro mawata kenaa, jiriax
pikota oinhibatabaonribi, yoikana iki
ja oinkanabo.
18 Jaskara kopí jonibo Jesús bechii
bokana iki, ja oinxon onanti ratétibo
aká ninkatax.
19 Ikaxbi ja *fariseobora jatonbiribibo
yoyo ikana iki neskati: —Oinkanwe
nonra moa já jaweati atipanyamake,
¡Jatíxonbiorara moa chibankanai!
—ikibo.

Jawetii Greciainoa jonibaon Jesús benakana

20 Jatian ja Jerusalénhain fiesta winoti
boabo jawetii Greciainoa joniboribi jain
ikana iki, ja fiestankoxon Dios rabii
boabo.
21 Jabaon Felipe nókokana iki. Ja iká
iki Galilea main iká Betsaida jemamea,
nokoxon yokákana iki, neskáakin:
—Joní, noara Jesús oinkasai —akin.
22 Jaskáakana kaxon, Felipenbiribi
Andrés yoia iki. Jainoax ja rabébi Jesús
yoii kaa iki.
23 Jaskáakin yoikana, Jesussen jato
neskáakin yoia iki: —Moara ike nete
nokoti, ja jonin Baken jawen atipana
koshi jato oinmati.
24 Jaskara ikenra, ikonshaman en
mato yoiai, ja trigo bero main paketaxbi
miinmeeyamaxa jabicho banetai, ikaxbi
miinmeekainaxa, xoxoax icha bimia ikai.
25 Jaweratobaonki jawen nekeabi jati
ayorakin noia, jara jati neteoma itiki.
Ikaxbi jaweratonki jawen nekeabi jati
jawemabiakin shinannai, jara jatíbitian
jati neteya itiki.
26 Jaweratonki ea tee axonkasai, janra
ea chibanti jake, jatian jaweranoki ea
ikai, jainribira ja nokon yonoti inóxiki, ja
ea tee axonaira nokon Papan rabinoxiki.

Jesussen jawen mawáti jato yoia

27 ¡Ramabishokora nokon shinan
iorai onisai! ¿Enki jaweraki yoiti iki?,
¿Enmein yoitiki: Papá, nato masá tene-
tiainoa ea xabaawe akin? Enra ayamai.
¡Jaskáti kopíkayara ea joá iki!
28 Ja min atipana koshi jato oinmawe
Papá —akin. Jaskataitian naikanmeax

westíora joi neskati yoyo ika iki: “Enra
moa nokon koshi shinan jato oinmaa
iki, itan jakiribira en jato oinmai”, iki.
29 Jaskaketian ninkatax, ja jain
iká jonibo ikana iki: —Tirín irake
—ikibo. Jatian wetsabobiribi iká iki:
—Ángelninra yoyo ake —ikibo.
30 Jatian jato Jesussen yoia iki: —En
ninkanon ikaxa nato iamake, maton
ninkanon ikaxkayara ike.
31 Rama riki nato netemea jonibaon
jaton akai jawékibo jato yoixonti,
jainoax ramara ja jawen keena keskáres
nato netenxon jato amakasai moa jaa-
resa ikí kaai.
32 Ikaxbi ja mainmea ea weninkanke-
tianra, jatíbi en jato ea ikonhamanoxiki
—akin jato aká iki.[i]
33 Neskáaxonra jato Jesussen onanmaa
iki, jawekeskataxki mawati kaai ixon.
34 Jaskáakin jato yoia jonibaon yokó-
kana iki: —Ja esébo yoyo axonra
non onanke ja Cristo jatíbitian jati.
¿Jatian jawekopiki min yoiai, jiwin
axonra ja jonin Bake paninkanti jake?
¿Tsoakayarin ja jonin Bake? —akin.
35 Jatian Jesussen jato yoia iki: —Ja
joé keskara mato betanpari ikai, ikaxbi
basima neteres, ja joé mato betanpari
iketian, jakon jawékibores akí jakanwe,
ja jakonma jawékinin matoaresya-
manon. Ja jakonma jawéki akai jonira,
yamé keska meran niai ixon, jan akai
jawékibi onanyamake.
36 Ja joé keska mato betanbipari
iketian ikonhakanwe, jaskataxa nokon
jonibo mato iti iki —akin jato aká iki.
Jaskáakin jato yoia pekáo, moa jatoiba-
keax tson meratimain kaa iki.

Judíobaon Jesús ikonhayamakana

37 Ichabiresakin Jesussen ja oinxon
onanti ratéti jawékibo jato bebonxon
akenbira, já ikonhayamakana iki.
38 Jaskatira senena iki, ja *profeta
Isaíassen neskáakin wishani: “Ibó, ja
min joi non jato yoiabira noa ikonhaa-
yamakana iki. ¿Tsoaki jawen atipana
koshi, non Ibon oinmaa iki?” iki iká.[j]
39 Jatian ja ikonhaayamakanai yoikin-
ribi, Isaíassen neskáakin wishanike:
40 “Diossenra jato benchebo banémaa
iki, itan jaton shinanboribi jato chori-
shakanaana iki, jaskáaxon oinyamaxon
onanyamakanon ixon, jaskatax ja ikon-
hayamax kishpinmeeyamakanon ixon-
ribi”, iki iká.[k]
41 Isaíassenra nato wishaa iki, Diossen
atipana koshi oinna ixon, jaskáakinra
jakiriakin jan jato yoia iki.
42 Jaskara ikenbira, icha judíobaon itan
jatíribi jaton koshibaonribi Jesús ikon-
hakana iki. Ikaxbi onantibiresakin yoia-
makana iki, fariseoboki rakékin, *jain
tsinkíti xobonkonia jato píkokanaketian.
43 Jabora jonibo betanres jakon ikaskin,
Dios betan jakon iti shinanyamakana iki.

Jesussen joinra jonibaon akábo jato yoixonoxiki

44 Jainxon Jesussen koshinshaman
neskáakin jato yoia iki: “Ja Ea ikon-
haitonra, eabicho ikonhayamai, jan ea
raana nokon Paparibikaya ikonhai.
45 Jatian ea oinnaitonra, jan ea raana-
ribi oinnai.
46 Ea riki ja nato nete tenai joá joé,
jaskatax ja ea ikonhaibo yamé meran
ikantima kopí.
47 Ikaxbi ja nokon joibo ninkataxonbi
jan yoiai keskábo ayamaira, jato jakon-
maaxon masá tenemayamai, eara jato
jaskai joáma iki. Eara joá iki jato kish-
pinmati kopí.
48 Ja ea omiskin nokon joibaon yoiai
keskábo akáshamaira, jan masá tene-
matibiribi moa jake. Ja en mato yoia
nokon joibaonbira, ja maton akábo mato
yoixonoxiki, moa nete senenketian.
49 Enbi shinannaxa ea yoyo iamai. Jan
ea raana nokon Papanra ea yoia iki, ja
en yoiti itan en axeati.

[i] **12.32** Ja riki: korosen axon Jesús retekanti yoii iká. [j] **12.38** Is. 53.1 [k] **12.40** Is. 6.10

50 Jainxon en onanke, ja nokon Papán
senenhati yoiaibo senenhax jatíbitian
jati neteya ikanti. Jaskara iken ja en
yoiaibora en yoiai, nokon Papan ea yoia
keskáboresibi", akin jato aká iki.

Jaonmea onannaibo
Jesussen tachota

13 1 Jatian iká iki, moa *Pascua
fiesta iti ochómashoko. Jatian
Jesussen moa onanna iki, nato nete-
meax moa jawen Papa betan ikí kati
nete nokotai. Jaskara ikenra, jawen
jonibo jatíbitian kikinhakin noia ixonbi,
jato noiboresa iki, nato netemeax kati
nete senenai kaman.
2 Jainxon moa jawékiai ikanaitian,
*Satanássen, Simonman bake Judas
Iscariote moa shinanmaa iká iki, jakonhai
keská ixonbi ja Jesús jakonmaati.
3 Jainxon Jesussen onanribia iki,
Diossibakeax joá ikax moa jakiribi jain
kaai. Jainoax jawen Papan jatíbi koshi
shinan menia.
4 Jaskara kopí moa mesan yakataxbi
Jesús wenita iki, wenixon jan perakoota
chopa jopétaanan toalla biax, jan chine-
xeeta iki.
5 Jainxon bandejanin onpax axon,
jaonmea onannaibo jato tachopakea
iki, jaskáaxon ja toalla chinexeetaton
jato tasopakea iki.
6 Jatian ja Simón Pedron, tae choka-
xonkasaitian, yoia iki neskáakin: —Ibó
¿Minki ea nokon tae chokaxonai? —akin.
7 Jatian Jesussen yoia iki: —Ja en
mia jaskáaira, rama min onanyamake.
Ikaxbi iikinra min onannoxiki —akin.
8 Jaskáa Pedron yoiribia iki:
—¡Jawetianbira en mia nokon tae

Jaonmea onannaibo Jesussen tachota.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

chokamayamai! —akin. Jaskáabi
Jesussen yoia iki: —Ea tae chokama-
yamaxa, mia ea chibanai iti atipanya-
make —akin.
9 Jaskáa Simón Pedron yoia iki:
—¡Jaskara iketian, nokon taebobichores
ayamakin, nokon mapoyabi nokon
mekenboribikaya, ea chokaxonwe Ibó!
—akin.
10 Ikaxbi Jesussen yoiribia iki: —Ja
ramabi nashiara, jawen taebobichores
chokati atipanyamake moa kerásma
ikax. Matobora moa kerásma ixon, jati-
kaxbishaman ikaxmabi —akin.
11 Jan jakonhai keská iikinbi jakon-
maati moa onanxon yoikinra jato jaskáa
iki: "Jatikaxbimariki mato kerasma",
akin.
12 Jaskáakin jaton tae chokaxonkin
senenhataanan, jan perakootai chopa
saweribia iki. Sawetaanan jakiribi
mesan yakáxon jato neskáakin yoia iki:
—¿Matonki onanna, en mato jaskáa?
13 Matonra ea akai Maestró akin,
jainxon, matonra ea Ibó aríbai. Ikon
iketianra maton ea jaskáai ea jákon
iketian.
14 Ja maton Ibo itan Maestro ixonra,
maton taebo en mato chokaxonke,
jaskáribiira mato wetsabo betan tae
chokaananti jake.
15 Enra mato jaskáaxon ati onanmake,
jaskáaribiakin maton akanon ixon.
16 Ikonshamanra en mato yoiai, yonoti
jonira, jawen ibo xewina kikinma iki.
Jainoax ja joi boí kaai jonira, jan raanai
joni xewinamaribi iki.
17 Nato jawékibo onanxon jan yoiai
keskábo akí jaketianra, mato Diossen
raroshaman imati iki.
18 Mato jatíbi yoikinra, en mato
ayamai. Enra onanke, tsoaborin ja en
katotabo ixon, ikaxbi ja Wishá meran
yoiaibokaya senenti jake: 'Ja ebé piai-
bira eki jakonmaake', iki iká.
19 Natora en mato yoiai jaskarabo
winotamatianbi, jatian jaskarabo winó-
ketian maton onanti kopí, ea riki ixon.
20 Ikonshamanra en mato yoiai:
Jaweratonki ja en raana biai, janra eabi
biai, jatian jaweratonki ea biai, janra ea
jan raanaribi biai —akin jato aká iki.

Jakonhai keská iikinbi Judassen jakonmaati, Jesussen yoia

(Mt. 26.20-25; Mr. 14.17-21; Lc. 22.21-23)

21 Neskáakinbo jato yoiax, ikonbiresi
Jesús onisa iki. Jaskáxon, jato onan-
tiakin yoia iki: —Ikonshamanra en
mato yoiai, ja mato betan iká westíora-
tonra, jakonhai keská iikinbi ea jakon-
maati jake —akin.
22 Jato jaskáaketian, jaonmea onan-
naibo beísanankana iki, tsoa yoiimein
jaskatai ixon onanyamaaxbi.
23 Jatian wetsa ja Jesussen akonbi-
reskin noia, ja pataxon pii yakata iká iki.
24 Jainxon Simón Pedron oinnatonres
yoia iki, tsoa yoiimeinki ixon yokáti.
25 Jaskáa, jan Jesús pataxbainxon
yokata iki: —¿Ibó, tsoarin já? —akin.
26 Jatian Jesussen yoia iki: —Tsoaki
ja pan pakex pokotaanan en meniai,
ja riki já —akin. Jaskataanan jenen
pan pakex tsaimaa iki jainxon Judas
Iscariote menia iki ja Simonman bake.
27 Ja pan menia bixon, Judassen
piaitianbi, *Satanás jawen shinan
meran jikia iki, jainxon Jesussen
Judas neskáakin yoia iki: —Ja min ati
shinanna ishtontani amentanwe —akin.
28 Ikaxbi ja mesan pii yakatabaon
westíoraxonbi onanyamakana iki,
jaweatimein jaskáakin yoiai ixon.
29 Jatian jatíribibaon shinankana iki,
Judas ja koríki koirannai iketian, fies-
tatian atibo maroti yoikinra, Jesussen
abirake ixon, iamax jawékiomashokobo
jawéki meniti yoikinra, abirake ixonribi.
30 Jatian jaskáakin pan menia pikin
senenhataanan Judas pikókaini kaa iki.
Jatian iká iki moa yamé.

Bená senenhati joi

31 Moa Judas pikókainketian, Jesussen
jato yoia iki: —Ramara ja jonin Baken

atipana koshi jishtiai maton oinnai, itan ja Diossen atipana koshiribi jameranoax jishtiai maton oinnai.

32 Jatian ja jonin Baken jawen ani, itan jawen atipana koshi jato oinmaitianra, Diossenribi jawen ani itan atipana koshiribi jato oinmai kaai, itan basimara jato oinmati iki.

33 Nokon bakebó, eara moa mato betan basishaman iamai, matonra ea benanoxiki. Ikaxbi ja judío koshibo en jato yoiibata keskáribiakinra, rama en mato yoiai, ea jain kaainkora mato kati atipanyamanoxiki.

34 Ja senenhati bená joira en mato meniai: Ja en mato noia keskatiribi, wetsabo betan noianankanwe.

35 Mato jaskati wetsabo betan noianani jaketianra, jatíbi jonibaon mato onankanti iki, matobo ikonkon eonmea onannaibo —akin jato aká iki.

Pedro paranati Jesussen jato yoia
(Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Lc. 22.31-34)

36 Jatian Simón Pedron Jesús yokata iki: —¿Jaweranoki mia kaai Ibó? —akin. Jatian Jesussen yoia iki: —Jain ea kaainkora rama min ea chibanti atipanyamake, chiníparira min ea chibanoxiki —akin.

37 Jaskáaketian Pedron yokáribia iki: —¿Jaweatiki en mia rama chibanti atipanyamaa, Ibó? ¡Mia kopi mawátira ea jawemabi iki! —akin.

38 Jaskáaketian Jesussen yoia iki: —¿Ikonrin mia ea kopi mawáti jawemabi? Ikonshamanra en mia yoiai: Atapabene keotamatianbira, ea onanama keskati mia kimishai parananoxiki —akin.

Jesús iki jan Papaiba kati bai

14 1 Jainxon jato yoiboresa iki: "Onísyamakanwe, Dioski itan ekiribikaya koshikanwe.

2 Ja nokon Papa iká xobonra jain jatibo jayonreske, jaskarama iketianra jain mato iti benxoaxonira ea kaai akin en mato yoiamakeana iki.

3 Jain kaxon, mato jatibo benxoaxonyonaxa, ea joribai kaai, en mato boti kopí, jaskatax jain ea ikainribi mato ikí kati kopí.

4 Jaskara ixonra, maton moa onanke ja ea jain kaainko mato jan kati bai", akin jato aká iki.

5 Jaskáakin jato yoiketian, Tomassen yoia iki: —¿Ibó, nonra onanyamake jain mia kaai? ¿Jawekeskaxonki ja bai non onantiki? —akin.

6 Jatian Jesussen yoia iki: —Ea riki ja jaskatax nokóti bai, ja ikon, itan ja jati. Ea kopíresa jonibo nokon Papaiba nokóti atipanke.

7 Ea onanxonra, ja nokon Paparibi maton onannoxiki, itan ramabira moa maton onanke, mato betanbi jaa iketian —akin.

8 Jaskáaketian Felipen yoia iki: —Ja min Papa noa oinmawe Ibó, já onanaxa moa noa jakon itiki —akin.

9 Jatian Jesussen yoia iki: —Felipe, moa basi riki ea mato betan ¿Jatian min ea onanyamaparia? Ja ea oinnatonra nokon Paparibi oinke; ¿Jatian jaweatiki ja nokon papa oinmati min ea yokatai?

10 ¿Minki ikonhayamai ea nokon Papa meran, jatian nokon Papa emeran? Ja en yoiai jawékibora nokon shinanmanbi en yoiamai. Ja nokon Papa emeran jaatoninra, jawen teebobiribi emeranxon akai.

11 Ea ikonhakanwe ea iki nokon Papa meran, itan nokon papa iki emeran, jaskáyamakin ja en tee akaibotanibireskaya ikonhakanwe.

12 Ikonshamanra en mato yoiai, jaweratoki ea ikonhaax eki koshiai, janra ja en akai keská teeboribi atiki, jainxon, ani wetsa teeboribi ati iki, Ea nokon Papa ikainko kaai kopí.

13 Jatíbi nokon janenko maton yokáketianra, en mato axonoxiki, ja Papan jawen koshi shinan jawen Bake meranxon mato oinmati kopí.

14 Wetsa jawékibires nokon janenko ea maton yokáketianra, en ati iki.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Diossen Shinan raanxonti Jesussen jato yoia

15 Ea akonkin noixonra, ja en ati yoiabo maton ea axonti iki.
16 Jatianra en nokon Papa yokáti iki, jatíbitian mato betan iti, wetsa jan mato ikinti raanxonon ixon.
17 Ja iki ja Diossen ikon Shinan, jara nato netemea jakonma akaibaon biti atipanyamake, oinyamakanai kopí itan onanyamaxon; Ikaxbi matonra onanke mato betan iketian, itan mato meranribi ikí kaaitian.
18 Enra mato kachianbainyamai, mato betan ikíra ea jakiribi joribai kaai.
19 Jawetii nete pekáora, ja nato netemea jonibaon moa ea oinyamakanai. Ikaxbi matonra ea oinnoxiki itan matora janoxiki earibi jaa kopí.
20 Ja netenra maton onannoxiki ea nokon Papa meran, jatian matobiribi emeran, jatian eabiribi mato meran.
21 Ja nokon joi ninkaxon en yoia keská akaira, onanti iki ea akonkin noia. Jan ea jaskáakin noiara nokon Papan noishokoti iki, jatianra enribi noiax moa ea jaki onantiti iki —akin Jesussen jato aká iki.
22 Jatian Judassen (ja Iscariotema) yokata iki: —Ibó ¿Jawekopíki ja wetsabo onanmayamakinbi noabichores min onanmai? —akin.
23 Jaskáa Jesussen yoia iki: —Ja ea noiara en yoiai keskábo ninkatax jaskati jake. Jatian jara nokon Papan noiti iki, itan nokon Papa betanbi ea joti iki, jabetan jaai.
24 Jan ea noiamaatonra, en yoia keskábo ayamai. Ja maton ninkatai joibora nokon joima iki, jan ea raana nokon Papanakaya riki.
25 Jatíbi neskarabora en mato yoiai, mato betanbipari ixon.
26 Ikaxbi jan mato ikinti ja Diossen Shinan, ja Papan nokon janenko mato raanxonaitonra jatíbi jawékibo jainxon jatíbi ja en mato yoiaboribi, mato jakiribi shinanmanoxiki.
27 Ja xabá shinanra en mato jenexonai, ja nokon xabá shinanra en mato meniai, ikaxbi mato en jaskámaaira nato netemea jonibaon mato shinan jakonshaman imaxonai keskáma iki, onisyamakanwe itan rakéyamakanwe.
28 Matonra en yoiai moa ninkata iki ea kaai, jainoax mato betan ikí jakiribi ea joribai. Jaskara iken, akonkin ea noia ikaxa, mato raroreskeanke ja nokon Papaiba ea kaai onanax, ja ea xewina iketian.
29 Enra mato moamabi nato yoiai, moa jaskarabo winóketian maton ikonhakanti kopí.
30 Eara mato betan basi yoyo iamai, jan nato nete iboara moa joái, earesti koshiomanixbi.
31 Jaskarara iti jake, akonkin nokon Papa en noia, itan jan ati yoiabores en akai, nato netemea jonibaon onankanti kopí, jaskara iketian weníkanwe noa nenoax bokannon —akin jato aká iki.

Jesús uva jiwiki yoinmeeta

15 1 Jainxon Jesussen jato yoiboresa iki: “Eariki ja ikonkon uva jiwi, jatian nokon Papa riki jan oroai.
2 Jatian westíora nokon mebi bimiamaitianra ponxteai, ikaxbi bimiaitianra wetsa ponyanbo xatexon, xabáakai icha biminon ixon.
3 Matobora, moa xabakaatabo iki, ja en joi yoia ninkaxon ikonhabo ikax.
4 Ea mato betan ikai keskatiribi matoribi ebetan ikí jeneyamakanwe, westíora uva ponyanra jabicho ikax bimiti atipanyamake, jawen jiwioma ikax, jaskaribiakinra matonribi jawebi ati atipanyamake, ebetanma ixon.
5 Eariki ja uva jiwi, jatian mato riki ja ponyanbo. Jaweratoki ebetanbi iki itan earibi jabetanbi iki, janra jakoni bimiai keskáakin, icha jakon teebo ati iki. Ikaxbi ebetanma ixonra, tsonbi jawe atipanyamake.
6 Jaweratoki ebetan westíora shinanbicho jatíbitian iamai, jara ja ponyanbo

tsinkixon jeman tsamana, choshiketian chiikan menoa keská itiki.

7 Ebetanbi jaxon, nokon join yoiai keskábo akin jeneyamakinra, maton keenkin yokatabo mato Diossen meniti iki.

8 Neskarainxonra kikin jakon itan ani riki ja nokon Papa ixon onankanti iki, jawen keena keskábo akí mato jaketian, jaskataxa, mato onanti iti iki, ikonkon eonmea onannaibo.

9 Ja nokon Papan ea noia keskáribiakinra, enribi mato noike, ja nokon noimisti shinanman jaai jeneyamakanwe.

10 Jaskáakin ja en yoiai keskatibo jaxonra, maton ea noikin jenetima iki, jaskáribiakinra enribi ja nokon papan yoiai keskábo akin ja noikin jeneyamai.

11 Jaskakinra en mato yoiai ebetan mato raronon ixon, itan ikoni mato raroti kopí.

12 Ja ninkaxon maton senenhati en yoiai nokon esé riki neskara: Ja en mato noia keskatiribi, wetsabo betan noiananti.

13 Ja ani noimisti shinan westíora jonin jato oinmati riki, jabé raenanaibo kopí mawáxon.

14 Matobo riki nokon kikin ebé raenanaibo, ja en yoia keskábo akai ikax.

15 Enra nokon yonotibo akin moa mato ayamai. Ja yonokanaitonra jawen patrónman akaibo onanyamake. Ebé raenanaibo akinra en mato akai, jatíbi nokon Papan ea yoiabo mato onanmaa ixon.

16 Matonra ea katotama iki, Enkayara mato katota iki, jaskáaxonra en mato yoia iki, jakoni bimiai keskáakin icha jakon teeboribi maton akanon ixon, itan ja bimi jatíbitian keyóyamai janon ixon. Jatianra jatíbi maton yokataibo, nokon janenko mato Papan meniti iki.

17 Nato riki ja en mato ati yoiai: Wetsabo betan noianankanwe.

Jesús jawen joniboyabiakin omiskanai

18 Ja jakonma jonibaon mato omiskana, onankanwe, eaparira jaskáakin omiskana iki.

19 Jabo keskaribi mato iketianra, wetsabo akai keskáakinribi mato noikeankanke. Ikaxbi jato xaranmeabira en mato katota iki, jaskara kopíra mato ja jonibaon omiskanai, mato jabo keskáma iketian.

20 Shinankanwe ja en mato yoipachoaibo: 'Yonokaatai jonira, jan yonoai joni xewinama iki'. Ea jakonmaakin masá tenemakana ixonra, matoribi jaskáakanti iki; en joi yoiaitian ninkaxon ikonhakana ixonra, maton yoiai joiribi ninkaxon ikonhakanti iki.

21 Matora jaskáboanoxikanai ea kopi, itan jan ea raanaribi onanyamaxon.

22 Jabora jawe ocha akanama keskábo ikeankanke, en joxon jato jawe joibi yoiama ikax. Ikaxbi ramara jabo moa jaki paranati yamake, jaton ocha aká kopi.

23 Jaskáakin ea omisaibaonra nokon Paparibi omiskanai.

24 Jawe ocha akanama keskábora ikeankanke, en jato bebonxonbo ichabiresakin wetsabaon ayamai keskáakin jawebi ayamaa iketian. Ikaxbi nato jawékibora moa oinkanke, jaskarabo oinxonbira ea omiskanai, itan nokon Paparibi omiskanai.

25 Ikaxbi neskarabora winotai, jaton esé meran wishakaata joi senenti kopí: 'En jawekeskabo akenmabira, ea omiskanai', iki iká.[l]

26 Ikaxbi jan mato ikinti ja ikon Shinan mato akinnon ixon, nokon papaibaxon en raana joxonra, ekiriakin jakonhakin mato onanmanoxiki.

27 Itan matonribira ekiriakin jakonhakin jato onanmanoxiki, ja peokoonontianbi, mato ebetanbi ikanabo ixon.

[l] **15.25** Sal. 35.19; 69.4

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

16 [1] Neskara jawékibora en mato
yoia iki, eki koshii mato jené-
kanaketian.
[2] Ja *jain tsinkíti xobonkoniabora
mato pikonoxikanai, jainoax netera
nokónoxiki, wetsanbires mato reteax,
Dios keenai keskára non ake, ikibo
ikanti.
[3] Matora jaskaboanoxikanai, noa
onanyamakana ixon, nokon Papa itan
earibi onanyamaxon.
[4] Enra mato neskarabo yoiai, ja nete
nokóketian maton shinanti kopí, en
mato moa yoiabo.

Diossen Shinanman akai

Mato betanbipari ixonra moabi en
mato neskáakinbo yoiamaparia iki.
[5] Ikaxbi ramara ea moa kaai, jan ea
raana betan ikí, jatian mato westíoran-
bira jaweranoki ea kaai ixon, ea yokó-
yamai.
[6] Jaskáakin ea yokáyamaibira, mato
kikinbiresi oníske, en mato neskara
jawékibo yoia.
[7] Ikaxbira en mato ikonshaman yoiai,
ea kaakayara matona jakon iki. Ea
kayamaabira, jan mato ikinti jotima iki.
Ikaxbi moa kaxonra, en mato raanxoni
kaai, mato meran inon ixon.
[8] Ja joxonra, nato netemea jonibo jish-
tiakin jato onanmanoxiki, tsoarin ja
ochaya, itan tsoarin ja jawe jakonmabi
akáma, jainxon tsoarin ja Diossen moa
jakonma masá tenematires,
[9] itan tsoarin ja ochaya, ja ea ikon-
hayamai,
[10] tsoarin ja jawe jakonmabi akáma.
Eara nokon Papaiba kaai, jatianra ea
maton moa oinyamanoxiki,
[11] tsoarin ja Diossen masá tenema-
tires. Nato nete jan koirannai, ja iki
moa masá tenetiainko.
[12] Icha joibora jake en mato yoitibo.
Jabo en mato rama yoiabira, maton
onantima iki.
[13] Ja ikon Shinan joxonra, mato onan-
manoxiki ja maton onanti ikon joi.
Janbi shinantaananra mato jan yoia-
manoxiki. Janbi Diossibakea ninkata-
bokayara, mato onanmanoxiki. Jainxon
mato onanmaribanoxiki, ja ramakaya
iti jawékibo.
[14] Janra nokon ani shinan itan nokon
jakon shinan jato oinmanoxiki, eibakea
bixonra mato onanmanoxiki.
[15] Jatíbi nokon Papa jayata jawékira,
nokonaribi iki. Jaskara kopíra, en yoia
iki, ja Diossen Shinanmanra eibakea
joiboribi bixon mato onanmanoxiki
akin.
[16] Basimara ea maton moa oinyama-
noxiki, ikaxbi basimaribira maton ea
jakiribi oinnoxiki", akin jato aká iki.

Onís iitibi raroti

[17] Jato jaskáa, jatíribi jaonmea onan-
naibo neskati yokakanankana iki:
—¿Jawekeskara yoikaskinmein noa
neskáakin yoiai?, Noa yoiai basimara
non oinyamanoxiki jainxon iikinra, non
oinribanoxiki akin. Jainxon yoiribiai
jawen Papaiba kaai.
[18] ¿Jawekeska yoiimeinki ja basimara
itiki iki ikai? Nonra onanyamake ja
yoyo ikai —ikibo ikana iki.
[19] Jatian jaonmea onannaibaon yokó-
kaskanai onanxonra, Jesussen jato
neskáakin yoia iki: —Enra mato yoia
iki, basima nete pekaora ea maton moa
oinwetsayamai. Jainxonra basima nete
pekao jakiribi maton ea oinribanoxiki,
akin. ¿Ja onankasiki mato yokakanan-
kanai?
[20] Ikonshamanra en mato yoiai, masá
shinanira mato wininoxikanai, jatianra
ja ikonhayamai jonibobiribi raronoxi-
kanai. Ikaxbi jaskati onisaxbira ja maton
masá shinanna jawékibo raroti inóxiki.
[21] Westíora ainbaonra, jawen bakenti
nete nokoketian, masábires teneai.
Ikaxbi moa ja bake pikota pekáora,
ja baken chexabo moa shinanbenotai,
westíora bake nato neten pikoax raroi.
[22] Jaskaribiakinra rama matonribi
masá shinannai. Ikaxbira jakiribi mato

oinni ea joribai kaai. Jatianra maton
shinan meran mato raroshaman inóxiki,
tsonbi mato bichintima raro shinan.
23 Ja netenra, moa jawebi maton ea
yokáyamanoxiki. Ikonshamanra en
mato yoiai, ja nokon Papanra jatíbi ja
nokon janenko maton yokatabo mato
meninoxiki.
24 Jaskara ikenbira, ramakamanbi
nokon janenko jawebi maton yokatama
iki, yokákanwe jatianra maton biti iki.
Jaskatax mato ikonbiresi raroti kopí.

Jesús iki nato netemea jakonma jawékibo janharesa

25 Jatíbi neskarabora wetsa jawékikibo
yoinbainhanan en mato yoia iki. Ikaxbi
nokóranoxiki nete, moa wetsa jawéki-
kibo yoinxon en mato onanmatima.
Jatianra onantishamanhakin, nokon
Papakiriakin en mato yoinoxiki.
26 Ja netenra nokon janenko maton
yokánoxiki. Jaskara ikenra ja maton
yokatabo mato meninon ixon, nokon
Papa en mato yoixonoxiki, akin en mato
ayamai,
27 ja nokon Papanbi mato noia iken.
Matora noike maton ea noia kopí,
jainxon ja Diossen ea raanaribi maton
ikonhaa iketian.
28 Ja nokon Papaibakeaxa nato neten
ea joá iki. Jaskara ikaxa, rama ea
karibai, ja nokon Papaiba —akin jato
aká iki.
29 Jato jaskáaketian jaonmea onanai-
baon Jesús yoikana iki: —Ramara wetsa
jawékikibo yoinbainyamai, mia onanti-
shamani yoyo ike.
30 Jaskara ikenra, min jatíbi jawéki
onanna rama non onanke. Itan tson-
biribi mia yokáti senenma. Jaskara
kopíra, non mia ikonhai, mia Diossenbi
raana joá —akin.
31 Jatian Jesussen jato yoia iki:
—¿Jaskara ikenki ramapari maton
ikonhai?
32 Jaskara ikenbira moa nete nokotai,
itan rama riki ja nete. Rakékinra
matonbiribibo janbiskin maton ea pota-
bainnoxiki, ikaxbira eabichoma iki, ja
nokon Papa ebetan iketian.
33 Jatíbi neskarabora en mato yoiai,
ebetan ikax xabáshaman shinanya
mato inon ixon. Nato netemeaxa
meskó jawékininbo mato onitsapiti
jake, ikaxbi koshiakin shinankanwe.
Ja nato netemea jakonma jawékibora
moa enharesa iki —akin Jesussen jato
aká iki.

Jaonmea onanaiboki Jesussen orana

17 1 Jaskáakinbo jato yoia pekáo,
Jesús bochiki oinnax neskati
yoyo ika iki: “Papá, moara ike nete
nokoti, ja min Baken ani atipana koshi
jato onanmawe, janribi min ani atipana
koshi jato oinmashokonon.
2 Jatíbi jonibaon koshira min Bake
min imaa iki, jaskatax ja nokona iti min
ea menia jonibo jatíbitian jati neteya
ikanti kopí.
3 Jatian ja jatíbitian jati nete riki,
miabichores ikon Dios onankanti, itan
ja min raana Jesucristoribi onankanti.
4 Enra ja min ani atipana koshi jato
onanmaa iki, jainxon ja min raanxon
ati yoiaboribi en senenhake.
5 Papá, eara ja min nete joniamatianbi
miibetanbi westíora atipana koshia-
bicho iká iki, rama mia miibaxonbi ja
ani atipana koshi jakiribi ea meniri-
biwe.
6 Ja nato netemea min ea meni-
noxon katóxonabora en onanmaa iki,
tsoarin mia ixon. Jabora minabo iká
iki, minabo ikenra, min ea jabo menia
iki. Jabaonra min joi ninkataanan, min
yoia keskábo akana iki.
7 Jaskara ixonra rama onankanke, ja
min ea meniabo miibakeax joái.
8 Min yoia joibo en jato yoiara, jabaon
ninkáxon ikonhakana iki. Jaskáaxonra
onankana iki, ea miibakeax joá. Jainxon
miinbi ea raana joáribi ikonhakana iki.
9 Jabo kopíra en mia yokatai,
nato netemea ja mia ikonhaax miki

koshikashamaibo kopíra en mia yokáyamai. Ja min ea meniabo kopíkayara, en mia yokatai minabo iketian.

10 Jatíbi ja nokonabora minaribi iki, jatian jatíbi ja minabora nokonaboribi iki. Jaskara ikenra ja nokon ani koshiribi jato meran onantibires ikai.

11 Eara moa nato neten iamai. Ikaxbi jabobichoresa, nato netenbi banékanai, ea miibetan ikí kaai kaman. Papa ochaoma, ja min atipana koshin janenko jato koiranwe ja min ea menia janenko, jaskatax noa ikai keskatiribi ja shinanyabicho ikanon.

12 Jato betan nato neten ixonra, en jato koiranxon koshikiina iki, min atipana koshin, itan min ea menia janenko, jatianra tsoabi manóyamaa iki, ja moa manota ikabichoresa jaskata iki, ja wishá meran yoiai senenti kopí.

13 Ikaxbi ramara ea moa miiba kaai. Ea kaamatianbira jato betanbipari nato neten ixon, neskara jawékibo en jato yoiai, ea raroshamanai keskatiribi, jaboribi rarokanon ixon.

14 Enra min joi en jato onanmaa iki. Jaskáakin en jato onanmaara, jabaon ikonhakana iki. Jaskáakin onanxon, jato yoikanabira, ja jakonma shinanya jonibaon ninkáxonyamakin jato omiskanai. Ja jabaon akai keskáakin shinanyamakanai kopí, earibi nato netemeama iketian.

15 Nato mainmea jato bonon ixonra en mia yokáyamai. Ja jakonmainoa min jato koiranon ixonra en mia yokatai.

16 Jabo nato netemea ikaxbira, ja nato netemea jakonma shinanya jonibo keskati jakonma akí, jayamakanke earibi nato netemeama iketian.

17 Ja min ikon joi meranxon jakonmainoa jato tsekawe, min joira ikon iki.

18 Ja min ea nato neten raana keskáribiakinra, enbiribi jabo raanai; ja min joiribi jato onanmatankanon ixon.

19 Jato kopí riki enbixbi ea ochaoma, jaskatax jaboribi ja min ikon join imaa ochaomabo ikanon ikax.

20 Natobo kopíbichora en mia yokáyamai. Ekiriakin jabaon jato joi yoiara, wetsabaonribi ea ikonhanoxikanai, jaabo kopíribira en mia yokatai.

21 Jatíbi jabo ebetanbi ikanon ixonra en mia yokatai, mia emeran itan ea mii meran ikai keskati jaboribi nomeran ikanon, jaskáaxon nato netemea jakonma akai jonibaon ikonhakanti kopí min ea raana joá.

22 Ja min ea menia ani atipana koshiribira en jato menia iki, noa ikai keskatiribi westíorabicho ikanon ixon.

23 Jabo emeran itan mia emeran, jaskatax ponté westíorabicho ikanti kopí. Jaskakanaitian oinxon, nato netemea jonibaon onanboreskanti kopí, min raana ea joá, itan min ea noia keskáribiakin min jato noia.

24 Papá, ja min ea meniabo jain ea ikí kainkoribi ebetan ikantininra, ea keenai. Jaskáaxon jabaonribi oinkanti kopí min ea menia koshi shinan, minra ea noia iki, nato nete joniamatianbi.

25 Papa ochaomá, ja ea ikonhayamai jonibaonra mia onanyamakanke, ikaxbi enra mia onanke, ja nato nokon jonibaonribira onankanke, minbi raana ea joá.

26 Enra jato onanmaa iki, tsoarin mia itan jawekeskarin mia ixon. Jatianra en jato onanmaboresai ja min ea noia shinanribi jato meran inon ixon, itan earibi jato meranbi iti kopí", akin Jesussen orana iki.

Jesús yatankana

(Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53)

18 1 Jaskatibo yoyo iki senenyona pekáo, jatíbi jaonmea onanaiboyabi Jesús, ja Cedrón janeya tae baitai shitabaini keiba bokana iki. Kaax nokókana iki, jain iká iki westíora wai chike, jain Jesús jaonmea onannaiboya jikia iki.

2 Jainpacho Jesussen jaonmea onanaiboyabi tsinkíkinai iketian, Judas jato yatanmaitonin moa onanna iká iki.

3 Jain ikanaibi Judas nokota iki westíora tsama sontároboya itan jawetii

policiabo, ja Dios rabiti xobo koiranai-
boya; ja *sacerdotebo betan *fariseo-
baon raana, jabaon kakin bokana iká
iki, lamparinbo itan tirí joétai jawékibo.
4 Ikaxbi Jesussen moa jatíbi jaskara
ikaibo onanna ixon, bechixon jato
yokata iki: —¿Matonki tsoa benai?
—akin.
5 Jatian jabaon yoikana iki: —Ja
Nazarethainoa Jesús benai riki noa
—akin. Jatian jato yoia iki: —Ea riki
—akin. Jatian jan jato yatanmai Judas
jain jato betan iká iki.
6 Jatian jato Jesussen "Ea riki", akin
aká, chitíbainax maiki pakékana iki.
7 Jainxon jato yokáribia iki: —¿Ma-
tonki tsoa benai? —akin. Jatian yoikana
iki: —Ja Nazarethainoa Jesús benai riki
noa —akin.
8 Jaskáakana, Jesussen jato yoiribia
iki: —Enra moa mato yoike ea riki akin.
Ja ea benai beabo ixon, natobo jene-
kanwe ibátankanon boí —akin.
9 Jatora jaskáa iki, ja Jesussenbi yoia
senennon ixon: "Ja nokon joni iti min
imaabora, westíorabi eki koshii jenéya-
makanke Papá", iki iká.
10 Jatian Simón Pedron, jawen espada
tsekataanan, Malco janeya joni jawen
mekayaokea pabíki xatenaana iki, ja
iká iki *sacerdotebaon koshin yonoti.
11 Jaskáaketian Jesussen Pedro yoia
iki: —Ja min espada jakiribi jawen xaká
meran niawe. Ja atikomabires jawéki
nokon Papan ea shinanxona ikenra, en
tenexon biresti jake —akin.

Sacerdotebaon koshi
Anássiba Jesús bokana
(Mt. 26.57-58; Mr. 14.53-54; Lc. 22.54)

12 Jainxon ja romano sontárobaon,
jaton joni koshiaxon, itan ja judíobaon
policiabaon moa Jesús yatankana iki
yatanxon nexakana iki.
13 Jaskáaxon Anássibapari bokana
iki. Ja Anás iká iki Caifássen rayos. Ja

Pedron Malco paxtea.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Caifás iká iki, *sacerdotebaon koshi, ja
baritian imakana.
14 Ja Caifásribira iká iki, ja judío
koshibo neskáakin jato yoiibata, jato-
nara jakon itiki jato kopi westíora joni-
bicho mawata ixon.

Jesús onanaxbi Pedro paranaa
(Mt. 26.69-70; Mr. 14.66-68;
Lc. 22.55-57)

15 Simón Pedro betan wetsa Jesussen
joniribi, ja Jesús bokanai chibani
kabékona iki. Jatian ja *sacerdotebaon
koshin, ja wetsa Jesussen joni moabi
onanna iká iki. Jaskara kopí, xobo
chicho ja joni jikia iki.
16 Ikaxbi Pedrobiribi jikiamai, jeman
xepótiainbi baneta iki. Jaskara iketian
ja wetsa *sacerdotebaon koshi onanna
ikax, moa jikiaxbi pikoribia iki, jainxon
ja xepóti koirannai ainbo yoia iki,
jaskáakin yoia, jen ixon, Pedro jikimaa
iki.
17 Jaskakenbi ja xepóti koirannai
ainbaon Pedro neskáakin yokata iki:
—¿Miaribimarin ja Jesussenmea onanai
joni? —akin. Jaskáa Pedron yoia iki:
—Eara jama iki —akin.
18 Jatian matsiribi iketian, ja yono-
kanaibo betan ja Dios rabiti xobo
koirannai policiabo chii keteaax yooti
charókana iká iki. Jatian Pedroribi jain
jato betan iká iki, yooti chankata.

Caifássiba Jesús bokana
(Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64;
Lc. 22.66-71)

19 Jainxon, ja *sacerdotebaon koshin
Jesús yokákin peoa iki, ja jaonmea
onanaibokiriakin itan jan jato onan-
maibokiriakin.
20 Jaskáa Jesussen yoia iki: —Jatíbi
jonibo bebonmeaxa ea yoyo ipachoai,
jatíbitianra jain tsinkíti xobonkoxonbo,
jainoax ja Dios rabiti xobonkoxonbo ja
jain judíobo tsinkitainkoxonbo en jato
onanmaa iki; jaskara ikaxa westíoraibi
ea joneshoko yoyo ikama iki.
21 ¿Jatian jaweatiki min ea yokatai?
Ja nokon joi en yoiaitian ninkatabokaya
jato yokáwe, abákanon jabaon yoikin,
ja ea yoyo ikabo, jabaonra onankanke
en jato yoiabo —akin aká iki.
22 Jatian Jesussen jato jaskáaketian,
Dios rabiti xobo koirannai westíora po-
lician Jesús tantash aka iki, jaskáaxon
yoia iki: —¿Jaweatiki min jaskáakin ja
*sacerdotebaon koshi kewinai? —akin.
23 Jaskáa Jesussen yoia iki: —Ea
jakonmai yoyo iketian ea yoiwe, jawe
jakonmaki en yoia ixon, jatian ja en
yoiabo ikon iketianki ¿Jaweati min ea
tantash aka? —akin.
24 Jainxon Anássen, nexamaxon jato
bomaa iki, ja sacerdotebaon koshi
Caifássiba.

Jesús onanaxbi jakiribi
Pedro paranaa
(Mt. 26.71-75; Mr. 14.69-72; Lc. 22.58-62)

25 Jatian Simón Pedro yotipari jain chii
kexa nia iká iki. Jainoa yokáribikana
iki: —¿Miaribimarin ja Jesussenmea
onanai? —akin. Jatian Pedro paranai
neskata iki: —Eara jaama iki —iki.
26 Jainxon ja *sacerdotebaon koshin
yonotinin yokáribia iki, ja Pedron
paxtewana jonin rarebaon: —¿Miamaki
ja wai ikain Jesús betan en oinyama-
wana? —akin.
27 Jaskáa jakiribi Pedron paranaa iki,
jaskatatianbi atapabene keota iki.

Pilaton Jesús yokata
(Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Lc. 23.1-5)

28 Jatianra ja Caifássen xobonkonia,
yamékirishoko ja romanobaon apo
jain iká xobonko, Jesús boribakana iki,
jatianra judíobo ja xobonko weiyamakana
iki, ja jaton esekan yoiai keskati jakonma
banénaketian, jatianra ja *Pascua yamé
moa jawékiatikoma ikanti ikana iki.
29 Jaskara kopí, Pilato jawen xobo mera-
noax pikota iki, pikóxon jato neskáakin
yokata iki: —¿Jawekeska jakonma aká
kopíki nato joni maton jaskai? —akin.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

30 Jatian jabaon yoia iki: —Retemisma
iketianra, nato joni non mia bexon
meniamakeanke —akin.
31 Jaskáakana, Pilaton jato yoia iki:
—Matonbikaya boxon, jawen aká
jawékibo yoixontankanwe, ja maton
esé meran, yoiai keskáakin —akin.
Jato jaskáa, judíobaon yoiribikana iki:
—Noa judíobaonra non ati atipanya-
make, tsoabi jaskáakin retekin —akin.
32 Jaskataxa senena iki, jaskaraton
mawáti ixon moabi Jesussen jato yoipa-
choai.
33 Jatian Pilato jakiribi, jain já iká
xobonko jikiribia iki, jainxon Jesús
kenaa iki kaketian neskáakin yokata
iki: —¿Miarin ja judío jonibaon Apo?
—akin.
34 Jaskáa, Jesussen yoia iki: —¿Minbi
shinanxonki akai min ea jaskáakin? o
¿Wetsabaon mia ekiriakin yoiaki min
ea jaskáai? —akin.
35 Jatian Pilaton yoia iki: —¿Eaki judío
iki? Ja min kaibobo, itan ja *sacerdote-
baon koshibaonra ake mia eiba bekin
¿Jawekeska jawéki min akárin? —akin.
36 Jatian Jesussen yoia iki: —Eara
nato netemea apobo keskáma iki, ea
nato netemea apo ikenra, nokon jonibo
eon paranan ikí reteanankeanke ea
judío koshibaon yatantima kopí. Ikaxbi
eara nato netemea apoma iki —akin
jato aká iki.
37 Jaskáa Pilaton yokata iki: —¿Jas-
kara ikaxki mia apo iki? —akin. Jatian
Jesussen yoia iki: —Minra yoike, ea
apo. Eara nato neten pikotax joá iki,
ja ikon joi jato onanmati kopí. Jatian
jatíbi ja nokon ikon join yoiai keskati
jabaonra ea ninkaxonai —akin.
38 Jatian Pilaton yokata iki: —¿Jatian
jawerin ja ikon joi? —akin.

Jesús retekanti yoikana

(Mt. 27.15-31; Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25)

Jaskáakin yokata pekáo, Pilato xobo
meranoax pikoribia iki, ja judío joni
koshibo yoyo aki. Pikóxon, jato yoia
iki. —Jawe jakonma nato jonin akára
yamake.
39 Ja maton axé riki, *Pascua fiesta-
tiibi westíora preso en mato pikoxonti.

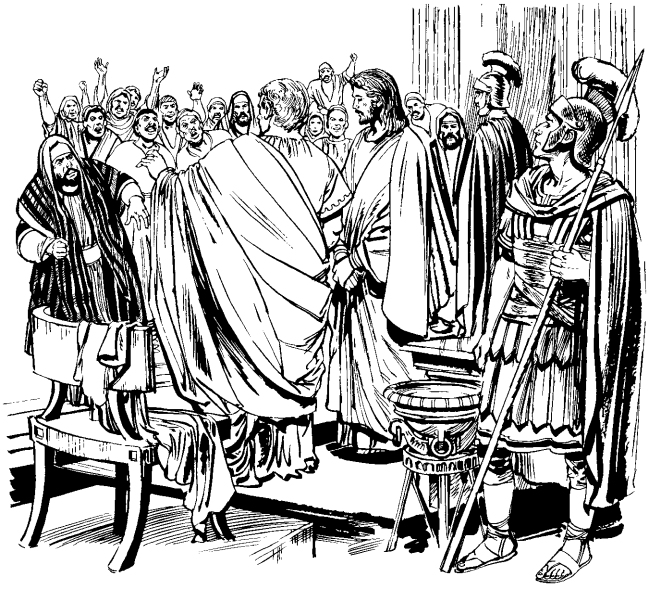

Barrabás pikoxonnon ixon, jonibaon Pilato yoia.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

¿Ja judíobaon Apo en pikoxontinki mato
keenai? —akin.
40 Jato jaskáa, jatíbi neskati saa iriba-
kana iki: —¡Min noa já pikoxontinra
noa keenyamai! ¡Barrabaskaya noa
pikoxonwe! —iki. Ja Barrabás iká iki
retemis itan yometso joni.
19 1 Jaskákanketian, Pilaton jawen
sontárobo Jesús rishkimaa iki.
2 Jatianra ja sontárobaon moxabires
maiti axon, Jesús maimakana iki.
Jaskáaxon jan perakooti joshin yame
chopa sawemakana iki.
3 Jaskaaxa pataxbainaxbo neskáakana
iki: —¡Judíobaon Apo jabanon! —ikibo.
Jaskáaxon tantash abokana iki.
4 Jainoax Pilato jakiribi pikoribia
iki. Pikóxon, jato yoia iki neskáakin:
—Oinkanwe, nenora en beke, jaskáaxon
maton onanti kopi, jan jawe jakonma
jawékibi akáma —akin.
5 Jaskatax Jesús pikota iki, moxa
maiti maiya, itan jan perakooti joshin
yame chopa sawemakanayabi. Pikoxon,
Pilaton jato neskáakin yoia iki: —¡Nato
riki ja joni! —akin.
6 Jato jaskáa, ja *sacerdotebaon koshi-
boyabi policiabo, ja oinnax neskati saa
ikana iki: —¡Korosen awé! ¡Korosen
awé! —iki. Jaskakanaitian, Pilaton jato
yoia iki: —Jaskara iketian, matonbikaya
korosen atankanwe. En jato korosen
amati ikaxbira en oinna jawe jakon-
mabi akáma iki —akin.
7 Jato jaskáa, judío koshibaon yoikana
iki: —Nonara jake westíora esé, ja esé
meran jaskáakin yoiaitianra ja joni
mawáti jake, eara Diossen Bake iki ikai
kopí —akin.
8 Jaskati yoyo ikanaitian ninkatax
bebonbires Pilato raketa iki;
9 Jaskáxon, Pilaton jakiribi, já jain
iká xobo meran Jesús ioribia iki. Boxon
yokáribia iki neskáakin: —¿Miaki jawe-
ranoa iki? —akin. Jaskáabi, Jesussen
jawe joibi yoiamaa iki.
10 Jaskáabi, jawebi yoyo iamaitian
Pilaton yoia iki: —¿Jaweatiki min ea
jawe joibi yoiamai? ¿Minki onanyamaa
ea joni koshi? Ea keenxonra, en mia
pikoti atipanke. Ea keenxonribira en
mia jato korosen amati iki —akin.
11 Jaskáa Jesussen yoia iki: —Ea jas-
káatira mia jawe koshimabobi ikeanke,
Diossen mia jaskara imaama ikax,
jaskara iken ja korosen akannon ixon
mia ea meniakayara mia iká bebonbires
ochake —akin.
12 Jaskáatianbi, Pilaton moa jaskáaxon
Jesús pikoti benaa iki. Ikaxbi judíobo
saa ikana iki: —¡Nato pikoaxa, ja icha
mai iboaa apo betan kikini raena-
naima mia ikai! Wetsaxbires eara apo
iki ikaira, icha mai iboaa apon rawí
banetai —iki.
13 Jaskákanai ninkáxon, Pilaton jato
Jesús jemaori pikomaa iki. Jaskáakin
pikomaax, ja jainxon joi benxoai yaká-
tinin Pilato yakata iki, ja makanbires
aká keyá tapo keska ikain. Ja tapo
keskatonin jane iká iki judíobaon join
aká Gabatá, ja iki empedrado iki iká.
14 Jatian iká iki *Pascua fiesta ikámapari, moa bariapanaitian. Jatian
Pilaton judío koshibo yoia iki: —¡Nato
riki maton apo! —akin.
15 Jato jaskáa, saa ikana iki neskati:
—¡Korosen metasti riki! ¡Korosen
metasti riki, ibanon mawati iki!
—ikibo. Jaskákanaitian, Pilaton jato
yokata iki: —¿Enki atiki maton apo
korosen akin? —akin. Jato jaskáa, ja
*sacerdotebaon koshibaon yoikana iki:
—Ja icha mai iboaa romamea apoya-
bichoresiki noa. Wetsa non apora
yamake —akin.
16 Jaskáakana, Jesús korosen atan-
kannon ixon, Pilaton jato menia iki.
Jatianra jabaon moa bokana iki.

Jesús korosen akana

(Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43)

17 Jaskáakin bokin, jabi koros iama-
xon, Jesús bomakana iki, “Mapo xao
manan”, akanainko (Ja iki judíobaon
join aká Gólgota).

18 Jain nokóxon, korosen akana iki.
Jatian rabé yometsoribi ja betanbi okenbekonbi korosen akana iki, jatian Jesús
iká iki naponbekon.
19 Jatian Pilaton jato tablanin wishamaxon já manaon jato tasamaa iká iki
neskata: “Nazarethainoa Jesús, judíobaon Apo”, iki iká.
20 Jatianra icha judíobaon ja wishá
yoyo akana iki, ja Jesús korosen akana,
jema ochoma iketian oinni boxon, ja
wishá iká iki, judíobaon join, romanobaon join, itan griego join akana.
21 Jakopira ja *sacerdotebaon Pilato
yoikana iki: —Judíobaon apo akin
wishayamawe ‘Ja judíobaon Apo iki
ikai’, akinkaya wishawe —akin.
22 Ikaxbi Pilaton jato yoia iki: —En
moa wishaa ikaxa, moa aká iki —akin.
23 Moa Jesús korosen axon, ja chosko
sontárobaon westíoraxonbo jawen
chopabo bipakekana iki. Jainxon, ja
tari sawetiribi bikana iki, ja iká iki
kexéoma, bochikixonbi namaankiriakin
timáa chopa.
24 Jaskara iketian, sontárobo jatobires
yoyo ikana iki: —Nato noshitima riki,
jaweratonmein biai ixonkaya onannoxon *suerte anon akanwe —iki.
Jaskataxa Diossen joi meran neskáakin
Wishakani senena iki: “Nokon chopabora bipakenoxikanai, ja nokon perakootira, tsonmein bitiki ixon, *suerte
anoxikanai”, iki iká. Jatianra jaskáakin
ja sontárobaon akana iki.
25 Jatian jain Jesús korosen akana
naman iká iki Jesussen tita, jawen
titan wetsa jainoaxibi iká iki ja
Cleofássen awin María betan María
*Magdalena.
26 Jatian jainxonra, Jesussen oinna iki,
jawen tita betan ja kikinhakin jan noia
jaonmea onanai joni. Jatianra jawen
tita neskaa iki: —Ainbó, ja riki min
bake —akin.
27 Jainxon, ja jaonmea onanai yoia iki:
—Ja riki min tita —akin. Jatian janra
moa jawen xobonko boá iki.

Jesús mawata

(Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49)

28 Jato jaskáa pekáo Jesussen moa
onanna iki jatíbi moa senena. Jaskatax
ja Diossen kirika meran wishaa
senennon ikax, neskati yoyo ika iki:
—Eara nomiai —iki.
29 Jainra vino pae bochoya chomoshoko yakata iká iki. Jatian ja *esponja
bixon, ja vino pokokana iki, jaskáaxon
ja *hisopo jiwishoko ponyaman maostankana iki, jaskáaxon boxon Jesús
ketaxnankana iki.
30 Jatianra ja vino pae Jesussen tsitsia
iki. Jainoaxa neskata iki: —Jatíbira
moa senenke —iki. Jaskatax beókainax
moa mawata iki.

Sontáronin Jesús pishpachiain chachia

31 Jatian iká iki moa *Pascua ikaitian
benxokaakanai, jaskara iketianra ja
judíobo keenyamakana iki, ja tantiti
netenbi yorabo korosenbi imatinin, ja
tantiti nete moa ipachoai bebonbires,
mekéti nete ikai iketian. Jaskara kopíra
Pilato yoikana iki, ja korosen akana
yorabo kishi sekeanan, sontárobaon
korosenmea pakexon miinkanon ixon.
32 Jaskáakin yoikana, Pilaton jawen
sontárobo yoia iki, jato jaskáa boxon ja
rekenainoa korosen ikápari kishi sekenankana iki. Jainxon ja Jesús patax iká
wetsa korosen ikáribi, kishi sekenankana iki.
33 Jaskáaxon Jesússibi anoxon oinkanabi, iká iki moa mawata, jaskara kopí
jares kishi sekenanyamakana iki.
34 Jaskara ikenbi westíora sontáronin
pishpachiain kini itiakin chachia iki,
yami kenshon. Jaskáatianbi jimi betan
onpax jawen pishpachiainoax jokona
iki.
35 Jatíbi neskarabo riki, jan oinnaton
yoia, jatian jan yoiaibo riki ikon, janra
onanke ikon yoiai, matonribi ikonhakanon ixon.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

36 Nato jawékibora winota iki, ja
kirika meran Wishakani senennon ikax:
"Jawen xaora westíorabi sekenanyama-
noxikanai", iki iká.[m]
37 Jatian wetsanko ja kirika meranribi
ikai neskati: "Jain chachikanainkora
oinnoxikanai", iki.[n]

Jesussen yora miinkana
(Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56)

38 Jaskáakana pekáo, ja Arimatea
jemankonia Josekan, Jesussen yora
bonoxon, Pilato yokata iki. Ja Joséra iká
iki, joni koshiboki rakékin jonéshoko
Jesús chibanai; jatian Pilaton, boti yoia,
kaxon ja yora Josekan boá iki.
39 Jatian Nicodemoribi jain iká iki,
ja yamé Jesús betan yoyo iki kayan-
tana. Jan boá iká iki, *mirra beponya
áloe ininti meskoxon ja iká iki kimisha
chonka kilobira.
40 Jaskáaxon, ja rabéxonbi Jesussen
yora bokana iki, boxon chopan raka-
waxon, ja bokana inintininbo ayonkana
iki, jayá kini meran anoxon, ja judío-
baon axébiribi jaskara iketian.
41 Jatian jain Jesús korosen akanainko
iká iki westíora wai, jain iká iki bená
kini, tsoabi miinkanamapari.
42 Jain Jesussen yora miinkana iki; ja
kini ochómatani iketian, itan ja judío-
baon tantiti neteribi moa peokootaitian.

Jesús jiria
(Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12)

20 1 Jatian ja reken nete semana
peokootaitian yamékirishoko,
Magdalainoa María kaa iki, jain
Jesussen yora niaibakana kininko.
Kaxon oinna iká iki jan xepoibakana
makan xewerankana.
2 Jaskara oinnax, ishtoi jakiribi bane-
kainribia iki, ja Simón Pedro betan ja
akonbireskin Jesussen noia joni ikainko.
Kaxon jato yoia iki: —Kininkoniara non
Ibon yora bokana, moa yama ike, itan
nonra onanyamake jawerano akanara
ibirai —akin.
3 Jato jaskáa, Pedro betan ja wetsa
jaonmea onanai ja kini oinni bokana
iki.
4 Jaskatax, ja rabekaxbi ishtobekona
iki, ikaxbi wetsa japari, Pedro mawin-
bainax kininko nokota iki.
5 Kaax nokóxon beokainxon kini
chicho oinna iká iki, chopabobichores
ikaxbi jikiamaa iki.
6 Jatian Simón Pedro chiní nokotaxbi,
ja japari nokota rawinbainax jikikaina
iki, kaxon jan oinna chopabobichoresibi
jain tsamata iká iki.
7 Jainoax jan Jesussen mapo kawaiba-
kana ani chopa ja wetsa chopabo betan
jainbicho iamaa iki, jakonshamankin
kátoxon janbiribishoko tsamana.
8 Jainoax ja japari nokota Jesussenmea
onanai jikishokoa iki, jikixon janbiribi
oinxon ikonhaa iki.
9 Ikaxbi já jiriti iki iká, Wishá meran
yoiai onanyamaparikana iká ika.
10 Jaskara oinnax, ja jaonmea onanai
rabé moa jaton xobonko bokana iki.

Magdalainoa Maríaki Jesús pikota
(Mr. 16.9-11)

11 Jatian moa bokankebi Maríabiribi ja
kini xemakayainbi banetax wini winia
iki, wini winiibi ja chichó oinnox beota
iki.
12 Naiskin meraa iki rabé ángel joxo
chopa saweya, jain Jesussen yora aiba-
kanainko yakábekona, wetsa iká iki jaki
mapo ibatakiri yakata wetsabiribi tae
ibatakiri.
13 Jatian ja ángelbaon yokákana iki:
—Ainbó ¿Jaweakiki mia winiai? —akin.
Jaskáakana jan yoia iki: —Nokon Ibon
yorara bokanke; jawerano akanara
ibirai, en onanyamake —akin.
14 Jaskataanan bechiakekainkin Jesús
jain nia meraa iki, ikaxbi jarin ixon
onanyamaa iki.

---

[m] **19.36** Sal. 34.20 [n] **19.37** Zac. 12.10

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

15 Jainoa Jesussen yokata iki:
—¿Ainbó, Jaweakiki mia winiai?
¿Tsoa benairin mia? —akin. Jaskáara,
ja wai koirannai jonira ibirai ixonres
neskaakin yoia iki: —Ibó, min boá ixon
ea yoiwe, jawerano min akárin en bena-
tanon —akin.
16 Jatian Jesussen aká iki: —¡María!
—akin. Jaskáa bechiakekainxon judío-
baon join aká iki: —¡Rabuni! —akin (Ja
iki "Maestró", iki iká).
17 Jaskáaketian Jesussen yoia iki
neskáakin: —Ea jenewe, eara nokon
Papaiba jabetan ikí kaamapari iki.
Ikaxbi ja nokon wetsaboiba katanwe,
kaxon jato yoitanwe, ea nokon Papaiba
kaai, ja maton Paparibi ja nokon Dios,
itan maton Diosribi —akin.
18 Jaskáa, ja Magdalainoa María kaa
iki, ja jaonmea onanaiboiba, kaxon jato
yoia iki, ja Ibora en oinbeirana itan jan
yoia joiboribi.

Jaonmea onanaiboki Jesús pikota
(Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49)

19 Ja semana peokoota reken nete
iibaitai yamébi, Jesussenmea onan-
naibo westíora xobonko tsinkíkana
iki, ja judío koshiboki raketi, jatian
ja xobo iká iki xepó. Jaskákin xobo
xepokana ikenbi, Jesús jatoki jikia iki,
jikiax jato napon nixon jato saludana
iki neskáakin: —¡Mato jakonbires Dios
betan ibanon! —akin.
20 Jaskáakin jato yoitaanan, jain metá-
sibakana kini jato oinmaa iki, jainxon
jawen pishpachiain chachiibakana kini-
ribi jato oinmaa iki. Jatian jabo non Ibo
oinnax ikonbiresi rarokana iki.
21 Jainxon Jesussen jato yoiribia iki:
—¡Jakonbires Dios betan ikanwe! Ja
nokon Papan ea raana keskáribiakinra
enribi mato raanai —akin.
22 Jaskataanan jatoki xoon ataanan
jato yoia iki: —Ja Diossen Shinan
bikanwe.
23 Tsoaboki ja jaton ocha akábo maton
shinanxonyamai, jabora Diossenribi jaton
ocha akábo shinanxontima iki. Jatian
tsoaboki ja jaton ocha akábo maton
shinanxonresai, jabora Diossenribi ja
ochabo jato shinanxonresti iki —akin.

Ibo jiria Tomassen oinna

24 Jatian jatoki Jesús pikonontian,
Tomás, ja Rabébaon akin akanai, ja
chonka rabéainkonia ikaxbi, jato betan
jain yama iká iki.
25 Jatian moa joketian ja wetsa
jaonmea onanaibaon yoikana iki:
—Nonra non Ibo oinke —akin.
Ikaxbi Tomassen jato neskaa iki: —Ja
mekenhai clavo kini oinyamaxon, ja
kinin nokon metoti niayamaxon, itan
jawen pishpachiain nokon meken niaya-
maxonra en mato ikonhati atipanya-
make —akin.
26 Jainoax posaka nete winota pekáo,
jatíbi ja Jesussenmea onannaibo, jaki-
ribi tsinkíkana iki, ja xobo meran.
Jatian Tomás moa jato betan iká iki.
Moa xepóti xepokana ikenbi Jesús jatoki
jikiribiax jato xaran nia iki, jain nixon
jato saludanribia iki neskáakin: —¡Mato
jakonbires Dios betan ibanon! —akin.
27 Jaskáakin jato saludantaanan Tomás
yoia iki: —Min metoti nokon meken
kinin niawe, jainxon ja min mekenribi
nokon pishpachiain niawe, ikonhayamai
iamawe, ¡ikonhakayawe! —akin.
28 Jaskáa Tomassen yoia iki: —¡Nokon
Ibó itan nokon Dios! —akin.
29 Jaskataitian Jesussen yoia iki:
—¿Neskáakin ea oinxonpariki ea min
ikonhaa? Diossenra raroshaman imai ja
oinxonmabi ea ikonhaibo —akin.

Jaskara kopí nato kirika wishaa

30 Ja jaonmea onanaibaon oinnonbira
ichabiresakin Jesussen ja oinxon onanti
ratétibo aká iki. Ikaxbira nato kirika
meran jatíbishaman wishaama iki.
31 Ikaxbi jatíbi nato kirika meran
wishaabo riki, Jesús riki Cristo, ja
Diossen Bake ixon, já ikonhaax jaki
koshiax jakanti kopí aká.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Ja kanchis jaonmea onanaiboki Jesús pikota

21 [1] Jaskata pekáo, jakiribi jaonmea onanaiboki Jesús pikóribia iki, ja Tiberia ani ian kexá iikanaitian. Neskatira jatoki pikota iki:

[2] Jain ikana iki natotii, Simón Pedro, Tomás, ja Rabébaon akin akanai, Natanael, ja iká iki Galilea main iká Caná jemankonia, jainoax ikana iki, ja Zebedeon bakebo itan jawen wetsa Santiago, jainoaxibi ikana iki wetsa rabé ja Jesussenmea onanairibi.

[3] Jainxon Simón Pedron jato yoia iki: —Eara piti benai kaai —akin. Jato jaskáa jabaon yoikana iki: —Noa miibetan kabánon —akin. Jaskatax boten nanekana iki, boxon yamé rikanshinkinbi jawebi biamakana iki.

[4] Jaskati moa nete xabataishoko Jesús jato ikana ochóma ian kexa pikota iki, ikaxbi jaonmea onanaibaon jarin ixon, onanyamakana iki.

[5] Jainxon Jesussen jato yokata iki: —Bakebó, matonki yapa biamaa —akin. Jatian jabaon yoikana iki: —Jawebira non biamake —akin.

[6] Jatian Jesussen jato yoia iki: —Ja maton bote mekayao ja ani rika nepókanwe, jatianra maton bitiki —akin. Jato jaskáa ja ani rika nepókana iki, nepóxon moa nebíti atipanyamakana iki ichayora yapa iketian.

[7] Jatian ja Jesussen noia jonin, Pedro yoia iki: —¡Non Ibo riki! —akin. Jaskáakin ja Ibo riki iki ikai ninkatatianbira, ja jopeta chopa ishton sawetaanan jene tsakabaini Pedro nonoi kaa iki.

[8] Jatian jatíribibobiribi botenbi bokana iki, ja yapa ichaya ani rika niniboi. Ja napomeax mashiki nokóti iká iki westíora pacha metrores jawen ochó.

[9] Boxon mapéxon oinkana iká iki, chii ketéaxon westíora yapa betan pan xoikin berakana.

[10] Jatian Jesussen jato yoia iki: —Ja maton bea yapa jawetii bekanwe —akin.

[11] Jatian Simón Pedron, boten nanexon ja yapaya rika mashin mapémakin ninia iki, jatíribiboyaxon. Ja yapa anibo bikana iká iki, westíora pacha pichika chonka kimisha. Ichayora yapa ixonbi rika noshiamaa iká iki.

[12] Jainxon Jesussen jato yoia iki: —Bemenkanwe jawékiai —akin. Jato jaskáakenbi jaonmea onanaibaon tsontanibi, tsoarin ixon yokáyamaa iki, ja non Ibo iketian onanxon.

[13] Jato jaskáa bekanketian, panyabi yapa xoi bixon jato menipakea iki.

[14] Natora iká iki, ja kimisha itin jaonmea onanaiboki Jesús pikota ja mawatax jiria pekáo.

Simón Pedro betan Jesús yoyo ika

[15] Jatian moa pikin senenhakanketian, Jesussen Pedro yokata iki: —¿Ja nato jatíribi eonmea onanaibaon ea noia bebonbireski, min ea noia Jonassen bake Simón? —akin. Jaskáa yoia iki: —Jaskara riki Ibó, minra onanke, en mia noia —akin. Jatian Jesussen yoia iki: —Jaskáakin ea noia ixon, ja ovejabo atin jakonhakin nokon jonibo ea koiranxonhananbi ea jato axeaxonwe —akin.

[16] Jainxon yokáribia iki: —¿Minki ea noia Jonassen bake Simón? —akin. Jatian yoia iki: —Jaskara riki Ibó, minra onanke en mia noia —akin. Jatian Jesussen aríbaa iki: —Jaskara ixon ovejabo atin, nokon jonibo koiranxon ea jato ikinxonwe —akin.

[17] Jainxon jawen kimisha itin yokáribia iki: —¿Minki ea noia Jonassen bake Simón? —akin. Jatian moa kimishaakinhora, janki noia akin yokata, moa Pedro onisa iki, jaskáaxon yoia iki: —Minra jatíbi onanke Ibó, minra onanke en mia noia —akin. Jaskáa Jesussen yoia iki: —Jaskara ixon nokon jonibo koiranhananbi ea jato ikinxonwe jainxon ea jato onanmaxonribiwe.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

18 Ikonshamanra en mia yoiai, ja mia
bakeranon inontianra min akátiai min
keena keskábo sawekin, min keenain-
kobobiribi kanoxon. Ikaxbi moa yosi
ixonra mia bokanon ixon, min jato
meken sananxonoxiki, jatianra wetsan
chopa sawemaxon, min keenmaori mia
ionoxikanai —akin aká iki.
19 Neskáakin yoixonra, Jesussen onan-
mai iká iki, jawekeskaxonki Pedron
mawákin Diossen atipana koshi jato
onanmai kaai ixon, jaskáa pekáo yoia
iki: —¡Ea chibanwe! —akin.

**Ja ayorakin Jesussen já
noia jaonmea onanai**

20 Jatian banékin ja pekao joaitian
Pedron meraa iki, ja Jesussen kikin-
hakin noia joni. Ja joni iká iki Jesús
betan pikánontian, "Ibó, ¿Tsoarin ja
jakonhai keská iikinbi mia jan jakon-
maati?" akin Jesús patax ixon aibata.
21 Jaskáakin ja oinxon, Pedron
Jesús yokata iki: —Ibó, ¿Jatian nato
jonibiribiki jawekeska winoti kaai?
—akin.
22 Jaskáa Jesussen yoia iki: —Ea
joribai kaman, já jarestinin ea keen-
ketianki, ¿Jawe min ointi ja?
Minbiribikaya ea chibanwe —akin.
23 Jaskáakin Jesussen Pedro yoia joira,
ja joi akaibaon yoikana iki, ja joni jawe-
tianbi mawátima yoia iká. Ikaxbi mawá-
tima yoikin Jesussen akáma iká iki, jan
yoia iká iki, ea joribai kaman já jares-
tinin ea keenketianki ¿Min jawen ointi
ja? akin akáres.
24 Ja nato jaonmea onanai riki, janbi
oinna ixon ja nato jawékibo yoikin
wishaabo, jaskara ixonra non onanke
jan yoiaibo riki ikon ixon.
25 Jarake icha wetsa jawékiboribi
Jesussen akábo. Jaskara ikenbira
jatíbishaman nato kirika meran jabo
wishaama iki. Ja jatíbishaman rebes-
tankin westíora westíorabo wishaara,
kikinbires icha kirika nato neten pikóti
iki.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

HECHOS

Jesussen joi yoiaibo ikana

Diossen Shinan jato raanxonti Jesussen yoia

1 [1] Ja reken kirika meranra en mia wishaxona iki, nokon keen Teófilo, jatibi ja Jesussen aká jawékibo, itan jato jan esebeabo mia onanmakin, ja peokootainxonbi,

[2] ja naikan kaai keyatai kaman akábo yoikin. Kaamatianbira Diossen Shinan meranxon, ja tee akantibo jawen raanabo jonibo jato onanmaa iki.

[3] Ja mawáibata pekáora, moa jiria onankanon ikax, jato oinmai nekebi ichai meskoti jatoki pikota iki. Chosko chonka nete senenra jato jaskáakin oinmaa iki, jainxonra ja Diossen ikinaton jatikiriakin jato yoiboresa iki.

[4] Jatian jawen tee ati raanti jonibo betanpari ixon, Jerusalénhainoax jaweranobi bokantimapari yoikin, Jesussen jato neskáa iki: —Ja nokon Papan mato meninoxon yoini jawéki, en mato yoiibata senenhai kamanpari manákanwe.

[5] Ikon riki Juanmanra onpaxenres jato bautizana iki. Ikaxbi jawetii nete pekáora, Diossenbiribi jawen Shinanman mato bautizanoxiki —akin.

Naikan kaai, Jesús keyata

[6] Jatian jain jabé tsinkíkanabaon, Jesús yokákana iki: —¿Ramaki ja *Israel jonibo moatian ikáni keskáribiakin, min jato jakiribi imatiki Ibó? —akin.[a]

[7] Jatian Jesussen jato yoia iki: —Matonra onanti yamake, nokon Papan ja nete jawen koshi shinanmanbi anoxon shinanna jawéki.

[8] Ikaxbi ja Diossen Shinan mato meran joketianra, atipana koshi maton binoxiki. Jatianra ea ikábo onanna ikax, jato yoii mato kanoxiki; Jerusalénhain, jatíbi ja Judea betan Samaria main, itan ja kikin ochóbo ikana mai senenainkobo —akin.

[9] Jato jaskáakin yoitaanan, Jesús jato napomeaxbi keyataitian oinkanabi, nai koinman rakoakebainketian moa oinyamakana iki.

Naikan kaai Jesús keyata.

[a] **1.6** Nato riki ja Israel jonibo romanobaon jatoaresa iketian jato xabáaxon ja moatian ikátiai keskáribi jato imati yoii iká.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

10 Jatian já kaaitian bochiki nai oinni
iikanainbi, rabé joni joxoshaman chopa
saweya jatoki pikota iki.
11 Jatian jabaon jato yoia iki: —Galilea
jonibo ¿Jawekopiki maton bochiki
oinkin jeneyamai? Ja mato betan
iitibi naikan kaa Jesúsbira inóxiki, ja
naikan kaaitian maton oinna keskati-
ribi, naikanmeax jakiribi joribai —akin.

Judassen toan iti Matías katókana

12 Jatianra ja Olivos mananma-
meax, ja joi yoiti katotabo jakiribi moa
Jerusalénhain beribakana iki. Ja jema
iká iki, tantiti neten jatio ochóres kati
esekan yoiaitio ochó.[b]
13 Jatian nokotax, jain nokókana xobo
bochiki mapekana iki. Jabo ikana iki;
Pedro, Juan, Jacobo, Andrés, Felipe,
Tomás, Bartolomé, Mateo, jainoax ja
Alfeon bake Santiago, Simón ja Zelotebo
betan ikátiai; jainoax Jacobon bake
Judas.
14 Jabora jatikaxbi jainbicho tsinkiti
jenéyamakatikanai, jaskáaxon jatíribi
ainbobo betan, jainoax Jesussen tita
María, itan ja Jesussen wetsaboyaxon
orannox.
15 Iitira wetsa neten, ja westíora pacha
rabé chonka joi akaibo tsinkíkana
bebon nixon, Pedron jato yoia iki:
16 "Nokon wetsabó, Wishá meran yoiai
keskatira moa senenke. Neskarabo itira
David meranxon Diossen Shinanman
yoinike, ja Judassen jato Jesús yatan-
mati.
17 Judas iká iki nobébi, janra non akai
teeribi akátiai.
18 Ikaxbira ja Jesús jato yatanma-
ketian kopíakana koríkinin maroxon
mai bia iki. Jaskaa pekáora ja Judas
maponbi paketi toa ikax, jatíbi jawen
pokobo jokonkaini mawata iki.
19 Jaskara winotara, jatíxonbi
Jerusalénhain ikábaon onankana iki.
Jaskáxonra ja mai janekana iki, Acél-
dama akin. Ja iki: 'jimi mai', iki iká.
20 Salmos wishá meranra ikai neskati:
'Ibanon tsoabi jain yamaax, jawen xobo
xabábicho iki',[c] Jainoax iribai: 'Abánon
wetsan jawen tee bikin', iki.[d]
21 Jatian nenora itinkanke, ja non
Ibo Jesús noobetan inontian jatíbitian
nobébi iikiranabo.
22 Jabora Juanman, Jesús bautiza-
nontian, itan ja naikan kaai keyatai
kamanbi nobébi ikana iki. Jatian
jainoara westíora noo betan iti non
janeti jake, janribi nobébi, ja Jesús jirini
joibo jato yoinon ixon", akin jato aká iki.
23 Jaskáaxonra jainoa katónoxon, rabé
joni shinankana iki; westíoranin jane
iká iki José Justo jawen wetsa jane iki
Barsabás, jainoax wetsa iká iki Matías.
24 Jaskáxonra neskáakin orankana iki:
"Ibó, jatíbi jonin shinanra min onanke.
Rama noa onanmawe, nato rabéainoaki,
jawerato min katota iki,
25 ja jawen katinkobiribi kakin, jawen
ati tee iká Judassen jenebaina joi yoii
kati tee binon ixon", akin.
26 Jaskáaxon *suerte akana, Matíaski
paketa iki. Jaskatax ja chonka westíora
raanabo betan biakaata iki.

Diossen Shinan joi akaiboki joá

2 1 Moa *Pentecostés fiesta nokóke-
tian, joi akaibo jatikaxbi jainbicho
tsinkíkana iki.
2 Jaskákenbira, koshi niweaba beai
keskati, naikanmeax ratéresi koshin riri
iki jain ikana xobo meran nabetseeta iki.
3 Jaskataitian oinkana, jana jisá chii
tiri keská mayakayabo jatotiibi iiake-
baina iki.
4 Jatianra jatikaxbi moa Diossen
Shinan bochóya ikana iki, jaskataxa
wetsa joibaon yoyo iki peokookana iki,
ja Diossen Shinanman jato yoyo imai
keskatibo.

[b] **1.12** Jara iká iki Jerusalénhainoax westíora kilómetro jawen ochó. [c] **1.20** Sal. 69.25
[d] **1.20** Sal. 109.8

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Diossen Shinan bikana.

5 Ja netebaonribi ikana iki Diossakin
shinannai judíobo, jatíbiainoax Jerusa-
lénhain merati bekanabo jai.
6 Jabora jaskati riri ikaitian ninkatax
tsinkíkana iki. Bexonra jaskáshamanxon
onanti atipanyamakana iki, ja joi akaibo
jaton joibaonribi yoyo ikanaitian ninkatax.
7 Moa shinanhoma itan kikinni ratetax,
neskatibo yoyo ikana iki: —¿Galileainoa
jonibomakayarin nato jaskati yoyo ikaibo?
8 ¿Jawekeska kopíki, non joinboribi
yoyo ikanaitian non jato ninkatai?
9 Nenora ikanai: Partossainoabo, Mediai-
noabo, Elamhainoabo, Mesopotamiai-
noabo, Judeainoabo, Capadociainoabo,
Ponto janeya mainmeabo, Asiainoabo,
10 jainoax Frigiainoabo, Panfiliai-
noabo, Egiptonkonia itan Cirene
ochóma iká Libiainoabo. Jainoax, jari-
bakanke Romameax bekanabo.
11 Jatíribibo iki judíobo, jainoax
wetsabo iki judío jikikanabores. Jainoax
jaríbake Cretainoax, itan Arabiainoax
bekanaboribi. ¡Jatíxonbira non ake
ninkákin, ja Diossen ratéti aká non
joibaonribi yoikanaitian! —ikibo.
12 Jatikaxbi ikana iki ratékanabo
itan jaton shinanbobi yama. Jaskatax
jatonbinix yokakanani, neskákana iki:
—¿Jaweki winókana? —ikibo ikana iki.
13 Ikaxbi jatíribibo shiroires ikana iki:
—¡Paenaxa ikanai! —ikibores.

Joni icha tsinkitabo Pedron yoia

14 Jaskákanaitian, ja chonka westíora
jabé raanabo betanbi, wenixon
koshinshaman jato Pedron yoia iki:
“Nokon kaibo Judíobo, itan mato
Jerusalénhainoabo, ninkáxon, onan-
kanwe en mato yoibanon:
15 Natobora paenamabo ikanai. Maton
shinannai keskáma riki noa. Iskon hora
ikaxiki yamékiripari, jain barira tsoabi
paena iosma iki.
16 Nenora iki itai, ja *profeta Joelnin
yoini keská seneni. Jara neskata iki:
17 ‘Dios iká iki, nete senenaitianra,
nokon Shinan en jatíbi joniboki
pakenoxiki; jatianra, ja maton bake
benbobo, itan maton bake ain-
bobo nokon Shinanman yoyo
inoxikanai. Maton bake ranon-
baonra namá keska
meranbo oinnoxikanai. Maton yosi-
baonra, oxaxon namá meranbo
oinnoxikanai.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

18 Ja netebaonribira, nokon yonoti joniboki itan nokon yonoti
ainbobokiribi, nokon Shinan en pakenoxiki.
Jaskáakin en akára, nokon janenko joi yoinoxikanai.
19 Naikan, itan maiorira ani ratéti jawékibo en jato
oinmanoxiki; jimi, chii, jainoax koin kextó.
20 Barira nokanoxiki, oxera jimi keska inóxiki, ja non Ibon
jaton akábo yoixonti ani nete senenamatianbira,
jaskarabo inóxiki.
21 Ikaxbi jaweratobaonki akinnon ixon, ja non Ibo yokatai,
jabora kishpinnoxikanai', iki.[e]
22 En mato yoiaipari ea ninkaxonkanwe *Israel jonibo: Matonra kikinhakin onanke, ja Nazarethainoa Jesussen koshi mato Diossen oinmaa, já meranxonbi ani ratétibo itan, ja oinxon onantibo axon.
23 Jatian, ja jonira jaskáti Diossen shinanni iketian, maton yatanxon retea iki, jakonma jonibo korosen amataanan.
24 Ikaxbi Diossenra xabáaka iki, ja mawainoa jiriataanan. Ja mawakanra jawekeskaxonbi jaaresti atipanyamaa iki.
25 Jesús jaskáti yoiira inike apo David, neskati:
'Jatíbitianra ja Ibo en ebé oinna iki, já nokon
mekayao ikenra, ea jawenbi pakémayamai.
26 Jakopíra nokon shinan meran raroi, ea bewai.
Jaki koshiaxa ea janoxiki.
27 Jainoax keyónon ixonra, ja mai kini meranbi
nokon yora imayamanoxiki. Jawekeskaxonbira,
ja min yonotinin yora min payómayamanoxiki.
28 Min keena keskatishaman jatira, min ea
onanmaa iki. Ebebi ixonra min ea raromanoxiki', iki inike.
29 Nokon kaibobo, enpari mato ikonshaman yoibanon; ja non papashoko David mawáketianra, miinkana iki. Jatian jain miinkani kinira non jatíxonbi onanke.
30 Ja David iká iki *profeta. Janra onanna iká iki, westíora jawen chiní rarebo apo imanoxon Diossen akonkin yoia.
31 Jaskara onanaxa David iká iki, ja Cristo máwataxbi jiriti yoii, jawen kayara jain akana kininkobi banémayamanoxiki, itan jawen yoraribira jainbi payómayamanoxiki iki.
32 Ja nato Jesúsbira aká iki Diossen jirimakin. Jara non jatíxonbi onanke.
33 Jaskáaxonra naikan boxon, jawen mekayao Diossen yakámaa iki. Jainxonra noa meninoxon yoini, jawen Papán Shinan bia iki. Bixonra, ja Shinanribi noa menike. Ja riki ja maton oinna itan maton ninkati iitai.
34 Nai bochikira David kaama iki, ikaxbira neskati yoyo ika iki:
'Ja Ibonra nokon Ibo yoia iki.
Nokon mekayao yakáwe,
35 Ja min rawibo, en mia jan penítiaxonai kaman', iki.
36 Rama jatíxonbi onankanwe, Israel jonibo. Nato Jesús maton korosen axon reteyantanara, Diossen jatíbinin Ibo, itan *Cristo imaa iki", akin.
37 Jaskáakin jato aká ninkatax, akonbireskin masá shinanni onískana iki. Jaskáxon Pedro betan ja wetsa Diossen joi yoiti raana joniboribi yokákana iki: —Kaibobo, ¿Ramaki noa jawekeskatiki? —akin.
38 Jatian Pedron jato yoia iki: —Maton jakonma shinanbo akonkin jenetaanan, Criston janenko bautizameekanwe, maton ocha akábo moa Diossen mato shinanxonyamanon, jatianra jawen Shinan mato jan meniti iki.

[e] **2.21** Jl. 2.28-32

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

39 Ja jato meninoxon yoiara matona iki, maton bakebaona, itan jatíbi ja ochokeax beabaonbi biti iki. Onantiakin yoia, jatíbi ja Diossen kenaabaon biti —akin jato aká iki.

40 Meskó keskáakinbo esekin, Pedron jato neskáa iki: —¡Ja nato jakonma jonibo masá tenematibo xarameax, mato kishpinmeekanwe! —akin.

41 Jaskáakin jato joi yoia ikonhaxa, jawen janenko nashikana iki. Ja netebaonra joi akaibo kimisha warankabobira kaikana iki.

42 Jaskataxa, ja raana jonibaon jato esé onanmaa keskatibo jaai jenéyamakana iki. Ja rarebobires keska shinanmeekin, tsinkíxonbo Criston yora shinankin jawékiakatikanai, itan orankinribi jeneyamakatikanai.

Reken Diossen joi akaibo, jaskati jakana

43 Ja raanabaon, ratéti jawékibo, itan ja oinxon onanti jawékibo akanaitian oinnax, jatikaxbi ratékana iki.

44 Jatíbi ja joi akaibora, senenbires jakon shinanya ikax, jaton jayata jawékibaon akinanankana iki.

45 Jaton maibo, itan jaton jawékinin maroaxbora, jato maxkata jawékininbo akinanankatikanai.

46 Netetiibi Dios rabiti xobonko tsinkiti jenéyamakana iki, jawékiatiboribi xobonko bexon, raroshaman, itan jakonshaman shinanyaxon, jatíxonbi jawékiakatikanai.

47 Jatíxonbiribi Dios rabikatikanai. Jaskákanaitian, jatíbi jonibaon jatoki jakon shinankana iki. Jainxon netetiibi non Ibon ja kishpinmeeta jonibo jato kaimaboa iki.

Chanto joni Pedron benxoaa

3 1 Westíora nete, kimisha hora yantanpake, moa oranti iketian, Pedro betan Juan Dios rabiti xobonko kabékona iki.

2 Jain iká iki westíora joni chanto jaskábi pikota. Netetiibi, Metsáshaman akin janekana Dios rabiti xobo xepotiain bexon yasánkanai, jain jikiaibo jato koríki yokánon ixon.

3 Jatian Pedro betan Juan jikiai oinxonra, ja jonin jato koríki yokata iki.

4 Jaskáketian rabéxonbi, ja joni kikinhakin beiskana iki, jainxon Pedron yoia iki: —Noa oinwe —akin.

5 Jaskáa jato kikinhakin oinna iki, jawetanishoko menikanti shinanxon.

6 Jaskákenbi Pedron yoia iki: —Eara koríkioma iki itan orooma iki, ikaxbi ea jayatara en mia meniai, ja Nazarethainoa Jesucriston janenko, ¡Wenitax niwé! —akin.

Chanto joni Pedron benxoaa.

7 Jaskáaxon mekayao mekenman metsontaanan nichinhinabaina, jatianbi ja rabé taebi itan jawen tae patonkobo moa jakona iki.

8 Jainoaxa weniti choronhinakainax, moa nii peokoota iki. Jaskatax moa janbix niax jato betanbi Dios rabiti xobo meran jikii, Dios rabii choron choronkaina iki.

9 Jatian moa nixon, Dios rabiaitian oinnaxa jonibo,

10 kikinni ratékana iki, ja jaton onanna joni jaskara winóketian. Ja iká

iki, ja metsáshaman janeya Dios rabiti
xobo xepotiain yakáxon, jato koríki
yokápachoai joni.

Dios rabiti xobon ani chibó ikainxon Pedron joi yoia

11 Ja chanto iwanaxbi benxoatoninra,
Pedro betan Juan potayamaa iki; jaskara
oinnax ikonbiresi ratetax, jatíbi jonibo
jatoki ishtobeirankana iki ja Salomónman
xobo chibó akin akanainko ikanaitian.
12 Jaskákanaitian oinxon, Pedron jato
yoia iki: "¿Jawekopiki mato ratetai,
*Israelita jonibo? ¿Jawekopiki non atipana
koshinbi iamaxon jakonhira ixon, nato joni
non nimaa keskáakin maton shinannai?
13 Ja non reken papashokobo, Abraham,
Isaac itan Jacobnin Diossenra jawen yonoti
Jesús kikin joni imaa iki, jara yatanxon
maton joni koshibo meniketian, Pilaton
jaweakashamainbi mato keenyamaa iki.
14 Ja ochaoma itan jakon joni piko-
tinin keenyamataanan, ja retemis joni
pikonon ixonres maton yokata iki.
15 Jaskáaxonra ja jati Ibo maton retea
iki, ikaxbi Diossen jirimaa iki, jara non
kikinhakin onanke.
16 Ja maton oinna, itan maton onanna
joni jakon baneta riki, Jesús ikonhaxes
iká. Jaskáakin Jesús ikonhaxa kikinni
benxoke. Jariki ja maton oinna.
17 Nokon kaibobo, ramara en onanke,
ja maton koshiboyaxonbi Jesús reteyan-
tanara, onanyamaxon maton aká iki.
18 Ikaxbi jaskáaxonresa Diossen
senenhaa iki, ja *Cristo mawáti jawen
*profetabo meranxon yoini.
19 Jaskara iken, maton jakonma
shinanbo akonkin jenetaanan, Dioski
banéribikanwe, maton ochabo mato
soaxonon, jatianra non Ibon maton
shinanbo tantimati iki,
20 ja moabi Cristo mato raanxonti shi-
nanna ixon, raanxontaanan, ja iki Jesús.
21 Ramara Jesús naikanbipari iti
jake, ja moatian jawen jakon *profe-
tabo meranxon yoini keskáakin Diossen
jatíbi jawékibo jakonhakai kaman.
22 Moiséssenra yoia iki: 'Non Ibo
Diossenra mato xaranmea, westíora maton
rarebo ea keská *profetaribi imanoxiki.
Jan yoiai joibora maton senenhaxonti jake.
23 Jatian jaweratobaonki jawen joi
senenhaxonyamai, jabora moa Diossen
jonima iti iki', akin.
24 Rama netebaon iti jawékibora,
Samuelninpari yoikin peoa iki. Jatian jari-
bira wetsa profetabaonribi yoikana iki.
25 Mato riki ja *profetabaon chiní
bakebo, itan ja maton reken papashokobo
betan ja senenhabekonti joi Diossen aní
nokoabo. Diossenra Abraham yoia iki:
'Min chiní rarebobo kopíra, jatíbi jonibo
en jato jakon imanoxiki', akin.
26 Jatian Diossenra jawen Bake jiri-
maxon, rekénpari matoiba raana iki,
mato jakonhanon ixon, itan westiora-
xonbo jakonma jawékibo maton akonkin
jenenon ixon", akin jato aká iki.

Pedro betan Juan, joni koshibo bebon ikana

4 1 Jatian Pedro betan Juanman,
jonibo joi yoikin senenhamapari
ikenbi, *sacerdotebo, ja Dios rabiti xobo
koiranaibaon koshi, jainoax *saduceo-
boribi bekana iki.
2 Jabora kikinni sinákana iká iki,
Pedro betan Juanman jato esekin, ja
Mawábora jirinoxiki, Jesús mawataxbi,
jiriribia iketian akin jato yoiaitian.
3 Jaskáxonra, Pedro betan Juan yatan-
kana iki. Jatian moa yantan iketianra,
cárcel meran niakana iki, nete xabáke-
tian oinnoxon.
4 Ikaxbi ja joi yoiaitian ninkatabaon,
ichaxon ikonhakana iki. Ja joi ikonha-
kanabo topona iká iki, pichika waranka
jonibobira.
5 Jatian nete xabáketian, joni koshibo,
ja judíobaon koshibo, jainoax esé onan-
boribi Jerusalénhain tsinkíkana iki.
6 Jainribi ikana iki, ja *sacerdote-
baon koshi Anás, jainoax Caifás, Juan,
Alejandro, itan jatíbi ja *sacerdotebaon
koshin rarebobo.

7 Jato bebonra ja Pedro betan Juan
bokana iki. Jainxonra jato yokákana
iki: —¿Tson ati yoiaki aká maton jonibo
esekin? ¿Tson janenkoki maton neskara
jawéki akai? —akin.
8 Jatian Pedron Diossen Shinan
bochoya ixon jato neskaa iki: —Jema
koshibo, itan judíobaon koshibo:
9 Matonra noa yokatai joni isinai non
benxoaketian, jawekeskatax benxoarin
ixon onankaskin.
10 Jakon riki, nonra mato yoiai jatíbi
*Israel jonibaon onankanon ixon. Nato
joni mato bebon itinara, nazarethainoa
Jesucriston janenko benxoke. Jara
maton korosen axon retekenbi, Diossen
jirimaa iki.
11 Nato Jesús riki ja xoboai ixon maton
rotoni makan, jara jatiobi xobo jaki
kikinni koshia makan keska itoshia iki.[f]
12 Wetsa jawékira yamake janmeax
kishpinti; nato mainra wetsa jane
yamake, noa jan kishpinmati Diossen
jonibo menia. Jesussenresa noa kish-
pinmati atipanke —akin jato aká iki.
13 Jatianra jatíbi joni koshibo ratékana
iki, rakétanma ja Juan betan Pedro
kirika onanshamanma ikaxbi, jaskati
yoyo ikanaitian ninkatax, jainxonra
onankana iki, Jesussenmea onannaibo
riki natobo ixon.
14 Jatian ja benxoaa joni jato pataxbi
niketian oinnax, moa jakonmai jatoki
yoyo iti atipanyamakana iki.
15 Jatian jainxon joi benxoati chité
ikainoa jato pikoax, jatobiresbiribi
neskati yoyo ikana iki:
16 —¿Nonki nato jonibo jaweatiki?
Moara jatíbi Jerusalénhainoa jonibaon,
ja westíora ratéti jawéki akana onan-
kanke, jaskara ikenra ikonma riki akin
non jato ati atipanyamake.
17 Ikaxbi nato joi jatíbiain pextinhakin
jato yoibokanamatianbi jato rakéati
riki, ja Jesús kiriti iká joibo moa tsoabi
jato yoiamakanon ixon —iki ikana iki.
18 Jaskáaxonra, kenamaxon jato yoi-
kana iki, ja Jesús kiriti iká joibo moa
jato onanmatima itan jawebi ja winota
joibo moa jato yoitima.
19 Ikaxbi Pedro betan Juanman
jato yoia iki: —Oinnon shinankanta,
Diossen oinnamein jakon iki matopari
non joi senenhaxonti, Diospari senen-
haxonamabi.
20 Nonra ja non oinna itan non onanna
jawékibo jato yoikin jeneti atipanya-
make —akin.
21 Jatianra joni koshibaon jato rakéa-
ribaa iki, ikaxbi jato jenekana iki, jaská-
shamanxon jato ramiatikoma iká iki, ja
benxoa joni oinxon jatíbi jonibaon Dios
rabiaitian.
22 Ja shinanmanres benxoa joni iká
iki, chosko chonka winoa baritiaya.

Joi akaibaon orana

23 Jatian ja Pedro betan Juan moa pikó-
kana, jato betan joi akaiboiba kabékona
iki; kaxon ja judíobaon koshibo betan ja
*sacerdotebaon koshibaon jaskáakin jato
akana joibo jato yoikana iki.
24 Moa ninkata pekáo, tsinkíxon jatí-
xonbi, neskáakin orankana iki: “Ibó,
minra aká iki nai, mai, aniparo itan
jatíbi jain jaa jawékibo.
25 Ja min Shinan meranoax itan min
yonoti David meranoax, mia yoyo ika
iki: ‘¿Jawekopiki jonibo jakonmaibires
yoyo iki saa ikanai? ¿Jawekopiki joni-
baon yankabires shinanbo akanai?
26 Nato netemea apobo itan joni koshi-
bora kikini yoitimai, jainbicho tsinkí-
kanke ja non Ibo itan ja *Cristo ramiati
shinanyanix’, iki.[g]
27 Jaskatira ja Herodes, Poncio Pilato,
jainoax ja wetsankoniax bea jonibo
betan, Israel jonibo nato jeman tsinkí-
kana iki, ja *Cristo, ja min jakon yonoti
Jesúski jakonmaati.
28 Jaskáxonra moatianbi min shinanni
keskáakin senenhakana iki.

[f] **4.11** Sal. 118.22 [g] **4.26** Sal. 2.1-2

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

29 Jaskara iketian, rama noa jakon-
maakinbo akáskanaitian noa oinwe Ibó;
noara min yonotibo iki koshi shinan
noa meniwe, rakéyamakin min joi non
jato yoinon.
30 Ja min atipana koshi jato oinmawe,
ja isinaibo benxoai meranxon, itan ja
min jakon yonoti Jesussen janenko ja
oinxon onantibo, itan ratéti jawékibo
akai meranxon", akin akana iki.
31 Moa orankin senenhakanketianra,
jain tsinkíkanainko shakota iki, jaská-
ketian jatíbi jain ikanabo Diossen
Shinan bochoya banékana iki; jaskara
ixonra, rakéyamakin Diossen joi
yoikana iki.

Jatíbi jawékinin akinanankana

32 Jatianra moa icha joi akaibo jakana
iká iki, jabora jaskara shinanyabires
ikax, jatobi keskáakin shinannaiboribi
ikana iki; tsoabira natora nokonabicho
ikibo iamakana iki, jaton jawékibo iká
iki jatíxonbi akinanankin ati.
33 Jatian ja raanabaonra, bebon-
bires koshi shinanyaxon, ja non Ibo
Jesús jiria joi yoikin jeneyamakana
iki. Jaskákanaitian Diossen jatíbi jato
jakon imaa iki.
34 Tsoabi jato xaran maxkákanabo
yamaa iki; jaton mai itan jaton xobobo
marokana iki.
35 Jatian jaton jawéki marokana koríki-
bora ja raana jonibo menikana iki, abanon
ja maxkáirakanabo jato menikin, ixon.
36 Jatianra Josekan jaskáa iki, jara iká
iki ja raanabaon Bernabé akin janekana,
(ja riki: "Jan jato tantiti jakon shinan
bimati bake", iki iká). Ja Chipreainoaxbi
pikota Levikan rarebo.
37 Ja jonira maia ikax, marotaanan
koríki bixon, ja raana jonibo jato menia
iki.

Ananías betan Safira ochaa

5 1 Jatian jaribaa iki westíora joni
jawen jane, Ananías. Jara jawen awin
Safira betan jaton mai marobekona iki.
2 Nato joninra, jawen awin betan jan-
soti shinan axon, jatíribi ja maroainoa
koríki bibékona iki. Jatian jawetii korí-
kires boxon, ja Diossen joi yoiti raana
jonibo jato menia iki.
3 Jaskáaketian, Pedron yoia iki: —Ana-
nías, ¿Jaweatiki *Satanás min shinan
meran min jikimaa? Minbira shinanke,
jatíribi koríki bitaanan, jawetiires
menixon, ja Diossen Shinan min paranti.
4 Ja mai, itan ja min mai maroa korí-
kibora iká iki mina, ¿Jaweakiki iká mia
jaskati? Minra jonibo paranyamake,
Diosra min paranke —akin.
5 Jaskáakin yoia ninkátaananbi, Ananías
mawá paketa iki. Jaskáketian ninkatax,
jatikaxbi ikonbires rakékana iki.
6 Jaskáketian jawetii bakeranonbo
bexon, chopan rakawaxon moa miinkin
bokana iki.
7 Jatian kimisha hora winota pekáo-
bira, Ananíassen awin joá iki. Jatianra
jaskara jawéki winota, jan jawebi onan-
yamaa iká iki.
8 Jatian Pedron yokata iki: —Ea yoiwe
¿Ja maton ea yoiaitii kopíaki mato mai
maroa? —akin. Jatian ainbaon neskaa
iki: —Ikon riki, jatí kopíara noa ike
—akin aká iki.
9 Jaskáketian, Pedron yoia iki: —¿Jawe-
kopíki ja Diossen Shinan parannoxon,
jaskáakin maton shinanbekona iki? Oinwe,
jainra bakeranonbo min béne miintanax
bekanai. Miaribira rama bokanai —akin.
10 Jaskáatianbi, Pedron tae namanbi
Safira mawá paketa iki. Jatian bakera-
nobaon joxon mawáres nokokana iki.
Jaskáketian, jaribi boxon jawen bene
pataxbi, miinkana iki.
11 Jatian jatíbi joi akaibo, itan jan
ninkata joniboribi, jatikaxbi ikonbiresi
rakékana iki.

Icha ratétibo, itan ja oinxon onantibo akana

12 Jatianra ja raana jonibaon, icha
ratéti jawékibo, itan ja oinxon onanti
jawékibo jato xaranxon akátikanai.

Jainoaxa Salomónman xobo chibó
meran jatikaxbi tsinkíkatikanai.
13 Jatianra jato betan itin, wetsa
jonibo rakéreskana iki, ikaxbi jatíbi
jonibaon, jatoki jakon shinankana iki.
14 Jatianribira ja non Ibo ikonhaibo,
benboyabi ainbobo kaiboreskana iki.
15 Jonibaonra, jan rakátinin axon,
isinaibo jeman pikokatikanai, abanon
jainoa jawetii isinaibo, Pedron otanta-
nibires mapobonhakin, ixon.
16 Jainoax Jerusalén ochóma iká
jemamea jonibaonribi, icha isinaibo,
itan yoshin naikiax ramitaboribi bekana
iki; jaskatax jatikaxbi benxokatikanai.

Pedro betan Juan joi yoiaitian ramiakana

17 Jatian ja *sacerdotebaon koshi betan
*saduceobo, jatoki kikinni notsikana iki.
18 Jaskátaanan, ja joi yoiti raanabo
yatanxon, cárcel meran niakana iki.
19 Ikaxbi ja yamébi non Ibon ángelnin
cárcel kepenxon jato pikoa iki. Jaskáa-
xon jato yoia iki:
20 "Dios rabiti xobo meran boxon,
bená neteya iti joi, jatíbi jonibo yoitan-
kanwe", akin.
21 Jato jaskáa, nete xabáketian yamékí-
rishoko, Dios rabiti xobo meran boxon, ja
joi jato onanmakana iki. Jatian ja *sacer-
dotebaon koshira jabé ikáboyaxon, ja
*Israelitabaon koshibo jato tsinkíkina
iki; jainxonra ja cárcel meran iká joi
yoiti raanabo bekanti jato yoia iki.
22 Jatian policiabaon nokóxon oinna,
moa cárcel meran yama ikana iki. Ja roto-
baini boxon, neskáakin jato yoikana iki:
23 —Cárcelra jakonhakin xepoa
non ointanke; jainoax xepótitiibi ja
koirannai sontárobo jainbi ikanke,
jaskara ikenbi, non xepenxon oinnara
ike, tsoabi yama —akin.
24 Jaskara ninkatax, *sacerdotebaon
koshibo betan Dios rabiti xobo koiranai-
baon koshibaon, jaskataxshaman jaskara
ikábo onanti atipanyamakana iki.
25 Jaskákenbi, westíora joni joxon, jato
yoia iki: —Ja min cárcel meran aibata-
bora, Dios rabiti xobo meranxon jonibo
jato Diossen joi onanmai ikanke —akin.
26 Jaskáketian, jaton koshiyabi policiabo
bokana iki. Kaxonbi, makaman tsakaka-
naketian rakékin jaweayamakana iki.
27 Jatian bexon, ja jainxon joi benxoa-
tiain tsinkíkana bebon, akana iki.

Pedro betan Juan yatanxon joni koshibo bebon bokana.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Jainoa *sacerdotebaon koshin jato yoia iki:

28 —Non mato yoiibake, ja Cristokiriti iká joibo moa jato axeawetsatima ¿Jawekopíki maton noa joi ninkáxonyamai? Jerusalénhain ikana jatíbi jonibo maton eseaketana iki. Ja joni reteyantankana iki, non jato amaa maton noa iboamai —akin.

29 Jatian wetsa joi yoiti raanabo betan Pedron neskáa iki: —Nonbiribira jonibo akamatianbi, Diospari non joi ninkáxonai.

30 Non reken papashokobaon Diossenra, Jesús jiriaribia iki. Ja jiwi korosen paninxon, maton reteni.

31 Jaskáaxonra, Diossen bixon, jawen mekayao aká iki. Jara jaton Joni Koshi, itan jan jato kishpinmati imaa iki, ja Israel jonibaon, jaton jakonma akábo moa akonkin jeneketian, jaton ochabo moa Diossen shinanxontima kopí.

32 Nonra nato jawéki kikinhakin onanxon, non mato yoiai. Jainoax Diossen Shinanmanribira mato onanmai. Ja Shinanra jawen joi ninkáxonaibores, Diossen jato menia iki —akin.

33 Jato jaskáakin yoia, retekasi kikini sinákana iki.

34 Ikaxbi koshibo xarán iká iki, westíora *fariseo joni, Gamaliel janeya. Já iká iki, jan jato esé onanmai, jatíbi jonibaon jakonhakin oinkana. Nato joninra, ja jainxon joi benxoakanaibo bebon weniinakainxon, jato yoia iki; ishtonpari ja Diossen raana jonibo jeman pikokanon ixon.

35 Jaskáaxon wetsa koshiboribi jato yoia iki: —Nato jonibo anoxonpari shinanshamankanwe, Israel jonibo.

36 Shinankanwe basiorama riki, westíora joni Teudas janeya, janbixbi kikinman shinanmeetai pikota. Jaskataitianra, chosko chonka joninbira ikonhax, jabé ikana iki. Ikaxbi ja jonira retekana iki. Jatianra jaki koshia jonibo janbisax, moa jainres keyota iki.

37 Jatian basi iiti, jane wishikaati inontian, Galileankonia Judas janbix joni koshi jikia iki chibankanon ikax. Jaskáakenbira, jaribi retekana iki. Jatian já ikonhaiboribi moa janbiskana iki.

38 Jakopíra en mato yoia, nato jonibo moa meeyamakin jenekanwe akin, nato jawékira jonin shinanmanres ikai ikax, keyóresti iki.

39 Ikaxbi, Diossena ikenra, maton keyotima iki. Koirameekanwe matora Dios betan reteananires inake —akin. Jato jaskáa jabaon joi ninkáxonkana iki.

40 Jaskáaxon, ja Diossen joi yoiti raana jonibo kenamakana iki; bekanketian ja Jesús kiriti iká joibo moa yoiwetsatima jato yoikana iki, jaskáa pekáo moa jato raana iki.

41 Jaskatax ja jainxon joi benxoakanainkoniax, ja raanabo moa raroshaman bokana iki, Diossenbira noa Cristo kopí onitsapimake ixon, onanax.

42 Netetiibi, Dios rabiti xobo meranxon itan jaton xobonkoxonboribi, ja Jesús riki *Cristo iki iká jakon joibo jato onanmakin, itan jato yoikin jeneyamakana iki.

Kanchis jan jato akintibo janekana

6 1 Ja nete, icha joi akaibo kaiboreskana iki, jatian ja griego join yoyo ikaibo, moa *hebreo join yoyo ikaiboki joíti peokookana iki, jaskati ikana iki, ja griego ainbobo benomaayabora jakonhakin jato jawékiati meniamakanai, ikibo.

2 Jaskákanaitian oinxon ja chonka rabé raanabaon, jatíbi joi akaibo tsinkixon jato yoia iki: —Jakonmara itiki, Diossen joi yoikin jeneax, jato jawékiati meniires noa iti.

3 Jakopí nokon wetsabo, mato xaran ikanabo kanchis joni jakoni jakanabo, onanbo, itan Diossen Shinan bochoyabo benaxon, janekanwe; jato jawékiati meniti tee non jabo meninon.

4 Jatianra oranhananbi jato joi yoiboreskin non jenetima iki —akin.

5 Jatian jaskáakin jato yoia, jatikaxbi jakon ikana iki. Jaskáaxon Esteban

janekana iki, ja iká iki kikinhakin Dios
ikonha joni, itan Diossen Shinanya,
jainoax Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón,
Parmenas, jainoax ja Antioquíainoa
Nicolássibi; ja iká iki moabi judíobaon
Dios ikonhamaa joni.
6 Jaskáaxon, ja raanaboiba bokana iki.
Jatian jabaon jatoki orankin mamepas-
kana iki.
7 Jaskataxa Diossen joi pextina iki,
jainoax Jerusalénhainribi, icha joi
akaibo kaikana iki, jaskáribiakin
icha *sacerdote judíobaonribi, ja joi
ninkáxon ikonhakana iki.

Esteban yatankana

8 Diossen atipana koshi, itan jawen
jakon shinan meniatonra, Estebannin
ratéti, itan ja oinxon onanti jawékibo
ja jemanxon akátiai.
9 Jaskaitian oinnax, ja xabakaatabo
iki iká janeya jain tsinkíti xobonko-
niax, jawetii jonibo ja Cireneainoabo,
Alejandríainoabo, Ciliciainoabo, jainoax
ja Asia mainmeaboribi senenbires beax,
Esteban betan join iananani peokoo-
kana iki.
10 Ikaxbira tsonbi netémati atipanyama-
kana iki, ja Diossen Shinanyanix ikaitian.
11 Jaskáaxon jawetii joni kopíakana
iki; abákanon jabaon, nonra Moiséssen
eséki, itan Dioski jakonmaires yoyo ikai
ninkábeiranke, akin jato anon ixon.
12 Jato jaskáakin yoixonra, jonibo,
judíobaon koshibo, itan ja esé onanbo
jato tsokasmakana iki. Jatianra Esteban
yatanxon, ja joni koshiboiba bokana iki.
13 Jatianra jansoi yoyo inon ixon boka-
nabo, neskati yoyo ikana iki: —Nato
jonira, Diossen xoboki itan ja eséki, ikon-
biresi jakonmaibires yoyo iki jenéyamai.
14 Nonra ninkáke, ja Nazarethainoa
Jesussenronki, ja Dios rabiti xobo keyo-
noxiki iki ikai, jainxon noa Moiséssen
axeabo noa jenemakanti ikibo yoyo
ikanaitianra non ninkáke —akin.
15 Jaskákanketian, joni koshibaon itan
jatíbi jain iká jonibaon, Esteban oin-
kana iká iki, jawen bemanan ángelnin
bemanan keská.

Ramiakanaketian
Estebanin jato yoia

7 1 Jatian ja *sacerdotebaon koshin
Esteban yokata iki: —¿Ikonrin ja
mia jaskaakin yoikanaibó? —akin.
2 Jatian Estebannin jato yoia iki:
“Eapari ninkáxonkanwe, nokon papa-
boyabi nokon wetsabó. Haránhain
jaai kamatianra, non reken papashoko
Abraham iká iki Mesopotamiain. Jain
iketianra, non rabiai Dios jaki pikota
iki.
3 Jainxon yoia iki: ‘Min rarebobo pota-
baini min mainmeax pikótaanan, en
mia mai oinmainko katanwe’, akin.[h]
4 Jaskáa, Caldeo mainmeax pikó-
taanan Haránhain kaa iki. Jainoax
jawen papa mawáketian, Abraham
Diossen ioa iki, jain mato rama jaka-
nainko.
5 Ikaxbi jainxon jawebi meniamaa iki,
jain iti mai pakextanibi. Ikaxbi yoia iki,
mia mawata pekáora, min chiní bakebo
en jato meninoxiki, akin. (Ja netebaonra
Abraham bakeomabobipari iká iki.)
6 Jainxonribira Diossen yoia iká iki,
jawen chiní bakebo wetsa jonibaon
main jaketian, chosko pacha baritia
senen jato yanka yonokin ramianaan-
kanti.
7 Ikaxbi Diossen yoiribia iká iki:
‘Iboaxon jato yanka teemai jonibora
en jato masá tenemanoxiki. Jaskarabo
iká pekaora moa jabo jainoax pikóxon,
nenonxon ea rabinonxikanai’, iki xon.
8 Ja senenhabekonti joi yoikinra,
Diossen Abraham yoia iki, jaton jakina
rebichibo xatekanti. Jaskara kopíra,
Isaac pikota posaka nete senenketian,
Abrahamman jawen jakina rebichi
xatexona iki. Isaacninbiribi jawen

[h] **7.3** Gn. 12.1

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

bake Jacob pikóketian axona iki, ja
Jacobninbiribi, jawen bakebo pikóketian jaskáaxonribia iki. Jabo ikana iki,
non chonka rabé reken papashokobo.
9 Jacobonin bakebo ja, non reken
papashokobora, jaton wetsa Joséki
notsii, jaon marokana iki, Egiptonko
iokanon ikax.
10 Ikaxbi Dios já betanbi ixon, onitsapiti jawékiainoabo, jan xabaa iki.
Jainxon onan shinan menixon, jawen
ikátoninres Egiptonkonia apo Faraón
jakonhakin shinanmaa iki. Jaskáaxon
Egipto jonibaon koshi, itan ja apo jain
iká xobo koiranti, Faraónman, José
imaa iki.
11 Moa jawetio basi pekáora, Egipto
main, itan Canaán main, jawékiati
keyóketian jakonmabires tenekana iki,
jatianra ja non reken papashokobaon ja
jawékiati yamaa iki.
12 Jatian Jacobnin ninkata iki,
Egiptonko icha jawékiati jaa. Jaskáakinra, jawen bakebo jain jato raana iki,
ja non reken papashokobo. Jaskataxa
peokooti bokana iki.
13 Jatian jakiribi bokanketian, jawen
wetsabo Josekanbi onanmaa iki.
Jaskáaxon Josekan, Faraón jawen
rarebo onanmaa iki.
14 Basi iikin Josekan jato raana iki,
jawen papa Jacob betanbi, jatíbi jawen
rareboyabi jato kenati. Jabo ikana iki,
kanchis chonka pichika joni.
15 Jaskatax, Jacob Egiptonko jaai
kaa iki. Jain iitira mawata iki. Ja
non reken papashokoboribi jainoax
mawákana iki.
16 Jatian jaton xaobora, Siquemhain
boxon miinkana iki, ja Siquemhainoa
Hamornin bakebo, icha koríki kopía
Abrahamman maroni kini meran.
17 Jatian ja Diossen, Abraham meninoxon yoini nete senenti ochómaribi
iketian, *Israel jonibo Egiptoain moa
kikin icha kaikana iká iki.
18 Iiti ja Egiptonko wetsa apo jikia iki.
Ja apon José onanyamaa iká iki.
19 Ja aponra non kaibobo, itan non
reken papashokobo paranxon, jato
ramiaa iki, jaton pikóbena bakeshokobora jato retemaa iki, moa kaiyamakanon ixon.
20 Jaskara inontianra, Moisés pikota
iki. Jatian ja bake Diossen oinna iká iki
jakon. Jawen anibaon jaton xobonbiribi
kimisha oxeres ikínkana iki.
21 Moa jónetikoma iketian potakankebi, Faraónman bake ainbaon meraxon
bia iki. Jaskáaxon jawen bakebi
keskáakin ikinna iki.
22 Jaskáaxonra jaton onanna jawékibobiribi, Egipto jonibaon ja Moisés
axeakana iki; jaskataxa yoyo iti koshi
shinanya itan jawéki ati onan iká iki.
23 Iiti, moa chosko chonka baritiaya
ixon, Moiséssen jawen kaibo *israelitabo oinni kati shinanna iki.
24 Kaxonbi, jawen westíora kaibo,
egipcio jonin ramiaitian oinnax
jaon parana ikin, ja westíora egipcio
Moiséssen retea iki.
25 Moiséssen shinanna iki; nokon
kaibobaonra onanti jake, jakonmainoa
en jato xabáati, Diossen ea raana joá
riki ixon. Ikaxbi jawen kaibobaon
jaskara shinanyamakana iki.
26 Nete xabáketian, ja Israel joni rabébires timaananai oinxon, jenémakaskin
Moiséssen jato yoia iki; '¿Jaweakiki ikai
mato wetsa rabébires ramiananbekoni?'
akin.
27 Jaskáakin aká, jawen kaibobi
timaiton, Moisés weranxon yoia iki:
'¿Tsonki non koshi iti mia jikimaa?
28 ¿Ja bakish Egipto joni reteibata
keskáakinribiki min ea retekasai?'
akin.
29 Jaskáakin aká, Moisés jainoax jabati
kaax, Madián main nokota iki. Jain jaa
iki onanyamakana joni keskares. Jain
ixon, rabé bakea iki.
30 Moa chosko chonka baritia winota
pekáo, jain joni jayamainko, Sinaí
manan ochóma, zarza jiwi tiritainkoniax, westíora ángel pikota iki.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

31 Moisés jaskara jawéki oinnax rateta
iki. Jatian jakonhakin oinkasi ochó-
makiranketian, non Ibo yoyo ika iki
neskati:
32 'Eariki min reken papashokobaon
Dios; ja Abrahammana, Isaacna, jainoax
Jacobna', iki. Jaskáketian Moisés raketi
saki ikin, moa oinkashamaa iki.
33 Jaskakenbi, non Ibon yoia iki: 'Min
zapato jopéwe, ja mia chankatainkora
iresama mai iki.
34 Enra oinke nokon jonibora, Egipton-
koxon yanka yonokin, onitsapiayon-
kanai. Jainxoribira en ninkáke, jakonma
tenei joikanai, akinkantinin keeni.
Jaskara kopíra ea joke jato jakonmainoa
xabáaki. Jaskara iketian rama benxo-
kaawe, enra mia Egiptoain raanai', akin.
35 Jatian jaon keenyamakin jabaon
Moisés: '¿Tsonki non koshi iti mia
jikimaa?' akin, jainxon ayantanka-
nainkoribi Diossenbi, koshi imaxon jato
xabáati raanribia, ja zarza tiritainko-
niax jaki ángel pikota meranxon.
36 Jaskaa kaxon, ratéti jawékibo,
itan ja oinxon onanti jawékibo axon,
Moiséssen, Diossen jonibo Egiptonkonia
jato pikoa iki. Jainxon, Joshin aniparon-
koxonribi ratéti jawéki aká iki. Jainoax
jain joni jayamainko kakinribi jaskara
jawékibo aká iki, chosko chonka bari-
tia kaman.
37 Ja Moiséssenra israelitabo yoia iki:
'Ea keskaribi *profeta itira, Diossen
mato xaranmea, westíora joni mato
jikimaxonoxiki, jawen joi ninkáxono-
xikanwe', akin.
38 Ja Moisésribira, jain joni jaya-
mainko israelitaboyabi, non reken papa-
shokobo tsinkitainko iká iki. Jainxonra
ja Sinaí mananmanxon, ángelnin yoini
joiboribi jato yoia iki. Janra jaskara
joibo bia iki, noaribi ja joibo yoixon,
noa shinanmati kopí.
39 Ikaxbi non reken papashokobaonra,
jawen joi ninkáxonyamai, yoitimakin
omiskana iki; jaskákinra Egiptonko jaki-
ribi banétireskaya shinankana iki.
40 Jaskáaxon Aarón yoikana iki: 'Noa
dios axonwe, abánon jan noa koiranxon
iokin. Jankaya Egipto mainmea noa
pikoxon bea ikaxbira, Moisés jawe
winóbirake, nonra onanyamake', akin
akana iki.
41 Jaskáaxonra, waka bake jisáakin,
jatonbi dios akana iki. Jaskáaxon
yoinabo retexon menikana iki. Jaskara
jatonbi aká jawéki, jakonhakin shinan-
taanan, fiesta akáx rarokana iki.
42 Jaskákanketian, moa Diossen
jato jenea iki. Jato jaskáa naikanmea
wistínbo rabikana iki. *Profetabaon
kirika wishá meranra neskatai:
'Israelitabó ¿Matonki chosko chonka
baritia jain joni jayamainko inontian,
yoinabo retexon ea menia iki?
43 Jaskáyamakinra, maton, ja chopa
aká xobo meranshoko axon, ja dios
Moloc, itan dios Refánman wishtin
maton papixon boá iki. Ja diosbo iká
iki, rabinoxon matonbi aká. Jakopira
maton mainmea pikoxon, Babilonia
winobain ochó, Diossenbi amaa, mato
wetsabaon boti jake', iki.
44 Non reken papashokobora, jain joni
jayamainkoniax, ja senenhabekonti joi
jain iká Diossen xoboyashokores ikana
iki. Ja iká iki, jaskara jisá ati Diossen
oinmaa, Moiséssen aká.
45 Non reken papashokobora, jainxon
Dios rabiti xoboyashoko ikana iki.
Jatian Josué jaton bená koshi inon-
tianra, ja xoboshoboko *Israelitabaon
boá iki, jato betan reteanamaxon,
Diossen ja wetsa jonibo jato mai bichi-
nainko. Ja xoboshokora jain iká iki,
David apo inontian kaman.
46 Jara Diossen onanna jakon iká iki.
Jakopira Davidkan, Dios rabiti xoboa-
noxon yokata iki, jainxon ja Jacobnin
rarebobaon Dios rabikanti.
47 Ikaxbi David atima yoixon, jawen
bake Salomón xoboamaa iki.
48 Ikaxbi jonibaon xoboa meranra,
Dios jayamake. *Ja profetanin yoini
keská:

Esteban Makanman tsakaxon retekana.

49 ‘Nai riki nokon ani yakati;
mai riki, nokon takepiti.
Tsonbira ea xoboaxonti atipanyamake,
jain ea tantiti.
50 Jatíbi nato jawékibora en aká iki’,
iki xon.[i]

51 Jatian jato joi yoikin keyoamatianbi, Esteban ja joni koshibo neskáa iki: ¡Maton keena keskábores akaibo riki mato! ¡Matonra Diossen joi ninkáyamai! Mato ikai jatíbitian Diossen Shinanki yoitimati. Maton reken papashokobo ipaoni keskatiboribi.

52 Ja jakon Joni Jesús joti yoiai *profetabora aká iki, maton reken papashokobaon ramiakin. Já joketianra, jakonhai keská ixonbi jakonmaaxon, matonbi retea iki.

53 Ja ángelbo meranxon, Diossen esé meniara maton bia iki. Ikaxbi maton senenhayamaa iki”, akin.

Esteban retekana

54 Jaskáakin jato aká, Estebanki ikonbiresi sinákin, xeta kerox akana iki.

55 Jatian Esteban, Diossen Shinan naikia ixon, nai bochiki oinna iká iki, jawen pené netenko Dios itina, itan Jawen mekayao Jesús chankata.

56 Jaskara oinnax, Esteban yoyo ika iki: —¡Enra oinke nai chopeta. Jainxonribira en oinke, ja jonin Bake, Diossen mekayao chankata! —iki.

57 Jaskataitian, joni koshibo koshin saí ikax, papókana iki. Jaskataanan ishtobeiranxon, jatíxonbi Esteban yatankana iki.

58 Jaskáaxon, jemamea pikobainxon, makanman tsakakana iki. Jatian jaki jansoaibaon, jaton taribo, koiranxonti westíora bakeranon, Saulo janeya namanbi jenebainkana iki.

59 Jatian makanman tsakayonkana, Estebannin neskáakin orana iki: “Nokon kaya ea bixonwe, Ibo Jesussé”, akin.

60 Jainoax chirankootaanan, koshín neskati saí ika iki: “¡Ibó, nato ocha jato iboamayamawe!” iki. Jaskátaanan, moa mawata iki.

8 1 Jatian ja Esteban retekanaitian, Sauloribi jain iká iki jato shinanman akini.

Saulon joi akaibo jato masá tenemaa

Ja netenribira, ja Jerusalénhainoa joi akaibo jato ramiakin peokana iki. Jaskáakanara, jatikaxbi ja Judea main, itan Samaria mainko jabati janbiskana

[i] **7.50** Is. 66.1-2

iki. Ikaxbi ja raanabores boyamakana iki.

2 Jatíribi Diossakin shinannai joni-
baonra, Estebanin yora miinkana
iki. Jabora akonbireskin jaon masá
shinanni, winikana iki.

3 Jatian Saulonbiribi, joi akaibo keyo-
kasa iki. Xobotiibi jikixonbo, benboyabi
ainbobo yataanan niniboxon jato cárcel
meran niamaa iki.

Samariain Diossen joi yoikana

(Hech. 8.4—12.25)

4 Ikaxbi ja Jerusalénhainoax jabati
bokanabaonra, jain bokanainkobo,
Diossen joi jato yoibokana iki.

5 Jatian Felipenbiribi Samaria main
iká westíora jeman jabati kaxon,
Cristokiriti iká joi jato yoia iki.

6 Jatianra jonibo tsinkíkatitai, jatí-
xonbi kikinhakin ninkákatikanai
Felipen joi yoiaitian, jatonbishaman ja
ratéti jawékibo jan akaitian oinxon.

7 Icha joni yoshin naikiabo jato benxoaa
iki. Jatian jato meranoax jokoni yoshinbo
sion ika iki. Jainxon icha chantobo itan
nitikomaboribi jato benxoaa iki.

8 Jaskáaketian oinnax, ja jemamea
jonibo ikonbiresi rarokana iki.

9 Ikaxbi jain iká iki westíora joni
Simón janeya. Ja joni iká iki, moabi
yobé ixon, kikin joni keská itaanan ja
Samaria jonibo jato parana.

10 Jatíbi ja kikinbo, itan kikinmasho-
kobaonbira kikinhakin ninkáxonkanai
iká iki; jaskati ikana iki: "Nato joni
riki ja 'Diossen atipana ani koshi akin
akanai' ", ikibo.

11 Jatian ja jonira, joi ninkáxonka-
tikanai, jawen yobekan basibires jato
paranbea iketian.

12 Ikaxbi ja Felipen, Diossen ikinaton
jati joi, itan Jesucristokiriti iká jakon
joibo jato yoia ikonhaxa, benboyabi,
ainbobo, bautizamekana iki.

13 Jatianra Simónmanribi ikonhaa
iki. Jaskatax Diossen janenko nashia
iki. Jainxon Felipe chibankin peoa iki,
ratéti jawékibo, itan ja oinxon onanti
jawékibo jan akaitian oinxon.

14 Jatian ja Jerusalénhain iká raana-
baon, moa Samaria jonibaon Diossen
joi ikonhakana ninkáxon, Pedro betan
Juan jain raankana iki.

15 Jatian nokóxon, Samariainoa
joi akaiboki orankana iki, Diossen
Shinanya ikanon ixon,

16 westíoraxonbi Diossen Shinan bika-
namapari iketian. Jabo ikana iki, non Ibo
Jesussen janenko jato nashimakanares.

17 Jaskáaxon Pedro betan Juanman,
jato mamepasa iki. Jaskáara ja Diossen
Shinan bikana iki.

18 Jatian ja raanabaon jato mame-
pasketian joniboki Diossen Shinan
joá oinxon, maromakanon ixon jato
Simonman yoia iki:

19 —Earibi ja atipana koshi meni-
kanwe, enribi jato mamepasa, jaskáa-
kinribi Diossen Shinan bikanon —akin.

20 Jatian Pedron neskaa iki: —¡Ja
kopímabi Diossen meniai jawéki, korí-
kinin maroti shinanna kopí, ja min
koríki betanbi manotiain katanwe!,

21 jawekeskaxonbira min biti yamake.
Diossenra onanke, mia jakonma
shinanya.

22 Ja min jakonma shinan jenexon, Dios
yokáwe. Atibetin min jaskáakin jakonma
shinannabo mia moa shinanxonyamakin.

23 En mia oinna riki, mia sináti
shinanyares, ja jakonma shinanmanra
moa miaaresa iki —akin.

24 Jatian Simonman yoia iki: —Ja min
yoia keská ea jawebi winóyamanon, ja
Ibo ea yokáxonwe —akin.

25 Jatian moa jatonbi oinna jawékibo
yoixon, itan jato Diossen joi yoia pekáo,
Pedro betan Juan jakiribi Jerusalénhain
boribakana iki. Bokinbi Samaria main
iká jemabotiibi joi yoibokana iki.

Felipe betan Etiopeainoa joni iká

26 Jainxon ja Ibon ángelnin, Felipe yoia
iki: "Wenítaanan, Jerusalénhainoax,

Felipe betan Etiopeainoa joni iká.

ja surhori iká bain kaax, Gazanko katanwe". Ja baira, jain joni jayamaa mananbi shitabini kaa iki, akin.

27 Jaskaa kakin, Etiopíainoa eunuco baimea nokoa iki. Jara iká iki joni koshi, koríki koirani Etiopíainoa apo ainbo betan teetai. Jara Jerusalénhain Dios rabii katanax, moa joribai iká iki.[j]

28 Moa jakiribi jawen jeman kakin, jawen carron yakáxon, Isaíassen kirika yoyo aabaina iki.

29 Jatian Diossen Shinanman Felipe yoia iki: "Ja carroki ochómakaintanwe", akin.

30 Jaskáa ishto kaax ochómakainxon Felipen ninkata iká iki, Isaíassen wishani kirika yoyo aki. Jaskáakai ninkáxon yokata iki: —¿Minki ninkatai ja min yoyo akai? —akin.

31 Jatian ja Etiopeainoa jonin neskaa iki: —¿Jawekeskaxonki tson yoiamabi en onantiki? —akin. Jaskáaxonra Felipe yoia iki, nanetax já patax yakáti.

32 Ja yoyo akai kirika meran wishaa iká iki neskara: "Carnero retenoxon bokanai keskáakinra, bokana iki. Ja carnero bake rapéstekanabi jawe iamai keskatira, jawebi yoyo iamaa iki.

33 Ramiaxonra noibatiayonkana iki,
ikaxbira jan jato
jakonmaayamaa iki. Atikeskabiakinra ayamakana iki;
jara bakeomabobi iká iki. Jaskákinra retekana iki, moa
nato main yamanon ixon", iki iká.

34 Jatian ja Etiopeainoa jonin, Felipe yokata iki: —Eapari yoiwe ¿Tsoa iká yoikin, ja *profetanin yoinirin? ¿Jabi iká yoii, iamax wetsa joni iká yoii ikarin? —akin.

35 Jaskáa ja yoyo awana wishá meranoabi Felipen yoikin peoa iki, ja Jesús yoii iká jakon joi onantiakin yoixon onanmaa iki.

36 Jatian ja bain kakinbi, jene nokokana iki. Jainxon ja Etiope jonin yoia iki: —Nenora jene jake ¿Minki ea bautizanti atipanyamaa? —akin.

37 [Jatian Felipen neskaa iki: —Akonkin min shinanman ikonhaxa, mia iti atipanke —akin. Jatian ja Etiope jonin yoia iki: —Enra akonkin ikonhake, Jesucristo riki Diossen Bakebi ixon] —akin.

38 Jaskátaanan ja carro tsasiati yoia iki, jainoax pakétaanan jene ikainko kabékona iki, kaxon Felipen bautizana iki.

39 Moa jenemeax, mapébekonketian non Ibon Shinanman, Felipe ratereskin bibaina iki. Jaskáketian ja Etiope jonin Felipe oinwetsayamaa iki. Ikaxbi já raroshamanres kaa iki.

40 Jatian Felipebiribi moa Azotoain iká iki. Jematiibi ja jakon joi jato yoiboa iki, Cesareanko nokotai kaman.

Saulon Diossen joi bia

(Hech. 22.6-16; 26.12-18)

9 1 Jabi iká iki Saulobiribi joi akaibo ramiakin jeneyamai. Jaskara kopíra, ja *sacerdotebaon koshiiba kaa iki.

2 Jainxon jayá winóti kirika jato yokata iki. Jaskatax Damascoain jain tsinkíkanai xobonko kaxon, ja joi akai

[j] **8.27** Moatianra akátikanai, apo betan iká ainbobo koirannai jonibo, ainbobo teanaketian jato kaponhakin, ja jaskáakana jonibo riki, eunuco.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Joi akaibo ramianoxon jato benai Saulo kaai.

jonibo itan ainbobo, Jerusalénhain boxon jato presoanoxon.

3 Ikaxbi ja Damasco jeman moa nokóti ochóma iketianra, ratereskin naikanxon jato topo joekan tenaa iki.

4 Jatianbi naman mainko paketa iki, jaskáxon ninkata iká iki: "Saulo, Saulo ¿Jaweatiki akai min ea ramianoxon chibankin?" iki.

5 Jatian Saulon yokata iki: "¿Miaki tsoa iki, Ibó?" akin. Jaskáaketian yoia iki: "Ea riki Jesús ja min ramianoxon chibani iitai", akin.

6 [Jatianra raketi saki iananbi Saulon neskaa iki: —Ibó ¿En jawekeska axontiki mia keenai?] —akin. Jaskáa yoia iki: "Rama wenitax jemanko katanwe, jain kaketianra, min jaskara atibo mia yoikanti iki", akin.

7 Jatian ja Saulo betan boaibo kikinbiresi ratékana iki, ja yoyo ikai ninkatabi tsoa yamaa oinnax.

8 Jatian Saulon, moa wenixon oinnabainkasabi moa benchea iká iki. Jaskáketian metsonxonres Damascoain bokana iki.

9 Jain kaax kimisha nete oinyamai iká iki, piamai, xeayamabobii.

10 Ja Damascoain iká iki, westíora joi akai joni, jawen jane Ananías. Ja jonira namá keska meranxon non Ibon yoia iki: "¡Ananías!" akin. Jatian jan neskaa iki: "Neno riki ea, Ibó", akin.

11 Jatian non Ibon yoia iki: "Wenitax, mekayao janeya callenbi katanwe. Kaxon Judassen xobonko ja Tarsoainoa joni Saulo janeya manotanwe. Jara orani iki.

12 Janra namá keska meran ja Ananías janeya joni oinke; jakiribi oinnon ixon ja iká xobon jikixon mamepasaitian", akin aká iki.

13 Jaskáa ninkáxon Ananíassen yoia iki: "Ja jonin ikára ichaxon ea

yoikana iki, Ibó; ja mia ikonhaa jonibo
Jerusalénhainxon jato ramia.
14 Jatian ramabiribira, *sacerdotebaon
coshin kirikaya joke; jayaxon jatíbi ja
miki koshiabo presoanoxon jato benai”,
akin.
15 Jatian non Ibon yoia iki: “Jabi
karestanwe, ja jonira en katota iki,
wetsa mainmea jonibo jaton apoboyabi,
itan ja *Israelbo, ja ea iká jawékibo jan
jato yoinon ixon.
16 Ramara en já onanmati jake, icha-
biresakin ea kopí masá teneti”, akin.
17 Jaskáa ja Saulo iká xobonko Ananías
kaa iki. Jikixon ja Saulo mamepastaanan
yoia iki: —Nokon wetsa Saulo, ja bain
kaaitian miki pikoibata non Ibonra ea
raanke, jakiribi min oinnon ixon itan mia
ja Diossen Shinanya imanon ixon —akin.
18 Jaskáatianbi, jawen beronkoniax yapa
xaka keskábo maana iki. Maanatianbi
jakiribi oinnax, bautizameeta iki.
19 Jaskata pekáo, jawékiaxon moa
koshi biribaa iki. Jaskatax jawetii nete
kamanpari, ja Damascoainoa joi akaibo
betan iká iki.

Saulon Damascoain Diossen joi yoia

20 Jainxonra, ja jain tsinkíti xobonko-
xonbo, moa Saulon, Jesús riki Diossen
Bake akin jato joi yoia iki.
21 Jato jaskáaitian oinnax, jatikaxbi
ratetax neskákana iki: —¿Nato joni-
marin ja Jerusalénhainoa Jesús rabiaibo
jato masá tenemapachoai? ¿Jaribimarin
ja Damascoainoa joi akaibo yatanxon,
*sacerdotebaon koshiiba jato boyan-
tana? —ikibo.
22 Ikaxbi Saulon koshi shinanyaxon joi
yoikin jeneyamaa iki Jesús riki Cristo
iki ixon jato onanmakin. Jato jaskáabi,
ja Damascoain jakana judíobaon moa
jaskashamaanti onanyamakana iki.

Judíobaon retekasa, Saulo jabata

23 Moa jawetii netebires jato jaskáai-
tian, judíobo tsinkíkana iki, jaskáaxon
Saulo reteti shinanni.
24 Ikaxbi jan onanna iki, yaméyabi
neten ja jema xepotiainxon já retenoxon
manakana.
25 Jaskákankenbi, ja jaonmea onanai-
baon yamébi ani tasakan nanexon, ja
jema katea chike pekao apakexon jabá-
makana iki.

Jerusalénhain Saulo iká

26 Jatian Saulo Jerusalénhain nokotax,
joi akaibo betan tsinkita iki. Ikaxbi jati-
kaxbi jaki rakékana iki, joi akaimara
ibirai ixon shinannax.
27 Jaskákanainbi, Bernabékan ja Dios-
sen joi yoiti raanaboiba ioa iki, boxon
Bernabékan jato yoia iki: Ja Saulon
Damascoain kakin non Ibo baimea
oinna itan jabé yoyo ika. Jaskáaxon ja
Damascoainoabo ja Jesúskiriti iká joibo
koshi shinanyaxon jato yoia iki.
28 Jaskatax Saulo jato betan Jerusalén-
hain baneta iki, jain ikaxa kikin koshi
shinanyaxon, Ibon janenko jatíbiain jato
joi yoii nikátiai.
29 Jainoax ja griego join yoyo ikai
judíoboribi, jato ikonhamakaskin koshi
shinanyaxon jato joi yoikatitai, ikaxbi
jabora já retekasires ikana iki.
30 Jatian ja joi akaibaon jaskara
onanxon, Saulo Cesareanko iokana iki.
Jainoabiribi Tarsoain tekikin raankana
iki.
31 Jaskatax jatíbi ja Judea main ikana,
jainoax Galilea betan Samaria main iká
joi akaibo, moa jakonbires itan jaton
shinanbo moa koshi ikana iki. Non
Ibon keena keskábores moa jakana iki.
Jaskatax ja Diossen Shinanman jato
akinna ja joi akaibo kaikana iki.

Eneas janeya joni isinai
Pedron benxoaa

32 Jatian Pedro jatíbi joi akaibo oinni
kakátiaira, Lidanko nokota iki, jain
ikana joi akaiboribi oinni.
33 Jainoara Eneas janeya joni nokoa
iki, chantoyona ikax niti atipanyamaax,
moa posaka baritia bachin rakata.

34 Jaskara ikenbira, Pedron neskaa
iki: —Eneas ramara mia Jesucriston
benxoai, wenixon ja min rakáti ben-
xoawe —akin. Jaskáatianbi Eneas
wenita iki.
35 Jatian weniketian, ja Lidanko ikáboyaxonbi, Sarónhain ikábaon jatíxonbi
non Ibo ikonhakana iki.

Dorcas mawákenbi
Pedron jirimaa

36 Ja netebaonribira, Jope jane-
ya jemanko iká iki westíora joi akai
ainbo, jawen jane Tabita, Griego join
aká iki Dorcas. Ja ainbora jakon jawékibores akí jakátiai, jainxon ja jawékinin
maxkáyoraaboribi jato akinkatitai.
37 Ja netebaonribira isinax, Dorcas
mawata iki. Jatian chokaxon ja kikin
bochiki xobo chité ikainko bokana iki.
38 Ja Jope jema iká iki, jain Pedro
iká Lida jema ochóma; jain iketian
ninkáxon rabé joni raankana iki, ishton
Jopenko jonon ixon yoiti.
39 Jatian Pedro jato betan kaa iki,
nokóketian ja jain yora akana chiteain
iokana iki. Jatianra ja benomaayabo
jatikaxbi, winiananbi ja Pedro katei
tsamákana iki, jaskáaxon oinmakana
iki, ja jato betan inontian Dorcasnin
jato axonpachoai kotonboyabi chopabo.
40 Jainxon Pedron jatíbi jato jokonhaa
iki. Jaskáatanan chirankooxon orana
iki. Jaskáaxon ja mawá rakata yoia iki:
—¡Weníwe Tabita! —akin. Jaskáa oinhinabaina iki, jaskáaxon Pedro ointaanan
yakata iki.
41 Jaskáketian Pedron metsontaanan
nichinhinabaina iki, jaskáaxon ja joi
akaiboyabi, benomayabo jato kenaa
bekanketian moa jiria jato oinmaa iki.
42 Jainxon Jopenko jakanabaon jatíxonbi neskara jawéki oinkana iki;
jaskáaxon ichaxon non Ibo Jesús ikonhakana iki.
43 Jatian Pedro icha netepari Jopenko
iká iki, ja Simón janeya jonin xobonko;
ja iká iki yoina bichin teetai joni.

Pedro betan Cornelio iká

10 1 Cesarea jemankora westíora
joni Cornelio janeya jaa iká iki,
Italiano janeya batallónhainoa sontárobaon coshi *capitán.
2 Jara iká iki Dios noia joni; jatíbi
jawen xobon ikáboyaxonbi jatíbitian
Dios rabiai, itan jawékibo menixon
judíobo akinnai, jainxon jatíbitian Dios
oranai.
3 Jatian westíora nete, moa kimisha
ora yantanpakera, namá keska meranxon, westíora Diossen ángel onantibires
jaki joái oinna iki. Jatian já ikainko
jikixon neskáa iki: “¡Cornelio!” akin.
4 Jatian Cornelion ja ángel jainbikon
oinna iki. Jainxora, kikinbiresi rakeananbi yokata iki: “¿Jawerin Ibó?” akin.
Jatian ángelnin yoia iki: “Min oranabora mia Diossen ninkáxonke, itan ja
maxkatabo min jato akinnaira jakon
iki.
5 Rama ja min jonibo Jopenko jato
raanwe, Simón kenatankanon, jawen
janeribi iki, Pedro.
6 Jara, ja wetsa Simón janeyaribi jonin
xobonko iki, jara bichin teetai iki. Ja
jonira aniparo kexabi iki”, akin.
7 Jaskáabaini ja ángel moa kaa pekáo,
Cornelion jawen yonoti rabé, itan ja
Dios akin shinannai westíora jawen
sontároribi kenaa iki, já iká iki, jakon
iketian jaki koshia joni.
8 Jatíbi jaskara ikábo jato yoikin
senenhaxon, Jopenko jato raana iki.
9 Nete xabáketian, ja Jopenko nokóribii boi ikanaitian, moa bariapan
iketian xobo pekaten Pedro mapeta iki,
jain kaxon orani.
10 Jainoaxa, kikinbiresi jawékiakasa
iki. Jatian moa yoá axoni ikanaitian,
namá keska meran oinna iki.
11 Ja nai chopetaitian oinna iká iki,
ani chopa kakaati keská, jawen chosko
pabíoribi renéxanan naman apakeai.
12 Ja chopa kakaati keská ikainko
iká iki, chosko taeya meskó yoinabo,

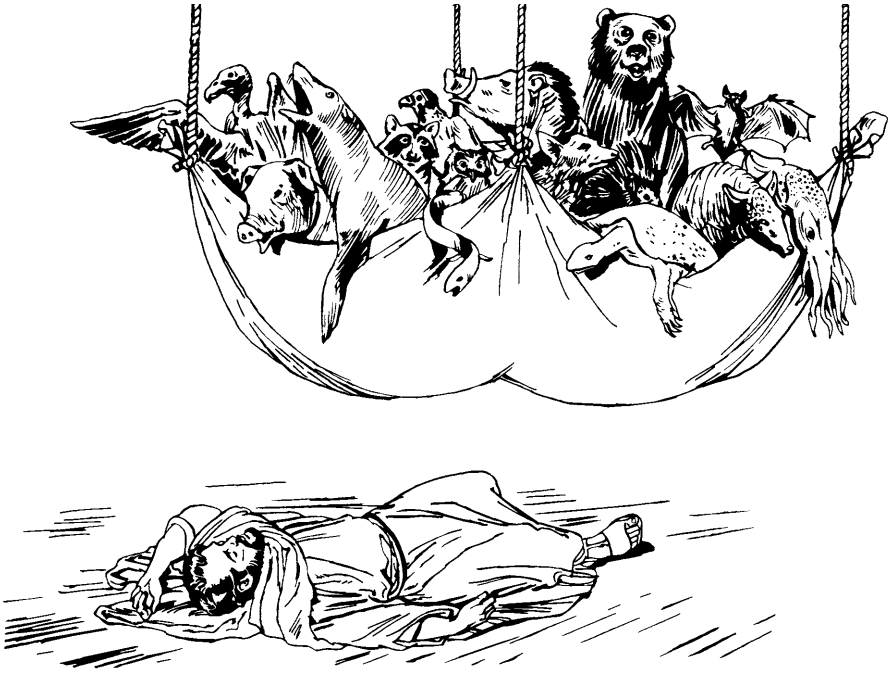

Namá keska meran Pedron oinna.

jainoax meskó ronobo, itan meskó pechia noyai yoinaboribi.

13 Jatianra bochikiax neskati yoyo ikai ninkata iki: "Wenítaanan, retexon piwé Pedro", iki ikai.

14 Jatian Pedron yoia iki: "Enra ayamai Ibó. Jawetianbira neskara kerás jawékibo en piosma iki", akin.[k]

15 Jaskákenbi, jakiribi yoiribia iki: "Ja Diossen jakonhaa jawékibo kerasen yoinyamawe", akin.

16 Moa kimishaakin jaskáa pekáo, ja chopa moa jakiribi nai bochiki karíbaa iki.

17 Jaskáakin akára, jaakinres shinankin Pedron onankashoraa iki, jawekeska jawéki ea yoiimein ja namá keska meran iwanke ixon. Iitainbi Cornelion raana jonibo, jain iká xobo xepotiain nokótoshikana iki, ja Simón janeya jonin xobo yokábeax.

18 Jain nokóxon, koshinshaman kenátaanan manokana iki, ja xobonmarin Simón Pedro iká ixon.

19 Jatian Pedro, ja namá keska meran oinwanxon, shinanni iitaitian, Diossen Shinanman yoia iki: "Oinwe, kimisha joninra mia benai.

20 Kamentanwe, naman ipakexon jato oinni. Jawe keskabi shinanyamawe, mia iokana jato betan karestanwe. Jabora en raana bekana iki", akin.

21 Jatian naman ipakeax kaxon, Pedron ja jonibo yoia iki: —Ea riki, ja maton manoi iitai ¿Jaweatiki maton ea benai? —akin.

22 Jatian jabaon neskaa iki: —Non sontárobaon koshi *capitán Cornelion

[k] **10.14** Nato yoinabora iká iki, ja Moiséssen esekan pitima yoiaibo. Ja yoinabo piti iká iki, Diossen oinna kikinbires jakonma.

raanara noa bekanke. Ja riki itibi
keskati jaa joni, itan Dioski raketai,
jatíbi judíobaon jakonhai, itan noikana.
Westíora Diossen ángelninki aibake
yoikin, jan kenamaa jawen xobonko
mia kati, kaxon min joi yoiaitian, jan
ninkánon ixon —akin.
23 Jatian Pedron, xobon jikimaxon, ja
yamé jain jato oxamaa iki. Moa neteribi
xabataitian, Pedro jato betan kaa iki,
jatian ja Jopenkonia jawetii joi akaibo-
ribi já betan bokana iki.
24 Boax, wetsa nete xabáketian,
Cesareanko nokókana iki. Jatian
Cornelio jawen rareboyabi, jato manai
tsamákana iká iki. Jatian jainribi ikana
iki, jabé jakoni raenanai joniboribi jato
kenaa, bekana.
25 Jatian moa xobon nokókanketian,
Pedro joé ataanan, Cornelio, já bebon
chirankoota iki, rabikasi.
26 Ikaxbi Pedron weniinnabainkin yoia
iki: —Chankawe, eara mia keska joni-
ribi iki —akin.
27 Jatian jabé yoyo iananbi, jikixon
oinna iká iki, icha jonibo tsinkíkana.
28 Jatian Pedron jato yoia iki:
—Matonbira onanke, ja judío jonibaon
esekan yoiai, kaibomabo betan pata-
xanantimabires, jaton xobon jikitima-
bobi. Ikaxbi Diossenra ea onanmake,
Diossen oinnara mato kerás iki akin
tsoabi atima.
29 Jakopira, yoikanatianbi ea joke.
Jatian ramara ea onankasai, jaweatiki
maton ea kenamaa ixon —akin.
30 Jatian Cornelion neskaa iki:
—Moa chosko nete riki, nato bari
ipakeai kimisha hora yantanpake,
nokon xobonbi ayunankin orani iitai-
tian, westíora joni penéshaman chopa
saweya eki pikoibata.
31 Janra ea yoiibake: ‘Cornelio, min
oraciónra mia Diossen ninkáxonke,
jainxon ja maxkatabo min jato akinpa-
choaibora Diossen onanke.
32 Ja Jope jeman jato raanwe.
Abátankanon ja Simón janeya joni
jonon ixon yoikin, jawen janeribi iki
Pedro. Jara ja bichin teetai wetsa Simón
janeya jonin xobonko iki’, akin.
33 Jaskáxonra jatianbi mia benati
en jato raanhaibake. Jakonresira mia
moa joke, jakon shinanya ikax. Ramara
noa neno jatikaxbi Dios bebon ikanai.
Jaskara ikenra noa keenai, jatíbi ja noa
yoiti non Ibon mia yoiabo, min noa
yoitinin —akin aká iki.

Cornelion xobon Pedron joi yoia

34 Jaskáxon Pedron jato joi yoikin
peoa iki: —Ramaparira en moa kikin-
hakin onanke, wetsabo jakonmaaya-
makin senenbires jato Diossen jakonhai
ixon.
35 Janra jatíbiainoa jaki shinannaibo
itan jawen joi senenhaibo, itan jato
jakonhakin ikinai jonibo jato noike.
36 Diossenra Jesucristo raana iki,
já meranxon jakon joi *Israel jonibo
jato yoiti. Jaskatax Dios betan jakoni
jakanon ixon. Jesucristora jatíbi joni-
baon Ibo iki.
37 Matonra kikinhakin onanke,
Galileankoniax peokootax, ja jato
*bautizanai Juanman joi yoianan, jato
bautizana pekáo, jatíbi Judea main
winota jawékibo.
38 Matonra onanribike, ja Nazaret-
hainoa Jesús, Diossen jawen atipana
koshi, itan jawen Shinan meniaton
jakon jawékibo, itan yoshiman iboaxon
onitsapimaiboribi, jato benxoakatitai.
Jaskarabora jan aká iki, Dios jabetanbi
ixon, akinna.
39 Nonbishaman Jesussen jaskara
jawéki akábo oinna ixonra, non mato
yoiai, jaskarabora aká iki Judea
mainxon, itan Jerusalén jemankoxon-
ribi. Ja Jesússa judíobaon jiwi korosen
panihannan retea iki.
40 Ikaxbi jawen kimisha nete itin,
Diossen jiria iki, jaskáxon noki pikomaa
iki.
41 Ja jiritaanan, nobébi pixon, xeai-
bora, Diossen jatíbi jonibo jato

oinmayamaa iki. Noaresa oinmaa iki,
moabi jaskáakin katóxon noa oinmati
yoini ixon.
42 Janra noa raana iki, Jesús riki jatíbi
japaria jonibaon, itan moa mawatabaon
akábo, jato yoixonti joni koshi Diossen
imaa ixon, jato yoiti.
43 Jatíbi *profetabora Jesúskiriti iká
joi yoii neskákatikanai, jaweratobaonki
já ikonhai, jabora já kopires Diossen
jaton ochabo shinanxontima iki —ikibo.

Judíomabaon Diossen Shinan bikana

44 Jaskara joibo Pedron jato yoii
iitainbi, Diossen Shinan jatíbi ja joi
ninkataiboki joá iki.
45 Jaskataitian oinnax, ja Pedro betan
bekana joi ikonhaa judíobo ratékana
iki; ja judíomaboribi ja Diossen Shinan
jato meniketian.
46 Ja wetsaresibi join yoyo ikanaitian
itan Dios rabikanaitian ninkákana iki.
47 Jatian Pedron jato yoia iki: —¿Ja non
aká keskaribiakin Diossen Shinan bikan-
kenbiki, nato jonibo ja Diossen janenko
non jato bautizantima iki? —akin.
48 Jaskáaxon, Jesucriston janenko jato
bautizankana iki. Jaskáa pekáo Pedro
yoikana iki, jawetii netetanipari jato
betan banetax iti.

**Jerusalénhainoa joi akaibo
Pedron jato onanmaa**

11 1 Ja raanabaon itan Judeain iká
joi akaibaonra, ninkákana iki, ja
judíomabaonribi Diossen joi ninkáxon
ikonhakana.
2 Ikaxbi Pedro jakiribi Jerusalénhain
karibaketian, jatíribi joi akai judíobo
jabé join iananankana iki.
3 Jatian yokákana iki: —¿Jaweatiki
ja judíomaboiba merati kaxon min jato
betan pia iki? —akin.
4 Jatianra peokootainxonbi jatíbi
jaskara ikábo Pedron jato neskáakin yoia
iki:
5 —Ja Jope jeman ixon orani iikinra,
westíora namá keska en aká iki; en
oinna iki ani chopa kakaati keská, orin-
bekonbi jawen chosko pabíori nexaa,
naikanmeax ipakeax, ea itinainko-
shaman paketai.
6 Jatian jawebomein ja chicho jake
ixon, jakonshamanhakin en oinnara
iká iki, chosko taeya meskó yoinabo,
siná yoinabo, ronobo, jainoax pechia
yoinabo.
7 Jaskákenbi ea neskáakin yoia iki:
‘Pedro, nato yoinabo retexon piwé’,
akin.
8 Jatian en neskaa iki: ‘Jawetianbira
kerás jawékibo en piosma iki, Ibó’, akin.
9 En jaskáa, nai bochikixon jakiribi
ea neskáakin yoia iki: ‘Ja Diossen moa
jakonhayona jawékibo kerasen yoinya-
mawe’, akin.
10 Jatian kimishaakin ea jaskáa pekáo,
jatikaxbiribi moa naikan boi keyákana
iki.
11 Jaskatatianbi, kimisha joni ea iká
xobon nokótoshikana iki; Cesarean-
koxon ea benati raankana.
12 Jatian ja Diossen Shinanman ea
yoia iki, jawekeskabo shinanyamai,
jato betan karesti. Jatianra nato sokota
joi akaiboribi ebetan bokana iki. Kaax
jatikaxbi nokotax, ja jonin xobon noa
jikia iki.
13 Janra noa yoia iki, jawen xobo
meranoa ángel chankata meraatonin
neskáakin yoiibata: ‘Jope jemanko
jonibo raanwe, ja Simón akin akanai
Pedro kenatankanon ixon.
14 Janra mia joi yoitiki, jatíbi ja min
xobon ikáboyabi mia jaskatax kishpinti’,
akin.
15 Jaskáakin en jato yoikin peoke-
tianra, ja noki rekeni joní keskatiribi
jatoki Diossen Shinan joá iki.
16 Jaskáketian ja non Ibon yoini joi
en shinanna iki: ‘Ikon riki, Juanmanra
onpaxenres jato bautizana iki, ikaxbi
matora ja Diossen Shinanman bautiza-
noxiki’, iki iní.
17 Jaskara iken, ja non Ibo Jesucristo
ikonhaketian noa menia keskáakinribi,

ja Shinan jato Diossen menikenki ¿Tsoa
iki ea, ja Diossen akai jawékibo bechi-
tenti? —akin jato aká iki.
18 Jatian jaskáakin jato yoia ninkatax,
ja Jerusalénhainoa joi akaibo, moa
jawebi yoyo iamai Dios rabii neskákana
iki: —¡Ja judíomaboribira Diossen ikon-
hamataanan jato jati nete menia iki!
—ikibo.

Antioquíainoabo joi akí peokoota

19 Jatian ja Esteban retekanontian-
ribira, ja jatíribi joi akaibo masá
tenemakin peokana, jabati bokana
iki: Feniciain, Chipreain, jainoax
Antioquíainbo. Jainbo boxonbi, judío-
mabo ayamakin ja judíobobichores ja
jakon joi yoikana iki.
20 Jaskákenbi Chipreainoa betan
Cireneainoa jawetii joi akaibo
Antioquíain bokana iki. Jain boxonra,
ja non Ibo Jesúskiriti iká jakon joibo ja
judíomaboribi yoikana iki.
21 Ja Ibon atipana koshi jato betan
iketianra, ichaxon ja moatian jaton
jakonma axébo jenetaanan, non Ibo
ikonhakana iki.
22 Jatian ja Jerusalénhain iká joi akai-
baon, jaskara joi ninkáxon, Bernabé
Antioquíain raankana iki.
23 Nokóxon, Diossen jatoki jakonhakin
shinannai onanax, ikonbiresi Bernabé
raroa iki. Jatíbira jato eseanan yoia iki,
ponté shinanyaxon non Ibo chibankin
jeneyamakin, jan yoiai keskábo senen-
haxonkanon ixon.
24 Bernabé iká iki jakon shinanya joni,
Diossen Shinan naikia itan oinxomabi,
ikonhaax koshia joni. Jaskara iketianra,
icha non Ibo ikonhaa jonibo kaikana iki.
25 Jaskata pekáo, Bernabé Tarsoain
kaa iki, Saulo benai.
26 Jatian ja Antioquíainoa meraxon
ioa iki. Jain westíora baritia senen joi
akaibo betan ixon, icha joni jato esea
iki. Ja Antioquíainxonra jaonmea onan-
naibo peokin janekana iki, Cristianos
akin.
27 Ja netebaonribira, Jerusalénhainoax
jaweti *profetabo Antioquíain bokana
iki.
28 Jatian jato xaranmea Agabo janeya
jonin Diossen shinanman onanmaa, jatí-
biainoa jonibo jawékiatinin ikanti jato
yoia iki. Jaskáakin jan yoiabora ikoni
senena iki, ja Claudio icha mai iboaa
apo inontian.
29 Jaskara iketian, Antioquíainoa joi
akaibaon shinankana iki, judeainoa
joi akaibo, westíorabaon jaton atipana
senenbo jato jawékinin akinti.
30 Ikonkon jaskáakin akana iki,
Bernabé betan Saulo kaaitian koríki
bomakana iki, ja judeainoa iká *ancia-
noboki.

**Jacobo retexon, Pedro
cárcel meran akana**

12 1 Jatianribira apo Herodesnin
jatíribi joi akaibo jato jakon-
maakin peoa iki.
2 Ja Juanman wetsa Jacobo espadanin
jato retemaa iki.
3 Jaskáakanketian, ja judíobo raroai-
tian oinxon, Pedroribi jato yatanmaa
iki. Jaskarabora iká iki ja *levaduraoma
pan piti fiesta nete inontian.
4 Jaskákin jato yatanmaxonra,
Herodesnin cárcel meran jato Pedro
niamaa iki. Jaskáaxonra, chosko tsama
sontárobo koiranmaa iki. Ja tsamá-
tiibi ikana iki chosko sontárobo. Janra
shinanna iká iki, ja *Pascua fiesta
winota pekáo, ja jemamea jonibo
bebonxon jawen akábo yoixontaanan,
ramiati.
5 Jaskara ikax Pedro iká iki cárcel
meran kikinhakin koirankana. Ikaxbi
joi akaibaonbiribi, kikínhakin jaki
orankin jeneyamakana iki.

Pedro cárcel meranoax pikota

6 Jatian Herodesnin, ja jemamea
jonibo bebonxon jawen akábo yoixonti
neteai yaméra, Pedro iká iki oxaa,
rabé cadenanin okenbekonbi nexaxon,

rabé sontáronin koirana. Jatian jatíribi sontárobo ikana iki, cárcel xepótiainxon koirani.

7 Jaskáakana ikenbi, ratéresi westíora non Ibon ángel jaki pikota iki. Jaskáketian ja cárcel meran joekan tenaa iki. Jatian ángelnin pití axon Pedro ratea iki. Jaskáaxon yoia iki: "¡Ishton weníwe!" akin. Jaskáatianbi jan menexkana cadenabo chorokootax naman maana iki.

8 Jaskáxon ja ángelnin Pedro yoia iki: "Chopa sawexon zapatoribi sawewe", akin. Jaskáa Pedron aká iki. Jainxonra ja ángelnin yoia iki: "Mia jan perakooti sawetaanan, ea chibanwe", akin.

9 Jaskáakin aká, ja ángel pekáobi Pedro kaa iki, ja ángelnin jaskáaiki ikonkon iki ixon onanaxmabi, jan shinanna iká iki namá keska meran oinnaires.

10 Ikaxbi kakin ja rekenain koirani itina sontárobo winoxon japekao koirani itinaboribi winokana iki. Jatian ja jemaori iká yami xepotiain moa nokókanketianra, janbix ja xepoti kepenmeeta iki; jaskáketian pikókainbekona iki. Jatian westíora calle shitabaini kaxonra, ja ángelnin moa jabicho potabaina iki.

11 Jaskáaketian onanax, Pedro neskata iki: "Ramara en moa onanke, ja Herodes itan ja judíobaon ea ramiayonkanti ikenbi, non Ibon jawen ángel raanxon, ea pikoa", iki.

12 Jatian jaskara onanax, Marían xobon Pedro kaa iki, ja María iká iki, Juan Marcosnin tita. Ja xobon ikana iki ichaxon orani tsinkíkana.

13 Nokotax, ja jemaori iká xepótiainoax kenata iki, jatianra westíora xontako Rode janeya kaa iki, tsoameinki ixon oinni.

14 Joxon ja Pedron joi onantaanan kikinbiresi raroa iki. Jatianra ja xepóti kepenxontitianbi, jakiribi ishton banékaini kaa iki, Pedro riki xepotiain iki, ixon jato keshani.

15 Jato jaskáabi: —¡Miara shinan keyotax iitai! —akinres akana iki. Jaskákanabi jato yoia iki, ikon riki, jara ike, akin. Jatian jabo ikana iki néskati: —Jama riki, jawen ángelresa ibirai —ikibores.

16 Jaskakanainbi, Pedrobiribi xepótiainoax kenati jeneyamaa iki. Jatian kepenxon oinnax, ratékana iki.

17 Ikaxbira netékanon ixon, jan jato meken chankanxona iki. Jaskáa pekáo jato yoia iki, ja non Ibon jaskáaxon cárcel meranoa pikoa. Jaskáatanan jato yoia iki: —Jacobo, itan ja wetsa joi akaiboribi jato yoikanwe —akin. Jaskáakin jato yoitaananra, pikókaini moa wetsanko kaa iki.

18 Jatian nete xabáketian, ja sontárobo kikinbiresi jaton shinan tsokaskana ikí, Pedro jaskara wínota onanyamaax.

19 Jaskáketian Herodesnin jato benamaa iki, ikaxbi merati atipanyamakanketian, jatonbira jabámake ixon, jan koirana sontárobo jato retemaa iki. Jaskaa pekáo, Herodes Judeainoax pikotax, Cesareanko kaax, jainpari jawetio basi iká iki.

Herodes mawata

20 Jatian Herodes iká iki, ja Tiro betan Sidónhainoa joniboki sinata. Jatoki jaskata ikenbi shinan akáx, já raeakasi jaiba bekana iki. Jatianra jatoki jakon shinanxon, Blaston jato akinna iki. Jara iká iki, apo Herodes betanbi teetai joni koshi. Ja jonira Herodes yoimakana iki, moa jabetan jakon inoxon, jawen mainmeabichores jaton jawékiatibo biai kopí.

21 Iikinra, westíora nete jato Herodesnin kenamaa iki. Ja netera, apo ixon saweti chopa saweax, jawen yakátinin yakatax moa yoyo iki peokoota iki.

22 Jatian jaskati yoyo ikaitian jonibo ikana iki: "¡Nato yoyo ikaira jonima iki, jara westíora dios iki!" iki saa iki.

23 Jatianbi ja non Ibon ángelnin ja Herodes rátereskin isinmaa iki, Dioskaya rabikanwe, akin jato ayamaa

kopí. Jaskataxa xenabaon pia Herodes mawata iki.

24 Ikaxbi ja Diossen joira jatíbiain yoikaati pextina iki.

25 Jatian Bernabé betan Saulora moa jaton tee Jerusalénhain senenhataanan, Antioquíain kabékonribia iki. Kakin Juan Marcos iokana iki.

Peokooti Saulo joi yoii ochó kaa

(Hech. 13.1—14.28)

13 1 Ja Antioquíain iká joi akaibo xaranra jakana iki *profetabo, itan jato Diossen joi onanmaiboribi. Jabo ikana iki, Bernabé, Simón (ja Negro akin akanai), Cireneainoa Lucio, Manahem (ja Galileanko apo iní Herodes betanbi senen ania), jainoax Sauloribi.

2 Jatian ja jonibaon wetsa neten tsinkíanan non Ibo shinanhanan orankin ayunani itan Dios rabii ikanaitian, ja Diossen Shinanman jato yoia iki: "Ja Bernabé betan Saulo eki jenekanwe, jabora nokon tee axonti en kenaabo iki", akin.

3 Jaskáketian oranhananbi, ayunana pekáo mamepasxon jatoki orankana iki. Jaskáaxon jato raankana iki.

Chipreain joi yoikana

4 Jatian Bernabé betan Saulo Diossen Shinanman raana, ja Seleuciain kabékona iki. Jainoax ja Chipre nasin wapóronin bokana iki.

5 Kaax ja Salaminain nokóxon, judíobo jain tsinkitai xobo meranxonbo Diossen joi yoikin peokana iki. Jatian Juanribi kaa iká, iki jato akini.

6 Ja nasi rebesbaini boax, Pafos janeya jemanko nókokana iki. Jainoa westíora judío yobé nókokana iki; jawen jane Barjesús, ja ikon *profetaboki yoinmeekin joi yoixon jato paranai.

7 Ja yobé iká iki, ja joni koshi Sergio Paulo betan iká. Ja iká iki shinanya joni; ja joni koshira Diossen joi ninkátinin keena iki. Jaskáxon ja Bernabé betan Saulo kenamaa iki.

8 Jatian jato kenamaa bekankebi, ja yobé Barjesús, jawen wetsa jane Elimas, Diossen joi yoikantin keenyamaa iki, jawen joi ninkáxon ja joni koshin ikonhanaketian.

9 Jaskataitian, ja Saulo, Pablo janeyaton, Diossen Shinanman iboa ixon, kikinhakin jainbikon oinxon,

10 yoia iki: —¡Mia riki janso, yoshinman bake, itan jatíbi jakon jawékibo akantinin keenyamai! ¿Jawekopiki ja non Ibon shinanna keská ikainbi, jaki yoitimakin jakonmabires shinankin min jeneyamai?

11 Mia jaskata kopíra, rama non Ibon jawetio basikamanres mia masá tenemai, nete oinyamaira mia benche banetai —akin. Jaskáatianbi yamekan mapókiranxon, moa jawe netebi oinyamaa iki. Jaskatax metsonxon iwekanon ikax, meshkáaketana iki, moa benche ikax.

12 Jaskáketian oinnax, itan non Ibo yoii iká joi ninkatax, ratéxon ja joni koshin Dios ikonhaa iki.

Pisidia main iká Antioquíain joi yoikana

13 Jatian Pablo jabé boaiboyabi Pafossainoax pishíbaini boax ja Panfilia main iká Perge jeman nokókana iki.

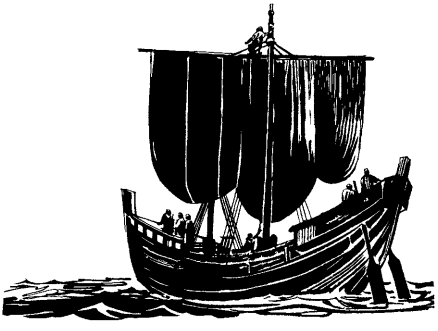

Niwen boai wapóro.

Ikaxbi Juan jato potabaini moa,
Jerusalénhain karibaa iki.
14 Ja Pergeainoax, Antioquíain tekíri-
bikana iki, ja jema iká iki Pisidia main
iká. Jatian ja tantiti nete iketian, jain
tsinkíti xobo meran jikiax, yakábekona
iki.
15 Jatian ja esé kirika meran ja *profe-
tabaon wishanibo yoyo akin senenhaa
pekáo, ja tsinkíti xobo koirannai koshi-
baon jato yoikana iki: —Ja joi yoixon
jato shinanmeemati ixon, jato yoires-
kanwe joi akaibó —akin.
16 Jaskáakana Pablon jikitaanan,
netékanon ixon jato meken chan-
kanxona moa netékanketian yoia iki:
—*Israelitabo, itan Diossakin shinannai
judíomabo, en mato yoiaipari ninká-
kanwe:
17 Noa Israel jonibaon Diossenra non
reken papashokobo katota iki; jaskáara
ja Egiptoain maei boax ikánontian,
kikinbiresi kaikana iki. Iikinra, jawen
atipana koshin ja maimea jato Diossen
pikonike.
18 Pikoa boaxa ikana iki, jain joni
jayamainko, chosko chonka baritiabira,
jainoaxa jakonma axekan iki yoitima-
kanaibi Diossen jato jaweayamaa iki.
19 Jaskáaxon ja Canaánhain iká
kanchis main jemabo jato keyoxona iki,
jain non reken papashokobo jakanon
ixon.
20 Ja main jakana iki, chosko pacha
pichika chonka baritiabira. Jainxonra
jan jato ikinti koshibo jato jikimaxona
iki; ja Samuel *profeta jikii kaai kaman.
21 Iikinbi, apoya itin keenkin Dios
yokákana iki. Jaskáakin yokákanke-
tian, Benjamínman rarebo Quis jane-
ya jonin bake Saúl jato jikimaxona iki.
Janra chosko chonka baritia senen jato
ikinna iki.
22 Jaskáa iikin, Diossen jakiribi Saúl
pikoxon, jawen toan David jaton apo
iti jikimaxona iki. Ja yoiira iká iki Dios
neskati: ‘Enra oinke ja Isaíkan bake
David westíora joni, ea keenai keskati
jaa. Janra jatíbi en shinannai jawékibo
ea axonti iki’, iki.
23 Ja Davidkan rareboboainoara,
moabi jato jaskáaxonti yoini ixon, ja
Israel jonibo jato kishpinmati Diossen
jato raanxona iki, ja riki Jesús.
24 Jesús joámapari inontianra,
Juanman jatíbi *Israel jonibo jato joi
yoikatitai, jaton jakonma shinanbo
akonkin jeneax bautizanmeekanti.
25 Jainxonribi jawen tee senenhati
ochóma iken, Juanman jato yoia iki: ‘Ea
riki jan jato kishpinmati iki ixon, maton
shinannabira ea jama iki. Ikaxbi jara
epekao joái. Já iki ea xewina, jaskara
ikenra ea já namanbires ixon, jawen
zapato risbitanibobi en choroxonti
jisáma iki’, akin.
26 Jaskara iken nokon wetsabó: Mato
Abrahamman rarebobaon bakebo itan
ja Dios akin shinannai judíoma jonibo.
Nato jan kishpinti joira matona iki.
27 Jaskara ikenbira, jaton joni koshibo-
yaxonbi ja Jerusalénhain ikábaon Jesús
onanyamakana iki; jainxon ja *profe-
tabaon wishani meran yoiai joibo, ja
tantiti netetiibi yoyo akinbi, onanyama-
reskana iki. Jaskáakin onanyamaxonra.
Jesús retekana iki, ja Wíshakan yoiai
keskábo senenmakin.
28 Jainxon jakopi reteti yamakenbira,
jato retemanon ixon Pilato yoikana iki.
29 Jatian Jesús jaskáati kirika meran
yoiai keskábo ayonxon, mawáketian
korosenmea pakexon shanka kini meran
miinkana iki.
30 Jaskáakankenbira Diossen jirimaa
iki.
31 Jaskatax ja netebaon ichabi-
resi jawen jonibo Galileankoniax
Jerusalénhain boaiboki Jesús pikota iki.
Jaskarabo jatonbi oinna ixonra, jabaon
akai, rama ja Jesús ikábokiriakin jato
yoikin.
32 Jaskara ikenra, nonribi ja jakon joi
mato yoii iitai; ja moatianbi non reken
papashokobo jaskáati Diossen yoini
jawékira,

33 rama ja noa jaton rarebobo iketian,
noa senenhaxonke, ja Jesús mawákenbi
jirimaxon. Ja Salmos capítulo rabéain
yoiai keská: 'Mia riki nokon Bake, rama
riki ea min Papa', iki iká.[l]
34 Diossenra moabi yoia iká iki, mawá-
kenbi jirimaxon jawen yora payómatima.
Jaskáati ixonra, jawen kirika meran
neskáakin jato wishamaa iki: 'Enra ja
kikin jakonhira itan ikonkon ja David
axonti yoinibo senenhaxonti jake', akin.
35 Jaribi yoii ikai Wishá meran
neskati: 'Ja min jakon yonotinin yorara,
min payómatima iki', iki.
36 Ikon riki, Davidkanra jabé senen
jakatiai jonibo jato akinna iki, ja
Diossen ati yoiai keskáakin. Jaskáa
pekáo iiti, jaribi mawáketianra jawen
anibo minmeetainkoribi miinkana iki,
jainra jawen yora payota iki.
37 Ikaxbi ja Diossenbi jiria jonin
yorara, payóyamaa iki.
38 Jaskara iken, rama onankanwe
nokon wetsabó, ja Jesús kopires, jaton
ochabo Diossen shinanxontima joi non
mato yoiai.
39 Ja ochabora, Moiéssen esekan soati
atipanyamaa iketian, mato Diossen
jakonhakin ointi atipanyamaa iki,
ikaxbi jatíbi já ikonhaibora, Diossen ja
ochabo moa jato shinanxonyamai.
40 Jaskara iketian koiranmeekanwe, ja
*profetabaon jaskáti yoini keskára mato
winonake. Jabaonra neskáakin wishanike:
41 'Rama oinkanwe, shiroresai jonibo,
rátetax
moa keyo jabátankanwe, enra nato
netebaon,
ratétibires jawékibo anóxiki. Oin-
xon mato
wetsabaon yoiabira maton
ikonhayamanoxiki', iki iká —akin
jato aká iki.[m]
42 Jatian Pablo betan Bernabé,
ja tsinkíti xobo meranoax moa
pikókainbekonaitian, ja weikana judío-
baon yokákana iki, wetsa tantiti neten
ja joiboribi jato yoiribinon ixon.
43 Ja tsinkíti xobo meranoax moa tsin-
kiti senenxon, icha judíobaon itan judío
jikia Dios ikonhabaonribi, Pablo betan
Bernabé chibankana iki. Jaskákanaitian
Pablo betan Bernabékan jato esea iki, ja
Diossen jato noixon kenaabo ikax, jaki
koshii jenékantima.
44 Jatian moa wetsa semananin tantiti
nete nokóketian, ja jemameabo jati-
kaxbi ja non Ibon joi ninkati tsinkí-
kana iki.
45 Ikaxbi icha jonibo tsinkita oinnax,
ja judíobo notsiresi jakonmaibo yoyo
ikana iki. Jatian Pablon jato joi yoiai-
tianribi, jaki shirokana iki.
46 Jaskákanainbi jatoki rakéyamakin,
Pablo betan Bernabékan jato neskáakin
yoia iki: —Mato judíoboparikayara ike,
non Diossen joi yoiti maxkáiraa; ikaxbi
keenyamakin ja jatíbitian jati nete
maton bikashamaa kopí, rama ja judío-
maboiba kaxon non jato joi yoii kaai.
47 Non jaskáati yoiira Ibo iká iki
neskati:
'Enra mato imaa iki jatíbiainoa
joniboaon joé keska,
jaskatax ja ochokea main ikanabo
kamanbi,
ja nokon kishpinti joi yoii mato
kanon ixon', iki —akin jato aká
iki.
48 Jaskáaketian ninkatax ja judío-
mabo rarokana iki. Jainoax neskákana
iki: Non Ibon joira jakonhira iki ikibo,
jaskáaxonra ja Diossen jatíbitian jati
neteya imatibaon non Ibo ikonhaakana
iki.
49 Jaskatax non Ibon joi, ja main jatí-
biain pextina iki.
50 Ikaxbi judíobaonbiribi, ja Diossakin
shinannai ainboyabi ja jemamea kikin
jonibo betan yoyo ixon, Pablo betan

[l] **13.33** Ja Cristo mawákenbi jirimaxonra, Diossen jato onanmaa iki, já riki jawen Bake ixon.
[m] **13.41** Hab. 1.5

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Bernabé ramiaxon ja mainmea pikokana iki.[n]

51 Jaskáakana kaai, jabaon rotokana onanti inon ikax, mai poto tawasakainbekona iki. Jaskatax Iconionko kabékona iki.

52 Ikaxbi ja joi akaibo Diossen Shinanya ikax, ikonbiresi rarokana iki.

Pablo betan Bernabé Iconionko nokota

14 1 Ja Iconionko nokotaxa, Pablo betan Bernabé judíobaon tsinkíti xobo meran jikibekona iki. Jain ixon jato joi yoikanara, icha judíobaon itan judíomabaonbi ikonhakana iki.

2 Ikaxbi ja joi ikonhayamai judíobaon akana iki, ja judíomabo jakonmaakin esexon, ja joi akaiboki jato ramímakin.

3 Jaskara ikenbi, ja raanabo basibires jain banékana iki. Non Iboki koshixon ikon joibores jato yoikana iki. Jatianra ja Diossen noimisti shinankiriti iká yoikanai joibo, non Ibon onanti imaboa iki, ja ratéti jawékibo, itan ja oinxon onantibo akanti atipana koshi jato menixon.

4 Ikaxbi ja jemamea jonibo ikana iki, rabé shinanya, jatíribibo ikana iki, judíobo jato rabékinaibo, jatian wetsabo ikana iki ja raanabo jato rabékinaibo.

5 Jaskáxon ja judíomabo betan judíobaon jaton koshiboyaxonbi shinankana iki, jakonmaakin ayonxon makanman tsakaxon jato reteti.

6 Ikaxbi jaskara onanax, Pablo betan Bernabé Listra betan Derbe jeman jábati kabékona iki, ja jemabo iki Licaonia main ikábo; jainoax ja ochóma iká jemabaonribi bokana iki.

7 Jain kaxonra, jainribi jato jakon joibo yoikana iki.

Listrainxon Pablo makanman tsakakana

8 Ja Listrainra iká iki, westíora chanto joni, jaskábi pikota ikax, jawetianbi niosma.

9 Ja joninra, Pablon jato joi yoiaitian ninkata iki. Ninkati yakáketian Pablonin jainbikon oinxon onanna iki, ikonhaax jawen isin benxoti shinanya.

10 Jaskara iken, koshin ja joni yoia iki: —¡Wenitax, min mekayao taen niwé! —akin. Jaskáatianbi koshishaman weniinakainax, ja joni moa nia iki.

11 Jaskáakin Pablon aká oinnax, ja Licaoniainoa jonibo jaton joinbiribi yoyo iki neskati saa ikana iki: —¡Joniki yoinmeetaxa diosbo noiba bekanke! —iki.

12 Jaskáxon Bernabé janekana iki, dios Zeus (Jupiter) akin. Jatian Pablobiribi janekana iki dios Hermes (Mercurio) akin, jan jato joi yoiai iketian.

13 Jatian ja Zeussen *sacerdotera ja jemamaan iká, jainxon dios jupiter rabiti xobonkoniax joá iki. Jokinra wakabenebo, itan jan raoati joabo ja jema xepotiain bea iki; jatian jainxonra jan, jatíbi jain ikana joniboyaxonbi, ja jawékibo retexon, menoxonkaskana iki.

14 Jatian jato jaskáxonkaskanai onantaanan, Bernabé betan Pablon jaton tari waxataanan, jonibo tsamata meran jikixon, koshinshaman jato yoia iki:

15 —Jonibó ¿Jaweatiki maton noa neskaai? Noara mato keska joniribi iki, noa jaskáyamakanwe. Ja jaskara iresa jawékibo moa jenetaanan, jakiribi ja jiria Dios maton ikonhanon ixon mato yoiikayara noa joke. Ja Diossenra aká iki nai, mai, aniparo, itan jatíbi jain iká jawékibo.

16 Moatianra Diossen jato oinresa iki jaton keena keskáres akí jakanon ixon.

17 Ikaxbi ja jakon jawékibo akai meranxonra, mato onanmaa iki tsoarin já ixon, itan ikonkon jan jato jeneyamai. Janra mato oi bemaxonai, maton banábo bimimaxonai, jainxon jan mato meniai ja jawékiati, maton shinan raroshaman ikanon ixon —akin.

---

[n] **13.50** Ja ainbobora ikana iki, ja judíobaon akai keskáakinres Dios shinannaibo. Ikaxbi jabo ikana iki Cristo ikonhayamaibo.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

18 Jaskáatima jato yoiabi, ja waka jato
retexonkasi yoitimakanaibi, ati jisáma-
bires ikenbi jato amayamaa iki.
19 Jaskatibo iikanainbi, jawetii judíobo
Antioquíainoax itan Iconionkoniax
bexon, ja icha joni tsinkitabo Pabloki
jato jakonmaakin shinankinkana iki;
jaskáxon Pablo makanman tsakayonxon
moa retekana shinankin, niniboxon
jeman pikoanan potakana iki.
20 Jaskákanketian ja joi akaibo boxon,
já manáon charoxon oinkanabi, Pablo
wenita iki. Jaskatax jakiribi jeman
karibaa iki, jainoax nete xabáketian
Bernabé betanbi Derbeain kabékona iki.
21 Jatian Derbeainxon ja jakon joi
yoixon, icha joni Diossen joi bimaa
pekáora, jakiribi Listrain, Iconionko
itan Antioquíain boribakana iki.
22 Ja jemabaonra, ja joi akaibo koshi
shinan bimaxon, Dioski koshii jené-
yamakanon ixon, jato esebokana iki.
Jaskáribiakin jato yoia iki, ichaakin
masábires teneaxpari ja Diossen
ikinaton neten jati.
23 Jainxon jain joi akaibo jakanain-
koboribi, ancianobo janekana iki.
Jainxonra ayunanxon orana pekáo, ja
ikonhakana Iboki jato jenekana iki.

Pablo betan Bernabé
Antioquíain beribakana

24 Jaskátanan Pisidia mai winobainax,
Panfilia main nokókana iki.
25 Jain nokóxon, ja Pergeainoa jonibo
jato joi yoitaanan, Atalíain bokana iki.
26 Ja Atalíainoax, Antioquíain boí
pishíkana iki. Ja Antioquía iká iki,
jainxon joi yoii bokanaitian, Diossen
jato jakonhanon ixon, jatoki oranyan-
tankana.
27 Ja moa Antioquíain nokóxon, ja joi
akaibo tsinkixon jato yoikana iki, jatíbi
ja Diossen jato betan aká jawékibo.
Jainxon ja judíomabo Diossenbi jawen
joi jato ikonhamaboribi jato yoia iki.
28 Jaskatax Pablo betan Bernabé, ja
joi akaibo betan jain basi baneta iki.

Jerusalénhain tsinkíxon shinankana

15 1 Jatianribira, Judeainoax jawetii
jonibo Antioquíain bokana iki.
Jain boxonra, ja joi akaibo jato onan-
makana iki: *Ja Moiséssen esekan yoini
keskáakin maton jakina rebichi xateya-
maaxa, jawekeskataxbi mato kishpinti
atipanyamake, iki ixon.
2 Jato jaskáakin axeaibo betanra,
Pablo betan Bernabé, join iananankana
iki. Jainxon ja jain iká joi akaibaon,
Pablo betan Bernabé, jainoax jatíribi joi
akaibo jato janekana iki, Jerusalénhain
kaxon, ja raanaboyaxon, itan *ancia-
nobo betan neskara jawéki benxoakanti.
3 Jaskáakin ja joi akaibaon jato raana
bokinra, ja Fenicia betan Samaria mainbi
winókin, ja judíomabaon Dios ikonhaxon
jaton moatian axébo jenekanabo, jato
yoibokana iki. Jaskara joi ninkatax, ja joi
akaibo jatikaxbi kikini rarokana iki.
4 Jatian Pablo betan Bernabé moa
Jerusalénhain nokókanketianra, joi
akaibaon itan ja raanabaon, jainoax
ancianobaon jato jakonhakin bikana
iki. Jainxon jato yoikana iki, jatíbi jawé-
kiain jato Diossen akinnabo.
5 Ikenbi ja joi ikonhai jawetii *fariseo-
baon weniinabainxon jato neskáakin
yoikana iki: —Ja joi ikonhaa judíoma-
boribira, jaton jakina rebichi xatéyabo
ikanti jake, ja Moiséssen esébora non
jato senenhamati jake —akin.
6 Jaskatax ja raanaboyabi ancianobo
tsinkíkana iki, jakonhakin jaskara jawé-
kibo benxoanoxon shinanni.
7 Moa basi yoyo ikana pekáo, Pedron
wenixon jato yoia iki: —Nokon wetsabo
matonra onanke, moa basi riki, mato
xaranmea ea Diossen katota; ja judío-
mabo jato jakon joi yoiti, jabaonribi
ikonhakanon ixon.
8 Jatian non shinanbo onanna ixonra,
Diossen noa aká keskáribiakin, jabo-
ribi jawen Shinan jato menia iki.
Jaskarainxonra jato onanmaa iki, jabo-
ribi jawen jonibo jato imaa.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

9 Diossenra noa itan jaboribi wetsa-
resibiakinbo oinyamaa iki. Jaboribira
ikonhaketian, jaton jakonma shinanbo
soaxona iki.
10 Jatian ¿Jawekopiki ja nonbi itan
non rekebaonbi senenhati atipanyamaa
esébo, ja joi akaibo amakaskin Dios
tanai mato iitai?
11 Jaskáyamakanwe, nonra ikonhai
noixonres jawe kopímabi non Ibo
Jesussen noa kishpinmaabo. Jatian
jabaonra jaskáakinribi ikonhakanai
—akin jato aká iki.
12 Jatianra jain tsinkíkanabo jati-
kaxbi netékana iki. Jainxonra ja judío-
mabo xaran ikanaitian, jato meranxon,
Diossen ratéti jawékibo itan ja oinxon
onanti jawékibo aká Bernabé betan
Pablon yoiaitian, ninkáxonkana iki.
13 Moa jato yoikin senenhaketian,
Jacobonbiribi jato neskaa iki: —Eapari
ninkáxonkanwe ebé joi akaibo:
14 Simónmanra noa yoike, jaskáakin ja
judíomabo xaranmearibi jawen jonibo
inon ixon, jato Diossen katota.
15 Jaskara iti yoikinra, *profetabaon
Diossen kirika meran yoikana iki:
16 'Jaskata pekáora, ea joríbati iki.
Joxonra ja Davidkan peota
poxota en weninti iki, jainxonra
ja chiké ras ikabo en jakonhati
iki.
17 Jaskáxon wetsabaonribi ja eki
menikaata jatíbiainoa jonibo
betanbi non Ibo benakanon ixon.
18 Ja moatianbi neskara jawékibo
jato onanmaa non Ibonra, jawen
joi jato onanmaa iki', ikira ikai
Diossen joi meran.[o]
19 Jaskara iketian, ja Dios ikonha
judíomabo ja jakon esé jenemakaskin
jaton shinan onantimaanankaskin
maton tearesti yamake.
20 Jato jaskáayamakinkayara, kirika
wishaxonres non jato bomati iki. Ja
ikonma dios menikana piti pikin moa
jenekanon ixon, itan wetsabo betan-
bires yorantibo akí moa jenékanon ixon.
Jainxon ja joinman retea yoinabo itan
jimi bomaama yoinabo moa pikin jene-
kanon ixonribi.
21 Moatianbira jake jemabotiibi ja
Moiséssen jato yoini esé jan senenhaibo.
Jara tantiti netenbo tsinkíxon, jain tsin-
kíti xobonkoxonbo yoyo akanai —akin.

**Judíomabo kirika
wishaxon jato bomaa**

22 Jato jaskáakin yoia, ja raanabo
betan ancianobaon, ja joi akaiboyaxonbi
shinankana iki, jato betan iká jawetii joi
akaibo katóxon, Pablo betan Bernabé
Antioquíain kaaitian jato betan raanti.
Jaskáxonra katókana iki: Judas, jawen
wetsa jane Barsabás, jainoax Silas. Jabo
ikana iki, ja joi akaibo xaran kikin
joniakin shinankanai.
23 Jatian jato betan kirika wishaxon
bomakana iki, neskati iká: "Noa, ja
raanabaonra ancianoboyaxonbi ja
Antioquíainoa, Siriainoa itan Ciliciainoa
ikana nobé joi akai judíomabo, non
mato saludanai.
24 Nonra ninkáke, jawetii jonibo
noibakeax kaxon, non jato jaskati yoia-
mabi, jaton shinanmanbi yoixon maton
shinanbo onantimaanankana.
25 Jakopíra tsinkíanan non westíora
shinanbicho axon, jawetii nobé joi
akaibo katóanan matoiba raanti non
shinanke. Jabora Bernabé betan Pablo
kaaitian non raanai.
26 Jabora non Ibo Jesucristo kopí rete-
kanti onsá meranbires ikana iki.
27 Jaskara iketianra Judas betan Silas
non mato raanxonai, jabaonra non
wishaxonabo jatonbishaman onanti-
shamanhakin mato yoiti iki.
28 Ja Diossen Shinanman jakonhakin
noa shinanmaara, ja senenhatikoma
esébo non mato yoiamai. Neskarabo
atireskayara non mato yoiai:

[o] **15.18** Am. 9.11-12

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

29 Ja ikonma diosbo retexonkana
yoina namibo pitima, ja jimi bomaama
itan joinman retea yoinabo pitima,
wetsabo betanbires yorantibo akin
jeneti. Jaskarabo ayamaaxa, mato
jakonbires itiki". Jatíresiki.
30 Moa jato kabánon, akin ataanan
boax, Antioquíain nokóxon, jainoa joi
akaibo tsinkitaanan, kirika wishá jato
menia iki.
31 Jatian ja joi akaibo ja wishá yoyo
akax, ikonbiresi rarokana iki, ja jakon
shinan jato menia.
32 Ja Judas betan Silassenra *profe-
tabo ixon, ja joi akaibo eseanan, jato
jakon shinan bimaxon, raroshaman jato
imaa iki.
33 Jatian moa basichaa jain jato betan
iká pekaora, moa jakiribi jainxon raan-
yantankanainko jato raankin, jakon-
bires botankanwe akin akana iki.
34 [Jaskáakanabi, Silasbiribi jainpari
iti shinannax baneta iki.]
35 Jatian Pablo betan Bernabébiribi
Antioquíain banékana iki. Jainxon ja
wetsa joi akaiboyaxonbi non Ibon jakon
joi yoiananbi, jato axeakin jeneyama-
kana iki.

Jawen rabé itin Pablo joi yoii kaa

(Hech. 15.36—18.22)

36 Jain moa jawetio basi ixon Pablon,
Bernabé yoia iki: —Jakiribipari jain non
Ibon joi yoiantana jemankobo kaxon,
jawekeskaki nobé joi akaibo ikanai ixon
jato oinnon kawé —akin.
37 Jaskáakin yoia kakinra, Bernabékan
Juan Marcossibi jato betan iokasa iki.
38 Ikaxbi Pablonbiribi já iokashamaa
iki, ja peokin iwekana Panfiliainxon
jato potaax jato betan kayamaa iketian.
39 Jatian sinakananbekonax moa
Bernabé Pablo betan potaananbekona
iki, jaskatax Bernabébiribi Marcos
bibaini moa Chipreain kaai wapóronin
nanébekona iki.
40 Jatian Pablonbiribi, Silas ionoxon
bia iki. Jatian jain ikana joi akaibaon,
non Ibon jakon imanon ixon, jawen
mekenman jenekana pekáo, moa Pablo
betan kaa iki.
41 Jaskáakana kakin, Siria betan
Cilicia jemabaon, joi akaibo eseanaan,
jato koshi shinan bimabokana iki.

Pablo betan Silassen Timoteo ioa

16 1 Jatian kaax, Derbe betan
Listra jeman Pablo nokota
iki. Jainxonra westíora joi akai joni,
Timoteo janeya nokoa iki. Jawen tita
iká iki, joi akai judío ainbo, ikaxbi
jawen papa iká iki griego joni.
2 Ja Timoteo iká iki, Listrainoa betan
Iconioainoa joi akaibo, jaki jakoni yoyo
ikanai joni.
3 Jaskara iketian, Pablo keena iki, ja
Timoteo jabé katin. Ikaxbi kaamatianbi,
jawen jakina rebichi xatexona iki, jain
jakana judíobaon jakonma shinanyama-
kanon ixon, moa jatíxonbi ja Timoteon
papa, griego joni onankana iketian.
4 Jatian kakinra jain bokanai jemabo-
tiibi, ja raanabaon itan *ancianobaon,
Jerusalénhainxon shinan akanabo,
jatíbi joi akaibo jato yoibokana iki.
5 Jaskara joibo ninkatax, joi akaibo
bebonbires Dioski koshikareskana iki,
jainoaxibi ja joi akaibo, netetiibi kaika-
reskana iki.

Pablon namá keska meran oinna

6 Jatian ja Diossen Shinanman, Asia
main joi yoii katima yoiara, Frigia betan
Galacia mainres bokana iki.
7 Jain boax, Misia ochóma nokókana
iki. Jainxon ja Bitinia main kati shinan-
kana iki, ikaxbi ja Jesussen Shinanman
jato kamayamaa iki.
8 Jaskara iketian, ja Misia mainbi
winóbaini boax, Troas jeman nokó-
kana iki.
9 Jain nokota yamé, Pablon namá
keska meran oinna iki, ja Macedoniai-
noa westíora jonin chankataanan yoiai:
"Neke Macedoniain shitáxon noa akini
jowé", akin akai.

10 Jatian Pablon namá keska meran
oinxon noa yoiketian, Macedoniain
kanox noa benxokaata iki, Diossenbi
jain jawen jakon joi yoii kati noa
kenamaa onanax.

Pablo Filipossain iká

11 Jaskatax, Tróassainoax pishítaanan,
Samotracia nasinko ponté kaini noa kaa
iki. Jatian nete xabáketian, Neápolissain
noa nokota iki.
12 Jainoax tekíkaini kaax, noa
Filipoain nokota iki. Ja iká iki roma-
nobaon boxon jemaakana, itan ja
Macedonia main, kikin ninkakaatai
jema. Jainra noa jawetii neteres iká iki.
13 Jatian ja tantiti netenra jemameax
pikókaini, paro kexa noa kaa iki, ja
judíobaon jainxon oranaira jabirake,
ixon shinannax. Kaxon jain tsinkíkana
ainbobo non jato jakon joi yoia iki.
14 Jainribi iká iki westíora ainbo Lidia
janeya; Tiatira jemamea. Ja ainbo
iká iki amí keskatonin pokoa chopan
maroai. Jara iká iki Diossakin shinan-
nairibi. Jaskara ikenra non Ibon akinna
iki, ja Pablon joi yoiaitian kikinhakin
ninkataanan onannon ixon.
15 Jatian jatíbi jawen rareboyabi
Diossen bautizanmeeta pekáo, noa yoia
iki: —Maton oinna, en akonkin non Ibo
ikonhai iketian, nokon xobonkopari
ikí bokanwe —akin. Jaskáakin teaxon,
jawen xobon noa imaa iki.
16 Iitira, jainxon orantiainko orani kaai
noa iitaitian, yoshinman iboaxon onan-
misti shinanya imaa, xontakonin noa
bechia iki, jara iká iki westíora yonoti
xontako, shinanmanres jato onanxon,
jawen ibobo icha koríki kananmai.
17 Jatian ja xontako Pablo betan noa
chibani nopekao joí, koshin saí iiki-
rani neskata iki: —¡Nato jonibo riki,
ja ani Diossen tee axonaibo. Jabaonra,
jaskatax kishpinti joibo mato yoiai!
—iki.
18 Jawetii netebires ja xontakonin
jaskáakin moa Pablo jatsanmaa iki.
Jatian bechiakekainxon ja xontako
meran iká yoshin, neskaa iki:
—Jesucriston janenkora en mia akai
ja xontako meranoax pikówe —akin.
Jaskáatianbi, ja xontako meranoax
yoshin pikota iki.
19 Jatian ja xontako yonoaibaon onan-
kana iki, ja kopishaman jabaon koríki
biti yama, jaskáxonra Pablo betan
Silas yatanxon, plazain joni koshiboiba
bokana iki.
20 Jatoiba boxonra, neskáakin ja joni
koshibo yoikana iki: —Nato judío joni-
baonra, nato jeman noa jakana jonibo,
jakonma shinanmai.
21 Ja romano jonibo ixon non jaskáati
ikenmabira, wetsaresibi axébo noa
yoikanai —akin.
22 Jaskatax ja jonibo jatoki sinákana
iki. Jatian ja joi benxoai joni koshibaon
jato yoia iki, chopa jopemaxon ja joni
rabé rishkikanti.
23 Ja akonbireskin jato rishkimaa
pekáo, cárcel meran jato niamataanan,
jan cárcel koirannai joni kikinhakin jato
koiranti yoia iki.
24 Jaskáati yoikana, ja cárcel koira-
naiton kikin chichó jato boxon, tabla
kiniakana meran jaton tae niaxon,
tsekétimaakin jato nexaa iki.
25 Jaskáakin jato akábi, yamé pochí-
nikon, Pablo betan Silas oranhananbi
Dios rabii bewakanaitian, jabé preso-
baon ninkákana iki.
26 Jatian iitimabi koshi niwannaitian,
cárcel jan koshia nichintibo shakotai-
tianribi, jawen xepótibo kepenmeeta
iki. Jainoax ja presobo nexakana cade-
naboribi chorokoota iki.
27 Jaskataitian ja cárcel koirana jonin,
oxá besoxon oinna iká iki, ja cárcel
xepótibo moa kepenmeeta. Jaskara
ointaanan, presobo moa jabákana
shinanni, espada tsekataanan janbixbi
chachikaatax, mawákasa iki.
28 Jaskatai oinxon, neskáakin Pablon
koshin yoia iki: —¡Minbix mawáya-
mawe, noara jatíbi neno ikanai! —akin.

29 Jaskáatianbi, ja cárcel koirannai,
jato joé yokáxon biax, raketi saki
iananbi ishto kaax jikitaanan, Pablo
betan Silas namanbi chirankoota iki.
30 Jainxon ja rabé pikotaanan jato
yokata iki: —¡Jawekeskataxmein ea
kishpinti iki, jonibó! —akin.
31 Jatian jabaon yoikana iki: —Non
Ibo Jesús ikonhawe, jaskataxesa ja
min xobon ikáboyabi, mia kishpinti iki
—akin.
32 Jaskáxon ja joni, jawen xobon ikáboyabi Pablo betan Silassen jato joi yoia
iki.
33 Ja yamébi ja cárcel koiranaiton,
ja xatekanabo Pablo betan Silas jato
chokaxona iki. Jato jaskáa pekáo, ja joni
jawen xobon ikáboyabi Diossen bautizamekana iki.
34 Jatian ja cárcel koiranaiton, rarokin
jawen xobon jato iwexon, jato jawékiamaa iki. Jainoax jawen xobon ikáboyabi ikonbiresi ja joni raroa iki, Cristo
ikonhakax.
35 Moa nete xabáketian, joni koshibaon policiabo raankana iki, jan cárcel
koirannai joni moa Pablo betan Silas
pikonon ixon, yoiti.
36 Jaskáakana kaxon, ja cárcel koirannai jonin pablo yoia iki: —Joni koshibaonra ea moa joi bemakanke, en moa
mato pikoti, jaskara iken moa pikotax
jakonbires botankanwe —akin.
37 Jaskáakanabi, ja bekana policiabo Pablon neskáakin jato yoia iki:
—Noara akanke, romano jonibo ikenbi,
ja esekan yoiai keskáakin yokábo ayonxonmabi, joni icha bebonxon rishkiontaanan noa cárcel meran niakin. Jatian
¿Ramaki maton noa jonéshoko pikokasai? ¡Jaskarama riki! Jatonbikaya
noa pikoi bekannon jato yoitankanwe
—akin.
38 Jato jaskáa, ja policiabo jakiribi
boxon, jaton joni koshibo jaskáakin akanabo jato yoikana iki. Jatian jaskáakin
yoikana, romano joni onanax, joni
koshibo rakékana iki.
39 Jaskatax bexon, jaskáatima ikenbira, non mato jaskáake akin yoiyontaanan, ja Pablo betan Silas pikokana
iki. Jainxon ja jemameax moa botankanon ixon jato yoikana iki.
40 Jaskáakana cárcel meranoax pikotax, Pablo betan Silas, Lidian xobonko
kabékona iki; jainoa joi akaibo oinni,
jainxon jato ésekin koshi shinan bimataanan moa jainoax, kabékona iki.

Tesalónica jonibo, joi yoiaiboki jakonmaakana

17 1 Jatian Pablo betan Silas kakin,
ja Anfípolis betan Apolonia
winobaini kaax, Tesalónicain iká
judíobo jain tsinkíti xobon nokókana
iki.
2 Jatian Pablo jaskatibiribi axea ikax,
jain tsinkíti xobonko jato betan jikia iki.
Jain jato betan iká iki, kimisha semana
tantiti netetiibi, Diossen joi yoyo axon
jato jakonhakin ninkákiini.
3 Jato onantiakinbo yoia iki; ja *Cristo
mawáti, itan jaskati mawata pekáobi,
jakiribi jiriti. Jainxon jato yoia iki: —Ja
en mato yoiai Jesúsbi riki ja Cristo
—akin.
4 Jaskáakin Pablo betan Silassen jato
yoiara, Diossen joi ikonhaax, jatíribi
judíobo jato betan ikana iki. Jatianra
ja Dios akin shinannai Griego joniboyabi, icha kikin ainbobaonribi Diossen
joi ikonhakana iki.
5 Ikaxbi ja ikonhaayamai judíobaonbiribi, notsikin jato jakonmaanoxon ja
jeman niresa jakonma shinanya jonibo
tsinkikana iki. Jaskáax jeman saa ibotani jato rateboi boax, Jasónman xobon
nokotax, jain weikana iki, ja Pablo
betan Silas ja icha jonibo tsinkitainko
yatanhanan bonoxon benai.
6 Ikaxbi jato nokoyamaxon, Jasón
betan jatíribi joi akaibores yatanxon,
jato joi benxoakinai joni koshiboiba
bokana iki. Boax, neskati saa ikana
iki: —¡Nato jonibo, jatíbiain jato shinan

tsokasmai iitaibora, nenoribi nokó-
kanke.
7 Jatian jabora Jasónman jawen xobon
jato imake! ¡Ja jonibora, ja icha mai
iboaa romamea apon eséboki yoitima-
kanai. Wetsa apo Jesús janeyaronki jake
ikibora ikanai! —ikibo.
8 Jaskákanaitian ninkatax, ja joniboyabi jaton koshibo ratetax, sinákana iki.
9 Jatianra Jasón betanbi ja wetsa joi
akaibo, jayá pikonoxon jato kopí yokáka
kana iki.

Pablo betan Silas Bereain ikana

10 Jainxon ja yamébi ja joi akaibaon,
Pablo betan Silas Bereain raankana iki.
Jain nokótaanan, ja judíobo jain tsinkíti
xobonko jikibekona iki.
11 Jainoa judíobora, ja Tesalónicainoa
judíobo bebonbires jakon shinanyabo
ikana iki. Jaskarabo ixon, keensha-
mankin Diossen joi bixon, netetiibi
Diossen kirika meranoa wishábo yoyo
akana iki; Jaskarakonmein iki, ja noa
yoiai joibo ixon onanshamannoxon.
12 Jaskáaxonra icha judíobaon Diossen
joi ikonhakana iki. Jainxon ja Griego
join yoyo ikai kikin ainboboyaxonbi
benbobaonribi Diossen joi ikonhakana
iki.
13 Ikaxbi Bereainxon Pablon, Diossen joi jato yoiribiai ninkataxa
Tesalónicainoa judíobo jain bokana iki.
Boxonra jain ikana jonibo meskóakinbo
yoixon jaton shinanbo tsokásmaribakana iki.
14 Jaskákanaitian, ja joi akaibaon
ishtonbires Pablo aniparo kexá iokana
iki. Jatian Silas betan Timoteobiribi
Bereainbi banékana iki.
15 Ja Pablora Atenas kamanres iokana
iki, jain potabeirani beribakanaitian,
Silas betan Timoteoki Pablon joi bomaa
iki, ishton joxon oinni bekanti.

Atenas jeman Pablo iká

16 Jatian ja Atenas jeman nokóxon,
Silas betan Timoteo manaai iikin, ja
jemamea ikonma diosbo oinyaketanax,
Pablo sinata iki.
17 Jaskarabo ointaanan, tsinkíti xobo
meran kaxon, judíoboyabi ja Dios
rabiai wetsaboribi, ja Diossen joi onan-
tishamanhakin netetiibi jato yoia iki.
Jaskáribiakin ja plazain beax tsinkíka-
naboribi, onantishamanhakin jato joi
yoikatitai.
18 Jatian jainribi ikana iki, jawetii
ja Epicúriosbaon itan ja Estoicobaon
shinan chibanaibo, jabora jato betan
join iananani neskákana iki: —¿Jawe
jawéki yoiikayaki, nato yoyo ikas joni
jaskatai? —ikibo. Jatian wetsabobi-
ribi ikana iki: —Jaton diosbiribi yoiira
ibirakanai —ikibo. Jaskatibora yoyo
ikana iki, ja Jesúskiriti iká joibo itan
ja mawábo jiritikiri iká joibo Pablon
jato yoiaitian.[p]
19 Jaskáxon, ja Areópago akin
akanainko Pablo iokana iki, jain onan
jonibores tsinkíxon joi benxoakanainko.
Jainxonra neskáakin yokákana iki:
—¿Minki noa onanmati atipana, jawerin
nato bená joi min noa yoia?
20 Ja min noa yoiabo riki, non ninká-
yosma joibo. Jaskara kopíra non onan-
kasai, jawe yoiiki mia jaskáwana ixon
—ikibo.
21 Ja Atenas jemamea jonibora jawéki
ayamakinbi, bená joibores ninkáxon,
ja joibores jato yoitinin keenbo ikanai,
jainoax ja wetsankoniax jain jaai beka-
naboribira jaskarabo ikana iki.
22 Jatian jaskákanaitian, ja Areópago
akin akanainkoniax weítaanan Pablon
jato yoia iki: “Mato Atenas jonibo
riki en oinna, maton diosbo ayorakin
shinannaibo.

---

[p] **17.18** Ja Epicúriosbaonra jato onanmakana iki; raro iti, itan non keena keskáres atikaya bebonbires jakon. Ja Estoicobaonra jato onanmaa iki, jatíbi jonibo jakonma anaketian jatonbinix koiranmeeti, Diossen imaama.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

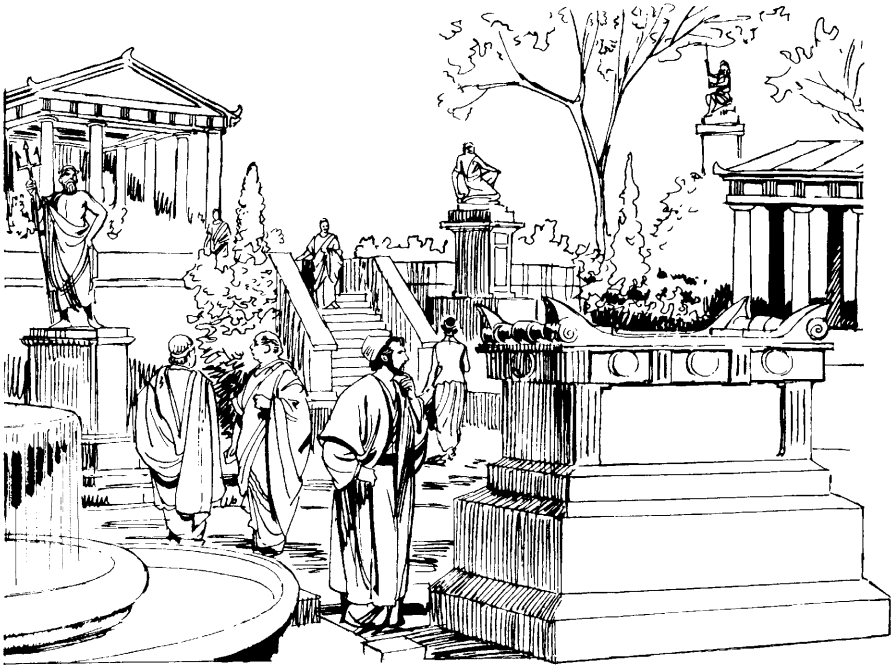

Atenassainoa jonibaon rabiai diosbo Pablon meraa.

23 Ja jainxon ja maton diosbo
rabiaibo oinni kawantankinra, en
merake, ja jaanxon Dios yoina meno-
xontiain, westíora wishá: 'Westíora
onankanama dios', iki iká. Ja onanya-
maxonbi maton rabiai riki, já yoikin
en mato aatai.
24 Ja Diossenra jatíbi ja neno iká jawé-
kiboyabi, nato nete jonia iki. Jara nai
betan mai ibo iki, jaskara ikaxa, jonin
xoboaxonaton Dios jayamake.
25 Jara tsonbi jawéki axontinin keen-
yamai, jabicho riki noa jan jamaa itan
jatíbi jawékibo noa jan meniai.
26 Janra westíora jonimeabicho, jatíbi
nato netemea jonibo aká iki, jatíbi nato
mai rebestani jakanon ixon. Jainxonra
jain ikantibo itan jatio basi jakantibo-
ribi jato yoia iki.
27 Diossenra jaskaa iki, jatíxonbi já
benakanon ixon, jara noo pataxbi iki.
Jakopira benakin non nokoti atipanke.
28 Ja Dios kopíresa noa jake, noa
koshiai, itan noa jishti itinke. Jaskara
yoiira inike maton kaibo ja yoyo iti
onan shinanya ikax neskati: 'Noabora
Diossen chiní rarebobo iki', iki.
29 Jaskara ikon Diossen chiní rarebobo
ixonra, ja jonibaon jatonbi shinanxon
oro akana, koríki akana itan makan
akanabora dios iki ixon non shinan-
yamai.
30 Jaskarabo moatian onanama inon-
tianra, jonibo Diossen jaweayamakin
jato oinresa iki. Ikaxbi ramatianbiribi
jatíbiainoabo Diossen jato yoiai, jakonma
jawékibo jenetaanan jares rabikanti.
31 Diossenbi moa yoia nete senenke-
tianra, jatíbiainoa jonibaon aka jawé-
kibo onantiakin jato yoixonoxiki, jawen
katota westíora joni meranxon, ja iki
Cristo. Jan jato jaskáati ikenra jatíbi
jonibaon onankanon ixon, mawákenbi
Diossen jirimaa iki", akin.

32 Jaskáakin ja mawábo jiriti jato yoia
ninkatax, jatíribi jonibo shiroreskana
iki. Jatian jatíribibobiribi neskákana iki:
—Wetsatian joxon ja joi min noa yoiai-
tian mia non ninkáxononpari —ikibo.
33 Jaskákanaitian jato jenebaini moa
Pablo kaa iki.
34 Ikaxbi jatíribibaonres chibanxon,
Diossen joi ikonhakana iki, ja ikonha-
kanabo ikana iki; Dionisio, ja iká iki,
Areópagoain ipachoai. Jainoax Dámaris
janeya ainbaon itan wetsabaonribi joi
ikonhakana iki.

Pablo Corintoain iká

18 1 Jaskarabo iká pekáora Pablo
Atenas jemameax Corintoain
kaa iki.
2 Jain kaxonra, ja Ponto janeya
mainmea westíora judío joni Aquila
janeya betan nokoanana iki. Ja iká iki,
Italiainoax jawen awin Priscila betanbi
maei jobekona, ja Roma jemameax
jatíbi judíobo pikókanti, icha mai iboaa
apo Claudion jato yoia iketian. Jatianra
jato oinni Pablo kaa iki.
3 Jatian jabaon carpa xoboati teeribi
akai ikax, jato betan teeti baneta iki.
4 Jain ixonra, tantiti netetiibi ja tsin-
kíti xobonko kaxon, Pablonin ja judíobo
betan judíomaboribi jato ikonhama-
kaskin ja joi jato yoikatitai.
5 Jatian Silas betan Timoteo Macedo-
niainoax moa nokókanketian, Pablon
jawen tee jenetaanan, Diossen joi yoiti
teebiribi akin, judíobo jato onanmaa iki,
ja Jesús iki ikon Cristo ixon.
6 Jato jaskáakabi yoitimakin Pablo
jakonmaakinbo yoinkana iki. Jaskáa-
kana moa jato jenebaini kaai onan-
kanon ixon, jawen chopa peren ataanan
neskáakin jato yoia iki: —Maton jaska-
raninbira maton masá tenenoxiki, en
mato imaa ikama. Rama peokootaxa
ja judíoma joniboibabiribi ea kaai, jain
jato joi yoii —akin.
7 Jato jaskátaanan, ja *tsinkíti xobo-
meax pikókaini, Ticio Justo janeya
jonin xobon kaa iki. Ja iká iki Diossakin
shinanni jaa joniribi; jawen xobo iká iki
jain tsinkíti xobo patax.
8 Ja tsinkíti xobonkonia joni koshi iká
iki Crispo. Ja joninra jawen xobon ikáboyaxonbi Cristo ikonhakana iki. Jatian ja Corintoainoa jonibaonribi ichaxon non Ibon joi ikonhakana iki. Jatianra jato bautizankana iki.
9 Jatian westíora yaméra, namá keska
meranxon non Ibon, Pablo neskáakin
yoia iki: “Rakéyamawe, jeneyamakin
nokon joi jato yoireswe.
10 Eara miibetan iki, tsonbira mia
jakonmaakin yoixon ramiati atipanya-
make. Nato jemanra icha ea ikonhaabo
jakanke”, akin.
11 Jaskáara Pablo westíora baritia
wetsa iti pochínikon jain iká iki, jato
Diossen joi yoii.
12 Ikaxbi Galión ja Acaya main joni
koshi inontianra, judíobaon tsinkíxon
Pablo jakonmaakana iki. Jaskáxon
jakonmaakin yoinoxon Galiónhiba
bokana iki.
13 Jain boxon Galión neskáakin
yoikana iki: —Nato joninra akai, jaton
akai keskáribiakin Dios rabikanon
ixon, jatíbi jato axeakin, ja non esekan
jaskáati yoiaimabi —akin.
14 Jaskákanketian moa Pablon jato yoii
ikaibi, Galiónmanpari neskáakin jato
yoia iki: —Nato jonin jakonmaira aká
iketianra en mato axonkeanke.
15 Ikaxbi matora ja maton onanna join
paranan, jainoax janebaon paranan,
itan ja maton esekan parananbores,
ikí iitai. Jaskara joibora maton ebé
benxoati yamake. Matonbikaya, mato
jaskataibo betan benxoakanwe —akin.
16 Jaskáaxon ja joi benxoati xobon-
konia jato pikoa iki.
17 Jatian Sóstenes iká iki ja tsinkíti
xobomea jaton koshi. Ja joni jatíxonbi
yataanan, joni koshi Galión bebon-
xonbi rishkionkana iki. Jainxonra
abákanon ixon Galiónman jato oin-
resa iki.

Pablo jakiribi Antioquíain kaa

18 Jatian Pablo basichaapari,
Corintoainbi iká iki. Jain iitibi moa
wetsanko kakin, ja joi akaibo yoitaanan,
moa Siriain kaai wapóronin naneta iki.
Kaitian Priscila betan Aquilan chibana
iki. Kaax Cencreas ikain nokotax,
wetsanko kaai tekitamabi, jaskánoxon
Dios yoia ikax, ja senenhai Pablo max-
tani maxkoroota iki.
19 Jatian boax, Efesoain nokóxon, ja
tsinkíti xobonko jikii kakin, Pablon
ja Priscila betan Aquila potabaina
iki. Jatian moa jikiax, jain tsinkíkana
judíobo betan yoyo ika iki.
20 Jatian ja judíobaon yoikana iki,
basichaapari jain jato betan iti, ikaxbi
Pablo keenyamaa iki.
21 Jaskáxon Pablon jato neskáakin yoia
iki: “Dios keenketianra, ea jakiribi jorí-
bati iki mato oinni”, akin. Jato jaskáa-
baini ja Efesoainoax wapóronin nanetax
moa kaa iki.
22 Jainoax ja Cesareanko nokotax,
ja Jerusalénhainoa joi akaibopari jato
oinni kaa iki. Jain basichaa ikax, moa
tekíkaini Antioquíain kaa iki.
23 Jain basichaa itaanan, moa jaki-
ribi banékin, Galacia betan Frigia main
iká jemabotiibi jainoa joi akaibo joi
yoianan jato koshi shinan bimaboa iki.

Apolosnin Efesoain joi yoia

24 Ja netebaonribi Efesoain westíora
judío joni nokota iki. Jawen jane iká iki
Apolos, Alejandría jemameax pikota. Ja
iká iki, kikinhakin joi yoiti onan itan
kikinbiresakin Diossen kirika meran
iká joibo onanna.
25 Já iká iki, non Ibon joi onanma-
kana kikinshamani axea. Jaskara ixon
keenshamankin, onantishamanhakinbo
ja Jesúskiriti iká joibo jato yoia iki.
Juanman jato bautizankatiai joibores
onanna ixonbi.
26 Jaskara ixonbi, ja tsinkíti xobo
meranxon Apolosnin, onsatanyamakin
jato yoia iki. Jato jaskáakin yoiwana
ninkáxon, Priscila betan Aquilanin jabi-
chobiribi kenaxon, jaton xobon iwekana
iki; jainxon onantishamanhakin jato
Cristo kiri iká joibo yoixon jato onan-
manon ixon.
27 Jatian ja Acaya main Apolos kaka-
saitian, ja joi akaibo jakon ikana iki.
Jaskaxon jayá kati kirika wishaxonkana
iki, kaketian jakonhakin bikanon ixon.
Ja Acayain nokóxon, ichabiresakin jato
akinna iki, ja Diossen jakon shinanman
akinatonres jawen joi ikonhakabo.
28 Jaskákinra, jatíbibo bebonxon ja
judíobo, jaskarain benókanabo, onan-
tiakin yoixon jato onanmaa iki, moa
jaweshaman jabaon yoiti yamatiakin.
Jaskáaxon ja wishakan yoiai joibo jato
onanmaa iki, Jesús riki ja Cristo ixon.

Pablo Efesoain iká

19 1 Jatian Apolosbiribi Corintoain
iketian, manan shitabaini kaax,
Efesoain Pablo nokota iki. Jaskatax
jainoa joi akaibo betan nokoanana iki.
2 Jainxon neskáakin jato yokata iki:
—¿Joi ikonhaxonki, ja Diossen Shinan
maton bia iki? —akin. Jato jaskáa,
yoikana iki: —Diossen Shinan yoika-
naira, jawetianbi non ninkáyosma iki
—akin.
3 Jatian Pablon jato yokáribia iki:
—¿Tson imaa keskáakinki mato baut-
izankana iki? —akin. Jatian yoikana iki:
—Ja Juanman jato bautizani keskatira
noa iká iki —akin.
4 Jatian Pablon jato yoia iki: —Ikon
riki, Dios ikonhaxon jaton jakonma
shinanbo akonkin jeneabora, jato
Juanman bautizana iki. Ikaxbi imakinra,
jato yoikatitai, ja japekao joái joni ikon-
haax jaki koshikanti ja iki Jesús —akin.
5 Jato jaskáa, ja non Ibo Jesussen
janenko bautizanmeekana iki.
6 Jatian Pablon jato mamepasa, ja
Diossen Shinan bikana iki. Jaskatax
wetsaresibi joinbo yoyo ikana iki itan
ja Diossen joiboribi jato yoikana iki.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

7 Ja jatikaxbi jaskataibo ikana iki,
chonka rabé jonibira.
8 Jatian kimisha oxera tantiti netetiibi,
ja tsinkíti xobon jikixon, jatoki rakéya-
makin Pablon jato yoia iki, ja Diossen
ikinaton jatikiriti iká joibo jato ikon-
hamakaskin.
9 Ikaxbi, jatíribibo yoitimareskin,
ikonhaayamai icha jonibo bebonmeax,
Diossen joi akaiboki ramii yoyo ikana
iki. Jaskákanaitian oinxon, jato pota-
baini kakin, ja joi akaibobicho Pablon
jato ioa iki, ja Tirano janeya jonin axeti
xobonko. Jain ixon netetiibi onantisha-
manhakin jato Diossen joi yoikatitai.
10 Jatian jaskáakin rabé baritia senen,
jain jato joi yoia iki. Jaskáakin jato joi
yoiaitian, ja Asia main iká judíoboya-
xonbi judíomabaonribi non Ibon joi
ninkákana iki.
11 Jainxon Diossen koshi shinanman
akinnaton, ani ratéti jawékibo Pablon
aká iki.
12 Ja Pablon pañonbo itan jan saweai
chopabo boxon, ja isinaibo jan taxnan-
kana, benxokana iki. Jainoax ja yoshin
naikiaboribi jan taxnankana, jatomera-
noax ja yoshinbo pikota iki.
13 Jatian jainribi ikana iki, ja jato
yoshin pikoxoni jatíbiain kawantanai
jawetii judíobo. Jabaonra, ja non Ibo
Jesussen janenko yoshinbo píkoshoko-
kaskin jato neskáakana iki: "¡Ja Pablon
yoiai Jesussen janenkora en mato yoiai
yoshinbó, pikókanwe!" akin.
14 Jaskáakin akaibora ikana iki,
Esceva janeya judío jonin kanchis bake.
Ja Esceva iká iki *sacerdotebaon koshi.
15 Ikaxbi yoshinman jato yoia iki:
"Enra ja Jesús betan Pablo onanke,
ikaxbi ¿Matokan tsoabo iki?" akin.
16 Jaskátaanan, ja yoshinman iboa
jonin, jabákawanxon jato yatantaanan,
ramiayoxon moa jatoaresa iki. Jato
jaskáa chopaomabo itan xatébiresbo ja
xobomeax jabákana iki.
17 Jato jaskáa ninkatax, jatíbi ja
Efesoain ikana judíobo, itan judíomabo
ikonbiresi ratékana iki. Jaskaxon ja non
Ibo Jesussen jane, moa iresama jatí-
biainxon onankana iki.
18 Jainoax ja joi ikonhaa icha jonibaon-
ribi, jaton jakonma jawéki akátiaibo, joni
icha bebonxonbo Dios keshankana iki.
19 Jatian icha ja yobé jawékiki koshia
ikátiaibaonra jaton yobéti kirikabo
bexon, jatíbi jonibo bebonxon meno-
kana iki. Ja menokana kirikabaon
kopí tsekakana iká iki, pichika chonka
waranka koríkibira.
20 Jaskataxa ja non Ibon joi jatíbiain
pextina iki, itan jawen atipana koshiribi
jato oinmaa iki.
21 Jaskarabo iká pekáo, Pablon
shinanna iki, Macedonia betan Acaya
main iká jemabaon jato oinni kaax,
Jerusalénhain tekíti. Jatian Jerusalén-
hain katanax joáx, Roma jemanribi kati
shinanna iki.

*Jan yobéti kirika menoka-
naitian Pablon oinna.*

22 Jaskáxon jan akinnai joni rabé,
Timoteo betan Erasto Macedonia main
jato raanax, Pablobiribi jawetii neteres-
pari ikí, Asiainbi baneta iki.

Efeso jonibo tsokasi sinákana

23 Ja netebaonra Efesoain, ja non Ibon
joi yoiaiboki kikini sinákana iki.
24 Jan jato jaskáaibora ikana iki,
Demetrio janeya jonin jato ikinaibo.
Ja Demetriora iká iki, *platanin teetai
ixon, ja dios ainbo Diananin xobo jisá-
shokobo axon, ja jabé teetai jonibo icha
koríki jato kanankiinai.
25 Jatian jatíbi jan teekiinaiboyabi,
ja jaskaraton teetai wetsa joniboribi
tsinkixon, Demétrion jato yoia iki
neskáakin: "Jonibo, matonra onanke
neskara tee axon non icha koríki biai.
26 Ikaxbira matonbi ninkáxon oinke, ja
ikonma diosbora diosma iki, ikibo ikai.
Jaskáakin jato yoixonra, ja wetsaresibi
joibo icha joni jato ikonhamake. Neno
Efesoainbichoma riki, jato jaskáai, ja
Asia mai rebestanishamankinra jato
jaskarabo onanmai.
27 Nato jawékira kikin onsá iki, ja
non maroti jawékira keyóti atipanke,
jainoax jákaya ninkakaatai ikaxbira,
ja dios ainbo Diana rabiti xoboribi moa
jawemabi iti iki, jaskataxa ja dios ain-
boki shirokanti iki, ja Asia mainkoxon
itan nete senenainkoxonbo rabikanai
ikaxbi", akinbo jato aká iki.
28 Jato jaskáa ikonbiresi sinati, neskati
saa ikana iki: "¡Efeso jonibaon tita
Dianakaya rabikanwe!" ikibo.
29 Jaskáakinra, jatíbi ja jeman ikana
jonibaon shinanbo tsokasanankana
iki. Jaskáxon ja Gayo betan Aristarco
yatanxon ninibokin, jain jonibo tsinkíti
akanainko bokana iki. Ja rabé jonira iká
iki Macedoniainoa, Pablo betan niaibo.
30 Jatian Pablo jato betan yoyo iki jain
jikikasainbi, ja joi akaibaon imayamaa iki.
31 Jainxon ja Asiainoa jawetii joni
koshibaonribi, ja weikanainko kaya-
manon ixon Pablo joi bemakana iki.
32 Jatian ja tsinkíkanabo jaskásha-
mankanai onantima ikax, meskotibores
saa ikana iki: Jaweakimein noa tsinkí-
kanke ixonribi moa ichaxon onanya-
mareskana iki.
33 Ikaxbi jatíribi judíobaonra, ja
Alejandro weranbokin boxon, jato
bebon nichinkana iki, abanon jan
jato onantiakin yoikin ixon. Jatianra
Alejandron, netéparikanon ixon jato
meken chankanxona iki, judíobaon
paranan ikí yoyo ikaskin.
34 Ikaxbi járibi judío joni onanax,
jatikaxbi rabé hora neskati saa ikana
iki: "¡Ani riki ja Efesobaon dios ainbo
Diana!" iki.
35 Jatian ja jeman kirika wishati koshi
imakana jonin, ja tsamákana jonibo
netémaxon jato neskáakin yoia iki:
"Jatíbi noa Efesoainoa jonibaon, dios
ainbo Dianan xobo non koiranaira jatí-
biainxon kikinhakin onanke. Jainoax ja
jisáribi naikanmeax paketa jawékiribira
non koiranke.
36 Jaskara ikenra, tsonbi noa janson
yointi atipanyamake. Jaskara iken, moa
jainres tantikanwe. Kikinhakin shinan-
xonmabi aresbiresyamakanwe.
37 Ja nato jonibo maton beara, non
dios ainbo rabiti xobomea jawékibo
yometsokanama iki; jainoax jakon-
maibo jaki yoyo ikanamaribi iki.
38 Jatian ja Demetrio itan jabé teetai-
boribi, wetsaboki jakonmaata ikax,
rama jaskara joi benxoai joni koshi-
boiba botankanwe, jarake jaskara joi
benxoaibobiribi. Jatianra onanti iti iki,
westíorabaon jaton ikábo yoiaitian.
39 Jatian wetsa jawékiboribi benxoa-
kaskin, jaskara benxoai joni koshibo
tsinkitainxon benxoakanwe.
40 Rama noa winota jawékininra, noa
onsá meran imai; apoki jakonmaataibo
riki akinra noa akánake. Jatian jaskara
shinanxon noa yokákanara, jaskáshaman-
hakin non jato yoiti yamati iki", akin.
41 Jato jaskáakin yoitaanan, moa
botankanwe akin jato aká iki.

Macedonia betan Greciain Pablo kaa

20 1 Ja jonibo jaskati jakonmaibo moa jeneta pekáo, jato ésenoxon ja joi akaibo Pablon jato tsinkia iki. Moa yoikin senenhaxon, jato kabánon ataanan Macedoniain kaa iki.

2 Jatian jain kakin jatíbi joi akaibo eseanan jato koshi shinan bimaboa iki, jato jaská jaskáabaini kaax, Greciain nokota iki.

3 Ja Greciainra kimisha oxe iká iki. Jainoax Siriain kaai wapóronin nanékinbi ninkata iká iki, já retenoxon judíobaon manakana. Jaskara onanax, mainbi banékirani joáx Macedoniain nokoribia iki.

4 Jaskatax jabé bokana iki, Bereainoa Sópater janeya Pirron bake. Jainoax Tesalónicainoa Aristarco betan Segundo, ja Derbeainoa Gayo jainoax Timoteo, itan Asiainoa Tíquico betan Trófimoribi bokana iki.

5 Jatian jabopari rekenxon, Troas jemankoxon noa manakana iki.

6 Jatian noaribi ja *levaduraoma pan piti fiesta winota pekáo, Filipoainoax wapóronin pichika nete senen kaxon Troas jemamea non jato nokoa iki. Jain jato betan noa kanchis nete iká iki.

Jato oinni kaax Pablo Tróassain iká

7 Ja moa reken nete semana iketianra, ja Cristo mawáni shinankin, jawékiai noa tsinkíkana iká iki. Jatian Pablon moa bakish kati ixon, ja joi akaibo basibires jato yoia iki, yamé pochínikon kaman.

8 Jatian noa jatikaxbi ja xobo bochiki iká chiteain moa tsinkíkana iká iki. Jainra icha lamparinbo ketéakana iká iki.

9 Jainribi iká iki westíora bakeranon Eutico janeya, ventanainbi keyakaxon ninkati, jatian moa basiora Pablon Diossen joi yoiaitian oxakan atimaayona, kikini oxaax, jawen kimisha pekatan iká xobo bochikiax, ja bakeranon naman paketa iki; jainoara mawá bokana iki.

10 Jatian Pablon naman joxon, ochómakainxon ja bake ikótaanan, jato yoia iki: —Ratéyamakanwe, mawatama riki —akin.

11 Jainoax jakiribi mapéxon, Pablon jato pan menipakea, pikana iki. Moa pikin senenhaxon, nete xabánon kaman jato esea iki. Jato jaskáax moa kaa iki.

12 Jatian bakeranon moa jiriketian, jawen xobon bokana iki. Jaskara oinnax, ikonbiresi jatikaxbi rarokana iki.

Tróassainoax, Pablo Miletoain kaa

13 Jaskatax noapari rekenkaini wapóronin noa Asónhain kaa iki. Ikaxbi Pablobiribi main kaax, jainribi nokota iki, jainoa non bibainti moa noa yoia iketian.

14 Jaskatax, Pablo ja Asónhain nobetan nokoananax, wapóronin nanetax Mitilenehain kaa iki.

15 Jatian nete xabáketian kaax, Quío bekeiba noa nokota iki. Wetsa nete xabáketian, noa Samossain nokota iki. Jainoax Trogilionkopari noa iká iki. Jain itaanan kaax, wetsa nete xabáketian, noa Miletoain nokota iki.

16 Jatian moabi Pablon shinanna iká iki, Asia main iká Efesoain banéyamai, ishtoni winókainresti, jawekeskatax inonbires ja Jerusalénhain *Pentecostés fiesta winóti kopí.

Efesoainoa ancianobo Pablon jato esea

17 Ja Miletoain nokótaanan, jaiba bekannon ixon, Efesoainoa joi akaibaon *ancianobo, jato kenamaa iki.

18 Jatian bekanketian, jato yoia iki: “Matonra akonkin onanke, peokooti, ea Asiain nokónontianbi ea jaskara ikábo.

19 Mato betan ixonra, kikinmashoko shinanmeeananbi itan winiananbi, non Ibo Jesussen tee en axona iki; retekaskinbo ea judíobaon masábires tenemakanabi.

20 Ikaxbi ja Diossen yoia keskábo
senenhati kopí, jawen joibo yoikin itan
mato esekin en jeneyamaa iki; icha
jonibo bebonxonbo itan maton xobon-
koxonboribi.
21 Ja judíoboyabi, judíomabora en
mato yoia iki; ja Dioski koshixon, maton
jakonma shinanbo akonkin jenetaanan,
non Ibo Jesús ikonhaax jati.
22 Ramara Jerusalénhainbiribi ea kaai,
Diossen Shinanmanbi ea raana. Jain
kaax jaskara winótibo onanyamaxbi.
23 Ikaxbi ja Diossen Shinanman ea
yoiares en onanke, jain kaai jeman-
koxonbo, ea cárcel meran axon, masá
tenemakantibo.
24 Jaskara onanaxbira, ea mawá-
tiki rakéyamai. Ea keenaikaya riki, ja
Diossen noixon jato jakonhai joi yoikin
senenhaax, raroshaman iti, non Ibon ea
ati yoini keská.
25 Jatian ramara en moa akonkin
onanke. Ja Diossen ikinaton jatikiriakin
mato xaranxon en yoiaitian ea oinna-
baonra moa ea oinwetsayamanoxiki.
26 Jakopíra en mato onantiakin yoiai,
enra mato jawebi akinyamaa iki ixonra,
en rama shinanyamai.
27 Ja jatíbi Diossen anoxon shinanna
jawékibo joneyamakinra, en moa mato
yoia iki.
28 Jaskara iken, matonbinix rama
koiranmeeananbi, wetsa joi akaibo-
ribi koirankanwe. Jabo ikínon ixonra,
Diossen Shinanman mato *ancianobo
imaa iki. Ja joi akaibora jawen Baken
jimi kopi jato kishpinmaa iki.
29 Jainxonra en onanribike, ea kaa
pekáora, pimís yoina keská jonibo benó-
xikanai, mato joi akaibo iketian, wetsa
keskáakin yoixon mato joi jenemakasaibo.
30 Jawekeska ikaxa, ja mato xaran iká
joi akaibaonbi, janso joibo jato yoinoxi-
kanai, jato chibankanon ixon.
31 Jaskara iken, koiranmeekanwe,
shinankanwe kimisha baritiara, yaméyabi, netén winiananbi en mato esekin
jeneyamaa iki.
32 Jaskara ikenra, rama Dioski itan jan
mato noia jawen joiki en mato jeneai.
Ja joira mato jan bebonbires jaki koshi-
mati, itan jatíbi jawen joni ikaibo jato
meniti yoini, meniti atipana koshia iki.
33 Jawetianbira koríki, itan chopabo
menikanon ikax, ea keenyamaa iki.
34 Jaskátitianbira, ea jan maxkatabo
binox, itan ebé teetaibo akinox, ea
enbix teetabo maton onanke.
35 Enra mato jatíbitian onanmaa iki,
jaskati teexon, ja yoronai jonibo akinti.
Shinankanwe ja non Ibo Jesussen noa
yoini keská: 'Jawéki biax raroti bebon-
bires iki, jato jawéki meniax noa
raroti' ", iki iká.
36 Jato jaskáakin yoikin senenha-
taanan, ja tsinkitabo betanbi chiran-
kooxon Pablon orana iki.
37 Jatianra jatíxonbi winiananbi Pablo
paoxon, betsó akana iki.
38 Jainoax ikonbiresi jaon onískana
iki; matonra jakiribi ea oinwetsaya-
manoxiki akin jato aibata shinannax.
Jaskáxon wapóronin naneti kaai kaman
chibankana iki.

Jerusalénhain Pablo kaa

21 1 Jatian jainoa joi akaibo jato
potabaini wapóronin nane-
taanan pontékaini kaax, noa Cossain
nokota iki. Jatian nete xabáketian,
Rodas jeman noa nokota iki. Jainoax
kaax Pátara jemanribi noa nokota iki.
2 Ja Pátarainxon westíora wapóro
Feniciain kaai meraax, noa naneta iki.
3 Kakin non mexkao, Chipre nasi ochó-
xonres oinbaini kaax ja Siria main iká,
Tiro jeman noa taxnata iki, ja wapó-
ronin boá jawékibo maanhakanaitian.
4 Jainoara nobé joi akaibo non nokoa
iki. Jain banetaxa, kanchis nete noa
jato betan iká iki; jatian jabo moa
Diossen Shinanman keshana ixon, moa
Jerusalénhain katima Pablo yoikana iki.
5 Ikaxbi moa kanchis nete senenketian,
tekíkaini noa karibaa iki. Jatíbi jainoa joi
akaibaonra, jaton awinboyabi itan jaton

bakeboyaxonbi, ja paro kexá iká mashi
kaman noa chibankana iki, jainxonra
chirankooxon jatíxonbi non orankana iki.
6 Jainoaxa, jato kabánon ataanan, noa
wapóronin naneta iki. Jatian jabobiribi
jaton xobon moa boribakana iki.
7 Ja Tironkoniax kaxa, Tolemaida jema
senenres noa wapóronin kaa iki. Jatian
jainoa joi akaibo non jato meshakona
iki. Jainra westíora neteres noa jato
betan iká iki.
8 Moa nete xabáketian kaax ja Cesarea
jeman noa nokokana iki. Jain nokotax
ja joi yoiai Felipen xobon noa kaa iki.
Jara iká iki, ja kanchis ikainoa jan ja
raanabo akinairibi.
9 Jatian Felipen chosko bake xonta-
kobo ikana iki benoomabo, jabo ikana
iki, *profeta ainbobo.
10 Jatian noa jain moa basi nete
iketian, westíora *profeta Agabo jane-
ya, Judeainoax joá iki.
11 Ja joninra noiba joxon, Pablon
cintora bitaanan tanexetax mene-
xeetaanan noa yoia: —Ja Diossen
Shinanmanra yoiai, nato cintura
ibora yatanhanan Jerusalénhainxon
judíobaon neskáakin nexakanti iki.
Jaskáaxonra ja wetsankonia jonibo
menikanti iki ixon —akin jato aká iki.
12 Jaskáakin noa yoiketian jain iká-
boyaxonbi Pablo Jerusalénhain raan-
kashamakin non tea iki.
13 Ikaxbi Pablon noa yoia iki:
—Winiamakanwe, matonra ea onísmai,
nokonara jawemabi iki, nexakantibi-
chora ea keenyamai, ja non Ibo Jesús
kopí Jerusalénhainxon retekantiribira
ea jawemabi iki —akin.
14 Jatian Pablo chiteti atipanyamaxon
non jenea iki, jainxon non yoia iki: —Ja
non Ibon shinanxona keskatires ibanon
—akin.
15 Jaskata pekáo, non jawékibo
benxoakin senenhax, noa Jerusalénhain
kaa iki.
16 Jain noa kaaitian Cesareankonia
jatíribi joi akaibo nobé bokana iki.
Jatian jabaonra noa ioa iki, Chipreainoa
iká Mnasón janeya jonin xobonko, ja iká
iki moatianbi joi akai, itan jaiba noa
nokoti kaai.

Jacobo oinni Pablo kaa

17 Jatian moa noa nokóketian, ja
Jerusalénhainoa joi akaibaon raroshamanhanan noa bikana iki.
18 Moa nete xabáketian, Pablo nobébi
Jacoboiba merati kaa iki, jainribi ikana
iki, jato ikinai ancianobo.
19 Moa jato saludana pekáo, judío-
mabo xaranxon Diossen jaskara tee
amaabo, Pablon onantishamanhakin
jatíbi jato yoia iki.
20 Jaskáakin yoia ninkáxon, Dios iráke
ataanan, Pablo yoikana iki: —Non
wetsá; minra onanke, jawetii waranka
judíobaonki joi ikonhakana ixon; ikaxbi
jabo riki ja Moiséssen eséki kikini meni-
kaatabo.
21 Jainxonra ninkákanke, minki ja
judíomaboiba ikana jatíbi judíobo, ja
Moiséssen esébo jenekanon ixon min
jato yoiai. Jainxon jaton bakebaon
jakina rebichi xatexontimaakin itan,
ja non axéboribi moa jenekanon ixon,
min jato yoiaibo.
22 Jatian jaskara ikenki ¿Rama
non jaweakai? Ayamaama arakanai,
onankin ja mia neno joá.
23 Jakonra iti iki, non yoiai keskáakin
min ati; noibara jake chosko joni, jabora
Dios jawéki senenhaxonox yoyo ika-
nabo iki.
24 Ja jonibo ioax, jato betanbiribi ja
axé senenhai, Dios bebon jakon inox
chokítanwe. Jainxon jatíbi ja jayá,
maxkoroonoxon biti jawékibo, jatona-
yabiakin kopíatanwe. Mia jaskáketian-
parira, jatíxonbi onankanti iki ja mia
yoii ikanabo ikonma, itan minribi ja
esekan yoiaibo senenhai.
25 Ja joi ikonhaa judíomabora, kirika
neskáakin wishaxon moa non bomaa
iki: Ja ikonma dios yoina nami meni-
kana moa pikantima, jimi bomaama

yoinabo pitima, joinman retea yoinabo pitima, wetsabo betanbires yorantibo atima —iki iká.

Dios rabiti xobo meranoa Pablo yatankana

26 Jatian moa nete xabáketian, ja chosko joni ioax jato betanbi Pablo, Dios bebon jakon inox chokita iki. Jaskata pekáo, Dios rabiti xobo meran jikia iki. Jainxon jato yoia iki; jatiankaman ja axekan ikí chokíti nete senenai, itan ja senenketianpari jato westíorabo kopí, Dios jawéki meniti.[q]

27 Jatian moa kanchis nete iti senenaitian, ja Asiainoa jawetii judíobaon, Dios rabiti xobo meranoa Pablo oinkana iki. Jatian jaskáakin ointaanan jaki sinákin jatíbi jain ikana jonibaon shinan tsokasmakana iki, jaskáaxonra yatankana iki.

28 Jainoaxa neskati saa ikana iki: "¡Noa akinkanwe *Israelita, jonibo! Nato joninra jatíbiain jato ésekin jakonmabires noa ninkakaamai. Jainxon ja Moiséssen eséribi jakonmabires imai itan nato Dios rabiti xoboribi jakonma ninkakaamai. Jainxon ja griego joniboribi jato jikimaxon, nato xobo, Dios bebon jakonma banémake", ikibo.

29 Jaskatibora yoyo ikana iki, moabi ja Efesoainoa Trófimo betan jeman oinpachokanai ikax, ja Dios rabiti xobo meran Pablon jikimaa shinannax.

30 Jaskákinra jatíbi ja jemamea jonibo jato jakonma shinanmaa iki. Jatian ja jonibo ishtobeiranxon Pablo yatanhanan, Dios rabiti xobo meranoabi ninipatanboxon jeman pikokana iki. Jaskáaxon ishtonbires ja xobo xepokana iki.

31 Moa Pablo retekasi ikanainbi, ja romano sontárobaon joni koshi comandante keshankana iki, ja jatíbi Jerusalén jemamea jonibo meskóbo shinannax moa tsokaskana.

32 Jatianbi jawen sontároboyabi jawen oficialbo tsinkiax ja jonibo tsamatain ishto bokana iki. Jatian jaton koshiyabi sontárobo bekanaitian oinxon, moa Pablo rishkikin jenekana iki.

33 Nokóxon, ja sontárobaon joni koshi comandanten, Pablo jato yatanmaxon, rabé cadenanin jato nexamaa iki. Jaskáaxon yokata iki, tsoarin itan jawe jawéki akárin ixon.

34 Ikaxbi jonibo meskotibo yoyo iki saa ikana iki. Jaskákanaitian ja comandanten, jakopíshaman jaskákanai ikon onanti atipanyamaxon, jawen sontárobo yoia iki, ja *cuartelain Pablo bokanti.

35 Jatian moa xobo tapitiain nokóxon, sontárobaon Pablo iabainkana iki, jonibo jaki tsokasi jakonmaakanaitian oinxon.

36 Ja jatíbi jonibo Pablo chibani beaibo ikana iki, neskati: "¡Moa retekanwe!" ikires saa iki.

Pablon jonibo onantiakin jato yoia

37 Jatian ja xobo chiteain moa jikimai bokanaitian, Pablon ja sontárobaon coshi comandante neskáakin yokata iki: —¿Eaki mibé jawetii joishoko yoyo iti atipanyamaa? —akin. Jaskáa ja comandanten neskaa iki: —¿Minki griego join yoyo iti onanna?

38 Jaskara ikaxa ¿Mia iki ja Egipto joni, ja apoki jakonmaakin ja chosko waranka retemis joni, jain joni jayamainko jato boyantana? —akin.

39 Jatian Pablon yoia iki: —Eara ja Cilicia main iká kikin jema ninkakaatai, Tarsoainoax pikota judío joni iki. Eapari jawetii joi ja jonibo yoimawe —akin.

40 Jatian ja comandanten jen aka, tapitinin nixon, Pablonin jato meken chankanxona netékanketian, arameo join jato neskáakin yoia iki:

---

[q] **21.26** Ja Moiséssen esekanra yoiai iká iki, jaskatax Dios betan jakon inoxon, ja esébo senenhati.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

22 1 "Papabo, itan jatíbi nokon kaibobo, ramapari ea jaki chipota maton onannon ixon en yoiai, ea ninkáxonkanwe", akin.

2 Jatian ja arameo join jato yoiaitian ninkatax, bebonbires netébainkana iki. Jatian Pablon jato yoia iki:

3 "Ea riki judío joni, ja Cilicia main iká Tarso jemameax pikota. Ikaxbira Jerusalénhainoax ea ania iki. Jainxonribira ja Gamalielnin axeaa, en kikinhakin ja non rekenbaon esé onanna iki. Eara jatíbitian nokon jointiayaxonbi Diosbichores tee axonti shinanyaribi iká iki, ja rama netebaon maton jatíxonbi akai keskáribiakin.

4 Ja Jesús ikonhaibora, retenoxonbo en jato benakatitai, yatanxonbora benboboyabi ainbobo inonbi, en jato cárcel meran niakatitai.

5 Jaskara jawékibora, ja *sacerdotebaon koshin, itan jatíbi ancianobaon onanke. Jabaonbira ja Damascoain ikana non kaibo judíoboiba jayá kati kirika ea menikana iki. Jatianra jainoa joi akaibo yatanhanan, neno Jerusalénhain bexon, jato castiganti shinannax ea jain kaa iki.

Jaskáxon joi bia jato Pablon yoia

(Hech. 9.1-19; 26.12-18)

6 Ikaxbi ea bain kaai iitainbi, moa Damascoain nokóti ochóma, bariapanshaman iketian, ratéresi naikanmeax kikin koshi joé eki paketa iki.

7 Jaskáketian en mai tsakaa iki. Jainxon en ninkata iká iki: 'Saulo, Saulo ¿Jaweatiki ea ramianoxon min benai?' iki yoyo ikai.

8 Jatian en yokata iki: '¿Miaki tsoa iki Ibó?' akin. Jatian ea yoia iki: 'Ea riki ja Nazarethainoa Jesús, ja ramianoxon min benai iitai', akin.

9 Jatian ja ebé boaibaonra, ja joé oinkana iki, ikaxbi ja ebé yoyo ikaiton joi ninkáyamakana iki.

10 Jaskáketian en yokata iki: '¿Enki jawe atiki, Ibó?' akin. Jatian non Ibon ea yoia iki: 'Wenitax Damascoain karestanwe, jainxonra ja min ati jawékibo mia yoikanti iki', akin.

11 Jatian ja joé penekan moa ea benche banémaa iketian, ebé boaibaon metsonhanan ea Damascoain bokana iki.

12 Jain iká iki, westíora joni Ananías janeya, Moiséssen esé senenhai itan Dios akin shinannai joni. Ja iká iki, jatíbi ja Damascoain jakana judíobo jaki jakoni yoyo ikanai.

13 Jatian Ananías ea oinni joá iki, joxon ea neskáakin yoia iki: 'Saulo, moa jakiribi oinwe', akin. Ea jaskáatianbi en moa oinna iki.

14 Jainxon ea yoiribia iki: 'Non reken papashokobaon Diossenra mia katóke, jawen keena keskábores ati min onannon ixon. Jainxon já ponté shinanya joni min oinnon ixon, itan já yoyo ikai joiboribi min ninkánon ixon.

15 Miara iki kaai, ja min oinna itan min ninkatabo, jatíbi jonibo jaakiriakin jato yoiai.

16 Jaskara iken, moa basiyamai, wenitax bautizameexon, ja non Ibo yokáwe, min ochabo mia soaxonon', akin.

17 Jatian iiti, Jerusalénhain joríbaax, Dios rabiti xobonko ea kaa iki orani. Jainxonra en westíora namá keska meran oinna iki.

18 Enra non Ibo oinna iki, janra ea neskáakin yoia iki: 'Ishton Jerusalénhainoax pikówe, nenonxonra mia ikonhayamai bokanai, ekiriakin min jato yoiaitian', akin ea akai.

19 Ea jaskáaketian en yoia iki: 'Ibó, jabaonra onanke, jain tsinkiti xobotiibi kaxon, ja mia ikonhaibo cárcel meran axon en jato rishkipachoaibo.

20 Jatian ja miikiriti iká joibo yoiai min joni Esteban retekanontianra, earibi jaskáatin keena ikax, ja akanaitian oinnira ea jain iká iki, jainxonribi jan reteaibaon choparibi en jato koiranxona iki', akin.

21 Ikaxbi non Ibon ea yoia iki: 'Katanwe ja ochokea jemamea joniboibara en mia raanai' ", akin.

Comandanteki Pablo jenekana

22 Jaskáaketian, jain senenres Pablo
ninkáxonkana iki. Jainoaxa neskati saa
iki peokookana iki: "¡Nato jonira moa
jati yamake! ¡Moara nato neten yamati
jake!" iki.
23 Jatian jaton chopabo jopexon peren-
hayananbi, mai potobo bochiki potai
saa iki jenéyamakanaitian,
24 ja comandanten jato yoia iki,
*cuartel meran ja Pablo jikimakanti.
Jainxon jato yoia iki, jawekopíkayaki,
jaki jakonmaati saa ikanai ixon, onan-
noxon rishkianan yokáti.
25 Jatian moa jayá, rishkinoxon
nexakankebi, jain itina jaton *capitán,
Pablon yokata iki: —¿Akiai esekan
yoikin, ja westíora romamea joni, koshi-
baon keshamaamabi rishkiti? —akin.
26 Jaskáketian ninkatax kaxon ja
*capitánman comandante keshana iki:
—¿Minki jaweakai? Natora romamea
joni iki —akin.
27 Jaskaketian ja comandanten joxon,
Pablo yokata iki: —¿Ikonrin mia
romamea joni? —akin. Jatian Pablon
yoia iki: —Ikon riki —akin.
28 Jatian comandanten yoia iki:
—Enra icha koríkinin kopíaka, iki
romamea joni inoxon —akin. Jatian
Pablon neskaa iki: —Eara ikonkon
romamea jonishaman iki —akin.[r]
29 Jaskati yoyo iketian, ja Pablo rish-
kiti iwanabo moa jaibakeax ochókana
iki. Jatian ja comandanteribi raketa iki,
romamea joni ikenbi jato cadenaninbo
nexamaax.

Joi benxoai Judío koshiboiba Pablo bokana

30 Jatian nete xabáketian, jako-
píshaman judíobaon Pablo jakon-
maakin yoikanai, kikinshamanhakin
onankaskin, comandanten choroa iki.
Jainxonra ja *sacerdotebaon koshibo-
yabi judíobaon koshibo jato tsinkia iki.
Jaskáaxonra pikobainkin boxon, ja tsin-
kíkanabo bebon Pablo akana iki.

23 1 Ja judíobaon koshibo oinyake-
tanxon Pablon jato neskáakin
yoia iki: —Nokon kaibobo, ramakaman-
bira jakonma aká, shinan meran yama,
ea Dios bebon jake —akin.
2 Jaskáketian, *sacerdotebaon koshi
Ananíassen, já patax ikábaon Pablo,
ketash akanon ixon yoia iki.
3 Ikaxbi Pablon neskáakin yoia iki:
—¡Miaribira Diossen ketash atiki, bepa-
rametai joní! Miara jain yakátinke ja
Moiséssen esekan yoiai keskáakin, en
akábo ea yoixoni ¿Jawekopiki minribi,
ja esé senenhayamaa, ea ketash akanti
jato yoixon? —akin.
4 Jatian jain ikábaon, Pablo yoia iki:
—¿Ja Diossen *sacerdotebaon koshiki
akai, min jaskáakin jakonmaakin
yoikin? —akin.
5 Jaskáakana, Pablon jato yoia iki:
—Nokon wetsabó, *sacerdotebaon
koshikayabira ikenbira, en onanyamaa
ike, Diossen joi meranra ikai neskati:
'Min jemamea joni koshi jakonmaakin
yoiamawe', iki —akin.[s]
6 Jatian jatíribi jain iká koshibo *sadu-
ceobo, itan jatíribi *fariseobo iketian
onantaanan, Pablon jato koshin yoia
iki: —Nokon kaibobo, eara fariseo joni
iki. Nokon anibora fariseobo ikana iki.
Ja mawábo jiriti iki ikábo en ikonhai
kopíra, ea maton jaskáai —akin.
7 Jato jaskáa, fariseobo betan *sadu-
ceobo, moa ninkakananyamai jaton-
binix, join iananankana iki. Jaskatax
moa jatonbiribibo tsamá akáxbo ikana
iki.
8 Ja *saduceobaon yoiai iká iki, tsoabi
mawataxbi jiriamai; ángelbo yamaa,
kayaboribi yamaa. Ikaxbi farisebobiribi

[r] **22.28** Ja Romano jonibo meranoax pikota jonishamanbora iká iki, kikin jonishamanbo. Jatian ja koríkinin kopíax ikanabora iká iki jashamanma. [s] **23.5** Ex. 22.28

iká iki, jatíbi ja jawékibora jake, ixon ikonhaibo.

9 Jaskatax jatikaxbi saa ikana iki, jainoax fariseobo betan rabékana jawetii Diossen esé onan jonibo, Pablo rabékiini, neskákana iki: —Nato joninra jawe jakonma jawékibi akáma iki. Jaki pikóxon, kayan iamaxon ángelnin yoyo ayantana yoiira ibirai —akin.

10 Jaskáakin aká, moa bebonbires jakonmakanaitian, sontárobaon koshi comandante raketa iki, Pablo ramiakanaketian. Jaskáxon jawen sontárobo yoia iki, moa jainoa pikoxon, jakiribi *cuartel meran boti.

11 Jatian ja yamébi non Ibon Pabloki pikóxon, yoia iki: "Koshiakin shinanwe Pablo. Ja neno Jerusalénhainxon ekiriti iká joibo min jato yoia, keskáakinribira ja Roma jeman ikanabo min jato yoiti iki", akin.

Pablo reteti shinan akana

12 Nete xabáketian jatíribi judíobaon, neskara shinan akana iki: abanon, noa Diossen castigankin ja Pablo retexonmabi non piketian itan non xeaketian, ixon.

13 Ja jaskáakin shinan akanabo ikana iki, chosko chonka winoa jonibobira.

14 Jabaonra ja *sacerdotebaon koshiboiba itan judíobaon ancianoboiba boxon, jato yoikana iki: —Nonra shinan ake, abanon ja Pablo retexonmabi non jawékiaketian, noa Diossen castigankin ixon.

15 Ramara mato itan jatíbi joni koshibo non yoiai, bakishbi Pablo benon ixon, ja sontárobaon comandante maton yoiti: Ja jawen akábopari yokátiki paranhanan. Jatian jabaon iweaitianra noiba nokotamabi, ja Pablo non reteti iki —akin akana iki.

16 Ikaxbi jaskatibo yoyo ikanai ninkábaini, Pablon piabakeranon, ja sontárobaon *cuartel ikain kaa iki, jain jikixon Pablo keshana iki.

17 Jaskáakin yoia, Pablon westíora sontárobaon *capitán kenaa iki. Joketian, yoia iki: —Nato bakeranon min koshiiba iotanwe. Janra westíora jawéki mia yoiti jake —akin.

18 Jaskáa ja ranon, comandanteba ioxon yoia iki, neskáakin: —Ja preso Pablonra, ea kenaxon nato bakeranon miiba ioti yoike, janra mia jawetii joi yoiti jake —akin.

19 Jaskáakin aká, ja *comadanten, ja bakeranon metsontaanan, jabichobiribi ioxon, yokata iki: —¿Jawe joiki min ea yoikasai? —akin.

20 Jatian bakeranoman yoia iki: —Judíobaonra, jatixonbi shinan akánke, jan aká jawékibo kikinshamanhakin yokátiki paraanan, bakish ja Pablo, judíobaon joni koshibo bebon mia bomati.

21 Ikaxbi jato ikonhayamanoxiwe. Chosko chonka winoa jonira ikanai, jain min jato boxonaitian, sotanxon ja Pablo retenoxon, manaax. Abánon noa Diossen castigankin, ja Pablo retexonmabi non piketian itan non xeaketian, ikira yoyo iibakanke, jatian ramara min jato jen atin manataxes ikanai —akin.

22 Jaskáakin yoia ja *comadanten, ja bakeranon raankin yoia iki, tsoabi ja yoia joibo keshantima.

Joni koshi Félixiba Pablo raankana

23 Jatian comandanten, rabé capitán kenaxon yoia iki, rabé pacha sontárobo mainbi boaibo benxokaamati, jainoax kabáyonin niai kanchis chonka sontároboribi, itan rabé pacha sontáro espadayaboribi benxokaamaxon, moa iskon hora yamé iketian, Cesareanko jato raanti.

24 Jainxon jato yoiribia iki, ja Pablo peyásanxon bokanti, wetsa kabayo benxoakantiribi. Jaskaribiakin jato yoia iki, kikinhakin koiranxon, ja joni koshi Félixiba bokanon ixon.

25 Jatian sontárobaon koshin, ja bokanaibo betan neskati iká kirika wishaxon, bomaa iká iki:

26 “Ea riki Claudio Lisias, nokon keen
joni koshi Félix, enra mia saludanai.
27 Nato jonira retenoxon, judíobaon
jato yatanmaa iká iki, ikaxbi enra
romano joni onanxon, nokon sontáro-
boyaxon jato bichinhanan, en jato rete-
mayamaa iki.
28 Jatian jawekopiki jakonmaakanai
ixon, onankaskin, ja judíobaon joni
koshiiba en boá iki.
29 Jatian jaskáakin akanaitianra, en
onanna iki, jaton esébo kopíres jakon-
manin yoinkanai. Jakopi reteti itan
jakopi cárcel meran atibobi, yama iká iki.
30 Nato joni moa jaskáaxon reteno-
xonbo, shinankana onanxonra, en mia
jain raanxonai. Ramara ja jaki jakon-
mataibo en jato yoiai, miiba kaxon, já
iká jawékibo onantiakin mia yoikanti.
Jatíres iki. Mia jakonbires ibanon”, iki
iká.
31 Jatian jato yoia keskáakin, Pablo
bixon, Antípatrissain yamé bokana iki.
32 Nete xabáketian, kabáyonin niai
sontárobobiribi, Pablo iwei bokana iki.
Jatian ja main boai sontárobo, moa
Jerusalénhain jaton *cuartel ikainko
banéribikana iki.
33 Moa Cesareanko nokóxon, ja kirika
bomaayabi, Pablo ja joni koshi meni-
kana iki.
34 Ja kirika yoyo akin senenhaa pekáo,
ja joni koshin, Pablo yokata iki, jawe-
ranoa jonirin ixon. Jaskáaxon onanna
iki, Pablo Cilicia mainmea.
35 Jainoa onanxon yoia iki neskáakin:
—Miki jakonmataibo neno bekanke-
tianparira min yoiabo en mia ninká-
xonti iki —akin. Jaskáataanan, jawen
sontárobo yoia iki, jain Herodes iká
xobo meran niaxon koirankanti.

Félix bebonmeax, Pablo yoyo ika

24 1 Jatian moa pichika nete
winota pekáo, *sacerdotebaon
koshi Ananías, jawetii ancianoboya
Cesareanko nokota iki. Jato betan-
ribi joá iki, westíora abogado Tértulo
janeya. Jabora ja joni koshi Félixiba
bokana iki; Pablon aká jawékibo
keshani.
2 Jatian moa Pablo bekanketian,
Tértulon Félix yoia iki, neskákin:
—Irake, mia koshi jikia kopíresa, noa
jakonbires jake. Jainoax min onan
shinanman akinnatonra, non jeman
icha jakon jawékiboribi non oinke.
3 Jatíbi nato min aká jawékibora, non
shinannai jatíbitian itan jatíbiainxon.
Miara non iráke akai, nokon keen Félix.
4 Ikaxbi basiora mia non imanake-
tianra, jawetii joishokores non yoiai,
noapari ninkáxonwe.
5 Nato non nokoa joni riki, kikin
jakonmamis joni. Janra jatíbi judíobo,
jatobiresbo jato rawikananmai, jainoax
jaribira ja wetsaresibi esé chibanai
Nazaretnobaon koshi iki.
6 Janribira Diossen xobo jakonma-
bires imakasa iki, jakopira presoa-
noxon non yatana iki, ja non esekan
yoiai keskáakin anoxon.
7 [Ikaxbi ja comandante Lisias joxonra,
jakonmaxonbires noa bichina iki.]
8 Jaskara jawéki aká kopí, non ja
yoixonaibo ikon onannoxonra, minbi-
shaman ja Pablo yokáti atipanke —akin
akana iki.
9 Jatianra jain itinkana judíobaon
jaskaakinbires yoikana iki.
10 Jaskákanketian, yoyo inon ixon, ja
joni koshin Pablo bewéxona iki. Jaskáa
Pablo neskati yoyo ika iki: —Enra
onanke, mia iki icha baritia nato jeman
joi benxoai joni iká. Jaskara ikenra, ea
rakéyamai ja nokon ikábo miibebonxon
yoitinin.
11 Minbi onankaskin jato yokáwe, moa
riki ea chonka rabé nete, ja Dios rabii
joáx ea Jerusalénhain nokóibata.
12 Ja ea jakonmaakin yoiaibaonra,
tsobébi join iananani iitaitian ea noko-
kana yamake. Nin Dios rabiti xobo
meranxon, jonibo jatobiresbo rawika-
namai iitaitian, ea nokokanabo yamake.
Jainxon jain tsinkíti xobonko itan

jemanxonbo en jato jaskáai iitaitian, ea nokokanabo yamake.

13 En jato jaskáabo mia yoikanabira, tsoabi en jato jaskáai ea nokokanama iki.

14 Ikaxbi en mia onantiakin yoiai riki, ja non reken papashokobaon Diosribira en tee axonai, ja bená bain yoiai keská; jara, jabaon yoiai jakonma esébo akin. Ja kirika meran iká wishá esébo itan ja profetabaon wishani joiboribi en ikonhaitian.

15 Nato jonibaon akai keskáribiakinra en Dios manake. Ja jakonma jonibo, itan jakon jonibo mawákanabo jirikanti ikonhakanai keskáakinribira, enribi ikonhai.

16 Jaskara kopíra en jatíbitian benai, Dios bebon itan jonibo bebon, jakonma aká shinan meran yama iti.

17 Jatian jaweti baritia wetsankobo iaketana pekáo, nokon jeman ea karibaa iki, ja jawékinin maxkáirakanabo jato akini itan Diossibi jawéki menii.

18 Jatian ja Moiséssen esekan jaskáti yoiai iketian ea benxokaata iki; jaskatax ja Dios rabiti xobo meran iitaitian, ea jabaon nokokana iki. Jatianra icha joni en tsinkiama iká iki, itan tsoabiribi en jato tsokásmaama iká iki.

19 Jatian ea jan jaskáakin oinnabora iká iki, ja Asia mainmea jawetii judíobo. Jatian jabokayara ikanti iki, neno mato bebon, ja en jakonma akábo iketian, mato yoii.

20 Jabo neno yamaketian, abánon natobaonbi mia yoikin, jawe jakonma aká iketianki, ja judío joni koshiboiba ea bokana iki, ixon.

21 Ja jakonma en aká riki, jato bebon niax, koshin neskati yoyo iibaxon: ‘Matonra akai ea masá tenemakaskin, ja mawatax jiriribikanti joi en ikonhai kopí’, iki ixon —akin aká iki.

22 Jaskáketian, ja Félixnin moa Jesussen joi jakonshamanhakin onanna ixon, jainrespari, jenémaxon jato neskáakin yoia iki: —Ja sontárobaon koshi comandante Lisias joketianparira jaskara jawékibo en mato benxoaxonti iki —akin.

23 Jatian Félixnin ja *capitán yoia iki, jakonhakinres Pablo koiranti, itan jabé raenanaibaon bexon, akinkanaitian jato bechitetima.

24 Jainoax jawetii nete winota pekáo, Félix jakiribi jawen awin Drusila betan joá iki. Jara iká iki judío ainbo. Jatian Pablo, Félixnin kenamaa joxon, jaskáxon Jesucristo ikonhati joi jato yoiaitian ninkábekona iki.

25 Ikaxbi Pablon, ja ponté shinanya joni iti jainoax ja jakonma jawéki ati shinanhoma iti, itan ja nete senenketian Diossen jaton jakonma jawéki akábo yoixonti, joiboribi jato yoia, ikonbiresi ratéxon, Félixnin yoia iki: —Moara ike katanwe, jakiribi en mia kenamaa joxon, noa yoinoxiwe —akin.

26 Jatian Félix iká iki, jakonmanin koríki bikasi, Pablon meninon ikax, manata. Jakopira jabé yoyo inoxon ichaakin kenamaa iki.

27 Jaskara moa rabé baritia winota pekáo, Félix moa koshi pikota iki, jatian jawen toanra Porcio Festo joni koshi jikia iká iki. Jatian ja judíobo betan jakon banéti kopí Félixnin Pablo pikoyamakin cárcel meranbi jenea iki.

Festoiba Pablo bokana

25 1 Jatian moa jawen tee anox, Cesareanko nokóibataxa, kimisha nete pekáo, Festo Jerusalénhain kaa iki.

2 Jain nokóketian, ja *sacerdotebaon koshiboyabi, kikin judío jonibo bekana iki. Jabaonra, ja Pabloki jakonma shinankanai jawékibo yoikana iki.

3 Jainxon jashamanbiribi yokákana iki, ja Jerusalénhain Pablo boxonkanon ixon, jaton shinan iká iki bain kaaitian jato retemati.

4 Ikaxbi Feston jato yoia iki, Cesareankobipari Pablo preso iti. Jawen shinan iká iki jabishaman basima jain kati.

5 Jato yoia iki: —Jaskara ikenra,
maton koshiboribi ebé bokanti jake,
ja Pablon jakonma jawéki akonabo
iketian, jain kaxon ea keshani —akin.
6 Ja Jerusalénhainra Festo iká iki,
posaka iamax chonka netebobira;
jainoax moa Cesareanko karibaa iki.
Nete xabáketian, joni koshi ikax, jawen
yakátinin moa yakata iki; jainxon Pablo
bexonkanon ixon jato yoia iki.
7 Jatian moa bexonkanketianra, ja
Jerusalénhainoax bekana judíobaon
nokobainxon, ja icha jakonmabires
jawéki Pablon akábo, Festo yoikana iki.
Ikaxbira ja jawéki yoikanabo, ikonma
iká iki.
8 Jatian jaskáakin yoikanaitian,
Pablonbiribi jato onantiakin yoikin,
neskaa iki: —Enra jawekeska jakonma
jawékibo akáma iki, judíobaon eséri-
bira en jakonmaama iki, ja Dios rabiti
xoboribira en ramiama iki, jainxon ja
icha mai iboaa romamea aporibira en
jakonmaakama iki —akin.
9 Jaskáabi, judíobo betan jakon
ikáskin, Feston Pablo yoia iki: —¿Miaki
keenai, ja Jerusalénhain kaxon, ja min
aká jawékibo en mia oinxontin? —akin.
10 Jatian Pablon neskáa iki: —Eara
moa ja icha mai iboaa romamea apo
bebon itinke, nenonxonkaya riki, ja
nokon ikábo onantiakin, maton ea
yoixonti. Moara minbi akonkin onanke,
ja judíobo jawebi en jato jakonmaama.
11 Jakopi ea retekanti en jakonma
aká jaketianra, ea mawáti jawemabi
iti iki. Ikaxbi ea jaskara iká yoikanai
jawékibo ikonmabo ikenra, tsonbi ea
jakonmaati yamake. Ja icha mai iboaa
romamea aponbishaman abanon, ja
nokon ikábo ea yoixonkin —akin aká
iki.
12 Jatianra jan shinanman akin-
naibo betan yoyo ika pekáo, Feston
Pablo yoia iki: —Jaskara ikenra, ja
icha mai iboaa romamea apon, min
ikábo yoixontin keenax, mia jaiba kati
jake —akin.

Apo Agripaiba Pablo iká

13 Jatian jawetii nete pekáo, apo
Agripa betan jawen poi Berenice,
Cesareanko kabékona iki, ja Festo
oinni.
14 Jain moa basichaa ikanketian, ja
Pablo yoikin, Feston jato neskáa iki:
—Nenora westíora joni jake, Félixnin
presoaxon potabainyantana, jawen jane
riki Pablo —akin.
15 Jatian ea Jerusalénhain inontianra,
ja *sacerdotebaon koshiabi judíobo
akinnai ancianobaon ea yoikana iki, ja
jonin jakonmabires akábo. Jainxon já
retetiribi ea yoikana iki.
16 Ea jaskákanainbira, en jato
neskáakin yoia iki, romano jonibaon
esekanra yoiai, jan jakonmaakaibo
betan beibananax yoyo ikamatianbi,
tsoabi timenbires retetima, jaribi jaska-
raki chipota, jato ninkámai yoyo ikama-
tianbi, iki ixon.
17 Jaskara ikenra jabo neno bekan-
ketian, basiamabi, nete xabáketian;
jainxon en jato joi benxoaxonainko
yakáxon, ja joni bexonkanti, en sontá-
robo yoia iki.
18 Ikaxbi jaki ramitaibaon ja ikábo
yoikanai en ninkatabi, iká iki, jaskara
jakonma jawéki jan aká en shinanhi-
bata keskáma.
19 Ja yoixonkanaibo iká iki, jawen
ikonhai jawékibo itan ja Jesús mawá-
yantanares, jatian Pablon yoiai iká iki
moa jiria.
20 Jatian jaskáshamanhaxon neskara
jawékibo ati onanyamaxon, en Pablo
yokata iki: “Kakiatiki Jerusalénhainxon
nato jawékibo benxoai ixon”.
21 Ikaxbi jan yokata iki, ja icha mai
iboaa romamea aponres benxoaxontin.
Jaskáketian, jakiribi en jato xepomaa
iki, ja romamea apoiba en raanai
kaman.
22 Jaskáaketian ja apo Agripanin Festo
neskáakin yoia iki: —Enbishamanra ja
joni yoyo ikai ninkákasai —akin. Jatian

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Feston yoia iki: —Bakish yoyo ikaitian
ninkánoxiwe —akin.
23 Jatian nete xabáketian, raokaatax
kikinman shinanmeeti, ja Agripa betan
Berenice nokótoshitax weikana iki, ja
apo yoyo ikai ninkáti xobo meran.
Jawen sontárobaon joni koshiboyabi,
ja jemamea kikin joniboribi jain wei-
kana iki. Jainxon Feston kenama Pablo
bekana iki.
24 Jainxon Feston jato neskáakin
yoia iki: —Apo Agripa, jainoax
jatíbi neno nobé tsinkíkana jonibo,
oinkanwe já riki ja joni. Nato joni
yoikinra, Jerusalénhainkoxon itan
Cesareainkoxonbo judíobaon ea
yoikana iki, jan jaskara jakonma
jawéki akábo. Ishtonbires en jato
retemanon ixonbora ea yoikin, jene-
yamakana iki.
25 Ikaxbi en oinnara, jaskara jawéki
aká kopíshaman reteti yamake. Jawe
jakonma jawékibi akáma riki. Ikaxbi
nato joni janbix keena iki, ja icha mai
iboaa romamea aponbiribi jawen ikábo
yoixontin. Jaskáketianra, jain raanti en
shinanna iki.
26 Ikaxbi ja joni jaskati ikábo onan-
shamanama ixon, jaskáakinshaman,
ja icha mai iboaa nokon apo, wisha-
xontikoma ikenra, en matoiba beke.
Miibashamankayara en beke, nokon apo
Agripa; moa maton yokáyona pekáo,
jaskati ikábo wishanoxon.
27 En oinnara, shiroai keská iti iki,
jaskara kopí ramiakanabo onanxon-
mabi, westíora preso en raanti —akin
jato aká iki.

Apo Agripa bebomeax Pablo yoyo ika

26 1 Jatian ja apo Agripanin Pablo
yoia iki: —Ramapari mia jaska-
tabo yoikanai, noa onantiakin yoiwe
—akin. Jaskáa meken chankanxon,
Pablonin jato neskáakin yoia iki:
2 "Eara ikonbiresi raroai apo Agripá;
mibebonxonra, ea ikamainkobi ja
judíobaon ea jaskatabo yoikana, en mia
onantiakin yoiai.
3 Minra akonkin noa judíobaon axé,
itan jakopi noa join iananai jawékibo
onanke. Jaskara iken en mia yoiaibo
jatsanyamakin, ea ninkáxonwe.

Joi biamatian jawen ikábo Pablon jato yoia

4 Jatíbi judíobaonra onankanke, jawe-
keskatiki ea bake ikax, itan bakera-
nontian, nokon kaibobo xarameax itan
Jerusalénhainoax ea jaa ikátiai, ixon.
5 Jainxonra onanribikanke, ea *fariseo
joni iká. Ja iki, ja non ikonhai joi kikin
esé koshi. Abákanon keenxon, mia
yoikin.
6 Ea jaskara ikenra, neno bexon jakon-
maakinbo ea akanai. Ja non reken
papashokobo jato jaskáati Diossen
yoiniboribi ikonhaax, ea jaon manata
iketian.
7 Jaskara yoini jawéki senenai oint-
ininra, ja chonka rabé tsamaa rarebo
*Israelbo manata ikanai. Jakopira
yaméyabi neten Dios rabiananbi jawen
tee axonkanai. Jaskaratonribi manata
ikenra, akanai, ea ja judíobaon jakon-
maakin apo Agripa.
8 ¿Jawekopiki ja Diossen mawábo jiri-
mati atipana, maton ikonhayamai?

Joi akaibo ramiakatitai Pablon yoia

9 Enribira moa shinanna iká iki, ja
Nazarethainoa Jesús ikonhaibo jawe-
keskaxon inonbires, jato ramiati.
10 Jaskara ixonra, ja Jerusalénhainoa
joi akaibo en jato jakonmaaka iki. Ja
*sacerdotebaon koshiibakea jaki, koshiti
kirika bixon, icha joi akaibo en jato cár-
cel meran aká iki. Jatian jato retekanai-
tian, enribi jakon shinankatitai.
11 Jainxon ichaakinra, jaton ikonhaa
jawékibo jenemakaskin en jato masá
tenemaa iki, enra jato jaskáakatitai, jain
tsinkíti xobotiibi kaxonbo. Jatoki ikon-
biresi sinataxa, wetsa jemabo kamanbi
ea kaa iki, jato ramianoxon benai.

Jaskáxon joi bia Pablon jato yoia
(Hech. 2.6-16; 9.1-19)

12 Jaskara shinanyanixa, ea Damasco
jeman kaa iki, ja *sacerdotebaon koshi-
baon ati yoixon raana.
13 Ikaxbi en mia yoibanon, ninkáwe
apó: Bain ea kakatainbira, moa
bariapan iketian en oinna iká iki,
bochikiax westíora joé bari winoa kikin
koshi, itan pené eki itan ebé boaiboki
paketi, jainxon noa katekin tenaa iki.
14 Noa jaskáara, jatíxonbi non mai
tsakakana iki, jainxon en ninkata iká
iki, arameo join ea neskáakin yoikin:
'Saulo, Saulo, ¿Jaweatiki min ea rami-
anoxon benai? Minbixbi kensho jawé-
kinin chachikaatai keskatira mia iitai',
akin.
15 Ea jaskáaketian en yokata iki:
'¿Tsoarin mia Ibó?' akin. Jatian ja Ibon
ea neskaa iki: 'Ea riki Jesús, ja min
ramianoxon benai iitai.
16 Rama wenixon en mia yoiai
ninkáwe. Eara miki pikóke, nokon
yonoti imaxon, en ati yoiaibo min ea
axonti kopí. Jainxon ja en aká min
oinna jawékibo itan en ramakaya ati
jawékibo oinxon, min jato yoinon ixon-
ribi.
17 Ja judíobo itan ja judíomaboibakea
píkoxonra en mia koirannai, jatoibara
en mia rama raanai.
18 Jato bero chopexonai keskáakin
min jato shinanmanon ixon, yamé keska
meran moa jayamai joé meran jakanon
ixon, jaskatax moa *Satanássen jatoa-
resabo iamakanon ixonribi, jaskáaxon
ea ikonhaketian, Diossen jaton ochabo
moa shinanxonyamanon ixon, itan ja
nokon jonibo en jato benxoaxona jawé-
kiboribi bikanti kopí', akin.

Namá keska meranxon ati yoia, Pablon senenhaa

19 Jaskara kopíra ja naikanmea namá
keska meran oinnax, ea yoitimayamaa
iki, apo Agripa.
20 Jaskáyamakinra, rekenpari ja
Damascoainoabo en jato joi yoia iki;
japekaora ja Jerusalénhain, itan jatíbi
Judea main iká jemabaonribi en jato joi
yoia iki. Jainxonra ja judíomaboribi en
jato yoia iki, jaton jakonma shinanbo
akonkin jenexon, Dios ikonhakanti, itan
moa ikonkon joi biabo onanti iti kopi,
jakoni jakanti.
21 Neskarabo kopíra, ja Diossen xobo
meran iketian, yatanxon judíobaon ea
retekaskana iki.
22 Ikaxbi Diossen ea akinna kopíres,
ramakamanbi nokon shinan koshipari
ixon, ja kikinbo itan ja kikinmashoko-
boribi Diossen joi yoikin en jeneyamai.
Ja ramakaya iti Moiséssen yoini itan
*profetabaon yoini joiboribira en mato
yoiai.
23 Jabaon yoini joibora iká iki neskara:
Cristo mawataxbi japari jiriti, itan ja
judíoboyabi, judíomabo jan kishpinti joi
jato yoitiki", iki iká, akin jato aká iki.

Agripan Pablo yoishokoa

24 Jatian Pablon jaskáakin yoiaitian,
Feston koshin saí aka iki: —¡Pablo
miara shinan keyotax iitai, ayorakin
kirika meeresai ikax! —akin.
25 Ikaxbi Pablon neskaa iki: —Nokon
shinanbo keyotaxa ea iiamai, nokon
jakonhira apo Festó. Ja en yoiaibo riki
ikon, itan onantishamanbo.
26 Nenora apo Agripa iki, janra jaskara
jawéki ikábo ayorakin onanke. Jakopíra
ea já bebon niax, jawe rakétanma ea
yoyo ikai. Janribi jatíbi jaskara jawé-
kibo onanketian ikonhaax, ja en yoiai-
bora joné winota jawékiboma iki.
27 ¿Ja profetabaon yoikani joiboki
min ikonhai, apo Agripa? Enra ikonhai
minra onanke ixon —akin.
28 Jaskáa Agripan yoia iki: —¿Minki
shinannai, ishtonshoko yoixon min ea
joi ikonhamati? —akin.
29 Jatian Pablon yoia iki: —Jaskara
iken, ramabi iamaxon basi inonbi,
mia apo itan jatíbi neno ikana, mia

ninkataiboribi ea keska joi akairibi mato ipainon riki. Ikaxbi ea akana keskáakinribi, cadenanin nexakanama —akin.

30 Pablon jato jaskáa, ja apo wenita iki, jainoax ja joni koshi betan Berenice, itan jatíbi jain yakata ikáboribi wenitax, moa bokana iki.

31 Boax, jatonbiribi torotax yoyo iki neskákana iki: —Nato jonira, jakopi reteti jawekeska jakonma jawékibi akáma iki, ja kopishaman presoatira yamake —ikibo.

32 Jatian Agripanin Festo yoia iki: —Ja Cesareainxon joi benxoatin keenyamaa ikenra, moabires nato joni non píkokeanke —akin.

Roma jeman Pablo raankana

27 1 Jatian noa Italiain raanti shinanxon, Pablo betanbi wetsa presobo, jan jato bonon ixon, sontárobaon koshi *capitán Julio menikana iki. Ja iká iki, icha mai iboaa romamea apo betanbi iká sontárobo ikinai.

2 Jaskatax Adramitio repintiainoax, pishitaitonin noa nanékana iki. Ja wapóro iká iki, Asia main iká jemabotiibi taxna taxnakaini kaai. Jatian Aristarcoribi nobé kaa iki, ja iká iki Macedonia main iká, Tesalónica jemamea.

3 Nete xabáketian, Sidón ikain noa nokota iki. Jain ixon ja *capitán Julionin jakon shinanya ixon, Pablo jawen onanabo jato oinni kanon ixon raana iki. Já maxkata jawékinin jabaon akinkanon ixon.

4 Ja Sidónhainoax pishitax noa kaaitian, niweaban bechiteabi, ja Chipre nasi keebaini noa kaa iki.

5 Jainoax ja Cilicia betan Panfiliabi winobaini kaax, Miranko noa nokota iki, ja jema iká iki Licia main iká.

6 Jainoara ja sontárobaon *capitánman, Alejandríainoa wapóro Italiain kaai nokoa iki. Jatianra ja capitánman noa jain nanékiina iki, jaskataxa noa tekíkaini kaa iki.

7 Icha netera noa ishtomashoko kaa iki, jaskatira masábires meboi, Gnido jema keiba noa nokota iki. Jatian noa kaaikirikeax niwe koshi beaitianra, ja Creta nasi keebaini mayati kaax, ja Salmona keiba noa nokota iki.

8 Jatian masábires mehananbi ja nasi kexabi ochó kaax, ja Buenos Puertos akin akanainko noa nokota iki. Ja iká iki Lasea jema ochóma.

9 Moa icha neteira kaxon oinna, jenetiati ochóma ikax, kati onsá iketian, Pablon jato neskáakin yoia iki:

10 —Ninkákanwe jonibo, en oinnara noa kaabi kikin onsá itiki, jaskara ikenbi noa kaaitianra, wapóro bechonman jikimaa icha non neno boai jawékibo non bomati iki, jawekeska ikax noaboribi keyokanti atipanke —akin.

11 Ikaxbi jaskáakin Pablon yoiabi, sontárobaon capitánman, ja wapóro ibon joi betan ja wapóronin teetai capitánman joires ninkáxona iki.

12 Jatian jain noa taxnata repinti, jainxon matsi winómati jisáma iketian, oinxon shinankana iki, jain iamai, tanati ja Fenice repinti kaman nokóti. Ja iká iki Cretan westíora repinti, bari kaai mekayao itan bari kaai mexkaori aniparohoriti bechia.

Aniparomea jato niweaban aká

13 Jaskákenbi ja bari kaai mexkaokeax, niwe koshimashoko bei peokoota iki, jaskara oinnax jaton *ancla nebíbaini, ja Creta tenamanbi moa bokana iki.

14 Noa kakatainbi, niwe koshi bexon, noa jan kaai wapóro tsakaa iki, jawen jane iká iki Nor este.

15 Jaskáxon niweaban noa chitea, moa kati atipanyamaketian, niwen ja wapóro ishto boaitian non bomaresa iki.

16 Jatian kaaira, ja Cauda janeya nasi
pekáobi noa kaa iki, jao niwe koshi-
matani ikaori. Jatianra ja maxko bote
chirontameta, teebires meexon non
mapémaa iki.
17 Jaskáakin moa mapémaxonra, ja
wapóro kaxkénaketian, kikinhakin
non risbikan neaa iki. Jatian ja Sirte
janeya mashi benes tsakanaketian,
rakékin, ja toxbatai *ancla nenankana
iki, jaskáaxon niwe bomareskana iki.
18 Jatian moa nete xabáketian, ja niwe
bebon koshibirespari iketian, ja wapó-
roninmea jawékibo jeneki potakin peo-
kana iki.
19 Jatian jawen kimisha nete itin, ja
wapóro jayá niai jawékibo, moa jeneki
potakana iki.
20 Moa icha netebires bariamaa iki,
wishtínbobi non yamé oinyamaa iki.
Jatian ja niweaba jeneyamaitian non
shinanna iki, moa noa keyotaires.
21 Jatian moa basiora jawékiama
ixon, Pablon jato yoia iki: —Jonibó, ja
Cretainoax noa pishitamatianbi en mato
yoia, ea ninkáxonhibataxa, neskara
jakonmabo noa winóyamakeanke, itan
jawékiboribi jenekibo non nepóyama-
keanke.
22 Ikaxbi rama masá shinanyama-
kanwe, tsoabira mawáyamai, ja wapó-
roresa ikai jikii.
23 Yaméra ja en tee axonai Diossenbi
raana westíora ángel eki pikówanke.
24 Janra ea neskáakin yoiwanke:
‘Rakéyamawe Pablo, miara ja icha
mai iboaa romamea apo bebonmeax
yoyo iki kati jake, mia kopíresibira ja
mibé wapóronin boaibo, tsoabi Diossen
mawámayamai’, akin.
25 Jaskara iketian koshiakin shinan-
kanwe jonibo, enra Dios ikonhai, ja
ángelnin ea yoiwana keskábo iti.
26 Ikaxbira westíora nasikira noa
tsakati kaai —akin jato aká iki.
27 Jatian rabé semana ja Adriático
janeya aniparon noa kaaitian, ja
wapóro niwen oke boxon neke boxon
aabaina iki. Ja yaméra moa yamé
pochínikon, ja wapóronin teetaibaon
onankana iki, moa mai kexa taxnati
bokanai.
28 Jaskáxon nemin meekana iki,
kimisha chonka sokota metro, jatian
moa orichaa kaxon aríbakana iká iki
rabé chonka kanchis metrores.
29 Jatian moa shanka tsakai kaai
shinannax, rakékana iki. Jaskáxon,
jan wapóro tewanai chosko *ancla, ja
wapóro poinkikirixon jenenko pota-
kana iki, abanon jan tewankin ixon.
Jaskáaxon ishton netenon ixon Dios
yokákana iki.
30 Jatian ja wapóronin teetaibaon,
moa jainoax jabáti shinankana iki,
jaskáakin shinanxon ja rebonkonia jan
tewanmati ancla jene meran raantiki
paranax kaxon, ja maxko bote jeneki
pakekana iki.
31 Jatian jaskákanaitian oinxon, ja
sontároboyabi capitán, Pablon jato
neskáakin keshana iki: —Ja wapóronin
teetaibo nenobi iamai jabákanketianra
jawekeskataxbi mato kishpintima iki
—akin.
32 Jato jaskáa ja sontárobaon jan
nexaa kabo xatekana iki, jatianra
maxko bote jenenko paketa iki.
33 Jatian moa nete xabáketian, jawé-
kiatanikanon ixon Pablon neskáakin
jato yoia iki: —Moa riki rabé semana,
jawemein noa winotai ixon masá
shinankin, maton jawékiayamaa.
34 Jaskara ikenra en mato yoiai,
jawetanishoko moa pikanwe. Jaskatax
maton yora koshiinakiranon ixon,
neskara winotibira tsoabi mawáyamai
—akin.
35 Jaskáakin jato yoitaanan, Pablon
pan bixon, jatíbi jonibo bebonxon Dios
iráke ataanan, ja pan tobaxon pia iki.
36 Jaskáaitian oinxonra, koshi shinan-
taanan, jabaonribi pikana iki.
37 Jatian ja wapóronin noa ikana iki,
jatíbiainoax rabé pacha sokota chonka
sokota joni.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

38 Jatian moa kikinhakin jawékiax
potóxon, ja trigobo moa jeneki pota-
kana iki, ja wapóro keyátani toxbanon
ixon.

Moa wapóro jikia

39 Jatian moa nete xabáketian mai
oinxonbi, jawen janerin ixon, ja wapó-
ronin teetaibaon onanyamakana iki.
Ixonbi westíora paboro mashi kerakaya
oinkana iki, jainxon shinankana iki,
jain ja wapóro taxnanti.
40 Jaskáaxon ja wapóro tewanmaa
*ancla nexaa kabobo xatekana iki.
Jainxon jawen timón nexaaboribi
expaakana iki. Jaskáaxon ja rebon-
konia chopa panaaboribi keyaakana
iki, jaskáakana mashioriakin ja wapóro
niwen boá iki.
41 Ikaxbi ja wapóro niwen boá kaxon
mashi tsakaax, jain tekeyanmeta iki.
Jaskáketian ja wapóro poinkikiri
bechonman tsakaxon, toeyona iki.
42 Jaskáaitian oinxon sontárobaon
shinankana iki, nonoax jabakanaketian,
jatíbi presobo reteti.
43 Jaskáati shinankanainbi, ja capi-
tán keenyamaa iki, ja Pablo jato rete-
makashamai. Jaskáakin jato amaya-
maxon jato yoia iki, ja nonoti onan-
bopari jene tsakataanan boax mainko
nokókanti.
44 Jainoax jatíribibo tablanin pera-
kaax, itan wapóroninmea toxbatai jawé-
kibaon perakaax bokantibo, jaskatax
boax jatikaxbi mainko nokotax tsoabi
noa mawáyamaa iki.

Malta nasin
Pablo iká

28 1 Jatian jatikaxbi main nokotax
mawáyamaxon, non onanna
iki, ja Malta janeya nasinkaya noa
iitai.
2 Jain ikana jonibaon noa kikinhakin
noibaxon, ja oi bei matsi iketian, noa
chii keteaxonkana iki, jatikaxbi noa jain
yookanon ixon.
3 Jatian Pablon meshibo tsinkianan
chiiki bepota iki. Jatian ja bepo-
tainkoniax xanan aká jabati kakin,
Pablo mekenki natexax rono jainbi
pania iki.
4 Jatian jaskara oinnax, ja nasin
iká jonibo jatonbiribi neskati yoyo
ikana iki: “Ikon riki nato joni retemis,
jishaman ja aniparomeax mawáyama-
kenbi ake, Diossen shinanxonatonin
ronon natéxkin, ramara moa mawatai”,
ikibo.
5 Ikaxbi mebiski ikin, chiiki ja rono
Pablon potaa iki, jatian já jawebi chexa-
yamaa iki.
6 Jatianra jonibaon shinankana iki,
ramabishokora soo ikai, iamax mawára
paketai ixonbo. Jaskáaxon basima
manáxon oinkanabi, jawe iamaa
oinnaxa, wetsa keskáakin shinanax
yoyo ikana iki, nato jonira westíora
dios iki, ikibo.
7 Jatian jabo ikana ochóma iká iki, ja
nasin iká joni koshi Publion mai, janra
noa bixon kimisha nete senen, kikin
jakonhakin ja maxkata jawékibaon noa
akinna iki.
8 Jatianribi ja Publion papa iká iki,
yoná ayananbi jimin chixokan iki
rakata. Jaskara iken Pablo já oinni
kaxon jaki orantaanan, ja isinai joni
mamepasa, benxoa iki.
9 Jaskáaketianra, ja nasin ikana wetsa
isinai joniboribi, Pablo bexonkana jato
benxoa iki.
10 Jatian ikonbiresi noki rarokin moa
jawékibo menireskana iki. Jain iiti moa
kaai wapóronin noa nanetaitianra, ja
non kakin jawékiatibo noa menikana
iki.

Roma jeman
Pablo nokota

11 Jatian kimisha oxe ja nasin ikax,
wetsa wapóronin noa naneta iki. Ja
wapóro iká iki, jainxon jenetia winómai
baneta. Ja iká iki Alejandríainoax joái
wapóro. Ja wapóronin jane iká iki, jaton

diosen janenbi akana, Cástor betan Pólux.

12 Jatian kaax, Siracusanko noa nokota iki, jainra kimisha neteres noa ikana iki.

13 Jainoaxa mai kexashoko iikainax, noa Regioain nokota iki. Jain noa westíora nete iketian, niwe *surhorikeax bea iki. Jatian jainoax kaax, jawen rabé nete itin Puteoliain noa nokota iki.

14 Jainoara jatíribi nobé joi akaiboribi non nokoa iki. Jabaon noa westíora semanapari iti yoia, noa jain banékana iki, jaskati iikaini kaaxa, noa Roma jeman nokota iki.

15 Jatian ja Romamea nobé joi akaibaon noa jain kaai moa ninkákana iká iki. Jaskatax, ja Foro de Apio itan Kimisha Tabernas akin akanai jemankonia noa bechii bekana iki. Bekanketian oinxon Dios iráke akax, Pablo jawen shinan raroinakirana iki.

16 Jatian moa Roma jeman nokóxon, ja Pablo janbiribi imaxon westíora sontárores koiranmaa iki.

Roma jeman
Pablon joi yoia

17 Jain nokoibata moa kimisha nete ixon Pablon judíobaon joni koshibo kenamaa iki. Jatian beax tsinkíkanketian jato neskáakin yoia iki: —Nokon kaibobo, eara jawekeskataxbi nokon kaiboboki jakonmaatama iki, itan nokon rekenbaon axékibira ea jakonmaatama iki. Ea jaskatama ikenbira ja Jerusalénhainoa joni koshibaon ea presoakana iki. Jainxonra ja romano joniboiba ea bokana iki.

18 Jatian jabaonra, kikinhakin yokáyona pekáo, ea píkokaskana iki, ja aká kopíshaman ea reteti yamaketian.

19 Ikaxbira ja judío jonibo keenyamakana iki. Jaskákanaitianra ja icha mai iboaa romamea apon, nokon ikábo yoixontin keenkin en jato yokata iki, jain kaxon ja nokon kaibobo jato jakonmaati shinanyaxonma.

20 Jakopira mato oinkaskin, itan mato betan yoyo inoxon, en mato kenamake. Ja noa *Israel jonibo jan manata *Cristo en yoiai kopí riki, ea neno cadenanin akana —akin.

21 Jaskáaketian yoikana iki: —Mia jaskatabo yoii iká kirika wishábi Judeainxon noa bemakanama iki. Westíora joi akai judíoninbira jainoax joxon, mia jakonmaata jawékibo noa yoikanama iki.

22 Ikaxbi noara ninkákasai, min shinanbiribi. Nonra ninkáke, ja min yoiai bená joiki jatikaxbi jatíbiainoax jaki ramíkanai —akin.

23 Jaskara ikenra, westíora nete jaiba benoxon, Pablo yoikana iki. Jatian moa nete nokóketian, icha jonibo jaiba bekanketian, yamékiri peoxon yantánkamanbi, ja Diossen ikinaton jati joi jato yoia iki, jainxon ja Jesúskiriakinbo, jato ikonhamati shinanna iki, ja Moiséssen esé kirika meranxon, itan ja profetabaon wishani kirika meranxonboribi.

24 Jato jaskáa, jatíribibaon ikonhakanaibi, wetsabaonbiribi ikonhaayamakana iki.

25 Jaskatax ninkakananyamaxon ikonhayamai moa bokanaitian, Pablon jato neskáakin yoia iki: —Akontibira ja non reken papashokobo, Diossen Shinanman yoimaa *Profeta Isaíassen neskáakin jato yoinike:

26 ‘Nokon joniboiba kaxon jato neskáakin yoitanwe:

Ninkáxonbira, maton jawebi onanyamanoxiki.
Ayorakin oinxonbira maton ointi atipanyamanoxiki.

27 Nato jonibora moa jaton jointi chorishabo ikanai. Jaton pabíki kinira, xepota keskábo iki; jainoax betita keskáboribira ikanai; jaskara ixonra, ointi, itan ninkáxon onantiboribi atipanyamakanke;

shinanmeetax eiba bekanketian en
jato benxomati ikenbi', iki ixon.[t]
28 Jaskara iketian, matonribi rama
onankanwe, ja judíomaboribi jan kish-
pinti joi jato yoitira ea Diossen raana
iki. Jatian jabaonra ninkáxon ikonha-
noxikanai —akin jato aká iki.
29 Jato jaskáa, jatobiresbiribi join
iananax, ja jatíribi judíobo moa bokana
iki.
30 Jaskatax Pablo jainpari inoxon, jato
xobo kopíax jain rabé baritia senen iká
iki. Jain ixon jatíbi jaiba bekanaibo jato
bia iki.
31 Jainxonra jato Diossen ikinaton
jati joi jato yoia iki, itan ja non Ibo
Jesucristokiriti iká joiboribi jato yoia
iki. Jatian jaskáakin jato yoiaitian
tsonbi jaweayamaa jakonhaxonres jato
onanmaa iki.

[t] **28.27** Is. 6.9-10

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

ROMANOS

Roma jeman iká joi akaibo, Pablon kirika wishaxon bomaa

Jato saludana

1 [1] Ea riki Pablo, ja Jesucriston yonoti, enra akai nato kirika wishakin, mato jain bomanoxon. Diossenra ea kenaxon, jawen joi yoiti raana joni ea imaa iki, jaskáaxonra jawenashamanbiribi ea imaa iki, ja kishpinti jakon joi en jato yoinon ixon.

[2] Ja joira, moatianbi Diossen jawen shinanman yoyo ikai jonibo jato wishamanike.

[3] Ja joi iki jawen bake Jesucristo yoii iká, ja iki non Ibo, jara noa keska joniribi iká iki, jaskara kopí riki ja apo David ipaoniton rarebo ikax, jawen chiní bake.

[4] Jara mawákenbi, Diossen jawen atipana koshín jirimaa iki, jaskataxa onantibires baneta iki, ikon Diossen bake ikax, já keskaribi atipana koshiya.

[5] Ja Jesucristo kopíres iki ea jaskara iti jisáma ikaxbi, jawen raana joni ea iká. Jaskara kopíra, jawen tee en axonai. Jara keenai jatíbiainoa jonibaon nato joi en yoiaitian ninkaxon ikonhaax, jawen keena keskati jakantinin.

[6] Matoribira jaskáakin Jesucriston kenaa iki, jawenabo inon ixon.

[7] Jaskara kopíra en mato yoiai, jatíbi ja Roma jeman ikábo, matora Diossen noike. Jaskáakinra jawen jonibo inon ixon, mato katota iki. Ja non Papa Dios betan non Ibo Jesucriston, noixon mato akinboresbanon, jaskatax mato jakonax jakanon ixon.

Pablon Roma jeman kakaskin shinanna

[8] Wetsa joibo yoiamatianbira, en mato yoiai neskara: Wetsankobo kaxonra, en ninkatai, mato moa Cristo ikonhaax jakonbires ikaibo yoikanaitian, jaskara kopíra, ea Criston akinna iketian, mato kopi en Dios iráke akai.

[9] Ja en tee axonai Diossenra onanke, mato shinankin jatíbitian mato kopi en já yokataibo. Jawen Baken joi yoikinra en akai, kikinni nokon jointiabi keenshamantaanan jato yoikin.

[10] Jakopíra oranaitiibi en Dios yokatai; min keen iketian, ea jatoiba raanwe, en jato oinni katanon, akin.

[11] Mato oinni kakáshorakinra, akai en jaskáakinbo orankin, kaxonra en mato akinti shinannai, mato bebonbires Cristoki koshikanon ixon.

[12] Jain kaxon enbicho mato akinti yoiima riki ea, matonribi akintininra ea keenai, jaskati akinannanira, noa jatikaxbi bebonbires Cristoki koshikanti iki.

[13] Ikaxbi neskara jawékira en mato onanmakasai, ebé joi akaibó. Enra ake ichaakin mato oinni kakaskinbo shinankin, ikaxbira ea kati atipanyamaa iki, meskó atikoma jawékibaon katikomaaka. Nokon shinan riki, ja wetsankoniabo en akinna keskáakinribi mato akinti, jaskatax matoribi kikinni shinan koshikanti kopí.

[14] Enra shinannai, nato joira en jatíbi jonibo yoiti jake ixon, ibanon kirika onan iamax kirika onanma, jainoax kikiman shinanmeetaibo itan kikinmashokoakin shinankanaiboribi inonbi, iki ixon.

[15] Jaskara kopíra, kikinbiresi ja Roma jeman ea kakasai, jaskatax kishpinti ikon joi, matoribi yoiti kopí.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Bená joi, Diossen atipana koshi

16 Eara rabinyamai, nato bená joi jato
yoitinin, Diossen atipana koshi iketian,
jatíbi ja ikonhaax jaki koshiaibo kish-
pinmeekanti kopí. Nato joira judíobaon-
pari ninkata iki, ramara ja judíoma-
baonribi moa jatíbiainxon ninkákanai.
17 Nato bená joinra noa onanmai, ja
ikonhaketianres jato Diossen ochaoma
keskáakin imai. Já ikonhatires iki,
jaskara yoiira ikai Dios jawen Wishá
meran neskati: "Ja ochaoma keskáakin
en imaabora, ea ikonhaa kopíres jatíbi-
tian ebé janoxikanai", iki.

Jakonma jawéki akaiboki Diossen jaskara shinannai

18 Diossenra akai naikanxonbi, jawebi
ikonhayamakin meskó jakonma jawéki
akí já joniboki jawen siná shinan
pakekin. Jakonma jawékibores akin,
wetsabaon Diossen ikon jawékibo onan-
kanti ikenbi, jato atikomaaxonai kopí.
19 Ja jonibora moa kikinhakin Dios
onannaxbi ikanai, Diossenbi jato
onanmaa kopí.
20 Jakopira jishtima ikenbi, non Dios
onanti atipanke, jatíbi jawékibo jan
joniaka oinxonres. Jakopira rama non
onanke Diossa jake ixon, nato nete jan
akábo oinxonres, jawen atipana koshira
jawetianbi keyóyamanoxiki. Neskara
kopíkayara inóxiki, ja jatíbi jakonma
jonibo moa jaki paranati yama.
21 Jaskáakin Dios onanxonbira, ja Dios
rabiti keskáakinshaman rabiamakana
iki. Jato jakonhaa kopíbi, iráke ayama-
bobikana iki. Jaskara ikaxa onanma
jonibo keská banékana iki. Jakopira,
ponté shinanti atipanyamaax, jaton
shinan onantimatax, benota keskábo
ikana iki.
22 Jabora ikana iki, jatíbi jawéki onan-
naton shinanmeeti, ikaxbi jakonhakin
shinanti onanmabo ikana iki.
23 Jaskáakinra akana iki ja koshi
shinanya itan jatíbitian jaa Dios

Jatonbi aresa dios rabikanai.

rabikin jenetaanan, jatonbi aresa dios-
bores rabikin, jaskáakin akanabo iká
iki, mawata joni jisáakin, noyai yoina
jisáakin, jainoax meskó yoina jisáa-
kinbo, itan rono jisáakinboribi akana.
24 Jatian moa jaskákanai oinxonra,
Diossen jato oinresa iki, abákanon, jaton
keena jakonma jawékibores akin, ixon.
Jato jaskáara, meskó jakonma jawéki
inonbi, areskana iki; jaton shinan rami-
tabo ixon. Jaskarabo akinra, meskó
rabinti jawékibiresbo wetsabo betan
akana iki.
25 Ja ikon Dioskaya ikonhakashama-
taanan, janso jawékibores ikonhakana
iki, jaskáakinkaya ja Diossen joniaka
jawékibores rabikana iki; jatian jan
jatíbi jawéki aká Dioskaya rabiamakana
iki. Jakaya riki, ja non jatíbitian jene-
yamakin rabiti. Jaskarakaya ibanon.
26 Jaskákanaitianra, moa Diossen
jato oinresa iki, abákanon, jaton keena
keskábores akin ixon. Jakopira, moa
rabínbobi keyóxon, bebonbires jakonma
jawékibo akana iki. Jaskatira ikana iki,
ja ainbobo moa jaton bene amai jene-
taanan, jabé ainbobo betanbi ianannani.
27 Jatian benboboribi ikana iki, moa
jaton awinbo akí jenetaanan, jabé
benbobo betanbi ianannani. Jaskákinra
rabinti jawékibires akana iki, jaskarai-
noaxa rama jaton jakonma jawéki aká
kopibi, jaton yora masá tenemakanai.
28 Jaskakanaitianra, Diossenbi jato
jenea iki, moa tsonbi ja ikonhayama-
kanai oinxon, abákanon, jaton jakonma

shinanman amaa, meskó ja atima jawé-
kibobi akin iki ixon.
29 Jaskara kopíra, ja jonibo meran,
moa jaton jakon shinan yamaax,
jakonma jawéki ati shinanyares ikanai.
Jaton shinan riki, jatobicho icha jawékia
iti, wetsabo akinti shinanhoma ikax,
jato ramiati shinanyares; wetsabo jawé-
kiatai oinnax, jatoki jakonmaataibo;
retemisbo; koshin rabitaibo ikax, tima-
misti shinanyaresbo; jato meskóaxon
paranaibo; iorabiresi jakonma jawéki
akí axeabo, itan wetsaboki meskó joi
keshaibo.
30 Wetsaboki ramíkin jato jakon-
maakin yoiaibo; Dioski shiroaibo; onsa-
tanyamakin jakonmanin yoimisaibo;
jawéki akáx jan rabitaibo; jaskáaxon
jato jakonmaati shinan pikoaibo; jaton
anibaon joi ninkáxonkashamai yoiti-
mataibo.
31 Tsonbi shinan menitinin keenya-
mabo, jaskara kopí jato yoyo iká jawé-
kibo senenhayamabo; moa noibamisti
shinanhomabobi ikanai; jakopi jakonma
jawéki iketian, jakonhaxon benxoati
shinanhomabobi ikanai; jaskara ikax
moa jato onísati shinanhomabobi
ikanai.
32 Jabaonra moa onanke, ja jakonma
jawéki akaibora mawákanti jake, iki
Dios yoyo ika joi. Jaskara onanxon-
bira; jakonma jawéki akin jeneyama-
kanai. Jaskatira ikanai, wetsabaon-
ribi jakonma jawéki akaitian oinnax,
kikinni jan raroi.

Diossenra jaton aká jawékishamanbores jato yoixonai

2 1 Jaskara kopíra, ja jakonma jawéki
akanai ointaanan, jato jakonmanin
yoinnai ikax, miaribi jawe keskataxbi
ikama keská iti atipanyamake. Ibanon
tsoabires, jaskáakin jato yoiira, maton-
binix mato yoikaatai, ja akanai jakonma
jawékiboribi akai ikax.
2 Ikaxbi nonra onanke, ja jaskara
jakonma jawéki akí jakanabora, jato
Diossen masá tenemati jake, akonkana
iketian.
3 Jaskara iken, wetsabaon akai
keskáakin jakonma jawékiboribi akai
ikax, eara Diossen jaweayamanoxiki,
ixon shinanyamawe. Jatíbi jaskarabora,
jato castiganoxiki.
4 Ramara, jaweayamaparikin mia
manaboresai, min jakonma jawékibo
moa jenenon ixon. Mia jaskáabira,
min akai jawemabiakinres shinankin.
Ja Diossen mia noixon jaskáaira, moa
shinanmeetaanan, min jakonma jawé-
kibo jenenon ixon, mia jaskai iki.
5 Ikaxbi min keena keskáres akai
ixonra akai ja Diossen yoia jawékibo
min ikonhakashamakin. Jaskáakinra,
minbi jan castigameti jawéki akí mia
iitai. Diossenra jatíbi jonibo castigano-
xiki moa jato jaskáati nete nokoketian.
6 Jatianra Diossen anoxiki, jatíbi
jonibo jaton aká jawékibo senenribi
jato kopíapakekin,
7 jawen jatíbitian jati netenkora, jato
jikimanoxiki, ja Diossibakea jakon
jawéki biti shinannax itan jatíbitian
jabé jati shinanxon, jakon jawéki akin
jeneyamaa jonibores.
8 Ikaxbi, ja Diossen joi ikonmanin
yointaanan, jakonma jawéki akí yoiti-
mataibora, kikinbiresi jatoki siná-
taanan, Diossen jato castiganoxiki.
9 Jatíbi jakonma jawéki akaibaonara
janoxiki, onitsapiti itan masá meeti
jawékibo. Rekenparira inóxiki judío-
boki, jainoax iti jake ja judíomabokiribi.
10 Jatian, jakon jawéki akábora, jan
raroti jawékibo jato Diossen menino-
xiki, jainxonra kikin joni jato imano-
xiki, jaskáaxonra jato jakonshaman
jamanoxiki. Judíobo itan judíomabo
inonbira jato jaskáanoxiki.
11 Diossenra noa meskó joniboakin
oinyamai. Jan oinnara, noa senenbires
iki.
12 Jaskara ixonra, Diossen anoxiki,
ja Moiséssen wishani esé onanyamaax
ochaabo ikenbi, jato castigankin. Jatian

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

ja Moiséssen esé moa onannaxbi ochaa-
bora, ja esekan jaskáati yoiai keskáakin
jato castiganoxiki.
13 Jaskati janoxonmabi ja esé ninká-
resaibora, Diossen jawekeskaxonbi
ochaoma keskáakin jato oinyamai, ja
ninkaxon senenhaiboresa anoxiki, jato
ochaoma keskáakin oinkin.
14 Ja judíomabaonra, jawetianbi
ja Moiséssen esé onanyamakana iki,
ikaxbi jabaonra, moa onanna iká iki,
jaweratorin jakon itan jakonma jawéki
ixon, Diossenbi jaton jointiain, jaskara
shinanbo jato axona kopí.
15 Jaskara kopíra, jabaon jakonma
axon onannai, enra jakonma ake ixon,
jatian jakon jawéki axon, onanribi-
kanai, enra jakon jawéki ake ixon,
jaskara shinan jato meran jaketian. Ja
jato meran iká shinanmanra anoxiki
jato yoikin, miara jakon joni iká iki,
iamaxon, miara jakonma joni iká iki,
akin.
16 Jatora jaskáanoxiki moa Diossen
jatíbi jonibaon joné jawékibo, Cristo
meranxon jato jishtiaxonti nete nokóke-
tian, jatianra inóxiki, ja jakon joi meran
en yoiai keskati seneni.

Judío jonibora, Moiséssen esé kirikaya ikanai

17 Miara ikai judío jonishaman ikax,
janshaman rabiti, jaskatira ikai ja eséki
mia koshii, jaskara ixonra min shinannai
eara Dios betan jakonbires jake ixon.
18 Minra onanke, jawekeskati mia
jatinki Dios keenai iki ixon, jainxon
jakon jawékibo atiribi min onanke,
jaskara esekan yoiai jawékibo bake-
tianbi mia onanmakana kopí.
19 Jaskara ixonra min shinannai, ja
shinan meran benchebo ixon onanyama-
resaibo, jaskatax Diossiba nokóti bai jato
onanmati. Jaskatira ikai mia minbixbi,
ja yamé meran já jonibo, jan tenai joé
keskaraton shinanmeeti.
20 Min shinan iki, ja onanma jonibo
jaskatax jati jato onanmati, jainxon
bakeboribi eseanan jato onanmati. Ja
esekan ikon jawékibores yoiaitian onan-
xonra, min jaskáakin shinannai.
21 Rama iki moa mia wetsabo eseai
¿Jawekopíki jato eseamatianbi, minbix-
parikaya mia esekaayamai? Mia iki jato
yometsotimaakin eseai ¿Jawekopíki
jaskáakin jato eseibi miaribi yometsoai?
22 Min yoiai, wanoya itan benoya ixon
wetsa betan yorantima. ¿Jawekopíki
jaskatibi mia teamisai? Jainoaxibi mia
ikai, jatonbi aká jawéki rabikantin keen-
yamai. Jaskatibi mia ikai, ja Dios rabiti
xobo meranoa jaskara kopí, jawékibaon
yometsoi.
23 Jainoaxibi mia ikai, ja esé kirikaya
ikax, kikinhakin onannatonshaman
rabiti, jaskákinbira, ja esekan yoiai
jawékibo min senenhayamai, jakopira
min Dios jakonma ninkakamai.
24 Itixbira Dios ikai, jawen joi meran
neskati: Mato judíobo jakonmai jaa
oinxonra akanai, joi ayamai jonibaon,
Dios jakonmanin yoinkin iki.
25 Kikin jakonra iti iki, judío joni ikax
Diossen esé senenhai noa jaa, jatianra
iti iki ikontibi noa non jakina rebichi
xatéyabo. Ikaxbi ja esé senenhayamai
mia jaaxa, mia Diossen jonima ikax,
yankabires min jakina rebichi xatéya
iki.
26 Ikaxbi jawetianki westíora jonin,
judíoma ixonbi, ja Diossen esé meran
yoiai keskáshamanbo senenhaxonai,
jatianra jaton jakina rextéoma ikenbi,
Diossen moa jawen joni jato imai.
27 Jaskara kopíra anoxiki, ja judíoma
ixonbi, Diossen esé senenhai jonibaon,
mato ja jawékibo yoixonkin, matokaya
ja esé kirikaya itan maton jakina rebichi
xatéyabo ixonbi, senenhayamakanai
kopí.
28 Judío joni ikaxbicho itima riki,
Diossen joni iki, jainoax non jakina
rebichi jato xatemaaxbichoresa noa
iamaribai Diossen bake iki.
29 Ja ikonshaman Diossen jonibo
riki, jaton jakonma shinanbo moa

jenetaanan, jawen esekan yoiai keskati jakanabores. Diosra tsoaborin jaton jakina rebichi rextéyabo ixon, jato benai iiamai, jara keenai, jaton jointi meran moa jakonma shinan yamaax, moa nekebi jakoni jakana jato ointinin. Jaskara ikana oinnaxa, kikinni jaton benekin, jakon jonin jato Diossen rabiti iki, maton jato jaskayamainbi.

3 [1] Jatian ramaki ¿Jawe jakon jawékirin noa judío joni iti? ¿Jawe jakon jawékiki non biai non jakina rebichi jato xatemaxon?

[2] Icha jawéki kopíra noa judío joni iti jakon iki. Rekenpari iki, noaakin shinanxon Diossen jawen esé jato wishamani iketian.

[3] Jaskara ikenbira, ichaxon ja esé senenhayamakana iki. Jatian ¿Jaskáakin senenhayamakana iketianmein, Dios jawe ikai? ¿Janribimein jato yoini jawékibo moa jato betan senenhayamashokoai?

[4] Akáma, jara jaskarama iki, jara nato netemea jonibobiribi iki jansobo, ja Diossenra jatíbi jawen yoia jawékibo senenhai. Jaskara yoira ikai jawen Wishá meran neskati:

"Jatíxonbira onannoxikanai ja min yoiabo ikon, jaskara kopíra min jatoaresnoxiki, ja koshibo bebonxon mia joi yokákanabo ikon iketian", iki.

[5] Ja jakonma jawéki non akainkora Dios onanti ikai atibi keskaakin jaweki akai, jaskara ikenbi noa iti iki: ¿Jaweatiki akai ea Diossen castigankin en jakonma jawéki akaitian, jaskara ikaxa Diossibi iki jakonma, noa jaskai kopí? iki. Jara jakon shinanma iki.

[6] Ikonkon jaribi jaskara ixonra, jawekeskaxonbi ja non ocha akaibo noa Diossen yoixontima iki.

[7] Jatian ea jansoaitiankayara jishtiai, Diosbichores ikonman rabikanai, jatíribi matobaonra shinanbirakanai ¿Jawekopíkayaki ea Diossen ochayatonres yoinnai?

[8] Jaskati yoyo itira jakonma iki. Jaskati ikanai jatíribibo jakonma jawékibores anon akanwe, jaskáaxonra non jakon jawékibo nokotiki iki, jaskara jawékiboronki en jato onanmai iki ikanai jatíribibo ea jakonmakin yoii. Jaskati yoyo ikaibokaya, riki ikonkon Diossen jato castigantibo.

Tsoa jonibira ocha ayosma yamake

[9] Ramakan maton jawekeska shinannai, ¿Noa judíoboki iórai jakon jonibo ikax, ja judíomabo xewina jakon iki? Ikáma. Enra moa mato yoia iki, jatíbi jonibora ochan iboabobires iki ixon, judíobo itan judíomabo inonbi.

[10] Wishá meranra ikai neskati:

"¡Westíora jonibira jakon yamake!

[11] Tsoabira yamake Diossen joi ninkaxon kikinshamanhakin onanti shinanya.

Tsonbira Dios benati shinanyamai.

[12] Jatikaxbira, jakonma jawéki akí jakanabobires iki.

Jatíxonbira jakonmabires jawéki akin, jakon jawékibo ramiakana iki.

¡Tsoa jonibira yamake, jakon jawéki akí jaa!

¡Westioratanibira yamake!

[13] Jaton teton riki, jan jakonma jokonai ikax; mawá kinni kepenmeeta keská.

Jaton jana riki jan iorai jansokanai jawéki.

Jaton joi riki ronon natexa keská moka.

[14] Jaton kexá iki, sinatax jan jakonmaibo yoyo ikin jato ramiatires.

[15] Jaskáaxon ishtonbires joni reteti shinanboresa akanai,

[16] jawerano inonbi kaxonra, jato ramiaxon, jakonmabires jato imakanai.

[17] Jabora jato noibaxon akinti shinanhoma ikax, jakoni jati onanmaboribi ikanai.

[18] Dioskira rakéyamakanai", iki.

[19] Nonra onanke, jatíbi ja esé meran yoiaibo riki, ja esé chibanaibaonares,

jaskatax ja jaton akábo jato Diossen yoixona, jatikaxbi já bebonmeax netékanti kopí.

20 Jaskara ikenra, en jatíbi esébo senenhaa kopíra ea Diossen ocha ayosma keskáakin ointi jake iki, tsoabi iti atipanyamake. Ja eséra jan noa jaskara akáx noa ochai jawékibo noa onanmaires iki.

Cristo ikonhaax, ocha ayosma keská noa iti

21 Diossenra noa onanmaa iki, jawekeskaxonki ocha ayosma keskáakin noa jan oinnai ixon. Jara non onanna iki, Moisés itan *profetabaon, jaskara yoipaoni iketian.

22 Ja non Ibo Jesucristo non ikonhaketianra, Diossen noa ocha ayosma keskáakin oinnai. Ibanon tsoabires inonbi.

23 Jatikaxbira ochakana iki, jaskara kopíra moa Dios betan iamai, ochókana iki.

24 Jaskara noa ikenbira, ja non Ibo Jesucristo non ikonhaa kopíres, Diossen jakon shinanya ixon, noa noibataanan, jawe kopímabi, noa xabáa iki. Jakopíra jakon jonibo keskáakin, noa jan rama oinnai.

25 Diossenra aká iki jawen bake Jesucristo non toan mawámakin, jawen jimi chikotaton, non ocha akábo noa shinanxonyamanoxon. Jaskara kopíra rama noa ikai, non Ibo Jesucristo ikonhaxes non ochankoniax noa xabakaati. Neskara jawéki aketianra non Dios onanna iki, jawen yoia jawékibo jan senenhai. Jakopira ja moatian non ocha akábo noa shinanxonyamaa iki.

26 Jatora jaskáa iki, ja Dios ponté shinanya ixon, ja Cristo ikonhaibora jato ochaoma keskábo imai.

27 Ramakan non jawe yoiai ¿Eamein itiki rabiti, ja esé senenhaax kishpinmeeta riki ixon shinannax? Ikámabobi. ¿Jawekopí? Ja non esébo senenha kopíma, Jesucristo ikonhaa kopíres iki.

28 Neskáaxonra moa non onankin senenhake: Ja Cristo ikonha kopíres noa Diossen ocha ayosma keskáakin oinnai. Ja iki ja esé senenhakin non jakon jawékibo aká kopima, non ikonhaa kopíres.

29 ¿Jatian ja Dioski judíobaonabichores ikax, moa wetsabaon Diosma iki? Ikama, jara jatíbi jonibaon Diosribi iki.

30 Westíorabicho riki Dios, janra akai jaton jakina rebichi xatéyabo itan jaskaramabo inonbi moa Cristo ikonhaax jaki koshikanketian, jaton ochabo soaxontaanan, ocha ayosma keskáakin jato oinkin.

31 Jatian jaskara ikaxki ¿Ja non senenhati esé, moa jawemabi iki, ja Cristo ikonha kopíres noa kishpinmeeti ikax? Ikama, jaskarama riki, ja Cristo ikonhaax jaki koshixonresa non ati atipanke, ja esekan yoiai jawékibo senenhakin.

Abraham Dioski koshia

4 1 Rama oinnon akanwe, jawekeska jawékiboki iká iki, ja non reken papa Abrahamman, ja ikonhaax kishpinti jawékiainoa onanna ixon.

2 Shinankanwe, Abrahamman jakon jawéki aká iketian, Diossen ocha ayosma keskáakin oinna ikaxa, itixbi ikeana iki já jaskaraton rabiti, Dios bebon jaskara ikenmabi.

3 Wishá meranra ikai neskati:
"Abrahamra iká iki Dios ikonhataanan, jaki koshia. Jaskataitianra, Diossen jawetianbi ocha ayosma keskáakin oinna iká iki", iki.

4 Jatian ja westíora jonin jakon jawéki akí teexon kopí biaira, yanka menikanaima iki. Jara tee aká kopi menikanai jawékibo iki.

5 Jatian ja ocha ayosma keskáakin jato Diossen imati ikonhaira, Diossen moa ochaoma keská imai, já ikonhaax jaki koshiketianres, jato jaskáanon ixon jakon jawéki akana ikenmabi.

6 Davidkanra yoinike, ochayabo ikenbi ocha ayosma keskáakin Diossen oinna jonibo, raroshaman ikanti.

7 Jaskara yoiira inike neskati:
"¡Diossenra raroshaman imati iki,
ja jakonma jawékibo aká ikenbi,
moa shinanxonyamakin, Diossen
jato ocha soaxonabo!
8 ¡Jonira kikini rarotiki, jatíbi jawen
ochabo moa Diossen shinanxonyamai-
tian!" iki inike.
9 ¿Ja jaton jakina rebichi xatéyabo
iamax ja xatéomabobicho iti yoiiki
iká iki jaskati? Jaskara kopíra non
moa yoike, Diossen oinna iká iki,
Abrahamman kikinhakin ikonhaa,
jaskáaxon jakon joni keskáakin ointi
kopí.
10 Ikaxbi ¿Jawetianki jaskara onanna
iki? ¿Jawen jakina rebichi xateama-
tianbi? Iamax; ¿Moa jawen jakina
rebichi xatea pekáoki aká iki onankin?
Akámatianbira onanna iki.
11 Moa jaskáa pekáora, Abraham
jawen jakina rebichi xatexonkana
iki, ja ikonhaax jaki koshia iketian
moa Diossen jawetianbi ocha ayosma
keskáakin imaa onanti inon ixon.
Jaskarainoaxa iká iki ja Abraham jatíbi
jaton jakina rebichi xatéoma ixonbi;
Dios ikonhaax jaki koshiaibaon papa
baneti. Jakopira rama jaboribi Diossen
ocha ayosma keskáakin oinnai.
12 Jainoax Abrahamribi iki, ja jaton
jakina rebichi xatéyabo ikaxbi, Dios
ikonhaax jaki koshia judíobaon papa.
Jaskáakinra jabaon, jawen jakina
rebichi xatexonkanamatian Abraham
ini jawékiribi chibani iikanai.

**Diossenra jan anoxon
yoiabo senenhai**

13 Diossenra jawen chiní bakeboyabi
Abraham yoia iki, jatiobi nato nete
iboamanoxon. Ja jaskáakin yoia iká iki,
jawen esébo senenhaxona kopí akáma,
janra jaskáa iki, ja ikonhaax jaki koshia
iketianres.
14 Jatian jatíbi jawen esébo senenhake-
tianres, noa Diossen jawen yoini jawé-
kibo meniti iketianra, noa yankabires
já ikonhaax jaki koshiabo ikeanke.
Jatianra noa jaskara imanoxon yoini
joiboribi, jawemabi ikeanke.
15 Ja esébo senenhayamaira noa casti-
gameti jake. Ikaxbi ja esé yamaketianra,
non onanyamakeanke, noaki ochai ixon.
16 Jaskara ikenra, ja Diossen jaskara
imanoxon Abraham yoini jawékibo,
jawen chiní bakebaonribi nokoti kopí,
moa Diossen jawe kopíbi jato yoká-
yamaa iki, ja ikonhaax jaki koshitires
iketian. Jaskara jato imanoxon yoinira,
ja esé senenhaibaonabichoma iki, jara ja
Abraham iní keskati jawen joi ikonhaax
jaki koshiaibaonaribi iki. Jaskataxiki, ja
Abraham jatíbi Diossen joi ikonhaibaon
papa baneta.
17 Jaskara yoiira ikai jawen Wishá
meran neskati: "Enra mia imaa iki,
icha jonibaon papa iti", iki. Ja riki, ja
Abrahamman ikonhani Dios, ja Dios iki
jan mawábo jirimai itan yamaa jawéki-
bobi joniai.
18 Moa jaskataxshaman manati yama-
kenbira, já ikonhaax Abraham manata
iki, jaskataxa, jatíbiainoa icha jonibaon
papa baneta iki. "Jaskatira kainoxiki,
ja min bakebaon chiní bakebo", akin
Diossen yoini keskatishaman.
19 Ja Abraham iká iki, moa pacha
baritiayabira. Jaskara kopíra iká iki,
moa yosi ixon bakeati jisáma. Jatian
jawen awin Sara iká iki moa jaskáribi,
ja rabébi iká iki, moa mawáti ochóma.
Jaskara ikaxbira, Diossen yoia iketian
ja ikonhaax, Abraham jaki koshii jené-
yamaa iki.
20 Jaskara Diossen imanoxon yoiara,
meskóakinbo shinanyamakin, ikonhaa
iki, jaskayamaikayara jawen shinan
bebonbiresi koshia iki. Jaskáaxonra jan
Dios rabia iki.
21 Diossenra, jawen atipana koshín
jatíbi jan yoiai jawékibo atipanke ixon
shinantaanan.
22 Jaskáakin já ikonhaax jaki kikinni
koshia iketianra, Diossen ocha ayosma
keskáakin Abraham oinna iki.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

23 Ja Diossen, ocha ayosma keskáakin
Abraham oinna, jawen joi meran
yoiaira, jabicho jaskara imaa yoii ikama
iki.
24 Noaribi jaskara iti yoiira ikai jawen
joi meran jaskati. Jakopira noaribi
Diossen ocha ayosma keskáakin ointi
atipanke, ja non Ibo Jesucristo mawá-
kenbi Diossenbi jirimaa non ikonha-
ketian.
25 Jara non ochabo kopí, mawata
iki, ikaxbi jiriribia iki, noa ochaoma
keskábo imati kopí.

Jaskarainxon noa Diossen noia non onanna

5 1 Ja non ikonhaa kopíresa, noa
Diossen ocha ayosma keskáakin
oinna iki. Jakopira, rama noa Dios
betan jakonbires jake, non Ibo
Jesucriston noa akinna kopíres.
2 Ja Ibo Jesucristo non ikonhaa kopíra,
noa Diossen bebonbires jakonhaa iki.
Jaskara kopíra, rama noa wetsa keskabo
shinanyamai, noa raroshamanres
ikanai, Diossen jawen neten jakintinin
manatax.
3 Jaskara jakon jawéki kopíbichora
noa raroyamakanai, noara raroribiai,
jakonma masá tenetiboribi nokoibi,
jaskarainxonra non onannai, jaskáaxon
jakonma masá teneti jawékibo non
wínoti.
4 Jaskarabo tenexon winoaxa; bebon-
bires koshi shinanya noa ikai, jatian
jaskara koshi shinanmanra, bebonbires
manátia noa imai.
5 Jatian jaskati noa manatara, yan-
kama iki. Jawen Shinan noa Diossen
meniatonin, non jointibo, jawen noimisti
shinanman noa tsaimaxona kopí.
6 Jaskáshamanax moa nonbix noa
kishpinmeeti atipanyamaa ikenbira,
Diossen jaskáati shinanni nete nokoke-
tian, Cristo noa kopi mawata iki, noa
jakonmabo ikenbi.
7 Itibiresma riki, wetsa joni retekanaitian, jaon toan mawáti. Nin jakon shinanya jonin toanbira noa itima iki. Irabirati atipanke, jan jakonhapachoai joni iketian, tsoabires jawen toan mawati.
8 Ikaxbi, Diossen noa noiara non onanna iki, noa ochayabo ikenbi, jawen Bake Jesucristo jan raana joáx, non toan mawáketian.
9 Cristonra, non toan mawáxon, jawen jimin non ochabo noa soaxona iki. Jakopira rama moa noa ochaoma keskábo iki. Noa jan jaskáa ixonra, atixonbi noa anoxiki, jatíbi ochaya jonibo, moa Diossen jato castiganti nete nokóketian, noa jaskarainoa xabáakin.
10 Diossenra aká iki janbix keentaanan, noa jawen rawibo ikenbi, jawen Bake non toan mawámataanan, jakiribi jabetan jakonbires jatiakin noa banémaribakin. Itixbira inóxiki, noa já kopires kishpinmeeti, moa jakiribi raeanana ikax.
11 Noa neskatabichoma iki, ja Ibo Jesucristo kopíra noa Dios betan raroshaman ikanai, ja Jesucristo kopiresa noa rama jakiribi Dios betan jakonbires raenanai.

Adán betan Criston jaskara imaa

12 Ja westíora joni ochaa kopíshamanra iká iki, nato neten ochati peokooti, jaskarainoaxa jatíbi jonibo mawati peokoota iki, moa jatikaxbi ocha akanabobires ikax.
13 Ja esé yamaatianbira, nato neten moa ocha jaa iká iki. Jatian ja esé yamaketianra, ocha akanabo jato yoixontikoma iká iki.
14 Jaskara ikenbira, ja Adán ikainoax peokootax, Moisés japaonitonin senen, jonibo ochaax mawákana iki. Jatiribibora, ja Diossen atima yoiabi akáx Adán iní keskati ochaaxmabi ikana iki. Adán riki ja ramakaya joti Cristo keska.
15 Ikaxbi ja Adán ochaketian iní keskama riki, Diossen jawen jakon shinanman noa akinna. Westíora jonin ocha kopíra, icha jonibo shinan meran

mawatabo ikana iki. Ikaxbi ja westíora
joni kopíres noa Diossen jawen jakon
shinanman, jawe kopímabi noa jakon-
haara, bebonbires jakon iki, jan jatíbi
jonibo jakon imati ikax. Ja iki non Ibo
Jesucristo.
16 Ja westíora joni ochani jawékira,
rama noa Diossen noixon noa menia
jawéki keskáma iki. Adán ochaa kopíra
moa noa castigametiresbo ikana iki,
ikaxbi rama ja noa Diossen ocha
soaxonai jawékininra, kikin ochayabo
ikenbi, noa ochaoma keskábo imai.
17 Ja westíora joni ochani kopíra
ikai, nato neten jatíbi jonibo mawáti.
Ikaxbira noixon jawe kopímabi,
ochaoma keská jonibo noa Diossen imaa
iki. Jabora jakon netenko jatíbitian jaai
bonoxikanai, westíora joni kopíres, ja
iki Jesucristo.
18 Jaskati ja Adán ochaatonin, jatíbi
jonibo moa masá tenetiain katibobires
imani keskáribiakinra, Jesucristo
ochaoma ixon, jato ochaoma keskábo
imai, jatíbitian jakánnon ixon.
19 Onantiakin yoia; Ja westíora joni
Dioski yoitimani kopíra, jatíbi jonibo
moa ochayabobires banékana iki.
Ikaxbi, ja Jesucristo yoitimayamani
kopíbiribi, rama icha jonibo ocha
ayosma keskábo ikanti jake.
20 Ja eséya moa noa iketianra, ja non
akai ochabo kaita iki. Ikaxbi jaskati
ja ochabo kaita ikenbira, noa jaskáati
jisámabo ikenbi, Diossen jakonhamisti
shinanbiribi bebonbires kaita iki.
21 Ja ochaax jonibo mawákanai keská-
ribiira, ja jakon shinanya ixon, ocha
ayosma keskáakin noa Diossen imai,
jainxon jati neteribi noa meniai, ja non
Ibo Jesucristo kopíres.

Bautismonin noa Cristo betanbi mawatax jiria keskábo imai

6 1 ¿Jaskara ikenki non jawekeska
shinannai? ¿Noamein ocha ocha-
restiki, ibanon ja Diossen jakon shinan
bebonbires kaiti ixon?
2 Ikama, jaskara shinanyamanon
akanwe, nonra ja ochabo moa Cristo
betan mawákin kachianbaina iki.
Jaskara kopíra jakiribi jaskara ochabo
akí noa moa iiti atipanyamake.
3 ¿Matonki onanyamaa ja Cristo ikon-
haax noa bautizameeta ikax, moa noa
jabetanbi mawata keskábo?
4 Jawen janenko bautizameeta ikaxa,
noaribi moa Cristo betanbi minmeeta
keská baneta iki. Jatian ja Cristo mawá-
kenbi Diossen jirimaa keskáribiakin,
noaribi mawata keskábo ikenbi, jirima-
taanan benati jatiakin noa imaa iki.
5 Jatian noaribi moa Cristo betanbi
mawata keská ikaxa, ja jirini keskatiribi
noa jirinoxiki.
6 Nonra onanke, ja moatian non ocha
ati shinanbo, Cristo betanbi korosen
iakaata. Ja noomeran iká ochati koshi
shinan ras akin keyoa inon ikax,
jatianra moa noa ochan iboa wetsa-
tima iki.
7 Jawetianki westíora joni mawatai,
jatianra moa ochan jaweati atipanya-
make.
8 Jatian moa Cristo betanbi mawata
keská ixonra, non ikonhai, jabéribira
noa janoxiki ixon.
9 Nonra onanke ja Cristo mawataxbi
jiria ikax, moa jakiribi mawáyamai.
Jara moa mawakan jaweati atipanya-
make.
10 Ja Cristora mawati westíoraibicho
mawata iki, jatíbi ochabo jawe koshio-
mabi imabaini, ramara já jake, Diossen
keena keskábores axoni.
11 Jaskáribiira, ja ochana moa
mato mawata keská iti jake, ikaxbi
Diossenara mato jiria iti jake, Cristo
betanbi itaanan.
12 Jaskara iken, koirameekanwe,
meskó ochabaon, jakiribi ja maton yora
keenai jawékibaon mato teaxon amana-
ketian.
13 Ja maton yorabo, jan jakonma
ochabo ati jawékiakinres imayama-
kanwe. Jaskáyamaikaya, Dioskires

kikinni menikaakanwe, mawataxbi joni jakiribi jiriai keskati. Jatian ja maton yorakaya, jan jakon jawékibores anon ixon, Dios iboamakanwe.

14 Jatianra, jawekeskaxonbi jakiribi mato ochan iboatima iki. Moa ja esekan yoiai keskati mato jayamai kopí. Ramara Diossen noa jawen jakon shinanman jamaa, jaki koshiaxes noa jake.

Ochan iboaka ikenbi, Diossen noa xabáa

15 ¿Maton jisáki, ja esekan yoiai keskati moa jatima iketian, noa ocha ocharesti atipana? Ikáma, ramara noa Diossen noixon noa jaweayamai ixon maton shinannabira, jaskarama iki.

16 Nonra ayorakin onanke, ja wetsa jonin yonoabo axonai ikaxa, moa noa jawen yonoti ikai, jan yoiabo senenhaxonai ikax. Jaskáribi riki nato jawéki. Itiki ja ocha maton jaskáakin iboamaa, jatianra jawen keena keskábores axonai ikax, mato mawáti jake. Jatian Diosbiribi maton Ibo iketianra, mato jakonhirai jaax, ocha ayosma keskáshamanbo mato jati iki.

17 Enra Dios iráke akai, matora iká iki ochan iboakabo, ikaxbi ramabiribi mato jake, ja maton ninkata joibaon yoiai keskatishaman.

18 Jaskati moa mato ochankoniax xabakaatabo ikenra, ramabiribi mato Diossen jawen yonotibo imaa iki, jawen keenabores maton axonon ixon.

19 Maton ninkátibires joinra en mato yoiai, maton kikinhakin ninkáyamaitian, moatianra jakonma jawékibo maton yora iboamataanan, jan rabinti ochabo itan meskó jakonma jawékibo maton aká iki. Jaskaribiakin rama maton yora Dios iboamataanan, jakon jawékibores akí jakanwe.

20 Mato ochan iboakabo inontianra, jakoni jati shinanhomabobi mato ikana iki,

21 Jatian jaskati jaxonki ¿Jawe jakon jawéki maton bia iki? Ramapariresa ikai, mato jaskara jawéki akátiaibaon rabini, ja jawékibaon noa mawátiain boti iketian onannax.

22 Jaskara ochankoniax moa xabakaata ikax iki, rama mato Diossen yonotibo. Jara jakon jawéki iki. Jaskati ja Dios keenai keskatires jaaxa, mato jatíbitian jati neteyaribi iki kati jake.

23 Ochan kopí riki mawá, ikaxbi jawe kopímabi noa Diossen meniai riki, jawen jatíbitian jati nete, non Ibo Jesucristo betanbi itaanan.

Ramara noa Cristonabo iki

7 1 Nokon wetsabo, matonra onanke ja Moiséssen esé, jaskara kopíra maton onanke, japarixon ja esé non senenhati jawéki.

2 Oinkanwe neskara, esekanra yoiai, westíora benoya ainboronki, jawen bene japariketian, ja jonin awinpari iki. Ikaxbi itiki jawen bene mawati, jatianra ja ainbo moa xabakaatai, ja esekan yoiai jawékiainoax.

3 Jaskara ikenbi iti iki, ja ainbo wetsa joni betan benoi, jawen bene japarikenbi, jatianra ja ainbo benoya ixonbi wetsa betan yoranai ikai. Ikaxbi moa jawen bene mawata pekáora, jaskara eséainoax moa xabakaata ikax, benoti atipanke. Jatianra benoya ixonbi wetsa betan yoranai iamai.

4 Jaskáribira mato winota iki, ebé joi akaibó. Cristo betanbi mawákinra, ja senenhati esé maton kachianbaina iki. Moara mato jabéma iki, rama ikaxbira, ja Diossen jiriani Cristo betan mato jake. Jakopiresa jawen jakon jawékibores axonkin non Dios raromati atipanke.

5 Ja ocha akí, noa jaa inontianra, non keena keskábores akí noa jakátiai, ja esekanra bebonbires noa jaskátima onanmaa iki, jaskara jakonma jawékibo akinra, noa jan mawátiain boti jawékibores non aká iki.

6 Rama ikaxbira, noa jan ayorakin iboaka ikátiai esé, moa non mawákin

kachianbaina iki. Jaskara kopíra moa xabáshaman itaanan, non Diossen tee axonti atipanke, jawen Shinanman yoiai keskatires moa jaa ixon, ja moatian esekan yoiai keskati noa jayamake.

Emeran iká ochabo

7 ¿Jaskara ikenmein ocha riki nato esé iki noa iti iki? Ikámabobi. Ja esé yamaketianra, jawerin ocha ixon en onanyamakeana iki: "Ja wetsabo jayata jawékinin keenyamawe", iki iká, ja esekan yoiamaitianra en onanyamakeana iki, ja jawékiki ocha iki ixon.

8 Ja esébo onantaananra aka iki, ja ochan meskó jakonma jawékibaon keentiakinres ea shinanmakin. Jatian jaskara esébo yamaketianra, ja jakonma jawéki non akaibo non onanyamakeanke.

9 Ja esébo en onannamatianra, ea jakonbires jakátiai. Iikinbi ja esébo moa onanxon en oinnara iká iki, kikinbires ea ochaya joni.

10 Jaskáaxonra ja esekan, ea jati neteya imatitianbi, mawátiainres ea boá iki.

11 Ja esé meranxonra noa ochan parana iki. Jatian ja esekanbira ea mawátiain boá iki.

12 Ichama join yoia, Ja esébora kikin jakon iki, jatian ja meran iká senenhati joibora, kikinshaman jakon itan jainshamanhira yoii ikábo iki.

13 Jatian ¿Jaskara jakon ixonbiki ea mawátiainres boá iki? Ikáma, jaskarama riki. Ja jakon jawéki meranxonkayara, ja ochan ea mawátiainres boá iki, jaskarakayarin ocha iki ixon en onanti kopí. Jaskara kopíra, ja jakon esé meranxon non onanti atipanke, ja ocha riki jaki rakétibires, itan jakonmabires ixon.

14 Nonra onanke, ja eséra jakon iki ixon, ikaxbi eara yora ikax yosma iki, moa ochan bixon ea iboa ikax.

15 Enra onanti atipanyamake, ja en akai jawékibo, ja en akasai jakon jawékibores atitianbi en ayamai, jatian ja jakonma jawéki iketian en omisai jawékiboreskayara en akai.

16 Ikaxbi, enra ja ea akáshamai jawékibores akai, jaskáaxonra en ikonhai, ja esékayara kikin jakon iki ixon.

17 Jaskara ikaxa, enbi keentaanan en ayamai jakonma jawékibo akin, ja emeran iká ocha riki ea jan jaskara amai.

18 Enra onanke, emeranra jakon jawéki yamake ixon. Jaskara ixonbira en jakon jawékibo ati shinannai, ikaxbira en ayamai.

19 Jakon jawékibores atin keenkinbira en ayamai, jatian ja ea akáshamai jakonma jawékiboreskaya en akai.

20 Jatian jaskara akáshamakinbi en akai jawékira, moa enbi akai jawékima iki. Jara ja emeran iká ochan amaa en akai iki.

21 Jaskarainxonra en onanke, jakon jawékibores akáskinbi, en jakonma jawékires akai.

22 Nokon shinan meranra ea ikai, ikonbiresi ja Diossen esébo senenhatinin keeni,

23 Ikaxbi emeranra jake westíora jawéki, jan ea jakonmaakai, jariki nokon yora iboaka ocha, jara kikinni jakonmatai en jakon akasainbi, jan ea kikinhakin iboaa ikax.

24 ¡Kikin noibatibires riki ea! ¿Ramakan tson, ja nokon yora jan mawáti jawékinin iboaka iketian, ea xabáaxonai?

25 Enra Dios iráke akai, Jesucristonra ea jaskarainoa xabáaka iki. Jayá senentiainbira en mato yoiai, nokon shinan riki, Diossen esekan yoiai keskati jati, ikaxbi ja nokon yosma shinanman imaara ea ocharesai.

Diossen Shinanmanra noa jamai

8 1 Jaskara ikaxa, rama ja Cristo betan já jonibo, moa jawekeskataxbi jakonma aka kopí masá teneti yamake.

2 Cristo ikonhaa kopíra, jan jato jamai
Diossen Shinanman, jakonma ochabo
akáx mawátiain kati ikenbi, noa jaska-
rainoa xabáa iki.
3 Diossenra, ja Moiséssen esekan
atipanyamaa ika jawéki aká iki. Jawe-
tianbira ayamakeana iki, non yora
keenai jawékibo non teneti atipan-
yamaa iketian. Ikaxbira Diossen
jawen bake raana iki, noa keska ochan
koshinma yorayaribi, non ocha kopi
mawati. Jaskara yorayaxonra, jatíbi
ochabo janharesa iki.
4 Diossenra jaskáa iki, Diossen
Shinanman akinnares, esekan yoiaibo
non atibi keskáakin senenhati kopí.
Ramara, ja non yora keenai keskábores
akí jaama ikax, Diossen Shinanman
keena keskáres akí noa jake.
5 Ja jaton yora keenai keskáres akí
jakanabaonra, jaton yora keenai-
bores axonti shinanya ikanai. Ikaxbi,
ja Ochaoma Shinanman yoiai keskati
jakanabora, ja Diossen Shinan keenai
keskáres axonti shinanyabiribi ikanai.
6 Ja yora keenai jawékibores akí jaaxa,
noa mawáti jake. Ikaxbi ja Diossen
Shinan keenai keskáres axoni jaaxa, noa
jatíbitian jati iki, itan xabáshamanribi
noa itiki.
7 Ja jaton keena keskáres akí jakana-
bora, Diossen rawíbo iki, jabora Diossen
esekan keenyamakanai itan senenha-
xontibi atipanyamakanke.
8 Jaskara kopíra, jaton keena keskáres
akí jakanabaon, jawekeskaxonbi, Dios
jakon shinanmati atipanyamakanke.
9 Ikaxbi matora moa maton keena
keskáres akí jayamake. Ramara ja
Diossen Shinan mato meran jaketian,
jawen keena keskatires mato jake.
Jatian ja Criston Shinan jato meran
yamaabora, Cristonama iki.
10 Ikaxbi Cristo mato meran jake-
tianra, maton kayaribi janoxiki. Moa
mato Diossen ochaoma keskáakin oinna
kopí. Ikaxbi maton yorara, mawáti jake
moa ochan tsaia ikax.
11 Jatian moa mawákenbi jan Cristo
jiriani Diossen Shinan, mato meran
jaketianra, jan Cristo jirianitonribi,
moa máwatabo ikenbi, mato jirimano-
xiki, ja mato meran iká jawen Shinan
meranxon.
12 Jaskara ikaxa, non keena keskáres
akí, moa noa jati yamake, ebé joi akaibó.
13 Ja maton keena keskáres akí jaaxa,
mato mawáti jake. Ikaxbi, ja Diossen
Shinanman akinnares jakonma jawéki
ati shinanbo keyokin jeneaxa, mato jatí-
bitian jati iki.
14 Jatíbi ja Diossen Shinanman yoiai
keskati jakanabo riki, ikon Diossen
bakebo.
15 Ja Diossen jawen Shinan mato
meniara, jan mato iboataanan mato
rakéaima iki. Ja Shinanmanra akai,
noa Diossen bake itiakinres imakin. Ja
Shinan kopíresa noa rama ikai Dios akí
neskati, ¡Abbá! iki, (ja iki Papá iki iká).
16 Ja noo meran Diossen Shinan ikáto-
ninra, noa onanmai, moara noa jawen
bakebo iki ixon.
17 Jaskara jawen bake ixonra, Diossen
jato meninoxon yoini jawékibo, non-
ribi binoxiki. Ja jawékibora non Cristo
betanbi iboanoxiki. Jatian já iní keska-
tiribi onitsapita ikaxa, noaribi jabetanbi
jawen jakon netenko inóxiki.

Jan noa manata jakon nete

18 Ramatian jaxon non masá teneai
jawékibo riki en oinna jawemabi, jaska-
ta pekáo noa Diossen jakon netenko iki
katibo shinanxon non oinna.
19 Jatíbi Diossen joniaa jawékibora
ikonbiresi manáke, moa jawen bakebo
Diossen jishtiati nete nokótinin.
20 Jatiobi nato netera jakonmaata iki,
ikaxbi janbix ikáma iki jaskati, jara jan
akátonin jaskara shinanna iketian iká
iki. Ikaxbi nato netera manátiapari iki,
21 jaskatax jaribi jakonma jawékiai-
noax xabakaati. Jatíbi jawékibora xaba-
kaanoxiki ja Diossen jawen bakebo
jakonma jawékiainoa jato xabáaitian.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

22 Nonra onanke, ramakamanbira
jatíbi Diossen aní jawékibo, masábires
tenei ishí ikai, westíora ainbo moa
baken chexaa ikai keskati.
23 Jabobichora iamai jaskati onitsapiti,
noaribira jaskatai. Noakaya jayapari iti,
jawen Shinan Diossen meniabo ikaxbi.
Moa jawen bakekonshaman noa iketian,
ja mawá ikainoa xabáatanan noa jiri-
mati nete nokotai manai kamanra non-
ribi masá teneai.
24 Jaskara ikonhaax manata kopí riki
noa kishpinmeekana. Jawekeskataxbira,
westíora jawéki moa bia ikax, noa jan
manáti atipanyamake.
25 Ikaxbi noa jan manata jawéki
oinnamapari ixonra, onitsapiananbi
koshiakin shinanxon non manaresti
jake.
26 Jaskaribiakinra, Diossen Shinan-
man noa akinnai, non atipanyamaa
jawékiainbo. Nonra jaskáshaman-
hakinbo oranti onanyamake, ikaxbi
ja Diossen Shinanra, noa kopi Dios
betan yoyo ikin, onís joinshoko akai.
Jara jaskáshamanhaxon non join yoiti
atikoma iki.
27 Jatian jatíbi non shinanbo onanna
ixonra, Diossen onanke, jaweki ja
Diossen Shinanman yoiai ixon. Ja
Shinanra, jatíbi jawen jonibo kopí
yoyo ikai, Dios keenai keskáshamankin
oranti onanna ikax.

**Jawe jawékininbira noa
Dios jenemayamai**

28 Nonra onanke, jatíbi ja Diossen imai
jawékibora jawen noi bakebo, jan jakon-
hati jawéki iki, janra jaskáai, ja moabi
jaskara shinanna ixon, jato kenaabores.
29 Ja moabi jato onanna ikábora,
Diossen shinanna iki, jawen bakebi
keskáakin jato imati, jawen Bake Cristo,
jaton wetsa reken imanoxon.
30 Jatian moabi jato jaskara imanoxon
shinannabora, jato kenaa iki, jatian jan
jato kenaabora, ochaoma keskáakin jato
banea iki, moa ochaoma keskáakin jato
imaabora, jaboribi jawen jakon netenko
jakanon ixon, jato imaa iki.
31 ¿Ramaki non jawe yoiti ja? Dios
nobé ixon noa akinnaitianra, tsonbi
noa jaweati atipanyamake.
32 Diossenra jawen bake noa washí-
yamaa iki, jaskakinra non toan mawáti
raana iki. Jaskara kopíra anóxiki
Diossen jawen Bake betanbi noa jatíbi
jawéki menikin.
33 Ramara ja Diossen katotabora
jakonmabo iki, akin, tsonbi jato yoiti
atipanyamake, Diossenbi moa ocha
ayosma keskáakin jato oinna iketian.
34 ¿Jatian tsonki rama jato castiganti
atipana? Akamabobi, Cristora moa jaton
toan mawata iki. Jaskati mawataxbira
Cristo jiriribia iki, ramara Diossen
mekayao yakáke, noa kopi yoyo iiti.
35 ¿Tsonmein atiki, noa Criston noiabo,
ikenbi noa jenemakin? ¿Onitsapiti jawé-
kinin, meskó atikoma jawékibaon,
ramianoxon noa jatíbiain benakanai
jawékinin, jawékiati betan chopa keyoti
jawékinin, onsá jawékibaon, iamaxon
mawakan? Akamabobi.
36 Diossen joi meranra ikai neskati:
"Mia kopira akanai noa jatíbitian
retekin,
noa akanai ramiakin, yoinabo
retekin boxon
akanai keskáakin", iki.
37 Ikaxbi jaskara jawékibo winókin-
bira, non onanke Criston noa noixon
akinna, nonharesai.
38 Enra onanke, noa Diossen noia
iketianra, jawe jawékininbi noa jene-
mati atipanyamake. Mawakanbi,
basibires noa jaai jawékininbi, ángel-
baonbi, meskó koshiya yoshinbaonbi,
jatíbi koshibaonbi, rama itai jawéki itan
ramakaya iki kati jawékibaonbi,
39 naikan iká itan main iká jawéki-
baonbi, jainoax jatíbi ja Diossen joniaa
jawékibaonbi. ¡Jawe jawékininbira noa
jenemati atipanyamake, noa Diossen
akonbireskin noia, non Ibo Jesucristonbi
noa onanmaa iketian!

Israel jonibaon wetsabaon biamai jawékibo bikana

9 1 Cristo ikonhai ixonra, en ikon yoiai, eara jansoyamai. Ja Diossen Shinanman akinnatonra, nokon shinan meran en onanke, en ikon yoiai:

2 Eara kikinni onisai, masá shinankinra en jeneti atipanyamake.

3 Ja joniribi ikaxa, nokon kaibobo akinkasi, ea onitsapitai, jaskáaxon en jato akinti iketianra, ea jawemabi itiki, Cristomaanbires itaanan, Diossen masá tenemaa en teneti.

4 Jabo riki *Israelnin chiní rarebobo, jawen jonibo inon ixon, Diossen katotabo, jabokayara aka iki, Diossen jawen bake itiakin jato imakin. Dios iká iki jato betanbi; jawen koshi jato oinmaa iki, jainxon jato betan senenhabekonti joi aká iki, jawen eséribi jato menia iki, jato onanmaa iki, jaskáshamaankin já rabitibo, jainxon wetsa jawékibaon akinoxonribi jato yoia iki.

5 Jabo riki, non reken papa ipaonibaon chiní bakebo, jatian ja jonibo xarameax pikota ikaxa, Cristo iki judíobaon rarebo. Jara jatíbi jawékinin koshi iki, ¡Ja Dioskaya riki, non jatíbitian rabikin jenetima! Jaskara ibanon.

6 Diossenra jawen jonibo yoini joibo, senenhayamaa iki, akinra en mato ayamai, jatíbi judío jonibora ikonshaman Israel jonibobiresma iki.

7 Jainoax ja Abrahamman chiní bakebo kaitara, jatíbishamanma iki ikonkon Abrahamman chiní bakebo. Diossenra Abraham yoia iki: "Ja Isaacnin bakebo kaitara inóxiki, ikonkon min rarebobo", akin.

8 Neskara jawékininra noa onanmai, westíora jonin rarebo ikaxes, tsoabi Diossen bake iamai. Jawen bake imanoxon Diossen yoiabores iki, ikonkon Abrahamman rarebobo.

9 Jaskara iti yoikinra, Diossen Abraham aká iki: "Moa westíora baritia iketianra, mia oinni ea joríbanoxiki, jatianra Sara moa bakeya inóxiki", akin.

10 Ikaxbira, jabichoma iki. Rebecaninra rabébaon bakea iki, westíora joni betanres, ja non reken papashoko Isaac betan.

11 Jatian pikotamapari ixon, ja bake rabekan, jakon, itan jakonma jawéki abékonamapari ikenbira,

12 Diossen Rebeca yoia iki: "Ja rekenra inoxiki, chinikan yonoti", akin. Jaskarainxonra noa onanmaa iki, jaskáati shinannabores jato Diossen katotai, jakon akana kopíma.

13 Jaskara yoiira ikai Wishá meran: "Já meranxon jawéki anoxonra, en Jacob katota iki, ixonbira en Esaú katóyamaa iki", iki.[a]

14 ¿Jatian jaskáa kopíki, Diosra senenmaribi iki, noa iti atipana? Ikámabobi.

15 Diossenra Moisés yoia iki: "Jaweratoboki en noibakasai, jabora en noibai. Jaweratoboki en onísakasai, jabora en onísai", ixon.[b]

16 Jaskara ikaxa, joni keenaton, iamax jawekeskabo aká kopíma iki, jato Diossen katotai. Jara noibamisti shinanya ixon Diossenbi jato akai iki.

17 Jawen joi meranra yoiai, ja Egiptonkonia apo Diossen neskáani: "Enra mia apo imaa iki, jaskara atipana koshia riki ea, iki ixon min onannon ixon. En jaskáaketian, jatíbiainxon ea onankanti kopí", akin.

18 Jaskara ixonra, ja onísaxon akinkasaibores jato Diossen akinnai, jatian jan jaskámakasaibora jato jointi chorishmaxonai.

19 Atiki westíoranin ea neskáakin: ¿Jawe jakonma akáki joni Diossen yoiti atipana, jan shinannaton ikai jawéki tsonbi bechitenti atipanyamakenbi? akin.

---

[a] **9.13** Jatiribibaonra, ja hebreo join, katota itan katóyamaa iki iká traducinkanai, noia itan omisa iki, akin. [b] **9.15** Ex. 33.19

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Mapokan teetai joni.

20 Jara en neskáakin yoiai: Ja Diossen
akai jawékibo onankasi mia iiti ikax-
bira, mia jawemabi iki. Jawetianbira
mapó kentikan, jan aká joni, "¿Jaweati
min ea jaskara akárin?" akin ati atipan-
yamake.
21 Ja mapokan teetaitoninra, jawen
keena keskáakin mapó ati atipanke. Ja
mapóbira jan jakon jawéki atishamanbi-
ribi iti kenpo, itan jan wetsa jawékibires
ati kenpo itiakin ati atipanke.
22 Jaskara keskáakinribira Diossen
aká iki, Diossenra jaskáakin jato masá
tenemai onanmakaskin, itan jawen
atipana koshi jato oinmakaskin, kikin-
biresakin tenexon moa masá tenemaxon
keyotibores ikenbi, jato ayamaa iki.
23 Jaskaribiakinra noa onanmaa iki,
ani noimisti shinanya ixon, noa kish-
pinmati atipana. Janra noa noibaa iki,
jaskáakinra, noa jain kaax jabé itibo
moamabi noa benxoaxona iki.
24 Jaskara ixonra, noa Diossen kenaa
iki, judíobo xaranmea itan jatíribibo
judíomabo xarameabi.
25 Jaskara yoira ikai, ja Oseasnin
kirika meran wishaa neskati:
"Ja nokon jonima ikatiaibora,
nokon joni riki mato,
akin en jato anoxiki.
Jatian ja en noiama ikatiaibora,
enra mato noike,
akin en jato anoxiki.[c]
26 Jatian, 'matobora nokon jonimabo
iki'
akin jato aníainxonribi, jato
yoikanti iki: Matobo riki ja
jiria Diossen bakebo", akin.[d]
27 Jainxonra ja israelitabo yoikin
Isaíassen neskáakin wishaa iki: "Ja
judíobaon chiní bakebo kaita, aniparo
kexá iká mashi keska icha ikaxbira inó-
xiki, jawetiishokores kishpinmeeti.
28 Moa basima riki ja non Ibon jawen
yoia joi senenhakin, jatíbi jonibaon
akábo yoixontaanan, jato masá tene-
mati", akin.[e]
29 Jaskara yoira moabi Isaías iká iki
neskati:
"Jatian ja jatíbi atipana koshia
Ibon, Texemayamakin, noa jatíbi
keyoni iketianra,
ramabi ja Sodoma betan Gomorra
jema iní keska noa
ikeanke", iki.[f]

Judíobaon jaskatax kishpinti joi ikonhayamaa

30 Wetsa keskaakinra en yoiti atipan-
yamake. Judíoma jonibora, jaskatax
jakon inoxon esé senenhai iikanainmabi
jato Diossen ochaoma keskábo imaa iki,
ja ikonhaax jaki koshikanketianres.
31 Jatian Israelitabo ikana iki, ocha
ayosma keskáakin jato Diossen oinnon
ikax, ja esekan yoiai keskati jati shinan-
yabobiribi, ikaxbi iti atipanyamakana
iki.
32 ¿Jawekopiki iti atipanyamakana
iki? Jabaonra shinanna iki, ja esé senen-
haax jaskara iti, jatian ja Cristo ikon-
haax iti shinanyamakana iki. Jakopira
jabo tatí ikana iki, ja "jaki tatí ikax
pakékanai makanki".
33 Jaskara Cristo iti yoiira, Dios iká iki
jawen joi meran neskati:

[c] **9.25** Os. 2.23 [d] **9.26** Os. 1.10 [e] **9.28** Is. 10.22-23 [f] **9.29** Gn. 19.1-28; Is. 1.9

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

"Enra *Sión jemanko, westíora
shanka rakanai. Ichara jaki tatí
inoxikanai. Ikaxbi, já ikonhaax
jaki koshiaibora, parameetamabo
ikanti jake", iki.[g]

10 1 Ebé joi akaibó, eara ikonbiresi
keenai, nokon kaibo judíoboribi
kishpinmeetinin, jaskákinra akai en jato
kopi Dios yokákin.

2 Enra kikinhakin onanke, jabora
Diossen yoiai keskábores senenhati
shinanyabo ikanai. Ikaxbi, onanxon
atikeskaakin atibora onanyamakanke.

3 Jabaonra onanyamaresai, ja Dios-
senres jakon jonibo jato imai. Jaská-
kinra, jatonbinix jakon joni iti shinan-
kin, ja jaskáaxon noa Diossen jakon joni
imatikaya, pekáoriakana iki.

4 Ja eséra, moa Cristo joketian jainres
senena iki, ramara ja Cristo ikonhaxes,
noa jakon joni iti iki.

5 Jakon joni jato Diossen oinnon ixon,
esé senenhati shinannaibo yoikinra,
Moiséssen neskáakin wishaa iki: "Ja
esekan yoiaibo senenhai joniresa inó-
xiki jati neteya iki", akin.[h]

6 Jatian jakon joni keska Diossen
oinnon ixon; já ikonhairibi neskáakin
yoiai: "Jawetianbi ¿Tsoamein iti
atipanke naikan kaai? Ixon shinanya-
mawe. Mato jaskatara itiki: Cristo jonon
ixon yoii kati keska.

7 Jainoax, ¿Tsoamein mawábo ikain
katiki?" Ikiribi iamakanwe. Mato jaska-
tara itiki, ja mawábo ikain kaxon, Cristo
jirimati yoii iti keska.

8 Ikaxbi Wishá meranra ikai neskati:
"Diossen joira mii ochóma iki, min kexá
betan min jointiainra itinke", iki. Nato
Diossen joi riki, ja ikonhaax jaki koshiti
non jato yoiai.

9 Jawetianki min kexakanbishaman,
Jesús riki nokon Ibo iki mia ikai, itan
mawákenbi Diossen jirimaaribi, jointia-
xonbi min ikonhai, jatianra mia kish-
pinmeeti iki.

10 Non jointinin riki, Dios ikonhati
jakon joni inoxon. Jatian kishpinmeeta
inoxonra, non kexakanbishaman, Jesús
riki nokon Ibo, iki noa iti jake.

11 Diossen kirika meranra ikai: "Ja
ikonhaax jaki koshiabora, parankanabo
ikantima", iki.[i]

12 Ibanon tsoabires, judío itan judío-
mabo inonbi, jatíbira noa ja Diosyabicho
iki. Jara jatíbibo betan jakon ixon, já
yokákanabo akonbireskin jato akinnai.

13 Jaskara yoiira ikai Wishá meran:
"Jaweratoboki ja non Ibo akí, ea
akinwe, iki ikai, jabora jan jato kish-
pinmatiki", iki.[j]

14 Ikaxbi ¿Jawekeskaxonki, ea akinni
jowé akin akanti iki, já ikonhamabo
ixonbi? ¿Jatian jawekeskaxonki non Ibo
ikonhakantiki, jawetianbi ninkáyosma
ixonbi? ¿Jatian tsonbi ja joi jato yoia-
maitianmein, jawekeskaxon ninkákanti
iki?

15 ¿Jatian, jawekeskaa xonki jato joi
yoikantiki, tsonbi jato raanama ixonbi?
Diossen joi meranra ikai: "kikin metsá-
shaman riki, ja jakon joi yoiaibo, non
jato nokotai oinna", iki.

16 Ikaxbi, jatixonbishaman ayama-
kana iki, ja jakon joi ikonhakin. Jaskara
yoiira inike Isaías neskati: "Ibó, non jato
joi yoiabira, tsonbi ikonhayamake", iki.

17 Jaskara ikaxa, ja Dios ikonhati iki,
jawen joi ninkáxon ati, jatian ja non
ninkáti joi riki, Diossen joi.

18 Jatianra ea yokakaatai: ¿Jabaon-
mein ninkáyamaa iki, joi yoikanaitian?
iki. Jabaonra ninkákana iki. Diossen joi
meranra ikai neskati:

"Jatíbiainra nato joi yoikana ninka-
kaata iki.
Mai senenain kamanbobira nato joi
nokota iki", iki.[k]

19 Jainoax ea iribai yokakaati: ¿Ja
judíobaonmein neskara onanyamakana
iká iki? iki. Rekenparira Diossen Moisés
jato yoimaa iki:

---

[g] **9.33** Is. 8.14; 28.16 [h] **10.5** Lv. 18.5 [i] **10.11** Is. 28.16 [j] **10.13** Jl. 2.32 [k] **10.18** Sal. 19.4

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

"Ja wetsa jonibo nokon joni itin keentimaakinra, en mato imanoxiki,
ja shinan maxkata jonibokira, en mato sinámanoxiki", akin.[l]
20 Jaskáribiakin onsatanyamakin, Isaíassen jato yoia iki:
"Jan ea benayamakatitaibaonra, ea nokokana iki,
jan ea manoyamakatitaiboki pikoxonra, en jato
onanmaa iki", iki Dios iní.
21 Jatian ja *Israelitabo yoii, Dios ikábiribira Isaíassen yoinike: "Westíora netera en manabaita iki, ja jakonma itan yoitima jonibo akinkaskin", iki iká.

Diossenra jawen jonibo jeneama iki

11 1 Jatianra enbix yokakaakin en shinannai: ¿Diossenmein jawen katota jonibo moa jeneke? ixon. ¡Jatora jeneama iki! Earibira *israelita joni iki, earibi riki, ja Abrahamman chiní bakebo kaitainoa, jaskaranixa ea Benjamínman rarebo iki.
2 Diossenra jeneama iki, ja moatianbi jawen jonibo ikanon ixon jato katota *israelitabo. ¿Matonki onanyamaa, Diossen Elías yoini? Elías inike, ja israelitaboki jakonmaati Dios akí neskati:
3 "Ibó, ja min *profetabora moa retekanke, itan jainxon mia yoina retexontibora moa ras akanke. Eabicho riki ja texea. Jatianra moa earibi reteti shinankanai", iki.
4 Jaskáaketian Diossen yoia iki: "Kanchis waranka joniparira, ea ikonhaax eki koshii jenetama ikanai, jabaonra ja bebon chirankooxon dios Baal rabikanama iki", akin.
5 Jaskáribira rama ichama jakanke, ja Cristo ikonhaax jaki koshiabo, jakon shinanya ixon jato Diossen katotabo.
6 Jatian jakon shinanya ixon, jato Diossen katota ikenra, moa jakon jawékibo akana kopíma iki, jato Diossen katotai. Jatian jaskara kopíres jato katotai ikaxa, ja Diossen jakon shinan, moa yamati iki.
7 Jaskara ikenbira, judíobaon nokoyamakana iki, ja jaton benai jawéki. Ikaxbi Diossen katotabaonresa, ja jawéki nókokana iki. Jatian wetsabora kikin yoitimairabo ikana iki.
8 Jaskara yoiira Diossen joi meran neskatai:
"Diossenra yoitimabo jato banémaa iki,
jaton bero itan jaton pabíkibora jato
xeponaana iki, jatian ramakamanbira jaskara ikanai", iki.
9 David inike neskati:
"Ibanon jaton fiesta akanaibo, jan jato ramímati jawékibi iki,
jainoax ramíkanketian, jato Diossen masá tenemati kopí.
10 Ibákanon, benchebo baneti, moa oinyamanox.
Ibákanon, moa beoresashokobo jatíbitian iki", iki.

Judíomabo kishpinti

11 Jatianra enbix yokakaakin en shinanribiai: ¿Jakonmain paketaxmein ja judíobo moa jawetianbi shinanmeeyamanoxikanai? Ixon, ikama. Jaskati ja judíobo yoitimakana ikenkayara, jaton toan ja judíomabo jato kishpinmai, jato jaskámaitian onannax judíobo jaonparana ikanon ixon.
12 Jaskara iken, ja judíobo jakonmain pakékana toan, ja judíomabaonribi nato netenxon, jakon jawékibo bikana iketianra; non shinanti atipanke, ja judíobo moa jatikaxbi jakoni ikanaitianra, bebonbires noa Diossen jakonhaatiki ixon.
13 Ikaxbi, ja mato judíomabora en yoiai, mato xaranra ea Diossen raana iki, mato akinnon ixon, jakopíra aniakin ja tee en shinannai.

[l] **10.19** Dt. 32.21

14 Ea keenai riki, neskáakin en mato
akinnaitian, Diossen paranan ikin,
jabaonribi ikonhaax jatíribi nokon
kaibobo kishpinmeekantin.
15 Jabo jakonmaakana toan riki, ja
judíomabores Dios betan jakon banékana, ¡Jawekeskakayabira itiki, jakiribi Dios betan jakon banékanketian!
Jawekeskamakan, mawata iitibi jirikana
keskábo.
16 Ja reken pan xoia waata min Dios
meniketianra, ja min meínna tonko
moa jatiobi Diossena ikai. Jatian ja
jiwi taponbo maton Dios meniketianra,
jawen ponyanboribi moa Diossena
banetai.
17 Jatíribi judíobora Diossen jato
jenea iki, ja olivo ponyanbo ponxtekanai keskáakin. Jaskáaxonra, ja nii
meranoa olivo ponyan bexon, nenkanai
keskáakin mato bia iki. Mato jaskáaka
ikaxa, rama ja jiwimea jakon jawékibo
bii mato iitai.
18 Jaskara iken judíobo jakonmanin
yointaanan, mato jakonman rabíamakanwe. Shinankanwe, mato kopima
riki, jabo jakana, jabo kopíkayara mato
jakanke.
19 Jawekeska ixon, maton shinantiki:
"Ja judíobora Diossen jato jenea iki,
noabo jawen joni imati kopí", ixon.
20 Ikon riki jaskara, jabaon ikonhayamakanketianra, jato Diossen jenea iki.
Ikaxbi matora ikonhaa kopíres jawen
jonibo imaa iki. Jaskara kopí rabíyamakanwe, kikinnireskaya koirameekanwe.
21 Ja judíobo jeneni ixonra, matoribi
Diossen jeneshokoti atipanke.
22 Oinkanwe, Dios riki kikinbires
jakon itan jakonma ixontimaribi,
jaskara ixonra, jakonmaakanketian jato
masá tenemaa iki, jatian matobiribira
jakonhaa iki. Jatian jaskáakin jakonhaa
ikax, mato jakoni ikaitianra, mato
jakonhaaboresti jake. Jatian jaskáyamaitianra, matoribi moa Diossen jeneti iki.
23 Jatian ikonhayamani ixonbi, moa
judíobaon ikonhakanketianra, jakiribi jawen jonibo jato Diossen imatiki.
Jaskáakin jato jakiribi imati atipana
koshia riki Dios.
24 Ja nii olivo ponxteanan, ja baná
olivoki neennai keskáakinra, Diossen
jawen joni mato imaa iki. Jatian jabokaya jawen jonibo iketianra, atibi ja
judíobo jakiribi jato Diossen biribati iki.

Judío jonibo kishpinkanti

25 Nokon wetsabo, jaskara shinanxon,
Diossen akaibo maton onantininra ea
keenai, mato rabíyamanon ixon. Jatíribi
judíobora ikonhakashamai yoitimakana
iki, jatianra jaskábipari ikanti jake, ja
judíomabo jatikaxbi Cristoki koshikanai
kaman.
26 Moa jaskákanketianra, jatíbi
judíobo Diossen jato kishpinmanoxiki.
Jaskara yoiira ikai Wishá meran:
"Jan jato xabáakai jonira *Sión jemameax
jonoxiki, joxonra, ja Jacob jakonmainoa
xabáanoxiki,[m]
27 Natora iti iki ja senenhabekonti
joi en jato betan aká, moa jaton
ochabo soaxona pekáo", iki.
28 Ramara jawen rawíbo keskáakinpari, ja judíobo Diossen jato akai, matonribi ja bená joi ikonhakanon ixon mato
akinti kopí. Ikaxbi Diossenra, ja judíobo
jato noikin jeneama iki, jaton rekenbo
moatianbi jawen joni iti jato katota ixon.
29 Diossenra jakiribi bichinoxon jato
jawéki meniamai. Jainoaxa jawen
katota joniboki, jawetianbi shinanbenoyamaribiai.
30 Moatianra matobiribi Dioski yoitimakana iki. Jatian ramara, ja judíobobiribi yoitimakana iketian, matobiribi
Diossen noibaxon akinnai.
31 Jaskáribiira rama, jabobiribi yoitimakanai, ja mato noibataanan Diossen

[m] **11.26** Is. 59.20-21

akinna keskáakinribi, jaboribi jato Diossen akinnon ikax.

32 Diossenra jatíbi jonibo senenbires yoitima shinanyabo jato imaa iki, jaskarainxon senenbiresibi jato jatíbi noibataanan akinnoxon.

33 ¡Dios iki ikonbiresi jatíbinin senena! ¡Jawen jawéki ati onan shinan, itan jawen ani onan shinanra jainshaman senena, tsonbi onanti atipanyamake! Tsonbira jaskara shinannaibo yoiti atipanyamake itan jan akai jawékiboribi onanti atipanyamake.

34 Jaskara yoiira ikai jawen joi meran:
"¿Tsonki aka Diossen shinan onankin?
¿Ameinti atipanke westíora jonin Dios
shinan menikin?

35 ¿Tsonki aká iki, janpari Dios jawéki menikin, abánon, janbiribi kopikin menishokokin ixon?" Iki.

36 Diossibakeaxkayara, jatíbi jawékibo joái, jan jamaaresa, jatíbi jawékibo jake, itan jawena riki, ja jatíbi jawékibo. Jaskara iken, ja Diosreskaya jatíbitian rabinon akanwe. Jaskarakaya ibanon.

Benati jati

12 1 Ebé joi akaibó, noibataanan mato Diossen jakonhaabo iketianra, en mato yoiai. Ja jiriabi jawéki Dios meniti keskáakin, jatiobi maton yora Dios menikanwe, jawe ochaomabi itan ja Dios keenai keskáshamankin. Jaskaraxon riki, non akonkin Dios rabiti.

2 Ja nato netemea jonibo ikai keskatiribi, moa jayamakanwe. Jaskáyamaikaya, moa bená shinanbo akáx, wetsaresibii jakanwe. Jatianparira maton onantiki, jaskara maton atin Dios keenaibo. Ja iki jakon ati, jawen keenshaman iti, itan senen iti.

3 Diossenra jakon shinanya ixon, jawen raana joni ea imaa iki. Jakopíra en mato yoiai, jaskarairanixmabi bebonhira kikinman matonbinix shinanmeeyamakanwe. Jaskayamakinkaya, ja ikonhaketian, mato Diossen jawen onan shinan menia betan senenresibi jakonhakinres shinankanwe.

4 Non yora iki icha mebia, ikaxbi jatíxonbi ja teebires ayamai.

5 Jaskáribi riki noa. Ikaxbira noa westíora yorabicho keská iki, Cristo ikonhaibo ikax. Jaskatira ikai noa akinnanani, westíora yorabicho keská itaanan.

6 Diossenra, já keenatonbiribi meskó jawen onan shinanbo noa westíorabo menipakea iki. Jaskara ixon, jawen shinanna jawékibo yoiti onan shinan mia Diossen menia iketian, awé ja min ikonhai keskáakinribi jato yoikin.

7 Jato akinni teeti shinanya mia imaa ixon, jakonhakin jato akinwe; jato axeati onan mia imaa ixon, jato axeawe.

8 Ja koshiakin jato shinanmati onan imaa ixon, jakonhakin yoixon jato koshi shinan bimakanwe, ja maxkatabo akinti shinanya imaa ixon, yoashiamakin jato akinwe; jato ikinti onan shinanya mia imaa ixon, kikinni koiranmeetaanan ja tee senenhawe; ja maxkatabo akinti shinanya imaa ixon, raroshaman shinanyaxon jato akinwe.

Joi akai ixon, jaskarabo senenhati

9 Akonkin wetsabo noikanwe; jakonmaa jawékibo jenetaanan, jakon jawékibores akanwe.

10 Joi akaibo ikax, iti keskatikaya noiankanwe. Wetsaboparíakin shinankanwe, itan jakonires oinhanankanwe.

11 Koirameekainxon, chikishamakin, rayáshaman shinanyaxonres, non Ibon tee axonkanwe.

12 Non Ibon manatax, raroshamanres jakanwe; masá tenei onitsapikinbi koshi shinanyaxon tenekanwe; jawetianbi orankin jeneyamakanwe.

13 Ja joi akaibo maxkata ointaanan, jato akinkanwe; matoiba merákanketian, jakonhaxon jato bikanwe.

14 Jan mato ramiakaibo, jakonmaa itiakin shinanxonyamakanwe, jakon

ikantiakinreskaya jato Dios yokáxonkanwe.

15 Ja raroaibo betan rarokanwe; ja masá shinanni winiaibo betan winikanwe.

16 Senenbires wetsabo betan shinanmeeti jakanwe, rabitaibo iamakanwe; ja rabitinin shinanmeeyamaibo keskatiribi ikanwe; matonbinix jatíbi jawéki onannaton shinanmeeyamakanwe.

17 Mato jakonmaakana, kopikin jato jakonmaayamakanwe, jatíbi jato jakonhatireskaya shinankanwe.

18 Maton atipana senen, jaskatax jatíbibo betan jakonax jati benakanwe.

19 Jakonmaakana, matonbi jato kópikasi iamakanwe, ebé joi akaibó, Diossen mekemanreskaya jenekanwe. Wishá meranra ikai non Ibo neskati: "Ea riki jan jato kopíxonai, ja akana keskáakinribira en jato onitsapimatiki", iki.

20 Jaskara iken, ja min rawí pikasaitian, pimawe; nomiaitian xeamawe, min jaskáara ikonbiresi rabinti iki.

21 Jakonma jawékibaonra miaaresnake koiranmeewe, jakon jawékibores akinkaya ja jakonma jawékibo minhareswe.

13 1 Jatíxonbira joni koshibaon yoiai joibo, senenhaxonkanti jake, ja koshi jikiabora, Diossenbi imaa ikanabo iki, tsoa joni koshibira, Diossen imaamabi koshi jikia yamake.

2 Jaskara ikenra, ja joni koshiki yoitimataibo, Dioskiribi yoitimakanai, jatian jaskati yoitimataibora, masá tenemakanti jake.

3 Ja joni koshibora, jakoni jaabo jatoki rakénon ikax ikanama iki. Ja jakonma akaiboresa ikanti iki, jatoki raketi. Koshiboki rakéyamai jatín keeni, jakonires jawé, jatianra koshibaon mia jakonhakin oinkanti iki.

4 Jabora Diossen ati yoia senenhainboresibi ikanai, mia jakonax janon ixon. Ikaxbi jakonmai já ikaxa, mia itiki raketi. Yankabiresma riki ja espada yatankana. Jabora Diossen ati yoiabo senenhairesibi ixon, ja jakonma akaibo jato masá tenemakanti jake.

5 Jaskara ikenra, koshibaon joi non senenhaxonti jake, noa castiganyamakanon ixonresma, non jaskáakin senenhakaya, jakon iketian shinan meran onanxon.

6 Jaskara kopíribira, ja apon kopíati yoiaibo maton kopíakai. Ja koshibora jaskara tee Diossen meniabo iki, jakopíra ja senenhakanai.

7 Ja maton kopíati jawékibo, kopíapakekanwe; mato apon kopíati yoiai jawékibo, kopíakanwe; wetsa jawékibo kopíribi kopíakanwe; ja jakonhaxon ikinti jonibo, jato jakonhakanwe; ja joi ninkáxontibo, jaton joi ninkaxonkanwe.

8 Tsoabi jawebi ribinyamakanwe; noitininkayara iti jake, maton jato ribina. Jatian jaweratobaonki jabé joni noia, janra ja esé meran iká jatíbi joibo, moa senenhake.

9 Ja senenhati joibora ikai neskati: "Wanoya itan benoya ixon, wetsa betan yoranti ayamawe; jato reteyamawe, yometsoyamawe, [wetsa joniki jansoyamawe], wetsabo jayata jawékinin keenyamawe", iki. Ikaxbi, ja natobo itan ja wetsa senenhati joibora, non senenhati iki: "Minbix mia noikaata keskáakinribi mibé joni noiwe", iki iká esé senenhaxonres.[n]

10 Noixonra ja nobé joni non jakonmaayamai. Jaskara ikenra, ja noimisti iki, jan jatíbi esébo noa jakonhakin senenhamai.

11 Jatíbi nato jawékibo akanwe, netebo wínoti iitai ointaanan, moa mato oxá jishtenti hora riki. Ramara ja Cristo non ikonhanontian iní bebonbires ochóma iki, ja noa kishpinti.

12 Moara yamé basi iki, jatian nete xabátira, moa ochóma iki. Jaskara kopí, ja yamé meranxon akanai ocha jawékibo jenetaanan, joé keska napo janon

[n] **13.9** Ex. 20.13-17; Lv. 19.18; Dt. 5.17-21; Mt. 22.37-40

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

akanwe. Ja noa jaskatara iti iki, kikinbires jakon, ja jayakax reteanantibaon sontáro raokaata keská.

13 Jaskara joé napo ixonra, jakon jawékibores non jato oinmati jake. Fiestaax, icha piti akáx paenkanainkobo iamakanwe; tsini shinanman imaa, wetsabo betanbires teaanani meskó jawékibaon cheayamakanwe; wetsabo betan ramiananyamakanwe, itan jatoki notsireskinribi jato ramiayamakanwe.

14 Jaskáyamaikaya, Jesucristo betanbi westíora shinanyabicho ikanwe, moa jawekeskaxonbi ja yora keenai jawékibores axontima kopí.

Kikinni Dioski koshiamabo jato jaskáati

14 1 Kikinni Dioski koshiamabo, jakonhaxonres jato ikinkanwe. Jaton shinannai jawékibo yoikin, jaskarama riki akin jato ayamakanwe.

2 Jarake jatíribibo, non jatíbi pitibo pitira jakon iki ixon ikonhaibo; jatian ja kikinni koshiamabaonra, jaskarabo jawékiatima shinankin, yoá banares pikanai.

3 Jaskarabo ikenra, ja jatíbi pitibo piresti onanxon, piaibaon ja piti piamai ointaanan, jato omistima iki. Jatian jatíbi pitibo pitima shinankin piamaibaonra, jatíbi piti piresaibo, jaskaratonbo jato yoitima iki. Matora jatíbi moa Diossenabires iki.

4 Matonra wetsabaon yonoti jakonmanin yointi atipanyamake, jawen ibonresa onanke, akonkiakanai senenhakin, jan ati yoiabo ixon. Ikaxbira jakon akanti jake, ja Ibon atipana koshia ixon, jato akinnai kopíres.

5 Wetsa jawékiribira en mato yoiai: Jarake jatíribibo, ja netebicho riki jakon iki, ikaibo; jatian wetsabaonbiribira shinannai, jatíbi netera senenbires ixon. Ikaxbi, Westíorabaonkayara onanna iti jake, ja en shinannai jawékira jakon iki, ixon.

6 Ja netebicho riki jakon iki ixon, ja nete mekeaibaonra, Diossakin shinanxon akanai; jatian ja jatíbi piti piaibaonra Diossakin shinanyaxonribi akanai, jakopira Dios iráke akanai; jatian ja jatíbi piamaibaonra, Diossakin shinanxonribi akanai, jakopira jabaonribi Dios iráke akai.

7 Jatíbi noabora non keenaton noa jayamake, jainoax non keenatonribi noa mawáti atipanyamake.

8 Noa japariaxa, non Ibonapari iki, jawetianki noa mawatai Ibonaribi noa ikai. Jaskara ikaxa, noa japaria ikax, itan moa mawata ikaxbi, noa Cristona iki jeneyamai.

9 Cristora, mawataxbi jiria iki, jaskatax ja mawatabaon, itan mawatamabaon Ibo iti kopí.

10 Jaskara kopíra, ja mibé joi akai min jakonmanin yointi atipanyamake itan omisti atipanyamake. Noara wetsa neten, jatikaxbi Dios bebon chankánoxiki, ja non aká jawékibo noa jan yoixonpakenon ikax.

11 Noa jaskati yoiira ikai, jawen kirika meran neskati: “Ikon jawékira en yoiai; jatikaxbira ebebon beax, chirankoonoxikanai, jaskataananra jatixonbiribi, mia riki ikon Dios, akin ea rabikanti jake ikira ikai, non Ibo”.[o]

12 Jaskara ikenra noa westíorabo Diossen yoipakenoxiki, ja non aká jawékibo itan ja noa ikáboki jawekeska iká iki, ixon.

Wetsabo jakonma shinanmatima

13 Jaskara iketian wetsabo jakonmanin yoini jenétanankaya, nonbixbiribi noa koiranmeeti iki. Jainoax nobé joi akai joni noa ikaibo ointaanan, meskó shinannax Dioski ochati jisá onannax, noakaya jaskati jaai jeneti iki.

14 Ikaxbi ja Ibo ikonhai ixonra en onanke, yamarake janbixbi jawékiati jakonma ikai. Ikaxbi tsonki ja

---

[o] **14.11** Is. 45.23

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

jawékiatira jakonma iki ixon shinannai,
janra piti yamake.
15 Ikaxbi, jaskara pitibo pikin atiki, ja
mibé joi akai joni min jakonma shinan-
makin, jatianra min jato kikinhakin
noiama ikai. Jaskáakin pitibo jawékiai
kopíresa, min jato Diossen joi jenema-
nake, koiranmeewe; ja joni noiaxibira,
Cristo jawen toan mawata iki.
16 Ja aresti jakon onanxon maton
akaibora, jakonmanin yoinkanake, jato
jaskáamayamakanwe.
17 Diossen keena keská atira, meskó
jawékiati jawékiai itan meskó xeatibo
xeai jati jawékima iki; jara keenai, itibi
keskati mato jatin, wetsabo betan jakon-
shaman itaanan, mato raro jatinkayara
keenai. Jaskatira noa jati iki, ja Diossen
Shinanman imaa.
18 Jaskáakin ja Criston yoiabo senen-
haxonaikira, Dios raroti iki. Jatianra
joniboribi ikanti iki, nato riki ikon
jakon joni, iki.
19 Jaskara iken, jaskatax wetsabo
betan jakonax jati, itan jaskatax noa
jatikaxbi shinan meran akinnananax
anitikaya, benanon akanwe.
20 Westíora piti kopíshoko ja joni moa
Dios-betan jakoni jakenbi, jaibakea
ochómayamawe. Jatíbi jawékiati jawé-
kira jakonbires iki; Ikaxbi ja non piai-
tian oinxon, jakonma shinantaanan,
Diossen joi jenekanti riki, jakonma.
21 Jaskara ikenra, ja piamakanai nami,
itan xeayamakanai pae jawékibo non
moa ayamaakaya, jakon iti iki; jainxon
jaskaraton ja nobé joi akaibo, meskó
shinanmaxon, jato ochamati jawékibo-
ribi moa non ati yamake.
22 Jaskara jawékibo aresti jakon onan-
xonbi, Diossen mekenmanres jénewe.
Diossenra raroshaman imai, ja jakonma
akai, jawen shinan meran yamaxon,
jakonshaman shinanyaxonres akai joni.
23 Ikaxbi ja min piaibo min shinan
meran jakonmatani iti jisá ikenbi akáxa,
moa mia jakonmain pakéke, jaskara
shinanyaxon aka kopí. Jatíbi jawéki,
ja non shinan meran jakonmatani iti jisá
ikenbi non akára moa ocha iki.

Criston ikábo chibanti

15 1 Noa moa Diossen joinko
koshiabo ixonra, ja ramakaya
koshiaibo non jato akinti jake, jawe-
tianbira noabicho jakon iti non shinanti
yamake.
2 Nonra jatíxonbi ja nobé joi akaibo
jakon imatiakin shinanti jake, jaskatax
jaboribi moa jakoni jaax, bebonbires
Dios ikonhai koshikanti kopí.
3 Cristobira jawen keena keskáres akí
jayamaa iki. Jaskara yoiira ikai Diossen
joi meran neskati: “Min rawíbaonra mia
ramiakin, earibi ramiakanke”, iki.[p]
4 Jatíbi, ja Diossen joi meran wishaka-
nabora, non jaskarainxon onannon ixon,
akanabo iki. Noaribi, moa koshiakin
shinantaanan, masábo meetibi, shinan
namanyamakin ja Wishakan yoiaibores
ikonhataanan, bebonbires noa iki kati
jawékinin manatabo ikanti kopí.
5 Diosbi riki, mato jan koshi shinan
itan jakon shinan bimai. Abánon janbi-
kaya, mato wetsabo betan jakonax
jatiakin imakin, ja Criston jaskati jati
yoini keskatishaman, mato jakánnon.
6 Jaskati jaxon, maton jatíxonbi senen-
bires itan já shinanyabichoxon, jakon-
shamanhakin ja non Ibo Jesucriston
Papa Dios, maton rabinon.

Ja bená joira, jatíbi jonibaona iki

7 Jainxon ja matoiba beaibo jato
jakonhaxonres bikanwe, mato Criston
aní keskaribiakin. Abákanon jatian-
kaya, jatíxonbi Dios rabikin.
8 Enra mato yoiai: Cristora joá iki
judíobo akinni, ja jaton rekenbo yoini
joibo senenhaki, jaskáaxon jan anoxon
yoiabo Diossen senenhaai jato oinmati
kopí,

[p] **15.3** Sal. 69.9

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

9 itan ja judíomabaonribi noibataanan
jato akinna onanxon, Dios rabikanon
ikax. Jaskara yoiira ikai jawen Wishá
meran neskati: “Jaskara kopíra, ja
maibotiibi ikana jonibo xaranxon
en mia rabiti iki, min jane rabiira ea
bewati iki”, iki.[q]
10 Jainoaxibi ikai: “Ja maibotiibi iká
jonibo, judíobo betan tsinkitax raro-
kanwe”, iki.[r]
11 Jainoax iribai neskati: “Ja non Iboki
bewakanwe jatíbi jonibo, jatíbiain jaka-
nabaon ja rabikanwe”, iki.
12 Jatian, Isaíasribi inike neskati:
“Isaíkan chiní bakebaon bakera pikóno-
xiki, jara jonoxiki, ja maibotiibi jakana
jonibaon koshi itaanan jato ikinni.
Jatianra jaki koshiax, jaon manánoxi-
kanai”, iki.[s]
13 Abánon ja noa jan manátia imai
Diossenbi, raroshaman itan jakonbires
mato imakin, ja ikonhaibo mato iketian.
Jainxonribi, jawen Shinanman atipana
koshin mato akinbanon, jaskatax mato
bebonbires manátia iti kopí.

Pablon tee akábo

14 Nokon wetsabó, enra mato onanke,
matora noimisti shinanyabo iki, jain-
xonribira moa maton jatíbi jawékibo
onanna iki, jaskara ikaxa, wetsabo
betan inonbi, moa mato eseananti
atipanke.
15 Jaskara ikenbira, onsatanyamakin,
nato kirika en mato wishaxonai;
jawetii joibo mato jakiribi shinanmati
kopí. Enra mato jaskáai, jakon ixon ea
Diossenbi amaa,
16 ja Jesucriston tee axonkin, judío-
maboribi akinti ea imaa ixon. Ja en
senenhati tee riki, jaskatax kishpinti,
jato Diossen onanmakasai joi jato yoiti.
Ja judíomaboribi moa Diossen oinna,
jakon jawéki já menikana keskábo
ikanti kopí, moa jawenabiribi itiakin
jawen Shinanman jato imaabo ikax.
17 Jaskara ikenra, jakonshaman
shinanni ea raroai, Diossen tee en
axonaitian, ea Jesucriston akinna kopí.
18 Neskara jawékibora, enbi aká jawé-
kima iki. En mato yoiai riki, jaskáaxon
Criston emeranxon, ja judíomabobi moa
Diossen yoiai keskati jaai peokookan-
tiakin jato imaa. Jaskákanti kopíra, en
joibicho yoiyamaa iki, meskó teebori-
bira en aká iki,
19 anibires ratéti jawékibo, itan ja
oinxon onanti jawékiboribi en aka iki,
ea Diossen Shinanman atipana koshi
meniaton. Jaskáakinra, Cristokiri iká
joi en jatíbiain yoia iki, Jerusalén main-
koxon peoxon Iliria mai senena kaman.
20 Jaskarainkobo joi yoikinbira, moa
wetsabaon joi yoiainkobo, ja Cristokiri
iká joi en yoiamaa iki. Nokon shinanra
iká iki, ja joi ninkákanama ikainko-
bores jato joi yoiti, moa wetsabaon tee
peoainkobo en atima kopí.
21 Jaskáakinra, ja Diossen kirika
meran yoiai joibores en senenhaa iki:
“Jawetianbi jakiriti iká joi ninkata-
mabaonra, oinnoxikanai, jatian-
parira onankanti iki, jaskarabo
ninkatama ixonbi”, iki iká.

Pablon Roma jeman kakaskin shinanna

22 Nato teebopari akira, mato oinni
kakasibi, ea kati atipanyamaa iki.
23 Ikaxbi ramara, moa ja joi ninkáka-
nama ikainkobo, en jato ninkámakin
senenhake. Jatian moa icha baritiaira
matoiba kakaskin shinanna ikaxa,
24 rama ja Españain kaai taxnaxon,
en mato oinni kati shinannai. Jatianra
ea keenai, mato betan nokoananax ea
raroa pekáo, ea moa karibaitian, maton
ea akintinin.
25 Ikaxbi ramara, Jerusalénhainpari ea
kaai, jainoa joi akai judíobo akinnoxon,
koríki tsinkikana jato boxoni.
26 Nato Macedonia main iká itan
Acayainoa joi akaibaonra, koríki

[q] **15.9** Sal. 18.49-50 [r] **15.10** Dt. 32.43 [s] **15.12** Is. 11.10

tsinkikanke, ja Jerusalénhain iká joi akaibo jawebiomairabo, jato bomanoxon.

27 Jara jatonbi shinanxon akana iki. Jara iká iki, jaton ati jawéki. Ja joi akai judíobo kopí, ja judíomabo Diossen jakon shinan menia iketianra, jabaonbiribi jato jayata jawékinin, ja judío joi akaibo jato akinshokokanti jake.

28 Jatian jaskáakin ja ebé bomakana koríkibo moa jato menikin senenhayontaananra, ea moa Españain kaai kanoxiki, jatianparira ea matoiba meránoxiki.

29 Enra onanke, ja matoiba merati kakinra, ja Criston icha jakon jawékibo en mato boxonoxiki ixon.

30 Ebé joi akaibó, non Ibo Criston janenko, itanribi ja Diossen Shinanman noa noimisti shinanyabo imaa iketianra, enra mato yokatai; ebébi masá teneai keskati itaanan, ea Dios yokáxonkanwe, ea jan akinnon.

31 Judea mainra, Cristo ikonhama judíobo jake, jabaon ea ramiakanaketian, ea Dios yokáxonkanwe ea jaweayamakanon. Jainxon ja Jerusalénhain iká judío joi akaibokiribi orankanwe, ja bomakana koríki en jato boxon menia, jakonshaman shinanhanan bikanon ixon.

32 Jatianra jaskáakin Diossen shinanna iketian, mato oinni kaax, ea raroshaman matoiba nokóti iki. Jatianparira moa jain ikax, jawetio basitaniribi ea tantiti iki.

33 Ea keenai riki, noa jan jakonbires jamai Diossenbi mato westíorabo jakonbires jamatinin. Jaskara mato imabanon.

Pablon jato saludo bomaa

16 1 Jainxonribi en mato yoiai riki, nato nobé joi akai non poi Febera kikinshaman jakon shinanya ainbo iki ixon, jara Cencreainoa joi akaibo ikinti imakana ixon, jato ikinni iitai.

2 Janra ichabiresakin jato akinnabo jake, earibira jan akinna iki, jaskara iken, ja ainbo matoiba nokóketian, non Ibo Criston janenko, jakonhakin bikanwe, ja nobé joi akaibo noiba nokóketian, non jato biai keskáakinbi. Jatíbi ja maxkatai jawékibaon akinkanwe.

3 Jainxon ja Priscila betan Aquila yoikanwe, enra jato saludo bomai, jabora ebébi teekana iki, ja Criston ati yoiabo axoni.

4 Jatora, ea mawáyamanon ikax, onitsapitax onsábo winókana iki. Jakopíra, enbicho ja rabé iráke ayamai, jatíbi joi akai judíomabaonribira, ja rabé iráke akanai.

5 Jaskaribiakin, ja Priscila betan Aquilan xobon, non Ibo rabii tsinkitaibo ea saludanxonkanwe. Jainxon ja en kikinhakin noia, ebé raenanai Epenetoribira en saludo bomai, janparira, Asia mainxon Cristo ikonhaa iki.

6 Jaskaribiakin, Maríaribi ea saludanxonkanwe, jara mato kopi ikonbiresi teeta iki.

7 Jainxon ja nokon kaibo Andrónico betan Juniassibi ea saludanxonkanwe. Jabora ebetanbi cárcel meran ikana iki. Jakopira ja joi yoiti raanabaon jato kikinhakin onanke. Jaboparira en akamatianbires, moa Cristo ikonhaax, jaki koshia ikana iki.

8 Ampliassibi ea saludanxonkanwe, jara non Ibon janenko en akonbireskin noike.

9 Urbanoribi ea saludanxonkanwe, jara nobébi Criston tee axoni teeta iki. Jainxon ja noia nobé joi akai Estaquissibi.

10 Apelessibi ea saludanxonkanwe, jara wetsabaonribi oinna, ikoni Cristoki koshia iki. Jainxon ja Aristóbulonin xobon ikáboribi.

11 Ja nokon kaibo Herodiónribi ea saludanxonkanwe, jainxon jatíbi ja non Ibon joi akai Narcisonin rareboboribi.

12 Ja Trifena betan Trifosaribi ea saludanxonkanwe, ja rabéra non Ibon tee

axoni iitai. Jainxon ja non akonbireskin
noia non poi Pérsideribi, jaribira ikonbi-
resi teeta iki, non Ibon tee axoni.
13 Ruforibi ea saludanxonkanwe, jara
ikoni non Iboki koshia iki. Jainxon jawen
titaribi, jara nokon titabi keská iká iki.
14 Jainxon ea saludanxonkanwe,
Asíncrito, Flegonte, Hermas, Patrobas,
Hermes itan jatoiba iká joi akaiboribi.
15 Ea saludanxonribikanwe, ja Filólogo
betan Julia, jainoax Nereo betan jawen
poi, jainxon Olimpassibi itan jatíbi jato
betan iká joi akaiboribi.
16 Wetsabo betan saludanankin, jakon
shinantaanan jato betsó akanwe. Ja
wetsankonia joi akí tsinkitaibaonra,
mato jatíxonbi saludo bomai.
17 Enra mato yoiai ebé joi akaibó, ja
meskóakinbo yoixon moa jatonbiribi
itiakin jato imaibo, joi ninkáxonyama-
kanwe, jabaonra maton jakon esé ona-
naki ramíkin, wetsakeskaakin yoixon,
mato atikomaaxonai. Jaskarabo betan
iamakanwe.
18 Jaskara jonibaonra, non Ibo
Jesucristo keenai keská ayamakin, jaton
shinan keenaibores akanai. Jaskarabora,
jakonshamani itan jan jato keenmati
joibaon yoyo ikanai. Jaskakinra jonibo
parankanai, ikonma joibo yoikinbi.
19 Jatíbiainoa joi akaibaonra mato
onanke, Criston yoiabo maton senen-
haxonai. Jaskarabo mato ninkataxa,
ea raroai. Jatian ea keenai riki, onan
shinanyabo ixon, maton jakonhakin
jawékibo atin. Ikaxbi, jakonma jawé-
kibores maton atima iki.
20 Mato jaskataitianra, jan noa jakon-
bires jamai Diossen, mato akinti iki,
*Satanás matonharesnon ixon. Ja non
Ibo Jesussen jawen jakon shinanman
mato akinkin jeneyamabanon.
21 Timoteonra mato saludo bomai, jara
ebé teetai iki. Jainxonra mato saludo
bomaribiai, Lucionin, Jasónman, itan
Sosípaterninribi, jabora nokon kaibobo
iki.
22 Eariki Tercio, jan nato kirika
wishaa, jakopira enribi mato saludo
bomai, non Ibon janenko.
23 Gayonribira mato saludo bomai.
Jawen xobon riki ea imaa. Jainribira joi
akaibo tsinkíkanai, Diossen joi ninkati.
Jainxon Erastoninribira mato saludo
bomai. Jara jeman koríki koirannai
iki. Ja non wetsa nobé joi akai
Cuartoninribira mato saludo bomai.
24 Eara keenai, non Ibo Jesucriston
jatíbibo mato jakon shinanxontin, mato
jaskáabanon.

Senentiainbi Pablon
Dios rabia

25 Dioskaya rabinon akanwe, janra
mato koshi shinanya imati atipanke,
ja bená joi meran en mato yoiai keská-
shamanhakin, itan ja Jesucristokiri iká
joi, en mato onanmaa keskáakinribi.
Nato jawékira ramapari noa Diossen
onanmai itai, nato nete peokootama-
tianra jan shinanna jawékibo tsonbi
onanyamaa iká iki.
26 Ikaxbi ramara, *profetabo yoyo
ikaibaon wishakana meranxon moa
noa Diossen onanmake, jaskáaxon noa
jan kishpinmati shinanna. Jaskáakinra
jatíbitianbires já Diossen jato yoia iki,
jatíbiainoa jonibo nato joi jato yoiti.
Jabaonribi ikonhataanan, non Ibon
yoiaibo axonkanti kopí.
27 Jaskara iketian, jatíbitianbires
Cristo kopí ja jabicho itan jatíbi onan
shinan Ibo Dios rabinon akanwe.
Jaskarara iti jake.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

1 CORINTIOS

Corintoainoa joi akaiboki, peokin Pablon jato kirika bomaa

Jato saludana

1 1 Ea riki Pablo, Dios keenatonres
jawen joi yoiti Jesucriston imaa, ja
non wetsa Sóstenes betanra,
2 nato kirika wishaxon en mato
bomai, ja Corinto jeman iká joi akai-
boki. Ja Cristo ikonhaa kopíres ochaoma
keskáakin ointaananra, Diossen jawen
jonibo mato imaa iki, jatíbiainxon ja non
Ibo Jesucristo rabiaibo betanbi. Jara non
Ibo itan jatonaribi iki.
3 Abánon ja non Papa Dios betan non
Ibo Jesucristonbi, jawen jakon shinan itan
jawen xabá shinanman mato akinboreskin.

Jaskarabo kopí Dios iráke ati

4 Enra jatíbitian mato kopi Dios
iráke akai, Cristo kopíres, jawen jakon
shinanbo mato Diossen menia iketian.
5 Já kopiresa jatíbi, ja Diossibakeax
joái jawen icha jakon jawékibo, mato
menia iki. Ja iki, jaskati yoyo iti joibo,
itan onan shinan.
6 Ja Cristokiriti iká joi ninkatax icha
jakon shinanbo biax, moa kikini jaki
koshikanabo mato iketian,
7 jaskara ikaxa, ja non Ibo Jesucristo
joti nete manaax mato iitai kaman, ja
Diossen onan shinanman moa mato
maxkáyamake.
8 Nete senenai kamanra, mato Diossen
jaki koshimati iki, ja non Ibo Jesucristo
joketian, mato tsonbi jawebi yoixonya-
manon ixon.
9 Diossenra akonkin senenhai, jan
yoiabo. Janra mato kenaa iki, jawen
Bake Jesucristo betanbi mato janon
ixon, ja iki non Ibo.

Jatonbiribi wetsa tsamá akaibo

10 Ja non Ibo Jesucriston janenkora en
mato yoikin jeneyamai nokon wetsabó;
jatikaxbi westíora shinanyabicho
jakanwe, matonbiribi wetsa tsamábo
akáx iamakanwe, senenbires jakoni jaax,
ja maton shinannai keskatires jakanwe.
11 Neskara ninkáxonra en mato yoiai
nokon wetsabo. Cloekan rarebobaonra ea
yoike, matobires mato join ianankanaibo.
12 Jaskatiki ikai jatíribibo: Eara Pablo
betan iki; eara Apolos betan iki; eara
Pedro betan iki; jainoax eara Cristo
betan iki, ikibo.
13 ¿Cristokayaki icha tsamábo iki?
¿Pabloki mato kopi korosen akana iki?
¿Pablon janenkoki mato bautizanmeeta
iki?
14 Enra Dios iráke akai. Ja Crispo
betan Gayo imaa pekáora, westíorabi
en mato bautizannama iki,
15 jaskatira, tsoabi nokon janenko mato
bautizanmeeta iki iti atipanyamake.
16 Jainxon ja Estéfanassen rareboresibira en bautizana iki. Ikaxbira en
shinanyamai, wetsaboribiki en jato
imaa iki ixon.
17 Cristonra jawen janenko jato bautizanti ea raanama iki. Janra ea raana
iki, jawen jakon joi yoitires. Jatian ja joi
yoikinra, jan ratéti ani joibaon en ayamaa
iki, ja Cristo korosenmeax mawata joi,
jawemabi keskáakin imanaketian.

Diossen onan shinan itan jonibaon onan shinan

18 Ja manótiain boaibaon ninkatara, Cristo korosenmeax mawata joi

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

jawemabi iki. Ikaxbi ja noa kishpinmeetaibaonara, nato joi iki Diossen atipana koshi.

19 Wishá meranra ikai neskati: “Enra ja onanbo, jaton onanna jawékibo keyonaanoxiki. Jatian ja onan shinanyabaon shinanbora, en jato onantimaananoxiki”, iki.

20 ¿Jatian ja onan jonibo itan ja esé onanbo, jainoax, jatíbi jawéki onannaton shinanmeetaiboki jawe winókana? Diossenra nato netemea onan shinanbo, moa jawemabi itiakin imaa iki.

21 Diossenra shinanna iki, jaton onanti shinanmanbi tsonbi, já onankantima. Jatianra Diossen shinanna iki, jawemabi keskáakin jawen joi shinankanainbi, ja joi ninkaxon ikonhaibores, jato kishpinmati.

22 Judíobora keenai, ratéti jawékibopari ikai ointinin, jatian ja griegobobiribi keenai ani joibaonres non jato yoitinin.

23 Jaskara ikenbira, nonbiribi yoiai, ja Jesús moa korosen akana mawata. Jaskáakin non jato yoiaitianra, judíobaon jakonmabires shinannai. Jatian judíomabaon ninkatara, iresa jawéki iki.

24 Ikaxbi ja Diossen moa katota judíobo iamax griegobaonara, Cristo iki, ja Diossen atipana koshi, itan jawen onan shinan.

25 Ja Diossen shinanna jawékibo iresa keská ikaxbira, jákaya jatíbi jonibo xewina onan iki. Jatian Dios yosma keska shinankanabira, jawen koshi, jonibaon koshi betan senenyamake.

26 Nokon wetsabo, matonra shinanti jake, matora Diossen kenaa iki, mato xaranra ichama onanbo jake ixon wetsa jonibaon shinannainbi, ichamaribi iki, ja mato betan ikábo koshi janekana, jainoax ichamaribi iki, ja kikin jonibaon rarebobo.

27 Jaskara ikenbira, ja onan jonibo rabinkanon ixon, ja onanmanin yoinkanaibo jato Diossen katota iki. Jatian ja kikinman shinanmeetaibo rabinkanon ixonra, ja kikinmashoko jonibo jato katota iki.

28 Diossenra katota iki, ja omiskanai jonibo, itan ja kikinmashokobo, ja iki, ja jawemabobishokobo. Jaskáaxon ja kikinman shinanmeetaibo jaskara shinanbo jato keyonanti kopí.

29 Jatianra tsoabi moa Dios bebon rabítima iki.

30 Ikaxbi matora, moa Diossen Cristo betanbi imaabo iki. Jaskara ikaxa, jabi iki, ja noa Diossen menia onan shinan. Jaribi iki, noa jan ochaoma keskábo imai, jainxon janribi, noa Diossenabo imaa iki, janra noa jakonmainoa xabáa iki.

31 Jaskara ikenra, Wishá meran neskara yoiai: “Jaweratoboki rabíkasai, ja non Ibon akátoninreskaya rabikanwe”, iki.

Cristo korosen akanakiriti iká joi

2 1 Nokon wetsabo, ja Diossen yoia joibo yoii ea matoiba kanontianra, jan ratéti ani joibaon en mato ayamaa iki.

2 Jain mato betan ixonra, Cristokiriakinres en mato yoia iki, itan jaskatax korosenmeax mawataribi, en mato kikinhakin onanmaa iki.

3 Mato bebonxon joi yoii niaxa, ea kikinmashokonin shinanmeeta iki, jaskatira ea raketi saki ika iki.

4 Jatian ja joi yoikinra, mato keenmakaskin en ani joibaon ayamaa iki. Jaskáyamakinra, abanon ja Diossen atipana koshinbi, itan jawen Shinanman akinnares maton onankin ixonres, en jenea iki.

5 Jonibaon onan shinanki koshiamai, Diossen atipana koshikires mato koshiabo iti kopí.

Diossenra jawen Shinan meranxon, jawen joné jawékibo noa onanmai

6 Ikaxbi, ja Diossen joiki moa ikoni koshikanabo yoiira, noa ani joibaonribi

yoyo ikai. Ikaxbi jara, nato netemea jonibo, itan joni koshibo jayata onan shinanma iki, jaton onan shinanbora basima keyotaibo iki.

7 Non yoiai joi riki, jawen onan shinanman Diossen akai jawékibo, tson onanama ikátiaibo. Nato nete joniamatianbira, Diossen shinanna iká iki, jaskáaxon jawen icha jakon jawékia noa imati.

8 Jaskara Diossen shinanna jawékibora, nato netemea joni koshibaon onanyamakana iká iki, jaskara onanxonra, ja atipana koshia non Ibo, korosen ayamakeankana iki.

9 Wishá meranra neskáakin yoiai:

"Diossenra, já noia jonibo, tsonbi oinnama itan
tsonbi ninkatama, jainxon tsonbi
shinannama jawékibo jato axona iki"
ixon.

10 Nato jawékibora noa Diossen onanmaa iki, jawen Shinan meranxon. Ja Shinanmanra jatíbi onanke, Diossen shinan reboyabi.

11 ¿Tsonki jonin shinannai onanti atipana? Jawen shinanmanresa onanke, ja meranbi ixon. Jaskaribiakinra ja Shinanmanres onanke ja Diossen shinannai jawékibo.

12 Nonra nato netemeabaon shinan biama iki. Nonra bia iki Diossen Shinan, jaskáaxon jawen jakon shinanman noa kopi Diossen aká jawékibo, non onanti kopí.

13 Ja Diossen noa kopi aká jawékibo yoiira, non onan shinanmanbi noa yoyo iamai. Noa yoyo ikai riki, ja Diossen Shinanman onanmaa joibaonres. Jaskákinra ja Dioski ikoni koshiabores, ja Diossen noa onanmaa ikon jawékibo non jato yoiai.

14 Ja Diossen Shinan jato meran yamaabaonra, jawen Shinanman yoiai joibo, ninkákashamakanai, iresabires keská shinankin. Jainxon ja Diossen Shinanmanres onanti jawékibo iketian, onanti atipanyamaribikanke.

15 Ikaxbi ja Dioski moa ikoni koshiabaonra, jatíbi jawékibo tanayonxon onankanai, jatian ja Diossen Shinanhomabaonra ja Shinanyaxon yoikanai jawékibo onanyamaxon ninkáyamakanai,

16 Ja Diossen Wishá meran yoiai keská: ¿Tsonki non Ibon Shinannabo onanna? ¿Tsonmein já eseti atipanke? iki ikai, ikaxbi nonra ja Diossen Shinanya ixon, Criston shinannai keskáribi shinannai.

Jatonbiribi wetsa tsamá akaibo

3 1 Moa ikoni Dioski koshikanabo atinra en mato joi yoiamaa iki nokon wetsabo, ja Dioski ikoni koshikanamashokobo atinresa en mato yoia iki, ja Criston joinko bakeshokobopari keská mato iketian.

2 Ja ninkátichaa jawékiboresa en mato onanmaa iki, wetsa jawékibo pimaamatianbi, westíora bake xomares amakanai keskáakin. Ja wetsa jawékibo piti atipanyamaa keskábopari mato iketian, jatian ramakamanbi iki mato jaskarapari,

3 ikoni Dioski koshikanamabopari ikax. Jakopira ikai mato notsii, mato join ianani. Jaskara shinanyabo ikaxiki, mato Dioski ikoni koshiamabopari. Jaskákinra akai, ja jonibaon akai keskáakin maton shinankin.

4 Jaskatira ikai jatíribibo, ea riki Pablona iki; wetsa ikai ea riki Apolosna iki; ja joi ayamaibo ikai keskatiresibi mato ikanai kopí.

5 Jaskata pekáo maton oinnaki ¿Apolos jawe iki? ¿Jawerin Pablo? Jabora Diossen tee akaibores iki, jabaon yoiara non Ibo maton ikonhaa iki. Westíoraxonbora non Ibon ati yoia teebo non aká iki,

6 Enra ja bero banaa iki, jatian Apolosninra onpax machíananbi koirana iki, ikaxbi Diossenra ja banábo animaa iki.

7 Jaskara iken, ja bero banai betan ja onpax machitaitonin aká riki ixon

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

shinanyamakanwe, Diossenbira ja
banábo animai.
8 Ja banai betan ja onpax machi-
taitonra senenbires tee akai, jaskara
ikenra, jaton tee aká betan senenresibi
jato Diossen kopíanoxiki.
9 Noara Diossen tee axoni teetaibo-
biribi iki, jatian mato riki, ja Diossen
waiaka keskábo, itan jan xoboaka
keskáboribi.
10 Diossenra jawen jakon shinanya
imaxon, xoboati onan joni keska
imataanan, jan koshiatibo ea janbi
nichinmaa keská iki. Jatian wetsa riki,
jaki tekibokin xoboai iitai keská. Ikaxbi
westíorabora koiranmeeti jake, jawe-
keska xobo akíkayaki ea iitai iki ikax.
11 Jatian jan koshiatibo moa akanain-
kora, tsonbi wetsaresibi jan koshiatibo
moa nichínti atipanyamake, jan koshia
riki Jesucristo.
12 Jaweratobaonki nato pekatan
oro xoboakai, *plata xoboakai, metsá
makanbaon xoboakai, tabla xoboakai,
tawa xoboakai itan pei xoboakai,
13 ja akana teebora, jato jishtiaxono-
xiki, ja non aká jawékibo onanti nete
nokoketian. Ja westíoraxonbo akana
teebora, chiikan tanai keskáakin ano-
xiki.
14 Jatian tsonki, jakonhakin xoboaka
keskáakin jato jakonhakin axeakai,
janra jawen kopí binoxiki,
15 Ikaxbi jaskáakin jato axeayamaa
ikaxa, jawen tee akábo menotai jawéki
chiikan menoa keskati keyónoxiki.
Ikaxbi ja jonira kishpinmeenoxiki chii-
meranoaxbi pikotai keskati.
16 ¿Matonki onanyamaa mato Diossen
xobo, jain Diossen Shinan iká?
17 Jaweratobaonki ja Diossen xobo
jakonmaakai, jara Diossenbiribi jakon-
manoxiki, ja Diossen xobora jawe jakon-
mabi yamake, jatian ja xobo riki matobi.
18 Matonbinix paranmeeyamakanwe,
jaweratoboki nekeabi jawéki onanax
onanman shinanmeetai, jara onanma
joni keskatires iti jake, jaskatax ikonkon
onan iti kopí.
19 Nato netemea jonin onan shinanra,
Diossen oinna jawemabi iki. Wishá
meran yoiai keská: "Jaton onan shinan-
manbi benómaxonra, Diossen jato onan-
mabo imai", iki.[a]
20 Jainxon yoiribiai: "Non Ibonra
onanke, ja jonibaon onan shinanbora
jawemabi iki", ixon.[b]
21 Jaskara ikenra, westíora joni
chibanai ikax tsoabi rabíti atipanya-
make. Shinankanwe, jatíbi jawéki riki
matona.
22 Ibanon, Pablo, Apolos, Cefas, nato
nete, noa jati, noa mawáti, noa rama
itai, noa ramakaya ikí kati, jatíbi jawéki
riki matona.
23 Jatian mato riki Cristona, Cristo riki
Diossena.

Criston raanabo

4 1 Ja Criston tee akaiboakin itan ja
Diossen anoxon shinanna onanya-
makana jawékibo, jato onanmaiboakin-
kayara, maton noa shinanti jake.
2 Jaskara iketian, jaweratonki ja tee
biai, janra ikonkon ja tee senenhai jato
oinmati jake.
3 Ikaxbi enra maton, iamaxon wetsa
joni koshibaon inonbi, en jakonma
akábo ea yoixonkantibo en shinan-
yamai, jainxon enbiribira, eara jakon
iki, iamaxon eara jakonma iki ixon,
shinanyamai,
4 jatian nokon shinan meran jaskara
jakonmabo atiakin en moa shinan-
yamai iki ea ikaira, jatíbi jaskarabaon
moa xabakaata kopí, ea ikaima iki,
non Ibokaya riki, en akai jawékibo ea
yoixonai.
5 Jaskarabo iken, netebo nokotamabi
jaton akai jawékibo jato yoixonyama-
kanwe, manakanwe, abanon non Ibon
joxon, ja jishtima itinabo onantiakin

[a] **3.19** Job 5.13 [b] **3.20** Sal. 94.11

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

pikokin, jainxon ja jonin atiakin shinannaiboribi jato jishtiaxonkin, jatianra westíorabo jaton aká kopíbiribi Diossen jato kopíapakenoxiki.

6 Nokon wetsabo, neskara jawékibora en mato yoiai, maton onanti kopí, jaskatax ja Apolos betan ea ikai keskatiribi mato ikanon ixon, jainxon ja Wishá meran yoiamai keskáakinbo maton shinanyamanon ixonribi, jaskatax tsoabi wetsa joni jakonmaanox wetsa jonin paranan ikí, rabítima kopí.

7 ¿Tsonki mia wetsabo xewina kikin imaa? ¿Jawe jawékirin ja Diossen mia meniama? Jatian jan mia menia ikenbiki ¿Jawekopi minbi bia keskáakin min shinannai?

8 Matora ikai moa jatíbi jawékiayaton shinanmeeti. Jaskákinra apobo keskati shinanmeekin maton moa nokiakinbo shinanyamai, ikonkon Apobo mato ipainon riki mato keskaribi noa inon.

9 En oinnara, noa jawen joi yoiti raanabo, jato namanbires noa Diossen imaa keskábo iki, moa retekantires keskábo. Nato netemea jonibo itan ángelboribi jaon manaiti jawéki keskábo.

10 Ja Cristo ikonhaa kopíra, akanai onanma joniboakin noa shinankin, ikaxbi enra Cristo iráke akai matobobiribi onan joniboakin shinankanaitian, noara jawemabiakin shinankanai, matokayara kikinbo iki, noara omiskanai, jatian matora jakonhakanai.

11 Ramakamanbira noa jawékiatibo tenei jenetama iki; nomin ikíbo; chopabo keyoti; jonibaonra noa jakonmaakai, jain jati xoboomabobi riki noa.

12 Moa teeti paxkinabo riki noa, ichakanabira, jakonhakinres non jatoki shinannai, jakonmaaxon masábo tenemakanabira, jawe iamakin non teneai.

13 Jakonmaatibo noki yoyo ikanainbira, jakon shinanyaxonres non jato kewinai, kerás jawéki keskáakin itan jawéki texe potakana keskáakinbora noa shinankanai, ramakamanbi riki, noa jaskáakin jenekanama.

14 Mato rabínnon ixonra, neskarabo en mato wishaxonyamai, nokon bakebi keskáakin shinantaanan, mato noixon esekinra akai, en mato jaskáakin.

15 Ibanon joi akaibo iken, jabaon mato Diossen joi onanmaibo chonka waranka joni inonbires, ja maton papa keska jonibora ichama iki. Ja kishpinti jakon joi en yoiaitian ninkáxon, Cristo maton ikonhaabo iken riki, ea maton papa keska.

16 Jaskáakinra en mato yoiai, ja ea ikai keskatiribi mato inon ixon.

17 Neskara kopíra en mato Timoteo raanxonai, nokon noi bake keská ikax, non Iboki koshi jenéyamai iketian. Janra ja Cristo ikonhaa ikax jaskati ea ikaibo mato shinanmai kaai, jaskara eséribira akai, jatíbiain ea kaainko, ja nobé joi akaiboribi en jato onanmakin.

18 Jatíribi matobora moa kikinman shinanmeekanai, ea moa mato oinni kayamai shinannax.

19 Ikaxbi non Ibon jaskara shinanna iketianra, ishtontani mato oinni ea kati iki, jatianra en ointi iki, ja kikinman shinanmeetaibaon ati shinannaibo, jabo yoyo ikanai joiboresma.

20 Ja Diossen ikinaton jatira, joiresma iki, jara ja Diossen koshin akaitonin, non jato oinmati iki.

21 ¿En jaweatiki mato keenai? ¿Kaxon kikinhakin en notsintininki mato keenai, iamaxon ja noimisti shinanyaxonres mato esetinin?

Joi akai ochaketian, jaskáati

5 1 Mato xaranra ninkakaake, westíora joi akai joni, jawen onan titabi moa awinhaka keská. Neskara jawékira, kikin jakonmabires iki, ja joi ayamai jonibobira jaskákanaibo non jato ninkáyamai.

2 Jatian jaskarabo ikanaitianki ikai, mato rabíshamani, moa kikini onísxon, ja jaskata joni mato xaranmea pikotitianbi.

3 Eabishaman mato betan jain itinaxmabira, nokon shinan meran ea mato

betan iki, earibi mato betan jain itina
keská ixonra, non Ibo Jesucriston
janenko, ja jaskatai joni en moa jaskáa-
tibo yoike.
4 Jatian ja non Ibo Jesussen janenko
maton tsinkitainkora, shinan meran
ea mato betan iti iki, jatianra jawen
atipana koshinribi mato meran ixon,
mato akinti jake.
5 Jaskáaxonra, ja joni moa *Satanás-
sen mekenman maton jeneti jake,
jaskatax jawen yorabo jakonmaataxbi
non Ibo joketian, jawen kaya kishpin-
meeti kopí
6 Jaskarabo akanaitianra, mato jan
rabíti atipanyamake, matonra onanke ja
neskati yoyo ikanai joi: "Ichamashoko
*levaduranra, meínna patsá jatiobi soo
imai", iki iká.
7 Jaskara iketian, ja matoiba iká
jakonma akai joni, moa mato betan
imayamakanwe, ja jakonma *levadura
potati keskáakin, jaskatax ja bená pan
levaduraoma akana keskáshamanbo
mato ikanon. Mato riki, ja ikonkon
*Pascuatian pikanai levaduraoma pan
akana keskáshamanbo, jatian Cristo
riki, ja *Pascuatian retekani *Cordero
keská, jara menikaatax, noa kopi
mawata iki.
8 Jaskákinra, ja *levaduraoma akana
pan keskabo ixonkaya, ja *Pascua fiesta
akai keskábo noa ikanti iki, ja iki, ja
kikinhakin shinannai, itan ikonkon
shinanya noa iti. Ja moá aká *levadu-
raoma keskábo ixon, ja iki, ja jakonma
jawékibo jainoax jan noa cheatai jawé-
kiboribi.
9 Ja kirika wishaxonainkora en mato
yoia iki, ja wetsa betanbires yoranti
akaibo betan mato raenantima.
10 Neskáakin mato yoikinbira, ja joi
ayamaibo ikax wetsa betanbires yora-
naibo betan, ja jayá ikaxbi, bebon
jayátinin keenkaresaibo betan, ja
yometsoaibo betan iamaax ja jatonbi
aká jawékibo rabiaibo betanribi, moa
kikini raenani jenékanwe, akin en
mato akáma iki. Jaskarabo betan itima
iketianra, nato netemeax mato pikó-
keanke.
11 Neskáakin mato yoikin riki en aká:
Ja joi akai ikax, nokon wetsabo ikibi,
wetsabo betanbires yoranti akaibo betan,
ja jatíbi jawékia ikaxbi, bebon jayátinin
keenkaresaibo betan, ja jatonbi aká jawéki
rabiaibo betan, iamax paenaibo betan-
ribi, ja yometsobo betanribi, raenantima
yoikin. Jawekeskaxonbira jaskara jonibo
betan maton jawékiati yamake.
12 Ja joi ayamaibaon akai jawékibora
en jato yoixonyamai, ikaxbi matonra
ja joi akaibaon akai jawékibo, jato
yoixonti jake.
13 Abánon Diossen, ja joi ayamaibaon
akai jawékibo jato yoixonkin, ikaxbi
matonra, ja mato xaran itina ocha akai
joni moa jainoa pikoti jake.[c]

Jakonmaananax, joi ayamai koshiboiba katima

6 1 Ja joi akai ikax, wetsa joi akai
betan ramiananaxki ¿Ja joi akai
koshiboibakaya katitianbi, jaweaki ja
joi ayamai koshiboiba, jabaon benxoa-
kinnon ikax, mato kaai?
2 ¿Matonki onanyamaa, noa joi akai-
baon, ja joi ayamaibaon jaton akaibo
non jato yoixonti? Jatian jaskara jonibo
jaskáati ixonbiki, ¿Neskara maxko jawé-
kibo maton jato benxoakinti atipan-
yamaa?
3 ¿Ja ángelboribi jaton akábo non
jato yoixontiki, maton onanyamaa?
Atixonbira, nato netemea jawékibo non
benxoati atipanke.
4 Jaskara ikenki, ja netetiibi, shinan
meran ikai jawékibaon jakonmananax
¿Jawekopí ja joi akaibo betan jawe oinnti
yamaa joni koshibo maton benai?
5 Mato rabintaninon ixonra, akai nes-
karabo en mato yoikin ¿Yamakayakia

[c] **5.13** Dt. 17.7

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

mato xaran westíoratanibi, ja joi akaibobires mato jaskakananketian, jan benxoakinti onan?

6 Joi akaibobires ikaxbira, mato joinbicho iananananyamakanai, jaskataxbora ikai, ja joi ayamai koshiboiba mato kaai.

7 Ja jakonmashoko jawéki kopíbi, joi benxoai koshibo bebonmeax mato join ianantira, jakonma jawéki iki, ¿Jawekopíki atima keskáakin akanabo, non tenetima iki? ¿Jawekopiki noa yometsoakankenbi, non tenetima iki?

8 Ikaxbi, matonra jaskáyamakin atima keská jawékibo akai, ja mato betan joi akaibobi yometsoakin.

9 ¿Matonki onanyamaa, ja jakonma jawéki akaibo, Diossen ikinaton jati netenko jikiamakanti? Jato paranmayamakanwe, ja wetsabo betanbires yoranti akaibo, ja jatonbi aká jawéki rabiaibo, ja wanoya itan benoya ixonbi wetsa betan yoranaibo, ainbo keskati ikaibo, ja jabé benbobi amaibo.

10 Ja yometsoaibo, ja jatíbi jawékia ikaxbi, bebon jayátinin kenkaresaibo, ja paenaibo, ja jakonmaakin yoimisaibo, jainoax paranhanan jato yometsoaibo, jabora, Diossen nai netenko jikiamanoxikanai.

11 Neskarara jatíribi matobo moatian ikana iki, ikaxbi ramara ja Dios bebon jakon inox, moa mato chokitabo iki. Jaskataxa ja Ibo Jesucriston janenko, itan Diossen Shinanman, imaa, ochaoma keskábo, itan itibi keskati ikaibo mato ikana iki.

Ochakaresnon ixonra, noa Diossen xabáama iki

12 Mato jatíribiboki ikai neskati: "En akasai jawéki atira, ea jawemabi iki", iki. Jara ikon iki, ikaxbi jatíbima riki, ja non ati jawékibo. Ikon riki, ja en akasai jawékibo en atira jawemabi, ikaxbi jawe jawékibira en eamaresti atipanyamake.

13 Jainxon yoiribikanai: "Jawékiati riki, non poko meran boai, jatian ja non pokobiribi iki, non jawékia jain boai", iki. Jara ikon iki, ikaxbi ja rabébira keyoti boaibobires iki. Jatian ikonma jawéki riki, non yoran wetsabo betanbires yoranti ati, ja non yora riki non Ibona, jatian non Ibo riki, ja non yorana.

14 Diossenra jawen atipana koshin, ja Ibo jirimaa iki. Jaskáribiakinra, jawen atipana koshin noa jirimanoxiki.

15 ¿Matonki onanyamaa maton yora Criston yora mebibi keská? ¿Enmein atiki ja Criston yora mebi keská ikenbi ja wetsabo betanbires teaananaiton yora mebi keská imakin? Imaama.

16 ¿Matonki onanyamaa, westíora joni, wetsabo betanbires teaananai ainbo betan biananananax, rabébi westíora yorabicho keská ikai? Wishá meranra ikai neskati: "Rabébira westíora yorabicho keská itiki", iki.

17 Ikaxbi non Ibo ikonhaa ikaxa, westíora joni jabé jawen shinan meran westíorabicho keská iki.

18 Moa wetsabo betanbires yorantibo akí jenékanwe, wetsa keska ocha axonra, jonin jawen yora ramiayamai. Ikaxbi wetsa betanbires yoranxonra, jawen yorabi jakonma imati ocha ake.

19 ¿Matonki onanyamaa, maton yora ja Diossen mato menia Diossen Shinanman xobo keska, jainoax ja Diossen Shinan mato meran jaa? Matobima riki, maton yora ibo.

20 Diossenra kopí mato maroa keskábo iki, jaskara kopíra, maton yoran Dios keenai keskábores maton axonti jake.

Wanoyabo itan beneyabo yoii iká esé

7 1 Ramara ja maton kirika wishá meran maton ea yokatabo, en mato yoiai, jakonra iti iki, joni wanooma iká.

2 Ikaxbi ja wetsabo betanbires yorannaketianra, jonibo jaton awinyabobiribi ikanti jake, jatian ainbobobiribi jaton beneyabo ikanti jake.

3 Jatian wanoya joninra, jawen awin betanbicho ati jawéki senenhati jake, jatian jawen awininra jaskáribiati jake,

4 ja wanoya jonira jawen yora iboma
iki, jawen awinmanabiribi ikax, jatian
ja benoya ainbora jawen yora iboma iki
jawen benenabiribi ikax.
5 Jaskara iketian rabekaxbi yoashia-
nanyamakanwe. Ikaxbi jawetio basi
Dios oracion meran benati shinan
axonra, maton yorantimapari iki, jape-
kaoparira mato jakiribi iti iki, jaska-
rabo teneti atipanyamaketian, mato
*Satanássen ochamanaketian.
6 Jabo senenhakanwe, akin mato
akíma riki ea, eseanan mato yoii riki ea.
7 Enra shinannai jatikaxbi ea keska
ikanara, jakon iti iki ixon, ikaxbi
Diossenra westíorabo meskó shinanya-
bobiribi jato imaa iki, jatíribibo imaa
iki, wetsaresibi shinanya, jatian wetsa-
bobiribi wetsaresibi shinanyabo.
8 Ja wanoomabo itan benomaatabora
en yoiai, ea keskatiribi wanoyamakana,
itan benoyamakanara, jakon iti iki ixon,
9 ikaxbi, jaton yora keenai shinan-
baon jatoaresara, moa wanokanti jake
itan benokanti iki, ja yoranti teneyamai
jakonmayonaketian.
10 Ikaxbi, ja wanoyabo itan benoya-
bora, en neskara yoiai, jara nokon joima
iki. Jara non Ibon seneanhati yoiai joi
iki, ja benoya ainbaonra jawen bene
potati yamake.
11 Jatian jawen bene potaaxa, jakiribi
benoribitima iki, jaskáyamakinra, jaki-
ribi jan potaa jawen bene biribati iki,
jaskaribiakinra, ja wanoya jonin jawen
awin potatima iki.
12 Jatian jatíribibora en shinannai
keskábiribi en yoiai, jara non Ibon joi
meran yoiamai, jatian westíora joi akai
jonin awin, joi akaima ikaxbi, ja betan
jakonax jatiakin shinannaitianra, ja joni
jabetan potaanantima iki.
13 Jatian westíora ainbo joi akai ikaxbi,
joi akaima joni betan biananana ikax, ja
betan jakonax jatiakin shinannaitian, ja
ainbo jabetan potaanantima iki.
14 Ja joi ayosma joni, westíora joi
akai ainbo betan biananana ikaxa, jan
akinnaton Diossenaribi iti atipanke,
jatian ja joi ayosma ainbora, joi akai
joni betan biananana ikax, jaskáribi
iti atipanke. Jaskarama ikenra, maton
bakeboribi jakonmabo ikenhake, ikaxbi
jaskaramabo ikaxa, moa Diossen joni-
boribi iki.
15 Rama ja joi ayamai joni, iamax ja
joi ayamai ainbo potaanankasira, ikanti
iki, jatianra ja joi akai jonin, iamaxon
ja joi akai ainbaon, moa jawe ointi
yamake, Diossenra jakonax jakanon
ixon, mato katota iki.
16 ¿Tsonki onanna mia kopiki min bene
kishpinmeetiki ixon? ¿Jaskaribiakin tsonki
onanna, min awin mia kopi kishpinmeeti?
17 Jawekeska inonbires ibanon, jawe-
keska itiki Westíorabo non Ibon mato
kenaa iki, jaskarabiribi ikanwe, jainoax
jawekeska ikenki, mato Diossen kenaa
iki, jaskarabiribi ikanwe. Neskati ikan-
tiribira, jatíbi ea kainkobo en jato yoiai.
18 Jatíribibo jaton jakina rebichi xaté-
yabo iken, jato Diossen katotabo ikaxa,
jaton jaskarabo jonekasi ikantima iki,
jatian jatíribibo jaskatama inontian,
Diossen jato katotabo ixonra, jaskarabo
moa xatetima iki.
19 Non jakina rebichi xatéya, iamax
xatéoma itira jawemabi iki, ja Diossen
yoiai joibo ninkaxon senenhaikayara
noa iti jake.
20 Jawekeska inontianki, noa Diossen
katota iki, jaskábira noa westiorabo
ikanti jake.
21 Ja iboaxon wetsabaon yonoai inon-
tian, mia Diossen katota ixon, jayora
shinanyamawe, ikaxbi mia xabakaati
jakon iketian, iwé.
22 Ja iboaxon yonokanai inontian,
Diossen mia kenaa ikaxa, rama moa xabá-
shaman ikax, mia non Ibon tee axonaibi-
ribi iki, jaskáribiira yonokanaima inontian,
non Ibon kenaa ixon, xabáshaman itaanan,
mia non Ibon tee axonairibi iki.
23 Diossenra icha kopíaxon mato bia
iki, wetsa jonibo iboamaxon, yonoma-
yamakanwe.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

24 Jaskara iken, nokon wetsabo, jawekeska inontianki, westíoraxonbo non Dios ikonhaa iki, jaskarabira noa ikanti jake.
25 Ja benooma ainbobo, jaskatishaman ikantiakin jato yoitira, non Ibon ea onanmaama iki. Ikaxbi ja Ibon noibataanan, átixonbi ea akinna ixonra, nato shinan en mato yoiai.
26 Moa nete atikonmabo ibotanai meran noa jakana kopíra, en shinannai, jawekeskaki noa itina, jaskábi noa westíorabo ikanti jake.
27 Awinya ixon, potayamawe, jatian jayaoma ixon, wanotiakin shinanyamawe.
28 Wanoaxa mia ochayamai, jatian westíora xontako benoara ochamaribi iki. Ikaxbi, ja wanoaibo itan benoaibaonra nekeabi atikomabo, nokokanti jake, jaskarabo mato inaketianra, en mato yoiai.
29 Neskara mato yoii riki ea, nokon wetsabo, basima netera maxkáke. Jaskara ikenra, ja wanoyabo wanooma keskati ikanti iki,
30 ja winiaibo winiamai keskati; ja raroaibo raroyamai keskati; ja jawéki marokin biaibo jawebi biamaa keskati.
31 Nato netemea jawékinin raroaibo jaskáyamai keskati, nato netemea non oinnai jawékibo, moa basima keyoti kaai kopí.
32 Jaskara jawékibo shinanni mato jatianra, ea keenyamai. Ja wanooma joninra non Ibon jawékiakinbiribi shinannai, jaskáaxonra non Ibo raromai.
33 Ikaxbi ja wanoya joninra nekeabi jawékibo, itan jaskáaxon jawen awin raromatibiribi shinannai.
34 Jaskatira meskó shinanyabo ikanai. Jaskaribiira, ja benooma ainbo itan benooma xontako, non Ibon jawékibobiribi axontires shinanya ikanai, jaton yora betan jaton shinan Diossenabiribi imatiakin shinanni. Ikaxbi, ja beneyatonra, nekeabi jawékibo itan jawen bene jaskáaxon raromatibiribi shinannai.
35 Jaskáaxon mato atikonmaaxonkaskin mato yoiima riki ea. Mato akinkaskinra en mato jaskáai, itibi keskati jaxon, non Ibon tee akíres mato jakanon ixon.
36 Tsoaki moa wanoti baritia senen ikax, jawen biti ainbo betan wanoti shinannai, ibanon, jawen shinannai keská iki. Wanotira, ochama iki.
37 Ikaxbi wetsara itimapari shinanni, jawen keenai shinanbaon jaarestima jakon iken, pontéakin shinantaanan jawen keenai jawékibopari ati shinannai, janra jakonhakin shinanke,
38 Jaskara ikenra, jaweratoki jawen biti ainbo betan wanoai, jara jakon iki, ikaxbi jaweratoki wanoyamai, jara bebon jakon iki.
39 Ja benoya ainbora, jawen bene japariketian, jawenabipari iki, ikaxbi moa jawen bene mawáketianra, moa tsobetan inonbires benoti jawemabi iki, ikaxbi iti jake joi akai joni.
40 En shinannara, jakiribi benoyamaakaya bebon jakon iti iki, jaskáakinra en shinannai, earibira Diossen Shinanya iki ixon.

Jatonbi aká diosbo iboamakanabo

8 1 Ramara ja jawékiatibo, ja jatonbi aká jawékibo iboamakanakiriakin en yoiai, ikon riki, jatíxonbi jaskarabo non onanna iki, noa yoyo ikaibo. Ikaxbi, jaskarabo non onanna jawékininra jato xewinaton noa shinanmeemai, jatian noomeran noimisti shinan ikátoninra, noa shinan meran bebonhakin koshimai.
2 Jaweratoki, jawéki onannaton shinanmeetai, jara jawe onanaxmabi iki.
3 Ikaxbi jaweratonki Dios noia, jara Diossenribi onanke.
4 Ramara ja jatonbi aká jawékibo rabikin menikanai namibo pitikiriakin en mato yoiai. Nonra onanke westíora jatonbi ja rabiti akana jawéki, nato neten jawe koshiomabobi, ikaxbi ja ikon Dioskaya riki westíorabicho,

5 Jaskáakinra akai jonibaon, naikan
itan nato mainra icha diosbo jake, ixon
shinankin, jaskara icha diosbo jaken-
bira.
6 Nona westíora Diosbicho jake,
non Papa jaibakeax jatíbi jawékibo
peokootai, itan jawenaboribi ikax noa
jakana. Jainoax jaríbake westíora non
Ibobicho, janra jatíbi jawéki aká iki.
Jatian noaribira jakopires jake.
7 Ikaxbi jatíxonbira, ikonkon neska-
rabo onanyamakanke, jatíribibo ja
jatonbi akana jawékibo rabii, moa
axea ikanabaonra, ja diosbo iboa-
makanara ibirai ixon shinankin, ja
namibo pikin jeneyamakanai, jatian
jaton shinan meran koshimaparibo
ikaxa, jaskarabaon moa jato tsaiabo
shinankanai.
8 Ja Dios keenai keskábo non atira,
non jawékiaibaon noa imaima iki.
Jaskákin piax o piamaax inonbira,
bebon jakon itan bebon jakonma noa
iamai,
9 ikaxbi jatíbi jawékiati namibo piti
ikenbi, jaskara atibo koiranmeekanwe,
jaskarabo jawékiaxonra, ja shinan
koshimapari joi akaibo maton ochan
pakémanake.
10 Atiki ja neskara jawékibo moa
onanna ikax, ja jatonbi ja rabiti aká
iboamakana xobonko pii mia yakáke-
tian, ja westíora shinan koshimapari
non wetsan mia merakin, jatianra jan-
ribi keentaanan, jaskara namibo piti
atipanke.
11 Jatian jaskáakin min onanatonra, ja
shinan koshimapari min wetsa já kopi-
ribi Cristo mawata ikenbi, min ocha-
mati atipanke,
12 jaskáakin ja maton wetsabo, Dioski
koshikonamabo ikenbi, jaton shinan
meran ramiaxonra, Cristobi maton
ramiake.
13 Jaskara iken, en jawékiai kopí
nokon wetsa en ochan pakémati ikenra,
jawetianbi en moa nami pitima iki,
jaskáaxon ochati onsáin imanaketian.

Raana jonibaon biti jawékiboribi

9 1 Earibira xabakata ikax, Diossen
raana joni iki, enra ja non Ibo Jesús
oinna iki, jatian mato riki ja Ibon tee
en axonaton ikábo.
2 Joi yoiai joniakin ea wetsabaon
shinankanaimabira, maton ea jaskáakin
shinanti jake. Ja en amaaton maton non
Ibo ikonhamabo ikaxiki, ikonkon ea joi
yoiai joni.
3 Ja ea yoii ikai jonibora, en neskáakin
yoiai:
4 Nonribira ja non tee akai kopí, ja
jawékiatibo, itan ja xeatibo biti jake.
5 Noaribira iti atipanke joi akai ainbo
biax jabetan joi yoii nii, ja Pedro, itan
ja non Ibon wetsabo, jainoax ja wetsa
joi yoiaibo ikai keskatiribi.
6 ¿Ja Bernabé betan eabichorin
jaskatax jati kopí wetsa teebo akí
nonbixbi noa teeti?
7 Jawetianbira sontáronin jawen biai
koríkininbi, jawékibo biamai, ja uva
waiyatonra ja bimibi kokoai, ja oveja
koirannaitonra, ja oveja xoma jenebi
tsekaxon xeai.
8 Neskarara, jonin shinannares iki
ixon, shinanyamakanwe, ja Moiséssen
esé meranribira noa yoiai.
9 Ja Moiséssen esé meran riki,
neskáakin wishaa: “Waka trigo texkan
xememakin, kenexyamakanwe”, iki iká.
Ja wakabo Diossen ayorakin shinannai
kopíma riki neskáakin yoiai.
10 Noakayara Diossen ayorakin shinan-
nai. Noa kopikaya riki ja esé wishaa,
jaskákinra ja jawéki bananoxon mai
chiniai, itan ja trigo bero xemeaiton,
jainoa biti shinantaanan ati jake.
11 Diossen joi mato yoikin riki, maton
shinan meran non bero banaabo keská,
¿Jaskara ikenki, nonribi matoibakea
jawéki bitima iki?
12 Wetsabaon matoibakea jaskara
jawékiatiboribi biaitianra, átixonbi
nonribi matoibakea biti jake. Ikaxbi
jaskáatitianbi mato non yokáyamabea

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

iki, ja Criston jakon joi non yoiai tsokas anaketian.

13 Matonra onanke, ja Dios rabiti xobo meran teetaibo jain jaa jawékiatibo jawékiai jakanabo, onantiakin yoia, ja jainxon Dios yoina menoxontiainko, menoxonkin bokanketian akinaibaonra, ja Dios menikin menokana yoina namibi pikanai.

14 Jaskaribira non Ibon yoiai, jaweratoboki ja kishpinti joi yoiaibo iki, ja yoiai kopí menikanatonribira jakanti jake akin.

15 Ikaxbi enra jawetianbi jaskarabo biama iki, jaskáakinra maton jawékibo meninon ixonribi, en neskarabo mato wishaxonyamai. Keenshamanxon jato joi yoiai, nokon shinan tson bichinamabi, ea mawatakayara, jakon iti iki.

16 Ja kishpinti jakon joi, en jato yoiai riki, jan ea rabikaati jawékima, jara jaskara ati shinanya ikax chexakaakin en akai iki. ¡Jawe iresaipanon, jakonmara itiki ja jakon joi en jato yoiamaa!

17 Jaskáakin enbishaman keentaanan akai ikaxa, en bitibo moa jake, ikaxbi jaskara ati riki akin Diossen yoiai iketianres akai ikaxa, ja senenhakinres akai ea itiki.

18 Ikaxbi ja en kopí biai riki, jawe kopímabi keenshamantaanan ja kishpinti jakon joi en jato yoiai, onantiakin yoia, ja joi yoiai kopí maton ea jawéki meninon ixon akáma, maton ea menitibo ikenbi.

19 Tsoa joninbi iboaxon yonoai joni ikaxmabira, jatíbibaon iboaxon yonokanai joni keska ea baněke, jaskaxon icha jonibo en jato Cristo ikonhamati kopí.

20 Ja judíobo xaran ikaxa ja judío joni keskaribi ea ike, jaskáaxon jaboribi en Cristo ikonhamati kopí, onantiakin yoia, ja Moiséssen esekan yoiai keskati jakanabo, jato joi ikonhamati kopíra, ja esekan yoiai keskatiribi ea ike, ea jaskati iti ikenmabi.

21 Jainoax, ja Moiséssen esekan yoiai keskati iamaibo jato Cristo ikonhamanoxa, jato ikai keskatiribi ea ike, ja Criston esekan yoiai keskati jaxonra, ja Diossen yoiai keskáboribi en senenhai.

22 Ja Cristo ikonhaa ikaxbi shinan koshikanamaparibo xaran ikaxa, jatíbi jabo ikai keskatiribi ea ike, jaboribi jato koshimati kopí, onantiakin yoia, jatíbi jabo ikai keskatiribira ea ike. Jaskáaxon jawekeskaxon inonbires, jawetiitani jato kishpinmanox.

23 Jatíbi ja en akai jawékibora, ja jakon joi aninon ixon en akai, jaskáxon enribi ja teebo aká iti kopí.

24 Matonra onanke, ja kanananani ishtotiainko, jatikaxbi ishtokanai, ikaxbi westíorabicho iki, ja kananxon bitibo biai, jaskati ishtoai keskatiribi ikanwe, jaskáaxon matonribi Diossen tee axon, ja bikanti kopíbo bii kanon.

25 Ja wetsabo betan jueganox benxokaataibaonra jatíbi jaton yora jan jakonmaai jawékibo ayamakanai, neskati ikanaibo riki, ja laurel pei aká maiti bikanti kopíres. Ikaxbi noara, ja jawetianbi keyóyosma kopí biti kopíbiribi onitsapikanai.

26 Eabiribira, jainra ea nokoti kati jake iki ikaxmabi, westíora joni ishtoai keskati iamai, jainoax xabánapo jonin timai keskatiribi ea iamai.

27 Jaskáyamakinra nokon yora masá tenemaananbi enharesai, jaskatax wetsaboribi jato joi onanmaa ikaxbi, ea jawemabi banénaketian.

Jatonbi akana diosbo rabitimaakin jato notsina

10 1 Nokon wetsabo, ja non rekenbo jato manaon koin boai naman ikaní jawéki mato shinanbenotininra ea keenyamai, jainxon jatíxonbiribira ja aniparo shitakana iki.

2 Jaskataxa jatíbi Moisés betanbi ikana iki, ja nai koinman itan ja paro jenen bautizanmeeta keskábo ikax.

Dios tanaax, ronobaon natexa mawákana.

3 Jaskáribiakinra jatíxonbi, ja Diossenbi jato menia piti jawékiakana iki.
4 Jainxon janbi jato menia xeatiribi, xeakana iki. Ja jatoki pikóakeresai shanka meranoa onpax jokonairibi xeakana iki, ja iká iki Cristo.
5 Jaskarabo ikenbira, jabaon jatíxonbitanishaman Dios keenyamai keskábores akana iki, jaskara kopíra, mawákanketian jaton yorabo, jain joni jayamainko miinkana iki.
6 Jatíbi neskara winókanabora, ja oinxon non onanti kopí ikana iki. Jaskáaxon jabaon jakonma jawékibo atibo shinankani keskáakinribi, nonribi jakonma jawéki atibo shinankantima kopí.
7 Jaskara kopí, jatíribi ja jonibaon akáni keskáakinribi, ja jatonbi westíora jawéki jisaakin akana jawékibo rabiamakanwe. Jaskara yoiira ikai Wishá meran neskati: "Jonibora tsinkíxon jawékiai tsamákana iki, jaskáakin jawékia pekáora, ransakana iki", iki.[d]
8 Jatíribi jabo iní keskatiribi, wetsabo betanbires teananyamakanwe, jaskataxa westíora netenbicho rabé chonka kimisha waranka joni keyókana iki.
9 Jatíribi jabaon akáni keskáakinribi, Cristo tanayamakanwe. Jaskáaxa ronobaon natexa, mawákana iki.
10 Jainoax Dioski joíti jakonmaiboribi yoyo iamakanwe, jatíribibora jaskati yoyo ikanketian, ja retemis ángelnin joxon jato retepakea iki.
11 Jatíbi neskarabora non rekenbo winókana iki, jaskara jawékibo oinxon non onanti kopí, jainxon ja kirika meranribira wishakana iki, nato nete keyóti ochóma noa jakanabo jaskarabo onanax koiranmeekanti kopí.
12 Jaskara iken, jaweratoki ikoni shinan meran Dioski koshia shinanmeetai, jara ochan pakénaketian koiranmeeti iki.
13 Joni ixon, tenetima keská tanakaati jawékibora maton winoama iki. Ikaxbira maton kikinhakin onanna iti jake,

[d] **10.7** Ex. 32.6

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Diossenra maton teneti atipanyamaa bebonbires tanakaatibo mato imatima iki ixon, tanakaatibo nokoketianra, janbi jaskáaxon winotibo mato koshi meniti iki, jaskáaxon maton teneti kopí.

14 Jaskara iken, jatonbi aká rabiti jawékibo moa rabiamakanwe nokon noi wetsabó.

15 Onanbo ikenra neskáakinbo en mato yoiai, jaskara iken shinankanwe, rama en mato yoiaibo.

16 Dios iráke ataanan, jan jakonhaka xeati xeaxa, Cristo betan jawen jimi kopi noa westíorabicho keská ikai, ja pan tobaxon piaxa noa Cristo betan jawen yora kopi westíorabicho keská ikai.

17 Icha ixonbira, jatíxonbi non westíora panbicho pikanai, jaskara kopíra noa westíora yorabicho keská ikanai.

18 Shinankanwe, ja *Israel jonibo, ja yoina Dios menoxonkana nami piaibora, jatikaxbi ja jainxon Dios yoina menoxontiainoax Dioski menikaakanai.

19 Neskáakin yoixonra, ja jatonbi akana jawékibo koshiribi iki, itan jaskarabo iboamaa ikaxa ja nami moa wetsa namibires bebonbires jakon iki, akin en mato ayamai.

20 En yoiai riki, ja joi ayamaibaon jawéki iboamakinra yoshinbo iboamakanai, Dios iboamaama, jatian ea keenyamai riki, ja yoshinbo axonkanainko matoribi jain ikantinin.

21 Ja non Ibon jimi shinankin, xeati xeaxonbira ja yoshinbo axonkana xeatiribi maton xeati yamake, jatian ja non Ibon yora shinankin pixonbira, ja yoshinbo axonkana pitiribi maton jawékiati yamake.

22 ¿Jaskarabo akin non Ibo sinámatinki mato keenai? ¿Já xewina koshirin mato?

Joi akai ixon ati jawékibo

23 Yoirakanai, westíora jonira jawen keenai keskábo ati jawemabi iki ixon. Ikon riki jaskara, ikaxbi jatíbima riki ja atibo. Ikon riki westíora jonin jawen keenai keskábores ati jawemabi, ikaxbi jatíbininra jaton shinan meran jato Dioski bebonhakin koshimayamai.

24 Noabicho jakon itira non shinanti atipanyamake, wetsabo jakon itiribikayara non shinanti jake.

25 Jatíbi nami marokanainkoniabo bixon yokáxonmabi pikanwe, shinan meran, onanxonbi maton aká inaketian.

26 Jatiobi nato mai, jatíbi nato netemea jaa jawékibora non ibonabires iki.[e]

27 Westíora joi ayamai jonin mato piti kenaketian, jawékiakaskin akanwe, jatíbi mato jawékiamakanaibo, yokáyamakin areskanwe, shinan meran, onanxonbi maton aká inaketian.

28 Jatian mato akantiki yoikin: "Nato namira jatonbi aká jawékibo iboamakana iki", akin. Jatianra maton pitima iki, mato jaskáakin yoiketian, shinan meran, onanxonbi maton aká inaketian.

29 Eara, ja wetsabaon shinan meran jaskara iti yoii iitai, maton shinan meran iti yoiima, ja wetsabaon, jaton shinan meran jaskara atima yoiaitianresa en piamati atipanyamake.

30 Jatian jaskarabo jawékiai kopí, en Dios iráke akaitianki ¿Jaweati, ja Dios iráke axon en jawékiai kopí, ea yoii ikanti iki?

31 Neskara iken maton piai kopí maton xea kopí, iamaxon wetsa jawékibires akin, jaskáaxon non Ibo raromanoxon akanwe.

32 Judíobo, ja judíomabo, ja joi akaibo, jainxon wetsabobires inonbi jakonmabo jato oinmayamakanwe.

33 Enbiribira jatíbi jato jatíbiain jakonhakin ikíntiakin shinannai, eabichores jakon itiakin shinanyamakin wetsaboribikaya imatiakin, jaskatax jaboribi kishpinmeekanti kopí.

11 1 Ea ikaibo oinnax, jaskatiribi ikanwe, ja Criston ikábo enribi chibanai keskáakin.

---

[e] **10.26** Sal. 24.1

Dios rabii tsinkítiain kaax, jaskara ikantibo

2 Eara raroai mato kopi, jatíbitian maton ea shinankin jeneyamaitian, jainoax en mato onanmaa keskatiribi mato ikí jenéyamaitian.

3 Ikaxbi neskara jawéki maton onantininra ea keenai. Cristo riki jonibaon mapo keska, jatian wanoya joni iki, benoya ainbaon mapo keska, jaskáribira Dios iki, Criston mapo.

4 Jatian westíora jonin orankinbi, iamaxon ja Diossen yoia joibo, jato yoikinbi maiti jopéyamaira, Cristoki shiroi iitai.

5 Ikaxbi westíora ainbo orani, iamaxon ja Diossen jato shinanmaa, joibo yoii mapotai, jara jawen beneki shiroi iitai, jaskara ikaxiki, maxtana keskáres.

6 Jatian mapókashamai, ainbo maxtanakayara, jakon itiki, ikaxbi ainbaon boo xateti, iamax maxtanti rabin iketianra, mapókayati jake.

7 Benbónra maiti saweti yamake, jara Dios keska iki, jameranxonra jawen koshi shinan jato oinmai. Ikaxbi ainbaonra, jawen benen jakon shinan jato oinmai.

8 Diossenra ja reken joni ainboibakea akáma iki, ainbokayara benboibakea jonia iki.

9 Jainxon benbora ainbaona inon ixon, Diossen joniama iki, ainbora benbona inon ixon, jonia iki.

10 Jaskati jawen beneki koshia onanti iti kopí, itan ángelbo kopíribira, ja ainbo mapóti jake.

11 Ikaxbi Diossen oinnara, benbo ainbooma iti atipanyamake, itan ainboribi benbooma iti atipanyamake.

12 Ikon riki ja ainbo, benbon pishi tsekaxon jonia, jatian ikonribi iki, rama benbo ainboibakeax pikotai, ikaxbi jatíbira Diossenbi akábobires iki.

13 Rama matonbikaya shinankanwe, jakonrin ja ainbaon mapóxonmabi Dios oranti ixon.

14 Jatíxonbira onankanke, benbobo boo nenkéti kikinbires rabin jawéki.

15 Ikaxbi raroti jawéki riki, ja ainbaon jawen boo nenkémati, jara Diossen boo nenkétibiribi imaa iki. Jaskatax jawen bookanbi mapóti kopí.

16 Neskarabo iken, tsoaboki neskara jawékibo ebetan yoyo ikasai, jabaonra onanti jake, ja wetsa joi akaibaon, itan nonbira wetsa axébo onanyamake.

Santa cena akin, atima akanaibo

17 Mato yoikin wishaboreskinra, jan mato raroti en mato axonyamai. Ja mato tsinkitainkobora jakoni itítianbi, mato ramiananreskanai.

18 Rekenra en ninkáke, ja Dios rabii tsinkíxon, matonbiribi tsamá akáx mato ikaibo; enra ikonhai neskarabo.

19 Ikon riki, wetsa tsamabora jati jake, jaskatax ja Diossenashamanbo onanti iti kopí.

20 Jaskarama riki. Jaskataxa, ja non Ibo shinankin jawékiai tsinkíxon ja shinankin moa maton akaima iki.

21 Ja jawékiati hora nokoketian akanai, jatiribibaon jatonpariakin jaton jawékiatibo moa pikin. Jatian wetsabobiribi jawékiatinin ikanaitian, wetsabobiribi moa paenkanabo.

22 ¿Jainxonbiribi maton piti itan maton xeati xoboomarin mato? ¿Jawekopiki ja Diossen joi akaibo maton omiskanai, itan ja jawebiomashokobo maton rabintibo imai? ¿Jaweki en mato yoiti iki? ¿Jakon riki, maton jaskarabo aká akinki en mato atiki? Akamabobi.

Santa cena ati

(Mt. 26.26-29; Mr. 14.22-25; Lc. 22.14-20)

23 Ja non Ibonbi ea onanmaa joiboribira, en mato onanmaa iki, ja jakonhai keska itaanan jakonmaakanai yamébira, non Ibon pan bia iki.

24 Jainxonra Dios iráke ataanan, tobapakea iki, jaskáaxonra menikin jato neskaa iki: “Nato riki nokon yora, ja

mato kopi mawatai, maton jaskaitiibi
ea shinanxon anoxikanwe”, akin.
25 Jainxon moa pikin senenhaxon
xeati biribaxon, jato neskáaribia iki:
“Nato xeati riki, nokon jimi, ja bená
senenhabekonti joi Diossen aká jan
onanti imai, ja xeaitiibi ekiakin shinan-
taanan anoxikanwe”, akin.
26 Jaskáaxonra, nato pan maton piai-
tiibi, itan nato xeati maton xeaitiibi,
ja Ibo mawata joi maton yoiai, já joái
kaman.

Jaskáakinshaman Santa cena xeati

27 Jaskara ikenra, jawerato joi akai-
toninki akonkin shinanxonmabi, non
Ibo shinankin ja pan piai, itan ja xeati
xeai, jara non Ibon jimikibi, itan jawen
yoraki ochai.
28 Jaskara ikenra, ja piti piamatianbi,
itan ja xeati xeaamatianbi, westíorabopari
jaton shinan meranbo oinmeekanti jake.
29 Jatian jaweratonki ja Ibon yora
shinanyamakin ja piti piai, itan ja xeati
xeai, janra janbi masá tenemati jawékiai.
30 Jaskara kopí riki icha mato jatí-
ribi isinaibo itan yora yosmakanabo,
jainoax jatíribiboribi mawákanabo jake.
31 Nonbixbi jakon riki ea ixon shinan-
meetaanan non akenra, non Ibon
masábo noa tenematima iki.
32 Jatian non Ibon noa masábo tene-
maabira, non onanti kopí noa akai iki,
jaskatax ja joi ayamaibo betanbi noa
manótiain katiresbo inaketian.
33 Jaskara iken nokon wetsabo, ja
non Ibo shinankin jawékiai tsinkitax,
manaananparikanwe.
34 Jaweratoki jaskarainoax jawékia-
kasai abánon jawen xobonbiribi kaxon
jawékiakin, jaskara tsinkítiainoaxbo
jaskataitian, Diossen noa masábo
tenematima kopí. Wetsa jawékibora
matoiba kaxonpari, en mato betan
benxoai kaai.

Diossen tee ati onan Shinanbo

12 1 Jawen tee anon ixon, jawen
onan Shinanya noa Diossen
iamai, kikinhakin maton onantininra
ea keenai nokon wetsabo.
2 Ja joi ayamaibo mato inontianra,
ja jatonbi aká jawéki yoyo iosma, itan
jiriomabo ikenbi, onanxomabi chiba-
naibo ikax, já rabiti shinanyabores mato
ikana iki.

Jesussen, jaonmea onannaibo betan jawékiaa.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

3 Jaskara ikenra, rama neskara maton
onantinin ea keenai, tsoabira ja Diossen
Shinanman atipana koshia ikax Jesús
yoii: "¡Jakonmainbires Jesús kaba-
tanon!" iki iti atipanyamake. Jatian
tsoabira ja Diossen Shinanman atipana
koshin imaamabi: "¡Jesús iki non Ibo!"
iki iti atipanyamake.
4 Jarake meskó, Diossen tee ati onan
Shinanbo, ikaxbi jan jato meniai riki
westíora Diossen Shinanbicho.
5 Meskóakin Dios tee axontibora jake,
ikaxbi jatíbira non Ibon ati yoiaibobires
iki.
6 Icha meskó tee senenhatibora jake,
ikaxbi westíora Diosbicho iki, jawen
atipana koshin jatíbiain jatíbi akai.
7 Diossenra noa westíorabo meran,
jawen Shinan jishtimai, jaskáaxon jatíbi
joi akaibo, non jato jakonhakin akinti
kopí.
8 Jawen Shinan meranxonra jatíribibo
jato imai, yoyo iti onan shinanyabo,
wetsabobiribi jato imai, kikinhakin
onanxon, jato onanmati onan shinan-
yabo,
9 jatíribibora ikai, oinxonmabi ikon-
hati onan shinanya, ja Shinanmanribira
jatíribibo imai isinaibo benxoati jawen
koshi shinanya,
10 jatíribibo jato imai, jaskáaxon ratéti
jawéki ati atipana koshiabo, jatíribibo
jato imai, Diossen shinannai jawékibo
jato yoiti onan shinanya; jatíribibo
jato imai, ikon shinan, itan ikonma
shinanbo onanai iti onan shinanya;
wetsabo jato imai, wetsaresibi join yoyo
iti onan shinanyabo; jatíribibo jato imai,
ja wetsaresibi join yoyo ikanaibo jato
onantiakin yoiti onan shinanyabo.
11 Ikaxbi jatíbi neskarabora akai,
Diossen Shinanmanbicho, jawen atipana
koshin, jan meniti jisáshamanbobiribi
jato menipakeanan.
12 Jonira icha mebia ikaxbi, westíora
yorabicho iki, jaskáribi riki Cristo.
13 Jatian jaskaribira, jatíbi noa
judíobo itan judíomabo inonbi, iboaxon
yonokanai itan yonokanaima inonbi,
noa bautizankana iki, jaskatax ja
shinanbicho keská ikax, westíora yora-
bicho keská noa iti kopí, jainxon janbi-
ribira westíora Diossen Shinanyabicho
noa imaa iki.
14 Yorara westíora mebia bichoma iki,
jara icha mebia iki.
15 Jatian tae iti iki yoyo iki: "Eara
mekénma iki ea yora mebi iti ikaxbi",
iki. Jaskataxbira moa yora mebi ikí
jenéyamai.
16 Jatian pabíki iti iki yoyo iki: "Eara
beroma iki, ea yora mebi iti ikaxbi", iki.
Jaskataxbira moa yora mebi ikí jené-
yamai.
17 Jatian jatíbi bero, yora ixonra, ninkáti
atipanyamakeanke, jatian jatíbi yora
pabíki ixonra xeteti atipanyamakeanke.
18 Ikaxbi Diossenra, yora mebi westío-
rabo jan oinna, jakonshaman ikainbo-
biribi apakea iki.
19 Jatiobi yora westíora mebibicho
ikaxa, yora yamakeanke.
20 Ikon icha yora mebibo jakenbira, ja
yora westíorabicho iki.
21 Beronra meken yoiti atipanyamake:
"Eara min akintinin keenyamai", akin.
Jatian maponra, ja tae yoiti atipan-
yamake: "Maton akintininra ea keen-
yamai", akin.
22 Ja bebon koshimashoko keskáakin
non oinnai yora mebibokaya riki, noa
jan kikini maxkatabo.
23 Jatian ja jakonmatanishoko keskáakin
non oinnai yora mebibo riki, bebonbires
jakonhakin koiranxon non raoayonai,
jatian non jato oinmayamai yora mebi-
bora non bebonbires jakonhakin benxoai.
24 Jatian ja jishtibires non yora mebi-
shamanbora, jaskáakin non ayamai.
Jaskarabiribi non yora mebibo itira,
Diossen noa aká iki, jaskáaxon ja kikin-
matani non oinnai yora mebibokaya
non bebonbires jakonhanon ixon,
25 jaskatax yora mebibo, jatonbiribibo
ikantima kopí, ja yora mebi westíorabo-
kayara akinanankanti jake.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

26 Westíora yora mebi onitsapitaitianra
wetsaboribi onitsapikanai, westíora
yora mebi jabiribishaman jakonhakin
akanaitianra, wetsaboribi rarokanai.
27 Mato riki Criston yorabi keskábo,
jatian mato westíorabo riki, jawen mebi
keskabo.
28 Diossenra jawen joi akaibo iken
rekenpari jato imaa iki: Diossen raa-
nabo, jainoax *profetaboribi, jainoax
jawen joi jato axeati onanboribi, jainoax
ratéti jawéki akaiboribi, jainoax isinaibo
jato benxoakaiboribi, itan nekeabi jawé-
kinin wetsabo jato akinaiboribi, jainoax
jakonhakin joi akaibo jato ikinaiboribi,
itan wetsaresibi join yoyo ikaiboribi.
29 Jatíbira jawen joi yoiti Diossen
raanabobiresma iki, jatíbira *profe-
tama iki; jatíbima riki, jawen joi jato
axeati onanbo; jatíxonbira ratéti jawé-
kibo ayamakanai,
30 jatíbira ja isinaibo jato benxoati
atipana koshioma iki; jatikaxbira wetsa-
resibi joibaon yoyo iamakanai; jatíxon-
bira ja yoyo ikanai joibo jato onantiakin
yoiamakanai.
31 Ja kikin jakonhira Diossen onan
shinanyabo itikayara, maton shinanti
jake. Ramara ja en mato yoipakea,
bebonbires jakon jawékibo en mato yoiai.

Noimisti shinan

13 1 Ea iti iki, jonibaon join yoyo
iki, jainoax ja ángelbaon join-
ribi, ikaxbi ja Diossen noimisti shinan
emeran yamaaxa, yami tsaran ikai
keskáres itan canpana taan akanai
keskáresibi ea itiki,
2 jainoax *profeta ixon, Diossen
anoxon shinanna maton onanyamaabo
onanax, ea jatíbi jawékibo onan iki,
jainxon oinxonmabi en ikonhaa, kopí-
resibi niibo wetsanko taxkémati koshi
shinanyaribi iki ea, ikaxbi ja Diossen
noimisti shinan emeran yamaaxa ea
jawemabi iki.
3 Jainxon jatíbi ea jayata jawékibaon-
ribi atiki, ja jawebiomashokobo en jato
akinkin, jainxon ja joi yoiai kopí, ea
yatanhanan menokanaitianribi atiki,
en jato amareskin, ikaxbi ja noimisti
shinan emeran yamaaxa, ea jawemabi
iki.
4 Ja noimisti shinanya ikax, noa iti
riki, manátia, jakon shinanya noa iti,
wetsaboki notsiresai itima, jato xewi-
naton shinanmeeti yoyo iresaima,
5 iresabires joibo yoyo ikaima, jawe-
nabichoakin shinannaima, jatoki joi
teneaima, jatoki sináresaima,
6 atima keskáakin jawéki akanaitian
jaskaraton raroaima, ikon jawékibo
akanaitonreskaya raroai.
7 Jatíbinin noa onitsapiti, ikonhakin
jenetima, jatíbitian manáti, jatíbi jawéki
non teneti.
8 Ja noimisti shinanra jawetianbi
keyoyamai, wetsa netebaonra ja Diossen
shinanman yoyo itibo moa yamanoxiki,
jainoax wetsaresibi joibaonribi moa
yoyo iamanoxikanai, jaton onan shinan-
boribi moa jawemabi inoxiki.
9 Jan onanti shinanman itan ja Diossen
Shinanman yoikanaibaonra, jatíbi-
shaman rebestankin noa yoiamakanai,
10 ikaxbi ja jatíbi jawékibo non rebes-
tankin onanti nete nokoketianra, ja jain
senenres non onanna jawékibo moa
keyónoxiki.
11 Ea bake inontianra, ja bake yoyo
ikai keskati jainoax ja baken shinannai
keskáakin, jainxon jan shinanxon akai
keskáakinboribi en akátiai. Ikaxbi moa
yosi ixonra, ja bake ixon akátiaibo en
moa jenea iki.
12 Ramara non Dios oinyamapariai,
ikaxbi westíora netera jabishaman
non oinnoxiki. Ramara en kikinsha-
mahankin onanyamake, ikaxbi westíora
netera jabi en onannoxiki, jan ea
onanna keskáakinribi.
13 Kimisha jawékires iki, ja keyó-
yamai, jaki koshia noa iti, jaon manata
noa iti, jainoax jawen noimisti shinanya
noa iti. Ikaxbi ja kimishainoa bebon
jakon riki, ja noimisti shinan.

Wetsaresibi join yoyo iti

14 1 Ja noimisti shinanya iti, jainoax jawen onanti shinanya, Diossen mato imatiakinkaya shinankanwe, ja jan shinannaibo yoiti onanti shinanyakaya, mato imanon ixon.

2 Ja wetsaresibi join yoyo ikaira, Dios betanbiribi yoyo ikai, jonibo betanma, jaskakinra tsonbi, ja joi ninkáyamai, jameran onantikoma joibo, joaitian yoyo ikai kopí itan tsonbiribi onanyamai.

3 Ikaxbi, ja Diossen shinannai jato yoiaibaonra, jato shinan meran Dioski koshimaxon, jato bebonhakin shinan raromai.

4 Ja wetsaresibi join yoyo ikaira, jabichobiribi shinan meran Dioski beboni koshiai, ikaxbi ja Diossenbi shinannai jato yoiaibaonra jabé joi akaiboribi Dioski shinan meran bebonhakin koshimai.

5 Eara keenai, jatikaxbi wetsaresibi join yoyo ikaibo mato ikantinin, ikaxbi bebon jakon riki, ja Diossen shinannaibo jato yoiaibobires itikaya, jan onantiakin ninkámatibo yamaketian. Jatianparira ja joi akaibaon jatíxonbi onankanti iki.

6 Nokon wetsabo, neskarabo kopíra jawemabi iti iki, ja matoiba kaxon wetsaresibi joibaon en mato yoia, ja maton ninkáti joibaonkaya, ja Diossen noa onanmaibo mato yoititianbi, ja onan shinanbaon mato yoititianbi, jainoax ja Diossenbi shinannaibo mato yoititianbi, jainxon jan mato akinti wetsa jawékiboribi mato yoititianbi.

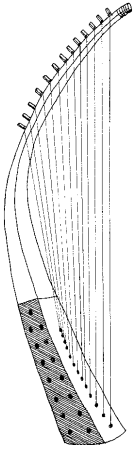

Arpa.

7 Ja bewá ati jawéki senenbires ten ikaitianki ¿Jawekeskaxon, jaweratoki flauta xoon ikai, itan jaweratoki arpa, ten ikai ixon non onanti iki?

8 Jatian ja reteananti iketian, jakonishaman trompeta xoon iamaitianra, ja reteanani kati kopí, tsoabi benxokaatima iki.

9 Jaskararibira mato winotai, ja ninkáxon onankati joibaon mato yoyo iamaitianki, ¿Jawekeskaxon mato yoyo ikaibo onankanti iki? Ja mato yoyo ikaibo niwe boai keskábores iketian.

10 Ikon riki, nato neten icha meskó join yoyo itibo jaa, jatian ja yoyo ikanaibo riki ikon ninkátibobires,

11 ikaxbi jaweraki ikarin ixon, ja joibo en onanyamaitianra, ea yoyo akai jonin, wetsankoniax joá joni riki ixon, ea onanti iki, jatian jabiribira en jaskararibi shinanti iki.

12 Jaskara ikenra, ja Diossen onan shinanyabo itiakin shinannaibo ixon, jaskáaxon ja joi akaibo bebonhakin, jato koshikinti onan shinanyabo itiakin maton shinanti jake.

13 Neskara kopíra, ja wetsaresibi join yoyo ikaitonin, já yoyo ikai joi janbi onanxon, onantiakin jato yoiti kopí, oracion meran Dios yokáti jake.

14 Jatian ja wetsaresibi join orankinra, en nokon shinan meranres oranai, ikaxbi ja ea yoyo ikaibora en jawebi ninkáyamai.

15 ¿Jatianki en jawe ati iki? Enra oranti jake nokon shinanyaxonbi, jatian ja en oranairibira en onanna iti jake. Nokon shinanyabiribira ea bewati jake jatian ja ea bewairibi en onanti jake.

16 Ikaxbi ja ninkátima joi min shinan meran itinaton min Dios rabiaitianra, ja mibé ikábaon onanyamakanai, jatianra,

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

ja Dios iráke akin min rabiaitian, janribi
miibetan ati atipanyamake.
17 Min Dios iráke akaira kikin jakon-
hira iti atipanke, ikaxbi janra wetsabo
bebonhakin Dioski koshitiakin akin-
yamai.
18 Jatíbi matobo xewinbainbires
wetsaresibi joibaon ea yoyo ikai kopíra
en Dios iráke akai.
19 Ikaxbi ja joi akaibo betan yoyo
ikinra, kikinhakin ninkákanti pichika
joires en jato yoiti atipanke, ja wetsare-
sibi join yoyo ikin chonka waranka joi
jato yoititianbi, jaskáaxon jabaonribi
wetsabo onanmati kopí,
20 Nokon wetsabó, bakebaon shinan
keskashoko iamakanwe, ja jakonma
atinkokaya, bakebo keská ikanwe.
Ikaxbi, ja yosibaon akai keskáakinkaya
shinankanwe.
21 Wishá meranra yoiai:
"Wetsa join, itan wetsankonia
jonibo
meranxonra nato jonibo en jato
yoyo anoxiki,
en jato jaskáakabira, nokon joi ea
ninkáxonyamanoxikanai, ikira
ikai non Ibo".[f]
22 Jaskara ikenra, ja wetsaresibi join
yoyo ikanaibo, joi akaibaonama iki, jara
Diossen joi ayamaibo ja oinnax, jan raté-
tibiribi iki. Ikaxbi ja Diossen shinannai
joibo maton yoiaira, joi akaibaonabiribi
iki, jara ja joi ayamaibaonama iki.
23 Itiki ja joi akaibobires mato tsin-
kitax, jatikaxbi wetsaresibi joibaon
yoyo iki, jatian mato jaskataitianra, ja
ramakaya Dios onankasai joni itan joi
ayosma jonin jikixon shinanti iki, beyo-
sabo ikaxa ikanai, ixon.
24 Ikaxbi jatikaxbi ja Diossen shinan-
nai joibo yoii mato ikaitianra, ja rama-
kaya Dios onankasai joni, itan ja joi
ayamai jonin, jikixon mato jaskati yoyo
ikaibo ninkátaanan, eara ochaya iki
ikax, janbix shinanmeeti iki.
25 Jaskataxa jawen shinan meran
shinannai jawékibo jishtiataanan,
chirankooxon, janribi Dios rabiti iki,
jainxon Diosribi ikonkon mato betan
itina, jan onanti iki.

Itikeskatibi Dios rabitiainoax iti

26 Ramara ja en mato yoiibea jawé-
kibo ichama join en mato yoiai, nokon
wetsabo, ja Dios rabii tsinkitax jatíri-
bibo salmosbo bewakanwe, wetsabaon
jato joi onanmakanwe, wetsabaon
Diossen mato onanmaabo yoikanwe,
wetsaresibi joibaon yoyo ikanwe, jatíri-
bibaon ja yoyo ikanai joibo onantiakin
jato yoikanwe, ikaxbi, jara iti jake jati-
kaxbi noa shinan meran koshikanti.
27 Jatian ja wetsaresibi joibaon yoyo
ikira rabé iamax kimishabo mato ikanti
iki, jainoax westíora westíorabokayara,
mato yoyo ipaketi jake, jainoax westíora
joni jan onantiakin ja joibo jato yoiai-
ribi jati jake.
28 Ikaxbi ja joi akaibo xaran jaskara
joibo onantiakin jato yoiti tsoabi yama-
ketianra, mato yoyo itima iki, matobi-
chora Dios betanbiribi yoyo ikanti iki.
29 Jaskaribiira, ja Diossen shinannai
joibo yoii, rabé iamax kimishabo mato
ikanti iki, jatianra wetsabaon, ikonrin
iki ixon, onankanti jake.
30 Ikaxbi ja nínkati yakata wetsa joi
akai joni, Diossen wetsa jawékibo jish-
tiaxonketianra, ja reken yoyo iitai joni
yoyo iki jenéti jake.
31 Neskataxa jatikaxbi ja Diossen
shinannai joi jato yoiaibo jaton ititian-
bobiribi, yoyo ikanti jake, jaskáaxon
jatíxonbi onanax, shinan meran beboni
koshikanti kopí.
32 Ja Diossen shinannai joi jato yoiai
jonira, kikini koiranmeeti jake, jawe-
tianki yoyo itiki, itan jawetianki itima
iki, ikax.
33 Ja Dios iki jatíbi jakon itin keenai
Dios, jara wetsaorikantibo keenyamai.

[f] **14.21** Is. 28.11, 12

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Ja wetsankonia joi akaibo ikai keskatiribira,
34 ja ainbobo Dios rabii tsinkítiainoax yoyo ikanti yamake, yoyo itima yoikanaibo iken, jabaonra jaton benen yoiaibo ninkáxonresti jake, ja esekan yoiai keskáakin.
35 Jawéki onannoxon, yokákaskin maton xobonkoxonbiribi, maton benebo yokákanwe, jakonma riki, ja ainbobo jaskara tsinkítiainoaxbi yoyo iti.
36 Matonra onanti jake, ja Diossen joira matoibakeax peokootama iki ixon, itan matobichomaribi iki, ja joi onanabo.
37 Jaweratoki ja Diossen shinannai joibo yoiai iki, itan ja Diossen Shinanman yoyo ikaiton shinanmeetairibi iki, janra onanti jake, nato en mato wishaxoni iitaibo riki, ja non Ibon senenhati yoiaibo, ixon.
38 Jatian jan jaskáakin onankashamaitianra, jaribi non Ibon onanyamake.
39 Jaskara iketian, nokon wetsabo, ja Diossen shinannai joi yoiaibo itikaya shinankanwe, jainxon ja wetsaresibi join yoyo ikantimabo jato yoiamakanwe.
40 Ikaxbi jaskarabo akin, jakonshamanhakin akanwe.

Cristora jiria iki

15 1 Nokon wetsabo, jan kishpinti jakon joi en mato yoiantanabo, jakiribi maton shinantininra ea keenai, ja joira maton ikonhaa iki, jaskatira mato jaki koshii jenéyamai.
2 Ja joiribi ikonhaax iki, mato moa kishpinmeetabo jaki koshii jenéyamaaxes, jaskáyamaira yanka ja joi ikonhaabo mato ikanti iki.
3 Ja kikin jakon riki en rekenhakin mato onanmaa, ja enparíribi ninkáxon Cristo non ochabo kopí mawata, ja wishá meran yoiai keskati.
4 Jatian mawáketian miinkanara, kimisha nete itin jiriaa iki, ja Wishábo meran yoiai keskati,
5 Rekenparira Pedroki pikota iki, japekaora ja chonka rabé jaonmea onanaibokiribi pikota iki.
6 Jainoaxa, ja pichika pacha xewina non wetsabokiribi pikota iki, jatíribibo moa mawákanabo ikenbira, jatíbitanishaman jan oinnibo ramakamanbi japarikanke.
7 Jainoax Santiagokiribi pikota iki, japekaora jatíbi jawen joi yoiti raanabokiribi pikota iki,
8 senentiainbira, ekiribi pikota iki, ja oxe senenma bake pikota keskáshoko ea ikenbi.
9 Ea riki Diossen raanabo namanbires, ja Diossen joi akaibo ramiaxon masábo jato tenemakatitai ikax, jaskara ikaxiki, ea Criston raana joni iti jisámabobi.
10 Ikaxbi jawen jakon shinanman Diossen ea imaa ikaxa, ea ja iki. Jatian jawen jakon shinanya ea jan imaara, yankabires iamaa iki. Jaskáyamaira ja wetsa joi yoiaibo bebonbiresa ea joi yoii teeta iki, nokon shinanmanbira en ayamaa iki, Diossenra jawen jakon shinanman ea akinna iki.
11 Ibanon, en iamaxon wetsabaon inonbi mato joi yoiai, jatíxonbira ja joibires non yoiai, jatian ja joiribi riki, maton ikonhaa.

Mawatabo jirikanti

12 Jatian ja Cristo mawataxbi jiria joi non mato yoiai ikenbiki, ¿Jawekopi mawatabora jiriamanoxiki, ixon jatíribi matobaon yoiai?
13 Mawatabo ikon jirikantima ikenra, Cristo mawatax jiriamakeana iki.
14 Jatian Cristo jiriamani iketianra, ja non mato yoiai joibo jawemabi ikeanke, jainoax yankabiresibi ja joi maton ikonhaabo ikeanke.
15 Jaskarakon ikenra, Diossenra Cristo jirimaa iki akin mato yoii, noaribi jansoi, Dioskiriti yoyo ika ikeanke, ja mawábo ikon jiriamakanai ikenbi,
16 ja mawábo jiritima ikenra, Cristoribi mawatax jiriamakeanke.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

17 Jatian ja Cristo jiriamani iketianra,
maton Cristo ikonhabo yankabires iki,
itan ochankoniax mato xabakaatama-
boribi iki.
18 Jatian ja Cristo ikonhaax mawata-
boribi, moa manótiain bokanabo iki.
19 Nato neten jati kopíres non Cristo
manaabo ikaxa, wetsabo bebonbires
onísakantishokobo noa ikanai.
20 Ikaxbi, ja Cristo mawataxbi jiriri-
biakaya iki ikon, já riki ja mawánibo
xarameax rekeni jiria ikax, ja rekeni
iká bimi tsekakana keská.
21 Westíora joni ochaaton, ja mawáti
jawéki peokooni keskatiribira, ja
westíora joni jirini kopíribi, ja mawa-
taxbi jiriti jawéki joái.
22 Ja Adán ochaatonra, jatíbi jonibo
mawataibobires banékana iki, jaskári-
biira ja Cristo ikonhaabo, jatikaxbi jati
neteya inoxikanai.
23 Ikaxbi westíorabora jaton ititianbo-
biribi jirinoxikanai. Cristora iká iki, ja
rekeni jirii, japekáora já jakiribi joke-
tian joi ikonhaa ikax, jawenabobiribi
inoxikanai jirii.
24 Jatian moa nete senenoxiki, jatíbi
nato nete iboa yoshinbo, jainoax jatíbi
koshi shinanya jonibo, itan jatíbi
koshi jawékibo, jaton koshi jatíbi jato
bichinxon, jatoarestaanan Criston, ja
Papa Diossen mekenman jatíbi jene-
ketian.
25 Jaskatira jatíbi jawen rawíbo, ja
jan peniti jato imai kaman, Cristo Apo
inóxiki.
26 Jatian ja senentiainbi janharesa
jawen rawíra inóxiki mawá.
27 Ja wishá meran yoiai keskáakin,
moa Diossen jatíbi jawékibo Cristo
meniketian. Ikaxbi jatíbi jawékibo moa
já menia iki ikaira, ja Diosribi jaskáa
yoii ikaima iki, jankaya riki jatíbi jawé-
kibo moa Cristoki jenea.[g]
28 Jatian jatíbi jawékibo moa jaki jene-
taananra, Cristoribi jawen Bake ikax,
Dioski menikaanoxiki, jan jatíbi jawé-
kibo jaki jenea iketian, jaskatira Dios
jatíbiain kikin joni inóxiki.
29 Jatian ja mawábaon janenko bauti-
zanmeetaiboki ¿Jaweaki jaskákanti
iki? Jatian ja mawábo jiriamaitianki
¿Jaweaki jaton janenkobo bautizanmee-
kanti iki?
30 ¿Jawekopiki jatíbitian noa onsá
meran iki?
31 Nokon wetsabo, netetiibira ea
mawáti onsá meran iki, neskara en
mato yoiaira ikon iki. Ja non Ibo Cristo
maton ikonhaa iketian ea raroai keska-
tiribira, neskara jawéki kopí ea raroai.
32 Jatian ja pimis yoina keská
Efesoainoa jonibo betan join iananx-
onki ¿Jawe jakon jawéki en bia? Ikon
ja mawatabo jiriamai iketian, jatíribi-
baon yoiai keskáakin: "Pinon akanwe
xeanon akanwe, iitimabi noa mawáti
iketian".
33 Jato paranmayamakanwe. Neska-
rara yoikanai: "Ja jakonma akaibo
betan raenanira, non jakon axébo moa
noa shinanbenotai", iki ixon.
34 Moa ochaibo jenétaanan jakiribi
jakoni jatiakin shinankanwe, jatíribi
matobaonra Dios onankanamaparibo
ikanai, neskáakinbora en mato yoiai,
mato rabínnon ixon.

Mawatax jiriabaon yora jaskara iti

35 Westíora joni iti iki yokakaati:
"¿Jawekeskatiki ja mawatabo jirino-
xiki? ¿Jawekeska yorayabomein inoxi-
kanai?" iki.
36 ¡Jara iresabires yoká iki! Ja jawéki
bero min banaara, jawen xaká payóti
jake, jaskatax ja bero xoxoti kopí.
37 Ja non banaa beroma riki, ja xoxoa,
ja xaká chichó iká bero riki, ja xoxoai,
ibanon trigo iamax wetsa bero inon-
bires.
38 Chiníparikayara, Diossen já keenai
keská yorayabiribi ja jiwi imai, jatian ja

[g] **15.27** Sal. 8.6

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

berobora jawen imakasai keská jiwibobiribi imai.

39 Jatíbi yorabora ja jisábiresma iki, wetsa riki jonin yora, wetsa riki yoinabaon yora, wetsa riki noyai yoinabaon yora, wetsa riki yapabaon yorabiribi.

40 Jaribarake nato mainmea yorayabobiribi, jainoax naikanmea iti yorabobiribi, ikaxbi ja nato mainmea metsá yorara, ja naikanmea metsá yorabo keskáma iki,

41 Barin penéra, ja oxe betan wishtinbaon pené keskama iki, jatian ja wishtínbobira meskotibo penetai, wetsana riki wetsaresibi pené jatian wetsana wetsaresibi.

42 Jaskararibira ja mawata jiriaibo betan winotai, ja mawá non miinnai riki keyotai, ikaxbi ja jiriai riki, jawetianbi keyóyosma.

43 Ja non mawá miinnai riki, jan keenti jisáma itan jawe koshiomabobi, ikaxbi ja jiriai riki, jakonshaman itan koshi.

44 Ja non miinnai mawá riki nekeabi yora, ikaxbi ja jiriai riki, Diossen meniai bená yoraya. Jatian ja nekeabi yora káyayabi jaketianra, ja Diossenbi menia bená yoraya kayaribi jake.

45 Wishá meranra ikai neskati: "Ja reken joni Adánra, jati yoraya iká iki, ikaxbi japekao iká Adán akin non akai Cristora iká iki, jan jato jamai Shinanbiribi", iki.[h]

46 Jaskara ikenra, shinanpari ayamakin, yorapari Diossen aká iki, japekaopari shinan aká iki.

47 Ja reken aká jonira, mai poto aká iká iki, jatian japekaokea joni riki naikanmea.

48 Jatíbi nato mainmea jonibora, ja Adán iní keska yorayaribi iki, jatian ja naikanmeabobiribira, ja naikanmeaton yoraya keskáboribi iki.

49 Ja mai akana joni iní keskati noa rama itina keskatiribi, ja naikanmea keskatiribi noa inóxiki.

50 Enra mato yoiai nokon wetsabo, non namiya xaora, Diossen nai netenko iti atipanyamake, jatian keyotai jawékira, jawetianbi keyóyosma ikain iti atipanyamake.

51 Ninkákanwe, ramara ja Diossen joné jawéki en mato onanmai, jatíbira noa mawáyamanoxikanai, ikaxbi jatíbira noa wetsaresibi yorayabo inoxikanai.

52 Ja noa beri ikai keskati ishtonbires, senentiainbi trompeta xoon ikaitian. Trompetara xoon inóxiki, jatianra ja máwatabo jirinoxikanai, moa jakiribi jawetianbi mawáyamanox, jatian noabora moa wetsaresibi yorabo inoxikanai.

53 Non nekeabi keyotai yorara, moa wetsaresibi keyóyosma yora inóxiki, jatian ja non mawatai yorara, moa mawáyosma yora inóxiki.

54 Jatian non nekeabi keyotai yora moa keyóyosma yoraya iketian, itan non mawatai yora moa mawáyosma yoraya iketianra, ja Wishá meran yoiai keská senennoxiki: "Ja mawáti jawékira moa keyota iki iki.[i]

55 Ja máwakanra moa noaaresyamai, ja mawára moa jan chachimisti tsispinhoma iki".[j]

56 Non ochabo kopíra, ja mawáki, noa raketai jan chachimisti tsispinya keská iketian, jatian jan ocha koshi imai riki, ja moatian esé.

57 Ikaxbi nonra Dios iráke akai, non Ibo Jesucristo kopíres, moa jaskarabo nonharesa kopí.

58 Jaskara kopí nokon noi wetsabo, noixon Diossen tee akin jeneyamakanwe, matonra onanke, ja non Ibo betan ixon jawen tee non akaibo, yankama.

Joi akaibo akinnoxon koríki tsinkikana

16 1 Ja joi akaibo akinnoxon, koríki tsinkikin, ja Galacia main iká joi akaibo, jaskáakin ati en jato onanmaa keskáakinribi akanwe.

---

[h] **15.45** Gn. 2.7 [i] **15.54** Is. 25.8 [j] **15.55** Os. 13.14

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

2 Domingo netetiibi westíorabaon
maton kanana koríki, jawetiishoko
tsinkixon benxoakanwe, jaskáaxon ea
kaketian, maton moa tsinkitima kopí.
3 Jatian moa matoiba nokóxonra, ja
Jerusalénhain raanoxon, maton katota
jonibo ja kirika wisháyabo en jato raani
kaai, ja jainoa joi akaibo jato boma-
noxon, maton tsinkia koríkibo jato
boxontankanon ixon.
4 Earibi jato betan kati jakon ike-
tianra, ebetan jabo bokanti iki.

Wetsankobo kanoxon Pablon shinanna

5 Kakinra ja Macedonia main iká
jeman joi akaibo en oinbainti jake,
jatian Macedoniainoaxa ea matoiba
nokóti jake,
6 jawekeska ikaxa, eabira matoiba
basiti iki, iamax jatíbi jenetia winotai
kamanra ea jain itiki, jatianra ea jainoax
wetsanko tekitaitian maton ea akinti iki.
7 Winókinshokores mato oinnara ea
ikáshamai, basicha jain mato betan
itira en shinannai, non Ibon jaskara
shinanna iketian.
8 Ikaxbi Efesoainra ea baneti jake, ja
*pentecostés nete nokotai kaman.
9 Jainra non Ibon joi yoikin tee ati
nokona jakon iki, jaskáxon icha jonibo
non Ibon joi en jato ikonhamati kopí,
icha joniboribi eki jakonmaakanainbi.
10 Timoteo matoiba nokotax, jako-
naxes ibanon, jaribira en akai keskáakin
non Ibon tee akai iki.
11 Ja matoiba iketian, kikínmasho-
koakin shinanyamakanwe, jaskayama-
kinkaya jakiribi joaitian, jakonhaxonres
akinkanwe. Jaskatax ea oinni jonon,
non wetsabo betanra non manake.
12 Ja non wetsa Apolosra ichaakin
en yoike, ja non wetsabo betan mato
oinni kanon ixon, ikaxbi ramara kaka-
shamake, kati jakon iketian, wetsatian
kanoxon.

Senentiainbi jato saludana

13 Oxaa keskábo iamai, Cristoki koshii
jeneyamakanwe, kikinhakin shinan
koshiax bebonhakin shinanni rakéya-
makanwe.
14 Jainxon jatíbi ja maton akai jawé-
kibo, noimisti shinanyaxonshaman
akanwe.
15 Nokon wetsabo, matonra onanke, ja
Estéfanas betan jawen rarebobora ikana
iki reken ja Acaya mainxon ja ikon joi
ikonhaabo. Jabaonra ja joi ikonhaa non
wetsaboribi akinnai.
16 Jaskara jonibaon yoiai, itan ja wetsa
joi akaibo jato akini teetai jonibaon
yoiaibokaya, jato senenhaxonkanwe.
17 Ja Estéfanas, Fortunato jainoax
Acaicora moa neno bekanke, mato
yamaa toan jabo neno bekanketianra
ea ikonbiresi raroai,
18 jabo joxonra ea koshi shinan bima-
kanke, matobo imakana keskáakinribi,
jaskara jonibokaya maton jakonhakin
ikíntininra, ea keenai.
19 Ja Asia mainmea jemabaon ikana
joi akaibaonra, mato saludo bomakanai,
ja Aquilanin, Priscilanin, jainxon jawen
xobon bewai tsinkitaibaonribira, non
Ibon janenko icha saludo mato boma-
kanai,
20 jainxon jatíbi nobé joi akaibaon
saludoribi bikanwe, jainoax ja joi
akaibo ikax jakonshaman shinanyanix
mato betsó iananantininra ea keenai.
21 Jatian ea Pablonra, nato saludo enbi
mato wishaxonai.
22 Jaweratonki non Ibo Jesucristo
noiamai, abánon Diossenbi masábires
tenemakin ¡Jowé non Ibó!
23 Ja non Ibo Jesucriston jawen icha
jakon shinan mato menibanon,
24 ja Cristo Jesussen janenkora, en
mato noia shinan, jatíbitian mato meran
iki.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

2 CORINTIOS

Corintoainoa joi akaiboki jawen rabé itin Pablon jato kirika bomaa

Jato saludana

1 1 Ea riki Pablo, Diossen jaskara shinanna iketian, Jesucriston raana. Ja non wetsa Timoteo betanra nato kirika en wishai, ja Corinto jeman Diossen joi akaiboki, itan ja Acaya main iká jatíbi joi akaibokiribi mato bomanoxon.

2 Ja non Papa Dios betan non Ibo Jesucriston jawen jakon shinan, itan jawen xabá shinanman mato akinbanon.

Pablo onitsapitabo

3 Ja non Papa Dios itan non Ibo Jesucristo rabinon akanwe, ja riki jan noa onísai non Papa, itan jatíbitian jan tantiti koshi shinanyabo imakin, noa jenémayamai Dios.

4 Janra jatíbi non masá teneainkobo, jaskatax tantiti koshi shinanyabo noa imai, jaskáaxon nonribi ja masá teneaibo, jan noa menia tantiti koshi shinanyaxonribi non jato akinti kopí.

5 Ja Criston masá teneni keskáakinribi, akonbireskin masá tenekinbira, jaibakearibi icha jan tantiti koshi shinan non biai.

6 Jatian jaskáakin non masá teneaibo riki, matoribi jan tantiti koshi shinan bitaanan, kishpinmeekanon ikax. Jatian ja koshi shinanyabo noa Diossen imai riki, ja non akai keskáakinribi masá tenekinbi koshixon, ja shinanyaxonribi maton tenenon ixon, mato akinti kopí.

7 Jaskara shinanyaboribira mato ikanai ixon, non shinannai. Jakopíra non onanke, jaskati mato onitsapitaitianra, Diossenbi jaskatax jan tantiti koshi shinanyabo mato imai ixon.

8 Nokon wetsabo, ja Asia main inontianki, jawetiibiresi atikonma jawékibo noa winókana iki ixon, maton onantininra noa keenai. Nonra nokoa iki, tenetikoma kikin bebonbires atikonma tanakaati jawékibo; nonra shinanna iki, moa noa jati jisámabo,

9 moa retekantiresbora noa ikanai ixonbora, non shinankana iki. Ikaxbi neskara jawéki winotabaonra noa onanmaa iki, non koshinbi koshiamai ja mawátabo jirimai Dioskikaya noa koshiti.

10 Jaskarainoabora noa Diossen xabáa iki, jainxonra ja kikinbires onsá mawátiainbo noa ikenbi, noa jan xabáaboresti iki. Nonra ikonhai noa xabáaborestiki ixon,

11 matonribi noki oranhanan noa akinnaitian. Ichaxon noki orankanaitianra, ichaxonribi Dios iráke akanti iki, janbi noa jakonbires imaboai kopí.

Jaskara kopí Pablo Corintoain kayamaa

12 Kikin raroshamanra noa ikanai, jakonira jatíbibo bebon nato netemeax noa ike ixon, non shinan meran onannax, ja mato betanshaman ikaxa, noa jaskata iki. Jatian noa neskati ikábora, non onan shinanmanbi noa ikáma iki, Diossenkayara jawen noimisti shinanman jaskatibo iti noa onanmaa iki.

13 Nato kirika non wishaa meranra, ja yoyo axon wetsaresibiakinbo maton

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

ninkánon ixonbo, non wishayamai,
jakopira maton kikinhakin ninkátinin-
kaya ea keenai.
14 Jatian rama ja non yoiabo moa
onanna ikaxa, ja non Ibo Jesús joribake-
tian, mato kikinni noon raronoxiki jatian
noabiribi maton kikinni raronoxiki,
15 Neskáakinbo ikonhaxa, reken-
pari mato oinni kati en shinanna iki,
jaskatax rabeti ea mato oinni kaa iti
kopí.
16 Enra shinanna iki, ja Macedonia
bain kaai winókinbi mato ointi, jainoax
moa jakiribi banékin mato oinribiti,
jaskáaxon ja Judeain kaaitian, maton
ea akinti kopí.
17 ¿En neskáakin shinannabo akonkin
shinanxonmabi en akáboki maton
shinannai? iamax ¿Jatíbi jonibo ikai
keskati "eara kaai iki ikaxbi, eara
moa kayamai, iki", ea ikáboki maton
shinannai?
18 Diossenra onanke "noara kaai
axonbi noara moa kayamai akinbo non
mato yoiamai".
19 Ja Silvanon, Timoteon jainoax
enribi mato yoiai, Diossen Bake Cristo
Jesúsra jawetianbi "enra akai ixonbi,
enra moa ayamai ikai, iamaa iki",
Diosra Jesucristo meranoax, jatíbitian
ikoni yoyo ixon, senenhai iki.
20 Ja Cristo meranoaxa, jatíbi ja
Diossen jaskara iti yoiabo senenai,
jaskatira noa ikai Dios rabii, "jaskara-
shaman ibanon", ja Cristo Jesús kopíres
iki.
21 Jatian Diossenra noa itan matobo
Cristo betanbishaman imataanan, jaki
koshimakin noa jenémayamai, janra
noa jawenabo imaa iki.
22 Jawenashamanbo onantiakin ima-
xonra, ja Diossen Shinan non jointi
meran imaa iki, já kopíres jan meniti
yoiaibo non binon ixon.
23 Ikaxbi ja Corintoain kanoxon
shinannaxbi ea kayamaara, Diossen
onanke, jatian jaskati ea kayamaa riki,
matoki jakonhakin shinannax.
24 Jawekayaki maton ikonhatiki
ixonra non mato yoiamai, moa jaki
koshiabo iken, jaskatax bebonbires
raronon ixon, mato akinkasi riki noa.

2 1 Jakopira jakiribi mato oinni kaxon,
mato onísmatima en shinanna iki.
2 Jatian jaskáakin en mato onísmake-
tianki, ¿Chiníbiribi tson ea raromatiki?
Tsonma, matonbiribi.
3 Jaskáakinra, moa aká keskabiakin,
en mato wishaxona iki, kaax ja raroaibo
betan rarotitianbi onískashamakin.
Enra moa shinanxon onanna iki, ea
kaketianra jatikaxbi mato ebébi, raro-
kanti iki ixon.
4 Jatian jaskáakin ja kirika mato
wishaxonira, jaakinres shinanni, ea
ikonbiresi tsokasa iki, jaskatira ea
winibobia iki, ikaxbira maton masá
shinannon ixon en ayamaa iki, ja kirika
wishakin, ja en mato akonkin noia
maton onannon ixonra en wishaa iki.

Pablon jaton ochabo moa shinanxonyamaa

5 Jatian jaweratonki ea masá
shinanmaa, janra eabicho amayamake,
jatíbi matoribira masá shinanmake
kikinhakin amairakinmabi, bebonhira
yoikashamakinra, en jaskáakinres yoiai.
6 Ja jakonma aká joni moa jatíxonbi
maton notsina ikaxa, jan senenres moa
jakon iki.
7 Jatian rama maton ati riki, jan
jakonma aká jawékibo moa shinan-
xonyamataanan, moa jakontiakinres
akinkin, jaskáyamaabi ayorakin masá
shinanni, shinan tsokasnaketian.
8 Jaskara kopíra en mato yoiai, jaki-
ribikaya ja joni oinmakanwe, matonra
akonkin noike iki ixon.
9 Nato jawékibo yoikinra, moabi
en mato wishaxona iki, jara iká iki,
jaskáakin ati en yoia keskáakinmein
maton senenhai iki ixon onannoxon en
mato tanaa.
10 Jaskara iken, jan jakonma aká joni
moa jaweayamakin maton jakiriakin

shinanxonyamaitianra, enribi moa jakiriakin shinanxontima iki. Enra jaskáakin ja jawékibo moa benxoa iki, mato noixon Cristo bebonxon.

11 Non jaskáakin aketianra, Satanássen noarestima iki, nonra ayorakin onanke jawen jakonmamisti shinanbo.

Troas jemameax, Pablo raroshaman iamaa

12 Ja Troas jeman, Criston jakon joi yoii ea nokoketianra, non Ibonbi ea atikonhaxona iki, jawen tee anon ixon.

13 Ikaxbira, nokon shinan raroshaman iamaa iki, ja nokon wetsa Tito jain nokoyamaax, jakopíra ea jatoibakeax, moa Macedoniain kaa iki.

Pablon Dios iráke aka

14 Jaskara ixonbira, en Dios iráke akai, ja Cristo meranxon jatíbi jawékibo nonharesti noa imaa kopí, jatian noo meranxonribi jawen joi jatíbiain jato ninkámai, ja joira jakonhira inin poatai keskati, jatíbiain nokotai.

15 Jatian noa riki, jakonhira ininti Criston Dios bexona keskábo, jara ja kishpinmeetabaon itan ja manotiain boaibaonribi ninkatai.

16 Jatian ja manótiain boaibaon, ja joi non yoiaitian ninkata riki, ja xeteax mawáti jeté keska, ikaxbi ja kishpinmeetabaon ninkata riki, ja joi ja xeteax jakonti ininti keskáshaman. ¿Jatian tsoaboki, neskara teeribi anoxon moa onanna iki?

17 Noara ichaxon wetsabaon akai keskáakin, Diossen joi yoixon, jato kopí yokataiboma iki, noara jaskáyamai, ikonira noa Dios bebon yoyo ikai, jan raanabo ikax, Cristo betanbi itaanan.

Bená senenhabekonti joi yoii iká

3 1 Neskáakinbo non mato yoiaitianki ¿Noa jakiribi nonbixbi rabikaatai keskábo maton shinannai? Noara ja wetsabaon akai keskáakin ja íkonman yoinkin, noa wishaxonkana kirika mato oinmati itan matonribi noa jaskáakin kirika wishaxontibo, moa maxkáyamake.

2 Matobikaya riki, ja jakonman yoinkin noa jayá iti kirika wishaxonkana keskábo, jara non shinan meran boai, ikaxbi jatíxonbi onankana, moa oinna ixon.

3 Onantibiresiki matobo, ja Cristonbi nookiriti jakoni yoyo ika kirika wishaa keskábo. Jara non jato oinmai, ja kirikara tintan wishaama iki, ja riki, ja jiria Diossen Shinanman aká, itan ja makan panchaakaki akamaribi, ja riki jonin jointiain wishaa.

4 Jaskara kopíra, Cristo kopíres Dioski, koshitaanan, non yoiaibora ikon iki ixon non shinannai.

5 Non shinanmanbira neskarabo, inoxon non onanama iki, jatíbi non onanna jawékibo riki, Diossenbi noa onanmaaton noa akábores.

6 Janbira noa onanmaa iki, ja senenhabekonti bená joi jato yoii teetaibo inon ixon. Jara ja esé meran wishakaata joiboma iki, ja riki Diossen Shinan. Ja eséra, ja senenhayamax mawáti iki, ikaxbi ja Diossen Shinanmanra noa jati meniai.

7 Ja makan panchaakaki wishakaata eséra iká iki, kikinshaman pené. Jaskara ikenra, ja *israelitabaon Moiséssen bemananbobi ointi atipanyamakana iki, ioraa pené iketian, jaskara iwanaxbira jainmashaman ja pené keyópaketa iki. Jatian jan jato mawátiain boai ikaxbira iká iki, jato onanmaa esé kikin jakonhira.

8 Jaskara ikaxa, bebonbires jakonhira iti jake, ja Diossen jawen Shinanman aká, senenhabekonti bená joi yoikaatai.

9 Jatian jato mawátiain boai ikaxbi, ja esé jakonhira iní ikenra, bebonbires jakonhira iti jake, ja itibi keskáakin noa Diossen imati joi non jato yoiai.

10 Ja moatian jakonhira iká esé xewina kikin koshi riki ja rama non yoiai joi.

11 Jakaya keyoti kaai ikaxbi ja esé jakonhira iká ikenra, ja keyóyamai kaai joikaya bebon jakonhira iti jake.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

12 Neskara jawékibo moa onanna
ixonra rakétanma non yoiai.
13 Noara ja israelitabaon jawen
bemanan pené toxkópaketai oinyama-
kanon ikax Moisés chopan bepanameta
iní keskatibo iamai,
14 Ikaxbi jabora ikana iki jaton jointi
chorishabo, jaskara kopíra ramaka-
manbi ja moatian esébo yoyo axonbi
onanyamareskanai. Ja jan bepóti chopa
keskaraton jaton shinanbo bepoa keská-
bopari ixon. Jara Cristo ikonhaketian-
pari jato keyoxonti iki.
15 Ramakamanbira ja Moiséssen esébo
yoyo akinbi onanyamareskanai jaton
shinanbo chopan bepoa keskábo ixon.
16 Ikaxbi jawetianki westíora jonin
non Ibo ikonhai, jatianparira jan jawen
shinan bepoa keskábo moa keyotai.
17 Ja Diossen Shinan riki Diossen
Shinan, jatian jaweratobo meranki ja
Diossen Shinan iki, jabo riki moa xaba-
kaatabo.
18 Jaskara ikaxa noa jan bepoa
keskábo moa yama ixon, westíora espejo
keská ixon Diossen koshi shinan non
jato oinmai. Diossenra jainmashamanbo
noa wetsaresibiakin imaboai, já keska-
ribi noa inon ixon. Jaskáakin noa akára,
jawen ani shinan non jishtiaboai; jaskáa-
kinra non Ibon akai jawen Shinanman.

4 1 Jaskara kopíra nato tee jenetibo
non shinanyamai, Diossen jawen
jakon shinanman ati noa yoia iketian.
2 Ja jonéshoko itan jan noa rabinmati
jawékibora moa non ayamai; nonra jato
jansoayamai itan jaskati iká keskámaa-
kinbo, ja Diossen joi non jato yoiamai.
Jaskáyamakinra ikon joibores non yoiai,
jaskarainxonra Dios bebonxon jonibaon,
jaton shinan meran onankanke, ikonra
non yoiai ixon.
3 Ja manotiain boaibaon ninkata riki,
ja non jakon joi yoiaibo ninkátikoma.
4 Jatian jaskáakin jabaon ikon-
hayamaitianra, jan nato nete iboa
yoshinman, jaton shinanbo onantimaa-
nana iki, ja Cristo Dios ikenbi jakiriti
iká koshi join jato jishtiaxonabi onan-
yamakanon ixon.
5 Ja non yoiai joibo maton noa senen-
haxonon ixonra non mato yoiamai; ja
non Ibo Jesucristonin yoiaibo maton
senenhaxonon ixonra non mato yoiai.
Noabo riki mato akinni teetaibo Jesús
noia kopíres.
6 Ja yamé ikenbi joekan tenamani
Diossenribira, joekan non shinan tenai
keskáakin jawen joi noa onanmaa iki.
Nonribi wetsabo Diossen atipana koshi
ja Jesucriston bemanain penetai keská
jato onanmanon ixon.

Jaki koshiaxes jati

7 Ikaxbi neskara jakon joibora non
shinan meran noa jayáke, ja non
shinanbo mapó akana chomo keska-
bores ikenbi. Jaskatax noibakeax iamai
ja ani atipana koshi Diossibakeax joái
onanti iti kopí.
8 Icha atikoma jawékibo jakenbira non
namaankinbo shinanyamai; meskóa-
kinbo shinankinbira moara non atipan-
yamake ixonbo non shinanyamai,
9 masá memaxonbo onitsapimakana-
bira, noabichoma iki, rishkixon pake-
kanabira noa mawáyamai.
10 Jaweranobo noa kainko inonbira ja
Jesús iní keskatiribi noa onitsapikanai,
jaskatax ja Cristo jaa keskatiribi noa jaa
onanti iti kopí.
11 Japarikanabo ikaxa ja Cristo kopi
retekantiresbo noa ikanai, jaskatax noa
mawatai yora meran Cristo jaa jishtiti
kopí.
12 Jatian neskáakin noa retekaskinbo
akanaira, mato jati kopi iki.
13 Wishá meranra ikai neskati:
“Ikonhaxa ea yoyo ika iki”, iki. Jaskáakin
nonribi ikonha ixonra, non joi yoiai.[a]
14 Nonra onanke Diossen ja non
Ibo Jesús jirimani, keskáakinribi já

[a] **4.13** Sal. 116.10

betanbiribira noa jan jirimanoxiki ixon,
jainxonra mato betanbiribi ja ikainko
noa bonóxiki.
15 Jatíbi neskarabora noa winóke mato
jakon ikanti kopí, jaskaxon Diossen
jakonhamisti shinan bitaanan, ichaxon-
ribi Dios iráke ayananbi rabikanti kopí.
16 Jaskara kopíra non namaankin
shinanyamai, moa nekebi yosipakei-
bira shinan meran netetiibi noa bená
benaresai.
17 Nato netemeax noa onitsapitaibora
basima winotaibores iki, ikaxbi jaska-
rabaonra jawetianbi keyoyosma bená
jatiabo noa imai.
18 Ja non oinnai jawékiorabora non
shinanyamai, non shinannai riki ja
non oinyamai jawékiboakinres, ja non
oinnai jawékibora keyotaibores iki,
ikaxbi ja non oinyamai jawékibora
jawetianbi keyóyosma iki.
5 1 Noabo riki chopa xoboakana
keskábores ikax basima ras ikaibo.
Ikaxbira non onanke ja chopa xobo ras
ikai keskati noa ikai ikenbi, naikanxon
noa Diossen keyoyosma yoraya imati,
jara jonibaon aká yorama iki.
2 Jaskatira nekeabi yorayapari ikax,
ja naikanmea yoraya iki katinkaya moa
noa iorai keenai.
3 Jatianra moa mawata pekáobi
chopaoma keskábo noa itima iki.
4 Nekeabi yorayapari nato neten
jaxonra non tsokásbopari shinannai,
ja moatianbi non sawea chopara non
jopékashamai, jakibi bená chopa sawe-
tininkayara noa keenai, jaskatax ja non
mawatai yora moa bená yora iti kopí.
5 Diossenbi riki noa jaskara itiakin
imaa, janra Jawen Shinan noa menia
iki, ja jaskara imanoxon noa jan yoiaibo
akonkin senenhai non onannon ixon.
6 Jaskara kopíra noa jaki koshii jene-
yamai; yorayapari ikax japariaxa, non
Iboiba kati ochóbirespari noa ikanai
ixon onannax.
7 Ramara non ointi atipanyamaparike;
ikaxbira ikonhaxes noa jake.
8 Ikaxbi jaki koshii jenéyamakinra,
moa nato yora potabainax non Ibo
betanbi jaai katin noa keenai.
9 Jaskarabo kopíribira jatíbitian ja non
Ibo keenai keskábores axontiakin non
shinannai; japaria ixon iamaxon moa
mawá ixonbi.
10 Jatikaxbira noa Cristo bebon iki
bonoxikanai, jaskáaxon ja yorapari
ixon non akábo; ibanon jakon iamaxon
jakonma jawékibo non akábo inonbi,
jakopibiribi jan noa meniaibo non
bikanti kopí.

Jakoni Dios betan jati, joi yoiaibo

11 Jaskara ikenra, jaki yoitibo ixon,
akonkin non Ibo rabiaibo ixon, ja joi
ayamai jonibo, Dios ikonhamati non
shinanti iki. Diossenra noa kikinhakin
onanke, matonribi noa kikinhakin
onanna ipainon riki.
12 Jakiribi nonbixbi rabikaatira noa
imai, jaskatax jakiribi mato noon
raronon ixon, mato onanmai riki noa.
Jaskáaxon ja jaton shinan meran já
jawékinin ikímabi, nekebi jaton ikáto-
nires rabikaati yoyo ikaibo, maton jato
yoiti kopí.
13 Ja shinankonmabo keskáakin noa
oinkanai ikaxa, Diossen tee axonaibo
ikax iki noa jaskara, jatian jaskaramabo
ikaxa, mato akinti kopí iki, noa jaskara.
14 Ja Criston noimisti shinanmanra
noa iboa iki, ja jatíbibo kopí já mawata
non onannontianbi, jaskatira noa jati-
kaxbi mawata keskábo ikanai.
15 Cristora jatíbibo kopí mawata iki,
jaskatax ja jakana jonibo, moa jawe-
nabo ikax, jaton keena keskatires
jayamai, ja jato kopi mawatax jiriato-
nares ikanti kopí.
16 Jaskara kopíra, ja joi ayamai joni-
baon jatoki shinannai keskáakin, moa
tsokibi non shinanyamai. Moatian
Cristoki jaskáakinbo shinanna ixonbira,
rama moa non jaskáakinbo shinanyamai.
17 Jatian jaweratoki Cristo ikonhaax moa
já betan iki, jara bená joni iki, jan moatian

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

iká jawékibora moa winota iki, jatian ja rama já meran iká jawékibora, bená iki.

18 Jatíbi neskarabo riki Diossen aká teebobires, janbira Cristo meranxon noa jabébi raeananmariba iki. Jaskáaxonra jaskatax jabetan raeananti joi jato yoiti, noa imaa iki.

19 Onantiakin yoia, jonibaon ochabo moa shinanxonyamataananra, Diossen Cristo betanbi ikonkon jato jakonhakin imaa iki. Neskara joi jato onanmatira noa yoia iki.

20 Jaskara ikenra, Cristonbi jawen joi yoiaibo noa imaa iki, jaskáakinra janbi noo meranxon jawen joi yoikin mato jeneyamai, jaskara ikenra, Criston janenko non mato yoiai, Dios betan mato raeanaankanon ixon.

21 Cristora jawetianbi ochayamaa iki, ikaxbi Diossenbi imaara, non ochabo kopí ochaya joni keskákaini mawata iki, jaskáaxonra non akai ochankonia, Cristo meranxon noa xabáa iki.

6 1 Diossen tee axonaibo ixonra, non mato yoiai, jawen noimisti shinan mato jan meniabo, yanka mato meran imayamanon ixon.

2 Janra akai jawen wishá meran neskáakin yoikin:

"Ja en mia kishpinmati nete ikenra,
en mia akinna iki;
ja en mia ninkáxonti nete ikenra,
en mia ninkáxona iki", iki.

Jatian rama riki ja nete, ¡Rama riki ja kishpinti nete! iki.

3 Jaskara ikenra noa koiranmeetai, tsoabi jakonmabo oinmakashamai, ja non akí iitai tee jakonmaakinbo yoikantima kopí.

4 Jaskáyamaira, ja neskara non teneainkobo Diossen tee akaibo ikax, noa onantiai. Ja onitsapitibo teneanan, ja jakonmaakana noa akinkantinbo keeni, ja atikonmainkobo.

5 Noa rishkikanabo, noa cárcel meran akanabo; noa ichaxon jakonmaakanabo, noara ikonbiresibo teeta iki; nonra oxábo tenea iki; non jawékiati tenea iki.

6 Jainoaxa noa jishtiribiai, non ikábo noa jakoni ikainko; ja ikon joi non onannainko; jato jakonmaayamakin non teneainko; non jato jakonhakainkobo; ja Diossen Shinan noo meran iká kopí, itan non jato akonkin noiainkoboribi.

7 Jainxon ja ikon joi non yoiai kopí, itan ja Diossen atipana koshi noo meran iká kopíribi. Ja noa jakonmaakanaitian noa jan panatai, itan non jan jato ashokoa riki, noa jakoni jaa.

8 Wetsatianra noki jakonmaakinbo shinankanai, wetsatianra, jakonhakinbo shinankanai; wetsatianra noa jakon ninkakaamakanai; wetsatianra jakonmaakinboribi noa ninkakaamakanai, ikon joibo non yoiainbira jansónbo noa yoinkanai.

9 Moa ayorakin noa onankana ikenbira, jatíribibaon noa jawemabi keskáakinbo oinkanai, mawáti meranbires ikaxbira, noa japarikanke; masábo memaxonbira noa reteyamakanai.

10 Onisai keskábo ikaxbira noa raro ikanai; jawebioma keskábo ixonbira, jawékinin senena keskábo non wetsabo imake, jaweshamanhoma ikaxbira jatíbi jawékia keskábo noa ikanai.

11 Ikonkonra non mato yoike, Corintoainoa ebé joi akaibó, jatíbi non shinannaibora non mato jishtiaxonke.

12 Nonra mato noikin jeneama iki, ikaxbi maton keskára moa noa noiamake.

13 Jaskara kopíra en mato yoiai, westíora papan jawen bakebo akai keskáakin. Ea keenai riki, maton ea noitinin, en mato aká keskaribiakin.

Noabo riki Diossen xobo

14 Ja Cristo ikonhayamaibo betan maton shinan rabémayamakanwe, jakon akaibo betanra, ja jakonma akaibo westíora jakon shinanyabicho iti atipanyamakanke, ja joé meran jabora ja yamé meran jaabo betan ikanti atipanyamake.

15 Criston shinanra, *Satanássen shinan betan meskóti atipanyamake,

jaskáribi riki, ja Diossen joi akai betan
ja joi ayamai joni.
16 Ja Dios jain já xobonkora, wetsa
jatonbi aká jawékibo iti atipanyamake,
noabikaya riki, ja jiria Diossen xobo.
Diosbira iká iki, neskati yoyo iki:
"Eara jato betanbi janoxiki.
Jaton Diosra ea inóxiki,
jatian jabora nokon jonibo inóxiki",
iki.[b]
17 Jaskara kopíra, ja non Ibo iribai
neskati:
"Jaskara jonibaon akai jawékiribi
moa ayamakanwe, jatoki ochó-
kanwe, jakonma jawékibo moa
ayamakanwe.
Jatianra en mato nokon jonibo
imati iki.[c]
18 Eara iti iki maton Papa,
jatian matora itiki nokon bake
benbobo, itan nokon bake
ainbobo,
ikira ikai, ja jatíbi atipana koshiya
Ibo", iki.[d]

7 1 Jaskara riki nokon noi wetsabo,
nato riki ja nobé senenhanoxon
Diossen noa yoiabo. Jaskara ikenra,
jatíbi non shinanyabi non yora, jan
jakonma imati ochabo anaketian noa
koiranmeeti jake. Diossen keenama
keská anaketianra, noa kikinni jaki
menikaati jake.

Pablo ikonbiresi raroa

2 Nokiakinribi jakon shinankanwe;
tsoabira non jato jakonma imaama
iki, tsoabira non jato ochamaxon rami
banemaama iki, itan tsoabira janso-
xonbo non mato jawéki bichinama iki.
3 Maton noa jakonmaakinbo aká
iketian, mato akíma riki ea. Moabira en
mato neskáakin yoia iki, japarixon itan
mawákinbira, non mato noikin jeneya-
manoxiki, akin.
4 Ikonkonra en mato yoiai, maton noa
noia, jaskatira ea matoki ikonbiresi
raroai. Akonbireskin non masá teneai
meranbira, shinan koshipari ikax, ea
kikin raroshaman iki.
5 Ja Macedoniain nokotaxa, noa tantiti
atipanyamaa iki, jatíbiainra non atikon-
mabo nokoa iki. Ja jato xaran noa itina-
bora, kikinni noki jakonmaakana iki,
jainoax ikonbiresibi noa raketa iki.
6 Ikaxbi ja shinan namannabo akinnai
ixonra, Diossen akinhanan non shinan
koshimaribia iki, ja Tito noiba nokómaxon.
7 Ja Tito nokóketianbichora noa jaská-
yamaa iki, maton akinnaton jan koshi
shinan bia kopíribira, noa iká iki. Janra
noa yoia iki, maton akonbireskin noa
oinkasai. Jainxonra noa yoia iki, mato
winotabo kopí, akonbireskin maton
masá shinannaibo, jainxon ea kopi masá
shinanni mato ikanairibi. Jaskarabo
ninkataxa, ea ikonbiresi raroa iki.
8 Ja moá en kirika wishaa meranxon,
mato jakonma shinanmaa ikaxbira,
rama ea ja jawékinin chexakaayamai.
Ikaxbira en aká iki masá shinankin, ja
wishaxon en bomaatonin jawetio basi
mato masá shinanmaa onanxon.
9 Ramara ea raroshaman iki, jara
ja mato jakonma shinanmayantanax
ea ikaima iki, ja riki ja jaskara masá
shinanman jakiribi mato Dioski bané-
maribia kopí. Ja masá shinanni noa
jaskátinin Dios keenai keskatishamanra
mato iká iki, jaskara ixonra, jawekes-
kaxonbi non mato jakonmaakama iki.
10 Ja masá shinanni noa jaskátinin
Dios keenai keskati ikinra, moa jakon-
mabo akin non jeneai, jatian jaskataxa
noa kishpinmeetai. Jaskara ikenra, ja
shinannibo noa iiti yamake. Jatian nato
netemea jonibora, jakonma akáx, oni-
sibi shinanmeeyamai, jaskaratonra jato
mawátiainres boai.
11 Matora iká iki ja masá shinanni
jaskákantin Dios keenai keskati-
shaman iki. ¡Oinkanta, rama mato
jaskara ikanai! Ramara jato yoii mato

[b] **6.16** Lv. 26.12 [c] **6.17** Is. 52.11 [d] **6.18** 2 Sa. 7.14

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

raté ratéshamanai, ja jakonma non akábora, moa non benxoake ikibo mato ikai, ja jakonma aká joniki mato ikonbiresi sinatai, Diossen masábo tenemanaketian mato raketai, ea ointinin mato keena iki, jaskáaxon maton jakonma eki shinannabo benxoanox, ja jakonma aká joni masá tenematinribi mato keena iki. Jaskarabo akainkora, mato onanti ike, ja jakonma akaibo betan mato iamaa.

12 Jaskáakin ja kirika wishakinra, jan jakonma aká jonibicho ati yoikin, itan já jakonmaaka jonibichoribi akinti yoikin en mato ayamaa iki, ja en mato bomaa riki, Dios bebon maton nokiakinres shinannai matonbi onannon ixon.

13 Neskara jawékibaonra, noa shinan koshimaa iki. Ikaxbi neskati noa shinan koshia bebonbiresa, noa raroa iki, jatíxonbi maton Tito jakiribi koshi shinan bimaribia kopí.

14 Moabira en Tito yoia iká iki, mato jakonhira jonibo, jatianra maton ea jakonma imayamaa iki. Jatíbi non mato yoia joibo riki ikon, jaskáribiira, ja mato yoikin non Tito akáribi, ikon iká iki.

15 Jatian jain kaketian, maton jatíxonbi jawen joi senenhaxona iketian, itan jakonhakinribi maton biantana shinanreskinra, rama mato jan kikinhakin noike.

16 Ramara ea matoki koshiti atipanke, en yoiabo maton senenhaitian, jakopira ea raroshaman iki.

Jakon shinanyaxon jato akinti

8 1 Nokon wetsabo, ramara ja Macedonia main iká joi akaibo meranoax, ja Diossen akinmisti shinan jishtia non mato yoiai.

2 Ja atikonma jawékibo winotaxbira, raroshaman ikanai. Jainoax kikin maxkataboribi ixonbira, jakonshaman shinanyaxonres, icha jawékiabaon akai keskáakinribi jaton ofrendabo menikanke.[e]

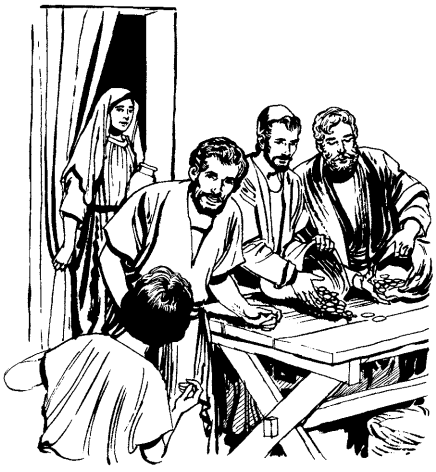

Joi akaibo akinnoxon koriki tsinkikana.

3 Enbira oinna iki, keenshamankin, jaton atipana senenbo ofrenda akanaibo, itan jaton atipana xewinmakinboribira akana iki.

4 Jaskákinra, noa akonbireskin yokákana iki, jabaonribi ja joi akaibo jato akinkaskin.

5 Jatianra jatí akanti non shinannamatiibires akana iki. Rekenparira, jatonbinix non Iboki menikaakana iki, jainoaxa nokiribi jenekaakana iki, ja Dios keenai keskatishaman.

6 Jaskara kopíra, ja Tito non yoia iki, jato akinti shinanxon, mato koríki tsinkikin peokinni, mato chibankiinresnon ixon.

7 Matora jatíbinin bebon iki: Maton Cristo ikonhaa ikainko; joi yoitiainko; mato onanboribi iki; wetsaboribi akinti shinanya iki mato; noaribi maton noike. Jaskatiribikayara, neskara jato akinti teebo akí, mato bebonkanti jake.

8 En yoiketianres senenhanon ixonra en mato yoiamai; jawekeskakinki wetsa joi akaibaon ja maxkatabo jato akinnai ixon, maton onannon ixonra en mato yoiai. Eara keenai, ja wetsa

[e] **8.2** Ofrenda yoii iká riki: Diossen janenko jawéki tsinkiti, jato meninoxon, itan jato akinnoxon.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

joi akaiboribi akonkin jato noia, maton jato oinmatin.

9 Matonra onanke, non Ibo Jesucristo akinmisti shinanya ikax, jákaya jatíbinin senena ikaxbi, noa akinti kopí jawebioma itoshia. Jaskati já jawebioma itoshia kopí, noabiribi jatíbinin senenabo ikanon ikax.

10 Mato akinti kopíra, nato jawékibo en mato yoiai. Wetsa baritia winotatonra, jato akinti shinanres, maton ayamaa iki, atishaman shinanbainxon jato akinkin, maton peoa iki.

11 Jaskara iken rama, ja rayáshaman shinanyaxon, ja maton peoyantana tee senenhakanwe. Akin, ja maton atipana senenbo jakonshaman shinanyaxon akanwe.

12 Jaweratonki jakonshaman shinanyaxon meniai, jakira Dios raroai, jawen atipana senenbiribi meniketian, Diossenra jato jayáomata jawékibo yokáyamai.

13 Eara ja wetsabo akinnax, mato jawebioma ikanti yoiima iki. Senenbireskaya mato akinnananon ixonra en mato jaskai.

14 Ramara jatobiribi jawékinin maxkákanabo ikanaitian, matobiribi jayá ikanai, wetsa netebaonra jatobiribi jayá ixon, mato maxkata jawékinin mato akinkanti iki, jaskatira, mato senenbires jayábo ikanti iki.

15 Wishá meranra ikai: "Ja icha biatoninara, jawebi texeyamaa iki, jatian ja ichama biaribira jawenbi maxkáyamaa iki", iki.[f]

Tito itan jabé teetaibo

16 Enra Dios iráke akai, en mato akinnai keskáakinribi, mato akinti shinanya Diossen Tito imaa iketian.

17 Jaskáakin en mato oinni kati yoiara, jan ea jen aka iki, matoakin shinannai ixon, jaskatira keenshamantaanan, rama mato oinni kaai.

18 Já betanra westíora joi akai non wetsaribi non raanai, jara jatíbiainxon joi akaibaon jakonman yoinkanai iki, ja ikon joi yoii jakoni teetai iketian.

19 Jara ja tsinkikana koríki boí noa kaaitian noa akini kanon ixon, jatíbi joi akaibaon katókana iki. Neskarabora, jatíxonbi non Ibo rabikanon ixon, non akai, itan jato akinti shinanyaribi noa onankanon ixon.

20 Nonra ja icha koríki tsinkikanabo bixon, jakonhakin ati shinannai, tsonbi noa jakonmaakinbo yoitima kopí.

21 Jaskara kopíra, jakonhakin jato akintiakinres non shinannai, non Ibo bebonbichoma, jonibo bebonribi.

22 Jato betanra, wetsa non wetsaribi non raanai, janra icha jawékiainbo, jakonhakin noa akinna iki; jatian ramara bebonbires mato akinti shinanke, jaribi matoki koshixon.

23 Ja Titora ebetanbi niai iki, itan mato akinni ebetanbi teetai iki. Jatian ja non wetsa rabéra, non wetsabaon raana iki. Jaton ikábo oinxonra, jonibaon non Ibo rabikanai.

24 Jaskara kopí, ja bokana jonibo, akonkin maton noia oinmakanwe, jaskarainxon jan jato raana joi akaibaon, jaskarakon iketian, non mato rabikin yoipachoairibi, onankanon ixon.

9 1 Ja joi akaibo akinti koríki tsinkikanon ixon mato yoikin wishaxontinra, ea maxkáyamake,

2 mato akinmisti shinanyabo iketian onannax. Jaskakinra, ja Macedonia main iká jonibo, mato rabibainshamankin en yoia iki. Wetsa baritia winóyantanatonra, mato Acaya main ikábo, jato akinti shinanyabo ikana iki, akin. Jatianra maton jato jaskáakai ninkatax, ja Macedoniain iká icha joi akaibaonribi, jato akinshokoti shinankana iki.

3 Jaskara ikenbira, ja non wetsabo en jain raanai, jaskáakin ja mato yoikin rabiona pekáo, ea jansoresi yoyo ikama iti kopi, ja en yoia keskáshaman mato ikanon ixon.

[f] **8.15** Ex. 16.18

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

4 Ja Macedoniainoabo jawetii jonibo
betan kaxon, jawebi maton akáma noko-
naketian, jara nona westíora rabinti
jawéki iti iki, mato jakonhakinbo yoiyona
pekáobi, maton senenhama iketian; jatian
matoribira noa ikai bebonbires rabinti iki.
5 Jaskara kopíra, jatopari matoiba
bokanon ixon, non wetsabo en jato yoike,
ja koríki tsinkinoxon maton yoiyantanabo
mato senenhakinnnon ixon. Jatianra ja
maton koríki menia tsinkikanabo, jakon-
shaman shinanyaxon maton aká iti iki, ja
non ati yoia senenhakinres maton akáma.
6 Nato joi shinankanwe: "Ja ichama
banaitonra, ichamaribi bimi tsekai, ja icha
banaitonra, icha bimiribi tsekai", iki iká.[g]
7 Westíoraxonbora, jaton meniti shi-
nannatiibobiribi meniti jake, aká-
shamaananbi itan ati yoikanaresma,
Diossenra, ja raroshaman shinanyaxon
jato meniaibo, noike.
8 Diossenra mato icha jakon jawé-
kibo meniti atipanke, ja maxkatain-
kobo mato jayá ikanti kopí. Jatianra ja
meskó tee atinkobo, maton jato akinti-
ribi maxkátima iki.
9 Wishá meranra ikai:
"Jawen jayata jawékininra ja yoro-
naibo jato akinna
iki;
jatian jawen akinmisti jakon shi-
nanra jawetianbi
keyóyamai", iki.[h]
10 Dios iki ja banai joni banati bero
meniai, itan ja jawékiakanti jato meniai,
janra maton banábo mato bebonbires
bimimaxonti iki, jaskáaxon ja teekan,
maton wetsabo jato akinboresti kopí.
11 Jatianra meskó jawékibo meranxon,
jatíbia mato imati iki, jaskáaxonra maton
wetsaboribi jato akinti iki. Jatian ja koríki
maton noo betan bomaketianra, nobé joi
akaibaonribi Dios iráke akanti iki.
12 Neskáakin jato akinnoxon non jato
boxonaibora, jan maxkákana kopíres
non jato boxonaima iki, jatianra jabaon
ichabiresakin Dios rabikanti iki.
13 Jatian neskáakin maton jato akin-
nabo bixonra, jabaonribi Dios rabikanti
iki, ikoni ja Cristokiriti iká, bená join
yoiai keskábo maton senenhaitian, itan
jato itan wetsaboribi akinnoxon maton
jato bomaa iketian.
14 Jainxonra matokiribi orankantiki,
jakonshaman shinanyaxon, Diossenbi
jawen akinmisti shinanya mato imaa
iketian.
15 ¡Dios iráke anon akanwe, jawe kopí-
mabi ani jakon jaweki noa menia iken,
jara jaskáshamanhakin non iráke ati
joibo yamake!

Pablon jawen tee akai, onantiakin yoia

10 1 Ea riki Pablo, ja Cristonbi
atinra, noixon jakon shinan-
taanan, en mato yoiai, jatíribiboki
ikanai ea yoii, ja mato xaran ikaxki ikai
ea raketi, jatian ochó ixonreski akai,
koshi joibaon en mato notsinkin ikibo.
2 En mato yoiai riki, mato oinni ea
kaketian, ja mato betan ikábo jato
notsinyamapainra ea iki kaai ixon. Ja
nonronki, ja nekeabi jonibaon shinannai
keskáres, akai ixon noa yoiaibokayara
en akasai jaskáakin notsinkin.
3 Ikon riki, noa jonibo reteananai,
ikaxbira ja nato netemea jonibo rete-
ananai keskati noa iamai.
4 Noa jayakax jan reteananai jawékibora,
nato netemeax jan reteanankanai keskáma
iki; ja riki Diossen atipana koshi, jan jatíbi
jaki koshikana jawékibo ras ati atipana,
5 Jaskaratonra ja jaki chipókanai
shinanbo, itan Dios onankanti ikenbi, jato
tsokásai rabí shinanbo non keyoai; jatíbi
jonibaon bená shinan bitaanan, ja Criston
yoiai keskábores senenhakanon ixon.
6 Nonra jatíbi ja yoitimakanaibo jato
castigo meniti jake, jatikaxbi mato
yoitibo ikanai kaman.[i]

---

[g] **9.6** Pr. 11.24-35 [h] **9.9** Sal. 112.9 [i] **10.6** Castigo yoii iká riki; jaskarainoax shinanmeekan-tiakin jato akinti.

7 Matonra akai nekebi, jaton ikábores
oinkin, jaweratoboki eara Criston
yonoti iki ikai, jabaonra onanti jake,
noaribira jawen yonoti iki ixon.
8 Eara non Ibon mato yoiti koshi
menia iki, jan mato akinnon ixon, jan
mato jakonmaanon ixonma. Jakopira
ea rabintima iki, jaskati yoyo ikaxbi.
9 Mato ratenoxon, ja kirika meran en
wishaabo shinanyamakanwe.
10 Jatíribiboki ikanai ea yoii, jawen
kirika wishaxon noa bemaara ikai,
kikin koshi joinyora akábo, ikaxbi
jawen ikátoninra tsoabi, jato rateyamai
itan jakonibobi yoyo iamai ikibo.
11 Ikaxbi ja jaskati yoyo ikaibaonra
onanti jake, ja ochóxonbi non mato
kirika wishaxon, bemakin koshi joinbo
non mato aká keskatiribira matoiba
kaax, noa iki kati jake ixon.
12 Eara jatonamanbires iwanax ja jaton-
binix rabikaataibo betan senenribi ikasi
ea iiamakeanke; jaskara jonibora ikanai
jatonbi jaskara senenhatibo akáx, tsonki
senenhai iki, ikaxbo jatonbinix oinha-
nani, jaskataibo riki shinanhomabo.
13 Enra jainkamanbo akai, iki ikaxbora
ea rabíresti atipanyamake, Diosbicho riki
jaweraton senenreski jawen tee akí, noa
nokótiki ixon noa yoiai, janra matoiba
Corintoain kamanbi noa nokómaa iki.
14 Jaskara kopíra, jain noa iti yoiamain-
kobires noa iiamai, jawekeskabira nato
jawéki ikeanke, moabi noa matoiba noko-
tama iketian. Noaparira iká iki, ja Cristo
kiriti iká bená joi mato yoii bokanabo.
15 Noara ja wetsabaon tee akátonin
rabíamai non akáma ikax. Non shinan
riki, bebonbires Dioski koshikarestiakin
mato akinti, jatianra ja mato betan non
akai teeboribi bebonkarestiki, ja jain-
kaman non ati senenres.
16 Jainxonribi non shinannai riki, nato
kishpinti joi, ja mato joi yoii kaa wino-
bain wetsankoboribi pextinhakin jato
yoiti, ikaxbira ja wetsabaon tee akainko,
noa jikiamai, ja wetsabaon tee akatonin
noa rabínaketian.
17 Jaweratoki jawéki akátonin rabí-
kasai, rabíbanon ja non Ibon aká jawé-
kininres.[j]
18 Ja janbix rabikaatai jonima riki, non
ikonhati, ja non Ibonbi rabiai jonikaya
riki non ikonhati.

Pablo itan ja ikonma joi yoiaibo

11 1 Maton ninkata ea yoyo ikaibo,
iresbiresa keská ikenbipari,
tenexon ea ninkáxonkanwe.
2 Diossen akai keskáakinribira, en
mato akonbireskin shinannai. Enra
mato Cristonabo imaa iki, jaskáakinra
jawen jakonmaomabi en mato imakasai,
ja westíora yorantinin tanatama ainbo
keskábo ikantiakin.
3 Ikaxbi ea raketai riki, ja paranmisti
onan ixon, Eva ronon paranxon Dioski
yoitimamani keskáakinribi, paranxon
wetsakeskaakinbo shinanmaxon,
pontéakin itan jakonhakin Cristoki shinan-
naibo ikenbi, mato jenemakanaketian.
4 Matonra akai, non mato yoia keská-
maakin, Jesús kiriakin joi yoiaibo bekan-
ketian, keenshamanxon ikonhakin; ja
non yoiai jakon joi keskámaakin yoikanai
joiboribi maton ikonhai, jainxon ja
Diossen Shinan moa maton bia keskáma
shinanboribi maton biai.
5 Ja raanabo xewina kikin riki noa iki
ikaibora, enamanbires iki.
6 Eara jakonishamanbo yoyo iamai,
ikaxbira ea onan shinanyanix yoyo
ikai, neskáakinra ichabiresakin jatí-
biainxon, itan non akainkobo, non mato
oinmabea iki.
7 ¿Jakonma jawékimein en aká iki,
mato akinti shinanni enbixshoko tee
ayananbi, jawen kopíbi yokáyamakin,
Diossen jakon joi mato yoixon?
8 Ja wetsa joi akaibaon ea kopiákana
koríkibora en bia iki, mato akinboresti
kopí.

[j] **10.17** Jer. 9.24

9 Jatian mato betan ikaxa, ea jawé-
kininbo maxkata iki, ikaxbira tsoabi
en jato yokákin tsokasayamaa iki. Ja
Macedoniainoax bekana non wetsa-
baonra joxon, ea maxkata jawékibo ea
menikana iki, maton akinnon ikaxa, ea
matokibichoira manáyamaa iki, jatíbi-
tianra ea jaskara iti jake.
10 Ja Criston ikon shinan emeran ikáto-
ninra, en mato ikon yoiai. Jaskara ikenra
tsoa ja Acaya main ikábaonbi ea jenemati
atipanyamake, jaskati ea rabitaitian.
11 ¿Maton shinannaki, mato noiama
ikax ea jaskati yoyo ikai? ¡Enra mato
noike, jara Diossen onanke!
12 Ikaxbira ea iikirana keskati ea teeti
jenéyamai, jaskaxon ja paranax rabí-
resi noa keskatiribi ikasaibo non jato
netémati kopí.
13 Jaskara jonibo riki, jabo raanama
ikaxbi, jato parani Criston raana joni
keskatishaman ikaibo.
14 Neskara jawékibora non onanyamaa
jawékima iki, *Satanásbira ikai ja joebi-
resshaman ángel keskatiribi yoinmeeti.
15 Jaskara ikenra, jan ratéti jawékima
iki, jawen tee akai joniboribira jakon-
hakin jato tee akinnai keskatibo ikanai,
ikaxbi jaskara jonibaonra, jaton akai
jawékibo kopíbi masábo tenenoxikanai.

Pablo onitsapitabo

16 Jakiribira en mato yoiai, tsonbi ea
iresbiresi yoyo ikaibo shinanyamakanon
ixon, ikaxbi maton jaskara shinanna
ixon, eapari ninkáxonkanwe, ibanon, ea
jaskati yoyo iki, jaskatax earibi jaska-
rabo ikai keskati shokores rabíti kopí.
17 Ja neskati ea rabitai jawéki riki,
onanma ikax ea ikai keskáres, jaska-
tibo ea yoyo ikaitian ninkátininra, Ibo
keenyamai.
18 Jaskáakin tee akí jatonbinix rabi-
kaataibo jaketianra, earibi ishokoti, iki
jaskati rabikaati.
19 Matonra akai onanbo ixonbi, tene-
taanan keenshamanxon ja shinanhoma
keskábo yoyo ikaitian, ninkáxonkin.
20 Jainxon ja mato akonbireskin
yonoaibo, ja mato koríki bichinaibo,
mato paranaibo, mato omisaibo,
iamaxon mato tantash akai joniboribi,
akai maton jaweayamakin.
21 Jaskáakinbo mato yoiti rabintibires
ikenbira, en mato keshanai; mato xaran
ikax, jaskátininra noa kikinni raketa
iki. Ikaxbi wetsabaon rabíti shinan-
naitianra, enribi ishokoti shinanti
atipanke, jaskátibo iresbiresa ikenbi.
22 "Noaboriki *hebreo jonibo", iki
rabíkanaitian, earibi ja joni iki, "noabo-
riki *Israel jonibo", iki rabíkanaitianra,
earibi ja joni iki, "jatian noaboriki
Abrahamman chiní rarebobo", iki rabí-
kanaitianra, earibi ja joni iki.
23 "Noaboriki Criston yonotibo", iki
rabíkanaitianra. Eakaya jato bebonbires
jawen yonoti iki, neskatibo yoyo iki,
onanma joni ikai keskati ikíbi. Enra
jaton aká bebonbires jakonhakin jawen
tee aká iki, jainxonra ichabiresakinribi
ea cárcel meranbo akana iki, jainxon
jato akana bebonbires ea rishkikana
iki, jainoax ichabiresiribi mawáti onsá
meranbo ea iká, iki.
24 Pichikaakin yatanxonra, judíobaon
kimisha chonka iskonhakin ea rishki-
kana iki.
25 Kimishaakin yatanxonra, ea jiwin
rishkikana iki, westíoraakinra ea

*Pablo makanman tsakayon-
kana rakata weninkanai.*

makanman tsakayonkana iki, kimishaira jan ea kaai wapóro jikia iki, jaskataxa westíora yamé, itan westíora neteribi aniparo napon ea toxbata iki.

26 Ichabiresira ea ochóbo kaa iki, paro onsábo ikenbira, ea shitata iki, yometsobo onsábo ikenbira, ea wínota iki. Jainxon nokon kaibo judíobaon, itan wetsa jonibaon ea ramiakanti onsáboribi iká iki, jainoax wetsa jemankoxon ea retekanti onsábo ikainbi, ea winota iki, wetsankonbo kakin, itan aniparonbo kakinra, onsábo en tenea iki, jainoax ja jansoi, noara Diossen joi akaiboribi iki ikaibaon, noa ramiakanti onsáboribi iká iki.

27 Ikonbiresira ea teeta iki, atikoma jawékiboribira en wínoa iki, ichabiresakinra en oxábo tenea iki, ja xeatioma ikax, itan ja pitioma ikaxa, ea jawékiakasa iki, ja saweti chopaoma ikax, matsin akábo ea onitsapita iki.

28 Jainoax neskara jawékibo, itan wetsa jawékibo winókinbira, jatíbi joi akaibo akonbireskin en netetiibi shinannai.

29 Westíora joni isinaitianra, earibi isinai keská ikai, westíora joi akai joni ochamakanketianra, ea sinatai.

30 En oinna, jawekeskaratonbo rabíti iketianra, ja enbichoxon jawebi atipanyamaatonin itiki ea rabíti.

31 Ja non Ibo Jesucriston Papa Dios riki, jatíbitian rabikanti, janra onanke en mato ikonshaman yoiai.

32 Jatian Damascoain ea ikenra, ja apo Aretasnin janea sontárobaon koshi gobernadornin, guardiabo ja jema koiranmaa iki, ea yatankanon ixon.

33 Ikaxbi jaráa iki jawetii jonibo, jabaonra ea tasakan naneanan risbikan axon, ja jema chikéakana ventananinbi apakexon, ea pikómakana iki, jainoaxa ea jabata iki.

Namá keska meran Pablon oinnabo

12 1 Westíora jonira, janbixbi rabikaatai ikax, jawemabi iki, jaskara ikenbira, non Ibon namá keska meran ea oinmaxon onanmaabo en yoiai.

2 Cristo ikonhaa westíora jonira en onanke. Moa chonka chosko baritia riki, kikin nai bochiki já non Ibon boní, enra onanyamake, jawen yora iamaxon jawen shinanreski boá iki ixon, Diossenresa onanke.

3 Enra onanke, jainoax jaskara jawéki winotabo, ikaxbira en onanyamake, jawen yoraki iká iki, jawen shinanreski iká iki iamax jawen yoraomaki iká iki ixon, Diossenresa onanke.

4 Jawen jakonhira jatinkora boá iki, jainxonra onantima joibo ninkata iki, ja joira ninkáxonbi wetsabo yoiti atipanyamaa iki.

5 Nato joni winota keskáribi winota ikaxa, ea rabíkeanke, enbix ikáma, eara rabíti atipanke ja nokon shinan koshimashokotonres.

6 Jatian jaskarabaon ea rabitaira, onanyamaax, ea ikai itima iki, ikon jawékibores en yoii iitai kopí. Ikaxbi eara jaskáyamai, jaskáaxon jato xewina joniakin maton ea shinantima kopí. Ja en akainkobo, itan en yoiainkobo matonbishaman oinxon onantininkayara ea keenai.

7 Jaskara kopíra, ja jakonhira jawékibo Diossen oinmaa jaskaraton rabínaketian, isinax ea onitsapita iki, jaskatira *Satanássen jawen yonoti raanxon ea jakonmaaka keská ikax, westíora moxan nokon yora chachia keskáribi ea iká iki.

8 Kimishaakinra non Ibo en yokata iki, ja ea chexakaataibo ea benxoanon ixon.

9 Ikaxbi ja non Ibonra ea yoia iki: “Nokon noimisti shinan riki jatíbi jan mia keenai, ja isinaibo meranoaxa, nokon atipana koshi, jato akinni kikinni jishtiai”, akin. Jaskara ikenra, nokon yora yosma ikenbi ea raroai, jaskatax Criston atipana koshi emeran jishtinon ikax.

10 Neskara yosma ikaxbira, ea raroshaman iki. Ea ramiakanabi, jawékinin maxkataxbi, masábo tenemakanabi,

ja Cristo kopi atikomabo winotibi. Jawetianki nokon shinan bebon yosmashoko iki, jatianra jawen koshin ea bebonbires Criston akinnai.

Joi akaibo Pablon jato shinanna

11 Ja onanma joni ikai keskatira, ea iká iki, ikaxbi matonbira ea jaskati yoia iki. Noakayara ja raanabo xewina iki ikaibo betan senenribi riki ea, jaskara ikenra, matoribi iká iki ea kopi jakoni yoyo iti jonibo, jatian earibi jaskatainbi, Diossen akinyamaara ea jawemabi iki.

12 Ja onitsapiti jawéki en teneabo, ja oinxon onanti jawéki en akábo, jainxon ja jakonhira jan ratéti jawékibo en aketian oinxonra, maton onanna iki, eakaya ikonkon raana joni.

13 Westíora jawékiainresa ja wetsa joi akaibaon akai keskáakin, maton senenhayamake, maton ea koríkinin akinyamainko. Moa ja shinanyamakanwe, neskáakinbo en mato aká.

14 Jaskara ikenra, jawen kimisha itin matoiba kanoxon, en shinanke. Kaxonbira, moa apachoai keskáakin jawebi en mato yokáyamai kaai; mato jayata jawéki benaira ea kayamai, mato shinanbikayara ea kaai, ja papabaon riki, jawen bakebo jato koríki tsinkixonti, jawen bakebaon jaton papa axonama.

15 Jaskara kopíra, jakonshaman shinanyaxon, ea jayata jawékininbo en mato akinni kaai, itan keenshamantaananra, nokon koshiaxonbi en mato akinni kaai. Jatian enbiribi, mato noiboresaibiki ¿Jaweati matonbiribi ea noikin jéneboresti iki?

16 Jawebira, en mato yokáyamaa iki, jaskara ikenbira jatíribibaon yoikanai, jaskati onan ixon, paranxonbo en mato koríki bichinabo.

17 ¿Ja mato akinnon ixon, en matoiba raanabo meranxonboki, paranhananbo en mato koríki bichina iki?

18 Matoiba kanon ixonra, en Tito yoia iki, já betanra westíora non wetsa en jain raana iki ¿Titonki mato parana iki? Matonra onanke, noa ikainkobo itan non akainkobo, jakon shinanyaxonres non mato akinna.

19 Matonra shinanbirai, nonra mato jaskáama iki ixon yoikinres, wishaxon non mato bomaa, ikaxbira jaskarama iki. Diossenra onanke, Cristonabo ikax noa jaskati yoyo ikai. Jatíbi neskarabora non mato yoiai nokon wetsabo, mato beboni Dioski koshikanon ixon.

20 Eara raketai, jaskara iti en yoiai keskatibo iamai kaxon en mato nokonaketian, jatian earibi mato keenai keskatibo kaax, iamanaketian. Ea raketairibi riki, rawikananabo, jawékia oinnax jatoki notsiresaibo, jatoki sináresaibo, jatíbi onannaton shinanmeetaibo, yoimisaibo jakonmaati yoyo ikaibo, rabitaibo itan tsokásbiresi ikanaibo mato kaxon, nokonaketian.

21 Jainoax ea rakéribiai riki, jakiribi matoiba kaxon rabintibires ikaibo mato oinnax, earibi rabinax wininaketian. Basibiresiki, maton ochabo akin jeneama, atimabo betanbires yorantibo akin, itan wetsa jan mato cheata jawékiboribi maton jeneama iki.

Senentiainbi jato koiranmeeti yoia

13 1 Jakiribira jawen kimisha itin ea matoiba karibai; kaxonra jatíbi jawéki rabé iamax kimishaxon onanxon yoiketianpari ati iki, en jato benxoakinkin.

2 Ja rabé itin matoiba kanontian, enbishaman mato yoiantana ixonbira, rama ochó itinxonbi, ja moatianbi ocha akí jaa ikanabo, itan jatíbibo en mato yoiribiai. Jakiribi mato oinni kaxon notsinkinra, en moa mato noibayamai kaai akin.

3 Matonra emerameax Cristo yoyo ikai onankasai, janra emerameax yoyo ikin koshimashoko shinanyaxon mato ayamai, jawen koshi shinanmankayara mato akai.

4 Ikon riki shinan koshimashoko keská ja korosen akana iní, ikaxbi ramara

Diossen atipana koshin jake, jaskáribiira rama noaboribi ja iní keskaribii shinan koshimashokobo keskábo ikanai. Ikaxbi jabetanbi ikenra, jawen atipana koshinbi noa akinnai, jaskáaxon matoribi non akinti kopí.

5 Jaskara iken, matonbinixpari shinan meran onanmeekanwe, moa ikoni Cristoki koshiaboki maton ikanai ixon maton onannon; matonbinixpari tanakaakanwe ¿Matonki onanyamaa, Jesucristo ikonkon mato meran itina? Ja tanakaati jawékiainbo maton shinan namanresaibi.

6 Noara ikoni Cristoki koshike ixon maton onanara, en ikonhai.

7 Jaskarabo winota onanti inon ixonra, non Dios oracion meran yokáyamai. Maton jakonma jawékibo anaketianra non akai, jaskáaxon maton jakon jawékibores akanon ixon. Ja tanakaatibo winoama keskábo ixonbi.

8 Ja ikon joi meran yoiamai keskáakinra non jawebi yoiti atipanyamake; jan yoiai keskákayara non yoiti jake.

9 Jaskara kopíra shinan koshimashokobo ikaxbi, noa raroshaman ikanai, maton shinanribi koshi iketian, jainxon pontéakin shinannaibo mato ikanti kopíra, non orankin jeneyamai.

10 Matoiba kamatianbira nato kirika en mato wishaxonai, jatian kaxon notsinkin, non Ibon yoiti koshia imaa ixon bebonhira koshi joibaon en mato atima kopí. Jan mato jakonmaanon ixonra, ea Diossen ja shinanya imaama iki, mato joi akaibo bebonhakin shinan koshimanon ixonra, ea jaskara shinanya imaa iki.

11 Jayá keyonoxon en mato yoiai riki, nokon wetsabo, raroshaman itaanan mato jakoni jakanon ixon, wetsabo betan shinan meran beboni koshikanwe, jainoax jaskarabires shinanya ikax, xabáshaman shinanya jakanwe, ja xabá shinanya itan noimisti shinanya Diosra mato betan inóxiki.

12 Wetsa joi akaibo betan saludanani jakon shinanhananres betsó iananankanwe.

13 Jatíbi ja joi ikonhaa non wetsabaonra, mato saludo bomakanai.

14 [Ja non Ibo Jesucriston jakon shinan, itan Diossen noimisti shinan, jainoax ja jatíbiain já Diossen Shinan mato jatíbibo meran ibanon.]

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

GÁLATAS

Galacia janeya main iká joi akaiboki, Pablon kirika bomaa

Jato saludana

1 [1] Ea riki Pablo, Jesucristo betan jawen Papa Diossenbi raana joni, jonibaon ea janexon raanama riki. Ja Diossenra jawen Bake mawákenbi jiriaa iki.

[2] Enra, nenonxon nobé joi akaibo betan tsinkíxon, ja Galacia main iká jemabaon jakana jatíbi non wetsabo, nato kirika meran wishaxon mato saludo bomai.

[3] Noa keenai riki, non Papa Dios betan non Ibo Jesucriston, mato noianan xabáshaman shinanyares jamatinin.

[4] Jesucristora, non ocha kopi mawataxbi jiriaa iki, jaskaxon jakonmabires jawékiainoa noa xabáatanan, non ochabo noa soaxona iki, ja non Papa Diossen moabi jaskáti shinanna iketian.

[5] Jaskara iken, rama jenéyamakin raroanan jatíbitian Dios rabinon akanwe. Jaskarakaya ibanon.

Wetsa jakon joira yamake

[6] Eara ikonbiresi ratéke, ishtonbires maton Dios jenea ninkatax, ja Cristo kopi mato noixon, jawen bakebo imaa ikaxbi, mato jaskaketian. Ja jakon joi jenexon ake, maton wetsaresibi joi ikonhakin.

[7] Ikaxbi enra mato ponté yoiai, yamarake wetsa jakon joi, jaskatax kishpinti. Jatíribi jonibokayara jake, jan mato meskóakin shinanmaibo, itan ja Criston jakon joi wetsaakasaibo.

[8] Ikaxbi jaweratobaonki, jaskatax kishpinti jakon joi non mato yoiantana keskámaakin yoiai, jatokira Diossen kikin ramibires jawéki páketi jake. Ibanon jawekeska ikax eabi, iamaax naikanmeax joá ángel inonbi.

[9] Ja moa en mato yoiantana joira, jakiribi en mato yoiribiai: Jaweratobaonki ja moabi maton ninkata keskámaakin wetsa joi mato yoiai, jatokira Diossen kikin ramibires jawéki páketi jake.

Jesucriston Pablo onanmaabo

[10] Eara jonibo betan jakon ikasai kopíres iamai, jaskati yoyo iki. Dios keenaires axonti shinanya ikaxkayara ikai, ea jaskati. Jonibo jakon shinanmati kopíres jaskatibo yoyo ikai ikaxa, jawekestaxbi ea Criston yonoti itima iki.

[11] Eara keenai, nato jawéki maton onantinin, ebé joi akaibó. Ja jaskatax kishpinti jakon joi en mato yoiaira,

Joi akaibo bomanoxon Pablon kirika wishaa.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

jatonbi shinanxon jonibaon pikoa joima iki.
12 Ja joira, tsoa joninbi ea yoiama iki, itan tsonbiribi ea onanmaama iki. Jara Jesucristonbi, ea onanmaa iki.
13 Matonra ea ninkata iki, judío ikax, ea jaskati jakátiaibo, itan jatíbi ja Criston joi akaibo jato keyoti shinanxon, jato akonbireskin en masá tenemakatiaibo.
14 Ja noa judíobo ikai keskáshamani jakaskinra, en akátiai, ja non reken yosibaon noa esekatitai keskáshamanbo en senenhakin. Jaskáakin ja esébo senenhai kopíra, nokon kaibobo ebé senen aniabo en jato xewina iká iki.
15 Jaskarabo akí ea itainbira, jatianpari keenxon, ea Diossen kenaa iki, jawen joi jato yoiti. Moabi ea noitaanan, nokon titan chixanainoabi ea katota ixon.
16 Jaskáaxonra, jawen Bake Jesucristo ea onanmaa iki. Ja judíoma jonibobi jaskatax kishpinti jakon joi en jato yoii kanon ixon. Jaskáakin ea yoiabira, tsoabi yókati ea kayamaa iki.
17 Jerusalénhainbira jato yókati ea kayamaa iki, jainkaya ja joi yoiti Criston jato raanabo icha ikanainbi. Jaboiba kayamaira, ea jatianbi Arabia mainres kaa iki, jain kaax iiti, ea jakiribi Damascoain karibaa iki.
18 Iiti kimisha baritia winota pekáopari, ea Jerusalénhain kaa iki. Jain kaxon, en Pedro onanna iki. Jaskatax ea jabé jain iká iki, chonka pichika neteres.
19 Jain ixonra en oinna iki, ja non Ibon wetsa Jacobo, ikaxbi jatíribi ja non Ibon joi yoiti raanabora en jato oinyamaa iki.
20 Nato kirika meran en mato yoiai joibora ikon iki. Enra mato paranyamai, jara Diossenbi onanke.
21 Japekaora Siria betan Cilicia main ea karibaa iki.
22 Jatian ja Judea main iká joi akaibaonra, ea onanyamakana iká iki, ea ninkataires ixon.
23 Jabaonra ea ninkákana iká iki: “Ja noa joi akaibo ramiakatitaira, ramabiribi jato jakon joi yoii nike, ja noa keyokasi ikátikinbi”, iki ea yoii ikanaires.
24 Jaskara ninkáxonra, jabaon ea kopi Dios rabikana iki.

Jaton akai teeribi Pablo akai raanabaon onankana

2 1 Jatian jaskatax iiti, moa chonka chosko baritia pekáo, ea jakiribi Bernabé betan Jerusalénhain karibaa iki. Jain kakin en Titoribi ioa iki.
2 Jain kati ea Diossenbi oinmaa ikax, ea jain kaa iki. Kaax nokóxonra, jonéshoko tsinkixon, ja joi akaibaon koshibo en jato yoixon onanmaa iki, ja judíoma joniboribi, en jato jan kishpinti joi yoiai. Enra jato jaskáakin onanmaa iki, jawekeska ikax ja en tee akábo, yankabires en aká inaketian.
3 Jatian jaskáakin en yoia, jawe iamai jakonbires ikana iki. Jatian ja ebé kaa Tito Griego ikenbi, jawen jakina rebichi xatenankaskintanibobi teayamakana iki.
4 Jaweti jonira, joi akonaibo keskati onantimatax, noa tsinkitainko weikana iki, noa oinni; noa Criston kishpinmaabo ikenbi, jakiribi jaton esébo noa senenhamati shinanyanix.
5 Jaskáakin noa akanabira, non jato ninkáxonyamaa iki. Noabiribi keena iki, maton ikonhaa jan kishpinti ikon join yoiai keskati mato jaai jenétima.
6 Ikaxbi jato ikinai koshibaon, wetsa bená joibo ea yoiamakana iki. Jatian earibi, jaboki jawekeska iki ixon, jato onankasibo iamaa iki. Diossenra nekebi jaton ikábo jato yoixonyamai.
7 Jaskáyamakinra, moa ea onankana iki, ja judíomabo jakon joi yoinon ixon, ea Diossenbi imaa. Ja judío jonibo joi yoinon ixon, Pedro imaa keskáribiakin.
8 Ja judíobo joi yoinon ixon, jan Pedro raana Diossenribira ea raana iki, ja judíomabobiribi en jato joi yoiti.
9 Jatian Jacobo, Pedro, jainoax Juan, jabo iká iki Jerusalénhainoa jatíbi

joi akaibo jato koshikiinabo. Jabaon onanna iki, Diossenbi nato tee ea menia. Jaskara onanxon, Bernabé betanbi ea meshakonkana iki. Moa jaton akai teeribi non akai kopí, jabaon jakonbires shinannai non onannon ixon. Jaskara jaton shinan jakonbires ikax, jabo jawe iamakana iki; noabiribi judíomabo joi yoiai iken, jatian jabobiribi judío jonibo joi yoiai ikax.

10 Moa jaskáa pekáo, noa yoikana iki, ja joi akaibo jawékinin maxkáyoraabo non jato shinantaniti. Jatianra ja jawékibo koiranmeexon en senenhaa iki.

Antioquíainxon Pablon Pedro notsina

11 Jatian jain kaax noa iitaitian, Pedro Antioquíain kaa iki. Kaketian, jan akai jawékibo jakonmabires iketian ointaanan, beibaxon en notsina iki.

12 Rekenparira akátiai, ja judíoma jonibo betan jawékiakin, jato betan jaská jaskakinbi, Jacobon jonibo bekanketian moa judíomabo betan jawékiakin jenea iki. Jabaon jaton jakina rebichi xateti jato yoiaibo iketian jatoki rakékin.

13 Jatian Pedro, beparanmetaitian oinnax, wetsa joi akai judíoboribi jaskáshokokana iki, jainoax ja Bernabéribi ikanai keskati ishokoa iki.

14 Jaskati jaax, moa Diossen jakon join yoiai keskati iamakanai ointaananra, jatíbi joi akaibo tsinkíkana bebonxon, en Pedro yoia iki: "Judío joni ikaxbira, mia ipachoai judíomabo keskatires mia jaa, ¿Jawekopíki, ja judíobo jakana keskáribiakin ja judíomabo min jato jamakaskin tearesai?" akin.

Judíobo itan judíomabora, kishpinmeeti atipanke

15 Ikon noakaya riki, judío jonikonshamanbo, non anibo ja jonibo ikana iketian, noara judíomabo keská ochaya joniboma iki.

16 Jaskara ikenbira non onanke, ja Moiséssen esébo senenhaibi, tsoabi ochaoma keská iti atipanyamaa. Jesucristo ikonhaxpari riki, noa jaskara iti. Ja kopira nonribi Jesucristo ikonhaa iki, noa Diossen ochaoma keskábo oinnon ixon. Irake, jakopires riki noa jaskata, ja esébo senenhaa kopíma. Tsoabira esé senenhaax, ochaoma keská iti atipanyamake.

17 Jaskara iken, noaribi ochaoma itin keenkin, non Cristo benaitianra onantibires itoshiai noaribi ochayabo. ¿Jaskara ikenmein, Cristonra akai noa ochamakin, iki noa iti iki? Ikama.

18 En ati iki jawéki ras akin, iiwanxon enribi jakonhakin aríbai, jatianra eabi iki, jan jakonmaaka.

19 Jaskara ikaxa, ja eséainoax moa ea mawata keská iki, Dios keenai keskatires janox. Ja kopira ja eséki ea moa koshiamai.

20 Cristo betanbi korosen akana mawata keská riki ea. Jaskara ikenra Cristo emeranbi jaketian, nokon keena keskáres akí ea jayamake. Rama ea jake, Diossen Bake ikonhataanan, jaki koshiax, jara ea akonbireskin noiax, nokon toan mawata iki.

21 Jaskara kopíra, ja Diossen jaskáati jisáma ikenbi, noa noia jawéki en ikonhayamati atipanyamake. Ja esébo senenhaxes noa ochameax xabakaati iketianra, Cristo noa kopi mawata yankabires ikeanke.

Cristo ikonhaxonres, jawen Shinan non biai

3 1 ¡Galacia jonibo, mato riki shinanhomabo! Matoiba inontianra, non mato yoia iki, jaskatax Cristo korosen akana mawata. Jaskara mato onanna ikenbi ¿Tsonki aká mato meskó shinanmaxon ja maton ikonhaa joi jenemakin?

2 Maton ea yoinon ixonra, en mato neskáakin yokatai: ¿Ja esébo senenhai kopírin, mato Diossen jawen Shinan menia? iamax ¿Ja jakon joi ninkaxon ikonhaketian, mato meniamakayarin?

3 Kikinshaman shinanhomabo riki mato. Matora jakoni jaai peokookana

iki, ja Diossen Shinanman akinares.
¿Jatian jawekopiki, ramabiribi maton
koshinbi Dios betan jakoni jakasi mato
iikanai?
4 ¿Yankabires onitsapixon, icha jawéki
maton onanaki iti iki? ¡Yankabiresa iti
atipanyamake, ja maton onanna jawé-
kibo!
5 Diossenra jawen Shinan mato
menixon, meskó ratéti jawékibo mato
meranxon akai. ¿Jawekopiki jaskáai?
Shinanyamakanwe maton esébo senen-
hai kopí jaskáai. Janra jaskáakai, jakon
joi ikonhataanan mato jaki koshia
kopíres.
6 Abrahamra iká iki, Dios ikonha-
taanan jaki koshia, jaskara kopíra,
Diossen, Ochaoma keskáakin oinna iki.[a]
7 Jaskara iken onankanwe, ja Cristo
ikonhaax jaki koshiabo riki ikon,
Abrahamman chiní bakebo.
8 Jawen joi, moabi Wishakaata
meranra Diossen yoia iká iki, ja judíoma
joniboribi ocha ayosma keskáakin
imati, já ikonhaax jaki koshikanketian.
Ja kopíra Diossen Abraham yoia iki:
"Mia kopiresa jatíbiainoa jonibo en jato
jakonhanoxiki", akin.[b]
9 Jaskara kopíra, ja Cristo ikonhaax
jaki koshiaibo akai, Diossen jato jakon-
hakin, Abraham aní keskaribiakin.
10 Ikaxbi, ja Moiséssen esé senen-
haaxes jakon jakasaibora, moa onsá
meran ikanai. Jaskarabo yoiira ikai,
Wishá meran neskati: "Ja esé kirika
meran iká, jatíbi esébo senenhayamai-
bora jakonmabires winókanti jake", iki.
11 Jaskara ixonra, moa non kikinhakin
onanke, ja esébo senenhaaxbi tsoabi
jaton ochameax xabakaati atipanyamaa.
Diossen joi meran ikai neskati: "Ja jakon
jonira Cristoki koshiaxes jati iki", iki.
12 Ikaxbi ja esé senenhaxonres jati
nete biti ikaxa, moa noa Dioski koshiti
yamakeanke. Wishá meranra ikai
neskati: "Jaweratonki ja esekan yoiai
keská senenhai, jara ja kopíres kishpin-
meetiki", iki.
13 Esébo senenhayamaxon non rami-
bires teneti ikenbira, Cristo non ocha
kopi jakonma joni keska mawáxon,
noa kishpinmaa iki. Wishá meranra
ikai neskati: "jatíbi jakonma jonibora,
jiwin paniax mawákanai", iki.
14 Jaskara masára Criston tenea iki,
jaskáaxon ja Diossen Abrahamki jakon
shinantaanan, ja meniti yoini jawé-
kiboribi, Cristo ikonhaxon judíoma
jonibaonribi biti kopí, itan ja ikon-
haax jaki koshixonres, jawen Shinan
noa Diossen meniti yoini non jatíxonbi
biti kopí.

Diossen anoxon yoiabo esekan keyoyamai

15 Nokon wetsabo, ramara ja jonin
akai jawékiki yoinhanan en mato yoiai:
Westíora jonin akai, wetsa joni betan,
ja senenhabekonti joi kirika meran
wishaxon firmanbekonkin, moa jaská-
kana pekáora tsonbi ja wishábo soati,
itan tekiti atipanyamake.
16 Jaskáakinra Diossen anike Abraham
betan jawen chiní rarebo yoikin, jato
betan senenhati jawékibo. Ja Wishá
meranra "icha chiní rarebobo", yoii
ikama iki. Jain yoiai riki: "Westíora
chiní rarebobicho", ja iki Cristo.
17 Ja kopíra en mato yoiai: Diossenra
ja senenhabekonti joi Abraham betan
aká iki, akonkin senenhanoxon. Jaskara
kopíra, ja chosko pacha kimisha chonka
baritia winota pekáo ixon, ja Moiséssen
esekan jawekeskaxonbi, ja senenhabe-
konti joi meran, Diossen anoxon yoiabo,
jawemabi itiakin imati atipanyamake.
18 Jatian ja esé senenhaketianres,
noa Diossen kishpinmati iketianra, noa
jaskámati yoini ixon senenhakin noa
imaima itiki. Ikaxbi Diossenra Abraham
yoia iki, ja kishpinti jawéki jawekopí-
mabi iti.

[a] **3.6** Gn. 15.6 [b] **3.8** Gn. 12.3

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Jaskara kopí Diossen jato esé onanmaa

19 Jaskara ikenki, ¿Jaweati ja esébo
Diossen Moisés menia iki? Ja eséra
noa menia iki, jaskáaxon jonibaon
jaton jakonma jawéki akai onankanon
ixon. Ja eséra iká iki, ja Abrahamman
rarebo Cristo joái kamanres senenhati.
Ángelbo yoimaxonra, ja esébo Moisés
onanma iki, jatian Moisés iká iki, jatíbi
jonibo jato tekikin onanmaibiribi.
20 Ikaxbi ja Abraham yoinontianra,
wetsa joni yoimaanan Diossen yoiamaa
iki, janbishamanra yoia iki.
21 ¿Jaskara ikenmein, ja Moiséssen
esébaon yoia keskáma ikax, ja Diossen
Abraham yoiniboribi wetsaresibi iki?
Jaskarama riki, ja esekan noa ochan-
konia xabáati atipana iketianra, ja esé
senenhaa kopíres, noa Diossen ochaoma
keskábo noa imakeana iki.
22 Ikaxbi Diossen joi meran noa
onanmai: Jatíbi jonibo ochan jatoaresabo,
ja Jesucristo ikonhaax jaki koshixonres, ja
Diossen noa meniti yoinibo biti inon ixon.
23 Jatian noa jaki koshiti joámapari
inontianra, esekan xepoa keskábo noa
iká iki, ja ikonhaax, jaki koshiti jishtiai
kaman.
24 Ja esekanra Cristo joái kamanres, ja
iboaxon yonokanaitonin bakebo ikinai
keskáakinres noa ikinna iki, já ikon-
haxes noa ochaoma keskábo iti kopí.
25 Ikaxbi ramabiribira, moa ja ikon-
haax noa jaki koshiti jaketian, ja esekan
ikintinin moa noa maxkáyamake.
26 Ja Cristo Jesús ikonhaa kopí riki,
mato jatíbi moa Diossen bakebo.
27 Ja Criston janenko bautizanmeeta-
bora, moa Cristo betan westíora shinan-
yabicho baneta iki.
28 Ibanon tsoabires, judío itan judíoma;
yonokanai joni itan jato yonoai joni;
jainoax benbo itan ainbo inonbira,
moa Cristo ikonhaabo ikax, mato jatíbi
westíora shinanyabicho ikanai.
29 Jaskara Cristonabo ikaxiki, mato
Abrahamman kikin rarebobo, jaskara
kopíra ja Diossen meninoxon yoini
jawékibo, matonribi biti jake.

Ramara noa Diossen bakebo iki

4 1 Ramara en mato neskara jawéki
yoiai: Ja jawen papan mawákin
jatíbi jawéki iboamaa joni, bakepari
ikaxa, westíora yonoti joni keskares
iki, jakaya jawen papan jatíbi jawékibo
iboamaa ikaxbi.
2 Ja bakera jan ikinaibaon koiranapari
iki, ja meniti jawen papan yoini jawéki-
boyabi, moa jatio ani iken, jawen papan
meniti yoini nete senenai kaman.
3 Jaskarashamanribira noa rama iitai.
Noa bake inontianra, nato nete jan
koshia jawékibaon noaaresabo ikana
iki.
4 Jaskara noa iitainbira, jaskáati shi-
nanni nete senenketian, Diossen jawen
Bake raana joáx, ainbo meranoax
pikota iki. Joxonra, ja Moiséssen esekan
jaskáati yoiaiboribi senenhaa iki.
5 Jaskáaxon ja esekan iboabo ikenbi,
kopíaxon noa xabáanox, itan jawen
bakebi keská noa Diossen imati kopí.
6 Jatian moa jawen bakebo noa
ikenra, jawen Baken Shinan noomeran
noa Diossen axona iki. Ja shinanman
imaara, non akai Dios betan yoyo ikin:
“Mia riki nokon Papa”, akin.
7 Jaskara ikaxa, rama mia yanka yono-
kanai joni keskama iki. Rama riki mia
Diossen bake. Jatian mia jawen bake
ikenra Dios keenai, minribi jawen jawé-
kibo bitin.

Pablon jato kopi masá shinanna

8 Ja Dios onanamatianra mato ikana
iki, ja ikonma diosbaon iboaabo.
9 Ikaxbi ramara, moa maton Dios
onanke, onantiakin yoia, Diossenkayara
mato onanna iki ¿Jawekopiki, ja esébo,
itan ja iresa koshioma jawékibo maton
jenekashamai? ¿Matoki jakiribi ja jawé-
kibo iboamakasai?
10 Matonra jatíribi netebo, oxebo itan
baritiabo nokóketian, mekerespariai.

11 Mato jaskataibo ninkáxonra, en
mato kopi akonbireskin masá shinannai,
yankabiresra ea mato joi yoii onitsapita
iki ixon shinannax.
12 Ja kopira en mato yoiai: Ramakaya
nokon iká jawékibo ea mawakanwe, ebé
joi akaibo ixon. Moara en akátiai ja
maton akai jawékibobiribi en mawakin.
Matonra ea jawekeskaxonbi jakonmaa-
kama iki.
13 Matonra moa kikinhakin onanke, ja
reken en mato jakon joi yoinontian, ea
isinai ixonbi en mato yoiantana.
14 Jaskara isinyanixbi ea matoiba kaara
iká iki, matona westíora tanakaati jawéki
iken, ea matoiba imayamati keskábi,
jakonshaman shinanyaxonres maton ea
bia iki, westíora ángel keskáakin, itan
Cristobi keskáakinribi shinantaanan.
15 Enbira onanke ea matoiba kaax
nokoketian, ikonbiresi eon mato raro-
yantana. Jaskáati ikenra rarokin maton
berobi tsekataanan, ea maton meni-
keana iki ¿Jatian jawekopiki moa mato
rama jaskati raroyamai?
16 ¿Ja ikon joibo en mato yoia kopíki,
moa maton rawíakin ea shinannai?
17 Ja jonibaonra mato akinkasai,
ikaxbi jakonshaman shinanyaxonma.
Jabora keenai, moa mato nobé ikí
jenétaanan, jaton yoiai joibores ikon-
hataanan, mato jato betan rabétinin.
18 Jakon riki wetsaboribi non akinti,
ikaxbi jakon shinanyaxon. Ea matoiba
iketianbicho jato akinnai iamakanwe,
jatíbitiankaya jaskákanwe.
19 Bakebo, enra jakiribi mato kopi masá
shinannai. Bake pikókin chexaa ainbaon
masá teneai keskáakin, ja Cristo betan
mato westíora shinanbicho ikai kaman.
20 ¡Ramashokobi ea jain ipainon riki,
moa wetsa keskaakin mato yoinon. Moa
jaskáakin matoki shinanmatira en onan-
yamake!

Agar betan Sara iníki yoinmeeta esé

21 Mato riki ja esébo senenhaax jakon
jakasaibores. Jaskara ixon ea rama
yoikanwe: ¿Matonki onanyama iká iki
ja esekan yoiai joibo?
22 Jainra yoiai Abrahamra iká iki rabé
benbo bakeya iki ixon: Westíora bake
iká iki jawen yonoti ainboki aká, jatian
wetsa iká iki, jawen awinkibi aká ja iká
iki jawen yonotima.
23 Ja jawen yonotiki bakea iká iki,
jatonbi shinanxon aká pikota bake.
Ikaxbi jawen awinki bakeara iká iki,
Diossen yoini joi seneni pikota.
24 Nato neskarabo winota riki, yoin-
meetares. Ja rabé ainbo iní riki, rabéa-
kin ja senenhabekonti joi jonibo betan
Diossen aká yoii iká. Reken iki, ja
Sinaí janeya mananmanxon aká, ja iki
ja Agar keska, ja yanka yonokanai iti
baken tita iní.
25 Jaskarainoax iki, ja Agar Arabiain
iká Sinaí janeya mananki yoinmeeta.
Ja iki nato main iká Jerusalén yoii iká.
Ja jema iki, jainoa joniboyabi, inaaxon
yonokanai joni keskabo.
26 Ikaxbi ja naikanmea Jerusalén
ikainra, tsoa inakaatabo yamake. Jatian
noa iki, ja jemamea bakebo.
27 Wishá meranra ikai Sara yoii
neskati:
"Raroreskayawe, tooisma ainbo
ikax, mia iki
bakeoma, baken chexá onanma-
bobi.
Jaskara ikaxkaya kikinbiresi raroi
saí iwe.
Beneya ainbaon bakeai bebonbires
icha
bakeyara iti jake, ja jawen benen
potaresa
ainbo", iki.
28 Jaskara iken ebé joi akaibó, matora
Isaac iní keskabo ikanai, Diossen jawen
bakebo imati shinanna ixon imaabo
ikax.
29 Ja wetsa bakebires ikai keskati
pikóni bakenra, ja Diossen Shinanman
pikota bake ramiakatitai. Ramatianra
jaskáribiakanai, noa Diossen bakebo
iketian.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

30 Ikaxbi ¿Jawe ikiai Diossen joi
meran? Abraham yoiira ikai neskati:
“Ja min yonotiki min bakea bakenra,
jawekeskaxonbi, ja min awinkon betan
min bakeaa baken iboa jawékibo biti
atipanyamake. Jaskara iken ja min
yonoti ainbo, jawen bake betanbi moa
miibakea pikowe”, iki.
31 Jaskara iken ebé joi akaibó, noa-
bora jawen awinin yonoti betan bakeaa
bake iní keskamabo iki. Noabora
ikanai, jawen awin betan bakea bake
iní keskabo.

Criston xabáa ikax, jaki koshiaxes jati

5 1 Cristonra noa xabáa iki, jan tsokas
atibo yamaax noa xabáshamanbo
jakanon ixon. Moa jaskati jaax, jakiribi
jakonma jawékibo iboamaax, yanka-
bires yonokanai keská iamakanwe.
2 Ea riki Pablo, en mato yoiaipari
ninkákanwe: Ja maton jakina rebichi
xateaxes kishpinti ikenra, ja Criston aká
jawékibo moa jawemabi iti iki.
3 Enra mato jakiribi yoiai, jawe-
ratobaonki jaton jakina rebichi jato
xatemai, jabaonra jatíbi eséboribi moa
senenhati jake.
4 Mato, ja esé senenhaxes ochaoma
keská ikasaibora, onantibires moa
Cristoki koshii jenetabo iki. Jainoax ja
Diossen mato noixon akinkasai jawéki-
ninribi mato keenyamake.
5 Ikaxbi nonbiribi onanke, ja Diossen
Shinanman akinares Cristoki koshi-
ketian, noa Diossen ocha ayosma
keskáakin imati. Jaskaratonra noa
manáke.
6 Nonra Cristo Jesús iráke akai;
ramara non jakina rebichi xatéya iamax
xatéoma iti moa jawekeskamabi iki. Ja
noimisti shinanman amaa, Cristo ikon-
hatikaya riki bebonbires jakon.
7 Matora ikana iki moa itibi keskati
jakanabo ¿Jatian tsonkayaki mato wetsa
shinan bimaxon, ja ikon join yoiai keská
ati mato jenemaa?
8 Nato jawékira jan mato kenaa Dios-
sen mato jenemaama iki.
9 Ichamashoko *levaduraninbira akai
iki jatiobi patsá soo imakin.[c]
10 Jatian enra ja non Iboki koshitaa-
nan ikonhai, moa maton wetsa keskáa-
kinbo shinanyamai. Ja wetsaresibi joi
yoianan jato meskóbo shinanmai joni-
bora, Diossen castiganoxiki, ibanon tsoa
inonbires.
11 Nokon wetsabo, ja jaton jakina
rebichi xatetikiri iká joi en jato yoires-
pariai iketianra, nokon kaibo judío-
baon ea ramiayamakeanke. Jainoaxibi
Cristo noa kopí korosenmeax mawáni
joi en yoiai ninkatax, nokon kaibobo
eki itimaresshamakeanke.
12 Ikaxbi ja maton jakina rebichi xateti
yoixon, mato meskó shinanmai jonibaon-
kaya, jaton jakinaribi jatiobi xatepainonra
ikanai, jaskáatires shinannaibo ixon.
13 Ikaxbi en mato yoia riki nokon
wetsabó, Dios keenxonresa mato ocha-
mea xabáa iki, jaskáakin mato xabáa
ikax, maton keena keskáres akí jayama-
kanwe. Jaskáyamaikaya wetsabo betan-
bires noianani jaax, akinnanani jakanwe.
14 Jawetianki, “minbix noikaata keská-
kinribi min jato noiai”, jatianra min
jatíbi esébo senenhai, ikira ikai Diossen
joi meran.
15 Jakopi koiranmeekanwe, natexa-
nanax, piananani keskábora mato
inake. Jaskati jaaxa, matonbinix ramia-
nani mato keyóresti iki.

**Diossen Shinanman
imaa keskatires jati**

16 Jaskara ikenra, en mato yoiai:
Diossen Shinan keenai keskábores axoni
jakanwe. Jaskati jaaxkaya, ja maton
jakonma ati shinannai keskábores akí
jayamakanwe.

---

[c] **5.9** Ja *levadura yoii iká riki: Maxkoshoko jakonma jawékininbi non jatíbi ramímati atipana, iki iká.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

17 Ja jakonma ati shinanbora Diossen
Shinanki jakonma iki. Jatian ja Diossen
Shinanra ja jakonma ati shinankibiribi
jakonma iki. Ja rabébira omisanan-
bekonai. Jaskara kopíra, ja jakon atin
keenkinbi maton ati atipanyamake.
18 Ikaxbi ja Diossen Shinanman ati
yoiaires akai ikaxa, moa mato esekan
yoiai keskati jati yamake.
19 Onantibires riki ja yora keenai
jawéki akaibo, jaskarabo riki; ja ati-
mabo betanbires yoranti akaibo; meskó
jakonma ati shinanyabores; rami jawéki
akí jan cheatabo,
20 diosma jawékibo rabiaibo; yobé
jawékiki koshiaibo; omismisaibo; wetsa-
bokibires ramiti sináresaibo; ranóyabo;
itima jawékibaonbi sinataibo; jaskatax
ramiananti benaibo; jakon iikanainbi
meskó shinanmaxon jato jeneanamaibo;
Diossen joi wetsa keskaakin yoiaibo,
21 wetsabo jawékia iken, jatoki notsi-
resaibo; joni reteaibo; paennaibo;
naxkibo, itan meskó jakonma jawéki
akaiboribi. Jakiribira en mato yoiai,
maton jaskara onannon ixon. Jaskara
jakonmabo akí jaa jonibora, jawekes-
kataxbi ja Diossen ikinaton jati netenko
jikiamanoxikanai.
22 Ikaxbi ja Diossen Shinanmanra noa
imai; noimisti shinanya; raroshaman;
xabáshaman shinanya; manátia; noiba-
misti shinanya; jakon shinanya, itan
senenhati shinanya.
23 Noa jato xewinaton shinanmeema-
yamai, itan jaskatax koiranmeeti noa
onanmai. Jaskara jawékibora Diossen
Moisés menini esekan, jawekeskaxonbi
jakonmaati atipanyamake.
24 Jatian ja Cristo betan ikábaonra,
moa jaton ocha yora korosen akana
iki, jatíbi jaton tsini shinan itan jaton
jakonma jawéki ati shinanyabi.
25 Jakopira rama, Diossen Shinanman
akinares jaa ikax, jan yoiai keskáres
akí, noa jati jake.
26 Jaskati jaax, moa noa rabírestima
iki, noa rawikanantima iki, wetsabaon
jawéki oinnax keeni noa notsirestima
iki.

Wetsabo betan akinananti

6 1 Nokon wetsabo, moa mato ikoni
Dioski koshiabo ixonkaya, westíora
ochan pakéketian onantaanan jakon-
haxonres akinkanwe, ibanon shinan-
meetax ponteti. Ikaxbi jato jaskáakin
akini kikinni koiranmeekanwe, mato-
ribira ochan pakénake.
2 Atikoma jawékiainbo akinanan-
kanwe. Jaskati akinnanani jaxonra, ja
Criston jaskáati yoinibo maton senenhai.
3 Jaweratoboki jaskarama ikaxbi jato
xewinaton shinanmeetai, jabora jaton-
binix paranmeetai.
4 Mato Westíorabokayara matonbinix
oinmeeti jake, ja maton akai jawékiboki
jakon iki ikax, jatian jakon iketianra
maton shinan meranbiribi mato rabíti
iki. Jaskati ixonra maton wetsabo
jakonma shinanmatima iki.
5 Noa westíorabaonra non ikábiribi
ointaanan non onanti jake, jaskati noa
jakana.
6 Ja Diossen joi onanmakanaitoninra,
jan axeaibiribi jatíbi ja jayata jawékinin
akinti jake.
7 Matonbinix paranmeeyamakanwe.
Tsoabira Dioski shiroti atipanyamake.
Jaweboki jonin banai, jaribira jan
tsekati jake.
8 Ja jaton yora keenai keskáres akin
jakonma jawéki akábora, rami jawékibo
aká kopi jatíbitian mawátian kati jake.
Jatian ja Diossen Shinanman akinna
jawen keena keskáres akábora, jan
akinna kopíres jatíbitian jati neteya iti
iki.
9 Jaskara kopí jakon jawékibo akí,
jatsanyamanon akanwe. Jaskáakin
jéneyamaxonra, non kopí biti netebi-
ribi nokoketian non biti jake.
10 Jaskati jaxonkaya jatíbitian non
atipana senen, jatíbibo jato jakonhanon
akanwe. Ja nobé joi akaibokayara, non
jato abiresti jake jakonhakin.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Senentiainbi Pablon jato koiranmeeti yoia

11 Oinkanwe, ja nokon mekenmanbi-
shaman ani letrabaon en mato rama
wishaxonai.
12 Ja maton jakina rebichi mato xate-
makaskin teaibora, jonibo betan jakon
ikáskinres mato jaskáaibo iki. Jabora
keenyamai, Cristo korosen akana
mawata joi yoiai kopí ramiakantinin.
13 Ja jaton jakina rebichi xatéya-
baonra, jatíbi eséboribi senenhaya-
makanai. Jaskáakinbira maton jakina
rebichi mato xatemakaskanai, jabaon
teaxon mato amaa ikax jonibaon oinna
jan rabínoxonres.
14 Ikaxbi eabiribira enbi jawéki akátonin
rabíti atipanyamake. Cristo korosenmeax
mawánitonresa ea rabitai. Nokonara nato
netemea jawékibo moa mawá iki, jatian ja
jawékibaon oinnara, earibi moa mawá iki.
15 Non jakina rebichi xatéya iamax
xatéoma itira jawemabi iki; noa bená
jonibo ikákayariki ikon kikinbires
jakon.
16 Abánon Diossenbi jatíbi nato join
yoiai keskati jakanabo, itan ja ikonkon
*Israel joniboribi, jato jakonshaman
imataanan jawen noibamisti shinanman
jato akinkin.[d]
17 Nenoax orira moa tsonbi jakonmaa-
tinin ea keenyamai. Nokon yora riki,
tóabires, ja oinxonra ea onankantiki ja
Criston joi yoiai kopí ea akana.
18 Nokon wetsabo, ja non Ibo Jesu-
criston jawen jakon shinanman mato
akinbanon. Jaskara ibanon.

[d] **6.16** Ikonkon *Israel jonibo riki ja Jesucristo ikonhaax jakanabo.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

EFESIOS

Efesoain iká joi akaiboki Pablon kirika bomaa

Jato saludana

1 [1] Ea riki Pablo, Diossen shinanman Jesucriston raana joni. Jaskara ixonra, ja Efesoainoa joi akaibo ikax, Cristo ikonhakin jeneyamaibo itan jaki koshiabo, en mato saludo bomai.

[2] Ja non Papa Dios betan non Ibo Jesucriston, jawen jakon shinanman, itan jawen xabá shinanman mato akinbanon.

Pablon Dios iráke aka

[3] Ja non Ibo Jesucriston Papa Dios rabinon akanwe, Cristo meranxon, ja naikanmea kéoisma jawékibo menixon, noa jakonhaa kopí.

[4] Nete joniamatianbira, Cristo kopíres, noa Diossen katota iki, jaskatax jawenabobiribi ikax, jawe jakonmaomabi, noa já bebon ikanon ixon. Noimis ixonra,

[5] noa shinanxona iki, Jesucristo meranxon onan bakeataanan, jawen bakebi keskáakin noa imati, jawen jakon shinanman jan ati shinanni keskáakin.

[6] Ja, ani jakon shinanya iketian, jatíbitian non Dios rabinon ixon, jaskara shinanya ixonra jawen noi Bake meranxon noa jakonha iki.

[7] Ja Cristonra, jawen jimin kopíaxon, noa xabáa iki, itan jawen ani shinanman non ochabo moa shinanxonyamaa iki,

[8] Ja shinanra nokibi nokota iki, jatíbi jawen jawéki ati onan shinanya, itan katóti onan shinanboyabi.

[9] Jaskáaxonra, noa onanmaa iki, jan shinanni joné jawékibo. Ja jakon shinanya ixon, moabi Cristo meranxon, jan ati shinanna jawékibo.

[10] Jatian moa ja nete nokoketianra, Diossen senenhanoxiki, jan ati shinanna jawékibo, janra Cristo, jatíbi ja naikanmea, itan nato mainmea jawékibaon koshi imanoxiki.

[11] Cristo meranxonra, noa Diossen moabi katota iká iki, jawenabo inon ixon, itan ja meninoxon yoini jawékibo non biti kopí. Jaskáakin ati shinanxon, senenhakai Dios ixon.

[12] Jara keena iki, noabopari Cristo ikonhaax, jaon manatabo itin, jaskáaxon ja jawen atipana ani koshi non rabiti kopí.

[13] Já meranxonra, ja ikon joi, jan mato kishpinti jakon joi ninkaxon, ikonhaketian, Diossenabo itiakin ja mato meniti yoini, jawen jakon Shinanman mato onantiapakea iki.

[14] Jatian jawen Shinan riki, noa jatíbitian jayáti Diossen meniti yoinibo non bii kati noa onanmai, ja noa jawen joni iketian, moa noa akonkin xabáakin senenhataanan. Jaskáaxon ja jawen jakon atipana ani koshi, non jatíxonbi rabinon ixon.

Joi akaiboki Pablon orana

[15] Mato non Ibo Jesús ikonhaax, jaki koshii jeneyamai, itan jatíbi joi akaibo maton noia ninkaxonra,

[16] oranaitiibi mato shinankin, en Dios iráke akin, jeneyamai.

[17] Enra, non Ibo Jesucriston Dios yokatai, ja jakonhira Papan, mato onan shinan meninon ixon, ja shinanman akinna, maton já kikinhakin onanti kopí.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

18 Jainxonribira en yokatai, mato
shinan chopexonnon ixon, jaskáaxon,
jawekayarin ja keenakatabo jaon
manata, itan jawekeska ani jakonrin ja
jawen jonibo jato Diossen meniti yoini
ixon, maton onanti kopí,
19 jainoax, kikin ani, itan jainshaman
senena yama riki, ja noa joi akaibo jan
akinnai, jawen atipana koshi ixon,
maton onanti kopí. Ja nato atipana ani
koshiribira, jato Diossen oinmaa iki,
20 ja Cristo jiriaxon, naikan jawen
mekayao yakámaxon.
21 Ja jatíbi apobo, joni koshibo,
jainoax jan jatoaresa jawékibo, itan
jatíbi rama jaa jawékibo itan ramakaya
iki kaai, jawékibo winoa koshi Cristo
imataanan.
22 Jatíbi jawékibora, Cristo naman
baneta iki, jainoax ja Cristoribira joi
akaibaon, koshi imaa iki.
23 Ja joi akaibora, Criston yorabi keská
iki, janra ja joi akaibo shinan meran,
jatíbinin senena imai, ja Cristo riki,
jatíbi jawékibo jakonman senena imai.

Cristo kopi noa Diossen mawáinoa kishpinmaa

2 1 Moatianra mato iká iki, jakonma
jawékibo akai, itan ochayabo ikax,
mawatabo keská.
2 Mato iká iki, nato netemea jawéki-
bores akí jakanabo, itan ja niwen niai
yoshinman ati yoiaibores, axonaibo.
Janra, ramakamanbi Dioski yoitimares-
kanon ixon, jato jakonma shinanmakin
jeneyamai.
3 Jaskaranixa wetsa netebaon jatíbi
noabo, non keena keskáres akí jakanabo
iká iki, ochayabi pikota ixon, jaskara-
bores akí, itan ja non ati shinannai
jawékibores akí. Jaskarabo akai ikaxa,
ja wetsabo keskáribi, atibi noa Diossen
castigantiresbo ikana iki.
4 Ikaxbi, Diossenra ani akinmisti
shinanya ixon, itan kikinhakin noixon,
ochan imaa mawata keskábo ikenbi,
Cristo betan noa jirimaa iki.
5 Noa ochan mawata keskábo
ikenbi, Criston jabébi noa jirimaa iki.
Jakon shinanya ixonra, mato Diossen
jaskáakin kishpinmaa iki.
6 Diossenra, Cristo Jesús betanbi noa
jirimaa iki, jaskáaxonra Cristo betanbi
naikan jati noa menia iki.
7 Jaskákinra noa aká iki, wetsa nete
joaibaon, jawen akinmisti shinan,
itan jawen ani noimisti shinanya ixon,
Jesucristo meranxon, nobé aká jato
onanmanoxon.
8 Ja maton ikonhaa kopíresa, jakon
shinanya ixon, Diossen mato kish-
pinmaa iki, jakon jawéki maton aká
kopíma, jara jawe kopímabi, mato
Diossen imaa iki.
9 Jaskara ikaxa, tsoabi jawebi rabíresti
atipanyamake, jaton koshinbi ikanama
ikax.
10 Diossenra noa jaskaa iki. Janra
Cristo Jesús meranxon, noa jonia iki,
jakon teebores non anon ixon, non
jaskáatira, moabi shinanna iká iki.

Criston noa westíorabicho keská imaa

11 Jaskara iketian, shinankanwe, ja
mato judíomabo ikátiai, “jakina rebichi
xatéomabo”, akin judíobaon akai,
jabores jaton jakina rebichi xatéyabo
ixon rabíkin, nekebi jaton yorares aká
ixonbi.
12 Shinankanwe, wetsa netebaonra
mato Cristonamabo ikana iki, *Israel
jonibo betan iti janbiribi, itan Diossen
jato betan senenhabekonti joi axon, jato
meniti yoini jawékibo biti jisámabobi.
Nato netenra mato iká iki, Dios betan
jakanamabo, itan jaon manátiomabobi.
13 Ikaxbi ramara, Dios ochóbires
ikatiibi, Cristo meranoax moa mato
jabetanbi iki, noa kopí jawen jimi
chikóni kopíres.
14 Janra ja judíomabo betan ja
judíobo, rawikananax jakanabo ikenbi,
korosenmeax mawáxon, ja rawikananti
shinanbo keyoxontaanan, jakonax

jakanon ixon, westíora rarebobicho
keská, jato imaa iki.
15 Cristonra meskó eséboyabi ja
senenhati joibo, jawemabi banémaa
iki, jaskáaxonra, ja rabé tsamá jonibo,
jakonshaman ikanon ixon, jakibi
mepinxon, westíora bená joni keska
jato imaa iki.
16 Cristonra aká iki, korosen mawáxon,
ja rabé tsamá jonibo rawikanana ikenbi,
ja shinanbo jato keyoxonkin, jaskáa-
xonra jato Dios betan raeanamaa iki,
westíora yorabicho keská jato imanoxon.
17 Cristora nato main joá iki, mato itan
noa Dioski shinanbenotabo iketian, noa
jatíbi jan xabakaati, jakon joi yoii.
18 Cristo kopíresa, noa jatikaxbi Papa
Dioski ochómaati atipanke, jawen
Shinanman akinna.
19 Jaskara kopíra, moa mato wetsan-
konia joniboma iki, wetsabaon main
ikáresma iki, ramara ja Diossen joni-
baon biti jawékiboribi matona iki, mato
riki, ja Diossen jonibaon rarebo.
20 Mato riki, ja raanabo betan ja
*profetabaon jaki koshitibo ayonxon,
xoboakana keskábo. Jatian Cristobi iki
ja kikin ani makan keska.
21 Ja Cristokibira, jatíbi jawen kanobo,
jankemeetai kaman, ja xobo anikaresti
jake, ja non Ibon janenko Diossen xobo
iki kaai kaman.
22 Matoribira, Cristo betanbi ikax,
jatíbi joi akaibo betan tsinkitax, ja
xoboribi iki, jawen Shinan meranoax
jain Dios iká xobo.

Judíomabo joi yoiti
Diossen Pablo raana

3 1 Mato judíomabo ikenbi, Cristo
Jesús iká joibo en mato yoiai kopíra,
ea Pablo cárcel meran xepokanke.
2 Jainxon maton onanribike, Dios
jakon shinanya ixon, mato joi yoiti tee
ea menia.
3 Ja en mato jaweti joires wisha-
xonara, moatianbi Diossen shinanna
jawéki jishtiaxon ea onanmaa iki.

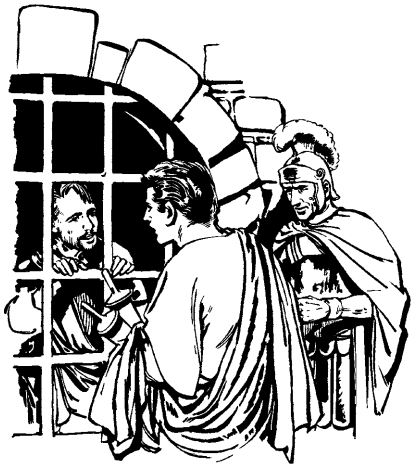

Pablo cárcel meran akana.

4 Ja en mato wishaxona yoyo axonra
maton onanti iki, ja Cristo meranxon
aká jishtiaama jawékibo en onanna.
5 Ja jishtima jawékira, moatianbi
tsoabi onanmama iká iki. Ikaxbi
ramatianra, jawen Shinan meranxon
Diossenbi ja jawen raanabo, itan profe-
tabo jato onanmaa iki.
6 Nato riki ja jishtiakama iká: Cristo
meranoax jatíbi judíomaboribi kishpin-
meekanti, itan ja judíobo meninoxon
yoiniboribi bikanti atipankana. Jabora
moa westíora yorabicho keská iki, ja
jakon join jato imaa.
7 Nato jakon joi yoiti teera aká iki, ani
jakon shinanya ixon, jawe kopímabi ea
Diossen menikin, jawen atipana koshi
emeran imaxon.
8 Ea riki ja jatíbi Diossen jonibo xaran
jato namanshoko. Ikaxbi, janra eabiribi-
shaman ja judíomabo, Criston keyoyosma
jakon jawéki yoiti tee ea menia iki.
9 Eara imaa iki jawekeskatiki senen-
kai, ja nato jishtiakama shinanbo iki
ixon, jatíbi jato onanmati. Ja shinanra
iká iki, jatíbi jawéki jan joniaa Diossen
moatianbi jishtiakama.
10 Jaskarainxonra, rama ja joi
akaibo meranxon, jatíbi ja naikanmea

ángelbaon, itan ja niwemea koshibaon onankanti atipanke, jaskara ani onan riki Dios, ixon.

11 Neskarara iká iki, Diossen moabi shinanna, jatian jara non Ibo Jesucristo meranxon senenhaa iki.

12 Cristo meranoaxa, rakétanma noa Dioski nokóti atipanke, ja ikonhaax jaki koshia ikax.

13 Jaskara iketianra, en mato yoiai, mato kopi en masá teneai ninkáxonbi, jeneti shinantima, nato jawékira, jan mato rabíti jawéki iki.

Joi akaiboki Pablon orana

14 Neskarabo kopíra ikai, ja non Papa Dios bebon orani ea chirankooti,

15 jatíbi ja naikan ikana, itan nato main ikábaon Papa iketian.

16 Enra Dios yokatai, jatíbi já jayata jakon jawékibo meranoa, jawen Shinanman maton shinan meran, jawen atipana ani shinanya, itan koshiabo mato imanon ixon.

17 Maton ikonhaa kopí ibanon, Cristo mato meran jaai, jatian ja noimisti ibanon jaki koshiax mato jaa.

18 Jaskáaxonparira, jatíbi mato betan joi akaiboyaxonbi, maton onantiki, kikinshaman ani itan jainshaman senena yama riki, ja Criston noimisti shinan iki ixon.

19 Enra yokatai, jonin shinan betan senenma, kikin ani riki, ja noimisti shinan ixon, maton onanti kopí, jaskáaxon ja mato Diossen meniai jawékibo, jatíbi maton bia iti kopi.

20 Jaskara ixon, rama Dios rabinon akanwe, janra non yokatai, itan non shinannai bebonbires noa axonti atipanke, jawen atipana koshi noo meran teetai meranxon.

21 Joi akaibaonra, Cristo meranxon, Dios rabikanti jake, jatíbitianbires. Jaskarakon ibanon.

Joi akaibo westíora shinanyabicho

4 1 Jaskara ikenra, Cristo kopí cárcel meran akana ixon, en mato yoiai, Diossenbi kenaabo ikax iti keskatibi ikanwe.

2 Rabí shinanhoma, itan noibamisbo ikanwe, manátia itaanan, noiananax jaton ikábo wetsabo tenexonreskanwe.

3 Ja Diossen jakon Shinanman moa westíora shinanyabicho keská, mato imaa keyónaketiankaya, xabáshaman shinanyabores jakanwe.

4 Joi akaibora, westíora yorayabicho keská iki. Jainoax jake westíora Diossen Shinanbicho. Ja westíora manátiabicho, mato Diossen kenaxon imaa keskáribi.

5 Jarake westíora Ibobicho; westíora non ikonhabicho; westíora bautismobicho,

6 westíora Diosbicho; jatíbibaon Papa; jatíbi jato xewina; jatíbi meranoax teetai itan jatíbiain.

7 Ikaxbi noa westíorabaonra, Criston keenxon, meniares jawen tee ati onan shinan non bipakea iki.

8 Jakopíra Diossen joi meran neskatai: “Naikan kakinra, jan jato iboa jakonmabo boá iki, jainxonra jawen tee ati onan shinan jonibo menia iki”, iki.[a]

9 ¿Jawekeska yoimein ikai, bochikira kanike, iki? Neskara yoira ikai: Rekenparira nato main joá iki.

10 Ja nato main joníribira, kikin nai bochiki kaa iki, jaskatax jabishaman jatíbiain iti kopí.

11 Jatian janribira, jato imaa iki, jatíribibo raanabo itan *profetabo; jainoax wetsabo imaa iki, bená joi yoiai iti; jatian jatíribibo imaa iki, *pastorbo iti; jainoax wetsabo imaa iki, jato axeaibo iti.

12 Jaskáakinra jawen jonibo imaa iki, jato akinni teekanon ixon, jaskáaxon ja joi akaibo jato bebonhakin koshimati kopí.

---

[a] **4.8** Sal. 68.18

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

13 Moa jatíxonbi jaskáakinbires ikonhaax westíorabicho keská itaanan, Diossen Bake non kikinhakin onannai kaman, itan Cristo betan senenribi non shinan meran noa anii senenai kaman.

14 Jatianra moa bakebaon akai keskáakin shinannaibo, noa itima iki, jaskara shinanyabopari akai, ja wetsa esé pikotaibaon jaton shinan wetsaanankin, jaskataibo akanai, ja paramisti onanbaon teemabires jato parankin.

15 Jaskáyamaikaya, ja ikon joires noiax, jatíbi jawékiain noa anikaresti jake Cristoki koshiax, ja iki, non yoran mapo keska.

16 Criston imaara jatiobi yora koshi ikai, jainoaxa jatíbi ja mebibo jakibicho kikinni mepiai, jatian jatíbi mebibo jakon iketianra, noiananax akinnanani jakoniribi aniai.

Cristonabo ikax, moa benati jaa

17 Jakopira, non Ibon janenko en mato neskara yoiai: Dios ikonhayamaibo ikai keskati moa jayamakanwe. Jabora benotabo ikax, jaton shinannai keskatires jakanabo iki,

18 itan jaton shinanbo moa jakonmaatabo. Jaskatira ja Diossen jati meniatonin raroi jayamakanke, onanmabo ikax, kikinni yoitimakanai kopí.

19 Jabora moa rabinbobi keyotax, meskó jakonma jawékibo akí jenéyamai cheakanabo iki.

20 Ikaxbi matonra, jaskati janoxon Cristo onannama iki.

21 Matonra jakiriti iká joi ninkata iki, jaskarainxonra, já keenai keskati jati, maton onanna iki, ja Jesussen ikon join yoiai keská.

22 Jaskara kopí, ja moatian mato ikátiai keskati jaai jenétaanan, ja shinanbo moa jenekanwe. Jatíbi ja jawékibora moa jakonmaata iki, ja paramis shinanman imaa.

23 Ja mato meran iká shinanbo, moa wetsaresibi imataanankaya,

24 já keska inon ixon, Diossen mato jonia bená shinanreskaya mato meran imakanwe. Jatian jara onanti iti jake, ponté shinanya ixon, moa jakonmabo ayamai, ja ikon join yoiai keská.

Jaskati noa rama jati

25 Jaskara ikax, moa jansoyamakanwe, wetsaboribi ikon joibores yoikanwe, noara jatikaxbi westíora yorabicho keská iki.

26 Sinatax, jaskara sináyabi iibaiyamakanwe.

27 *Satanás xabá meniamakanwe.

28 Ja yometso ikátiaibo, moa yometsoi jenékanwe. Maton mekenmanbi moa jakonax teekanwe, ja maxkatabobiribi akintinin mato yorontima kopí.

29 Moa jakonma joibaon yoyo iki jenékanwe, jaskayamaikaya jan jato jakon shinan bimati, itan ja ninkatax rarokanti joibaonreskaya yoyo ikanwe.

30 Diossen jakon Shinan onísmayamakanwe. Ja Shinanra mato meran imaa iki, ja ochankonia mato kikinhakin xabáati nete nokóketian, mato jawenabo onanti iti kopí.

31 Ja mato meraa iká siná shinan, jatoki jakonmaati shinan, sinati koshín wao iti, jakonmai jatoki yoyo iti itan jatíbi meskó jakonmabo moa keyokanwe.

32 Moa jakon ixonkaya wetsaboribi jato noibakanwe. Jakonma jawéki akábo benxoax, moa shinanbenokanwe, ja Cristo kopí non ochabo soataanan moa Diossen noa shinanxonyamaa keskáakinribi.

Diossen bakebo ikax jaskati jati

5 1 Mato Diossen noia bakebo ixon, já keskaribi itiakinres shinankanwe.

2 Jatíbibo jato noikanwe, noa noiax noa kopi Cristo mawáni keskáakinribi. Já jaskatara iká iki westíora jawéki Dios menikana kikin jakonhira inin poatai keskáshaman.

3 Matora ja Diossen jonibo ikai keskatibi moa ikanti jake; ja atimabo betan yoranti, itan meskó jakonma jawékibo, jainoax matobicho jayátibo yoitanibobi mato iti yamake,
4 jakonma joibaon moa yoyo iamakanwe. Jainoax iresa join, itan jakonma shirobaonribi iamakanwe, jaskatibo yoyo itira, kikin jakonma iki. Jaskayamakinkaya, Dios rabikanwe.
5 Matonra moa onanke, ja wetsabo betanbires yoranti akai, iamaxon jakonma jawéki akaibo, jainoax jabicho jayáti shinanya ikaibo (ja iki jatonbi aká jawéki rabiti keskáribi). Jaskarabora Cristo betan Diossen jato ikinna netenko jayamanoxiki.
6 Ja ikon keskáakin joi yoiaibaonra, mato parannake, koirameekanwe. Jaskara jawéki ikonhaibokayara, Diossen jato akonbireskin masá tenemanoxiki.
7 Jaskara jonibaon akairibi, matonribi ayamakanwe.
8 Moatianra mato yamé keska meran jakanabo iká iki. Ikaxbi ramara non Ibo betan ikax, mato joé meran ikanai. Jaskara kopí, ja joé meran ikax iti keskati jakanwe.
9 Ja joé keskatoninra jato imai, jakon shinanya, atibi keskáakin jawéki akai iti, itan ikonbores yoiai iti.
10 Ja Ibo keenai keská atireskaya shinankanwe.
11 Ja yamé keska meran já jonibaon, ja axon jakonma jawéki bitima akanaibo ayamakanwe. Jaskayamakinkaya, jakonma jawékibo akanaitian oinxon, jato notsinkanwe.
12 Rabin jawéki riki, ja joné akanai jawékibo jato yoixonti.
13 Ikaxbi jawetianki jatíbi jawékibo joekan tenaxon jishtiakai, jatianra moa onantibires ikai.
14 Ja joékanra jatíbi jawékibo onantibires imai. Jakopira Diossen joi meran ikai: “Oxaa ikax, oxá besowe. Mawata ikax, mawábo xarameax jiriwe, jatianra mia Criston tenatiki”, iki.
15 Jaskara iken, ja maton ikainkobo kikinni koirameekanwe, ja onanmabo ikai keskati jayamakanwe, onanbo ikai keskatikaya jakanwe.
16 Netetiibikaya ja ati jawékibo jakonhakin akanwe, netebora jakonmabires iki.
17 Onanmabo keská iamakanwe, jawekayarin ja Ibo keenai iki ixon onannabokaya ikanwe.
18 Moa vinon paenyamakanwe, matora jakonmayonake. Jaskáyamaikaya, Diossen jakon Shinan bochóyares ikanwe.
19 Tsinkitax, salmosninbo shinan menianankanwe, jainoax Dioskiriti iká bewáboribi bewakanwe, jatíbi jointiaxonbi ja Ibo rabikanwe.
20 Ja non Ibo Jesucriston janenko, jatíbitian ja Papa Dios iráke akanwe, jatíbi jawékibo kopí.

Joi akaibo ikax, jaton awin betan jaskati iti

21 Wetsabo betan ninkakannani jakanwe, Dioski rakétaanan.
22 Beneya ainbobaonra, ja Ibo akai keskáakinribi jaton benebo jaton joi ninkáxonkanti jake.
23 Ja Cristo riki, joi akaibaon mapo keska, jatian benbobo jaton awinin mapo keska; ja joi akaibo iki jawen yora. Jatian jabi iki, jato jan kishpinmai.
24 Ja joi akaibo Cristoki yoiti ikai keskatiribira, ja benoya ainbobo, jatíbiain jaton beneki yoiti ikanti jake.
25 Ja wanoyabaon, maton awinbo noikanwe, ja joi akaibo noiax, jato kopi Cristo mawáni keskáakinribi.
26 Jaskáara iki jawenabiribi itiakin imanoxon, jawen joi betan onpaxan chokayontaanan, Dios bebon jakon inon ixon.
27 Jaskáaxon, ja joi akaibo janbi oinna, kikin metsáshaman, jawe kerásma itan jawe ramiomabi, jainoax wetsa jakonmabo yamaax, moa jakonman senena ikax, ja yoixontibo yama iti kopí.
28 Jaskáakinribira, ja wanoyabaon jaton awinbo noikanti jake, jaton yorabi

noia keskáakin. Jatian jawen awin noia jonira, kikinni janbixbi noikaatai.

29 Tsonbira jawen yora omisshamai, jaskáyamakinra jawékiamakanai itan koirankanai, ja joi akaibo Criston akai keskáakinribi.

30 Ja joi akaibo iki, jakibi mepia ikax, jawen yorabi keská.

31 Jaskara ikenra, jonin jawen papa betan jawen tita jeneti iki, jawen awin betanbiri wanoxon. Jaskataxa, ja rabé westíora yorabicho keská iti iki.

32 Natora kikin onantikoma jawéki iki. Cristo betan ja joi akaibo yoikin en aká ikax.

33 Jaskara iketian, mato westíorabaon, matonbinix noikaata keskáribiakin, maton awinbo noikanwe, jatian ja benoyabaon, maton bene joi ninkaxonkanwe.

6 1 Bakebo, ja non Ibon yoiai keskáakin, maton papabaon joi ninkáxonkanwe. Maton jaskáara, kikin jakon iki.

2 Japari non senenhaketian, noa jaskara imati senenhati joi riki, neskara: "Min papa betan min tita jakonhawe,

3 jatíbi min akainkobo mia jakon inon, itan basibires mia nato main janon", iki iká.[b]

4 Jainoax mato papabo, maton bakebo sinámayamakanwe. Jaskayamakinkaya, jakonhaxonres esekin jato aniakanwe, itan non Ibo keenai keskáakin jato axeakanwe.

5 Jainoax ja iboaxon yonokanaibo, maton ibobaon yoiabo senenhaxonkanwe, jakonma ixonaketian rakékainxon, itan ikoni keenshamantaanan ja Cristobi tee axonai shinanbainxon.

6 Jato betan jakon iti kopi, oinkanares teetai iamakanwe. Jaskayamakinkaya, Criston yonotibo ixon, ikonkon keenshamanxon, Dios keenai keskáres axonkanwe.

7 Rayáshaman shinanyanixkaya teekanwe, jonibo axonai shinannaxma, non Ibobi axonai shinantaanan.

8 Ja iboaxon yonokanai, iamax yonokanaimabo inonbi, westíoraxonbo jakon jawéki aká kopí, non Ibon jato meniti onannax.

9 Jainoax mato, jan jato iboabo, matoribi jaskákanwe maton yonotibo betan. Jakonma join jato rakéayamakanwe. Shinankanwe, mato iki jato betanbi, westíora naikanmea Iboyabicho, jatian janra senenbires jato jakonhai.

Joi akaibo shinan meran reteananai

10 Jatian ramara ja nokon wetsabo en yoiai, Ibo betanbi ikax, jawen ani atipana koshikires koshikanwe.

11 Jayakax reteananti jawékibo mato Diossen meniaton panakaakanwe, jaskatax ja *Satanássen paranhanan jakonmain pakémakasabi, mato koshi inon.

12 Noara jonibo betan reteananyamai, noara reteananai, ja niwen niai jishtima yoshinbo betan, jabaonra nato nete iboa koshi ixon, jakonma jato amai.

13 Jaskara iken, ja jayakax reteananti jawéki mato Diossen meniaton panakaakanwe, jaskaxonra atikoma jawékibo nokókenbi matonharesti iki. Jatian jaskáakin matonharesa pekáora, jaskara koshiabi mato ikanti jake.

Reteananox sontáro benxokaata.

[b] **6.3** Ex. 20.12; Dt. 5.16

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

14 Jaskara iken, ja ikon joiki koshi-
kanwe, cintoranin chinexeeti keskati,
itan ja yami xopanameti saweax jan
panakaati keskati, ja atibi keskáakin
ati shinanman, chipókanwe.
15 Jan jato shinan xabáshaman imati
jakon joi yoii kanox, moa zapato sawea
keskábo ikanwe.
16 Ja maton Dios ikonha ibanon,
*Satanássen jawen chiibires piá keskabo
matoki potaa joáx, jaki tsakáti yami
panáti keská.
17 Ja mato kishpinmeeta ibanon, jan
maton mapo panati yami maiti keská,
jatian ja Diossen joi ibanon, jawen jakon
Shinanman mato menia espada keská.
18 Orankin jeneyamakanwe, jawen
Shinanman amaaton, jatíbitian Dios
yokákin jeneyamakanwe, shinan meran
koiranmeeti jeneyamakanwe, maton
shinan namanyamakanwe. Jainoax
jatíbi joi akaibo kopí orankin jeneya-
makanwe.
19 Jainxon ea kopíribi orankanwe,
abanon jaskáakin yoiti joibo ea
Diossenbi menikin. Jaskáaxon koshi
shinanyaxon, ja jakon joi meran iká,
tson onannama jawéki en jato yoinon.
20 Nato joi yoiai itira jawen janenko
ea Diossen raana iki. Jaskáakin jato
joi yoiai kopíra, rama ea cárcel meran
akanke. Eki orankin jeneyamakanwe,
rakéyamakin, Cristokiriti iká joibo en
jato yoinon.

Senentiainbi jato yoia

21 Ja Ibon tee akin, ati jawékibo
senenhaai non wetsa Tíquiconra, jatíbi
ja neno ea jaskara winotaibo mato
kaxon, yoinoxiki.
22 Jakopíra en ja raanai, noa neno
winotai jawékibo yoiai ninkaxon, maton
koshiakin shinannon ixon.
23 Abánon, ja Papa Dios betan non Ibo
Jesucriston, mato jatíbi joi akaibo xabá
shinanya, noimisti shinanya, itan jaki
koshiti shinanyabo mato imakin,
24 jainxon abánon, ja jatíbi ja non Ibo
Jesucristo kikinhakin noiabo, jawen
jakon shinan jato menikin.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

FILIPENSES

Filipoainoa joi akaibo
Pablon jato kirika bomaa

Jato saludana

1 [1] Noa Pablo betan Timoteo riki,
Cristo Jesussen yonoti. Ja Filipos-
sain iká jatíbi joi akaibo, itan jatíbi
*ancianoboyabi *diáconobora, non jato
saludo bomai.
[2] Ja non Papa Dios betan non Ibo
Jesucriston, jawen noimisti shinanya,
itan jawen xabá shinanyabo mato
imaboresbanon.

Joi akaiboki Pablon orana

[3] Mato shinannaitiibira, en nokon Dios
iráke akai.
[4] Jatian orankinra jatíbitian raro-
shaman shinanyaxon en yokatai, mato
jatíbi kopí,
[5] ja peonontianbi akinxon, rama-
kamanbi ja bená joi yoikin maton ea
akinna iketian.
[6] Enra ikonhai ja mato meran jawen
jakon tee akin peoa Diossenra, jakon-
hakin aaboresti jake, ja Jesucristo joti
nete nokotai kaman ixon.
[7] Jaskáakin en mato jatíbi shinantira
jakon iki, mato ayorakin shinanni jaa
ixon, itan jawen jakon shinanman ea
Diossen akinna iketian, ea cárcel meran
iken, iamax ja bená join paranan ikin,
ja joira ikon iki ixon, ja joni koshibo-
ribi en jato yoiaitian, ea akini mato jati-
kaxbi ebetanbi iká iketian.
[8] Diossenra onanke mato en akonbi-
reskin shinannai, Jesucriston amaara
en mato akonkin noike.
[9] Enra oración meran yokatai maton
noimisti shinan beboni anikaresnon
ixon, jainxon Diossenbi mato shinanti
onan, itan jakon betan jakonma onanti
shinanyaribi mato imanon ixon,
[10] jakonbores katóti onan mato ikanon
ixon. Jaskataxa Cristo joái kaman, jawe
ochaomabi, itan jakopi ramiakantibo
yamashaman mato iti iki.
[11] Jesucriston akinnatonra jakon jawé-
kibores maton atiki, jonibaon aniakin
shinanxon Dios rabikanon ixon.

Cristo riki ea jan jamaa

[12] Ja ea winota jawékibaonra ea
akinke, bebonbires en jakon joi yoinon
ixon; jaskarabo maton onantininra ea
keenai nokon wetsabo.
[13] Jatíbi ja apo jain iká xobomea
sontárobaon, itan ja neno ikábaonbira
onanke, Cristo kopí ea cárcel meran
akana.
[14] Jaskáakin ea cárcel meran akana
oinnaxa, jatíbi joi akaibo non Iboki
bebonbires koshitaanan, rakéyamakin
joi yoikanai.
[15] Jatíribibaonra eki notsireskin, itan
ebé tanaanankinres Criston joi yoika-
nai. Ikaxbi wetsabaonra jakon shinan-
xon akanai.
[16] Jatiribibaonra noixon akanai ja
Criston joi yoikin, jakon join paranan
itiakin ea Diossenbi tee menia onanxon.
[17] Ikaxbi wetsabaonra akai jatonabi
jawéki benakinres, jakon shinanya
ixonmabi. Jabaon shinan riki ea cárcel
meran iketian, bebonbires atikomabo
ea imaxonti.
[18] Ikaxbi jara jawemabi iki. Jawe-
keskabires ixonbira, moa jabaon Criston
joi yoikanai. Jaskaratonra ea raromai,
jatian jan ea bebonbires raromairibi riki,

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

19 maton oraciónman, itan ja Jesu-
criston Shinanman akinna, basima ea
cárcel meranoax, pikóti onanax.
20 Jawenbira ea rabinmati yamake
ixonra en ponté shinannai. Jaskáyamai-
kayara, rama ja moabi iikirana keska-
tibi ea mawákenbi, iamaax ea japari-
kenbi ea kopi Cristo rabikanti iki.
21 Nokona riki japariax ea Cristo
betanbi. Jatian ea mawatara itiki, moa
ja biti en bia.
22 Jatian japarixonra, bebonbires
jakon tee en atiki. Jaskara kopíra
jashaman katóti en onanyamake.
23 Atikoma riki ja rabé jawékiainoa
en westíora katóti. Mawátininribi ea
keenai, moa Cristo betan ikí kanox.
Ea jaskatara itiki nokona bebonbires
jakon,
24 ikaxbira en shinanribiai, mato
akinti kopí ea japariakaya jakon iti.
25 Jaskáakin shinanxonra en onanke,
ea mato betanpari ikí kaai, jaskáaxon
mato bebonkinti kopí, Dioski koshiax
mato raroshaman ikanon ixon.
26 Jaskati ea mato betan jakiribi
nokoananketianra, mato ibirestiki ea
kopi Cristo Jesúski raroi.
27 Ea keenaikaya riki mato jakonax
jati, ja Cristokiri iká jakon join yoiai
keskatishaman. Mato oinni kaxon,
iamax kayamaxonbira, en ninkákasai
westíora shinanbicho akáx, mato kikini
koshikana, itan ja jakon joi yoiti kopí
mato jatikaxbi akinanani iikanairibi,
28 maton rawibaon jawekeskabo akábi
rakéyamataanan. Mato jaskataira onan-
tibires iki, moa jabo jakómabires ikí
kaai. Jatianra matobiribi onantiai,
Diossenbi akinna kishpinmeetai.
29 Matora Cristo ikonhaax jakibicho
koshiti Diossen imaama iki. Já kopi
masá tenetiribira mato imaa iki.
30 Jaskara ixonra en masá tenea keská-
boribi maton wínoti jake. Matonbira
oinna iki en masá teneaibo, jatianra
rama kamanbi maton ninkatai en masá
teneaibo.

Cristo rabí shinanhoma

2 1 Jaskara iken, jato shinan bimati
atipana koshi mato Criston meniabo
ikax, itan ja noimisti shinanman imaa
wetsabo onís tantimati shinan jake-
tian, jainxon jatíxonbi ja Diossen
Shinanbicho bia ikax, itan noibamisti
shinanya ixon,
2 ea kikinhakin raromakanwe, jati-
kaxbi ja shinanyabicho itaanan, noia-
nani jaxon, itan jatíxonbi shinan akáx
ja teebicho akin.
3 Jato jakonmaati kopí, iamax
rabínoxonres jawéki ayamakanwe.
Jaskáyamakinkaya mato westíoraxonbo,
wetsabo mato xewinaton shinankanwe.
4 Matobicho jakon itira maton shinanti
yamake, wetsaboribi jakon imatira
maton shinanti jake.
5 Matora iti jake, ja Jesucristo jayata
ikátiai shinanyaribi.
6 Já iká iki jatíbi jawen iká Dios
ikaxbi, jaskábi ititianbi jaskaraton
shinanmeeyamai.
7 Jaskáyamaikayara, jaskáakin shinan-
yamai janbix keenax, westíora yonoti
keská joni itoshia iki. Jaskataxa noa
keska joniribi baneta iki.
8 Jaskati noa joni keska ikaxa, jawen
rabíti shinan yamaa iki. Mawatai
kamanra yoiti iká iki. Jaskarara iká
iki, ja korosenmeax mawatai kamanbi.
9 Jaskara kopíra jatíbibo xewina koshi
Diossen imaa iki, itan wetsa janebo
xewina kikin janeyaribi imaa iki,
10 jaskatax ja naikan ikábo, jainoax
nato main ikábo, itan mai meran ikábo,
jatikaxbi ja Jesús bebon chirankoo-
kanon ixon.
11 Jainxon jatixonbiribi, Jesucristo riki
Ibo iki ixon, Papa Dios rabikanti kopí.

Jaskati nato neten jati

12 Jaskara ixon, ja matoiba ea inon-
tian nokon joi ea ninkáxonkatiaibo
ixon, ramakaya ea ochó iketian,
bebonbires ea joi ninkáxonkanwe.

Ja kishpinmeetabo ikax, iti keskatibi
ikanwe Dioski rakétaanan.
13 Diosbi riki ja jakon jawéki atin
keenti shinanya mato imai, itan senen-
hanon ixon mato jan akinnai. Jaskáaxon
já keenaires maton axonon ixon.
14 Jatíbi jawékikaya wetsaboki jakon-
mai yoyo iamakin, itan sinakananya-
makin akanwe,
15 tsonbi mato ja yoixontibo yamati
kopí. Jakonma akai jonibo xarán jaaxbi,
Diossen bakebo ikax jakonma jawéki
ayosmabo ikanwe. Jato xaranmeax-
bikaya nato netemeax wishtinbo ikai
keskati penékanwe,
16 jan jati joiki koshii jenéyamataanan.
Jatianra, Cristo joketian ea matoki ikon-
biresi raroti iki, yankabires jawen tee
axoni koshi teetama onanax.
17 Matonra Dioski koshixon, jawen tee
axonai, jara westíora jawéki maton Dios
meniai keská iki. Jatian ea retekanara
itiki, ja maton Dios meniaibo jan senen-
hakai. Jaskarakon ikí senenketianra ea
kikini beneti iki, jaskákinra en mato
rarokinai.
18 Jaskara iken matoribi ebébi raro-
kanwe.

Timoteo betan Epafrodito

19 Non Ibo Jesussen keen iketianra,
ramatanibi en matoiba Timoteo raanti
shinannai, mato ninkatax earibi raroti
kopí.
20 Timoteobicho riki, ja en akai kes-
káakinribi mato shinannai, wetsabora
jaskara yamake. Já riki mato akinti
shinanya.
21 Jatíribibaonra jaton jawékibobiribi
akin, ja Jesucristo keenai keská axonti
shinanyamakanai.
22 Ikaxbi matonra moa onanke, ja
Timoteon ikábo jakon. Janra ea akinna
iki ja jakon joi en yoiaitian, westíora
baken jawen papa akinnai keskáakin.
23 Jaskara ikenra en matoiba já raanti
shinannai, ea jaskáakantibo moa onan-
taanan.
24 Enbishaman mato oinni katira ea
Ibon ishtontani akinti jake ixon, ikon-
haax jaki koshikinbi.
25 Jainxonribira en shinanke, ja
Epafroditoribi moa en raana jakon iti.
Jara jakon joi yoii ebébi teeti ikonbi-
resi onitsapike. Ja iki ea maxkatabo
jan akinnon ixon, matonbi eiba raan-
yantana.
26 Jara kikinbiresi mato jatíbi ointinin
keenai. Já isinai maton ninkata ikenra,
akonbireskin jaakinres jan shinannai.
27 Ikon riki jara isinax mawákeanke,
ikaxbira Diossen noibaxon akinke.
Earibira noibake nokon masá shinankibi,
en bebonbires masá shinannaketian.
28 Jakopira moa ishton en raanai, jaki-
ribi ja oinnax mato rarokanon ixon.
Jatianra moa enribi ayorakin masá
shinantima iki.
29 Nokóketian kikin raroshaman shi-
nanyaxon, ja non Ibon tee akaibo atin-
shaman binoxikanwe. Jainxon já keska
joniboribi jato jakonhakanwe.
30 Criston tee axonai kopíra já mawá-
keanke. Onsá ikenbira mawátiki rakéyamaa iki, ja matonbishaman ea akinti atipanyamaketian ea akinti kopí.

Cristo onanti riki, bebonbires jakon

3 1 Jaskara iken, moa Ibo betan ikax
kikini rarokanwe nokon wetsabo.
Ja moabi en yoia joiribi mato jakiribi
wishaxonira ea sináyamai, en jaskáara
matona kikin jakon iki.
2 Koiranmeekanwe, ja omisti joniboki,
itan ja jakonma akaiboki, ja non jakina
rebichi xatéya iti yoiaibokiribi, koira-
meekanwe.
3 Noabokaya riki ikonkon ja jakina
rebichi xatéyabo, jawen Shinanman
akinnaton Dios rabiaibo ikax. Cristona
ikaxa noa jakon shinanmeetai, jatianra
jawen koshinbi jonin akai jawékiboki
noa koshiamai.
4 Eabira jaskara jawékiboki koshiti
atipanke. Wetsabo jaskara jawékiboki
koshikasaitianra, eakaya itixbi ibiresti iki.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

5 Eara moa pikota posaka neteya
iketian, nokon jakina rebichi xate-
xonkana iki, ea riki *israelita joni
Benjamínman rarebo, kikin *hebreo
jonishaman, jainoax ja esekan yoiaibo
senenhati kopí iká iki ea *fariseo,
6 jaskáakin ja eséres senenhakasai
ixonra, ja joi akaibo en jato akonbireskin
masá meema iki. Ja esekan yoiai keskati
ikinra en jatíbi senenhaa iki, jatianra
jakopi ea tsonbi ramiakin yoiti yamaa iki.
7 Jatíbi nato jawékibora iká iki,
nokona kikínshaman jakonhirabo,
ikaxbi Criston ea akinna kopíres, rama
en onanke ja jawékibo moa iresabo.
8 Jatíbi ja jawékibora moa jawema-
biakin en shinannai, ja nokon Ibo Cristo
en onanakaya bebonbires jakonhira
iketian. Cristo kopíra en jatíbi jenea
iki, jatíbi ja jawékibora kerás jawéki
keskáres en oinnai, jaskáaxon Cristo
kikinhakin onanax,
9 jabetanbishaman inoxon. Eara keen-
yamai ja esé chibani, enbixbi jakonman
shinanmeetinin, ea keenai riki Cristo
en ikonhaketian, ea Diossen ochaoma
keská ointinin.
10 Ea keenai riki Cristo onantinin, jan
jirimani atipana koshiribira emeran en
imakasai. Já onitsapini keskatiribira ea
onitsapikasai, jainoax ja mawáni keska-
tiribira ea mawákasai,
11 earibira ja mawánibo jirititian, jato
betanribi jirishokokasai.

Jaskara iti non nokoamapari

12 Jaskáakin mato yoiira moa jatíbi
senenhax, itan moa jakon ikaxibi ea
iamai jaskati. Ikaxbira ea jenéyamai
bebon karesai, jaskara imanoxon ea
Criston bia ikax, ja nokoi kaai kaman.
13 Nokon wetsabó, jaskara ea iti keská-
mapari riki ea, ikaxbira en neskaakai,
ja moa en jenea jawékibo shinanyama-
taananra, ja ori ea ikí katireskaya en
chibanai,
14 jaskara ea ikí kati en nokoi kaai
kaman, jaskáaxon ja Cristo meranxon
noa Diossen menitibo en naikanxon bii
kati kopí.
15 Ja jatíbi noa Dioski ikoni koshia-
baonra, non neskáakin shinanti jake.
Jawekeska ixon wetsa jawékiainbo
maton wetsakeskaakin shinannaitian,
Diossenbi mato abanon onanmakin.
16 Ikaxbi noara moa jati jake, ja non
onanna keskati.
17 Nokon ikábo ea mawakanwe nokon
wetsabó. Jainoax ja mato non yoiai keska-
tishaman jakanaboribi jato oinkanwe.
18 Ichara jakanke ja Cristo korosen-
meax mawáni rawíakabo, jakopira moa
ichaakin mato yoia ixonbi, rama winia-
nanbi en mato jakiribi yoiribiai.
19 Ja jonibora masá tenetiain keyoti
kaibo iki. Jaton yora keenai jawékibo iki,
jaton dios, jainoax jaton akai jawékininribi
ikanai rabíshamani, jan rabintitianbi. Nato
netemea jawékiboakinres shinankanai.
20 Jatian noabobiribira naikanmea
jonibo iki. Ja naikanmeax noa jan kish-
pinmati jotira non manake, ja non Ibo
Jesucristo.
21 Janra ja non yosma yora wetsaresi-
bianoxiki, jawen yora keskáribi itiakin.
Jaskáaranoxiki, ja jatíbi jawéki jan
ikinna jawen atipana koshin.

Iboki jatíbitian raroti

4 1 Jaskara kopí nokon keen wetsabo,
ja en akonbireskin ointi shinan-
naibo, itan en noiabo riki, mato ea jaon
ikonbiresi raroai, non Iboki koshii jené-
yamakanwe.
2 Ja Evodia betan Síntiquera en yoiai,
Ibon joi akai rabébires ixon, westíora
shinanbicho abékonti.
3 Jainxon mia, ja ebetan tee akin
jeneyamai, enra mia yoiai; nato ainbo
rabé min jato akinnon ixon. Jabora ja
Clemente itan wetsa ebé teetaiboyabi
jakon joi en yoiaitian, ebetanbi onitsa-
pikana iki. Jaton janera ja jati kirika
meran moa wishakaatabo iki.
4 Jatíbitian non Iboki rarokanwe, enra
mato yoiribiai: ¡Rarokanwe!

5 Jatíxonbira onankana iti jake, mato
jakon shinanya jonibo. Non Ibora moa
joti ochóma iki.
6 Jawekopibi jaakinres shinanni
tsokasyamakanwe. Jatíbi mato jan yoro-
naibokaya oración meran Dios keshaa-
nanbi yokákanwe, itan iráke akanwe.
7 Jatianra jawen xabá shinan mato
Diossen meniti iki. Jara jonin shinanman
jawekeskaxonbi onanti atipanyamake. Ja
xabá shinanmanra, maton jointibo jakon
imati iki Criston akinnaton.

Jakon jawékiboakinres shinanti

8 Jayá senentiainbira en mato yoiai
nokon wetsabo. Shinankanwe jatíbi ja
ikonbores, jatíbi ja ikoni yoyo itibo, ja
jakon iti, jakonmaomabi iti, ja noibamis
iti, jatíbi ja jakon oinkanaibo atiakinres
shinanti, jainoax jatíbi jakon jawékibo
itan ja rabikanti jawékibo ati shinan-
yares ikanwe.
9 Ja en mato onanma keskati jakanwe.
Jainoax ja ea ninkatax itan ea oinnax
mato eibakeax axea keskatiribi jakanwe.
Jatianra ja xabá shinanya noa imai Dios
mato betanbi iti iki.

Akinkana bixon, jato iráke aka

10 Eara ikonbiresi non Iboki raroai,
jakiribi maton eakin shinanketian. Mato
eon shinanbenotara en shinanyamaa
iki, jaskáshamanxon maton ea akinti
atipanyamaaresa, en onanna iki.
11 Jawékinin maxkataxa iamai ea
jaskati, eara moa axea iki ea jayata
jawékinin raro iti.
12 Enra onanke, jawekeskarin jawe-
bioma jati, itan icha jawékia jati ixon.
Jawekeskabo winótiainkobora, jaskáaxon
tenetibo en onanna iki. Piax potóshaman
iti, itan piaoma iti, jainoax icha jawékia
iti, itan jawebioma itiribira en onanna iki.
13 Jatíbira en atipanke, Criston ea
koshi menia.
14 Jaskara ikenbira, maton jakon
jawéki ake, atikomabires winoti iitainbi
ea akinxon.
15 Ja jakon joi yoikin peoi Macedoniai-
noax ea kanontianra, wetsabaon
ayamainbi mato ja Filipoain iká joi
akaibaonres ea koríkinin akinna iki.
16 Jainxonribi ea Tesalónicain ikenribi
jawetiiakin maton ea koríki bomaa iki,
jan ea maxkatabo en biti.
17 Maton koríki meniabichores bitin
keenima riki ea. Ja ea keenaikaya riki,
mato Diossen bebonbires jawéki kaima-
xontinin.
18 Jatíbi ea jan maxkata ipachoai
jawékibo xewinbainbires moa en bike.
Ja Epafrodito betan maton bemaa
en biara texepariribike. Ja maton ea
bemaabora ike, westíora *incienso
inínshaman Dios menikana keská ikax
Diossen keenshaman.
19 Jaskara ikenra jatíbi mato jan
maxkatabo, Cristo meranxon, nokon
Diossen mato meniti iki, já jayata icha
jakon jawékiainoabo.
20 ¡Ja non Papa Dios jatíbitianbires
rabinon akanwe! Ibanon jaskara.

Senentiainbi jato saludana

21 Jesucriston janenkora jatíbi Diossen
jonibo en saludo bomai. Ja neno ebé iká
non wetsabaonribira mato saludo bomai.
22 Jainxon jatíbi ja neno iká Diossen
jonibaonra mato saludo bomakanai. Jan
mato saludo bomaibo riki, ja icha mai
iboaa romamea apon xobon teetaibo.
23 Abánon ja Ibo Jesucriston jawen
jakon shinanman mato akinkin.

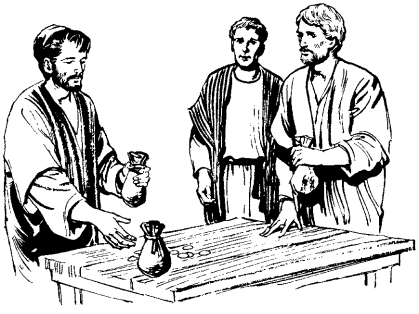

Koriki tsinkixon bomakana Pablon bia.

COLOSENSES

Colosainoa joi akaiboki
Pablon jato kirika bomaa

Jato saludana

1 [1] Ea riki Pablo, Diossen jaskara shinanna iketian, Jesucriston raana. Ja non wetsa Timoteo betanra,
[2] en mato saludo bomai, ja Colosas jeman iká Diossen jonibo, ja Cristo chibankin jeneyamai non wetsabo. Non Papa Diossen jawen noimisti shinanya, itan jawen xabá shinanya mato imabanon.

Pablon jatoki orana

[3] Non matoki oranaitiibira non Ibo Jesucriston Papa Dios iráke akin non jeneyamai.
[4] Nonra ninkáke ja Cristo Jesús ikonhabo ixon, ja joi akaiboribi maton jato noia.
[5] Jainoax bebonhakin shinaniribi mato ikanai, ja naikan mato Diossen axona jawékinin manatax. Natora maton onanna iki, ja bená joi meran iká ikon joi ninkáxon maton ikonhaketian,
[6] matoiba kaman nokóketian. Nato joi ninkáxonra, jatíbiainoa jonibaon ichaxon ikonhai iikanai. Ja Diossen jakon shinan yoikanai ninkaxon, jara ikon iki ixon onanax, moatian mato jaskara winota keskáakinribi.
[7] Neskara joibora aká iki, ja non noia non wetsa Epafrasnin mato onanmakin. Janra noa tee akinna iki. Jainxonra mato akinkinribi Criston tee akin jeneyamai.
[8] Janra noa joxon yoike, ja Diossen Shinanman amaatonin wetsaboribi maton jato noia.
[9] Neskara kopíra jaskarabo ninkánontianbi non matoki orankin jeneyamaa iki, ja Dios keenaibo mato kikinhakin onanmanon ixon. Jainxon jawen meskó shinanti onan, itan jakon betan jakonma onanti shinanyabo mato imanon ixon.
[10] Jaskataxa, ja Ibonabo ikax jaskati jati keskatishaman mato jakanti iki, já keenai keskáres jatíbitian axoni, itan meskó jakon jawékibo akin kikinhakin Dios onanboresi.
[11] Nonra yokatai janbi jawen ani atipana koshin mato shinan koshibo imanon ixon. Jaskáaxonra koshi shinanyaxon jatsanyamakin jatíbi atikoma jawékibo maton teneti iki, itan raroshaman shinanyaxon,
[12] ja Papa maton iráke ati iki. Jan jato ikinna joébires netenxon jawen jonibo iken, jan jato menitiboribi binon ixon, mato onanmaa kopí.
[13] Ja yamé keskatonin iboa meranoara noa Diossen pikoa iki, jaskáaxonra jawen noi Baken ikinaton jakanabo noa imaa iki.
[14] Já kopiresa xabáatanan non ochabo noa shinanxonyamaa iki.

Criston aká jawékibo

[15] Cristo riki ja jishtima Dios jisá, nekebi jishtia. Jara jawen reken Bake iki; ja nete peokootamatianbi moa jaa iká.
[16] Jameranxonra Diossen jatíbi jawékibo jonia iki, ja naikan ikáboyabi main ikábo, itan non oinnaiboyabi non oinyosma jawékibo. Jabo iki ja jatíbi jan jatoaresaibo yoiti koshiabo, itan koshi shinanya jishtima jawékibo. Jatíbira

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

jameranxon jonia iki, jawenabo inon ixon.

17 Cristora jatíbi jawékibo joniamatianbi, moa jaa iká iki; jan imaara jatíbi jawékibo jawen itinkobo iki.

18 Jainoax Cristo iki, ja joi akaibaon mapo, jatian ja joi akaibo iki jawen yora. Japari jaa ikaxa, japariribi jiria iki; jaskatax japari jatíbiain jato xewina inox.

19 Diosra keena iki, ja Cristo meran jatíbi jawen atipana koshi itin.

20 Jameranxonra, Diossen jatíbi jawékibo jabé raeananmaribia iki. Ja nato main ikáboyabi naikan ikábo, ja korosenxon Criston jawen jimi chíkoniton jakonhakin imataanan.

21 Moatianra mato iká iki wetsankoniax joá joni keskares, itan Diossen rawíbo. Jakonma shinanyabo itan jakonma jawékibores akaibo ikax.

22 Ikaxbi ramara, Diossen ja Cristo noa keska joniribi imaa korosen onitsapikaini mawáni kopíres, jabetan mato jakiribi raeanamaribia iki. Janra mato jaskáa iki, já bebon jakonbo, jawe ramibi yamaabo itan jawe jakonma akáma keskábo mato ikanon ixon.

23 Neskarabo mato iti kopíra, ja ikonhaa ikax kikini jaki koshii mato jenéti yamake, ja bená joi maton ninkatatón yoiaiboki manati jenéyamakin. Nato bená joi riki, jatíbiain nato neten yoikaata, ea Pablonribira ja joi jato yoikiinai.

Joi akaibo akini Pablo teeta

24 Ramara, ja mato kopi masábo tenei ea raro iki. Neskáaxonra nokon yoranbi ja jawen yorabi keská iken, joi akaibo kopí Cristo onitsapita iken, já onitsapiti maxkatabo en senenhaboai.

25 Neskara kopíra Diossen ja joi akaibo jato akinti ea imaa iki, mato akinhanan jatíbiain jawen joi en yoinon ixon.

26 Onantiakin yoia, ja moatian Diossen jato onanmaama iká joné jawéki, ikaxbi ramara ja jawen jonibo jato onanmaa iki.

27 Diossenra ja jatíbiainoa joi akai jonibo, ja jakonhira joné jawéki jato onanmakasa iki. Jatian ja onanyamakana joné jawéki riki, Cristo, ja mato meran itina, itan jabetan jawen netenko jaai kanox mato jaon manata.

28 Nonra ja Cristokiri iká joi yoiai, jainxonra shinanti onanya ixon, eseanan jato onanmai, jaskatax Cristo meranoax moa jakonman senenabo ikanon ixon.

29 Neskarabo kopíra jatíbi nokon koshiabi ea teetai, ja Criston jawen atipana koshi ea meniaton.

2 1 Ja mato kopí itan Laodiceainoa joi akaibo kopí, ea ikonbiresi teeti iitai maton onantininra ea keenai, itan ja jatonbishaman ea oinnamabo kopíribi ea jaskatai.

2 Jaskati koshi teetira ea jenéyamai, jaboribi jaton shinan meran beboni koshikanti kopí. Jaskatax noiananax westíora shinanyabicho ikax, ja maton akonkin ikonhaxon onannaton, ja Diossen joné jawékibo maton onannon ikax ja iki Cristobi.

3 Ja Cristo meranra icha shinanti onan, itan ja jaskáaxon jatíbi onanti shinanbo jake.

4 Neskarabora en mato yoiai, ja janso joibo ikenbi, jakonshoko keská joibo yoixon mato parankanaketian.

5 Eabi mato betan jain itinaxmabira nokon shinan meran ea jain mato betan itinke, jaskatira ea kikini raroai, jakonibo jaax mato Cristoki koshii jenéyamai onantaanan.

Criston xabáabo

6 Jaskara kopíra ja maton Ibo itiakin Cristo ikonhabo ikax, ja Cristonabo ikax iti keskatibo mato ikanti jake,

7 kikini jaki taponabo, ja ikonhaax jaki kikini koshiabo, ja mato onanmakana keskati, itan Dios iráke akin jeneyamai.

8 Koiranmeekanwe; ja jaki chipókanai jaton onanna janso shinan yoiaibaonra mato parankanake. Jabaonra, ja

Cristokiriti iká joi ikonhayamai, jaskáyamakinra jonibaon jato onanmaabores, itan nato nete jatonharesa koshi shinanbores ikonhakanai.

9 Jatíbi ja Diossen ikábora, Cristo meran jishtibires iki.

10 Jatian já meranxonra, jatíbi jawen atipana koshi maton bia iki. Cristo riki jatíbi ja yoiti koshiabo, itan atipana koshiabaon koshi.

11 Ja Cristo kopira shinan meranbo, moa maton jakina rebichi xatéya keskábo mato iká iki; nekebi jonibaon aká ikaxmabi, Cristo betanbi imataanan Diossen mato jaskáa ikax; ja iki ja maton ochati shinanbo mato keyoxona.

12 Ja mato bautizanmeenontianra, Cristo betanbi miinmeetax jabébi jiria keskábo mato ikana iki. Ja Diossenbi jawen atipana koshin, Cristo jirimaa maton ikonhaa kopí.

13 Moatianra mato ikana iki, ocha akí jaabo ikax shinan meran mawata keskábo, ja maton ochati shinanbo jeneama ikax. Ikaxbi ramara Cristo betanbi mato Diossen jamaa iki; jakopiresa jatíbi non ochabo moa noa Diossen shinanxonyamai.

14 Diossenra noa jan jakonma imaa non ribina yoii iká kirika keyoa iki. Korosen tasataananra jawe koshiomabi banémaa iki.

15 Diossenra jatíbi ja koshi shinanyabo, itan yoiti koshia shinanbo, jaton atipana koshibo jato ras akanana iki. Jainxonra ja Cristo meranxon jatíbibaon oinnonbi, já namanbires jato imaa iki, nexaxon jato ninianan.

Dios keenai keskatires jati

16 Jaskara ikenra ja maton piai, itan maton xeai jawékibo kopí, ja fiesta netebo ikenbi maton ayamaitianbo, ja oxe bená ikenbi, maton mekeyamaitianbo, ja tantiti nete ikenbi mato tantiamaitianbo, tsonbi mato janshokobo yointi atipanyamake.

17 Jatíbi nato jawékibora iká iki, ja ramakaya ikí kaai jawékibaon otares, ikaxbi ja ikonkon jawékira Cristo meran itinke.

18 Ja rabí shinanhoma keskati ikaibaon, itan ja ángelbo rabiaibaon mato ramiakinbo yoinyamabakanon. Jabora ikanai namá meran keskábo oinkasi, itan nekeabi shinanman imaa ikonbiresi rabiti.

19 Jaskarabora Cristo betanma iki; ja iki joi akaibaon mapo, ja jatiobi yora jawékiamakin animai, itan jatíbi mebibo jakibicho jawen itinkobo ja Diossen keena keskáakin mepinai.[a]

20 Matora moa Cristo betanbi mawata keskábo ikax, ja nato netenxon jatoaresai koshi shinanbaon moa matoaresyamai. ¿Jatian jawekopiki ja nato netemeabo ikai keskatires ikín, ja senenhati akana jawékibo senenhaires mato jaa? Jabo iki,

21 "ja jawékibo tii ayamakanwe, ja jawékibo piamakanwe, ja jawékibo yatanyamakanwe", iki ikábo.

22 Jatíbi neskara senenhati shinan akanabora, non aboa moa keyotai jawékibores iki; jara senenhakanon ixon jonibaon jato yoiaires iki.

23 Ikonkon riki, jaskara jawékibaon noa onanbo banémai keská. Ja ikonha ikax noa jaskati jatibo itan rabí shinanhoma itibo, ja kikinhakin non yora washítibo yoikanai ikax; ikaxbi jaskara jawékibo akinra, tsoabi non jato jakon ixonyamai; janra non jakonma ati shinanbo nonharesnon ixon noa akinyamai.

3 1 Jaskara iken, moa Cristo betanbi jiria keskábo ikax, ja jain Diossen mekayao Cristo itina naikanmea jawékibores shinanni, jakanwe.

2 Nato netemea jawékibo shinanyamakinkaya, ja naikanmea jawékibores shinankanwe.

3 Matobora ja mawataxbi jiria keskábo iken, Diossen ja Cristo betanbi jawen netenko jaai kanon ixon, mato imaa iki.

[a] **2.19** Cristo riki, ja joi akaibo jato akinxon shinan animai.

4 Cristobi riki ja maton jati, já joke-
tianra jabetanbi jawen pené netenko
mato inóxiki.

Cristo betan ikax jaskáti

5 Jaskara iken, ja mato meran iká
jakonma atin keenti shinanbo moa
keyómakanwe. Ja atima betanbi
yorantibo, ja jakonma jawékibo, itan
ja jakonmanin keenti shinanbo, jainoax
matobicho jayáti shinanyabo moa iama-
kanwe, jara nonbi jawéki dios axon
rabiti keskáribi iki.
6 Neskara jawéki akí yoitimataibora
akai, jato Diossen akonbireskin casti-
gankin.
7 Jatian matora moatian jaskara
jakonma jawékibores akí, jakanabo
ikana iki.
8 Ikaxbi rama jatíbi jaskara jawékibo
moa jenekanwe; ja sináti shinanbo;
ja jakonmanin keenti jawékibo; ja
jakonma jawékibo; jato jakonmanin
yointibo; ja jakonmaibires yoyo itibo,
9 wetsabo betanribi jansoananya-
makanwe, matora ja moatian ikátiai
keskatibo moa iamai, itan maton akátiai
jawékiboribi moa ayamai.
10 Matora moa bénati jakanabo ikax,
bená jonibo iki, jaskara ikaxa jan mato
jonia Dios keskatiribi, moa wetsaresi-
biti mato iikainai, jaskáaxon maton já
kikinhakin onani kaai kaman.
11 Ibanon griego, iamax judío iti,
ja non jakina rebichi xatéya, iamax
xatéoma iti, jara moa jawemabi iki.
Ibanon, ja jatíbinin bebona jemamea,
iamaax jaskarama jemamea joni,
jainoax iboaxon yonokanai, iamax
yonokaataima joni inonbi; Cristokaya
riki moa jatíbi itan jatíbi meran.
12 Diossenra noixon jawen jonibo inon
ixon, mato katota iki, jakopi wetsabo
noibati shinanyabo ikanwe, jakon
shinanyabo, rabíti shinanhomabo,
noimisbo itan manatiabo.
13 Jawekeskabo ikin tsokásmakanabo
teneanankanwe; jainxon wetsaboki
jakonmaibo yoyo ika ixon, benxoabe-
konxon moa jaskarabo shinanyama-
kanwe. Ja non Ibon maton jakonma
akábo moa shinanxonyamai keskáa-
kinribi, matonribi jaskáashokokanwe.
14 Jatíbi neskarabo aríbaibikaya,
ikonkon noimisti shinanyabo ikanwe, ja
riki ja westíorabicho shinanya keskábo
noa imai.
15 Jainoax ja Criston xabá shinan-
ribi mato meran ikí, jenéyamabanon.
Jaskara shinanyaxonra westíora yora-
bicho keskábo imanoxon, mato Diossen
kenaa iki, itan maton já iráke anon
ixon.
16 Ja Criston joi jawen icha jakon
jawékiabi mato meran ikí jenéyama-
banon. Jainoax wetsabo betanribi
shinanti onanbo ikax axeanankanwe,
itan ponténox notsinanankanwe. Jain-
xon maton jointiaxonbi Dios iráke aki,
salmos, itan ja Diossen shinanman bewá
pikoaboribi, bewakanwe.
17 Jatíbi maton akaibo itan maton yoiai
jawékibo, Ibo Jesussen janenko akanwe,
já kopires Papa Dios iráke ayananbi.

Joi akai ixon senenhatibo

18 Ja benoya ainbobora en yoiai, ja
maton benen yoiai keskábores jakon
shinanyaxon axonkanwe, neskarabo riki
ja non Ibo ikonhaa ixon, maton senen-
hatibo.
19 Jainxon ja awinyabora en yoiai,
akonkin maton awinbo noitaanan
ramiaresyamakanwe.
20 Jatian bakebora en yoiai, ja maton
anibaon yoiaibo jatíbi jato senenhaxon-
kanwe, jaskarara non Ibo keenai.
21 Jatian papabora en jato yoiai, maton
bakebo sinámayamakanwe, matonra
jakonma shinanmanake.
22 Ja iboaxon yonokanaibora en yoiai,
ja nato mainxon mato jan yonoaibaon
yoiaibo, jatíbi jato senenhaxonkanwe;
jabaon oinnares jato betan jakon bané-
noxonma, ikonkon maton jointianixbi,
non Iboki rakétaanan.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

23 Jatíbi maton akai jawékibo keen-
shamanxon akanwe, ja non Ibobi jawen
tee axonai shinantaanan, jonibo axonai
shinantaanama.
24 Matonra moa onanke, jan mato
meninoxon yoiabora, non Ibon mato
meninoxiki ixon. Ja ikonkon maton Ibo
Cristo maton tee axonai kopí,
25 ikaxbi ja jakonma jawéki akaibora,
jaton jakonma akábo kopíribi, jaton
kopí binoxikanai. Jaton aká jawékibo
senenbires jato Diossen yoixonai kopí.
4 1 Jatian mato, jato iboaxon yonoai-
baonra, ja maton yonoai jonibo
senenbires shinantaanan jakonhakin
maton ati jake; shinankanwe matoribira
naikan westíora Iboya iki ixon.

Senentiainbi jato yoia

2 Orankin jeneyamakanwe, já shinan-
yares ixon Dios iráke akin jeneyama-
kanwe.
3 Jaskáribiakin nokiribi orankanwe,
ja Ibon jakon joi yoiti kopí, noa atikon-
haxonon ixon, itan ja onanyamakana
Criston jawékiboribi non jato yoinon.
Jakopí riki ea preso.
4 Orankanwe, ja joi yoikin atibi
keskáakin, onantishamanhakin en jato
yoinon.
5 Ja joi ikonhayamaibo xaran jaax,
maton ikainbo onan shinanyanix
ikanwe. Ja jato betan mato ikaitibi,
jaskati ikí jenéyamakanwe.
6 Ja jato betan mato yoyo ikaira iti jake
keentishaman, itan jakonshamanbores.
Jainxonra maton onanribiti jake, ja mato
yokákanaibo jaskáakin jato yoiti.

Senentiainbi jato saludana

7 Ja já betanbi en nokon Ibon tee
axona, itan ebetanbi nixon ea akinkin
jeneyamaa, non noia wetsa Tíquiconra
en akai jawékibo mato yoii kaai.
8 Neskara kopíra en mato raanxonai;
jawekeskaki noa neno iitai ixon mato
yoiti kopí, jainxon maton shinanbo
koshimati kopí.
9 Jatian já betanra Onésimo kaai, ja
non noia itan noa akinkin jeneyamai
non wetsa, jara matoibakea joi akai iki.
Jabaonra jatíbi neno winotaibo mato
onanmai kaai.
10 Ja ebetan cárcel meran itina
Aristarconra mato saludo bomai, itan ja
Bernabékan jabé nanema jawen wetsa
Marcosninribira, mato saludo bomai.
Ja Marcos ikábora moa mato yoikana
iki. Ja matoiba kaketian jakonhaxon
bikanwe.
11 Ja Jesús Justo janeyatonra, mato
saludo bomai. Nato judío jonibobicho
riki, ja Diossen ikinaton jatikiriti iká joi
yoikin ea akinnabo, jatian jabaonribira
ake ea kikinhakin shinan koshimakin.
12 Ja Criston yonoti Epafrasninribira
mato saludo bomai, jara matoibakea
joi akai iki. Janra mato kopi oración
meran Dios yokákin jeneyamai, jaskatax
maton shinanbo koshitaanan, Dios
keena keskábores kikinhakin akí mato
jenétima kopí.
13 Enra ikonkon onanke ja Epafrasnin
matoakinres akonbireskin shinan-
naibo, jainxon ja Laodiceain ikanabo,
itan Hierápolissain ikanabo kopíribi
jaskáakin shinannai
14 Ja non keen jato raonai Lucas betan
Demassenra, mato saludo bomai,
15 ja Laodiceain iká non wetsaboribi
noa saludanxonkanwe, jainxon Ninfas,
itan jawen xobon tsinkitai non wetsa-
boribi.
16 Nato kirika wishá maton yoyo aka
pekáo, ja Laodiceain iká joi akaiboribi
jato bomakanwe, abákanon jainxon
yoyo ashokokin. Jatian jainxon jabaon
bemaabiribi matonribi yoyo akanwe.
17 Jatian ja Arquipo yoikanwe, jakon-
hakin ja non Ibon jawen tee ati meniabo
senenhanon.
18 Ea riki Pablo enbishamanra, nato
saludo mato wishaxonai. Shinankanwe
eara preso itinke, Diossen jawen
noimisti shinanya mato imabores-
banon.

1 TESALONICENSES

Tesalónicainoa joi akaiboki peokin Pablon kirika bomaa

Jato saludana

1 [1] Ea Pablo, Silvano, Timoteo, jatíxonra ja Tesalónicainoa joi akaibo non saludo bomai. Jaboribi ja non Ibo Jesucriston Papa Dios betan ikanaitian, Diossenbi jawen noimisti shinan betan jawen xabá shinanman mato akinboresbanon.

Pablon Dios iráke aka

[2] Non oranaitiibira, jatíbi matoakin shinantaanan, non Dios iráke akai.

[3] Jainxonra non shinankin jeneyamai, ja non Papa Dios ikonhaa ixon maton akábo, ja noimisti shinanyabo ixon maton akábo, itan ja non Papa Dios bebonxon, ja non Ibo Jesucristo jotin manatabo ixon, ja masá teneti jawékibo maton teneabo.

[4] Diossen noia nokon wetsabo, nonra onanke, mato janbi katotabo.

[5] Ja bená joi non mato yoiara, joires iamaa iki. Jara ja Diossen atipana koshiaxon, itan jawen jakon Shinanmanbi amaatonin non aká iki, kikinhakin ikonhaxon. Matonra onanke ja matoiba inontian, mato akinti kopí noa jaskati ikábo.

[6] Matonra ja noa ikai keskatiboribi iananbi, ja non Ibo iníboribi mawaa iki, jaskáakinra akonbireskin masábo tenekinbi ja Diossen jakon Shinanman amaatonin, raroshaman shinanyaxon, ja joi maton ikonha iki.

[7] Neskataxa ja Macedoniainoa joi akaibo betan, ja Acaya main iká joi akaibo, jaki yoinmeekanti joi akaibo mato baneta iki.

[8] Matoibakeax peokootaxa, ja non Ibon joi jatíbiain pextinke. Ja Macedonia betan Acayainbichoma. Jainoax ja mato Dios ikonhaax, jaki koshiaribira jatíbiainxon onankanke. Jaskáakinra jaskarabo non jato keshantibo moa maxkáyamake.

[9] Jaskáyamakinra, jatonbi yoikanai ja matoiba nokóketian, maton noa jakonhaxon biabo; jainxon jaskáaxonra, ja ikon itan jiria Diosbichores ikonhataanan jawen teebo axónnoxon, ja jatonbi dios akanabo rabikin maton jenea,

[10] itan ja Diossen Bake, Jesús naikanmeax joti maton mánaa, jara Diossen jirimaa iki, Jesús riki ja castigameetiainoa noa jan kishpinmai.

Tesalónicainxon Pablon tee akábo

2 [1] Jaskara ikenra, matonbi onanke nokon wetsabó, ja matoiba noa yanka meráresama iká.

[2] Matonbira onanke, ja moatian Filiposainxon, jakonmanin yoinhanan noa masá tenemakanabi Diossen jawen koshin akinnatonres, ja bená joi non mato yoiabo, kikinbires atikomabo ikenbi.

[3] Ja non yoiai joibora onanxonmabi non yoiaimabo iká iki, itan jato jakonmaati shinanyanixbo noa yoyo imaa iki. Jainxon jato paranti shinanyaxonribi non jato yoiamaa iki.

[4] Jaskáyamakinra, jakon ointaanan, Diossen jawen bená joi yoiti noa imaa iki, ja riki ja non yoiai joi. Jonibo raromati kopíresma, ja non jointi kikinhakin onanna Dios raromati kopíkaya.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

5 Matonra onanke, ja joi yoikin keenti
joibaon non mato akáma, jainxon koríki
bichinti shinanxonbo, non mato para-
nama, jara Diossenbi onanke.
6 Jawetianbira, tsonbi itan wetsa-
baon jainxon matonribi noki aniakin
shinannon ixonbo, non benaama iki,
7 Noabokaya Criston raanabo ixon,
noa akinkanwe akinbo, mato tearesti-
tianbira, mato xarameax bakebo keska-
tires noa iká iki. Westíora titan jawen
bakebo jakonhakin koiraanan aniakai
keskaakinra, non mato aká iki.
8 Jaskaribiakinra non mato kikinhakin
noibai, jaskáakinra, rarokin ja Diossen
bená joibichores non mato onanmaka-
shamai; nonbixbi mato kopi menikaati-
ribira non shinannai. Ikonbiresira noa
maton keena iki.
9 Matonbira onanke nokon wetsabo;
noa jan maxkatabo binox paxkinhonon
kaman noa kikinni teetabo. Kikínbiresira
yaméyabi netenbo noa teeta iki, jaskatax,
ja jakon joi non mato yoiaitian, matobicho
noa akinti kopí teetai iamanon ikax.
10 Dios betan matonra onanke, ja mato
joi ikonhaibo xaran ikax, jakoni, pontétires, itan jakopi ramiakin yoikanti
yama noa iká.
11 Jainxonra maton onanke, westíora
papan jawen bakebo akai keskáakin non
mato ikinnabo,
12 non mato shinan raromaabo, bebon-
hakin shinanon ixon non mato yoiabo,

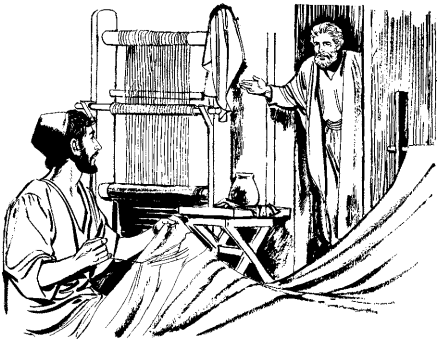

Pablo yaméyabi teeta.

jainxon ja Diossenabo ikax mato,
jaskati itiboribi. Jawen ikinnaton jati
pené netenko ikinnoxon noa katotabo
iketian.
13 Neskara kopíra, non Dios iráke akin
jeneyamai, jawen joi non mato yoia
ninkáxon jonibaon joima riki, Diossen
joi riki ixon onantaanan, maton ikonha
iken. Jatian jara ikon iki Diossen joi,
maton ikonhaketian, wetsaresibi jonibo
mato imai ikax.
14 Nokon wetsabo, ja maton kaibo-
baonbi amaa masábo maton tenenon-
tianra; ja Judeainoa Cristo ikonhaa
Diossen jonibo winota keskáribi mato
winota iki. Jaboribira jaton kaibo judío-
baonbi masábo tenemaa iki.
15 Ja judíobaonribira non Ibo Jesús
retekana iki, ja *profetabo moatian rete-
kani keskáakinribi, jainxonra omiskin
jaton jemameabo noa pikokana iki. Nato
jawékibora Diossen keenma iki, itan
jonibaon keenmaribi iki.
16 Jatian ja judíomaboribi Cristo ikon-
haax kishpinkanon ixon, non jato joi
yoikasaitianra, noa amakashamakanai.
Neskáakinbo noa akíra bebonbires
ochakanai, Ikaxbi neskarabo kopíra,
akonbireskin jato Diossen castiganoxiki.

Tesalónicain jato oinni
Pablo karibakasa

17 Nokon wetsabó, jawetio basichaa
mato betan iamaxon, mato oinyama-
kinbira, mato shinankin non jeneyamaa
iki, jaskatira kikinbiresi mato oinni, noa
kakasa iki.
18 Nonra kati shinanna iki, jatian eabi-
choribi jawetiiti mato oinni kakasa iki.
Ikaxbira, *Satanássen noa katikomaa-
xona iki.
19 Jatian ¿Tsoaborin ja Ibo Jesucristo
joketian, já bebomeax noa jaton manáti,
noa jaton raroti, noa jaskati jaton rabíti?
Wetsabora iamanoxiki, matobira inó-
xiki.
20 Ikon matobo riki, noa jakopi rabitai,
itan jakopi noa raroshaman ikanaibo.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

3 1 Jaskáakin mato oinkashorakin,
moa teneti atipanyamaxonra, noa-
bicho Atenassain banéxon,
2 ja non wetsa Timoteo non matoiba
raana iki. Janribira, ja Diossen tee akin,
ja bená joi yoikin noa akinna iki. Jara
non raana iki, bebonhakin shinanma-
taanan, Cristo ikonhabo ikax beboni
koshitiakin mato akinnon ixon.
3 Jaskatax neskatibo onitsapiti maton
shinanbo tsokasnaketian, matonbira
onanke, neskatibora noa onitsapiti jake
ixon.
4 Jatian ja matoiba ixonra, non mato
yoia iki, non masá tenetibo, jatianra
jaskarakon noa winota iki, jara maton
moa onanke.
5 Jaskara kopíra, mato oinkashorakin,
moa teneti atipanyamaxon, ja Timoteo
en matoiba raana iki; ja maton Cristo
ikonhaaki, jawekeska iki ixon, mato
yokáti, ja *Satanássen tanaxon mato
ochamakaskinbo anaketian rakékin,
jaskatax ja mato akinkin non aká teebo,
yankabires inaketian.
6 Ikaxbi ramara, Timoteon ja Tesalóni-
cainoax joxon, jakonhira joibo noa
yoike, ja maton ikonha, itan maton
jato noiabo yoixon. Noara yoike, maton
noa shinankin jeneyamai, itan maton
noa oinkashorai, ja non mato oinkasai
keskáakinribi.
7 Neskarabo kopí, nokon wetsabo,
atikomabiresbo itan masá tenetibo
winókinbi, icha koshi shinanbo non
bike. Ja Cristo ikonhaax, jaki koshii
jenékanamabo mato ikanaitian onan-
taanan.
8 Jatian jaskáakin ja Cristo ikonhaax,
jaki koshii jenékanamabo mato onan-
taananra, koshi shinanbo non biboresai.
9 Jaskáshamaanxon já bebonxon,
maton noa kikinbiresakin raromaa iken,
non mato kopi akonbireskin Dios iráke
ati joibora yamake.
10 Netenyabi yaméra, non Dios
yokákin jeneyamai, noabishaman mato
oinni kati noa akinnon ixon; jainxon ja
ikoni Cristoki koshiti maxkatabo, jato
akinni kanon ixon, noa akintiakinribi.
11 Noara keenai, ja non Papa Dios
betanbi, non Ibo Jesucriston matoiba
kanon ixon, noa akintinin.
12 Jainxon ja Ibon, non mato noia
keskáakinribi, wetsabo betan, itan jatí-
bibo betan inonbi, mato noianannon
ixon, noimisti shinanbo mato anima-
boresbanon.
13 Shinan koshibo mato imabanon, ja
non Ibo Jesucristo jawen joniboyabi joke-
tian, ja non Papa Dios bebon jakonbo,
itan jakopi tsonbi ramiakin yoiti yamabo,
mato ikanon. Jaskara ibanon.

Dios keenai keskati jati

4 1 Nokon wetsabo, ramara ja Ibo
Jesucriston janenko neskatibo
ikanon ixon, non mato yoiai; ja Dios
keenai keská itibo mato noibakeax axea
keskatibo iki, mato bebonkanresnon
ixon, ja mato moa iki iitai keskati.
2 Matonra onanke ja non Ibo Jesussen
amaatonin non mato onanmaa joibo.
3 Ja Dios keenai riki, jakon jonibo
mato ikantinin, ja atimabo betan yoran-
tibo ayamai,
4 itan westíoranixbo, jaton shinan meran
koiranmeeti onanbo iti, jakonhakin oinka-
naibo inoxon, jakonmabo ayamai,
5 ja jakonma ati shinanbo jatoama-
resyamai, ja Dios onannamabo ikai
keskatima.
6 Tsonbi nato jawékibaon, jabé joi
akaibo jato jakonmaakinbo akin, jato
paranyamabanon. Moara non mato yoia
iki, jato jaskáai jonibora, non Ibon jato
akonbireskin castiganai ixon.
7 Jaskara jakonmabores jawékibo akí
jakanon ixonra noa Diossen kenaama
iki, jakonibores jakanon ixonra, noa jan
kenaa iki.
8 Jaskara iken, tsoaki neskara esébo
ninkákashamai, jara jonibaon yoiai
ninkakashamai iamai, ja jawen jakon
Shinan mato menia, Diossen joi ninká-
kashamaira ja jaskatai.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

9 Jatian ja maton wetsabo betan noianantikiriakin non mato wishaxontira, moa mato maxkáyamake. Diossenbira wetsabo betan jaskati noianannax jati, moa mato onanmaa iki.

10 Jaskati noiananira, ja Macedoniainoa non wetsabo betan mato jake. Ikaxbira, non mato yoiribiai, nokon wetsabo, bebonbireskaya mato noianankanon ixon.

11 Jatíbibo betan jakonaxes jaax, maton ati jawékiboribi akí jakanwe, ja moabi non mato yoia keskáakin maton teebobiribi akanwe.

12 Jaskáaxon ja joi ayamaibaon, jakonhakin matoki shinannon, jainoax wetsabaon akintininres mato manáyamanon.

Ibo jakiribi joti

13 Nokon wetsabo, ja mawataboki jawekeska winókanai ixon, maton onanyamaa itinra, noa keenyamai. Ja manátiomabaon masá shinannai keskáakin, matonribi masá shinannaketian.

14 Ja Jesús mawataxbi jakiribi jiria, non ikonhaa keskáakinribira, non ikonhai já ikonhaax mawákanabora, Jesús betanbi jato Diossen jirimanoxiki ixon.

15 Jaskara kopíra, ja Ibon joi meran noa yoiairibi, non mato onanmai. Ja Cristo joái kaman, noa jaresparia joi akaibora, ja mawatabo potabaini, noapari kayamanoxiki.

16 Westíora koshi joira non ninkánoxiki, westíora arcángelnin joi, jainoax ja Diossen trompeta xoon ikai. Jatianra ja non Ibobi naikanmeax jonoxiki, jatian ja Cristo ikonhaax mawatabora jatopari jirinoxiki.[a]

17 Japekáora noa japariabo, jato betanbi, noa nai koinman bonóxiki, jaskatax non Ibo betan bochiki noa nokoananon ixon, jainra jatíbitian non Ibo betanbi noa inóxiki.

18 Jaskara iken, wetsabo betanribi nato joibaon, shinan meran koshianankanwe.

5 1 Ikaxbi jatianshaman jaskara itibo non mato wishaxontinra mato maxkáyamake, nokon wetsabó.

2 Matonra moa kikinhakin onanke, tsoabi ja jotin manatama ikenra, non Ibo jonoxiki ixon, westíora yometso yamé joái keskati.

3 Ja netebaonra, jonibo ikanti iki: “Jatíbira jakonbires iki, jawe jakonmabira moa noa iamai”, ikibo. Jaskákanainbira, ratéresi jabaon masábires teneti nete nokóti iki, ja netera tsoabi jabátima iti iki. Jatianra jawen bakenti nete nokóketian, baken chexaa ainbo ikai keskati, ikanti iki.

4 Ikaxbi nokon wetsabo, matora moa yamé keska meranmabo ikanai, jaskáaxon yometso joái keská joxon, non Ibon mato rateresnaketian.

5 Jatíbi matobora joé keska meran ikax, moa néteshaman merannoabo iki. Noabo riki moa kikin yamé keska meranoamabo.

6 Jaskara kopíra, ja wetsabo ikai keskati, oxaa keskábo noa iti yamake, jaskáyamaikayara, jakonhakin shinannaibo ikax, jishtena keskábo noa ikanti jake.

7 Ja oxaibora, yamé oxakanai, ja paenaibora, yamé paenkanai.

8 Ikaxbi noa, ja néteshaman keská meranoabora, jatíbitian jakonhakinres shinannaibo ikanti jake. Noara iti jake, ja Cristo non ikonha betan ja noimisti shinanman panakaata, ja yami xopanametinin panakaatai keskati, itan ja kishpinmeetinin manata ikax, ja yami maiti saweya keskábo.

9 Diossenra castiganoxon, noa katotama iki, janra noa katota iki, ja non Ibo Jesucristo kopíres, noa kishpinmanoxon.

10 Jara noa kopi mawata iki, mawatax iamax jiriapari ikaxbi, noa jabetanbi jakanon ikax.

11 Jaskara iken, ja maton wetsabo betan shinan meran raroananni,

[a] **4.16** Arcángel riki, ángelbaon koshi, jabora icha jake.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

bebonbires shinan meran koshiananankanwe, ja moabi mato iibea keskati.

Senentiainbi jato esea

12 Jainxonra non mato yoiribiai, nokon wetsabó, ja non Ibon tee axonkin mato akinnabo jakonhakin ikinkanwe; jabora non Ibon joi mato onanmaibo iki, itan mato eseaibo iki.

13 Jaton akai teebo kopí, akonkin noixon, kikin joniakin shinankanwe. Jakonanannax jakanwe.

14 Jainxonra non mato yoiribiai, nokon wetsabo; ja chikish ikax teeyamaibo, jato notsinkanwe, ja shinan namannaboribi jato koshiakin shinanmakanwe. Ja jaton shinan beboni Cristoki koshikanamabo jato akinkanwe, itan jawekeskabo ikanainbi, timenbires jakonma shinanyamakanwe.

15 Koiranmeekanwe, mato betan joi akaibaonbi mato jakonmaara, maton jato kopíkin jakonmaanake; jaskáyamakinkaya, jatíbitian jakon atires shinankanwe, matobichores jaskakananyamai, jatíbibo betanribi jaskákanwe.

16 Jatíbitian raroshamanres ikanwe.

17 Orankin jeneyamakanwe.

18 Jatíbi jawékibo kopí Dios iráke akanwe, ja Cristo ikonhabo ixon, maton jaskáatininra Dios keenai.

19 Ja Diossen Shinanman akai tee, bechiteyamakanwe.

20 Jainxon ja Diossen yoia joibo yoikanaitian, ninkákashamaibo iamakanwe.

21 Jatíbi tanaxon, ja jakon joibores bikanwe.

22 Jatíbi jakonma jawékibo ayamakanwe.

23 Ja jato xabá shinanyabo imai, Diossenbi kikin jawenabo mato imabanon; jainxon jatíbi maton ikábo, maton shinanbo, maton kaya, maton yoraribi, jakopi ramiakin yoikanti yama, mato imabanon. Ja non Ibo Jesucristo joái kaman.

24 Jan mato kenaitonra, ja yoiaibo senenhai ixon, nato jawékibo mato betan senenhanoxiki.

Senentiainbi jato saludana

25 Nokon wetsabó, nokiribi orankanwe.

26 Jatíbi non wetsabo betan saludanani, jakonshaman shinanyanix betsó iananan kanwe.

27 Ja non Ibon janenkora en mato yoiai, nato kirika jatíbi ja non wetsabo jato yoyo axonkanwe.

28 Ja non Ibo Jesucriston jawen noimisti shinanman, mato akinboresbanon.

2 TESALONICENSES

Tesalónicainoa joi akaiboki jawen rabé itin Pablon jato kirika bomaa

Jato saludana

1 1 Ea Pablo, Silvano, Timoteo, jatíxonra ja Tesalónicainoa joi akaibo, non jato saludo bomai, jaboribi ja Papa Dios, itan non Ibo Jesucristo betan ikanaitian.

2 Ja non Papa Dios betan non Ibon Jesucriston, jawen xabá shinanya, itan jawen noimisti shinanyabo mato imaboresbanon.

Dios iráke ayananbi yokata

3 Mato kopira, non jatíbitian Dios iráke ati jake nokon wetsabo. Non jaskáati riki jakon, mato Cristoki koshii jenéyamai, itan wetsaboribi jato noikin maton jeneyamaitian.

4 Nonbishamanra, raroananbo ja wetsankonia joi akaiboribi matokiriakinbo jato yoiai. Ja akonbireskin masábo tenemakana, itan atikomabo meranbi maton koshi shinan itan maton ikonhaa shinan, jishtiaitian.

5 Nato jawékininra mato onanmai, ja Dios ponté shinanya ixon, jakopi mato onitsapiti iitaitian, atibi jawen ikinaton jati netenko itibo mato imaa.

6 Jaskara ponté shinanya ixonra, Diossen jan mato masá tenemaibo, jato masá tenemashokoti iki.

7 Jatian mato jaskati onitsapitaibora, noa aká keskáribiakin maton shinanbo tantimanoxiki. Jatora Ibo Jesucriston jaskáanoxiki, ja jatíbi atipana koshia jawen ángelboyabi chii tiri meranbires joxon.

8 Jara jonoxiki ja Dioski jawe onankashamaibo, itan ja Jesucriston bená joiki yoitimataibo jato castigani.

9 Jabora akonbireskin jatíbitian jato castiganoxiki. Jaskataxa ja atipana koshia, itan penébires Ibo betan iamai ochóbires potakaanoxikanai.

10 Ja non Ibo Jesucristo jawen jonibaonbiribi rabiti nete nokóketian, itan ja joi akaibo já oinnax jaki ratéti nete nokóketian. Jatian matora ja non yoiabo ikonhaa ikax, moa jato betanribi iki.

11 Neskarabo kopíra non matoki orankin jeneyamai, atixonbi jan kenaashamanbo mato Diossen imanon ixon. Jainxon ja jakon jawéki atiakin maton shinannaibo, itan ja ikonhaabo ixon maton akai teeboribi jawen atipana koshin mato senenhakinnon ixon.

12 Neskaxonra mato kopi ja non Ibo Jesussen jane rabikanti iki. Jatianra janribi mato rabiti iki, ja non Dios betan Ibo Jesucriston jakon shinanman.

Cristo joaitian jaskara iti yoiabo

2 1 Nokon wetsabo, ramara ja non Ibo Jesucristo joribaketian, noa jabetan nokoanantibo iketian non mato neskáakin yoiai:

2 Nonronki ja Ibo joti netera moa nokóke ixon, jato yoia iki ixonbo, ja Diossenbi shinanmaara en yoiai, iamax ea onanmakanara en yoiai o kirika wishá meran yoiaibora en yoiai akinbo mato akana, ishtonbires maton shinanbo wetsaoriamanon ixon.

3 Jawekeskaxonbi jato paranmayamakanwe, ja Cristo joamatianbira icha jonibaon Diossen joi jenekanti jake, ja manotiain potakaati kaai, ja kikinbires jakonma joni pikóketian.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

4 Nato joni riki, jatíbi ja Diossen
jawékiboki, iamax ja rabiti jawékiboki
jakonmaatai. Jaskatira iti iki, ja Diossen
xobonko jikixon ibotaanan, ea riki Dios
ikibo ikí.
5 ¿Matonki shinanyamai, matoiba
inontian en mato jaskaraboakin yoian-
tana?
6 Jaskáakinra rama moa maton
onanke, tsonki jawen nete senenamabi
pikónaketian chitea iki ixon.
7 Ja ramakamanbi tson onanyama
jakonma jawéki ikí kaaibora, moa ikí
itai, ja jan rama chitea itina pikótiresa
maxkáke.
8 Jatianra ja kikinbires jakonma joni
moa pikónoxiki, jara jawen kexakan
xoon axonres non Ibo Jesussen janha-
resnoxiki, jainxonra joxon jawen pene-
kanres jawen koshi bichinoxiki.
9 Jatian ja kikinbires jakonma jonira,
*Satanássen akinnaton jonoxiki. Janra
jato parankin jawen koshin ja ratétibo,
itan ja oinxon onanti jawékibo anoxiki.
10 Jainxonra meskó jakonma jawé-
kibo anoxikanai, jaskáaxon ja ikon joi
noixon, ikonhakashamai kishpinmee-
tinin keenyamaax manotiain boaibo
jato parannoxon.
11 Jaskara kopíra, jato parankin
yoikanai janso joi ikonhakanon ixon,
jato Diossen oinrestiki.
12 Jaskatax jatíbi ja ikon joi ikonhaka-
shamai, jakonma jawékibo akí raroires
jakana jonibo, manotiain bokanon ixon.

Kishpinmanoxon jato
Diossen katotabo

13 Ikaxbi nonra mato kopi jatíbitian
Dios iráke ati jake, non Ibon noia nokon
wetsabo; matopari kishpinmeenon
ixon mato Diossen katotabo iken. Ja
jakon jonibo noa imai Diossen Shinan
meranxon, itan ja ikon joi maton ikon-
haa ikenribi.
14 Neskarabo mato imanoxonra, ja
jakon joi non yoiai meranxon mato
Diossen kenaa iki. Jaskatax Cristo
betanbi jawen pené netenko mato
jakanon ixon.
15 Jaskara iken nokon wetsabo, shinan
meran koshii jenéyamakanwe, jainxon
ja nonbishaman kaxon, itan kirika
meran wishaxonbo non mato onanmaa-
baonribi shinanbenoyamakanwe.
16 Jan noa noia, itan jatíbitian noa
koshiakin shinanmai, jainxon jawen
jakon shinanman manátiabo noa
imaa, non Papa Dios betan non Ibo
Jesucristonbi,
17 maton shinan bebonhakin koshima-
banon, ja maton akai jawékibo, itan ja
mato yoyo ikaibo jakon itiakin mato
jenémayamabanon.

Jaki orankanon ixon, Pablon jato yoia

3 1 Jayá senentiainbira en mato yoiai
nokon wetsabo, noki orankanwe,
ja non Ibon jakon joi ishtontani jatí-
biain yoikaanon ixon, itan jakonha-
xonbo ninkákantiakin. Matonpari ja
joi ninkáxon aká keskáribiakin.
2 Orankanwe ja jakonma jonibaon
itan bebonbires yoitima jonibaon, noa
jaweayamakanon ixon, jatíxonbira ja
joi ikonhayamakanai.
3 Ikaxbi ja Ibonra nobetan senenhai
ixon, maton shinan meran koshibo mato
imati iki, itan jatíbi jakonmainoa mato
koiranti iki.
4 Jatian ja non Iboki koshiabo ixonra
non ikonhai, jaskara non ati yoiabora
maton akai ixon, itan aaboreskinra
maton jeneyamai ixonribi.
5 Ja Diossen jato noia keskáakin-
ribi, wetsabo jato noiabo mato Ibon
imabanon. Jainxon ja maton masá
teneainkobo Cristo jayata iní koshia-
ribi mato imabanon.

Teetaibo ikanti jato yoia

6 Non Ibo Jesucriston janenkora non
mato yoiai nokon wetsabo, ja joi akai
ikaxbi teeyosma jonibo betan raenan-
yamakanwe, jaskara jonibora ja non
onanmaa keskatibo jayamakanke.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

7 Matonra onanke, ja non ikabo chiba-
noxiki, mato jawekeskati jati iki ixon.
Noara mato betan inontian teeyamai
chikishibores iiyama iki.
8 Jainxonra kopiáxonmabi maton
pitibo non mato pianaanama iki, jaská-
yamaira yaméyabi netenbo noa kikini
teeta iki. Paxkinyonon kaman, jaskatax
maton akinaibicho noa itima kopí.
9 Ikonkon noa akinkanwe ixonbo non
mato yokátibo jaribakenbira, noa teeta
iki. Jaskatax noa ikai keskatiribi mato
ishokokanon ikax.
10 Jatian mato betan ixonra neskara
senenhati joibo non mato yoia iki:
Jaweratoboki teekashamai, jabaonra
pitima iki akin.
11 Jaskara ikenbira non ninkáke, jatí-
ribi matobo teekashamai ja atima jawé-
kibores akí kawantanaibo.
12 Jaskara jonibora ja Ibo Jesucristo
janenko non yoiai, jaskatax jakon jati
kopikaya jakonaxes teekantiakin.
13 Jakon jawékibores akí jatsanyama-
kanwe nokon wetsabo.
14 Jaweratoboki nato kirika meran non
yoiai joibo ninkákashamai, oinkanwe
tsoarin ixon, jatianra moa mato já betan
raenantima iki, ibanon rabini ikax.
15 Ikaxbi rawíayamakanwe. Ja mato
betan joi akai ikenkaya, jakonhaxonres
esekanwe.

Senentiainbi jato saludana

16 Ja jato jakonbires imai non Ibonbi
mato jakonshaman imabanon, jatíbitian
itan meskó winótiainxonbo. Ja non Ibo
mato jatíbibo betan ibanon.
17 Ea Pablonra, enbishaman nato
saludo wishaxon mato bomai, jaskáa-
kinra en wishaxon firmanai, jatíbi en
jato bomai kirikabo.
18 Ja non Ibo Jesucriston jawen
noimisti shinanman, mato jatíbibo akin-
boresbanon.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

1 TIMOTEO

Peokin Pablon Timoteoki kirika bomaa

Jato saludana

1 [1] Ea Pablora Jesucriston raana joni iki, noa jaon manata Cristo Jesús betan Diossen jaskara shinanna iketianra,

[2] nato kirika wishaxon en mia bomai Timoteo, en Cristo ikonhamaa ikax, kikin nokon bakebi keská mia iketian, ja non Papa Dios betan non Ibo Cristo Jesussen, jawen icha noimisti shinan mia menibanon, mia jatíbinin akinbanon, itan jawen jakon shinanribi mia menibanon.

Ja ikoma joi yoiaiboki koiranmeekanti yoia

[3] Ja Macedonia main kakin en mia yoiantana keskati, Efesoain banéwe, jainxon ja ikon joi keskámaakin jato onanmai jain itina jawetii jonibo jato amayamawe,

[4] ja jatonbi shinanxon yoikanai ikoma jawékibo, jainxon ja jaton rekenbo winókani jawéki yoikin jeneyamaibo, moa jato ninkáxonyamakanon. Neskara jawékibo yoiira iikax moa joinres iananankanai, jatianra ja Dioski koshixon non jawen tee atibo noa akinyamai.

[5] Enra mia neskáakin yoiai, ja non jointi jakonshaman ikax jakonma aká shinan meran yamaax, itan akonkin Dios ikonhatonin imaa, wetsabo betanribi noiananax jakana iti kopí.

[6] Jatíribi joi akaibora neskara joibo jeneax wetsaoritax, moa iresbiresa joibores yoii join iananananreskanai.

[7] Diossen esé kikinhakin jato onanmaishamantonra shinanmeekanai, jabaon jato onanmai jawékibobi onanaxmabi.

[8] Jawetianki atikeskabiakin ja esé jato onanmakanai, jatianparira ja esé jakon iki ixon non onanke.

[9] Jainxon non onanribike, westíora Diossen esébira jakoni jaa jonibaonama iki ixon. Ja esé riki jakonma jonibo axona, yoitima jonibo axona, jakonmamisbo axona, ocha akí jakanabo jato axona, jainoax ja Dioski shirokin jakiakinbobi shinanyamaiboribi axona, jaton papa, itan jaton titabi reteaiboribi axona, retemis jonibo axona,

[10] wetsabo betanbires yoranti akaibo axona, benboxbi ikaibo axona, jonin yometsoaibo axona, jansobo axona, jainoax ja ikon keskati yoyo ikai ikaxbi paranmisbo axona, onantiakin yoia ja ikon esé ikonhayamai jonibo jato axona,

[11] Neskarara akai ja jan raroti jakon join noa onanmakin, ja jato yoitira jakon shinanya Diossen ea imaa iki.

Pablon Dios iráke aka

[12] Ea jan koshi shinan menia kopíra, en non Ibo Jesucristo iráke akai, janra ea oinna iki en jawéki senenhakaibo, jaskara oinxonra jawen tee akai ea imaa iki.

[13] Moabo ea jaki jakonmaibo yoyo ikatiainbi, masábo tenemanoxon en benaa ikenbi, itan en ichatabo ikenbi. Jaskara ikenbira Diossen jawen akinmisti shinanman ea akinna iki, já ikonhaama ixon en akai jawékibo en onanyamaa iketian.

[14] Jaskáaxonra Diossen jawen icha jakon shinan ea menia iki, jainxon

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Cristo kopíresibi, jaki koshimataanan jawen noimisti shinan ea menia iki.
15 Ja Cristo Jesús ochaya jonibo jato kishpinmai nato neten joá, jatian ea riki ja reken kishpinmeeta akin en jato yoiai joibora, kikin ikonhira iki, jaskara ikenra jatíxonbi ikonhakanti jake.
16 Jaskara ikenbira ea Diossen akinna iki, ja Jesucristo kikinbires manátia emerameax jishtiti kopí. Jaskataxa ja jatíbitian jati neteya inoxon Cristo ikonhai wetsa jonibaon oinkanairibi ea iká iki.
17 Ja jatíbitian jaa Apo kikin joni iketian, rabikin jeneyamanon akanwe, ja mawáyosma, jishtima, itan jabicho Dios jaskarashaman ibanon.
18 Timoteo, ikonkon nokon bakebi keská iketianra en mia yoiai, ja Diossen amaa jawen janenko mia yoikani joibokaya shinanwe, jaskataxa kikin reteananti onan sontáro keská mia itiki.
19 Ja min ikonhaaki koshii jenéyamawe, jakonma aká shinan meran yama iwé; jaskáakin ja jato meran iká shinanman yoiai keskati iamaxonra, jatíribibaon Dios ikonhakin jenekana iki.
20 Jaskarara winókanke, Himeneo betan Alejandro, jakopira moa *Satanássen jawen keena keská anon ixon en jato jenea iki, Dioski jakonmaibo yoyo itima onankanti kopí.

Jatíbi joniboki oranti

2 1 Japari maton ati en yoiai riki, ja maton shinanabo oracion meran Dios yoiananbi maton yokákin jeneyamanon ixon, itan jatíbi jonibo kopíribi maton Dios iráke anon ixon.
2 Matonra oranti jake apoboki, jainoax jatíbi joni koshibokiribi, jaskatax jakonshaman itan xabáshaman noa jakanti kopí, jainoax noibamisti shinanyabo, itan jaon ratékanai jonibo noa ikanti kopí.
3 Neskáakin non orantikayara jakon iki, itan ja noa kishpinmai Diossen keenshaman iki.
4 Jara keenai, jatíbi jonibo kishpinmeetaanan ja ikon joiribi onankantin.
5 Jarake westíora Diosbicho, jainoax jan jato Dios betan jonibo jakon imai westíora jonibichoribi, ja iki Jesucristo.
6 Jara jatíbi jonibo kishpinmanox mawata iki, jaskara joira jato onanmati nete nokóketianbiribi, jato onanmaa iki.
7 Jakopira Criston jawen joi yoiai iti ea janea iki. Jaskáaxon ja judíomaboribi, ja ikon joi onanax, Dioski koshikanon ixon jato onanmati, eara jansoyamai ikonra en mato yoiai.
8 Jaskara iken ea keenai riki, jatíbiainoa joi akai jonibaon jaton siná shinan, itan jaton join iananananti shinanbo jenetaanan, jakonma shinanhomaxon meken chankaanan orankantin.
9 Jainoax ea keenribiai riki, ja joi akai ainbobo jakonshamanires benxokaati, senenshamanres shinanmeeti, shinan meran kikini koiranmeetanan raokaakanti, jainxon bebonhiraribi meskóakinbo jaton boobo akantima iki, jainoax ja oro akana jawékibaonribi, ja perla akanabaon, iamax kopí chopairabo saweti shinanyaresboribi ikantima iki.
10 Jaskáyamakinkaya jakon jawékibo atires shinankanwe, ja Dioski menikaata ainbobo ixon.
11 Jato joi yoikanaitianra, ja joi ninkáxonkin netéshamanxonres jato ainbobaon ninkáxonti jake.
12 Ja Dios rabii tsinkítiainxon ainbaon jato joi yoitininra ea keenyamai, jainxon ainbaonra jawen keena keskáakinbores netémataanan benbo ati yamake, jara netéresti jake.
13 Diossenra rekenpari Adán jonia iki, jainxonparira Eva aká iki.
14 Jatian Adánra ayamaa iki *Satanássen parankin, ja ainbora aká iki parankin, jatian jaskáakin paranara ainbo ochaa iki.
15 Ikaxbi ainbora kishpinmenoxiki tita ixon jakonhakin jawen bakebo aniax, Cristoki koshii jenéyamaax jakoni

jataanan, wetsaboribi jato noitaanan,
jainoax jakonma jawékibo akin jene-
taanan, jakon jawékibores akí jataa-
nanribi.

Joi akai ikinaibo, jaskara ikanti

3 1 Neskara jawéki riki kikin ikon,
jaweratoki ja joi akaibo ikinai koshi
iti shinanya iki, jara ikonkon jakon tee
ati shinanya iki.
2 Jaskara kopíra ja jato ikinai koshi
jikia joni iti jake, tsonbi jawe jakonma-
ninbi yointi yamaa, westíora awinya-
bicho, jainoax jatíbi jawékiain shinan
meran koiranmeetai, kikinhakin
shinanxon jawéki akai, jatíbi jawen
ikainkobo jakoni jaa, jaiba nokotaibo
jato jakonhaxon biai, jakonhakin jato
Diossen joi axeati onan joni,
3 moa paeni jeneta, ishtonbires
sináxon jato jakonmaakai jonima,
siná joniribi iti yamake, koríkiakinres
shinannairibi itima iki, noimis itan
jakon shinanya jonikaya iti jake.
4 Jainoax jawen xobon ikábo, jakon-
haxon jato ikinti onanribi iti jake, jatian
jawen bakeboribi iti jake, jato jakon-
hakin esea ikax, jakoni jaax yoitibo,
5 jaskáakin jawen xobomeabopari
jakonhakin jato akinti atipanyama-
xonra, jawekeskaxonbi ja joi akaiboribi
jato akinti atipanyamake.
6 Jatian jato ikinai koshiribira, Cristo
ikonhaa benáshokoira itima iki, jaska-
ranix rabítaanan, ja *Satanás iní keska-
tiribi ramitax jakonmain katires inake-
tian.
7 Jainoax ja joi ayamai jonibaon-
ribi, jakonhakin oinkanai joni iti jake,
jaskati jato bebon rabintibo winotax,
*Satanássen jakonma axonainko paké-
naketian.

Diáconobo jaskara iti

8 Jaskaribiira ja *diáconobo ikanti
jake, jakonhakin oinkanai jonibo, moa
paeni jenetaboribi, jawéki ati yoixon,
paranyamakin jato senenhaxonaibo,
jakonmanin koríki biti shinannaima-
boribi,
9 jainoax ja Diossenbi noa onanmaa,
non ikonhaa ikon joikiribi kikini koshia
iti jake, itan jakonma aká jaton shinan
meran yamaribi jakanti jake.
10 *Diáconobo janeamatianbira reken-
pari maton jato tanapariti jake, jainxon-
parira jabaon jakonma akaibo yamake-
tian maton jato imati atipanke.
11 Jaskáribiira ja *diáconobaon awinbo
ikanti jake, jakon ninkakaataibo, joi
keshamabo, jaton shinan meran kikini
koiranmeetaiboribi, jainoax jatíbi jawéki
atinkobo senenhakaiboribi.
12 Westíora *diáconora iti jake,
westíora awinyabicho, jainoax jawen
awin betanbi jawen bakebo kikinhakin
jato akinti onanribi.
13 Ja jakonhakin tee akai *diácono-
bora, atixonbi jakonhakanai iti jake.
Jatiankayara ja Cristo ikonhaa ikax
jaton shinan meran xabáshamanbo
ikanti iki.

Ja ikon joi non onanna

14 Ishtontani mia oinni katira en
shinannai, ikaxbira nato kirika wisha-
xon en mia bomai,
15 Ea ishton kayamai basiaitian, jawe-
keskatiki Diossen jonibo xaran ikax mia
iti iki ixon min onanti kopí, ja iki ja
jiria Diossen joi akaibo. Ja joi akaibo
riki, ja ikon joi onanax ja koirani jaon
paranan ikaibo.
16 Ikon riki ja non onanyamaa iká ikon
joi ikonhaxon non chibanai, kikin ani
jawéki.

Cristora nato neten joni keska joá
iki.
Diossen Shinanmanra noa onanmaa
iki.
Ángelbaonra oinkana iki.
Jatíbiainra jawen joi ninkakaata iki.
Ja joi ninkáxonra jonibaon ikonha-
kana iki,
itan Diossenra naikanxon jakonha-
kin bia iki.

Ja ikoma esébo

4 1 Ikaxbi Diossen shinanmanra onantibiresakin noa onanmai, moa netebo senenaitianra, moa Dios ikonhakin jenenoxikanai ixon. Ja janso joi yoikanaibo ikonhakin, jainxon *Satanássen jonibo meranxon jato onanmai eséboribi ninkáxon jan yoiai keskáakinbo axonoxikanai.

2 Ja beparanmeetaibo itan paranmisbaon joiboribira ninkáxon, jato senenhaxonoxikanai, jaskara jonibora jaton shinan meran moa jawebi rabinyamakanai.

3 Jaskara jonibaonra wanotima, itan benotimabo jato yoinoxikanai, jainxon piti jawékiboribi atimabo jato yoinoxikanai. Moa Dios ikonhaabo ixon, ja ikon joi onantaanan jan jonia iketian, iráke axon non jawékiatibo ikenbi.

4 Jatíbi ja Diossen jonia jawékiatibo riki jakon, jaskáakinra jawe jawékibi rotoyamakin, Dios iráke ataanan non jawékiati iki.

5 Ja Diossen join itan ja non oranatonra ja non piai jawékibo moa jakon imai.

Jesucriston jakon yonoti

6 Neskara jawékibo ja non wetsabo jato onanmaaxa, Cristo Jesussen jakon yonoti mia itiki. Miara iti iki ja min ikonhaa jakon joi, itan ja min chibanai jakon esé kikinhakin onanna.

7 Ikaxbi ja jatonbi shinanxon yoikanai ikoma jawékibo, jainoax ja iresbiresi yoyo ikanai joibo jato ninkáxonyamawe, Diossen jakon jawékibores akai joni itiakinkaya shinanwe.

8 Ja non yora jakon iti kopí non ejercicio akaira jakon iki, ikaxbi ja Diossen jakon jawékibores akai noa itikayara bebon jakon iki, janra nato neten japariketian noa akinnai, jainoax ja naikan noa jaai kaai kamanribi.

9 Neskara en yoiai joira kikin ikon iki, jaskara kopíra jatíxonbi ikonhakanti jake.

10 Jaskara kopíribira, ja jiria Dios manaananbi ikonbiresi onitsapiananbi noa kikini teetai, ja iki jatíbi jonibo jato kishpinmai, ja ikonhaax jaki koshiaiboresa jato imai.

11 Neskara joibo jato yoiwe, ja join yoiai keskati jakanon ixon.

12 Tsonbi omiskanti bakeranon iamawe, jaskáyamaikaya jatíribi joi akaibaon, mia jakon ikaitian oinxon mawakantikaya iwé, mia jaskati jaa ikain, mia yoyo ikainko, min jato noiainko, ja Cristo ikonhaax mia jaki koshii jenéyamainko, itan ja min ikábo jakoni ikainko.

13 Ea jain kaai kaman ja non wetsabo tsinkixon jato Diossen joi yoyo axonkin jeneyamawe, jainxon ja joi jato onanmataanan ja non wetsabo bebonhakin jato shinan koshimawe.

14 Mia jaskara iti yoikatikanai keskáakin, ja *ancianobaon jaton mekenman mia mamepaskanontian, ja Diossen mia onan shinan meniatoninres, jakoni teewe.

15 Neskara teeya mia imakana kikinhakin shinanxon, jabiribishaman jeneyamakin awé, jaskáaxon jonibaon jatíxonbi mia beboni jakonai oinkanti kopí.

16 Minbixbi koiranmeewe, itan ja wetsabo min jato onanmainkoribi koiranmeewe, jatíbiain bebonhakin shinanwe, jaskataxa mia itan ja min joi yoiaitian mia ninkáxonaiboribi kishpinmeekanti iki.

Wetsa joi akaibo betan jaskati itibo

5 1 Ja yosi joi akai joni koshi join notsinyamawe, min papabi akai keskáakin shinantaanankaya esewe, jatian ja bakeranonbo kikin min wetsabo akai keskáakin jato ikinwe.

2 Jatian ja yoxan joi akai ainbobo, min titabi akai keskáakin jato esewe, jatian ja xontakobo min kikin poibo akai keskáakin jato ikinwe, jawe jakonmabi ati shinanyamakin.

3 Ja benomaatabo ikax jan jato akinti rareboomabo jato akinwe.

4 Ikaxbi westíora benomaaya ainbo
jawen bakebo, iamax jawen bababo
jaxonra, jabaonparikaya jaton rarebobo
akinkanti jake. Bake iketian koiranxon
jan jato akinkatitai keskáribiakin,
neskarara jakon iki itan Dios keenai
keskáshamanribi iki.
5 Ja ikon jabicho baneta benomaaya-
tonra, Dioskires manátaanan yaméyabi
neten oracion meran yokákin jeneyamai.
6 Ikaxbi jan jawen shinan raromati-
bores akai benomaaya ainbora, jiriapari
ikaxbi mawata keská iki.
7 Jaskara kopí neskatiboribi ikanti jato
yoiwe, jaskatax tsonbi jan jato yoinkanti
jawe jakonmabi yama ikanti kopí.
8 Jaweratonki ja wetsabo, itan jawen
rarebobi jawékinin jato akinti shinan-
yamai, jara jan ikonha keskati jaya-
make, itan ja joi ikonhayamaibo bebon-
bires jakonma iki.
9 Ja benomaatabo akinnoxon jaton
jane wishatiainkora, sokota chonka
baritia winoabores itan westíora bene-
yabicho iká ainboboresibi ikanti jake,
10 Jainoax ikanti jake jakon jawéki aká
kopibo jato onankanabo, jaton bakebo
jakonhakin koiranxon aniaibo iká iken,
jawen xobon bekanketian jato jakon-
haxon biai iká kopí, jabé joi akaibo jato
akinnai iká iketian, jainxon ja onitsapi-
taibo jato akinnai iká kopí, itan jatíbi
meskó jakon jawékibo akai ainbo iká
iketian.
11 Ikaxbi jato akinnoxon jaton jane
wishatiainkora, ja benomaaya xonta-
kobopari, min jaton jane wishatima iki,
jabora jaton keenai shinanbaon jatoa-
resa, Cristo ikonhakin jenetaanan jaki-
ribi benoti shinanyabo ikanai,
12 jatianra ja jaton yoinibo senen-
hayamai, jakonmabores akí iikanti
atipanke.[a]
13 Jainoax chikish banetax ikanai,
xobobotiibi boaantani, jaskati ikanai
joishoko ninkatax keshai, jatíbiain jato
betan niakaaxon atima joishokobobi
jato yoii.
14 Jaskara kopíra ja xontako ikaxbi
benomaatabo, jakiribi benokanti en
jato yoiai, jaskati benotaanan bakeaax
xobomeax jaton bake koirannaibobiribi
ikanon ixon, jaskáaxon ja joi ayamai-
baon jato jakonmaakin yoitima kopí.
15 Jatíribi benomaayabaonra moa
Dios ikonhakin jenekana iki, jaskatira
ja *Satanás keenai keskábores akí jaka-
nabo ikanai.
16 Jawerato joi akai ainbaon rareboki
benomaata iki, jara jawen rarebobaon
akinti jake, ja joi akaibaonbicho jatíbi jato
akinnai itima kopí, jaskaxon ja ikonkon
rarebooma ikax, jan akinti yamaabobicho
ja joi akaibaon jato akinkanti kopí.
17 Ja joi akaibo jato jakonhakin ikinai
ancianobora, bebonbires jakonhakin
shinanxon jawékininbo akinkanai iti
jake, ja jaskaakanaibora iti jake, jakon
joi jato yoiananbi ja joi jato axeaisha-
manbores.
18 Jaskara yoiira ikai Wishá meran
neskati: “Trigo xememakin waka kenex-
yamakanwe abanon pikin”, iki. Jainxon
yoiribiai: “Ja teetai joninra jawen kopí
biti jake”, iki ixon.[b]

Trigo jamámaxon waka xememai.

[a] **5.12** Jakiribi benotima yoinixbi benoax jaskákanti yoiira ikai jaskati.
[b] **5.18** Dt. 25.5; Lc. 10.7

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

19 Jainxon westíora *ancianonin
jakonma aká yoikanaitian, rabékan
iamaax kimishaxon onanxon yoika-
naima iketian jato ikonhayamawe.
20 Ja ocha akín jeneyamaibo jatíbi
ja joi akaibo tsinkixon, jato bebonxon
jato notsinwe, abákanon min jato jaskáa
ointaanan, rakéxon wetsabaon jaskara
ochabo ashokoyamakin.
21 Ja Dios betan Jesucristo bebonxon,
jainxon jawen katota ángelbo bebon-
xonra, neskákin min jato anon ixon en
mia yoiai, jatíribibores axon wetsabo
ayamai akin jato ayamawe.
22 Westíora joni Diossen tee akai iti
janenoxon, akonkin jawen ikábo onan-
xonmabi ishtonbires min mekenman
mamepasyamawe, jaskataxa mia jabébi
ocha akai keská inake, miaribira jaskara
jakonmainbo niakaati yamake.
23 Ja min poko meran isinai ixon
onpaxbicho xeayamawe, ichama vino-
ribi xeawe.
24 Jatíribi joi akaibaon ocha akaibora
onantibires non oinnai, ja akanaibo
onanxon jato yoixonkanamabi, ikaxbi
wetsatianra chinípari jishtiai non
oinnai.[c]
25 Jaskáribiira ja jatíribibaon jakon
tee akaiboribi onantibires iki, jatian ja
non oinyamai jawékibora jatíbitian joné
iamai.

6 1 Jawerato joi akaiki jan iboaka joni
tee axonai iki, janra jawen ibo kikin
joniakin ointaanan jaki jakon shinanti
jake. Jaskatax tsoabi Dioski, itan jawen
joi non jato onanmaikiribi, jakonmaibo
yoyo ikantima kopí.
2 Jatian jan jato iboa joni joi akairibi
iketianra, kikin joniakin shinankin
jenekanti yamake. Jaskáyamakinkaya,
bebonbires jakonhaxon jaton teebo
axonkanti iki, ja jakonhakin maton tee
axonai jonibo riki joi akaibo, jabora non
noi wetsabo iki, neskati ikantibora min
jato onanmati jake.

Koríkires noia itima

3 Jaweratonki wetsaresibi joibo onan-
makin, ja non Ibo Jesucriston ikon join
yoiai keskáakinbo jato yoiamai, itan
non yoiai ikon esekan yoiai keskáma-
kinboribi yoiai,
4 jara jawe onanma ikaxbi rabitaires
iki, jainoax meskó joi kopíshokobo
join iananani jaa ikaxiki, já meran
westíora isin itina keská. Jaskarainoaxa
peokootai jatoki notsiresti shinanbo,
jatoki sináti shinanbo, ichamisti
shinanbo, jato ikonhayamati shinanbo,
5 jainoax shinan ramita jonibo betan
jatíbitian join iananananresti shinanyabo
ikaxa, ja ikon joi onanmabo ikanai,
jabaonra shinannai Diossen joi kopi
icha koríki bitiakinbores.
6 Ikon riki ja Diossen joi akai ikax,
noa jakonbires jati. Ikaxbi jato jayata
jawékiabicho ikax, raroi jakanabores.
7 Nato neten pikókinra non jawebi
beyamaa iki, jatian mawákinra non
jawebiribi boyamanoxiki.
8 Jaskara ikenra ja jawékiatia ikax,
itan ja saweti chopaya ikax moa shinan
jakonshaman noa iti jake.
9 Ikaxbi ja icha jawékia itin keenai-
baonra tanakaatibo joketian, teneya-
makanai. Jaskatira icha jakonma jawé-
kibo ati shinanyabo ikax, jakonmaatax
manótiain bokanti atipanke.
10 Ja koríki noiax noa jayora keenain-
koniaxa, jatíbi meskó jakonma shinanbo
beai, jainoax jarake bebonbires koríkia-
tinin keenkin moa non Ibo ikonhakin
jenekanabo, jaskataxa jatonbinix icha
jakonma onitsapiti jawékibo winó-
kanke.

Timoteo jaskara iti Pablon yoia

11 Ikaxbi mia Diossen tee akai joni
ixon, jatíbi neskara jakonma jawékia-
kinbo shinanyamawe, ponté shinan-
yanix Dios keenai keskábores axoni

[c] **5.24** Pablonra jakiribi tekikin yoii iitai ja v. 22 ikain yoia joi.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

jawe, jaki koshii jenéyamawe, jato
noiwe, atikomabo nokoxon koshiakin
shinanwe, jato betan senenbiresibi
shinanmeeti jawe.
12 Ja min ikonhaa jawékinin koshii
jenéyamawe, jatíbitian jati neteya
itiakin shinankin jeneyamawe, jaskara
kopíra mia Diossen katota iki, jakopi-
ribira icha jonibo bebonxon mia Dios
ikonhaax jaki koshia min jato yoia iki.
13 Rama jatíbi nato netemea jawé-
kibo jamaa Dios bebonxon, itan ja
Poncio Pilato bebonmeax jakoni yoyo
ini Jesucristo bebonxonra en mia yoiai,
14 ja en yoiai keskatibo mia inon
ixon, ja min ikainkonbo jawe jakon-
mabi iamai, tsonbi mia ja yoixonti
yama iti kopí; ja noa jaon raroti non
Ibo Jesucristo joái kaman.
15 Jatian jaskati nete senenketianri-
bira, Diossen non Ibo noa raanxonoxiki,
jabicho riki jatíbinin koshi, jaon raroti-
shaman, apobaon Apo, joni koshibaon
joni koshi.
16 Jabicho riki jawetianbi mawáyosma,
tsonbi pataxti atipanyamaa, kikin-
shaman joé pené meranbires jaa iketian.
Tsoa joninbira ja oinnama iki, itan tson-
bira ointi atipanyamaribike, jatíbitian
jabicho rabinon akanwe, atipana koshia
iketian, ibanon jaskarashaman.
17 Ja jatíbi jawékiabo jato yoiwe jaska-
raton rabíamakanon, itan ja jato jayata
jawékikires koshiamakanon, ja jato
jayata jawékibora basima keyotaibo-
bires iki, jaskayamaikaya ja noa jaska-
raton raronon ixon, noa jan jatíbi jawéki
meniai Dioskireskaya manákanon.
18 Jakon jawékibores akanonkaya jato
yoiwe, ibákanon ja jakon jawéki akain-
kobokaya jatíbi jawékia keskábo ikí,
itan jato jayata jawékininbo ja jayáoma-
shokobo jato menianan akinti shinan-
yaboribi ikanon ixon.
19 Jato jaskáaxonra jawetianbi keyó-
tima icha jawéki tsamankanti iki, itan
jati neteyaribi ikanti iki.

Senentiainbi jaskara atibo yoia

20 Timoteo, ja en mia ati yoia teebo
jakonhakin awé, ja iresbiresi yoyo
ikaibo, itan noabokaya riki ja ikon joi
onanabo iki ikaibaon yoiaiboribi jato
ninkáxonyamawe,
21 jaskara joibo jato ninkáxonaxa
jatíribibo Dioski koshii jenékana iki.
Diossenbi jawen jakon shinanman mato
akinbanon.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

2 TIMOTEO

Jawen rabé itin, Pablon Timoteoki kirika bomaa

Jato saludana

1 [1] Ea riki Pablo Diossen jaskara shinanna iketian, Jesucriston raana joni, ja Cristo Jesús kopíres jaskatax jati neteya iti noa yoia iketian.

[2] Timoteo, nokon bakebi keská iketianra, nato kirika wishaxon en mia bomai, non Papa Dios betan non Ibo Jesucriston mia jatíbinin akinbanon, xabáshaman shinanya mia imabanon, jainoax jawen jakon shinanmanribi mia akinbanon.

Timoteo kopí Dios iráke aka

[3] Mia shinankin miki oranaitiibira, yamé, itan neten, ja nokon rekenbaon axonkatikanai keskáakinribi en tee axonai Dios, jakonma aká shinan meran yamaxon, en iráke akin jeneyamai.

[4] Mia winia beonbo shinankinra en jeneyamai, jaskákinra jakiribi mia ointiakin en shinannai, jaskatax ea kikinni raroti kopí.

[5] Enra shinannai, ja min yoxan Loida betan min tita Eunice ikáni keskatiribi, Dios ikonhaax, mia ikoni jaki koshia, jaskákinra en onanke, miaribi jaskara shinanya.

[6] Jaskara ikenra en mia yoiai, ja nokon mekenman mia mamepasnontian, mia Diossen onan shinan meniaton min axeakin jeneyamanon ixon.

[7] Diossenra raké shinan noa meniama iki, janra noa menia iki, jawen atipana koshi, jawen noimisti shinan, jainxon nonbixbi koiranmeeti shinanribi.

[8] Jaskara iken, ja non Ibo Jesucristo-kiriti iká joi jato yoitinin rabinyamawe, jainxon já kopí ea preso akana yoitininribi, rabinyamawe. Jaskayamakinkaya, ja Diossen mia menia koshi shinanya ixon, ja kishpinti joi yoiai kopí, mia onitsapitaibo tenewe.

[9] Diossenra kishpinmataanan, jawen jakon jawékibores axoni jakanon ixon, noa katota iki, non jawe jawéki aká kopíma, jaskarabiribi jawen shinan iká iketian, ja Cristo Jesús kopí noa noia ixon. Nato nete joniamatianbi noa noia Diossenra,

[10] noa jan kishpinmaa Jesucristo raanxon, jawen noimisti shinan noa rama jishtiaxona iki. Janra ja mawá jawéki jawe koshimabobi banea iki, jaskáxonra jan kishpinti joi meranxon, jati neteyabo ikantiakin, noa onanmaa iki.

[11] Diossenbira ea katota iki, jawen janenko ea yoyo iti. Jaskáxonra ja joi yoianan, jato onanmati ea raana iki.

[12] Jaskara kopí riki, neskati ea onitsapitai, ikaxbi jaskara jawékininra ea rabinyamai enra onanke, tsoarin ja ikonhaax ea jaki koshia ixon. Jainxon nete senenai kaman jan ea yoiti yoia joi koiranti atipana koshia riki já ixonra, en onanke.

[13] Ja eibakea min onanna jakon esekan yoiai keskati iki jenéyamawe, jainoax ja Cristo Jesús ikonhaax noa jayata jawen noimisti shinanyanixibi jawen.

[14] Ja Diossen jakon Shinan noo meran ikatonin akinnakaya, ja min jakon esé onannabo, koiranwe.

[15] Minbira onanke, ja Asia main iká non wetsabaon moa jatíxonbi eabicho potayonkana, ja figelo betan Hermógenesribira moa kake.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

16 Ja Onesíforo betan jawen rarebobo jawen akinmisti shinanman non
Ibon akinbanon, janra ichabiresakin
ea bebonhakin shinan koshimaa iki,
jainoax ea preso iketianribi, eon rabin-
yamaa iki,
17 jaskáyamakinra, ja Roma jeman
nokóxon, akonbireskin benakin ea
nokoa iki.
18 Non Ibonra jawen neten jaxon
jawen jakon shinanman akinoxiki minra
moa onanke ja Efesoain inontianki, noa
jawetiiakin jan akinna iki ixon.

Koshi shinanyanix, onitsapiti

2 1 Mia riki nokon kikin bakebi keská,
jaskara iken, ja Criston mia menia
jakon shinanman koshiwe,
2 Ja icha jonibaon ninkákanonbi en
yoiaitian, min ninkata joiribi, rama
minbiribi, jatíbi senenhakai ikax
wetsabo jato axeati atipana jonibo, nato
tee jato amawe.
3 Ja onitsapitibo tenewe, ikonshaman
Jesucriston jakon sontáro keská ixon.
4 Tsoa sontárobira, pikotamapari ikax
jawen koshibaon yoiai keskábo axonti
kopí, ja sontároma ixon jonin akai jawé-
kiainbo, niakaati atipanyamake.
5 Jaskaribiakinra, ja kanananananni
ishtotiainko, jaskati iti yoikanai keska-
tishaman iamaxon, ja kananxon bikan-
tibo biamakanai.
6 Ja wain teeteai joninra, janpari ja
banaa bimibo piti jake.
7 Neskáakin en mia yoiaibo shinanwe,
jatianra jatíbi neskarabo non Ibon mia
onanmati iki.
8 Jesucristo shinankin jeneyamawe,
jara apo Davidkan chiní rarebo iká iki,
já mawataxbi, jirini joi riki, en jato yoiai.
9 Neskara jakon joi yoiai kopí riki, en
masábo teneai, jainxon cadenaninbo
riki, ea nexayonkana, westíora retemis
joni atin. Ikaxbi Diossen joira jaská-
kinbo ayonkanama iki.
10 Jaskara kopí riki, jatíbi neska-
rabo en teneai, jaskatax ja Diossen
katotaboribi kishpinmeekanon ixon,
itan Cristo kopíres penébires jatíbitian
jati netenko ikanti kopí.
11 Neskara joi en mato yoiaira, kikin-
bires ikon iki, ja joi riki neskati iká:
Ja Cristo ikonhaax mawata ikaxa,
jabébiribi noa janoxiki.
12 Masábo tenekinbi jeneyamaaxa,
jawen netenxon jato ikinnaitian,
nonribi jabetanbi jato ikinnoxiki.
Ja onannaxbi onannama keskati
noa iká iketianra, jaribi noa
onannama keskati inoxiki.
13 Noa senenma jonibo ikenbira,
já jatíbi jawékinin senen iki,
janra, ja anoxon yoiai jawékibo
senenhayamai, iki iamai.

Jakon Diossen tee akai joni

14 Neskáakinbo jato shinanmakin non
Ibo bebonbi jato yoiwe, ja iresa joibaon,
join iananananni moa jenékanon, jaskara
joibora jawemabi iki, jaskáakinra, ja
jaskara joi ninkataibo jaton shinanbo
jato jakonmaanankanai.
15 Jawekeskabo inonbi, Dios bebon
westíora jakon joni inox koiramewe,
westíora teetai joni ja yoixon rabinhati
yama ikai keskati, akonkin ja ikon joi
jato onanmai iti.
16 Ja Diossen joi ayamai jonibo jakonmai
iresbiresi yoyo ikanaitian, miaribi jato
betan jaskáyamawe, jaskati yoyo ikai joni-
bora, bebonbires jakonmaati iikanai.
17 Jatian jaskáakin jabaon ja jakonma
joibo jato onanmakanaibora, cancer isin
ikai keskati janbisai, neskákinbo jato
axeaira iikanai, ja Himeneo betan Fileto.
18 Jabora ja ikon joi ikonhayamai moa
wetsaorikanabo iki, jaskáakinbo shinan-
kinra yoikanai, ja mawataxbi, jiritira
moa winota iki ixon. Jaskákinra, jatí-
ribi ja Cristo ikonhaabo jaton shinanbo
onantimaanankanai.
19 Ikaxbi Diossenra, jawen joi onanma-
taanan, noa jaki koshimaa iki, westíora
jaki koshiti jawéki akanai keskáakin,
jaskara yoiira ikai Wishá meran neskati:

"Non Ibonra ikonkon jawen bakeshamanbo onanke", jainoax "jatíbi ja non Ibo rabiaibaonra moa jakonma jawékibo akin jenekanti jake", iki.

20 Westíora koríkia jonin xobonra, oro itan *plata, jan jawékiatibicho yamake, jiwi akana itan mapó akana jawékiboribira jake, jatíribibo iki wetsatianbires atima, jatian jatíribibo iki, jan wetsatianbires atibo.

21 Jaskararibi riki, noa joi akaibo, jaskáxon non Ibon noo meranxon, jatíbi jawen jakon teebo ati kopíra noa iti jake, moa jakonma jawékibo akin jeneabo. Jaskataxa wetsatianbires ayamakin, westíora jawéki atitian ati jawéki keskábo, noa iti iki.

22 Bakeranon ixon, min jakonma ati shinannai jawékibo min shinan meran joáinbi ayamawe. Itibi keskati jawe, non Iboki koshiwe, jato noiwe, jakonax jawe, ja jakonshaman shinanyaxon non Ibo rabiaibo betanribi.

23 Onanma itan shinanhoma joni keská ikax, yoyo iresaibo betan niakaayamawe, minra onanke jaskatax ramianani join ianankanaibo.

24 Westíora non Ibon tee axonai jonira, jaskati ramiamisaibo iti yamake, jatíbibo betan jakonires já jonikayara iti jake, jato joi axeati onan, itan manátia joniribi.

25 Jainoax jato xewinaton shinanmeeyamakin, jakonhaxonres ja yoitimataibo jato yoiwe. Diossen já ikonhamataanan jawen ikon joi jato onanmati manátaanan.

26 Jaskatax ja *Satanássen ja keenai keskábores jato amanoxon presoa keskábo, iitibi onantaanan, kishpinmeekanti kopí.

Nete senenaitian, jonibo jaskara ikantibo

3 1 Jaskaribiakinra, neskara jawékibo min onanribiti jake, moa netebo senenaitianra, itikomabires netebo nokónoxiki.

2 Jaránoxiki jatonabichoakin shinannai jonibo, icha koríkia itin keenkaresaibo, rabikaatai jonibo, ea riki kikin joni iki iresbiresi yoyo ikaibo, jakonmai Dioski yoyo ikaibo, jaton aniboki kikinbiresi yoitimaibo, jato iráke ati shinanhomabobi, itan Diossakin jawebi shinanhomabobi,

3 tsoabira jato noibaxon onísayamanoxikanai, joishoko ninkatax kesharesaibora inoxikanai, jaton jakonma keenti shinanbaon jatoaresabora inoxikanai, bebonbires jakonmaaxon jato masá tenemaibora inoxikanai, jainoax jatíbi jakon jawékibaonra, keenyamanoxikanai,

4 jakonhai keská ixonbora jato jakonmaanoxikanai, jawekeskabo akanaitianra onankonaxmabi niakaaresnoxikanai, iresbiresi yoyo ikira rabínoxikanai, Dios benatitianbira, jaton keena keskábares akí inoxikanai,

5 joi akonai keskabo, ikaxbi jaton akai jawékiainra onantibires inoxikanai, jaskara jonibo betanra, min jawebi ointi yamake.

6 Jaskara jonibaonra, wetsa xobonbires jikixon shinan onanmashoko ainbobo jato parankanai, jabora ikanai, jaton keena jakonma jawéki ati shinanyaresbo.

7 Jaskarabaonra joi yoikanaitian ninkatai, ikaxbi jawetianbi ja ikon joi onanyamakanai.

8 Ja Janes betan Jambres Moiséski yoitimani keskáribiira, ja jonibo ikon joiki yoitimakanai, ja jonibo riki kikinni jaton shinan ramita ikax, moa Dios ikonhayamaibo.

9 Ikaxbi jaskarabaonra, moa orishamanbo jato paranboyamanoxikanai, jatíxonbira jonibaon moa jato onannoxiki onanmabo ikax, iresbiresi yoyo ikanaibo, ja joni rabé Moiséski yoitimani keskatiribi.

Timoteon jaskara atibo Pablon yoia

10 Ikaxbi minra, kikinhakin onanna iki ja en mia onanmaa esébo. Ea jaskati

jaabo, en jaskara ati shinanxon akaibo,
ea jaskati non Iboki koshia, ea manátia
iká, noimisti shinanya ea iká, itan jaska-
rabo tenei ea shinan koshi iká,
11 ja ea masá tenemakanainko, itan
ea onitsapitainkobo mia iká iki ebébi.
Minra onanke ja Antioquíainxon,
Iconioainxon, itan Listrainkoxon masá
tenemakana ea onitsapitabo. Ikaxbi non
Ibonra, jatíbi neskara jawékiainoabo ea
xabáa iki.
12 Ikon riki, nonra onanke, jatíbi ja
Cristoki menikaatax jakasaibaonra,
jakonmaakana masábo tenekanti,
13 ikaxbi ja jakonma shinanya joni-
boyabi ja paranmisbora, bebon jakon-
maibiresbo inoxikanai, jato parani itan
jatoribi parankana.
14 Miabiribi jatíbi ja min onanna joiki
koshii jenéyamawe, jara min kikinhakin
ikonhaa iki. Minra onanke, tsoabaonki
ja joi mia axea iki ixon.
15 Shinanwe, bakexonbira ja Diossen
joi min onan onanhinabeirana iki, mia
onan joni iti kopí, jaskatax Cristoki
koshitaanan mia kishpinmeeti kopíribi.
16 Jatíbi ja wishakaata joi riki, Diossen
jawen shinanmanbi jato amaa. Jaskara
ikax riki, ja joi jatíbi jonibo jato onan-
mati jakon, jakonmabo akanaitian jan
jato notsinti, jan jato ponté shinanmati,
jainxon jakoni jakanon ixon, jato onan-
matiribi,
17 jaskatax ja Diossen tee akai joni
meskó teebo jakonhakin anoxon, kikin-
hakin onanna iti kopí.

4 1 Jesucristora nato neten joáx, non
Apo inóxiki, jainxonra jatíbi ja
mawataboyabi ja mawatamabo, jaton
akábo jato yoixonoxiki. Jaskara kopíra,
Dios betan Cristo bebonxon en mia
yoiai,
2 jato joi yoiti nete iketian, iamaxon
wetsatianbires inonbi, min jato Diossen
joi yoinon ixon. Ja joi jato ikonhamawe,
ja join jato notsinwe, ja join jato raro-
mawe, jatsanyamakin eseanan ja joi
jato onanmawe,
3 Iikananra, jonibaon ja ikon joi
ninkakashamakanti nete nokonoxiki,
jaskáakinra, jaton keen jawékibores jato
axeakanon ixon, icha axeamis jonibo
jato benanoxikanai, jaton ninkákasai
joishamanbores, jabaon jato onan-
manon ixon.
4 Ja ikon joi ninkákashamataananra,
jatíbi meskó jatonbi shinanxon yoikanai
janso joibores, jato ninkáxonoxikanai,
5 Ikaxbi minbiribi jawetianbi jaská-
yamakin jakonhakinres shinanwe,
onitsapikinbi tenewe, ja kishpinti joi
jato yoikin jeneyamawe, jakonhakin
min tee senenhanan.
6 Ea jatian mawátira moa ochóma iki,
jaskati ea mawatara iti iki, Dios jawéki
menikin ja bebon akana keská.
7 Ja Dios ikonhaa ixon, jan yoiai keská-
bores axonai ikaxa, ikonbiresi retea-
nanai keskati ea ike, Jan ea ati yoia
jawen joi yoikin senenhaxona ikaxiki,
ishtoi jain nokótiainko ea moa nokota
keská, jawetianbira Cristoki koshii ea
jenéyamake.
8 Ramara ea manatai, ja Diossen
meniti jawéki binox, jara jaton akábo
jato yoixonai non Ibon nete senenke-
tian, ea meninoxiki. Eabichora jayá
iamanoxiki, jatíbi já noitaanan joríbatin
manataboribira jayá inoxikanai.

Senentiainbi yoia

9 Jawekeskatax inonbires, ishtontani
ea oinni jomenwe.
10 Demassenra Tesalónicain kakin, ea
moa potabainke, jara nekeabi jawékibo
ayorakin shinannai iki, Crescentera
Galacia main kake, jatian Titora
Dalmaciain kake.
11 Lucasbichora ebetan itinke, Marcos
benaxon ea iwexonwe, janra en tee
akainko ea akinti atipanke.
12 Tíquicora en Efesoain raanke,
13 Jokin, ja Tróassainoa Carponin
xobonko, jan perakooti chopa en pota-
beirainbata ea bexonwe, ja kirikaboyabi
ja jaki wishati yoina bichiribi,

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

14 ja yami jawéki akí teetai Alejandronra, kikinbiresakin jakonma ea banémake, abanon jan ea aká keskaribiakin non Ibon jabiribi ashokokin.
15 Jaskara iken, miaribi kikinni koiranmeewe, miaribira jaskáashokonake, ja non joi yoiaikira ikonbiresi jakonmaatai.
16 Ja peokin joni koshiboiba kenamaxon ea bokannontianra, tsonbi ikinyamakin jatíxonbi ea potayonkana iki, jaskákana jawékibo, Diossen jato shinanxonyamabanon.
17 Ikaxbi non Ibonra, jawen koshi shinan menianan ea akinna iki, jawen joi en yoiaitian, ja joi ayamaibaonribi ninkáxon ja kishpinti joi ikonhakanon ixon, jainxonra onsáinoabo non Ibon ea xabáa iki, ja leónman kexá keska meranoabi,
18 jainxon jatíbi ja jakonma jawékiainoaribi xabáaxon ea jan koiranti iki, jawen nai netenko ea boai kaman, jatíbitian ja rabinon akanwe, jaskara ibanon.

Senentiainbi jato saludana

19 Ja Priscila betan Aquilara en saludo bomai, jainoax jatíbi ja Onesíforon xobon ikáboribi,
20 Erastora Corintoain baneke, jatian Trófimora isinai en Miletoain potabeiranke.
21 Jenetiatamabi ishtontani jowé, Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, jainxon jatíbi non wetsabaonribira mia saludo bomakanai.
22 Non Ibo miibetan ibanon, jainxon jawen jakon shinanman, mato Diossen akinbanon.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

TITO

Titoki Pablon kirika bomaa

Jato saludana

1 [1] Nato riki Pablon kirika wishaa, ja
riki Diossen yonoti, itan Jesucriston
raana; jaskáxon ja ikonhaketian Diossen
kenaabaon, ja ikonkon joi onankanon
ixon jato yoiti.
[2] Jatian noa jan manata riki ja jatíbi-
tian jati neteya iti. Jara nete joniama-
tianbi, Diossen jaskara jato menitibo,
jansoyamakin yoia iká iki.
[3] Jatian ramara moa nete nokóketian
jan jaskáati yoini keská senenke, noa
jan kishpinmai Diossenbi eabiribi jakon
ointaanan jawen joi ea yoimaa mera-
noax.
[4] Nato kirikara en Tito wishaxonai,
jara en Cristo ikonhama ikax nokon
bakebi keská iki. Ja non Papa Dios
betan jan noa kishpinmeemai Jesussen,
abanon jawen jakonshaman shinan itan
jawen xabá shinan mia menikin.

Ja Cretainxon Titon ati teebo

[5] Enra mia ja Creta nasin potabeirana
iki, ja min ati japariabo jakonhakin
min anon ixon, jainxon jematiibi ja joi
akaibo jato ikinti *ancianobo min jato
janenon ixonribi, ja jaskáakin ati en mia
yoia keskáakin.
[6] Ja ancianora iti jake, jakopi jakon-
maakin yoinkanti yama, westíora awin-
yabicho, jainoax jawen bakeboribi iti
jake joi akaibo, jakonmai ikaitian
iamaax yoitimakanaitian ja yoixonka-
naimabo.
[7] Ja joi akaibo jato ikinai koshira
jawen tee akai iti Diossen imaa iki.
Jaskara kopíra iti jake jakopi ramiakin
yoikanti yama; jawen keena keskáres
akaima, sináresaima, paenaima, ishton-
bires jakonmaataima, jainxon jakonma
kanantibo axon koríki bitiakinres
shinannaima.
[8] Jaskara iamaikayara iti jake; jaiba
nokotaibo jakonhaxon jato biai, jainoax
jato jakonhati shinanya joni; onan-
konshamanxon jawéki akai, ponté
shinanya, jakon joni itan shinan meran
koiranmeetai joni.
[9] Jainoaxibira iti jake, ja onanmakana
ikon joikiribi kikini koshia. Jaskáaxon
wetsaboribi ja ikon esekan jakonhakin
yoianan, jato koshi shinanmati kopí,
itan jaki jakonmai yoyo ikaiboribi, jato
ikonhamati kopí.
[10] Icha yoitima jonibora jake, jabo riki,
ja jakina rebichi xatéya ikanti jato yoiai
judíobo. Jabaonra akai iresbiresa jawé-
kibo yoianan jonibo parankin.
[11] Jaskarabora moa non yoyo imati
yamake. Jabaonra ja atima jawékibo
yoixon jatíbi jonibo jaton rareboyabi
jakonmai iikanai. Jaskáakin jakonmaa-
kinbo axon jato koríki bichini.
[12] Ja Creta nasinra jaa iki westíora
*profeta akin akanai; jara jawen kaibo-
bobi yoii neskata iki: “Ja Cretainoa
jonibo riki jansobo, jakonma yoina
keskábo, naxki itan chikishbo”, iki.
[13] Jara ikon iki jakopi akonkin jato
notsinwe, ibakanon Cristo ikonhabo
ikax jakoni jaai.
[14] Jainxon ja jatonbi shinanxon,
judíobaon yoikanaiboribi moa jato
ninkáxonyamakanwe, itan ja ikon
joi ikonhayamaibaon ati yoiaiboribi
ayamakanwe.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

15 Ja jakonma ayamaibaonara jatíbi
jawékibo jakonbires iki, ikaxbi ja
jakonma akaibo ixon Dios ikonhayamai-
baonara, jawe jakonbi yamake, shinan
meran jakonmaatabo ixonra jakonmara
non akai ixonbobi shinanyamakanai.
16 Nonra Dios onanke ikibora ikanai,
ikaxbi jaton ikainkobora jaskaramabo
ikanai. Jabora jato omisaibores iki, itan
yoitimabo ikax jakoni iti atipanyamaa
jonibo iki.

Ikon esébores jato onanmati

2 1 Ja min jato onanmai joibora iti
jake, ja ikon esé meran yoiai keská-
bores.
2 Jatian ja yosi jonibo iti jake iresbiresi
yoyo ikaimabo, jakonhakin oinkana,
itan onankonshamanxon jawéki akai,
akonkin Cristo ikonha joni, akonkin jato
noia itan ikonkon koshi shinanyaxon ja
onitsapiti teneti atipanabo.
3 Jaskáribiira, ja yoxan ainbobo ikanti
jake, jaton ikainkobo jakon, joi ninkatax
kesharesaimabo, paenaimaboribi. Jaton
ikáboribira jakon iti jake,
4 itan ja benoya xontakoboribi ese-
kanti jake, jaton beneyabi jaton bakebo
akonkin noia ikantiakin.
5 Jainxon onankonshamanxon jawéki
akaibo ikantiakin, jakonma jawéki
ayamaibo ikantiakin, jaton xobon ikábo
jakonhakin koiranti onanbo ikantiakin,
jakon shinanyabo, jaton benen yoiai
senenhakaibo ikantiakin. Jaskáxon
tsonbi Diossen joi jakonmaakin yoitima
kopí.
6 Jainxon ja bakeranonbo, onankon-
shamanxon, jawéki akaibo ikanon ixon
jato yoixon shinanmawe,
7 jatíbi min ikainbo jakoni mia ikaibo
jato oinmawe; jatian ja joi jato axeai,
jakonmabo iamai jaon ratékanti joni
iwé.
8 Jakonhakin jato joi yoiwe, tsonbi
jakonmanin yointima kopí. Jatianra ja
jakonmaakin shinannaibo rabinkanti iki,
itan jakonmaibo noa yoii ikantima iki.
9 Jainxon ja iboaxon yonokanaiboribi,
jato onanmawe, jatíbi jawékiainbo jan
jato yonoaibaon yoiai senenhakanon,
noimisbo itan kewinmismabo ikanon.
10 Jainoax jato yometsoaiboribi iama-
kanon, jaskáyamaikaya ja ikonhakin
jaki jakon shinankanaibo ikanon.
Jaskáxon, jakonhira riki jan noa kish-
pinmai Diossen joi iki ixon onankanon.
11 Diossenra jatíbi jonibo jan jato
kishpinmati jawen jakon shinan jato
onanmaa iki.
12 Ja jawen jakon shinanmanra, ja
jakonma jawékibo itan nato netemea
jan keenti jawékibo ayamanon ixon noa
onanmai. Jaskataxa itibi keskati, noiba-
misti shinanya, itan jakonmabo noonha-
resti shinanyabo nato neten noa jati iki.
13 Jan noa manata raroti nete nokotai
kaman, ja iki ja non ani Dios, jan noa
kishpinmai Jesucristo jakiribi joti.
14 Jara noa kopi mawata iki, jaskáaxon
jatíbi jakonma jawékiainoa kopiaxon
noa xabáanox, itan kikin jakonha-
kinbo ayonxon, jakon jawékibores
akin jeneyamai jawen katota jonibo
noa imanoxon.
15 Neskarabo riki min jato onanmati,
min jato yoiti koshiaxonbi eseanan jato
notsinwe. Miara tsonbi omisti yamake.

Joi akaibo ixon senenhatibo

3 1 Jainxon wetsaboribi jato shinan-
mawe, ja Apo itan joni koshiboki
yoitibo ikantiakin, itan jatíbitian jakon
jawéki ati shinanyabores ikanon.
2 Jainoax tsokibi jakonmaibo yoyo
iamakanon, xabáshaman shinanya
itan jato jakonhati shinanyabo ikanon,
jaskaxon jaton shinan meran rabía-
makin, jatíbibo jato jakonhakin akaibo
onankanon.
3 Moatianra noaboribi ikana iki, onan-
mabo, itan yoitimabo. Noa ikana iki
manota keskábo, itan jatíbi ja keenti
shinanman, itan keenti jawékinin
iboaxon yonoai keskábo. Jakonma jawé-
kibores akí itan jaton jawékibo oinnax

notsiresi jakanabo. Noa ikana iki omiskanabo, itan omisananaibo.

4 Jaskara ikenbira noa kishpinmai Diossen, jawen jakon shinan itan jawen noimisti shinan jonibo jato onanmataanan,

5 noa kishpinmaa iki. Jakon ikax itibi keskati noa ikai kopíma, noibamisti shinanya ixonres. Janra noa kishpinmaa iki noa wetsaresibi inon ixon, ochabo noa soaxontaanan, jainxonra jawen Shinanman bená jatiabo noa imaa iki.

6 Ja jawen Shinanra, noa kishpinmai Jesucristo meranxon akonbireskin noa menia iki.

7 Jaskáakin jawen jakon shinanman jakon jonibo noa imaa pekáo, ja noa jatíbitian jayáti jati nete binox manatabo noa ikanti kopí.

8 Nato joira kikin ikon iki, eara keenai, min jato yoikin jenetima. Jaskáaxon ja Dios ikonhabaon jakon jawékibores akanon ixon. Neskara joibora jakon, itan jatíbibo jan jato akinti joi iki.

9 Ikaxbi ja onanmabo ikax join iananankainkobo moa niakaayamawe, ja jaton rekenbo ipaoni yoikanainkobo, itan ja esé kopi ramianani join iananankainkobo iamakanwe. Jaskátibora iresabo ikax, noa jan akinti jawékiboma iki.

10 Jaweratobaonki ja joi akaibo xaranxon wetsa tsamábo akai, westíoraakin iamaax rabéakin kenaxon eseanan notsinwe. Jatian mia joi ninkáxonyamaitian moa jainoa pikowe.

11 Minra onanti jake, jaskara jonira yoitima ixon jawen ocha aká kopi janbixbi castiganmeeti iitai ixon.

Titon atibo yoia

12 Ja Artemas iamaxon Tíquico en mia raanxonketian, ja Nicópolis ikain jawekeskatax inonbires ea oinni kawé; matsitian jain wínoti katira en shinanke.[a]

13 Jatíbi min atipana senen ja abogado Zenas betan Apolos akinwe. Jaskatax wetsanko kaai, jawebi maxkáyamakanon.

14 Abákanon ja nobé joi akaibaon jakonhakin jato akintibo onankin. Jaskáxon ikonkon ja maxkákanabo jato akinnai ikax, yanka ireskanaibo ikantima kopí.

Senentiainbi jato saludana

15 Jatíbi ebé itinabaonra mia saludo bomai, ja noa noia nobé joi akaiboribira non saludanai. Abánon Diossen jatíbi matobo jawen jakon shinanman akinboreskin.

---

[a] **3.12** Ja noviembre oxe peokootax marzo oxe kaman, jao matsiyabi niweaba ikai, jatianra tsoabi ochó kayamai.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

FILEMÓN

Pablon Filemón kirika bomaa

Jato saludana

1 Ja Cristo kopí cárcel meran akana
Pablonra, Timoteo betan ixon mia
saludo bomai Filemón. Ja non akai
teeribira min akai.
2 Jainoax ja min xobon tsinkitai joi
akaiboribira non bomai. Jain iki ja
non poi Apia betan Arquipo, jabo iki
atikoma meranbi nobetan tee akaibo.
3 Abánon ja non Papa Dios betan ja non
Ibo Jesucriston, mato jakonax janon ixon,
jawen jakon shinan matoki manhakin.
4 Jatíbitianra mia shinankin oranai-
tiibi en Dios iráke akai,
5 akonkin ja Ibo min noia, itan ikoni
mia jaki koshia ninkaxon, itan jaskáa-
kinribi ja non wetsabo min jato noia
ninkákin.
6 Jatian noa iká keskatiribi mia jaki
koshia ikenra en Dios yokatai, ja Cristo
noixon non jakon jawéki atibo, mia
jatíbi onanmanon ixon.
7 Eara kikini beneai, itan ja min
jato noiatonribira ea koshimai. Minra
jaskáaxon jatíbi Diossen joi akaibaon
shinanbo kikinhakin jakonhake.

Onésimon kopí yoyo ika

8 Jaskara kopíra Criston janenko ja
atibo mia yoititianbi,
9 noianana ixonres en mia yoiai. Ea
Pablora moa yosishoko iki, jatian rama
iki moa Cristo Jesús kopi, ea cárcel
meran akana.
10 Westíora jawékira nokon bake
Onésimo en mia yokáxonai. Jara cár-
cel meranxon en joi bimaa ikax nokon
bake keska iki.
11 Moabora iká iki, ja Onésimo mia jan
akintima westíora min yonoti. Ikaxbi
ramara mia, itan ea noa akinnai.
12 Jaskara ikenra moa jakiribi en
miiba raanai. Eabi akai keskáakinribi
nokóketian biwé.
13 Eara keena iki, já ebébi neno bané-
tinin, ja en jakon joi yoiaitian ea cárcel
meran akana ikai kaman, min toan ea
jan akinti.
14 Ikaxbira min ea jen akamapari
iketian en jaskáakashamai, ja min ea
akinnon ixon en tearesaitian, min ea
akinnama ikax, minbi shinanxon ea
akinnai iti kopí.
15 Jawekeska ikaxa, ja Onésimo
jawetio basi ikires miibakeax ochota iki,
jaskata pekáo jatíbitian mibébi iti kopí.
16 Jatianra min yonoti keskáres moa
itima iki, bebon jakonra itiki, mia jaon
kikini keenai min wetsabi keská moa
ikax. Eara kikini jaon keenai, jatian
miakayara ibiresti jake, moa westíora
joni keskáakinres shinanyamai, Ibon
janenko min wetsa iketian.
17 Jaskara iken, mibé joi akai iketian,
min wetsabi keskáakin ea shinannai
ixon, eabi min biai keskáakin shinan-
bainxon, biwé.
18 Mia jakonmaabo iamaxon mia ribi-
nabo iketian, en mia kopíanon ea yokáwe.
19 Enbishamanra nokon mekemanbi
wishai; enra mia jatíbi kopíai kaai,
enkaya ea kopíawe akin atitianbira en
mia jaskáyamai, minkayara ea akonbi-
reskin ribina keská iki, en joi yoiaitian
ninkáxon min Cristo ikonhaa kopí.
20 Jaskara riki noara ja wetsa rabé-
bires keská iki, akonkin non Ibo noia

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

ixon, ja en mia yokata jawékinin ea
akinwe. Ea shinan raromawe.
21 Ja en yokata bebonbires min ati
onanxon riki, nato kirika en mia
neskáakin wishaxona.
22 Jainxonribi ea jain kaax, itiribi
ea benxoaxonwe, maton eki ora-
nabo ninkáxontaanan, mato oinni
kanon ixon ea Diossen raantininra
ea manáke.

Senentiainbi jato saludana

23 Epafrassenra mia saludo bomai,
jabé riki ea Cristo Jesús kopi cárcel
meran akana.
24 Jainxon ea jan tee akinnai Marcos,
Aristarco, Demas itan Lucas, jabaonri-
bira mia saludo bomai.
25 Ja non Ibo Jesucriston, jawen jakon
shinanman mato akinboresbanon.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

HEBREOS

Hebreo joniboki kirika wishaa

Jawen Bake meranoax Dios yoyo ika

1 1 Moatianbora, ichaakin itan, meskóakinbo, *profetabo meranxon
non rekenbo Diossen yoyo aka iki,
2 ikaxbi rama netebaonra, jawen Bake
meranxonbiribi noa yoyo ake. Já meranxonra, jatíbi nete jonia iki, jatian jara
jatíbi jawékinin Ibo imaa iki.
3 Ja riki ja Diossen penebires koshi
noa jan oinmai, jawen ikábo Dios jisábishaman ixon, jatian janra jawen atipana
join, jatíbi jawékibo koshiake. Jainoaxa
jatíbi non ochabo noa soaxona pekáo,
naikan kaax, Diossen mekayao yakata
iki.

Diossen Bakera ángelbo xewina iki

4 Jaskataxa ángelbo xewina baneta
iki, jabaon jane xewina kikin janeribi
bia ikax.
5 Jawetianbira Diossen westíora
ángelbi yoiama iki:
"Mia riki nokon Bake
ramara ea min Papa iki", akin.
6 Jatian jawen reken Bakebiribi nato
neten raanaxa, Dios neskata iki:
"Jatíbi ja nokon ángelbaon rabibakanon", iki.
7 Jatian ja ángelbo yoii ikai Dios
neskati:
"Nokon ángelbo riki niwe keskabores
jatian nokon yonotibo riki chii
tiritai keskábores", iki.[a]
8 Ikaxbi jawen Bakebiribi yoii ikai
neskati:
"Jatíbitian Apo riki mia Diossé,
jato ikinkinra, atibi keskáakin jato
ikinnai.
9 Jakon jawékibores noixonra,
jakonma jawékibo min omisa iki,
jakopíra mia Diossen katota iki,
min Dios ixon,
jaskáaxonra, ja miibetan ikábo
bebonbires, raro mia imaa iki", iki.[b]
10 Jainoax iribai neskati: "Ibó, peokootiainxonbira, jaki mai koshitibo min
aká iki.
Ja naibo riki min mekemanbishaman,
min aká teebo.
11 Jatíbi jabora keyónoxiki,
ikaxbi miabiribira, jatíbitian jaai
keyóyamai,
jatíbi jabora chopa ikai keskati
payónoxiki,
12 chopa atinra min katónoxiki,
wetsa chopa sawetininra min anoxiki,
ikaxbi miara miabi iti iki, min
jatira jain keyota yamake", iki.[c]
13 Jawetianbira Diossen westíora
ángelbi yoiama iki:
"Nokon mekayao yakáwe, ja min
rawibo, en mia
jan penítiaxonai kaman", akin.[d]
14 Jatíbi ángelbo riki shinanres, ja
kishpinmeetibo akinni teekanon ixon,
jato Diossen raanabo.

Jan kishpinmeeti joi yoikaata

2 1 Jaskara kopí riki, ja non ninkata
joi non kikinhakin onanna iti, noa
wetsaorinaketian.

---

[a] **1.7** Sal. 104.4 [b] **1.9** Sal. 45.6-7 [c] **1.12** Sal. 102.25 [d] **1.13** Sal. 110.1

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

2 Ja ángelbaon yoiai joibora, iká iki
kikin koshi, jatianra ja senenhayamai
yoitimatax ochaabo atixonbi, jato
Diossen castigana iki.
3 ¿Jatian jawekeskataxmein noa kene-
kaati iki, ja kishpintinin ratéyamaa
ikax? Nato kishpinti joira non Ibonpari
yoikin peoa iki, japekáora ja ninkata-
baonbiribi tekikin noa yoikana iki.
4 Jainxonra Diossenribi noa onanmaa
iki, ja oinxon onanti, itan icha ratéti
jawékiboribi axon, jainxon jan shinanna
keskáakin, jawen tee ati onan shinanbo
jawen jakon Shinan meranxon, noa
menipakeanan.

Jesucristo, jawen wetsabo keská iká

5 Diossenra ja non yoii iitai bená
nete nokóketian, ángelbo koshi iti jato
imaama iki.
6 Jaskara ikenra, Wishá meran ikai
neskati:
"¿Jawerin westíora joni min já shi-
nanti?
¿Jawerin ja jonin bake min jairaa-
kin shinanti?
7 Basimashokores ángelbo naman-
bires itira min imaa iki,
jaskara ikenbira, kikinni ninkakaa-
tai, itan aniakin oinkanai min
imaa iki,
8 jatíbi jawékibora min jaki jenea
iki", iki.[e]
Jaskáakin jatíbi jawéki jaki jenea ikaxa,
jawe jawékibi jaki jeneama yamake,
jaskara ikenbira, jatíbishaman jaki jene-
kaata non oinyamapariai.
9 Ikaxbira, non oinnai ja Jesús, jawetio
basires ángelbo namanbires iti Diossen
imani, kikinni ninkakaatai itan ani joni
iká, onitsapikaini mawata ikax. Noa
noixonra Diossen jaskáakin mawámaa
iki, já jaskataton jatikaxbi noa jakon-
kanon ixon.
10 Jatíbi jawékira Diossen aká ikax,
jawenabires iki, jara keenai jatíbi
jawen bakebo jawen pené netenko
jabé jaai bokantinin. Jaskara kopíra,
Diossen aká iki, jan jato kishpinmati
Jesucristo, masábires tenemataanan
jakonman senena imakin.
11 Jatíbi ja Diossenabo, itan jan jato
Diossena imaiyabira, noa jatikaxbi
westíora papayabicho iki. Jaskaranixa
ja Jesús, nokon wetsabo riki mato akin
jato atin rabinyamai.
12 Jaskara yoiira ikai Wishá meran
neskati:
"Miikiriakinra nokon wetsabo en
jato yoinoxiki,
jainoax tsinkíkana xaranmeax-
bora, mia rabii ea bewanoxiki",
iki.[f]
13 Jainoax iribai neskati:
"Jakira ea koshiai", iki.[g]
Jainoax iribai:
"Eara neno iki, ja Diossen ea menia
bakebo betan", iki.[h]
14 Ja jonibaon bakeabo riki, ja namibi
itan ja jimibi, jaskáribiira joni ikax,
Jesús namia itan jimiaribi iká iki,
jaskaranixparira, já mawáti atipana
iki, jaskáaxon ja retemisti koshia janha-
resnox, ja iki ja *Satanás.
15 Neskáaxonra xabáa iki, jatíbi ja
mawátiki rakékin, jatíbitian *Satanás
iboamaax jakana ikábo.
16 Jaskarainra onanti iki, ja ángelbo
akinox nato neten Cristo joáma, jara
joá iki, ja Abrahamman chiní rarebo
jato akinti kopí.
17 Jatian jaskáakin jato akinti kopíra,
jawen wetsabo keskáribi itoshia iki,
jaskatax jawen atibo senenhai, itan
noibataanan, akinmis Diossen tee
axonai *Sacerdotebaon Koshi inox, itan
jato kopi mawáxon jonibaon ocha akábo
shinanxonyamanox.
18 Jatian jaribi jaskati tanakaatibo
onitsapita ixonra, rama ja jaskati
tanakaataiboribi, jan jato akinti
atipanke.

[e] **2.8** Sal. 8.4 [f] **2.12** Sal. 22.22 [g] **2.13** Is. 8.17 [h] **2.13** Is. 8.18

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Jesús riki Moisés xewina

3 1 Jaskara iken, nokon wetsabó,
mato riki Diossen jonibo, jawenabo
inon ixon mato katota ixonkaya, raana
joni itan *Sacerdotebaon Koshiakin, ja
Cristo Jesús shinankanwe, já ikonhaabo
ixonra jaskara non jato yoiai.
2 Jesussenra jan ati ikábo, Dios senen-
haxona iki, jaskara tee ati ja imaa ixon,
ja Diossen xobonko teekin, Moiséssen
aní keskáakinribi.
3 Ikaxbi Jesúskayara, ja Moisés akai
bebonbires aniakin rabikanti imaa iki, ja
xobo ayamakinbi, jan xoboaka jonires,
kikinhakin rabionkanai keskáakin.
4 Jatíbi xobo riki westíora jonin aká,
ikaxbi jatíbi nato neten já jawékibo riki,
Diossen akábobires.
5 Moisésra iká iki, westíora yonoti
ikax, ja Diossen xobonko teekin ja atibo
senenhaai, jatian jawen teera iká iki,
ja ramakaya Diossen yoiti jawékibo
ikonkon onanna ixon, jato onanmati.
6 Ikaxbi Cristo riki, Diossen Bake ikax,
ja Diossen xobomea teebo akin, ja atibo
akonkin senenhai, ja iki noabo yoii iká,
já ikonhakin jeneyamai raro shinan-
yaxon, ja bii kati jawékinin manatabo
ikax.

Diossen yoiabo ninkáxonti

7 Jaskara kopíra ikai, Wishá meran
Diossen jakon Shinan neskati:
"Rama netebi mato Diossen yoiai
ninkáxon,
8 maton jointibo chorishayamakanwe,
jaskati yoitimakin akana iki, jain
joni jayamainkoxon Dios tanakin.
9 Jainxonra ja chosko chonka baritia,
en tee akaibo oinxonbi, maton
rekenbaon ea
tanakana iki.
10 Jaskara kopíra, jatoki sináxon en
jato neskaa iki:
'Jaton shinan meran benota kes-
kábo ixonra, en jato eseabo nin-
kákashamakanai', akin.
11 Jaskara kopíra, ikonbiresi sinatax
ea ikoni neskata iki:
Matora jawetianbi jikitima iki, ja en
mato jain tantimati mainko", iki.
12 Jaskarabo, iken, koirameekanwe
nokon wetsabo, jakonmabo ochati join-
tiabores ikaxa, ikonhakashamai ja jiria
Diossibakeax, mato ochókanake.
13 Jaskáyamaikaya, netetiibi wetsabo
betan eseanani, shinan koshikanwe, "ja
rama netebi", iki iká joi Wishá meran
japariketian, jaskatax mato tsoabi
ochan paranxon imaa, shinan jakon-
maati yoitimakantima kopí.
14 Noabora moa Cristo betan iki, ikax-
bira já ikonhakin peonontian iní keska-
tibi senenai kaman, noa jaki koshii
jenéti yamake.
15 Jaskara yoiira ikai Wishá meran
neskati:
"Rama netebi mato Diossen yoiai
ninkaxon, maton jointibo chori-
shayamakanwe ja moatian yoiti-
matax ikáni keskatiribi", iki.
16 ¿Jatian tsoaboki ikana iki, ja Dios-
sen jato yoiai ninkataxbi jaki yoitimati?
Jatíbi ja Egipto mainmea jato Moiséssen
pikonibora ikana iki, jaskati yoitimai.
17 ¿Jatian tsoabokiribiki iká iki, ja
chosko chonka baritia Dios sinati? Ja
ochax, jain joni jayamainkoniax mawá-
nibokira iká iki.
18 ¿Jatian tsoaboki ikonkon Diossen
yoia iki, jain jato tantimati mainko jiki-
matima? Jatíbi ja jaki yoitimatabora
aká iki.
19 Jatianra ikonkon non oinnai, ja Dios
ikonhayamakana kopí, ja main jikia-
makani.

4 1 Jaskara iken, jabé tantii kati noa
Diossen yoini japariketian, koiran-
meenon akanwe, mato jatíribibora jabé
iamanake.
2 Jabaon akáni keskáakinribira, non-
ribi ja jakon joi yoikanai ninkata iki,
ikaxbi ja ninkákanatonra, jawe jato
akinyamaa iki, ja joi ikonhayamakanai
kopí.

3 Ikaxbi ja ikonhaax, noa jaki koshia-
bora, jain tantiti netenko noa jikinoxi-
kanai. Ja yoii iki iki Dios neskati:
"Eara sinatax ikonkon neskata iki:
matora jawetianbi jikitima iki, ja
en mato jain tantimatinko", iki.
Ikon riki, ja nato nete jonianontianbi,
jawen tee moa Diossen senenhaa iká,
4 jatian wetsankora ikai, ja kanchis
nete yoii Wishá meran neskati:
"Ja kanchis nete itinra, jatíbi jawen
teebo senenhayontaanan, Dios
tantia iki", iki.[i]
5 Jatianra nato Wishá meran jakiribi
yoiribiai:
"Matora jawetianbi jikitima iki, ja
en mato tantimati mainko", iki.
6 Ikaxbira maxkáparike, ja jain tanti-
tiain jatíribibo weíkanti. Jatian ja jaton-
pari ja jakon joi ninkatabora jikiama-
kana iki, jatonbinix yoitimatax.
7 Jaskara kopíra, jakiribi noa Diossen
westíora nete meniribia iki, ja riki
"rama netebi", jara moa basi winóni
pekáopari, Davidkan yoia iki, ja Wishá
meran non yoiwana keskáakin:
"Rama netebi mato Diossen
yoiai ninkáxon, maton jointibo
chorishayamakanwe", akin.
8 Jatian ja *israelbo Josuékan jato
tantimani iketianra, wetsa netebo moa
Diossen, yoiamakeana iki,
9 Jaskara ikenra ja Diossen jonibo,
jakonax jain tantii bokantipari jareske,
10 jaweratoboki ja Diossen noa tanti-
mati ikainko jikiai, jabora jawen teeai-
noax moa tantiai, jawen teebo ayon-
taanan, Dios tantini keskatiribi.
11 Ja jain noa Diossen tantimati
ikainko jikinoxkaya, koshinon akanwe,
jaskatax ja ikonhayamaibo ikáni keska-
tiribi, tsoabi ikantima kopí.
12 Ja Diossen joi riki, jan jatia itan
atipana koshia, ja riki, okenbekonbi
kenshoya espada winoa kikinbires
xatemis, jara jikiai, ja kaya meran itan
shinan rebo ikain kamanbi, jainoax
ja chichó joni meran iká jawékibo
kamanbi. Jainxonra, ja non shinanbo
itan non ati shinannaibo jishtiakai.
13 Jatíbi ja Diossen joniani jawékibora,
já bebon joné iti atipanyamake, jaweara
jatíbi jishtibires iki. Jara anoxiki, jatíbi
ja non akábo non yoipakekin.

Jesús iki *Sacerdotebaon Koshi

14 Ja Diossen Bake Jesús riki, non ani
*Sacerdotebaon Koshi, jara naikan kaa
iki. Jaskara kopíra, ja ikonhaa ikax, jaki
koshii noa jeneti yamake.
15 Ja non *Sacerdotebaon Koshinra,
non atipanyamaa onanxon, noa akinti
atipanke, ja noa ikai keskatiribi jápari
tanakaatibo winota ixon, jaskarabo
winotibira ja jawetianbi ochayamaa iki.
16 Jaskara iken, noa jan noia Dioskaya
rakétanma benanon akanwe, jaskáaxon
ja noa iorai maxkatatianshaman, jawen
jakon shinanman noa jan akinti kopí.
5 1 Jatíbi ja *sacerdotebaon koshibo
riki, jonibo xaranmea katóxon,
imakanabo. Jabo riki janekana, jato
kopi Dios betan yoyo iti itan ja Dios
menikanaibo jato boxonti, jainoax jaton
ocha kopi yoina jato retexonti.
2 Jatian ja *sacerdoteboribi, shinan
koshimaboribi ixonra, jabaon ja onan-
mashokobo itan ja benota keská ikax
ochaiboribi, noibataanan, jato akinti
atipanke.
3 Jatian jaskara shinan koshimabo
ikax ochai ixonra, jaton ocha kopibi
itan ja jonibaon ochabo kopíribi jabaon
Dios yoina retexonti jake.
4 Tsoabira, nato ani teeain janbix
jikiamai, ja Diossen kenaabores riki, ja
nato ani tee biaibo, ja Aarónra aká iki,
jaskáaxon janekin.
5 Jaskáribira, Cristo janbixbi ja
*Sacerdotebaon Koshi iti janekaayama
iki, Diossenbira aká iki, ja ani tee
menikin, jara iká iki neskati:

[i] **4.4** Gn. 2.2

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

"Mia riki nokon bake,
rama riki ea min Papa", iki.
6 Jainoax Wishá meranribi ikai
neskati:
"Mia riki jatíbitian *Sacerdote, ja
Melquisedec iní betan senenribi",
iki.
7 Cristonra nato neten inontian,
koshin sai akin, itan winiananbibo,
Dios yokákin orana iki, ja mawátiainoa
janres já xabáati atipana koshia iketian;
jaskáketianra, jawen joi senenhaxonai
iketian, jan yokatabo Diossen ninkáxona iki.
8 Jatian jakaya Diossen Bake ixonbira,
onitsapixon Criston onanna iki, jawekeskarin ja joi senenhai iti iki ixon,
9 jatian jaskáakin jatíbi senenhaxa,
jatíbi jawen joi senenhaxonaibo, jato
jan kishpinmai itoshia iki.
10 Jatianra Diossen janea iki *Sacerdotebaon Koshi iti, ja Melquisedec iní
betan senenribi.

Diossen joinko bebonti yoii iká

11 Neskara jawékibo non mato yoitira
ichapari jake, ikaxbira onantishamahakin non mato yoitibo atikoma iki,
ninkáxonbi maton ishton onanti atipanyamai kopí.
12 Moa basi Diossen joi akaibo ikax,
wetsabo jato axeati onanbo itítianbi
riki, ja peokin onanti Diossen joibo
jakiribi yoikantinpari mato keeni. Ja
bake keskáshokobo ixon, chorish jawékiayamakin, lecheshokores jawékiai
keskábopari iki mato.
13 Jatian ja lecheshokores jawékiaibo
riki, xoma akai bake keskabores, atibi
keskákin shinanti onanmabo.
14 Ja chorish jawékiatibora yosibaona
iki, moa pontéakin shinanti onanbaona.
Jabaonra moa axeabo ixon, onannai ja
jakon itan jakonma jawékibo.
6 1 Jaskara iken, bebon chibanresnon
akanwe, ja Diossen joi non akonkin
onannai kaman. Ja peokin onanti Cristo
kiriti iká joibora non benaakin yoiamai.
Ja reken non onannabo iki, jan noa
mawátiain boti jawékibo moa akonkin
jeneti, jainoax Dios ikonhaax jaki koshiti,
2 jaskatax bautizameti; ja joi akaibo
mamepasxon jatoki oranti; ja mawatabo
jakiribi jiriti; jainoax jatíbitian jaskara
itiakin noa Diossen yoiti nete.
3 Nato jawékibora non jato onanmaboresti jake, Dios keenketian.
4 Kikinshaman itikoma riki, ja Diossen
joi ikonhaax iitibi, Dioski ochókanabaona. Jabora ja naikanmea jato
Diossen menia biax, raroshaman ikanabo iki, itan ja Diossen jakon Shinan
moa bia ikanaboribi iki,
5 jainxon ja Diossen jakon joi moa
ninkata ikanaboribi iki, itan ja bená
netenko jawen atipana koshiabi Dios iki
kaai, moa onanna ikáboribi iki.
6 Jabora moa Dios ikonhakin jenea
ikax, jakiribi shinanmeetanan, banéti
atipanyamakanke. Jabora ja icha jonibo
bebonxon jaki shirokin, jakiribi ja
Diossen Bake korosen axon tasai iikanai.
7 Jarake maibo, jaki oi kexto manaitian, kikinhakin tsitsiai, jatian ja wain
teetaibo jato jakonshaman bimi imaxonketianra, Diossen jakonhai,
8 ikaxbi ja xobiabi moxares xoxomai
maira, jakonma iki. Jara moa Diossen
jakonmataanan, chiikan menoxon keyotires iki.
9 Ikaxbi neskáakinbo mato yoixonbira,
non onanke, nokon wetsabó, matora
moa kishpinmeetabo ikax, kikin jakonhain ikanai ixon.
10 Dios iki pontébicho shinanya, jara
ja maton aká jawékibaon, itan já noixon
jawen jonibo maton jato akinnaton
jainoax ramakamanbi jaskáakin maton
akinni iitaibaon shinanbenoyamai.
11 Ikaxbi non mato keenxonai riki,
ja mato westíorabokaya, nete senenai
kamanbi, jaskara shinanyabi mato
ikanti, ja jaskaraton manatax itai maton
bii kaai kaman,
12 Noara keenyamai, mato chikish itin,
jaskáyamaikaya ja Dios ikonhaax jaki

koshiabo ixon, jatsanyamakin, ja jatíbitian jayáti jato Diossen meniti yoia bii kaai, mawakanwe.

Ja senenhabekonti joi Diossen senenhai

13 Ja senenhabekonti joi Diossen
Abraham yoinontianra, já xewina wetsa
joni, ja bebonmeax yoyo iti yamaketian,
janbix yoikaata iki, jan yoiabo akonkin
senenhanox.
14 Jatian neskáakin yoia iki: "Enra
akonbireskin mia jakon imati iki, jain-
xonra min rareboboribi kikinbiresakin
en mia kaimaxonoxiki", akin.[j]
15 Jaskáakin Diossen yoia jatsanyamakin
manaaxa, ja Diossen jaskara imanoxon
yoia keskáshaman, Abraham iká iki.
16 Jonibaonra akai, jato yoyo ika joi
ikon inon ixon, jato xewina jonipari
janekin, jatian jaskáakin jato yoia-
kanara, moa tsonbi jawe yoiti yamai,
akonkin senenhati iketian.
17 Diossenra, ja jatíbitian jayáti jato meni-
noxon yoini bikantibo, onantiakin jato
oinmakasa iki, já yoyo ika joibo wetsaa-
yamakin. Jaskara kopira, ja jato menitibo
ikon inon ixon, janbi jato yoia iki.
18 Nato jawékibaonra Dios jansoti
atipanyamake, jan noa meniti yoiabo,
itan akonkin senenhanox já yoyo ika-
bora wetsaressibiati atipanyamake,
jaskaratonra ja noa koirannon ixon non
Dios benaabo, itan jaki koshiax noa jaon
manatabo, koshi itan shinan jakonsha-
manres noa imai.
19 Ja nato manátininra jaoraobi taxke-
mayamakin, akonkin non kaya koiranna
iki, taxkemayamakin *anclanin wapóro
tewanai keskáakin. Noa jan mana-
tara, ja Diossen xobo meran iká chopa
panaabi bebanbaini, naikan nokota iki,
20 ja Diossiba nokóti baira moa noa
Jesussen kepenxona iki. Jaskataxa, ja
Melquisedec iní betan senenribi, jatíbi-
tian *Sacerdotebaon Koshi iki jikia iki.

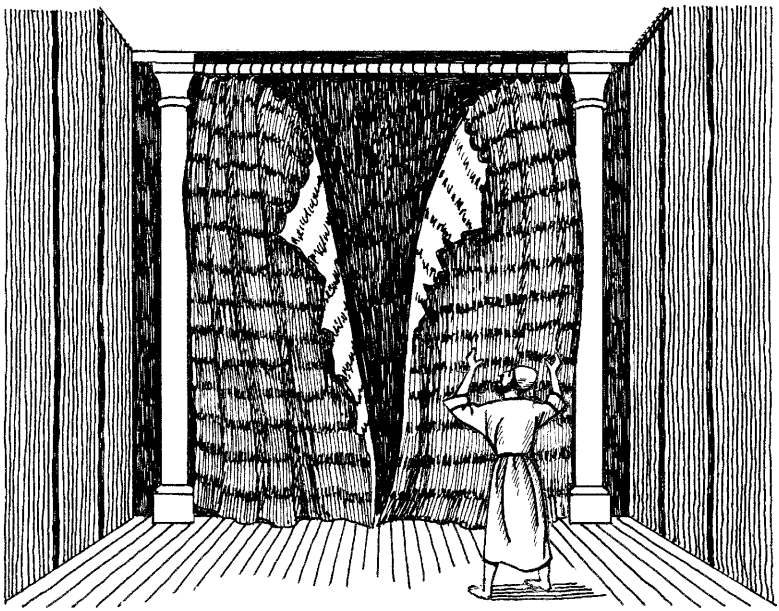

Jan Diossen chité nachitea chopa bochikiax namani noshita.

[j] **6.14** Gn. 22.17

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Jesús betan Melquisedec

7 1 Nato Melquisedec iká iki, Salemhainoa apo, itan ja ani Diossen *sacerdote. Jatian ja wetsa apobo betan reteanankin jatoaresax, Abraham joáitianra, Melquisedec kaa iki ja bechii, jainxonra jatíbinin jakon itin keenxoni, jaki jakoni yoyo ika iki.

2 Jatianra Abrahamman, ja reteanantiainxon jato bichina jawékibo, chonkankonia westíorabo Melquisedec menia iki. Ja Melquisedec iki iká riki, rekenpari "atibi keskáakin jato ikinnai apo", iki iká. Jatian Salemhainoa apo iki iká riki "xabashaman imamis apo", iki iká.

3 Ikaxbira tsonbi onanyamake tsoaboki iká iki, jawen anibo itan jawen reken rarebobo ixon, jainoax, jatian pikota itan jatian mawataribi, tsonbi onanyamake. Jaskara Diossen Bake keskaribi ikaxa, járibi jatíbitian *sacerdote iki.

4 Jaskara iken rama oinkanwe, ja Melquisedec iká iki kikin joni, jaskara kopíra, ja non reken papashoko Abrahamman ja apobo betan reteananxon jato bichinabo, chonkankonia westíorabo já menia iki.

5 Jatian ja Moiséssen esekan yoiaira iká iki, ja Levikan rarebobo sacerdote ikábaonres, ja jemamea jonibo jatíbi jaton bia jawékibo, chonkankonia westíorabo jato yokati, jatoribikaya Abrahamman rarebobo ikax jaton wetsabo ikenbi.

6 Ikaxbi Melquisedeckanra, Levikan rarebo ixonmabi, chonkankonia westíorabo Abrahamman menia bia iki, jatianra jakon itin keenxoni, jaki jakoni yoyo ika iki. Ja Abrahammanra aká iki ja Diossen jaskara meniti yoiabo bikin.

7 Jatian nonra onanke, ja jakon itin keenxoni jatoki jakoni yoyo ikaibo, ja jaki jakoni yoyo ikai joni xewinabo.

8 Ja nato netenxon, chonkankonia Westíorabo menikana biaibo riki, mawatai jonibo, jaskara ikenbira, Wishá meran yoiai, ja chonkankonia westíorabo menikana bia ikaxbi, Melquisedec japaria.

9 Jatianra non yoiti atipanke, ja Levikan rarebobo ikax sacerdote ixon, ja rama chonkankonia westíorabo menikana bii iitaibaonribira, Abraham meranxon, chonkankonia westíorabo Melquisedec menikana iki ixon.

10 Ja Abraham reteanantanax joaitian, ja bechii Melquisedec kanontianra, ja Abrahamman chiní bakebo joniamapari ikaxbi, moa ja meran ikana iki.

11 Diossenra *Israel jonibo ja sacerdote *Levitabo meranxon, jawen esé jato onanmaa iki, jatian ja nato sacerdotebaon jonibo jakon imati atipana iketianra, moa Aarónman rareboainoax, iamai ja Melquisedec iní keskaribi, wetsa sacerdote joti maxkáyamakeana iki.

12 Jatian moa wetsabo sacerdote iketianra, eséboribi moa wetsaresibi kaai.

13 Jatian ja yoii Wishá meran ikai non Ibora, wetsa tsamá Israel jonibaon rarebo iká iki, jainoara tsoabi sacerdote ikáma iki.

14 Jatíxonbira onankanke, ja non Ibo Judakan rareboibakeax pikota, jatian ja rareboibakeax sacerdote itibora, Moisés jawebi yoiamaa iki.

15 Jatian jaskarainra onantibires iki, ja nato bená *sacerdote pikota Melquisedec iní keskaribi.

16 Jara ja jawerato rareboibakeaki iti iki ixon, esekan yoiai keskati ikáma iki. Jara jatíbitian jati atipana koshin imaa iká iki.

17 Jaskatira ikai Wishá meran já yoii Dios neskati:

"Mia riki jatíbitian sacerdote,
ja Melquisedec iní betan senenribi",
iki.[k]

18 Jaskara ikaxa, ja moatian esé moa jawemabi, baneta iki, jawe koshiomabobi itan iresbiresa.

19 Ja Moiséssen esekanra, jato jakon imati atipanyamaa iki. Jatian jawen

[k] **7.17** Sal. 110.4

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

toanra wetsa bebon jakonhira iki, noa
jaon manata, janra noa Diossiba jakon-
haxon nokómai.
20 Jara Diossenbi imaa iki, akonkin
jaskara iti yoitaanan. Jatian ja wetsa
*sacerdotebora janekaakana iki, akon-
kin jaskara itibo yoixonmabi.
21 Ikaxbi ja non Ibo itinkora, Diossenbi
akonkin jaskara iti yoia iki. Jaskara
yoiira ikai Wishá meran neskati:
"Ja non Ibonra akonkin jaskara iti
yoia iki:
Mia riki jatíbitian sacerdote,
jatianra wetsaresibiakin moa min
shinantima iki", akin.
22 Jaskarainra Jesús iki, ja jakon-
hira senenhabekonti bená joi Diossen
nobetan aká, iorai jakon.
23 Ja reken sacerdotebora ikana iki
icha, mawákin moa jaton tee chibanti
atipanyamaibo ikax.
24 Ikaxbi Jesússa, jawetianbi mawá-
yamai ikax, jawen toan wetsa sacerdo-
tebo jikiti atipanyamake.
25 Jaskara kopíra, ja Dioski nokókasi
jaki beaibo, jatíbitian jato jan kish-
pinmati atipanke, jara jatíbitian jake,
jaskáaxon jato Dios yokáxonti kopí.
26 Jaskara ikaxa Jesús iki, ja jaska-
rashaman Sacerdotebaon Koshi noa jan
maxkata ikátiai. Jara ochaoma iki, jakopi
jakonmanin yoikanti yama, itan jawen
jakonmaomabi iki, jara ochayabo betanma
iki, itan jara Diossen naikan boá iki.
27 Jara wetsa *sacerdotebaon koshibo
keskáma iki; jara maxkáyamake,
jawen ochabo kopípari, ataanan, jape-
kaopari ja wetsabaon ocha kopibo
netetiibi, yoina retexon menotinin.
Jaskáyamaikayara moa jatíbitian iká iti
kopí, westíoraibicho janbix menikaatax,
non ochabo kopí Jesús mawata iki.
28 Ja Moiséssen esekan yoiai keskáakin,
*sacerdotebaon koshi iti imakinra,
ochaya jonibo janekatikanai. Ikaxbi ja
esé jato menia pekáora, sacerdotebaon
koshi iti, Diossen jawen Bake janea iki,
jara jatíbitian jakon itiakin imaa iki.

Jesús riki ja *Sacerdotebaon Koshi

8 1 Ja non yoiibea bebonbires jakon riki,
ja non *Sacerdotebaon Koshi naikan
itina, Diossen ani yakati mekayao yakata.
2 Jainoaxa teeti itai, *sacerdote keska-
tibi, ja ikonkon Diossen xobonkoniax-
shaman, ja xobo riki non Ibonbi aká,
jonibaon akáma.
3 Jatíbi sacerdotebaon koshibo riki, Dios
bexonkanai jawékibo jato menixonti, itan
yoina retexon jato menoxonti janekanabo.
Jaskara kopíra, Jesucristonaribi jati jake,
ja jato Dios menixonti.
4 Jatian nato mainbi ikaxa, jawekeska-
taxbi já sacerdote iamakeanke, nenora
moa sacerdotebo jake, ja Moiséssen
esekan yoiai keskáakin, Dios jawéki
bexonkana jato menixonaibo.
5 Ikaxbi nato sacerdotebaonra, jaton
tee akanai, Diossen xobonkoxon, ja riki
naikanmea Diossen xobo jisáakin aká.
Ja naikanmea jisá non onanna riki, ja
Moiséssen Dios xoboaxonaitian, Diossen
neskáakin yoia iketian: "Ja manan-
manxon en mia jaskáakin ati oinmani
keskáakinshaman, jatíbi awé", akin.
6 Ikaxbi ja Sacerdotebaon Koshi iti
tee Jesussen biatoninra, jato winoke,
já meranxonra wetsa jakonhira bená
ja senenhabekonti joi Diossen aká iki.
Jara akonkin senenhati ixon, Diossen
yoia jakonhira joiboki koshike.
7 Ja reken Diossen jato betan senen-
habekonti joi aká jatíbi jakonbires
iketianra, wetsa bená senenhabekonti
joi, Diossen jato betan ayamakeana iki.
8 Ikaxbi jonibaon senenhayamakanai
oinnax, Ibo iká iki neskati:
"Ibonra yoiai: Netera nokónoxiki,
ja *Israel jonibo itan
Judá jonibo betan, en bená
senenhabekonti joi ati.
9 Ja nato bená senenhabekonti joi en
akaira, ja Egipto mainmea jaton
rekenbo en
metsontaanan pikonontian aní
keska itima iki.

Ja en senenhabekonti aká joibo, jabaon
senenhayamaitianra aká iki, en jato jenekin, ikira ikai
ja Ibo.
10 Ja netebo moa winota pekáo, *Israel
jonibo betan, en bená senenhabekonti joi akaira
inóxiki, neskara ikira ikai non Ibo:
Nokon esébora jaton shinan meranbo en imanoxiki,
itan jaton jointi meranra en wishanoxiki.
Eara inóxiki jaton Dios, jatian jabora inóxiki nokon
jonibo.
11 Moara maxkáyamanoxiki tsonbi jabé joni, itan
jawen kaibobo non Ibo onankanon ixon jato yoiti,
jatíxonbira ea onannoxikanai, ja kikin itan kikinma
jonibaonbi.
12 Ja jakonmabo akanatonra, ea shinanbenoti iki,
jaton ocha akábora jawetianbi en jato shinanxontima iki", ikira ikai non Ibo.[l]
13 Ja bená senenhabekonti joi atikiriti Dios yoyo ikátoninra, ja moatian senenhabekonti joi aká, moa jawemabi imaa iki, jatian moatian ikaxa, basima maxkáke moa keyoti.

Nato mainmea itan naikanmea Diossen xobo

9 1 Ja reken senenhabekonti joi Diossen aká inontianra, nato mainxon Dios rabiti kopí jawen xobo meran jikinoxon, jaskara senenhatibopari jaa iki.
2 Ja Dios betan nokoananti xobo iká iki, neskáakin akana. Reken iká iki, westíora nachite, ja iká iki "Dios rabiti chité", akin akanai, jain iká iki *candelabro, itan Diosbiribi bexonkana pan jain akanai mesaribi.[m]
3 Jatian ja rabé, itin chopa nachitea pekáora iká iki, ja "Dios iká chité", akin akanai.
4 Jain iká iki westíora jainxon *incienso menoti orobires akana, itan ja

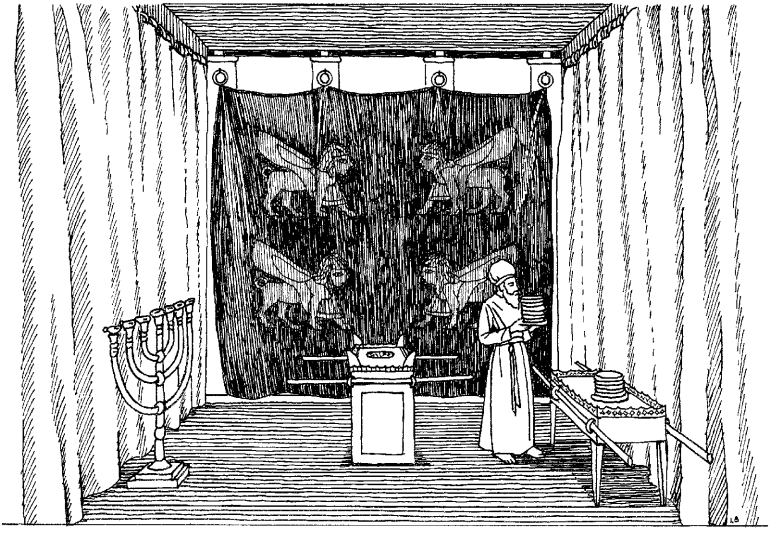

Dios rabiti xobo meran iká jawékibo.

[l] **8.12** Jer. 31.31 [m] **9.2** Candelabro riki, jain joé yasánti kanchis poyanya.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

senenhabekonti joi aká jan onanti imai bonanti oronbires jatiobi sikaaketana. Ja bonantiain iká iki oro akana westíora jarra, maná napokoya, jainribi iká iki, ja Aarónman kekoti jakiribi xoxoa, itan ja senenhabekonti joi aká jain wishakana tablaribi.[n]

5 Jatian ja bonanti pekaten iká iki ángel querubinbo akana, jain Dios iká onanti inon ixon, jaton peibaon iká iki ja bonanti mapoa. Ikaxbi ramaparira nato jawékibo non mato onantiakin yoiti atipanyamake.

6 Jatíbi neskara jawékibo moa ayonaxa chibanmai ja *sacerdotebo jikikatikanai ja reken xobo chiteain, jaskáxon Dios rabiti kopí.

7 Ikaxbi ja wetsa chité ikainra, ja *sacerdotebaon koshibicho baritiatiibi westíoraibicho, jikikatitai. Kakinra yoina retexon, jawen jimi bokátikanai, jaskáxon jawen ocha kopibi itan jakonma akinbi onanyamaresi jonibo ochai kopíribi, Dios meninoxon.

8 Neskara meranxonra, ja Diossen Shinanman noa onanmai, ja reken chité, Diossen xobo meran japariketian, ja Dios jain iká chité kepenmapari iká.

9 Jatíbi neskarabo winotatonra, rama netebaon noa oinmai, ja Dios menikanai jawékibo, itan ja yoina retexon Dios menikanaitonin, ja jain Dios rabii tsinkitaibaon shinan meran iká jakonmabo, jato soaxonti atipanyamaa.

10 Jaskáakin akanaibora iká iki, piti betan xeati, jainoax Dios bebon jakon inox chokítibo. Jaskarabora nekebi senenhati jawékibores ikax, jatíbi jawékibo wetsaresibi Diossen imai kamanres iki.

Criston jimi

11 Ikaxbi Cristora moa joá iki, já riki rama ja *Sacerdotebaon Koshi. Jara rama jatíbi noa winotai jawékibo non yoiai. Ja sacerdote ikax jainoax teetai, Diossen xobo riki; bebon jakonhira itan kikínhora, jara nato netemea jonibaon akáma iki, jaskaranixa nato netemeama iki.

12 Cristora, ja cabra itan waka bene jimi Dios meniti kopí, jain Dios ikainko kayamaa iki, jara kaa iki, jawen jimibi boxoni. Jainra já jikia iki, moa jatíbitian iká iti kopí, westíora potábichores, jaskáaxonra, ochankoniax jatíbitian xabakaatabo itiakin, noa imaa iki.

13 Ikon riki, ja jainxon Dios yoina menoxontiainkoxon, ja cabra, ja waka benen jimi, itan ja waka awin menokana poton, jakonma aká jonibo, jan kachaxkanai. Jara nekebi jakon itiakin jato imati atipana koshiares iki.

14 Jatian nato jawékibo jaskara ikenra, ja Criston jimikaya bebonbires atipana koshia iki. Ja Cristora, jatíbitian ja Shinanman imaa, ochaoma ikax, janbixbi Dioski menikaatax mawata iki. Jawen jiminra noa jan mawátiain boti, non shinan meran iká jakonmabo noa soaxonai, jaskáxon ja jatíbitian jaa Dios non tee axonon ixon.

15 Jaskara kopíra, Jesucristo iki, ja bená senenhabekonti joi akainko jato kopi yoyo ikai, já mawatatonra, ja reken senenhabekonti joi aká inontian ochakani jonibo jato xabáai, itan ja Diossen kenaabaon, jatíbitian jayáti jato meniti yoinibo bikanon ixon, jato atikonhaxonai.

16 Jaskatax westíora testamento akanai kirika wishaa koshi iti kopíra, jan wishaa jonipari moa mawata iti jake.[o]

17 Ja wishaa joni mawatamapari ikenra, ja wishá jawe koshiomabi iki, jawetianki ja joni mawatai, jatianparira ja wishá koshi iki.

18 Jaskara kopíra, ja reken senenhabekonti joi Diossen akainko, yoina retekana jimiribi chikota iki.

19 Moiséssenra jatíbi jonibo, ja esé meran iká, jatíbi senenhati joibo jato

---

[n] **9.4** Ja manára iká iki, trigo bero keska. Jara pan axon pikanai iká iki. [o] **9.16** Testamento riki, westíora jonin japarixon kirika wishaa. Ja wishá meranra yoiai, tsoabaonki jatíbi já jayata jawékibo mawata pekao biti iki ixon.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

onanmaa iki, jaskáa pekáora joshin lana betan westíora isopo poyan bia iki, jaskáaxonra ja wakabake betan cabra jimi onpaxen meskoatonin pokotaanan, ja esé kirika itan jatíbi jonibo jato kachaxa iki.

20 Jato yoia iki: "Nato jimi riki ja senenhabekonti joi jan onanti imai, ja senenhanon ixon mato Diossen axona", akin.

21 Jainxonribi ja Diossen xobo, itan ja meran iká jatíbi, ja Dios rabikin akanai jawékiboribi, yoina jimin Moiséssen kachaxa iki.

22 Ja esekan yoiai iká iki, jatíbi jawékitanishaman jimin soakaatai, jatian jaskati jimi chikoyamaitianra, Diossen jaton aká ochabo shinanxonkin jeneyamai.

Cristonres jonibaon ocha soai

23 Jaskara kopíra atiora iká iki yoina reteti, ja naikanmea jisaakin akana xobo meran iká jawékibo, jan Dios bebon jakon imati kopí. Ikaxbi ja naikanmea jawékibora maxkáke, ja yoina retekana winoa bebonbires jakon wetsa jawéki.

24 Cristora ja naikan iká jisaakin jonibaon Dios xoboaxona meranshoko jikiamaa iki, jara jikia iki, ja naikan iká, ikon Diossen xobonkobishaman, jaskatax rama Dios bebomeax noa kopi yoyo inox.

25 Jara ichai jikinox jain jikiamaa iki, ja baritiatiibi sacerdotebaon koshi, jain Dios iká chiteain yoinanin jimires boi jikiai keskati.

26 Jatian jaskati iwanketianra peokoonontianbi, Cristo moa ichai mawata ikeanke. Ikaxbi rama moa netebo senenkaitianra, westíoraibicho janbix menikaatax mawati Cristo joá iki, jaskáaxon non ochabo noa soaxonti kopí.

27 Jatíbi jonira westíoraibicho mawatai, jaskata pekáora jaton akábo kopí jain bokantibo jato yoixonti nete nokotai.

28 Jaskatiribira Cristo janbix menikaatax westíoraibicho mawata iki, jaskáxon icha jonibaon ochabo jato soaxonti kopí. Japekáora jakiribi joribanoxiki moa jaton ochabo soaxonima, jaon manatabo jato kishpinmaires.

10 1 Ja Moiséssen eséra iká iki, ramakaya iki kaai jakon jawékibaon otares, ikonkon jabishamanma. Jaskara kopíra ja esekan jawetianbi ja baritiatiibi yoinabicho Dios retexonaibo jato jakon imati atipanyamake.

2 Ja esekan akonkin jaton ochabo soaxonti atipana iketianra; ochaitonin shinanmeeyamakin, Dios yoina retexonkin moa jenekeankana iki.

3 Ikaxbi ja Dios yoina retexonkanaibo riki, ja ocha akábo jato jan baritiatiibi shinanmai,

4 ja waka benebaon jimin itan ja cabrabaon jimin, ochabo soati atipanyamaa kopí.

5 Jaskara kopíra Criston nato neten jokin Dios neskaa iki:

"Miara yoina retexonkantinin,
itan jawékibo menikanti
keenyamai, jaskáyamakinra
jonin yoraya min ea imaa iki.
6 Miara keenyamai ja
yoinabo
menokanti, nin ochabo
soaxonon ixon jawékibo

Ocha Kopi Dios yoina menoxoni.

menokanti.
7 Jakopíra en yoia iki:
‘Nenora ea itinke ja ea yoii
kirika meran wishakaata
keskati, ja min shinanna
keská ati kopí Diossé’ ”, akin.[p]
8 Rekenpari yoiai riki: Dios keenyamai
yoinabo retexonkantinin, nin jawékibo
menikantinbi, nin jaton ocha soati kopí
yoinabo kikinhakin keyo menoxonkan-
tininbi. Jaskara jawékibo esekan ati
yoiai ikenbi.
9 Jainoax iribai: “Nenora ea joke min
shinanna keská akí”, iki. Jaskáaxonra ja
moatian yoinabo retekatikanaibo keyo-
taanan, jawen toan bená jawéki aká iki.
10 Diossenra noa jawenabobiribi
imaa iki, ja Jesucristo Diossen keena
keskáres akí, janbixbi westíoraibicho
menikaatax, mawata iketian.
11 Jatíbi *sacerdotebaonra netetiibi
ichaakin yoinabo retekanai, jaskaraton
jawetianbi ochabo soati atipanyama-
kenbi.
12 Ikaxbi Jesucristora, westíorai-
bicho ochabo kopí mawata iki. Jaskata
pekáora Diossen mekayao yakata iki.
13 Jainra itinke, jawen rawíbo Diossen
jain já penítiaxonai kaman.
14 Janra westíorai mawatatonbicho, ja
Dioski kikinni menikaatabo, jatíbitian
jakonman senenabo itiakin jato imaa iki.
15 Jatian jara Diossen Shinanman noa
onanmai neskáakin yoixon:
16 “Ja netebo winota pekáo, ja bená
senenhabekonti joi en jato betan akaira,
inoxiki neskara ikira ikai ja Ibo:
Nokon esébora jaton jointi meran
en imanoxiki,
itan jaton shinan meranra en
wishanoxiki.[q]
17 Jatianra jaton jakonma akábo, itan
jaton ochabo moa jawetianbi en
jato shinanxonyamanoxiki”, iki.[r]
18 Jaskáakin ja ochabo moa noa
shinanxonyamai ikenra, ja ochabo kopí
moa Dios jawékibo meniti maxkáya-
make.

Dioski koshii jenétima

19 Jaskara ikenra en mato yoiai nokon
wetsabo, ja Jesucriston jimi kopíresa,
rama rakétanma jain Dios iká chité
meran noa jikiti atipanke,
20 ja chopa nachitebi bebanbainkin,
jan jati bená bai noa jan kepenxonato-
ninbi. Ja iki jawen yorabi yoii iká.
21 Noara ja Diossen xobo koiranna,
westíora kikin ani *sacerdoteya iki.
22 Jaskara iken, shinan meran ikonkon
ikax, itan akonkin ikonhaa ikax, jain
Dios ikainbishaman nokónon akanwe.
Moa shinan meran jakonma aká soakaa-
tabo itan nekebi moa jakonshaman
onpaxen chokita keskábo ikax.
23 Jawenbi taxketimaakinkaya, ja noa
jaon manata, ikonhakin jeneyamanon
akanwe. Diossenra noa yoia jawékibo
senenhati iki.
24 Jaskatax wetsabo betan akina-
nanni bebonbires noimis iti, itan jakon
teebores atikaya shinanon akanwe.
25 Dios rabí tsinkiti jeneyamanon
akanwe, ja jatíribibo jaskati axeabo ikax
boyamai keskati iamai. Jaskáyamaikaya
wetsabo betan shinan menianannon
akanwe; ja non Ibo joti nete moa ochó-
mabires iketian ointaanan.
26 Jatian ja ikon joi onanna pekáobi,
nonbix keenax noa ochakaresaitianra,
ja ocha kopi mawáti, moa wetsa jawéki
yamake.
27 Jatianra noa manáresti iki, ja non
akábo yoixontaanan ja jakonmabires masá
teneti chii tiritai meran, Diossen jawen
rawibo jato potatiainribi noa potatinin.
28 Jatian jaweratoki ja Moiséssen eséki
yoitimatai, jara rabéxon, iamax kimi-
shaxon, oinxon ikon yoiaitian jawebi
onísayamakin reteti iká iki.
29 Jaskara iká ikenra, bebonbires
castigamekanti iki, ja Diossen Bake

[p] **10.7** Sal. 40.6-8 [q] **10.16** Jer. 31.33 [r] **10.17** Jer. 31.34

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

moa ikonhayamakin jamatai keskáakin akaibo, itan jawen jimi noa kopí chíkoni ikonhayamaibo, jainoax jan noa noia Diossen Shinanki jakonmaibires yoyo ikaibo. Ja jimi riki ja senenhabekonti joi aká jan onanti imai, ja meranxonribira, jabo jawenabobiribi jato imaa iki.

30 Nonra onanke ja Ibo neskati yoyo ika: "Enra jonibo jato ramiakai, jabaon jato aká keskáakinribi jato kopíxonkin", iki iká. Jainoax iribaa iki: "Ja Ibonra, jaton akábobiribi jawen jonibo jato yoixonoxiki", iki.

31 ¡Kikinbires onsá riki, ja jiria Diossen mekenman paketi!

32 Ikaxbi matonbiribi shinankanwe, ja reken maton Diossen joi ikonhanontianra kikin, atikomabires onitsapiti jawékibo, koshi shinanyaxonres maton tenea iki.

33 Jatíribi matobora, icha jonibo bebonxon, mato masábo tenemaanan, mato ichaabokana iki. Jatian jatíribibora jato jaskáakin akanaibo betanribi kikinni onitsapikana iki.

34 Jaskáakanabira, ja cárcel meran akana joi akaiboribi maton jato noibaa iki. Jainxon mato jayata jawéki mato bichinkanabi, mato raroreskana iki. Naikan kaxonra bebonbires, itan keyóyosma jawéki non binoxiki iki ixon onannax.

35 Jaskara iken, Cristo ikonhaax jaki koshii jeneyamakanwe. Jatianra jan mato meninoxon yoia jawékibo, maton binoxiki.

36 Matobora ja onitsapiti jawékiain koshi shinanyabo iti maxkákanke. Jaskatax ja Diossen shinannai keskáshamanbo itaanan, jan meninoxon yoia jawékibo maton biti kopí.

37 Wishá meranra ikai neskati:
"Basimara joti jake, ja joti joni.
38 Ja ea ikonhataanan, jakoni jaax eki koshiabora, janoxikanai, ikaxbi ea ikonhakin jenekanabo ikenra jato betan nokon shinan jakonshaman itima iki", iki.[s]

39 Ikaxbi noara, já ikonhakin jenetaanan, manotiain boaiboma iki. Jaskáyamaira noa já ikonhaax kishpinmeetabo iki.

Oinxonmabi ikonhati

11 1 Ja ikonhaa iti riki, oinnaxmabi, ja non biti jawékinin manata iti. Ikon riki ixon, non oinnama jawékibo ikonhati.

2 Jaskáakin ikonhaa ikenra, ja non rekenbo jato Diossen oinna kikin jakon jonibo ikana iki.

3 Ja ikonhaa ixonra non onanke, nato nete joniakin, jawen yoyo ikatoninres jatíbi jawékibo Diossen aní. Jaskara kopíra, ja non oinyosma jawékibo Diossen aká, non rama oinnai.

4 Ikonhai ixonra, Abelnin ja Caínman aká bebonres, jakon yoina retexon, Dios menia iki. Jaskara kopíra, Diossen atibi keskáakin akai joni oinna iki, itan jan menia jawékiribi bixona iki. Jaskáakinra moa Abel mawata ikenbi, ja ikonhaax jaki koshia iní jawékinin noa shinanmaboresai.[t]

5 Jaskáakin já ikonhaax jaki koshia ikenribira, mawáyamanon ixon, jiriabi nato mainmea Diossen Enoc boá iki,

Abel betan Caín.

[s] **10.38** Hab. 2.3-4 [t] **11.4** Gn. 4.3-7

jaskáakin moa Diossen boa iketianra,
moa tsonbi oinyamaa iki. Wishá
meranra akai yoikin, ja boamatianbira
Dios keenai keskáshamanres Enoc iká
iki ixon.[u]

6 Ikaxbi já ikonhama ixon, Dios keenai
keskábo ati jawékira atikoma iki. Ja
Dios benaitoninra ikonhati jake, Diosra
jake ixon, itan já benaibora, ja bikanti
jawékibo jato meniai ixon.

7 Ja ikonhai ixonra, Noekan jan
oinyosma jawéki winoti kaaibo, Diossen
yoiaibo ninkátaanan, jawen rareboyabi
kishpinmeenoxon, ani wapóro aká iki.
Jaskáakin ikonhaxonra, jaton akábo
ja nato netenmea jonibo jato yoixona
iki. Jaskara kopíra, já ikonhaax, atibi
keskáakin akai joni baneta iki.[v]

8 Já ikonhaa ikaxa, Abraham Diossen
kenaa, yoitimayamai ja janbi meni-
noxon yoia main jaai kati kopí, pikota
iki. Jara jawen mainmeax kaa iki, jawe-
ranoki, ea kaai ixon onannaxmabi.[w]

9 Jaskáakin já ikonhaa ikaxa, ja
Diossenbi menia main ikaxbi wetsan-
koniax joá joni keskatires jaa iki. Jara

Diossen kenaa, jainshaman kaai onanaxmabi Abraham kaa.

[u] **11.5** Gn. 5.21-24 [v] **11.7** Gn. 6.13-22 [w] **11.8** Gn. 12.1-5

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

jakatiai, chopa xobo meranres. Jatian
Isaac betan Jacobribi jaskati jakana iki,
jaboribi jaskara jawéki jato meniti yoia
ikax.[x]
10 Ja Abrahammanra manaa iká iki,
ja Diossenbi aká jemanko jaai katín.
Jatian ja jemara, Diossenbi aká ikax,
kikin koshi iki.
11 Já ikonhaax jaki koshia kopíra,
Saran bakeayosma ixonbi, itan Abraham
yosishoko ixonbi. Diossen koshi menia-
tonres bakea iki. Ja jaskara jato imati
yoiabora, Diossen akonkin senenhai
ixon ikonha kopíres.[y]
12 Jaskáakin Abrahamman, kikin yosi-
shoko moa koshioma ixonbi bakeara,
jawen chiní rarebobo kikinbiresi kaika-
nike. Ja naikanmea wishtinbo, itan
aniparo kexá iká mashibo non oinna
keskati, tson toponmati.[z]
13 Jatíbi ja jonibora, Diossen jato jaskara
meniti yoiabo biaxmabi mawákana iki,
ikaxbi ikonhabo ixonra, ochóxonbi jaska-
rabo oinxon onantaanan, meken sanan-
xonreskana iki. Noabora nato netén iamai
winotaibores iki ixon, jatonbi onantaanan.
14 Jaskatibo yoyo ikáni iketianra, non
kikinhakin onanke, ja jain ikanti maibi-
ribi benai jabo ikana.
15 Ja jainoax jokonkani mai shinanni
jaskakani ikaxa, jakiribi ja main bori-
bakeankana iki.
16 Ikaxbi jabora, kikin jakon mainko
jatín keenkana iki. Onantiakin yoia, ja
nai neten jaai bokantinin keeni. Jaskara
kopíra, jaton Dios riki ea iki itin, rabin-
yamaa iki, moa jain jakanti jema jato
benxoaxona ikax.
17 Jaskáakin já ikonhaa ixonra, Diossen
Abraham tanaa, ja jawen bake Isaac
retexon boá iki, Abrahamra jawen
jabicho bake retenoxon, menoti jawemabi
iká iki, Diossenbi neskaakin yoia ikenbi:
18 "Ja Isaac meranoaxa, icha min chiní
rarebobo kaikanti jake", akin.[a]
19 Abrahammanra onanna iká iki,
Diosra ja mawákanabo jiriati atipana
koshia iki ixon. Jaskáakinra Isaac
mawataxbi, jakiribi jiria keskáakin
shinanna iki.[b]
20 Jaskati Dioski koshia ixon, ja
Isaacnin jawen bake rabé, Esaú betan
Jacob yoia iki, Diossen jato jakon
imaboresnon ixon.
21 Jaskáakin ikonhaa ixonra, Jacobnin
moa mawátires ixonribi, ja Josekan
bakebo yoia iki, Diossenbira matoki
jakon shinannoxiki ixon yoia iki.
Japekaora jawen kekótikibi koshi-
taanan, Dios rabia iki.[c]
22 Jaskararibi ixonra, Josekan moa
mawátires ixon, ja *israelita joni-
bora Egipto mainmeax jokonoxikanai
ixon, jato yoia iki, jainxon ja mawata
pekáoki, jawen yora jawekeskakanti iki
ixon, jato yoia iki.[d]
23 Ja ikonhaa ixonribira, bake pikóke-
tian, kikin metsáshoko oinxon, jawen
anibobaon kimisha oxe Moisés jonekana
iki. Ja benbo bakebo reteti jato apon
yoia ikenbira, rakéyamakana iki.[e]
24 Ja ikonhaa ixonribira, moa yosi joni
ikax, ja faraónman bake ainbaon bake
riki, akantinin Moisés keenyamaa iki.
25 Jaskáyamaira, ja Diossen jonibo
betanbi ramiakantin, jawemabi iká iki,
ja ocha akai jonibo betan rarotitianbi.
26 Janra shinanna iki, ja Diossen Bake
nato neten joáx, ramiakana onitsapiti
keskatiribi iti. Ja Egiptoain ja jawéki-
baon rarotitianbi; janra onanribia iki, ja
Diossen meniti yoiabo seneni kaiboribi.
27 Ja ikonhaxibira, Moisés Egipto
mainmeax, ja apo sinataibi, rakéyamai
pikota iki, jaskataxa jishtima iken Dios
oinnama ikaxbi, janbi oinna keskati jaki
koshia iki.[f]
28 Jaskáakin ikonhaa ixonra, ja
*Pascua fiesta jato akinna iki. Jainxonra
ja yoina retexon, jawen jimin jaton

[x] **11.9** Gn. 23.4; 26.3 [y] **11.11** Gn. 15.6; 17.19 [z] **11.12** Gn. 15.5 [a] **11.18** Gn. 21.12 [b] **11.19** Gn. 22.5
[c] **11.21** Gn. 47.31 [d] **11.22** Gn. 60.24; Ex. 13.19 [e] **11.23** Ex. 1.22 [f] **11.27** Ex. 12.21

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

xobo xepotibo sikakanti jato yoia iki,
jaskáxon ja *israelitabaon reken bakebo,
ja retemis ángelnin jato retenaketian.
29 Ja ikonhakana kopíribira, israelita
jonibaon, ja ani Joshin paro mai
manxanshaman imaatonin shitákana
iki. Jainxonra ja Egipto sontárobo jato
ikanatonribi shitákanaitian, jenen jato
keyoa iki.[g]
30 Jaskáakin ikonhakanketianribira,
kanchis nete ja Jericó jema katea chité,
ja israelitabaon mayákanketian, ja
chitébo ras ika iki.
31 Jatian jaskáakin ikonhaa kopíribira,
tsini ainbo, Rahab janeya, ja yoitimabo
betanribi mawáyamaa iki. Ja joné jato
oinni bekana israelitabo jakonhaxon
jawen xobon jato bia kopí.[h]
32 ¿Jaweboki en mato yoiboresti
atipana? Ja Gedeón iníbo, ja Barac
iníbo, ja Sansón iníbo, ja Jefté iníbo,
ja David iníbo, ja Samuel iníbo, itan ja
profetabo ikánibo mato yoitibo japa-
riaxbira, ea netebo senenyamaa iki.
33 Ja ikonhaabo ixonribira wetsa
maiboribi jato bichinkana iki, joni koshi
ixon, itibi keskáakinboribi jato ikínkana
iki, Diossen jato meninoxon yoia jawé-
kiboribi bikana iki, ja leónboribi jaton
kexabo xeponankana iki.
34 Ani chii tiritaiboribi nokamakana
iki, espadaninbo retekaskanabi, jabá-
kana iki, jatíribibaonra moa yosmaka-
nabo ixonbi, jakiribi koshiinakiranxon,
ja reteanantiainxon jaton rawíbo jatoa-
reskana iki.
35 Jatíribi ainbobaonra, jaton rarebo
jirikanaboribi oinkana iki. Jatíribibora
rishkixonbo retekanainbi jato jenema-
kantininbo keenyamai mawákana iki,
jaskata pekáo jakonhirai janox jakiribi
jiribiti onannax.
36 Jatíribibora jatoki shiroananbo jato
rishkikin, onitsapiakana, iki, cadena-
ninbo, itan cárcel meranboribi jato
akana iki.
37 Wetsabora makanman tsakaxonbo
retekana iki, pochínikon xatexonbora,
jato retekana iki, chichika kenshon
chachixonboribira jato retekana iki.
Jatíribibo ikana iki, jainshaman iti
onantimabo ikax, boantani, jaton
chopabo iká iki oveja bichi, itan cabra
bichibo axon sawekanashokobo, jawe-
biomashokobo, onísshokobo, itan ramia-
kanabo.
38 Nato netemea jonibora, jakon
jonibo nato main jatín keenyamakanai,
jaskákin jato ramiakanara, nato nete-
meax jain joni jayamainkobo boantani,
manish meranbo, shanka kini meranbo,
jainoax mai kini meranboribi, jonékana
iki.
39 Jaskarabo winoxonbira jabaon
westíoraxonbi, ja Diossen jato meni-
noxon yoiai jawékibo biamakana iki. Já
ikonhaabo ikax jakoni ikanabo ixonbi.
40 Neskarara winókana iki, jato
Diossen jaskara imanoxon yoia bebon-
bires noaboribi ikanon ixon. Jaskáaxon
nobetanbi, jaboribi jakonbiresshaman
imati kopí.

Dioskires koshiax jati

12 1 Jaskara ikenra, icha Dios
ikonha jonibaon noa katekana
iketian, jatíbi jan noa tsokas akaibo,
itan jan noa ratanea keská ochabo moa
non jeneti jake. Jaskáatananra já non
chibanti jake, jaki koshixonres.
2 Ja Jesucristo shinanyareskaya janon
akanwe, ja riki non já ikonhaketian,
noa jákoman senenabo imai. Ja Jesússa
rabinti jawékibo shinanyamabaini,
korosen akana mawata iki, jaskati
onitsapita pekáo, kikin raroshaman
iti onannax. Jaskataxa naikan kaax,
Diossen mekayao jawen ani yakatinin
yakata iki.
3 Jaskara iken ja Jesús iníbo onan-
nax, ja shinannires mato jakanti jake,
jara omiskin, ja ochaya jonibaon

[g] **11.29** Ex. 14.21 [h] **11.31** Jos. 2.1

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

ichabiresakin jakonmaakana iki.
Jaskarabo kopíkaya jatsanyamai shinan
namanyamakanwe.
4 Matonra, ocha betan reteanankin,
ja Cristo iní keskatiribi mawati, maton
onanyamake.
5 Jaskatira, ja jawen bakebo iken,
Diossen esea joibaon mato moa shinan-
benokanke. Ja Wishá meran ikai
neskati:
"Nokon baké, ja jakonma min
akaitian,
non Ibon ponténon ixon mia yoia,
ninkáxonkashamai iamawe, jain-
xon ja koshi
joinbo mia akábi, shinan namánya-
mawe.
6 Non Ibonra, jan jato noiabo
ponténon ixon jato yoiai;
jainxon jawen bakeakin jato shi-
nannaiboribi, jato castiganai",
iki.[i]
7 Matonra, ja masá tenetibo winó-
kinbi teneti jake, jaskáxonra jawen
bakeboakin mato Diossen shinanti iki.
¿Jakonmai ikaitian ponténon ixon,
jawen papan notsinyosma bakeboki jaa?
8 Jatian maton jakonmabo akai-
tian, Diossen jatíbi jawen bakebo akai
keskáakinribi notsinhamai ikaxa, ikon-
konshaman jawen bakemabo mato
ikanai.
9 Noa bakebo inontianra, ponténon
ixon, non papabaon noa masábo tene-
makana, jakonhakinbo non jato ixona
iki. Jaskáribira, ja non Papa naikan ikí-
tonin noa castigana, itibi noa jaki jene-
kaati jake, noa jati neteyabo ikanti kopí.
10 Non papabaonra jaton shinannai
keskáakinbiribi, nato mainxon noa
castigankatikanai. Ikaxbi Diossenra
noa castiganai, ikonkon noa akin-
noxon, jaskatax já keska jakonboribi
noa ikanon ixon.
11 Ikon riki, ja noa castigankanai hora,
jan keentishaman jawékima. Noara
chexai, ikaxbi jaweratonki jaskákana
jawékibo onannai, jara jakoni, itan
pontetiribi jati iki.
12 Jaskara iken, ja non meken paxkina
keskábo ikax, itan ranboxo yosmaa
keskábo iken, jakiribi koshiai keskábo
ikanwe.
13 Ja ponté bai benakanwe, jaskatax
ja chanké iki niai keskábo iitibi, moa
benxoax, jakoni niai keskábo, mato
ikanon.

Dioski yoitimai jati riki onsá

14 Jatíbibo betan jakonbires xabá
shinanyabo ikanwe, itan jakonibo
jakanwe. Jatian jaskati jakoni jayama-
xonra, tsonbi ja Ibo ointima iki.
15 Moa Dios noiabo ixon, jenetimaa-
kinkaya shinankanwe, matora jiwi
tapon moka keskábo ixon, jonibo jato
jakonmaakaibores inake.
16 Wetsabo betanbires yorantibo
ayamakanwe, itan Diosbiribi axona
jawékibo omisyamakanwe. Jaskarara
winota iki Esaú, janra aká iki, jan reken
bake ixon biti jawékibo, westíora plato
piti kopi, jawen wetsa maromakin.[j]
17 Matonra onanke, jaskáakin moa
jawen wetsa menia pekáo, jawen papan
jaskara meniti yoiabo bikaskinbi, moa
biamani. Jaskáakinra kikinbiresi wini-
xonbi, ja winota jawéki kopí, moa
jawebi ati atipanyamaa iki.
18 Matora ja *israelitabo mananman
bokani keskati, ikanamabo iki.
Jabaonra oinna iki, tii ati jawékibo,
itan chii meranoax tirí pikotaibo, jainra
kikinbires yamé ikax, niweababo bea
iki.
19 Jainoax trompeta xoon ikaibo, itan
Diosbi yoyo ikaiboribi, maton ninka-
tama iki. Jatian ja joi ninkatabaonra,
moa jaskáakin jato yoiborestima
yoikana iki,
20 ja senenhakanti esé neskati iká
teneti atipanyamaxon: "Jawerato jonin,

[i] **12.6** Sal. 3.11-12 [j] **12.16** Gn. 25.29-34

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

iamaxon yoinanin inonbiki, ja manan jawen taen jamatai, jara makanman tsakaanan, iamaxon yami kenshon chachianan reteti iki", ikai iketian.

21 Jatian ja oinkanai jawékibora iká iki, kikinbires onsá, jatianra Moisésbobi inike neskati: "Eara raketi saki ikai", iki.

22 Ikaxbi matora, ja *Sión janeya mananman moa nokokanabo iki, ja jiria Diossen jemanko, ja nai netemea Jerusalénhain, ja Dios rabii icha ángelbo tsinkíkanainkoribi.

23 Jainoax mato nokókana iki, ja reken Diossen bakebo ikanainkoribi, ja naikan wishakaatabo ikain, ja jatíbi jaton akábo jato yoixonai koshi Diossiba, ja jakon jonibaon kayabo Diossen jakonman senenabo, jato imaxona ikainkoribi.

24 Ja senenhabekonti bená joira Jesús meranxon aká iki, jawen jiminra ochabo noa soaxona iki, jaskara ikaxiki, jawen jimi ja Abelnin jimi iní bebonbires jakon.

25 Jaskarabo iken, koirameekanwe, ja Diossen noa yoyo akabi ninkáxonkashamaira, noa inake. Jatian jaskáakin jato yoiabi, ninkáxonkashamakanaitianra, ja *israelitabo jato Diossen castigana iki. Jaskáribiakinra naikanxonbi, jan noa yoiabo non ninkáxonyamaitian, noa castiganshokoti iki.

26 Moatianra ja Diossen jato yoyo akaitian, mai shakota iki, ikaxbi ramara ikai neskati: "Jakiribira moa maibicho imayamakin, en rama nairibi shakomanoxiki", iki.[k]

27 Ja "jakiribira en imanoxiki", ikaitonra noa onanmai, jatíbi jan jonia jawékibo, ja taxkéti atipana jawékibo keyoi kaai, jaskatax ja taxkéyamaibobicho jati kopí.

28 Ja Diossen ikinnaton noa jain jati netera, wetsanko taxketaima iki. Neskarabo kopíkaya, iráke ayananbi Dios rabinon akanwe jawen keena keskáakin, noitaanan aniakin shinanxon.

29 Ja Diosra jatíbi keyoai tiritai chii keska iki.

Diossen joi akai ikax, jaskati itibo

13 1 Jaskara kopí joi akaibobires ikax, wetsabo betanribi noianani jenéyamakanwe.

2 Ja matoiba beaibo noianan, jakonhaxon jato bikanwe, jaskáakinbo axonra, jatíribibaon onanxonmabi, ángelbo jaton xobon nokómakana iki.

3 Ja presoboribi shinankanwe, matoribi jato betanbi presoakanabo shinantaanan; ja ramiakanai joniboribi shinankanwe, matoribi jaskarabo winotai keská, shinantaanan.

4 Jatíxonbira ja wanoi biananana jawéki, jakonhakin oinkanti jake, moa biananabo ikaxa, mato yosmaananti yamake. Diossenra, ja atima betanbires yoranti akaibo, jainoax wanoya itan benoya ixonbi wetsa betan yoranti akaibo, jaton akábo jato yoixonoxiki.

5 Koríkibichores noiamakanwe, ja mato jayata jawékiboya ikaxeskaya, jakon shinanni jakanwe. Jaskara yoiira ikai Dios neskati: "Jawetianbira en mia potatima iki itan jenetima iki", iki.[l]

6 Jaskara ikenra, kikinni Dioski koshiax noa neskatibo yoyo iti atipanke:

"Ja Ibo riki ea jan akinnai, jakopíra, jonibaon
akanti jawékibaon ea rakéyamai", iki.[m]

7 Ja Diossen joi yoiananbi, mato ikinnai jonibo shinankanwe, Shinankanwe, jawekeskataxboki jabo mawákana iki ixon. Jabo ja Dioski koshiabo ikax, ikáni keskatiribi ikanwe.

8 Ja Jesucristora jabi iki moatianbi, ramakamanbi itan jatíbitian inóxiki.

9 Ja meskó maton onanyamaa esébo mato yoikanabi jato ninkáxonyamakanwe. Ja Diossen noimisti shinanyabo

[k] **12.26** Is. 13.13; Hag. 2.6 [l] **13.5** Dt. 31.6 [m] **13.6** Sal. 56.3-4

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

ikaxkaya, beboni non shinanbo koshinon akanwe. Ja jatíribi jawékiati pitimabo yoikanai jawékibaonra, jawebi jato akinyamaa iki.

10 Ja janxon Dios yoina menoxonainkoniara, ja moatian Diossen xobonko teetai ikátikanai *sacerdotebaon, piti atipanyamake.

11 Ja *sacerdotebaon koshinra, ja yoina jimibo ja Diossen xobonko bokatiai, jaskáxon jaton ochabo soaxonon ixon Dios menikin, ikaxbi jaton yorabora apaokanike, jemamaan boxon menokin.

12 Jaskáribiakinra jawen jiminbi jawen joi akaibo jakon jonibo imati kopí, jemamaanbires boxon onitsapiaxon Jesús retekana iki.

13 Jaskáribiikaya pikotax, Jesús betanbi bonon bokanwe, jaskatax já retekani keskatiribi, onitsapianan mawáti shinanyaboribi inox.

14 Nato netenra, jatíbitianshaman noa jain iti yamake, jaskáyamaikayara, jain noa jaai kati bená jema manaax noa ikanai.

15 Jaskara kopíra, Cristo kopíres jatíbitian non Dios rabiti jake, neskáakin rabiira, jatíbi non ikáboyabi noa Dioski menikaatai, jaskáakinra non kexakanbi non Dios rabiti jake.

16 Jaskara iken, jakon jawékibores akí jakanabo ixon, ja mato jayata jawékininbo, wetsaboribi jato akinkanwe. Neskati mato akinanannaitianra, Dios raroai.

17 Ja mato ikinnai koshiboki yoitimayamakanwe, jabaon mato yoiai keskatiboreskaya ikanwe, jabaonra mato koirankin jeneyamai. Jabaonra onanke jaton aká jawékibo Dios yoii bonoxikanai; joibo jato senenhaxonkanwe, jaskáxon jabaon raroshamaanan jakonmaibo yoyo iamakin jaton tee senenhakanon. Ja jakonmaibo yoyo itinra, noa jakon jawékibaon akinyamai.

18 Noki orankanwe, jatíbiain jakonires itiakin shinannaibo ikaxa, jakonma aká non shinan meran yamabo noa ikanai.

19 Jainxon ishtontaniribi matoiba kanon ixon, ea Diossen akinti kopíribi orankanwe.

Senentiainbi jato saludana

20 Ja jakon xabá shinanya jato imai Diossenra, ja non Ibo Jesús, mawákenbi jirimaa iki, ja ovejabo ikinnai joni keska, jawen jiminra ja senenhabekonti joi jatíbitian itiakin onanti imaa iki.

21 Janbi mato jakonman senenabo, itan jatíbiain jakoni itiakinbo mato imabanon; jaskáaxon jawen shinanna keskáshamanbo, maton senenhanon, itan Jesucristo meranxon jawen keena keskáakin, noobetan ati kopí. Ja Cristo jatíbitian rabinon akanwe, jaskara ibanon.

22 Nokon wetsabó jatsanyamakinpari, mato koshinon ixon, nato ichama joibo en mato wishaxonabo, ea ninkáxonkanwe.

23 Jainxon maton onannon ixonribira, en mato yoiai, ja non wetsa Timoteora moa cárcel meranoax pikóke, ishtontani neno jokenra, ea jabé mato oinni kati iki.

24 Jatíbi ja mato ikinnai koshibo, itan wetsa mato betan joi akaiboribira non saludo bomai, jainxon ja Italiainoa non wetsabaonribira, mato saludo bomakanai.

25 Diossenbi jawen noimisti shinanman mato jatíbibo akinbanon.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

SANTIAGO

Diossen jonibo janbisaki, Santiagon kirika bomaa

Jato saludana

1 [1] Ea riki Santiago, Dios betan Ibo Jesucriston yonoti. Ja chonka rabé tsamá jatíbiain janbisa joi akai *Israel jonibora, en saludanai.

Tanakaatibo ikainbi, Iboki koshii jenétima

[2] Nokon wetsabo, jatíbi meskó tanakaati jawékibo nokoaxbira, raroshamares mato ikanti jake.

[3] Matonra moa onanke, ja Cristo ikonhaa ikax, mato tanakaatai jawékibaon, koshi shinanyaxon maton tenenon ixon mato onanmai.

[4] Ikaxbi jaskara koshi shinanyanixkaya, moa jákoman senenabo, itan kikini Dioski koshiabo mato ikanti jake, jaskatax mato ja yoixonkanti, jawe rami yamati kopí.

[5] Jawerato matoboki shinanti onan itin maxkata, Dios yokákanwe; janra keenshamanxon, yoashiamakin mato meniti iki.

[6] Ikaxbi yokákinra, wetsa keskaakinbo shinanyamakin kikinhakin ikonhataanan yokáti iki. Jaweratonki wetsakeskaakinbo shinantaanan yokatai, jara aniparo bechon niwen aká oken boanbekonai keská iki.

[7] Tsoaki jaskáakin shinannai joni iki, janra shinantima iki, ja Ibonra ea meniai iki ixon.

[8] Rama nete wetsaresibiakin shinanxon, nete xabáketian wetsaresibiakin shinannai ixon. Jatian jawen ikainboribi iki pontéakin shinannaima.

[9] Jawerato joi akai joniki jawékinin maxkatashoko iki jara raroresti iki, Diossenbi jatíbi jawékinin senena joni keskáakin imaa iken.

[10] Jatian ja joi akai jonira jatíbinin senena iitibi, moa jawemabi banetax raroresti iki. Ja icha jawékia jonira, xobi joa keska basima keyotaibores iki.

[11] Ja xobira ikai bari pikóxon jawen xanan aká choshiax jawen joabo maanni; jatianra metsáshaman iibataxbi, ja joabo moa jakonma ikai. Jaskáairibira ja icha jawékia joni, jatíbi jawen jayata jawékiboyabi keyóti iki.

Tanakaati jawékibo

[12] Diossenra raro imati iki, ja jawen shinan meran jakonma ati shinanbo beaibi, koshi shinanyaxon jaskarabo tenea joi akai joni; jatianra jakon iká ixon, já noiax jakanabo jato Diossen meniti yoia, jatíbitian jati nete biti iki.

[13] Jawerato joi akai joniki, jawen shinan meran jakonma ati shinanbo joái; janra Diossenra ea jaskara shinanmai ixon shinantima iki. Diossenra jawetianbi jawen shinan meran jakonma atibo shinanyamai, itan tsoabiribi jakonmabo akanon ixon jato shinanmayamai.

[14] Jaskáyamaira westíora joni, jawen jakonma ati shinanbaonbi keenmaxon janharesa, jakonmabo atiakin shinannai.

[15] Jatian jaskáakin jakonmabo ati non shinannaibaonra noa ochanko pakémai, jatian jaskati ochai noa jaatoninra mawátiain noa boai.

[16] Nokon keen wetsabo, matonbinix paranmeeyamakanwe.

[17] Jatíbi ja jakon itan jakonman senena jawékibo non biai riki, ja

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

bochikia Diossenbi noa menia. Janra ja naikanmea wishtinbo jonia iki, ja Dios riki jatíbitian jabi, jara wetsaresibiamai, itan ota keskaribi iamai.

18 Janra janbi keentaanan, ja ikon joi ikonhamataanan noa jati neteyabo imaa iki. Jaskatax noapari jawen reken bakebo, itan jakon bakebo inon ixon.

Diossen join yoiai keskati jati

19 Nokon keen wetsabo, enra mato neskáakin yoiai: Jatikaxbira mato ikanti jake, yoyo ikanaitian ninkátiresbo, timenbiresa sinatax, mato yoyo iresti yamake.

20 Jaskati sinatai joninra, jawetianbi Dios keenai keská ayamai.

21 Jaskara kopí ja nato netemea jakonmabires, itan rami jawékibo kaikaresaibo moa ayamakanwe. Jaskáyamaikaya ja Diossen jawen joi maton shinan meran imaa iken, rabí shinanhomanix ja join yoiai keskatires ikanwe, ja joira jato kishpinmati atipana koshia iki.

22 Ikaxbira ja joi ninkatairesbo mato itima iki; ja join yoiai keskatikayara mato jati jake, jaskati iamaira, matonbinix paranmeetires mato iitai.

23 Jaweratoboki ja joi ninkáxonbi, jan yoiai keská ayamaibo iki, jabora jonin jawen bemanan espejonin oinnai keskáres iki.

24 Jaskati janbixbi oinmeekaini kaaxa, jaweskaki já iká ikaxbo moa shinanbenotai.

25 Ikaxbi ja kikinhakin ninkáxon onantaanan, jan noa xabáakai esekan yoiai keská akin jeneyamaibora, jatíbi jaton akai jawékiainbo, raroshaman ikanti iki.

26 Tsoaboki joi akaitonin shinanmeetibi jakonmaibo yoyo iresai; jabora jatonbinix paranmeekanai, jaskatira joi akai iki ikai ikaxbi, jawemabi iki.

27 Ja akonkin joi ikonhaax, Papa Dios bebon jakon iti riki neskara: Ja kachiana bakeboyabi ja benomaatax onitsapitaibo jato akinti, jainoax nato netemea jakonma jawékiboribi atima.

Wetsabo omistimaakin jato yoia

2 1 Nokon wetsabo, ja koshi shinanya non Ibo Jesucristo ikonhaibo ixon wetsabobichores kikin joniakin shinantaanan, jatíribibo kikinmashokoakinbo shinanyamakanwe.

2 Iti iki ja mato tsinkitainko rabé joni jikii, wetsa iti iki kikin chopa sawéya, itan oro meosoti sawéya, jatian wetsa iti iki chopa payoshoko sawéya noshíbires jikii.

3 Jatian ja kikin chopa sawéya ati iki maton jakonhakin bixon neskáakin, nato jakon yakatiainshaman yakáwe akin. Jatian ja chopa payo noshíbiresshoko joni ati iki maton neskáakin; mia neno chankawe, iamax neno enamanbi main yakáwe akin.

4 Jaskáakinbo jato akíra, maton jaskáati jisábores jato jakonhai mato iikanai. Jakonma shinanyaxonres jato jaskai ixon.

5 Rama en yoiaipari ninkákanwe nokon noi wetsabo, Diossenra, nato netemeax jawékinin maxkata jonishokobo jato katota iki; ja Cristo ikonhabo ikax moa jatíbi jawékinin senena keskábo ikanon ixon: itan já noiabo, jawen ikinaton jati netenko jato ikinnoxon yoiainko jaboribi ikanon ixon.

6 Ikaxbi matonra, ja jawékinin maxkatashokobo jawemabiakin jato shinannai. ¿Ja jatíbi jawékinin senena jonibomarin, jawékibo bichinoxon mato joni koshiboiba boaibo?

7 ¿Jabomarin ja maton rabiai jakonhira non Ibon janeki jakonmaibires yoyo ikaibo?

8 Matonra jakon atiki ja Wishá meran yoiai esébo akonkin senenhaxon. Jainra ikai neskati: “Minbix mia noikaata keskáakinribi, wetsabo jato noiwe” iki.

9 Ikaxbi wetsabobichores kikin joniakin shinantaanan jatíribibo kikinmashokoakinbo shinanira, ja Diossen esé senenhayamai mato ochai.

10 Jawerato joninki jatíbi Diossen
esébo senenhaxonbi, westíora eséshokores senenhayamai, janra jatíbi eséboribi moa senenhayamake.
11 Ja wanoya itan benoya ixon wetsa
betan yorantima yoini Diossenribira yoia iki: "Jato reteyamawe" akin. Jaskara iken jaweratoboki wanoya itan benoya ixon, wetsa betan yorantibo ayamakinbi jato reteai; jabaonra ja esébo moa senenhayamake.
12 Ja ochankonia noa jan xabáa esé
meranxon, non aká jawékibo noa Diossen yoixonti ikenra; mato yoyo ikainkobo, itan maton ikainkobo, mato koiranmeeti jake.
13 Ja wetsabo jato noibayamaa joni-
bora, jawebi noibayamakinribi jaton akábo jato Diossen yoixonoxiki. Ikaxbi jato noibai iká jonibora, jaton akábo jato Diossen yoixonai neten jakonbires pikónoxikanai.

Non akaitonin, non ikonha jato oinmati

14 Nokon wetsabo; jawemabi riki
westíora joni Dios ikonha ikax raroibi jan ikonha keskati imai ikax. Jaskara iken ¿Imeyanti atipanke westíora joni, jan ikonha jawékininbichores kishpinmeeti?
15 Iti atipanke westíora nobé joi akai
benbo iamax westíora ainbo, ja saweti chopaoma; jainoax ja jawékiatiomaribi.
16 Jatian mato westíoranin ati iki
neskáakin: "Mia jakonbires ibanon rakokanwe, mato potónon kaman jawékiakanwe", akin. Jan maxkatabo menikinmabi. ¿Jawe jakonki aká jaskáakinres yoixon?
17 Jaskáribira ja non ikonha jawéki
winotai, onantiakin yoia, nekebi ja non ikonha jawékinin jishtiamaira; westíora mawá jawéki keskáres iki.
18 Iti iki westíora joni yoyo iki: "Miara
Dios ikonha joni iki, jatian eara, ja en ikonha keskati ikai iki". Rama jaskati jaxonmabi ja min ikonha ea oinmawe, jatian enra mia oinmati iki ja en ikonha keskati ikin iki.
19 Minra akai westíora Diosbichora
jake ixon ikonhakin; jaskáakin min ikonhara kikin jakon iki. Yoshinboribira jaskáakin ikonhai raketi saki ikanai.
20 Onanma joni iamawe; onanwe, ja
min ikonha jawékinin nekebi jishtiamai ikaxa, ja min ikonha jawéki yankabires iki.
21 Diossenra non reken papashoko
Abraham atibi keskáakin akai joni oinna iki. Jawen bake Isaac makan tsamanxon reteti yoia iken axonaitian.
22 Jaskarainxonra non ointi atipanke,
Abrahamman jan ikonha jawen akátonin nekebi jato oinmaa. Jaskáakin jawen aká jawéki nekebi jistiatonra jan ikonha kikin jakon iká iki.
23 Jaskataxa ja wishá meran yoiaibo
senena iki: "Abrahammanra Dios ikonha iki, jaskara kopíra atibi keskáakin akai joni oinna iki", iki iká. Jaskatira Abraham Dios betan raenanai joni baneta iki.[a]
24 Jaskarainxonra maton ointi ati-
panke; Jawen akaibo kopíribi atibi keskáakin akai joniakin Diossen jato oinnai; ikonhakana kopíbichoma.
25 Jaskáribira winota iki ja tsini ainbo
Rahab; Diossenra jawen aká kopí atibi keskáakin akai ainboakin oinna iki, ja joi bei bokana jonibo jain ikanti menianan wetsa baiori pikóti jato akinna kopí.[b]
26 Westíora yora riki kayaoma ikax
mawá; jaskara mawá keskaribi riki, Dios ikonha ikaxbi ja non ikonha keskati noa imai.

Yoyo ikaiton noa ochai

3 1 Nokon wetsabo, ja mato xaran
iká joi akaibo jatikaxbiora, jato joi onanmaibo itin keenaibobires

[a] **2.23** Gn. 15.6 [b] **2.25** Jos. 2.1-21

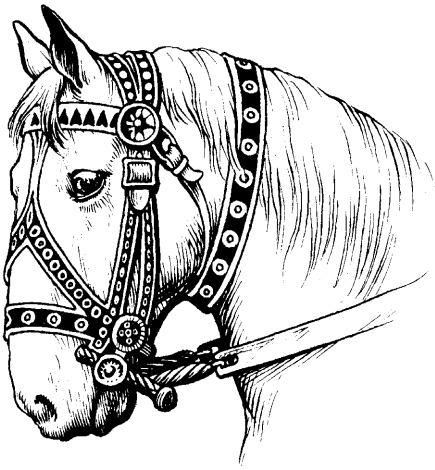

Jan ponteti risbiya yamishoko kabayo mokomaa.

iamakanwe. Matonra onanke ja jato joi axeai ikenra, bebonbires non aká jawékibo noa Diossen yoixonoxiki ixon.

2 Jatikaxbira noa ochakanai; jaweratoki jawen yoyo ikainkobo ochayamai, jara moa jakonman senena joni ikax, janbixbi koiranmeeti atipanke.

3 Westíora kabayora ati iki, jatiobi jawen yora non keenaoribo kamanoxon, westíora jan tsasiati risbikan renexkin.

4 Oinkanwe ja ani waporobo; jabora akai aniora ikenbi niwe koshibaonribi xotonainbi, ja timon akaitonin jawen timon maxkoshoko ikenbi, jawen keenaioribiribi bokin.

5 Jaskararibira winotai non jana, ja iki westíora maxkoshoko jawéki non yora meran iká, ikaxbira ani jawékibo ati atipanke. Westíora maxkoshoko chii tirikanra niibo menoti atipanke.

6 Jaskara chii keska riki ja jana. Ja westíora maxkoshoko jawéki non yora meran iká riki koshi, jan jatíbi jonibo jakonma imai ikax. Ja chii tiri keská non jana meranoax pikotai riki, jain masá teneti chii tirikan imaa ikai, janra non ikainkobo noa jatíbitian jakonma imati atipanke.

7 Joninra raeati atipanke, itan moa akábo iki, jatíbi meskó yoinabo, noyai yoinabo, norex iki niaibo, jenemea yoinabo.

8 Ikaxbi tsonbira ja jana janharesti atipanyamake, jara jakonma jawéki bochoa keská iketian, tsonbi bechitenti atipanyamake.

9 Non jananra ja non Papa Dios non rabiai, jatian janribira já keskabiakin Diossen joniaka jonibo non jato jakonmaakai.

10 Ja kexakanmeaxbichora jakonhamisti joi itan jakonmamisti joi pikotai. Nokon wetsabo, nato jawékira jaskara iti atipanyamake.

11 Jawekeskataxbira jainoax jene jokonai westíora mai kininkoniaxbicho, bata jene betan moka jene jokonti atipanyamake.

12 Westíora higo jiwinkora, aceituna bimiti atipanyamake; jainoax westíora uva nishinkoniaxa higo bimi pikóti atipanyamake. Jaskaribira jainoax tashi jene jokonai westíora mai kininkoniax bata jeneribi jokonti atipanyamake nokon wetsabo.

Rabé keska onan shinan

13 Tsoaboki mato xaran onan shinanya iki, itan kikinhakin ninkataibo iki, maton ikainkobo jakonires mato ikaibokaya jato oinmakanwe, ja shinanti onanman rabíti shinanhomabo imaa ixon.

14 Ikaxbi maton shinan meran jatoki notsireskin jato rawíanoxonres jawéki akíra, jawebi mato rabíti yamake, jaskatira jansoires mato iitai.

15 Neskara onan shinanra Diossibakeax joáima iki; jara nato netemeabi iki, jonibaon shinanres itan *Satanássen shinanbi.

16 Jaweranoki notsiresi itan rawikananibo jakana, jainra shinan tsokásboribi jaax, meskó ocha akíboribi jakanke.

17 Ikaxbi tsoaboki ja Diossenbi jato menia onan shinanyabo iki, jabora

jatíbibo bebon moa jakonma ati shinanhomabo iki, wetsabo jakonhai jonibo ikax, yoiti joniboribi iki; jainoax jato onísakai joniboribi iki, itan jatíbibo senenbires jato jakonhakin akaibo, itan ikoni yoyo ikaibo ikax jakon jawéki akai jonibo iki.

18 Jaweratoboki xabá shinanyabo ikanon ixon jato akinnaibo iki, jabaonra moa itibi keskati ikanaitian jato ointi jake.

Diossen yoiai keskatires iti

4 1 ¿Jawekopikayaki mato ramiananai, itan jawéki kopíshokobo mato join iananankanai? Shinan meran keenai jakonma jawékinin imaara ikai mato jaskati.

2 Jawékininbora mato keenai, ixonbira maton biamai. Matonra jato reteai, jawékiabo ikasira mato notsiai; jatian biti atipanyamaaxa, ramiananibo mato join iananankanai. Matonra ja mato keenai jawékibo biti atipanyamake, maton Dios yokáyamai kopí.

3 Jatian yokáxonbira maton biamai, jakonma shinanyaxon ja mato keenai jawékibores anoxon maton yokatai kopí.

4 Wetsabo betan iresai jonibo riki mato ¿Matonki onanyamaa jatíbi nato netemea jawékibores shinannai ikax Diossen rawí banéti? Jaweratoki nato netemea jawékibores shinannai iki, jara moa Diossen rawí banetai.

5 Jaskara yoiira ikai Wishá meran neskati: “Ja Diossen jawen Shinan noomeran imaatoninra, noitaanan jakonma anaketian noa koirannai”, iki.

6 Ikaxbi Diossenra bebonbires jawen jakon shinanman noa akinnai. Wishá meranra ikai neskati: “Ja rabikaatai jonibaonra Dios keenyamai; ikaxbi jaweratoboki rabíti shinanhomabo iki, jabora jawen jakon shinanman jato akinnai”, iki.

7 Dioskires menikaakanwe, *Satanássen joi ninkáxonyamakanwe; jatianra matoibakeax moa já ochóti iki.

8 Dios benakanwe jatianra jan mato akinti iki. Ja matobo Dios noiti shinanribikinbi, nato netemea jawékibores noiti shinannaibaon moa ocha akin jenekanwe, maton shinanbo jawe jakonmaomabi imakanwe.

9 Masá shinankanwe, yoyo iananbi winikanwe; ja maton osanai jawékibo ibanon winitibores baneti; jatian ja mato raroaibo ibanon masá shinanti jawékibores baneti.

10 Dios bebon rabí shinanhomabo ikanwe; jatianra kikin joniboakin mato jan imati iki.

Wetsabo jakonmanin yointima

11 Nokon wetsabo, wetsabo betan jakonmanin yoinyananyamakanwe; jaweratoki jawen wetsaki jakonmaati yoyo ikai, iamaxon jawen aká jawékibo yoixoni iitai, jara Diossen eséki jakonmai yoyo iananbi, ja meran yoiai joiboribi jakonmaakin yoii iitai. Ja esekan yoiaibo jakonmaakin yoiira, jan yoiaibo senenhatitianbi ja esé meranxon jato jakonmaires mia iitai.

12 Westíorabicho riki jan noa esé menia, itan ja akanai jawékibo jan jato yoixonai, jatian jaribi iki jan jato kishpinmati, iamaxon jan jato castiganti atipana; jatian, ¿Miaki tsoa iki ja mibé jonin akai jawékibo min yoixonti?

Bakish iti jawékibo non onanyamaa

13 Ja mato, “rama iamax bakishra noa wetsa jeman kaai, jain kaaxa noa westíora baritia ikí kaai jawékibo maroi, itan icha koríki bii”, iki ikaibaon ninkákanwe.

14 Jaskatibo yoyo ikinbira bakish mato jaskara winótibo maton onanyamake, matobo riki ja wishnin koinbo jokonax basima keyotai keskábores.

15 Jaskátitianbikaya, “ja non Ibo keenketian jarésparixonra, natobo itan wetsa jawékibo non ati iki”, ikireskaya ikanwe.

16 Jaskáyamaira rabíananbi yoyo itin
keenshamanbores mato ikanai, jatíbi
jaskati rabíti jawékibo riki jakonma.
17 Jaweratonki jakon jawéki ati onan-
xonbi ayamai jara ochai.

Jawékinin senena jonibo jato yoia

5 1 Ramara ja mato jawékinin sene-
nabo en yoiai, ninkákanwe: Ja
jakonmabires jawékibo winókin maton
masábires tenei kaai onantaanan,
winiananbi saí ikanwe.
2 Mato jayata icha jawékibora keyo
payónoxiki, maton chopabora mansán-
baon pinoxiki.
3 Maton orobo itan maton *plata-
bora, moa poike, jatian jatíbi jabo
jaskati payotaitonra mato onanmai, ja
chiikan aká iti keskati jatíbi ja jawé-
kiboyabi maton yora keyoti kaai. Ja
rama maton icha tsamana jawékibo
riki, moa netebo senenainbi maton
akábo.
4 Ja jonibo wainkobo teemaxonbi
maton jato kopíayamaabaonra, mato
yokákin jeneyamai. Jatian ja teeta-
baon mato yokataibora, ja jatíbi atipana
koshia Ibon jato ninkáxonke.
5 Nato netenra bebonbires jatíbinin
senenax jakonhirai jakanabo mato
ikanai, itan jan mato keenai jawéki-
bores akí raroi mato jenéyamai. Jaskati
riki mato jawen nete senenketian rete-
noxon kikinhakin waka xoámakana
keskábo.
6 Matonra ja jakonma akáma joni
jakonma akátoninbo yointaanan jato
reteke, amakashamakin mato jabaon
bechitekin koshi meetaimabi.

Onitsapitibi manátia iti

7 Jaskara iken nokon wetsabo, ja non
Ibo joái kaman manátiabo ikanwe,
oinkanwe jawekeskaakinki ja wain
teetaibaon jakonshamani jawen banábo
biminon ixon, oi bexon mai mechaati
manai ixon.
8 Jaskáribiikaya matobo koshii itan
manati jenéyamakanwe, ja Ibo jotira
moa ochóma iki.
9 Nokon wetsabo, wetsaboki jakon-
maibo yoyo iamakanwe; maton aká
jawékibo mato Diossen yoinxonya-
manon. Ja jaton aká jawékibo jato
yoixonaira moa joibi iki.
10 Nokon wetsabo, ja Diossen joi yoiai
*profetabo iní keskatiribi ikanwe,
jabora masábires winotibi jawe iama-
kana iki.
11 Nonra shinannai ja koshi shinan-
yabo ixon masá tenekani jonibora raro-
shaman ikanai ixon. Matonra ninkata
iki jawekeskakinki ja Jobkan tanakaati
tenea iki ixon, itan maton onanke jawe-
keskákinki jaskarabo iká pekáo non
Ibon akinna iki ixon. Ja non Ibonra jato
noibataanan, jawen akinmisti shinan-
yaxon jato akonbireskin akinnai.
12 Jatíbi neskarabo ikenbira en mato
yoiai nokon wetsabo, jawéki anox nai
janetaanan, itan mai janetaanan jainoax
wetsa jawékiboribi janetaanan, ikonsha-
manra ea yoyo ikai ikibo iamakanwe.
Jatian jawéki anoxa enra akai ikires
mato iti jake; jatian ayamanoxa enra
ayamai ikiresibi mato iti jake, mato
Diossen castigantima kopí.

Jaki koshixon non yokáti

13 Jawerato matoboki onitsapiti itai
orankanwe, jaweratoboki raroshamanbo ikanai Dios rabii bewakanwe,
14 Jawerato mato xaran ikáboki isinai
iki, ja joi akai jato ikinai *ancianobo
kenamakanwe, jaki orankanon ixon,
itan non Ibon janenkonribi xenin sika-
kanon ixon.
15 Jatian ikonhaax jaki koshiabo ixon
orankanketianra, Diossenbi benxoaxon
weninti iki. Jatian ocha akábo ikenra ja
ochabo moa soaxon shinanxontima iki.
16 Jaskara ikenra matopari ja maton
ochabo keshaanankanti jake, jaskáa
pekáo oranananankanwe mato benxonon.

Ja itibi keskati jaa jonin oración riki atipana koshia.

17 *Profeta Elíassa iká iki noa keska joniribi, janra oi beyamanon ixon koshi shinanyaxon orana iki, jatianra kimisha baritia sokota oxe senen oi beyamaa iki.

18 Jatian moa jakiribi oranketian oi beribaa iki. Jatianra ja mainmea iká jiwibo moa bimia iki.

19 Nokon wetsabo, jawerato matoboki ja ikon joi ikonha ikaxbi wetsaoriketian, wetsa joi akaitonin jakiribi joi ikonhamaribiai.

20 Shinankanwe, tsonki ja ocha akí iitai joni Dios ikonhamataanan, jawen ochabo jenemai; janra moa manotiain kati ikenbi kishpinmati iki, itan ja akonbireskin ocha akáboribi moa Diossen shinanxontima iki.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

1 PEDRO

Joi akaibo janbisaboki peokin jato Pedron kirika bomaa

Jato saludana

1 [1] Ea riki Pedro, Jesucriston raana, enra saludo bomai ja Diossen katotabo jatíbiain jaton mainmabi janbisax, ja Ponto main, Galaciain, Capadociain, Asiain, jainoax ja Bitiniain jakanabo.

[2] Ja non Papa Diossen moabi mato jaskáati shinanna ixon katotabo. Jawen Shinan meranxonra jawenabo itiakin mato imaa iki; mato Jesucristoki yoitibo inon ixon, itan jawen jimin chokitabo maton ikanon ixon. Bikanwe jawen jakon shinan itan jawen xabá shinan.

Jaon manáxon Dios rabiti

[3] Ja non Ibo Jesucriston Papa Dios rabinon akanwe, janra ani akinmisti shinanya ixon, Jesucristo mawámaxon jirimataanan noa bená jonibo imaa iki, jaskatira noa jaon manati jenéyamai.

[4] Jainxonra jaskara meninoxon mato Diossen yoia jawékibo maton binoxiki, ja jawetianbi keyóyosma jawékibo, tishiosma, itan jawetianbi ramíosmabo.

[5] Jaskáakin ja Dios ikonhaax jaki koshiabo mato ikenra, jaskatax kishpinmeekanon ixon, jawen atipana koshin mato jan koirannai; moa nete senenketian jaskáati jan shinanna keskáakin.

[6] Neskara kopíra mato raroshaman ikanti jake; icha tanakaati jawékibo winotibi, basima winotaibores iketian.

[7] Ja Dios ikonhaax mato jaki koshia riki oro keska; ja orora akanai jabiresshaman onannoxon chiikan tanakin. Jaskáribiira ja Dios ikonhaax jaki koshitaanan ja tanakaati jawékibo teneax, ja maton ikonhaa jawéki ja oro winoa jakon itiki. Jaskáakinra Dios ikonhaa ixon, ja tanakaati jawékibo winoa iken, Jesucristo joxon jakoinra mato iká iketian mato rabinoxiki, jainxon kikin joniboakinribi mato oinnoxiki.

[8] Jaskarabo kopíra já oinnama ixonbi akonbireskin maton Jesucristo noike, jainxon oinnama ixonbi ikonhaabo ikaxa rama mato kikini raroi, jaskáshamani ja raroi yoyo iti joibobi yamake.

[9] Jaskáakin ja ikonhaax jaki koshiabo mato ikenra, moa mato Diossen kishpinmai iitai.

[10] Profetabaonra meskóakinbo tanaxon shinanman kikinhakin onanbokana iki ja kishpinmeeti joi, ja joira akana iki ja Diossen jawen jakon shinanman noa yoikin.

[11] Moatianbira jawen Shinanmanbi ja *profetabo jato onanmabea iki, ja Cristo onitsapiti mawatax jiria pekáo, ani ratéti jawékibo winóti; jatianra jabo kikinbiresi onankaskana iki, tsoa jonishaman yoii itan jawetianshaman jaskati yoikinmein jato meran iká Diossen Shinanman jato akai ixon.

[12] Ikaxbi Diossenra jato onanmaa iki, ja jabaon jato yoikatitai joibo, jabo jaskámati yoii ikáma, mato imanoxon yoii iká. Ja joiribi riki naikanmeax joxon, ja Diossen Shinanman atipana koshin jato amaaton ja bena joi yoiaibaon mato onanmaa. Neskara jawékibora akanai ja ángelbaonribi kikinhakin onankaskin.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Yoiti bakebo iti

13 Jaskara iken maton ati jawé-
kibo jaketian, akonkin shinankanwe.
Jaskáaxon jakon jawékibores maton
anon. Ja Jesucristo jakiribi joketian
Diossen jawen jakon shinanman mato
meniti jawékinin manákanwe.
14 Jainoax jawen bakebo ixon jan yoiai
joibo senenhaxonaibo ikaxkaya, ja Dios
onanamatian jakonma jawékibores akí-
biribi mato jaa ikátiai keskatibo jaai
moa jenékanwe.
15 Jaskáyamaikaya jan mato katota
Dios ochaoma iken, moa ochaoma
keskati jakanabo ikanwe.
16 Wishá meranra ikai: "Eara ochaoma
iki, jaskara iken matoribi ochaomabo
ikanwe", iki.[a]
17 Ja non Papa akin maton akai Dios-
senra, senenbires jaton aká jawékibo
jato yoixonai, jaskara kopí ja nato neten
mato winotai keskábores jaai kaman,
jan yoiai keskatibores mato ikanti jake.
18 Diossenra ja maton rekenbaon
jakonma axébo chibani jakanabo mato
ikanainbi, mato tsekaa iki; jaskákinra
kikinhakin maton onanke ja mato kish-
pinmakin oro jawékinin, iamaxon korí-
kinin kopíaxon mato imaama, jabo iki
keyotai jawékibores.
19 Jaskáyamakinra ja Jesucriston
jakonhira jimin mato kopía iki; ja
westíora waka bake jawen yoranko
jawe jakonmabi yama retekanai keská
imataanan.[b]
20 Ja Cristo jaskámatira nete joniama-
tianbi Diossen shinanna iká iki; jaska-
tira moa nato nete senenaitian, mato
akinti kopí joá iki.
21 Jaskáakinra ja Cristo kopíres maton
Dios ikonhai, janbi jirimataanan jatí-
bibo xewina imaa iketian; jaskatira ja
Dios ikonhaabo ikax, jaon manatabo
mato ikanai.
22 Jainoax ramaribi ja ikon join yoiai
keskatibo jaax, maton shinan meran
moa jakonabo mato ikanai, jaskáaxon
mato betan joi akaiboribi ikonkon
maton noiti kopí, jaskara kopíra
jakon shinanyanix, maton koshianixbi
wetsabo betan mato noianankanti jake.
23 Jaskatira ja Diossen join imaa ikax,
moa benati pikotabo mato ikanai, ja
nekeabi maton anibo meranoax ikama,
jabo iki joni ikax mawataiboribi, ja
Diossen joi riki jato jamai ikax jawe-
tianbi keyoyosma.
24 Wishá meranra ikai:
"jatíbi jonibo riki basi jayamaibo
ikax xobi
keskábores,
jainxon jatíbi jaton metsábo iki,
xobi joa keskábores,
ja xobi choshiketian ikai, jawen
joaboribi moa maanni,
25 Ikaxbi ja non Ibon joira jawetianbi
keyóyamai", iki.[c] Jatian ja nato
bená joi riki, ja mato onanma-
kana.

2 1 Jaskara kopíra jatíbi meskó
jakonma shinanbo moa maton
jeneti jake: jatíbi paranmisti shinanbo;
beparanmisti shinanbo, notsiresti shi-
nanbo jainoax ja meskó joibo ninkatax
keshati shinanboribi.
2 Ja pikó benashoko bake kikini
jawen titan xoma akasai keskatikaya,
kikinhakin ja Diossen jakon joi onanti
shinanyabo ikanwe, jaskáakin ja joi
onanax, shinan meran beboni koshi-
taanan mato kishpinmeekanon.
3 Ja non Ibora jakon shinanya iki ixon
moa onanax.

Cristonra bená jonibo jato imai

4 Jaskara iken jaki koshikanwe, Cristo
riki ja jonibaon rotokana jiria makan
keska, ikaxbi Diossenbi ja kikin chorish
makan iken, janbi katota keská.

---

[a] **1.16** Lv. 11.45; 19.2 [b] **1.19** Ja Moiséssen esé meranra Diossen yoia iki; jaton ocha soakaati kopí, yoina retea jimi meniti. [c] **1.25** Is. 40.6-8

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

5 Neskáxonra Diossen maton shinan
meran, jakon chorish makan xoboa
keskábo mato imati iki, jawen *sacerdo-
tebobiribi, jainoax ja Jesucristo kopíres,
Dios keenai keskatishaman menikaatai-
boribi mato imati iki.
6 Wishá meranra ikai já yoii neskati:
"Enra ja *Sión jeman westíora koshi
makan akai, jara en katota iki,
jara kikin kopí iki,
jaki koshiabora, paranmeetabo
ikantima iki", iki.[d]
7 Jaskara ikenra ja ikonhabo ixon
maton onanke, ja wetsabo xewina
kikin jakonhira shanka keska,
ikaxbi ja ikonhayamaibaon shi-
nannai yoiira ikai Wishá meran
neskati:
"Ja xoboaibaon rotokana makanra,
jan xobo koshiaka makan banéke",
iki.[e]
8 Jainoax iribai:
"Westíora jaki tatí iti makan,
jainoax westíora jan jato pakémai
makan keska", iki.[f]
Jabora jaki tatí ikanai, jawen joiki yoiti-
mati; jaskátibiribi imaabo ikax.
9 Ikaxbi mato riki, Diossenbi katota
rarebobo, ja Apon tee axonai *sacer-
dotebo, Dioski menikaata jonibo,
jawen jonibo itiakin Diossenbi biabo.
Neskarabora mato imaa iki, ja jakon-
hira tee Diossen akábo maton jato
yoinon ixon. Janra ja ocha akí yamé
keska meran mato iikanainbi, ja jakon-
hira joé keska meran ikanon ixon mato
kenaa iki.
10 Moatianra Diossen katota jonima-
bobi mato ikana iki, ikaxbi ramara mato
Diossen jonibo iki, moatianra Diossen
mato onísayamabobia iki, ikaxbi ramara
mato Diossen kikinhakin noibai.[g]

Diossen tee axoni jati

11 Nokon noi wetsabo nato neten basi
iamai ikax, winotai jonibo keskábores
ikenra, en mato yoikin jeneyamai; ja
maton jakonma shinanbo jenekanwe,
jaskara shinanbaonra maton jati jakon-
maakai.
12 Ja Dios ikonhayamaibo xarameax
mato ikainkobo jakonires ikanwe.
Jatianra jabaon, jakonma jawéki akai
joniboakin mato rama yoia ixonbi,
jakon jawékibo maton aká oinxon,
jabaonribi Dios rabikanti iki já joketian.

Joni koshibaon ati yoiaibo senenhati

13 Ja non Ibo ikonhabo ixon jatíbi
joni koshibaon yoiai joibo senenhaxon-
kanwe, jainxon ja icha mai iboaa apon
yoiai joiboribi maton senenhaxonti iki,
jara jatíbibaon koshi iki.
14 Jainxon ja jakonma akaibo jato
castiganon ixon itan jakon akaiboribi
jato jakonhakanon ixon, ja apon jato
koshi imaabo iken.
15 Ikaxbi Diosra keenai maton jakon
jawékibores atin, jaskatax ja onanmabo,
itan shinan maxkata jonibo matoki
jakonmaibo yoyo ikantima kopí.
16 Moa xabakaata jonibo keskatikaya
ikanwe. Jatian moa jaskati xabakaa-
tabo ixonra, jakonma jawékibo non ati
jawemabi iki ixon shinanyamakanwe.
Jaskáyamaikaya Diossen yonoti jonibo
keskatires ikanwe.
17 Jatíbibo jato jakonhakin akanwe,
non wetsabo jato noikanwe, kikin
aniakin Dios shinankanwe, ja icha mai
iboaa apo jakonhakanwe.

Yonokaataibaon ati jawékibo

18 Iboakanabo ikax, jan mato iboa-
baon yoikanai keskatires ikanwe, jakon-
shaman shinanyanix; ja mato jakon-
hakin akaibo, itan maton yoiai joibo
mato ninkáxonaibaon yoiai keskatibi-
choresma, ja jakonmaboribi jaton yoiai
joibo jato senenhaxonkanwe.

---

[d] **2.6** Is. 28.16 [e] **2.7** Sal. 118.22 [f] **2.8** Is. 8.14 [g] **2.10** Os. 1.6, 9; 2.23

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Jakonmaakanabi jakonres akin jenetima.

19 Jakon jawéki riki, ja Dios keenai
keskáakin jawéki senenhakin, westíora
jonin jakonma jawéki akáma ixonbi, masá
tenemakanaitian, jawe iamakin teneti.
20 Ikaxbi ¿Jawekeskaxonmein jakonma
aketian mato ramiakana tenexon, maton
jakon jawéki biti iki? Ikaxbi jakon jawé-
kibo akín maton masá teneaira, Dios
bebon kikin jakon iki.
21 Neskarabo winóti kopíra mato
Diossen katota iki, Cristora mato kopi
onitsapita iki, já iní keskatiribi mato
ikanon ikax.
22 Jára jawetianbi ochayamaa iki, itan
jawen yoyo ikainkoboribi tsoabi jato
paranyamaa iki.[h]
23 Ichabokanabira jawetianbi jan jato
kopikin icháyamaa iki, masábo tene-
makanabira, ramara en mato ashо-
koai akinbo jato ayamakin, Dioskires
jato jenea iki, jan jaton akábo atibi
keskáakin ponté jato yoixonai iketian.
24 Jara jawen yoranbi non ochabo
bibaini korosen akana mawata iki,
jaskatax kikinhakin ja ochabo akin
moa jeneax, jakon jawékibores akí noa
jakanon ixon. Ja rishkikin xateyonkana
kopíra mato benxoa iki.
25 Moatianra mato ikana iki ja oveja
manota keskábo, ikaxbi ramara moa
Cristo ikonhabo iken, jan oveja koiran-
nai jakon *pastor keska ixon, koiraanan
mato jan akinnai.

Wanoya itan benoyabaon senenhatibo

3 1 Jatian mato benoyabora en
mato yoiai, ja maton benen yoiai
keskatibo ikanwe. Jaskáxon ja joi
ikonhayamaibaonbi, maton joi yoia-
mabi maton ikábo oinxonres, ikon-
hakanon ixon.
2 Ja maton ikainkobo jawe jakonma
iamai, itan ikoni mato Dioski raketaibo
ointaanan.
3 Ja mato raokaataibo ibanon neke-
bima jabo iki; meskóakinhorabo boo
atima, ja oro akana joyabo, itan ja kopí
chopairaboribi sawetima.
4 Jaskáyamaikaya maton shinan
meran, jawetianbi keyóyosma xabá
shinanman, itan noimisti shinan-
manres, kikini raokaata ikanwe. Jaska-
raton metsatakayara Diossen oinna
kikinbires jakonshaman iki.
5 Neskatiribi raokaatabora ikana iki,
ja moatian Dioski menikaata ainbobo;
jabora ikoni Dioski koshikanabo ikax,
jaton benen yoiai keskati ikai ainbobo
ikana iki.
6 Jaskarara iká iki Sara, janra jawen
bene Abrahamman yoia yoiti ikai ainbo
ixon, nokon ibó akin janepaonike.
Jatian matobora jawen bake ainbobo
iki; ja ikonkon jawékibores akí tsokibi
rakéyamai ikax.

[h] **2.22** Is. 53.9

7 Jatian mato wanoyabora en yoiai,
jakonax maton awin betan ninkakanankanwe. Jakonshamanxonreskaya
ikinkanwe, ja ainbobora non kikinhakin
méketi iki ixon shinannai kopíbichoma;
jabora mato aká keskaribiakin, jakon
shinanya ixon Diossen jabé jamanoxon
yoiaboribi iki. Jaskáakanwe ja maton
oracion jan tsokásatibo yamati kopí.

Joi akaibaon ati jawékibo

8 Jatikaxbi jakonanani jakanwe; westíora shinanyabicho itaanan shinannanani, jainoax joi akaibo ikax noiananax.
Jakonhakin shinannaibo ikanwe, jato
xewinaton shinanmeetaimabo.
9 Mato ramiakanabi kopikin jato
ramiayamakanwe, mato ichakanabi
kopikin jato ichayamakanwe jaskáyamakinkaya jato jakonhareskanwe, Diossenra jakonhanoxon mato kenaa iki.
10 Wishá meranra ikai neskati:
"Tsoaki ikoni jakoni jaax, raroires jatin keenai,
jara jakonmaibo yoyo iki jenetax, moa
jansoibo yoyo iki jeneta iti jake.
11 Jainoax jakonma jawékibo akin jenetaanan
jakon jawékiboresibi ati jake.
Jatíbibo betan jakonax jatiakin shinannires jawé.
12 Non Ibonra ja jakon jawéki akai jonibo jato
koirannai.
Jainxon jaton oranaiboribi jato ninkáxonai
Ikaxbi ja non Ibora ja jakonma jawéki akaiboki,
jakonmaatai", iki.[i]
13 Jatian ¿Maton jakon jawékibores
akaitianmein tson mato jakonmaati iki?
14 Ikaxbi ja jakoni jakanabo ixonbi
masábo teneira mato raroreskanti jake,
jaskatira tsokibi mato rakéti itan ratéti
yamake.
15 Jaskáyamakinkaya maton Ibo
keskáakin maton shinan meran Cristo
rabikanwe, jainxon jawe kopí Criston
manataboki ikanai ixon mato yokákanaitian, moa jato yoitiresbo ikanwe.
16 Ikaxbi jaskáakinbo jato yoikin,
rabí shinanhomaxon jakonhaxonres
jato yoikanwe, maton shinan meran
jakonma aká shinan yamashaman
itaanan. Jaskatax ja Cristo ikonhaax
mato jakoni jakanabo oinnax, mato
jakonmaakin yoiaibo, jato yoyo ika
joinbi ikonbiresi rabinkanti kopí.
17 Jaskara Diossen shinanna iketian
jakon akai kopí onitsapitikayara jakon
iki, ja jakonma jawékibo axon masá
tenetitianbi.
18 Cristobira onitsapitax non ochabo
kopí westíoraibicho mawata iki, jara
jakon joni ikaxbi jakonma jonibo kopí
mawata iki, jaskáaxon noa Dios betan
jakonbires imanox. Jara nekebi jawen
yora mawákenbi, Diossen Shinanmanbi
jakiribi jirimaa iki.
19 Jatian moa jaskara ixonra, kaxon
ja xepó meran ikana kayabo jawen joi
jato yoia iki.
20 Ja kayabora ikana iki, ja moatian
Noé inontian yoitima ikana jonibo, ja
jonibora aká iki Diossen ja ani wapóro
Noekan akai kaman, jaweayamakin
jato manakin. Jatian ja wapóroninmeax
kishpinmeetabora ikana iki posaka jonibichores.
21 Ja jenen ewara iká iki, rama ja
bautismo yoii iká. Jameranoax noa
rama kishpinkanabo. Ja bautismora
non yora chókiti noa ikaima iki; jara
Dios bebon jakonma aká shinan meran
yamaa onanti inox noa ikai iki. Janra
noa kishpinmaa iki, ja Jesucristo mawataxbi jiria kopíres.
22 Jara naikan kaax, Diossen mekayao
yakata iki. Jaskara kopíra ja ángelbo
itan jatíbi koshi shinanya koshibo, jaki
koshikana baneta iki.

[i] **3.12** Sal. 34.12-16

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Cristo iní keskati jati

4 1 Jaskara iken, Criston jawen yora
onitsapimani keskatiribi onitsapiti
shinanya ikanwe. Jaweratoboki onitsa-
piti jawemabi iki, jabaonra moa ocha
jeneke.
2 Jaskatax ja Diossen shinannai keska-
tires jaax, ja nekeabi non yora keenai
jakonma jawékibo akí, moa mato jaya-
mati kopí.
3 Basibiresa ja Dios ikonhayamaibaon
akai jawékiboribi maton aká iki, jakon-
manin kikini cheatabo mato ikana iki,
jakonmabo atin keenaibores; jawékia-
nanbi paeni, itan ayorakin pae xeaibo;
jainoax ja kikin jakonmabires jatonbi
aká jawékibo rabii.
4 Ikaxbi ramara, ja bebonbires
jakonma akanainkobo mato jato betan
yamaa oinnax, jabobiribi matoki jakon-
maibo yoyo ikanai.
5 Ikaxbi jabaonra ja mawataboyabi ja
jiriabo, jaton akábobiribi jato yoixonai
iti imaa bebonxonbiribi, jaton aká jawé-
kibo yoinoxikanai.
6 Neskara kopíra ja mawataboribi ja
jakon joi jato yoia iki, jaskatax Dios
betan jaton shinan meran jakanon ixon;
nato netemeax castiganmetaanan, joni
ikai keskati mawákanabo ikenbi.
7 Moara jatíbi jawékibo senenti ochóma
iki; jaskara iken akonkin shinankanwe,
itan akonkin Dios orankanwe.
8 Maton wetsabo betan ikoni noianan-
kanwe, ja noimisti shinanmanra icha
ocha akanabobi moa jato shinanxonti-
maakin noa imai.
9 Ja matoiba merataibokiribi jakon-
maibo yoyo iamakin, jakonhaxonres
jato bikanwe.
10 Ja meskó onan shinanyabo mato
Diossen imaa iken, jakonhakin ja onan
shinanman jato akinnai ixon, jaskara
onan shinanya mia Diossen imaatonin,
wetsaboribi jato akinwe.
11 Jaweratoki joi yoiai iki, janra
Diossen joishamanbiribi yoiti jake;
jaweratonki jato jawéki akinnai, janra
ja Diossen menia koshiaxon jato akinti
jake. Jatíbi maton akai jawékibo
akanwe, ja Jesucristo kopíres Dios
rabikanon ixon; ja riki jatíbitian rabiti
itan jawena riki jatíbi atipana koshi.
Jaskarashaman ibanon.

Cristo ikonha ikax onitsapiti

12 En noia nokon wetsabo, atikoma
jawékibo nokoax ratéyamakanwe; jawe-
keskatiki noa neskara jawékibo winotai
ixon shinannax, jara bená jawékima iki.
13 Jaskáyamaikaya ja Cristo iní
keskatiribi onitsapitibi raroreskanwe,
jaskatax Cristo jakiribi jawen koshi
shinanyabi joketian, mato kikin raro-
shamanbo ikanon.
14 Ja Cristo kopí wetsabo mato jako-
maibo yoyo ikanainbira mato Diossen
raroshaman imati iki, ja Diossen kikin
ani Shinan mato meran ikí jenéyamai
kopí.
15 Matora ja retemis iken, yometso
iken, jakonmaamis joni iken, iamaxon
ja wetsabo winota jawékiainbo niakaa-
ketian onitsapimakanaibo ikanti
yamake.
16 Ikaxbi ja joi ikonhai iken mato masá
tenemakanara, mato rabinti yamake,
jaskáyamakinra maton Dios rabiresti
iki, ja ikonhaibo iken mato jaskákanai-
tian.
17 Moara ja joi ikonhaibopari
jaton akábo jato Diossen yoixontibo
peokooke, jatian noibakeaxpari jaskara
jawékibo peokootaitianki, ¿Ja Diossen
jakon joiki yoitimaibo jawekeskara
winónoxiki?
18 Ja joi akai jonira atikonmabires
meranbi kishpinmeetai, jatian ¿Ja
jakonma itan ja ochaya jonimein, jawe-
keskara winónoxiki?
19 Jaskara ikenra ja Dios keenaton
onitsapitaibaon, jakon jawékibores
akin jenetima iki, jainxon jan noa jonia
Dioskiribi menikaakanti jake, janra noa
jawetianbi jeneyamai.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Joi akaibo ikinai koshibo jato esea

5 1 Ramara earibi jato keska *anciano ixon, ja mato ikinai ancianobo en eseai; enribi ja Cristo onitsapitaibo oinni ixon. Jainoax earibi iki, jabaon akai keskáakinribi Cristo joketian jawen kikin jakon jawékibo biti.

2 Ja maton ikinnon ixon matoki jenekana Diossen joi ikonhaibo jakonhaxon jato ikinkanwe. Keenshamanxon Dios keenai keskáakin; ja oveja koirannaibaon jato ikinai keskáakin. Jato ikinti yoikana senenhakinresma, kopíakanti keenkinresmaribi, keenshamantaanankaya jawen tee axonkanwe.

3 Ja maton ikinai joi akaibo, iboaxon jato yonoai keskáakin jato ayamakanwe, jaskáyamaikaya jakoni mato ikaibores jato oinmakanwe.

4 Jatianra ja *pastorbaon koshi joketian, jawetianbi keyóyosma kikin jakonhira jan ratéti jawéki maton biti iki, ja maitira jawetianbi payóyamai.

Jatíbi joi akaibo jato esea

5 Jaskáribiakinra mato ranonboyabi xontakobo en mato yoiai, ja mato ikinai ancianobaon yoiai keskatibokaya ikanwe. Jatikaxbira rabíti shinanhomabo ikax mato joi ninkakananti jake. Wishá meranra ikai neskati:

> "Ja rabitai jonibokira Dios jakonmaatai,
> ikaxbi ja rabiamaibora jawen jakon shinanman jato akinnai", iki.[j]

6 Ja Dios atipana koshia iketiankaya, rabíti shinanhomabo itaanan jaki jenekaakanwe. Jaskáxon mato jan jaskara imatitianbiribi, kikin joniakin mato imanon.

7 Jaskara iken jatíbi ja maton meskó shinannaibo Dioski jenekanwe, janra matoakin shinankin jeneyamai.

8 Jatíbitian shinanyares ikax koiranmeekanwe, non rawí yoshinra ja pinoxon benai león keo keokawanai keská iki.

9 Já ninkáxonyamakanwe; Dioskireskaya kikini koshikanwe; mato ikai keskatiribi, jatíbiainoa mato betan joi akaibo onitsapitai onantaanan.

10 Ikaxbi jaskatibo basima mato onitsapita pekaora, Diossenbi jakiribi jakonhati iki, jainxonra ponté shinanya itan koshi shinanya mato imati iki; jainxonra moa jakibi kikini koshia mato imati iki. Ja Diosbi riki jawen ani noimisti shinanman noa kenaa, ja Jesucristo betanbi jawen keyóyosma jakon netenko jaai noa bokanon ixon.

11 Jawena riki jatíbitian ja atipana koshi, ibanon jaskarashaman.

Senentiainbi jato saludana

12 Ja non Iboki koshii jenéyamai non wetsa Silvanon akinnatonra, nato ichama joi en mato wishaxonke, mato ésenoxon; jainxon ja jakon jawékibo maton biabo riki, akonkin noixon mato Diossen meniabo iki ixon mato onanmati kopí. Ja jaskáakin mato Diossen noia, jawetianbi shinanbenoyamakanwe.

13 Ja mato aká keskákinribi Diossen katota Babiloniainoa Cristo ikonhaibaonra, mato saludo bomai, jainxon ja nokon bake keskáakin en shinannai Marcosninribira mato saludo bomai.

14 Joi akaibobires ikax, noiananax wetsabo betan saludanani, betsó iananankanwe. Jatikaxbi jakonshaman jakanwe moa Cristonabo ikax.

---

[j] **5.5** Pr. 3.34

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

2 PEDRO

Joi akaibo janbisaboki jawen rabé itin, jato Pedron kirika bomaa

Jato saludana

1 1 Ea Simón Pedro riki, jawen yonoti iketian, Jesucristonbi raana. Ja non Dios betan noa kishpinmaa Jesucriston, atibi keskáakin jato akai iken. Ja non aká keskákinribi jakonhakin maton non Ibo ikonhabora, en saludo bomai.

2 Ja Dios betan non Ibo Jesucristo onanna ikaxkaya, jan mato menia bebonbires noimisti shinanya, itan xabá shinanyabo ikanwe.

Diossen kenaabo ikax, jaki koshii jenétima

3 Diossenra jawen atipana koshi meranxon noa menia iki, nato neten jaax, itan já shinanni noa jan maxkáti jawékibo. Ja jawen ani shinanmanbi noa katota Jesucristo, itan jawen jakonhira aká jawékibo noa onanmaxon.

4 Neskara jawékibo meranxonra, nobé senenhati jawékibo noa yoia iki. Jabora ani itan kopí jawékibo iki. Jaskatax ja nato netemea jakonma jawékibo ayamai, matoribi Dios keska ikanon ixon.

5 Neskara kopíkaya Dios ikonhabo ikax, maton ikáboribi jakon itiakinres shinankanwe, jatian maton ikáboribi jakon ikax, onanti shinanyabores ikanwe.

6 Jatian onanti shinanyabo ikax, maton yoran akasai jawékibo matonharesti shinanyabo ikanwe, jatian ja maton yora matoanharesti shinanyabo ikax, manátiabo ikanwe, jatian manátiabo ikax,

7 Dioski menikaatabo ikanwe, jatian Dioski menikaatabo ikax, maton wetsabo betan jakonax jakanabo ikanwe, jatian maton wetsabo betan jakoni jaa ikax, wetsaboribi jato noiabo ikanwe.

8 Jatian neskara shinanyabo ikax, jaskatishaman jaabo ikaxa, mato iresbiresi jakanabo itima iki, jainxon yankabires non Ibo Jesucristo onanaboribi, mato ikantima iki.

9 Ikaxbi jaweratoboki jaskara shinanbo jaton shinan meran yamaa, jabora westíora benche keskares iki, jainoax moa ochóshaman ointi atipanyamaa joni keskaribi iki. Jaskáakinra jawen moatian aká ochabo moa Diossen soaxonabo shinanyamai.

10 Nokon wetsabo, jaskara ikenra Diossenbi mato katóanan kenaabo ikax, jan kenaa kikin onantishamanbo itiakin shinankanwe. Jaskataxa jawetianbi mato ochan pakétima iki.

11 Jatianra jan noa kishpinmaa non Ibo Jesucriston, keenshamanxon jawen keyóyosma netenko mato jan biti iki.

12 Jaskara kopíra en mato shinanmayakeresti jake, ja ikon joi onanmakanaton onanax moa ikoni mato jaki koshiabo ikenbi.

13 Enra shinannai, japarixon ja esébo shinanmayakereskin en mato jenetima.

14 Ja non Ibo Jesucristonra basima nato neten jati ea moa onanmake.

15 Jaskáakinra en atipana senen en mato yoiti jake, jaskáxon ea mawata pekáo neskara esébo shinankin maton jeneyamanon ixon.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Criston ani Shinan oinkana jonibo

16 Ja non Ibo Jesucriston atipana koshi, itan jakiribi joái non mato onanmaa joibora nonbi shinanxon non mato yoia joibo iamaa iki. Nonbishamanra non Ibon ani koshi shinan oinna iki.

17 Jawen ani atipana koshira non oinna iki, ja jawen Papa Diossen ani joniakin shinantaanan jakonhirashaman imaketian. Jatian jaskáakin jakonhirashaman imaaxa iká iki, Dios naikanmeax neskati: "Nato riki en noia nokon Bake, jaonra ea kikini raroai", iki.

18 Nonbishamanra non Ibo betanbi, Dios iká mananmanxon naikanmeax yoyo ikai ninkata iki.

19 Neskara jawékininra noa onanmai ja *Profetabaon yoini joibora kikin ikon iki ixon, ja joira maton kikinhakin ninkáti jake. Jatian ja joi riki, ja yamé meran lamparin joén tenai keská, jan maton jointi tenai ikax moa nete wishtin pikókin jawen joekan tenaa keskáribi.[a]

20 Ikaxbi neskararibira maton onanti jake. Ja *profetabaon wishakani westíora joibira, jawen shinanmanbiribi westíora jonin janbicho onantiakin yoiti atipanyamake.

21 Ja *profetabaon yoipaoni joibora, jaton shinanmanbi keentaanan yoikanai joibo iamaa iki, jaskáyamakinra, Diossenbi jawen Shinan meranxon jato yoimaa joiboribi yoikana iki.

Ikonma joi jato onanmaibo
(Jud. 4-13)

2 1 Moatianra *Israel jonibo xaran ikonma *profetabo jakana iki, jaskáribiira mato xaran janoxikanai ikonma joi jato onanmaiboribi. Jabaonra onantimaaxonbo jaton jakonma shinanbo jato onanmanoxikanai; ja kopíaxon noa jan kishpinmaa Ibobira ikonmanin yoinoxikanai. Jato jaskáai ikaxa basima jabo manotiain bonoxikanai.

2 Icha jonibaonra jan cheata jakonma jawékiboribi anoxikanai; jatian jatokopiribira ja ikon joi jakonmaakinbo yoinoxikanai.

3 Koríkinin keenyorabo ixonra, parankin joibo yoixon mato koríkibo bichinnoxikanai. Ikaxbi moatianbi jaskarabiribi iti Diossen shinanxonabo ikenra, jabo ponté manótiain boaibobires ikanai.

4 Ja ángelbo ochakanketianra jaton ocha akábaon Dios shinanbenoyamaa iki; jaskáxonra masábires tenetiain jato potaa iki, cadenaninbo nexayonxonra, yamé meran jato xepoa iki, ja akonbireskin jaton akábo jato yoixonti nete senenai kaman.

5 Jaskáribiira ja reken jonibo ochakanatonin Dios shinanbenoyamaa iki; jaskákinra jatoki icha oi bemaxon ja jakonma jonibo jato keyoa iki, jainxon ja ponteti jatikiriakin jato joi yoia Noé betan kanchis jonires jato kishpinmaa iki.

6 Jaskáribiakinra, chiimapobicho banekantiakin menoanan ja Sodoma betan Gomorrain iká jonibo jato Diossen keyoa iki, jaskáxon rama jakonma akí jakana jonibaonribi ja oinxon onankanon ixon.

7 Ikaxbira Lot jaweayamaa iki, itibi keskati jaa ikax; jonibo jakonma jawéki akí cheatax jakanabo oinnax, jato kopi masá shinanni jaa oinxon.

8 Ja Lotkanra jato xarameax itibi keskati jaa ixon, akonbireskin jato kopi masá shinanna iki; jabaon ocha akanaibo netetiibi ninkákin itan janbi ointaananribi.

9 Ikaxbi Ibonra ja ikonhaax jaki koshiax jakanabo ja tanakaati jawékiainoabo jato xabáakai. Jatian ja

[a] **1.19** Ja nete wishtin pikotai iki iká riki, ja Jesucristo joti yoii iká.

jakonma akaibora, nete senenketian masá tenetiain potanoxon jato imaa-bobiribi ikanai.

10 Jaskáakinra jaton keenai jakonma-bores akí jakanabo, itan ja non Ibora koshii iki ixon, ikonhayamaibo Ibon jato castiganoxiki. Jaskara jonibo riki jaton keena keskábores akaibo itan rabi-taibo, jaskatira jabo ja ángelboki jakon-maibo yoyo itibo rakéyamakanai.

11 Ikaxbi ja ángelbaonra koshibo-ribi itan atipana koshiabo ixonbi, Ibo bebonxon jato jakonmaakinbo yoiti atipanyamake.

12 Jaskara jonibo riki yoinabo ikai keskatires jakanabo ikax shinanho-mabo, yatanxon retekanti yoina keská-bores. Jaskatira ikanai jabaon onan-kaskinhamai jawékiboki jakonmaibo yoyo iki, ikaxbira yoinabo atinres jato retenoxikanai,

13 jabaon jato imaa keskáakinribi jato onitsapimataanan. Jabora netenbi jakonmabo akí raroshamanres ikanai. Ja maton rarokin fiestaakainbo boax ikanai jan rabinti jakonma jawékibores akí tsokasi.

14 Jaskara jonibaonra teamisti shinan-homaxonbo ainbo ointi atipanyamake, jaskatira jawetianbi ochai jeneti atipan-yamakanke; jainxon ja ikoni Cristoki koshikanamaboribi jakonma jawéki-bores akanon ixon jato parankanai; jaton keen jawéki onainrabo, itan kikin jakonma jonibora ikanai.

15 Ja ikon joi ikonhakin jeneabo ikax, jaton shinan moa wetsaorikanabo riki ja Beornin bake Balaam iní keskábora ikanai, janra aká iki jakonma jawéki axon koríki biti shinankin.

16 Jaskákenbira, yoyo iosma ixonbi joni ikai keskati yoyo ixon jawen burro inakanbi notsina iki, tsokáskin jaskáa-kinbo moa shinanyamanon ixon.

17 Jaskara jakonma jato axeaai jonibo riki pozo jeneoma keskábo; ja nai koin

Ángel oinnax Balaamman burro kakáshamaa.

niwen wetsaori boai keskábo. Jaskatira ja jawetianbi keyoisma masá tenetiain moa botiresbo ikanai.

18 Jaskara jonibora ikanai yankabires jakonhira joinbo yoyo iki. Jatian jaton yora keenai jan cheata jakonma jawé-kibores akinra, jaskarabo jenea basi-mabo ikenbi, paranhananbo wetsabo jato ochamaribakanai.

19 Jakonma jawékibo akin jato jene-mati joibora yoikanai, jaboribi ja jakonma jawékinin iboabo ixonbi. Tsoaki westíora jawékinin janharesai iki, jara jan iboaxon yonoai iki.

20 Tsoaboki noa jan kishpinmaa non Ibo Jesucristo ikonhabo ixon, moa nato netemea jakonma jawékibo jenea ixonbi, ja jakonma jawékibo aríbake-tian janharesai, jara ja moatian ikátiai bebon jakonmabires banetai.

21 Jakonra ikeana iki, jawetianbi ikon joi jan ikonhayamaakaya; moa jaskáakin ja ochaoma esé ikonhaa ixonbi jenena-ketian.

22 Ikaxbi jaskatibo ixonra ja yoikanai joi senenhake: "Ochítininra kinanxonbi jawen kinan piribai", "jatian kochira kikini chokitaxshaman joaxbi, jakiribi manon taranmeeribiai", iki ikai.[b]

[b] **2.22** Pr. 26.11

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Cristo jakiribi joti yoii iká

3 1 Nokon keen wetsabo, nato riki ja
rabé itin kirika wishaxon en mato
bomai. Ja rabéainbira moa pontéakin
shinanni jakanon ixon en mato eseke.
2 Shinankanwe ja Diossen *profetabaon
mato moatianbi yoini joibo, itan jawen
raanabo meranxon, ja kishpinmamis non
Ibon ja senenhati joi noa yoiaboribi.
3 Jainxon onanribikanwe moa netebo
senenaitianra, jonibo jaton keenai
jakonma jawékibores akí jakanabo inoxi-
kanai. Jatian shiroibores jakanabo ikaxa,
4 neskatibo yokakaanoxikanai: "¿Ja-
weki winota ja jakiribi joti jato Criston
yoibaini? Ja non rekenbora moa mawá-
kana iki, jaskara iketian non oinna riki
ja Diossen nete jonianontian non oinni
keskábi", ikibo.
5 Jaskara jonibaonra akai, moatianbira
nai betan mai Diossen jonia iká iki ixon
shinanyamakin; jainxon jawen joinresa
mai betan jene janbiribi imaa iki ixonbo
shinanyamakin.
6 Jatian ja oiribi jenen ewamaxonra,
jonibo jato keyomaa iki.
7 Ikaxbi ja rama non oinna nai betan
maira, ja Diossenbi jaskáti yoiatoninribi
chiikan keyotiresbo iki. Ja chiikanra jato
menonoxiki ja jaton akábobiribi yoixonti
nete nokóketian, itan ja jakonma joniboribi manotiain kati nete nokóketian.
8 Jainoax neskara jawékininribi
shinanbenoyamakanwe, ja Ibonara
westíora nete, westíora waranka bari-
tia keská iki, jatian westíora waranka
baritiara, westíora nete keskares iki.
9 Ja Ibora ja wetsabaon shinannai
keskáakin, jaskara iti jan yoiaibo ishton
senenmayamaima iki. Mato manabo-
resai kopí riki jaskatai. Jara keennai,
tsoabi manotiain kayamai, jatíxonbi
jaton jakonmabo akonkin jenexon Dios
ikonhakantin.
10 Ikaxbi ja non Ibo joira westíora
yometso joái keskatires jonoxiki.
Jatianra ja naibo ras iki, onsati tirin
inoxiki, jatian wishtinboribi chiikan
keyonoxiki, jatian ja maiabi jain jaa
jawékiboribi Diossen keyonoxiki.
11 Jatian jaskati jatíbi jawékibo keyoti
boaibobires ikenra, jaki kikini meni-
kaata ikax shinan meran benxokaatax
mato jakanti jake.
12 Jaskarabo ikenkaya Dios joáires
manaanan ishtontani jotiakin shinanon
akanwe, ja joái netera naibo chiikan
keyonoxiki, jatian wishtinbora ja chii
tiritaiton menonoxiki.
13 Ikaxbi nonra, Diossen noa jain imati
yoiai bená mai betan bená nai manai,
jainra jatíbi itibi keská ikax jakonbires
inóxiki.
14 Neskara kopíra en mato yoiai nokon
noi wetsabo; neskara jawékibo iti maton
manai kaman, jakonax jakanabo,
Diossen joxon nokotiakin shinanireskaya
jakanwe, moa ocha akí jeneabo ikax
jawenbi yointi yamabo, mato ikanon.
15 Jaskara ikenra maton onanti jake,
ja non Ibo ishton joyamai riki, noa kish-
pinmeekanabo ikanon ikax. Neskara
joiboribira Diossen jawen onan shinan
meniatonin, ja non wetsa Pablon mato
wishaxonke.
16 Neskarabokiriakinribira, ja mato
bomai kirikabotiibi mato wishaxona iki.
Jatian jatíribi jan wishaa joibora onanti-
komabo iken, ja onanmashokobaon, itan
ja Cristoki ikoni koshikanamabaon, ja
jatíribi wishakaata Diossen joibo akanai
keskáakinribi wetsaoriakanai. Jaskara
kopíra jatonbinix manotiain bonoxikanai.
17 Jaskara ikenra nokon noi wetsabo
iketian en mato yoiai, moa neskara
jawékibo onanna ikaxkaya, ja Dios
ikonhaax jaki koshiabo ikenbi jakonma
akai jonibaon paranhanan mato jene-
makanaketian koiranmeekanwe.
18 Jaskáyamakinkaya jan noa kish-
pinmaa non Ibo Jesucristo bebon-
hakin onanboreskanwe, jawen noimisti
shinanyabo ikanwe ¡Jabichores rama
itan jatíbitian rabinon akanwe!
Jaskarashaman ibanon.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

1 JUAN

Peokin Juanman kirika wishaa

Jati joi

1 [1] Nato kirikara, non mato wishaxonai, ja nato nete peokootamatianbi japaoni non ninkata, itan non beronbishaman non oinna maton onannon ixon yoikin. Jara non oinna iki itan non mekemanribi non tii aka iki. Ja riki ja jati joi.

[2] Ja nato jati joi nekebi jishtiketian oinna ixonra, non mato jaakiriakin yoiai. Jatian ja jatíbitian jati joi riki, ja non mato yoii iitai, ja jawen Papa betan ikatiibi noiba pikota.

[3] Ja nonbi oinna, itan nonbi ninkatabo riki ja mato non yoiai, jaskatax matoribi nobé jakonshaman ikanon ixon. Ja Papa Dios itan jawen Bake Jesucristo betan, noa jakonshaman itina keskatiribi.

[4] Neskara jawékibora non mato wishaxonke, jatikaxbi noa kikinni rarokanti kopí.

Dios riki joé

[5] Nato riki ja Jesucristonbi noa onanmaa joi, jara tekikin non mato yoiai: Dios riki joébires, jaskara ikaxa, jaiba jawe yamébi yamake.

[6] Jatian eara Dios betan jakonshaman jake ikibi, yamé keska meranpari jaa ikaxa, noa nonbix paranmeetai. Jatianra ja ikon join yoiai keská akí noa iiyamai.

[7] Ikaxbi ja Dios, joé meranbires jaa keskati noaribi joé meran jaa ikaxa, ja nobé joi akaibo betan noa jakonshaman ikanai. Jatianra, jawen Bake Jesucriston jimin, jatíbi ochabo noa soaxonai.

[8] Jatian, eara jawe ochaoma iki yoyo ikira, noa nonbix jansoai, jatianra noo meran jawe ikonbi yamake.

[9] Ikaxbi non ochabo noa keshaketianra, atibi keskáakin akai ixon, itan jan ati yoiaibo senenhai ixon, non ochabo noa Diossen shinanxontima iki, itan jatíbi jakonmainoaribi noa xabáati iki.

[10] Jatian enra jawe ochabi akáma ikibo yoyo ixonra, Dios non janso keska imai. Jatianra jawen joi akonkin non ikonhaama ikai.

2 [1] Nokon keen bakebó, mato ochanaketianra, neskara jawékibo en mato wishaxonai. Jawekeska ikax ochakankebira, westíora non abogado jake, ja non Papa bebonmeax, noa kopi yoyo iti, ja riki Jesucristo, ja atibi keskáakin akai.

[2] Jesucristora, janbix menikaatax mawata iki, non ochabo noa Diossen shinanxontima kopí. Jatianra nonabicho kopí iamaa iki, jara iká iki, jatíbi nato netemea jonibaon ocha kopíribi.

[3] Ja Diossen yoiai senenhati joibo senenhaai ixonra, non onanti iki, moa akonkin non Dios onannabo.

[4] Ikaxbi tsoaki: “Enra Dios onanke” ikinbi, ja senenhati joibo senenhayamai, jara janso joni ikax, jawe ikonbi já meran yamake.

[5] Ikaxbi jaweratobaonki jawen joi senenhaxonai, jabo riki onanti, akonkin Dios noiabo. Jaskati jaxonresa non onanke, noa Dios betan jakonshaman jaa.

[6] Jatian eara Dios betan jakonshaman iki ikaibora, Jesucristo ipaoni keskati jati jake.

Senenhati bená joi

[7] Nokon keen wetsabó, nato senenhati joi en mato wishaxonaira, bená joima

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

iki. Jara Cristo ikonhakin peonontianbi
maton ninkata joi iki.
8 Jaskara ikaxbira, ja nato senen-
hati joi en mato wishaxonai bená iki.
Jara Cristo meran, itan mato meran-
ribi ikonkon jishtiai. Ja moatian yamé
meran keská noa jaa ikátiaibiribi toxkó-
kaitianra, ja Criston ikon joékanbiribi
noa tenaboai.
9 Jaweratoboki eara Criston joé
meranbires jake ikinbi, jawen wetsabo
omisai, jabora yamé meranpari ikanai.
10 Ja jawen wetsa noiabora, joé meran-
bires jake. Jara jawe ikaxbi ochanko
pakéyamai.
11 Ikaxbi jawen wetsa omisaibora,
yamé meranbires jake, jaskara ixonra
jaweraoki kaai iki ixonbi onanyamake, ja
yamekan moa benche keska imaa ixon.
12 Ja mato bakeshoko keskábora, nato
kirika en wishaxonai, Cristo kopíres
moa Diossen maton ochabo moa shinan-
xonyamaa iketian.
13 Ja mato papa keskabora en wisha-
xonai, ja moatianbi japaoni Cristo
maton onanna iketian. Ja mato bake-
ranon keskábora en wishaxonai,
*Satanás matonharesa iketian.
14 Ja mato bakeshoko keskábora en
wishaxonai, ja Papa Dios maton onanna
iketian. Ja mato papa keskábora en
wishaxonai, ja moatianbi japaoni maton
onanna iketian. Jainxon ja mato bake-
ranon keskábora en wishaxonai, koshi-
pari ixon, maton Diossen joi ikonhake-
tian, itan ja *Satanásribi matonharesa
iketian.
15 Nato nete noiyamakanwe, nin ja
nato netemea jawékiboribi noiyama-
kanwe. Jaweratobaonki nato nete noia,
jabaonra Papa Dios noiyamake.
16 Jatíbi ja nato netemea jan keenti
jawékibora Diossibakeax joái shinan-
boma iki, jara nato netemeabi iki.
Natobo riki, ja nato netemea shinanbo:
jakonma atin non yora keenaibo, beron
oinnax keenti, jainoax jawékiatonin
rabikaati.
17 Ikaxbi netera keyoti kaai, jatíbi jan
keenti jawen jakonma jawékiboyabi.
Ikaxbi ja Diossen keena keská akaibora,
jatíbitian keyóyamai.

Criston rawíki koiranmeeti

18 Nokon keen bakebó, moara nato
nete senenai, matonra ninkata iki
westíora *Criston rawí joti. Ikon riki,
ramara icha Criston rawibo moa pikó-
botankanai. Jaskarabo ikai kopíra, non
onanke, moara nete senenai ixon.
19 Jabora nobé iitibi, noibakeax pikó-
kana iki. Ikaxbira, noki jakon ikaxmabi
ikana iki. Ikonkon noki jakon ikaxa
nobetanbi ikeankana iki. Jaskárakana
iki, jatíbima riki ja nobetan ikábo iki
ixon non onanti kopí.
20 Cristonra Diossen jakon Shinan
mato menia iki. Jatianra jatixonbi moa
maton onanke, ja ikon joi.
21 Nato kirika en mato wishaxonaira,
ja ikon joi maton onanyamaa kopíma
iki. Maton onanna kopíra en akai. Jatian
matonra onanke, ja ikon meranoax
jawetianbi janso pikóti atipanyamaa.
22 Jatian ¿Tsoa iki ja janso? Tsoamakan
ja Jesús riki, *Cristoma iki ikai. Já riki
ja Criston rawí, ja Papa Dios betan ja
Bakebi ikonhayamai ikax.
23 Jaweratobaonki, ja Bake ikon-
hayamai jabaonra ja Paparibi ikon-
hayamai. Ikaxbi jaweratoboki, enra
ja Bake ikonhai iki ikai, jabaonra ja
Paparibi ikonhai.
24 Jaskara iken, ja peokin ninkáxon
maton ikonhayantana joi, jatíbitian
maton shinan meran imakanwe. Jatian
ja maton peokin ninkata joi maton
shinan meran ikenra, ja Bake Cristo
betanbi ja Papa Dioski mato jakon-
shaman ikai.
25 Nato riki, ja Jesucriston noa meni-
noxon yoia, ja iki ja jatíbitian jati nete.
26 Jatianra mato parankanaketian, ja
yoikin nato kirika en mato wishaxonke.
27 Ikaxbi matobora, jawenabobi-
ribi itiakin, Cristonbi Diossen jakon

Shinanya imaa iki, jatianra wetsaxonbires onanmatin mato maxkáyamake, Diossen Shinanmanbi jatíbi jawékibo moa mato onanmai kopí. Jan mato onanmai joibora ikon ikax, jansomabo iki. Jatíbitian Cristo betanbi jakonshaman ikanwe, ja Diossen Shinanman mato onanmaa keskati.

28 Nokon keen bakebó, ramakaya jenéyamai Cristo betan jakonshaman ikanwe. Moa jakiribi joketian, jaki koshitaanan rabinyamai jakonbires noa já bebon ikanti kopí.

29 Matonra moa onanke, ja Jesucristo atibi keskáakin akai. Jatian jaskara onanna ixonra, maton onanke ja atibi keskáakin akaibo, Diossen bakebo.

Diossen bakebo

3 1 Shinankanwe, ja Papa Diossen noa akonbireskin noia, jaskákinra Diossen bakebo akinshaman noa janekaama iki. Jatianra noa jaskarakon iki. Jaskara kopíra, Dios onannamabo ixon, nato netemea jonibaon noa onanyamaresai.

2 Noara moa Diossen bakebo iki, nokon noi wetsabó. Ikaxbi nato pekáo noa jaskara iki kati onanyamaxonbira, non onanke, Cristo joken jabishaman ointaanan, noa já keskaribi ikanti.

3 Jatian jatíbi ja jaskara iki katin manatabora, jawe jakonmaomabi ikanti jake, Cristoribi jawe jakonmaomabi iketian.

4 Ikaxbi jatíbi ja ochaibora, Diossen eséki yoitimai ikanai. Ochatira Diossen eséki yoitimati iki.

5 Matonra moa onanke, ja non ochabo noa keyoxoni Jesucristo nato neten joá. Jatian já iki, jawe ochaoma.

6 Jaskara ikaxa, jatíbi ja jabébi ikábo ochayamai. Ikaxbi, jatíbi ja ochaibora, já meraama itan jawen joi ninkáyamaibo iki.

7 Nokon keen bakebó, tsonbi mato paranyamabanon: Ja atibi keskáakin jawéki akaibo riki, itibi keskati jaa jonibo, Cristoribi jaskara iketian.

8 Ikaxbi ja ochaires jakanabora, *Satanássena iki. Ja *Satanássa nete peokoonontianbi, moa jápari ochai peokoota iká iki. Jaskara kopíra iká iki, ja jonin Bake nato neten joí, jaskáaxon ja *Satanássen aká teebo keyo ras ati kopí.

9 Jatíbi ja Diossen bakebora moa ochaibo iiyamai, Diossenbi jawen jati jato meran imaabo ikax. Jabora moa ochati atipanyamake, Diossen bakebo ikax.

10 Jaskara ikaxa, onantibires iki, ja Diossen bakebo itan ja *Satanássen bakebo. Jaweratoboki jakon jawéki akí jayamai, iamax jawen wetsabo noiamaa, jabora Diossen bakemabo iki.

Wetsabo betan noiananti

11 Ja joi ikonhakin peonontianbi, maton ninkata joi riki: wetsabo betanribi noa noiananti iki, iká.

12 Caín iní keska iamanon ikanwe, ja iká iki *Satanássena, janra jawen wetsabi retea iki. Jatian ¿Jawekopimein retenike? Jawekopimakan, ja Caínman

Jakonma shinanya ixon, Caínman jawen wetsa Abel reteai.

akai jawékibo iká iki jakonma, jatian jawen wetsan akai jawékibo iká iki jakon.

13 Jaskara iken, nato netemea jonibaon mato omiskanaitian, jaskaraton ratéyamakanwe, nokon wetsabó.

14 Noabora, ja mawáinoax moa jatiori winotabo iki. Jara non onanke non wetsabo, jato noiabo ixon. Jatian jato noiamabora, mawá keskapari ikanai.

15 Jatíbi jaton wetsabo noiamakin jato omisaibora, retemis joni keskabo iki. Jatian matonra onanke, ja retemisbo jawekeskataxbi jatíbitian jati neteya iti atipanyamaa.

16 Ja Jesucristo noa kopí menikaatax mawatainxon riki, ja noimisti non onanna. Jaskatiribira, noaribi non wetsabo kopí menikaati jake.

17 Atiki ja icha jawékia jonin, ja wetsa joi akai joni jawékinin yoronainbi, akinhamakin ¿Jamein itiki, jawen shinan meran Diossen noimisti shinanya?

18 Joinres noianannabo iamanon akanwe, nokon keen bakebó. Nonra jato oinmati jake, non akai jawékinin, jato non akonkin noia.

19 Jato jaskáainkora onanti ikai, noa ikonkon Diossenabo. Jatianra moa Dios bebon, ikoni jaki koshiashamanbo noa iti iki.

20 Jatian ja non jakonma aká non shinanman noa yoixonaibira, Dioskaya non shinan xewinbainbires ani iki, itan jatíbi onanna iki.

21 Nokon wetsabó, non shinan meran non jakonma akábo yamaketianra, Dios bebon ikoni jaki koshiabo noa ikanai.

22 Jatianra jatíbi ja non yokataibo noa jan meniti iki, jawen keena keskáshamankin, jan yoia joibo non senenhaxonaitian.

23 Ja senenhati joi noa Diossen yoiai riki: Jawen Bake Jesucristo non ikonhati, itan jan yoini keskatishaman noa wetsabo betan noiananti.

24 Ja jawen senenhati joi senenhaibora, Dios betan jake. Jatian jara jato meran jake. Neskarainxonra non onanke, jawen Shinan noo meran imaxonatonin, noa onanmaa.

Diossen Shinan betan jawen rawikan shinan

4 1 Nokon keen wetsabó, ikonhamatianbipari, jatíbi ja Diossen Shinanman imaa yoyo ikaibo riki noa, iki ikaibo jato tanakanwe, ja jato meran iká shinanki Diossena iki ixon, maton onannon. Moara ichaira nato neten ikonma *profetabo pikókanke.

2 Jaskaáxonra, maton onanti iki, ja ikoni Diossen Shinanman yoyo ikaibo. Jatíbi, ja Jesucristora nato neten joni keskatax joá iki, ixon yoiaibo riki, Diossen Shinanman imaa ikaibo.

3 Jatian jaskaakin ja Jesús ikonhayamaibora, Diossen Shinanhomabo ikax, Criston rawikan shinanyares ikanai. Jaskara shinan jotira, moabi maton ninkata iki. Jara nato neten moa itinke.

4 Nokon keen bakebó, matora Diossena iki. Jaskara ixonra, ja jansobo moa matoanharesa iki. Ja mato meran iká shinan, nato netemea shinan xewina atipana koshia iketian.

5 Jabora nato netemeabo iki, jakopira nato netemea jawékibokires yoyo ikanai, jatianra ja nato netemeabaon jato ninkaxonai.

6 Ikaxbi noabora Diossena iki. Jatian ja Dios onannatonra, noa ninkaxonai, ikaxbi ja Diossenamatonra, noa ninkáxonyamai. Jaskákanainkoxonra, non onanti atipanke, tsoarin ja ikon Shinanya itan tsoarin ja janso shinanya ixon.

Noiananax jaai jenétima

7 Nokon keen wetsabó, noara jatíbibo betan noiananax jakanti jake, Diossibakeax noimisti shinan joái kopí. Jatíbi ja noimisbo riki, Diossen bake itan Dios onannabo.

8 Ja noimismabora Dios onannamabo iki. Dios iki noimis.

9 Já kopires noa jati neteya inon
ixonra, jawen jabicho Bake nato neten
raanxon, noa Diossen oinmaa iki noa
jan akonkin noia.
10 Neskáakin riki noa noia: Nonpari
Dios noia iká kopíma, janpariakin noa
noixonkayara jawen Bake raana iki,
já mawata kopí non ochabo moa noa
shinanxonyamanoxon.
11 Nokon keen wetsabó, jaskáakin noa
Diossen noia ikenra, noaribi wetsabo
betan noiananti jake.
12 Dios iki tsonbi jawetianbi oinyosma,
ikaxbi noa wetsabo betan noianana
ikenra, Dios noo meran jaai, jatianra
ja Diossen noimisti shinanman non jato
noia onanti ikai.
13 Ja noa Dios meran jaa, itan noo
meran Dios jaa non onannon ixonra,
jawen Shinan noa menia iki.
14 Nonbishamanra oinna iki, nato
netemea jonibo kishpinmanon ixon,
Papan jawen Bake raana. Jatian ja riki
non jato onanmai.
15 Jaweratobaonki, ja Jesús riki
Diossen Bake ixon ikonhai, jabora Dios
meran jake, itan jabo meranra Dios
jake.
16 Jaskaáxonra non onanna iki itan
non ikonha iki, Diossen noa noia. Dios
iki noimis. Jatian ja noimisbora, Dios
meran jake, jainoax jato meranribi Dios
jake.
17 Neskarainoaxa ja noo meran iká
noimisti shinan onanti ikai; jaskatax
ja jonibaon jaton akábo yoixonti nete
senenketian noa rakétima kopí, ja
Jesucristo ikátiai keskatiribi nato neten
jakanabo ikax.
18 Ja noimis jonibora, rakéyamai. Ja
ikon noimisti shinanmankayara, raké
shinanbo keyoai. Jaweratoboki Diossen
castiganaketian raketai, jabora Dios
akonkin noiti onannamabo iki.
19 Jatian nonra noike, janpari noa noia
iketian.
20 Jaweratoboki enra Dios noike ikibi,
jaton wetsabo betanbi omisananai,
jabora jansobo iki. Jatian jawera-
tobaonki, jaton wetsabo oinxonbi
noiamai, jabaonra ja Dios oinyamaxon,
noikanti atipanyamake.
21 Jesucristonra, nato senenhati esé
noa menia iki, jaweratobaonki Dios noia,
abákanon jaton wetsaboribi noikin.

Dioski koshiaxes jati

5 1 Jaweratoboki, Jesús riki *Cristo,
ikax jaki koshiai, jabora Diossen
bakebo iki. Jatian jaweratobaonki Papa
noiai, jabaonra ja Papan bakeboribi
noike.
2 Jatian Dios noixonra, jan ati yoiabo-
ribi non akai, jaskákinra Diossen bake-
boribi non noike ixon non onannai.
3 Ja Dios non noiti iki iká riki, jan yoia
joibo non senenhati, jatian ja senenha-
tira atikonmama iki.
4 Jatíbi ja Diossen bakebaon, nato
netemea jawékibo jatonharesai kopí.
Jatian ja non ikonhatonra, ja nato
netemea jawékibo nonharesnon ixon
noa akinnai.
5 Ja Jesús iki, Diossen Bake ixon ikon-
habaonra, nato netemea jawékibo jaton-
haresai.
6 Ja Jesucristora nato main joáx,
onpaxen bautizameeta iki, itan mawá-
kinribi jawen jimi chikoa iki. Jatian ja
Diossen Shinan riki, jan jaskara onanna,
jatíbi jan yoiaibora ikon iki.
7 Kimisha riki, ja jaskara onanxon
yoiaibo:
8 Ja iki Diossen Shinan, ja onpaxen
bautizameeta, itan ja mawákin jawen
jimi chikoa. Jatian ja kimishaninbira
jaskáakinbires yoiai.
9 Ja jonibaon yoiaibora non ikonha-
ribai, ikaxbi ja Diossen yoiaikayara,
bebonbires non ikonhai, Diosbi jawen
Bakekiriti yoyo ika iketian.
10 Ja Diossen Bake ikonhabaonra,
ja Diossen yoiabo ikonhai; jatian ja
Dios ikonhayamaibaonra janso keska
imakanai, jawen Bakekiriakin jato
Diossen yoiabi ikonhayamai kopí.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

11 Jatian ja Diossen yoiai riki, noa jatí-
bitian jati nete menia, jatian ja jati nete
iki jawen Bake ikonhaxon biti.
12 Jaweratoboki moa ja Bake betan iki,
jabora moa jati neteya iki, ikaxbi jawe-
ratoboki ja Bake betanma iki, jabora
jati neteoma iki.

Senentiainbi jato yoia

13 Enra ja Diossen Bake ikonhaibo
iketian, mato neskarabo wishaxonai,
moa jatíbitian jati neteyabo mato ikanai
maton onannon ixon.
14 Noara Dioski koshiai, ja jawen
keena keskáshaman jawéki non yokáketian, noa jan ninkáxonai onannax.
15 Jatian ja non orana noa Diossen
ninkaxonai non onanna keskáakinri-
bira, non onanke ja yokatabora moa
noa menike ixon.
16 Jaweratonki, ja mawátima ocha
akaitian jawen wetsa oinnai, janra jaki
oranti jake, jatianra Diossen jati meniti
iki. Ikaxbi ja iti jake, jan mawátima
ocha. Wetsa ochara jake, jan mawáti
ocha. Jatian jaskara ochakira, en mato
oranti yoiamai.
17 Jatíbi jakonma jawékibo riki ocha,
ikaxbi jaráke, noa jan mawátiain
botima ocha.
18 Nonra onanke, ja Diossen bakebaon
moa ocha aaboresyamai, ja Diossen
Bake Jesucriston jato koirana iken,
jatianra *Satanásenribi moa jato jawea-
yamai.
19 Nonra onanke noa Diossen bakebo,
itan jatíbi nato netemea jonibo
*Satanássen jawen koshin jatoaresabo.
20 Jainxonra non onanribike, ja
Diossen Bake joxon, ja ikon Dios non
onannon ixon, noa shinan onanbo imaa.
Jatian noara ja ikon betan jake, ja iki
jawen Bake Jesucristo. Nato riki ja ikon
Dios itan ja jatíbitian jati nete.
21 Nokon keen bakebó, ja ikonma
diosbo chibanyamakanwe.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

2 JUAN

Jawen rabé itin, Juanman kirika wishaa

Jato saludana

1 Ea *ancianoninra, ja Diossen katotaboyabi, ja jato betan jain tsinkitaiboribi, jato saludo bomai. Enra mato akonkin noike, jainxon enbichora mato noiamake, jatíbi ja ikon joi onanna jonibaonribira mato noike.

2 Nonra mato noike, ja ikon joiribi non shinan meran ikonhabo ixon, ja shinanra noo meran jatíbitian iti jake.

3 Ja non Papa Dios betan jawen Bake Jesucriston, jawen noimisti shinanyabo, jawen akinmisti shinanyabo, jawen jakonshaman shinanyabo, jawen ikon shinanyabo, itan noimisti shinanyabo, mato imaboresbanon.

Ja senenhati noimisti esé

4 Eara ikonbiresi raroke, jatíribi mibé joi akaiboribi, ja ikon join yoiai keskatishaman jaax ja non Papa Diossen noa yoiai keskati jakanabo jato nokoax.

5 Jaskara ikenra, rama en mato yoiai nokon wetsabó: wetsabo betanribi noiananaxa noa jakanti jake ixon. Nato en mato yoiai joibora, bená senenhati eséboma iki. Ja joibora Cristo ikonhakin peonontianbi, non ninkata joi iki.

6 Ja akonkin non Dios noia iti riki neskara: jawen join yoiai keskábores senenhai noa jati. Jatian ja joi ikonhakin peonontianbi maton ninkata riki, ja Diossen noa yoiai keskati, wetsabo betanribi noianani noa jakanti.

Paranmis jonibo

7 Nato netenra moa icha paranmis jonibo jakanke, jaskara jonibaonra ikonhayamai, Jesucristo nato main joáx, noa keska yorayaribi ikátiai. Jaskara jonibo riki, Criston rawíbo ikax, jato paranaibores.

8 Jaskarabo iken, matonbinix koirameekanwe, ja mato akinni noa teeta jawékibora, jawemabi banénake itan ja Diossen noa meniti yoiaboribi, maton biamanake.

9 Jaweratoki ja Criston onanmaa keskati iamai, wetsa keskáakinbo shinannires jaai, jara Dios betanma iki. Ikaxbi jaweratoki Criston onanmaa join yoiai keskati jaai jenéyamai, já betanra non Papa Dios betan jawen Bakebi itinke.

10 Jawerato joniki ja Criston joi meran yoiai keskáma, wetsa keska joi mato yoikasi nokotai, jaskara jonibo maton xobon imayamakin jato jowé ayamabobikanwe.

11 Jaweratobaonki, jaskara jonibo jowé akai, jabora jaskara jonibaon jakonma akaibo, jato rabékiinaibo iki.

Senentiainbi jato yoia

12 Icha joibo mato yoiti jayonreskenbira, nato kirika meran akáshamakin, en mato axonyamake, mato oinni matoiba kati shinanna ixon. Kaxonra ja en mato yoikasai joibo enbishaman mato yoiti iki, jaskatax noa jatikaxbi rarokanti kopí.

13 Ja neno ea jato betan iká, Diossen katota joi akaibaonra jainoa joi akaibo, mato saludo bomai.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

3 JUAN

Jawen kimisha, itin Juanman kirika wishaa

Jato saludana

1 Ea riki ja *anciano, enra ja en
akonkin noia Gayo saludo bomai.
2 Nokon keen wetsá, enra miki
orankin Dios yokatai, ja min shinan
meran mia jakonbires ikai keskatiribi,
jatíbiain mia jakonbires inon ixon, itan
min yoraribi mia jakonbires inon ixon.
3 Jatíribi miibakeax bekana joi
akaibaonra ea yoikanke; ja ikon joi
chibankin jeneyamai. Mia jaskataibo
ninkataxa ea ikonbiresi raroke.
4 Ja nokon bakebi keskábo, ikon join
yoiai keskati jakanabo ninkataxa, ea
ikonbiresi raroai.
5 Nokon keen wetsá, minra ja wetsan-
koniax nokotai non wetsabo jatíbi
jakonhaxon akinkin jeneyamai iitai.
6 Jaskáakin min jato akinnabora, ja
joi akaibo tsinkíkanainxonbo jabaon
jato yoike, noixon min jato akinnabo.
Ja jayá wetsanko tekiti jan yoronkanai-
baon jato akinkin jeneyamawe, ja Dios
keenai keskáakin.
7 Jabora ja Jesucriston joi jato onan-
mai boaibo iki. Jaskatira ja Dios ikonha-
yamaibaon jato jawebi akintinin keen-
yamakanai.
8 Jaskara ikenra, non jato akinti jake,
jaskáaxon ja ikon yoikanaitian, non jato
akinti kopí.

Diótrefes betan Demétrion ikábo jato yoia

9 Ja joi akaibokira kirika wishaxon
en bomaa iki, ikaxbira Diótrefesnin
non yoia noa ninkáxonkashamaa iki,
jabichores jato xaran kikin ikasai ixon.
10 Jakopira, jawetianki ea jain kaai,
jatianra en kenaxon notsini kaai. Jara
jakonmaibo noa yoii iananbi, noki
jansoibo iitai. Jatian jaskarabicho
iamaira, ja wetsankoniax nokotai non
wetsabo, jato bikashamai. Jatian jatí-
ribibaon jatoiba imakasaitianra, jato
bimakashamai; jatian jato jaskáabi
bikaskanaitianra, moa jainoa jato
pikoai.
11 Nokon keen wetsá, ja jakonma jawé-
kibo mawayamawe. Ja jakon akanai
jawékiboreskaya mawawe. Ja jakon
jawéki akaibo riki Diossena, jatian ja
jakonma jawéki akaibora, jawetianbi
Dios onananmabo iki.
12 Jatíxonbira Demetrio jakon
jawékibores akí jaa yoikanai, jatian
jawen ikainkobora ikonkon jishtiai.
Nonribira yoiai jakonibora ja ikai
ixon, jatian minra onanke, non ikon
yoiai.

Senentiainbi yoia joibo

13 Ichara jake en mia yoiboresti, ikax-
bira en mia wishaxonyamake.
14 Enra ishtontani mia oinni kati
shinannai, jatian kaaxa ea mibébisha-
man yoyo iti iki.
15 Ea keenai riki, mia jakonbires xabá
shinanya itin. Ja neno iká mibé raena-
naibaonra mia saludo bomai. Minribi
ja jainoa nobé raenanaibo noa saludo
menixonwe, westíorabo noa jato salu-
danxonpakewe.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

JUDAS

Criston tee axonairibi ixon, joi akaiboki Judassen kirika bomaa

Jato saludana

1 Ea riki Judas, Santiagonin wetsa
itan Jesucriston yonoti. Ja Papa Diossen
noixon katotabo, itan Jesucriston koira-
nabora en saludanai.
2 Abánon ja Diossen, jawen akinmisti
shinanman, jawen jakon xabá shinan-
man, itan jawen noimisti shinanman,
mato akinboreskin.

Ikonma esé yoiaibo

(2 Ped. 2.1-22)

3 Nokon noi wetsabó, eara ikonbiresi
keenai, ja mato betanbi noa kishpin-
meetabo, non onanna joikiriakin mato
wishaxontin; ikaxbi ramara atiora
iketian en mato axonai, ja ikonhati
joi jawen katota jonibo jato Diossen
meniaton paranan mato ikanon ixon.
4 Jatíribi jonibora jansoaxbo mato
xaran jikikanke. Jaskara jonibo jato
Diossen castiganti yoii ikara, moabi
Wishá meran jake. Jabora jakonma
jonibo iki, Dios jakon shinanya
iketianra, jaki paranataanan jakonma-
bires jawékibo akanai. Jabaonra ja Ibo
Jesucristo, jabicho jatíbinin Ibo ikon-
hakashamakanai.
5 Maton onankebira, en mato shinan-
maribai, ja Ibonra *Israel jonibo Egipto
mainmea jato pikoa pekáo, ja ikonha-
yamai jonibo jato keyoa iki.
6 Jainxon ja ángelbo, koshi imaabi jato
ikainkoniax pikókanketianra, Diossen
ja kikinbires yamé meran jato xepoa
iki, ja jato castiganti ani nete senenai
kaman.
7 Ja ángelbo iní keskaribira iká iki, ja
Sodoma betan Gomorra jeman iká jonibo,
itan ja patax iká jemabaon ikana jonibo.
Jain jakana jonibora ikana iki, yorantinin
koríki biaibo, itan ja atimabo betanbires
yoranti akí cheakanabo. Jaskara kopíra,
Diossen ja jatíbitian keyóyosma chii jatoki
pakéxon, jatíbi jato keyoa iki. Jaskara
winókani jawékibaonra, jaskáshokonake-
tian, jatikaxbi koiranmeeti jato onanmai.
8 Jaskáribira winoti bokanai, ja
en mato yoikin atai jakonma jonibo.
Jaton iresbiresa shinanmanra jaton
yora ramiakanai, ja Ibon koshira jawebi
onankashamakanai, itan ja ángelboki-
ribi jakonmaibo yoyo ikanai.
9 Ja ángelbaon koshi arcángel
Miguelninbira, ja Moiséssen yoran
paranan, Satanás betan ibékonkinbi,
jakonmaakin yoititianbi, neskáa iki:
“Abanon mia Ibonbi notsinkin”, akin.
10 Ikaxbi ja jonibora, jaton onannama
jawékiboki, jakonmaibiresbo yoyo
ikanai. Jatian ja yoinabaon atinshokores,
jabaon onannatonra akanai, jatonbinix
jan jakonmati jawékibores akin.
11 ¡Jawe ireskiaipanon! Ja jonibora,
Caín iní keskatiribi iki ikanai. Koríki
gananti shinanyares ikaxa, Balaam
iní keskaribii jakonmain pakékanke.
Jainoax ja Coré iní keskaribiira, jaton
yotimaninbi ja jonibo mawati iikanai.
12 Jaskara jonibo riki rabinhomabo,
tsinkíxon maton jawékiainko mato
xaran jikiax ikanai, shiroananbi icha
jawékiai raroshamanbo. Jabo riki,
jatonabichoakin shinannaibo, ja nai
koin oioma, niwen oken boanbekonai

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

keskábo. Jabora jawen bimititian jiwi
bimiamai keskábo iki, moa taponyabi
mexaa ikax, kikinni mawata keskábo.
13 Jaskara jonibo riki, ishtonbires
sinataibo, jaton jakonma rabinti akaibo
iki, ja aniparo bechonman bakox potaa
keská onantibires. Jabora joékaini
paketai wishtin keskabo ikax, moa jatí-
bitian masábires tenetiain, kikin yamé
meran, katiresbo ikanai.
14 Jaskara joni jaskáti yoiira iká iki,
ja kanchis itin Adán pekáo iká Enoc
neskati: "Enra ja Ibo jawen kikinbires
icha ángelboya joaitian oinna iki,
15 jatíbi jonibo jaton aká jawékibo jato
yoixoni, itan jakonma jawékibires akanabo
kopí, itan jaki jakonmaibires yoyo ikanabo
iketian, jato akonbireskin castigani", iki.
16 Jaskara jonibora, jatíbi jawéki kopí
joikanai, itan jakonmaibiresbo yoyo
ikanai. Jabaonra benai jatona jawéki-
bichores. Jainoax yoyo iki rabíkanai,
itan jato jawéki bichinkasires, wetsa-
boki jakoni yoyo ikanai.

Joi akaibo esea

17 Ikaxbi mato, ja nokon noi wetsabó,
shinankanwe, ja non Ibo Jesucriston
raanabaon mato yoini joibo.
18 Jabaonra mato yoia iká iki: "Moa
netebo senenkaitianra, janoxiki jatoki
jakonmai shiroai jonibo, jaton jakonma
ati keen shinanman imaa, keskati jaka-
nabo", akin.
19 Ja jonibo riki, jatonbiribi tsamabo
axon, jato ikinnaibo, jaton keena keská-
bores akai ikax, jato meran Diossen
Shinan yamabo.
20 Ikaxbi mato, nokon noi wetsabó,
ja maton ikonhaa jakon shinanmanbi,
koshii jenéyamakanwe. Diossen jakon
Shinanman akinnaton orankanwe.
21 Diossen noimisti shinanki koshii
jeneyamawe. Jainoax manákanwe, ja
non Ibo Jesucriston jawen akinmisti
shinanman, jatíbitian jati netenko noa
imai kaman.
22 Ja rabé shinanyabo, jato noibaxon,
akinkanwe.
23 Jatíribibo jato kishpinmakanwe,
ja chii meranoa jato ishton pikoti
keskáakin. Jatian wetsabo noibaxon
akinkanwe, ikaxbi koirameekanwe,
ja jakonma jawékibo akanaton, jaton
chopa tsaiabobi jato omisnankanwe.

Senentiainbi Dios rabia

24 Ja Diosbicho riki, ochan pakénake-
tian, mato jan koiranti atipana koshia,
itan jakopi jakonmanin yointi yama
ikax, raroshaman ja iká bebon, jawen
joébires ikainko mato imati atipana.
25 Ja riki, ja non Ibo Jesucristo meran-
xon, noa jan kishpinma Dios. Jara jatí-
bibaon koshi iki, jainoax atipana koshia
iki, itan yoiti koshia iki. Jara moatianbi,
ramakamanbi, itan jatíbitian rabinoxi-
kanai. Ibanon jaskara.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

APOCALIPSIS

Jaskara iti jawékibo Jesucriston onanmaa, Juanman wishaa

Jaskarabo yoikin wishaa

1 [1] Nato riki Diossen Jesucristo oinmaa, basima jaskara ikí kaai jawékibo jawen tee akaibo jato onanmanon ixon. Jatian Jesucristonra jawen ángel raana iki; jawen tee akai joni Juan onanmati.

[2] Janra jatíbi jan oinna jawékibo yoia iki. Ja Jesucriston yoia ikon joibo, itan Diossen joiribi.

[3] Jaweratobaonki, nato kirika yoyo akai, itan ja meran iká Diossen joibo ninkaxon ikonhai, jabora Diossen raroshaman imati iki. Ja nato kirika meran yoiai joibora moa senennibishoko iki.

Jato saludana

[4] Ea Juanmanra, ja Asia mainmea kanchis jeman ikana joi akaibo mato saludo bomai. Ja moatianbi japaoni Dios; ramakamanbi jaa, itan ja joríbati. Jainoax jawen yakáti bebon iká jawen kanchis Shinan ikatonin abanon jawen noimisti shinanman, itan jawen jakon shinanman mato akinkin.

[5] Jainoax Jesucristonribi mato bomai, ja riki, janbishaman onanxon ikon yoiai. Japarira mawataxbi jirii peokoota iki. Jaskata ikaxiki jatíbi nato netemea apobaon koshi. Janra noa noixon jawen jimin non ochabo soaxona iki.

[6] Janra noa imaa iki apobo, itan jawen Papa Diossen tee akai *sacerdotebo iti. Já ibanon jatíbitian rabiti, itan atipana koshia; jaskara ibanon.

[7] ¡Oinkanwe Cristora nai koinman joái!, Jatíxonbira oinnoxikanai; jan picháchinibaonbira oinnoxiki. Jatíbi nato main ikana jonibora já joaitian oinnax wininoxikanai. Jaskarara inóxiki. Ibanon jaskara.

[8] "Ea riki ja rekenainoa, itan senentiainoa", ikira ikai, ja jatíbi atipana koshia Ibo Dios. Ramakamanbi jake, moatianbi jakátiai, itan ja joríbati.

Criston, namá keska meranxon Juan oinmaa

[9] Ea riki maton wetsa Juan, mato betanbi masá teneairibi, jainoax mato betan Cristo ikonhakin jeneyamai, itan mato betanbi ja Diossen ikinaton jatinko ikáribi. Ja Diossen joi itan Jesús ikábo yoiai kopí, ea Patmos nasinko potakana.

[10] Jatian ja domingo neten ea iitaitianra, Diossen Shinanman atipana koshi emeran joketian; epekaokeax ja trompeta xoon akana ikaitio kestén koshin yoyo ikai en ninkata,

[11] ea yoia iki: "Ja min oinnaibo kirikanin wishaxon, ja Asia main iká kanchis jemabaon ikana joi akaibo jato bomawe. Jabo iki; Efeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia itan Laodicea", akin.

[12] Jatian ea jaskáaitian jao bechiakekainxon en oinna iká iki, kanchis lamparin orobires aká itini.

[13] Ja kanchis lamparin orobires napon nia iká iki, westíora jonin Bake jisá, já iká iki tapó chopa saweya, itan orobires sintóranin xonexeya.

[14] Jawen boo iká iki joxo lana keska joxoshaman, itan nibí maana keská joxoshaman. Jainoax jawen

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

okenbekonbi bero iká iki, chii tirí keska.

15 Jawen okenbekonbi taebo iká iki, horno meranoa tsekaxon *bronce penéa keská. Jainoax jawen joi iká iki, jene icha maanni xoo ikai keská.

16 Jawen mekayao mekenman iká iki, kanchis wishtin keska tsomaa; jainoax jawen kexakanmeax pikota iki, okenbekonbi kenshoya espada keská. Jainoax jawen bemananribi iká iki, kikinhakin barín tenaa keská pené.

17 Jaskara oinnax jaki rakékin en maxkaxon, já namanbi mai tsakaa iki. Jaskakenbi jawen mekayao mekenman ea tii axon yoia iki: "Rakéyamawe. Ea riki ja rekenainoa itan ja senentiainoa,

18 itan eara jake. Eara mawata iki, ikaxbi ea rama jake jatíbitian janox. Eara ja mawá betan masá teneti enharesti atipana koshia iki.

19 Jaskara iken, rama wishawe, ja en mia oinmaa, rama winotai jawékiboyabi, ja ramakaya iki ikai jawékibo.

Joi akaiboki kirika bomanoxon Juanman wishaa.

20 Nato riki ja tsonbi onanyamaa jawéki ja nokon mekayao mekenman en tsomaa, kanchis wishtin itan kanchis lamparin orobires min oinnabo. Jariki neskara yoii iká: Ja kanchis wishtin riki, ja kanchis jematiibi ikana joi akaibo ikinai ángelbo yoii iká. Jatian ja kanchis lamparin riki, kanchis jemamea joi akaibo yoii iká.

Efesoain ikana joi akaiboki kirika bomaa

2 1 Ja Efesoain ikana joi akaibo jato ikinti en imaa joniki, nato kirika neskáakin wishaxon bomawe. Jawen mekayao mekenman kanchis wishtin keska yatannaton, itan ja kanchis lamparin orobires keská napo niaitonra, neskáakin ea yoiimai.

2 Enra maton ikábo onanke; matora ikai kikini teeti, mato riki manatiabo; jainoax matonra ja jakonma jawékibo akai jonibo amaboresti atipanyamake. Jaskara ixonra, ja Diossenamabo ikaxbi noara Diossen raana iki ikaibo min jato tanaxon onanna iki, jabo jansoires ikanai.

3 Jainxon ea kopi masá tenekinbi, shinan namanyamakin maton ea jeneyamaa iki.

4 Ikaxbi westíora jawéki riki nokon keenma: Ja reken ea noikin peonontian aní keskáakin moa maton ea noiama.

5 Jaskara iken shinankanwe, jawekeskarainxon maton ea jenearin ixon. Moa akonkin jakonma jawékibo jenetaanan, jakiribi mato ikátiai keskati jakoni jakanwe. Mato jaskayamaitianra ja lamparin en moa wetsanko taxketi iki.

6 Ikaxbi nokon keen riki, ja en omisai keskáakinribi ja *Nicolaitabaon jakonma jawéki akaibo maton omisai.

7 ¡Ja ninkataibaon ninkákanwe, ja Diossen Shinanman joi akaibo yoiai! Jaweratobaonki eki koshixon jakonma jawékibo janharesai, jabaonra ja Diossen jakonhira jatínko iká, jan jati jiwi bimi kokokanti iki.

Esmirnain ikana joi akaiboki kirika bomaa

8 Ja Esmirnain ikana joi akaibo
jato ikinti en imaa joniki, nato kirika
neskáakin wishaxon bomawe. Ja reke-
nainoa, itan senentiainoa, itan ja rete-
kanabi jirinitonra ea neskáakin yoiimai:
9 Enra maton masá teneaibo, itan
mato jawebiomashokobo onanke,
matokaya jawékinin senenabo ikaxbi.
Jaskaribiakin en onanke, judíobo iki
ikaibo ixonbi mato ramiaibo, ja jaskatai-
bora *Satanássen jonishamanbores iki.
10 Jaskara iken mato masá tenema-
kanti jawékiboki rakéyamakanwe. Enra
mato yoiai; jatíribi mato xaranmeabora
*Satanássen amaa tanakin, mato cárcel
meran anoxikanai, jatianra chonka nete
senen mato masá tenemanoxikanai,
jaskara iken, ja mato ikai jawékibo
mawatai kamanbi tenexon senenhano-
xikanwe; jatianra ja maton biti jati en
mato meniti iki.
11 ¡Ninkataibaon ninkakanwe, ja
Diossen Shinanman joi akaibo yoiai!
Jaweratoboki eki koshixon, ja jakonma
jawékibo janharesai, jabora ja rabeti
mawáti masá tenetiain katima iki.

Pérgamo jemamea joi akaiboki kirika bomaa

12 Ja Pérgamo jemamea joi akaibo
jato ikinti en imaa joniki, nato kirika
neskáakin wishaxon bomawe: ‘Jawen
espada okenbekonbi kikin kenshoya-
tonra mato yoiai:
13 Enra onanke, ja *Satanás yakatain-
koribi mato jakanabo. Jaskara ixonbira
maton ea ikonhakin jeneyamai, itan
jaweatibira non ikonhaa ikibo mato
iamaa iki, ja ea jan akonkin onanna
Antipas, ja Satanás jain iká jemanxon
retekanainbi.
14 Ikaxbi jaweti jawékira jake ja
nokon keenma: Ja matoiba ikábo, ja
Balaamman esekan yoiai keskatibo
ikaibi maton oinresai iketian. Janra
anike ja Balac esekin, ja ikonma diosbo
menikana nami pimaxon, itan wetsabo
betanbires yorantibo amaxon, *israeli-
tabo ochamanon ixon.
15 Jainxonribi akai maton, ja *Nicolai-
tabaon onanmaa jakonma esekan yoiai
keskati ikaibo maton jato jaweaya-
makin.
16 Jaskara iken, ¡Moa akonkin ocha
akin jenekanwe! Mato jaskáyamaitianra
basima ea matoiba kati iki; ja nokon
kexakameax pikotai espadanin jato
betan reteanani.
17 ¡Ja ninkataibaon ninkakanwe, ja
Diossen Shinanman joi akaibo yoiai!
Jaweratobaonki atikoma jawékibo
janharesai, jabora maná jeneya joné
pan en jato pimati iki, itan westíora
joxo makanshoko bená jane wisháya
en jato meniti iki. Jara tsonbi onanya-
make, ja makan biaitoninresa onanke’.

Tiatira Jemamea joi akaiboki kirika bomaa

18 Tiatira jemankonia ja joi akaibo
jato ikinti en imaa joniki, nato kirika
neskáakin wishaxon bomawe: ‘Ja
Diossen Bake chii tiri keská beroya, itan
*bronce penéakana keská taeyatonra
mato neskáakin yoiai:
19 Enra maton iká jawékibo onanke:
Matonra jato noike, itan matora eki
koshiabo iki, matonribira jato akinnai,
itan maton ea jeneyamai. Jainxonribi
en onanke, ja reken ikátiai bebon jakon-
bires rama mato iitai.
20 Ikaxbi westíora jawékira nokon
keenma iki: Ja Jezabel janeya ainbaon
jakonma jawéki akainbi maton jawea-
yamaitian. Jara ikai janbixbi *profeta
ainbaon shinanmeeti. Ikaxbira paran-
hanan, nokon tee akaibo jawen esé
onanmakin akai jato neskáakin, ja
wetsabo betanbires yoranti, itan ja
ikonma diosbo, yoina retexonkana nami
pitiboribira ochama iki akinbo.
21 Ja ainbo jaskatibo jakenbira en
nete nenkeaxonboreske, jawen ochabo

akonkin jenetaanan abanon Dios ikonhakin ixon. Ikaxbira ja ainbo wetsabo betanbires yorantibo akí jenekashamai.
22 Jaskara kopíra, ja ainbo rama masá tenemakin en chexakaamai, jatian ja wanoya ixonbi jabé yoranti akaibora, akonbireskin en masá tenemati iki. Ja ainbonin jato onanmaa keskati ikí jenéyamakanaitian.
23 Jatian ja ainbaon bakebora en jato mawámati iki. En jato jaskáaketianra, jatíbi nokon joi akaibaon onankanti iki, jonibaon shinan reboyabi jaton jointibo en onanna. Jainxonra ja maton akábo kopí westíorabo mato en castigannoxiki.
24 Jatian rama ja jatíribi mato Tiatiranko ikanabo ixonbi, ja esé chibanyamaibo, itan ja *Satanássen joné jawéki akin akanaibo onanyamaabora en mato yoiai; wetsa eséra, maton senenhanon ixon en mato yoiamai.
25 Ikaxbi ja maton ikonha jawékibo jeneyamakanwe, jakiribi ea joái kaman.
26 Jaweratobaonki atikoma jawékibo jatonharesai, itan en yoiai keská akin jeneyamai, jabora jatíbiainoa jonibo ikinti koshi en imati iki.
27 Ja nokon Papan jawen koshi ea menia keskáribiakin. Yami bastónyaxonra jan jato ikinti iki, jainxonra ja mapó kenti beshéai keskáakin jato ati iki.
28 Jainxonra ja nete wishtinribi en mato meniti iki.
29 ¡Ninkataibaon ninkákanwe, ja Diossen Shinanman jawen joi akaibo yoiai!' akin aká iki.

Sardis jemamea joi akaiboki kirika bomaa

3 1 Ja Sardis jemamea joi akaibo jato ikinti en imaa joniki, nato kirika wishaxon bomawe: 'Ja kanchis Diossen Shinanya, itan ja kanchis wishtinyara ikai neskati: Enra onanke mato jaskati jakanabo. Matora ninkakataibo iti shinanyabo iki, ikaxbira mato mawá keskabores ikanai iki.
2 Jaskara iken oxá besoai keskati itaanan, ja ati japaria jawékibo, itan ja mawátiresbo koshiakanwe. En oinnara nokon Dios bebon jakon jawéki ayamai mato iikanai.
3 Jaskara iken ja maton onanna esébo shinankanwe, itan jan yoiai keskati ikanwe; akonkin ja maton jakonmabo jenekanwe. Mato oxá besoama keskábo ikenra, maton shinannamatian yometso joái keskati ea joti iki.
4 Ikaxbi mato jain iká Sardis jemanra jawetiires Dios keenai keskati jakanabo ikax, jaton chopa tishiama keskábo ikanai. Jabora itibi joxo chopa saweyabo ebébi janoxikanai.
5 Jaweratobaonki atikoma jawékibo janharesai, jabora joxo chopa saweyabo ikanti iki. Jaton janera en jato soanantima iki, ja jati kirika meranoa. Jaskáyamaira nokon Papa bebonmeax, itan jawen ángelbo bebonmeax, natobo riki nokon jonibo iki ea iti iki.
6 ¡Ninkataibaon ninkakanwe, ja Diossen Shinanman jawen joi akaibo yoiai!' iki.

Filadelfia jemamea joi akaiboki kirika bomaa

7 Ja Filadelfia jeman iká joi akaibo jato ikinti en imaa joniki nato kirika wishaxon bomawe: 'Ja Jakon itan ja ikoni yoyo ikai riki, apo Davidkan llavea. Jan kepenketian tsonbi xepoti atipanyamaa, itan jan xepoketian tsonbi kepenti atipanyamaatonra mato yoiai:
8 Enra onanke mato jaskati jakanabo: Oinkanwe, enra mato bebon xepóti kepenke, jara tsonbi xepoti atipanyamake. Koshishamanbo ixonmabira en yoia joibo maton senenhaa iki. Nonra já onanyamake iki mato iamaa iki.
9 Enra ja *Satanássen jonibo ikaxbi jansoresi noara judíoshaman iki ikaibo, mato bebon jato chirankoomati iki; jaskáaxon jabaon onankanti kopí en mato noia.
10 Matonra ja senenhati esé jeneyamakin senenhaa iki; jaskara kopíra nato

netemea jatíbi joniboki tanakaatibo
joketian en mato koiranti iki.
11 Eara basima joribanoxiki eki koshii
jenéyamakanwe, ja maton biti tsonbi
bichintima kopí.
12 Ja atikoma jawékibo janharesabora,
jan nokon Diossen xobo koshia nichínti
keskábo en jato imati iki. Jainoaxa
moa jawetianbi pikókantima iki. Jato
meranra ja nokon Diossen jane en
wishati iki. Jainxon nokon Diossen jema,
ja naikanmeax joái bená Jerusalénman
janeribi en wishati iki. Jainxonra jato-
kiribi ja nokon bená jane en wishati iki.
13 ¡Ninkataibaon ninkákanwe, ja
Diossen Shinanman joi akaibo yoiai!' iki.

Laodicea jemamea joi akaiboki kirika wishaxon bomaa

14 Ja Laodicea jeman joi akaibo jato
ikinti en imaa joniki, nato kirika
wishaxon bomawe: 'Ja ibanon jaskara
iki iká janeya, ja akonkin onanna, ja
ikonires yoyo ikai, itan já meranxon
jatíbi jawékibo Diossen jonianitonra,
mato yoiai:
15 Enra mato jaskati jakanabo onanke.
Matora matsimabobi iki, nin xanama-
bobi iki. Jakonhirara ikeanke, mato
matsi iamax xana iká.
16 Ikaxbi mato matsimabo itan xana-
mabobi ikax, nexanshokores ikenra,
kinanai keskáakin en mato jenenoxiki.
17 Mato ikai noara moa jatíbi jawékia
iki, jatíbi jakonbires ikaxa, moa noa
jawebi maxkáyamake ikibo. Ikaxbira
maton onanyamaresai, moa rotokanabo
ikax mato raromabo, onitsapishokobo,
jawebiomabo, benchebo itan chopao-
mabo.
18 Jaskara ikenra en mato eseai, ja oro
en chiikan charaxon penéaka eibakea
marokanwe, mato ikonkon jatíbi jawé-
kiabo ikanon. Jainxon joxo choparibi
eibakea maroxon sawekanwe, mato moa
jawebi rabintima kopí. Jainxon eibakea-
ribi bero rao biax moa bechexeekanwe,
maton jakonhakin oinnon.

Netetiibi noa Jesussen kenai.

19 Ja en noiabora, notsinhanan en jato
eseai, koiranmeekanon ixon. Jaskara
iken, koshiakin shinantaanan akonkin
maton jakonmabo jenekanwe.
20 Ea riki xobo xepotiainxon jato
kenai keská. Jaweratobaonki nokon
joi ninkáxon xepoti xepenai, jatianra
jawen xobon jikixon en jabé jawékiati
iki, jatian janribi ebé ati iki.
21 Jaweratobaonki atikoma jawékibo
janharesai, jabora ebébi nokon yakát-
inin en yakákiinti iki. Ja atikoma
jawékibo enharesax nokon Papa Dios
betan jawen yakátinin ea yakáni keská-
ribiakin.
22 ¡Ninkataibaon ninkákanwe, ja
Diossen Shinanman joi akaibo yoiai!' "
akin ea aká iki.

Naikanxon Dios rabikana

4 1 Jaskarabo iká pekáo en bochiki
oinna iká iki, westíora xepóti
naikanmeax kepenmeeta. Jatian ja tii
ati ikaitio kestén yoyo ikai iwanaton

ea jakiribi yoyo aribaa iki, neskaákin:
“Neno bochiki mapéwe, ja neskarabo
iká pekáo jaskara iti jawékibo en mia
oinmanon”, akin.
2 Jatianbira ja Diossen Shinanman
atipana koshi emeran itoshia iki,
jatianra en oinna iki naikan westíora
yakáti itina; ja yakátininra westíora jain
yakata iká iki.
3 Jatian ja ani yakatinin yakata iká
iki, *jaspe iamax *cornalina makan jisá.
Jatian ja yakáti jan kateaketana iká iki,
westíora Diossen koshkí, *esmeralda
makan keska pené.
4 Jainxon en oinribia iki, ja rabé
chonka chosko yakátinin, ja ani yakáti
kateaketana. Ja yakátibotiibi iká iki,
westíora *ancianobo yakata. Jabo ikana
iki joxoshaman chopa saweyabo, itan
orobires maiti maiyabo.[a]
5 Jatian ja ani yakátinimeax kaná biri
ika iki; riri ika iki, itan tirin iká iki.
Jainoax ja ani yakati bebon iká iki,
kanchis lamparin tiritai keská, ja iká
iki Diossen kanchis Shinan.
6 Jatian ja ani yakati bebonribi iká iki;
westíora jawéki aniparo keská, pené
bexnanshaman. Jatian ja ani yakati
iká iki, bemananhori, itan pekáori icha
beroya chosko jiria jawékibaon katea.
7 Ja reken itinara iká iki, león jisá;
jawen rabé itin iká iki, wakabene
jisá. Jawen kimisha itin iká iki, jonin
bemanan jisá. Jawen chosko itin iká
iki, teté noyai keská.
8 Ja chosko jiria jawékibo iká iki,
sokota pechiabo; itan jaton pechinko
okenbekonbi icha beroya. Jabora neten-
yabi yamé, Dios rabikin jeneyamai,
neskákana iki:

“¡Ikon jakonibi
jakon riki ja Ibo,
jatíbi atipana koshia Dios,
ja japaoni, ja ramakamanbi jaa,
itan ja basima joríbati!” iki.

9 Jatian ja chosko jiria jawékibaon,
ja jatíbitian jaa, ani yakatinin yakata,
kikinhakin rabianan, já jakonhakin
shinankin iráke akanaitiibi,
10 ja rabé chonka chosko ancianobo
já naman, chirankootaanan ja jatíbi-
tian jaa rabikana iki. Jatian já rabikin
jaton maiti, ja ani yakati bebon rakanax
neskákana iki:
11 “Ja Ibo, itan non Dios miakaya riki
ja átixonbi non kikinhakin rabiti, miki
jakon shinanti, itan atipana koshia,
jatíbi jawékibo min jonia kopí; mia
keenatonresa jatíbi jawékibo jake”,
ikibo.

Cordero betan wishá xei kirika

5 1 Jainxon en oinribia iki, ja ani
yakatinin yakataton jawen mekayao
mekenman kirika xei tsomaa. Ja kirika
iká iki okenbekonbi wisháya, itan jan
taxnantinin kikin kanchis akin xepoa.
2 Jainxon en oinna iki, westíora
atipana koshia ángel koshin yokati
neskatai: “¿Tsoamein iti iki nato
kirika chopenoxon jan xepoabo ras ati
atipana?” iki.
3 Ikaxbi naikanbobi nin mainbobi, itan
ja mai naman ikábobi tsoabi yama iká
iki, ja kirika xepoabo jan chopexon
yoyo axon onanti atipana.
4 Jatianra ea ikonbiresi winia iki, jan
kirika xei chopeanan yoyo axon onanti
atipana tsoa jonibi yamaketian.
5 Ikaxbi jain yakata westíora *ancia-
nonin ea yoia iki: “Moa winiamawe; ja
judáinoa jonibo xaranmea león keska, ja
David ipaoniton rareboninra moa janha-
resa iki. Janresa ati atipanke ja kirika
xei chopekin, itan ja kanchis jan xepoa
kepenkin”, akin.
6 Jainxon en oinna iki, ja chosko jiria
jawékibo napo jainoax ja ani yakati
bebon, itan ja ancianobo napo, westíora
*Cordero chankata retekana keská. Jara

[a] **4.4** Ja rabé chonka chosko ancianobo neno yoiai riki, ja chonka rabé *israelbaon reken papabo, itan ja chonka rabé raana jonibo yoii iká.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

kanchis machanya, itan kanchis beroya
iká iki; ja iki ja kanchis Diossen Shinan
jatíbi mainko raana yoii iká.
7 Janra ja ani yakatinin yakata noko-
bainxon, jawen mekayao mekenman iká
kirika xei bia iki.
8 Jatian ja kirika xei biketianra, ja
chosko jiria jawékibo betanbi ja rabé
chonka chosko ancianobo, ja *Cordero
bebon chirankookana iki. Jatíbi
jabora arpayabobires ikana iki, itan ja
*incienso bochóya oro copayabobires.
Ja iki Diossen jonibaon oración.
9 Jainoaxa nato bená bewá neskati
bewakana iki:
"Miabichores iki atixonbi ja kirika
xei bixon,
jan xepoabo ras ati atipana,
mia mawáni kopí; jatian ja min
jimi chikotatonra marokin min bia
iki, meskó
axéya jonibo, meskó joiabo, meskó
ani
jemameabo,
itan meskó jonibo,
Diossenabo inon ixon.
10 Jabora apobo itan ja non
Diossen tee ati *sacerdotebo min
jato imaa
iki. Jabaonra nato main ikana
jonibo
jato ikinnoxiki", iki.
11 Japekao en oinxon ninkata iki, ja
jiria jawékibo, itan ja *ancianobaon
ani yakati kateax, icha ángelbo yoyo
ikanai. Jabora ikana iki, tson topontimati kikinbires icha.
12 Jabora kikinbires koshin bewai
neskákana iki:
"¡Ja mawáni *Cordero riki, itixbi
jatíbi atipana koshia iti,
jatíbi jawékia iti, onan shinanya
iti, itan koshi
shinanya iti,
jaki jakonhakin shinanti, ani, itan
rabiti!" iki ikanai.
13 Jainxonra en ninkata iki, jatíbi ja
Diossen joniaka jawékibo, naikanmeax,
mainmeax, itan mai meranoa, jainoax
aniparomea jawékibo, neskati bewakanai:
"¡Ja ani yakatinin yakata betan ja
*Cordero,
ibanon já non rabiti, jaki jakonhakin shinanti,
ja riki ani, itan atipana koshia. Jara
jatíbitian
jaskara inóxiki!" iki.
14 Ja chosko jiria jawékibora neskati
saa ikana iki: "¡Jaskara ibanon!" iki.
Jatian ja rabé chonka chosko ancianobaon chirankooxon rabikana iki.

Kanchis sello

6 1 Jainxonra en oinna iki ja *Corde-
ron, ja kanchisainoa westíora jan
xepoa ras akai. Jatianra en ninkata iki,
ja chosko jiria jawéki ikainoax westíora
tirin ikai keskati: "¡Jowé!" iki yoyo ikai.
2 Jatian en oinna iká iki westíora
joxo kabayo. Jan peyakaa joni iká iki,
westíora kanóti tsomaya. Ja jonira
westíora maiti menikana iki; jawen
rawibo jatoaresa iken, itan jatoaresboti kopíribi.
3 Jatian ja *Corderonin jawen rabé
itin iká xepoa ras aketianra, ja jawen
rabé itin iká jiria jawéki en ninkata iki:
"¡Jowé!" iki ikai.
4 Jatianra wetsa joshin kabayo pikota
iki. Jatianra jan peyakaa jonin, atipana
koshi bia iki, itan ani espadaribi menia
iki, ja jonibo jakon iikanainbi jatobires
reteananmanoxon.
5 Jainxon jawen kimisha itin iká jan
xepoa, ja *Corderonin ras aketian, en
ninkata iki, ja kimisha itin iká jiria
jawéki: "¡Jowé!" iki ikai. Jaskataitian
en oinnara iká iki, westíora balanza
tsomaya joni peyakaya westíora wiso
kabayo pikotai.
6 Jatian ja chosko jiria jawéki xarameax neskati yoyo ika iki: "Westíora
nete teeta kopíra, westíora kilo trigo
bikanti iki; jainxon westíora nete teeta
kopíribira kimisha kilo cebada bikanti

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

iki. Ikaxbi ja xeni betan vino jakonmaa-
yamawe", iki ikai.
7 Jainxon ja chosko itin jan xepoa ja
*Corderonin ras aketianra, ja chosko
itin iká wetsa jiria jawéki en ninkata
iki: "¡Jowé!" iki ikai.
8 Jatian en oinna iki joni peyakaya
rapanshintani kabayo pikotai; jatian jan
peyakaa jonin jane iká iki, Mawá. Já
pekáora wetsa joni joá iki; jawen jane
iká iki, jain mawábo iká, jabora nete
pochínikontanishaman ikana jonibo
jatoaresnon ixon koshi menia iki. Jan
jato keyoti jawékibo iká iki; reteanan-
tibo, jawékiatinin iti, koshi isinbo,
jainoax nato mainmea pimis yoinabo.
9 Jatian ja *Corderonin ja pichika itin
jan xepoa ras aketian en oinna iká iki;
jainxon Dios yoina menoxonti naman, ja
Diossen joi yoiai kopí, itan jaton ikainbo
jakon ikí jenéyamakana kopíribi onitsa-
pimaxon retekanibaon kayabo,
10 kikin koshin neskati saí ikanai:
"Mia riki jakon Dios, koshi itan yoixon
senenhai ¿Jawetiankayaki ja noa
retekana kopí ja yoixontaanan, nato
mainmea jonibo min noa kopixonai?"
iki.
11 Jatianra ja saweti joxoshaman
chopabo jato menia iki. Jaskáxon jato
yoia iki, shokorespari manakanti,
jabo akáni keskáakinribi, jato keska
joi akaibo, itan Diossen tee akaibo
texteanan jato akánitii icharibi senen-
hakanai kaman.
12 Jatian ja *Corderonin ja sokota itin
jan xepoa ras aketian en oinna iki, kikin
koshi niwanai. Jatianra ja benomaaxon
sawekanai wiso chopa keskati bari
wisoa iki. Jainoax oxeribi jimi keska,
joshín baneta iki.
13 Jainoax naikanmea wishtinbo
maiori maanna iki; niwe koshin aká ja
higo bimi xoobo tininai keskati.
14 Jatian nairibi, ja kirika xeixon moa
benxoakana keskati yamaa iki. Jatianra
jatíbi mananbo, itan jatíbi nasiboribi
shakotax taxkebotana iki.
15 Jainoax nato netemea apobo, kikin
jonibo, jainoax sontárobaon koshibo,
jatíbi jawékia jonibo, atipana jonibo;
jainoax yonokaatai itan yonokaataima
jonibo kini meranbo, itan ani makan
xaranbo jonékana iki.
16 Jatian jatíbi jabo, ja mananbo itan
ja makanbo akí neskákana iki: "¡Noki
reokooxon noa jonekanwe; jatianra ja
ani yakatinin yakataton noa ointima
iki, itan ja *Corderoribi moa noki sinátima iki!
17 Ja castiganti ani netera moa nokóke
¿Tsonmein atipanke jaskara tenekin?"
ikibo.

Ja onantiakayabo

7 1 Jatian jaskata pekáo en oinna iká
iki, ja nete senena chosko pasene-
natiibi, chosko ángelbo chankakana.
Jabo ikana iki ja mai betan aniparo,
jainoax jiwiboki niwe pakénaketian
chiteax chankákana.
2 Jainxon en oinribia iki bari pikotaio-
keax, ja jiria Diossen jan xepoti tsomaya
wetsa ángel joái. Jatian ja ángelninra
koshin jato saí aka iki, ja wetsa chosko
ángelbo, ja mai betan aniparo ramianon
ixon atipana koshi jato meniabo:
3 "¡Ja Diossen yonotibo jawenabo inon
ixon, non jato betonkoain onantiaka-
mapari ikenbi, ja mai betan aniparo
jainoax jiwibo ramiayamakanwe!" iki.
4 Jainxon en ninkata iki, ja jawenabo
iketian onantiakanabo, westíora pacha
chosko chonka chosko waranka jatíbi
*Israel jonibo.
5 Jatian ja Judakan rarebobo onan-
tiakanabo ikana iki: Chonka rabé
waranka, jatian ja Rubenman rarebobo
ikana iki, chonka rabé waranka; jatian
ja Gadnin rarebobo ikana iki, chonka
rabé waranka,
6 jatian ja Asernin rarebobo ikana
iki, chonka rabé waranka, jatian ja
Neftalíkan rarebobo ikana iki, chonka
rabé waranka; jatian Manaséssen rare-
bobo ikana iki chonka rabé waranka,

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

7 jatian ja Simeónman rarebobo
ikana iki, chonka rabé waranka, jatian
Levikan rarebobo ikana iki, chonka
rabé waranka; jatian Isacarnin rare-
bobo ikana iki, chonka rabé waranka,
8 jatian Zabulónman rarebobo ikana
iki, chonka rabé waranka; jatian
Josekan rarebobo ikana iki, chonka
rabé waranka, jatian Benjamínman
rarebobo ikana iki, chonka rabé
waranka.

Icha joni joxo chopa sawéyabo

9 Japekao en oinribia iki, tson topontimati kikinbires icha jatíbiainoa jonibo, meskó axéya jonibo, meskó join yoyo ikai jonibo, itan jatíbiainoa jonibo. Jabo ikana iki, ja ani yakatinin yakata bebon, itan ja *Cordero bebon charókana; joxo chopa sawéyabo, itan jepe pei tsomáyabo.

10 Jabora jatikaxbi koshín neskati saa ikana iki: "Ja ani yakatinin yakata non Diossen, itan ja *Corderoninra noa kishpinmaa iki", iki.

11 Jatian jatíbi Ángelbora ja *ancianobaon, itan ja chosko jiria jawékibaon yakáti katei charókana iká iki. Jainoaxa ja ani yakati bebon chirankootax, maikibi bekepikainxon Dios rabii,

12 neskákana iki:

"¡Jaskara ibanon!
Miabichoresa non rabiai, mia riki ani; mina riki
ja onan shinan; miabicho riki non iráke ati, miki
riki non jakon shinanti; mia riki atipana koshia,
itan koshia. Miara jatíbitian
jaskara inóxiki.
¡Jaskara Ibanon!" ikibo.

13 Jatianra westíora ancianon ea yokata iki: "¿Tsoaborin nato joxoshaman chopa saweyabo? ¿Jaweranoax bekanarin?" akin.

14 Jatian en yoia iki, "minra onanke Ibó", akin. Jatian jan ea yoia iki: "Jabo riki ja kikinbires masá tenetiainoax bekanabo, jaton chopabo ja *Corderon jimin patsáxon joxoabo.

15 Jaskara kopíra Diossen ani yakati bebon ikanai. Jain ixonra, neten itan yaméyabi, Diossen xobonxon jawen tee axonkanai. Jatian ja ani yakatinin yakatatonra, jawen xobonko imaxon jato koiranti iki.

16 Jatianra moa jawékiatinin ikantima iki, itan nomin ikantima iki. Moa bari xanan jato atima iki, itan xananribi jato tsokásatima iki.

17 Ja ani yakatinin iká *Corderon jato ikinai iketian. Janra jan jati onpax jato xeamati iki. Jatianra Diossen jaton beonbo jato soaxonoxiki", akin.

Ja kanchis itin jan xepoa

8 1 Jatian ja *Corderon, ja kanchis itin iká, jan kirika xei xepoa ras aketian, media orares naikan jawebi yamakaina iki.

2 Jainxon en oinna iká iki, Dios bebon kanchis ángelbo nia. Jabora kanchis trompetaribi jato menipakea iki.

3 Jainoax wetsa ángel joáx, jainxon Dios yoina menoxonti bebon nitoshia iki, jain *incienso ati orobires tsomáya. Jainra icha *incienso akana iki, jaskáaxon ja ani yakati bebon iká orobires jainxon Dios yoina menoxontiainxon, jatíbi ja Diossen jonibaon oraciónboyabi menonon ixon.

4 Jatian ja Diossen jonibaon oracion betanbi, ja *incienso koin, ja ángelnin mekenmameax Dios ikainko kaman keyata iki.

5 Jainxon ja ángelnin, jain *incienso ati bixon, jainxon Dios yoina menoxontiainoa chii tsisto bitaanan bochoaxon maiori potaa iki. Jatianra tirin ika iki, riri ika iki, kanábo biria iki itan niwana iki.

Trompetabo

6 Jatian ja kanchis ángel, jaton kanchis trompetabo moa xoon anox benxokáakana iki.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

7 Jatian ja reken ángelnin jawen
trompeta xoon aka iki. Jaskáketianra,
oixewaya jimia chii meskoa, maiori
maana iki. Jatianra nete pochínikon-
tanishaman maiabi, niibo, itan jatíbi
xobibo menota iki.
8 Jainxon ja rabé itin iká ángelnin
jawen trompeta xoon aka iki.
Jaskáaketian westíora jawéki, ani
manan tiritai keská, aniparonko potaa
iki. Jatianra ja aniparo jene, naponbe-
kontanishaman senen jimi baneta iki.
9 Jatianra jatíbi ja aniparon jaa jawé-
kibo kimisha parte iká senenainoa
keyota iki. Jainoax kimisha parte iká
senenainoa wapóroboribi ras ika iki.
10 Jatian kimisha itin iká ángelnin
jawen trompeta xoon aka iki.
Jaskáketian naikanmeax westíora
wishtin lamparin tiritai keská paketa
iki, kimisha parte senen iká paroboki
itan weanboki.
11 Ja wishtinman jane iká iki Moka.
Jatianra kimisha parte iká senen jene
moka baneta iki. Jatian ja jene xeaax,
icha jonibo mawákana iki.
12 Jainxon ja chosko itin iká ángel-
nin, jawen trompeta xoon aka iki.
Jaskaketian bariyabi oxe, itan wish-
tinbo kimisha parte iká senen jakonma
baneta iki. Jatianra jabo kimisha parte
iká senen yamé baneta iki. Jaskatax ja
nete itan yamé kimisha parte iká senen,
jakoma baneta iki.
13 Jatian oinxon en ninkata iki,
westíora teté bochiki noyai. Jara koshín
saí iki neskata iki: "¡Jawe ireskiai, jawe
ireskiai. Jawe ireskiaipanon, jawe
imeyanoxiki ja main ikana jonibo, ja
senentiainbi wetsa kimisha ángelbaon
jaton trompeta xoon aketian!" iki ikai.

Ja pichika itin iká trompeta

9 1 Jaskáketian pichika itin iká
ángelnin, jawen trompeta xoon
aka iki. Jaskáaketian en oinna iki, ja
naikanmeax maiori westíora wishtin
paketa. Jára ja ani maikini meran iká
pozo kepenti llave menia iki.
2 Jatianra ja xanken meran iká pozo
kepena iki. Jainoaxa koin jokona iki,
ani horno meranoax ikai keskati. Jatian
ja pozo meranoax koin jokonaton, bari
betan niwe mapoara, yamé baneta iki.
3 Jatian ja koin meranoaxa chanpobo
jokonax, maiori bea iki. Jabora ninbo
keska tekamisti koshiabo imaa iki.
4 Jabora yoia iki, ja main iká xobibo,
jiwi maxobo, niibo ramiakantima. Ja
jawena itiakin jaton betonkoain jato
Diossen onantiakamabores ramiatira
yoia iki.
5 Ikaxbi jonibo retetima jato yoia iki.
Jaskáyamakinra pichika oxe jato chexa-
kaamati yoia iki. Ja chexakaati iká iki,
nibon tekaa keská moka.
6 Ja netebaonra jonibaon mawátibo
benakinbi nokoyamanoxikanai, mawá-
kashoraibira iamanoxikanai.
7 Ja chanpobo iká iki, jameax retea-
nannoxon kabayo axeakana keskábo.
Jaton maponko iká iki, westíora oro
maiti keská maiabo. Jaton bemanan
iká iki, jonin bemanan jisábo.
8 Jaton boo iká iki, ainbaon boo keska.
Jaton xetabo iká iki, leónman xeta keska,
9 jaton yorabo iká iki, reteanani jan
panakaati yami keskatonin panakaa-
tabo. Jatian jaton pechibo iká iki, noyai-
tian ja reteanantiain bokin, kabayobaon
carrobo ninia riri ikai keskati xoo iki.
10 Jaton jinabo iká iki, ninbo tsispin
keskábo, jaton jinanko iká iki, pichika
oxe jonibo jato masábires tenemati
koshi mokayabo.
11 Ja chanpobaon koshi iká iki, ja kini
meranoa ángel; jawen jane iki, *hebreo
join aká Abadón, jatian griego join iki
Apolión iki iká.[b]
12 Jatianra ja rekena jakonmabires
jawéki moa winota iki. Ikaxbira rabeti
itipari maxkáke.

[b] **9.11** Abadón betan Apolión iki iká riki: Keyomis iki iká.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Ja sokota itin iká trompeta

13 Jainxon ja sokota itin iká ángelnin,
jawen trompeta xoon aribaa iki.
Jaskáketian en ninkata iki, ja Dios
bebon iká jainxon Dios yoina menoxonti
orobires akana, ja chosko machan ikai-
noax westíora joi pikotai.
14 Jatian ja yoyo ikaitonra, ja sokota
itin iká, jawen trompeta tsomaya ángel
yoia iki: "Ja Éufrates paro kexa nexa-
kaata chosko Ángelbo chorowe", akin.
15 Jatianra ja chosko ángelbo choroa
iki; ja main jakana kimisha parte iká
senen jonibo jato keyonon ixon. Jabora
moa benxokakana iká iki; ja hora, ja
nete, ja oxe, itan ja baritia jato keyoti.
16 Jatianra en ninkata iki, ja icha
kabáyonin peyakaa sontárobo rabé
pacha millón.
17 Jaskarara en oinna iki, kabayobo
namá keska meran; jatian jan peya-
kaabo jan xopanametabo iká iki, chii
keska joshin, nai keska yankon, azufre
keska panshin. Ja kabayobaon mapobo
iká iki, león mapo keskábo; jatian jaton
kexakanmeaxbo jokona iki, chii, koin
itan azufre.
18 Jatian neskara jakonmabires chii,
koin, azufre, ja kabayobaon kexaka-
meax jokonatonra, kimisha parte iká
senen jonibo keyoa iki.
19 Ja kabayobaon koshi mokara iká iki,
jaton kexain, itan jaton jinanko. Jaton
jinabo iká iki rono keskabo, jatian jaton
mapobaonra natéxon jato ramiaka iki.
20 Ikaxbi ja jakonmabires jawékinin
mawáyamai texea jonibaonra, ja
moatian apaokani jakonma jawékibo-
ribi akin jeneyamakana iki. Jainxon
ja yoshinbo, itan jatonbi ja rabiti oro
akana, koríki akana, *bronce akana,
makan akana, jiwi akana, rabikin
jeneyamakana iki. Ja jawékibo iki
oinyamai, ninkáyamai itan niamaibo.
21 Jainoax retemisibo, yobétibo,
wetsabo betanbires yorantibo akí itan
yometsoiboribi jeneyamakana iki.

Kirika xei maxkoshoko tsomaya ángel oinna

10 1 Jaskarabo pekáo en oinribia
iki, wetsa atipana koshia ángel
naikanmeax joí, nai koin meranbires
ipakeaitian. Jawen mapo manaon iká
iki, westíora Diossen koshkí ikanwana.
Jatian jawen bemanan iká iki, bari
keska pené. Jainoax jawen witaxbo iká
iki, chii tiri chankata keská,
2 Jatian jawen mekenman tsomaa iká
iki; westíora kirika maxkoshoko xei
chopea. Jatian jawen mekayaokea taera
iká iki aniparon nenana. Jatian jawen
memiokea taen iká iki mai jamata.
3 Jaskatax león keotai keskati koshin
saí ika iki, jatian saí iketianra; ja
kanchis tirin ikaibaon tirin ixonbiribi
kewinkana iki.
4 Jaskati ja kanchis tirin ikaibo yoyo
ika pekáora moa wishai ea iká iki.
Ikaxbira en ninkata iki, naikanxon ea
neskáakin yoiai: "Ja kanchis tirin ikai-
baon yoiaibo tsoabi keshanyamawe,
itan wishayamawe", akin.
5 Jatian ja aniparo betan main penita
en oinna ángelnin, jawen mekayao
meken bochiki chankantaanan,
6 ja nai betan mai, itan aniparo
jainoax jatíbi jain jaa jawékibo jan
jonia; jatíbitian jaa janetaanan ikonkon
yoia iki: "Moara non manaboresti
atipanyamake,
7 ja kanchis itin iká ángelnin jawen
trompeta xoon ati nokóketianra, jaskara
iti Diossen yoini tson onanyamaabo
moa senenti iki. Ja jawen tee akai
*profetabo jan yoini keskati", iki.
8 Jatian ja naikanmeax yoyo iketian
en ninkata joi iká iki, jakiribi ea akí
neskati: "Ja aniparo betan main chan-
kata ángelnin tsomaa kirika chopeta
xeishoko bitanwe", iki.
9 Jatianra kaxon ja kirika xeishoko ea
meninon ixon ja ángel en yokata iki.
Jatian jan ea yoia iki: "Jisé, bixon piwé.
Ja min piara mishkin keska batashaman

iti iki. Ikaxbi min poko meran boaxa moa moka iti iki”, akin.

10 Jatianra ja ángelnin mekenmamea ja kirikashoko bixon en piá mishkin keska batashaman iká iki, ikaxbi ja nokon poko meran boaxa, moa mokaa iki.

11 Jatianra ea yoikana iki: “Minra ja jatíbiainoa ikana icha ani jemabo, jainoax ja meskó jonibo, meskó joiabo itan apobo jaskara ikantikiriakin ja Diossen yoia bená joibo jato yoiti jake”, akin.

Jan ikonkon onanna rabé

11 1 Jatianra westíora jan toponti tawa keskáshoko ea menikana iki; jaskáxon ea neskáakin yoikana iki: “Wenixon ja Diossen xobo betan jainxon Dios yoina menoxonti toponwe, jainxon toponwe, jawetii joninki ea jainxon rabiai ixon.

2 Ikaxbi ja xobo jema iaketanaorires toponyamawe. Jainra judíomabo iti Diossen menia iki. Jabaonra Diossen jakon jema ramianoxikanai, chosko chonka rabé oxe senen.

3 Jainxon ea yoia iki, enra rabé joni raanti iki; ea onanna rabé xaxa chopa saweyabo. Jabaonra jaskara iti Diossen yoia joibo jato yoiti iki; westíora waranka rabé pacha sokota chonka nete senen”, akin.

4 Nato ikonkon onanna joni rabé riki, ja mai Ibo bebon rabé olivo jiwi, betan ja rabé lamparin itina keská.

5 Jaweratobaonki ja joni rabé ramiakasai, jatianra jaton kexakan chii tiri jokonhaxon jaton rawibo menokin keyoti iki. Jaskataxa tsoa inonbires, já ramiakasaibo mawákanti iki.

6 Nato ikonkon onanna jonibora, jaskara iti Diossen yoia joi yoikanai kaman, oi beyamanon ixon nai xepoti atipana koshiabo iki. Jainoaxibi jabo keenxontiibi, jenebo jimi imati, itan meskó jakonmanin mai ramiati atipana koshiaboribi ikanai.

7 Jatian jabaon moa Diossen joi yoikin senenhaketianra, mai xanken chichokeax onsá yoina pikóxon, ja rabé joni betan reteanankin jatoaresxon jato retenoxiki.

8 Jatian jaton yorabora ja ani jeman calle napon potakanti iki, jain jawen Ibo korosen akániainko. Ja jema iki ja Sodoma betan Egipto jemaki yoinmeeta.

9 Jatian ja kimisha nete wetsa iti pochínikon, meskó ani jemamea jonibo, meskó axéya jonibo, meskó joiabo, itan meskó jonibaon kimisha nete senen jaton yorabo oinnoxikanai. Jainxonra miinkaskanainbi jato amayamanoxikanai.

10 Ja nato main jaa jonibora raronoxikanai jabo mawáketian. Jaskati kikini raroira jawékinin menianananoxikanai, ja *profeta rabekan jato jakonmaakatitai iketian.

11 Ikaxbi kimisha nete wetsa pochínikon Diossen ja mawábo jiriaxon, jakiribi jato wenimaribia iki. Jatian jatíbi jan oinnabo kikini rakékana iki.

12 Jatianra ja ikonkon onanna rabékan naikanxon “¡Neno mapékanwe!” akin koshin jato yoiaitian ninkákana iki. Jatianra jaton rawíbaon oinnonbi nai koinman naikan kabékona iki.

13 Jatianbira kikin koshi niwana iki. Jaskáxonra ja jemamea chonka parte iká senen xobo poxaa iki. Jatianra kanchis waranka joniboribi mawákana iki. Jatian ja texeabaon kikini rakeananbi, ja naikan iká Dios rabikana iki.

14 Jatianra ja rabé itin iká jakonmabiresbo moa winota iki; ikaxbi jawen kimishai itira basima iti jake.

Kanchis itin iká trompeta

15 Jatian senentiainbi kanchis itin iká ángelnin jawen trompeta xoon aka iki. Jaskáaketian, naikan koshin neskati saa ikana iki:

“Jatiobi nato netera, moa
Ibo Dios betan Cristona iki. Janra jatíbitian
jato ikinoxiki”, iki.

16 Jatian rabé chonka chosko ancianobo, Dios bebon jawen ani yakatinin
yakatabo chirankootaanan, mainbi bekepikainxon Dios rabii,
17 neskákana iki:
"Nonra mia iráke akai
Ibó, jatíbi atipana koshia Dios. Mia ramakamanbi
jake, itan miara japaonike, ja min atipana ani
koshiaxon min jato ikinkin peoketian.
18 Jatíbiainoa jonibora sinákanke,
ikaxbi min siná netera moa
nokóke, ja mawatabo jaton akábo min
jato yoixonti nete.
Jatianra min tee akai *profetabo,
jainoax min katota jonibo, miki jakonhakin shinannaibo;
ibanon kikin iamaax kikinmabo inonbira, jaton biti
jawékibo min jato meninoxiki. Jatian ja mai
ramiakaiboribira, min jato jakonmanoxiki", akin.
19 Jatianra ja naikan iká Dios rabiti xobo xepoti, kepenmeeta iki. Jainra iká iki, ja senenhabekonti joi aká jan onanti imai bonanti jishtibires itina. Jainra kaná biria iki, tirin ika iki, jainoax riri ika iki. Jainoaxibi niwana iki, itan oixewabo maana iki.

Westíora ainbo betan ani ronin iká

12 1 Jaskáketian iká iki, ja oinxon onanti jawéki, naikan ikí: westíora ainbo chopan akai keskáakin barin rakoa, jawen tae iká iki, oxen rakoa, jainoax chonka rabé wishtínya maiti sawéya.
2 Ja ainbo iká iki tooya. Jaskara ikax baken chexaa masábires tenei sion ika iki moa bakentires ikax.
3 Jainoax wetsa ja oinxon onanti jawéki naikanmeax pikoribia iki. Ja iká iki ani joshin ronin kanchis mapoya, chonka machanya. Jawen mapotiibi iká iki, westíora maitibo.
4 Jatian jawen jinanra ja kimisha parte iká senen, wishtinbo mawetaanan maiori manhaka iki. Jatian ja roninra ja bakenai ainbo bebon chankata iki, ja bake pikókenbires pinox.
5 Jatian ja ainbo bakena iká iki, benbo bake, já iká iki hierro bastonyaxon, jatíbiainoa jonibo jan jato ikinti. Ikaxbi jawen bakera bichinxon, Diossiba itan jawen ani yakati bebon bokana iki.
6 Jatian ja ainbo jain joni jayamainko jabati kaa iki. Jain inon ixon Diossen moabi benxoaxonainko, jainoa westíora waranka rabé pacha sokota chonka nete senen, jawékiati menikanon ixon.
7 Japekaora naikanmeax reteanankana iki, ja ángelbaon koshi Miguelra jawen ángelboyabi, ja ronin betan reteanana iki. Jatian ja roninra jawen sontárobo betan rabetax reteanana iki,
8 ikaxbi jatonharesti atipanyamakana iki. Jatian jabo jain itira moa naikan yamaa iki.
9 Jaskaáxonra ja ani ronin nato maiori potaa iki. Ja moatianbi rono, ja iki yoshin, jawen jane Satanás. Janra nato netemea jatíbi jonibo jato paranai. Jara jawen ángelboyabi, nato main jato potaa iki.
10 Jaskáketian en ninkata iki ja naikanmeax koshin yoyo iki, neskatai:
"Moara nokóke noa Diossen kishpinmati nete,
jawen atipana koshi itan jan noa ikinti nete,
jainoax ja Criston koshi;
ja non wetsabo jakonmaakin yoipachoai, moa
potaa iketian. Ja Dios
bebonxon, yaméyabi neten jato
jakonmaakin yoipachoai.
11 Ja non wetsabaonra jatonharesa iki, ja
*Corderon jimi chikoaton, itan jabaon Diossen joi
yoiaton;
jabora mawátinin rakéyamakana iki.

Jaskáyamaira jabo mawáti jawemabi ikana
iki.
12 ¡Jaskara iken ja mato naikan jakanabo
rarokanwe!
¡Ikaxbi jawe iresaipanon; ja main ikáboyabi ja
aniparon jakanabo; ja Satanásra kikini sinatax
matoki joke, basimashoko jawen nete senenti
maxkata onanax!” iki iká iki.
13 Moa mainko potaa ixonra ja roniman, benbo bakeya ainbo ramianoxon chibana iki.
14 Ikaxbi ja ainbora, rabé ani pechi tetekana keskáya imaa iki, jaskatax noyax kaax, jain joni jayamainko jawen itinko nokónon ixon, ja ronin iká ochóbiribi. Jainoara kimisha baritia wetsa pochínikon senen jawékiamakanti iki.
15 Ja ani ronimanra jawen kexakan onpax kinana iki. Jaskáxon paro imataanan, ja jenen ja ainbo bonon ixon.
16 Ikaxbi ja ainbora main akinna iki, chopetaanan ja roniman kinanxon paroa iwana taraxmaxon.
17 Jaskáketianra ja ronin kikini ja ainboki sinata iki. Jaskataxa ja ainbaon jatíribi chiní bakebo betan reteanani kaa iki. Jabo iká iki Diossen esé senenhaibo, itan Jesús iká joibo yoikin jeneyamaibo.
18 Jatian ja roninra aniparo kexa baneta iki.

Aniparomea onsá yoina

13 1 Jatian en oinna iki, aniparomeax westíora onsá yoina mapetai. Ja iká iki kanchis mapoya, jainoax chonka machanya. Ja westíora machanbo iká iki maitiabo. Jainoax jawen mapobotiibi iká iki, Dios jakonmaakin yoii iká wishábo.
2 Ja en oinna onsá yoinara iká iki; ino keska, itan oson tae keskaya. Jawen kexá iká iki leónman kexá keska. Jatian ja roninmanra, ja onsá yoina jawen atipana koshi, jawen ani yakati, itan jawen koshi shinan menia iki.
3 Jatian ja onsá yoinanin westíora mapora iká iki, mawánon ixon maxtekana keská. Ikaxbi jawen xaté moa raonxonkana benxoa iká iki. Jaskáketian oinxon, jatíbi jonibaon kikini ratéxon ja onsá yoina chibankana iki.
4 Jainxon ja ronin rabikana iki, jan jawen koshi shinan ja onsá yoina menia iketian. Jainxon ja onsá yoina rabiiribi neskákana iki: “Tsoabira nato onsá yoina betan senenyamake; tsonbira jabé reteanankin ja ayonti atipanyamake”, ikibo.
5 Jatian ja onsá yoinara, rabíananbi jakonmaibiresbo Dioski yoyo inon ixon imaa iki; itan chosko chonka rabé oxe koshi shinanya imaa iki.
6 Jatianra jaskákona iki, jaskatira ja Dioski, itan jawen xoboki jainoax ja naikan jakanaboki jakonmaibires yoyo ika iki.
7 Jainxonribi ja Diossen jonibo betan jatoaresnon kaman reteananti yoia iki. Jainxon jatíbi meskó axéya jonibo, jainoax ani jemabo, meskó joiabo, itan jatíbiainoa ikana jonibo jawen keena keskáakin jato anon ixon koshi menia iki.
8 Ja onsá yoinara jatíbi nato mainmea jonibaon rabinoxikanai; jabo iki nete jonianontianbi, ja retekani *Corderonin jati kirika meran jaton jane wishakaata yamaabo.
9 Ja ninkataibaon ninkákanwe:
10 “Ja preso itibora, preso akanti jake; ja espanin mawátibora; espadanin retekanti jake.
Neskarainoaxa onanti ikanti iki, ja Diossen jonibaon ikonhaa, itan jaton koshi shinan”, iki.

Maimea onsá yoina

11 Jainxon en oinribia iki mai meranoax wetsa onsá yoina pikotai. Ja iká

iki, ja *corderona keská rabé machanya,
ikaxbira ronin yoyo ikai keská iká iki.
12 Jara ja reken onsá yoinanin koshia
keská koshiaribi iká iki. Janra ja main
jakanabo yoia iki, ja reken onsá yoina
já bebonxon rabikanti. Ja iká iki ja
mawánon ixon, maxtekana moa raon-
kana benxoa.
13 Jainxonribi ja oinxon onanti ani
ratéti jawékibo aká iki. Jatíbi jonibaon
oinnonbira ja naikanmea chiibobi maiki
pakémaa iki.
14 Jatian ja reken onsá yoina bebon-
xon, ja oinxon onanti jawékibo
amaxonra, nato mainmea jonibo jato
parana iki. Jaskáaxon jato yoia iki, ja
reken onsá yoina jisáakin monumento
ati, ja iká iki espadanin ramiayonkana
ikaxbi mawatama.
15 Jatian ja rabé itin onsá yoinara
atipana koshi menia iki. Ja reken onsá
yoina jisáakin akana yoyo inon ixon
jamati, jatíbi ja rabiamai jonibo jato
retenon ixon.
16 Jainxonribi aká iki; jatíbi ja kikinbo
itan kikinmabo, ja jatíbi jawékiabo itan
jawebiomashokobo, jato yonoaibo itan
iboaxon yonokanaibo, jaton mekayao
mekenhori iamaax betonkoain jato
onantiakin.
17 Jatian jaskara ja onantiaomabo,
iamaax ja onsá yoinanin janeomabo,
itan jawen númeroomabo ixonra, tsonbi
marokin biti, itan jato maromati atipan-
yamakana iki.
18 Nenora ja onan shinanyabo jishtiti
jake; ja onanbaonra ja onsá yoinanin
número onanti jake, jara jonin número
iki, ja número riki sokota pacha sokota
chonka sokota.

Cordero betan ja katota jonibo

14 1 Jainxon en oinna iká iki, *Sión
mananman ja *Cordero chankata.
Jabé ikana iki pacha chosko chonka
chosko waranka jonibo, jabo ikana iki ja
*Corderon jane, itan Papa Diossen jane
jaton betonkoain wisháyabo.
2 Jainxon en ninkata iki naikanmeax
riri ikai, ja iká iki jene maani xoo ikai
keská itan koshin tirin ikai keskáribi. Ja
jaskati riri ikai iká iki, arpa akaibaon
jaton arpabo ten aka keská.
3 Jainoaxa ja ani yakati bebonmeax
itan ja chosko jiria jawéki, jainoax ja
*ancianobo bebonmeax westíora bená
bewá bewakana iki. Ja bewára tsoabi
axeti atipanyamaa iki. Jara nato main
ikábo xaranmeax kishpinmeeta ja
westíora pacha chosko chonka chosko
waranka jonibaonres onankana iká iki.
4 Natobora ikana iki ja wetsabo betan-
bires yoranti ayamaax, ochayamaabo.
Jabo riki ja *Cordero jaweranobires
inonbi kaaitian, chibanaibo. Jabora
jonibo xaranmeax kishpinmeekana iki,
ja reken jawéki Dios betan *Cordero
menikana keská inox.
5 Jabora jansoibo yoyo iamakana iki,
itan jawe jakonma akábi yoixonti yama.

**Kimisha ángelbaon
joi yoia**

6 Jainxon ja naikan westíora ángel
noyairibi en oinna iki. Jara ja jatí-
biainoa nato main jakana jonibo, meskó
axéyabo, meskó join yoyo ikaibo, itan
ani jemabaon ikábo, ja keyóyosma jakon
joi jato yoii kaa iki.
7 Neskáakin koshin jato yoia iki:
"Dioski jakonhakin shinankanwe, itan já
rabikanwe. Moara jaton aká jawé-
kibo jan
jato yoixonti nete senenke.
Ja nai betan mai, ja aniparo itan
weanboribi aká Dios rabikanwe", iki.
8 Jaskata pekáo wetsa ángel joáx
neskati koshin saí ika iki: "¡Moara
yamake, moa yamake, ja ani jema
Babilonia. Jan jatíbiainoa jonibo ja
vinon paenhaxon, ja wetsabo betanbires
yoranti jawékibo jato amakatitai!" iki.
9 Jatian jaskata pekáo ja kimisha itin
iká ángel joríbaa iki. Joáx koshin yoyo

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

iki neskata iki: “Jaweratobaonki ja onsá yoina rabiai, itan já jisábiakin akanaribi rabiai, jainoax jaton betonkoain iamaax jaton mekenhain jawena inoxon jato onantiamai,

10 jabora ja kikin pae vino aká xeamai keskáakin jato kikinhakin castiganti Diossen aká ikainko potanoxiki. Jara jain jato potanoxon moa benxoa iki. Jatianra ja chii betan azufre tiritai keská ikainoax sion ikanti iki; ja jakon ángelbo itan ja *Cordero bebonmeax.

11 Jan jato masá tenemai koinra, jatíbitian jokoni jenétima iki. Ja onsá yoina itan já jisáakin akana rabiaibo, jainoax jawen janen onantiakabora, yaméyabi neten tantiti yamanoxiki”, iki.

12 ¡Nenora onanti inóxiki, ja Diossen jonibaon koshi shinan, ja jawen esé senenhaibo, itan ja Jesúski koshii jenéyamaibo!

13 Jatianra naikanmeax ea akí neskatai en ninkata iki: “Nato wishawe: ‘Diossenra raro imanoxiki, ja nenoax ori non Ibo betanbi iiti mawatabo’ ”, iki iká. Akin ea akai. “Jaskara riki ixonra Diossen Shinanman yoiai. Jabora jaton teeainoax tantinoxikanai, jaton aká teebora oinnoxikanai”, iki ixon.

Jain senenres nato main moa ikana

14 Jainxon en oinna iki westíora nai koin joxoshaman, jatian ja koinman iká iki, westíora jonin bake jisá yakata. Jara iká iki, orobires maiti sawéya, jainoax westíora *hoz kensho tsomáya.

15 Jatian ja Diossen xobomeax pikóxonra, wetsa ángelnin ja nai koinman peyakaa koshin saí aka iki, neskáakin: “¡Min *hoznin xatexon bimi tsekawe, moara nete senenke, ja mainmea bimibora moa joshinke!” akin.

16 Jatian ja nai koinman yakataton jawen *hoz bixon, ja mainmea bimi joshinabo xatexon bia iki.

17 Jaskáa pekáo, ja naikan iká Diossen xobomeax wetsa ángel pikota iki. Jaribi iká iki, westíora *hoz kensho tsomáya.

18 Jainoax jainxon Dios yoina menoxonti ikainoax wetsa ángel pikota

Hozsen trigo taxtei.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Jainxon uva potsiti.

iki, ja iká iki chiikan koshi. Janra ja *hoz kensho tsomáya ángel neskáakin koshin saí aka iki: “¡Min *hoz bixon, ja mainmea iká uva texkanbo xatewe. Jawen bimibora moa joshinke!” akin.

19 Jatianra ja ángelnin jawen *hoz kenshon ja mainmea uva texkanbo xatea iki. Jaskáaxonra jain benxoati ani ikainko aká iki, jainxon potsikanon ixon. Natora akonbireskin jato Diossen castiganti yoii iká iki.

20 Jatian ja uvabora jema pekaoxon potsikana iki. Jatian jainxon akanainkoniax, jimi jokona iki. Jawen nemin iká iki, kabayo renexkana betan senen; jara baita iki kimisha pacha kilómetro kaman.

Kanchis ángelbo jan jato jakonmati kanchis jawékia

15 1 Jatian en oinna iki, naikan wetsa ja oinxon onanti ratéti jawéki ikai. Ja iká iki kanchis ángelbo, ja senentiainbi jan jato jakonmaati kanchis jawékia. Jabo iká iki jaskaa pekáo, moa Dios siná tantiti nete senenai.

2 Jainxon en oinribia iki, aniparo bexnanshaman chii tiritai betan meskota keská. Ja aniparo bexnanshaman kexá ikana iki, Diossen menia arpa tsomayabo charókana. Jabora ikana iki, ja Diossen akinnaton ja onsá yoina jatonharesabo, itan ja onsá yoina jisáakin akana rabiamaabo; jainxon jawen jane número jaton yoranko ayamaaboribi.

3 Jatianra ja Diossen yonoti Moiséssen bewá, itan *Corderon bewá bewai neskákana iki:

“Non Ibo Dios, jatíbi atipana koshi,
itan ratéti jawékibo riki jatíbi min akábo;
ponté, itan ikon riki min ikábo.
Mia riki jatíbiainoa jonibaon Apo
4 ¿Tsoamein itima iki miki raketi Ibó?

¿Tsonmein atiki mia rabiamakin?
Miabicho riki jakon.
Jatíbiainoa jonibo bexonra mia
rabinoxikanai, ja atikeskaakinbi min
jawékibo aká oinxon", ikibo.

5 Jaskata pekáo en oinna, nai bochikiax Diossen xobo xepoti kepenmeeta iki. Ja senenhabekonti joi jain iká xobo.

6 Ja xobo meranoaxa, jan jato jakonmaati jawékiya kanchis ángelbo pikókana iki. Ja sawekana chopa iká iki, lino chopa rapeneshaman, itan jaki orobires sintóranin xonexeyabo.

7 Ja chosko jiria jawéki ikainoa westíoraninra, ja kanchis ángelbo westíora orobires copa ja Diossen shinan bochóyabo jato menipakea iki. Jara jatíbitian jake.

8 Jatian ja Diossen xobo meranra jawen ani shinan, itan jawen atipana koshi koin bochoa iki. Jatianra tsoabi jain jikiti atipanyamaa iki, ja kanchis ángelbaon ja kanchis jan jato jakonmaati jawékibo keyokin potai kaman.

Kanchis copa Diossen siná shinanya

16 1 Jainxon en ninkata iki Diossen xobo meranoax, ja kanchis ángelbo akí neskatai: "Botankanwe. Boxon ja kanchis copabaon iká Diossen siná shinan maiki chikotankanwe", iki koshin saí ikai.

2 Jatianra ja reken ángelnin kaxon jawen copamea jawéki maiki chikoa iki. Jaskáaketianra ja onsá yoinanin onantiaka jonibo, itan ja onsá yoina jisáakin akana rabikatitai jonibo jaton yoranko kikin jakonmabires, itan chexamis pekebo jokona iki.

3 Japekaora ja rabé itin iká ángelnin jawen copamea jawéki, aniparonko chikoa iki. Jatianra ja aniparo jene, joni retekana jimi chikoa keská baneta iki. Jaskáketianra jainoa jatíbi jiria yoinabo mawata iki.

4 Jainxon jawen kimisha itin iká ángelnin, jawen copamea jawéki paronko, itan weanbaon chikoa jimi baneta iki.

5 Jaskata pekáo en ninkata iki, ja jene koshia ángel neskatai:
"Mia riki ponté shinanya, ja atibi
keskáakin jaton aká jawékibo min
yoixonai ikax, jakon Diossé.
Mia ramakamanbi jake, itan mia japaonike.
6 Jabaonra min jonibaon jimi, itan min
profetabaon jimi chikoa iki.
Jatianra rama min jato ja jimi xeamake.
¡Jaskábiati ikenra min jato ake!" iki.

7 Jainxon en ninkáribia iki ja jainxon Dios yoina menoxontiainoax neskatai: "Jaskarakon riki Ibó, jatíbi atipana Diossé. Minra jaton aká jawékibo ponté, itan ikonkon jato yoixona iki", iki ikai.

8 Jainxon ja chosko itin iká ángelnin jawen copamea iká jawéki bariki chikoa iki. Jatianra barin chii xanan akai keskáakin jonibo menoa iki.

9 Jatianra jatíbi jonibo kikini menókana iki, ixonbi jaton jakonma jawékibo jeneyamakana iki, itan Dios rabiamakana iki. Jakaya jatíbi ja jakonma jawékibo keyoti koshia ikenbira, jaki jakonmaibiresbo yoyo ikana iki.

10 Jainxonra ja pichika itin iká ángelnin jawen copamea jawéki, ja onsá yoinanin yakátiki chikoa iki. Jatianra jan ikinaton jakanabo, yamé meran baneta iki, itan jonibaonra chexakaakin jaton janabo natexa iki.

11 Jaskákinbira jakonma jawékibo akin jeneyamakana iki; jaskáyamaira jaton pekebaon chexaa jakonmaibires ja naikan iká Dioski yoyo ikana iki.

12 Jainxonra ja sokota itin iká ángelnin jawen copamea jawéki, ja Éufrates paroki chikoa iki. Jaskáa, ja paro taraxa iki, ja bari pikotaiokeax bei apobo shitákanon ixon.

13 Jainxon en oinna iki ja ani roninman kexakameax itan onsá

yoinanin kexakameax, jainoax ja janso
*profetanin kexakameax, kimisha
jakonma shinan tokoro jisábo jokonai.
14 Jabo iká iki, ja oinxon onanti ratéti
jawéki akai yoshinbaon shinanbo;
jabora jatíbi nato netemea apobo tsinkii
pikókana iki, jaskatax ja jatíbi atipana
Diossen ani nete nokóketian reteanox.
15 Ikaxbi Ibonra yoiai: "Koiranmeekanwe, eara westíora yometso ikai
keskati, jonoxiki. Diossenra raromati
iki, ja besoa keská itan chopaoma
keskábo iken oinkana rabinnaketian jawen chopa jakonhakin benxoa
keskábo", akin.
16 Jainxonra ja *hebreo join aká
Harmagedón akin akanainko apobo
tsinkia iki.
17 Jainoax ja kanchis itin iká ángelnin,
jawen copamea jawéki niweki chikoa
iki. Jatianra ja naikan iká Diossen xobo
ikainoax, kikin koshin yoyo iki neskata
iki: "Moara non senenhake", iki.
18 Jatianra kanábo biria iki, riri
ika iki, tirin ika iki. Jainoaxa ja nato
netemea jonibo janontianbi jaskati
kikini niwanyosma, kikin koshi niwannaitonin mai shakona iki.
19 Jatianra ja ani jema kimisha xaté
baneta iki, itan nato netemea jemabo
ras ika iki. Jatianra ja Babilonia jeman
shinanbenoyamakin, ja vino pae xeamati keskáakin kikini sináxon Diossen
castigana iki.
20 Jatíbi ja nasibo, itan mananbo
yamaa iki,
21 jatian naikanmeax ani oixewabo
joniboki maana iki; jawen iwe iká iki,
chosko chonka kilo winoabo. Jatian
jonibora jakonmaibiresbo Dioski yoyo
ikana iki, ja jakonmabires oixewa jatoki
pakexon kikinhakin jato castigana kopí.

Onsá yoinanin ainbo peyakaa

17 1 Ja kanchis ángelbo copa tsomá-
yabo ikainoax, westíora ángel
eiba joxon yoia iki: "Jowé ja jene kexa
yakata kikin tsini ainbo jaskaraton
castiganti en mia oinmanon.
2 Nato netemea apobaonra ja ainbo
betan yoranti akanke. Jainoax nato
mainmea jonibora ja vino pae xeamaa
paena keská ikanai jabé yoranti akáx",
akin.
3 Jainoax ja Diossen Shinanman namá
keska meranxon oinmaara, ángelnin
jain joni jayamainko ea ioa iki. Jainra
en oinna iki, westíora joshin onsá
yoinanin westíora ainbo peyakaa.
Ja yoinanin yoranko iká iki Dios
ramiakin akana wishábo. Jainoaxibi
iká iki kanchis mapoya, itan chonka
machanya.
4 Ja ainbo iká iki amí joshin chopa
sawéya, ja iká iki oron, jainoax metsá-
shaman makanbaon, itan perlabaon
raokaata. Jara iká iki westíora oro copa
tsomaya, ja meran iká iki, ja omismisti,
itan jato yoranmaxon bia jakonmabires
jawékibo bochoa.
5 Jawen betonkoainribi iká iki, tsonbi
onanyamaa jane wisháya: "Ja ani jema
Babilonia riki tsini ainbobaon, itan nato
netemea omismisbaon tita", iki iká.
6 Jainxon en onanna iki, ja ainbo ja
Diossen joi akaibaon jimin, itan ja Jesús
ikábo yoiaitian retekanabaon jimin
paena. Jaskara oinnax ea ikonbiresi
rateta iki.
7 Jatianra ángelnin ea yoia iki:
"¿Jawekopiki mia ratetai? Ja tson
onanyamaa ainbo, itan jan peyasanxon
boai, ja kanchis mapoya, itan chonka
machanya onsá yoina yoii iká en mia
onantiakin yoibanon akin.
8 Ja onsá yoina min oinnara moatianbi
japaonike, ikaxbi moa yamake; jaskara
ikaxbira, ja ani mai kini meranoax
moa pikóribiti iki, jawen kikini keyotiain kaamatianbi. Nato nete joninontianbi nato mainmea jonibaon ja jati
kirika meran jaton jane yamaabora,
ja onsá yoina moa mawatax yamaa
iitibi; jiriax jakiribi pikóketian oinnax
ratékana iki.

9 Jaskarainxonra non onanti iki,
tsoarin onan itan ninkatai ixon. Ja
yoinanin kanchis mapo riki; kanchis
mananman, ja ainbo yakata yoii iká,
jatian ja mapobo riki, ja kanchis apobo
yoii iká.
10 Ja jainoa pichika apobora moa
jatoareskana iki, ramara westíora-
bicho iki, jato ikinai. Jatian wetsara
jato ikinni joámapari iki. Ikaxbi joxonra
basima jato ikinoxiki.
11 Ja moatian jakátiibi ja rama yamaa
onsá yoina riki, ja posaka itin iká apo
yoii iká. Jara ja kanchis ikainoaribi
ikaxbi, jawen kikini keyotiain kaai iitai.
12 Ja chonka machan min oinna riki,
jan jato ikinkin peoamapari chonka
apobo. Ikaxbi westíora horara onsá
yoina betanbi, ja apobaon koshiaribi
ikanti iki.
13 Ja chonka apobaonra moa shinan
akana iki. Jaskáxonra, jaton atipana
koshi, itan jaton koshi shinan ja onsá
yoina menikanti iki.
14 Jatianra ja *Cordero betan reteanan-
kanti iki, ikaxbi ja *Corderoninra jatoa-
resti iki, ja Diossen kenaabo itan jan
katotabo ixon já chibankin jeneyamaibo
jabé iketian. Ja Corderora, ibobaon Ibo
itan apobaon Apo iki", akin.
15 Jatian ángelninribi ea yoia iki: "Ja
tsini ainbo, ja kexa, yakata min oinna
jene riki, jemabo jainoax jonibo, meskó
joiabo, itan jatíbiainoa jonibo yoii iká.
16 Jatian ja chonka machanbo, itan
ja onsá yoina min oinnatonra, ja tsini
ainbo omisxon jawe chopaomabi jabicho
jenenoxikanai. Jaskáxonra jawen nami
pixon chiikan menonoxikanai.
17 Diossenra jaton shinan meran ima-
xona iki, jawen keena keskáres axon-
kanon ixon. Jatianra shinan axon, ja
apobaon koshi ja onsá yoina menikanti
iki, ja Diossen yoini keská senenai
kaman.
18 Ja min oinwana ainbo riki, ja ani
jema, jan nato netemea apobo jatoa-
resa", akin.

Babilonia jema keyota

18 1 Neskata pekáo naikanmeax
wetsa ángel joaitian en oinna
iki. Jara koshi shinanya iká iki. Jawen
penekanra mai tenaa iki.
2 Jara koshin yoyo ika iki:
"¡Moara keyóke. Moara keyóke, ja ani
jema Babilonia!
¡Jara moa yoshinbaon jati banéke,
jainoaxibi jatíbi meskó jakonma
yoshinbo jain jonékanti. Jainoax
jatíbi
kerás pechia yoinabaon naa, itan
kerás ani yoinaboyabi, ja omisti
jawékibo jain ikantiribi
banéke!" iki.
3 Jatíbiainoa jonibora wetsabo
betanbires
yorantibo akí; ja vino xeax paena
keskábo ikana iki, nato netemea
apobaonra
jabé yorankana iki.
Jainoax jawékinin maroai nato
mainmea
jonibora, koríkiakana iki, jan jato
jawéki bixona.
4 Jainoax jakiribi naikanmeax yoyo
ikai en
ninkata iki:
"Nokon jonibo, ja jemameax
pikókanwe,
jato betanbi mato
ochayamanon, itan ja jakonmabires
jawéki
jatoki joái, matokiribi pakénaketian.
5 Naikan kamanbira bebonhira jaton
ocha akábo
nokóke. Jatian Diossenra jaton
jakonma
jawéki akábo onanke.
6 Ja wetsabo jan aní keskaribiakin,
jaribi
ashokokanwe, jan jato aká bebon-
bires jaribi
akanwe; ja wetsabo paeya xeati
meskoxona iní bebonbires já
meskoxonshokokanwe.

7 Ja rabíkin jakonma jawékibo aboa kopí,
onitsapimaxon, winimakanwe. Jara ikai
jawen shinan meran neskati: 'Nenora ea
yakáke, westíora apo ainbo keská;
eara benomaatama iki, itan jawetianbira ea
onitsapiamanoxiki', iki.
8 Jaskara kopíra, westíora netebicho jatoki
jakonmabires jawéki pakénoxiki:
mawáti, winiti itan jawékiatinin
iti, jainxon chiikanribi jato menonoxiki,
ja jatíbi atipana koshia Ibo Diossen, jato castigana
ikax", ikibo.
9 Ja nato netemea apobo ja ainbo betan yorannax jakonmain paketabora; winiananbibo yoyo inoxikanai, ja ainbo menota koin chankata oinnax.
10 Jaskáakin castigana oinnaxa, raketi ochóbiribi charotax neskánoxikanai:
"¡Jawe ireskiaipanon, jawe ireskiai; ja ani
jema Babilonia jatíbi jawékia, ishtonbiresa miki castigo pakéke!" iki.
11 Ja jaton jawékinin maroai nato netemea jonibora ja jema kopi, winiananbi yoyo inoxikanai, moa jabaon jaton jawékibo marokin bixonti yamaketian.
12 Jabo iki: Oro, koríki, metsáshaman makanbo, jainoax perlabo, lino chopa jakonshamanbo, joshin ami pokoa chexeya seda chopabo. Jainoax jatíbi meskó ininti jiwibo; ja jiwi akana jakonshoko jawékibo, ani yoina xeta akana jawékibo; jainoax *bronce akanabo, hierro akábo, jainoax mármol akanabo,
13 jainoax chitari, inin jawékibo; ja iki *incienso, *mirra, itan wetsa inintiboribi. Jainoax vino, aceite, jakon harina, trigo, jainoax jawéki jan boti yoinabo, ovejabo, kabayobo, carrobo, itan ja iboaxon yonokanaibobi, ja iki jonibo.
14 Jatian ja jema yoii neskánoxikanai:
"¡Ja mia jan keenkatitai bimioma riki moa mia; ja min jakon jawékibo itan min icha jawékibora, jatíbitian moa yamanoxiki!" iki ika.
15 Ja jawékibo ja jeman boax marotaanan koríkiakanabora, castiganketian oinnax, raketi ochóres charotax winiananbi yoyo iki,
16 neskánoxikanai:
"¡Jawe ireskiaipanon, ja ani
jemamea jonibo!
Lino chopa jakonshaman, itan metsá
joshin bexnan chopayabo saweax,
metsáshamani oron, perlanin jainoax metsáshaman makanbaonribi raokaatabo ikanai.
17 ¡Ishtonbiresa jaton icha jawékibo keyóke!" iki. Jatíbi ja wapóromea *capitánboyabi jato betan boaibaon, jainoax marinerobo, itan jatíbi ja aniparon teetaibaonribi ochóxonbi oinkana iki.
18 Jatian ja jema menotai koin oinnax, neskati saí ikana iki: "¿Jamenyaa iki, wetsa jema nato ani jema betan senenti atipana?" iki.
19 Jaskataxa winiananbi sion iki, chii potobo mapokookana iki, jainoxa neskati saí ikana iki:
"¡Jawe ireskiaipanon, ja ani
jema! Ja jayata jawékibaonra; ja aniparon
niai wapóro ibobo koríkiakana iki. ¡Jabora
ishtonbires keyóke!" iki.
20 Rarokanwe naikan ikanabo, nato jema jaskata kopí; mato Diossen jonibo, mato jan raanabo, jainoax *profetaboribi, Diossenra jato castiganxon atibi keskáakin mato ake ikibo.
21 Jatian westíora ángel atipana koshiaton, westíora jan reneti ani makan keská wakexon aniparonko potaax neskata iki:

"Jaskáribiira mia ani Babilonia jema
keyóti jake, jatianra jawetianbi mia oinyamanoxikanai.
22 Jawetianbira jakiribi
ja jemanxon arpa ten
akanaibobi, flauta, itan trompeta
akanaibobi non ninkátima iki.
Jainoax meskó jawékinin
teetai joniboribi yamati iki, itan reneti makanman
renekanaiboribi non ninkátima iki.
23 Jainra jawetianbi moa westíora lanparinbi
joéyamanoxiki. Jainxon ja wanoti fiesta
akanai jatsanboribi moa ninkáyamanoxikanai.
Ja jain iká jatíbinin maroaibora ikana iki, jatíbi nato nete jan koshia jonibo, itan
jatíbiainoa jonibo min yobekanbo jato parana", iki.
24 Ja jemameara, *profetabo, Diossen jonibo, itan jatíbi nato netenxon retekana jonibaon jimi merakana iki.

Naikanmeax rarokana

19 1 Jaskata pekáo en ninkata iki, kikin icha jonibo naikanmeax koshin yoyo iki neskákanai:
"¡Non Ibokaya rabikanwe! Jan jato kishpinmati
ja ani shinan, itan atipana koshi riki non Diossena.
2 Jaton aká jawékibo pontéshaman, itan
ikonshaman jato yoixonai iketian, janra ja kikin
tsini ainbo castiganke, nato netenmea jonibo
ja yoranti amaxon jakonmaa iken. Ja
Diossen yonotibo retekana kopíra, jaton paranan
ikín já ashokokanke", Ikibo.
3 Jainoax jakiribi neskati saa ikana iki:
"¡Non Ibo rabikanwe! Ja jema menota koin
keyatira jawetianbi jenéyamanoxiki", iki.
4 Jatian ja rabé chonka chosko *ancianoboyabi, ja chosko jiria jawéki chirankooxon, ja ani yakátinin yakata Dios rabii neskákana iki: "¡Jaskara ibanon! ¡Non Ibo rabikanwe!" iki.
5 Jatianra ja ani yakátiainoax neskati yoyo ikai en ninkata iki:
"¡Mato jatíbi ja kikinbaon, itan
kikínmabaonribi, jatíbi mato já tee axonaibaon, itan jakonhakin jaki
shinannaibaonribi non Dios rabikanwe!" iki ikai.

Corderonin wanoti fiesta aká

6 Jainxon en ninkáribia iki icha jonibo yoyo
ikanai keská, ja icha jene baiti xoo ikai
keská, itan koshin tirin ikai keskábo neskatai:
"¡Non Ibo rabikanwe! Ja jatíbi atipana koshia non
Ibo Diossenra, moa jato ikinkin peoke;
7 Kikínbiresi rarokin rabinon
akanwe. Moara ja *Cordero wanoti nete senenke, jan biti ainbora moa benxokaake.
8 Jara jakonshaman lino chopa kerásma, itan
penéshaman saweti yoike. Ja lino chopa riki;
ja Diossen jonibaon jaton ikábo jakon yoii iká", iki ikanai.
9 Jatian ja ángelnin ea yoia iki: "Wishawe: 'Ja *Corderonin wanoti fiestanko kenaabora, Diossen jato raro imati iki' ", akin. Jainxon ea yoiribia iki: "Natora Diossen ikonkon yoia joibo iki", akin.
10 Jatian ja ángel naman já rabii ea chirankoota iki. Ikaxbi jan ea yoia iki: "Ea jaskáyamawe; eara mia keska Diossen tee akairibi iki, itan ja

Jesucristo ikábo yoikin jeneyamai min wetsabo keskáribi. Dioskaya rabiwe” akin. Ja Jesúskiriti iká joibo riki ja *profetabo jan shinan meniai.

Joxo kabáyonin joni peyakaa

11 Jainxon en oinna iki nai chopetaton joni peyakaya joxo kabayo pikotai. Ja jan peyakaatonin jane iká iki, Senenhai itan Ikonkon, ja atikeskakinbi jato ikinai, itan reteananai kopí.

12 Jawen berora iká iki chii tiri keská xená. Jainoax iká iki icha maiti maia itan westíora jane wisháya. Ja janera janbichores onanna iká iki.

13 Ja chopa sawea iká iki jimin pokoa; jawen jane iká iki: Diossen joi.

14 Jatian já chibani boaibo ikana iki, joxo kabáyonin peyakaa naikanmea sontárobo, joxo itan kerásma lino chopa kikin jakonshaman sawéyabo.

15 Jawen kexakanmeax pikota iki, westíora kikin kensho espada, jan jatíbiainoa jonibo ramiati. Janra hierro bastonyaxon jato ikinnoxiki. Janra ja uva potsiai keskáakin jaton aká jawékibo jato yoixonoxiki. Jainxonra ja vino pae xeamai keskáakin ja jatíbi atipana Diossen sináxon akonbireskin jato castiganoxiki.

16 Jatian jawen chopanko itan jawen kishinko iká iki: “apobaon Apo, itan ibobaon Ibo” iki iká wishá.

17 Jainxon en oinna iki westíora Ángel barinbi penita, ja jatíbi mawá piai noyai, yoinabo keenai koshin saí iki neskatai: “¡Neno beax tsinkíxon ja Diossen jawékiati aká pii bekanwe.

18 Jaskáxon ja apobaon nami, sontárobaon koshibaon nami, rakéma jonibaon nami, jainoax kabayobaon nami, ja jan peyakaabaon namiribi maton pinon. Jainoax jatíbi jonibaon nami: Ja iki, yonokaayamaibo itan inaaxon yonokanaibaon nami, kikinbaon itan kikinma jonibaon namiribi maton pinon!” ikibo.

19 Jaskáketian en oinna iki, ja onsá yoina betan ja nato mainmea apobo, jawen sontároboyabi; ja kabáyonin peyakaa joni jawen sontároboya itina betan reteananox tsinkíkana.

20 Jatian ja onsá yoina betan janso *profetara yatankana iki. Jabo iká iki já bebonxon ja oinxon onanti ratéti jawéki akábo. Ja ratéti jawéki axonbora ja janso *profetanin ja onsá yoinanin jane betonkoain akáyabo, itan ja jisáakin akana rabikanabo jato parana iká iki. Jainxonra ja onsá yoina betan ja janso *profeta jiriabi ja chii ian azufreya tiritainko jato potaa iki.

21 Jatian jatíribibobiribi, ja kabáyonin peyakaatonin kexakanmeax espada pikotaitonin retekin keyoa iki. Jatianra jatíbi ja mawá piai noyai yoinabo jaton nami pii moa jatsankana iki.

Waranka baritia

20 1 Jainxon en oinna iki, westíora ángel ani mai kini xepoti llavea, itan westíora ani cadena tsomaya naikanmeax joaitian.

2 Ja ángelninra ja ani ronin nexaa iki. Ja moatian rono, ja iki yoshin jawen jane *Satanás. Janra waranka baritia senen cadenanin nexaa iki.

3 Jaskáxon ani mai kini meran potaxon kikinhakin xepoxon bitaxmaa iki; ja waranka baritia senenketian jatíbiainoa jonibo jato paranyamanon ixon. Jatian moa senenketianra jawetio basires iti pikoa iki.

4 Jainxon en oinna iki ani yakatibo. Jain yakákana iká iki, ja akana jawékibo jato yoixonti koshi biabo. Jainxon en oinribia iki, ja Jesús ikábo yoikin jeneyamaitian, itan Diossen joi kopi textexon retekanibaon kayabo. Jabora iká iki ja onsá yoina, itan já jisáakin akana rabiamaa ikábo, itan jaton betonkoain iamax jaton mekeain jato onantiakanamaboribi. Jabora mawatax jirixon Cristo betanbi waranka baritia jato ikínkana iki.

5 Ja riki ja mawatabo rekeni jiriti, ikaxbi jatíribibora jiriamakana iki ja waranka baritia senenai kaman.

6 ¡Diossenra raroshaman imati iki,
ja rekeni jiritibo. Ja iki ja Diossen joi
akaibo iti! Ja rabeti mawátiainra moa
jabo mawáyamanoxiki; jaskáyamaira
Dios betan Criston *sacerdotebo inoxi-
kanai. Jabaonra waranka baritia senen
jato ikinoxikanai.

Satanás jaareskana

7 Jatian moa waranka baritia senen-
ketianra, *Satanás ja nexainoax moa
pikónoxiki.
8 Jatianra jatíbiainoa jonibo parani
kanoxiki. Jainxon ja Gog betan Magog
jaton sontároboyabi jato parannoxiki.
Jabora reteananox tsinkínoxikanai; ja
aniparo mashitii kikinbires icha.
9 Jainoax jatíbi ja mai senenain janbis-
kana iki. Jaskáxonra ja Diossen jonibo
jain ikana, ja jan noia jema katekana
iki. Ikaxbira naikanmea chii pakéxon
jato keyo menoa iki.
10 Jatian jan jato parana *Satanás, chii
betan azufre tiritai ian napo potaa iki.
Jain ja onsá yoina betan janso *profeta
potainkoribi. Jainra yaméyabi neten
jakonmabires masá tenei, jatíbitian sion
inoxikanai.

Joxo ani yakáti

11 Jainxonra en oinna iki westíora
joxo ani yakatinin joni yakata. Jatian
já bebonmeaxbi ja mai betan nai kikini
manota iki; jatianra jaweranobi jakiribi
oinwetsayamakana iki.
12 Jainxonribi en oinna iki, ja kikin,
itan kikinshokobo mawánibo, ja ani
yakati bebon charókana. Jatian kiri-
kabo chopea iki, jainoax wetsa kiri-
karibi ja iká iki jati kirika. Jatian ja
mawánibora jaton aká keskáboresibi
jato yoixonpakea iki, itan ja kirikabo
meran wishakaata keskáakin.
13 Jainoax ja aniparomeax mawataboribi
jirikana iki, jatian ja mawatabora
ja mawábo ikainoax jirikana iki. Jatian
jatíbi jaboribi jaskara akanabo senen-
resibi jato yoixonpakea iki.
14 Jaskáa pekáora ja mawábo jain ikáribi,
chii ian meran potaa iki. Nato chii
ian riki jainoax rabeti mawáti.
15 Jainra jato potaa iki ja jati kirikain
jaton jane yamaabo.

Bená nai betan bená mai

21 1 Jaskata pekáo en oinna iki
bená nai betan bená mai. Ja
reken nai betan reken mai, itan ja
aniparora moa yama iká iki.
2 Jainxon en oinna iki, bená jakon
jema Jerusalén, ja naikan iká Dios
ikainnoaxbi ipakeaitian. Ja iká iki, ja
benoai ainbaon jan biai joni chopabo
sawexon benxokaayonxona keská.
3 Jainxon en ninkata iki, ja ani yakátiainoax koshin yoyo iki neskatai:
“Neno riki ja jonibo betan jain Dios jaa;
jara jato betanbi janoxiki. Jatian jabora
jawen jonibo inóxiki; ja Diosbira jato
betan inóxiki jaton Diosbi ikax.
4 Janra jatíbi jaton beonbo soaxonon-
xiki jainoax mawátibo moa yamati iki,
nin winiananbi yoyo itibo moa yama-
noxiki, nin chexakaatiboribi moa yama-
noxiki, ja reken jakátiai jawékibo moa
yama ikax”, iki.
5 Jatian ja ani yakátinin yakata yoyo
ika iki: “Enra benaakin jatíbi jawé-
kibo akai”, iki. Jainxon yoiribia iki:
“Wishawe. Nato joibora ikon itan ja
ikonhati joibo iki”, akin.
6 Jainxon ea yoiribia iki: “Enra jatíbi
jawékibo moa ake. Ea riki rekenainoa,
itan senentiainoa. Jaweratoboki nomiai,
jabora jawe kopímabi jan jati onpax
jokonai en jato xeamati iki.
7 Jaweratobaonki jakonma jawékibo
janharesai, jabaonra nato jawékibo
jayánoxon biti iki. Jatianra ea jaton
Dios iti iki, jatian jabora nokon bakebo
iti iki.
8 Ikaxbi ja rakébo, ja ikonhayamaibo,
ja jakonmabires akaibo, ja retemisbo, ja
wetsabo betanbires yoranti akaibo, ja
yobé jawékiki koshiaibo, ja diosmabo
rabiaibo itan jatíbi jansobora, chii ian

azufreya ikainko potanoxiki. Ja riki ja jain rabeti mawáti”, akin.

Bená Jerusalén

9 Jainoaxa joá iki ja kanchis ikainoa westíora ángel. Já iká iki, ja senentiainbi jan jato jakonmaati jawéki bochóya kanchis copa tsomaya. Jatian ea neskáakin yoia iki: “Neri jowé; enra mia ja *corderonin biai ainbo onanmai”, akin.

10 Jatian nokon shinan meran Diossen Shinan joxon ja ani manan keyá ikainko ea ioa iki. Jain ioxon ja Diossen ani jema Jerusalén, Dios iká naikanmeax ipakeai ea oinmaa iki.

11 Ja jemara Diossen jawen ani shinanman tenaa penebires iká iki; jan tenaa penéra iká iki metsáshaman makan keska, itan *jaspe makan keska bexnanshaman.

12 Ja jemara iká iki kextó itan keyá chikekan katea. Ja iká iki chonka rabé xepótia, itan chonka rabé ángelbaon xepótitiibi koirana. Ja xepótitiibi iká iki, ja chonka rabé tsamá *Israel jonibaon jane wishakaatabo.

13 Bari pikotaiori iká iki kimisha xepóti. Ja norteori iká iki kimisharibi, jainoax suryori iká iki, jatí xepótiribi jainoax ja bari jikiaiori iká iki kimisha xepótiribi.

14 Ja jema katea chiké jaki koshititiibi akana iká iki, chonka rabé ani makanbo. Ja makanbaonra wishakana iká iki; ja *Corderonin chonka rabé raanabaon janebo.

15 Jatian ja ebé yoyo ikai ángel iká iki, ja jemayabi jawen xepótibo, itan ja katea chiké jan toponti orobires metro tsomaya.

16 Ja jemara iká iki jawen nenké, jawen keyá itan jawen naxbá iká iki senenbires. Jatian ja ángelnin ja metronin ja jema toponara, rabé waranka rabé pacha Kilómetro iká iki. Jatian jawen nenké, jawen keyá, jawen naxbá iká iki senenbires.

17 Jainxon ja chikéribi topona iki, ja iká iki sokota chonka pichika metro; ja ángelnin jan topona metro iká iki, jonibaon jan toponai metro keskaribi.

18 Ja chiké iká iki *jaspe makan aká; jatian ja jema iká iki orobires, ja vidrio rapenea keská penéshaman.

19 Jainoax ja jema chiké jaki koshiabo iká iki, meskó metsáshaman makanbaon raoayona; ja rekenain iká iki; *jaspe makan, ja rabé itin iká iki *zafiro, ja kimisha itin iká iki *ágata, ja chosko itin iká iki *esmeralda makanbaon raoa,

20 ja pichika itin iká iki, *ónice; ja sokota itin iká iki *cornalina, ja kanchis itin iká iki *crisólito, ja posaka itin iká iki *berilo, ja iskon itin iká iki *topacio, ja chonka itin iká iki, *crisoprasa; ja chonka westíora itin iká iki *jacinto, jawen chonka rabé itin iká iki, *amatista makanbaon raoa.

21 Ja chonka rabé xepótibo iká iki, chonka rabé perlabo. Jatian westíora xepótibo iká iki, westíora perlanin akábo. Jatian ja jema napónbekonmea calle iká iki, orobires, vidrio keská bexnan penéshaman.

22 Ja jemanra westíora Dios rabiti xobobi en oinyamaa iki. Jain ja jatíbi atipana koshia Dios betan ja *Corderobi xobo iketian.

23 Ja jemara barin nin oxenbi tenatinin maxkáyamake. Ja Diossen penekanbi tenaa kopí, itan ja Corderobi jawen lamparin iken.

24 Ja jemamea joekan tenaara jatíbiainoa jonibo jakanti iki. Jatian nato netemea apobaonra jaton icha jawékibo menikanti iki.

25 Jawen xepótibora neten xepóyamanoxiki, jainra yaméyamanoxiki.

26 Jemabaonra jaton icha jawékibo, itan jaton ani jawékibo meninoxikanai.

27 Ikaxbi ja jemanra jawetianbi jawe jakonmabi yamanoxiki, nin omismisaibo iamax paranmisbo. Jainra jikinoxikanai, ja Corderonin jati kirika meran jaton jane wishakaatabores.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Jan jati paro

22 1 Jainxon ángelnin ea oinmaa iki, kerásma jan jati paro jene. Jara iká iki jishtibires bexnanshaman, ja Dios betan *Corderon ani yakatiainoax jokonai.

2 Ja jema napo iká calle, itan ja paro iká okenbekonbira, jan jati jiwibo xoxoai iká iki. Jabora iká iki oxetiibi bimiaibo, onantiakin yoia baritiatiibi chonka rabeti bimiaibo; jatian ja jiwi peibo iki jatíbiainoa jonibo jan benxoti jakon.

3 Jainra moa jakonma jawéki yamanoxiki. Ja Dios betan *Corderon ani yakatira ja jeman inóxiki. Jatian jawen tee akaibaonra rabinoxikanai.

4 Jabishamanra beibanxon oinnoxikanai, jaton betonkoainra jawen jane wisháyabo inoxikanai.

5 Jainra moa yaméyamanoxiki, jatian jain jaabora moa lamparin joekan, itan barin tenatininbi maxkáyamanoxikanai. Ja Ibo Diossenbi jato tenaa iketian. Jabora jatíbitianbires janoxikanai.

Jesucristo jotira moa ochóma iki

6 Jatian ángelnin ea yoia iki: "Nato joibora ikon itan ja ikonhatibo iki. Ja *profetabo jan shinan meniai non Ibo Diossenra jawen ángel raanke, basima jaskara winótibo jawen yonotibo jato yoiti", akin.

7 Jatianra Ibo ikai: "¡Eara ishton joti iki! ¡Diossenra raroshaman imati iki, ja ori iti jawékibo nato kirika meran wishakaata joi senenhakaibo!" iki.

8 Ea Juanmanra, neskara jawékibo enbishaman ninkáxon oinna iki. Jatian jaskáakin ninkáxon, en oinna pekáora, jan ea oinmaa ángel rabinox ea já naman chirankoota iki.

9 Ikaxbi jan ea yoia iki: "Ea jaskáayamawe. Eara mia keska Diossen tee akairibi iki, itan ja *profetabo keskáribi, jainoax nato kirika wishá meran yoiai senenhakaibo keskáribi. Dioskaya rabiwe", akin.

10 Jainxon ea yoiribia iki: "Ja ori iti yoia joi nato kirika meran min wishaabo joneyamawe. Moara jan yoiaibo senenti ochóma iki.

11 Ja jakonma akaiton abanon jakonmabo aaboreskin, ja jakonma shinannaitonin abanon jakonmabores shinankin. Ikaxbi ja jakon akai jonin abanon jakonbores akin; ja Dioski menikaatabo ibanon bebonbires jaki menikaati", akin.

12 "Ikon riki basimara jotiki; mato westíorabora maton akábo senenresibi, ja maton biti jawékibo en mato meniti iki.

13 Ea riki rekenainoa, itan senentiainoa. Ja peokootiainoa itan ja keyótiainoa", iki.

14 Diossenra raroshaman imati iki, ja jaton chopa patsatai keskábo; jaskaxon ja jati jiwi bimi kokokanti kopí, itan ja jema xepotininbi jikikanti kopí.

15 Ikaxbi ja ochiti keskábo, ja yobé jawékiki koshiabo, ja wetsabo betanbires yoranti akaibo, retemisbo, ikonma dios rabiaibo, jatíbi ja paranmistin cheatabo, jabora jemaoribi banékanti iki.

16 "Ea Jesussenra ja joi akaibo neskara jawékibo jato onanmati nokon ángel raana iki. Ea riki Davidkan rarebo, ea riki ja penéshaman nete wishtin", iki.

17 Ja Diossen Shinan betan ja *Corderonin awinra neskatai: "¡Jowé!" iki. Jatian jaweratobaonki ninkatai: "¡jowé!" ikanwe. Jaweratoboki nomiai, neri bekanwe, ja kopímabi jati onpax maton xeanon.

18 Ja nato kirika meran iká ori iti yoiai joi ninkataibora, neskáakin en jato shinanmai: Jaweratobaonki nato jawékibo wetsakeskaakin tekikin yoiai, jabora nato kirika wishá meran yoiai jakonmabires jawékinin jato Diossen akonbireskin castiganti iki.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

19 Jatian jaweratobaonki, ja ori iti
yoii iká joibo nato kirika meranoa
soai, jabora Diossenribi jan jati jiwi
bimi kokomatima iki, itan nato kirika
meran yoiai jawen jakon jemankoribi
jikimatima iki.

20 Ja neskáakin jato onanmaira neskati
yoyo ikai: “Ikon riki eara basima joti
iki”, iki. Ibanon jaskara. ¡Jowé non Ibo
Jesús!

21 Abánon ja Ibo Jesussen jatíbi matobo
jawen icha jakon shinanman akinkin.

Jakiribi Cristo joibishoko.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

GLOSARIO

Ágata: Kopí makan ramanxan yamé.
Amatista: Kopí makan joshin yamé.
Ancianos: Joi akaibo ikinnai koshibo, jabora hechos meran itan Pablon jato kirika jato bomaa meranbores yoiai. (Hech. 14.23; Tit. 1.5).
Ancla: Yami weki iwe, jaki risbi nexaxon jenenko potax, jan wapóro taxkéyamai toxbatai.
Avestruz: Pechia ani yoina texo nenké, witax nenké, itan ishto. Jara africain, itan arabiain jake.
Ayuno: Shinan meran Dios benakin, samákin piti teneti.
Bautismo: Jesucristo chibanai ixon jato onanmai nashiti.
Berilo: Kopí makan paxná panshintani.
Bronce: Panshin joshintanishaman pené yami chorish.
Cabra: Inaati yoina, jawen xoma jene, itan jawen nami riki piti.
Camello: Ja riki inaati ani yoina, ja jaweki papimakanai, itan jan ochó kaai bokanai.
Capitán: Sontorobaon koshi. Waporonin teetai joni koshi.
Carnero: Inaati yoina, rani sopo, waka bake maxko anitio.
Cizaña: Trigo keskáribi ikaxbi jakoma xobi; jawen bimi iki ja piax mawáti.
Codorniz: Isá, koma jisá.
Comandante: Sontarobaon koshibaon koshi.
Cordero: Ja riki carnero bake bene. Jara akatikanai jaton ocha kopi retekin, jatian jara iká iki Cristo jaki yoinmeeta.
Cornalina: Kopí makan, joshin bexnan.
Crisólito: Kopí makan joxo rayame pené.
Crisoprasa: Kopí makan paxná bexnan pené.
Cristo: Natora griego join, jato kishpinmati Diossen katota iki iká. (Mt. 1.16). Jatian ja yoiiribira ikai hebreo join "Mesias" iki. Ja riki Cristo iki ikáribi.
Cuartel: Jain sontarobo ikana xobo.
Diácono(s) Diaconisa(s): Iglesiain, ancianobo akinkin meskó tee akaibo.
Esmeralda: Kopí makan; paxná bexnanshaman.
Esponja: Jan jene tsitsiai jaweki.
Fariseobo: Kikinhakin Moiséssen esé onanna judíobo.
Gaita: Jayakax bewati, ja xoon ati rewe keko.
Hebreo: Judío jonibo jan yoyo ikai joi.
Hisopo: Keyama jiwi xoxo pei kextó.
Hoz: Yami weki kensho, jan bimi texkan xateti.
Incienso: Jiwixoxo ininshaman bepon.
Israel: Ja riki Jacobnin jane; itan ja israelitabo jain jakana mai.
Jacinto: Kopí makan yankon peneshaman.
Jaspe: Kopí makan panshin bexnanshaman, itan meskó chexeboribira jake.
León: Onsá yoina, nami piai, ino jisaribi ikaxbi ja bebon ani.
Lepra: Yora payóti isin. (Mr. 1.39). Ja isinya judíobora wetsanko jatonbiribi jakatiai.
Levadura: Harina meinna jan soo imati.
Leviatán: Jene meranoa onsá ani rono.
Levitas: Levikan chiní rarebo kaitabo, Diossen xobo meran, jawen tee ati janekaatabo.
Lino: Ja riki westíora jiwi xoxo, jawen taxomea bichi akanai chopaakin.
Magdalena: Magdala jemamea iki iká.

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Mirra: Jiwi xoxo bepon joshintanishaman inín.

Nicolaitas: Diossen join yoiai keskámaakin wetsa keskaakin jato axeaibo, wetsa betanbires yoranara ochama iki akin jato onanmaibo, Nicolás janeya joni chibanaibo.

Onice: Kopí makan joxo kikin chorish, meskó chexebaon sionsiontani.

Oro: Yami panshin kikin kopí. Jara moatian korikiakana iki, itan ja rabiti jawekibo akana iki.

Pascua: Egiptonkonia jato Diossen pikoni shinankin, levaduraoma aká pan judíobaon piti fiesta.

Pastor: Ovejabo koirannai joni. (Mt. 25.32). Joi akaibo ikinhananbi jato koirannai. (1 Ped. 5.2).

Pentecostés: Ja baritian Jesús mawánontian Pichika chonka nete Pascua winota pekáo, judíobaon bimi tsekati fiesta akanaitian, Diossen shinan já ikonhai jonibo meran iki joní. (Hech. 2.1-21).

Plata: Yami joxo pené, kikin kopí. Jara moatian koriakana iki, itan ja rabiti jawekibo akana iki.

Profeta: Diossenbi jawen joi onanmaa jato tekikin yoiai joni.

Querubínes: Naikanmea peiya ángelbo.

Sacerdotes: Levitabo, Aaronman chiní bakebo, jato Dios yoixonaibo, itan Dios jawéki menoxonaibo.

Saduceos: Jabo riki, Mawábo jiriti ikonhayamaibo, kaya, itan ángelbora yamake ixon ikonhayamai judíobo.

Salterio: Ja riki westíora jayakax bewati jaweki, yoman pontena meskoti ten ikai, arpa jisatanishaman.

Santa cena: Jonibaon ocha kopi Jesucristo mawáni shinankin, joi akabaon tsinkixon jaki yoinmeeta jawekiati piti, itan jawen jimi chíkoni shinankin jaki yoinmeeta xeati.

Satanás: Yoshinbaon koshin jane.

Sión: Jain Jerusalén jema iká manán, itan Jerusalén jemabi yoii ikáribi.

Suerte: Tsonaki itiki, itan tsoaki itiki ixon onannoxon ati jaweki.

Topacio: Kopí makan panshin bexnan.

Trigo: Westíora xobi xoxo, jawen bimi riki ja harinanhati itan panhati.

Uva: Beshe bimi kikin jeneshaman, texkaman ikai.

Vinagre: Uva jene moka.

Vino: Uva jene pae.

Zafiro: Kopí makan, bexnanshaman yankon pené.

ANTIGUO TESTAMENTOAINOA ITAN NUEVO TESTAMENTOAINOA, JAIN JAKIRITIBIRES YOYO IKA JOIBO

(Pasajes paralelos)

En orden del Antiguo Testamento

Génesis	
1.27	Mateo 19.4
	Marcos 10.6
2.2	Hebreos 4.4
2.7	1 Corintios 15.45
2.24	Mateo 19.5
	Marcos 10.7-8
	1 Corintios 6.16
	Efesios 5.31
5.2	Mateo 19.4
	Marcos 10.6
5.24	Hebreos 11.5
12.1	Hechos 7.3
12.3	Gálatas 3.8
12.7	Hechos 7.5
	Gálatas 3.16
13.15	Hechos 7.5
	Gálatas 3.16
14.17-20	Hebreos 7.1-2
15.5	Romanos 4.18
15.6	Romanos 4.3, 9, 22
	Gálatas 3.6
	Santiago 2.23
15.13-14	Hechos 7.6-7
17.5	Romanos 4.17-18
17.7	Gálatas 3.16
17.8	Hechos 7.5
18.10	Romanos 9.9
18.14	Romanos 9.9
18.18	Gálatas 3.8
21.10	Gálatas 4.30
21.12	Romanos 9.7
	Hebreos 11.18
22.16-17	Hebreos 6.13-14
22.18	Hechos 3.25
24.7	Gálatas 3.16
25.23	Romanos 9.12
26.4	Hechos 3.25
47.31	Hebreos 11.21
48.4	Hechos 7.5
Éxodo	
1.8	Hechos 7.18
2.14	Hechos 7.27-28, 35
3.2	Hechos 7.30
3.5-10	Hechos 7.33-34
3.6	Mateo 22.32
	Marcos 12.26
	Lucas 20.37
	Hechos 3.13
	Hechos 7.32
3.12	Hechos 7.7
3.15	Mateo 22.32
	Marcos 12.26
	Hechos 3.13
9.16	Romanos 9.17
12.46	Juan 19.36
13.2	Lucas 2.23
13.12	Lucas 2.23
13.15	Lucas 2.23
16.18	2 Corintios 8.15
19.6	1 Pedro 2.9
19.12-13	Hebreos 12.20
20.12	Mateo 15.4
	Marcos 7.10
	Efesios 6.2-3
20.12-16	Mateo 19.18-19
	Marcos 10.19
	Lucas 18.20
20.13	Mateo 5.21
	Santiago 2.11
20.13-17	Romanos 13.9

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

20.14	Mateo 5.27
	Santiago 2.11
20.17	Romanos 7.7
21.17	Mateo 15.4
	Marcos 7.10
21.24	Mateo 5.38
22.28	Hechos 23.5
24.8	Hebreos 9.20
25.40	Hebreos 8.5
32.1	Hechos 7.40
32.6	1 Corintios 10.7
32.23	Hechos 7.40
33.19	Romanos 9.15

Levítico

11.44-45	1 Pedro 1.16
12.8	Lucas 2.24
18.5	Romanos 10.5
	Gálatas 3.12
19.2	1 Pedro 1.16
19.12	Mateo 5.33
19.18	Mateo 5.43
	Mateo 19.19
	Mateo 22.39
	Marcos 12.31, 33
	Lucas 10.27
	Romanos 13.9
	Gálatas 5.14
	Santiago 2.8
20.7	1 Pedro 1.16
23.29	Hechos 3.23
24.20	Mateo 5.38
26.12	2 Corintios 6.16

Números

9.12	Juan 19.36
14.1-12	Hebreos 3.7-11
16.5	2 Timoteo 2.19
30.2	Mateo 5.33

Deuteronomio

4.35	Marcos 12.32
5.16	Mateo 15.4
	Marcos 7.10
	Efesios 6.2-3
5.16-20	Mateo 19.18-19
	Marcos 10.19
	Lucas 18.20
5.17	Mateo 5.21
	Santiago 2.11
5.17-21	Romanos 13.9
5.18	Mateo 5.27
5.21	Romanos 7.7
6.4	Marcos 12.32
6.4-5	Marcos 12.29-30
6.5	Mateo 22.37
	Marcos 12.33
	Lucas 10.27
6.13	Mateo 4.10
	Lucas 4.8
6.16	Mateo 4.7
	Lucas 4.12
8.3	Mateo 4.4
	Lucas 4.4
9.4	Romanos 10.6
9.19	Hebreos 12.21
17.7	1 Corintios 5.13
18.15	Hechos 7.37
18.15-16	Hechos 3.22
18.19	Hechos 3.23
19.15	Mateo 18.16
	2 Corintios 13.1
19.19	1 Corintios 5.13
19.21	Mateo 5.38
21.23	Gálatas 3.13
22.21	1 Corintios 5.13
22.24	1 Corintios 5.13
24.1-4	Mateo 5.31
	Mateo 19.7
24.1, 3	Marcos 10.4
24.7	1 Corintios 5.13
25.4	1 Corintios 9.9
	1 Timoteo 5.18
25.5	Mateo 22.24
	Marcos 12.19
	Lucas 20.28
27.26	Gálatas 3.10
29.4	Romanos 11.8
30.12-14	Romanos 10.6-8
31.6-8	Hebreos 13.5
32.21	Romanos 10.19
32.35	Romanos 12.19
32.35-36	Hebreos 10.30
32.43	Romanos 15.10
	Hebreos 1.6

1 Samuel

13.14	Hechos 13.22

2 Samuel

7.8	2 Corintios 6.18
7.14	2 Corintios 6.18
	Hebreos 1.5
22.50	Romanos 15.9

1 Reyes

19.10, 14	Romanos 11.3
19.18	Romanos 11.4

Job

5.13	1 Corintios 3.19
41.11	Romanos 11.35

Salmos

2.1-2	Hechos 4.25-26
2.7	Hechos 13.33
	Hebreos 1.5
	Hebreos 5.5
4.4	Efesios 4.26
5.9	Romanos 3.13
8.3	Mateo 21.16
8.4-6	Hebreos 2.6-8
8.6	1 Corintios 15.27
10.7	Romanos 3.14
14.1-3	Romanos 3.10-12
16.8-11	Hechos 2.25-28
16.10	Hechos 2.31
	Hechos 13.35
18.49	Romanos 15.9
19.4	Romanos 10.18
22.1	Mateo 27.46
	Marcos 15.34
22.18	Juan 19.24
22.22	Hebreos 2.12
24.1	1 Corintios 10.26
31.5	Lucas 23.46
32.1-2	Romanos 4.7-8
34.12-16	1 Pedro 3.10-12
34.20	Juan 19.36
35.19	Juan 15.25
36.1	Romanos 3.18
40.6-8	Hebreos 10.5-7
41.9	Juan 13.18
44.22	Romanos 8.36
45.6-7	Hebreos 1.8-9
51.4	Romanos 3.4
53.1-3	Romanos 3.10-12
68.18	Efesios 4.8
69.4	Juan 15.25
69.9	Juan 2.17
	Romanos 15.3
69.22-23	Romanos 11.9-10
69.25	Hechos 1.20
78.2	Mateo 13.35
78.24	Juan 6.31
82.6	Juan 10.34
89.20	Hechos 13.22
91.11-12	Mateo 4.6
	Lucas 4.10-11
94.11	1 Corintios 3.20
95.7-8	Hebreos 3.15
	Hebreos 4.7
95.7-11	Hebreos 3.7-11
95.11	Hebreos 4.3, 5
102.25-27	Hebreos 1.10-12
104.4	Hebreos 1.7
109.8	Hechos 1.20
110.1	Mateo 22.44
	Mateo 26.64
	Marcos 12.36
	Marcos 14.62
	Lucas 20.42-43
	Lucas 22.69
	Hechos 2.34-35
	Hebreos 1.13
110.4	Hebreos 5.6, 10
	Hebreos 7.17, 21
112.9	2 Corintios 9.9
116.10	2 Corintios 4.13
117.1	Romanos 15.11
118.6	Hebreos 13.6
118.22	Lucas 20.17
	Hechos 4.11
	1 Pedro 2.7
118.22-23	Mateo 21.42
	Marcos 12.10-11
118.25-26	Mateo 21.9
	Marcos 11.9-10
	Juan 12.13
118.26	Mateo 23.39
	Lucas 13.35
	Lucas 19.38

132.11	Hechos 2.30
140.3	Romanos 3.13

Proverbios

3.11-12	Hebreos 12.5-6
3.34	Santiago 4.6
	1 Pedro 5.5
11.31	1 Pedro 4.18
25.21-22	Romanos 12.20
26.11	2 Pedro 2.22

Isaías

1.9	Romanos 9.29
6.9	Lucas 8.10
6.9-10	Mateo 13.14-15
	Marcos 4.12
	Hechos 28.26-27
6.10	Juan 12.40
7.14	Mateo 1.23
8.8, 10	Mateo 1.23
8.12-13	1 Pedro 3.14-15
8.14	Romanos 9.33
	1 Pedro 2.8
8.17	Hebreos 2.13
8.18	Hebreos 2.13
9.1-2	Mateo 4.15-16
11.10	Romanos 15.12
22.13	1 Corintios 15.32
25.8	1 Corintios 15.54
26.20	Hebreos 10.37
28.11-12	1 Corintios 14.21
28.16	Romanos 9.33
	Romanos 10.11
	1 Pedro 2.6
29.10	Romanos 11.8
29.13	Mateo 15.8-9
	Marcos 7.6-7
29.14	1 Corintios 1.19
40.3	Mateo 3.3
	Marcos 1.3
	Juan 1.23
40.6-8	1 Pedro 1.24-25
40.13	Romanos 11.34
	1 Corintios 2.16
41.8	Santiago 2.23
42.1-4	Mateo 12.18-21
43.20	1 Pedro 2.9
43.21	1 Pedro 2.9
44.28	Hechos 13.22
45.21	Marcos 12.32
45.23	Romanos 14.11
49.6	Hechos 13.47
49.8	2 Corintios 6.2
49.18	Romanos 14.11
52.5	Romanos 2.24
52.7	Romanos 10.15
52.11	2 Corintios 6.17
52.15	Romanos 15.21
53.1	Juan 12.38
	Romanos 10.16
53.4	Mateo 8.17
53.7-8	Hechos 8.32-33
53.9	1 Pedro 2.22
53.12	Lucas 22.37
54.1	Gálatas 4.27
54.13	Juan 6.45
55.3	Hechos 13.34
56.7	Mateo 21.13
	Marcos 11.17
	Lucas 19.46
59.7-8	Romanos 3.15-17
59.20-21	Romanos 11.26-27
61.1-2	Lucas 4.18-19
61.6	1 Pedro 2.9
62.11	Mateo 21.5
64.4	1 Corintios 2.9
65.1	Romanos 10.20
65.2	Romanos 10.21
66.1-2	Hechos 7.49-50

Jeremías

7.11	Mateo 21.13
9.24	1 Corintios 1.31
	2 Corintios 10.17
31.15	Mateo 2.18
31.31-34	Hebreos 8.8-12
31.33-34	Hebreos 10.16-17

Ezequiel

20.34, 41	2 Corintios 6.17
37.27	2 Corintios 6.16

Daniel

7.13	Mateo 24.30
	Mateo 26.64
	Marcos 13.26

	Marcos 14.62
	Lucas 21.27

Oseas

1.10	Romanos 9.26
2.23	Romanos 9.25
6.6	Mateo 9.13
	Mateo 12.7
10.8	Lucas 23.30
11.1	Mateo 2.15
13.14	1 Corintios 15.55

Joel

2.28-32	Hechos 2.17-21
2.32	Romanos 10.13

Amós

5.25-27	Hechos 7.42-43
9.11-12	Hechos 15.16-17

Jonás

1.17	Mateo 12.40

Miqueas

5.2	Mateo 2.6
7.6	Mateo 10.35-36

Habacuc

1.5	Hechos 13.41
2.3-4	Hebreos 10.37-38
2.4	Romanos 1.17
	Gálatas 3.11

Hageo

2.6	Hebreos 12.26

Zacarías

8.16	Efesios 4.25
9.9	Mateo 21.5
	Juan 12.15
11.12-13	Mateo 27.9-10
12.10	Juan 19.37
13.7	Mateo 26.31
	Marcos 14.27

Malaquías

1.2-3	Romanos 9.13
3.1	Mateo 11.10
	Marcos 1.2
	Lucas 7.27

En orden del Nuevo Testamento

Mateo

1.23	Isaías 7.14
	Isaías 8.8, 10
2.6	Miqueas 5.2
2.15	Oseas 11.1
2.18	Jeremías 13.11
3.3	Isaías 40.3
4.4	Deuteronomio 8.3
4.6	Salmos 91.11-12
4.7	Deuteronomio 6.16
4.10	Deuteronomio 6.13
4.15-16	Isaías 9.1-2
5.21	Éxodo 20.13
	Deuteronomio 5.17
5.27	Éxodo 20.14
	Deuteronomio 5.18
5.31	Deuteronomio 24.1-4
5.33	Levítico 19.12
	Números 30.2
5.38	Éxodo 21.24
	Levítico 24.20
	Deuteronomio 19.21
5.43	Levítico 19.18
8.17	Isaías 53.4
9.13	Oseas 6.6
10.35	Miqueas 7.6
11.10	Malaquías 3.1
12.7	Oseas 6.6
12.18-21	Isaías 42.1-4
12.40	Jonás 1.17
13.14-15	Isaías 6.9-10
13.35	Salmos 78.2
15.4a	Éxodo 20.12
	Deuteronomio 5.16
15.4b	Éxodo 21.17
15.8-9	Isaías 29.13

18.16	Deuteronomio 19.15
19.4	Génesis 1.27
	Génesis 5.2
19.5	Génesis 2.24
19.7	Deuteronomio 24.1
19.18-19	Éxodo 20.12-16
	Deuteronomio 5.16-20
19.19	Levítico 19.18
21.5	Isaías 62.11
	Zacarías 9.9
21.9	Salmos 118.25-26
21.13	Isaías 56.7
	Jeremías 7.11
21.16	Salmos 8.3
21.42	Salmos 118.22-23
22.24	Deuteronomio 25.5
22.32	Éxodo 3.6, 15
22.37	Deuteronomio 6.5
22.39	Levítico 19.18
22.44	Salmos 110.1
23.39	Salmos 118.26
24.30	Daniel 7.13
26.31	Zacarías 13.7
26.64a	Salmos 110.1
26.64b	Daniel 7.13
27.9-10	Zacarías 11.12-13
27.46	Salmos 22.1

Marcos

1.2	Malaquías 3.1
1.3	Isaías 40.3
4.12	Isaías 6.9-10
7.6-7	Isaías 29.13
7.10a	Éxodo 20.12
	Deuteronomio 5.16
7.10b	Éxodo 21.17
10.4	Deuteronomio 24.1, 3
10.6	Génesis 1.27
	Génesis 5.2
10.7-8	Génesis 2.24
10.19	Éxodo 20.12-16
	Deuteronomio 5.16-20
11.9-10	Salmos 118.25-26
11.17	Isaías 56.7
12.10-11	Salmos 118.22-23
12.19	Deuteronomio 25.5
12.26	Éxodo 3.6, 15
12.29-30	Deuteronomio 6.4-5
12.31	Levítico 19.18
12.32a	Deuteronomio 6.4
12.32b	Deuteronomio 4.35
	Isaías 45.21
12.33a	Deuteronomio 6.5
12.33b	Levítico 19.18
12.36	Salmos 110.1
13.26	Daniel 7.13
14.27	Zacarías 13.7
14.62a	Salmos 110.1
14.62b	Daniel 7.13
15.34	Salmos 22.1

Lucas

2.23	Éxodo 13.2, 12, 15
2.24	Levítico 12.8
3.4-6	Isaías 40.3-5
4.4	Deuteronomio 8.3
4.8	Deuteronomio 6.13
4.10-11	Salmos 91.11-12
4.12	Deuteronomio 6.16
4.18-19	Isaías 61.1-2
7.27	Malaquías 3.1
8.10	Isaías 6.9
10.27a	Deuteronomio 6.5
10.27b	Levítico 19.18
13.35	Salmos 118.26
18.20	Éxodo 20.12-16
	Deuteronomio 5.16-20
19.38	Salmos 118.26
19.46	Isaías 56.7
20.17	Salmos 118.22
20.28	Deuteronomio 25.5
20.37	Éxodo 3.6
20.42-43	Salmos 110.1
21.27	Daniel 7.13
22.37	Isaías 53.12
22.69	Salmos 110.1
23.30	Oseas 10.8
23.46	Salmos 31.5

Juan

1.23	Isaías 40.3
2.17	Salmos 69.9
6.31	Salmos 78.24
6.45	Isaías 54.13
10.34	Salmos 82.6
12.13	Salmos 118.25-26

12.15	Zacarías 9.9
12.38	Isaías 53.1
12.40	Isaías 6.10
13.18	Salmos 41.9
15.25	Salmos 35.19
	Salmos 69.4
19.24	Salmos 22.18
19.36	Éxodo 12.46
	Números 9.12
	Salmos 34.20
19.37	Zacarías 12.10

Hechos

1.20a	Salmos 69.25
1.20b	Salmos 109.8
2.17-21	Joel 2.28-32
2.25-28	Salmos 16.8-11
2.30	Salmos 132.11
2.31	Salmos 16.10
2.34-35	Salmos 110.1
3.13	Éxodo 3.6, 15
3.22	Deuteronomio 18.15-16
3.23a	Deuteronomio 18.19
3.23b	Levítico 23.29
3.25	Génesis 22.18
	Génesis 26.4
4.11	Salmos 118.22
4.25-26	Salmos 2.1-2
7.3	Génesis 12.1
7.5	Génesis 12.7
	Génesis 13.15
	Génesis 17.8
	Génesis 48.4
7.6-7	Génesis 15.13-14
7.7	Éxodo 3.12
7.18	Éxodo 1.8
7.27-28	Éxodo 2.14
7.30	Éxodo 3.2
7.32	Éxodo 3.6
7.33	Éxodo 3.5
7.34	Éxodo 3.7-8, 10
7.35	Éxodo 2.14
7.37	Deuteronomio 18.15
7.40	Éxodo 32.1, 23
7.42-43	Amós 5.25-27
7.49-50	Isaías 66.1-2
8.32-33	Isaías 53.7-8
13.22a	Salmos 89.20
13.22b	1 Samuel 13.14
13.22c	Isaías 44.28
13.33	Salmos 2.7
13.34	Isaías 55.3
13.35	Salmos 16.10
13.41	Habacuc 1.5
13.47	Isaías 49.6
15.16-17	Amós 9.11-12
23.5	Éxodo 22.28
28.26-27	Isaías 6.9-10

Romanos

1.17	Habacuc 2.4
2.24	Isaías 52.5
3.4	Salmos 51.4
3.10-12	Salmos 14.1-3
	Salmos 53.1-3
3.13a	Salmos 5.9
3.13b	Salmos 140.3
3.14	Salmos 10.7
3.15-17	Isaías 59.7-8
3.18	Salmos 36.1
4.3	Génesis 15.6
4.7-8	Salmos 32.1-2
4.9	Génesis 15.6
4.17	Génesis 17.5
4.18a	Génesis 17.5
4.18b	Génesis 15.5
4.22	Génesis 15.6
7.7	Éxodo 20.17
	Deuteronomio 5.21
8.36	Salmos 44.22
9.7	Génesis 21.12
9.9	Génesis 18.10, 14
9.12	Génesis 25.23
9.13	Malaquías 1.2-3
9.15	Éxodo 33.19
9.17	Éxodo 9.16
9.25	Oseas 2.23
9.26	Oseas 1.10
9.27-28	Isaías 10.22-23
9.29	Isaías 1.9
9.33	Isaías 8.14
	Isaías 28.16
10.5	Levítico 18.5
10.6	Deuteronomio 9.4
10.6-8	Deuteronomio 30.12-14
10.11	Isaías 28.16

10.13	Joel 2.32
10.15	Isaías 52.7
10.16	Isaías 53.1
10.18	Salmos 19.4
10.19	Deuteronomio 32.21
10.20	Isaías 65.1
10.21	Isaías 65.2
11.3	1 Reyes 19.10, 14
11.4	1 Reyes 19.18
11.8	Deuteronomio 29.4
	Isaías 29.10
11.9-10	Salmos 69.22-23
11.26-27	Isaías 59.20-21
11.34	Isaías 40.13
11.35	Job 41.11
12.19	Deuteronomio 32.35
12.20	Proverbios 25.21-22
13.9a	Éxodo 20.13-17
	Deuteronomio 5.17-21
13.9b	Levítico 19.18
14.11a	Isaías 49.18
14.11b	Isaías 45.23
15.3	Salmos 69.9
15.9	Salmos 18.49
	2 Samuel 22.50
15.10	Deuteronomio 32.43
15.11	Salmos 117.1
15.12	Isaías 11.10
15.21	Isaías 52.15

1 Corintios

1.19	Isaías 29.14
1.31	Jeremías 9.24
2.9	Isaías 64.4
2.16	Isaías 40.13
3.19	Job 5.13
3.20	Salmos 94.11
5.13	Deuteronomio 17.7
	Deuteronomio 19.19
	Deuteronomio 22.21, 24
	Deuteronomio 24.7
6.16	Génesis 2.24
9.9	Deuteronomio 25.4
10.7	Éxodo 32.6
10.26	Salmos 24.1
14.21	Isaías 28.11-12
15.27	Salmos 8.6
15.32	Isaías 22.13
15.45	Génesis 2.7
15.54	Isaías 25.8
15.55	Oseas 13.14

2 Corintios

4.13	Salmos 116.10
6.2	Isaías 49.8
6.16	Levítico 26.12
	Ezequiel 37.27
6.17a	Isaías 52.11
6.17b	Ezequiel 20.34
6.18	2 Samuel 7.8, 14
8.15	Éxodo 16.18
9.9	Salmos 112.9
10.17	Jeremías 9.24
13.1	Deuteronomio 19.15

Gálatas

3.6	Génesis 15.6
3.8	Génesis 12.3
	Génesis 18.18
3.10	Deuteronomio 27.26
3.11	Habacuc 2.4
3.12	Levítico 18.5
3.13	Deuteronomio 21.23
3.16	Génesis 12.7
	Génesis 13.15
	Génesis 17.7
	Génesis 24.7
4.27	Isaías 54.1
4.30	Génesis 21.10
5.14	Levítico 19.18

Efesios

4.8	Salmos 68.18
4.25	Zacarías 8.16
4.26	Salmos 4.4
5.31	Génesis 2.24
6.2-3	Éxodo 20.12
	Deuteronomio 5.16

1 Timoteo

5.18	Deuteronomio 25.4

2 Timoteo

2.19	Números 16.5

Hebreos

1.5a	Salmos 2.7
1.5b	2 Samuel 7.14
1.6	Deuteronomio 32.43
1.7	Salmos 104.4
1.8-9	Salmos 45.6-7
1.10-12	Salmos 102.25-27
1.13	Salmos 110.1
2.6-8	Salmos 8.4-6
2.12	Salmos 22.22
2.13a	Isaías 8.17
2.13b	Isaías 8.18
3.7-11	Números 14.1-12
	Números 14.20-23
	Salmos 95.7-11
3.15	Salmos 95.7-8
4.3	Salmos 95.11
4.4	Génesis 2.2
4.7	Salmos 95.7-8
5.5	Salmos 2.7
5.6, 10	Salmos 110.4
6.13-14	Génesis 22.16-17
7.1-2	Génesis 14.17-20
7.17, 21	Salmos 110.4
8.5	Éxodo 25.40
8.8-12	Jeremías 31.31-34
9.20	Éxodo 24.8
10.5-7	Salmos 40.6-8
10.16-17	Jeremías 31.33-34
10.30	Deuteronomio 32.35-36
10.37-38	Isaías 26.20
	Habacuc 2.3-4
11.5	Génesis 5.24
11.18	Génesis 21.12
11.21	Génesis 47.31
12.5-6	Proverbios 3.11-12
12.20	Éxodo 19.12-13
12.21	Deuteronomio 9.19
12.26	Hageo 2.6
13.5	Deuteronomio 31.6, 8
13.6	Salmos 118.6

Santiago

2.8	Levítico 19.18
2.11	Éxodo 20.13-14
	Deuteronomio 5.17-18
2.23	Génesis 15.6
	Isaías 41.8
4.6	Proverbios 3.34

1 Pedro

1.16	Levítico 11.44-45
	Levítico 19.2
	Levítico 20.7
1.24-25	Isaías 40.6-8
2.6	Isaías 28.16
2.7	Salmos 118.22
2.8	Isaías 8.14
2.9a	Isaías 43.20
2.9b	Éxodo 19.6
	Isaías 61.66
2.9c	Éxodo 19.2
2.9d	Isaías 43.91
2.22	Isaías 53.9
3.10-12	Salmos 34.12-16
3.14	Isaías 8.12-13
4.18	Proverbios 11.31
5.5	Proverbios 3.34

2 Pedro

2.22	Proverbios 26.11

JA YOYO ATI WISHAABO

(Lista de lectura)

Ja neno iká joibo netetiibi yoyo akinra, westíora baritia senen nato kirika min yoyo akin keyoti iki.

Enero

1	Génesis 1—2
2	Génesis 3—4
3	Génesis 5—7
4	Génesis 8—10
5	Génesis 11—13
6	Génesis 14—16
7	Génesis 17—18
8	Génesis 19—20
9	Génesis 21—22
10	Génesis 23—24
11	Génesis 25—26
12	Génesis 27
13	Génesis 28—29
14	Génesis 30
15	Génesis 31
16	Génesis 32—33
17	Génesis 34—35
18	Génesis 36
19	Génesis 37
20	Génesis 38—39
21	Génesis 40
22	Génesis 41
23	Génesis 42
24	Génesis 43
25	Génesis 44—45
26	Génesis 46—47.12
27	Génesis 47.13—48.22
28	Génesis 49
29	Génesis 50
30	Éxodo 1—2
31	Éxodo 3—4

Febrero

1	Éxodo 5—6
2	Éxodo 7—8
3	Éxodo 9—10
4	Éxodo 11—12
5	Éxodo 13—14
6	Éxodo 15—16
7	Éxodo 17.1-16; 19.1-25
8	Éxodo 20.1-21; 24.1-18; 31.18
9	Éxodo 32—33
10	Éxodo 34.1-35; 40.17-38
11	Levítico 16
12	Levítico 19
13	Levítico 23
14	Números 6.22-27; 9.15-23; 10.33-36; 11.1-35
15	Números 12.1-8; 13.1-2, 25-33; 14.1-45
16	Números 20—21
17	Números 22—23
18	Números 24.1-25; 27.12-23
19	Deuteronomio 1.1-8; 4.1-40
20	Deuteronomio 6—7
21	Deuteronomio 8—9
22	Deuteronomio 10.1-22; 12.1-32
23	Deuteronomio 13.1-11; 18.14-22; 19.15-21; 24.1-22
24	Deuteronomio 25—26
25	Deuteronomio 30—31
26	Deuteronomio 32
27	Deuteronomio 33—34
28	Josué 1—2

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Marzo

1	Josué 3—5
2	Josué 6.1-27; 10.1-15
3	Josué 24
4	Jueces 2.1-23; 4.1-24
5	Jueces 5
6	Jueces 6
7	Jueces 7—8
8	Jueces 9.1-22; 13.1-25
9	Jueces 14—15
10	Jueces 16
11	Rut 1—2
12	Rut 3—4
13	1 Samuel 1—2
14	1 Samuel 3—4
15	1 Samuel 5—7
16	1 Samuel 8—9
17	1 Samuel 10—11
18	1 Samuel 12—13
19	1 Samuel 14
20	1 Samuel 15—16
21	1 Samuel 17
22	1 Samuel 18—19
23	1 Samuel 20—21
24	1 Samuel 24.1-22; 25.1; 28.1-25; 31.1-13
25	2 Samuel 1—2
26	2 Samuel 5—6
27	2 Samuel 7.1-29; 9.1-13
28	2 Samuel 11—12
29	2 Samuel 14—15
30	2 Samuel 16—17
31	2 Samuel 18

Abril

1	2 Samuel 19
2	2 Samuel 22—23
3	1 Reyes 1
4	1 Reyes 2—3
5	1 Reyes 5—6
6	1 Reyes 8
7	1 Reyes 10—11
8	1 Reyes 12.1-33; 16.29-34
9	1 Reyes 17—18
10	1 Reyes 19.1-21; 21.1-29
11	1 Reyes 22
12	2 Reyes 2.1-25; 4.8-37
13	2 Reyes 5—6
14	2 Reyes 7.1-20; 13.14-21
15	2 Reyes 18
16	2 Reyes 19
17	2 Reyes 22—23
18	2 Reyes 24—25
19	Esdras 1.1-11; 3.1-13
20	Esdras 6
21	Esdras 7
22	Nehemías 1—2
23	Nehemías 4.1-23; 8.1-18
24	Nehemías 9
25	Job 1—3
26	Job 4—5
27	Job 14.1-22; 19.1-22
28	Job 31.1-40; 38.1-41
29	Job 39—40
30	Job 41—42

Mayo

1	Salmos 1—2; 8; 14—16
2	Salmos 19; 22—23
3	Salmos 24; 27; 32—33
4	Salmos 34; 37
5	Salmos 40; 42—43; 46—47
6	Salmos 51; 63; 65—66
7	Salmos 69; 72
8	Salmos 73; 80; 84; 87
9	Salmos 89—90
10	Salmos 91; 93; 95—96; 100; 103
11	Salmos 104—105
12	Salmos 107; 110; 115
13	Salmos 116; 118—119
14	Salmos 121—122; 124; 126—127; 130; 137
15	Salmos 139; 145; 148; 150
16	Proverbios 1.1-33; 3.5-18; 6.6-11, 16-19
17	Proverbios 7—8
18	Proverbios 13.1-20; 15.1-9; 20.1-7; 22.1-6; 23.4-5, 19-35
19	Proverbios 24.3-6, 17-20; 25.21-22; 27.1-6; 30.18-19; 31.10-31
20	Eclesiastés 3.1-22; 9.7-12; 11.1-6; 12.1-8
21	Isaías 1—2
22	Isaías 5—7
23	Isaías 8.1-22; 9.1-7; 11.1-9
24	Isaías 28.1-17; 30.1-18
25	Isaías 31—32
26	Isaías 33.1-24; 35.1-10
27	Isaías 40
28	Isaías 41
29	Isaías 42
30	Isaías 43
31	Isaías 44

Junio

1	Isaías 45—46
2	Isaías 49—50
3	Isaías 52.1-15; 53.1-12; 54.1-17
4	Isaías 55.1-13; 58.1-14
5	Isaías 60—61
6	Isaías 63—66
7	Jeremías 1
8	Jeremías 2
9	Jeremías 6—7
10	Jeremías 9.10-24; 14.1-22
11	Jeremías 15.1-21; 18.1-23
12	Jeremías 19—20
13	Jeremías 23.1-32; 26.1-24
14	Jeremías 31
15	Jeremías 36—37
16	Jeremías 38; Ezequiel 1
17	Ezequiel 2—3
18	Ezequiel 18.1-32; 33.1-33
19	Ezequiel 34.1-31; 36.22-38
20	Ezequiel 37; Daniel 1
21	Daniel 2
22	Daniel 3
23	Daniel 4
24	Daniel 5
25	Daniel 6—7
26	Daniel 9
27	Oseas 1—3
28	Oseas 4—6
29	Oseas 11.1-9; 13.4-16; 14.1-9
30	Joel 1—2

Julio

1	Joel 3
2	Amós 1—2
3	Amós 3—4
4	Amós 5—6
5	Amós 7—9
6	Jonás 1—4
7	Miqueas 1—2
8	Miqueas 3—5
9	Miqueas 6—7; Habacuc 1
10	Habacuc 2—3
11	Zacarías 9; Malaquías 1
12	Malaquías 2—4
13	Mateo 1—2
14	Mateo 3—4
15	Mateo 5
16	Mateo 6—7
17	Mateo 8
18	Mateo 9
19	Mateo 10
20	Mateo 11
21	Mateo 12
22	Mateo 13
23	Mateo 14—15
24	Mateo 16—17
25	Mateo 18—19
26	Mateo 20
27	Mateo 21
28	Mateo 22
29	Mateo 23
30	Mateo 24
31	Mateo 25

Agosto

1	Mateo 26
2	Mateo 27
3	Mateo 28; Marcos 1
4	Marcos 2—3
5	Marcos 4
6	Marcos 5
7	Marcos 6
8	Marcos 7—8
9	Marcos 9
10	Marcos 10
11	Marcos 11
12	Marcos 12
13	Marcos 13
14	Marcos 14
15	Marcos 15—16
16	Lucas 1
17	Lucas 2
18	Lucas 3
19	Lucas 4
20	Lucas 5
21	Lucas 6
22	Lucas 7
23	Lucas 8
24	Lucas 9
25	Lucas 10
26	Lucas 11
27	Lucas 12
28	Lucas 13
29	Lucas 14—15
30	Lucas 16—17
31	Lucas 18

Setiembre

1	Lucas 19
2	Lucas 20
3	Lucas 21
4	Lucas 22
5	Lucas 23
6	Lucas 24
7	Juan 1
8	Juan 2—3
9	Juan 4
10	Juan 5
11	Juan 6
12	Juan 7.1—8.1
13	Juan 8.2-59
14	Juan 9
15	Juan 10
16	Juan 11
17	Juan 12
18	Juan 13—14
19	Juan 15—16
20	Juan 17—18
21	Juan 19
22	Juan 20—21
23	Hechos 1
24	Hechos 2
25	Hechos 3—4
26	Hechos 5—6
27	Hechos 7
28	Hechos 8
29	Hechos 9
30	Hechos 10

Octubre

1	Hechos 11—12
2	Hechos 13
3	Hechos 14—15
4	Hechos 16
5	Hechos 17
6	Hechos 18—19
7	Hechos 20
8	Hechos 21
9	Hechos 22—23
10	Hechos 24—25
11	Hechos 26
12	Hechos 27
13	Hechos 28
14	Romanos 1
15	Romanos 2—3
16	Romanos 4—5
17	Romanos 6—7
18	Romanos 8
19	Romanos 9
20	Romanos 10—11
21	Romanos 12—14
22	Romanos 15—16
23	1 Corintios 1—2
24	1 Corintios 3—4
25	1 Corintios 5—6
26	1 Corintios 7—8
27	1 Corintios 9—10
28	1 Corintios 11—12
29	1 Corintios 13—14
30	1 Corintios 15—16
31	2 Corintios 1—2

Noviembre

1	2 Corintios 3—4
2	2 Corintios 5—6
3	2 Corintios 7—8
4	2 Corintios 9—10
5	2 Corintios 11—12
6	2 Corintios 13
7	Gálatas 1—2
8	Gálatas 3—4
9	Gálatas 5—6
10	Efesios 1—2
11	Efesios 3—4
12	Efesios 5—6
13	Filipenses 1—2
14	Filipenses 3—4
15	Colosenses 1—2
16	Colosenses 3—4
17	1 Tesalonicenses 1—3
18	1 Tesalonicenses 4—5
19	2 Tesalonicenses 1—3
20	1 Timoteo 1—2
21	1 Timoteo 3—4
22	1 Timoteo 5—6
23	2 Timoteo 1—2
24	2 Timoteo 3—4
25	Tito 1—3
26	Filemón; Hebreos 1—2
27	Hebreos 3—5
28	Hebreos 6—7
29	Hebreos 8—9
30	Hebreos 10

Diciembre

1	Hebreos 11
2	Hebreos 12—13
3	Santiago 1
4	Santiago 2—3
5	Santiago 4—5
6	1 Pedro 1
7	1 Pedro 2—3
8	1 Pedro 4—5
9	2 Pedro 1—2
10	2 Pedro 3
11	1 Juan 1—2
12	1 Juan 3—5
13	2 Juan; 3 Juan
14	Judas
15	Apocalipsis 1
16	Apocalipsis 2
17	Apocalipsis 3—4
18	Apocalipsis 5—6
19	Apocalipsis 7—8
20	Apocalipsis 9—10
21	Apocalipsis 11
22	Apocalipsis 12—13
23	Apocalipsis 14
24	Apocalipsis 15
25	Apocalipsis 16
26	Apocalipsis 17
27	Apocalipsis 18
28	Apocalipsis 19
29	Apocalipsis 20
30	Apocalipsis 21
31	Apocalipsis 22

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

MAR CASPIO
Ecbatana
GOLFO PÉRSICO
ELAM
Susa
Ur
CALDEA
ACAD
Nippur
BABILONIA
Babilonia
MESOPOTAMIA
Nínive
ASIRIA
Río Tigris
HOREOS (HURRITAS)
Río Éufrates
Harán
PADAN-ARAM
DESIERTO ARÁBIGO
Moatian Jaton Mai Jaskara Ikábo
0 100 200 300 400
Kilómetros
Carquemis
Alepo
Río Orontes
Hamat
Cades
SIRIA
CEDAR
Damasco
Mte. Tauro
HITITAS
Tarso
Ugarit
Arvad
Guebal (Biblos)
Sidón
Tiro
FENICIA
Río Jordán
Dor
Meguido
Siquem
Jericó
Mar Muerto
CANAÁN
Jerusalén
Gaza
Hebrón
Tamar
Beerseba
Cades-barnea
ARABÁ
MADIÁN
QUITIM (CHIPRE)
MAR MEDITERRÁNEO
GOSÉN
Heliópolis
SINAÍ
MAR ROJO
Río Nilo
Menfis
EGIPTO

Reteananxon
Canaán
Mai Bikana
0
20
40
60
Kilómetros
SIDONIOS
Mte. Líbano
Sidón
Mte Hermón
Damasco
Tiro
Dan (Lais)
DAN
Cades
ASER
Hazor
NEFTALÍ
BASÁN
Aco
GALILEA
Lago de Galilea
(Quinéret)
Golán
Astarot
MAR MEDITERRÁNEO
Mte. Carmelo
ZABULÓN
Mte. Tabor
Endor
ISACAR
Dor
Meguido
Sunem
Jezreel
Edrei
MANASÉS
(ORIENTE)
Ramot
Mte. Gilboa
Bet-seán
GALAAD
MANASÉS
(OCCIDENTE)
Jabes
Tirsá
Zafón
Mte. Ebal
Siquem
Mte. Gerizim
Sucot
GAD
Jope
Afec
Silo
Río Jordán
AMÓN
EFRAÍN
Rabá
DAN
Betel
Jabnia
Gezer
Gibeon
Hai
Gilgal
Bet-peor
Timná
Gabaa
Jericó
Ecrón
Quiriat-jearim
Jerusalén
Hesbón
Asdod
Bet-semes
BENJAMIN
Mte. Nebo
Maceda
Jarmut
Medeba
Gat
Azecá
Belén
Ascalón
Adulam
FILISTEA
RUBÉN
Maresá
Laquis
Hebrón
Mar Muerto
Gaza
JUDÁ
Debir
En-gadi
Dibón
Aroer
MOAB
Beerseba
SIMEÓN
NÉGUEV
EDOM

Judáinoabo Itan
Israelhainoabo Jato
Jaskaakin Ikinkana
Línea de frontera entre Israel y Judá
0 20 40 60 80
Kilómetros
Riblá
SOBÁ
Mte. Líbano
FENICIA
Sidón
Sarepta
Damasco
Mte. Hermón
MAR MEDITERRÁNEO
Tiro
Dan
Cades
SIRIA
Hazor
Aco
Lago de Galilea (Quinéret)
Astarot
Golán
Mte. Carmelo
Dor
Meguido
Jezreel
Ramot de Galaad
Mte. Gilboa
Dotán
Jabes de Galaad
Tirsá
Zafón
Samaria
Sucot
Siquem
Río Jordán
Río Jaboc
Afec
Silo
ISRAEL
Rabá
AMÓN
Jope
Mizpá
Betel
Gezer
Jericó
FILISTEA
Ramá
Jerusalén
Hesbón
Bet-semes
Belén
Medebá
Ascalón
Tecoa
Adulam
Eglón
Gaza
Hebrón
Dibón
Aroer
Debir
Mar Muerto
Río Arnón
Siclag
Arad
MOAB
Beerseba
Quir–haréset
Zoar
JUDÁ
Bosrá
Cades-barnea
EDOM

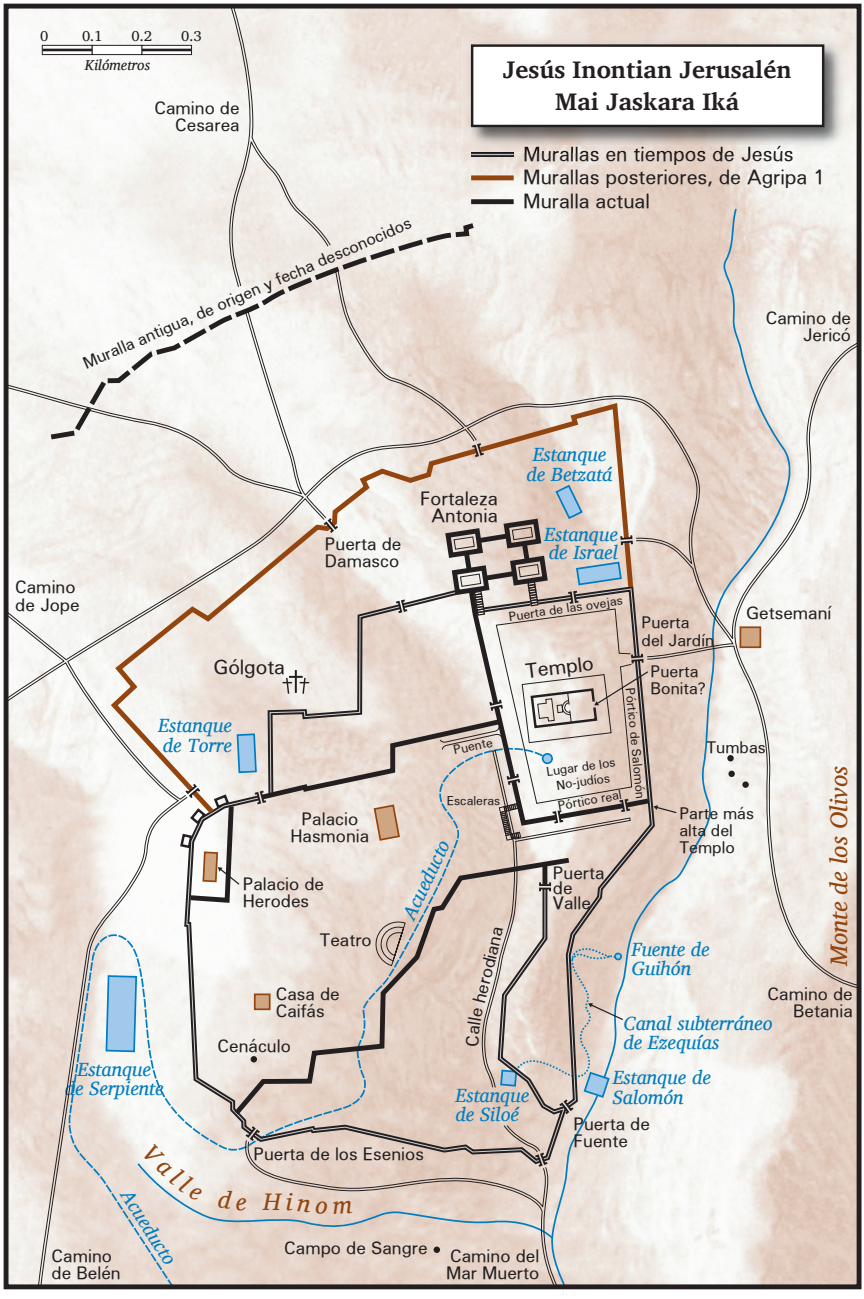

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe

Las Sagradas Escrituras en Shipibo-Konibo del Perú, 2a ed., © 2012, Wycliffe